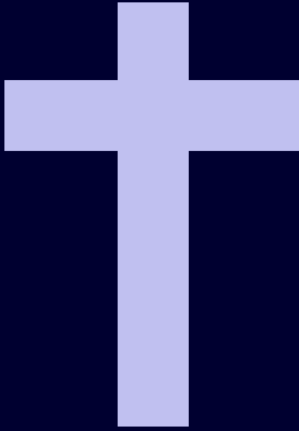

Logo (Logoti)

Logoti (Logo): BUKU TA THDH//RU YIZO DHI ADHYA New
Testament

Logo (Logoti)
**Logoti (Logo): BUKU TA TIDHI//RU YIZO DHI ADHYA New
Testament**

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Logo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 May 2025 from source files dated 10 May 2025
942af0a0-42ea-5477-8f1a-fed39823f32b

Contents

MATAYO	1
MAROKO	70
LUKA	113
YOWANI	183
TA 'OLE DHI I	235
ROMABHA I	300
1 KORITOBHA I	330
2 KORITOBHA I	358
GALATHYABHA I	377
EFESOBHA I	388
FILIPOYIBHA I	398
KOLOSAYIBHA I	405
1 TESALONIKEBHA I	412
2 TESALONIKEBHA I	419
1 TIMOTEYO	423
2 TIMOTEYO	432
TITO	438
FILEMONA	442
EBERE I	444
YAKOBHO	466
1 PETERO	474
2 PETERO	482
1 YOWANI	487
2 YOWANI	495
3 YOWANI	497
YUDA	499
TA TADHÁLE DHI I	502

Rúbí Tani Mátáyò dré tisìle dhi

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tisìlepì dhi tá Mátáyò 'i. Akódhi nda tá mèdáyì laglèpì 'i. Dì, Yésu dré akódhi ni azizó adrélé áyi àpóstolò mudrí-drì-rì dhi kí àlo ró. Búkù kònìdhi léna dhi, Mátáyò adré Rúbí Tani longó tadházóá dhi, Yésu Gíká ni Mvágó 'i, ìndì Mèsíyà dré tá lazílé kínó lésè dhi 'i. Gíká amù akódhi nda tà bí í dré tá lazílé profétà i tí áyi Kúlí na dhi kí 'o, kitswázó mómí kí tidrí áyi kí tàkonzì lésè. Lavúlé dhi, Mátáyò adré Rúbí Tani kòdhi ni tisì Yúdà ànzi i dré. Dì, Rúbí Tani nda kókpa mómnyá títi i dré.

Búkù kònìdhi léna dhi, Mátáyò adré Yésu ni lídrì ni tà títi mibhalé tí kònìni: akódhi ni tíma, akódhi ni bàtìsimò dòma, akódhi ni tabhìma, akódhi ni àzì Gíká ni kúlí longózó dhi, tsàle akódhi ni àzì mómí kí tidrízó áyi kí drà i lésè dhi íbe. Amvolásà dhi, Mátáyò adré Yésu ni atsí dré tòle kidhólé Gàllíyà lésè tsàle Yèrúsalmà na dhi ni tà títi, akódhi ni pósò kùdù ni tà íbe, tsàle akódhi ni dràma ìndì akódhi ni ngàma dràdrà 'àsè dhi kí tà íbe.

Mátáyò adré kpà tadhá dhi, Yésu dhya kàdrì adrélèpì Gíká ni tà tadhá dhi 'i. Tàko ko, adré Gíká ni tatrítrí kúlí ni tà àndu ngì, adrézó kpà Opì bhù àdhya ni tà tadhá ngádra 'á mómnyá títi i dré. Mátáyò adré tà kàdrìkàdrì Yésu dré tadhálé dhi kí lanzì kònìni: (1) tà Yésu dré tadhálé kóngó drìna dhi i (Mátáyò 5-7); (2) tà Yésu dré lazílé áyi lebebhá mudrí-drì-rì dhi i dri áyi kí mùzo lìle Rúbí Tani longóbe dhi i (Mátáyò 10); (3) Opì bhù àdhya ni tà lüzò ró dhi i (Mátáyò 13); (4) Yésu ni lebebhá kí adrema ni tà (Mátáyò 18); (5) lókyá kùdù ni tà, ìndì Gíká ni Opì ni atsama ni tà (Mátáyò 24-25).

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi kí atìma

- 1) Yésu Krìsto ni kómvo ìndì akódhi ni tíma (1:1-2:23)
- 2) Yòwánì Bàtìsimò fèlepì ni àzì (3:1-12)
- 3) Yésu ni bàtìsimò dòma, ìndì akódhi ni tabhìma (3:13-4:11)
- 4) Yésu ni àzì bvò Gàllíyà àdhya na dhi (4:12-18:35)
- 5) Yésu ni atsí ngázo Gàllíyà lésè lìle Yèrúsalmà na dhi (19:1-20:34)
- 6) Yésu ni pósò kùdù, ìndì akódhi ni dràma (21:1-27:66)
- 7) Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi (28:1-20)

Yésu Krìsto ni kómvo

(À kònò kpà Lùkà 3:23-38)

¹ Yésu Krìsto angá Dàwídì ni sùrú lésè, ìndì Dàwídì angá ína Abàràma ni sùrú lésè. Kònìdhi Yésu Krìsto ni tabhì kí tíma ni tà tisìle dhi 'i:

² Abàràma ti tá Ísàkà, Ísàkà dré Yàkóbhò ni tízo gò, Yàkóbhò dré Yúdà kí tízo adrúpi ni íbe.

³ Yúdà i Tàmàrà be dhi i dré Fàrésà kí tízo Zàrà be. Fàrésà dré Esèrómà ni tízo, Esèrómà dré Arámà ni tízo.

⁴ Arámà dré Aminàdàbà ni tízo, Aminàdàbà dré Nàsónà ni tízo, Nàsónà dré Sàlòmónà ni tízo.

⁵ Sàlòmónà i Rábà be dhi i dré Bòwèsà ni tízo. Bòwèsà i Rútà be dhi i dré Yòbédè ni tízo. Yòbédè dré Yèsè ni tízo,

⁶ Yèsè dré ópí Dàwídì ni tízo.

Dàwídí i Uríyà ni tòkó be dhi ì dré Sòlòmónò ni tizo.

⁷ Sòlòmónò dré Ròbòwámà ni tizo, Ròbòwámà dré Abíyà ni tizo, Abíyà dré Asáfà ni tizo.

⁸ Asáfà dré Yòsáfàtà ni tizo, Yòsáfàtà dré Yòrámà ni tizo, Yòrámà dré Ozíyà ni tizo.

⁹ Ozíyà dré Yòwátámà ni tizo, Yòwátámà dré Akázà ni tizo, Akázà dré Ezèkíyà ni tizo.

¹⁰ Ezèkíyà dré Mánásè ni tizo, Mánásè dré Amónà ni tizo, Amónà dré Yòsiyà ni tizo.

¹¹ Yòsiyà dré Yèkòníyà ki tizo adrúpi ni íbe, lókýá Ísèrélè ànzi ki rùzo dòle Bàbìlónà na àdzu sè dhi 'á.

¹² Àyi nda ki dòma Bàbìlónà na dhi àmvolèsè dhi, Yèkòníyà dré Sàlàtìyèlè ni tizo, Sàlàtìyèlè dré Zòròbàbèlè ni tizo.

¹³ Zòròbàbèlè dré Abìyúdà ni tizo, Abìyúdà dré Eliyàkìmà ni tizo, Eliyàkìmà dré Azórà ni tizo.

¹⁴ Azórà dré Sàdókà ni tizo, Sàdókà dré Akìmà ni tizo, Akìmà dré Eliyúdà ni tizo.

¹⁵ Eliyúdà dré Elèyàzàrà ni tizo, Elèyàzàrà dré Mátánà ni tizo, Mátánà dré Yàkòbhò ni tizo,

¹⁶ Yàkòbhò dré Yòséfà ni tizo. Yòséfà nda tá Màriyà ni agó 'i. Di Màriyà nda dré Yésu, adrélé zile Mèsíyà dhi ni tizo.

¹⁷ Kìdhólé Abàràrà rú atsálé Dàwídí rú dhi, máti tá mudrí-drí-su. Kìdhólé Dàwídí rú atsálé Ísèrélè ànzi ki dòma Bàbìlónà na dhi rú dhi, máti kpà mudrí-drí-su. Kìdhólé àyi nda ki dòma rú atsálé Mèsíyà ni tìma rú dhi, máti kòkpà mudrí-drí-su.

*Yésu Krísto ni tìma
(A kònò kpà Lùkà 2:1-7)*

¹⁸ Yésu Krísto ni tìma tá kònìni: A zì tá Yésu ni andre, Màriyà, Yòséfà dré tòko ró. Di, drìdrì ì dré ru amúzó dhi kandrá dhi, Màriyà kisú tá ína 'a Tírí Lólo ni rìnyí sè.

¹⁹ Di agó ni Yòséfà dré adrélé mómí gyàgya 'i dhi sè dhi, lè tá kanyò fèle drá mómí i mi ko gò, dré kisúzoá dhi, i ni akódhi ni tayí kòlyà.

²⁰ Di dré tá adrèrà'a tà nda ni kisú dhi 'á dhi, ángéló Mírí àdhyà dré agázó akódhi kandrá toróbí na, tàà drá dhi: «Yòséfà, Dàwídí ni mvá, mí ro Màriyà ni dòma mòle dhi ko. Tàko ko, 'a dré kisúlé kòdhi, kisú Tírí Lólo ni rìnyí sè.

²¹ A ni mváagó ti. Mí ni akódhi ni rú zi Yésu. Tàko ko, akódhi ni áyi mómíyá ki tidrí àyi ki tàkonzì ì lèsè.»*

²² Di tà nda kòdhi ì atsá títi kònìni, kítswálé tà Mírí dré tá longólé áyi pròfétá tí dhi ì kò'oró ru be dhi bvó. Akódhi longó tá dhi:

²³ «Mí nò rè ká! Kyánzi àgò tá ñlèpi rè ko dhi ni 'a kisú gò, dré mváagó tizo.

A ni rú ni ni zi Èmànùwélé.»†

Rú nda kòdhi adrè lèá tàle dhi «Giká tùmání àma íbe».

²⁴ Di Yòséfà kòlaró dre dhi, dré Màriyà nda ni dòzo mòle ngóro ángéló Mírí àdhyà dré tá tàle akódhi dré dhi tìni.

* **1:21 1:21** Rú «Yésu» Gírìkì ti sè dhi, ìndì rú «Yòsúwà» Eberè ti sè dhi ì adrè lèá tàle dhi «Mírí adrè mómí ki tidrí». † **1:23 1:23** A kònò Esáyà 7:14.

25 Di, ayí ina akódhi be ko, tsàle lókyá dré mváagó tizo dhi 'á. Gò dré mváagó nda ni rú zizo Yésu.

2

Tògyabhá ì alì Yésu ni kitó

1 A ti tá Yésu Bètèlémè, bvò Yùdáyà àdhya lé dhi na, ópí Eródè ni lókyá 'á.* Akódhi ni tìma ànvolèsè dhi, tògyabhá bhìbhínyà tà ndabhá nìle dhi ì dré angázó kítú dré apfòrà lésè, alìle atsálé Yèrúsalémà le.

2 Ì dré lizizóá dhi: «Mvámvá tìle Yùdà ànzi ki ópí ro dhi ángwà? Tàko ko, mà nò tá akódhi ni bhìbhínyà kítú dré apfòrà lésè gò, mà dré alizo kitswálé akódhi ni lindrì bha.»

3 Di ópí Eródè kòyi tà nda dre dhi, akódhi ni drì dré abízó, ngóro mónyá títí Yèrúsalémà le dhi kya tìni.

4 Dré Yùdà ànzi ki kòwànà kàdrì ki kimózó tátrítrí kúlí tadhábhá ìbe gò, lizizóá àyi tí dhi: «Prófètà ì adré tá taa dhi, à ni Mèsíyà ni ti ángolé ya?»

5 Ì logó drá dhi: «Bètèlémè, Yùdáyà le dhi na. Angyá ko, profètà ki àlo tìsì kònini:

6 «Di mi, Bètèlémè bvò Yùdà àdhya lé ni, ámi tà tsà bhàandre kàdrìkàdrì Yùdáyà le dhi kya ì kòfalé ko. Tàko ko, ópí àlo dhi ni apfò mí lésè.

A ni áma mónyá, Ìsèrèlè ànzi ki drì ko kábilígyà likìlépi tìni.»†»

7 Eródè kòyi tà nda dre dhi, dré tògyabhá nda ki zizo lüzò ró gò, àyi ki lizizó lókyá bhìbhínyà nda dré tá kidhózó apfòle dhi ni nizo.

8 Gò dré àyi ki müzo Bètèlémè na, tazoá àyi dré dhi: «Mì kòlì mónyá kònàle dhi ki lizì, mvámvá nda ni tà nizo dóro. Di mì kòkisú akódhi dre dhi, mì kàmù kúlí má dré, má kòkitswáro kpà lìle akódhi ni lindrì bha be dhi bvó.»

9 Di tògyabhá nda ì kòyi ópí nda ni kúlí dre dhi, ì dré ngàzo lìle. Ì dré tá adrerà'a láti 'á dhi, bhìbhínyà ì dré tá nòle kítú dré apfòrà lésè nda adré tá lìle àyi kandrána, tsàle àyi kíkí àrà mvámvá nda dré tá adrezó dhi drìle.

10 Di ì kònò bhìbhínyà nda àyi kíkírà'a dre dhi, ì dré lenzézó lavúle.

11 Ì kòfi dzó na dre dhi, ì dré mvámvá nda ni nòzo andre ni Màríyà be gò, ì dré dhèzo àyi ki kórókó títí mvámvá nda kandrá, akódhi ni lindrì bhàzo. Di ì dré ngá làgí be kàdrì ì dré adolé dhi ki kinzízó fèle drá. Ì fè tà óró, béndélé, ìndì málàsì ledélé mìrè sè dhi be.

12 Ànvolàsà dhi, Giká dré tá longózó àyi dri toróbí na tazoá dhi, ì kògò nzìle Eródè vélésè ko. Di ì dré láti àzya dòzo, nzìzo àyi ki bvò na.

Yòséfà ì lapá Ezèpétò na

13 Tògyabhá nda ì kòlì dre dhi, ángéló Mírì àdhya dré agázó Yòséfà kandrá toróbí na, taa drá dhi: «Mì nga mvámvá kòdhi ni do andre ni be, lapázó àyi ìbe Ezèpétò na. Mì kàdré kònàle tsàle lókyá má dré dra tazoá mí kàgò dhi 'á. Tàko ko, Eródè adré 'òle mvámvá nda ni nda pfùle dràle.»

14 Di Yòséfà dré ngàzo ngàtsi kítógá sè mvámvá nda ni do andre ni be gò, lapázó àyi ìbe Ezèpétò na.

* **2:1 2:1** «Bètèlémè» kònidhi, bhàandre Dàwídí àdhya 'i. A kònò 1 Sàmùwélé 16:1. † **2:6 2:6** A kònò Míké 5:1.

15 Ɔ dré adrézó kònàlè tsàlè lókyá Eródè dré dràzo dhi 'á. Tà nda kòdhi atsá kònìni, kitswálè tà Mírì dré tá longólé áyi pròfètá tí dhi kò'oró ru be dhi bvó. Akódhi longó tá dhi: «Má azí áma mváagó apfòlè Ezèpétò lèsè.»‡

Eródè 'o ànziàgo i tupfúlè todràlè

16 Eródè kònò dhi, tògyabhá nda ì lití tá i dre dhi, akódhi ni togó dré aswázó tà tándi ró. Di dré mómí ki mùzo lìlè Bètèlémè na ìndi bhà lágásá dhi ì 'àsè, ànziàgo tífí kóná ìbe rí dhi ki tupfú todràlè, tùmání àyi kóná tsabhá rè rí ko dhi ìbe. Ki tá kóná nda ki bvó lókyá dré tá yìlè tògyabhá nda ì vélèsè dhi sè.

17 Di tà Mírì dré tá longólé pròfètá Yèrèmíyá tí dhi dré ru 'òzo kònìni. Akódhi longó tá dhi:

18 «Kúlí adré angalé Rámà lèsè.

Á adré ngòlè adrézó tongólé.

Ràkèlè adré áyi ànzimvá ki ngo nì.

Adré lèá à kòtindrì áyi togó wà dhi ko,

ànzimvá nda ì dré adrélé vélé yó dhi sè.»§

Yòséfá ì lè bhà mo Nàzàrètá na

19 Eródè ni dràma àmvolèsè dhi, ángeló Mírì àdhya dré agázó toróbí na Yòséfá kandrá Ezèpétò na, tàá drá dhi:

20 «Mí nga mvámvá do andre ni be, nzizo àyi ìbe Ɔsèrèlè ànzi ki bvò na. Tàko ko, mómnyá adrébhá tá látí nda mvámvá nda ni 'òzo dràlè dhi ì todrà akilé dre.»

21 Di Yòséfá dré ngàzo mvámvá nda ni do andre ni be gò, nzizo àyi ìbe Ɔsèrèlè ànzi ki bvò na.

22 Di, dré yìzoá tàlè dhi, Arèkèlávò atsá tá ópí ro Yùdáyà drìlè áyi atá Eródè ni àrà 'a dhi, dré ìna adrézó ngá ro nzima kònàlè dhi sè. Di Giká dré gòzo tà longó drá toróbí na gò, ì dré lizo bvò Gàlíláyá àdhya na.

23 Ɔ kòtsa kònàlè dre dhi, ì dré bhà mòzo adrézó bhàandre rú zìlè Nàzàrètá dhi na. Tà nda kòdhi atsá kònìni, kitswálè tà longólé pròfètá ì tí dhi kò'oró ru be dhi bvó. Ɔ longó tá dhi: «À ni akódhi ni zi Nàzàrètá mvá ro.»*

3

Yòwánì Bàtisimò fèlèpi ledé látí Mírì Yésu dré

(Á kònò kpà Márokò 1:1-8; Lúkà 3:1-18; Yòwánì 1:19-28)

1 Lókyá nda àmvolèsè dhi, Yòwánì Bàtisimò fèlèpi dré pfòzo adrélé Giká ni kúlí longó duku Yùdáyá àdhya na.

2 Adré tá tàá dhi: «Mì kòladzá àmi ki togó agòzo Giká vélé. Tàko ko, Opì bhù àdhya atsá ànyi dre.»

3 Yòwánì nda tá dhya pròfètá Èsáyá dré tá tà ni ni tàzo dhi 'i. Akódhi tà tá dhi:

«Dhya àlò adré kúlí loyó duku na, adrézó tàá dhi:

<Mì kòledé látí Mírì dré alizo!

Mì kòlotó látí atsálé pyà akódhi dré!»*

‡ 2:15 2:15 Á kònò Oséyá 11:1. § 2:18 2:18 Á kònò Yèrèmíyá 31:15. * 2:23 2:23 Lókyá àruka ì sè dhi, à adré Yésu ni zi dhya angalépi Nàzàrètá lèsè dhi ró. Á kònò Mátáyó 21:11. * 3:3 3:3 Á kònò Èsáyá 40:3.

⁴ Yòwàni asó tá kítá ledélé kàmìlò bhí sè dhi í rú, káfá ledélé kà'wá kíní sè dhi ní 'izo áyi kípílé 'á. Akódhi ní mánýàngá tá kísa 'i, tùmání apé mbí na dhi be.

⁵ Mòndí zýandre dhi ì adré tá apfòle Yèrúsalamè lésè, bvò wáyi Yùdáya àdhya lésè, ìndì bvò wáyi Yòròdánè lágasè dhi lésè, alile Yòwàni véle.

⁶ Í adré tá àyi kí tàkonzì kí ta ngádra 'á gò, akódhi dré adrézó bàtìsimò fe àyi dré yíandre Yòròdánè àdhya na.

⁷ Di, akódhi kònò Fàrìsáyò ì, Sàdùkáyò ìbe bí dhi ì adrerà'a alile kítswalé bàtìsimò do í véle dre dhi, dré tàzoá àyi dré dhi: «Àmi, nì àtrá kí àrèbhá nì ì, àdhi tadhá àmi dré dhi, mì kòlapá Giká nì kòmbà adrélépi alile dhi sílèsè dhi nì?»

⁸ Lè mì kàdré tà adrébhá tadhá dhi, mì ladzá àmi kí togó dre dhi kí 'o kòdhya.

⁹ Mì kòbhà àmi adréle kisùá àmi léna dhi <Ama àmakya Abàràrà nì ànzì 'ì> dhi ko. Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Giká rìnyí ìbe kítswázó ànzì 'o topfòle Abàràrà dré kírà kòni ì lésè.

¹⁰ Á ga kùbalú fa kómvo í rú dre. Di à nì fa títi adrébhá lò'wa dóro 'a ko dhi kí togá lebhélé àtsí na.

¹¹ Má adré máná bàtìsimò fe àmi dré yí sè tadházóá dhi, mì ladzá àmi kí togó dre. Di, dhya àlo áma lavulépi rìnyí sè dhi nì ìna adhé má bvò. Má kítswá akódhi nda nì lindrì sè ko. Má kítswá ndìndì akódhi nì kámóká tìngí bwà ko. Akódhi nì bàtìsimò fe àmi dré Tírí Lólo sè, ìndì àtsí sè.

¹² Akódhi ndàkpá ìbe í drígá. Asà dhi, a nì ngánò àngbó ìna drìna dhi nì awá, lò'wa nì nì lomvózó dàle kòbhó na gò, kúyí nì nì kùzo zàle àtsí adrélépi adralé ko dhi na.»

Yésu nì bàtìsimò dòma

(A kònò kpà Mároko 1:9-11; Lúkà 3:21-22)

¹³ Lókyá nda sè dhi, Yésu dré angázó Gàlilàyá lésè alile Yòwàni véle kítswalé bàtìsimò do Yòròdánè na.

¹⁴ Di, Yòwàni lè tá ìna bàtìsimò fèle Yésu dré ko gò, dré tàzoá drá dhi: «Adré tá lèá dhi, mí kòfè bàtìsimò má dré mì. Di, mí gò mína alile bàtìsimò do má véle ngíníngìni ró?»

¹⁵ Di Yésu logó drá dhi: «Mí kòka ì tì kòdhi kàdré kònìni lókyá kònìdhi sè. Tàko ko, adré lèá dhi, mà kò'o tà gyágya títi Giká dré adréle lèle mà kò'o dhi ì kítswalé títi.» Di Yòwàni dré bàtìsimò ka'izo fèle drá.

¹⁶ Yésu kòdo bàtìsimò dre dhi, dré apfòzo yí lésè. Di gbá kòdhwa, bhù dré ru lanzízo gò, Yésu dré Giká nì Tírí nòzo asirà'a kòbhòlà tìni adhéle í dri.

¹⁷ Gò kúlí dré apfòzo bhù lésè tàá dhi: «Kònìdhi áma Mvágó má dré lèle tò dhi 'ì. Ama togó adré kinfé akódhi nì tà sè tò.»†

4

Dzàborò tabhì Yésu nì litilé duku na

(A kònò kpà Mároko 1:12-13; Lúkà 4:1-13)

¹ Amvolásà dhi, Tírí Lólo dré Yésu nì drìzo lìzo akódhi be duku na, Dzàborò kòtabhìró akódhi litilé be dhi bvò.

† 3:17 3:17 A kònò Longó ì 2:7; Esàya 42:1.

² Kònàle dhi, Yésu dré tàbirí mvòzo kítú nyadhi-rì ìndì ngátsi nyadhi-rì gò, tàbirí dré akódhi ni 'òzo.

³ Dì Dzàborò dré áyi kisízó ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Mí kàdré Gíká ni Mvágó 'i bàti dhi, mí kòtà kírà kòni i dré dhi, ì kòladzá ru atsálé mápà ro.»

⁴ Dì, Yésu logó drá dhi: «Gíká ni Kúli adré tàá dhi: «Móndí adré ngbà 'í adrélé lídrì ìbe mápà sè ko. Be ró dhi, adré lídrì ìbe kúli títi adrébhá apfòle Gíká sílèsè dhi i sè.»* »

⁵ Gò Dzàborò dré akódhi ni drìzo lìzo ába Yèrúsalémà, bhàandre lólo dhi na, akódhi ni bha tépelò ni drì kákú na.

⁶ Dré tàzoá drá dhi: «Mí kàdré Gíká ni Mvágó 'i bàti dhi, mí wa dhèle bvò dri. Angyá ko, Gíká ni Kúli adré tàá dhi:

<Gíká ni tòlí fe áyi ángéló i dré ámi tà sè.

Ayi nda ki ámi ko kító,

mí kòdherò ámi pá si kírà dri ko.>†»

⁷ Dì Yésu gò logóá drá dhi: «Gíká ni Kúli adré kókpà tàá dhi: «Lè mí kòtabhì Mírì ámi Gíká ko.>»

⁸ Gò Dzàborò dré gòzo akódhi ni dri mbàzo ába kòngó àlo mvumvù lavulé dhi drìna, òpì wáyi bvò àdhya ki tadházó drá àyi kì rúku ìbe.

⁹ Dré tàzoá drá dhi: «Má ni òpì títi kòdhi kì fe mí dré, mí kàdhé ámi kórókó títi má kandrá áma lindrì bhàzo dhi.»

¹⁰ Dì Yésu tà drá dhi: «Sàtánà, mí nga kònwàsè! Tàko ko, Gíká ni Kúli adré tàá dhi: «Lè mí kàdré ngbà 'í Mírì ámi Gíká ni lindrì bha kòdhya. Mí kàdré kpà lisámbò 'o ngbà 'í akódhi ni rú sè kalóma.>§»

¹¹ Dì Dzàborò dré ngàzo akódhi ni tayí. Gò ángéló ì dré alìzo akódhi ni ledé.

Yésu kidhó Gíká ni kúli longó

(A kònò kpà Márokò 1:14-15; Lúkà 4:14-15)

¹² Amvolásà dhi, Yésu dré yìzoá tàle dhi, à ru tá Yòwánì bhèle bãdzó na gò, dré gòzo gòle Gàliláyà na.

¹³ Dré rè zyà tsàzo Nàzàrétà na gò, dré bhàandre nda ni tayízó lìzo bhà mo Kàpàrànwúmà na. Bhàandre nda tãpáriandre Gàliláyà àdhya mìle, bvò Zàbùlónà ànzi kya Nèfàtáli ànzi ìbe dhi na.*

¹⁴ Tà nda kòdhi atsá kòni, kitswálé tà longólé pròfétá Esáyà tí dhi kò'oró ru be dhi bvó. Akódhi longó tá dhi:

¹⁵ «Móndyá bvò Zàbùlónà ànzi kya Nèfàtáli ànzi ìbe dhi na dhi i,

àyì adrébhá tãpáriandre mìle, ìndì Yòròdànè ni ta'á na dhi i,

àyì adrébhá Gàliláyà, bvò móndyá sùrú twá ro dhi kya na dhi i,

¹⁶ ì adré tá lírìlé tìnìmvá na gò,

ì dré ngádra kàdrì dhi ni nòzo.

Ì adré tá lírìlé líndrì dràdrà àdhya zàle gò,

ngádra dré apfòzo ngá kazá àyi kòfalé.»†

* 4:4 4:4 A kònò Dùtèrònómé 8:3. † 4:6 4:6 A kònò Longó i 91:11-12. ‡ 4:7 4:7 A kònò Dùtèrònómé 6:16. § 4:10 4:10 A kònò Dùtèrònómé 6:13. * 4:13 4:13 «Zàbùlónà» ìndì «Nèfàtáli» kòni i tá sùrú rì sùrú mudrì-drì-rì Ìsèrèlé ànzi kya i kòfalé dhi 'i. † 4:16 4:16 A kònò Esáyà 8:23-9:1.

¹⁷ Kidhólé lókyá nda sè dhi, Yésu dré ngàzo adrélé Giká ni kúlí longó, adrézó táá dhi: «Mì kòladzá àmi ki togó agòzo Giká vélé. Tàko ko, Opì bhù àdhya atsá ànyi dre!»‡

Yésu kidhó àyi lebhéhá ki azi

(A kònò kpà Mároko 1:16-20; Lúka 5:1-11)

¹⁸ Kítú àlo, Yésu dré tá adrérà'a atsilé tápàriandre Gàliláyà àdhya m̀lèsè dhi 'á dhi, nò tá m̀ndí rì adrúpi ró dhi i. Àyi nda i tá Simónà adrélé kpà rú zìle Pètèró dhi, túmání adrúpi ni Andréyà be dhi 'i. I adré tá kimbá bhe yì na. Tàko ko, àyi tá kosyá bhebhá 'i.

¹⁹ Yésu dré tázoá àyi dré dhi: «Mì alì má vèsè. Kidhólé nyànomvá dhi, mì gò vélé adrélé kosyá bhebhá i ró ko. Má ni àmi ki 'o adrélé m̀ndí ndabhá i ró.»

²⁰ Di gbà lókyá nda sè dhi, i dré àyi ki kimbá ki tayízó gò, i dré ngàzo adrélé akódhi ni lebhè.

²¹ Yésu kòlì dr̀dr̀r̀ tsà dre dhi, dré m̀ndí r̀ àruka adrèbhá kpà adrúpi ró dhi ki nòzo. Àyi nda i tá Yàkòbhò i Yòwání be, Zèbèdáyò ni ànzi 'i. I adré tá bwátù na túmání àyi ki atá Zèbèdáyò be, adrélé àyi ki kimbá ki mì ledé. Gò Yésu dré àyi ki azizó.

²² Di gbà kòdhwa, i dré àyi ki bwátù tayízó àyi ki atá be gò, i dré ngàzo adrélé akódhi ni lebhè.

Yésu tatsì tà tadhábe, Rúbí Tani longóbe, ìndì dràbhá ki tidr̀ibe

(A kònò kpà Lúka 6:17-19)

²³ Amvolàsà dhi, Yésu dré ngàzo adrélé tatsilé bvò wáyi Gàliláyà àdhya 'àsè, tà tadhábe Yúdà ànzi ki lisámbò dzó i 'àsè, Rúbí Tani Giká ni Opì àdhya ni longóbe, ìndì m̀ndí ki tidr̀ibe àyi ki drà títi i lèsè.

²⁴ Di akódhi ni rúbí adré tá la'ulé bvò nda 'àsè títi, tsàle byá bvò Sírìyà àdhya na. A adré tá m̀ndyá títi drà twátwa íbe ìndì ngáaswa twátwa íbe dhi ki adzì akódhi vélé, túmání m̀ndí tírì kònzi íbe dhi íbe, m̀ndí àgìlìlì íbe dhi íbe, ìndì m̀ndí pá be àbvò ro dhi íbe. Di akódhi adré tá àyi ki tidr̀i títi.

²⁵ M̀ndí zyandre angábhá Gàliláyà lèsè, bhàandre zìle Mudrí dhi i lèsè, Yèrusalèmà lèsè, Yùdáyà lèsè, ìndì Yòròdánè ni ta'á lèsè dhi i adré tá akódhi ni lebhè.

5

Tà Yésu dré tadhále kòngó dr̀ina dhi i

¹ Kítú àlo, Yésu kònò m̀ndí zyandre adrèbhá tá ru kimó dhi i dre dhi, dré mbàzo kòngó àlo dr̀ina gò lirlìlé. Akódhi ni lebhéhá i dré àyi ki kisizó ànyi akódhi làga gò,

² dré kidhózó adrélé àyi ki tadhá kòǹni:

Tà adrézó lenzélé ásà dhi i

(A kònò kpà Lúka 6:20-23)

³ «Kólénzè m̀ndyá adrèbhá àyi ki no lemerè ro àyi ki togó na dhi i dré. Tàko ko, Opì bhù àdhya àyikya 'i!

⁴ Kólénzè m̀ndyá adrèbhá àwó ngo dhi i dré.

‡ 4:17 4:17 Búkù Mátayò àdhya léna dhi, «Opì bhù àdhya» kònìdhi adré lèá tàle dhi «Giká ni Opì».

Tàko ko, Giká ni àyi ki togó tindrì!

⁵ Kólénzé mónnyá adrèbhá àyi ki tà bha kǐnì mi dhi i dré.

Tàko ko, ì ni bvò Giká dré lazilé dhi ni kisú tàylé ro!

⁶ Kólénzé mónnyá adrèbhá lovó ìbe adrézó tà gyǎgya 'o dhi i dré.

Tàko ko, Giká ni tà ì dré adrézó lovó ni ìbe nda ni 'o kitswálé àyi dré títi!

⁷ Kólénzé mónnyá adrèbhá àyi ki àzya ki kizà bha dhi i dré.

Tàko ko, Giká ni àyi ki tàndi ki kizà bha!

⁸ Kólénzé mónnyá adrèbhá togó lólo ìbe dhi i dré.

Tàko ko, ì ni Giká ni no!

⁹ Kólénzé mónnyá adrèbhá tà kàdríkàdri bha móndí i kòfalé dhi i dré.

Tàko ko, à ni àyi ki zi Giká ni ànzi i ró!

¹⁰ Kólénzé mónnyá adrélé mǐ pfole ì dré adrélé tà gyǎgya 'o dhi sè dhi i dré.

Tàko ko, Opì bhù àdhya àyikya 'i!

¹¹ Kólénzé àmi dré, à kàdré àmi ki lodhá, adrézó àmi ki mǐ pfo, adrézó tà kònzì ta àmi rú kinzò sè áma tà sè dhi.

¹² Mǐ kàdré lenzélé, adrézó arí ìbe tà nda i sè! Tàko ko, làgì múrúngú adrè àmi ki letè bhù na. A pfo tá kpà pròfètà atú àmi kandrá dhi ki mǐ kònini.»

*Tà tadhálé tà'í ni tà rú, ìndì tálá ni tà rú dhi i
(A kòndò kpà Márokò 9:50; Lúkà 14:34-35)*

¹³ Yésu gò táá dhi: «Àmi tà'í bvò kòndi àdhya 'i. Di, tà'í nda ni aswaaswa kòti akilé lásà dhi, à ni kitswá logóá ngíni? Tà'í nda kitswá gòle vélé tà àlo 'o ko. A adrè kutuá gò, móndí ì dré adrézó atóá àyi palé.

¹⁴ Àmi ngádra bvò kòndi àdhya 'i. A kitswá bhàandre síle kóngó drina dhi ni zu bwá ko.

¹⁵ A dhi gá kpà tálá bhàle ìdrí zàna ko na. Be ró dhi, à adrè dhiá bhàle zá kuru misá drina gò, dré adrézó ngá kazá mónnyá títi adrèbhá dzó lé dhi i dré.

¹⁶ Di mǐ kàdré kókpà àmi ki ngádra tayí adrélé ngá kazá móndí i kòfalé kònini, ì kàdréró tà dóro mǐ dré adrélé 'òle dhi ki no, adrézó àmi ki Atá bhù na dhi ni rú bha kùle.»

Tà tadhálé tatrítrí kúli ni tà dri dhi

¹⁷ «Lè mǐ kòkisú ko tàle dhi, má alì kitswálé tatrítrí kúli Mósè àdhya ìndì tà pròfètà ì dré tisìle dhi ki pfo dhi. Má alì tà nda ki pfo ko. Be ró dhi, má alì mána tà nda ki 'o kitswálé títi dhi bvò.

¹⁸ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Tsàle bhù ki kùdù bvò be dhi na dhi, tatrítrí kúli nda ni wárágà pá mvá tsà dhi 'i yà, kó ngalé tà mvá tsà tisìle lána dhi 'i yà dhi kitswá tàdzì akilé ko, tsàle lókyá tà títi nda ì dré dra ru 'òzo kitswálé títi dhi 'á.

¹⁹ Di ásà dhi, dhya ángùdhi adrélépi tà mvá tsà àlo tatrítrí kúli nda dré adrélé tàle à kò'o dhi ni ño gò, adrézó àyi àzya ni tadhá adrélé kpà 'òá kònini dhi, à ni akódhì nda ni zi móndí tàko ró lavulé mónnyá títi Opì bhù àdhya na dhi i rúsè. Di, dhya ángùdhi adrélépi tà tatrítrí kúli nda dré adrélé tàle à kò'o dhi ki 'o gò, adrézó tà nda ki tadhá móndí i dré dhi, à ni akódhì nda ni zi móndí kàdrì ro Opì bhù àdhya na.

20 Di, má adré tàà àmi dré dhi: Ami ki tà gyägya kòlavú tátrítrí kúlí tadhábhá kya Fàrīsáyò kya be ko dhi, mì kitswá tãdzí file Opì bhù àdhyà na ko.»

Tà tadhále togóaswa ni tà dri dhi

21 «Mì yi tàle dhi, à tà tá àma ki tábhí i dré dhi: <Lè mí kòpfu móndí dràle ko.* Dhya ángùdhi móndí pfùlepi dràle dhi ni pfo áyi totó tàbvò tàlepi kandrá.>

22 Di, má adré mána tàà àmi dré dhi: Dhya ángùdhi áyi togó tayílèpi adrélé aswále áyi adrúpi rú dhi ni pfo tàbvò tàlepi kandrá. Dhya ángùdhi adrélépi áyi adrúpi ni zì móndí tàko ró dhi ni pfo Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì i kandrá. Dhya ángùdhi adrélépi áyi adrúpi ni zì tirí kiza líyí ro dhi kitswá ina lìle líferò ni àtsí na.

23 Di àsà dhi, mí kàdré 'òle ngá fe Giká dré àlètàrì kandrá gò, tà àmi kòfalé àmi adrúpi be dhi dré agázó mí léna dhi,

24 lè mí kòtayí ngá mána nda àlètàrì kandrá. Mí kòlì rè zyà mì dré àmi ki kòfalé ledézó àmi adrúpi nda be 'íká, gò mí kàgòró ngá nda ni fe Giká dré ndò.

25 Mì kàdré lìle dhyà adrélépi àmi asíkí dhi be tàbvò tãrà na dhi, lè mì kòyi ru mbèlè akódhi be mì dré rè dhu adrèrà'a láti 'á dhi 'á. Mí kò'o kònnì ko dhi, akódhi ni àmi fe tàbvò tàlepi drígá, tàbvò tàlepi nda dré àmi fèzo pòlìsi drígá gò, àmi bhèzo bãdzó na.

26 Má adré tà bàti ta mí dré: Mí kitswá apfòle kònalèsè ko, tsàle lókyá mí dré dra màri nda ni logózó akilé títi dhi 'á.»

Tà tadhále múná tà dri dhi

27 «Mì yi tàle dhi, à tà tá dhi: <Lè mí kò'o múná tà ko.>†

28 Di, má adré mána tàà àmi dré dhi: Dhya ángùdhi adrélépi tòkò àlo dhi ni no gò adrézó rúbhá lovó bha akódhi ni tà sè dhi, 'o ina múná tà tòkò nda be áyi togó na dre.

29 Àmi mì dríágo lésè dhi kàdré àmi 'o dhèle tàkonzì na nì dhi, lè mí kàngí àmi mì nda bhèle mí rúsè vwàvwà ro. Angyá ko, mí dré ngá àlo mí rú dhi ni tayílè abilé dhi dóro lavúlé, àmi rúbhá wáyi dhi ni bhèle líferò na dhi rúsè.

30 Àmi dríágo kàdré kó àmi 'o dhèle tàkonzì na nì dhi, lè mí kòli àmi dríágo nda bhèle mí rúsè vwàvwà ro. Angyá ko, mí dré ngá àlo mí rú dhi ni tayílè abilé dhi dóro lavúlé, àmi rúbhá wáyi dhi dré lìle líferò na dhi rúsè.»

Tà tadhále tòkò tingama ni tà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 19:9; Márokò 10:11-12; Lúkà 16:18)

31 «Mì yi tàle dhi, à tà tá dhi: <Lè dhyà adrélépi áyi tòkò ni le tingálé dhi kòfè drá wárágà adrélépi tadhá dhi, í tingá akódhi dre dhi.>‡

32 Di, má adré mána tàà àmi dré dhi: Kàdré ngbà 'í ndòtò tà sè ko dhi, dhyà ángùdhi áyi tòkò ni tingálépi dhi 'o ina akódhi atsálé tòkò zàràbhù ro dhi ró. Kòdhi íbe dhi, dhyà ángùdhi tòkò tingálé dre dhi ni adólépi mòle dhi, adré kpà múná tà 'o.»

* 5:21 5:21 A kònò Pfòma 20:13; Dùtèrònómè 5:17. † 5:27 5:27 A kònò Pfòma 20:14; Dùtèrònómè 5:18. ‡ 5:31 5:31 A kònò Dùtèrònómè 24:1.

Tà tadhálé mòmndrà sìma ni tà dri dhi

33 «Mì yi kpà tàle dhi, à tà tá àma ki tábhí i dré dhi: <Lè mí kònò mòmndrà mí dré sìle dhi ko. Di, mí kàdré be mòmndrà mì dré sìle Mírì kandrà dhi ki 'o títi.>§

34 Di, má adré mána táá àmi dré dhi: Lè mì kòsì mòmndrà àlomvá ko. Mì kòsì mòmndrà bhù ni rú sè ko. Tàko ko, bhù nda Giká ni lírìrà adrézó òpì nya dhi 'i.

35 Mì kòsì kpà mòmndrà bvò ni rú sè ko. Tàko ko, bvò nda àrà Giká dré adrézó àyi pá bha dríá dhi 'i. Mì kòsì kpà mòmndrà Yèrúsalmà ni rú sè ko. Tàko ko, bhàandre nda bhàandre Ópí kàdrì àdhya 'i.

36 Mì kòsì kpà mòmndrà àmi drì ni rú sè ko. Tàko ko, mí kitswá ndìndì àmi drìbhí àlo dhi ni ladzá atsálé kini yà, kó ngalé kemve yà dhi bwà ko.

37 Mì kàdré di tà ka'í 'òle dhi, mì kòtà ngbà 'í <Ayíya> kòdhya. Mì kàdré tà ka'í 'òle ko dhi, mì kòtà ngbà 'í <Kóko> kòdhya. Tà àzya kitswálé bhàle kúlì nda i dri dhi, adré ína angálé Dhya kònzi vélésè.»

Tà kònzi logoma tà kònzi 'òle dhi tí dhi

(A kònò kpà Lúka 6:29-30)

38 «Mì yi tàle dhi, à tà tá dhi: <Mì ki ru kisú m̀ be. Sí ki kpà ru kisú sí be.>*

39 Di, má adré mána táá àmi dré dhi: Dhya àlo kò'o tà kònzi àmi rú dhi, mì kògò ligílé akódhi rú ko. Be ró dhi, dhya àlo kòsa àmi kòbhólé dríágó lésè dhi dhi, mí kògò mína àzya ni ni alá akódhi dré kpà sàle.

40 Dhya àlo kòlè àmi drìle tàbvò tàlepi kandrà àmi kítá agá lésè dhi ni dòzo dhi, mí kótayí kpà akódhi àmi kítá kidhì àdhya ni do.

41 Dhya àlo kòru mì 'òle atsí to í be kílóméterè àlo dhi, mì kòlì túmání akódhi be kílóméterè rì.

42 Mì kàdré ngá fe dhya ángùdhi adrélépi ngá zi mí tí dhi dré. Dhya àlo kàdré ngá le zìle mí tí màrì ró dhi, mí kògà ngá nda ni fèma drá dhi ko.»

Dhyá ki kàribhá ki lèma

(A kònò kpà Lúka 6:27-28, 32-36)

43 «Mì yi tàle dhi, à tà tá dhi: <Lè mí kàdré àmi àzya ni le, adrézó àmi kàribhá ni ga.>†

44 Di, má adré mána táá àmi dré dhi: Lè mì kàdré àmi ki kàribhá ki le. Mì kàdré kpà tà zi Giká tí mómnyá adrèbhá àmi ki m̀ pfo dhi i dré.

45 Mì kàdré 'òá kònìni dhi, mì ni adré àmi ki Atá bhù na dhi ni ànzi i ró. Tàko ko, akódhi adré kítú 'o kàle mómndí kònzi i dri, ìndì mómndí dóro i dri. Adré kpà kozya 'o dhìle mómndí gyágya i dri, ìndì mómndí gyágya ko dhi i dri.

46 Mì kàdré ngbà 'í mómnyá adrèbhá àmi ki le dhi ki le kòdhya dhi, mì ni àdho làgí kisú ásá? Ndìndì mèdáyì lagìbhá i adré 'òá kònìni.

47 Mì kàdré ngbà 'í mòdo fe àmi ki adrúpi i dré dhi, mì adré àdho tà dóro 'o mómndí àruka kya ki lavú? Ndìndì págánò i adré 'òá kònìni.

48 Adré di lèá dhi, mì kàdré mómndí dóro kitswálé títi dhi i ró, ngóro àmi ki Atá bhù na dhi dré adrélé dóro kitswálé títi dhi tíni.»

§ 5:33 5:33 A kònò Lèvítiké 19:12; Ngá nàma 30:3; Dùtèrònómé 23:22-24. * 5:38 5:38 A kònò Pfoma 21:24; Lèvítiké 24:20; Dùtèrònómé 19:21. † 5:43 5:43 A kònò Lèvítiké 19:18.

6

Ngá fema lemerèbhá i dré dhi

1 Yésu gò tàá dhi: «Mì kònò dóro, mì kàdréro ngbà 'í àmi ki tà gyágya ki 'o móndí i mi, ì kàdréro àmi ki no dhi ko. Tàko ko, mì kàdré 'òá kònini dhi, mì kitswá àmikya làgí kisú àmi ki Atá bhù na dhi vélèsè ko.

2 Mí kàdré di ngá fe lemerèbhá i dré dhi, lè mí kòyo tà nda drìdrì ngóro túrúpfúbhá ì dré adrélé 'òle dhi tíni ko. Tàko ko, àyi nda ì adré gòkà vo Yúdà anzi ki lisámbò dzó i 'ásè ìndì látì i 'ásè, móndí ì kàdréro àyi ki tà bha kuru ngá ì dré adrélé fèle dhi ki tà sè. Má adré tà bàti ta àmi dré: I kisú àyikya làgí wáyi ì dré kitswálé kisúlé dhi dre.

3 Di, mì ró dhi, mì kàdré ngá fe lemerèbhá i dré dhi, mì kòtayí ámi ìidzi tà ámi dríágó dré adrélé 'òle dhi ni ni ko.

4 Be ró dhi, mì kàdré mína ámi ngá fe lùzu ró. Di ámi Atá adrélépi tà adrélé 'òle lùzu ró dhi ki no dhi ni làgí múrúngú fe mí dré.»

*Tà zìma Gìkà tí dhi**(A kònò kpà Lúkà 11:2-4)*

5 «Mì kàdré tà zi Gìkà tí dhi, mì kò'o túrúpfúbhá kya tíni ko. Tàko ko, àyi nda ì adré tà le zìle Gìkà tí ì dré adrérà'a àyi ki totó kuru lisámbò dzó i 'ásè ìndì látì andre i 'ásè dhi 'á, móndí ì kàdréro àyi ki no be dhi bvó. Má adré tà bàti ta àmi dré: I kisú àyikya làgí wáyi ì dré kitswálé kisúlé dhi dre.

6 Di, mì ró dhi, mì kàdré tà le zìle Gìkà tí dhi, mì kòfi kalóma dzómvá na, dzóti asé mí vélé gò, adrézó tà zi ámi Atá tí lùzu ró. Di ámi Atá adrélépi tà adrélé 'òle lùzu ró dhi ki no nda ni làgí múrúngú fe mí dré.

7 Mí dré adrérà'a tà zi Gìkà tí dhi 'á dhi, mì kàdré tà àlo ta rà pàgánò kya tíni ko. Angyá ko, àyi nda ì adré kisúá dhi, ì kàdré kúlí ta bí dhi, Gìkà ni àyi ki yi.

8 Di mì kò'o tà àyikya tíni ko. Tàko ko, àmi ki Atá nǐ tà mì dré adrélé lèle zìle dhi ì drìdrì, mì dré tà nda ki zirà'a tíá ko dhi 'á.

9 Di ásà dhi, mì kàdré tà zi Gìkà tí kònini:

<Àma ki Atá bhù na dhi,

lè móndyá wáyi dhi ì kòni dhi, mì Gìkà lólo 'i dhi be.

10 Àmi Opì kàtsá móndyá wáyi i kòfalé wà.

Tà mí dré adrélé lèle 'òle dhi ì kò'o ru kònwa bvò dri,

ngóro dré adrélé 'òle bhù na dhi tíni.

11 Mí káfè àma dré mápà kitswálépi àma sè kítú ándrò kònìdhi sè dhi wà.

12 Mí kòtrì àma ki tàkonzì i,

ngóro mà dré kpà adrélé móndyá tàkonzì 'obhá àma rú dhi kya ki tri dhi tíni.

13 Mí kòtayí àma tà dré tabhìle, àma ki 'òzo dhèle tàkonzì na dhi ko.

Be ró dhi, mì kápá àma Dhya kònzi drígásè.»*

14 Mì kàdré móndyá tàkonzì 'obhá àmi rú dhi ki tàkonzì tri dhi, àmi ki Atá bhù na dhi ni kòkpà àmi ki tàkonzì tri.

15 Di, mì kàdré àmikya móndí ki tàkonzì tri ko dhi, àmi ki Atá kitswá kpà àmi ki tàkonzì tri ko.»

* **6:13 6:13** Wárágá àruka Gìkà ni Kúlí tisizo àyi dri dhi i léna dhi, à adré kpà kúlí kòni ki kisú kònwa: [Tàko ko, òpi, rinyi, mìlanzilanzì be dhi i mína 'i kóná vèsé kólyá! Kònini.]

Tàbirì mvòma adrézó tà zi Giká tí dhi

¹⁶ «Mì kàdré tàbirì mvo adrézó tà zi Giká tí dhi, mì kòtayí àmi ki m̀bhalé adrélé kizà ro túrúp̀fubhá kya tíni dhi ko. Angyá ko, àyi nda ì adré àyi ki m̀bhalé ladzá atsálé kizà ro tadházóá móndí ì dré dhi, ì adré tàbirì mvo. Má adré tà bàti ta àmi dré: Ì kisú àyikya làgí wáyi ì dré kitswá lé kisulé dhi dre.

¹⁷ Dì, mì ró dhi, mì dré adrérà'a tàbirì mvo dhi 'á dhi, mì kàdré àmi m̀bhalé dzì, adrézó kpà dò da mì dri,

¹⁸ dhya àlo kònirò ko tàle dhi, mì adré tàbirì mvo dhi. Ngbà 'í àmi Atá adrélépi tà adrélé 'òle lùzu ró dhi ki ni dhi ni niá ni. Dì àmi Atá adrélépi tà lùzu ró nda ki no nda ni làgí múrúngú fe mì dré.»

Ngá làgí be kàdrì dhi ki lokoma bhù na dhi

(A kònò kpà Lúkà 12:33-34)

¹⁹ «Lè mì kòndà ngá làgí be kàdrì dhi i lokólé àmi dré kònwa bvò dri ko. Tàko ko, bvò kònìdhi àrà órò dré adrézó ngá si, k̀indrì dré adrézó ngá mbe, ìndì kùgú ì dré adrézó file ngá kùgú dhi 'i.

²⁰ Dì, mì kàdré àmikya ngá làgí be kàdrì dhi ki nda lokólé àmi dré bhù na. Kònàle dhi, órò s̀i ngá ko na, k̀indrì mbe ngá ko na, kùgú ì fi kpà ngá kùgú ko na.

²¹ Tàko ko, àrà ángùdhi àmi ki ngá làgí be kàdrì dhi ì dré adrézó lána dhi na dhi, àmi ki togó ni adré kókpa kònàle.»

Dhyá ki m̀ tálà rúbhá àdhya 'i

(A kònò kpà Lúkà 11:34-36)

²² «Dhyá ki m̀ tálà adrélépi ngádra fe rúbhá dré dhi 'i. Àmi m̀ kàdré dóro dhi, àmi rúbhá wáyi dhi ni adré ngádra 'á.

²³ Dì, àmi m̀ kàdré drà ro dhi, àmi rúbhá wáyi dhi ni ìna adré t́nimvá na. Dì ngádra adrélépi mì léna dhi kàdré ìna t́nimvá ro dhi, t́nimvá nda ni adré kàdrì lavulé!»

Giká yà, kó ngalè làfa yà dhi

(A kònò kpà Lúkà 16:13)

²⁴ «Dhya àlo kitswá m̀rì r̀i dhi ki tà 'o lókyá àlo sè bwà ko. Tàko ko, kàdré 'óá kònìni dhi, a ni àlo ni ni ga, adrézó àzya ni ni le. Kó ngalè, a ni tro àlo ni rú, adrézó àzya ni ni ayizè. Dì mì kitswá adrélé Giká ni tà 'o, adrézó kpà làfa ni tà 'o àyi ki m̀aràbà tíni lókyá àlo sè bwà ko.»

Dhyá ki togó bhàma lanzìle ko dhi

(A kònò kpà Lúkà 12:22-31)

²⁵ «Dì àsà dhi, má adré tàà àmi dré dhi: Mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzìle àmi ki lídrì ni tà sè ko, ngalè mì ni dra àdho ngá nya ya, kó ngalè mì ni dra àdho ngá mvu ya dhi. Mì kòbhà kpà àmi ki togó adrélé lanzìle àmi ki rúbhá ni tà sè ko, ngalè mì ni dra àdho asó àmi rú ya dhi. Àmi ki lídrì lavú t̀sì m̀ányàngá ko? Àmi ki rúbhá lavú t̀sì kítá ko?

²⁶ Mì nò rè àrì i ká. Ì kidhí ngá ko na, ì akónà ngá ko na, ì lokó kpà ngá kòbhó na ko na. Dì, àmi ki Atá bhù na dhi adré ìna ngá fe àyi dré t̀ele. Dì àmi ki tà lavú t̀sì àrì kya ko?

²⁷ Àmi kòfalé dhi, àdhi ni kitswá àyi lídrì ni lókyá ni drì t́imbà tsà, dré adrélé àyi togó bha lanzìle dhi sè bwà dhi ni?

²⁸ Mì adrè kpà àmi ki togó bha lanzìle kítá ni tà sè àdho tà sè? Mì nò rè ngalè p̄fò mbì na dhi ì adrè top̄fòle ngíni ya dhi ká. Ƴ 'o ázi ko na. Ƴ ledé kpà kítá ko na.

²⁹ Di, má adrè mána tàá àmi dré dhi: Ndàndì ópí Sòlòmónò rúku ni ìbe títi dhi asó tá kítá aveave p̄fò nda ki àlo àdhya tíni dhi ko.

³⁰ Giká kàdré kó mbì adrélépi ándrò kònwa gò kídru dra bhèzoá àtsí na dhi ki tosó kònini be dhi, a ni di vélé àmi ki tosó dóro àyi ki lavú ngíni? Àmi àmìkya móndí tà ka'ika'í ìbe tsà dhi 'i!

³¹ Mì kòbhà di àmi ki togó adrélé lanzìle, adrézó tàá dhi <Mà ni dra àdho ngá nya?> ya, <Mà ni dra àdho ngá mvu?> ya, kó ngalè <Mà ni dra àdho asó?> ya dhi ko.

³² Tàko ko, pàgánò ì adrè àyikya ngá títi nda ki nda kòdhya landè àko ró. Àmi ki Atá bhù na dhi nì kpà tàle dhi, àmi lovó ìbe ngá nda ki kisúzo dhi be.

³³ Di mì kàdré rè zyà Giká ni Opì nda akódhi ni tà gyàgya ìbe 'íká, gò akódhi kòtimbàrò kpà ngá nda ì títi àmi dré ndò.

³⁴ Di ásà dhi, mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzìle tà adrèbhá àlile kídru dhi ki tà sè dhi ko. Angyá ko, tà kídru àdhya ki kitswá kítu kídru nda sè. Kítu àlo àlo títi dhi ki kizà kitswá kítu nda sè.»

7

Móndí ki tàbvó tàma ko dhi (À kònò kpà Lúkà 6:37-38, 41-42)

¹ Yésu gò tàá dhi: «Mì kàdré móndí ki tàbvó ta ko, Giká kòtàrò kpà àmi ki tàbvó ko dhi bvó.

² Tàko ko, Giká ni àmi ki tàbvó ta ngóro mì dré adrélé móndí ki tàbvó ta dhi tíni. A ni kpà àmi ki tà tabhì ngóro mì dré adrélé móndí ki tà tabhì dhi tíni.

³ Mì adrè mína kayísá kórònyá mvá àmi adrúpi m̀na dhi ni no gò, adrézó fa gú mí m̀na dhi ni atógyà ko àdho tà sè?

⁴ Mì adrè ámi 'o ngíni tàá àmi adrúpi dré dhi <Mì 'o má kàpèrò kayísá kórònyá mvá mí m̀lèsè> dhi, tákò fa gú dré adrèrà'a àmi tàndi m̀na dhi 'á dhi?

⁵ Mì túrúpfú líyí 'i! Mì kàpè rè zyà fa gú nda mí m̀lèsè 'íká, gò mí kògòro ngá no dra kitswázó kayísá kórònyá mvá nda ni apè àmi adrúpi m̀lèsè ndò.»

Tà lólo fèma móndyá dra tà nda ki gabhá dhi ì dré ko dhi

⁶ «Mì kòfè tà lólo kòkí ì dré ko, ì kògòro àyi ki alá àmi ki titsí ko sè. Mì kòbhe àmi ki màyìkà aveave dhi ì tìgá ì kandrà ko, ì kàtòro àyi pálé ko sè.»

Tà zìma, ngá ndama ìndì dzóti gàma (À kònò kpà Lúkà 11:9-13)

⁷ «Mì kàdré tà zi Giká tí gò, kò'oró tà nda àmi dré. Mì kàdré ngá nda gò, mì kòkisúro. Mì kàdré dzóti ga gò, à kònzíro àmi dré.

⁸ Tàko ko, dhya ángudhi adrélépi tà zi Giká tí dhi adrè kisúá. Dhya adrélépi ngá nda dhi adrè kisúá. Dhya adrélépi dzóti ga dhi dré dhi, à adrè kpà nziá.

⁹ Àmi ànzi ki atá ro ni ì, àmi ki mvá kàdré m̀pà zi àmi tí dhi, mì ni tsì kírà fe drá kòdhya?

10 Ami ki mvá kàdré kosyá zi àmi tí dhi, m̀ni ni ts̄i n̄i fe drá kòdhya?

11 Dì àmi móndí kònzi ró ni i, m̀ni kònì adrélé ngá dóro fe àmi ki ànzimv́a ì dré dhi be dhi, àmi ki Atá bhù na dhi ni ngá dóro fe dhya adrébhá z̄iá í tí dhi ì dré tà tàndi ró!»

Tà dóro 'òma móndí ì dré dhi

12 «Dì tà títi ì sè dhi, m̀ni kàdré tà 'o móndí ì dré ngóro m̀ni dré adrélé lèlè ì kò'o àmi dré dhi t̄ini. Tàko ko, m̀ni kàdré 'òá kòn̄ni dhi, m̀ni adré tà títi Mósè ni t̄at̄it̄ri kúlí ìndì pròfètà ì dré adrélé tàlè à kò'o dhi k̄i 'o kòdhya.»

F̄ima dzóti wàlepi ko dhi 'àsè dhi

(A kònò kpà Lúkà 13:24)

13 «M̀ni kòlavú dzóti wàlepi ko dhi 'àsè file Ḡiká ni Op̄i na. Tàko ko, dzóti adrézó file 'àsà ìndì látì adrézó lavulé 'àsà l̄ilè dràdrà kisú dhi wawà. Móndí zyandre dhi ì adré file dzóti wawà nda 'àsè dhi àyi.

14 Dì, dzóti adrézó file 'àsà ìndì látì adrézó lavulé 'àsà l̄ilè lídr̄i kisú dhi wa ìna ko. Ngbà 'í móndí àlò àlò dhi ì adré dzóti nda ni kisú àyi.»

Fa ì lò'wa ni ìbe dhi

(A kònò kpà Lúkà 6:43-44)

15 «M̀ni kàdré àmi ki líkì pròfètà kinzò ro dhi ki tà sè. Angyá ko, àyi nda ì adré àyi ki ladzà àl̄ilè àmi vélé ngóro kábiligyà ì t̄ini. Tàkò àyi léna dhi, àyi kàlagí àtrá 'i.

16 M̀ni ni kitswá àyi ki ni lò'wa ì dré adrélé 'àlè dhi ì sè. A adré ts̄i vinò lò'wa ki kùtsí silé 'í? A adré kó fiḡi lò'wa ki áyidhá silé 'í? Tadz̄i ko.

17 Fa dóro títi dhi ì adré lò'wa dóro 'a kòdhya. Dì, fa kònzi ì adré àyikya lò'wa kònzi 'a kòdhya.

18 Fa dóro kitswá lò'wa kònzi 'a bwà ko. Fa kònzi kitswá kpà lò'wa dóro 'a bwà ko.

19 Fa títi adrébhá lò'wa dóro 'a ko dhi ì, à adré togá lebhélè àtsi na.

20 Dì ngóro m̀ni dré adrélé fa ki ni lò'wa ì dré adrélé 'àlè dhi ì sè dhi t̄ini dhi, m̀ni ni kókpà pròfètà kinzò ro dhi ki ni, tà ì dré adrélé 'òlè dhi ì sè.

Tà tàma ìndì tà 'òma

(A kònò kpà Lúkà 13:25-27)

21 Móndyá títi adrébhá àma zi <M̄ir̄i, M̄ir̄i!> dhi ì kitswá file Op̄i bhù àdhya na ko. Ngbà 'í àyi adrébhá tà àma Atá bhù na dhi dré adrélé lèlè à kò'o dhi ki 'o dhi ki fi l̄ána àyi.

22 Kitú tàbvó t̄azo dhi tú dhi, móndí b̄i dhi ki tàá má dré dhi: <M̄ir̄i, M̄ir̄i, mà longó tá ts̄i àmi kúlí pròfètà kya t̄ini àmi rú sè ko? Mà dro tá ts̄i t̄ir̄i kònzi ì àmi rú sè ko? Mà 'o tá ts̄i tà líndr̄iga ró b̄i dhi ì àmi rú sè ko?>

23 Dì, má ni go tàá àyi dré dhi: <Má n̄i àmi tàdz̄i ko! Ami tà kònzi 'obhá ni ì, m̀ni nga má m̄ilésè!>»

Dzó s̄ima k̄irà dri dhi

(A kònò kpà Lúkà 6:47-49)

24 «Dì dhya ángùdhi adrélépi àma kúlí kòdhi ki yi gò adrézó ka'íá 'òlè dhi, sù ngóro agó t̄ogyà ró àyi dzó s̄ilepi k̄irà dri dhi t̄ini.

25 Kozya dré dhizo, ȳi dré t̄izo gò, lyà dré dzó nda ni v̄izo dhi, dzó nda dré arízó ko, pá ni ni bhàlè k̄irà dri dhi sè.

26 Dì, dhya ángùdhi adrélépi àma kúlí kòdhi ki yi gò adrézó ka'íá 'òlè ko dhi, sù ngóro agó azaaza àyi dzó s̄ilepi s̄inyí dri dhi t̄ini.

27 Di kozya dré dhizo, yí dré tizo gò, lyă dré dzó nda ni vizo dhi, dzó nda dré arízó akílè nyĩnyi.»

28 Yésu kòtâ tà nda i akílè dre dhi, mónnyá zyandre ì dré adrézó vélé síbhálé be ngbo tà dré tadhálé nda ki tà sè.

29 Tàko ko, akódhi ni kúlí i tá lanzilanzi ro. Adré tá ína àyi ki tadhá ngóro àyi ki tátrírí kúlí tadhábhá kya tñi ko.

8

Yésu tidrí agó àlo kàrí dré rùle dhi

(A kònò kpà Mároko 1:40-45; Lúka 5:12-16)

1 Yésu kási kóngó nda drílèsè dre dhi, mónní zyandre lavulé dhi ì dré ngàzo adrélé akódhi ni lebé.

2 Di agó àlo kàrí dré rùle dhi dré alizo adhéle áyi kórókó titi Yésu kandrá, tàzoá drá dhi: «Mírí, mi rinyi íbe kitswázó áma temvé tidrílé, mí kòlè dhi.»

3 Di Yésu dré áyi drígá kidzizo akódhi ni tabè gò, tàzoá drá dhi: «Má lè 'í. Mí kàdré kemve kpíríkpirí wà!» Gbă kòdhwa, agó nda dré adrízó kàrí drá nda lèsè.

4 Gò Yésu dré tàzoá drá dhi: «Mí kònò dóro, mí kòlongóro tà kòdhi dhya àlo dré ko. Be ró dhi, mí lì mína ámi tadhá kòwàna dré nòle, ìndì mí fè ngá Gíká dré ngóro Mósè ni tátrírí kúlí dré adrélé tàle dhi tñi, tadházóá mónní ì dré dhi, mí adri dre káyá dhi.»

Sòdá ki kàdrì àlo dhi ka'í Yésu bàti

(A kònò kpà Lúka 7:1-10; Yòwàni 4:43-54)

5 Yésu kògò tsàle Kàpàrànwúmà na dre dhi, Rómà ki sòdá ki kàdrì àlo dhi dré áyi kisízó ànyi akódhi làga, akódhi ni ti lizí

6 tàzoá dhi: «Mírí, áma màràbà adré ayilé drà be bhà na. Akódhi ni pá àbyò ro, ìndì rúbhá ni adré aswálé tò.»

7 Yésu tà drá dhi: «Má ni lì akódhi ni tidrí.»

8 Di, sòdá ki kàdrì nda logó drá dhi: «Mírí, má kitswá mána ámi lindrí sè ko. Má kitswá ndìndì mí dré fizo áma dzó na dhi ko. Di, mí kòtâ ndirí kúlí àlo gò, áma màràbà nda kàdríró.

9 Tàko ko, áma tàndi, ma áma kàdrì ki rinyi zàle. Ma kpà sòdá íbe má zàle. Má kàdré tàá àyi ki àlo dré dhi «Mí lì!» dhi, adré ìle. Má kàdré tàá àzya ni dré dhi «Mí alí!» dhi, adré alìle. Má kàdré kó tàá áma màràbà dré dhi «Mí 'o tà kòdhi!» dhi, adré 'òá.»

10 Di Yésu kòyi tà nda dre dhi, akódhi ni lindrí dré gázo. Dré áyi alázó tàá mónnyá adrébhá áyi lebé dhi ì dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Má kisú rè dhya àlo adrélépi tà ka'íka'í íbe kònini dhi Ísèrèlè ànzi ì kòfalé ko.

11 Má adré tàá àmi dré dhi: Mónní zyandre dhi ki angá kítú dré apfòrà lèsè ìndì kítú dré ndírà lèsè, lirílè mísá làgàsè tùmání Abàràrà íbe, Ísáká be, ìndì Yàkòbhò be Opì bhù àdhya na.

12 Di, kàdré mónnyá kitswábhá tá file Opì nda na dhi ki tà sè dhi, à ni àyi ki bhe kivi na, àrà tìnimvá ro dhi na. Kònale dhi, à ni adré tongólé, adrézó kpà síkálándrá tsi.»

13 Gò Yésu dré tàzoá sòdá ki kàdrì nda dré dhi: «Mí nzi mí bhàna. Tà nda kò'o ru mí dré ngóro mí dré adrélé ka'ile dhi tñi!» Di akódhi ni màràbà nda dré adrízó gbá lókyá nda sè.

Yésu tidrí dràbhá bí dhi i

(A kònò kpà Mároko 1:29-34; Lúka 4:38-41)

¹⁴ Amvolásà dhi, Yésu dré lizo Pètèrò ni dzò na gò, akódhi ni àdrá ni kisú lángá na, rúbhá ni dré tá adrélé àtsi ró dhi sè.

¹⁵ Di Yésu dré tòkò nda ni drigá tabèzo gò, rúbhá àtsí nda dré pfòzo rúásá. Gò tòkò nda dré ngàzo kidhólé ngá fe Yésu dré nyàle.

¹⁶ Ìndrò kàndrì dre dhi, à dré mómí bí tirí kònzì ìbe àyi léna dhi kí adzízó Yésu vélé. Di akódhi dré tirí kònzì nda kí dròzo topfòle àyi lésè kúlí sè. Dré kpà mómí drà ìbe dhi kí tidrízó títi.

¹⁷ Di tà longólé pròfétà Esáyà tí dhi dré ru 'òzo kònini. Longó tá dhi: «Akódhi ni tàndi do àma kí tà yàya dhi i, àma kí drà kí dòzo kpà í rú.»*

Mómíyá adrèbhá Yésu ni le lebèle dhi i

(A kònò kpà Lúka 9:57-62)

¹⁸ Yésu kònò mómí zyandre ru kimóbhá í làgàsè kúrú dhi i dre dhi, dré tàzoá àyi lebèbhá i dré dhi, ì kòzya tàpàriandre ni ta'á na.

¹⁹ Gò tátírí kúlí tadhábhá kí àlo dré àyi kisízó ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Tadhálépi, má ni ámi lebè àrà títi ángúdhi mí dré adrézó lìle dhi i 'ásè.»

²⁰ Yésu logó drá dhi: «Kìlìwá i àyi kí bhú ìbe. Arí i kpà àyi kí bhà ìbe. Di, Mómí ni Mvá ína àrà í dré kitswázó àyi dri la lovózo dhi àko.»

²¹ Go Yésu ni lebèlepi àzya dhi dré tàzoá drá dhi: «Mírì, mí kòtayí rè zyà ma lìle áma atá ni si 'íká.»

²² Di, Yésu logó drá dhi: «Mí lebè ma! Mí tayí mómí dràbhá dre dhi i àyi kí àbvò kí si.»

Yésu kíkí kàgùmá

(A kònò kpà Mároko 4:35-41; Lúka 8:22-25)

²³ Yésu ì dré tombàzo bwátù na lebèbhá ni ìbe gò, ì dré kidhózó adrélé zyàle tàpàriandre ni ta'á na.

²⁴ Gbã kòdhwa, kàgùmá dré ngàzo adrélé v̄ile tàpàriandre nda mi gò, yì adrélépi longalé dhi dré adrézó lodàle bwátù na. Di, Yésu adrè tá ína àyi ko.

²⁵ Gò akódhi ni lebèbhá ì dré àyi kí kisízó ànyi làgá, akódhi ni toró tàzoá dhi: «Mírì, mí tidrí àma wà! Mà adrè dràle!»

²⁶ Yésu logó àyi dré dhi: «Àmi tà ka'ika'í ìbe tsà ni i, mì adrè ngá ro àdho tà sè?» Di dré ngàzo ligílè lyãandre nda i dri tàpàriandre nda be gò, ngá dré gòzo bhùle ndi.

²⁷ Di àyi kí lindrí dré gàzo bhwãbhwa gò, ì dré adrézó lizíá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòndi tá ína mómí kárá be ngíni dhi 'i, ndìndì lyãandre i tàpàriandre be dhi ì dré adrézó akódhi ni kúlí ka'í 'òle ni?»†

Yésu tidrí àgo rì tirí kònzì ìbe àyi léna dhi i

(A kònò kpà Mároko 5:1-20; Lúka 8:26-39)

²⁸ Yésu kòzya tàpàriandre ni ta'á na tsàle bvò Gádàrá kya na dre dhi, àgo rì tirí kònzì ìbe àyi léna dhi ì dré apfòzo mógó lésè alìle ru kisú akódhi

* 8:17 8:17 A kònò Esáyà 53:4. † 8:27 8:27 A kònò Longó i 65:8; 89:10; 107:23-32.

be. Ayi nda ì dré tá adrélé móndí tòmbátòmba ì ró tò dhi sè dhi, dhya àlo kitswá tá lavulé àrà nda 'ásè bwà ko.

²⁹ Gò ì dré ngàzo loyóá kúllí 'u'ù sè dhi: «Gìkà ni Mvágò, àma kòfalèsè mí be dhi, àdho tà 'ì? Mí alì tsi kònwa àma ki 'o kònzi lókyá bhàle dhi kandrà?»

³⁰ Ayi làgana vwàvwà ro tsà dhi, tìgá ki pàri andre adré tá ngá nya.

³¹ Dì tirí kònzi nda ì dré Yésu ni ti lizízò tàzoá dhi: «Mí kàdré 'òle àma ki dro dhi, mí kòmù àma lile tiffilé tìgá kòna ì léna.»

³² Yésu tà àyi dré dhi: «Mì lè!» Dì ì dré topfòzo àgo rì nda ì lèsè, lile tiffilé tìgá nda ì léna. Gbã kòdhwa, tìgá nda ì dré ndìzo títi kòngó nda ni gòlòko 'ásè, ledhélé tãpãriandre na todràle.

³³ Gò tìgá nda ki likíbhá ì dré ngàzo ràle tà títi lavúbhá nda ki rúbí longó bhàandre na. Ì longó tá kpà tà atsálépi àgo rì tá tirí kònzi íbe àyi léna nda ì rú dhi.

³⁴ Gò móndyá títi dhi ì dré apfòzo bhàandre nda lèsè alile ru kisú Yésu be. Dì, ì kònò akódhi dre dhi, ì dré akódhi ni ti lizízò, kòngarò àyi ki bvò 'ásè be dhi bvò.

9

Yésu tídrí agó àlo pá be àbvò ro dhi

(A kònò kpà Mároko 2:1-12; Lúka 5:17-26)

¹ Amvolásà dhi, Yésu dré mbàzo bwátù na gòle zyàle tãpãriandre ni ta'á na, tsàle àyi tàndi ni bhàandre na.*

² Kònàle dhi, móndí àruka ì dré agó àlo pá be àbvò ro dhi ni adózó kíndri dri alizo ába akódhi véle. Yésu kònò àyi ki tà ka'ika'í dre dhi, dré tàzoá agó pá be àbvò ro nda dré dhi: «Àma mvá, mí tsi togó! A trè àmi tàkònzi ì dre!»

³ Dì, tátírí kúllí tadhábhá àruka ì dré dhèzo adrélé kisùá àyi léna dhi: «Dhya kòndi adré ína Gìkà ni dha kúllí kòdhi sè!»

⁴ Yésu dré tà ì dré tá adrélé kisùle nda ni nìzo kyá gò, tàzoá dhi: «Mí adré àmikya tà kònzi kisù àmi léna àdho tà sè?»

⁵ Tà kitswále tàle mbèlè agó pá be àbvò ro kònìdhi dré dhi, àngùdhi 'ì: «A trè àmi tàkònzi ì dre» dhi, kó ngalè, «Mí nga, mí kidhó atsí to» dhi?

⁶ Má adré leá mì kònì dhi, Móndí ni Mvá rìnyí íbe adrézó tàkònzi tri bvò dri.» Dì dré tàzoá agó pá be àbvò ro nda dré dhi: «Mí nga, mí do àmi kíndri, ìndì mí nzi mí bhàna!»

⁷ Dì agó nda dré ngàzo nzile í bhàna.

⁸ Móndyá zyandre ì kònò tà nda dre dhi, àyi ki togó dré gàzo tirí dré. Gò ì dré ngàzo adrélé Gìkà ni rú bha kùle, dré rìnyí múrúngú afèle móndí ì dré kònìni dhi sè.

Yésu azí Mátáyò

(A kònò kpà Mároko 2:13-17; Lúka 5:27-32)

⁹ Yésu kàpfò kònalèsè gò adrélé lile dre dhi, dré agó àlo rú be Mátáyò dhi ni no adrerà'a lírìlé mèdàyi lagirà na. Dré tàzoá drá dhi: «Mí lebè ma!» Dì Mátáyò nda dré ngàzo adrélé Yésu ni lebè.

* **9:1 9:1** Bhàandre Yésu dré bhà mòzo lána dhi tá Kàpàrànwùmá 'ì. A kònò Mátáyò 4:13; Mároko 2:1.

10 Bvoá dhi, Yésu ì dré lizo lebhèhá ni ìbe Mátáyò ni dzó na gò, ì dré lirizó mísá làgàsè adrélé ngá nya. Di mèdáyì lagìbhá bí dhi ì, ìndì móndí bí adrélé nòle tàkonzìbhá ro dhi ìbe dhi ì alì tá kpà lirílè mísá làgàsè tùmàni àyi ìbe.

11 Di Fàrìsáyò ì kònò tà nda dre dhi, ì dré ngàzo liziá Yésu ni lebhèhá ì tí dhi: «Àmi ki tadhálépi adré ngá nya tùmàni mèdáyì lagìbhá ìbe ìndì tàkonzìbhá ìbe àdho tà sè?»

12 Yésu kòyi tà lizilè nda dre dhi, dré tàzoá dhi: «Móndyá rúbhá be dóro dhi ì ndà gà kódzó ko na. Be ró dhi, móndyá drà ro dhi ì adré àyikya ndàá àyi.

13 Di, mì kòlì àmikya tà tisìle Giká ni Kúlì na kònìdhi ni àndu nda nìle: «Má adré móndyá adrèbhá àyi ki àzya ki kizà bha dhi ki nda kòdhya. Má adré mána mòbòmà adrélé fèle má dré dhi ki nda kòdhya ko.»† Tàko ko, má alì móndyá adrèbhá àyi ki no gyágya dhi ki azí kòdhya ko. Be ró dhi, má alì mána tàkonzìbhá ki azí kòdhya.»

*A lizí Yésu tàbirí mvòma ni tà dri
(A kònò kpà Mároko 2:18-22; Lúka 5:33-39)*

14 Amvolásà dhi, Yòwàni Bātìsimò fèlepi ni lebhèhá ì dré alìzo Yésu vélé liziá tíá dhi: «Àma Fàrìsáyò ìbe dhi ì, mà adré kó tàbirí mvo rã, adrézó tà zi Giká tí dhi, àmi lebhèhá ì adré di àyikya tàbirí mvo ko àdho tà sè?»

15 Yésu logó àyi dré dhi: «Móndyá azilè gwányá làmó àdhyà lé dhi ki kitswá tsì adrélé kizà ro, ì dré adrèrà'a tùmàni tòkó líyí be dhi 'á? Tàdzí kò! Dì, lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, à ni tòkó líyí nda ni tingá àyi kòfalésè gò, ì dré kidhózó adrélé tàbirí mvo lókyá nda sè.

16 Dhya àlo kàdré kítá àku ró lasílépi dhi ìbe dhi, dhi kítá tídhí ro dhi kítá àku nda dri ko na. Tàko ko, kò'o kònìni dhi, kítá tídhí nda ni kítá àku nda ni asé gò, kítá àku nda dré gòzo vélé lasilé lile drìdrì.

17 Kòdhi ìbe dhi, dhya àlo dà vìnò tídhí ro dhi kínì dhìle adrézó vìnò líkí, akùbhá dre dhi ì léna ko na. Tàko ko, kò'o kònìni dhi, vìnò tídhí nda ni abhò kínì àku nda ki lasí gò, vìnò dré kutúzó gò, kínì nda ì dré abízó títi. Àsà dhi, à adré vìnò tídhí ro dhi ni da kínì tídhí ro dhi ì léna, adrézó ngá rì nda ki líkí dóro.»

*Yésu tídrí tòkó àlo dhi, ìndì tingá mvátòkó àlo dhi dràdrà lésè
(A kònò kpà Mároko 5:21-43; Lúka 8:40-56)*

18 Yésu dré tá adrèrà'a tà nda ki ta dhi 'á dhi, Yúdà ànzi ki kàdrì ki àlo dré alìzo adhéle àyi kórókó títi akòdhi kandrá, tàzoá drá dhi: «Àma zapi drà nyànomvá kòndi. Di, mí alì àmi drígá bha akòdhi dri wà, kàdríró be dhi bvó!»

19 Di Yésu ì dré ngàzo lebhèhá ni ìbe adrélé lile agó nda vésè.

20 Gbã lókyá nda sè dhi, tòkó àlo kàrì dré adrézó ràle rúásà kóná be mudrì-drì-rì dhi dré àyi kisizó ànyi Yésu àmvolésè gò, akòdhi ni kítá tí tabè.

21 Angyá ko, adré tá ìna kisùá dhi: «Má kòtabè ngbà 'í akòdhi ni kítá tí kòdhya dhi, má ni adrí.»

† 9:13 9:13 A kònò Oséyá 6:6.

22 Di Yésu dré àyi alázó tòkó nda ni no gò, tàzoá dhi: «Áma zapi, mí tsi togó! Ámi tà ka'ika'í tidrí mi dre.» Di akódhi nda dré adrízó gbà lókyá nda sè.

23 Di Yésu kòlì tsàlè Yúdà ànzi ki kàdrì nda bhàna dre dhi, dré lãri tswabhá ki nõzo túmání mómí zyangre adrèbhá tongólé dhi íbe.

24 Dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì nga kònwàsè. Tàko ko, mvátòkó kòdhi drà ko. Adré ína àyi ko.» Gò ì dré dhèzo adrélé akódhi ni gu.

25 A kòdro mómnyá zyangre nda i topfòlè kivì na dre dhi, Yésu dré fizo dzó nda na, mvátòkó nda ni drígá ru gò, akódhi dré ngázo kuru.

26 Gò tà nda ni rúbí dré la'úzó bvò nda 'àsè títi.

Yésu tidrí àgo rì m̀ kùdúkùdu ró dhi i

27 Yésu kápfo dzó nda lésè adrélé lile dre dhi, àgo rì m̀ kùdúkùdu ró dhi ì dré ngázo adrélé akódhi ni lebè loyóába dhi: «Dàwídí ni Mv́, mí bhà àma ki kizà wà!»

28 Yésu kòtsa bhàna file dzó na dre dhi, àyi nda ì dré àyi ki kisizó ànyi akódhi làga. Di akódhi dré àyi ki lizizó tàzoá dhi: «Mì adrè ka'íá dhi, má ni kitswá àmi ki tidrí bwà?» Í logó drá dhi: «Àyíya, Mírì.»

29 Gò Yésu dré àyi ki m̀ tabèzo, tàzoá dhi: «Tà nda kò'o ru àmi dré ngóro m̀ dré adrélé ka'ile dhi t́ni!»

30 Di àyi ki m̀ dré ru nzizo adrélé ngá no. Gò Yésu dré àyi ki bí sèzo tàzoá dhi: «Mì kònò dóro, m̀ kòlongóro tà kòdhi dhya àlo dré ko.»

31 Di, ì kòpfo dzó nda 'àsè dre dhi, ì dré àyikya lizo Yésu ni rúbí longóbe la'úlé bvò nda 'àsè títi.

Yésu tidrí ábhábhá àlo tirí kónzi íbe dhi

32 Í dré tá adrèrà'a apfòlè dzó nda lésè dhi 'á dhi, à dré agó àlo tirí kónzi íbe í léna, adrélépi kpà ábhábhá ro dhi ni adzízó Yésu vélé.

33 Di Yésu dré tirí kónzi nda ni dròzo pfòlè ábhábhá nda lésè dhi, dré kidhózó adrélé kullí ta. Mómnyá zyangre kònale dhi ki líndrí dré gázo bhwábhwa gò, ì dré adrézó tàà dhi: «À nò rè tàdzí tà 'òlè làsú be kònini dhi ísèrèlè 'a ko!»

34 Di, Fàrisáyò ì adrè tá àyikya tàà dhi: «Dhya kòdhi adrè tirí kónzi ki dro topfòlè mómí ì lésè, tirí kónzi ki kàdrì ni rinyi sè.»

Lànyá líyí ni ti lizima, kòmùró àzibhá i lile àyi lànyá lokó dhi

35 Gò Yésu dré ngázo adrélé tatsilé bhàandre títi i 'àsè ìndì bhà títi i 'àsè, tà tadhábe Yúdà ànzi ki lisámbo dzó i 'àsè, Rúbí Tani Giká ni Opì adhya ni longóbe, ìndì mómí ki tidríbe àyi ki drà títi i lésè.

36 Di dré tá adrèrà'a mómí zyangre dhi ki no dhi 'á dhi, adrè tá kizà do àyi togó na àyi ki tà sè. Tàko ko, ì adrè tá landèle tò, ìndì tà adrè tá àyi ki lavú. Ayi tá ngóro kábiligya adrèbhá àyi ki líkílèpi àko dhi i t́ni.

37 Di dré tàzoá àyi lebèbhá i dré dhi: «Lànyá ka amvú na lavulé dre. Di, àzibhá adrèbhá lànyá nda ni lokó dhi ki àbvò yókódhó.

38 Mì kàdré di lànyá nda ni líyí ni ti lizí, kòmùró àzibhá i lile àyi lànyá lokó be dhi bvò.»

10

Yésu tibhù àpóstolò mudrí-drì-rì dhi i lile àzì na

(A kònò kpà Mároko 3:13-19; 6:7-13; Lúka 6:12-16; 9:1-6)

¹ Amvolásà dhi, Yésu dré áyi lebèbhá mudrí-drí-rí dhi ki azízó gò, rĩnyí fèzo àyi dré kitswázó tírí kònzí ki dro móndí i lèsè, ìndì kitswázó móndí ki tidrí àyi ki drà tíí i lèsè.

² Apóstolò mudrí-drí-rí nda ki rú i tá: Simónà (adrélé kpà rú zìle Péterò dhi), adrúpi ni Andréyá, Yàkòbhò Zèbèdáyò ni mvá, adrúpi ni Yòwánì,

³ Filípò, Bàràtòlómáyò, Tòmá, Mátáyò (mèdáyì lagílèpi dhi), Yàkòbhò Aláfáyò ni mvá, Tádáyò,

⁴ Simónà (adrélépi àtsi ró áyi sùrú ni tà sè dhi), ìndì Yùdàsì Ìsìkàriyótà (dra Yésu ni lefèlepi kàribhá i drígá dhi).

⁵ Di Yésu dré dhya mudrí-drí-rí nda ki tibhùzo, tà lazízó àyi dri kònnì: «Mì lè móndyá sùrú twá ro dhi i véna ko. Mì fi kpà bhàandre àlo Sàmàriyá kya na ko.

⁶ Be ró dhi, mì lè àmikya Ìsèrèlè ànzì avìbhá kábiligyà i tíni dhi i véna.

⁷ Mì dré adrèrà'a lìle dhi 'á dhi, mì kàdré longóá móndí i dré dhi: «Opì bhù àdhyà atsa ànyi dre!»

⁸ Mì kàdré dràbhá ki tidrí, adrézó móndí dràbhá dre dhi ki tingá dràdrà lèsè, adrézó móndí kàrí dré rùle dhi ki tidrí, adrézó tírí kònzí ki dro topfòle móndí i lèsè. Mì kàdré tà 'o móndí i dré àngyá, ngoró mì dré kisulè àngyá dhi tíni.

⁹ Mì do óró 'i yà, àrezá 'i yà, kó ngalè làfa lò'wa mvá 'i yà dhi àmi rú ko.

¹⁰ Mì kòdo kòmvyò atsi sè dhi 'i yà, kítá agá lèsè dhi ni àzya 'i yà, kámókà àzya 'i yà, kó ngalè kùtù fa 'i yà dhi ko. Tàko ko, adrè léá dhi, dhya ázi 'òlepi dhi kònya áyi landè.

¹¹ Bhàandre àngùdhi yà, ngalè bhà tsà àngùdhi yà mì dré dra fizo lána dhi na dhi, mì kòndà rè zyá móndí kitswálèpi àmi ki ka'í dòle dóro dhi 'iká gò, mì kàdréro ayilé akódhi nda bhàna tsàle kítú mì dré dra ngàzo àrà nda 'àsè dhi tú.

¹² Mì kàdré file dzó àlo dhi na dhi, mì kòtà dhi: «Tà kìdrìkìdrì kàdré dzó kòndhi 'á.»

¹³ Móndyá dzó nda lé dhi ì kàdré àmi ki ka'í dòle dóro dhi, tà kìdrìkìdrì àmikya nda kàdré àyi dri. Di, ì kàdré àmi ki ka'í dòle dóro ko dhi, mì kò'o tà kìdrìkìdrì àmikya nda agòle àmi vélé.

¹⁴ Dzó àngùdhi yà, ngalè bhàandre àngùdhi yà dra àmi ki ka'izo dòle lána dóro ko yà, kó ngalè àmi ki kúlí yizo ko yà dhi na dhi, mì kòpfò 'àsà, ìndì mì kòtowá tàpfulíndrì àmi pásè tadházóá dhi, mì tayí àyi ki tà tíí dre.

¹⁵ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Kítú Giká dré dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, a ni tà ño móndyá bhàandre nda lèsè dhi i dri, móndyá Sòdómà i lèsè Gòmórà be dhi kya ki lavú.»

Kizà adrèbhá alìle dhi i

(A kònò kpà Mároko 13:9-13; Lúka 21:12-17)

¹⁶ «Mì yi rè ká! Má adrè àmi ki mu ngoró kábiligyà i tíni trú kàlagí i kòfalé. Àsà dhi, lè mì kàdré tògya ró ngoró nĩ i tíni, adrélé kpà tà àko àmi rú ngoró kòbhòlà i tíni.

¹⁷ Mì kàdré àmi ki líkí móndí ki tà sè. Tàko ko, ì ni àmi ki 'o topfòle tàbvó tàrà i 'àsè, adrézó àmi ki bhwa àyi ki lisámbo dzó i 'àsè.

¹⁸ Áma tà sè dhi, à ni àmi ki tidrí topfòzo àmi íbe gùvèrèneré i kandrásè ìndì ópí kàdrì i kandrásè, mì kòkitswáro áma tà mì dré nòle ìndì mì dré yile dhi ki longó àyi dré, ìndì móndyá sùrú twá ro dhi i dré.

19 Di, à kàdré àmi ki dri tàbvo tàle dhi, m̀ kòbhà àmi ki togó adrélé lanzile tà m̀ dré dra tàle àmi rúsè yà, kó ngalè m̀ ni tà nda ni ta ngini ya dhi dri dhi ko. Giká ni tà m̀ dré kitswálé tàle dhi ni fe àmi dré gbá lókyá nda sè.

20 Angyá ko, m̀ ni adrè tà nda ni ta àmi ko. Be ró dhi, àmi ki Atá ni Tirí ni adrè taá àmi tí dhi ni.

21 Móndeí ki àyi ki adrúpi ki lefè todràle kàribhá i drigá. Anzi ki atá ki kpá àyi ki ànzi ki lefè todràle. Anzimvá ki ligí àyi ki tibhá i rú, adrézó àyi ki 'o todràle.

22 Móndeýa títi dhi ki togó kònze bha àmi rú áma tà sè. Di, dhya adrélépi ina togó tsi, adrézó àyi totó tātā tsàle kùdù na dhi ni adrè.

23 A kàdré àmi ki m̀ pfo bhàandre àlo dhi na dhi, m̀ kòlapá lile àzya ni léna. Má adrè tà bàti ta àmi dré: M̀ kitswá tàdzí tatsilé bhàandre títi Isèrèlé ànzi kya i 'àsè drìdrì Móndeí ni Mvá dré dra agòzo dhi kandrá ko.

24 Dhya adrélé tadhálé dhi lavú ina dhya adrélépi àyi tadhá dhi ko. Dhya adrélépi màràbà ro dhi lavú kpá àyi mìrì ko.

25 Adré làá dhi, dhya adrélé tadhálé dhi kàtsá dhya adrélépi àyi tadhá dhi tíni. Adré kpá làá dhi, màràbà kàtsá àyi mìrì tíni. A kàdré dzó líyí zi Bèlèzèbùlé ro be dhi, à ni di vélé móndeýa akódhi ni dzó lé dhi ki lodhá ngini?»*

Dhya kitswálépi m̀ dré ròle dhi

(A kònò kpà Lúkà 12:2-9)

26 «Di m̀ kòro móndeí àlomvá ko. Tàko ko, à ni tà títi lùzu ró dhi ki tadhá ngádra 'á. A ni kpá tà títi zùle zùzù dhi ki 'o apfòle móndeí i dré nìle dóro.

27 Di tà má dré adrélé tàle àmi dré tìnimvá na dhi i, m̀ kàdré taá ngádra 'á. Tà adrélé tàle àmi bina kòyàà sè dhi, m̀ kàdré longóá dzódrì i lèsè.

28 M̀ kòro dhya adrébhá móndeí ki rùbhá ki tupfú todràle gò, i dré kitswázó àyi ki lídrì pfo bwà ko dhi i ko. Be ró dhi, m̀ kàdré àmikya Giká kitswálépi móndeí ki lídrì ki tupfú todràle àyi ki rùbhá ìbe líferò na dhi ni ro kòdha.

29 A adrè zakó tsi kitsikírinya rì dhi ki lagí làfa lò'wa mvá àlo dhi sè? Di tágba dré adrézó kònni dhi, àyi nda ki àlo kitswá dhèle kìnì mi, Giká àmi ki Atá dré tà nda ni ni àko ró ko.

30 Kàdré di àmi ki tà sè dhi, akódhi na ndìndì àmi ki drìbhí i títi nàna.

31 M̀ kàdré di ngá ro ko. Àmi ki tà lavú kitsikírinya zyandre dhi kya byá!

32 Dhya ángùdhi adrélépi taá móndeí i kandrá dhi i ka'í ma dre dhi, má ni kókpá taá áma Atá bhù na dhi kandrá dhi, má ka'í akódhi nda dre.

33 Di, dhya ángùdhi adrélépi ina áma ga móndeí i kandrá dhi, má ni kókpá akódhi nda ni ga áma Atá bhù na dhi kandrá.»

Yésu alì tà ru lanzíó dhi ni bha móndeí i kòfalé

(A kònò kpà Lúkà 12:51-53; 14:26-27)

34 «Lè m̀ kòkisù ko tàle dhi, má alì kitswálé tà kàdrìkìdri fe bvò dri dhi. Má alì kitswálé tà kàdrìkìdri fe ko. Be ró dhi, má alì mána kitswálé àdzú so móndeí i kòfalé.

* 10:25 10:25 Rú «Bèlèzèbùlé» kònidhi, rú fèle Sàtánà, tírì kònze ki kàdrì dré dhi 'i.

35 Tàko ko, má alì mváagó ki kòfalé lanzí atá ni be. Má alì mvátòkó ki kòfalé lanzí andre ni be, adrézó kpà àdramvá ki kòfalé lanzí àdrá ni be.

36 Dhyá ki kàribhá ki adré mómí dhyá ki tàndi ni dzó na dhi 'i.†

37 Dhya ángùdhi adrélépi áyi atá 'i yà, kó ngalè áyi andre 'i yà dhi ni le áma lavú dhi, kitswá má sè ko. Dhya adrélépi áyi mváagó 'i yà, kó ngalè áyi mvátòkó 'i yà dhi ni le áma lavú dhi, kitswá má sè ko.

38 Dhya ángùdhi adrélépi áyi fa kipakipa do, adrézó áma lebè dhi ko dhi, kitswá kpà má sè ko.

39 Dhya ángùdhi adrélépi áyi lídrì líkí áyi tàndi dré dhi, ni áyi lídrì nda ni 'o avìle. Di, dhya adrélépi áyi lídrì fe áma tà sè dhi ni áyi lídrì nda ni kisú.»

*Làgí à dré dra kisulé dhi
(A kònò kpà Márokò 9:41)*

40 «Dhya ángùdhi adrélépi àmi ki ka'í dòle dóro dhi, adré áma tàndi ni ka'í kòdhyá. Dhya adrélépi áma ka'í dòle dóro dhi, adré dhyá áma amùlepi dhi ni ka'í kòdhyá.

41 Dhya ángùdhi adrélépi pròfétà àlo dhi ni ka'í dòle dóro, dré adrélé pròfétà 'i dhi sè dhi, akódhi nda ni làgí adrélé fèle pròfétà i dré dhi ni kisú. Dhya adrélépi mómí àlo gyágya dhi ni ka'í dòle dóro, dré adrélé mómí gyágya 'i dhi sè dhi, akódhi nda ni làgí adrélé fèle mómí gyágya i dré dhi ni kisú.

42 Di má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi ndìndì kópò àlo yí kídri àdhyá ni fe áma ànzimvá ki àlo dré mvùle, dré adrélé áma lebèlepi 'i dhi sè dhi, akódhi nda ni làgí ína ni kisú bàti.»

11

*Yòwàni Bàtisimò fèlepi mù mómí i Yésu véna
(A kònò kpà Lúkà 7:18-35)*

1 Yésu kòlazí tà nda i áyi lebèbhá mudrí-drì-rì dhi i dri akílè dre dhi, dré ngàzo adrélé tatsilé tà tadhábe ìndì Gíká ni kúlí longóbe bhàandre bvò Gàlíláyá àdhyá lé dhi i 'àsè.

2 Di Yòwàni Bàtisimò fèlepi, adrélépi tá bádzo na dhi kòyi tà Kristo dré tá adrélé 'òle dhi i dre dhi, dré áyi lebèbhá ki mùzo

3 akódhi ni lízì tàzoá dhi: «Mì Mèsíyá adrélépi tá alìle dhi 'i? Kó ngalè, mà kàdré dhu rè dhyá àzya ni letè kòdhyá?»

4 Yésu logó àyi dré dhi: «Mì gò tà mì dré adrélé yìle, ìndì mì dré adrélé nòle kòni ki títi Yòwàni dré:

5 Mì kùdúkùdu ì adré ngá no, mèrèkpè ì adré atsi to, mómí kàrí dré rùle dhi ì adré adrélé, mómí bíbhálé be kùdúkùdu ró dhi ì adré tà yì, mómí dràbhá dre dhi ì adré angálé dràdrà lésè, ìndì à adré Rúbí Tani longó lemerèbhá i dré.

6 Kólénzé dhyá ángùdhi dra dhèlepi áma tà sè ko dhi dré!»

7 Di Yòwàni ni lebèbhá nda ì dré tá adrérà'a lile dhi 'á dhi, Yésu dré kídhozó adrélé Yòwàni ni tà ta mómíyá zyandre i dré, adrézó táá dhi: «Mì lè tá duku na àdho no? Mì lè kòzò lyá dré tá adrélé vùle dhi ni no?

† 10:36 10:36 A kònò Miké 7:6.

⁸ Mì lè tá àdho no? Mì lè móndí kítá aveave asólépi í rú dhi ni no? Mì yi rè ká! Móndyá adrèbhá kítá aveave dhi ki toso dhi i àyikya ópí ki dzó kàdrì i 'àsè be.

⁹ Mì lè tá di àdho no? Mì lè pròfètà ni no? Ayíya! Má adrè tàà àmi dré dhi: Yòwàni nda lavú pròfètà byá.

¹⁰ Tàko ko, akódhi dhya tà kònìdhi ni tisìzo tà ni dri Giká ni Kúlí na dhi 'i:

«Mí nò ká! Má ni dhya dra áma kúlí longólépi dhi ni mu lile mí kandrána. Akódhi nda ni láti ledé mí dré mí kandrána.»*

¹¹ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Móndyá títi tòkó dré tile dhi i kòfalé dhi, dhya àlo kàdrì Yòwàni Bàtisimò fèlepi nda ni lavúlépi dhi apfò rè tàdzi ko. Di, tágba dré adrézó kònìni dhi, dhya tàko lavulé Opì bhù àdhya na dhi lavú ina akódhi.

¹² Kidhólé lókyá Yòwàni Bàtisimò fèlepi dré kidhózó Giká ni kúlí longó dhi sè atsálé àndrò kònìdhi dhi, à adrè ru pfu Opì bhù àdhya be, indì móndí rinyi ró dhi ì adrè láti nda topázóá.

¹³ Tàko ko, pròfètà títi dhi i Mósè ni tátítrí kúlí be dhi ì longó tá Opì nda ni tà, atsálé Yòwàni ni lókyá 'á.

¹⁴ Mì kàdré áma kúlí le ka'ile dhi, Yòwàni nda Elíyà adrélépi tá alile dhi 'i.

¹⁵ Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé íbe tà yìzo dhi kòyi!

¹⁶ Má ni kitswá móndyá àndrò kòni ki tà tadhá àdho ngá rú? Ayi nda ì sù ngóro ànzimvá líribhá ngá lagirà na, adrélé kúlí loyó àyi kòfalésè dhi i tíni. Í adrè loyóá dhi:

¹⁷ «Mà tswà lári àmi dré wóyá,

mì to àmikya lári nda ko.

Mà ngo àwó longó wóyá,

mì tongó àmikya ko.»

¹⁸ Tàko ko, Yòwàni nda dré alizo dhi, nya tá ngá ko, mvu kpà ngá ko gò, à dré adrézó tàá dhi: «Akódhi tíri kònzi íbe í léna.»

¹⁹ Di, ma, Móndí ni Mvá, má dré alizo dhi, má adrè mána ngá nya, adrézó kpà ngá mvu gò, à dré adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi kòvongbolo líyí 'i, wá lítsi líyí 'i, indì mèdáyì lagíbhá ki arúpi tàkonzìbhá íbe dhi 'i!» Di, à adrè Giká ni tógýá no gyágya, tà adrélé 'òlè tógýá nda sè dhi i sè.»

Kizà bhàandre Yésu ni gabhá rè dhi kya

(A kònò kpà Lúkà 10:13-15)

²⁰ Gò Yésu dré ngàzo adrélé lawàle bhàandre í dré tá tà líndrìga ró bǐ dhi ki 'òzo 'àsà dhi i dri, móndyá 'àsà dhi ì dré àyi ki togó ladzálé ko dhi sè.

²¹ Tà dhi: «Kizà àmi ki ngá 'i, àmi Kòràzínàbhá ro ni i! Kizà kpà àmi ki ngá 'i, àmi Bètèsàyìdàbhá ro ni i! Angyá ko, má kò'o tá tà líndrìga ró má dré 'òlè àmi véna dhi i Tìrè na indì Sídónà na dhi, kònò móndyá bhàandre nda i 'àsè dhi ì asó tá kítá lírì àyi rú kínó, àyi ki drì pfòzo tópfó sè tadházóá dhi, ì ladzá àyi ki togó káyá dhi dre.

²² Má adrè di tàá àmi dré dhi: Kítú Giká dré dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, a ni tà ño àmi dri móndyá Tìrè ì lésè Sídónà be dhi kya ki lavú.

* 11:10 11:10 A kònò Máláki 3:1.

²³ Di àmi Kàpàrànwúmàbhá ro ni i, mì adré tsì kisúá dhi, Giká ni àmi ki tà tìngá tsàle byá kurú na bhù na bàti? Tàdzì ko! A ni àmi ki tà tìrì tsàle byá mómnyá dràbhá dre dhi ki àrà na. Angyá ko, má kò'o tà tà líntríga ró má dré 'òle àmi véna dhi i Sòdómà na dhi, kònò bhàandre nda ni tà adré ngbù rè be atsàlé ándrò kònìdhi.

²⁴ Má adré ò tàá àmi dré dhi: Kítú Giká dré dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, a ni tà ño àmi dri mómnyá Sòdómà lésè dhi kya ki lavú.»

*Tà kìdrìkìdri kisuma Yésu véna dhi
(A kònò kpà Lúkà 10:21-22)*

²⁵ Lókyá nda sè dhi, Yésu dré tàzoá dhi: «Á! Tátá, Mírì bhù kya bvò be ni, má adré àwoyà ta mí dré, mí dré tà kòdhi ki zùle tògyabhá i dré ìndì mómnyá tà nibhá i dré gò, mí dré tà nda ki tadházò ànzimvá i dré dhi sè.

²⁶ Ayíya, Tátá, tàko ko, tà mí dré 'òle nda tá dóro mí mìlèsè.

²⁷ Ama Atá tayí tà títi dhi i má dríga dre. Dhya àlo Giká ni Mvágó ñilepi bàti dhi yókódhó, ngbà 'í Giká Atá ñì ñì. Dhya àlo Giká Atá ñilepi bàti dhi kpà yókódhó. Ngbà 'í akódhi ni Mvágó ñì ñì, ìndì dhya Mvágó nda dré adrézó àyi Atá ni le tadhálé àyi dré dhi i ñì àyi.

²⁸ Ami títi adrèbhá ngá lanzi do adrézó landèle ni i, mì alì má vélé wà, má kò'oró àmi adrélé lovólé be dhi bvó.

²⁹ Mì kótayí àmi má dré adrélé tidrìle, mì kàdréró áma tà nda ñile. Tàko ko, áma togó yàà ànzimvá kya tìni, ìndì mì ni tà kìdrìkìdri kisú àmi ki togó na.

³⁰ Angyá ko, àmi ki tayima má dré adrélé tidrìle dhi dóro, ìndì ngá má dré adrélé fèle àmi dré dòle dhi lanzi ko.»

12

Yésu Mírì sàbátù àdhyà 'i

(A kònò kpà Mároko 2:23-28; Lúkà 6:1-5)

¹ Amvolásà, sàbátù àlo dhi, Yésu i adré tà lavulé amvú ngánò àdhyà i 'ásè. Tàbirì dré akódhi ni lebèbhá ki 'òzo gò, i dré kidhózó adrélé ngánò lò'wa vu, adrézó tsíá.

² Fàrìsáyò i kònò tà nda dre dhi, i dré tàzoá Yésu dré dhi: «Mí nò rè ká! Àmi lebèbhá i adré àyikya tà áma ki tatrítrí kúlí dré adrélé logalé sàbátù tú dhi ni 'o!»

³ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Mì nà rè tà Dàwídì dré tá 'òle i dré adrèrà'a tàbirì íbe akódhi ni arúpi íbe dhi 'á dhi ko?»

⁴ Akódhi fì tá Giká ni dzó kàdrì na gò, i dré mápà fèle Giká dré dhi ni adózó nyàle arúpi ni íbe. Tàkò áma ki tatrítrí kúlí adré tá ína mápà nda ni nyàma logá àyi dré. Ngbà 'í kòwánà ki tá kitswá nyàá dhi àyi.

⁵ Mì nà rè kpà Mósè ni tatrítrí kúlí na ko tàle dhi, kòwánà i adré àyikya àzi 'o tépelò na gba kàdré sàbátù tú gò, adrézó tà bha àyi dri ko dhi?»

⁶ Di má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya kàdrì tépelò nda ni lavulépi dhi be kònwàré!

⁷ Giká ni Kúlí adré tàá dhi: «Má adré mómnyá adrèbhá àyi ki àzya ki kizá bha dhi ki nda kòdhyà. Má adré mána mòbòmà adrélé fèle má dré dhi ki nda kòdhyà ko.»* Kònò mì kònì tá kúlí kòdhi ki àndu be dhi, mì kitswá tá tà bha mómnyá tà àko àyi rú dhi i dri ko.

* 12:7 12:7 A kònò Oséyá 6:6.

8 Tàko ko, Mòndí ni Mvǎ, Mírǐ sàbátù àdhyá 'i.»

Yésu tidrí agó àlo dhi sàbátù tú

(A kònò kpà Mároko 3:1-6; Lúka 6:6-11)

9 Yésu kòtayí àrà nda dre dhi, dré lizo file Yúdà ànzi ki lisámbo dzó na.

10 Kònàle dhi, agó àlo drígá ni dré 'yòzo 'yo'yò dhi tá be. Fàrísáyò àruka ì adré tá tà ì dré kitswázó Yésu ni asíkí ásà dhi ni nda gò, ì dré lizizóá tíá dhi: «Àma ki tátírítrí kúlí ka'í, à kàdré mómndí ki tidrí sàbátù tú dhi 'í?»

11 Akódhi logó àyi dré dhi: «Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré kábilígyà àlo dhi ìbe gò, kábilígyà nda dré dhèzo bhú na sàbátù tú dhi, dhyá nda kitswá tsi aséá gbá kitú nda sè ko?

12 Di mómndí ki tà lavú kábilígyà kya byá! Asà dhi, àma ki tátírítrí kúlí adré tà dóro 'òma sàbátù tú dhi ni ka'í.»

13 Di Yésu dré tázóá agó nda dré dhi: «Mí kidzi ámi drígá.» Akódhi dré kidzizóá gò, drígá ni nda dré adrízó atsálé dóro àzya ni tǐni.

14 Di Fàrísáyò nda ì dré pfòzo ru yi, kitswázó láti nda Yésu ni pfúzo dràle dhi bvó.

Yésu màràbà Giká dré zìle dhi 'i

15 Di Yésu dré tà nda ni yizo gò, àrà nda ni tayízó lizo. Mómndí zyandre lavulé dhi ì dré ngàzo lile akódhi vèsè gò, dré àyi ki dràbhá títi dhi ki tidrízó.

16 Dré àyi ki logázó, ì kòtadháro mómndí ì dré ì àdhi 'i ya dhi ko.

17 Tà nda kòdhi atsá kònǐni, kitswálé tà Giká dré tá longolé pròfétá Esáyà tí dhi kò'oró ru be dhi bvó. Akódhi longó tá dhi:

18 «Kòndhi áma adhemakandra má dré zìle dhi 'i.

Akódhi dhyá má dré adréle lèle tò, ìndi áma togó dré adrézó kiníle tà ni ni sè dhi 'i.

Má ni áma Tírí bha akódhi dri gò,

dré áma tà gyàgya longózó súrú títi dhi ì dré.

19 Akódhi kitswá lawàle mómndí ìbe ko, kitswá kpà trèle ko.

Kitswá àyi kúlí loyó mómndí ì dré yìle láti ì bhálèsè ko.

20 Kitswá kòzó bhèlebhéle dhi ni ño ko.

Kitswá kpà tálà adrélépi 'òle adralé dhi ni avó adralé ko, tsàle lókyá dré dra áma tà gyàgya 'òzo tà kònze lavú dhi 'á.

21 Di súrú títi bvò dri dhi ki àyi ki mì bha akódhi véna.»†

Yésu ni tà, tírí kònze ki kàdrì àdhyá be dhi

(A kònò kpà Mároko 3:22-30; Lúka 11:14-23)

22 Amvolásà dhi, à dré agó àlo tírí kònze ìbe í léna, adrélépi kpà mì kùdúkùdu ró ìndi ábhábhá ro dhi ni adzízó Yésu vélé. Di Yésu dré akódhi nda ni tidrízó gò, akódhi dré kidhózó adréle kúlí ta, adrézó kpà ngá no.

23 Mómndyá zyandre títi dhi ki líndrí dré gàzo bhwábhwa gò, ì dré adrézó tǎá dhi: «Dhya kòdhi tsi Dàwídí ni Mvǎ, Mèsíyá ro dhi 'i ko?»

24 Di, Fàrísáyò ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì dré àyikya tázóá dhi: «Dhya kòdhi adré ngbá 'í tírí kònze ki dro topfòle mómndí ì lèsè, Belèzèbùlè, tírí kònze ki kàdrì ni rǐnyí sè.»

25 Di, Yésu dré ìna tà ì dré tá adréle kisùle nda ni ñizo kyá gò, tázóá àyi dré dhi: «Òpì àngùdhi mómndyá zàlá dhi ì dré adrézó ru lanzí àyi kòfalèsè

† 12:21 12:21 A kònò Esáyà 42:1-4.

dhi, òpì nda ni tà ni akí tíí. Bhàandre ángùdhi yà, kó ngalè dzó ángùdhi yà mónnyá lána dhi ì dré adrézó ru lanzí àyi kòfalèsè dhi, kitswá kpà áyi totó bwà ko.

²⁶ Sàtánà kàdré Sàtánà ni dro dhi, adré ina ru pfu áyi tándi be. Akódhi ni òpì ni di áyi totó ngíningíni ró?

²⁷ Má kàdré mána tirí kònzí ki dro Bèlèzèbùlè ni rìnyí sè dhi, àmi ki mónnyá ì adré di áyi ki dro àdhi ni rìnyí sè? Di ásà dhi, áyi nda ki tà mì dré adrélé tàle nda ki bvó ta àyi.

²⁸ Di, má kàdré mána tirí kònzí ki dro Giká ni Tirí ni rìnyí sè dhi, kòdhi adré tadhá dhi, Giká ni Opì atsá àmi kòfalé dre káyà dhi.

²⁹ Kòdhi íbe dhi, dhya àlo kitswá file agó kòmbá àlo dhi ni dzó na akódhi ni ngá wu bwà ko, kàdrò zyà rè kòmbá nda bã sè 'iká ko dhi. Di kàdrò akódhi dre dhi, a ni kitswá ngá tíí akódhi ni dzó na nda ki wu.

³⁰ Dhya ángùdhi adrélépi túmání má be ko dhi adré ina ru pfu má be. Dhya adrélépi móndí ki kimó túmání má be ko dhi, adré ina àyi ki lapé.

³¹ Di ásà dhi, má adré taa àmi dré dhi: Giká ni kitswá tàkònzí tíí móndí ì dré adrélé 'òle dhi ki tri, túmání làdhá tíí ì dré adrélé dhàle í rú dhi íbe. Di, kitswá ina làdhá dhàle Tirí Lólo rú dhi ni tri ko.

³² Dhya ángùdhi adrélépi kúlí kònzí ta Móndí ni Mv́ rú dhi, Giká ni akódhi nda ni tàkònzí tri. Di, dhya ángùdhi adrélépi ina kúlí kònzí ta Tirí Lólo rú dhi, à kitswá akódhi nda ni tàkònzí tri lókyá kòndhi sè yà, kó ngalè lókyá adrélépi alile dhi sè yà dhi ko.»

Fa i lò'wa ni íbe dhi
(A kònò kpà Lúka 6:43-45)

³³ Yésu gò taa dhi: «Fa kàdré dóro dhi, lò'wa ni ki kókpà adré dóro. Fa kàdré kó kònzí dhi, lò'wa ni ki kókpà adré kònzí. Tàko ko, à adré fa ni lò'wa ni ì sè.

³⁴ Àmi, nǐ àtrá ki àrèbhá ni ì, àmi kó kònzí dhi, mì ni di kitswá tà àlo dóro dhi ni ta ngíningíni ró? Angyá ko, ti adré tà adrélépi gale togó na dhi ki ta kòdhiya.

³⁵ Dhya dóro adré tà dóro 'o apfòle tà dóro tíí dré zùle áyi togó na dhi ì lésè. Di, dhya kònzí adré ina tà kònzí 'o apfòle tà kònzí tíí dré zùle áyi togó na dhi ì lésè.

³⁶ Má adré taa àmi dré dhi: Kítú dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, mónnyá tíí dhi ki kúlí tàko àlo àlo tíí ì dré tàle dhi ki tà ta Giká kandra.

³⁷ Tàko ko, kúlí mí dré tàle dhi ki tà sè dhi, a ni àmi tàbvó ta ngalè àmi nòzo gyàgya yà, kó ngalè tà bhàzo mí dri yà dhi.»

Tà tadhále pròfèta Yónà ni tà rú dhi
(A kònò kpà Mároko 8:11-12; Lúka 11:29-32)

³⁸ Amvolásà dhi, Fàrisáyò àruka ì tatrítrí kúlí tadhábhá àruka íbe dhi ì dré tàzoá Yésu dré dhi: «Tadhálepi, mà adré leà dhi, mí kò'o tà líntríga ró dhi àma dré nòle.»

³⁹ Di Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Mónnyá àndrò adrébhá kònzí ìndi zàràbhù ro dhi ì adré tà líntríga ró dhi ni nda nòle. Di, à kitswá tà àzya líntríga ró dhi ni 'o àyi dré nòle dhi ko, kàdré ngbà 'í pròfèta Yónà àdhya 'i ko dhi.

⁴⁰ Tàko ko, ngóro Yónà dré tá ayilé kítú na ìndi ngátsi na kosyá àgá léna dhi tíni dhi, Móndí ni Mv́ ni kókpà ayí bvó na kítú na ìndi ngátsi na.

⁴¹ Kítú dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, Nínivèbhá ki nga tà bha mónnyá ándrò ni i dri. Tàko ko, Nínivèbhá nda ì dré tá tà Yónà dré longólé àyi dré dhi ni yizo dhi, ì ladzá tà àyikya àyi ki togó 'í. Di mì nò rè ká! Dhya kàdrì Yónà nda ni lavúlépi dhi be kònwarè!

⁴² Kòdhi ìbe dhi, kítú dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, ópí kàdrì tòko ró bvò tàbhu na dhi drìle dhi ni nga tà bha mónnyá ándrò ni i dri. Tàko ko, ópí nda angá tà ìna làwú làvo lésè alìle ópí Sòlòmónò ni tògyakúlí yi 'í. Di mì nò rè ká! Dhya kàdrì Sòlòmónò nda ni lavúlépi dhi be kònwarè!»

Tírí kònzi ni gòma file móndí léna dhi

(A kònò kpà Lúkà 11:24-26)

⁴³ Yésu gò táá dhi: «Tírí kònzi àlo dhi kòpfò dhya àlo lésè dhi, adrè anyalé àrà fà ro dhi i 'àsè, àrà í dré kitswázó lovolé lána dhi ni ndabe. Di, kòkitswá kisúá bwà ko dhi,

⁴⁴ adrè táá dhi: «Má ni go file áma dzó má dré apfòzo lásà dhi na.» Kògò tsalè dre dhi, adrè kisúá dhi, dzó nda ngbo: A awá 'alé ni, ngá lána dhi ki tobhàzo kpákpa dre.

⁴⁵ Di adrè lìle tírí kònzi àyi lavúbhá nzi-drì-rì dhi ki nda lìzo àyi ìbe gò, ì dré adrézó tifilé adrélé dhya nda léna. Di dhya nda ni tà kùdù ro dhi véle kònzi wáláká ni ni lavú. Di tà nda ni adrè kókpa kònñi mónnyá ándrò adrèbhá kònzi ni i dré.»

Yésu ni andre i adrúpi ni ìbe dhi

(A kònò kpà Mároko 3:31-35; Lúkà 8:19-21)

⁴⁶ Yésu dré tá adrèrà'a tà ta mónnyá zyandre i dré dhi 'á dhi, akódhi ni andre i adrúpi ni ìbe dhi ì dré atsázó adrélé àyi ki totó kivi na. Y adrè tá tà le tàle akódhi be.

⁴⁷ Dhya àlo dré tàzoá Yésu dré dhi: «Ámi andre i ámi adrúpi ìbe dhi ì adrè àyi ki totó kivi na. Y adrè tà le tàle mí be.»

⁴⁸ Yésu logó dhya nda dré dhi: «Áma andre àdhi 'i? Áma adrúpi ì àdhibhá 'i?»

⁴⁹ Dré drígá bhèzo àyi lebhébhá i véna, tàzoá dhi: «Mì nò rè áma andre i áma adrúpi ìbe kòni i ká!

⁵⁰ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi tà áma Atá bhù na dhi dré adrélé lèlè à kò'o dhi ki 'o dhi ìna áma adrúpi 'i, áma amvúpi 'i, ìndì áma andre 'i.»

13

Pídihígó agó kòrì rìlepi dhi ni tà dri dhi

(A kònò kpà Mároko 4:1-9; Lúkà 8:4-8)

¹ Kítú nda sè dhi, Yésu dré apfòzo dzó lésè lìle lìrìlé tãpãriandre mìle.

² Móndí zyandre lavúlé dhi ì dré ru kìmólé akódhi làgàsè kúrú dhi sè dhi, dré mbàzo lìrìlé bwátù na kitswálé tà tadhá, mónnyá zyandre títi nda ì dré adrèrà'a àyi ki totó yí mìle dhi 'á.

³ Di dré kidhózó tà bí dhi ki tadhá àyi dré pídihígó sè, adrézó táá dhi:

«Mì yi rè ká! Kítú àlo dhi, agó àlo dhi pfò tá lìle kòrì rì àyi amvú na.

⁴ Dré tà adrèrà'a kòrì rì dhi 'á dhi, kòrì àruka ì ledhé tá láti mìle gò, àrì ì dré adàzo tetéá títi.

⁵ Kòrì àruka ì ledhé tá bvò kírà ro adrélépi kìnì ìbe tsà dhi dri. Y dré apfòzo mbèlè, kìnì dré nzile ko dhi sè.

⁶ Di, kítú kòka dre dhi, dré àyi ki zàzo 'yòle, àyi ki kídri dré file kìnì na dóro ko dhi sè.

⁷ Kórì àruka ì ledhé tá kùtsí kòfalé gò, kùtsí nda dré mbàzo àyi ki amó.

⁸ Di, kórì àruka ì ledhé tá àyikya kìnì dóro dri gò, ì dré lò'wa 'àzo dóro. Alo ni 'a lò'wa nyadhi-nzi, àzaya ni nyadhi-na, àzaya ni nyadhi-àlo-dri-mudrí.»

⁹ Yésu gò tàà dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé íbe tà yìzo dhi kòyì!»

Yésu ngi tà í dré adrézó tà ta móndí í dré pídhígó sè dhi ni àndu

(A kònò kpà Mároko 4:10-12; Lúka 8:9-10)

¹⁰ Amvolàsà dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré àyi ki kisízó ànyì akódhi làga, akódhi ni lízì tàzoá dhi: «Mí adré tà ta móndí í dré pídhígó sè àdho tà sè?»

¹¹ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Giká fè àmi dré tògyá Opì bhù àdhya ni tà lúzu ró dhi ki nìzo. Di, fè ína tògyá nda àyi dré ko.

¹² Tàko ko, dhya ángùdhi tà nìlepi bí dhi dré dhi, à ni tà dré nìle nda ki drì timbà gò, akódhi dré adrézó véle tà nìni íbe bí lavúlé. Di, dhya ángùdhi tà nìlepi ko dhi dré dhi, à ni ndìndì tà tsà dré nìle dhi ni tingá.

¹³ Tà nda sè dhi, má adré tà ta àyi dré pídhígó sè. Tàko ko, tágba ì dré adrézó ngá no dhi, ì adré ngá nda ki no dóro ko. Tágba ì dré adrézó tà yi dhi, ì adré tà nda ki yi dóro ko, adrézó kpà tà nda ki àndu ni ko.

¹⁴ Di tà Giká dré tá longolé pròfétà Esàya tí dhi ì 'o ru àyi léna kònini. Akódhi longó tá dhi:

«Mì ni adré tà yì 'í,

dì, mì kitswá tà mì dré adrélé yìle nda ki àndu ni tàdzì ko.

Mì ni adré ngá no 'í,

dì, mì kitswá ngá mì dré adrélé nòle nda ki atógyà tàdzì ko.

¹⁵ Tàko ko, móndyá kòdhi ki togó andírì dre.

Ɔ tabhó àyi ki bíbhálé, àyi ki mì dròzo dròdrò.

Ɔ kò'o tá kònini ko dhi, kònò ì ni tá ngá no àyi ki mì sè,

adrézó tà yi àyi ki bíbhálé sè, adrézó tà ni àyi ki togó na,

ì dré àyi ki togó adzázó má véle gò,

má dré àyi ki tidrízó.»*

¹⁶ Di, kólénzé ína àmi dré, àmi ki mì dré adrélé ngá no, ìndì àmi ki bíbhálé dré adrélé tà yi dhi sè!

¹⁷ Má adré tà bàti ta àmi dré: Pròfétà bí dhi ì móndí gyàgya bí dhi íbe dhi ì tá lovó íbe tò kitswázó tà mì dré adrélé nòle dhi ki no gò, ì dré àyikya nòzoá ko. Ayi tá kpà lovó íbe tò kitswázó tà mì dré adrélé yìle dhi ki yi gò, ì dré àyikya yìzoá ko.»

Yésu ngi pídhígó agó kórì rìlepi dhi ni tà dri dhi ni àndu

(A kònò kpà Mároko 4:13-20; Lúka 8:11-15)

¹⁸ «Di mì yì rè pídhígó agó kórì rìlepi dhi àdhya nda adré lèá tàle ngíni ya dhi ká.

¹⁹ Móndí àruka ì adré Giká ni kúlí ka'í ngóro kórì rìle ledhélé láti mìle nda ì tìni. Ɔ kòyì Giká ni Opì ni tà dre dhi, ì adré àndu ni ni ni ko gò, Dhya kònzi dré adrézó atsálé kórì rìle nda ni tingí àyi ki togó lésé.

²⁰ Móndí àruka ì adré Giká ni kúlí ka'í ngóro kórì rìle ledhélé bvò kírà ro dhi dri nda ì tìni. Ɔ kòyì kúlí nda dre dhi, ì adré ndirì ka'íá arí sè.

* 13:15 13:15 A kònò Esàya 6:9-10.

²¹ Di, ì dré adrélé kúlí nda ni tayí adrélé tìle àyi ki togó na ko dhi sè dhi, ì adré ngbà 'í tròle rúá lókyá tsà sè. Di kàdré tà ì dré adrézó kizà nya ása dhi 'i yà, ngalè tà adrézó àyi ki mì pfo kúlí nda ni tà sè dhi 'i yà dhi, ì adré àyi ki tà ka'íka'í nda ni tayí mbèlè.

²² Mòndí àruka ì adré Giká ni kúlí ka'í ngóro kòrì rìle ledhélé kùtsi kòfalé nda i tìni. Ì kòyi kúlí nda dre dhi, tà bvò kòndi àdhya adrèbhá àyi ki togó 'o lanziè dhi ì, indí ngá lovó adrélépi àyi ki lití dhi ìbe dhi ì adré kúlí nda ni amó gò, dré adrézó lò'wa 'a ko.

²³ Di, mòndí àruka ì adré àyikya Giká ni kúlí ka'í ngóro kòrì rìle ledhélé kìní dóro dri nda i tìni. Ayi nda ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì adré àndu ni ni ni gò, ì dré adrézó lò'wa 'a dóro. Alo ni adré lò'wa 'a nyadhi-nzi, àzya ni nyadhi-na, àzya ni nyadhi-àlo-dri-mudrí.»

Pídihígó mbì ngánò kòfalé dhi ni tà dri dhi

²⁴ Yésu dré gòzo pídihígó àzya pi àyi dré, tàzoá dhi: «Òpì bhù àdhya sù ngóro dhya àlo kòrì dóro rìlepi àyi amvú na dhi tìni.

²⁵ Di, mòndyá títi dhi ì dré tá adrérà'a ayí ko ngátsi sè dhi 'á dhi, akódhi ni kàribhá dré ìna atsázó mbì kòrì rì ngánò kòfalé gò lizo.

²⁶ Di ngánò nda kòmba adrélé lò'wa 'a dre dhi, mbì nda dré kpà apfòzo.

²⁷ Gò amvú líyí nda ni màràbà ì dré alizo akódhi véle tàá drá dhi: «Mírì, mí rì tsì kòrì dóro ámi amvú na kòdhya ko? Mbì angá di ìna ángolésè?»

²⁸ Akódhi logó àyi dré dhi: «Kàribhá 'o tà kòdhi nà.» Di màràbà nda ì gò akódhi ni lizi: «Mí lè mà kòlì mbì nda ni akú?»

²⁹ Akódhi logó àyi dré dhi: «Kóko! Mì kòlì mbì nda ni akú dhi, mì ni dra akúá tùmáni ngánò ìbe.

³⁰ Mì tayí àyi rítì dhi ì adrélé mbàle tùmáni tsàle lókyá dra lànýá lokózó dhi 'á. Dì lókyá nda sè dhi, má ni tàá dhya dra lànýá lokóbhá dhi ì dré dhi: Mì akú rè zyà mbì todròle kitswálé zále 'íká, gò mì kòlokóro ngánò tobhàle áma kòbhó na ndò.»

Pídihígó mùtádi lò'wa ni tà dri dhi

(A kònò kpà Mároko 4:30-32; Lúkà 13:18-19)

³¹ Yésu dré gòzo pídihígó àzya pi àyi dré, tàzoá dhi: «Òpì bhù àdhya sù ngóro mùtádi lò'wa dhya àlo dré dòle rìle àyi amvú na dhi tìni.

³² Lò'wa nda konyókonyó mvá lavulé lò'wa àruka títi dhi i rúsè. Di, kàpfò dre dhi, dré ìna mbàzo atsálé kàdrì ngá àruka títi kidhilé amvú 'á dhi ki lavú. Atsá fa tìni gò, àrì ì dré adrézó alile bhà si kólá ni i drìna.»

Pídihígó tàkú ni tà dri dhi

(A kònò kpà Lúkà 13:20-21)

³³ Yésu dré gòzo pídihígó àzya pi àyi dré, tàzoá dhi: «Òpì bhù àdhya sù ngóro tàkú mvá tsà tòkó àlo dré adolé amulé fòndro kàdrì dhi be gò, tàkú nda dré fòndro nda ni 'òzo avólé títi dhi tìni.»

³⁴ Di Yésu tà tá tà nda kòdhi i títi mòndyá zyandre ì dré pídihígó sè. Tà tà àlo àyi dré pídihígó àko dhi ko,

³⁵ kitswálé tà longolé pròfétá tí kònìdhi kò'oro ru be dhi bvò: «Má ni tà adó tàle àyi dré pídihígó sè.

Má ni tà zùle kínó kidhólé bvò ni bhàma lésè dhi ki longó.»†

† 13:35 13:35 A kònò Longó i 78:2.

Yésu ngi pídihígo mbì ni tà dri dhi ni àndu

³⁶ Amvolásà dhi, Yésu dré mónnyá zyandre nda ki tayízó gò, nzìzo bhàna. Akódhi ni lebèbhá ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Mí ngi àma dré pídihígo mbì amvú na dhi àdhya ni àndu wà.»

³⁷ Akódhi logó àyi dré dhi: «Dhya kórì dóro rìlepi nda, Móndí ni Mv' 'i.

³⁸ Amvú nda bvò 'i. Kórì dóro nda, Giká ni ànzi akódhi ni Opì na dhi 'i. Mbì nda, Dhya kònzi ni ànzi 'i.

³⁹ Kàribhá mbì kórì rìlepi nda, Dzàborò 'i. Lókyá lànyá lokózó nda, lókyá kùdù 'i. Dhya adrèbhá lànyá lokó nda ì, ángéló 'i.

⁴⁰ Dì ngóro à dré adrélé mbì nda ni akú kitswálé zàle àtsí na dhi tíni dhi, a ni kókpà adrè kònini lókyá kùdù sè.

⁴¹ Móndí ni Mv' ni àyi ángéló ki amù, tà títi adrèbhá móndí ki 'o ledhéle tàkonzì na dhi ki akú túmánì mónnyá títi adrèbhá tà kònzi 'o dhi íbe, àyi ki tingázó pfole Giká ni Opì 'àsè.

⁴² Dì ángéló nda ì dré àyi ki bhèzo àtsí adrélépi adrélé ko dhi na. Kònale dhi, ì ni adrè tongólé, adrézó kpà síkálándrá tsi.

⁴³ Dì, mónnyá gyágya dhi ki adrè àyikya lagulé kítu tíni àyi ki Atá ni Opì na. Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé íbe tà yízo dhi kòyi!»

Pídihígo ngá làgì kyàkyà zùle dhi ni tà dri dhi

⁴⁴ «Òpì bhù àdhya sù ngóro ngá làgì kyàkyà zùle amvú àlo na dhi tíni. Agó àlo dhi kisú tá ngá làgì kyàkyà nda gò, gòzo zùá tódhya. Dì togó kìnì dré dhi, dré lizo àyi ngá títi dhi ki làgì gò, amvú nda ni gìzo í dré.»

Pídihígo màyìkà làgì kyàkyà dhi ni tà dri dhi

⁴⁵ «Òpì bhù àdhya sù kpà ngóro agó àlo adrélépi tá màyìkà aveave dhi ki nda dhi tíni.

⁴⁶ Akódhi kòkisú màyìkà àlo làgì kyàkyà dhi dre dhi, dré lizo àyi ngá títi dhi ki làgì gò, gìzoá.»

Pídihígo kimbá ni tà dri dhi

⁴⁷ «Òpì bhù àdhya sù ngóro kimbá à dré bhèle yìandre na gò, dré kosyá ki kará títi dhi ki turúzó dhi tíni.

⁴⁸ Kimbá nda kòga kosyá sè bí dre dhi, kosyá bhebhá ì dré asézóá apfole yí mîle. Dì ì dré lirízó kosyá dóro dhi ki kipè tobhàle kánzi ì 'àsè gò, kosyá kònzi dhi ki bhèzo.

⁴⁹ Tà nda ni kókpà adrè kònini lókyá kùdù sè. Ángéló ki alì mónnyá kònzi ki kòfalé lanzí mónnyá gyágya íbe gò,

⁵⁰ ì dré mónnyá kònzi nda ki bhèzo àtsí adrélépi adrélé ko dhi na. Kònale dhi, ì ni adrè tongólé, adrézó kpà síkálándrá tsi.»

Ngá làgì be kàdrì tídhí ro ìndì àku ró dhi ì

⁵¹ Dì Yésu lízì àyi tàzoá dhi: «Mì yi tà kòdhi ì títi, àndu ni ki nìzo vélé?» Ì logó drá dhi: «Áyíya!»

⁵² Akódhi gò tàá àyi dré dhi: «Dì dhya ángùdhi adrélépi tátítrí kúlí tadhá gò Opì bhù àdhya ni tà tadházó drá dhi, dhya nda ngóro bhà líyì adrélépi ngá làgì be kàdrì dhi íbe gò, dré adrézó ngá tídhí dhi ki adó lásá ngá àku dhi íbe dhi tíni.»

Nàzàrètàbhá ì ka'í Yésu ko

(A kònò kpà Mároko 6:1-6; Lúka 4:16-30)

⁵³ Yésu kòpì pídihígo nda ì akilé dre dhi, dré àrà nda ni tayízó gò,

⁵⁴ lizo tsàle bhàandre í dré tá mbàzo lána dhi na.‡ Dì dré kidhózó adrélé tá tadhá Yúdà ànzi ki lisámbò dzó na. Gò mónyá nda ì dré adrézó akódhi ni yi síbhálé be ngbo, adrézó lizíá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòndi kisú ina tògyá kòdhi túmání rinyí adrézó tà líntríga ró dhi ki 'o dhi be dhi ángwà?»

⁵⁵ Akódhi kòndi tsì dhya adrélépi fa ledé dhi ni mvá 'i ko? Andre ni ni rú tsì Màriyá ko? Adrúpi ni ì tsì, Yàkóbhò, Yòséfa, Simónà tsàle Yúdà ko?

⁵⁶ Amvúpi ni ì títi àma kòfalé ko? Akódhi kisú di tà kòdhi ì títi dhi ángwà?»

⁵⁷ Dì tà nda sè dhi, ì kitswá tá Yésu ni ka'í bwà ko. Dì Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «À adré ngbà 'í pròfétà ni lindrì bha ko dhi akódhi ni tàndi bha ìndì akódhi ni tàndi ni dzó 'á.»

⁵⁸ Dì akódhi 'o tá tà líntríga ró bí dhi ì kònàle ko, ì dré akódhi ni ka'ile ko dhi sè.

14

Yòwàni Bàtisimò felepi ni dràma

(A kònò kpà Mároko 6:14-29; Lúka 9:7-9)

¹ Lókyá nda sè dhi, Eródè adrélépi tá ópí ro hvò Gàliláyà àdhya drìle dhi dré Yésu ni rúbí yìzo.

² Dré tàzoá àyi mārābà ì dré dhi: «Dhya kòdhi Yòwàni Bàtisimò fèlepi 'i! Angá ina dràdrà lésè nì. Asà dhi, akódhi rinyí ìbe adrézó tà líntríga ró dhi ki 'o.»

³ Tàko ko, Eródè nda 'o tá Yòwàni rùle adròle, bhèle bǎdzó na dhi nì. 'O tá kònìni àyi adrúpi Filípò ni tòkò, Eròdíyà ni tà sè.

⁴ Angyá ko, Yòwàni adrè tá tàà Eródè dré dhi: «Kitswá mí dré adrézó ámi adrúpi ni tòkò ìbe dhi ko.»

⁵ Asà dhi, Eródè adrè tá Yòwàni ni le pfùle dràle. Dì, adrè tá ina móndí zyandre dhi ki ro, ì dré adrélé Yòwàni ni no pròfétà ro dhi sè.

⁶ Dì, kitú Eródè ni tizo asà dhi sè dhi, Eròdíyà ni zapi dré apfòzo ngá to Eródè ì kandrà mónyá dré azilé gwányá lé dhi ìbe gò, tà nda dré Eródè ni togó 'òzo kinilé tò.

⁷ Dì akódhi dré mòntrà sizo tàzoá dhi, í ni ngá ángùdhi mvátòkò nda dré lèle zìle í tí dhi ni fe drá.

⁸ Dì andre ni kòtá akódhi ni drì dre dhi, akódhi dré tàzoá Eródè dré dhi: «Mí kǎfè má dré Yòwàni Bàtisimò fèlepi ni drì kònwa sǎni na.»

⁹ Gò ópí nda ni togó dré kizà nyázo tà nda sè. Dì, mòntrà dré tá síle mónyá azilé nda ì kandrà dhi ì sè dhi, dré ina tòlì fèzo tà zìle nda ni 'òzo gò,

¹⁰ móndí mùzo lile Yòwàni ni drì li bǎdzó na.

¹¹ Gò akódhi ni drì nda ni adózó sǎni na alizo fèá mvátòkò nda dré. Dì akódhi nda dré fèzoá àyi andre dré.

¹² Bvóá dhi, Yòwàni ni lebhébhá ì dré tsázo akódhi ni àbvò do síle. Gò ì dré lizo tà nda ni longó Yésu dré.

‡ 13:54 13:54 Bhàandre Yésu dré mbàzo lána kònìdhi tá Nàzàrétà 'i. A kònò kpà Lúka 4:16; Mároko 6:1.

Yésu fè ngá nyàlè mómndí ngùlù-nzi dhi i dré

(A kònò kpà Mároko 6:30-44; Lúka 9:10-17; Yòwání 6:1-14)

¹³ Yésu kòyi rúbí nda dre dhi, dré mbàzo bwátù na kitswálé lìlè kalóma àrà mómndí àko dhi na dhi bvó. Di, mómndí zyandre dhi i kòyi tà nda dre dhi, i dré ngàzo bhàandre bǐ dhi i lésè lìlè akódhi vésè pá sè, tǎpǎriandre mǐlèsè.

¹⁴ Di Yésu kàsi bwátù lésè dre dhi, dré mómndyá zyandre lavulé nda ki nòzo, kizà dòzo áyi togó na àyi ki tà sè gò, dré àyi ki dràbhá ki tidrízó.

¹⁵ Ìndró kàndrì dre dhi, akódhi ni lebèbhá i dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga, tǎá drá dhi: «Kòndhi àrà bhà àko dhi 'i, ìndì lókyá lavú dre. Mí kòfè di láti mómndyá zyandre kòni i dré lizo mányàngá gí nyàlè bhà àma làgàsè dhi i 'àsè wà.»

¹⁶ Di, Yésu logó àyi dré dhi: «Kitswá i dré lizo dhi ko. Ami ki tǎndi, mǐ kòfè ngá àyi dré nyàlè dhi àmi.»

¹⁷ Di, i logó drá dhi: «Àma ngbà 'í kònwa dhi mǎpà ìbe nzi, ìndì kosyá ìbe rǐ.»

¹⁸ Yésu gò tǎá dhi: «Mǐ alì ngá nda ìbe má vélé.»

¹⁹ Gò dré tǎzoá mómndyá zyandre nda i dré dhi, i kòlirǐ mbì dri. Di kádó mǎpà nzi nda i kosyá rǐ nda ìbe dre dhi, dré mǐ tingázó kurú na bhù na, tà tǎni zizo Giká tí ngá nda i dri. Dré mǎpà nda ki tonòzo lanzilé áyi lebèbhá i dré gò, i dré lanzizóá mómndyá zyandre i dré.

²⁰ Di àyi títi nda i dré nyàzoá pǐzo. Gò akódhi ni lebèbhá i dré àmbi ni ki lokózó gǎle kǎnzì mudrì-drǐ-rǐ dhi i sè bìbi.

²¹ Ago ngá nda ki nyabhá dhi i tá ànyíànyi ngùlù-nzi. (A nà tá tòkó i ànzimvá ìbe ko.)

Yésu to atsí tǎpǎriandre drìsè

(A kònò kpà Mároko 6:45-52; Yòwání 6:15-21)

²² Gbǎ lókyá nda sè dhi, Yésu dré àyi lebèbhá ki 'òzo lìlè mbàlè bwátù na, i kòzyaró drǐdrǐ í kandrána tǎpǎriandre ni ta'á na. Tǎko ko, lè tá rè zyà láti fèlè mómndyá zyandre nda i dré lizo 'íká.

²³ Kòfè láti àyi dré dre dhi, dré mbàzo kalóma kòngó àlo drǐna kitswálé tà ta Giká be. Gò ngá dré anízó akódhi ni ki kònàlè kalóma.

²⁴ Di, bwátù nda lì tá ìna vwàlè kǐnǐ rúsè vwàvwà ro. Lyǎandre adrè tá vǐlè sínyà dri rúá gò, yǐ adrélèpi longálè dhi dré adrézó ru tswa rúá.

²⁵ Di ngátsi kítógá àmvolèsè dhi, Yésu dré ngàzo adrélè atsí to tǎpǎriandre drìsè, adrézó lìlè áyi lebèbhá nda i véna.

²⁶ Ì kònò akódhi adrèrà'a atsí to tǎpǎriandre drìsè dre dhi, tirǐ dré gǎzo àyi léna bǐ gò, i dré tǎzoá dhi: «Kòdhi mómndí lǐndrǐ 'i!» Gò i dré ngàzo adrélè tetrélè tirǐ dré.

²⁷ Di, gbǎ kòdhwa, Yésu dré tǎzoá àyi dré dhi: «Mǐ tsi togó! Ma 'i. Mǐ ro ngá ko.»

²⁸ Pètèró logó drá dhi: «Mírǐ, kǎdré mǐ 'i bàti dhi, mí tà má dré má kòliró mí véna yǐ drìsè wà.»

²⁹ Yésu gò tǎá drá dhi: «Mǐ alì!»

Di Pètèró dré pfòzo bwátù 'àsè gò, kidhólè atsí to yǐ drìsè, adrézó lìlè Yésu véna.

³⁰ Di, kònò lyǎandre nda dre dhi, tirǐ dré akódhi ni 'òzo gò, dré kidhózó adrélè tandrùlè. Di dré loyózóá dhi: «Mírǐ, mí tidrǐ ma wà!»

³¹ Gbà kòdhwa, Yésu dré áyi drígá kidzìzo akódhi ni ru gò, tàzoá drá dhi: «Mì tà ka 'lka'í íbe tsà ni, mí kayí tà mí léna àdho tà sè?»

³² I kòmbà file bwátù na dre dhi, lyáandre nda dré rizo adrélé kírì.

³³ Di Yésu ni lebèbhá bwátù na nda ì dré ledhézo áyi kí kórókó títi akódhi kandrá, tàzoá dhi: «Mì Giká ni Mváagó 'i bàti!»

*Yésu tídrí dràbhá i Gènèsàrètè na
(A kònò kpà Mároko 6:53-56)*

³⁴ I kòzya tǎpáriandre nda ni ta'á na dre dhi, ì dré tsàzo bvò Gènèsàrètè àdha na.

³⁵ Mòndyá kònàle dhi ì kònò Yésu nìle kyá dre dhi, ì dré ngàzo akódhi ni rúbí 'o ayílè bvò wáyi nda 'ásè. Di móndí ì dré áyi kí dràbhá títi dhi kí adzìzo akódhi véle gò,

³⁶ akódhi ni ti lizízo, kòtayíró dràbhá nda ì adrélé ngbà 'í áyi kítá ti tabè kòdha. Di áyi títi akódhi ni kítá nda ni tabèbhá dhi ì dré adrízo.

15

*Giká ni kúlí bhèma adrézó móndí kí labhi lebè dhi
(A kònò kpà Mároko 7:1-13)*

¹ Amvolásá dhi, Fàrisáyò àruka ì tátrírí kúlí tadhábhá íbe dhi ì dré angázó Yèrusalémà lésè alìle Yésu véle gò, lizíá tíá dhi:

² «Àmi lebèbhá ì adrè àma kí tábhí kí labhi ño àdho tà sè? Angyá ko, ì adrè àyikya ngá nya drígá dzi àko ró.»

³ Yésu dré logózóá áyi dré dhi: «Àmi ró dhi, mì adrè àmikya Giká ni tòlì ño, kitswázó àmi kí labhi líkí àdho tà sè?»

⁴ Tàko ko, Giká tà tá dhi: «Lè mí kàdré àmi atá ni lindrì bha àmi andre be.* Tà kpà dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi tà kònzi ta áyi atá rú yà, kó ngalè áyi andre rú yà dhi, lè à kò'o akódhi nda dràle dràdrà.»†

⁵ Di, mì adrè àmikya tàá dhi, dhya àlo kòtà áyi atá dré yà, kó ngalè áyi andre dré yà dhi, «Ngá má dré tá kitswálé fèle àmi ledé dhi, ngá má dré dra fèle Giká dré dhi 'i» dhi,

⁶ adrè di léá véle dhya nda kòbhà áyi atá ni lindrì áyi andre be ngá nda sè dhi ko. Di àsá dhi, mì adrè àmikya Giká ni kúlí bhe gàrà dri, adrézó àmi kí tàndi kí labhi lebè.

⁷ Àmi túrúpúbhá 'i! Prófétá Esáyà dré tá adrérà'a Giká ni kúlí longó àmi kí tà sè dhi 'á dhi, longó tá tà nda kyá tàzoá dhi:

⁸ «Mòndyá kòdhi ì adrè àma lindrì bha ngbà 'í ti sè.

Di, áyi kí togó vwà ína má rúsè vwàvwà.

⁹ I adrè lísàmbò 'o má dré woyá.

Tàko ko, ì adrè tòlì angábhá móndí ì vélesè dhi kí tadhá ngóro tòlì nda ì angá tá má vélesè na tǎni.»‡»

*Tà adrèbhá móndí kí 'o atsálé ndí ró Giká mùlèsè dhi i
(A kònò kpà Mároko 7:14-23)*

¹⁰ Gò Yésu dré mòndyá zyandre kònàle dhi kí azízo, tàzoá áyi dré dhi: «Mì yi vo rè tà kònìdhi, àndu ni ni nìzo ká!

* 15:4 15:4 A kònò Pfòma 20:12; Dùtèrònómè 5:16. † 15:4 15:4 A kònò Pfòma 21:17; Lèvitiké 20:9. ‡ 15:9 15:9 A kònò Esáyà 29:13.

11 Ngá adrélépi file móndí ni sibhálé 'àsè dhi adré akódhi ni 'o atsálé ndí ró dhi nì ko. Be ró dhi, tà adrélépi apfòle móndí silésè dhi adré ina akódhi nì 'o atsálé ndí ró dhi nì.»

12 Gò Yésu ni lebèbhá ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Mí nǎ, tà mí dré tàle kòdhi dhe Fàrisáyó ì léna kònze dhi be?»

13 Akódhi logó àyi dré dhi: «Fa ángùdhi áma Atá bhù na dhi dré kidhilé nì ko dhi, à nì tingiá.»

14 Mǎ tayí àyi nda i. Ayi mǎ kùdúkùdu ki drǐ kobhá mǎ kùdúkùdu ró dhi 'i. Dì mǎ kùdúkùdu àlo dhi kàdré mǎ kùdúkùdu àzya se drǐle dhi, àyi rǐti nda ki ledhé bhú na.»

15 Gò Pétèrò dré tázóá drá dhi: «Mí ngi kúli alaala mí dré tàle nda ni àndu áma dré wà.»

16 Dì Yésu logó dhi: «Àmi, àmi dhu rè tà nǎnǎ àko?»

17 Mǎ nǎ ko tàle dhi, ngá ángùdhi adrélépi file móndí ni sibhálé 'àsè dhi adré file akódhi ni 'a na gò, adrélé apfòle akódhi ni rúbhá lésè dhi?»

18 Dì, tà ángùdhi adrélépi apfòle móndí silésè dhi adré ina angalé akódhi nì togó lésè. Tà nda ina tà adrélépi móndí 'o atsálé ndí ró dhi 'i.

19 Tàko ko, tà adrébhá apfòle móndí ki togó lésè dhi i, tà kòni 'i: tà kònze kisùle dhi i, móndí ki tufuma ni tà, múná tà, ndòtò tà, kugù tà, tà tàma móndí i rú kinzò sè dhi ni tà, ìndì móndí ki rú tàma kònze dhi ni tà.

20 Tà nda kòdhi ì adré móndí ki 'o atsálé ndí ró dhi nì. Dì, ngá nyàma drígá dzi àko ró dhi adré ina móndí ki 'o atsálé ndí ró ko.»

*Tòkò àlo sùrú twá ro dhi ka'í Yésu bàti
(A kòndò kpà Márokò 7:24-30)*

21 Amvolásà dhi, Yésu dré àrà nda ni tayízó gò, lizo tsàle bvò Tírè ì làga Sídónà be dhi na.

22 Dì Kánánà tòkò àlo bvò nda lésè dhi dré alizo akódhi véle gò, kidholé adréle loyóá dhi: «Mírǐ, Dàwídì ni Mvǎ, mí bhà áma kizà wà! Áma zapi tirǐ kònze ìbe ì léna. Adré kizà nya lavulé.»

23 Dì, Yésu logó ina kúli drá ko. Gò akódhi ni lebèbhá ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Mí dro akódhi nzǐle. Tàko ko, akódhi adré tetrelé àma àmvolésè tò.»

24 Yésu logó dhi: «Giká amù ma ngbà 'í Ìsèrèlè ànzi avìbhá kábiligyà ì tíni dhi ì véle.»

25 Dì, tòkò nda dré ina adhézó àyi kórókó titi akódhi kandrǎ, tázóá drá dhi: «Mírǐ, mí ledé ma wà!»

26 Yésu gò logóá dhi: «Kitswǎ ànzimvǎ ki mǎpà dòzo bhèle kòkǐ ì dré dhi ko.»

27 Dì, tòkò nda tà drá dhi: «Mírǐ, kònnìni bàti. Dì, ndìndì kòkǐ ì adré àyikya mǎpà kòrònyá adrébhá ledhélé àyi ki líyǐ ni mísá zàle dhi ki nya kòdhyà.»

28 Yésu logó drá dhi: «Á! Tòkò, mí tà ka'ika'í ìbe kàdrǐ! Tà nda kò'o ru mí dré ngóro mí dré adréle lèle dhi tíni.» Dì tòkò nda ni zapi dré adrízó gbǎ lókyá nda sè.

Yésu tidrǐ dràbhá bí dhi i

29 Yésu kótayí àrà nda dre dhi, dré lizo tsàle tǎpǎriandre Gàliláyà àdhyà làgana. Dì dré mbàzo kòngó àlo drǐna gò lirǐlé.

30 Gò móndí zyandre lavulé dhi ì dré alizo túmánì mèrèkpe ìbe, mǎ kùdúkùdu ìbe, móndí rúbhá be àbvò ro dhi ìbe, àbhǎbhá ìbe, ìndì dràbhá

àruka bǐ dhi ìbe, àyi ki tobhà Yésu kandrá. Gò akódhi dré àyi ki tidrízó títi.

³¹ Di mónnyá zyandre nda ki líntrí dré gàzo bhwǎbhwa. Tàko ko, ì nò tá ábhǎbhǎ nda i adrérà'a kúlí ta, mónnyá rúbhá be àbvò ro nda i adrérà'a adrílé, mèrèkpè nda i adrérà'a atsí to, ìndì mǐ kùdúkùdu nda i adrérà'a ngá no. Gò ì dré Giká Ìsèrélè ànzì kya ni rú bházo kùle.

*Yésu fè ngá nyàle mónndí ngùlù-su dhi i dré
(A kònò kpà Mároko 8:1-10)*

³² Amvolásà dhi, Yésu dré àyi lebhébhá ki azizó, tàzoá àyi dré dhi: «Má adré kizà do áma togó na mónnyá zyandre kòni ki tà sè. Tàko ko, áma túmǎnì àyi ìbe kitú na, ìndì ngá ì dré kitswǎlé nyàle dhi vélé yókódhó. Di má lè àyi ki logólé nzìle tàbirí be ko, ì kòlandèrò ledhézo láti bhálé ko dhi sè.»

³³ Di akódhi ni lebhébhá ì logó drá dhi: «Àrà bhà àko kòndhi 'á dhi, mà ni kitswá mǎpà kisú fèle mónnyá zyandre kòni ì dré nyàle pizo ásà dhi ángwà?»

³⁴ Yésu lizí àyi tí dhi: «Àmi mǎpà ìbe ángopí?» Ì logó dhi: «Nzi-dri-rì, ìndì kosyá àruka tsàtsà dhi ìbe.»

³⁵ Gò Yésu dré tàzoá mónnyá zyandre nda ì dré dhi, ì kòlirí bvò dri.

³⁶ Dré mǎpà nzi-dri-rì nda ki adózó kosyá nda ìbe, àwoyá fèzo Giká dré gò, tonjòzoá lanzílé àyi lebhébhá ì dré gò, ì dré lanzízóá mónnyá zyandre nda ì dré.

³⁷ Di mónnyá títi nda ì dré nyàzoá pizo. Gò akódhi ni lebhébhá ì dré àmbí ni ki lokózó gǎle kánzì nzi-dri-rì dhi ì sè bíbì.

³⁸ Ago ngá nyabhá nda ì tá ngùlù-su. (A nà tá tòkó ì ànzimvá ìbe ko.)

³⁹ Gò Yésu dré láti fèzo mónnyá zyandre nda ì dré nzìzo. Dré mbàzo bwátú na gò, zyàle tsàle bvò Màngàdánà àdhya na.

16

*Fàrisáyò ì Sàdùkáyò ìbe dhi ì lizí Yésu tà àlo líntríga ró dhi ni 'o
(A kònò kpà Mároko 8:11-13; Lúkà 12:54-56)*

¹ Amvolásà dhi, Fàrisáyò ì Sàdùkáyò ìbe dhi ì dré àyi ki kisízó ànyi Yésu làga, kitswǎlé akódhi ni tabhì. Di ì dré akódhi ni ti lizízó, kò'oró tà àlo líntríga ró angálépi Giká vélésè dhi.

² Di Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Ìndrò sè, bhù mǐbhalé kàdré wà dhi, mǐ adré tàá dhi: <Kídru, kozya kitswá dhìle ko.>

³ Drùbhì sè, bhù mǐbhalé kàdré ngbàràngbàrà ro dhi, mǐ adré tàá dhi: <Àndrò, kozya ni dhi.> Mǐ nǐ kó bhù mǐbhalé ni lāsú lanzílé dhi be dhi, mǐ kitswá di àmikya tà adrébhá lókyá twátwa dhi ki tadhá dhi ki ni lanzílé bwà ko àdho tà sè?

⁴ Mónnyá àndrò adrébhá kònzì ìndì zàràbhù ro dhi ì adré tà líntríga ró dhi ni nda nòle. Di, à kitswá tà àzya líntríga ró dhi ni 'o àyi dré nòle dhi ko, kàdré ngbà 'í profètà Yónà àdhya 'i ko dhi.» Gò Yésu dré àyi ki tayízó, lèzo.

*Tàkú Fàrisáyò kya Sàdùkáyò ìbe dhi
(A kònò kpà Mároko 8:14-21)*

⁵ Yésu i lebèbhá ni ìbe dhi ì kòzya tǎpǎriandre ni ta'á na dre dhi, lebèbhá ni nda ì dré atógyàzoá dhi, ì tivì tá mǎpà dòma atsi na dhi.

⁶ Gò Yésu dré tǎzoá àyi dré dhi: «Mì kònò dóro, mì kàdréro àmi ki líkí tàkú Fàrísáyò kya Sàdùkáyò ìbe dhi ni tà sè.»

⁷ Di akódhi ni lebèbhá ì dré ngàzo adrélé tà kayí àyi kòfalésè adrézó tàà dhi: «Akódhi tà kònini, mà dré mǎpà adólé ko dhi sè.»

⁸ Yésu dré tà ì dré adrélé tàle nda ni nǐzo kyá gò, tǎzoá àyi dré dhi: «Àmi tà ka'ika'ì ìbe tsà ni ì, mì adré àmikya tà kayí àmi kòfalésè mì dré adrélé mǎpà àko dhi sè àdho tà sè?

⁹ Mì nǐ vo dhu rè tà àlo ko? Mì tivì vo àmikya mǎpà nzi má dré lanzílé mónnyá ngulù-nzi dhi ì dré dhi ki tà dre? Mì gò tá àmbi ni ki lokó gǎle kǎnzì ángopí?

¹⁰ Mì tivì kókpà àmikya mǎpà nzi-drì-rì má dré lanzílé mónnyá ngulù-su dhi ì dré dhi ki tà dre? Mì gò tá àmbi ni ki lokó gǎle kǎnzì ángopí?

¹¹ Mì ni ko tàle dhi, má adré tá mǎpà tà ta àmi dré kòdhya ko dhi? Di, má tà tà mána dhi: «Mì kàdré àmi ki líkí tàkú Fàrísáyò kya Sàdùkáyò ìbe dhi ni tà sè.»

¹² Gò lebèbhá ni ì dré nǐzoá tàle dhi, akódhi adré tá tàà àyi dré dhi, ì kàdré àyi ki líkí tàkú mǎpà àdhya ni tà sè ko. Be ró dhi, ì kàdré àyi ki líkí tà Fàrísáyò ì dré tá adrélé tadhále Sàdùkáyò ìbe dhi ki tà sè.

Pètèro tà ngádra 'á dhi, Yésu Mèsíyà 'ì

(A kònò kpà Márokò 8:27-30; Lúkà 9:18-21)

¹³ Amvolàsà dhi, Yésu ì dré lizo tsàle bvò bhàandre Kàyisàriyà Filípò àdhya làga dhi na. Gò akódhi dré lizizóá àyi tí dhi: «Móndí ì adré tàà dhi, ma, Móndí ni Mvǎ àdhi 'ì?»

¹⁴ Ì logó drá dhi: «Móndí àruka ì adré tàà dhi, mi Yòwànì Bátisimò fèlepi 'ì. Aruka ni ì adré tàà dhi, mi Elíyà 'ì. Aruka ni ì adré kó tàà dhi, mi Yèrèmíyà 'ì yà, kó ngalé pròfétà ki ázya 'ì yà dhi.»

¹⁵ Yésu gò lizíá àyi tí dhi: «Di àmi ró dhi, mì adré àmikya tàà dhi, ma àdhi 'ì?»

¹⁶ Simónà Pètèro logó dhi: «Mì mína Mèsíyà, Gìkǎ lídrì ro dhi ni Mvǎagó 'ì.»

¹⁷ Yésu gò tàà drá dhi: «Simónà, Yónà ni mvǎ, Gìkǎ bhà tà tani mí dri dre. Angyá ko, móndí tadhá tà kòdhi mí dré nì ko. Be ró dhi, áma Atá bhù na dhi tadhá mí dré nì.

¹⁸ Má adré kpà tàà mí dré dhi: Mì Pètèro 'ì. Má ni Èkèlézyà mána ni si kírà kònìdhi dri.* Ndàndì dràdrà ni rinyí kitswǎ ina Èkèlézyà nda ni lavú ko.

¹⁹ Má ni Opì bhù àdhya ni lifùngulá ànzi ki fe tayílé mí drígá. Tà ángùdhi mí dré dra 'ìle kònwa bvò dri dhi, à ni kókpà tà nda ni 'ì bhù na. Tà ángùdhi mí dré dra trìle bvò dri dhi, à ni kókpà tà nda ni tri bhù na.»

²⁰ Gò Yésu dré àyi lebèbhá nda ki logázó, ì kòtadháro dhya àlo dré dhi, ì Mèsíyà 'ì dhi ko.

Yésu longó àyi dràma ni tà, àyi ngàma dràdrà 'àsè dhi be

(A kònò kpà Márokò 8:31-9:1; Lúkà 9:22-27)

* 16:18 16:18 Rú «Pètèro» kònìdhi adré leá tàle dhi «kírà».

²¹ Kidhólé lókyá nda sè dhi, Yésu dré kidhózó adrélé tadhá áyi lebhéhá i dré dhi, adré tá leá dhi, í kòlì Yèrúsalemà na kitswálé kizà nya lavulé Yúdá ànzi ki bhàgo i drígá, kòwánà kàdrì i drígá ìndì tàtrírí kúlí tadhábhá i drígá, à kòpfuró i dràle gò, kítú ni na sè dhi, Giká kòtingáró i dràdrà lésé.

²² Di Pétèró dré Yésu ni drìzo gàrà dri gò, kidhózó adrélé tà ta akódhi dri, tàzoá dhi: «Mírì, Giká kòlikí mi! Tà nda kòdhi kitswá tàdzí atsálé mí rú ko!»

²³ Di, Yésu dré áyi alázó tàá Pétèró dré dhi: «Sàtánà, mí nga má m̀lèsé gòle má àmvona! Mí adré láti nda áma 'òzo dhèle. Tàko ko, mí adré tà kisù Giká àdhya tíni ko. Be ró dhi, mí adré mína tà kisù móndí kya tíni.»

²⁴ Gò Yésu dré tàzoá áyi lebhéhá i dré dhi: «Dhya àlo kàdré leá àlìle má vésé dhi, lè akódhi nda kòtayí áyi tàndi ni tà, kàdó áyi fa kipakipa gò, kàdréro áma lebhé.

²⁵ Tàko ko, dhya àngùdhi adrélépi áyi tàndi ni lídrì le tidrífé dhi, a ni áyi lídrì nda ni 'o avìle. Di, dhya àngùdhi adrélépi ína áyi lídrì fe áma tà sè dhi, a ni áyi lídrì nda ni kisú.

²⁶ Angyá ko, dhya àlo kòkìsú ngá bvò kòndi àdhya i títi gò, áyi tàndi ni lídrì tayízó avìle dhi, akódhi nda kisú ína àdho tà dóro 'í? A ni go àdho ngá fe kòdhya kitswázó áyi lídrì nda ni kisú dhi?

²⁷ Tàko ko, Móndí ni Mv́a ni agò áyi Atá ni m̀lanzilanzì na akódhi ni àngéló íbe gò, dré tà logózó móndí àlo àlo títi i dré, tà i dré 'òle dhi i tí.

²⁸ Má adré tà bàti tà àmi dré dhi: Móndí àruka adrébhá àyi ki totó kònwa ni i kitswá dràle drìdrì i dré dra Móndí ni Mv́a ni nòzo alírà'a áyi Opì na dhi kandrà ko.»

17

*Yésu ni làsú ladzá ru atsálé lagulagu ró
(A kònò kpà Mároko 9:2-13; Lúkà 9:28-36)*

¹ Kítú nzi-drì-àlo àmvolésé dhi, Yésu dré Pétèró ki drìzo Yàkòbhò íbe ìndì adrúpi ni Yòwánì be gò, i dré lìzo àyi pátí mbàle kòngó àlo mvumvù dhi drìna.

² Kònàle dhi, Yésu ni làsú dré ngàzo ru ladzá àyi mìle. Akódhi ni m̀bhalé dré kidhózó adrélé lagulé kítú tíni. Akódhi ni kítá i dré kpà atsázó kemve kpírìkpírì ngádra tíni.

³ Gbá kòdhwa, Mósè i Elíyà be dhi i dré agázó àyi kandrà, adrélé tà ta Yésu be.

⁴ Di Pétèró dré tàzoá Yésu dré dhi: «Mírì, dóro ni mà dré adrélé kònwa dhi. Mí kàdré leá dhi, má ni wémà na dhi ki ledé kònwa: àlo ni mí dré, àlo ni Mósè dré, ìndì àlo ni Elíyà dré.»

⁵ Dré rè dhu adrèrà'a tà ta dhi 'a dhi, ndùrùku lagulagu ró dhi dré apfòzo àyi ki asó rùkù gò, kúlí dré apfòzo lásà tàá dhi: «Kònìdhi áma Mv́agó má dré lèle tò dhi 'i. Áma togó adré kinìlé akódhi ni tà sè tò. Mì kòyi akódhi!»

⁶ Yésu ni lebhéhá i kòyi kúlí nda dre dhi, àyi ki togó dré gàzo tirì sè bí gò, i dré ledhézó àyi ki m̀bhalé bha kìnì mi.

⁷ Di, Yésu dré ína áyi kisízó ànyi àyi làga, àyi ki tabè gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì nga! Mì ro ngá ko.»

⁸ I kòtingá m̀ dre dhi, i dré gòzo vélé móndí àzya no ko, ngbà 'í Yésu 'i kalóma.

⁹ Ɔ dré tá adrérà'a asilé kòngó nda drílèsè dhi 'á dhi, Yésu dré lazizóá àyi dri dhi: «Mì kòlongò tà agálépi àmi mìle kòdhi dhya àlo dré ko, tsàle lókyá Giká dré dra Mòndí ni Mv́à ni tingázó dràdrà lésè dhi 'á.»

¹⁰ Gò akódhi ni lebhá nda ì dré akódhi ni lizizó tàzoá dhi: «Tátrítrí kúlí tadhábhá ì adré tàá dhi, lè Elíyà kàlì rè zyà Mèsíyà kandrà 'íká àdho tà sè?»

¹¹ Yésu logó àyi dré dhi: «Tà bàti ró dhi, Elíyà adré àlìle tà títi dhi ki ledé.

¹² Di, má adré mána tàá àmi dré dhi: Elíyà atsá dre. Di, mòndí ì nì tà àyikya akódhi àdhi 'i ya dhi ko. Gò ì dré akódhi ni 'òzo ngóro ì dré tá lèle dhi tíni. Di Mòndí ni Mv́à ni kókpà kizà nya àyi drígá kònni.»

¹³ Di Yésu ni lebhá ì dré nìzoá tàle dhi, akódhi adré tá Yòwàni Bàtisimò fèlepi ni tà ta àyi dré kòdha.

Yésu tidrí mv́aagò àlo tirí kònze ìbe í lèna dhi

(A kòndò kpà Mároko 9:14-29; Lúka 9:37-43a)

¹⁴ Ɔ kògò tsàle mòndyá zyandre ì véna dre dhi, agó àlo dhi dré alizo adhlé àyi kórókò títi Yésu kandrà,

¹⁵ tàzoá dhi: «Mírí, mí bhà áma mv́aagò ni kizà wà! Agilíí adré akódhi ni lebhé, ìndì akódhi adré kizà nya tò. Vésè be bí, adré ledhlé àtsí na, kó ngalè yí na.

¹⁶ Má dri tá akódhi lizo ába àmi lebhá ì véna. Di, ì kitswá tá àyikya akódhi ni tidrí bwà ko.»

¹⁷ Di Yésu logó dhi: «Àmi, mòndyá àndrò tà ka'íka'í àko ìndì àmi ki tayíbhá litlèlè nì ì, mà ni adré véle àmi ìbe vwàle lókyá be ángopí? Má ni àmi ki tà mvo vwàle lókyá be ángopí? Mì adrí mv́ámvá nda alizo ába má véle.»

¹⁸ Di ì kàlì akódhi be dre dhi, Yésu dré ligizó tirí kònze akódhi lé dhi be gò, dré dròzoá pfole lásà. Di mv́ámvá nda dré adrízó gbá lókyá nda sè.

¹⁹ Amvolásà dhi, Yésu ni lebhá ì dré àyi ki kisizó àyi pátí ànyi akódhi làga, akódhi ni lizí tàzoá dhi: «Mà kitswá tá tirí kònze nda kòndhi ni dro bwà ko àdho tà sè?»

²⁰ Yésu logó àyi dré dhi: «Mì kitswá tá bwà ko, mì dré adréle tà ka'íka'í ìbe tsà dhi sè. Má adré tà bàti ta àmi dré: Mì kàdré tà ka'íka'í ìbe tsámvá ngóro mùtádi lò'wa tíni dhi, mì ni kitswá tàá kòngó kòndhi dré dhi «Mí kisí mì kònwàsè lile kònalè» gò, kòngó nda dré àyi kisizó. Di tà àlo mì dré kitswálé 'òle bwà ko dhi ni adré yókódhó.» [

²¹ *]

Yésu gò àyi dràma ni tà longó, àyi ngàma dràdrà lésè dhi be

(A kòndò kpà Mároko 9:30-32; Lúka 9:43b-45)

²² Kitú àlo dhi, Yésu ì lebhá ni ìbe dhi ì kimó tá ru bvò Gállíyà àdhya na. Gò akódhi dré tàzoá àyi dré dhi: «À ni Mòndí ni Mv́à ni lefè kàribhá ì drígá.

²³ Ɔ dré akódhi ni pfozo dràle gò, kitú ni na sè dhi, Giká dré akódhi ni tingázó dràdrà lésè.» Di kúlí nda sè dhi, akódhi ni lebhá ki togó dré gazo kizà sè bí.

* **17:21 17:21** Wáràgà Giká ni Kúlí tisizo àyi dri drídrí dhi ì lèna dhi, à adré kúlí kòni ki kisú kònwà ko: [Di, à kitswá ngbà 'í tirí kònze kára be kònni dhi ki dro pfole tàbirí mvòma sè ìndì tà zima Giká tí dhi sè.]

Mèdáyì tēpelò àdhyà ni gìma

²⁴ Amvolàsà dhi, Yésu i lebèbhá ni ìbe dhi ì dré lizo tsàle Kàpàrànwúma na. Gò dhyà adrèbhá tá mèdáyì tēpelò àdhyà ni lagí dhi ì dré alizo Pètèrò vélé lizíá tíá dhi: «Àmi ki tadhálépi adrè mèdáyì tēpelò àdhyà ni gí?»†

²⁵ Pètèrò logó àyi dré dhi: «Àyíyà, akódhi adrè gíá.» Pètèrò kògò file dzó na dre dhi, Yésu dré zyà kúlí dòzo tàle nì. Tà dhi: «Simónà, mí kisù mína ngíni? Opí bvò kòndi àdhyà ì adrè àdhibhá ki 'o adrélé mèdáyì gí dhi kòdhyà: àyi ká tándi ki ànzi i, kó ngalè, móndí àruka àyi ki òpì zàle dhi i?»

²⁶ Pètèrò logó dhi: «Móndí àruka i.» Yésu gò tàá drá dhi: «Kàdré di kònni dhi, ópí ki ànzi nda ì kitswá àyikya gíá ko.

²⁷ Di, má lè mána móndyá kòna ki togó 'òle aswálé àma rú ko. Asà dhi, mí lì kosyá bhe tǎpǎriandre na. Mí adó kosyá mí dré dra aselé drìdrì dhi, síbhálé nì nì nzìzo gò, làfa lò'wa àlo dhi nì kisúzó sílána. Di mí do làfa lò'wa nda lizo ába àyi véna mèdáyì gí àma dré mí be.»

18

Dhyà kàdrì lavulé Opì bhù àdhyà na dhi àdhi 'i?

(A kònò kpà Mároko 9:33-37; Lúka 9:46-48)

¹ Lókyá nda sè dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga, akódhi nì lizí tǎzoá dhi: «Dhyà kàdrì lavulé Opì bhù àdhyà na dhi àdhi 'i?»

² Di Yésu dré mvámvá àlo dhi nì azízó bhàle àyi ki kító 'á gò,

³ tǎzoá dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Mì kòladzá àmi ki togó atsázó ànzimvá i tìni ko dhi, mì kitswá tǎdzí file Opì bhù àdhyà na ko.

⁴ Di dhyà àngùdhi adrélépi àyi tà bha kìnì mì ngóro mvámvá kòndhi àdhyà tìni dhi, nì adrè dhyà kàdrì lavulé Opì bhù àdhyà na dhi 'i.

⁵ Kòdhi ìbe dhi, dhyà àngùdhi adrélépi mvámvá kòndhi tìni dhi nì ka'í dòle dóro áma rú sè dhi, adrè áma tándi nì ka'í kòdhyà.»

Tà adrèbhá móndí ki 'o ledhélé tàkonzì na dhi i

(A kònò kpà Mároko 9:42-48; Lúka 17:1-2)

⁶ «Di, dhyà àlo kàdré ìna ànzimvá adrèbhá áma ka'í kòni ki àlo 'o dhèle tàkonzì na dhi, dóro ni tá kírà kàdrì 'ìle akódhi nda kembé gò, akódhi nì bhèzo dràle yíandre nì tǎlì na dhi.

⁷ Kizà vo ngíni bvò kòndi dri, tà adrèbhá móndí ki 'o ledhélé tàkonzì na dhi ki tà sè dhi! Tà bàti ró dhi, tà nda kòdhi ki ngbú adrè be. Di, kizà nì adrè kàdrì dhyà àngùdhi adrélépi tà nda ki àndu bha dhi dré!

⁸ Àmi drígá 'i yà, kó ngalè àmi pá 'i yà dhi kàdré àmi 'o dhèle tàkonzì na nì dhi, lè mí kòli akódhi nda bhèle mí rúsè vwàvwà ro. Angyá ko, mí dré file lídrì kóná vèsè kólyá dhi na ngbà 'i drígá be àlo yà, kó ngalè pá be àlo yà dhi dóro lavulé, àmi bhèle àtsí adrélépi adrálé ko dhi na drígá be rì indì pá be rì dhi rúsè.

⁹ Àmi mǐ kàdré kó àmi 'o dhèle tàkonzì na nì dhi, lè mí kàngí mǐ nda bhèle mí rúsè vwàvwà ro. Angyá ko, mí dré file lídrì na ngbà 'i mǐ be àlo dhi dóro lavulé, àmi bhèle àtsí líferò àdhyà na mǐ be rì dhi rúsè.»

† 17:24 17:24 A kònò Pfòma 30:11-16.

Pídihígó kábilígyà avìlepi dhi ni tà dri dhi
(A kònò kpà Lúkà 15:3-7)

¹⁰ «Mì kònò dóro, mì kàdréro ànzimvá kòni ki àlo no móndí tàko ró ko. Tàko ko, má adrè táá àmi dré dhi: Ayì nda ki ángélo ì adrè ngbú áma Atá bhù na dhi ni mibhalé no. [

¹¹ *]

¹² Mì kisú àmikya ngíni? Agó àlo kàdré kábilígyà íbe nyadhi-nzi gò àyi ki àlo dré avìzo dhi, a ni 'òà ngíni? A ni zakó tsi kábilígyà nyadhi-su-drì-mudrí-drì-nzi-drì-su nda ki tayí kòngó drìna gò, lizo akódhi avìlepi nda ni ndabe.

¹³ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Kòkisú kábilígyà nda dre dhi, a ni lenzé akódhi ni tà sè lavúlé, dré adrélé lenzélé kábilígyà nyadhi-su-drì-mudrí-drì-nzi-drì-su avìbhá ko nda ki tà sè dhi rúsè.

¹⁴ Kókpà kòdhi tíni, àmi ki Atá bhù na dhi adrè leá ko, ànzimvá kòni ki àlo dré avìle dhi.»

Ámi adrúpi tàkonzì 'òlepi mí rú dhi ni tà

¹⁵ «Ámi adrúpi àlo dhi kò'o tàkonzì mí rú dhi, mí kòlì rè zyà kalóma akódhi véna, akódhi ni tàkonzì nda ni tadhá drá. Akódhi kòyi mí dhi, kòdhi mí gò àmi adrúpi nda ni kisú dre.

¹⁶ Dì, kòyi ína mi ko dhi, mí kòdrì móndí àlo yà, ngalè rì yà dhi, mì kòlìró akódhi véna, <kitswálé tà títi dhi ki bvò lanzi móndí rì yà kó ngalè na yà tà nda ki nobhá mì sè dhi ki kúlí sè.>†

¹⁷ Akódhi kògà àyi nda ki yìma rè dhi, mí kòlì tà nda ni ta Ekèlézyà kandrá. Kògà ndìndì Ekèlézyà nda ni kúlí yìma rè dhi, mí kàdré akódhi ni no pàgánò tíni, kó ngalè mèdáyì lagìlèpi tíni.

¹⁸ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Tà ángùdhi mì dré dra 'ìle kònwa bvò dri dhi, à ni kókpà tà nda ni 'i bhù na. Tà ángùdhi mì dré dra trile bvò dri dhi, à ni kókpà tà nda ni tri bhù na.

¹⁹ Má adrè kpà táá àmi dré dhi: Móndí rì àmi kòfalé bvò dri dhi ì kàdré ru yì, tà ángùdhi ì dré adrélé zile áma Atá bhù na dhi tí dhi dri dhi, akódhi ni tà nda ni 'o àyi dré.

²⁰ Angyá ko, àrà ángùdhi móndí rì yà, ngalè na yà dhi ì dré adrézó ru kimó áma rú sè dhi na dhi, ma kókpà túmání àyi íbe.»

Tàkonzì trìma áma kòfalèsè dhi

²¹ Gò Pèteró dré àyi kisizó ànyì Yésu làga, akódhi ni lizì tàzoá dhi: «Mírì, áma adrúpi kàdré tàkonzì 'o má rú dhi, má ni akódhi ni tàkonzì tri tsàle vèsè be ángopí? Tsàle vèsè be nzi-drì-rì?»

²² Yésu logó drá dhi: «Kóko! Má adrè táá mí dré dhi, tsàle vèsè be nzi-drì-rì dhi ko. Be ró dhi, mí kàdré akódhi ni tàkonzì tri tsàle vèsè be nyadhi-na-drì-mudrí vèsè be nzi-drì-rì.»‡

Pídihígó màràbà àyi àzìzì ni kizà bhàlepi ko dhi ni tà dri dhi

²³ «Tà nda sè dhi, Òpi bhù àdhya sù ngóro tà kònndhi tíni: Òpí àlo dhi lè tà àyi màrì àyi màràbà ì rú dhi ki tà 'òle akílè.

* **18:11 18:11** Wáràgà Gíkà ni Kúlí tìsizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adrè kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Angyá ko, Móndí ni Mvá àlì móndíyà avìbhá dhi ki tídrì.] † **18:16 18:16** A kònò Dùtèrònómé 19:15. ‡ **18:22 18:22** Kòdhi Yésu adrè tá leá tàle dhi, «tsàle vèsè kitswálé nàle bwà ko dhi na».

24 Di kòkidhó adrélé áyi màri nda ki tà 'o dre dhi, à dré màràbà àlo adrélépi tá màri kàdrì lavulé dhi ìbe í rú dhi ni adrìzo alìzo ába akódhi vélé. Màri akódhi nda rú dhi tá làfa lò'wa ngùlù-mudrí.[§]

25 Di màràbà nda dré tá kitswálé ngá logó màri nda tí bwà ko dhi sè dhi, mírì ni dré tòlì fèzo tàzoá dhi, à kòlagí akódhi, tòkó ni, ànzimvá ni ì, tsàle akódhi ni ngá títi dhi ìbe, kitswázó màri nda ni logó.

26 Di màràbà nda dré dhèzo áyi kórókó títi áyi mírì kandrà, tàzoá drá dhi: <Mí tadhá àmi togó vwàvwà má vélé wà! Má ni àmi màri logó mí dré títi.>

27 Di mírì ni dré akódhi ni kizà bhàzo gò, màri nda ni tà tayízó, akódhi ni tàndi ni tayízó kpà lile.

28 Di, màràbà nda kòpfò dre dhi, dré ína lizo áyi àzízì àlo áyi màri ìbe làfa lò'wa nyadhi-nzi dhi ni kisú.* Dré akódhi ni ruzò bèle kembe 'á, adrézó akódhi ni kizí, adrézó tàá dhi: <Mí logó àma màri mí rú dhi!>

29 Azízì ni nda dré dhèzo áyi kórókó títi akódhi kandrà, akódhi ni ti lizízó tàzoá dhi: <Mí tadhá àmi togó vwàvwà má vélé wà! Má ni àmi màri logó.>

30 Di, màràbà nda ka'í tá kúlì nda ko. Be ró dhi, lì ína áyi àzízì nda ni 'o bhèle bádzó na, kòlogó màri í rú nda akilé títi be dhi bvò.

31 Di màràbà àruka ì kònò tà nda dre dhi, àyi ki togó dré kizà nyàzo tò. Gò ì dré lizo tà títi lavúbhá nda ki títi àyi ki mírì dré.

32 Di mírì nda dré màràbà nda ni azízó, tàzoá drá dhi: <Mi màràbà kònzi ni, má tayí tá àma màri mí rú dhi, mí dré àma ti lizilé dhi sè.>

33 Adré di tá kpà leá dhi, mí kòbhà àmi àzízì ni kizà, ngóro má dré àmi kizà bhàle dhi tíni.>

34 Di togóaswa dré dhi, mírì ni dré akódhi ni fèzo bádzó líkìbhá í drígá, ì kàdréró akódhi ni rúbhá 'o aswálé, tsàle lókyá dré màri í rú nda ni logórà 'a akilé títi dhi 'á.>

35 Yésu gò tàá dhi: «Àma Atá bhù na dhi ni kókpà àmi àlo àlo títi dhi ki 'o kònini, mì kàdré àmi ki adrúpi ki tàkonzì tri togó wáyi sè ko dhi.»

19

Yésu tadhá tà tòkó tingama ni tà dri (A kònò kpà Mároko 10:1-12)

1 Yésu kòtá tà nda ì akilé dre dhi, dré ngàzo Gàliláyá lésè, lìle bvò Yùdáyá àdhya na, Yòrodánè ni ta'á na.

2 Mòndí zyandre lavulé dhi ì dré akódhi ni lebèzo gò, dré àyi ki dràbhá ki tidrízó.

3 Gò Fàrisáyò àruka ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga, kitswálé akódhi ni tabhì lílilé. Di ì dré lizízóá tíá dhi: «Àma ki tátátrí kúlì ka'í, agó kòtingá áyi tòkó tà àngùdhi dré adrézó akódhi ni le tingálé ásà dhi sè dhi 'í?>

§ 18:24 18:24 Giká ni Kúlì Gírìkì ti sè dhi adrè tàá kònwa dhi «tàlétà ngùlù-mudrí». Tàlétà àlo dhi tá làfa lò'wa adrélé fèle mòndí àlo dré àzi 'òle kítu ngùlù-nzi dhi ì sè dhi tí dhi 'i. Di tàlétà ngùlù-mudrí kòni ì tá làfa kàdrì lavulé dhi 'i. * 18:28 18:28 Giká ni Kúlì Gírìkì ti sè dhi adrè tàá kònwa dhi «dènàrí nyadhi-nzi». Dènàrí àlo dhi tá làfa lò'wa adrélé fèle mòndí àlo dré àzi 'òle kítu àlo sè dhi tí dhi 'i.

4 Yésu logó dhi: «Mì nà rè Giká ni Kúlí na ko tàle dhi, ngá títi dhi ki kidhoma 'á dhi, <Giká ngá títi dhi ki bhàlepi dhi bhà tá àyi agó i tòkò be> dhi?»*

5 Giká tà tá kpà dhi: «Asà dhi, agó ni àyi atá ni tayí àyi andre be, ru amuzó àyi tòkò be gò, àyi rìti nda ì dré atsázó rúbhá àlo ró.»†

6 Di ì gò véle adréle rí ko. Be ró dhi, àyi ngá àlo 'i. Asà dhi, lè móndí ì kòlanzí ngá Giká dré amulé nì dhi ko.»

7 Fàrisáyò nda ì gò lizíá tíá dhi: «Kàdré kònini dhi, Mósè fè tá di tòlì tàzoá dhi, agó adrélepi àyi tòkò ni le tingálé dhi kòfè wárágà drá akódhi ni tingázó gò, mùzoá nzìle dhi àdho tà sè?»

8 Di Yésu logó àyi dré dhi: «Mósè ka'í tá ína àmi ki tòkò ki tingama, àmi ki togó dré adréle tòmbatòmbe dhi sè. Di, tà nda tá ína kònini kidhoma lèsè ko.

9 Má adré taá àmi dré dhi: Kàdré ngbà 'í ndòtò tà sè ko dhi, agó ángùdhi àyi tòkò ni tingàlepi gò gòzo tòkò àzya adó mòle dhi, adré ína múná tà 'o.»

10 Yésu ni lebèbhá ì dré tàzoá drá dhi: «Agó ni tà tòkò ni be dhi kàdré kònini dhi, dóro ni lámó mòle ko dhi.»

11 Yésu logó àyi dré dhi: «Móndyá títi dhi ì kitswá kúlí kòdhi ni ka'í bwà ko. Ngbà 'í àyi Giká dré rinyí fèzo àyi dré dhi ki kitswá ka'íá dhi àyi.

12 Tàko ko, tà twátwa àgo ì dré adrézó lámó mo ko dhi ì be. Aruka ni ì, à ti àyi adréle lámó lovó àko gò ì dré atsázó ùnikí ì ró.‡ Aruka ni ì, móndí 'o àyi atsálé ùnikí ì ró dhi nì. Aruka ni ì gá kó lámó atsázó ùnikí ì ró, adréle àyi ki fe Giká ni Opì ni tà 'o. Dhya ángùdhi kitswàlepi kúlí nda ni ka'í dhi, kàdré ka'íá!»

Yésu zì tà tani Giká tí ànzimvá ì dri

(A kònò kpà Mároko 10:13-16; Lúkà 18:15-17)

13 Amvolásà dhi, móndí ì dré àyi ki ànzimvá ki adrízo alìzo àyi íbe Yésu véle, kòbhàró drígá àyi dri, tà zìzo Giká tí àyi dré be dhi bvó. Di, akódhi ni lebèbhá ì dré àyikya lawàzo móndyá nda ì dri tà nda sè.

14 Di, Yésu dré tàzoá dhi: «Mì tayí ànzimvá kòni ì alìle má véle. Mì logá àyi ko. Angyá ko, Opì bhù àdhya móndyá adrébhá àyi nda ì tíni dhi ì dré.»

15 Dré drígá bhàzo àyi dri, tà tani zìzo àyi dré gò, lizo.

Yésu ì kàdhúra àlo ngá lyyí ro dhi be dhi

(A kònò kpà Mároko 10:17-31; Lúkà 18:18-30)

16 Amvolásà dhi, kàdhúra àlo dhi dré àyi kisízó ànyi Yésu làga, akódhi ni lizí tàzoá dhi: «Tadhálépi, lè má kò'o àdho tà dóro kòdhya kitswázó lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú dhi?»

17 Yésu logó drá dhi: «Mí adré áma lizí tà dóro ni tà dri àdho tà sè? Dhya adrélepi dóro dhi ngbà 'í àlo kwákwá. Di, mí kàdré lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni le kisulé dhi, lè mí kàdré tà tátrítrí kúlí dré adréle tàle à kò'o dhi ki 'o.»

18 Kàdhúra nda gò lizíá dhi: «Tà ángùdhi?» Yésu gò logóá dhi: «Lè mí kòpfu móndí dràle ko. Mí kò'o múná tà ko. Mí kòkugù ngá ko. Mí kòtà tà móndí rú kìnzò sè ko.

* 19:4 19:4 A kònò Kidhoma 1:27; 5:2. † 19:5 19:5 A kònò Kidhoma 2:24. ‡ 19:12 19:12 «Ùnikí» kòndhi, agó lámó gàlepi dhi 'i, kó ngalè agó anglé kitswàlé lámó mo bwà ko dhi 'i.

19 Mí kàdré ámi atá ni lindri bha ámi andre be. Mí kàdré ámi àzya ni le ngóro mí dré adrélé ámi tándi ni le dhi tíni.»[§]

20 Kàdhúra nda tà drá dhi: «Má líkí tòlí nda kòdhi i títi. Lè di má kògò àdho tà 'o kòdhya?»

21 Di Yésu logó drá dhi: «Mí kàdré leá ámi tà kàdré dóro kitswálé títi Giká mìlèsè dhi, mí lì ámi ngá títi dhi ki lagí gò, láfa ni ni lanzízo lemerèbhá i dré, mí kàdréro ngá lagí be kàdrì dhi íbe bhù na. Di mí alì adrélé áma lebé.»

22 Kàdhúra nda kòyi kúlí nda i dre dhi, dré ngàzo lìle kizà be tò, dré tá adrélé ngá íbe zyandre ró dhi sè.

23 Gò Yésu dré tàzoá àyi lebébhá i dré dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Ngá líyí ni fíma Opì bhù àdhya na dhi kòkòróko.

24 Má adrè gòle tàá àmi dré dhi: Ngá líyí ni fíma Giká ni Opì na dhi ína kòkòróko lavulé, kàmìlò dré lavulé sándànì ni bhálé 'àsè dhi rúsè.»*

25 Di akòdhi ni lebébhá i kòyi tà nda dre dhi, àyi ki líndri dré gàzo bhwàbhwa gò, ì dré adrézó líziá àyi kòfalèsè dhi: «Kàdré kònàni dhi, àdhi ni kitswá lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú nì?»

26 Yésu dré àyi ki nòzo díí gò, tàzoá àyi dré dhi: «Móndí i mìlèsè dhi, tà nda kòdhi tà kitswálé 'òle bwà ko dhi 'i. Di, Giká mìlèsè dhi, tà àlo kitswálé 'òle bwà ko dhi yókòdhó.»

27 Gò Pèteró dré tàzoá drá dhi: «Mí nò rè ká! Mà tayí tà títi dhi i adrézó ámi lebé. Mà ni di àdho tà dóro kisú àsà kòdhya?»

28 Yésu gò logóá dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Bvò tídhí ro dhi na dhi, lókyá Móndí ni Mvá dré dra lírízó àyi lírìrà òpì àdhya mìlanzilanzì ro dhi dri dhi tú dhi, àmi áma lebébhá ni ki kòkpà lírì lírìrà mudrì-drì-rì adrézó òpì nya dhi i drìsè, adrélé Ìsèrèlè ànzi ki sùrú mudrì-drì-rì dhi ki tàbvó ta.

29 Dhya àngùdhi àyi dzó i 'i yà, àyi adrùpi i 'i yà, àyi amvùpi i 'i yà, àyi atá 'i yà, àyi andre 'i yà, àyi ànzi i 'i yà, kó ngalè àyi amvú i 'i yà dhi ki tayílèpi áma tà sè dhi, a ni ngá nda ki vúdri kisú tsàle vèsè be nyadhi-nzi. Kòdhi íbe dhi, a ni kòkpà lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú tàyilè ro.

30 Di, móndí bí adrèbhá drìdrì nyànómvá dhi ki go adrélé bvólé ro. Móndí bí adrèbhá bvólé ro nyànómvá dhi ki go adrélé drìdrì.»

20

Pídhígò àzì 'obhá vìnò amvú na dhi ki tà dri dhi

1 Yésu gò tàá dhi: «Opì bhù àdhya sù ngóro tà kònìdhi tíni: Amvú líyí àlo dhi pfò tà drùbhì kìnó kitswálé móndí ki nda dòle àzì 'o àyi vìnò amvú na.

2 Kòkisú móndí àruka i dre dhi, ì dré ru yìzo àyi íbe, akòdhi kòfèro láfa lò'wa àlo àlo àyi àlo àlo títi i dré àzì 'òle kítú àlo sè dhi tí.* Dré àyi ki mùzo lìle àzì 'o àyi vìnò amvú na.

3 Sàá nzi-drì-su drùbhì àdhya sè dhi, dré gòzo pfòle ngá lagìrà na, móndí àruka ki no adrèrà'a àyi ki totó àngyá gò,

§ 19:19 19:19 A kònò Pfòma 20:12-16; Dùtèrònómè 5:16-20; Lèvítikè 19:18. * 19:24 19:24

«Kàmìlò» kònìdhi, kà'wá kàdrì dòngì tíni dhi 'i. * 20:2 20:2 A adrè tà láfa lò'wa kònìdhi ni rú zì «dènàrí». Dènàrí àlo dhi tà láfa adrélé fèle móndí àlo dré àzì 'òle kítú àlo sè dhi tí dhi 'i.

4 dré tazoá àyi dré dhi: <Ami, mì lî kókpa àzì 'o áma vínò amvú na. Má ni go làgí gyágya dhi ni fe àmi dré.>

5 Di ì dré ngázo lile.

Kítú rírì sè, ìndì sáà na kítú rírì àmvolésè dhi sè dhi, amvú líyí nda dré gòzo p̄fòle 'oá kònini.

6 Sáà nzi ìndró àdhya sè dhi, dré gòzo tódhyá p̄fòle móndí àruka kî kisú adrérà'a àyi kî totó àngyá gò, dré tazoá àyi dré dhi: <Mì adrè àmi kî totó kònwa àngyá kítú ndìle àdho tà sè?>

7 Ì logó drá dhi: <Ama kònwa, à dré àma kî zile àzì 'o ko dhi sè.> Di akódhi tà àyi dré dhi: <Ami, mì lî kókpa àzì 'o áma vínò amvú na.>

8 Ìndró kàndrì dre dhi, amvú líyí nda dré tazoá dhya adrélépi tá àyi àzì 'obhá kî drì ko dhi dré dhi: <Mí azì àzì 'obhá ì, làfa fèzo àyi dré àyi kî àzì sè. Mí kìdhó rè zyà àyi dòle kùdù ro dhi ì vélésè 'íká, gò mí kògòrò lavulé àyi dòle drìdrì dhi ì véna ndò.>

9 Azì 'obhá dòle sáà nzi ìndró àdhya sè nda ì kàtsá dre dhi, àyi àlo àlo títi dhi ì dré làfa lò'wa kisúzó àlo àlo.

10 Di àyi dòle drìdrì nda ì kàtsá dre dhi, ì adrè tá kisúá dhi, ì ni tá làfa kisú bî lavulé. Di, àyi àlo àlo títi dhi ì dré kpà làfa lò'wa kisúzó àlo àlo.

11 Ì kòkísú làfa lò'wa nda ì dre dhi, ì dré dhèzo adrélé amvú líyí nda ni ndrì,

12 adrézó táá dhi: <Dhya dòle kùdù ro kòdhi ì 'o àzì ngbà 'í sáà àlo. Di, mí fè mína làfa àyi dré ngóro mí dré afèle àma dré dhi pí, tágba mà dré àzì 'òzo landèzo kítú àtsì sè kítú ndìle dhi!>

13 Di, amvú líyí nda logó àyi kî àlo dré dhi: <Ama arúpi, má 'o mi kònzi ko. Mà yi tá tsì ru mí be, mí kò'oró àzì làfa lò'wa àlo sè dhi ko?>

14 Mí do di làfa mína lizo ába. Má adrè mína làfa le fèle dhya dòle kùdù ro dhi ì dré ngóro má dré fèle mí dré dhi pí.

15 Má kítswá mána tà má dré adrélé lèlè 'òle áma làfa sè dhi ni 'o ko? Mí adrè kó mína áma no mî kònzi sè, má dré adrélé móndí kî 'o dóro dhi sè?>

16 Di Yésu go táá dhi: «Móndyá adrèbhá bvólé ro dhi kî go adrélé drìdrì. Móndyá adrèbhá drìdrì dhi kî go adrélé bvólé ro.»

*Yésu gò tódhyá àyi dràma ni tà longó, àyi ngàma dràdrà 'ásè dhi be
(A kònò kpà Márokò 10:32-34; Lúkà 18:31-34)*

17 Yésu ì dré tá adrérà'a mbàle Yèrusalémà na dhi 'á dhi, akódhi dré àyi lebhá mudrì-drì-rì dhi kî drìzo gàrà dri gò, tazoá àyi dré dhi:

18 «Mì yi rè ká! Mà adrè mbàle Yèrusalémà na. Kònale dhi, à ni Móndí ni Mvá ni lefè kòwánà kàdrì ì drígá tatrítrí kúlí tadhábhá ìbe. Ì dré tà nòzo akódhi dri kítswalé dràdrà sè gò,

19 akódhi ni fèzo pàgánò ì drígá. Àyi nda ì dré akódhi ni gùzo, tswàzoá gò, tidizóá dràle fa kípakipa dri. Di kítú ni na sè dhi, Gíká dré akódhi ni tingázó dràdrà lésè.»

*Tà Yàkòbhò kî andre Yòwàni be dhi dré zile Yésu tí dhi
(A kònò kpà Márokò 10:35-45)*

20 Àmvolásá dhi, Zèbèdàyò ni tòkó ì ànziàgo ni ìbe dhi ì dré àyi kî kisízó ànyi Yésu làga. Gò tòkó nda dré dhèzo àyi kórókó títi akódhi kandrà, kítswázó tà zì tíá be dhi bvó.

21 Yésu tà drá dhi: «Mí adré àdho tà le zìle má tí?» Akódhi logó drá dhi: «Mí kòlazi kúlí tayílé, áma ànziàgo rì ni ì kòliríró mí làga ámi Opì na: àlo ni ámi driágo lésè, àzya ni ámi lidzí lésè.»

22 Yésu logó àyi dré dhi: «Mì nǐ tà mì dré adrélé zìle kòdhi ko. Mì ni kitswá tsì kópò kizà àdhya má dré adrélé 'òle mvùle dhi ni mvu bwà?» Ì logó drá dhi: «Mà ni kitswá.»

23 Di Yésu tà àyi dré dhi: «Tà bàti ró dhi, mì ni kópò mána ni mvu. Di, kàdré ína móndí dra bhàle lirílé áma driágo lésè yà, kó ngalè áma lidzí lésè yà dhi ki tà sè dhi, tà nda kòdhi nò ma ko. Áma Atá ledé lirírà nda ì dhya dré kipèle kitswálé lirílé dríá dhi ì dré.»

24 Yésu ni lebèbhá mudrì àruka ì kòyi tà zìle nda dre dhi, àyi ki togó dré aswázó adrúpi rì nda ì rú.

25 Di Yésu dré àyi ki azizó títi gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì nǐ tàle dhi, móndyá bvò kòndi àdhya ki kàdrì ì adré àyikya opì nya àyi dri rǐnyí sè dhi be. Àyi ki dhya kàdrìkàdrì dhi ì adré kpà tà 'o adrézó àyi ki rǐnyí tadhá àyi dré.

26 Di, adré leá dhi, tà nda kàdré kònǐni ámi kòfalé ko. Be ró dhi, lè dhya àngùdhi adrélépi leá atsálé kàdrì ámi kòfalé dhi, kàdré ámi ki màràbà ro.

27 Lè kpà dhya àngùdhi adrélépi leá adrélé drìdrì ámi kòfalé dhi, kàdré ámi ki màràbà ro.

28 Kòkpà kòdhi tíni, Móndí ni Mvǎ alì bvò dri, móndí ì kàdréró tà 'o ì dré dhi bvò ko. Be ró dhi, alì ína kitswálé tà 'o móndí ì dré dhi bvò. Alì kpà kitswálé áyi lídrì fe ngóro làgí kàdrì fèle móndí zyandre dhi ki apázó tàkonzi lésè dhi tíni.»

Yésu tidrì àgo rì mǐ kùdúkùdu ró dhi ì

(A kònò kpà Mǎrokò 10:46-52; Lúkà 18:35-43)

29 Yésu ì dré tá adrerà'a apfòle bhàandre Yèrikò àdhya lésè dhi 'á dhi, móndí zyandre lavùlé dhi ì adré tá alìle akódhi vésè.

30 Di àgo rì mǐ kùdúkùdu ró lirìbhá láti làga dhi ì kòyi Yésu adré tá lavùlé dhi dre dhi, ì dré ngàzo adrélé loyóá dhi: «Mírì, Dàwidì ni Mvǎ, mí bhà àma ki kizà wà!»

31 Móndyá zyandre nda ì dré adrézó tetrélé àyi dri, ì kòtayíró kúlí adrézó kíri. Di, ì dré gòzo véle adrélé kúlí loyó wáláká ni ni lavú: «Mírì, Dàwidì ni Mvǎ, mí bhà àma ki kizà wà!»

32 Gò Yésu dré àyi kíkízó, àyi ki azi lizizóá àyi tí dhi: «Mì adré leá má kò'o àmi dré àdho tà kòdhya?»

33 Ì logó drá dhi: «Mírì, àma ki mǐ kònzi ru adrélé ngá no!»

34 Di Yésu dré kizà dòzo àyi togó na àyi ki tà sè gò, dré àyi ki mǐ tabèzo. Gbǎ kòdhwà, ì dré kidhózó adrélé ngá no gò, ì dré ngàzo adrélé akódhi ni lebè.

21

Yésu fì Yèrusalémà na ópí tíni

(A kònò kpà Mǎrokò 11:1-11; Lúkà 19:28-40; Yòwànì 12:12-19)

1 Yésu ì dré tá adrerà'a 'òle tsàle Yèrusalémà na dhi 'á dhi, ì dré tsàzo ànyi bhà rú zìle Bètèfágè dhi kandrá, ànyi kóngó Olivè fa kya làga. Gò Yésu dré àyi lebèbhá rì dhi ki mùzo lile drìdrì,

² tàzoá àyi dré dhi: «Mì lì bhà àmi kandrá kònàdhi léna. Kònàle dhi, mì ni ndiri púndà 'ìle dhi ki kisú, mvámvá ni be. Mì atrì àyi, alizo àyi ìbe má vélé.

³ Dhya àlo kòlizi tà àmi tí dhi, mì kòtà drá dhi: «Mírì adré làà nì.» Di akódhi ni ndiri púndà nda ki tayí mì dré alizo àyi ìbe.»

⁴ Tà nda kòdhi atsá kònini, kítswálé tà longólé pròfètà tí dhi kò'oró ru be dhi bvó. Akódhi longó tá dhi:

⁵ «Mì kòtà zapi Sīyónà àdhya dré dhi:

«Mí nò ká! Àmi ópí adré alìle mí vélé.

Akódhi ni togó yàya, indì lírì ìna púndà dri,

púndà ni mvámvá dri.»*

⁶ Gò Yésu ni lebèbhá rì nda ì dré lizo 'òà ngóro dré tàle àyi dré dhi tìni.

⁷ Ì kásé púndà nda ì mvámvá ni be atsázó àyi ìbe Yésu vélé dre dhi, ì dré àyi ki kítá bhèzo àyi dri gò, akódhi dré mbàzo lírìlé dríá.

⁸ Gò móndí zyandre lavulé dhi ì dré àyi ki kítá ki lasézó láti mǐsè. Àyi ki àruka ì dré fa bí ki toṅòzo lebhélé láti mǐsè, Yésu kòlavúro dríásà be dhi bvó.

⁹ Di móndí zyandre nda ì dré adrézó lile akódhi kandrána indì akódhi vésé, adrélé loyóába dhi:

«Òsánà kàdré Dàwídì ni Mvá dré!†

Tà tani kàdré dhya adrélépi alìle Mírì ni rú sè dhi dri!

Òsánà kàdré Giká kurú na bhù na dhi dré!»‡

¹⁰ Yésu kòfì Yèrúsalemà na dre dhi, móndíyá títi bhàandre nda lé dhi ì dré adrézó lyàle lyàlyà, adrézó lizíá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòdhi àdhi 'ì?»

¹¹ Di móndíyá zyandre adrébhá lile Yésu ìbe nda ì adré tá logóá dhi: «Akódhi Yésu 'ì, pròfètà angalépi Nàzàrètà, Gàlíláyà na dhi lésè dhi 'ì.»

Yésu dro móndíyá adrébhá ngá lagí dhi ì topfòle tépelò 'àsè

(A kònò kpà Mároko 11:15-19; Lúka 19:45-48; Yòwàni 2:13-22)

¹² Àmvolásà dhi, Yésu dré fizo tépelò na gò, móndíyá títi adrébhá tá ngá lagí indì ngá gí kònàle dhi ki dro topfòle 'àsà. Dré mǐsá móndíyá adrébhá tá láfa topfó dhi kya ki lebhézó bvò dri, tùmání gbólókó móndíyá adrébhá tá kòbhòlá lagí dhi kya ìbe.

¹³ Gò dré tàzoá àyi dré dhi: «Giká ni Kúlí adré tàá dhi: «A ni áma dzó zi dzó adrézó tá ta má be dhi ró.» Di, mì gò àmíkya dzó nda ni bha adrélé àrà kùgubhá ì dré adrézó àyi ki zu dhi ró!»§

¹⁴ Gò móndí mì kùdúkùdu ró dhi ì móndí mèrèkpe ro dhi ìbe dhi ì dré àyi ki kisízó ànyi Yésu làga tépelò na gò, akódhi dré àyi ki tidrízó.

¹⁵ Di kòwánà kàdrì ì tatrítrí kúlí tadhábhá ìbe dhi ì nò tá tà líndrígá ró Yésu dré 'òle nda ì. Ì yi tá kpà ànzimvá adrerà'a kúlí loyó tépelò na adrézó tàá dhi: «Òsánà kàdré Dàwídì ni Mvá dré!» Di àyi ki togó dré aswázó Yésu rú gò,

¹⁶ Ì dré lizizóá tíá dhi: «Mí adré tà ànzimvá ni ì dré adrélé tàle kòdhi ni yi?» Yésu logó àyi dré dhi: «Ayíya! Mì nà rè Giká ni Kúlí na ko tàle dhi, «Mí 'ò ànzimvá ì ànzi kùrì ìbe dhi ì adrélé ámi rú bha kùle» dhi?»*

* 21:5 21:5 A kònò Zàkàrìyà 9:9. † 21:9 21:9 «Òsánà» kònidhi adré làà tàle Ebèrè ti sè dhi «rúku».

‡ 21:9 21:9 A kònò Longó ì 118:25-26. § 21:13 21:13 A kònò Esáyà 56:7; Yèrèmíyà 7:11. * 21:16 21:16 A kònò Longó ì 8:3.

17 Di Yésu dré àyi ki tayízó gò, p̄fòzo bhàandre 'àsè lile ayilé Bètàníyá na.

*Yésu tatrí figí fa lò'wa 'àlèpi ko dhi
(A kònò kpà Márokò 11:12-14, 20-24)*

18 Drùbhì kínò, Yésu dré tá adrérà'a gòlè Yèrúsalmà na dhi 'á dhi, tàbirí dré akódhi ni 'òzo.

19 Akódhi dré figí fa àlo dhi ni nòzo láti m̄lè. Di, a ni li tsàlè ànyi làgá dhi, kisú ína lò'wa ni àlomvá ko. Kisú ngbà 'í bí ni ì kòdhyà. Di dré tazoá figí fa nda dré dhi: «Mí kògò vélé lò'wa 'a tādzí ko!» Gbã kòdhwà, fa nda dré 'yòzo.

20 Akódhi ni lebèbhá ì kònò tà nda dre dhi, àyi ki líndrí dré gazo gò, ì dré akódhi ni lizizó tazoá dhi: «Fígi fa kònìdhi 'yo ína mbèlè kònìni ngìningìni ró?»

21 Yésu logó àyi dré dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Mì kàdré tà ka'ika'í ìbe gò, adrézó tà kayí àmi léna ko dhi, mì ni kókpà kitswá tà làsú be kònìni dhi ki 'o, tùmání tà kàdrì dra tà nda ki lavúbhá dhi ìbe. Mì ni kitswá ndàndì taa kóngó kònìdhi dré dhi, «Mí nga kònwàsè lile dhèlè yìandre na!» gò, tà nda dré ru 'òzo.

22 Tà àngùdhi mì dré dra zìlè Gíká tí, adrézó ka'íá dhi akódhi ni 'òà dhi, mì ni tà nda ni kisú.»

*A lizí Yésu tí ngalè akódhi ni r̄inyí angá ángolèsè ya dhi
(A kònò kpà Márokò 11:27-33; Lúka 20:1-8)*

23 Amvolásá dhi, Yésu dré gòzo file tépelò na gò, kidhólè adrélè tà tadhá mómí ì dré. Gò kòwánà kàdrì ì bhàgo ìbe dhi ì dré alizo akódhi vélé lizíá tíá dhi: «R̄inyí mí dré adrézó tà kòdhi ki 'o dhi angá ína ángolèsè? Adhi fè r̄inyí nda mí dré ni?»

24 Yésu logó àyi dré dhi: «Má ni kókpà tà àlo dhi ni lizí àmi tí. Mì kòlogó kúlí má tí dhi, má ni kpà taa àmi dré ngalè r̄inyí má dré adrézó tà kòdhi ki 'o dhi angá ángolèsè ya dhi.

25 Bátisimò Yòwání dré fèlè dhi angá tá ína ángolèsè: Gíká vélésè, kó ngalè mómí ì vélésè?» Gò ì dré dhèzo adrélè tà kayí àyi kòfalèsè, adrézó taa dhi: «Mà kòtà dhi «Bátisimò nda angá Gíká vélésè» dhi, akódhi ni go lizíá àma tí dhi: «Mì ka'í di Yòwání ko àdho tà sè?»

26 Di, mà kòtà kó dhi «Bátisimò nda angá mómí ì vélésè» dhi, mà ni go mómíyá zyandre dhi ki ro. Tàko ko, àyi títi nda ì adrè ka'íá dhi, Yòwání tà ína pròfètá 'i.»

27 Di ì dré logózóá Yésu dré dhi: «Mà n̄i ko.» Yésu gò taa àyi dré dhi: «Kàdrè kònìni dhi, má kitswá kókpà taa àmi dré ngalè r̄inyí má dré adrézó tà nda ki 'o dhi angá ángolèsè ya dhi ko.»

Pídhigó ànziàgo r̄i dhi ki tà dri dhi

28 Yésu gò taa dhi: «Mì kisú àmikya tà kònìdhi dri ngìni? Agó àlo dhi tà ànziàgo ìbe r̄i. Dré lizo mváagó ni àlo véna taa drá dhi: «Àma mvá, mí l̄i àndrò àzì 'o v̄inò amvú na.»

29 Di mváagó nda logó drá dhi: «Kóko. Má lè lile ko.» Di, dré gòzo àyi tà kisùlè nda ni ladzá gò, lizo àzì 'o.

30 Agó nda dré kpà lizo mváagó ni r̄i véna, taa drá làsú be kònìni. Mváagó nda dré logózóá drá dhi: «Ayíya, atálágó, má ni l̄i.» Di, dré ína lizo ko.

31 Ayi riti nda i kòfalé dhi, àdhi 'o tà àyi atá dré tá lèlè dhi nì?» † logó drá dhi: «Mváagó ni àlo 'i.»

Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Mèdáyì lagíbhá i tòkò zàràbhù ro dhi íbe dhi ki fi Giká ni Opì na drìdrì àmi kandrána.

32 Tàko ko, Yòwàni alì tá láti tà gyágya àdhya ni tadhá àmi dré gò, mì dré àmìkya akódhi ni ka'izo ko. Di, mèdáyì lagíbhá i tòkò zàràbhù ro dhi íbe dhi i ka'í tá àyikya akódhi 'í. Tágba mì dré tá àyi nda ki tà ka'ika'í nòzo dhi, mì gò àmi ki togó ladzá akódhi ni ka'í ko.»

Pídihígó vínò líkíbhá kònzi dhi ki tà dri dhi

(A kònò kpà Márokò 12:1-12; Lúkà 20:9-19)

33 «Mì yi rè pídihígó àzya ká. Amvú líyí àlo dhi bhe tá vínò àyi amvú na. Dré gàrà ni ki tobhàzo kírà sè, bhú gázo kitswázó vínò lò'wa zwa gò, dzó mvumvú dhi ni sizo kitswázó amvú nda ni líkí. Dré amvú nda ni tayízó vínò líkíbhá àruka i drígá gò, lizo atsi na làwú làvo na.

34 Lókyá vínò lò'wa kízo dhi kòkítswá dre dhi, dré àyi mārábà ki mùzo kítwalé lò'wa ína tíni dhi ni adó vínò líkíbhá nda i véna.

35 Di, vínò líkíbhá nda i dré àyikya mārábà nda ki turúzó, àlo ni ni tswázo, àzya ni ni pfúzo dràle gò, àzya ni ni lebhézó dràle kírà sè.

36 Gò amvú líyí nda dré gòzo mārábà àruka bí wáláká ni ki lavúbhá dhi ki mu lile. Di, vínò líkíbhá nda i dré kpà àyi ki 'òzo ngóro i dré tá 'òle drìdrì dhi tíni.

37 Kùdù ro dhi, amvú líyí nda dré àyi mváagó ni mùzo lile àyi véna. Adré tá kisúá dhi: «† ni áma mváagó ni lindrì bha!»

38 Di, vínò líkíbhá nda i kònò mváagó nda adrérà'a allè dre dhi, i dré tàzoá àyi kòfalésè dhi: «Kònàdhi dhya dra amvú kònàdhi ni kisúlèpi tàylè ro dhi 'i. Mà kòlì akódhi ni pfu dràle, amvú dré tá kitswálé kisúlè tàylè ro nda ni dòzo àma dré!»

39 Di i dré ngázo akódhi ni ru bhèle amvú nda 'ásè kivi na gò, pfúzoá dràle.»

40 Yésu gò liziá dhi: «Lókyá amvú líyí nda dré dra agòzo dhi tú dhi, a ni 'òá ngíni vínò líkíbhá nda ki tà sè dhí?»

41 † logó drá dhi: «A ni drìkònzìbhá nda ki tufú todràle gò, gòzo amvú nda ni tayí vínò líkíbhá àruka i drígá, i kòlogóro í dré vínò lò'wa ína tíni dhi lókyá lò'wa nda ni kízo dhi sè.»

42 Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Mì nà rè tà tisile kònàdhi Giká ni Kúli na ko?

«Kírà dzó sibhá i dré gále gágà dhi, gò atsálé kírà agógó dzó nda dré adrézó àyi totó dríá dhi ró.

Kòrìdhi tà Mírì dré 'òle nì dhi 'i.

Di tà nda líndrígá ró àma mülésè!»†

43 Má adré di tàá àmi dré dhi: Giká ni àyi Opì tingá àmi drígàsè gò, fèzoá móndyá dra Opì nda ni lò'wa 'abhá dhi i dré.

44 Dhya ángùdhi dra dhèlepi kírà nda dri dhi ni ño. Kòdhi íbe dhi, kírà nda ni dhya ángùdhi i dré dra adhézó dríá dhi ni kinyí.»

45 Kòwàna kàdrì i Fàrìsáyò íbe dhi i kòyi pídihígó Yésu dré pile nda i dre dhi, i dré nìzoá tàle dhi, akódhi tà tá tà nda i àyi rú dhi be.

† 21:42 21:42 A kònò Longó i 118:22-23.

⁴⁶ Gò ì dré ngàzo adrélé láti nda kitswázó akódhi ni ru. Di, ì adré tá àyikya mónnyá zyandre dhi ki ro, àyi nda ì dré tá adrélé Yésu ni no pròfètà ro dhi sè.

22

Pídhígó gwányá lámó àdhya ni tà dri dhi

(A kònò kpà Lúka 14:15-24)

¹ Gò Yésu dré gòzo tódhyá tà tadhá àyi dré pídhígó sè, tàzoá dhi:

² «Òpì bhù àdhya sù ngóro tà kònndhi tìni: Opí àlo dhi adré tá gwányá lámó àdhya ni 'o àyi mváagó dré.

³ Dré àyi māràbà ki mùzo lile mónnyá dré tá azilé gwányá nda lé dhi ki azí ngá nya. Di, àyi nda ì dré àyikya gàzo rè.

⁴ Di ópí nda dré gòzo māràbà àruka ki mu lile kúlí kòni ki ta mónnyá azilé nda ì dré: «Mì yi rè ká! Má 'o ngá títi dhi ì ladhílé áma gwányá sè dhi dre. Má 'o áma tiágo ì tililé, áma tí ngbòlò dò ro dhi íbe. Tà títi dhi ì kitswá dre. Mì alì gwányá lé wà!»

⁵ Di, mónnyá azilé nda ì dré àyikya tà nda ni nòzo tà tàko ró. Gò ì dré lizo àyi ki tà 'obe kòdhya. Alo ni lì tá àyi amvú na. Azya ni lì ína àyi àzì láfa àdhya ki tà 'obe.

⁶ Àyi ki àruka ì dré māràbà nda ki turúzó, àyi ki 'òzo kònzi gò, àyi ki tufpúzó todràle.

⁷ Di ópí nda ni togó dré aswázó tà nda sè. Dré àyi sòdá zyandre dhi ki mùzo lile mónnyá kàrí kutúbhá nda ki tufpú todràle gò, bhàandre àyikya ni zàzo vèle.

⁸ Gò dré tàzoá àyi māràbà ì dré dhi: «Gwányá lámó àdhya gànzi ró. Di, mónnyá má dré azilé nda ì kitswá tá àyikya gwányá nda sè ko.

⁹ Di ásà dhi, mì lì láti andre ì 'àsè, mónnyá títi mì dré dra kisúlé dhi ki azí alìle gwányá lé.»

¹⁰ Di māràbà nda ì dré lizo láti ì 'àsè, mónnyá títi ì dré kisúlé dhi ki kimó alizo àyi íbe, tágba àyi nda ì kàdré tá móndí dóro 'i yà, kó ngalè móndí kònzi 'i yà dhi. Gò dzó lámó gwányá àdhya dré gàzo mónnyá azilé nda ì sè bí.

¹¹ Di, ópí nda kàfì mónnyá azilé nda ki no dre dhi, dré agó àlo kítá lámó gwányá àdhya ni asólépi ko dhi ni nòzo.

¹² Dré lizizóá tíá dhi: «Áma arúpi, mí afí kònwa kítá lámó gwányá àdhya àko ngíníngíni ró?» Agó nda tá kúlí logólé dhi àko.

¹³ Di ópí nda dré tàzoá àyi māràbà ì dré dhi: «Mì adró akódhi ni pá ì drígá ni íbe, akódhi ni bhèzo kivi na, àrà tìnímvá ro dhi na. Kònale dhi, à ni adré tongólé, adrézó kpà síkálándrá tsi.»

¹⁴ Tàko ko, à adré móndí zyandre dhi ki azí. Di, à adré ngbà 'í móndí àlo àlo dhi ki kipè kòdhya.»

Kàyìsàrà, Rómà ki ópí kàdrì ni mèdáyì gìma

(A kònò kpà Mároko 12:13-17; Lúka 20:20-26)

¹⁵ Amvolásà dhi, Fàrisáyò ì dré ngàzo ru yi, kitswázó Yésu ni 'o la'ile kúlí dré tá adrélé tàle dhi ì silé dhi bvó.

¹⁶ Di ì dré àyi ki lebhébhá ki mùzo móndí àruka ópí Eródé àdhya íbe lile Yésu véna táá drá dhi: «Tadhálépi, mà nì tàle dhi, mí adré tróle tà bàti rú

dhi be. Mí adré Giká ni tà tadhá tà bàti sè. Mí adré kpà móndí ki lindrí ni tà kisù ko, mí dré adrélé àyi ki no twátwa ko dhi sè.

¹⁷ Di mí tà rè àma dré tà mí dré adrélé kisùle tà kònìdhi dri dhi ká: Ama ki tatrítrí kúlí ka'í, mà kàdré Kàyisàrà ni mèdáyì gi dhi 'í? Kó ngalè, ka'í ko?»

¹⁸ Di, Yésu dré ína tà kònzi ì dré tá adrélé lèle 'òle nda ni nìzo kyá gò, logózóá àyi dré dhi: «Àmi túrúpúbhá ni ì, mì adré áma tabhì litálé àdho tà sè?»

¹⁹ Mì tadhá má dré làfa lò'wa adrézó mèdáyì gi àsà dhi.» Di ì dré dènarí àlo dhi ni fèzo drá.*

²⁰ Gò dré lizizóá àyi tí dhi: «Móndí lindrí kònìdhi tsàle rú tisìle dríá kònìdhi be dhi, àdhi àdhya 'í?»

²¹ Ì logó drá dhi: «Kàyisàrà àdhya 'i.» Di Yésu tà àyi dré dhi: «Mì kàdré di ngá Kàyisàrà àdhya ni fe Kàyisàrà dré, adrézó kpà ngá Giká àdhya ni fe Giká dré.»

²² Ì kòyi akódhi ni kúlí nda dre dhi, àyi ki lindrí dré gàzo gò, ì dré akódhi ni tayízó lizo.

Tà lizilé ngangà dràdrà 'àsè dhi ni tà dri dhi

(A kònò kpà Mároko 12:18-27; Lúka 20:27-40)

²³ Kítú nda sè dhi, Sàdùkáyò àruka ì dré alizo Yésu vélé kitswálé tà lizí tíá. (Ayi nda ì adré táá dhi, ngangà dràdrà 'àsè dhi yókódhó.) Di ì tà drá dhi:

²⁴ «Tadhálépi, Mósè tisì àma dré dhi: «Agó àlo adrélépi mvá àko dhi kòdrà áyi tòkó ni tayí dhi, lè adrúpi ni kòdo tàyítòkó nda mòle, kitswázó ànzi ti áyi adrúpi dràlepi nda dré.»[†]

²⁵ Di àma kòfalé dhi, àgo nzi-drì-rì adrúpi ró dhi i tá be. Ayi ki kàyo dré tòkó àlo dhi ni mòzo gò, dràzo. Dré tá adrélé mvá àko dhi sè dhi, dré áyi tòkó nda ni tayízó áyi adrúpi í bvò dhi dré.

²⁶ Tà nda dré kpà ru 'òzo kònìni adrúpi ni ni rì rú, adrúpi ni ni na rú, tsàle byá adrúpi ni ni nzi-drì-rì rú.

²⁷ Kùdù ro dhi, tòkó nda dré kpà dràzo.

²⁸ Di kítú móndí ì dré dra ngàzo dràdrà 'àsè dhi tú dhi, adrúpi nzi-drì-rì nda ì kòfalé dhi, tòkó nda ni adré tsitsì dhi àdhi dré? Angyá ko, àyi títi nda ì do tá akódhi mòle àyi dré tòko ró.»

²⁹ Yésu logó àyi dré dhi: «Mì lití àmi ki tàndi ì dre, mì dré Giká ni Kúlí i rìnyí ni ìbe dhi ki nìle ko dhi sè.

³⁰ Kítú móndí ì dré dra ngàzo dràdrà 'àsè dhi tú dhi, ì gò adrélé ru mo ko. Ì gò kpà adrélé àyi ki ànzi ki fe mòle ko. Be ró dhi, ì ni àyikya adré ngóro ángélobhù na dhi i tìni.

³¹ Di kàdré ína ngangà dràdrà 'àsè dhi ni tà sè dhi, mì nà rè tà Giká dré tàle àmi dré dhi ko? Akódhi tà dhi:

³² «Ma Giká Abàràrà àdhya 'i, Ísàkà àdhya 'i, ìndì Yàkòbhò àdhya 'i.»[‡] Di Giká nda Giká àbvò kya 'i ko. Be ró dhi, akódhi ína Giká móndyá lídrì ro dhi kya 'i.»

³³ Di móndyá zyandre kònàle dhi ì kòyi tà nda dre dhi, àyi ki lindrí dré adrézó gàle tà Yésu dré adrélé tadhálé dhi ì sè.

* **22:19 22:19** «Dènarí» kònìdhi, làfa lò'wa adrézó tà 'o àsà Rómà ki òpi 'àsè dhi 'i. † **22:24 22:24** A kònò Dùtèrònómè 25:5-6. ‡ **22:32 22:32** A kònò Pfòma 3:6.

*Tòlì kàdrì lavulé dhi**(A kònò kpà Mároko 12:28-34; Lúka 10:25-28)*

34 Fàrìsáyò ì kòyì, Yésu kíkí tá Sàdúkáyò kì kúlí dre dhi, ì dré gòzo ru kimó akódhi làga.

35 Gò àyì kì àlo Mósè nì tàtrírí kúlí nǎlepi dóro lavulé dhi dré tà kònìdhi nì lizíó akódhi tí, kitswázó akódhi nì tabhì:

36 «Tadhálépi, Mósè nì tàtrírí kúlí na dhi, tòlì kàdrì lavulé dhi ángùdhi 'i?»

37 Di Yésu logó drá dhi: ««Lè mí kàdré Mírì ámi Gíká nì le ámi togó sè wáyi, ámi lídrì sè wáyi, ìndì ámi tà kisúkìsù sè wáyi.»[§]

38 Kòdhi tòlì drìdrì dhi 'i, ìndì tòlì kàdrì lavulé dhi 'i.

39 Tòlì nì rì adrelépi kpà kàdrì àlo nì tíni dhi, kònìdhi 'i: «Lè mí kàdré ámi àya nì le ngóro mí dré adrelé ámi tàndì nì le dhi tíni.»*

40 Tà títi Mósè nì tàtrírí kúlí ìndì pròfétà ì dré adrelé tadhálé dhi ì adre àyì kì totó tòlì rì nda kòdhi ì dri.»

*Mèsíyà ì Dàwídì be dhi**(A kònò kpà Mároko 12:35-37; Lúka 20:41-44)*

41 Fàrìsáyò ru kimóbhá nda ì dré rè dhu adrerà'a Yésu làga dhi 'á dhi, akódhi dré lizíóá àyì tí dhi:

42 «Mì kisù àmíkya Mèsíyà nì tà sè ngíni? Akódhi àdhi nì mvá 'i?» † logó drá dhi: «Akódhi Dàwídì nì mvá 'i.»

43 Di Yésu tà àyì dré dhi: «Kàdré kònìni dhi, Dàwídì dré tá adrerà'a tà ta Tírì Lólo nì rìnyí sè dhi 'á dhi, zì ìna Mèsíyà nda áyì Mírì ro ngíni? Angyá ko, Dàwídì tà tá dhi:

44 «Mírì Gíká tà áma Mírì dré dhi:

Mí àlì lírìlé áma dríágo lésè,
tsàle lókyá má dré dra ámi kàribhá kì bhàzo
adrelé ámi pá zàle dhi 'á.»[†]

45 Di Dàwídì kòzi Mèsíyà áyì Mírì ro dhi, Mèsíyà nda nì kitswá kpà adrelé akódhi nì mvá ro ngínìngíni ró?»

46 Di dhyà àlo àyì kòfalé kitswálépi kúlì logó Yésu tí dhi tá yókódhó. Kidhólé kítù nda sè dhi, dhyà àlo dré gòzo véle tà tabhì lizílé akódhi tí ko.

23*Yésu tà tà tàtrírí kúlí tadhábhá ì rú Fàrìsáyò ìbe àyì kì túrúpfú tà sè**(A kònò kpà Mároko 12:38-40; Lúka 11:39-52; 20:45-47)*

1 Gò Yésu dré tàzoá mónyá zyandre ì dré áyì lebebhá ìbe dhi:

2 «À tayí àzì tàtrírí kúlí tadhábhá ì drígá Fàrìsáyò ìbe, ì kàdré Mósè nì tàtrírí kúlí nì tà tadhá móní ì dré.*

3 Adre di leá dhi, mì kàdré àyì nda kì kúlí yì, adrezó tà títi ì dré adrelé tàle àmi dré dhi kì ka'í 'òle. Di, mì kàdré àmíkya tà ì dré adrelé 'òle dhi kì 'o kòdhyà ko. Tàko ko, ì adre tà ì dré adrelé tadhálé dhi kì 'o kòdhyà ko.

§ 22:37 22:37 A kònò Dütèrònómè 6:5. * 22:39 22:39 A kònò Lèvitikè 19:18. † 22:44 22:44 A kònò Longó ì 110:1. * 23:2 23:2 Gíká nì Kúlì tìsile Gírìkì tì sè dhi adre tàá kònwa dhi: «Tàtrírí kúlí tadhábhá ì Fàrìsáyò ìbe dhi ì adre lírìlé Mósè nì lírìrà dri.» Kòdhi adre leá tàle dhi, àyì nda ì adre Mósè nì tàtrírí kúlí nì tà tadhá móní ì dré.

4 † adré àyikya ngá lanzilanzi kitswálé dòle bwà ko dhi ki todrò tobhàle mómndí i dri gò, ì dré adrézó ndindì drígámbílí le sòle àyi ki ledézó dhi ko.

5 Tà títi ì dré adrélé 'òle dhi i, ì adré 'òá mómndí ì kàdréro àyi ki no be dhi bvó. † adré àyi ki kpúkúbhú tsàtsà adrézó wárágà Gíká ni Kúlí tisizo driá dhi ki tobhà lána dhi ki kiwá, adrézó kpà àyi ki kánzó ki ti 'o atsálé kàtswa.†

6 † adré leá lirílé mísá lindri àdhya gwányá i 'ásè dhi ì làgàsè, adrézó kpà leá lirílé àrà lindri àdhya lísámbò dzó i 'ásè dhi i 'ásè.

7 † adré leá dhi, à kàdré mòdo fe àyi dré lindri sè ngá lagírá i 'ásè, adrézó kpà àyi ki zi <Rábbi>.‡

8 Di, àmi ró dhi, mi kótayí àmi adrélé zile Rábbi ro ko. Angyá ko, àmi ki tadhálépi ngbà 'í àlo kwákwá, ìndì àmi títi dhi ì adrúpi 'i.

9 Mi kàdré kpà dhya àlo bvó dri dhi ni zi àmi ki Atá ro ko. Angyá ko, àmi ki Atá ngbà 'í àlo kwákwá. Akódhi àmi ki Atá bhù na dhi 'i.

10 Mi kótayí kpà àmi adrélé zile mómndí ki dri kòlepi ró ko. Angyá ko, àmi ki dri kòlepi ngbà 'í àlo kwákwá. Akódhi Mèsíyá 'i.

11 Adré leá dhi, dhya kàdri lavulé àmi kòfalé dhi kàdré àmi ki màràbà ro.

12 Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi àyi tà bha kuru dhi, Gíká ni akódhi nda ni tà tirí kìní mi. Di, dhya ángùdhi adrélépi àyi tà bha kìní mi dhi, Gíká ni akódhi nda ni tà tingá kuru.

13 Àmi, tatrítrí kúlí tadhábhá i Fàrsáyò ìbe ni i, kizà àmi ki ngá 'i. Àmi túrúpúbhá 'i! Tàko ko, mi adré àmikya láti kíkí mómndí i dré, ì kòfiró Opì bhù àdhya na ko. Àmi ki tàndi, mi adré file lána ko gò, mi dré adrézó mómnyá adrébhá leá file lána dhi ki tayí file ko. [

14 §]

15 Àmi, tatrítrí kúlí tadhábhá i Fàrsáyò ìbe ni i, kizà àmi ki ngá 'i. Àmi túrúpúbhá 'i! Mi adré àmikya tatsilé bvó drìsè ìndì yí mīsè, kitswálé mómndí àlo dhi ni 'o togó ladzá àmi ki Gíká ni ka'ì. Di, akódhi nda kònè dra ka'ì dhi, mi adré akódhi ni 'o atsálé mvá liferò àdhya ró, adrélé kónzi àmi ki lavú vwàvwà ro.

16 Àmi mómndí ki dri kóbhá mī kùdúkùdu ró ni i, kizà àmi ki ngá 'i! Mi adré àmikya tàá dhi, dhya àlo kàdré mòmndrà si tépelò ni rú sè dhi, mòmndrà nda tà tàko 'i. Di, dhya àlo kàdré ìna mòmndrà si órò tépelò le dhi ni rú sè dhi, le akódhi kàdré mòmndrà dré síle nda ni líkí.

17 Àmi mómndí azaaza mi kùdúkùdu ró dhi 'i! Ngá kàdri lavulé dhi ángùdhi 'i: órò nda 'i, kó ngalè, tépelò adrélépi órò nda ni 'o atsálé lólo nda 'i?

18 Mi adré kpà tàá dhi, dhya àlo kàdré mòmndrà si àlètàrì ni rú sè dhi, mòmndrà nda tà tàko 'i. Di, dhya àlo kàdré ìna mòmndrà si ngá fèle àlètàrì nda dri dhi ni rú sè dhi, le akódhi kàdré mòmndrà nda ni líkí.

† 23:5 23:5 Kpúkúbhú tsàtsà adrézó wárágà Gíká ni Kúlí tisizo driá dhi ki tobhà lána kóni i, Yúdà ànzi àruka ì adré tá tobhàà àyi ki kánndrágá 'á, ìndì àyi drígá. ‡ 23:7 23:7 Yúdà ànzi i véna dhi, rú

«Rábbi» kòndhi, rú adrélé fèle Gíká ni tà tadhábhá i dré, adrézó àyi ki lindri bha dhi 'i. § 23:14

23:14 Wárágà Gíká ni Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à dré kúlí kóni ki kisé kónwa ko: [Àmi, tatrítrí kúlí tadhábhá i Fàrsáyò ìbe ni i, kizà àmi ki ngá 'i. Àmi túrúpúbhá 'i! Mi adré àmikya tàyítókó ki ngá títi dhi ki topá àyi drígàsè. Mi adré kpà tà ta Gíká be vwàvwà ro, mómndí ì kàdréro àmi ki no. Tà nda sè dhi, Gíká ni àmi ki tàbvó ta tà tàndi ró.]

19 Ami mĩ kùdúkùdu 'i! Ngá kàdrì lavulé dhi ángùdhi 'i: ngá fèle nda 'i, kó ngalè, àlètàrì adrélépi ngá nda ni 'o atsálé lólo nda 'i?

20 Di dhya ángùdhi adrélépi mònndrà si àlètàrì ni rú sè dhi, adrè siá àlètàrì nda ni rú sè, ìndì ngá títi dríá dhi ki rú sè.

21 Dhya ángùdhi adrélépi mònndrà si tépelò ni rú sè dhi, adrè siá tépelò nda ni rú sè, ìndì Giká adrélépi adrélé lána dhi ni rú sè.

22 Dhya ángùdhi adrélépi mònndrà si bhù ni rú sè dhi, adrè siá Giká ni lirírà òpì àdhya ni rú sè, ìndì akódhi adrélépi lirílè dríá dhi ni rú sè.

23 Ami, tátírítrí kúlí tadhábhá i Fàrisáyò ìbe ni i, kizà àmi ki ngá 'i. Ami túrúpúbhá 'i! Mì adrè ngá nzǐ tsàtsà títi mì dré adrélé lokólé àmi ki amvú na, lanzílé 'a be mudrì dhi ki àlo fe Giká dré: ndìndì àmi ki ménètè, àmi ki fènúwǐ, tsalè àmi ki kúmè.* Di, mì adrè àmikya tà kàdrì lavulé tátírítrí kúlí dré adrélé tadhálé dhi ki bhe gàrà dri: tà gyǎgya 'òma, móndí ki kizà bhàma, ìndì Giká ni ka'ima. Adré tá leá dhi, mì kàdré tà nda kòdhi ki 'o, ngá fèma Giká dré dhi ni tivì àko ró.

24 Ami móndí ki drǐ kobbhá mĩ kùdúkùdu ró dhi 'i! Mì adrè àmikya ñòñò kogá àmi ki yǐ lésè gò, adrézó kàmílo te kòdhya!

25 Ami, tátírítrí kúlí tadhábhá i Fàrisáyò ìbe ni i, kizà àmi ki ngá 'i. Ami túrúpúbhá 'i! Mì adrè àmikya kópò ki rúbhá dzi sǎni kya ìbe gò, àyi ki 'a dré adrézó gale ngá lovó sè bí, ìndì lovó kònzì sè bí.

26 Mì, Fàrisáyò mĩ kùdúkùdu ró ni, mí kòdzì rè zyá kópò ni 'alé 'íká, gò rúbhá ni kògòrò kpá atsálé ndǐ àko ndò.

27 Ami, tátírítrí kúlí tadhábhá i Fàrisáyò ìbe ni i, kizà àmi ki ngá 'i. Ami túrúpúbhá 'i! Ami ngóro mógó rúbhá tswalè mvèle kemve dhi i tǎni. Kivì lésè dhi, mógó nda ki rúbhá avé tò. Di, àyi ki 'a ga ìna àbvò ki fà sè bí, ìndì ngá títi ndǐ ró dhi i sè bí.

28 Tà nda kòdhi kòkpà kònzìni àmi ki tà sè. Kivì lésè dhi, móndí ì adrè àmi ki no ngóro móndí gyǎgya dhi i ró. Tákò, àmi ki togó na dhi, mì ga túrúpú tà sè bí, ìndì tà kònzì sè bí.

29 Ami, tátírítrí kúlí tadhábhá i Fàrisáyò ìbe ni i, kizà àmi ki ngá 'i. Ami túrúpúbhá 'i! Mì adrè àmikya mógó ki tobhá pròfètà i dré, adrézó kpá mógó móndyá gyǎgya dhi kya ki ledé avélé tò.

30 Mì adrè kpá tàá dhi: <Kòno mà kàdré tà àma ki tábhí ki lókyá 'á be dhi, mà kitswá tá ru amú àyi ìbe adrézó pròfètà ki kàrí kutú dhi ko.>

31 Àsà dhi, mì adrè àmikya tadhá dhi, àmi dhya pròfètà ki tupfúbhá todràle dhi ki ànzì 'i.

32 Mì kògò di adrélé tà kònzì àmi ki tábhí ì dré kidhólé 'òle dhi ki 'o kitswálé títi.

33 Ami nǐ 'i, ìndì nǐ àtrá ki àrèbhá 'i! Mì ni àmikya lapá Giká ni tàbvò tàma silésè ngìningìni ró, mì dré kitswázó file líferò na ko dhi?

34 Di mì yi rè ká! Má ni pròfètà ki tibhù tògyabhá ìbe ìndì tà tadhábhá ìbe ìlè àmi véna. Di, mì ni àyi ki àruka ki tupfú todràle, adrézó àruka ni ki tidí fa kipakipa i drísè, adrézó àruka ni ki tswa àmi ki lìsámbo dzó i 'ásè, adrézó àruka ni ki ladró bhàandre àlo àlo dhi i 'ásè.

35 Di àsà dhì, móndyá gyǎgya títi dhì ki kàrí kutulé bvò dri dhi ni ngo àmi dri. Kidhólé Abélé adrélépi tà gyǎgya dhi rú, tsalè Zàkàrìyà, Bàràkiyà

* **23:23 23:23** «Ménètè», «fènúwǐ» ìndì «kúmè» kòni i, ngábì tàdzí be dóro adrélé kidhilé dhi 'i. A kòno Lèvíkè 27:30; Dùtèrònómè 14:22.

ni mvá mà dré pfùle dràle tépelò ì kòfalé àlètàrì be dhi rú dhi, àyi ki kàrì ni ngo àmì dri.

³⁶ Má adré tà bàti ta àmì dré: Tà nda kòdhi ki atsá títi mónnyá ándrò ni ì rú.»

*Yésu ngo Yerúsalemà ni tà sè
(A kònò kpà Lúkà 13:34-35)*

³⁷ «Á! Yerúsalemà, Yerúsalemà, mi adrélépi pròfétà ki tupfú todràle, adrézó kpà dhya Giká dré adrélé amùle mí vélé dhi ki lebhé todràle kírà sè ni! Tsàle vésè be ángopí, má lè tá ámi ànzi ki kimólé má zàle, ngóro tà'ú dré adrélé àyi ànzimvá ki kimó àyi kupfú zàle dhi tìni dhi? Dì, mì lè tà àmikya ko.

³⁸ Dì mì yi rè ká! A tayí àmì ki dzó ngbo dre.

³⁹ Tàko ko, má adré tàà àmì dré dhi: Kidhólé nyànomvá dhi, mì gò vélé áma no ko, tsàle lókyá mì dré dra tàzoá dhi <Tà tani kàdré dhya adrélépi alìle Mírì ni rú sè dhi dri!> dhi 'á.»†

24

*Yésu longó tépelò ni pfùma ni tà
(A kònò kpà Márokò 13:1-2; Lúkà 21:5-6)*

¹ Yésu kápfo tépelò lésè gò adrélé lìle dre dhi, akódhi ni lebhé à ì dré àyi ki kisízó àyi làgá, akódhi ni 'o tépelò nda ni dzó kàdrì dhi kì no.

² Dì, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mí nò tsi dzó kàdrì kòni ì títi 'í? Má adré tà bàti ta àmì dré: Lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, à gò vélé àyi ki kírà ki àlo kisú àzya ni dri ko. A ni kírà nda ki lebhé títi kìnì mi.»

*Tà dra ru 'obhá lókyá kùdù ni tà tadházó dhi ì
(A kònò kpà Márokò 13:3-13; Lúkà 21:7-19)*

³ Amvolásá dhi, Yésu ì dré lìzo mbàle kóngó Olivè fa kya drìna gò, akódhi dré lirízó. Dì akódhi ni lebhé à ì dré àyi ki kisízó àyi pátì àyi làgá, akódhi ni lizí tàzoá dhi: «Mí tà rè àma dré, tà nda kòdhi ki atsá ángutú ya dhi ká? Adho tà ni ru 'o drìdrì tadházó dhi, ámi agòma ànyi, ìndì lókyá kùdù ànyi káyà dhi nì?»

⁴ Yésu logó àyi dré dhi: «Mì kàdré àmi ki líkí dóro, dhya àlo kòlitíró àmi ko.

⁵ Tàko ko, móndí bí dhi ki alì áma rú sè adrélé tàà dhi, <Ma Mèsíyá 'ì!> gò, ì dré móndí zyandre dhi ki litízó.

⁶ Mì ni àdzú ki kpòrò yi ànyi, adrézó kpà àdzú ki rúbì yi làwú làvo na. Dì, mì kònò dóro, mì kòtayíró àmi ki togó adrélé gàle ásà dhi ko. Tàko ko, adré leá dhi, tà nda kòdhi ì kò'o rè zyà ru 'íká. Dì, lókyá kùdù atsá rè ko.

⁷ Súrú ki àdzú bhu súrú àruka íbe. Opì ki kpà àdzú bhu opì àruka íbe. Kàràbhò ni dhe, ìndì kàdikàdì ni bvò kosé àrà twátwa ì 'ásè.

⁸ Dì, tà títi nda kòdhi ki ngbà 'í adré ngóro tòkò ni mváaswa ni kidhoma tìni.

⁹ Lókyá nda sè dhi, à ni àmi ki lefè kàribhá ì drígá gò, ì dré adrézó àmi ki mǐ pfo, adrézó àmi ki tupfú todràle. Súrú títi bvò dri dhi ki togó kònzi bha àmi rú áma tà sè.

† 23:39 23:39 A kònò Longó ì 118:26.

10 Móndeí bí dhi ki kpà àyi ki tà ka ìka ì tayí, adrézó ru lefè, adrézó ru ga àyi kòfalèsè.

11 Pròfètà kinzò ro dhi ki apfò bí adrélé móndeí zyandre dhi ki lití.

12 Tà kònzi dré dra atsálé kàdrì lavúlé dhi sè dhi, móndeí bí dhi ki lèlè ni kidrí.

13 Di, dhya ángùdhi adrélépi togó tsi, adrézó àyi totó tātā tsàlè kùdù na dhi ni ìna adrí.

14 A ni Rúbí Tani Giká ni Opì àdhya kòdhi ni longó bvò wáyi 'àsè, tà ni ni tadházó sùrú títi i dré 'íká, gò lókyá kùdù dré gòzo atsálé ndò.»

Kizà kàdrì lavúlé dhi

(A kònò kpà Mároko 13:14-23; Lúka 21:20-24)

15 «Di mì ni <ngá adrélé gàlè gàgà adrélépi ngá lólo dhi ki kizá dhi> ni no adrèrà'a àyi totó àrà lólo dhi na, ngóro longólé pròfètà Dányèlè tí dhi tíni.* (Lè dhya adrélépi tà kòdhi ni na dhi kàdré àndu ni ni ni dóro.)

16 Lókyá nda sè dhi, lè móndyá dra adrèbhá bvò Yúdáyà àdhya na dhi ì kòlapá ràlè kòngó i drìna.

17 Lè kpà dhya dra adrélépi àyi dzó drìna dhi kàsi file dzó na, àyi ngá ki do lapázó ába dhi ko.

18 Dhya dra adrélépi amvú na dhi kògò nzìlè í bhàna àyi kítá kidhì àdhya ni do lapázó ába dhi ko.

19 Kítú nda i tú dhi, kizá ni adrè kàdrì tòkó 'a íbe dhi i dré, ìndì tòkó adrèbhá bà fe ànzimvá i dré dhi i dré.

20 Mì kàdré tà zi Giká tí, àmi ki lapama nda kàdréró kidhì lókyá sè yà, kó ngalè sàbátù tú yà dhi ko.†

21 Tàko ko, kizá kítú nda kya ni adrè kàdrì lavúlé. A nò rè kizá kárá be kònìni nda ko, kidhólé bvò bhàrà lèsè atsálé àndrò kònìdhi. A kitswá kpà gòlè véle nòà tādzi ko.

22 Kònò Giká kòki tá kítú nda ki bvó ko dhi, dhya àlo bvò dri dhi kitswá tá adrìlé bwà ko. Di, Giká ni ìna kítú nda ki bvó ki móndyá í dré zìlè dhi ki tà sè.

23 Lókyá nda sè dhi, à kàdré tàá àmi dré dhi <Mì nò rè ká, Mèsíyà kònwa!> dhi, mì kòka ì ko. A kàdré kó tàá dhi <Akódhi kònàlè!> dhi, mì kòka ì ko.

24 Tàko ko, mèsíyà kinzò ro dhi ki apfò pròfètà kinzò ro dhi íbe adrélé tà kàdrì lindriga ró adrèbhá àyi ki rìnyí tadhá dhi ki 'o, kòkìtswá dhi, ì dré ndàndì móndyá Giká dré zìlè dhi ki litízó.

25 Mì yi rè ká! Má longó tà nda kòdhi i drìdrì àmi dré.

26 Di à kàdré tàá àmi dré dhi <Mì nò rè ká, Mèsíyà kònàlè duku na!> dhi, mì kòlì kònàlè ko. A kàdré kó tàá dhi <Akódhi kònwa dzó 'á!> dhi, mì kòka ì ko.

27 Tàko ko, ngóro bhù dré adrélé lagúlé ngá kazá kítú dré apfòrà lèsè tsàlè kítú dré ndìrà na dhi tíni dhi, Móndeí ni Mvá ni agòma ni adrè kókpà kònìni.

28 Àrà ángùdhi àbvò dré adrézó lána dhi drìlè dhi, àrì àgààga dhi ki kókpà ru kimó kitswálé àbvò nda ni te.»

Móndeí ni Mvá ni agòma

(A kònò kpà Mároko 13:24-27; Lúka 21:25-28)

* **24:15 24:15** A kònò Dányèlè 9:27; 11:31; 12:11. † **24:20 24:20** Yúdá ànzi ki bvò na dhi, «kidhì lókyá» kònìdhi, lókyá kidhì ro kóná àlo na, adrélépi gìlè vwàvwa ro dhi 'i.

²⁹ «Gbă kizà kàdrì kítú nda kya àmvolèsè dhi, <kítú ni mĩ ni atsa tìnìmvá ro, mbă gò véle mvèle ko, bhìbhìnyà ki ledhé bhù lèsè, ìndì rìnyí bhù na dhi ki ru kizí.>‡

³⁰ Dì lókyá nda sè dhi, tà dra Mòndí ni Mvá ni agòma tadhálèpi dhi ni agá bhù mĩbhalè 'á gò, sùrú títi bvò dri dhi ì dré tongózó. Dì ì dré Mòndí ni Mvá ni nòzo adrèrà'a àlìle ndùrùku i drìsè, rìnyí kàdrì be ìndì mìlanzìlanzì kàdrì be.

³¹ Gò akódhi dré áyi ángéló ki mùzo gòkà kúlí 'u'ù be, lile áyi mónnyá í dré zìle dhi ki kímó bvò ni pá su dhi i lèsè, kidhólé bhù ni kùdù àlo lèsè, tsàle byá àzya ni na.»

Tà tadhálé figi fa ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mároko 13:28-31; Lúka 21:29-33)

³² «Lè mĩ kàdré tà tadhálé figi fa ni tà rú dhi ni àndu ni dóro. Figi fa ni drìti kàdré atsalé màlimáli gò, bí ni dré adrézó ròle dhi, mĩ nĩ tàle dhi, yígú ànyi dhi be.

³³ Kókpà kòdhi tìni, lókyá mĩ dré dra tà títi nda kòdhi ki nòzo adrèrà'a ru 'o dhi tú dhi, lè mĩ kònì tàle dhi, Mòndí ni Mvá láti 'á, ndìndì àmì ki dzó tí káyà dhi.

³⁴ Má adrè tà bàti ta àmì dré: Mónnyá dra adrèbhá lídrì íbe lókyá nda sè dhi ì kítswá dràle títi drìdrì tà títi nda ì dré dra ru 'òzo dhi kandrá ko.

³⁵ Bhù ì bvò be dhi ki akí. Dì, áma kúlí ì kítswá àyikya tàdzí akálé ko.»

Giká nĩ ngbà 'i lókyá kùdù ni

(A kònò kpà Mároko 13:32-37; Lúka 17:26-30, 34-36)

³⁶ «Dì, dhya àlo nĩ ìna kítú 'i yà, kó ngalè saà 'i yà tà nda ì dré dra ru 'òzo dhi ko. Ndìndì ángéló bhù na dhi 'i yà, kó ngalè Giká ni Mváagó 'i yà dhi, ì nĩ ko. Giká Atá nĩ ngbà 'i nĩ kalóma.

³⁷ Lókyá Mòndí ni Mvá dré adrèrà'a 'òle agòle dhi 'á dhi, tà ki adrè ngóro Nówè ni lókyá 'á dhi tìni.

³⁸ Tàko ko, kítú yí liti andre kandrá dhi i sè dhi, móndí ì adrè tá àyikya ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó ru mo, adrézó àyi ki ànzì ki fe mòle, tsàle kítú Nówè dré firà'a bwátù kàdrì na dhi 'á.

³⁹ Ayi nda ì nĩ tá tà adrélèpi tá 'òle atsalé dhi àlomvá ko, tsàle yí dré tirà'a àyi ki wu títi dhi 'á. Tà nda kòdhi ki adrè kókpà kònìni kítú Mòndí ni Mvá dré dra agòzo dhi tú.

⁴⁰ Ago rĩ dhi ki adrè ázì 'o amvú na. A ni àlo ni nĩ do, àzya ni nĩ tayí.

⁴¹ Tòkó rĩ dhi ki adrè ngá 'i. A ni àlo ni nĩ do, àzya ni nĩ tayí.

⁴² Mĩ kàdré dì tàmbà dri. Angyá ko, mĩ nĩ kítú ángùdhi àmì ki Mírì dré dra agòzo dhi ko.

⁴³ Dì, adrè leá dhi, mĩ kònì tà kònìdhi dóro: Dzó líyí kònì tá lókyá ángùdhi ngátsi sè kùgú dré kítswázó atsalé ásà dhi be dhi, kònò a ni tá adrè tàmbà dri, kòtayíró kùgú nda áyi dzóti ño ko.

⁴⁴ Dì àmì ró dhi, mĩ kàdré kókpà gànzi ró. Tàko ko, Mòndí ni Mvá ni atsa saà mĩ dré adrélé kisùle ko dhi sè.»

Màràbà tògya ró mĩrì ni dré kítswalé ka'ile dhi

(A kònò kpà Lúka 12:41-48)

‡ 24:29 24:29 A kònò Esàya 13:10; 34:4; Ezèkyélé 32:7; Yòwélé 2:10; 3:4.

45 «Màràbà tògya ró mírì ni dré kitswálé ka'ile dhi, àdhi 'i? Akódhi nda, dhya mírì ni dré bhàle áyi màràbà àruka áyi dzó lé dhi i drìle, kitswálé manyàngá fe áyi dré nyàle lókyá kitswálépi dhi sè dhi 'i.

46 Màràbà nda ni mírì kàtsá akódhi ni kisú adrérà'a 'òà kònìni dhi, kólénzé ni adré akódhi dré!

47 Má adrè tà bàti ta àmi dré: Akódhi ni mírì ni akódhi ni bha adrélé áyi ngá títi dhi i drìle.

48 Di, màràbà nda kàdré ína kònzi gò adrélé kisúà í léna dhi <Àma mírì adrè gile agòma sè> gò,

49 dré kidhózó adrélé áyi àzizí ki tswa, adrézó ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó kpà wá tsi dhi,

50 akódhi ni mírì ni atsá kítú dré adrélé letèle ko dhi tú, ìndì sàà dré adrélé nìle ko dhi sè.

51 Di a ni akódhi ni togá, akódhi ni tà bhàzo adrélé tùmání túrúpúbhá kya be. Kònàle dhi, à ni adrè tongólé, adrézó kpà síkálándrà tsi.»

25

Pídihígó kyánzi mudrí dhi ki tà dri dhi

1 Yésu gò tàá dhi: «Di Opì bhù àdhya ni adrè ngóro tà kònìdhi tìni: Kyánzi mudrí dhi ì do tá àyi ki tálà, topfòzo ába kitswálé tòkó líyí ni drì letè.

2 Ayi nda i kòfalé dhi, nzi dhi i tá azaaza ró, ìndì nzi dhi i tá tògya ró.

3 Ayi azaaza ró nda ì do tá àyi ki tálà 'í, di, ì do tá dò ko.

4 Di, àyi tògya ró nda ì do tá àyikya dò mòlàngì na tùmání àyi ki tálà íbe.

5 Tòkó líyí nda dré tá adrélé gile dhi sè dhi, kyánzi nda ì dré landèzo títi gò, ì dré ledhézo ayi be adrélé ayi ko.

6 Ngátsi kítógá sè dhi, à dré ngàzo kúlí yo tàzoá dhi: <Mì nò rè ká! Tòkó líyí adrè alìle! Mì pfò lile ru kisú akódhi be!>

7 Gò kyánzi títi nda ì dré larózó, àyi ki tálà ki ledé.

8 Di kyánzi azaaza ró nda ì dré tàzoá àyi tògya ró nda ì dré dhi: <Mì afè àma dré àmi ki dò ni àruka wà. Angyá ko, àma ki tálà adrè adrélé.>

9 Di, àyi tògya ró nda ì logó dhi: <Kóko! Dò nda kitswá àma dré àmi íbe ko. Mì kòlì be già àmi dré mómndí adrèbhá dò lagí dhi i véna.>

10 Di, ì dré tá adrérà'a lile già dhi 'á dhi, tòkó líyí dré atsázó. Di kyánzi adrèbhá gànzi ró nda ì dré fizo akódhi be dzó làmò gwányá àdhya na gò, dzótí asézó.

11 Amvolásà dhi, kyánzi àruka nda ì dré agòzo atsálé gò, tàá dhi: <Mírì, mírì, mí nzi àma dré dzótí wà!>

12 Di, tòkó líyí nda logó dhi: <Má adrè tà bàti ta àmi dré: Má nì mána àmi ko.>>

13 Yésu gò tàá dhi: «Di mì kàdré tàmbiga dri! Tàko ko, mì nì kítú 'i yà, kó ngalè sáà 'i yà má dré dra agòzo dhi ko.»

Pídihígó màràbà na dhi ki tà dri dhi

(A kònò kpà Lúka 19:11-27)

14 «Òpì bhù àdhya ni kókpà adrè ngóro tà kònìdhi tìni: Agó àlo dhi adrè tá 'òle lile atsi na. Di dré áyi màràbà ki azízó, áyi ngá ki tayízó àyi drígá, ì kàdréro àzi 'o asà be dhi bvó.

15 Alo ni dré dhi, fè tá làfa lò'wa rú zìle tàlétà dhi i nzi.* Azya ni dré dhi, fè tá tàlétà rì. Azya ni dré dhi, fè tá tàlétà àlo. Lanzí tá tàlétà nda i àyi àlo àlo dhi i dré, ngóro i dré kitswálé àzì 'o àsà bwà dhi tìni. Gò dré lizo atsi na.

16 Gbà lókyá nda sè dhi, dhya tàlétà nzi dhi kì kisúlépi nda dré lizo àzì 'o àsà gò, tàlétà nzi àruka kì kisúzó bhàle dríá.

17 Dhya tàlétà rì dhi kì kisúlépi nda dré kpà 'òzoá kònìni gò, tàlétà rì àruka kì kisúzó bhàle dríá.

18 Dì, dhya tàlétà àlo dhi ni kisúlépi nda dré ína lizo bhú dhi kìnì na, áyi mírì ni làfa nda ni zùzo.

19 Lókyá kòlavú vwàvwà ro dre dhi, màrábà nda kì mírì dré agòzo àyi kì azì, i kòtáro í dré dhi i 'o tá àzì áyi làfa sè ngìni ya dhi.

20 Dì dhya tàlétà nzi dhi kì kisúlépi nda dré atsázo ába túmání tàlétà nzi àruka íbe, tàá dhi: <Mírì, mí tayí tá má drígá tàlétà nzi kònì i. Mí nò ká, má kiséú tàlétà nzi àruka i bhàle dríá dre.>

21 Dì Mírì ni tà drá dhi: <Áma màrábà dóro má dré kitswálé ka'ile ni, mí 'o dóro! Mí tadhá dhi, mí kitswá má dré ka'ile tà mvá tsà tayílé mí drígá dhi sè. Dì àsà dhi, má ni ámi bha adrélé tà kàdrìkàdrì i dríle. Mí alì lenzélé ámi mírì vélé!>

22 Gò dhya tàlétà rì dhi kì kisúlépi nda dré kpà atsázo tàá dhi: <Mírì, mí tayí tá má drígá tàlétà rì kònì i. Mí nò ká, má kiséú tàlétà rì àruka i bhàle dríá dre.>

23 Dì Mírì ni tà drá dhi: <Áma màrábà dóro má dré kitswálé ka'ile ni, mí 'o dóro! Mí tadhá dhi, mí kitswá má dré ka'ile tà mvá tsà tayílé mí drígá dhi sè. Dì má ni ámi bha adrélé tà kàdrìkàdrì i dríle. Mí alì lenzélé ámi mírì vélé!>

24 Gò dhya tàlétà àlo dhi ni kisúlépi nda dré kpà atsázo tàá dhi: <Mírì, má ni tá tàle dhi, mí agó tómbá 'i dhi be. Mí adré mína ngá akónà àrà mí dré ngá kidhízó ko dhi na, adrézó kpà ngá lokó àrà mí dré kórì rìzo ko dhi na.>

25 Dì má adré tá ngá ro gò, má dré lizo làfa mína ni zu kìnì na. Mí nò ká, ngá mína kònìdhi.>

26 Dì, mírì ni tà drá dhi: <Mi, màrábà kònzi ìndì tòbvo ró dhi 'i! Mí nì tá tàle dhi, má adré ngá akónà àrà má dré ngá kidhízó ko dhi na, adrézó kpà ngá lokó àrà má dré kórì rìzo ko dhi na dhi be.>

27 Adré dì tá leá dhi, mí kòbhà tá làfa mána dzó adrézó làfa 'o lendrélé dhi na, kònò má kònì agò dhi, má ni tá làfa mána ni adó àmupi ni be.>

28 Dì mírì nda gò tàá dhi: <Mì do tàlétà kòdhi akódhi drígàsè, fèle dhya adrélépi ába mudrì dhi dré.>

29 Tàko ko, dhya àngùdhi adrélépi ngá íbe dhi dré dhi, à ni akódhi ni ngá nda kì drì tìmbà gò, akódhi dré adrézó vélé ngá íbe bí lavúlé. Dì, kàdré ína dhya adrélépi ngá àko dhi ni tà sè dhi, à ni ndìndì ngá mvá tsà dré adrézó ába dhi ni do drígàsà.

30 Kàdré màrábà tàko ró kòdhi ni tà sè dhi, mì bhe akódhi kivì na, àrà tìnímvá ro dhi na. Kònàle dhi, à ni adré tongólé, adrézó kpà síkálándrá tsi.>>

Tàbvó tàma kùdù ro dhi

* 25:15 25:15 «Tàlétà» kònìdhi tá làfa lò'wa ledélé óró sè, kitswálépi àzì dhya àlo dré 'òle kitù ngùlù-nzi dhi sè dhi 'i.

³¹ Yésu gò tàá dhi: «Lókyá Mónde ní Mvá dré dra agòzo áyi m̀lanzilanzí na ángélo íbe títi dhi sè dhi, a ní lírí áyi lírírà m̀lanzilanzí ro òpì àdhyà dri.

³² Dì à ní mónyá títi sùrú títi í lésè dhi kí kímó akódhi kandrà gò, dré àyi kí kòfalé lanzízo ngóro kábiligya líkélépi dré adrélé kábiligya kí kòfalé lanzí ndrì íbe dhi tíni.

³³ A ní kábiligya nda kí bha áyi dríágo lésè gò, ndrì nda kí bhàzo áyi lídzi lésè.

³⁴ Dì ópí kàdrì nda ní tàà áyi adrèbhá áyi dríágo lésè nda í dré dhi: «Ami áma Atá dré tà tani bhàzo àmi dri ní í, m̀ì alí wá! M̀ì kòkisú òpì áma Atá dré ledéle àmi dré kíno bvò ní bhàma lésè dhi tàyilé ro.

³⁵ Tàko ko, ma tá tàbirí íbe gò, m̀ì dré ngá afèzo má dré nyàle. Ma tá yí lovo íbe gò, m̀ì dré yí afèzo má dré mvùle. Ma tá móndí twá 'í gò, m̀ì dré áma ka'izo dòle àmi véna.

³⁶ Ma tá kítá asolé dhi àko gò, m̀ì dré kítá tosózó má rú. Ma tá drà ro gò, m̀ì dré alizo áma lomí. Ma tá bãdzó na gò, m̀ì dré alizo áma no.»

³⁷ Dì mónyá gyágya nda kí go logóá drá dhi: «Mírì, mà nò tá mi adrèrà'a tàbirí íbe gò, mà dré ngá fèzo mí dré nyàle yà, kó ngalè mà nò tá mi adrèrà'a yí lovo íbe gò, mà dré yí fèzo mí dré mvùle yà dhi ángutú?

³⁸ Mà nò tá mi adrèrà'a móndí twá ro gò, mà dré ámi ka'izo dòle àma véle yà, kó ngalè mà nò tá mi adrèrà'a kítá àko gò, mà dré kítá tosózó mí rú yà dhi ángutú?

³⁹ Mà nò tá mi adrèrà'a drà ro yà, kó ngalè bãdzó na yà gò, mà dré lizo ámi no dhi ángutú?»

⁴⁰ Dì ópí kàdrì nda ní logóá àyi dré dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Tà ángùdhi m̀ì dré tà 'òle áma adrúpi tàko lavúlè kòni kí àlo dré dhi, m̀ì 'o tà nda áma tàndi dré.»

⁴¹ Dì ópí kàdrì nda ní tàà áyi adrèbhá áyi lídzi lésè nda í dré dhi: «Ami tátírí íbe àmi dri ní í, m̀ì nga àmikya má m̀ilésè, líle àtsí adrélépi adrálé ko, Gíká dré ledéle Dzàborò dré ángélo ní íbe dhi na.

⁴² Tàko ko, ma tá tàbirí íbe gò, m̀ì dré ngá afèzo má dré nyàle dhi ko. Ma tá yí lovo íbe gò, m̀ì dré yí afèzo má dré mvùle dhi ko.

⁴³ Ma tá móndí twá 'í gò, m̀ì dré áma ka'izo dòle àmi véna ko. Ma tá kítá asolé dhi àko gò, m̀ì dré kítá tosózó má rú ko. Ma tá drà ro ìndì bãdzó na gò, m̀ì dré alizo áma no ko.»

⁴⁴ Dì àyi nda kí kókpà go logóá drá dhi: «Mírì, mà nò tá mi adrèrà'a tàbirí íbe yà, yí lovo íbe yà, móndí twá ro yà, kítá àko yà, drà ro yà, kó ngalè bãdzó na yà dhi gò, mà dré tà 'òzo mí dré ko dhi ángutú?»

⁴⁵ Dì ópí kàdrì nda ní logóá àyi dré dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Tà ángùdhi m̀ì dré tà 'òle dhyà tàko lavúlè kòni kí àlo dré ko dhi, m̀ì 'o kókpà tà nda má dré ko.»

⁴⁶ Dì àyi nda kí lí tà nòle àyi dri kóná vèsè kólyá dhi ní kisú. Dì, mónyá gyágya nda kí àyikya lí lídrì kóná vèsè kólyá dhi ní kisú.»

26

Yùdà ànzi kí kàdrì ì yì ru kíswázó Yésu ní pfu dràle

(A kònò kpà Mároko 14:1-2; Lúkà 22:1-2; Yòwání 11:45-53)

¹ Yésu kòtà tà nda í akilé títi dre dhi, dré tàzoá áyi lebèbhá í dré dhi:

² «Ngóró mì dré nìle be dhi tìni dhi, tayí kítú rì gwányá Pásikà àdhya dré atsázó. Di à adré 'òle Mòndí ni Mv́á ni lefè kàribhá i drígá, ì kòtidíró akódhi dràle fa kipakipa dri be dhi bv́ó.»

³ Lókyá nda sè dhi, Yúdà ànzì ki kòwánà kàdrì i àyi ki bhàgo ìbe dhi ì dré ru kimózó kòwánà ki kàdrì rú be Kàyáfà dhi ni dzó kàdrì na.

⁴ Gò ì dré ru yìzo kitswázó Yésu ni ru túrúpfú sè, pfùle dràle.

⁵ Di, ì adré tá t́áá dhi, ì kò'o tà nda gwányá Pásikà àdhya tú ko, móndyá zyandre dhi ì kòligíró àyi ìbe ko sè.

Tòkó àlo dhi dà málàsì Yésu dri

(A kònò kpà Mároko 14:3-9; Yòwání 12:1-8)

⁶ Amvolásà dhi, Yésu l̀ tá Bètáníyà na, file Símónà atú kàrì dré tá rùle dhi ni dzó na gò, dré lirízó mísá làga kitswálé ngá nya.

⁷ Gò tòkó àlo dhi dré afízó mòlàngì mv́a ledélé àlàbàsterè sè, gàlepi málàsì làgì kyàkyà dhi sè b́i dhi be.* Dré àyi kisízó mòlàngì nda be ànyi Yésu làga gò, málàsì nda ni da akódhi dri.

⁸ Akódhi ni lebèbhá ì kònò tà nda dre dhi, àyi k̀ togó dré aswázó gò, ì dré adrézó t́áá àyi kòfalésè dhi: «À kizá t̀sì málàsì kòdhi àdho tà sè?»

⁹ Kònò à ni tá kitswá lagíà làgì be kàdrì gò, làfa ni ni fèzo lemerèbhá i dré!»

¹⁰ Yésu dré tà ì dré adrélé tàle nda ni ǹzo kyá gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì adré tòkó kònìdhi ni drì kizá àdho tà sè? Tà dré 'òle má dré kòdhi, tà avélèpi tò dhi 'i.

¹¹ Angyá ko, mì adré ngbú adrélé lemerèbhá ìbe àmi kòfalé. Di, mì kitswá ngbú adrélé tùmání má be ko.

¹² Akódhi dà málàsì kònìdhi má rú drìdrì, kitswázó áma rúbhá ledé bhàle mógó na dhi bv́ó.

¹³ Má adré tà bàti ta àmi dré: Arà títì bv́ó wáyi 'àsè à dré dra Rúbí Tani kòdhi ni longózó dhi i 'àsè dhi, à ni kókpa tà tòkó kònìdhi dré 'òle kòdhi ni títì, akódhi ni tà kisùzo.»

Yúdàsì ì yi ru kòwánà kàdrì ìbe, kòleferó Yésu àyi drígá

(A kònò kpà Mároko 14:10-11; Lúka 22:3-6)

¹⁴ Amvolásà dhi, Yésu ni lebèbhá mudrì-drì-rì dhi ki àlo, rú be Yúdàsì Ìsikàriyótà dhi dré ngàzo l̀le kòwánà kàdrì i véna,

¹⁵ àyi ki lizì tàzoá dhi: «Mì ni àdho ngá afè má dré, má kòleferó Yésu àmi drígá be dhi bv́ó dhi?» Di ì dré làfa lò'wa ledélé àrezá sè dhi ki nàzo nyadhi-àlo-drì-mudrì, fèle drá.

¹⁶ Di kìdhólé lókyá nda sè dhi, Yúdàsì dré kìdhózó adrélé lókyá dóro Yésu ni lefèzo àyi drígá dhi ni nda.

Yésu ì nya gwányá Pásikà àdhya lebèbhá ni ìbe

(A kònò kpà Mároko 14:12-21; Lúka 22:7-14, 21-23; Yòwání 13:21-30)

¹⁷ Gwányá Mápà tàkú àko dhi àdhya ni kítú ni àlo sè dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré àyi k̀ kisízó ànyi akódhi làga, akódhi ni lizì tàzoá dhi: «Mì adré leà dhi, mà kòladhí ngá mí dré gwányá Pásikà àdhya ni nyàzo dhi àngwà?»

* 26:7 26:7 «Àlàbàsterè» kònìdhi, kírà kemve kpírìkpírì làgì be kàdrì, adrézó mòlàngì ledé ásà dhi 'i.

18 Di Yésu logó àyi dré dhi: «Mì lli bhàandre na agó dra tadhálé àmi dré dhi véna. Mì kòtá drá dhi: <Dhya tà tadhálépi dhi adré tàá dhi: Lókyá mána atsó ànyì. Mà ni Pásikà nya áma lebhèbhá íbe àmi dzó na.»

19 Di akódhi ni lebhèbhá nda ì dré 'òzoá ngóro dré tá lazilé àyi dri dhi tíni. Gò ì dré ngá ladhízó kitswázó gwányá Pásikà àdhyà ni nya.

20 Indró kàndrì dre dhi, Yésu ì dré tsàzo lirilé mísá làgàsè tùmáni akódhi ni lebhèbhá mudrì-drì-rì dhi íbe.

21 Ì dré tá adrérà'a ngá nya dhi 'á dhi, Yésu dré tàzoá dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Àmi kí àlo ni áma lefè kàribhá ì drígá.»

22 Di kizà dré àyi kí 'òzo lavúlé gò, àyi àlo àlo títi dhi ì dré kidhózó adrélé tàá drá dhi: «Mírì, zakó ina ma 'i ko?»

23 Akódhi logó dhi: «Dhya drígá sòlepi má be sàni àlo na dhi ni áma lefè ni.»

24 Tà bàti ró dhi, Móndí ni Mv́à ni li dràle ngóro tisìle akódhi ni tà dri Giká ni Kúlí na dhi tíni. Di, kizà ni ina adré kàdrì dhya dra Móndí ni Mv́à nda ni lefèlepi dhi dré! Dóro ni tá dhya nda ni ùle ko dhi.»

25 Gò Yúdásì adrélépi tá 'òle akódhi ni lefè nda dré tàzoá dhi: «Rábbì, zakó tsì ma 'i ko?» Yésu logó drá dhi: «Ámi tàndì mí tà dre.»

Mírì ni rúbhá ì kàrì ni be dhi

(A kònò kpà Mároko 14:22-26; Lúka 22:14-20; 1 Kòrìtòbhá ì 11:23-25)

26 Ì dré tá adrérà'a ngá nya dhi 'á dhi, Yésu dré mápà adózó, tà tani zizo dríá Giká tí gò, ǹòzoá fèle àyi lebhèbhá ì dré gò, tàzoá dhi: «Mì do nyàle. Kònìdhi áma rúbhá 'i.»

27 Dré kpà kópò adózó, àwoyà tàzo Giká dré gò, fèzoá àyi dré gò, tàzoá dhi: «Ámi títi, mì mvu.»

28 Kònìdhi áma kàrì adrélépi tà Giká dré bhàle ru yìzo móndí íbe dhi ni 'o kitswálé títi dhi 'i. Kàrì nda ni kutú móndí zyandre ì dré, Giká kòtrìro àyi kí tàkonzì àsá be dhi bv́ó.†

29 Má adré tàá àmi dré dhi: Má gò véle v́inò kòdhi tíni dhi ni mvu ko, tsàle kítú mà dré dra v́inò tídhí ro dhi ni mvùzo àmi íbe áma Atá ni Opì na dhi tú.»

30 Di ì dré longó ngòzo lenzézó Giká ni rú sè gò, ì dré pfòzo líle mbàle kòngó Olívè fa kya drìna.

Yésu longó dhi, Pétèro ni àyi ga

(A kònò kpà Mároko 14:27-31; Lúka 22:31-34; Yòwàni 13:36-38)

31 Gò Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Ngátsi kònìdhi sè dhi, àmi títi mì ni áma tayí adrélé kalóma. Tàko ko, Giká ni Kúlí adré tàá dhi:

<Má ni kábilígyà líkìlépi ni tswa dràle gò, à dré kábilígyà nda kí pàrì 'òzo ayílé.>‡

32 Di, má konga mána dràdrà 'ásè dre dhi, má ni li drìdrì àmi kandrána Gàliláyà na.»

33 Di Pétèro tà drá dhi: «Tágba móndyá títi dhi ì kòtayí mi yà dhi, má kitswá mána àmi tayí tàdzí ko!»

34 Yésu logó drá dhi: «Má adré tà bàti ta mí dré: Ndìndì ngátsi àndró kònìdhi sè, drìdrì àgólòwa dré dra tsírà bhèzo dhi kandrà dhi, mí ni áma ga vèsè be na.»

† 26:28 26:28 A kònò Pfòma 24:8; Yèrèmiyà 31:31-34. ‡ 26:31 26:31 A kònò Zàkàriyà 13:7.

35 Di, Pétèrò logó drá dhi: «Tágha kòkitswá mà dré dràzo túmání mí be yà dhi, má kitswá tàdzí ámi ga ko.» Gò Yésu ni lebhéhá àruka títi dhi ì dré kókpà tàzoá kònini.

*Yésu zi tà Giká tí Gètèsémání na
(A kònò kpà Mároko 14:32-42; Lúkà 22:39-46)*

36 Amvolásà dhi, Yésu ì dré lizo lebhéhá ni íbe tsàle àrà rú zìle Gètèsémání dhi na. § Gò dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì líri kònwa, má kòlìrò adréle tà zi Giká tí kònàle.»

37 Dré Pétèrò kí drìzo Zèbèdáyò ni ànzi rì dhi íbe í vèsè. Gò akódhi ni togó dré kidhózo adréle kizà nya, adrézó lanzile lavulé.

38 Di dré tàzoá àyi dré dhi: «Áma togó adré ñòle kizà dré, tsàle ndìndì dràdrà mìle. Mì kàdré kònwa, adréle támìga dri má be.»

39 Kòlì vwàle àyi rúsè tsà dre dhi, dré dhèzo àyi m̀bhalé bha k̀nì mí gò, tà zìzo Giká tí kònini: «Áma Atá, kòkitswá mí mìlèsè dhi, mí kòdo kópò kizà àdhya kòdhi má vélèsè wà. Di, mí kò'o ngóro má dré adréle lèle dhi t̀nì ko. Be ró dhi, mí kò'o ngóro mí dré adréle lèle dhi t̀nì.»

40 Gò dré gòzo àyi lebhéhá nda i véna, àyi kí kisú ayí na. Dré tàzoá Pétèrò dré dhi: «Mì kitswá tá t̀si adréle támìga dri má be ngbà 'í sàà àlo bwà ko?

41 Lè mì kàdré támìga dri, adréle kpà tà zi Giká tí, kòtayíró àmi tà dré tabhìle, àmi kí 'òzo dhèle tàkonzì na dhi ko. Bati, dhya kí togó àtsi ró adrézó tà dóro 'o. Di, dhya kí rùbhá ìna yàya.»

42 Gò dré gòzo lile vèsè ni rì sè, tà zi Giká tí kònini: «Áma Atá, kòkitswá mí dré kópò kòdhi ni dòzo má vélèsè má dré mvuà àko ró dhi ko dhi, mí kò'o tà mí dré adréle lèle 'òle dhi kòdhya.»

43 Gò dré gòzo tódhya gòle àyi kí kisú ayí na, àyi kí m̀ dré tá adréle ayí ro dhi sè.

44 Di dré àyi kí tayízó gò, gòzo lile vèsè ni na sè tà zi Giká tí ngóro dré tà zìle drìdrì dhi t̀nì.

45 Gò dré gòzo gòle àyi lebhéhá nda i véna, tàà àyi dré dhi: «Mì adré dhu rè ayí ko, adrézó lovólé? Mì nò rè ká! Lókyá kitswá dre. A adré 'òle Mòndí ni Mv́à ni lefè tàkonzìbhá i drígá.

46 Mì nga, mà kòlìrò! Dhya adrélépi áma lefè dhi atsá dre!»

*Yésu ni rùma
(A kònò kpà Mároko 14:43-50; Lúkà 22:47-53; Yòwání 18:3-12)*

47 Gbà kòdhwa, Yésu dré rè dhu adrèrà'a tà ta dhi 'á dhi, Yùdásì, akódhi ni lebhéhá mudrí-dri-rì dhi kí àlo dré atsázó. Adrí tá í vèsè m̀ndí zyandre angábhá kòwánà kàdri i vélèsè ìndì bhàgo i vélèsè dhi i be. Ayí nda ì ru tá sápi i fa íbe àyi drígá.

48 Yùdásì adrélépi 'òle Yésu ni lefè nda tà tá àyi dré dhi, í ni akódhi àdhi 'i yà dhi ni tadhá àyi dré dhi kònini: «Dhya má dré dra kamúlè dhi, akódhi 'i. Mì kòru di akódhi, lizo ába.»

49 Di Yùdásì nda dré ndiri àyi kisízó ànyi Yésu làga, tàà drá dhi: «Rábbì, mòdo mí dré!» Dré akódhi ni kamúzó.

50 Di Yésu dré logózoá drá dhi: «Áma arúpi, mí 'o tà mí dré alizo 'òà dhi.» Gò m̀ndyá nda ì dré dhèzo Yésu dri, akódhi ni ru.

§ 26:36 26:36 Rú «Gètèsémání» kònidhi adré leá tàle dhi «òlìvè l'ò'wa kí 'irà».

51 Gbà kòdhwa, dhya adrèbhá tá túmání Yésu be dhi kí àlo dré ngàzo áyi sápi asé gò, kòwánà kí kàdrì ní màràbà ní bí bvwàzo kílè.

52 Di, Yésu dré tàzoá drá dhi: «Mí logó sápi mína àrà ní na. Angyá ko, mónnyá títi adrèbhá sápi ru àyi drígá dhi kí todrà sápi sè.

53 Mí nǐ ko tàlè dhi, má ní tá kitswá áma Atá ní tí lizí gò, akódhi dré ángeló zyandre lavulé dhi kí amùzo áma kí líkí dhi?

54 Di, má kò'o tá kònini dhi, tà tisìlè Giká ní Kúlí na adrèbhá tàà dhi, tà kòdhi kí ru 'o kònini dhi kí tá di ru 'o ngíni?»

55 Gò Yésu dré tàzoá mónnyá zyandre nda ì dré dhi: «Ma vo kùgú 'i gò, mì dré adrézó alilè sápi íbe ìndì fa íbe kitswálé áma ru ní? Kítú àlo àlo títi ì sè dhi, má adrè tá lírìlè tà tadhá tépelò na dhi, mì ru tá ma ko.

56 Di, tà kòdhi ì atsá títi kònini, kitswálé tà pròfètá ì dré tisìlè dhi ì kò'oró ru be dhi bvó.» Gò akódhi ní lebèbhá títi dhi ì dré akódhi ní tayízó lapázó.

Yésu pfo kòwánà kí kàdrì ì kandrá bhàgo kàdrì íbe

(A kònò kpà Mároko 14:53-65; Lúkà 22:54-55, 63-71; Yòwàni 18:13-14, 19-24)

57 Dhya Yésu ní rubhá nda ì dré akódhi ní drìzo lízo ába Kàyáfà, kòwánà kí kàdrì bhàna. Kònàlè dhi, tátírítrí kúlí tadhábhá ì bhàgo íbe dhi ì kímó tá ru.

58 Di Pétèro ro dhi, lebè tá ína Yésu lárá ro, tsàlè byá kòwánà kí kàdrì nda ní bhà'álè na. Dré fizo lírìlè tépelò líkíbhá ì kòfalé, kitswálé noà ngalè tà nda ní kùdù ní adrè ngíni ya dhi.

59 Kòwánà kàdrì ì bhàgo kàdrì nda íbe títi dhi ì adrè tá tà adrélè tàlè Yésu rú kìnzò sè dhi kí nda, kitswázó akódhi ní 'o dràlè dhi bvó.

60 Di, ì kísú tá àyikya tà àlo ko, tágba móndí bí dhi ì dré apfòzo tà ta akódhi rú kìnzò sè dhi. Kùdù ro dhi, móndí rǐ dhi ì dré apfòzo

61 tàà dhi: «Dhya kònìdhi tà dhi: «Má ní kitswá tépelò Giká àdhya ní pfo gò, gòzo síá kítú na ànvolésè.»»

62 Gò kòwánà kí kàdrì dré ngàzo áyi totó lizíá Yésu tí dhi: «Mí logó mína kúlí tà dhya kòni ì dré adrélè tàlè mí rú kòdhi ì sè ko?»

63 Di, Yésu adrè tá ína kíri. Gò kòwánà kí kàdrì nda dré tàzoá drá dhi: «Má adrè ámi kodzó Giká lídrì ro dhi ní rú sè, mí kòsìró mòmndrà tàzoá áma dré ngalè mí Mèsiyà, Giká ní Mvágó 'i yà dhi.»

64 Yésu logó drá dhi: «Ámi tàndì mí tà dre. Di, má adrè mána tàà àmi dré dhi: Mǐ ní Móndí ní Mvǎ ní no adrèrà'a lírìlè Giká rǐnyí líyí ní dríágó lésè. Mǐ ní kpà akódhi ní no adrèrà'a agòlè ndùrùku bhù na dhi ì drísè.»

65 Di kòwánà kí kàdrì nda dré áyi kítá lasízó kizà dré gò, tàzoá dhi: «Akódhi dha Giká dre! Mǎ ní di go vélè móndí àruka kitswábhá tà ta akódhi rú dhi kí nda àdho tà sè? Mǐ nò rè ká! Mǐ yì làdhá dré dhàlè Giká rú kòdhi àmi kí bíbhálè sè dre.

66 Mǐ adrè di kúsùá ngíni?» Di ì logó dhi: «Akódhi kitswá dràdrà sè!»

67 Gò ì dré tùsú lufúzó akódhi mí, akódhi ní tisìzo. Ayi kí àruka ì dré akódhi ní mǐ toszó,

68 adrézó tàà dhi: «Mèsiyà, mí tà rè àma dré pròfètá ro dhi, ngalè àdhi sa mí ní ya dhi ká!»

Pétèro gá Yésu rè

(A kònò kpà Mároko 14:66-72; Lúkà 22:56-62; Yòwàni 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Lókyá nda sè dhi, Pétèró adré tá ina lirilé kivì na, bhà'álé nda na. Gò mvátòkò àlo màràbà ro dhi dré áyi kisízó ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Mi tá kókpa túmání Yésu Gàliláya lésè dhi be.»

⁷⁰ Di, Pétèró dré ina tà nda ni gazo rè mónyá títi i kandrá, tàzoá dhi: «Má ni ngalè mí adré àdho tà ta ya dhi ko.»

⁷¹ Gò dré ngazo pfòle bhà'álé nda 'ásè, áyi totó ànyi dzóti làga. Mvátòkò àzaya dhi dré akódhi ni nõzo gò, tàzoá mónyá adrebhá tá akódhi làga dhi i dré dhi: «Dhya kòndi tá túmání Yésu Nàzàrètá lésè dhi be.»

⁷² Di Pétèró dré gòzo tódhya tà nda ni ga gò, mòmndrà sìzo tàzoá dhi: «Má ni agó kòdhi ko!»

⁷³ Gí ko, mónyá kònàle nda ì dré àyi ki kisízó ànyi Pétèró làga, tàá drá dhi: «Mì àyi ki àlo 'i bàti! Àmì kúlí kómvo adré tadhá dhi, mí angá àngolèsè ya dhi nì.»

⁷⁴ Di Pétèró dré ngazo mòmndrà si, tàzoá dhi: «Tátrítrí kàdré má dri, má kàdré kinzò ta dhi! Má ni agó kòdhi ko!» Gbã kòdhwà, àgólòwà dré tsirà bhèzo.

⁷⁵ Gò kúlí Yésu dré tá tàle dhi dré agázó Pétèró léna. Tà tá dhi: «Drìdrì àgólòwà dré dra tsirà bhèzo dhi kandrá dhi, mí ni áma ga vèsè be na.» Di Pétèró dré pfòzo kivì na gò, ngòle ka'ilé ka'ika'i kizà dré.

27

A drì Yésu lìzo ába Pilátò véna

(A kònò kpà Mároko 15:1; Lúka 23:1-2; Yòwání 18:28-32)

¹ Ngá kòwa dre dhi, kòwánà kàdrì i bhàgo íbe dhi ì dré ru yìzo títi, kitswázó Yésu ni 'o dràle dhi bvò.

² Di ì dré akódhi ni adròzo gò, drìzoá lìzo fèà Pilátò, Rómà ki gùvèrènerè drígá.

Yùdásì ni dràma

(A kònò kpà Tà 'òle dhi i 1:18-19)

³ Di Yùdásì Yésu ni lefèlepi nda kàtògyà à nò tá tà Yésu dri kitswálé dràdrà sè dhi dre dhi, akódhi ni togó dré atsázó kizà ro lavulé tà dré tá 'òle dhi ni tà sè. Gò dré làfa lò'wa nyadhi-àlo-drì-mudrì nda ki dòzo, lìzo kitswálé logóá kòwánà kàdrì i véna bhàgo íbe,

⁴ tàzoá dhi: «Má 'o tàkonzì dre. Tàko ko, má lefè móndí adrelépi tá tà àlo àko i rú dhi kàribhá i drígá, ì kò'oró akódhi dràle.» Di, ì logó drá dhi: «Tà kòdhi nò àma ko. Nò mi kòdhya!»

⁵ Di Yùdásì dré làfa lò'wa nda ki bhèzo tépelò na gò, lìzo áyi 'i dràle.

⁶ Kòwánà kàdrì nda ì dré làfa lò'wa nda ki kudhúzo, tàzoá dhi: «Àma ki tátrítrí kúlí adré làfa kònìdhi ni bhàma túmání làfa tépelò na dhi íbe dhi ni logá. Tàko ko, kònìdhi làfa fèle kàrí kutúzó dhi 'i.»

⁷ Di ì dré ru yìzo gò, làfa nda ni dòzo lìzo lidrì rùlepi àlo dhi ni amvú gí, amvú nda kàdréro àrà adrezó móndí alìalì dhi ki àbvò si lána dhi ró.

⁸ Tà nda sè dhi, à adré amvú nda ni zì «Amvú kàrí àdhya» atsálé àndrò kònìdhi.

⁹ Di tá longólé profétá Yèrèmíyá tí dhi dré ru 'òzo kònìni. Akódhi longó tá dhi: «Ì do làfa lò'wa nyadhi-àlo-drì-mudrì ledélé àrezá sè dhi i. Kòdhi tá làgí Ìserélè ànzi ì dré bhàle akódhi ni tà sè dhi 'i.

10 Lâfa nda sè dhi, ì dré amvú lídrí rùlepi àdhyà ni gèzo, ngóro Mírì dré tá tàle má dré dhi tìni.»*

Yésu pfo Pílatò kandrá

(A kònò kpà Mároko 15:2-5; Lúkà 23:3-5; Yòwàni 18:33-38)

11 Lókyá nda sè dhi, Yésu dré pfozo áyi totó Pílatò, gùvèrènerè nda kandrá. Gò Pílatò dré lizizóá tíá dhi: «Mí, mi ópí Yúdà ànzi kya 'i?» Yésu logó drá dhi: «Ámi tàndi mí tà dre.»

12 Kòwánà kàdrì ì bhàgo íbe dhi ì kàsíkí akódhi dre dhi, dré kúlí logózó ko.

13 Dì Pílatò dré lizizóá tíá dhi: «Mí yi tà títí ì dré adrélé tàle mí rú kòdhi ì ko?»

14 Dì, Yésu logó ína kúlí àlo ko. Gò gùvèrènerè nda ni líndrí dré gàzo àsà.

A nò tà Yésu dri kitswálé dràdrà sè

(A kònò kpà Mároko 15:6-15; Lúkà 23:13-25; Yòwàni 18:39-19:16)

15 Kóná àlo àlo títí, gwányá Pásíkà àdhyà tú dhi, gùvèrènerè nda adrè tá dhyà ángùdhi bãdzó na, móndí zyandre dhi ì dré adrélé kípèle dhi ni tri àyi dré.

16 Lókyá nda kònàdhi sè dhi, agó àlo rú be Yésu Bàrábà, tà ni ni nìzo dóro dhi tá bãdzó na.

17 Dì móndí zyandre dhi ì kòkimó ru dre dhi, Pílatò dré àyi kì lizizó tàzoá dhi: «Mí adrè leà dhi, má kòtrì àmi dré dhyà ángùdhi kòdhyà: Yésu Bàrábà, kó ngalè, Yésu adrélé zìle Mèsíyà ro kònìdhi?»

18 Lizí tá àyi kònini tàko ko, nǐ tá tàle dhi, ì fè tá Yésu í drígá ngbà 'í dirèma sè dhi be.

19 Pílatò dré tá adrèrà 'a lírìlé tàbvó tǎrà na dhi 'á dhi, akódhi ni tòkó dré móndí mùzo tàá drá dhi: «Mí kò'o agó tà àko í rú kòdhi kònzi ko. Angyá ko, ándrò kònìdhi, má abì toróbí akódhi ni tà dri gò, áma dri dré adrézó abálé tà nda sè tò.»

20 Dì kòwánà kàdrì ì bhàgo íbe dhi ì dré móndyá zyandre nda kì kodzózó, ì kòziró Pílatò tí kòtrìro Bàrábà gò, Yésu ni 'òzo dràle.

21 Gò Pílatò dré gòzo lizíá àyi tí dhi: «Mí adrè leà dhi, má kòtrì àmi dré dhyà ángùdhi àyi rì kòni ì kòfalé dhi kòdhyà?» Dì ì logó dhi: «Bàrábà!»

22 Pílatò gò lizíá dhi: «Má ni dì àdho 'o Yésu adrélé zìle Mèsíyà ro kònìdhi sè?» Dì àyi títí nda ì logó dhi: «Mí tidí akódhi fa kípakipa dri!»

23 Pílatò gò lizíá dhi: «Akódhi 'o àdho tà kònzi 'i?» Dì ì dré gòzo adrélé tetrelé rìnyí sè, adrézó loyóá dhi: «Mí tidí akódhi!»

24 Pílatò dré nòzoá dhi, í kitswá tá velé tà àlo 'o bwà ko, be ró dhi, móndyá zyandre nda ì adrè tá 'òle lígìlé í be. Dì dré yì adózó, áyi drígá dzìzo àyi títí ì mi gò, tàzoá dhi: «Ma tà àlo àko má rú dhyà kònìdhi ni kàrì ní tà sè! Akódhi ni kàrì ní ngo àmi dri!»

25 Dì móndyá zyandre títí nda ì dré logózóá dhi: «Akódhi ni kàrì kàdré ngòle àma dri, àma kì ànzi íbe wà!»

26 Gò Pílatò dré Bàrábà ni trizo àyi dré. Dré Yésu ni 'òzo bhwalé gò, akódhi ni fèzo kitswálé tidílé fa kípakipa dri dhi bvó.

Sòdá ì gu Yésu

(A kònò kpà Mároko 15:16-20; Yòwàni 19:2-3)

* 27:10 27:10 A kònò Zàkàrìyà 11:12-13; Yèrèmíyà 18:2-3; 19:1-2; 32:6-15.

27 Gò Pìlátò ni sòdà ì dré Yésu ni drizo fizo ába gùvèrènerè nda ni dzó kàdrì na. Ì dré sòdà àruka títi dhi ki azizó ru amú àyi íbe akódhi làgàsè.

28 Gò ì dré akódhi ni kítá ki tuvùzo rúàsà, kánzò ká asózó rúá.

29 Ì dré fanzì kùtsi ró dhi ni pàzo kùla ró asólé dríá gò, kòzo bhàzo dríágó ni lèsè. Dì ì dré àyi ki kórókó títìzo akódhi kandrà adrézó akódhi ni gu, adrézó tàá dhi: «Mòdo mí dré, ópí Yúdà ànzi kya ni!»

30 Ì dré adrézó tùsú lufú rúá gò, ì dré kòzó nda ni adózó adrézó akódhi ni drì tswa àsà.

31 Ì kògu akódhi kònini dre dhi, ì dré kánzò nda ni avùzo rúàsà, gòzo akódhi ni kítá ki toso rúá. Gò ì dré akódhi ni drizo lizo ába, kitswálé tidilé fa kipakipa dri dhi bvó.

Yésu ni tidima fa kipakipa dri dhi

(A kònò kpà Mároko 15:21-32; Lúka 23:26-43; Yòwàni 19:17-27)

32 Ì dré tá adrérà'a apfòle kònalèsè dhi 'á dhi, ì dré drì sizo agó àlo rú be Símónà, angálépi Kírèné lèsè dhi be.† Dì ì dré akódhi nda ni 'òzo rĩnyí sè adrélé fa kipakipa Yésu àdhya ni do.

33 Gò ì dré lizo Yésu be tsàle àrà rú zìle Gòlògòtá dhi na. (Rú nda kòdhi adrè lèá tàle dhi «Àrà drífà àdhya».)

34 Kònàle dhi, ì dré vínò amulé àlókò kùdzí dhi be dhi ni fèzo akódhi dré mvùle.‡ Dì, akódhi kòtabhì ngá nda dre dhi, dré ína gàzoá rè.

35 Dì ì dré akódhi ni tidízó fa kipakipa dri gò, akódhi ni kítá ki lanzízó àyi kòfalèsè dzègé sè.§

36 Gò ì dré lirízó adrélé tà líkí akódhi làgàsè.

37 A tisi tá tà tà nòzo akódhi dri dhi wáràgà dri gò, wáràgà nda ni dizo akódhi drìle. A tisi tá dhi: «Kònìdhi Yésu, ópí Yúdà ànzi kya 'i.»

38 A tidí tá kpà kùgubhá rì dhi ì fa àruka ì drìsè akódhi làgàsè: àlo ni dríágó ni lèsè, àzaya ni lídzí ni lèsè.

39 Mòndyá adrèbhá tá lavulé àrà nda 'àsè dhi ì adrè tá akódhi ni lodhá, adrézó àyi ki drì ya,

40 adrézó tàá dhi: «Mí tá kitswálépi tépelò pfu gòzo síá kítú na àmvolèsè ni, mí tidrí di àmi tàndi wà! Mí kàdré Gíká ni Mvágó 'i bàti dhi, mí así fa kipakipa kòdhi drìlèsè wà!»

41 Kòwánà kàdrì ì, tátrítrí kúlí tadhábhá ì bhàgo íbe dhi ì adrè tá kpà akódhi ni gu kònini, adrézó tàá dhi:

42 «Akódhi tidrí mómndí àruka ì 'í. Dì, kitswá ína àyi tàndi ni tidrí bwà ko! Kàdré ópí Isèrèlé ànzi kya 'i bàti dhi, kàsì nyànomvá fa kipakipa drìlèsè gò, mà kòka'író akódhi!

43 Bhà tá àyi tà ka'íka'í Gíká léna, adrézó tàá dhi: «Ma Gíká ni Mvágó 'i.» Gíká kàdré di akódhi ni le bàti dhi, kápà akódhi nyànomvá dràdrà lèsè.»

44 Kùgubhá tidilé akódhi be nda ì adrè tá kpà akódhi ni lodhá kònini.

Yésu ni dràma

(A kònò kpà Mároko 15:33-41; Lúka 23:44-49; Yòwàni 19:28-30)

45 Kìdhólé kítú rírì sè dhi, tínimvá dré bvò ni mì dòzo wáyi, tsàle sàà na kítú rírì àmvolèsè dhi na.

† 27:32 27:32 «Kírèné» kònìdhi tá bhàandre bvò Líbiyá àdhya lé, bvò kàdrì Afiriká àdhya lé dhi 'i.

‡ 27:34 27:34 A kònò Longó ì 69:22. § 27:35 27:35 A kònò Longó ì 22:19.

46 Anyianyi saà na sè dhi, Yésu dré liyizó kúlí 'u'u sè tazoá dhi: «Èlòyì, Elòyì, lémà sàbàkàtànì?» Kòdhi adrè lèá tàlè dhi: «Áma Gíká, áma Gíká, mí tayí ma àdho tà sè?»*

47 Mòndí àruka adrèbhá tá kònàlè dhi ì kòyì kúlí nda dre dhi, ì dré tazoá dhi: «Akódhi adrè Elíyà ni zi.»

48 Gò àyi kì àlò dré ràzo mbèlè ngá vòdhovódho dhi ni adó, vìnègàrì dàzo lána, dròzoá kòzo silé gò, tìngázóá kuru fèlè Yésu dré mvùlè.

49 Di, àyi kì àruka ì dré tazoá dhi: «Mí tayí rè akódhi, mà kònòró ngalè Elíyà ni atsá akódhi ni tidrí yà dhi.»

50 Yésu dré gòzo tódhyá trèlè kúlí 'u'u sè gò, àyi lidrì tayizó lìlè.

51 Gbà lókyá nda sè dhi, kítá 'ìlè tèpèlò ni 'a lakízó dhi dré lasízó 'a be rì, kidhólé drì lèsè tsalè pá na. Bvò dré ru kosézó gò, kírà ì dré togázó.

52 Mógó ì dré ru lanzizó gò, mòndí lólo Gíká àdhyà bí dràbhá dre dhi kì rúbhá ì dré ngàzo dràdrà 'àsè.

53 Ayi nda ì kòpfò mógó ì lèsè dre dhi, ì dré tifízó Yèrúsalmà na Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi àmvolèsè gò, ì dré agázó mòndí bí dhi ì mi.

54 Rómà kì sòdá kì kàdrì ì sòdá ni ìbe adrèbhá Yésu ni líkí dhi ì kònò kàdikàdì nda tùmàní tà títí ru 'obhá nda ìbe dre dhi, tirì dré gàzo àyi léna bí. Di ì dré tazoá dhi: «Dhya kòdhi tá ína Gíká ni Mvágó 'ì bàtì!»

55 Tòkò bí dhi ì tá kpà kònàlè, adrélé tà nda kì no lárà ro. Ayi nda ì lebè tá Yésu Gàlíláyà lèsè, adrézó tà 'o drá.

56 Ayi kòfalé dhi tá: Màrìyà Màgàdàlènè, Màrìyà Yàkòbhò kì andre Yòséfà be dhi, tsalè Zèbèdáyò ni ànzi kì andre.

Yésu ni rúbhá bhàma mógó na dhi

(A kònò kpà Màroko 15:42-47; Lúka 23:50-56; Yòwàni 19:38-42)

57 Ìndró kàndrì dre dhi, agó àlò rú be Yòséfà dhi dré lizo Pilátò véna. Akódhi nda tá ngá líyì angálèpi Àrìmátáyà lèsè dhi 'ì. Atsá tá kpà Yésu ni lebèlèpi ró.

58 Di akódhi kòtsa Pilátò véna dre dhi, dré Yésu ni rúbhá zizo tíá. Gò Pilátò dré tazoá dhi, à kòfè rúbhá nda drá.

59 Di Yòséfà dré lizo rúbhá nda ni do lambélé kítá kemve dóro dhi sè gò,

60 lizo bhàà àyi tàndi ni mógó tídhí í dré tá 'òlè gàlè kírà na dhi na. Dré kírà kàdrì dhi ni alízó bhàlè mógó nda tí gò, lizo.

61 Màrìyà Màgàdàlènè ì Màrìyà àzya be dhi ì lírì tá mógó nda kandrà, adrélé tà nda kì no.

A bhà sòdá ì kitswálè mógó líkí

62 Kítú bvóá dhi sè, kòdhi adrè taa dhi, kítú adrézó tà ledé dhi àmvolèsè dhi, kòwànà kàdrì ì Fàrisáyò ìbe dhi ì dré lizo Pilátò véna,

63 taa drá dhi: «Atalágó, tà àlò dhyà mòndí kì litílèpi kòdhi dré tá tàlè dré adrérà'a lidrì ìbe dhi 'á dhi agá ína àma léna dre. Akódhi tà tá dhi: <Kítú na àmvolèsè dhi, má ni nga dràdrà 'àsè.>

64 Di ásà dhi, mí kòfè tòlí adrézó akódhi ni mógó líkí tsalè kítú ni na tú. A kò'o kònini ko dhi, akódhi ni lebèbhá kì kitswá lìlè akódhi ni rúbhá kugù, gòzo taa mòndí ì dré dhi, akódhi nga dràdrà 'àsè dre. Di tà nda ni go vélè mòndí kì lití wáláká ni ni lavú.»

* 27:46 27:46 A kònò Longó ì 22:2.

⁶⁵ Pílatò logó àyi dré dhi: «Sòdá ì be kònwàrè. Mì kòdrĩ àyi lizo àyi ki bha adrélé mógó nda ni líkí ngóró mì dré ñìle 'òle dhi tĩni.»

⁶⁶ Dì ì dré lizo kírà mógó nda tí dhi ni kíkpa gò, ì dré sòdá nda ki bhàzo adrélé líkíá.

28

Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi

(A kònò kpà Mároko 16:1-10; Lúka 24:1-12; Yòwàni 20:1-10)

¹ Sábátù àmvolèsè, kítú ni àlo pòsò àdhyà sè dhi, Màriyà Màngadálènè ì Màriyà àzya be dhi ì dré ngàzo drùbhì kínó lile Yésu ni mógó no.

² Gbá kòdhwa, bvò dré ru kosézó rĩnyí sè gò, ángéló Mírì àdhyà dré asízó bhù lésè àlìle kírà lí mógó nda tìsè gò, dré lírízó kírà nda dri.

³ Akódhi ni làsú tá lagulagu ró, ìndì akódhi ni kítá ì tá kemve kpírìkpírì.

⁴ Dì sòdá adrèbhá tá mógó nda ni líkí dhi ì dré lyàzo kwàkwà tìrì dré gò, ì dré ledhézó kìnì mì atsálé àbvò ì tĩni.

⁵ Dì, ángéló nda dré tazoá tòkó nda ì dré dhi: «Mì ro ngá ko! Má ñì tàle dhi, mì adré Yésu tidíle fa kípakipa dri dhi ni nda kòdhya dhi be.

⁶ Akódhi kònwa yókódhó. Nga ìna dràdrà 'àsè ngóró dré tá tàle dhi tĩni. Mì àlì àrà tá rùbhá ñì ni bhàzo dhi ni no.

⁷ Dì mì lí mbèlè tàà akódhi ni lebèbhá ì dré dhi: «Akódhi nga dràdrà 'àsè dre. Adré lile àmi kandrána Gàlilàyà na. Kònàle dhi, mì ni akódhi ni no.» Nyànómvá dhi, má longó tà nda kòdhi ì àmi dré dre!»

⁸ Dì tòkó nda ki togó dré gàzo tìrì sè bí ìndì arí sè bí gò, ì dré ngàzo mógó nda lésè, ràle kíswalé rúbí nda ni longó Yésu ni lebèbhá ì dré.

⁹ Gbá kòdhwa, ì dré ru kisúzó Yésu be gò, dré tazoá dhi: «Mòdo àmi dré!» Dì ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga, ledhélé akódhi ni pá ru, akódhi ni lindrì bhàzo.

¹⁰ Dì Yésu dré tazoá àyi dré dhi: «Mì ro ngá ko! Mì lí tàà áma adrúpi ì dré dhi, ì kòlì Gàlilàyà na. Kònàle dhi, ì ni áma no.»

Tà sòdá mógó líkìbhá dhi ì dré longólé dhi

¹¹ Tòkó nda ì dré tá adrèrà'a láti 'á dhi, sòdá adrèbhá tá mógó nda ni líkí dhi ki àruka ì dré lizo bhàandre na, tà títi lavúbhá nda ki longó kòwánà kàdrì ì dré.

¹² Dì kòwánà kàdrì nda ì kòkímó ru bhàgo ìbe dre dhi, ì dré ru yìzo gò, làfa fèzo bí sòdá nda ì dré,

¹³ tazoá àyi dré dhi: «Lè mì kòtà dhi: «Akódhi ni lebèbhá ì atsá tá ngátsi sè akódhi ni rùbhá kugù, mà dré tá adrèrà'a ayí ko dhi 'á.»

¹⁴ Dì tà nda ni rúbí kòlì dhèle gùvèrèneré bina dhi, mà ñì àmi ki tará ga akódhi kandrá, tà àlo kònzi dhi kàtsárá àmi rú ko dhi bvó.»

¹⁵ Dì sòdá nda ì dré làfa nda ni dòzo gò, ì dré 'òzoá ngóró tàle àyi dré dhi tĩni. Dì tà nda kòdhi dré la'úzó Yúdà ànzi ì kòfalé, lile drìdrì atsálé àndrò kòndhi.

Yésu tayí àzì kàdrì àyi lebèbhá ì drígá

(A kònò kpà Mároko 16:14-18; Lúka 24:36-49; Yòwàni 20:19-23; Tà 'òle dhi ì 1:6-8)

¹⁶ Gò Yésu ni lebèbhá mudrí-drì-àlo dhi ì dré ngàzo lile Gàlilàyà na, mbàle kòngó Yésu dré tá tadhálé àyi dré dhi drìna.

¹⁷ Di ì kòtsa akódhi nì no dre dhi, ì dré ledhézó àyi kì kórókó titi akódhi kandra, akódhi nì lindri bhàzo. Di, àyi kì àruka ì kayí tá àyikya tà nda àyi léna.

¹⁸ Gò Yésu dré àyi kisízó ànyi àyi títi dhi ì làga, tàá àyi dré dhi: «Giká afè má dré rinyi adrezó tà títi bhù na ìndi bvò dri dhi ì drile dhi dre.

¹⁹ Di ásà dhi, mì lè móndí sùrú títi ì 'àsè dhi kì 'o atsálé áma lebhèhá ì ró, bàtìsimò fèzo àyi dré Giká Atá nì rú sè, Mvágó nì rú sè ìndi Tiri Lólo nì rú sè.

²⁰ Mì kòtadhá tà títi má dré tàle mì kò'o dhi ì àyi dré adrélé 'òle. Di mì yi rè ká! Má nì ngbú adré túmání àmi ìbe, tsàle byá lókyá kùdù na.»

Rúbí Tani Márokò dré tisìle dhi

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tisìlepi dhi tá Márokò 'i. Akódhi nda tá Yòwàni Márokò, àziàmù Pólò kya Bàrànába be dhi 'i (Tà 'òle dhi i 12:25). Akódhi tá kpà àziàmù Pètèrò àdhya 'i (1 Pètèrò 5:13). Do tá tá i dré yìle àyi nda i véna dhi i, búkù kònìdhi ni tisìzo. A adré kisúà dhi, búkù su Rúbí Tani ni tà dri dhi i kòfalé dhi, búkù Márokò àdhya kònìdhi búkù tisìle drìdrì dhi 'i.

Kìdhólé búkù kònìdhi ni kidhoma lésè dhi, Márokò adré tadhá ngádra 'á dhi, Yésu Giká ni Mvágó 'i (1:1; 1:11; 3:11; 5:7; 9:7; 14:61-62; 15:39). Tàko ko, Yésu nda adré tirí kónzi ki dro topfòle mómí dhi i lésè, adrézó mómí ki tidrí àyi ki drà i lésè, adrézó tà àruka bí líndrìga ró dhi ki 'o, tadházóá dhi, àyi rìnyí angá Giká vélésè káyá dhi. Rìnyí nda sè dhi, adré kpà tà tadhá kúlí lanzìlanzi sè, adrézó ndàndi mómí ki tàkonzi tri. Dì, búkù kònìdhi ni kidhoma na dhi, adré ína tàà ngádra 'á dhi, i àdhi 'i yà dhi ko. Be ró dhi, adré àyi zi Mómí ni Mvá ro, mómí i kòkisùró zyà tà dré adrélé 'òle ìndi tadhálé dhi i 'iká, gò i kòka'iró akódhi ndò.

Márokò adré tà Yésu dré 'òle ìndi tadhálé dhi ki kipè tisìle àyi búkù kònìdhi léna. Adré àrà do bí adrézó tà ru 'obhá Yésu ni pòsó kùdù sè dhi ki títi. Tàko ko, tà nda i adré tadhá ngádra 'á dhi, Yésu àdhi 'i ya dhi. Kùdù ro dhi, Yúdà ànzi ki kàdrì bí dhi i gá akódhi gágà. Dì, akódhi ni lebèbhá títi dhi i nì tàle dhi, akódhi Giká ni Mvágó 'i bàti dhi be.

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi kì atìma

- 1) Látì ledema Yésu dré àyi àzi 'òzo dhi (1:1-13)
- 2) Yésu ni àzi bvò Gàlìláyà àdhya na dhi (1:14-9:50)
- 3) Yésu ni atsi ngàzo Gàlìláyà lésè lìle Yerúsalmà na dhi (10:1-52)
- 4) Yésu ni pòsó kùdù, ìndi akódhi ni dràma (11:1-15:47)
- 5) Yésu ni ngàma dràdrà 'ásè dhi, ìndi akódhi ni mbàma bhù na dhi (16:1-20)

Yòwàni Bàtisimò fèlepi ledé látì Mírì Yésu dré

(A kònò kpà Mátáyò 3:1-12; Lúkà 3:1-18; Yòwàni 1:19-28)

¹ Kònìdhi Rúbí Tani, Yésu Krìsto, Giká ni Mvágó ni tà dri dhi 'i.*

² Ngóró profétà Esáyà dré tisìle Giká ni Kúlí na dhi tìni dhi, Giká tà tá dhi:

«Mí nò ká! Má ni dhya dra áma kúlí longólépi dhi ni mu lìle mí kandrána. Akódhi nda ni látì ledé mí dré.†

³ Akódhi dhya adrélépi kúlí loyó duku na dhi 'i.

Adré tàà dhi: «Mì kòledé látì Mírì dré alìzo!

Mì kòlotó látì atsálé pyà akódhi dré!»‡»

⁴ Dì Yòwàni Bàtisimò fèlepi pfò tá duku na gò, kidhólé adrélé bàtisimò fe mómí i dré. Adré tá longóá àyi dré dhi, i kòladzá àyi ki togó gò, bàtisimò dòzo, Giká kòtrìró àyi ki tàkonzi i be dhi bvò.

* **1:1 1:1** Wárágà àruka Giká ni Kúlí tisìzo àyi dri dhi i léna dhi, à adré kúlí kòni ki kisú ko: «Giká ni Mvágó». † **1:2 1:2** A kònò Máláki 3:1. ‡ **1:3 1:3** A kònò Esáyà 40:3.

⁵ Di móndí zyandre dhi ì adré tá apfòle bvò wáyi Yùdáya àdhya lésè ìndì Yèrúsalemà lésè, alìle Yòwàni véle. Ì adré tá àyi kì tàkonzì kì ta ngádra 'á gò, akódhì dré adrézó bàtìsimò fe àyi dré yìandre Yòròdánè àdhya na.

⁶ Yòwàni asò tá kítá ledélé kàmìlò bhì sè dhi í rú, káfá ledélé kà'wá kínì sè dhi nì 'ìzo àyi kípìlè 'á. Adré tá kísa nya, adrézó kpà apé mbì na dhi nì mbe.

⁷ Adré tá longóá móndí ì dré dhi: «Dhya àlo áma lavúlèpi rìnyí sè dhi nì adhé má bvò. Má kítswá akódhì nda nì lindrì sè ko. Má kítswá ndàndì tandìle akódhì nì kámókà bà trì bwà ko.

⁸ Má adré mána bàtìsimò fe àmi dré yì sè. Di, akódhì nì ína bàtìsimò fe àmi dré Tírì Lólo sè.»

*Yésu ni bàtìsimò dòma, ìndì akódhì ni tabhìma duku na dhi
(A kònò kpà Mátáyò 3:13-4:11; Lúkà 3:21-22; 4:1-13)*

⁹ Lókyá nda sè dhi, Yésu dré angázó Nàzàrétá Gàlìláyá le dhi lésè, alìle bàtìsimò do Yòwàni véle Yòròdánè na.

¹⁰ Di gbá lókyá Yésu dré tá adrérà'a apfòle yì lésè dhi 'á dhi, dré bhù nòzo ru lanzirà'a gò, Tírì Lólo nòzo asirà'a kòbhòlà tìni adhéle í dri.

¹¹ Gò kúllì dré apfòzo bhù lésè táá dhi: «Mì áma Mvágó má dré lèle tò dhi 'i. Áma togó adré kìnìlé ámi tà sè tò.»

¹² Gbá lókyá nda sè dhi, Tírì Lólo dré Yésu nì drìzo lizo ába duku na.

¹³ Kònàle dhi, Sàtànà dré akódhì nì tabhìzo litìlé kítú nyadhi-rì. Akódhì adré tá adrélé kà'wá mbì na dhi íbe, ìndì ángélò ì adré tá akódhì nì ledé.

Yésu kidhó àyi lebhá ki azì

(A kònò kpà Mátáyò 4:12-22; Lúkà 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Yòwàni nì rùma bhèle bádzó na dhi àmvolésè dhi, Yésu dré lizo bvò Gàlìláyá àdhya na gò, kidhólé adrélé Rúbí Tani angalépi Giká vélésè dhi nì longò móndí ì dré.

¹⁵ Adré tá longóá dhi: «Lókyá kítswá dre. Giká nì Opì atsa ànyi dre. Mì kòladzá àmi kì togó agòzo Giká véle! Mì kòka 'ì Rúbí Tani!»

¹⁶ Kítú àlo, Yésu dré tá adrérà'a atsilé tápàriandre Gàlìláyá àdhya mùlésè dhi 'á dhi, nò tá Simónà ì adrùpi nì Andréyá be, adrérà'a àyi kì kimbá bhe yì na. Angyá ko, àyi tá kosyá bhebhá 'i.

¹⁷ Yésu dré tázoá àyi dré dhi: «Mì alì má vèsè. Kidhólé nyànomvá dhi, mì gò véle adrélé kosyá bhebhá ì ró ko. Má nì àmi kì 'o adrélé móndí ndabhá ì ró.»

¹⁸ Di gbá lókyá nda sè dhi, ì dré àyi kì kimbá kì tayízó gò, ì dré ngàzo adrélé akódhì nì lebhè.

¹⁹ Yésu kòlì vwàle tsà dre dhi, dré Yàkòbhò ì adrùpi nì Yòwàni be, Zèbèdáyò nì ànzì ì ró dhi kì nòzo, adrérà'a àyi kì kimbá kì mì ledé bwátù na.

²⁰ Gbá kòdhwa, Yésu dré àyi kì azízó gò, ì dré àyi kì atá Zèbèdáyò nì tayízó àzìbhá nì íbe bwátù na, alìzo Yésu vèsè.

Yésu dro tìrì kònzi agó àlo dhi lésè

(A kònò kpà Lúkà 4:31-37)

²¹ Amvolásà dhi, Yésu ì dré lizo lebhá nì íbe tsàle bhàndre Kàpàrànwúmà àdhya na. Sábátù kàtsá dre dhi, Yésu dré fìzo Yúdà ànzì kì lísàmbò dzó na gò, kidhólé adrélé àyi kì tadhá.

22 Ɔ adr  t  akódhi ni yi sibhálé be ngbo, t  dr  adrelé tadh l  dhi ki t  s . T ko ko, akódhi ni k l  i t  lanzilanzi ro. Adr  t   na  yi ki tadh  ng r  t tr tr  k l  tadhábhá kya t ni ko.

23 Gb  k dhw , ag   lo  yi ki lis mb  dz  nda '  adrelépi tir  k nzi  be i l na dhi dr  ng zo tr le,

24 y zo  dhi: « ! Y su N z r t  l s  ni, ts ts   ma k fal s  m  be dhi,  dho t  'i? M  ali  ma ki t  'o ak l ? M  n  m   dhi 'i ya dhi be. M  Dhya l lo Gik   dhya 'i!»

25 G  Y su dr  ng zo ligilé tir  k nzi nda be, t zo  dhi: «M  ats   mi til M  p o ag  k ndhi l s !»

26 Di tir  nda dr  ag  nda ni kiziz  r ny  s , tr zo k l  'u'  s  g , p zo l s  l le.

27 M ndy  t ti k n le nda ki l ndr  dr  g zo bhw bhwa g ,   dr  adrez  liziy   yi k fal s  dhi: «K n ni ni  dho t  'i? M  yi r  t  tidhi ak dhi dr  adrel  tadh l  k l  lanzilanzi i s  dhi i k ! Adr  ndind  t l  fe tir  k nzi i dr  g ,   dr  adrez  ak dhi ni k l  ka'   le.»

28 Di Y su ni r b  dr  la' zo mb l  bv  w yi G lil y   dhya ' s .

*Y su tidr  dr bh  i, m nd  tir  k nzi  be  yi l na dhi  be
(A k n  kp  M t y  8:14-17; L k  4:38-41)*

29 Y su   k p  lis mb  dz  nda l s  dre dhi,   dr  lizo Y k bh   be  nd  Y w n  be ts le Simónà ki dz  Andr y  be dhi na.

30 Di, Simónà ni  dr  adr  t   na ayil  l ng  na, r bh  ni dr  t  adrelé  tsi r  dhi s . G  t  nda ni t zo Y su dr .

31 Di dr   yi kisizó  nyi t k  nda l ga, akódhi ni drig  ru, akódhi ni tingázó kuru g , r bh   tsi nda dr  p zo ru s . G  t k  nda dr  kidh z  ng  fe  yi dr  ny le.

32  ndr  s , kit  k nd  dre dhi,   dr  dr bh  t ti dhi ki adzizó t m ni m ndy  t ti tir  k nzi  be  yi l na dhi  be Y su vel .

33 M ndy  t ti bhàandre nda '  dhi   kim  t  ru adrelé dz  nda ti.

34 Di Y su dr  m nd  b  adrebhá t  dr  twátwa  be dhi ki tidriz . Dr  kp  tir  k nzi b  dhi ki dr zo topf le m nd  i l s . Di, adr  t   na k l  log  tir  k nzi nda i dr ,   dr  n le akódhi  dhi 'i ya dhi be dhi s .

*Y su tatsi Gik  ni k l  long be bv  G lil y   dhya ' s 
(A k n  kp  L k  4:42-44)*

35 Dr bh  kin , ng  p n p n  s  dhi, Y su dr  p zo l le  r  m nd   ko dhi na g , kidh l  adrelé t  ta Gik  be.

36 Simónà i ar pi ni  be dhi   dr  ng zo adrelé akódhi ni nda.

37 Ɔ k kis  akódhi dre dhi,   dr  t zo  dr  dhi: «M ndy  t ti dhi   adr   mi nda.»

38 Di akódhi log   yi dr  dhi: «M  k l  bh   ma l g s  dhi i ' s , m  k long r  kp  Gik  ni k l  k n le be dhi bv . T ko ko, t  nda t  m  dr  alizo '   dhi 'i.»

39 G  dr  ng zo tatsilé bv  w yi G lil y   dhya ' s , Gik  ni k l  long be Y d   nzi ki lis mb  dz  i ' s ,  nd  tir  k nzi ki drobe topf le m nd  i l s .

*Y su tidr  ag   lo k r  dr  r le dhi
(A k n  kp  M t y  8:1-4; L k  5:12-16)*

⁴⁰ Kítú àlo dhi, agó àlo kàrí dré rùle dhi àlì tá adhéle áyi kórókó titì Yésu kandrá, akódhi ni ti lizizó tàzoá dhi: «Mí rĩnyí íbe kitswázó áma temvé tidrílé, mí kòlè dhi.»

⁴¹ Dì Yésu dré kizà dòzo áyi togó na akódhi ni tà sè gò, drígá kidzizo akódhi ni tabè, tàzoá drá dhi: «Má lè 'í. Mí kàdré kemve kpíríkpíri wà!»

⁴² Gbã kòdhwa, kàrí drà nda dré ngàzo agó nda rúsè gò, dré adrízó.

⁴³ Gbã lókyá nda sè dhi, Yésu dré láti fèzo akódhi dré lizo, tà lazizó dríá kònini:

⁴⁴ «Mí kònò dóro, mí kòlongóro tà kòdhi dhya àlo dré ko. Be ró dhi, mí lè mína ámi tadhá kòwánà dré nòle, ìndì mí fè ngá mòbòmà ro Giká dré ámi temvema sè ngóro Mósè ni tatrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi tíni, tadházóá mómí ì dré dhi, mí adrí dre káyà dhi.»

⁴⁵ Dì, agó nda kòlè dre dhi, dré ína kidhózo adrélé tà atsálépi í rú nda ni longó ngádra 'á, adrézó rúbí ni ni 'o la'úlé. Asà dhi, Yésu kitswá tá gòle véle file bhàndre àlo dhi na ngádra 'ásè bwà ko. Be ró dhi, adré tá ína adrélé àrà mómí áko dhi ì 'ásè. Dì, tágba kònini dhi, mómí zyandre dhi ì adré tá angálé àrà títi ì lésè àlìle akódhi véle.

2

Yésu tidrí agó àlo pá be àbvò ro dhi

(A kònò kpà Mátáyó 9:1-8; Lúka 5:17-26)

¹ Kítú àruka ì kòlavú dre dhi, Yésu dré gòzo gòle Kàpàrànwúmà na gò, à dré yìzoá tàle dhi, akódhi ì bhàna.

² Dì mómí zyandre lavúlé dhi ì dré alizo ru kimó gàle dzó nda léna bí. Àrà adrézó dhya kí totó ndìndì kivi na dzó nda tí dhi tá véle yókódhó. Yésu dré tá adrerà'a Giká ni kúlí longó àyi dré dhi 'á dhi,

³ mómí àruka ì dré atsázó agó àlo pá be àbvò ro, àyi kí su ì dré adrélé adolé kíndri dri dhi be.

⁴ Dì, mómí zyandre nda kí tà sè dhi, ì kitswá tá àyikya láti kisú fizo ába Yésu véna bwà ko. Dì ì dré ngàzo mbàle ába dzó nda drina gò, dzó nda ni drí awú. Ì kòlò láti dre dhi, ì dré akódhi ni tirízo síle kíndri dré adrézó ayilè dríá dhi dri, Yésu kandrá.

⁵ Dì Yésu kònò àyi kí tà ka'íka'í dre dhi, dré tàzoá agó pá be àbvò ro nda dré dhi: «Áma mvá, à trí ámi tàkonzì ì dre.»

⁶ Dì, tatrítrí kúlí tadhábhá àruka adrébhá tá lirilé kònale dhi ì dré dhèzo adrélé kisúá àyi léna dhi:

⁷ «Dhya kòndi adré tà ta kònini àdho tà sè? Adré ína Giká ni dha! Adhi ni kitswá tàkonzì tri ni, kàdré ngbà 'í Giká 'i kalóma ko dhi?»

⁸ Gbã kòdhwa, Yésu dré tà ì dré adrélé kisùle nda ni nizo kyá gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mí adré àmikya tà kisù kònini àdho tà sè?

⁹ Tà kitswálé tàle mbèlè agó pá be àbvò ro kònindhi dré dhi, ángùdhi 'i: <A trí ámi tàkonzì ì dre> dhi, kó ngalè, <Mí nga, mí do ámi kíndri, ìndì mí kídhó atsi to> dhi?

¹⁰ Má adré léá mì kònì dhi, Mómí ni Mvá rĩnyí íbe adrézó tàkonzì tri bvò dri.» Dì dré tàzoá agó pá be àbvò ro nda dré dhi:

¹¹ «Má adré tàá mí dré dhi: Mí nga, mí do ámi kíndri, ìndì mí nzi mí bhàna!»

12 Gbã kòdhwa, agó nda dré ngàzo áyi kindri do, p̄fòzo lìle mónnyá títi i misè. Di àyi títi nda ki líndrì dré gàzo bhwãbhwa gò, ì dré ngàzo adrélé Gíkà ní rú bha kùle, adrézó taá dhi: «Mà nò rè tãdzí tà làsú be kònini dhi ko!»

Yésu azi Lévi

(A kònò kpà Mátáyò 9:9-13; Lúkà 5:27-32)

13 Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo tódhyá p̄fòle tãpãriandre Gàlilàyà àdhya làgana. Mòndí zyandre lavulé dhi ì adré tá alìle akódhi véle gò, dré adrézó àyi ki tadhá.

14 Dré tá adrérà'a lavulé tãpãriandre nda m̄lèsè dhi 'á dhi, dré Lévi Aláfáyò ni mvá ni nòzo adrérà'a lírlé mèdáyì lagirà na. Dré tãzoá drá dhi: «Mí lebè ma!» Di Lévi nda dré ngàzo adrélé akódhi ni lebè.

15 Bvóá dhi, Yésu ì dré lizo lebèbhá ni ìbe Lévi ni dzó na gò, ì dré lírízó misá làgàsè adrélé ngá nya tùmání mèdáyì lagìbhá ìbe bí, ìndì móndí adrélé nòle tãkonzìbhá ro dhi ìbe bí. Tàko ko, móndí bí làsú be kònini dhi ì adré tá Yésu ni lebè.

16 Di, tãtrírì kúlì tadhábhá àruka adrèbhá tá kpà Fàrisáyò ro dhi ì kònò akódhi adrérà'a ngá nya tùmání móndí làsú be kònini dhi ìbe dre dhi, ì dré ngàzo lizíá akódhi ni lebèbhá ì tí dhi: «Akódhi adrè ngá nya tùmání mèdáyì lagìbhá ìbe ìndì tãkonzìbhá ìbe àdho tà sè?»

17 Yésu kòyi tà lizilè nda dre dhi, dré tãzoá àyi dré dhi: «Mónnyá rúbhá be dóro dhi ì ndà gá kódzó ko na. Be ró dhi, mónnyá drà ro dhi ì adré àyikya ndàá àyi. Má alì mónnyá adrèbhá àyi ki no gyãgya dhi ki azi kòdhya ko. Be ró dhi, má alì mána tãkonzìbhá ki azi kòdhya.»

A lizì Yésu tàbirì mvòma ni tà dri

(A kònò kpà Mátáyò 9:14-17; Lúkà 5:33-39)

18 Kítú àlo dhi, Yòwání Bãtisimò fèlepi ni lebèbhá ì Fàrisáyò ìbe dhi ì adré tá tàbirì mvo. Di móndí àruka ì dré alìzo lizíá Yésu tí dhi: «Yòwání ni lebèbhá ì Fàrisáyò kya ìbe dhi ì adré kó tàbirì mvo, adrézó tà zi Gíkà tí dhi, àmi lebèbhá ì adré di àyikya tàbirì mvo ko àdho tà sè?»

19 Yésu logó àyi dré dhi: «Mónnyá azilé gwányá làmò àdhya lé dhi ki kitswá t̄sì tàbirì mvo, ì dré adrérà'a tùmání tòkò líyì be dhi 'á? Tãdzí ko! Ì dré rè dhu adrérà'a tòkò líyì nda be àyi kòfalé dhi 'á dhi, ì kitswá tàbirì mvo ko.

20 Di, lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, à ni tòkò líyì nda ni tingá àyi kòfalèsè gò, ì dré kidhózó adrélé tàbirì mvo lókyá nda sè.

21 Dhya àlo kàdré kítá àku ró lasilépi dhi ìbe dhi, dhi kítá tídhí ro dhi kítá àku nda dri ko na. Tàko ko, kò'o kònini dhi, kítá tídhí nda ni kítá àku nda ni asè gò, kítá àku nda dré gòzo véle lasilé lìle drìdrì.

22 Kòdhi ìbe dhi, dhya àlo dà vínò tídhí ro dhi kínì dhìle adrézó vínò líkì, akùbhá dre dhi ì léna ko na. Tàko ko, kò'o kònini dhi, vínò tídhí nda ni abhò kínì àku nda ki lasí gò, vínò ì kínì nda ìbe dhi ì dré abízó títi. Asá dhi, à adré vínò tídhí ro dhi ni da kínì tídhí ro dhi ì léna.»

Yésu Mirì sàbátù àdhya 'i

(A kònò kpà Mátáyò 12:1-8; Lúkà 6:1-5)

23 Sàbátù àlo dhi, Yésu ì adré tá lavulé amvú ngánò àdhya ì 'àsè gò, akódhi ni lebèbhá ì dré kidhózó adrélé ngánò lò'wa vu.*

* 2:23 2:23 A kònò Dùtèrònómè 23:26.

²⁴ Gò Fàrìsáyò ì dré tàzoá Yésu dré dhi: «Mí nò rè ká! Àmi lebhéhá ì adrè àyikya tà àma kí tatrírí kúlí dré adrélé logalé sàbátù tú dhi ní 'ò àdho tà sè?»†

²⁵ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Mì nà rè tàdzí tà Dàwídì dré tá 'òlè ì dré adrèrà'a lemerè ro ìndì tàbírí íbe akódhi ní arúpi íbe dhi 'á dhi ko?

²⁶ Kòwánà kí kàdrì, Abiyátàrà ní lókyá 'á dhi, Dàwídì nda fí tá Giká ní dzó kàdrì ná, mápà fele Giká dré dhi ní adó nyàlè gò, dré kpà fèzoá àyi arúpi ì dré nyàlè. Tàkò àma kí tatrírí kúlí adrè tá ìna mápà nda ní nyàma logá àyi dré. Ngbà 'í kòwánà kí tá kitswá nyàá dhi àyi.»

²⁷ Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Giká bhà mómí ì adrélé sàbátù dré ko. Be ró dhi, bhà ìna sàbátù adrélé mómí ì dré.

²⁸ Dì ásà dhi, Mómí ní Mv́ Mírì 'ì, ndìndì Mírì sàbátù àdhya 'ì.»

3

Yésu tidrí agó àlo dhi sàbátù tú

(A kònò kpà Mátáyò 12:9-14; Lúkà 6:6-11)

¹ Sàbátù àzya tú dhi, Yésu dré gòzo file Yúdà ànzi kí lisámbò dzó na. Kònàlè dhi, agó àlo drígá ní dré 'yòzo 'yo'yò dhi tá be.

² Fàrìsáyò àruka ì adrè tá tà ì dré kitswázó Yésu ní asikì ásà dhi ní nda. Dì ì adrè tá akódhi ní m̀ ga, nòzoá ngalè akódhi ní agó nda ní tidrí sàbátù tú à dhi.

³ Dì Yésu dré tàzoá agó drígá be à'yo ró nda dré dhi: «Mí nga ámi totó mómíyá títi dhi kí kító 'á.»

⁴ Gò dré lizizóá àyi títi nda ì tí dhi: «Àma kí tatrírí kúlí adrè tà ángùdhi ní ka'í sàbátù tú dhi kòdhya: adrélé tà dóro 'ò dhi, kó ngalè adrélé tà kònzì 'ò dhi? Adrélé mómí tidrí dhi, kó ngalè adrélé mómí pfu dràlè dhi?» Dì, ì logó àyikya kúlí ko.

⁵ Yésu dré mómíyá í lágàsè kúrú nda kí nòzo títi togóaswa sè. Dì, akódhi ní togó tá kpà kizà ro, ì dré àyi kí togó 'òlè tombálè dhi sè. Gò dré tàzoá agó nda dré dhi: «Mí kidzì ámi drígá.» Akódhi dré kidzizoá gò, drígá ní nda dré adrízó.

⁶ Gbã lókyá nda sè dhi, Fàrìsáyò nda ì dré pfòzo ru yi mómíyá ópí Eródè àdhya íbe, kitswázó láti nda Yésu ní pfùzo dràlè dhi bvó.

Mómí zyandre lavúlè dhi ì lebhè Yésu

⁷⁻⁸ Amvolàsà dhi, Yésu ì dré àyi kí vùzo lyà lebhéhá ní íbe lìlè tápáriandre Gàlílàyà àdhya làgana. Dì mómí zyandre lavúlè dhi ì dré akódhi ní lebhèzo. Àyi nda ì yi tá tà títi akódhi dré adrélé 'òlè dhi ì gò, ì dré angázó bvó Gàlílàyà àdhya lésè, bvó Yúdáyà àdhya lésè, Yèrúsalémà lésè, bvó Idùmáyà àdhya lésè, Yòròdánè ní ta'á lésè, ìndì bvó Tírè ì làga Sidónà be dhi lésè, àlìlè akódhi vélé.

⁹ Dì Yésu dré tàzoá àyi lebhéhá ì dré dhi, ì kòkísí bwátù bhàlè ànyi í làga adrélé gànzi ró í dré, mómíyá zyandre nda ì kòkipírò ì ko dhi bvó.

¹⁰ Tàko ko, akódhi tidrí tá mómí bí dhi ì gò, mómí drà twátwa íbe dhi ì dré adrézó adàlè akódhi vélé, kitswálè akódhi ní tabè dhi bvó.

† 2:24 2:24 A kònò Pfóma 34:21.

11 Di àyi tirí kònzi íbe àyi léna dhi ì kàdré akódhi ni no dhi, ì adré tá adhéle akódhi kandrá, adréle tetréle, adrézó táa dhi: «Mi Giká ni Mváagó 'i!»

12 Di, Yésu adré tá ína àyi ki logá, ì kòtadháro móndí ì dré ì àdhi 'i ya dhi ko.

*Yésu bhà móndí mudrí-drí-rí dhi ì twá adréle àpóstolò ì ró
(A kònò kpà Mátáyò 10:1-4; Lúkà 6:12-16)*

13 Amvolásà dhi, Yésu dré lizo mbàle kòngó àlo drína. Dré móndí ì dré lèle azilé dhi ki azizó gò, ì dré alizo akódhi véle.

14 Di dré móndyá mudrí-drí-rí nda ki bhàzo twá, àyi ki zizo àpóstolò ì ró, ì kàdréro túmání ì be, ìndì ì kàdréro àyi ki tibhù Rúbí Tani longó be dhi bvó.

15 Dré kpà rìnyí fèzo àyi dré kitswázó tirí kònzi ki dro topfòle móndí ì lésè.

16 Ayi mudrí-drí-rí dré bhàle twá nda ì tá: Símónà (dré rú zìle Pèterò dhi),

17 Yàkòbhò Zèbèdáyò ni mvá, adrúpi ni Yòwání be (Yésu dré àyi ki rú zizo Bwànerègè dhi ì; rú nda kòdhi adré léa tàle dhi «Bhù ni tadima ni anziàngò ì»),

18 Andréyà, Filipò, Bàràtòlómáyò, Mátáyò, Tòmá, Yàkòbhò Aláfáyò ni mvá, Tàdáyò, Símónà (adrélepi àtsi ró áyi sùrú ni tà sè dhi),

19 ìndì Yùdásì Ìsikàrìyótà (dra Yésu ni lefèlepi kàribhá ì drigá dhi).

*Yésu ni tà, tirí kònzi ki kàdrì àdhyà be dhi
(A kònò kpà Mátáyò 12:22-32; Lúkà 11:14-23; 12:10)*

20 Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo nzìle ì bhàna gò, móndí zyandre dhi ì dré gòzo tódhyá ru kímó kònale. Tà nda sè dhi, akódhi ì lebèbhá ni íbe dhi ì kitswá tá ndìndì ngá nya bwà ko.

21 Akódhi ni aró ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré alizo kitswálé akódhi ni dri sùzo rúa dhi bvó. Tàko ko, ì adré tá táa dhi, akódhi ni drí abí véle dre.

22 Di, tatrítrí kúlí tadhábhá angábhá Yèrusalémà lésè dhi ì adré tá àyikya táa dhi: «Akódhi Bèlèzèbùlè íbe ì léna!*

Adré tirí kònzi ki dro topfòle móndí ì lésè, tirí kònzi ki kàdrì ni rìnyí sè!»

23 Di Yésu dré àyi nda ki azizó gò, tàzoá àyi dré kúlí alaala sè dhi: «Sàtánà ni kitswá Sàtánà ni dro pfòle móndí lésè ngìningìni ró?

24 Opì àngùdhi móndyá zàlá dhi ì dré adrézó ru lanzí àyi kòfalésè dhi, opì nda kitswá àyi totó bwà ko.

25 Dzó àngùdhi móndyá lá dhi ì dré adrézó ru lanzí àyi kòfalésè dhi, dzó nda kitswá kpà àyi totó bwà ko.

26 Kòkpà kòdhi tìni, móndyá Sàtánà ni rìnyí zàle dhi ì kàdré ru lanzí adrézó ru pfu àyi kòfalésè dhi, akódhi ni rìnyí nda kitswá àyi totó bwà ko.

Be ró dhi, tà ni ni akí títi.

27 Kòdhi íbe dhi, dhya àlo kitswá file agó kòmbá àlo dhi ni dzó na akódhi ni ngá wu bwà ko, kàdrò zyà rè kòmbá nda bã sè 'iká ko dhi. Di kàdrò akódhi dre dhi, a ni kitswá ngá títi akódhi ni dzó na nda ki wu.

28 Má adré tà bàti ta àmi dré: Giká ni kitswá tàkonzi títi móndí ì dré adréle 'òle dhi ki trì, túmání ládhá títi ì dré adréle dhàle ì rú dhi íbe.

* 3:22 3:22 Rú «Bèlèzèbùlè» kòndhi tá rú àzya fèle Sàtánà dré dhi 'i.

29 Di, dhya ángùdhi adrélépi ína làdhá dha Tirí Lólo rú dhi, à kitswá akódhi nda ni tàkonzì tri tàdzí ko. Be ró dhi, tàkonzì nda ni adré akódhi dri kóná vésè kólyá.»

30 Yésu tà tá tà nda kònini, ì dré tá adrélé tàle dhi «Akódhi tirí kònzi íbe í léna» dhi sè.

*Yésu ni andre i adrúpi ni íbe dhi i
(A kònò kpà Mátáyò 12:46-50; Lúkà 8:19-21)*

31 Lókyá nda sè dhi, Yésu ni andre i adrúpi ni íbe dhi ì dré atsázó adrélé àyi ki totó kivì na. Gò ì dré móndí mùzo file Yésu ni azí.

32 Móndí zyandre dhi ì lirí tá adrélé akódhi làgásè kúrú. Gò tàzoá drá dhi: «Ámi andre, ámi adrúpi i, ámi amvúpi íbe dhi ì adré ámi letè kivì na.»

33 Di Yésu logó àyi dré dhi: «Áma andre i áma adrúpi íbe dhi ì àdhibhá 'i?»

34 Dré móndyá liríbhá í làgásè kúrú nda ki nòzo títi gò, tàzoá dhi: «Mì nò rè áma andre i áma adrúpi íbe kòni ì ká!

35 Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi tà Giká dré adrélé lèle à kò'o dhi ki 'o dhi ína áma adrúpi 'i, áma amvúpi 'i, ìndì áma andre 'i.»

4

*Pídhígó agó kòrì rìlepi dhi ni tà dri dhi
(A kònò kpà Mátáyò 13:1-9; Lúkà 8:4-8)*

1 Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo tódhya adrélé tà tadhá tápáriandre Gàllíyà àdhya làga. Móndí zyandre lavulé dhi ì dré ru kimólé akódhi làgásè kúrú dhi sè dhi, dré mbàzo lirilé bwátú adrélépi yí mìle dhi na, móndyá zyandre títi nda ì dré adrérà'a tápáriandre mìle dhi 'á.

2 Di dré kidhózó tà bí dhi ki tadhá àyi dré pídhígó sè, adrézó tàá dhi:

3 «Mì yi rè ká! Kítú àlo dhi, agó àlo dhi pfo tá lìle kòrì ri àyi amvú na.

4 Dré tá adrérà'a kòrì ri dhi 'á dhi, kòrì àruka ì ledhé tá látì mìle gò, àrì ì dré adàzo tetéá títi.

5 Kòrì àruka ì ledhé tá byò kírà ro adrélépi kìnì íbe tsà dhi dri. I dré apfòzo mbèlè, kìnì dré nzìle ko dhi sè.

6 Di, kítú kòka dre dhi, dré àyi ki zàzo 'yòle, àyi ki kídri dré file kìnì na dóro ko dhi sè.

7 Kòrì àruka ì ledhé tá kùtsi kòfalé. Kùtsí nda dré mbàzo àyi ki amó gò, ì dré lò'wa 'àzo ko.

8 Di, kòrì àruka ì ledhé tá àyikya kìnì dóro dri gò, ì dré apfòzo mbàle lò'wa 'a dóro. Alo ni 'a lò'wa nyadhi-àlo-drì-mudrì, àzya ni nyadhi-na, àzya ni nyadhi-nzi.»

9 Yésu gò tàá dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé íbe tà yìzo dhi kòyi!»

*Yésu ngí tà í dré adrézó tà ta móndí i dré pídhígó sè dhi ni àndu
(A kònò kpà Mátáyò 13:10-17; Lúkà 8:9-10)*

10 Amvolásà dhi, Yésu dré tá adrérà'a kalóma dhi 'á dhi, akódhi ni lebèbhá mudrì-drì-rì dhi ì túmání móndyá adrèbhá tá àyi ki kimó akódhi làga dhi íbe dhi, ì dré alìzo akódhi ni lizí pídhígó dré adrélé pìle dhi ki tà sè.

11 Di dré logózóá àyi dré dhi: «Giká fè àmi dré tògyá àyi Opì ni tà lùzu ró dhi ni nìzo. Di, móndyá kivì na dhi ì dré dhi, má adré tà títi dhi ki ta pídhígó sè,

¹² kitswálé:

ì kàdré gba ngá no yà dhi,
 ì kàdréro ngá ì dré adrélé nòle nda ki atógyà ko,
 ìndì ì kàdré gba tà yi yà dhi,
 ì kàdréro tà ì dré adrélé yìle nda ki àndu ni ko.
 Kònò kàdré tá kònini ko dhi, ì ni tá àyi ki togó adzá má véle gò,
 má dré àyi ki tàkònzì trizo!»*

*Yésu ngi pídhigó agó kòrì rìlepi dhi ni tà dri dhi ni àndu
 (A kònò kpà Mátáyò 13:18-23; Lúka 8:11-15)*

¹³ Di Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Mì ni tsì pídhigó kòdhi ni àndu ko? Mì ni di pídhigó àruka títi dhi ki àndu ni nginingíni ró?

¹⁴ Agó adrélépi kòrì ri nda adré Giká ni kúlí ri kòdhyà.

¹⁵ Mòndí àruka ì adré kúlí nda ni ka'í ngóro kòrì rìle ledhélé láti mǐle nda ì tǐni. Ì kòyi kúlí nda dre dhi, Sátánà adré ndiri atsálé kúlí rìle nda ni tingá àyi ki togó lésè.

¹⁶ Mòndí àruka ì adré Giká ni kúlí ka'í ngóro kòrì rìle ledhélé bvò kírà ro dhi dri nda ì tǐni. Ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì adré ndiri ka'íá ari sè.

¹⁷ Di, ì dré adrélé kúlí nda ni tayí adrélé tǐle àyi ki togó na ko dhi sè dhi, ì adré ngbà 'í tròle rúa lókyá tsà sè. Di kàdré tà ì dré adrézó kizà nya ásà dhi 'i yà, ngalè tà adrézó àyi ki mǐ pfo kúlí nda ni tà sè dhi 'i yà dhi, ì adré àyi ki tà ka'íka'í nda ni tayí mbèlè.

¹⁸ Mòndí àruka ì adré Giká ni kúlí ka'í ngóro kòrì rìle ledhélé kùtsí kòfalé nda ì tǐni. Ì kòyi kúlí nda dre dhi,

¹⁹ tà bvò kòndi àdhyà adrèbhá àyi ki togó 'o lanzile dhi i, ngá lovó adrélépi àyi ki lití dhi, ìndì lovó kònzì twátwa dhi ì adré file àyi ki togó na kúlí nda ni amó gò, dré adrézó lò'wa 'a ko.

²⁰ Di, mòndí àruka ì adré àyikya Giká ni kúlí ka'í ngóro kòrì rìle ledhélé kǐni dóro dri nda ì tǐni. Àyi nda ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì adré ka'íá gò, ì dré adrézó lò'wa 'a dóro. Alo ni adré lò'wa 'a nyadhi-àlo-dri-mudri, àzya ni nyadhi-na, àzya ni kó nyadhi-nzi.»

*Tà tadhálé tálà ni tà rú dhi
 (A kònò kpà Lúka 8:16-18)*

²¹ Yésu gò tàá àyi dré dhi: «À adré gà tsǐ tálà dhi bhàle lǐdrí zàna yà, kó ngalè lángá zàna yà dhi be? Tàdzí ko! A adré zakó dhíà bhàle zá kuru mísá drǐna.

²² Tàko ko, à ni tà títi zùle zùzù dhi ki tadhá ngádra 'á. A ni kpà tà títi lùzu ró dhi ki 'o apfòle ngádra 'á.

²³ Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé ìbe tà yǐzo dhi kòyi!»

²⁴ Gò tàá àyi dré dhi: «Lè mì kàdré tà mì dré adrélé yìle dhi ki kisù dóro! Mì kàdré tà yi dóro dhi, Giká ni àmi ki fe adrélé tà nda ki àndu ni dóro lavulé. A ni ndàndì tà mì dré nǐle nda ki drǐ timbà.

²⁵ Tàko ko, dhya ángùdhi tà nǐlepi bi dhì dré dhi, à ni tà dré nǐle nda ki drǐ timbà. Di, dhya ángùdhi tà nǐlepi ko dhi dré dhi, à ni ndàndì tà tsà dré nǐle dhi ni tingá.»

Tà tadhálé kòrì adrélépi mbàle àyi tǎndi sè dhi ni tà rú dhi

* 4:12 4:12 A kònò Esáyà 6:9-10.

26 Yésu gò tàá dhi: «Gìká ni Opì sù ngóro kórì dhya àlo dré rìle bvò dri dhi tìni.

27 Dhya nda kàdré ayílé ngátsi sè yà, kó ngalè kàdré ngàlè kítú sè yà dhi, kórì nda adrè apfòle mbàle, tágba dhya nda dré nìzoá ngalè tà nda adrè ru 'o ngíni ya dhi ko dhi.

28 Bvò nda ni tàndi adrè kórì nda ni 'o adrélé lò'wa 'a dhi nì. Kórì nda adrè rè zyà apfòle mbi ro gò, dri ni dré adrézó pfòle gò, dré adrézó lò'wa 'a.

29 Lò'wa nda ì kòka dre dhi, dhya nda adrè méngerè adó adrézó lwàá. Tàko ko, lókyá adrézó lò'wa nda ki akónà dhi kitswá dre.»

Tà tadhále mùtádi lò'wa ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyó 13:31-32, 34; Lúkà 13:18-19)

30 Yésu gò tàá dhi: «Má ni kitswá Gìká ni Opì ni tà tadhá àdho ngá rú? Kó ngalè, má ni tà ni ni tadhá kúlí alaala ángúdhì sè?

31 Opì nda sù ngóro mùtádi lò'wa tìni.† Lò'wa nda konyókonyó mvá lavulúe lò'wa àruka títì adrélé rìle bvò dri dhi ì rúsè.

32 Dì, à kàdré lò'wa nda ni rì dhi, adrè ìna apfòle mbàle atsálé kàdrì ngá àruka títì adrélé kidhíle amvú 'á dhi ki lavú. Adrè mbàle áyi kólá ki lebhé ì rúsè kàdrìkàdrì gò, àrì ì dré adrézó bhà si drílána líndrì ni nì tà sè.»

33 Dì Yésu adrè tá Gìká ni kúlí tadhá àyi dré kúlí alaala bí lású be kònìni dhi ì sè, tsàlè ì dré kitswázó tà nda ki àndu ni bwà ko dhi na.

34 Adrè tá tà àlo tadhá àyi dré kúlí alaala àko dhi ko. Dì, ì dré adrérà'a lebhébhá ni ìbe àyi pátì dhi 'á dhi, adrè tá ìna tà títì nda ki àndu ngi àyi dré.

Yésu kíkì lyãandre

(A kònò kpà Mátáyó 8:23-27; Lúkà 8:22-25)

35 Kítú nda ni ìndró sè dhi, Yésu dré tàzoá áyi lebhébhá ì dré dhi: «Mà kòzya tãpãriandre ni ta'á na.»

36 Dì akódhi ni lebhébhá nda ì kòtombà bwátù dré tá adrézó lána dhi na dre dhi, ì dré mónyá zyandre nda ki tayízó gò, kidhózó adrélé zyàlè ta'á na. Bwátù àruka ì adrè tá kpà zyàlè tùmání àyi ìbe.

37 Gbã kòdhwa, lyãandre gú dhi dré ngàzo adrélé vïle tãpãriandre nda mi. Yì adrélépi longálé dhi dré adrézó lodàle bwátù na gò, bwátù nda dré adrézó 'òle aríle.

38 Dì, Yésu adrè tá ìna ayì ko àmvòràmvò kùsè dri. Gò akódhi ni lebhébhá nda ì dré akódhi ni torózó, tàzoá drá dhi: «Tadhálépi, mà adrè dràle! Tà nda tsì tà tàko 'i mí dré?»

39 Dì Yésu dré ngàzo ligíle lyãandre nda dri, tàzoá tãpãriandre nda dré dhi: «Mí kíkì mì adrélé kírì!» Lyãandre nda dré rizo adrélé kírì gò, ngá dré gòzo bhùle ndi.

40 Dì Yésu dré tàzoá áyi lebhébhá ì dré dhi: «Mì adrè ngá ro àdho tà sè? Ami dhu rè tà ka'íka'í àko?»

41 Tírì dré gàzo àyi léna bí gò, ì dré adrézó lizíá àyi kòfalèsè dhi: «Dhya kòndi tá ìna àdhi 'i, ndìndì lyãandre ì tãpãriandre be dhi ì dré adrézó akódhi ni kúlí ka'í 'òle ni?»

† 4:31 4:31 Yúdà ànzì ì adrè tá mùtádi lò'wa kòndhi ni rì àyi ki amvú na, adrézó lò'wa ni ni lomvò, adrélé dàle mányàngá na. Tágba mùtádi lò'wa nda dré adrézó tsámvá lavulúe dhi, adrè mbàle tsàlè byá méterè na dhi na.

5

Yésu tidrí agó àlo tirí kònzi íbe í léna dhi
(A kònò kpà Mátáyò 8:28-34; Lúkà 8:26-39)

¹ Ì kòzya tãpãriandre nda ni ta'a na dre dhi, ì dré tsàzo bvò Gèràsà kya na.*

² Yésu kàsi bwátù lésè dre dhi, agó àlo tirí kònzi íbe í léna dhi dré apfòzo ngbò ró mógó lésè kitswálé ru kisú akódhi be.

³ Agó nda adrè tá ina ayilé mógó 'àsè. Dhya àlo kitswá tá vélé akódhi ni ru 'ìle ndàndì nyìrì sè bwà ko.

⁴ Tàko ko, vèsè be bí, à adrè tá akódhi ni pá ki ti'ì kómvé sè, adrézó akódhi ni drígá ki ti'ì nyìrì sè. Di, akódhi adrè tá ina nyìrì nda ki tikí, adrézó kómvé nda ki tojò. Dhya àlo kitswálépi akódhi ni bha áyi rinyi zàle bwà dhi tá yókódhò.

⁵ Kítù sè ìndì ngátsi sè dhi, akódhi adrè tá tatsilé tetrébe mógó 'àsè ìndì kóngó ì drìsè, adrézó áyi rúbhá tisi kírà sè.

⁶ Di akódhi kònò Yésu vwavwà ro dre dhi, dré ngàzo aralé adhéle áyi kórókó tií akódhi kandra.

⁷ Dré yòzoá kúlí 'u'ù sè dhi: «Yésu, Gĩká kurú na dhi ni Mvágó, àma kòfalésè mí be dhi, àdho tà 'i? Má adrè ámi ti lizí Gĩká ni rú sè, mí kò'oró ma kònzi ko!»

⁸ Tà tá kònini tàko ko, Yésu tà tá drá dhi: «Tirí kònzi, mí pfò agó kònìdhi lésè!»

⁹ Gò Yésu dré lizizóá tíá dhi: «Ámi rú àdhi?» Akódhi logó drá dhi: «Áma rú <Zyandre>. Angyá ko, àma agó kòndi léna dhi bí.»

¹⁰ Di tirí kònzi nda dré dhèzo adrélé ngòle Yésu rú, kòmùró àyi pfòle bvò nda 'àsè ko dhi bvò.

¹¹ Ayi làgana kònani dhi, tìgá ki pãri andre adrè tá ngá nya kóngó drina.

¹² Di tirí kònzi nda ì dré Yésu ni ti lizizó tàzoá dhi: «Mí kòmù àma lile tìgá kòna ì véna wà, mà kòtifirò àyi léna be dhi bvò.»

¹³ Yésu dré ka'izoá. Di tirí kònzi nda ì dré topfòzo agó nda lésè, lile tifilé tìgá nda ì léna. Gò tìgá ànyíànyì ngùlù-rì nda ì dré ndizo títi kóngó nda ni gòlòko 'àsè, ledhéle tãpãriandre na, yí mvu gò, todràzo.

¹⁴ Gò tìgá nda ki likíbhá ì dré ngàzo ràle tà lavúlépi nda ni rúbí longóbe bhàandre na ìndì gbàbhú 'àsè. Di mómúdy zyandre dhi ì dré apfòzo tà nda ni no.

¹⁵ Ì kàtsá Yésu vélé dre dhi, ì dré agó tá tirí kònzi zyandre íbe í léna nda ni nòzo adrèrà'a líríle Yésu làga. Akódhi tá kítá íbe í rú, ìndì tà kisúkìsù íbe dóro. Di tirí dré àyi ki 'òzo lavulé.

¹⁶ Gò dhya tà nda ki nobhá mǐ sè dhi ì dré tà atsábhá agó tá tirí kònzi íbe nda rú, ìndì tìgá ì rú dhi ki titízó àyi dré.

¹⁷ Di àyi nda ì dré ngàzo Yésu ni ti lizí, kòngaró àyi ki bvò 'àsè be dhi bvò.

¹⁸ Yésu dré tá adrèrà'a mbàle bwátù na dhi 'á dhi, agó tá tirí kònzi íbe í léna nda dré akódhi ni ti lizizó, ì kòliró tùmání.

* 5:1 5:1 Mómúdy zìle Gèràsà ì ró kòni ì, Mátáyò adrè zìá Gádàrà ì ró. A kònò Mátáyò 8:28. Ayi nda ki bvò tá tãpãriandre Gàllíyá àdhya ni ta'a na, kítù dré apfòrà lésè.

19 Di, Yésu dré akódhi ni logázó, tazoá drá dhi: «Mí nzi mí bhàna, ámi súrú na. Mí títi àyi dré tà títi Mírì dré 'òle mí dré dhi i, ìndì akódhi bhà ámi kizà ngíni ya dhi.»

20 Di agó nda dré ngàzo lile tà títi Yésu dré 'òle í dré dhi ki longóbe bhàandre zìle Mudrí dhi í 'àsè. Di mónnyá títi dhi ì adré tá akódhi ni yi síbhálé be ngbo.

*Yésu tídrí tòkò àlo dhi, ìndì tingá Yàyìrò ni mvátòkó dràdrà lèsè
(A kònò kpà Mátáyó 9:18-26; Lùkà 8:40-56)*

21 Yésu kògò azyalé tǎpǎriandre nda ni ta'á lèsè bwátù sè dre dhi, móndí zyandre lavulé dhi ì dré ru kimózó akódhi làgàsè kúru tǎpǎriandre mìle.

22 Yúdá ànzi ki lisámbo dzó ni kàdrì ki àlo rú be Yàyìrò dhi dré kpà atsázó kònàle. Di kònò Yésu dre dhi, dré adhézó akódhi pá,

23 akódhi ni ti lizí tà tǎndi ró tazoá dhi: «Áma zapi ànyíànyí dràdrà mìle. Mí alì ámi drígá bha akódhi dri wà, kàdrìró adrélé lídrì be!»

24 Di Yésu ì dré ngàzo adrélé lile akódhi be. Mónnyá zyandre lavulé nda ì dré kpà adrézó akódhi ni lebé, adrézó àyi ki tri rúásà.

25 Di àyi nda i kòfalé dhi, tòkò àlo kàrì dré adrézó ràle rúásà kóna be mudrí-drì-rì dhi tá be.

26 Akódhi nda nya tá kizà lavulé kódzó bí dhi i drígá. Kizá tá ngá í drígàsè akilé títi wóyá. Di, kàrì nda adré tá véle ràle rúásà lile drìdrì.

27 Di kòyi Yésu ni tà dre dhi, dré lavúzó mónnyá zyandre nda i kòfalèsè, atsálé ànyi Yésu àmvolèsè gò, akódhi ni kítá ti tabè.

28 Angyá ko, adré tá ìna kisùá dhi: «Má kòtabè ngbà 'í akódhi ni kítá ti kòdhya dhi, má ni adrí.»

29 Gbǎ kòdhwa, kàrì adrélépi ràle rúásà nda dré akízó gò, dré atógyàzoá í rú dhi, í adrí àyi kizà nda lèsè dre.

30 Gbǎ lókyá nda sè dhi, Yésu dré kpà atógyàzoá í rú dhi, rìnyí pfò tá í lèsè dre. Dré àyi alázó mónnyá zyandre nda i kòfalé gò, lizíá dhi: «Àdhi tabè kítá mána nì?»

31 Akódhi ni lebébhá ì logó drá dhi: «Mí nò zakó mónnyá zyandre kòni i adrérà'a àyi ki tri mí rúsè dhi 'í! Mí adré di lizíá dhi, «Àdhi tabè ma nì» ya dhi ngíni?»

32 Di, Yésu dré gòzo véle adrélé mónnyá í làgàsè nda ki no, nìzoá ngalè àdhi 'o tà nda nì ya dhi.

33 Tòkò nda kàtógyà tà atsálépi í rú dhi dre dhi, dré alizo lyabe tírì dré adhéle akódhi pá gò, tà í dré 'òle nda ni ta drá ngádra 'á.

34 Di Yésu dré tazoá drá dhi: «Áma zapi, ámi tà ka'íka'í tídrí mi dre. Mí lì togó be kàdrìkàdrì. Mí adrí kizà mína lèsè dre.»

35 Yésu dré rè dhu adrérà'a tà ta dhi 'á dhi, móndí àruka angábhá Yàyìrò, lisámbo dzó ni kàdrì nda bhàlèsè dhi ì dré atsázó tàá drá dhi: «Ámi zapi drá dre. Tà adrézó gòle dhya tà tadhálépi dhi ni lagù àsà dhi àdho tà 'i?»

36 Di, Yésu dré ìna kúlí nda ni ka'izo yìle ko. Gò dré tazoá Yàyìrò dré dhi: «Mí ro ngá ko. Mí kòka'í ngbà 'í ka'íka'í.»

37 Di dré móndí àzya ka'izo lile í vèsè ko, ka'í ngbà 'í Pétèró, Yàkòbhò, tsàle adrúpi ni Yòwàní be dhi i kòdhya.

38 I kòtsa Yàyìrò bhàna dre dhi, Yésu dré nòzoá dhi, mónnyá títi dhi ki drì abíabí gò, ì dré adrézó àwó ngo, adrézó tongólé lúlú be.

39 Di kòfi dzó nda na dre dhi, dré tazoá àyi dré dhi: «Àmi ki drì abíabí gò, mì dré adrézó àwó ngo àdho tà sè? Mvámvá kòdhi drà ko. Adré ina ayi ko.»

40 Gò ì dré dhèzo adrélé akódhi ni gu. Di Yésu dré àyi ki 'òzo pfòle títi kivi na. Dré mvámvá nda ni atá ki drizo andre ni íbe, ìndì áyi lebébhá na nda íbe gò, fizo àyi íbe àrà mvámvá nda dré adrézó dhi na.

41 Dré akódhi ni drigá ruzo, tazoá drá dhi: «Tálitá kúmi!» (Kòdhi adré leá tàle dhi: «Mvátòkò, má tà mí dré dhi, mí nga!»)

42 Gbã kòdhwá, mvátòkò adrélépi tá kóná íbe mudrí-drì-rì nda dré ngàzo kidhólé atsi to. Di àyi ki lindrí dré gàzo bhwãbhwa.

43 Gò Yésu dré àyi ki kodzózó tà tàndi ró tazoá dhi, ì kòlongó tà nda dhya àlo dré ko. Dré tazoá dhi, ì kòfè ngá mvámvá nda dré nyàle.

6

Nàzàrètàbhá ì ka'í Yésu ko

(A kònò kpà Mátáyò 13:53-58; Lúka 4:16-30)

1 Yésu kòtayí àrà nda dre dhi, dré lizo tsàle bhàandre í dré tá mbàzo lána dhi na.* Akódhi ni lebébhá ì lì tá kpà túmání akódhi be.

2 Sábátù kàtsá dre dhi, dré kidhózó adrélé tà tadhá Yúdà ànzi ki lèsámbo dzó na. Gò mónnyá zyandre nda ì dré adrézó akódhi ni yi síbhalé be ngbo, adrézó liziá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòndi kisú ina tà kòdhi ì ángwá? Tògyá fèle drá kònini nì àdho tògyá 'í? Kisú kpà rinyi adrézó tà lindríga ró dhi ki 'o áyi tàndi ni drigá sè dhi ángwá?»

3 Akódhi kòndi tsì dhya adrélépi fa ledé dhi 'i ko? Akódhi tsì Màriyà ni mvá 'i ko? Adrúpi ni ì tsì Yákóbhò, Yósè, Yúdà tsàle Simónà ko? Amvúpi ni ì àma kòfalé ko?» Di tà nda sè dhi, ì kitswá tá Yésu ni ka'í bwá ko.

4 Di Yésu dré tazoá àyi dré dhi: «À adré ngbà 'í profétá ni lindrì bha ko dhi akódhi ni tàndi bha, akódhi ni sùrú 'á, ìndì akódhi ni dzó 'á.»

5 Di akódhi kitswá tá tà àzya lindríga ró dhi ni 'o kònale ko, bhà ngbà 'í àyi drigá dràbhá àruka ì dri, àyi ki tidrízó dhi kòdhya.

6 Di akódhi ni lindrí adré tá gale, ì dré tá adrélé tà ka'íka'í àko dhi sè.

Yésu tibhù áyi lebébhá mudrí-drì-rì dhi ì lile àzi na

(A kònò kpà Mátáyò 10:5-15; Lúka 9:1-6)

Amvolàsá dhi, Yésu dré ngàzo adrélé tatsilé tà tadhábe bhà àlo àlo títi bvò nda lé dhi ì 'ásè.

7 Dré áyi lebébhá mudrí-drì-rì dhi ki azizó, rinyi fèzo àyi dré kitswázó tirí kònzì ki bha àyi palé gò, dré kidhózó àyi ki tibhù lile rì rì àzì 'o.

8 Dré tá adrérà'a àyi ki tibhù dhi 'á dhi, lazí tà àyi dri kònini: «Mì do ngá àlo dhi atsi sè ko, ngbà 'í kùtù fa kòdhya. Mì kòdo mápá 'i yà, kòmvò 'i yà, kó ngalè láfa 'i yà dhi àmi rú ko.

9 Mì asó kámókà, di, mì kòdo kítá agá lésè dhi ni àzya ko.

10 Dzó ángùdhi mì dré dra fizo lána dhi, mì kàdré ayilé kònale tsàle kítú mì dré dra ngàzo bhà nda 'ásè dhi tú.

* 6:1 6:1 Bhàandre Yésu dré mbàzo lána kòndhi tá Nàzàrétá 'i. A kònò Lúka 4:16; Mátáyò 13:54.

11 Bhà ángùdhi dra àmi ki ka'izo dòle lána dóro ko yà, kó ngalè àmi ki kúlí yizo ko yà dhi na dhi, mì kòpfò 'ásà, ìndì mì kòtowá tàpfulíndrì àmi pásè tadházóá dhi, mì tayí àyi ki tà títi dre.»

12 Di Yésu ni lebèbhá nda ì dré ngàzo lìle longóába móndí i dré dhi, ì kòladzá àyi ki togó agòzo Gìká vélé.

13 I adré tá tírì kònzi bí dhi ki dro móndí i lèsè, adrézó dò da dràbhá bí dhi i dri, adrézó àyi ki tidrí.

Yòwàni bàtisimò fèlepi ni dràma

(A kònò kpà Mátáyò 14:1-12; Lúka 9:7-9)

14 Di ópí Eròdè dré tà nda ki rúbí yizo. Tàko ko, Yésu ni rúbí la'ú tá bvò nda 'ásè títi. Móndí àruka ì adré tá tàá dhi: «Yòwàni Bàtisimò fèlepi angá ìna dràdrà lèsè nì! Asà dhi, akódhi rinyí ìbe adrézó tà líndrìga ró dhi ki 'o.»

15 Aruka ni ì adré tá tàá dhi: «Akódhi Eliyá 'i.» Aruka ni ì adré kó tàá dhi: «Akódhi pròfètà 'i, ngóro pròfètà atú dhi ki àlo tíni.»

16 Di, Eròdè kòyi tà adrélé tàle nda ì dre dhi, dré ìna tàzoá dhi: «Yòwàni má dré drì 'òle lìle kòdhi angá ìna dràdrà lèsè nì.»

17 Tàko ko, Eròdè nda 'o tá Yòwàni rùle adròle, bhèle bádzo na dhi nì. 'O tá kònini àyi adrúpi Filípò ni tòkó, Eròdíyá, í dré tá dòle mòle tòko ró dhi nì tà sè.

18 Angyá ko, Yòwàni adré tá tàá Eròdè dré dhi: «Kitswá mí dré adrézó àmi adrúpi ni tòkó ìbe dhi ko.»

19 Asà dhi, Eròdíyá nda adré tá togó kònzi bha Yòwàni rú. Adré tá akódhi ni le pfùle dràle, di, kitswá tà ìna tà 'o bwà ko.

20 Tàko ko, Eròdè nì ìna tàle dhi, Yòwàni tá móndí gyágya ìndì lólo dhi 'i dhi be. Di adré tá akódhi ni ro, adrézó sùle rúá. Adré tá kpà akódhi ni kúlí le yìle, tágba akódhi ni drì dré tá adrézó abálè tò kúlí nda ì sè dhi.

21 Di, lókyá Eròdíyá dré kitswázó tà 'o bwà dhi dré atsázó. Kítu Eròdè ni tízo ásà dhi sè dhi, akódhi dré gwányá 'òzo àyi àzìbhá ki kàdrì ì dré, sòdá ki kàdrì ì dré, ìndì móndí kàdrì àruka Gàliláyà àdhya ì dré.

22 Gò Eròdíyá ni zapi dré apfòzo ngá to Eròdè ì kandrá mónnyá dré azilé gwányá nda lé dhi ìbe, àyi ki togó 'òzo kinilé tò. Di ópí nda dré tàzoá mvátòkò nda dré dhi: «Mí zi ngá ángùdhi mí dré adrélé lèle dhi má tí, má kòfèrò mí dré.»

23 Dré mònndrà sizo tàzoá drá dhi: «Ngá ángùdhi mí dré dra zìle má tí dhi, má nì fèá mí dré, kàdré gba áma òpí lanzilé 'a be rì dhi nì àlo 'i ya dhi.»

24 Gò mvátòkò nda dré pfòzo lizíá àyi andre tí dhi: «Má kòzi àdho ngá kòdhya ya?» Andre ni logó dhi: «Mí kòzi Yòwàni Bàtisimò fèlepi ni drì kòdhya.»

25 Di mvátòkò nda dré gòzo tsàle mbèlè ópí nda véna, tàá drá dhi: «Má lè mí káfè má dré Yòwàni Bàtisimò fèlepi ni drì kònwa sàni na.»

26 Gò ópí nda ni togó dré kizá nyàzo lavúlè tà nda sè. Di, mònndrà dré tá sile mónnyá azilé nda ì kandrá dhi ì sè dhi, lè ìna tà zìle í tí nda gàle ko.

27 Dré ndiri sòdá ki àlo mùzo lìle kitswálé Yòwàni ni drì li, kògoró agòle ába be dhi bvò. Di sòdá nda dré lizo Yòwàni ni drì li bádzo na gò,

28 drì nda ni adózó sàni na, alizo fèá mvátòkò nda dré. Gò akódhi nda dré fèzoá àyi andre dré.

29 Di Yòwàni ni lebèbhá ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré tsàzo akódhi ni àbvò do lizo bhàá mógó na.

Yésu fè ngá nyàle móndí ngùlù-nzi dhi ì dré

(A kònò kpà Mátáyò 14:13-21; Lúka 9:10-17; Yòwàni 6:1-14)

30 Apóstolò Yésu dré tá tìbhùle nda ì kàgò dre dhi, ì dré àyi ki kimózó akódhi làga, tà títí ì dré 'òle ìndì tadhálé dhi ki títí drá.

31 Gò Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì àlì, mà kòlìrò àma pátí lovólé tsà àrà móndí àko dhi na.» Tà tá kònìni tàko ko, móndí zyandre dhi ì adré tá àlìle, adréle gòle gò, Yésu ì dré ndìndì adrézó lókyá ngá nyàzo dhi ìbe ko.

32 † dré di tombàzo bwátù na kitswálé lile àyi pátí àrà móndí àko dhi na dhi bvò.

33 Di, móndí bí àyi ki nobhá lírà'a dhi ì nù tà àrà ì dré tá adrézó lile lána dhi be. Gò móndí zyandre dhi ì dré ngàzo bhàandre títí dhi ì lèsé, ràle pá sè tsàle àrà nda na drìdrì Yésu ì kandrána.

34 Di Yésu kàsì bwátù lèsé dre dhi, dré móndyá zyandre lavúlé nda ki nòzo gò, kizà dòzo àyi togó na àyi ki tà sè. Tàko ko, àyi tá ngóro kábilígyà adrébhá àyi ki líkìlépì àko dhi ì tìni. Di dré kidhózó adréle tà bí dhi ki tadhá àyi dré.

35 Ìndró kàndrì dre dhi, akódhi ni lebèbhá ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga, tãá drá dhi: «Kònidhi àrà bhà àko dhi 'ì, ìndì lókyá lavú dre.

36 Mì kòfè di látí móndyá zyandre kòni ì dré lizo mányàngá gí nyàle gbàbhú 'àsè ìndì bhà àma làgàsè dhi ì 'àsè wà.»

37 Di, Yésu logó àyi dré dhi: «Àmi ki tàndi, mì fè ngá àyi dré nyàle dhi àmi.» † gò tãá drá dhi: «Mà kòlì tsì làfa lò'wa kámá-rì dhi ki kizá ngbà, mápà gizo kitswálé fèle àyi títí dhi ì dré nyàle?»†

38 Di Yésu lízì àyi tí dhi: «Àmi mápà ìbe àngopí? Mì lè nòá.» † kòlì nòá dre dhi, ì dré tàzoá dhi: «Àma mápà ìbe nzi, ìndì kosyá ìbe rì.»

39 Di Yésu dré tàzoá àyi dré dhi, ì kòtukù móndyá títí nda ì lírlé mbilìdrì drìsè.

40 Gò àyi nda ì dré lírízó ngbungbu nyadhi-nzi, ìndì nyadhi-rì-drì-mudrí.

41 Di Yésu kádó mápà nzi nda ì kosyá rì nda ìbe dre dhi, dré mì tingázó kurú na bhù na, tà tani zìzo Gíká tí ngá nda ì dri. Dré mápà nda ki tonòzo lanzílé àyi lebèbhá ì dré, ì kòlanzìró móndyá zyandre nda ì dré. Dré kpà kosyá rì nda ki lanzízó àyi títí dhi ì dré.

42 Di àyi títí nda ì dré nyàzoá pìzo.

43 Gò akódhi ni lebèbhá ì dré mápà nda ki àmbì kosyá ìbe dhi ki lokózó gale kánzì mudrí-drì-rì dhi ì sè bíbì.

44 Ago ngá nda ki nyabhá dhi ì tá ngùlù-nzi.

Yésu to atsì tãpãriandre drìsè

(A kònò kpà Mátáyò 14:22-33; Yòwàni 6:15-21)

45 Ghá lókyá nda sè dhi, Yésu dré àyi lebèbhá ki 'òzo lile mbàle bwátù na, ì kòzyarò drìdrì ì kandrána tãpãriandre ni ta'á na, Bètèsàyídá na. Tàko ko, lè tá rè zyà látí fèle móndyá zyandre nda ì dré lizo 'íká.

† 6:37 6:37 A adré tà làfa lò'wa kònidhi ni rú zi «déná-rì». Déná-rì àlo dhi tà làfa adréle fèle móndí àlo dré àzì 'òle kítù àlo sè dhi tí dhi 'ì. Di làfa lò'wa kámá-rì kòni ì tá làgì kàdrì 'ì.

⁴⁶ Kòlazi àyi tí dre dhi, dré mbàzo kòngó àlo drìna kitswálé tà ta Giká be.

⁴⁷ Ngá kàní dre dhi, Yésu ni lebèbhá i tá bwátù na tǎpǎriandre nda ni kítógá na. Di, akódhi tá ina kalóma bvò dri.

⁴⁸ Dré nòzoá dhi, àyi lebèbhá nda i adré tá ru lagú kápí sè kitswálé bwátù zi lile drìdrì, lyǎandre dré adrélé vile sýna dri àyi rú dhi sè. Di ngátsi kítógá àmvolésè dhi, dré ngázo adrélé atsí to tǎpǎriandre drìsè, adrézó lile àyi lebèbhá nda i véna, adrélé 'òle àyi ki lavú.

⁴⁹ I kònò akódhi adrérà'a atsi to tǎpǎriandre drìsè dre dhi, i dré kisúzoá dhi, kòdhi tá mómí líndrí 'i gò, i dré ngázo tetrélé.

⁵⁰ Tàko ko, àyi títi dhi i nò tá akódhi gò, tírì dré gázo àyi léna bí. Di, gbǎ kòdhwá, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì tsi togó! Ma 'i. Mì ro ngá ko!»

⁵¹ Dré mbàzo bwátù na àyi véna gò, lyǎandre nda dré rizo adrélé kírì. Di àyi ki líndrí dré gázo bhwǎbhwa.

⁵² Angyá ko, tà líndríga ró Yésu dré 'òle mápá ni tà sè nda fì tá dhu rè àyi drìna ko, àyi ki togó dré tá adrélé tòmbatòmba dhi sè.

*Yésu tídrí drǎbhá i bvò Gènèsàrètè àdhya na
(A kònò kpà Mátáyò 14:34-36)*

⁵³ I kòzya tǎpǎriandre nda ni ta'á na dre dhi, i dré tsázo bvò Gènèsàrètè àdhya na.

⁵⁴ I dré tá adrérà'a apfòle bwátù lésè dhi 'á dhi, mómnyá kònàle dhi i dré ndrì Yésu ni nòzo nìle kyá.

⁵⁵ Di i dré ngázo tatsilé bvò nda 'àsè títi, adrélé drǎbhá ki adó ká'yá i dri, adrézó alìle àyi íbe àrà ángùdhi i dré yizoá akódhi lána dhi lé.

⁵⁶ Di àrà títi Yésu dré adrézó lile dhi i 'àsè dhi, gba kàdré bhàandre 'i yà, bhà 'i yà, kó ngalè gbàbhú 'i yà dhi, mómí i adré tá àyi ki drǎbhá ki adó alizo àyi íbe àrà adrézó ngá lagí dhi i 'àsè. Di i adré tá akódhi ni ti lízi, kòtayíró drǎbhá nda i adrélé ngbà 'í àyi kítá ti tabè kòdhyá. Di àyi títi adrèbhá tabèá nda i adré tá adrílé.

7

*Giká ni kúlí bhèma adrézó mómí ki labhi lebè dhi
(A kònò kpà Mátáyò 15:1-9)*

¹ Kítú àlo dhi, Fàrisáyò i tǎtrírí kúlí tadhábhá àruka angábhá Yèrusalémá lésè dhi i alì tá ru kimó Yésu làga.

² Gò i dré nòzoá dhi, akódhi ni lebèbhá ki àruka i adré tá ngá nya drígá be ndí ró. Kòdhi adré tàá dhi, i adré tá ngá nya drígá dzi àko ró.

³ (Tàko ko, Fàrisáyò i Yúdà anzi àruka títi dhi íbe dhi, i adré rè ngbú àyi ki drígá dzi dóro 'íká, gò adrézó ngá nya ndò, i dré adrélé tròle àyi ki tábhí ki labhi i rú dhi sè.

⁴ I kàdré nzìle àrà adrézó ngá lagí dhi lésè dhi, i adré ngbú àyi ki temvé yí sè 'íká, gò adrézó ngá nya ndò. I adré kpà labhi àruka bí dhi ki lebè, adrézó kópò ki dzi lídrì íbe ìndì sǎnì íbe.)*

⁵ Di Fàrisáyò nda i tǎtrírí kúlí tadhábhá nda íbe dhi i dré lízizóá Yésu tí dhi: «Ámì lebèbhá i adré àma ki tábhí ki labhi lebè ko àdho tà sè? Tàko ko, i adré àyikya ngá nya drígá be ndí ró.»

* 7:4 7:4 Wáràgá àruka Giká ni Kúlí tísizo àyi dri dhi i adré kókpà tàá kònwa dhi: [...ìndì lírìrà adrézó ngá nya dhi íbe].

⁶ Yésu logó àyi dré dhi: «Pròfètà Esáyà dré tá adrèrà'a Giká ni kúlí longó àmi túrúpúbhá i ró ni ki tà sè dhi 'á dhi, longó tà nda kyá tazoá dhi: <Móndyá kòdhi ì adrè áma lindri bha ngbà 'í ti sè.

Di, àyi ki togó vwà ina má rúsè vwàvwà.

⁷ Ì adrè lisámbò 'o má dré wóyá.

Tàko ko, ì adrè tòlí angábhá mómí ì vélèsè dhi ki tadhá ngóro tòlí nda ì angá tá má vélèsè na tìni.»[†]

⁸ Mì tayí àmikya tòlí Giká àdhyà ì, adrézó tròle labhi mómí kya ì rú.»

⁹ Gò tàá àyi dré dhi: «Mì nǎ àmikya adrélé Giká ni tòlí ki bhe gàrà dri, adrézó àmi ki tàndi ki labhi ki líkí dhi dóro.

¹⁰ Tàko ko, Mósè tà tá dhi: <Lè mí kàdré àmi atá ni lindri bha àmi andre be.»[‡] Tà kpà dhi: <Dhya adrélépi tà ta kònzì áyi atá rú yà, kó ngalè áyi andre rú yà dhi, lè à kò'o akódhi nda dràle dràdrà.»[§]

¹¹ Di, mì adrè àmikya tàá dhi, dhyà àlo ni kitswá tàá áyi atá dré yà, kó ngalè áyi andre dré yà dhi: <Ngá má dré tá kitswálé fèle àmi ledé dhi kòròbàni 'i, kòdhi adrè tàá dhi, ngá fèle Giká dré dhi 'i.»

¹² Akódhi nda kòtà kònini dhi, mì adrè di vélé akódhi ni tayí tà 'o atá ni dré yà, kó ngalè andre ni dré yà dhi ko.

¹³ Di ásà dhi, mì adrè àmikya Giká ni kúlí bhe gàrà dri, àmi ki labhi mì dré kisulé àmi ki tábhí ì véna dhi ki tà sè. Mì adrè kpà tà bí dhi ki 'o kònini.»

*Tà adrèbhá mómí ki 'o atsálé ndí ró Giká mìlèsè dhi ì
(A kònò kpà Mátáyò 15:10-20)*

¹⁴ Gò Yésu dré gòzo móndyá zyandre kònale dhi ki azi, tazoá àyi dré dhi: «Àmi títi, mì yi vo rè tà kònidhi, àndu ni ni nizo ká!

¹⁵ Ngá adrélépi file mómí léna dhi kitswá akódhi ni 'o atsálé ndí ró bwà ko. Be ró dhi, tà adrélépi apfòle mómí lésè dhi adrè ina akódhi ni 'o atsálé ndí ró dhi nà.» [

¹⁶ *]

¹⁷ Yésu kòtayí móndyá zyandre nda ì dre dhi, dré nzizo bhàna gò, akódhi ni lebhéhá ì dré kúlí alaala nda ni àndu lizízo tíá.

¹⁸ Akódhi dré tazoá àyi dré dhi: «Àmi, àmi kókpà tà nini àko? Mì nǎ ko tàle dhi, ngá adrélépi file mómí léna dhi kitswá ina akódhi ni 'o atsálé ndí ró bwà ko dhi?

¹⁹ Tàko ko, ngá nda adrè file akódhi ni togó na ko. Be ró dhi, adrè ina file akódhi ni 'a na gò, adrélé apfòle akódhi ni rúbhá lésè.» (Kúlí nda kòdhi sè dhi, Yésu adrè tá tàá dhi, manyàngá títi dhi ì dóro Giká mìlèsè.)

²⁰ Yésu gò tàá dhi: «Tà adrélépi apfòle mómí ni togó lésè dhi ina tà adrélépi akódhi ni 'o atsálé ndí ró dhi 'i.

²¹ Tàko ko, tà adrèbhá apfòle mómí ki togó lésè dhi ì, tà kòni 'i: tà kònzì kisulé dhi ì, ndòtò tà, kugù tà, mómí ki tupfuma ni tà,

²² múnà tà, ngá lovó ni tà, togó kònzì ni tà, mómí ki litima ni tà, tà swà, lovó kònzì bhàma mómí ì rú dhi ni tà, mómí ki rú tàma kònzì dhi ni tà, drìkàdrì ni tà, indí tà azaaza.

[†] 7:7 7:7 A kònò Esáyà 29:13. [‡] 7:10 7:10 A kònò Pfòma 20:12; Dùtèrònómè 5:16. [§] 7:10 7:10

A kònò Pfòma 21:17; Lèvitiké 20:9. * 7:16 7:16 Wárágá Giká ni Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adrè kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé ìbe tà yizo dhi kòyi!]

23 Tà kònzi nda kòdhi ì adré títi apfòle móndí ki togó lésè gò, adrélé àyi ki 'o atsálé ndí ró.»

*Tòkó àlo sùrú twá ro dhi ka'í Yésu bàti
(A kònò kpà Mátáyò 15:21-28)*

24 Amvolásà dhi, Yésu dré àrà nda ni tayízó gò, lizo tsàle bvò Tìrè làga dhi na. Kònàle dhi, dré fizo dzò àlo na lùzu ró. Lè tá à kònì i kònàle dhi ko. Di, kitswá tá ina tà nda ni zu móndí i dré bwà ko.

25 Di tòkó àlo zapi ni dré adrézó tírì kònzi ìbe í léna dhi kòyi Yésu ni rúbí dre dhi, dré ndirì alizo adhéle akódhi pá.

26 Tòkó nda tá ina móndí sùrú twá ro ìle bvò Fòwínikè àdhya Siriyà le dhi na dhi 'i. Di dré ngàzo adrélé Yésu ni ti lizi, kòdroró tírì kònzi nda àyi zapi lésè be dhi bvò.

27 Yésu dré tàzoá drá dhi: «Mí tayí rè zyà ànzimvá i ngá nya pìzo 'íká. Tàko ko, kitswá ànzimvá ki mápà dòzo bhèle kòkí i dré dhi ko.»

28 Di, tòkó nda logó drá dhi: «Mírì, tágba kònini dhi, ndìndì kòkí mísá zàle dhi ì adré àyikya mápà kórònyà ànzimvá ì dré adrélé tayílé ledhéle dhi ki nya kòdhya.»

29 Di Yésu tà drá dhi: «Kúlí mí dré logólé kòdhi sè dhi, mí kitswá nzìle. Tírì kònzi nda pfò àmi zapi lésè dre.»

30 Di tòkó nda kònzi í bhàna dre dhi, dré àyi zapi nda ni kisúzó adrérà'a ayilé lánagá dri. Tírì kònzi nda pfò tá lásà dre.

Yésu tídrí agó àlo bíbhálé be kùdúkùdu ró adrélépi kpà ábhābhā ro dhi

31 Amvolásà dhi, Yésu dré bvò Tìrè làga nda ni tayízó gò, lizo lavúlé Sídónà 'àsè, ìndì bvò zìle bhàandre Mudrí i ró dhi 'àsè, gòle tsàle tǎpǎriandre Gàlílàyà àdhya làgana.

32 Kònàle dhi, à dré agó àlo bíbhálé be kùdúkùdu ró adrélépi kpà ábhābhā ro dhi ni adzízó Yésu véle, akódhi ni ti lizízó, kòbhàró drígá agó nda dri, akódhi ni tídrízó be dhi bvò.

33 Di Yésu dré akódhi nda ni drizo lizo ába gàrà dri móndí zyandre i rúsè gò, àyi drígá ànzi ki sòzo akódhi bína. Dré túsú fùzo àyi drígámáí dri gò, akódhi ni làdra tabèzo ásà.

34 Dré mǎ tingázó kurú na bhù na gò, la'ázó fèèè, tàzoá dhi: «Èfàtà!» (Kòdhi adré lèá tàle dhi: «Mí nzì ru!»)

35 Gbǎ kòdhwa, agó nda ni bíbhálé dré fùzo, akódhi ni làdra dré ru nzìzo gò, dré kidhózó adréle tà ta dóro.

36 Gò Yésu dré móndyá kònàle dhi ki kodzózó tàzoá dhi, ì kòlongó tà nda ni rúbí dhya àlo dré ko. Di, kàdré véle àyi rúbí ni longoma logá móndí i dré dhi, ì adré véle rúbí nda ni longó lizo ába drìdrì.

37 Di móndí ki línдрí adré tá véle gàle bhwābhwa gò, ì dré adrézó tàà dhi: «Tà títi akódhi dré adréle 'òle dhi ì dóro! Adré ndìndì móndí bíbhálé be kùdúkùdu ró dhi ki 'o adréle tà yi, ìndì móndí ábhābhā ro dhi ki 'o adréle tà ta.»

8

*Yésu fe ngá nyàle móndí ngùlù-su dhi i dré
(A kònò kpà Mátáyò 15:32-39)*

1 Amvolásà dhi, móndí zyandre lavulé dhi ì dré gòzo ru kimó Yésu làga. Ayi nda ì dré tá adrélé ngá nyàle dhi àko dhi sè dhi, Yésu dré àyi lebèbhá kì azizó, tàzoá àyi dré dhi:

2 «Má adré kizà do áma togó na móndyá zyandre kòni ki tà sè. Tàko ko, àma túmání àyi íbe kítu na, ìndì ngá ì dré kitswálé nyàle dhi vélé yókódhó.

3 Má kòlogó àyi nzìle bhàna tàbirì be dhi, ì ni landè ledhézo láti bhálé. Angyá ko, àyi kì àruka ì angá làwú làvo lésè.»

4 Di akódhi ni lebèbhá ì logó drá dhi: «Àrà bhà àko kòndhi 'á dhi, à ni kitswá mápà kisú fèle àyi dré nyàle pìzo ásà dhi ángwà?»

5 Yésu lízì àyi tí dhi: «Àmi mápà íbe ángopí?» I logó dhi: «Nzi-drì-rì.»

6 Gò Yésu dré tàzoá móndyá zyandre nda ì dré dhi, ì kòlirì bvò dri. Di kádó mápà nzi-drì-rì nda ì dre dhi, dré àwoyà fèzo Gíká dré gò, tojòzoá lanzíle àyi lebèbhá ì dré gò, ì dré lanzizóá móndyá zyandre nda ì dré.

7 Ayi tá kpà kosyá àruka tsàtsà dhi íbe. Di Yésu dré kpà tà tani zìzo Gíká tí kosyá nda ì dri gò, tàzoá àyi lebèbhá ì dré dhi, ì kòlanzí móndyá nda ì dré.

8 Di móndyá tífi nda ì dré ngá nda ki nyàzo pìzo. Gò akódhi ni lebèbhá ì dré àmbí ni ki lokózó gàle kánzì nzi-drì-rì dhi ì sè bíbi.

9 Móndyá ngá nyabhá nda ì tá ànyànyi ngulù-su. Gò Yésu dré láti fèzo àyi dré nzizo.

10 Gbá lókyá nda sè dhi, Yésu ì dré tombàzo bwátù na lebèbhá ni íbe gò, ì dré lízo tsàle bvò Dàlamànùtà àdhya na.

*Fàrisáyò ì lízì Yésu tà àlo líndrìga ró dhi ni 'o
(A kònò kpà Mátáyò 16:1-4)*

11 Gò Fàrisáyò ì dré alìzo Yésu vélé, adrélé tà kayí akódhi be. I adré tá akódhi ni le tabhìle gò, ì dré akódhi ni ti lízìzó, kò'oró tà àlo líndrìga ró angalépi Gíká vélésè dhi.

12 Di Yésu dré ngàzo la'álé fèèè gò, tàzoá dhi: «Móndyá ándrò kòni ì adré tà líndrìga ró dhi ni nda nòle àdho tà sè? Má adré tà bàti ta àmi dré: A kitswá tà àlo líndrìga ró dhi ni 'o àyi dré nòle dhi ko.»

13 Gò dré àyi kì tayízó, gòzo mbàle bwátù na kitswálé zyàle tàpàriandre ni ta'á na.

*Tàkú Fàrisáyò kya ìndì Eródè àdhya
(A kònò kpà Mátáyò 16:5-12)*

14 Di Yésu ni lebèbhá ì tivì tá mápà dòma atsí na dhi. Ayi tá ngbà 'í mápà íbe àlo bwátù na.

15 Gò Yésu dré àyi kì kodzózó tàzoá dhi: «Mì kònò dóro, mì kàdréró àmi kì líkì tàkú Fàrisáyò kya ìndì Eródè àdhya kì tà sè.»

16 Di akódhi ni lebèbhá ì dré ngàzo adrélé tà kayí àyi kòfalésè adrézó tàà dhi, akódhi tà tá kònini ì dré tá adrélé mápà àko dhi sè.

17 Yésu dré tà ì dré adrélé tàle nda ni nìzo kyá gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì adré àmikya tà kayí mì dré adrélé mápà àko dhi sè àdho tà sè? Mì atógyà dhu rè àmikya tà àlo ko? Mì nì dhu rè tà àlo ko? Àmi kì togó tsi tòmbatòmba bàti?»

18 Àmi mì íbe gò, mì dré adrézó ngá no ko? Àmi bíbhálé íbe gò, mì dré adrézó tà yi ko? Mì tivì vo tà má dré 'òle dhi ì dre?

19 Má dré tá mápà nzi dhi ki tonòzo lanzilé mónnyá ngùlù-nzi dhi i dré dhi, mì gò àmbí nì ki lokó gàle kánzì ángopí?» Ƴ logó drá dhi: «Mudrí-dri-rí.»

20 Yésu gò lizíá dhi: «Má dré tá kó mápà nzi-dri-rí dhi ki tonòzo lanzilé mónnyá ngùlù-su dhi i dré dhi, mì gò àmbí nì ki lokó gàle kánzì ángopí?» Ƴ logó dhi: «Nzi-dri-rí.»

21 Di Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì nǐ vo dhu rè tà àlo ko?»

Yésu tidrí agó àlo mì kùdúkùdu ró dhi

22 Amvolásà dhi, ì dré lizo tsàle bhàandre rú zìle Bètèsàyidà dhi na. Kònàle dhi, à dré agó àlo mì kùdúkùdu ró dhi nì adzizó Yésu vélé, akódhi nì ti lizizó, kòtabèrò agó nda, akódhi nì tidrízó be dhi bvó.

23 Di Yésu dré mì kùdúkùdu nda nì drígá rùzo, akódhi nì sèzo p̄fòzo ába bhà nda 'àsè kivi na. Dré túsú fùzo akódhi mi, drígá bhàzo driá gò, akódhi nì lizizó tàzoá dhi: «Mí adré ngá no?»

24 Agó nda dré mì bhèzo gò, tàzoá dhi: «Má adré móndí ki no ngóro fa i tíni, di, ì adré atsí to.»

25 Yésu dré gòzo tódhya áyi drígá bha agó nda mi. Di akódhi nda dré gòzo mì nzi kàdrì gò, mì nì dré adrízó adrélé ngá títi dhi ki no dóro.

26 Gò Yésu dré akódhi nì logózó nzìle bhàna, tàzoá drá dhi: «Mí kògò file bhà kòdhi na ko.»

Pètèrò tà ngádra 'á dhi, Yésu Mèsiyà 'i

(A kònò kpà Mátáyò 16:13-20; Lùkà 9:18-21)

27 Amvolásà dhi, Yésu ì lebhéhá nì ìbe dhi ì dré ngàzo adrélé lavulé bhà tsàtsà bhàandre Kàyisàriyà Filípò àdhya làgàsè dhi i 'àsè. Látì 'á dhi, akódhi dré lizizóá àyi tí dhi: «Móndí ì adré tàá dhi, ma àdhi 'i?»

28 Ƴ logó drá dhi: «Móndí àruka ì adré tàá dhi, mi Yòwànì Bàtisimò fèlepi 'i. Aruka nì ì adré tàá dhi, mi Eliyà 'i. Aruka nì ì adré kó tàá dhi, mi pròfètà ki àlo 'i.»

29 Yésu gò lizíá àyi tí dhi: «Di àmi ró dhi, mì adré àmikya tàá dhi, ma àdhi 'i?» Pètèrò gò logóá drá dhi: «Mi mína Mèsiyà 'i.»

30 Gò Yésu dré àyi ki logázó, ì kòlongóro tà nda dhya àlo dré ko.

Yésu longó áyi dràma ni tà, áyi ngàma dràdrà 'àsè dhi be

(A kònò kpà Mátáyò 16:21-28; Lùkà 9:22-27)

31 Gò Yésu dré kidhózó adrélé tadhá àyi dré dhi, adré tá leá dhi, Móndí nì Mv́à kònya kizà lavulé, ìndì Yúdà ànzi ki bhàgo ì, kòwànà kàdrì ì, ìndì tátírítrí kúllì tadhábhá ìbe dhi ì kògà akódhi rè. Adré tá kpà leá dhi, à kòpfu akódhi dràle gò, kitú na àmvolèsè dhi, kòngaró dràdrà 'àsè.

32 Yésu adré tá tà nda nì ta àyi dré ngádra 'á. Di Pètèrò dré akódhi nì drìzo gàrà dri gò, kidhózó adrélé tà ta akódhi dri tà nda sè.

33 Di, Yésu dré áyi alázó áyi lebhéhá ki no gò, lawàzo Pètèrò dri tàzoá drá dhi: «Sátànà, mì nga má mìlèsè gòle má àmvona! Mí adré tà kisù Giká àdhya tíni ko. Be ró dhi, mí adré mína tà kisù móndí kya tíni.»

34 Gò Yésu dré mónnyá zyandre kònàle dhi ki azizó áyi lebhéhá ìbe, tàzoá àyi dré dhi: «Dhya àlo kàdré leá alile má vèsè dhi, lè akódhi nda kòtayí áyi tàndì ni tà, kádó áyi fa kipakipa gò, kàdréro áma lebè.

35 Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi áyi tàndi ni lídrì le tidrìlé dhi, a ni áyi lídrì nda ni 'o avìle. Di, dhya ángùdhi adrélépi ína áyi lídrì fe áma tà sè ìndì Rúbí Tani ni tà sè dhi, a ni áyi lídrì nda ni tidrì.

36 Angyá ko, dhya àlo kòkísú ngá bvò kòndi àdhya i títi gò, áyi tàndi ni lídrì tayízó avìle dhi, akódhi nda kisé ína àdho tà dóro 'i?

37 A ni go àdho ngá fe kòdhya kitswázó áyi lídrì nda ni kisé dhi?

38 Dhya àlo kàdré kanyò ro áma tà sè ìndì áma kúlí ki tà sè móndyá ándró zàràbhù ro ìndì tàkonzibhá ro ni i kòfalé dhi, Móndí ni Mvá ni kókpà adré kanyò ro akódhi nda ni tà sè, lókyá í dré dra agòzo áyi Atá ni milanzìlanzi na ángéló lólo dhi íbe dhi tú.»

9

1 Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Móndí àruka adrébhá àyi ki totó kònwa ni i kitswá drále drìdrì i dré dra Giká ni Opì nòzo atsàrà'a rìnyí be dhi kandrá ko.»

*Yésu ni àsú ladzá ru atsálé lagulagu ró
(A kònò kpà Mátáyò 17:1-13; Lúkà 9:28-36)*

2 Kítú nzi-drì-àlo àmvolèsè dhi, Yésu dré Péterò ki drìzo Yàkòbhò íbe ìndì Yòwàni be gò, i dré lizo àyi pátí mbàle kòngó àlo mvumvù dhi drìna. Kònale dhi, Yésu ni àsú dré ngàzo ru ladzá àyi mìle.

3 Akódhi ni kítá i dré kpà atsázó kemve kpírìkpírì, adrélé lagulé kítá móndí bvò dri dhi i dré kitswá lé temvéle bwá dhi kya ni lavú.

4 Gò Elíyà i Mósè be dhi i dré agázó àyi kandrá, adrélé tà ta Yésu be.

5 Di Péterò dré tàzoá Yésu dré dhi: «Rábbì, dóro ni mà dré adrélé kònwa dhi. Mà kòledé wémà na dhi i kònwa: àlo ni mí dré, àlo ni Mósè dré, ìndì àlo ni Elíyà dré.»*

6 (Akódhi tà tá kònini, dré tá nìle í kitswá àdho tà ta kòdhya ya dhi ko dhi sè. Tàko ko, tírì ga tá àyi léna bí.)

7 Gò ndùrùku dré apfòzo àyi ki asó rùkù gò, kúlí dré apfòzo lásà tàá dhi: «Kònìdhi áma Mvágó má dré lèle tò dhi 'i. Mì kòyi akódhi!»

8 Gbá kòdhwa, i kònò ngá àyi làgàsè dre dhi, i dré gòzo véle móndí àzya no àyi íbe ko, ngbà 'í Yésu 'i kalóma.

9 I dré tà adrerà'a asilé kòngò nda drìlèsè dhi 'á dhi, Yésu dré àyi ki kodzózó tàzoá dhi, i kòtítí tà i dré nòle nda dhya àlo dré ko, tsàle lókyá Móndí ni Mvá dré ngarà'a dràdrà 'àsè dhi 'á.

10 Di i dré tà nda ni zùzo tayílé àyi léna, adrézó lizíá àyi kòfalèsè ngalé kúlí «ngàma dràdrà 'àsè» nda adré tá lèá tàle ngíni ya dhi.

11 Gò i dré Yésu ni lizíó tàzoá dhi: «Tátrítrí kúlí tadhábhá i adré tàá dhi, lè Elíyà kàlì rè zyà Mèsíyà kandrá 'íká àdho tà sè?»†

12 Yésu logó àyi dré dhi: «Tà bàti ró dhi, Elíyà adré alìle drìdrì tà títi dhi ki ledé. Di, Giká ni Kúlí adré kókpà tàá dhi, lè Móndí ni Mvá kònwa kizà lavulé, ìndì à kògà akódhi rè dhi àdho tà sè?

* 9:5 9:5 Yúdà ànzi i véna dhi, rú «Rábbì» kònìdhi, rú adrélé fèle Giká ni tà tadhálépi dré, adrézó akódhi ni lídrì bha dhi 'i. † 9:11 9:11 A kònò Máláki 3:23.

13 Di, má adré mána taa àmi dré dhi, Elíyà atsa dre. Gò móndí ì dré àyíkya akódhi ni 'òzo ngóro ì dré tá lèle dhi tìni, ngóro tisile akódhi ni tà dri Giká ni Kúlí na dhi tìni.»

*Yésu tidrí mváagó àlo tirí kònzi íbe í lèna dhi
(A kònò kpà Mátáyò 17:14-21; Lúkà 9:37-43a)*

14 Yésu ì kògò tsàle akódhi ni lebhébhá àruka nda ì véna dre dhi, ì dré móndí zyandre ru kimóbhá àyi nda ì làgàsè kúrú dhi kì nòzo, túmání tatrírí kúlí tadhábhá adrébhá tà kayí àyi íbe dhi íbe.

15 Gbǎ lókyá móndyá zyandre nda ì dré Yésu ni nòzo dhi sè dhi, àyi kì línrí dré gazo gagà gò, ì dré arázó mòdo fe drá.

16 Gò Yésu dré lizizóá áyi lebhébhá nda ì tí dhi: «Mì adré tà kayí àyi íbe àdho tà dri?»

17 Di agó àlo móndyá zyandre nda ì kòfalé dhi dré logózóá drá dhi: «Tadhálépi, má adrí áma mváagó alizo ába mí vélé. Tàko ko, akódhi tirí kònzi akódhi ni 'òlepi atsálé ábhábhá ro dhi íbe í lèna.

18 Tirí nda kàdré akódhi ni ru dhi, adré akódhi ni abhé kìní mi, kápfùtrá dré adrézó apfòle silásá gò, dré adrézó síkálándrá tsi, adrézó áyi kídzi sè adréle tòmbátomba. Má lizí tá ámi lebhébhá kì ti, ì kòdroró tirí nda ká. Di, ì kitswá tá àyíkya bwá ko.»

19 Di Yésu logó àyi dré dhi: «Àmi, móndyá ándrò tà ka'íka'í àko ni ì, mà ni adré vélé àmi íbe vwàle lókyá be ángopí? Má ni àmi kì tà mvo vwàle lókyá be ángopí? Mì adrí mvámvá nda alizo ába má vélé.»

20 Ì dré ì alizo ába. Di gbǎ lókyá tirí nda dré Yésu ni nòzo dhi sè dhi, dré ngázo adréle mvámvá nda ni kizí rínyi sè. Akódhi nda dré dhèzo kìní mi, adréle áyi lílì gò, kápfùtrá dré adrézó apfòle silásá.

21 Di Yésu dré akódhi ni atá ni lizizó tázóá dhi: «Tà kòdhi 'o akódhi kònini vwàle ángopí?» Atá ni logó dhi: «Kìdhólé akódhi ni anzi lésè.

22 Vèsè be bí, tirí nda lebhé akódhi àtsi na yà, kó ngalè yí na, kitswázó akódhi ni pfu dràle dhi bvó. Di mí kòkitswá dhi, mí kòbhá áma kì kizá áma kì ledézó wà!»

23 Di Yésu tà drá dhi: «Mí adré taa dhi, má kòkitswá yà dhi? Giká rínyi íbe kitswázó tà títi dhi kì 'o dhya adrélépi áyi ka'í dhi dré.»

24 Gbǎ kòdhwa, mvámvá nda ni atá dré yòzóá dhi: «Má adré ka'íá! Di, mí kòledé ma, áma tà ka'íka'í nda dré adréle yà yà dhi sè!»

25 Yésu kònò móndyá zyandre nda ì adré tá aralé àyi vélé dhi dre dhi, dré ligízó tirí kònzi nda be, tázóá dhi: «Mì, tirí adrélépi móndí 'o atsálé ábhábhá ro ìndì bíbhálé íbe kùdúkùdu ró ni, má adré taa mí dri dhi, mí pfo mvámvá kònndhi lésè! Mí kògò tàdzi file lána ko!»

26 Di tirí nda dré trèzo, mvámvá nda ni kizizó rínyi sè gò, pfozo lásà líle. Móndyá nda ì kònò mvámvá nda adrerà'a ayilé àbvò tìni dre dhi, àyi kì àruka ì dré tázóá dhi: «Drà dre.»

27 Di, Yésu dré akódhi ni drígá rùzo tingázóá gò, akódhi dré áyi totózó áyi pá dri.

28 Bvóá dhi, Yésu ì kònzi bhàna lebhébhá ni íbe adréle àyi pátí dre dhi, ì dré akódhi ni lizizó tázóá dhi: «Mà kitswá tá tirí kònzi nda kònndhi ni dro bwá ko àdho tà sè?»

29 Yésu logó àyi dré dhi: «À kitswá ngbà 'í tirí kònzi kára be kònini dhi kì dro pfole tà zìma Giká tí dhi sè.»

*Yésu gò áyi dràma ni tà longó, áyi ngàma dràdrà 'àsè dhi be
(A kònò kpà Mátáyò 17:22-23; Lúka 9:43b-45)*

³⁰ I kòtayí àrà nda dre dhi, ì dré ngàzo adrélé lavulé bvò Gàlilàyà àdhya 'àsè. Yésu lè tá à kònì áyi tá kònàle dhi ko.

³¹ Tàko ko, adrè tá tà tadhá áyi lebèbhá ì dré, adrézó tàà dhi: «À ni Mòndí ni Mvá ni lefè kàribhá ì drígá. I dré akódhi ni pfùzo dràle gò, kítu na àmvolèsè dhi, dré ngàzo dràdrà 'àsè.»

³² Di, kúlí nda ki àndu fi tá ína áyi drína ko. I adrè tá kpà ngá ro tà nda ni lizima Yésu tí dhi sè.

Dhya kàdrì lavulé dhi àdhi 'i?

(A kònò kpà Mátáyò 18:1-5; Lúka 9:46-48)

³³ Gò ì dré lizo tsàle Kàpàrànwúmà na. I dré tá adrèrà'a dzó na dhi 'á dhi, Yésu dré lizizóá áyi lebèbhá ì tí dhi: «Láti 'á dhi, mì adrè tá tà kayí àmi kòfalèsè àdho tà drì?»

³⁴ Di, ì dré kúlí logózó ko. Tàko ko, ì adrè tá àyikya tà kayí nizoá ngalè dhya kàdrì lavulé áyi kòfalé dhi àdhi 'i ya dhi.

³⁵ Di Yésu kòlirí dre dhi, dré áyi lebèbhá mudrì-drì-rì nda ki azizó, tàzoá áyi dré dhi: «Dhya àlo kàdré leá adrélé drìdrì mòndí ì kòfalé dhi, lè akódhi nda kàdré dhya bvólé ro àyi títi dhi ì kòfalé, ìndì màràbà àyi títi dhi kya ró.»

³⁶ Gò dré mvámvá àlo dhi ni adózó bhàle àyi ki kító 'á. Kàdó akódhi nda rùle í drígá dre dhi, dré tàzoá àyi dré dhi:

³⁷ «Dhya àngùdhi adrélépi mvámvá kònìdhi tíni dhi ni ka'í dòle dóro áma rú sè dhi, adrè áma tándi ni ka'í kòdhya. Dhya àngùdhi adrélépi áma ka'í dòle dóro dhi, adrè ngbà 'í áma ka'í kòdhya ko, adrè kókpà dhya áma amùlepi dhi ni ka'í kòdhya.»

Dhya adrélépi ru pfu àma íbe ko dhi, àma ki àlo 'i

(A kònò kpà Lúka 9:49-50)

³⁸ Gò Yòwàni dré tàzoá Yésu dré dhi: «Tadhálépi, mà nò tá agó àlo dhi adrèrà'a tirí kònzi ki dro àmi rú sè. Di mà dré akódhi nda ni logázó, dré tá adrélé àma ki àlo 'i ko dhi sè.»

³⁹ Di, Yésu logó dhi: «Mì logá akódhi ko. Tàko ko, dhya àlo tà líndrígá ró dhi ni 'òlepi áma rú sè dhi, kitswá ndiri gòle áyi alá tà ta kònzi má rú bwà ko.

⁴⁰ Angyá ko, dhya àngùdhi adrélépi ru pfu àma íbe ko dhi, àma ki àlo 'i.

⁴¹ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Dhya àngùdhi adrélépi ndìndì kópò yí àdhya ni fe àmi dré mvùle, mì dré adrélé mòndyá Kristo àdhya 'i dhi sè dhi, akódhi nda ni làgì ína ni kisú bàti.»

Tà adrèbhá mòndí ki 'o ledhélé tàkonzì na dhi ì

(A kònò kpà Mátáyò 18:6-9; Lúka 17:1-2)

⁴² «Di, dhya àlo kàdré ína ànzimvá adrèbhá áma ka'í kònì ki àlo 'o dhèle tàkonzì na dhi, dóro ni tá kírà kàdrì 'ìle akódhi nda kembé gò, akódhi ni bhèzo dràle yìandre na dhi.

⁴³ Àmi drígá kàdré àmi 'o dhèle tàkonzì na ni dhi, lè mí kòli àmi drígá nda. Angyá ko, mí dré file lídrì kóná vèsè kólyá dhi na ngbà 'í drígá be àlo dhi dóro lavulé, mí dré lile líferò àtsí ni dré adrézó adrálé ko dhi na drígá be rì dhi rúsè. [

44 †]

45 Ámi pá kàdré ámi 'o dhèlè tàkonzì na nì dhi, lè mí kòli ámi pá nda. Angyá ko, mí dré file lídrì na ngbà 'í pá be àlo dhi dóro lavulé, ámi bhèlè líferò na pá be rì dhi rúsè. [

46 §]

47 Ámi mì kàdré kó ámi 'o dhèlè tàkonzì na nì dhi, lè mí kàngí ámi mì nda. Angyá ko, mí dré file Giká nì Opì na ngbà 'í mì be àlo dhi dóro lavulé, ámi bhèlè líferò na mì be rì dhi rúsè.

48 Kònàlè dhi, <kùbhú adrèbhá àbvò nya dhi ì todrà ko na, ìndì àtsí adrélèpi kòlè dhi adrà kpà ko na.>*

49 A nì mónyá títi dhi kì tà ka'ika'í tabhì àtsí sè, ì kàdréro tà'í íbe àyi léna.

50 Tà'í ngá dóro 'i. Di, tà'í nì aswaaswa kòtì akilé lásà dhi, mì nì kitswá logóá ngíni? Lè mì kàdré tà'í íbe àmi kì tàndì ì léna, adrézó kpà tà kàdrìkàdrì íbe àmi kòfalé.»

10

Yésu tadhá tà tòkó tingama ni tà dri

(A kònò kpà Mátáyò 19:1-12; Lúkà 16:18)

1 Yésu kòtayí àrà nda dre dhi, dré lizo bvò Yùdáyà àdhya na gò, zyàlè tsàlè Yòròdánè nì ta'á na. Móndí zyandre dhi ì dré gòzo ru kimó akódhi làga gò, dré kidhózó adrélé àyi kì tadhá, ànzyà gà dré adrélé 'òlè dhi tíni.

2 Gò Fàrisáyò àruka ì dré àyi kì kisízó ànyi akódhi làga, kitswále akódhi nì tabhì litilé. Di ì dré lizizóá tíá dhi: «Áma kì tatrítrí kúlí ka'í, agó kòtingá àyi tòkó dhi 'í?»

3 Akódhi logó àyi dré dhi: «Mósè fè tòlí àmi dré 'òzoá ngíni?»

4 Í logó drá dhi: «Mósè ka'í tá dhi, agó kòtisi wárágà àyi tòkó nì tingázó gò, mùzoá nzìlè.»

5 Yésu logó àyi dré dhi: «Mósè tisi tá ína tòlí nda kòdhi àmi dré, àmi kì togó dré adrélé tòmbatòmba dhi sè.

6 Di, ngá títi dhi kì bhàma nì kidhoma 'á dhi, <Giká bhà tá àyi agó ì tòkó be.>*

7 <Asà dhi, agó nì àyi atá nì tayí àyi andre be, ru amúzó àyi tòkó be gò,

8 àyi rìti nda ì dré atsázó rúbhá àlo ró.>† Di ì gò vélé adrélé rì ko. Be ró dhi, àyi ngá àlo 'i.

9 Asà dhi, lè móndí ì kòlanzí ngá Giká dré amulé nì dhi ko.»

10 Amvolásà, ì kòfì dzó na dre dhi, akódhi nì lebèbhá ì dré gòzo akódhi nì lizí tà nda dri.

11 Akódhi logó àyi dré dhi: «Agó àngùdhi àyi tòkó nì tingalépi gò gòzo tòkó àzya adó mòlè dhi, adrè ína múná tà 'o tòkó nì àlo nda rú.

12 Kòdhi íbe dhi, tòkó àngùdhi àyi agó nì tayílépi gò gòzo agó àzya mo dhi, adrè kókpà múná tà 'o.»

‡ 9:44 9:44 Wárágà Giká nì Kúlí tisi zo àyi dri dhi ì léna dhi, à adrè kúlí kòni kì kisú kònwa ko: [Kònàlè dhi, kùbhú adrèbhá àbvò nya dhi ì todrà ko na, ìndì àtsí adrélèpi kòlè dhi adrà kpà ko na.]

§ 9:46 9:46 Wárágà Giká nì Kúlí tisi zo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adrè kúlí kòni kì kisú kònwa ko: [Kònàlè dhi, kùbhú adrèbhá àbvò nya dhi ì todrà ko na, ìndì àtsí adrélèpi kòlè dhi adrà kpà ko na.]

* 9:48 9:48 A kònò Esáyà 66:24. * 10:6 10:6 A kònò Kìdhoma 1:27; 5:2. † 10:8 10:8 A kònò Kìdhoma 2:24.

Yésu zi tà tani Giká tí ànzimvá i dri

(A kònò kpà Mátáyò 19:13-15; Lúkà 18:15-17)

¹³ Kitú àlo dhi, móndí i adré tá àyi ki ànzimvá ki adri àlizo àyi íbe Yésu vélé, kòtabèró àyi, tà tani zizo Giká tí àyi dri be dhi bvó. Di, akódhi ni lebhá i dré àyika lawàzo móndyá nda i dri tà nda sè.

¹⁴ Yésu kònò tà nda dre dhi, akódhi ni togó dré aswázó gò, dré tàzoá àyi dré dhi: «Mí tayí ànzimvá kòni i alilé má vélé. Mí logá àyi ko. Angyá ko, Giká ni Opì móndyá adrébhá àyi nda i tíni dhi i dré.

¹⁵ Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi Giká ni Opì ka'í ànzimvá kya tíni ko dhi, kitswá tàdzí file lána ko.»

¹⁶ Gò dré ànzimvá nda ki adózó rùle í drígá, àyi drígá bhàzo àyi àlo àlo títi dhi i dri, tà tani zizo àyi dré.

Yésu i agó àlo ngá liyi ro dhi be dhi

(A kònò kpà Mátáyò 19:16-30; Lúkà 18:18-30)

¹⁷ Yésu konga adrélé lile láti 'àsè dre dhi, agó àlo dhi dré arázó adhéle áyi kórókó títi akódhi kandrá, akódhi ni lizizó tàzoá dhi: «Dhya dóro adrélépi tà tadhá ni, lè má kò'o àdho tà kòdha kitswázó lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú dhi?»

¹⁸ Yésu logó drá dhi: «Mí adré áma zi dhya dóro dhi ró àdho tà sè? Dhya adrélépi dóro dhi yókódhó, ngbà 'í Giká 'i kalóma.

¹⁹ Mí nǐ tà tátírítrí kúlí dré adréle tàle à kò'o dhi i be: «Lè mí kòpfu móndí dràle ko. Mí kò'o múná tà ko. Mí kòkugù ngá ko. Mí kòtà tà móndí rú kinzò sè ko. Mí kòdo móndí ki ngá túrúpfú sè ko. Mí kàdré ámi atá ni líndri bha ámi andre be.»[§]

²⁰ Di agó nda tà drá dhi: «Tadhálépi, má líkí tòlí nda kòdhi i títi, kidhóle má dré tá adrérà'a kàdhúra ro dhi 'á.»

²¹ Yésu dré akódhi ni nòzo lèle sè wě gò, tàzoá drá dhi: «Tayí ngbà 'í mí dré tà àlo kòdha: Mí lí ámi ngá títi dhi ki lagí, làfa ni ni lanzizó lemerèbhá i dré gò, mí kàdréro ngá làgí be kàdrì dhi íbe bhù na. Di mí alì adréle áma lebhè.»

²² Agó nda kòyi kúlí nda i dre dhi, akódhi ni mǐbhalé dré atsázó kizà ro. Gò dré ngàzo lile kizà be tò, dré tá adréle ngá íbe zyandre ró dhi sè.

²³ Yésu dré àyi alázó àyi lebhébhá ki no gò, tàzoá àyi dré dhi: «Ngábhá ki fima Giká ni Opì na dhi kòkòròko!»

²⁴ Gò akódhi ni lebhébhá nda ki líndri dré gàzo gagá kúlí nda sè. Di, Yésu dré gòzo tàá dhi: «Áma ànzi i, fima Giká ni Opì na dhi kòkòròko!

²⁵ Ngá líyí ni fima Giká ni Opì na dhi ína kòkòròko lavúlé, kàmílò dré lavúlé sìndání ni bhále 'àsè dhi rúsè!»[§]

²⁶ Di akódhi ni lebhébhá nda ki líndri dré gàzo vélé wáláká ni ni lavú gò, i dré adrézó liziá àyi kòfalèsè dhi: «Kàdré kònini dhi, àdhi ni kitswá lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú nǐ?»

²⁷ Yésu dré àyi ki nòzo dhi gò, tàzoá àyi dré dhi: «Móndí i mǐlèsè dhi, tà nda kòdhi tà kitswálé 'òle bwà ko dhi 'i. Di, Giká adré ína tà nda ni no kònini ko. Akódhi mǐlèsè dhi, tà àlo kitswálé 'òle bwà ko dhi yókódhó.»

²⁸ Gò Péteró dré tàzoá drá dhi: «Mí nò rè ká! Mà tayí tà títi dhi i adrézó ámi lebhè.»

‡ 10:19 10:19 A kònò Pfòma 20:12-16; Dùtèrònómè 5:16-20. § 10:25 10:25 «Kàmílò» kònidhi, kà'wá kàdrì dòngí tíni dhi 'i.

29 Di Yésu logó àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi àyi dzó 'i yà, àyi adrúpi i 'i yà, àyi amvúpi i 'i yà, àyi andre 'i yà, àyi atá 'i yà, àyi ànzi i 'i yà, kó ngalè àyi amvú i 'i yà dhi ki taylèpi áma tà sè ìndi Rúbí Tani ni tà sè dhi,

30 a ni ngá nda ki vúdri kisé tsàlè vésè be nyadhi-nzi lókyá kòndhi sè. A ni dzó ki kisé, adrúpi íbe, amvúpi íbe, andre íbe, ànzi íbe, amvú íbe, túmání tà adrézó àyi mì pfo dhi íbe. Kòdhi íbe dhi, a ni kókpà lídrì kóna vésè kólyá dhi ni kisé lókyá adrélèpi alìle dhi sè.

31 Di, móndí bí adrébhá drìdrì nyànomvá dhi ki go adrélé bvólé ro. Móndí bí adrébhá bvólé ro nyànomvá dhi ki go adrélé drìdrì.»

*Yésu gò tódhyá àyi dràma ni tà longó, àyi ngàma dràdrà 'àsè dhi be
(A kònò kpà Mátáyò 20:17-19; Lúkà 18:31-34)*

32 I dré tá adrérà'a mbàle Yèrusalémà na dhi 'á dhi, Yésu adré tá lìle àyi lebèbhá i kandrána. Ayi nda ki togó adré tá gàle tirì dré. Móndyá adrébhá lìle àyi vésè dhi ì adré tá kpà ngá ro. Di Yésu dré gòzo tódhyá àyi lebèbhá mudrí-drì-rì nda ki dri gàrà dri gò, kidhózó adrélé tà adrébhá 'òle atsálé í rú dhi ki ta àyi dré.

33 Tà dhi: «Mì yi rè ká! Mà adré mbàle Yèrusalémà na. Kònale dhi, à ni Móndí ni Mvá ni lefè kòwánà kàdrì i drígá tatrìrí kúllì tadhábhá íbe. I dré tà nòzo akódhi dri kitswálé dràdrà sè gò, akódhi ni fèzo pàgánò i drígá.

34 Ayi nda ì dré akódhi ni gùzo, túsú lufúzó mǎá, tswàzoá gò, pǔzoá dràle. Di kitú na àmvolésè dhi, dré ngàzo dràdrà 'àsè.»

*Tà Yàkòbhò i Yòwàni be dhi ì dré zìle Yésu tí dhi
(A kònò kpà Mátáyò 20:20-28)*

35 Gò Yàkòbhò i Yòwàni be, Zèbedáyò ni ànzi i ró dhi, ì dré àyi ki kisizó ànyi Yésu làga, tàá drá dhi: «Tadhálèpi, mà adré leá mí kò'o tà mà dré dra zìle mí tí dhi áma dré.»

36 Yésu tà àyi dré dhi: «Mì adré leá má kò'o àmi dré àdho tà kòdhyà?»

37 I logó drá dhi: «Àmi Opì mìlanzìlanzì ro dhi na dhi, mí kòbhà áma lirílè mí làga: àlo ni àmi dríágó lésè, àzya ni àmi lídzí lésè.»

38 Di Yésu tà àyi dré dhi: «Mì nǎ tà mì dré adrélé zìle kòdhi ko. Mì ni kitswá tsì kópò kizà àdhyà má dré adrélé 'òle mvùle dhi ni mvu bwà? Mì ni kpà kitswá bàtisimò kizà àdhyà má dré adrélé 'òle dòle dhi ni do bwà?»

39 I logó drá dhi: «Mà ni kitswá.» Di Yésu tà àyi dré dhi: «Tà bàti ró dhi, mì ni kópò má dré dra mvùle dhi ni mvu, adrézó kpà bàtisimò má dré dra dòle dhi ni do.

40 Di, kàdré ína móndí dra bhàle lirílè áma dríágó lésè yà, kó ngalè áma lídzí lésè yà dhi ki tà sè dhi, tà nda kòdhi nò ma ko. Giká ledé lirirà nda i dhya dré kipele kitswálé lirílè dríá dhi i dré.»

41 Yésu ni lebèbhá mudrí àruka dhi ì kòyi tà zìle nda dre dhi, àyi ki togó dré aswázó Yàkòbhò i rú Yòwàni be.

42 Di Yésu dré àyi ki azízó títi gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì nǎ tàle dhi, dhya adrélé nòle móndyá bvò kòndi àdhyà ki kàdrì i ró dhi ì adré àyikya òpi nya àyi dri rìnyí sè dhi be. Ayi ki dhya kàdrìkàdrì dhi ì adré kpà tà 'o adrézó àyi ki rìnyí tadhá àyi dré.

43 Di, adré leá dhi, tà nda kàdré kònini àmi kòfalé ko. Be ró dhi, lè dhya ángùdhi adrélèpi leá atsálé kàdrì àmi kòfalé dhi, kàdré àmi ki màràbà ro.

44 Lè kpà dhya ángùdhi adrélèpi lèá adrélè drìdrì àmi kòfalé dhi, kàdré àmi títi dhi ki màràbà ro.*

45 Tàko ko, Mòndí ni Mv́à alì bvò dri, mómndí ì kàdrérò tà 'o í dré dhi bvò ko. Be ró dhi, alì ìna kitswálé tà 'o mómndí ì dré dhi bvò. Alì kpà kitswálé áyi lídrì fe ngóro làgí kàdrì fèlè mómndí zyandre dhi ki apázó tàkonzì lèsè dhi tìni.»

Yésu tidrí Bàràtímáyò m̀ kùdúkùdu ró dhi

(A kònò kpà Mátáyò 20:29-34; Lúkà 18:35-43)

46 Gò Yésu ì dré tsàzo Yèrìkò na lebèbhá ni ìbe. Ì dré tá adrèrà'a apfòle bhàandre nda lèsè mómndí zyandre ìbe dhi 'á dhi, agó àlo m̀ kùdúkùdu ró rú be Bàràtímáyò, Tímáyò ni mv́à ro dhi, lírì tá láti làga adrélé ngá zi mómndí ì tí.

47 Akódhi nda kòyi Yésu Nàzàrètà lèsè dhi adrè tá lavulé dhi dre dhi, dré ngàzo adrélé loyóá dhi: «Yésu, Dàwídì ni Mv́à, mí bhà áma kizà wà!»

48 Mómndí bí dhi ì dré adrézó tetrélé akódhi dri, kòtayíró kúlí adrézó kíri. Dì, dré gòzo véle adrélé kúlí loyó wáláká ni ni lavú: «Dàwídì ni Mv́à, mí bhà áma kizà wà!»

49 Gò Yésu dré áyi kíkízó tàà dhi: «M̀ì azí akódhi.» Dì ì dré m̀ kùdúkùdu nda ni azízó, tàzoá drá dhi: «M̀ì tsi togó! M̀ì nga! Akódhi adrè ámi zi.»

50 Dì akódhi dré áyi kítá bhèzo gàrà dri, áyi totózó pá dri gò, alìlè Yésu véle.

51 Yésu dré akódhi ni lizízó tàzoá dhi: «M̀ì adrè lèá má kò'o mí dré àdho tà kòdhya?» M̀ì kùdúkùdu nda logó drá dhi: «Rábbì, má lè ngá nòlè!»

52 Dì Yésu tà drá dhi: «M̀ì lè! Ámi tà ka'íkà ì tidrí mi dre.» Gbá kòdhwa, akódhi dré kídhozó adrélé ngá no gò, dré ngàzo adrélé Yésu ni lebe láti 'àsè.

11

Yésu fì Yèrúsalémà na ópí tìni

(A kònò kpà Mátáyò 21:1-11; Lúkà 19:28-40; Yòwánì 12:12-19)

1 Yésu ì dré tá adrèrà'a 'òlè tsàlè Yèrúsalémà na dhi 'á dhi, ì dré tsàzo ànyi bhà rú zile Bètéfàgè indì Bètànìyà dhi ì kandrà, ànyi kóngó Olívè fa kya làga. Gò Yésu dré áyi lebèbhá rì dhi ki mùzo lile drìdrì,

2 tàzoá àyi dré dhi: «M̀ì lè bhà àmi kandrà kònàdhi léna. M̀ì kòfì lána dre dhi, m̀ì ni ndìrì pùndà mv́à 'ìlè, à dré dhu rè mbàzo dríá ko dhi ni kisú. M̀ì atrì akódhi, alizo ába má véle.

3 Dhya àlo kòlízì àmi tí dhi, «M̀ì adrè 'òá kònèni àdho tà sè?» ya dhi, m̀ì kòtà drá dhi: «M̀ìrì adrè lèá nì. A ni dra akódhi ni logó kònwa mbèlè.»

4 Dì ì dré lizo pùndà mv́à nda ni kisú. A 'ì tà akódhi láti làga, dzó àlo dhi tí. Ì dré tá adrèrà'a akódhi ni atrì dhi 'á dhi,

5 mómndí àruka kònàlè dhi ì dré lizízóá àyi tí dhi: «M̀ì adrè pùndà mv́à kòdhi ni trì àdho tà sè?»

6 Dì ì dré kúlí logózo àyi dré ngóro Yésu dré tá tàlè àyi dré dhi tìni gò, mómndyà nda ì dré àyi ki tayízó lile ába.

7 Ì kàsè pùndà mv́à nda atsázó ába Yésu véle dre dhi, ì dré àyi ki kítá bhèzo dríá gò, akódhi dré mbàzo lírìlè dríá.

* 10:44 10:44 «Màràbà» kònìdhi, mómndí gile kitswálé ázi 'o áyi líyì dré dhi 'ì.

⁸ Gò mómí zyandre dhi ì dré àyi ki kítá ki lasézó láti mîsè. Ayi ki àruka ì dré fa bí ki tonòzo amvú i 'àsè, lebhézoá láti mîsè, Yésu kòlavúro dríásà be dhi bvó.

⁹ Di mómí zyandre nda ì dré adrézó lile akódhi kandrána ìndì akódhi vèsè, adrélé loyóába dhi:

«Òsánà! Tà tani kàdré dhya adrélépi alìle Mírì nì rú sè dhi dri!*

¹⁰ Tà tani kàdré òpì áma ki tábhì Dàwidì àdhya adrélépi alìle dhi dri!

Òsánà kàdré Gìkà kurú na bhù na dhi dré!»†

¹¹ Di Yésu dré tsázo Yèrúsalmà na gò, lile file tépelò na, ngá títi lána dhi ki no. Di ìndró dré andrìle dre dhi sè dhi, ì dré p̄fòzo bhàandre nda lésè akódhi nì lebhébhá mudrì-drì-rì dhi íbe, gòle lile Bètàníyà na.

Yésu tatrí figí fa lò'wa 'àlepi ko dhi

(A kònò kpà Mátáyò 21:18-19)

¹² Kítú bvóá dhi sè, ì dré tá adrérà'a apfòle Bètàníyà lésè dhi 'á dhi, tàbirí dré Yésu nì 'òzo.

¹³ Akódhi dré figí fa àlo dhi nì nòzo bí nì íbe vwàvwà ro gò, dré lizo nòá ngalè í nì kitswá lò'wa kisú drílána bwà yà dhi. Di, a nì lì tsàle ànyi làgá dhi, kisú ína lò'wa nì àlomvá ko. Kisú ngbà 'í bí nì ì kòdhya. Tàko ko, lókyá nda tá lókyá adrézó figí lò'wa ki dhi 'i ko.

¹⁴ Gò dré tázóá figí fa nda dré dhi: «Dhya àlo kògò vélé lò'wa kisú nyàle mí drína tàdzí ko!» Di akódhi nì lebhébhá ì yi kúlí dré tá tàle nda 'í.

Yésu dro mómíyá adrèbhá ngá lagí dhi ì topfòle tépelò 'àsè

(A kònò kpà Mátáyò 21:12-17; Lùkà 19:45-48; Yòwàni 2:13-22)

¹⁵ Ì kòtsa Yèrúsalmà na dre dhi, Yésu dré fizo tépelò na gò, dré ngàzo mómíyá adrèbhá tá ngá lagí ìndì ngá gí kònale dhi ki dro topfòle 'àsà. Dré mísá mómíyá adrèbhá tá làfa topfó dhi kya ki lebhézoó bvò dri, tímání gbólókó mómíyá adrèbhá tá kòbhòlà lagí dhi kya íbe.

¹⁶ Dré kpà ka 'izoá dhi, dhya àlo kàdré ngá do lavúzó ába tépelò 'àsè dhi ko.

¹⁷ Gò dré ngàzo adrélé mómí ki tadhá, adrézó tàà dhi: «Gìkà nì Kúlí adrè tàà dhi:

<Á nì áma dzó zi

dzó súrú títi dhi ì dré adrézó tà ta má be dhi ró.»‡

Di, mî gò àmíkya dzó nda nì bha adrélé

àrà kùgubhá ì dré adrézó àyi ki zu dhi ró!»§

¹⁸ Kòwánà kàdrì ì tatrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi ì kòyi tà Yésu dré tá 'òle nda dre dhi, ì dré ngàzo adrélé láti nda kitswázó akódhi nì pfu dràle dhi bvó. Angyá ko, ì adrè tá àyíkya akódhi nì ro, mómíyá zyandre títi dhi ì dré tá adrélé tà dré adrélé tadhále dhi ki yi síbhále be ngbo dhi sè.

¹⁹ Ìndró kàndrì dre dhi, Yésu ì dré p̄fòzo bhàandre nda lésè lebhébhá nì íbe.

Tà tadhále figí fa 'yòlepi dhi nì tà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 21:20-22)

²⁰ Drùbhì kínó, ì dré tá adrérà'a lavúlé láti 'àsè dhi 'á dhi, ì dré nòzoá dhi, figí fa nda 'yo tá tsàle kómvo nì na dre.

* **11:9 11:9** «Òsánà» kònìdhi adrè leá tàle Ebèrè ti sè dhi «rúku». † **11:10 11:10** A kònò Longó i 118:25-26. ‡ **11:17 11:17** A kònò Esáyá 56:7. § **11:17 11:17** A kònò Yèrèmíyá 7:11.

21 Di tà Yésu dré tá tàle dhi dré agázó Pétèró léna gò, dré tàzoá drá dhi: «Rábbi, mí nò rè ká! Figi fa mí dré tatrílé kònìdhi 'yo dre!»

22 Di Yésu dré tàzoá áyi lebèbhá i dré dhi: «Mì kàdré Gíká ní ka'í bàti!

23 Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya àlo kàdré tàá kóngó kònìdhi dré dhi, <Mí nga kònwàsè lìle dhèle yíandre na> gò, dré adrézó tà kayí í léna ko, di, adrézó ína ka'íá dhi tà í dré adrélé tàle nda ni ru 'o káyà dhi, Gíká ní tà nda ni 'o drá.

24 Asà dhi, má adré tàá àmi dré dhi: Tà ángùdhi mì dré adrélé zile Gíká tí dhi, lè mì kàdré ka'íá dhi, mì kisú tà nda dre dhi, di mì ní kisúá bàti.

25 Kòdhi ìbe dhi, mì kàdré àmi ki totó adrélé tà zi Gíká tí gò, mì dré adrézó tà ìbe móndí àlo rú dhi, lè mì kòtrí akódhi nda ni tàkonzi gò, àmi ki Atá bhù na dhi kòtríró kókpa àmi ki tàkonzi be dhi bvó.» [

26 *]

A lizi Yésu tí ngalè akódhi ní rìnyí angá ángolèsè ya dhi

(A kònò kpà Mátáyò 21:23-27; Lúkà 20:1-8)

27 Ì dré gòzo tódhyá tsàle Yèrusalémà na. Di Yésu dré tá adrèrà'a atsilé tépelò ní bhà'álé 'àsè dhi 'á dhi, kòwánà kàdrì i tatrítrí kúlí tadhábhá i tsàle bhàgo ìbe dhi ì dré alizo akódhi véle

28 liziá tíá dhi: «Rìnyí mí dré adrézó tà kòdhi ki 'o dhi angá ína ángolèsè? Adhi fè mí dré rìnyí adrézó tà nda ki 'o dhi nì?»

29 Yésu logó àyi dré dhi: «Má ní kókpa tà àlo dhi ní lizi àmi tí. Mì kòlogó kúlí má tí dhi, má ní kpà tàá àmi dré ngalè rìnyí má dré adrézó tà kòdhi ki 'o dhi angá ángolèsè ya dhi.

30 Mì tà rè má dré ká! Bátisimò Yòwánì dré fèle dhi angá tá ína ángolèsè: Gíká vélèsè, kó ngalè móndí i vélèsè?»

31 Gò ì dré dhèzo adrélé tà kayí àyi kòfalèsè, adrézó tàá dhi: «Mà kòtà dhi <Bátisimò nda angá Gíká vélèsè> dhi, akódhi ní go liziá àma tí dhi: <Mì ka'í di Yòwánì ko àdho tà sè?»

32 Di, mà ní kitswá tsí tàá dhi <Bátisimò nda angá móndí i vélèsè> yà dhi?» (ƒ tà tá kònìni, ì dré tá adrélé mónnya zyandre dhi ki ro dhi sè. Tàko ko, àyi títi nda ì adré tá ka'íá dhi, Yòwánì tá ína pròfètà 'i.)

33 Di ì dré logózá Yésu dré dhi: «Mà nì ko.» Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Kàdré kònìni dhi, má kitswá kókpa tàá àmi dré ngalè rìnyí má dré adrézó tà nda ki 'o dhi angá ángolèsè ya dhi ko.»

12

Pídhigó vínò líkíbhá kònzi dhi ki tà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 21:33-46; Lúkà 20:9-19)

1 Gò Yésu dré kidhózo adrélé tà tadhá àyi dré pídhigó sè, adrézó tàá dhi: «Agó àlo dhi bhe tá vínò áyi amvú na. Dré gàrà ní ki tobhàzo kírà sè, bhú gàzo kitswázó vínò lò'wa zwa gò, dzó mvumvù dhi ní sizo kitswázó amvú nda ní líkí. Dré amvú nda ní tayízó vínò líkíbhá àruka i drigá gò, lizo atsi na làwú làvo na.

* 11:26 11:26 Wáràgà Gíká ní Kúlí tìsizo àyi dri drìdrì dhi i léna dhi, à adré kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Di, mì kòtrí àmikya tàkonzi móndí ì dré 'òle àmi rú dhi i ko dhi, àmi ki Atá bhù na dhi kitswá kókpa àmi ki tàkonzi tri ko.]

² Lókyá vínò lò'wa kizo dhi kòkitswá dre dhi, dré áyi mārábà ki àlo mùzo kitswálé lò'wa ina tñi dhi ni adó vínò líkíbhá nda i véna.

³ Dì, ì dré àyikya mārábà nda ni rùzo tswàle gò, logózóá nzile drígálé sè.

⁴ Gò amvú líyí nda dré mārábà àzya mùzo lìle àyi véna. Dì, ì dré akódhi nda ni drì tswàzo, kanyò fèzo drá.

⁵ Amvú líyí nda dré gòzo mārábà ni na mu lìle gò, ì dré akódhi nda ni pfùzo dràle. Dré gòzo mārábà àruka bí dhi ki mu gò, ì dré àruka ni ki tswàzo, àruka ni ki tupfúzo todràle.

⁶ Tayí tá ngbà 'í amvú líyí nda ni mváagó dré lèle tò dhi kòdhya. Dì kùdù ro dhì, dré kpà akódhi nda ni mùzo lìle àyi véna. Adré tá kisúá dhi: «Í ni áma mváagó ni lindrì bha!»

⁷ Dì, vínò líkíbhá nda ì dré tazoá àyi kòfalésé dhi: «Kònàdhi dhya dra amvú kònìdhi ni kisúlépi tàyilè ro dhi 'i. Mà kòli akódhi ni pfu dràle, amvú dré tá kitswálé kisulé tàyilè ro nda kàdréro áma dré!»

⁸ Dì ì dré ngàzo akódhi ni ru pfùle dràle gò, àbvò ni ni bhèzo amvú nda 'ásè kivi na.»

⁹ Yésu gò lizíá dhi: «Mì adré kisúá dhi, amvú líyí nda ni 'oá ngíni? Akódhi ni tsa vínò líkíbhá nda ki tupfú todràle gò, gòzo amvú vínò àdhya nda ni tayí móndí àruka i drígá.

¹⁰ Mì nà rè tà tisile Gíká ni Kúlí na kònìdhi ko?

«Kírà dzó sibhá ì dré gàle gágà dhi, gò atsálé kírà agógó dzó nda dré adrézó áyi totó dríá dhi ró.

¹¹ Kòrìdhi tà Mírì dré 'òle ni dhì 'i. Dì tà nda líndrìga ró áma mlésè!»*

¹² Gò Yúdá ànzi ki kàdrì ì dré gòzo adrélé láti nda kitswázó Yésu ni ru dhi bvò. Angyá ko, ì nì tá tàle dhi, akódhi pí tá pídhígó nda àyi rú dhì be. Dì, ì dré tá adrélé móndyá zyandre dhi ki ro dhi sè dhi, ì dré akódhi ni tayízó gò, lìzo.

*Kàyisàrà, Rómà ki ópí kàdrì ni mèdáyì gìma
(A kònò kpà Mátáyò 22:15-22; Lúkà 20:20-26)*

¹³ Amvolàsá dhi, ì dré Fàrisáyò àruka ki mùzo móndí àruka ópí Eródè àdhya íbe lìle Yésu véna, kitswálé akódhi ni 'o la'ìle kúlí dré tá adrélé tàle dhì ì silé dhì bvò.

¹⁴ Àyi nda ì dré tazoá drá dhi: «Tadhálépi, mà nì tàle dhi, mí adré tròle tà bàti rú dhì be. Mí adré kpà móndí ki lindrì nì tà kisú ko, mí dré adrélé àyi ki no twátwa ko dhì sè. Mí adré kpà Gíká ni tà tadhá tà bàti sè. Dì mí tà rè áma dré ká: Ama ki tátrítrí kúlí ka'í, à kàdré Kàyisàrà ni mèdáyì gí dhì 'í? Kó ngalè, ka'í ko? Lè mà kàdré gíá, kó ngalè mà kàdré gíá ko?»

¹⁵ Dì, Yésu dré ina àyi ki túrúpfú tà nizo kyá gò, logózóá àyi dré dhi: «Mì adré áma tabhì lítlé àdho tà sè? Mì afè dénàri àlo dhì má dré nòle.»†

¹⁶ Dì ì dré láfa lò'wa nda ni fèzo drá. Gò dré lizizóá àyi tí dhì: «Móndí líndrì kònìdhi tsàle ru tisile dríá kònìdhi be dhì, àdhi àdhya 'i?» † logó drá dhi: «Kàyisàrà àdhya 'i.»

¹⁷ Dì Yésu tà àyi dré dhi: «Mì kàdré di ngá Kàyisàrà àdhya ni fe Kàyisàrà dré, adrézó kpà ngá Gíká àdhya ni fe Gíká dré.» † kòyi akódhi ni kúlí nda dre dhì, àyi ki lindrì dré gàzo bhwàbhwa akódhi ni tà sè.

* **12:11 12:11** A kònò Longó ì 118:22-23. † **12:15 12:15** «Dènàri» kònìdhi tá láfa lò'wa adrézó tà 'o ásà Rómà ki ópí 'ásè dhì 'i.

Tà lizilé ngangà dràdrà 'àsè dhi ni tà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 22:23-33; Lúka 20:27-40)

18 Amvolàsà dhi, Sàdùkáyò àruka ì dré alizo Yésu vélé kitswálé tà lizí tíá. (Ayi nda ì adré tàá dhi, ngangà dràdrà 'àsè dhi yókódhó.) Dì ì tà drá dhi:

19 «Tadhálépi, Mósè tisi àma dré dhi: «Agó àlo adrélépi mvá àko dhi kòdrà àyi tòkò ni tayí dhi, lè adrúpi ni kòdo tàytòkò nda mòle, kitswázó ànzi ti àyi adrúpi dràlepi nda dré.»[‡]

20 Dì àgo nzi-drì-rì adrúpi ró dhi ì tá be. Ayi ki kàyò dré tòkò àlo dhi ni mòzo gò, dràzo tólò mvá tí àko ró.

21 Adrúpi ni ni rì dré tòkò nda ni dòzo mòle gò, dré kpà dràzo tólò mvá ti àko ró. Tà nda dré kpà ru 'òzo kònini adrúpi ni ni na rú,

22 tsàle byá adrúpi ni ni nzi-drì-rì rú. Ayi títi nda ì todrà mvá ti àko ró. Kùdù ro dhi, tòkò nda dré kpà dràzo.

23 Dì kítú mómí ì dré dra ngàzo dràdrà 'àsè dhi tú dhi, adrúpi nzi-drì-rì nda ì kòfalé dhi, tòkò nda ni adré tsítsi dhi àdhi dré? Angyá ko, àyi títi nda ì do tá akódhi mòle àyi dré tòkò ró.»

24 Yésu logó àyi dré dhi: «Mì lití àmi ki tàndi ì dre, mà dré Giká ni Kúlí ì rinyí ni ìbe dhi ki nìle ko dhi sè.

25 Kítú mómí ì dré dra ngàzo dràdrà 'àsè dhi tú dhi, ì gò adréle ru mo ko. Ì gò kpà adréle àyi ki ànzi ki fe mòle ko. Be ró dhi, ì ni àyikya adré ngoró ángélo bhù na dhi ì tìni.

26 Dì, kàdré ìna ngangà dràdrà 'àsè dhi ni tà sè dhi, mì nà rè Mósè ni búkù na, tà Giká dré tá tàle drá fanzì adrélépi kòle àtsi ró dhi na dhi ko? Akódhi tà tá dhi: «Ma Giká Abàràrà àdhya 'i, Ìsákà àdhya 'i, ìndì Yàkòbhò àdhya 'i.»[§]

27 Dì Giká nda Giká àbvò kya 'i ko. Be ró dhi, akódhi ìna Giká mómíyá lídrì ro dhi kya 'i. Mì lití àmi tà tàndi ró dre.»

Tòlì kàdrì lavulé dhi

(A kònò kpà Mátáyò 22:34-40; Lúka 10:25-28)

28 Tàtrítrí kúlí tadhábhá ki àlo kòyi àyi nda ì tà kayíra'a àyi kòfalèsè dre dhi, dré atógyàzoá dhi, Yésu logó kúlí àyi dré kyá. Dì dré àyi kisizó ànyi akódhi làga, akódhi ni lizí tàzoá dhi: «Tòlì títi dhi ì kòfalé dhi, tòlì kàdrì lavulé dhi àngùdhi 'i?»

29 Yésu logó drá dhi: «Tòlì kàdrì lavulé dhi, kònìdhi 'i: «Ìsèrèlè ànzi ì, mì yi rè ká! Mírì àma ki Giká, Mírì 'i kalóma.

30 Lè mí kàdré Mírì àmi Giká ni le àmi togó sè wáyi, àmi lídrì sè wáyi, àmi tà kisùkisù sè wáyi, ìndì àmi rinyí sè wáyi.»^{*}

31 Tòlì ni rì, kònìdhi 'i: «Lè mí kàdré àmi àzya ni le ngoró mí dré adréle àmi tàndi ni le dhi tìni.»[†] Tòlì àzya kàdrì tòlì rì kòdhi ki lavulépi dhi yókódhó.»

32 Dì tàtrítrí kúlí tadhálepi nda tà drá dhi: «Tadhálepi, tà mí dré tàle kòdhi, tà bàti 'i. Mí tà kyá tàle dhi, Giká ngbà 'i àlo kwákwá, ìndì àzya ni akódhi rùsè dhi yókódhó.

33 Adréle Giká ni le togó wáyi sè, tà nìni wáyi sè ìndì rinyí wáyi sè dhi, ìndì adréle dhya ki àzya ni le dhya ki tàndi tìni dhi kàdrì lavulé, kà'wá

[‡] 12:19 12:19 A kònò Dùtèrònómè 25:5-6. [§] 12:26 12:26 A kònò Pfòma 3:6. ^{*} 12:30 12:30 A kònò Dùtèrònómè 6:4-5. [†] 12:31 12:31 A kònò Lèvitikè 19:18.

títí adrélé zàle mòbòmà ro dhi i rúsè, ìndì ngá títí adrélé fèle Giká dré mòbòmà ro dhi i rúsè.»

³⁴ Di Yésu kònò akódhi logó tá kúlí tògyá sè dhi dre dhi, dré tazoá drá dhi: «Mí vwàvwà ro Giká ni Òpì rúsè ko.»

Di kidhólé lókyá nda sè dhi, dhya àlo dré gòzo véle tà tabhì lizilé akódhi tí ko.

Mèsíyà i Dàwídi be dhi

(A kònò kpà Mátáyò 22:41-46; Lúkà 20:41-44)

³⁵ Yésu dré tá adrerà'a tà tadhá mómí i dré tépelò na dhi 'á dhi, dré lizizóá dhi: «Tátrítrí kúlí tadhábhá ì adré taa dhi, Mèsíyà Dàwídi ni mvá 'i dhi ngíni?»

³⁶ Tàko ko, Dàwídi ni tàndi tà tá Tirí Lólo ni rinyí sè dhi:

«Mírì Giká tà áma Mírì dré dhi:

Mí àlì lirlé áma dríágo lésè,

tsàle lókyá má dré dra ámi kàribhá ki bhàzo

adréle ámi pá zàle dhi 'á.»[‡]

³⁷ Kódhi Dàwídi ni tàndi adré Mèsíyà ni zi áyi Mírì ro. Di Mèsíyà nda ni kitswá kpà adréle akódhi ni mvá ro ngíníngíni ró?»

Di mómíyá zyandre lavulé nda ì adré tá akódhi ni yi lovó sè.

Yésu se mómí ki bí tátrítrí kúlí tadhábhá ki tà sè

(A kònò kpà Mátáyò 23:1-36; Lúkà 20:45-47)

³⁸ Yésu dré rè dhu adrerà'a àyi ki tadhá dhi 'á dhi, dré tazoá dhi: «Mí kàdré ámi ki líkí tátrítrí kúlí tadhábhá ki tà sè. Angyá ko, àyi nda ì adré kánzo kàtswakàtswa dhi ki le asolé àyi rú, adrezó tatsilé ába mómí i kòfalésè. Ì adré leá dhi, à kàdré mòdo fe àyi dré lindrì sè ngá lagirà ì 'ásè.

³⁹ Ì adré leá lirlé àrà lindrì àdhya lísámbò dzó i 'ásè dhi i 'ásè, adrezó kpà leá lirlé mísá lindrì àdhya gwányá i 'ásè dhi i làgàsè.

⁴⁰ Ì adré tàytòkó ki ngá ki kàrí títí. Ì adré kpà tà zi Giká tí vwàvwà ro, à kònòró àyi be dhi hvó. Di kítú dra tàbvó tazo dhi tú dhi, à ni tà ño àyi dri tà tàndi ró.»

Ngá tàytòkó àlo lemerè ro dhi dré fèle Giká dré dhi

(A kònò kpà Lúkà 21:1-4)

⁴¹ Amvolàsà dhi, Yésu dré lirlízo tépelò na, àrà adrezó làfa fe Giká dré dhi kandrá, adréle mómí zyandre dhi ki no adrerà'a àyi ki làfa bhe kpúkúbhú adrezó làfa líkí dhi na. Ngábhá bí dhi ì adré tá làfa bhe lána bí.

⁴² Gò tàytòkó àlo lemerè ro dhi dré kpà alizo làfa lò'wa nzí tsàtsà rì làgí be tsà dhi ki bhe lána.

⁴³ Di Yésu dré áyi lebèbhá ki azizó, tazoá àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Tàytòkó lemerè ro kódhi bhà ìna kpúkúbhú na làfa kàdrì, mómíyá àruka títí dhi kya ki lavú.

⁴⁴ Tàko ko, àyi títí nda ì adó àyikya àyi ki ngá ki drì fèle kòdhya. Di, tòkó lemerè ro nda adó ìna ngá títí ì dré tá adrezó ába kitswázó adréle àsà dhi ì fèle kòdhya.»

[‡] 12:36 12:36 A kònò Longó i 110:1.

13

Yésu longó tépelò ni pfùma ni tà

(A kònò kpà Mátáyò 24:1-2; Lúkà 21:5-6)

¹ Yésu dré tá adrérà'a apfòle tépelò lésè dhi 'á dhi, akódhi ni lebèbhá ká àlo dré tàzoá drá dhi: «Tadhálépi, mí nò rè dzó kàdrì gú kòni ì, àyi kì kírà fbe ká!»

² Di Yésu logó drá dhi: «Mí nò tsì dzó kàdrì kòni ì 'í? Lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, à gò vélé àyi kì kírà kì àlo kisé àzuya ni dri ko. A ni kírà nda kì lebhé títi kìnì mi.»

Tà dra ru 'obhá lókyá kùdù ni tà tadházó dhi ì

(A kònò kpà Mátáyò 24:3-14; Lúkà 21:7-19)

³ Amvolásà dhi, Yésu ì dré lìzo mbàle kòngó Olivè fa kya dr̄ina gò, akódhi dré lirízó àrà kitswázó tépelò no lásà bwà dhi na. Gò Pétèró, Yàkòbhò, Yowánì, tsàle Andréyà be dhi ì dré akódhi ni lizízó àyi pátì, tàzoá dhi:

⁴ «Mí tà rè àma dré, tà nda kòdhi kì atsá ángutú ya dhi ká? Adho tà ni ru 'o dr̄idri tadházóá dhi, tà títi nda ì adrè 'òle ru 'o káyá dhi ni?»

⁵ Yésu logó àyi dré dhi: «Mì kàdré àmi kì líkí dóro, dhya àlo kòlitiró àmi ko.

⁶ Tàko ko, móndí bí dhi kì alì áma rú sè adrélé táá dhi, <Ma Mèsiyà 'ì!> gò, ì dré móndí zyandre dhi kì litízó.

⁷ Mì ni àdzú kì kpòrò yi ànyi, adrézó kpà àdzú kì rúbì yi làwú làvo na. Di, mì kòtayì àmi kì togó adrélé gàle ásà dhi ko. Tàko ko, adrè làá dhi, tà nda kòdhi ì kò'o rè zyà ru 'íká. Di, lókyá kùdù atsá rè ko.

⁸ Súrú kì àdzú bhu súrú àruka fbe. Opì kì kpà àdzú bhu òpì àruka fbe. Kàdikàdi ni bvò kosé, indì kàràbhò ni dhe àrà twátwa ì 'àsè. Di, tà nda kòdhi kì ngbà 'í adrè ngóro tòkò ni mváaswa ni kidhoma tíni.

⁹ Di àmi ró dhi, mì kàdré àmi kì líkí dóro. Tàko ko, à ni àmi kì 'o topfòle tàbvò tãrà ì 'àsè, adrézó àmi kì bhwa lisámbò dzó ì 'àsè. Áma tà sè dhi, mì ni àmi kì totó gùvèrènére ì kandrá indì ópí kàdrì ì kandrá, mì kòkitswáro áma tà mì dré nòle indì mì dré yile dhi kì longó àyi dré be dhi bvò.

¹⁰ Tàko ko, adrè làá dhi, à kòlongó rè zyà Rúbì Tani súrú títi ì dré 'íká.

¹¹ Di, à kàdré àmi kì dri tàbvò tàle dhi, mì kòbhà àmi kì togó adrélé lanzile tà mì dré dra tàle àmi rúsè dhi dri dhi ko. Be ró dhi, mì kàdré ndrì tà Gíká dré dra fèle àmi dré tàle lókyá nda sè dhi ni tà kòdhya. Angyá ko, mì ni adrè tà nda ni tà àmi ko. Be ró dhi, Tiri Lólo ni adrè táá ni.

¹² Móndí kì àyi kì adrupi kì lefè todràle kàribhá ì drigá. Anzi kì atá kì kpà àyi kì ànzi kì lefè todràle. Anzimvá kì ligí àyi kì tibhá ì rú, adrézó àyi kì 'o todràle.

¹³ Mòndyá títi dhi kì togó kònze bha àmi rú áma tà sè. Di, dhya adrélépi ìna togó tsì, adrézó àyi totó tãtà tsàle kùdù na dhi ni adrì.»

Kizà kàdrì lavúle dhi

(A kònò kpà Mátáyò 24:15-28; Lúkà 21:20-24)

¹⁴ «Di mì ni <ngá adrélé gàle gágà adrélépi ngá lólo dhi kì kizá dhi> ni no adrérà'a àyi totó àrà kitswálépi tá kàdré lána ko dhi na.* (Lè dhya adrélépi tà kòdhi ni na dhi kàdré àndu ni ni ni dóro.) Lókyá nda sè dhi, lè mòndyá dra adrèbhá bvò Yùdáyà àdhya na dhi ì kòlapá ràle kòngó ì dr̄ina.

* 13:14 13:14 A kònò Danyèlè 9:27; 11:31; 12:11.

15 Lè kpà dhya dra adrélépi áyi dzó dr̄ina dhi kàsi file dzó na, áyi ngá ki do lapázó ába dhi ko.

16 Dhya dra adrélépi amvú na dhi kògò nzìle í bhàna áyi kítá kidhì ádhya ni do lapázó ába dhi ko.

17 Kítú nda í tú dhi, kizà ni adré kàdrì tòkò adrébhá 'a íbe dhi í dré, ìndì tòkò adrébhá bà fe ànzimvá í dré dhi í dré.

18 Mì kàdré tà zi Gìká tí, àmi ki lapama nda kàdrérò kidhì lókyá sè ko.†

19 Tàko ko, kizà kítú nda kya ni adré kàdrì lavulé. A nò rè kizà kára be kònnì nda ko, kidhólé Gìká dré bvò bhàrà lésè atsálé ándrò kòndhi. A kitswá kpà gòle véle noà tàdzí ko.

20 Kònò Mírì kòki tá kítú nda ki bvò ko dhi, dhya àlo bvò dri dhi kitswá tá adréle bwà ko. Di, Mírì ki ina kítú nda ki bvò mónnyá í dré zìle dhi ki tà sè.

21 Lókyá nda sè dhi, à kàdré tàá àmi dré dhi <Mì nò rè ká, Mèsíyà kònwà!> dhi, mì kòkà'í ko. A kàdré kó tàá dhi <Akódhi kònale!> dhi, mì kòkà'í ko.

22 Tàko ko, mèsíyà kinzò ro dhi ki apfò profétà kinzò ro dhi íbe adréle tà kàdrì línrìga ró adrébhá àyi ki r̄inyí tadhá dhi ki 'o, kòkitswá dhi, ì dré nd̄indì mónnyá Gìká dré zìle dhi ki litízó.

23 Má longó àmi dré tà nda kòdhi í títi dr̄idri. Di mì kàdré tàmiḡa dri.»

Móndí ni Mvá ni agòma

(A kònò kpà Mátáyò 24:29-31; Lúkà 21:25-28)

24 «Kítú nda í tú, kizà kàdrì nda àmvolésè dhi, <kítú ni mì ni atsá t̄inimvá ro, mbã gò véle mvèle ko,

25 bh̄ibhinya ki ledhé bhù lésè, ìndì r̄inyí bhù na dhi ki ru kizí.>‡

26 Di lókyá nda sè dhi, mónnyá títi dhi ki Móndí ni Mvá ni no adrérà'a àlìle nd̄uruku í 'àsè, r̄inyí kàdrì be ìndì mìlanzilanzì kàdrì be.

27 Gò akódhi dré áyi ángéló ki mùzo lile áyi mónnyá í dré zìle dhi ki kimó bvò ni pá su dhi í lésè, kidhólé bvò ni kùdù lésè, tsàle byá bhù ni kùdù na.»

Tà tadhále figi fa ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 24:32-35; Lúkà 21:29-33)

28 «Lè mì kàdré tà tadhále figi fa ni tà rú dhi ni àndu ni dóro. Figi fa ni dr̄iti kàdré atsálé m̄alimáli gò, bí ni dré adrézó ròle dhi, mì ni tàle dhi, yigù ànyi dhi be.

29 Kòkpà kòdhi t̄ini, lókyá mì dré dra tà nda kòdhi ki nòzo adrérà'a ru 'o dhi tú dhi, lè mì kònnì tàle dhi, Móndí ni Mvá látì 'á, nd̄indì àmi ki dzó tí káyá dhi.

30 Má adré tà bàti ta àmi dré: Mónnyá dra adrébhá lídrì íbe lókyá nda sè dhi ì kitswá dràle títi dr̄idri tà títi nda ì dré dra ru 'òzo dhi kandrá ko.

31 Bhù í bvò be dhi ki akí. Di, áma kúllì í kitswá àyikya tàdzí akilé ko.»

Gìká ni ngbà 'í lókyá kùdù ni

(A kònò kpà Mátáyò 24:36-44)

† 13:18 13:18 Yúdà ànzi ki bvò na dhi, «kidhì lókyá» kòndhi, lókyá kidhì ro kóná àlo na, adrélépi gile vwàwvã ro dhi 'i. ‡ 13:25 13:25 A kònò Esáyà 13:10; 34:4; Ezèkyélé 32:7; Yòwélé 2:10; 3:4.

32 «Di, dhya àlo nǐ ína kítú 'i yà, kó ngalè sàà 'i yà tà nda ì dré dra ru 'òzo dhi ko. Ndàndì àngéló bhù na dhi 'i yà, kó ngalè Giká nǐ Mvágó 'i yà dhi, ì nǐ ko. Giká Atá nǐ ngbà 'í nǐ kalóma.

33 Adré di leá dhi, mì kàdré àmi ki líkí, adrézó tàmǐga dri! Tàko ko, mì nǐ ngalè lókyá nda ni atsá ángutú ya dhi ko.

34 Tà nda kòdhi ngóro agó àlo adrélépi 'òle lile atsí na dhi àdhya tǐni. Akódhi nda adré rǐnyí fe áyi mǎrábà àlo àlo títí dhi ì dré adrézó àyi ki àzì 'o gò, dré adrézó tǎá dhya adrélépi dzótí líkí dhi dré dhi, kàdré tàmǐga dri. Di dré adrézó dzó nda ni tayí lizo.

35 Mǐ kàdré di tàmǐga dri. Angyá ko, mì nǐ lókyá ángùdhi dzó liyí nda dré dra agòzo ásà dhi ko, gba kàdré ìndró sè yà, ngátsi kítógá sè yà, àgólòwa dré tsirà bherà'a yà, kó ngalè drùbhì sè yà dhi.

36 Di akódhi kàgò ngbò ró dhi, mì kòtayí àmi akódhi dré kisúlé adrérà'a ayi ko dhi ko.

37 Tà má dré adrélé tàle àmi dré kòndhi, má adré kpà tǎá mónnyá títí ì dré: Mǐ kàdré tàmǐga dri!»

14

Yúdà ànzi ki kàdrì ì ndà láti Yésu ni rùzo pfulè dràle

(A kònò kpà Mátáyò 26:1-5; Lúka 22:1-2; Yòwànì 11:45-53)

1 Tayí tá kítú rǐ gwányá Pásiká àdhya ì Mápá tàkú àko dhi àdhya be dhi ì dré atsázó. Kòwánà kàdrì ì tǎtrítí kúlí tadhábhá ìbe dhi ì adré tá láti nda kitswázó Yésu ni ru túrúpú sè, pfulè dràle.

2 Di, ì adré tá tǎá dhi, ì kò'o tà nda gwányá Pásiká àdhya tú ko, mónnyá zyandre dhi ì kòligíro àyi ìbe ko sè.

Tòkó àlo dhi dà mǎlǎsì Yésu dri

(A kònò kpà Mátáyò 26:6-13; Yòwànì 12:1-8)

3 Lókyá nda sè dhi, Yésu lǐ tá Bètǎnǐyà na, file Símónà atú kàrí dré tá rùle dhi ni dzó na gò, dré lirízó mísá làga kitswálé ngá nya. Gò tòkó àlo dhi dré afízó mòlàngì mvá ledélé àlàbásterè sè, gǎlepi mǎlǎsì làgì kyàkyà dhi sè bǐ dhi be.* A ladhí tá mǎlǎsì nda tsèrelé nǎradà sè.† Di tòkó nda dré mòlàngì nda ni tǐjòzo gò, mǎlǎsì nda ni dàzo Yésu dri.

4 Mòndí àruka adrèbhá tá dzó nda 'á dhi ì kònò tà nda dre dhi, àyi ki togó dré aswázó gò, ì dré adrézó tǎá àyi kòfalèsè dhi: «À kizá tsǐ mǎlǎsì kòdhi àdho tà sè?

5 Kònò à ni tá kitswá lagíá làfa lò'wa kámá-na sè gò, làfa nda ni fèzo lemerèbhá ì dré!‡ Di ì dré adrézó tòkó nda ni ndrì tà tǎndi ró.

6 Di, Yésu dré tǎzoá àyi dré dhi: «Mǐ tayí tòkó kòndhi. Mǐ adré akódhi nǐ ndrì kizá àdho tà sè? Tà dré 'òle má dré kòdhi, tà avélépi tò dhi 'i.

7 Angyá ko, mì adré ngbú adrélé lemerèbhá ìbe àmi kòfalé, ìndì mì kitswá àyi ki ledé lókyá ángùdhi mì dré adrélé lèle dhi sè. Di, mì kitswá ngbú adrélé tùmǎní má be ko.

* 14:3 14:3 Alàbásterè kòndhi, kírá kemve kpírikpírì làgì be kàdrì, adrézó mòlàngì ledé ásà dhi 'i.

† 14:3 14:3 Nǎradà kòndhi, dò àlo tǎdzí be dóro ìndì làgì be kàdrì, adrézó mǎlǎsì ladhí ásà dhi 'i.

‡ 14:5 14:5 A adré tá làfa lò'wa kòni ki rú zi «dénǎrì». Dénǎrì kámá-na kòni ì tá làfa adrélé fèle mòndí àlo dré àzì 'òle kóná àlo sè dhi tí dhi 'i.

8 Tòkò kònìdhi 'o tà dré tá kitswálé 'òle dhi kòdhyà. Dà màlàsì má rú drìdrì, kitswázó áma rúbhá ledé bhàle mógó na dhi bvó.

9 Má adré tà bàti ta àmi dré: Arà títi bvó wáyi 'àsè à dré dra Rúbí Tani longózó dhi i 'àsè dhi, à ni kókpa tà tòkò kònìdhi dré 'òle kòdhi ni títi, akódhi ni tà kisùzo.»

*Yùdàsì ì yi ru kòwánà kàdrì ìbe, kòlèferó Yésu àyi drígá
(A kònò kpà Mátáyò 26:14-16; Lúkà 22:3-6)*

10 Amvolàsà dhi, Yùdàsì Isìkàrìyótà, Yésu ni lebhèbhá mudrì-drì-rì dhi ki àlo dré ngàzo lìle tà ta kòwánà kàdrì ìbe, kitswázó Yésu ni lefè àyi drígá dhi bvó.

11 Àyi nda ì kòyi tà dré tàle nda dre dhi, ì dré lenzézó àsà gò, ì dré lazizóá dhi, ì ni làfa fe drá. Di Yùdàsì dré kidhózó adrélé lókyá dóro Yésu ni lefèzo àyi drígá dhi ni nda.

*Yésu ì nya gwányá Pásikà àdhyà lebhèbhá ni ìbe
(A kònò kpà Mátáyò 26:17-25; Lúkà 22:7-14, 21-23; Yòwàni 13:21-30)*

12 Gwányá Mápà tàkù àko dhi àdhyà ni kítù ni àlo adrézó kábilígyà mvá Pásikà àdhyà ni pfu dràle mòbòmà ro dhi sè dhi, Yésu ni lebhèbhá ì dré akódhi ni lizízó tàzoá dhi: «Mí adré leá dhi, mà kòlì ngá ladhí mí dré gwányá Pásikà àdhyà ni nyàzo dhi ángwà?»

13 Di Yésu dré àyi lebhèbhá rì dhi ki mùzo, tàzoá àyi dré dhi: «Mì lè bhàandre na. Mì ni drì si agó àlo adrélépi yí do lìdrì na dhi be. Mì dhe akódhi nda bvó.

14 Dzó dré dra fizo lána dhi na dhi, mì kòtà dzó nda ni líyí dré dhi: <Dhya tà tadhálepí dhi adré ámi lizí: Dzó 'a kàle mà dré kitswázó Pásikà nya áma lebhèbhá ìbe dhi ángwà?»

15 Di akódhi nda ni dzó 'a kàle kàdrì kurú na dhi ni tadhá àmi dré. A tobhá mísá ì ngá àruka ìbe tayílé lána gànzi ró. Mì kòladhí ngá àma dré kònàle.»

16 Di akódhi ni lebhèbhá nda ì dré lizo bhàandre na gò, ì dré tà títi nda ki kisúzó ngóro dré tá tàle àyi dré dhi tìni. Gò ì dré ngá ladhízo kitswázó gwányá Pásikà àdhyà ni nya.

17 Ìndró kàdrì dre dhi, Yésu ì dré tsàzo lirlé mísá làgàsè tùmáni akódhi ni lebhèbhá mudrì-drì-rì dhi ìbe.

18 Ì dré tá adrerà'a ngá nya dhi 'á dhi, Yésu dré tàzoá dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Àmi ki àlo adrélépi ngá nya tùmáni má be dhi ni áma lefè kàribhá ì drígá.»

19 Di kizà dré àyi ki 'òzo gò, àyi àlo àlo títi dhi ì dré kidhózó adrélé tàà drá dhi: «Zakó ína ma 'i ko?»

20 Akódhi logó àyi dré dhi: «Akódhi nda àmi mudrì-drì-rì ni ki àlo 'i. Akódhi dhyà adrélépi mápà so má be sàni àlo na dhi 'i.

21 Tà bàti ró dhi, Móndí ni Mvá ni lì dràle ngóro tísìle akódhi ni tà dri Giká ni Kúlí na dhi tìni. Di, kizà ni ína adré kàdrì dhyà dra Móndí ni Mvá nda ni lefèlepí dhi dré! Dóro ni tá dhyà nda ni ùle ko dhi.»

*Mìrì ni rúbhá ì kàrì ni be dhi
(A kònò kpà Mátáyò 26:26-30; Lúkà 22:14-20; 1 Kòrìntòbhá ì 11:23-25)*

22 Ì dré tá adrérà'a ngá nya dhi 'á dhi, Yésu dré mápà adózó, tà tani zìzo dríá Giká tí gò, ǹòzoá fèle áyi lebèbhá ì dré gò, tàzoá dhi: «Mì do nyàle. Kòndhi áma rúbhá 'i.»

23 Dré kpà kópò adózó, àwoyà tàzo Giká dré gò, fèzoá àyi dré. Di àyi títi nda ì dré mvùzoá.

24 Dré tàzoá àyi dré dhi: «Kòndhi áma kàrí adrélépi tà Giká dré bhàle ru yìzo móndí ìbe dhi ni 'o kitswálé títi dhi 'i. Kàrí nda ni kutú móndí zyandre ì dré. §

25 Má adrè tà bàti ta àmi dré: Má gò vélé vínò mvu ko, tsàle kítú má dré dra vínò tídhí ro dhi ni mvùzo Giká ni Opì na dhi tú.»

26 Di ì dré longó ngòzo lenzézó Giká ni rú sè gò, ì dré pfòzo lile mbàle kòngò Olivè fa kya drina.

Yésu longó dhi, Pèteró ni áyi ga

(A kònò kpà Mátáyò 26:31-35; Lúkà 22:31-34; Yòwánì 13:36-38)

27 Gò Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Àmi títi, mì ni áma tayí adrélé kalóma.

Tàko ko, Giká ni Kúlí adrè tàà dhi:

«Má ni kábilígyà líkílépi ni tswa dràle gò,

à dré kábilígyà nda ki 'òzo ayílé.»*

28 Di, má kônga mána dràdrà 'àsè dre dhi, má ni li drìdrì àmi kandrána Gàlláyà na.»

29 Di Pèteró tà drá dhi: «Tágba móndyá títi dhi ì kòtayí mi yà dhi, má kitswá mána ámi tayí tàdzí ko!»

30 Yésu logó drá dhi: «Má adrè tà bàti ta mí dré: Ndìndì ngátsi ándrò kòndhi sè, drìdrì àgólòwa dré dra tsírà bhèzo vèsè be rì dhi kandrá dhi, mí ni mína áma ga vèsè be na.»

31 Di, Pèteró gò logóá drá rìnyí sè dhi: «Tágba kòkitswá mà dré dràzo tùmání mí be yà dhi, má kitswá tàdzí ámi ga ko.» Gò Yésu ni lebèbhá áruka títi dhi ì dré kókpà tàzoá kònni.

Yésu zi tà Giká tí Gètèsèmání na

(A kònò kpà Mátáyò 26:36-46; Lúkà 22:39-46)

32 Amvolásà dhi, Yésu ì dré lizo lebèbhá ni ìbe tsàle àrà rú zìle Gètèsèmání dhi na. Gò dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì lírì kònwa, má kòlìrò adrélé tà zi Giká tí.»

33 Dré Pèteró ki drìzo Yàkòbhò ìbe ìndì Yòwánì be í vèsè. Gò akódhi ni togó dré kidhózó adrélé kizà nya, adrézó lanzìle lavulé.

34 Di dré tàzoá àyi dré dhi: «Áma togó adrè ǹòle kizà dré, tsàle ndìndì dràdrà mìle. Mì kàdré kònwa, adrélé tàmgà dri.»

35 Kòlì vwàle àyi rúsè tsà dre dhi, dré dhèzo kìnì mi adrélé tà zi Giká tí, kòkitswá m̀lásà dhi, lókyá kizà àdhya nda kòngaró í rúsè be dhi bvó.

36 Adrè tá tàà dhi: «Ábbà, Tátá, mi rìnyí ìbe kitswázó tà títi dhi ki 'o. Mí kòdo kópò kizà àdhya kòdhi má vélèsè wà. Di, mí kò'o tà má dré adrélé lèle dhi kòdhya ko. Be ró dhi, mí kò'o tà mí dré adrélé lèle dhi kòdhya.»

37 Gò dré gòzo áyi lebèbhá nda ì véna, àyi ki kisú ayí na. Dré tàzoá Pèteró dré dhi: «Simónà, mí adrè ayí ko? Mí kitswá tá tsì adrélé tàmgà dri ngbà 'í sàà àlo bwà ko?

§ 14:24 14:24 A kònò Pfòma 24:8; Yèrèmíyà 31:31-34. * 14:27 14:27 A kònò Zàkàriyà 13:7.

38 Lè m̀ kàdré tàmìga dri, adrélé kpà tà zi Giká tí, kòtayíró àmi tà dré tabhìle, àmi ki 'òzo dhèle tàkonzì na dhi ko. Bàti, dhyá ki togó àtsi ró adrézó tà dóro 'o. Di, dhyá ki rúbhá ína yàya.»

39 Yésu dré gòzo tódhyá lìle tà zi Giká tí ngóro dré tá zìle drìdrì dhi tìni.

40 Gò dré gòzo tódhyá gòle àyi ki kisú ayí na, àyi ki m̀ dré tá adrélé ayí ro dhi sè. Di ì ǹ tá vélé ì ni kúlí logó drá ngíni ya dhi ko.

41 Bvóá dhi, dré gòzo gòle àyi lebhèbhá nda ì véna vèsè ni na sè, taa àyi dré dhi: «M̀ adré dhu rè ayí ko, adrézó lovólé? Kítswá dre. Lókyá atsó dre. M̀ nò rè ká! A adré 'òle Móndí ni Mvá ni lefè tàkonzìbhá ì drigá.

42 M̀ nga, mà kòlìró! Dhya adrélépi áma lefè dhi atsó dre!»

Yésu ni rùma

(A kònò kpà Mátáyò 26:47-56; Lúkà 22:47-53; Yòwàni 18:3-12)

43 Gbã kòdhwa, Yésu dré rè dhu adrérà'a tà ta dhi 'á dhi, Yùdásì, akódhi ni lebhèbhá mudrì-drì-rì dhi ki àlo dré atsó. Adrì tá ì vèsè móndí zyandre angábhá kòwánà kàdrì ì, tátrítrí kúlí tadhábhá ì ìndì bhàgo ì vélésè dhi ì be. Ayi nda ì ru tá sápi ì fa íbe àyi drigá.

44 Yùdásì adrélépi 'òle Yésu ni lefè nda tà tá àyi dré dhi, ì ni akódhi àdhi 'ì yà dhi ni tadhá àyi dré dhi kònini: «Dhya má dré dra kamúlé dhi, akódhi 'ì. M̀ kòru di akódhi, drìzoá lìzo ába, adrézó líkiá dóro.»

45 Di Yùdásì nda dré ìndì àyi kisízo ànyi Yésu làga, taa drá dhi: «Rábbì!» Dré akódhi ni kamúzó.

46 Gò móndyá nda ì dré dhèzo Yésu dri, akódhi ni ru.

47 Di, dhya adrèbhá tá Yésu làga dhi ki àlo dré ngàzo àyi sápi asé gò, kòwánà ki kàdrì ni màràbà ni bí bvwàzo kile.

48 Yésu dré tazoá àyi dré dhi: «Ma vo kùgú 'ì gò, m̀ dré adrézó allé sápi íbe ìndì fa íbe kitswálé áma ru ni?»

49 Kítú àlo àlo títì ì sè dhi, má adré tá àmi kòfalé, adrélé tà tadhá tépelò na dhi, m̀ ru tá ma ko. Di, tà kòdhi ì atsó kònini, kitswálé tà tisile áma tà dri Giká ni Kúlí na dhi ì kò'oró ru be dhi bvó.»

50 Gò akódhi ni lebhèbhá títì dhi ì dré akódhi ni tayízo lapázó.

51 Kàdhurà àlo kítá asólépi ì rú ngbà 'ì àlo dhi dré ngàzo adrélé Yésu ni lebè. A adré tá 'òle akódhi ni ru ká,

52 di, dré lapázó rale bvólíró ro, kítá ína ni tayí.

Yésu pfo kòwánà ki kàdrì ì kandrá bhàgo kàdrì íbe

(A kònò kpà Mátáyò 26:57-68; Lúkà 22:54-55, 63-71; Yòwàni 18:13-14, 19-24)

53 Gò ì dré Yésu ni drìzo lìzo ába kòwánà ki kàdrì bhàna. Di kòwánà kàdrì ì, bhàgo ì ìndì tátrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi ì dré ru kimózó títì kònale.

54 Di Pèterò ro dhi, lebè tá ína Yésu lará ro, tsale byá kòwánà ki kàdrì nda ni bhà'álé na. Dré fizo lirílé tépelò líkíbhá ì kòfalé, adrélé àtsí yo àyi íbe.

55 Kòwánà kàdrì nda ì bhàgo kàdrì nda íbe títì dhi ì adré tá tà adrélé tàle Yésu rú dhi ki nda, kitswázó akódhi ni 'o dràle dhi bvó. Di, ì kisú tá àyikya tà àlo ko.

56 Móndí bí dhi ì adré tá tà ta akódhi rú kinzò sè. Di, tà ì dré adrélé tàle nda ì kisú tá ru ko.

57 Gò móndí àruka ì dré ngàzo tà ta akódhi rú kinzò sè kònini:

58 «Mà yi akódhi adrérà'a tàá dhi: «Má ni tépelò móndí ì dré sìle nì kònìdhi nì pfu, gòzo àzya nì móndí ì dré sìle nì ko dhi nì si kítú na àmvolèsè.»

59 Dì, ndìndì tà ì dré tàle akódhi rú nda kisú ìna ru ko.

60 Gò kòwánà ki kàdrì dré ngàzo áyi totó àyi kandrà, lizíá Yésu tí dhi: «Mí logó mánà kúlí tà dhya kòni ì dré adrélé tàle mí rú kòdhi ì sè ko?»

61 Dì, Yésu adrè tá ìna kíri, kúlí logó àko ró. Gò kòwánà ki kàdrì nda dré gòzo lizíá tíá dhi: «Mì Mèsíyà, Gìkà kitswálépi rúku sè dhi nì Mvágó 'i?»

62 Yésu logó drá dhi: «Ma 'i. Dì mì ni Móndí ni Mvá ni no adrérà'a lírìlé Gìkà rìnyì líyì ni driágo lésè. Mì ni kpà akódhi ni no adrérà'a agòle ndùrùku bhù na dhi ì 'àsè.»

63 Dì kòwánà ki kàdrì nda dré áyi kítá lasízó kizà dré gò, tàzoá dhi: «Mà ni ì go véle móndí àruka kitswábhá tà ta akódhi rú dhi ki nda àdho tà sè?»

64 Mì yi làdhá dré dhàle Gìkà rú kòdhi àmi ki bíbhálé sè dre. Mì adrè ì kisúá ngíni?» Dì áyi títi nda ì dré tà òzo akódhi dri kitswálé dràdrà sè.

65 Gò áyi ki àruka ì dré ngàzo adrélé túsú lufú akódhi mi. Ì dré akódhi ni mì dròzo gò, adrézó akódhi ni tísì, adrézó tàá drá dhi: «Mí longó rè tà pròfètà ro ká!» Gò tépelò líkìbhá ì dré kpà akódhi ni dòzo, adrélé mì tosálé.

Pétèró gá Yésu rè

(A kònò kpà Mátáyò 26:69-75; Lúka 22:56-62; Yòwánì 18:15-18, 25-27)

66 Lókyá nda sè dhi, Pétèró tá ìna tàbhu na, bhà'álé nda na. Gò mvátòkò àlo kòwánà ki kàdrì nì màràbà ro dhi dré atsázó

67 Pétèró nì no adrérà'a àtsí yo. Dré akódhi nì nòzo dhi gò, tàzoá dhi: «Mì tá kókpà tùmáni Yésu Nàzàrètà lésè dhi be.»

68 Dì, Pétèró dré ìna tà nda nì gázo rè, tàzoá dhi: «Má nì ngalè mí adrè àdho tà ta ya dhi ko.» Gò dré ngàzo pfole bhà'álé nda 'àsè, áyi totó láti adrézó afilé dhi 'á. Gbǎ kòdhwa, àgólòwa dré tsirà bhèzo.

69 Mvátòkò nda kònò akódhi kònale dre dhi, dré gòzo tàá móndyá adrèbhá tá akódhi làga dhi ì dré dhi: «Dhya kòndi áyi ki àlo 'i!»

70 Dì Pétèró dré gòzo tódhyá tà nda nì ga rè.

Gì ko, áyi adrèbhá tá Pétèró làga nda ì dré tàzoá drá dhi: «Mì áyi ki àlo 'i bàti! Tàko ko, mì kókpà móndí angálépi Gàlìlàyá lésè dhi 'i.»

71 Dì Pétèró dré ngàzo mòmndrà sì, tàzoá dhi: «Tátrítrí kàdré má dri, má kàdré kìnzò ta dhi! Má nì agó mì dré adrézó tà nì ni ta kòdhi ko!»

72 Gbǎ kòdhwa, àgólòwa dré gòzo tsirà bhe vèsè ni rì sè. Gò kúlí Yésu dré tá tàle Pétèró dré dhi dré agázó lána. Tà tá dhi: «Driðrì àgólòwa dré dra tsirà bhèzo vèsè be rì dhi kandrà dhi, mí ni áma ga vèsè be na.» Gò Pétèró dré dhèzo adrélé ngòle.

15

Yésu pfo Pilátò kandrà

(A kònò kpà Mátáyò 27:1-2, 11-14; Lúka 23:1-5; Yòwánì 18:28-38)

1 Ngá kòwa dre dhi, kòwánà kàdrì ì, tátrítrí kúlí tadhábhá ì tùmáni bhàgo kàdrì ìbe títi dhi ì dré ru yizo Yésu dri. Dì ì dré akódhi ni adròzo gò, drìzoá lizo feá Pilátò, Rómà ki gùvèrènerè drigá.

² Gò Pílatò dré lizízóá Yésu tí dhi: «Mì, mì ópí Yúdà ànzi kya 'i?» Yésu logó drá dhi: «Ámì tándi mí tà dre.»

³ Gò kòwánà kàdrì nda ì dré dhèzo adrélé Yésu ni asíkí tà bí dhi ì sè.

⁴ Dì Pílatò dré gòzo liziá tíá dhi: «Mí logó mína kúlí ko? Mí yi rè tà títi ì dré adrélé tàle mí rú dhi ì ká!»

⁵ Dì, Yésu logó véle ína kúlí ko. Gò Pílatò ni líndrì dré gàzo ásà.

A nò tà Yésu dri kitswálé dràdrà sè

(A kònò kpà Mátáyò 27:15-26; Lùkà 23:13-25; Yòwàni 18:39-19:16)

⁶ Kóná àlo àlo títi, gwányá Pásikà àdhya tú dhi, Pílatò adrè tá dhya àngùdhi bàdzó na, móndí zyandre dhi ì dré adrélé zìle í tí dhi ni tri àyi dré.

⁷ Lókyá nda kònàdhi sè dhi, agó àlo rú be Bàràbà dhi tá bàdzó na móndí àruka íbe, ì dré tá móndí ki kodzólé ligíle dhi sè, ìndì ì dré tá móndí pfùle dràle dhi sè.

⁸ Dì móndí zyandre dhi ì kòmbà tsàle Pílatò véna dre dhi, ì dré kidhózó adrélé akódhi ni ti lizí, kò'oró ànzya gá dré tá adrélé 'òle àyi dré dhi tìni.

⁹ Dì Pílatò dré àyi ki lizízó tàzoá dhi: «Mì adrè léá dhi, má kòtrì àmì dré ópí Yúdà ànzi kya kònàdhi?»

¹⁰ Lizí tá àyi kònìni tàko ko, nì tá tàle dhi, kòwánà kàdrì ì fè tá Yésu ì drígá ngbà 'í dirèma sè dhi be.

¹¹ Dì, kòwánà kàdrì nda ì dré móndyá zyandre nda ki 'a tifízó, ì kòziró Pílatò tí kòtrìró Bàràbà àyi dré kòdhya.

¹² Gò Pílatò dré lizízóá àyi tí dhi: «Mì adrè di léá dhi, má kò'o dhya mì dré adrélé zìle ópí Yúdà ànzi kya ró kònàdhi sè ngíni?»

¹³ Dì ì dré kúlí yòzo tàzoá dhi: «Mí tidí akódhi fa kípakipa dri!»

¹⁴ Pílatò gò liziá dhi: «Akódhi 'o àdho tà kònzì 'i?» Dì ì dré gòzo adrélé tetrélé rĩnyí sè, adrézó loyóá dhi: «Mí tidí akódhi!»

¹⁵ Pílatò adrè tá móndyá zyandre nda ki togó le 'òle kiníle. Dì dré Bàràbà ni trizo àyi dré. Dré Yésu ni 'òzo bhwàle gò, akódhi ni fèzo kitswálé tidíle fa kípakipa dri dhi bvó.

Sòdá ì gu Yésu

(A kònò kpà Mátáyò 27:27-31; Yòwàni 19:2-3)

¹⁶ Gò sòdá ì dré Yésu ni drizo fizo ába gùvèrènerè nda ni dzó kàdrì ni bhà'álé na. Ì dré sòdá àruka títi dhi ki azízo ru amú àyi íbe akódhi làgàsè.

¹⁷ Gò ì dré kánzò ká asózó rúá, fanzì kùtsi ró dhi ni pàzo kùla ró asólé dríá.

¹⁸ Dì ì dré ngàzo adrélé mòdo fe drá, adrézó tàá dhi: «Mòdo mí dré, ópí Yúdà ànzi kya nì!»

¹⁹ Ì adrè tá akódhi ni drì tswa kòzó sè, adrézó túsú lufú rúá. Ì adrè tá kpà kórókó títi akódhi kandrà, sùle ngóro ì adrè tá akódhi ni líndrì bha na tìni.

²⁰ Ì kògu akódhi kònìni dre dhi, ì dré kánzò ká nda ni avúzo rúásà, gòzo akódhi ni kítá ki tosó rúá. Gò ì dré akódhi ni drizo pfòzo ába, kitswálé tidíle fa kípakipa dri dhi bvó.

Yésu ni tidíma fa kípakipa dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 27:32-44; Lùkà 23:26-43; Yòwàni 19:17-27)

21 I dré tá adrérà'a apfòlè kònalèsè dhi 'á dhi, ì dré agó àlo rú be Šimónà, angálépi Kírénè lèsè dhi ni nòzo adrérà'a agòlè amvú lèsè.* Akódhi nda tá Aligizándrè ki atá Rúfù be dhi 'i. Di ì dré akódhi ni 'òzo rĩnyí sè adrélé fa kipakipa Yésu ádhyà ni do.

22 Gò ì dré Yésu ni drĩzo lizo ába tsàlè àrà rú zìlè Gòlògòtá dhi na. (Rú nda kòdhi adrè lèá tàlè dhi «Àrà drífá àdhyà».)

23 Kònálè dhi, ì dré vínò amulé àlókò rú zìlè mírè dhi be dhi ni fèzo akódhi dré mvùlè. Di, dré ína gázoá rè.

24 Di ì dré akódhi ni tidizó fa kipakipa dri gò, dzègè vùzo nìzoá ngalè ì ni akódhi ni kítá ki lanzí àyi kòfalèsè ngíni ya dhi.†

25 Lókyá akódhi ni tidizó nda tá sáà nzi-drĩ-su drùbhì sè dhi 'i.

26 A tisi tá tà tà nòzo akódhi dri dhi wárágá dri kònini: «Ópí Yúdà ànzi kya».

27 A tidí tá kpà kùgubhá rĩ dhi ì fa àruka ì drìsè akódhi làgàsè: àlo ni dríagó ni lèsè, àzya ni lidzi ni lèsè. [

28 ‡]

29 Mònyá adrébhá tá lavulé àrà nda 'àsè dhi ì adrè tá akódhi ni lodhá, adrezó àyi ki drĩ ya, adrezó tàá dhi: «Á! Mí tá kitswálépi tépelò pfo gòzo síá kítú na àmvolèsè ni,

30 mí así di fa kipakipa kòdhi drìlèsè àmi tàndi ni tidrí wà!»

31 Kòwánà kàdrì ì tãtrĩtrĩ kúlí tadhábhá íbe dhi ì adrè tá kpà akódhi ni gu kònini, adrezó tàá àyi kòfalèsè dhi: «Akódhi tidrí mómí àruka ì 'í. Di, kitswá ína áyi tàndi ni tidrí bwá ko!

32 Adré lèá dhi, Mèsiyá, ópí Ísèrélè ànzi kya kòdhi kási nyànomvá fa kipakipa drìlèsè, mà kònòró tà nda akódhi ni ka'izo be dhi bvó!» Kùgubhá tidílé akódhi be nda ì adrè tá kpà akódhi ni lodhá kònini.

Yésu ni dràma

(A kònò kpà Mátáyò 27:45-56; Lúkà 23:44-49; Yòwànì 19:28-30)

33 Kítú riri sè dhi, tìnimvá dré bvò ni mì dòzo wáyi, tsàlè sáà na kítú riri àmvolèsè dhi na.

34 Di sáà na nda sè dhi, Yésu dré liyizó kúlí 'u'ù sè tàzoá dhi: «Èlòyì, Elòyì, lémà sàbàkàtànì?» Kòdhi adrè lèá tàlè dhi: «Áma Giká, áma Giká, mí tayí ma àdho tà sè?»

35 Mómí àruka adrébhá tá kònálè dhi ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì dré tàzoá dhi: «Mì yi rè ká! Akódhi adrè Èláyà ni zi.»

36 Gò àyi ki àlo dré ràzo mbèlè ngá vòdhovódho dhi ni adó, vñègáři dàzo lána, dròzoá kòzo sílè, tingázóá kuru fèlè Yésu dré mvùlè gò, tàzoá dhi: «Mà kòtayí rè akódhi, nòzoá ngalè Èláyà ni atsá akódhi ni tirí fa kipakipa drìlèsè ya dhi.»

37 Di, Yésu dré trèzo kúlí 'u'ù sè gò, dràzo.

38 Gbá lókyá nda sè dhi, kítá 'ìlè tépelò ni 'a lakízó dhi dré lasízó 'a be rĩ, kidhólé drì lèsè tsàlè pá na.

* 15:21 15:21 «Kírénè» kònidhi tá bhàandre bvò Líbiyá ádhyà lé, bvò kàdrì Afiriká ádhyà lé dhi 'i.
† 15:24 15:24 A kònò Longó ì 22:19. ‡ 15:28 15:28 Wárágá Giká ni Kúlí tiszizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adrè kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Di tà tísilè Giká ni Kúlí na dhi ì 'o tá ru kònini. A tisi tá dhi: «Á amú akódhi nále drìkònzìbhá íbe.»] A kònò Esáyá 53:12.

³⁹ Rómà ki sòdá ki kàdrì adrélépi àyi totó Yésu kandrá dhi kònò akódhi drà tá ngíni ya dhi dre dhi, dré tàzoá dhi: «Dhya kòdhi tá ina Giká ni Mvágó 'i bàti!»

⁴⁰ Tòkò àruka i tá kpà kònàle, adrélé tà nda ki no lará ro. Ayi kòfalé dhi tá: Màriyà Màgàdàlénè, Màriyà Yàkòbhò kàdhúra ro dhi ki andre Yósè be dhi, tsàle Sàlómè.

⁴¹ Ayi nda i adré tá Yésu ni lebè Gàliláyà na, adrézó tà 'o drá. Tòkò àruka bǐ alǐbhá akódhi be Yèrúsalémà le dhi i tá kpà kònàle be.

Yésu ni rúbhá bhàma mógó na dhi

(A kònò kpà Mátáyò 27:57-61; Lúkà 23:50-56; Yòwàni 19:38-42)

⁴² Kitú nda tá kitú adrézó tà ledé sàbátù kandrá dhi 'i. Di ìndró kàdrì dre dhi,

⁴³ agó àlo rú be Yòséfà angálépi Arimátáyà lésè dhi dré lizo Pilátò véna. Akódhi nda tá Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì ki àlo rúku ró dhi 'i. Adré tá kpà ina Giká ni Opì letè nòle. Di akódhi kòtsa Pilátò véna dre dhi, dré Yésu ni rúbhá zizo tíá tirì àko.

⁴⁴ Pilátò kòyi Yésu drà dre dhi dre dhi, akódhi ni línđrì dré gàzo. Dré sòdá ki kàdrì azizó, lizizóá tíá ngalè akódhi drà dre bàti yà dhi.

⁴⁵ Kòyi tà nda tá kònini dhi sòdá ki kàdrì nda tí dre dhi, dré láti fèzo Yòséfà dré rúbhá nda ni dòzo.

⁴⁶ Di Yòséfà dré kítá kemve gizo lizo ába gò, dré rúbhá nda ni tirizó fa kipakipa drílèsè, lambézóá kítá nda sè gò, lizo bhàá mógó àlo gale kírà na dhi na. Dré kírà kàdrì dhi ni alízo bhàle mógó nda tí.

⁴⁷ Màriyà Màgàdàlénè i Màriyà Yósè ni andre ró dhi be dhi, i nò tá àrà rúbhá nda ni bhàzo dhi 'i.

16

Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi

(A kònò kpà Mátáyò 28:1-10; Lúkà 24:1-12; Yòwàni 20:1-18)

¹ Sàbátù kòlavú dre dhi, Màriyà Màgàdàlénè, Màriyà Yàkòbhò ni andre, ìndì Sàlómè be dhi i dré dò tàdzí be dóro dhi ni gizo, kitswázó lile dàá Yésu ni rúbhá rú dhi bvó.

² Di kitú ni àlo pósò àdhya sè, ngá kòwa dre dhi, i dré ngàzo drùbhì kíno láti do adrézó lile mógó na.

³ Láti 'á dhi, i adré tá lizíá àyi kòfalèsè dhi: «Àdhi ni kírà li mógó tísè mà dré kitswázó file lána bwà dhi nì?»

⁴ Di, i kòtingá mǐ dre dhi, i dré nòzoá dhi, à li kírà kàdrì gú nda mógó tísè dre.

⁵ I kòfi mógó nda na dre dhi, i dré kàdhúra àlo kánzò kemve asólépi i rú dhi ni nòzo, adrerà'a lirilé mógó nda na dríagó lésè. Gò àyi ki togó dré gàzo tirì dré.

⁶ Di, akódhi dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì tayí àmi ki togó adrélé gale tirì dré ko. Mì adré Yésu Nàzàrètà lésè, tidilé fa kipakipa dri dhi ni nda kòdhya. Akódhi kònwa yókódhó. Nga ina dràdrà 'àsè dre! Mì nò rè àrà tá rúbhá ni ni bhàzo ni ká.

⁷ Di mì li táá akódhi ni lebèbhá i dré túmání Pètèro be dhi: «Akódhi adré lile àmi kandrána Gàliláyà na. Kònàle dhi, mì ni akódhi ni no ngóro dré tá tàle àmi dré dhi tǐni.»

⁸ Di tòkó nda ki líndrí dré gàzo bhwǎbhwa, ì dré kpà adrézó lyàle lyàlyà gò, ì dré ngàzo lapálé mógó nda lésè. Di, ì tà tá àyikya tà àlo dhya àlo dré ko, ì dré tá adrélé ngá ro dhi sè.*

Márokò ni búkù ni kùdù

(A kònd kpà Mátáyò 28:9-20; Lúka 24:13-53; Yòwàni 20:11-23; Tà 'òle dhi ì 1:6-11)

⁹ [Yésu kònga dràdrà 'àsè drùbhì kínó kítú ni àlo pòsò àdhya sè dre dhi, dré rè zyà agázó Màriyà Màgàdàlènè í dré tá tirí kònzì nzi-drì-rì dhi ki dròzo lásà dhi kandrà.

¹⁰ Gò akódhi nda dré ngàzo lìle rúbí nda ni longó dhya adrébhá tá túmǎni Yésu be gò, ì dré adrézó àwó ngo, adrézó tongólé akódhi ni tà sè dhi ì dré.

¹¹ Di, àyi nda ì kòyi tàle dhi, Yésu lídrì ro, ìndì Màriyà nò akódhi dre dhi dre dhi, ì dré àyikya ka'izoá ko.

¹² Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo àyi tadhá làsú be twá àyi lebèbhá rì dhi ì dré, ì dré tá adrérà'a lìle gbàbhú na dhi 'á.

¹³ Di àyi nda ì dré gòzo rúbí nda ni longó àyi ki arúpi ì dré gò, àyi nda ì dré kpà àyi ki kúlí ka'izo ko.

¹⁴ Kùdù ro dhi, Yésu dré gòzo àyi tadhá dhya mudrí-drì-àlo nda ì dré, ì dré tá adrérà'a lírlé misá làgàsè dhi 'á. Gò dré tà tazo àyi dri, àyi ki tà ka'ika'ì dré tá adrélé yàya dhi sè, ìndì àyi ki togó dré tá adrélé tòmbatòmba dhi sè. Tàko ko, ì ka'ì tá àyikya dhya akódhi ni nobhá mǐ sè akódhi ni ngàma dràdrà 'àsè dhi àmvolésè dhi ki kúlí ko.

¹⁵ Gò dré tazoá àyi dré dhi: «Mǐ lì bvò wǎyi 'àsè Rúbí Tani longóbe mónnyá títi Giká dré bhàle dhi ì dré.

¹⁶ Dhya ángùdhi dra Rúbí Tani nda ni ka'ilepi gò, bàtisimò dòzo dhi ni adrí. Di, dhya ángùdhi Rúbí Tani nda ni ka'ilepi ko dhi, Giká ni tà bha akódhi nda dri.

¹⁷ Giká ni tà twátwa líndríga ró kòni ki fe mónnyá ka'ìbhá dhi ì dré adrélé 'òle dhi kòdhya: Àma rú sè dhi, ì ni tirí kònzì ki dro topfòle móndí ì lésè. Ì ni ì twátwa tídhí ro dhi ki ta.

¹⁸ Ì ni ì ni ki ru àyi drígá. Di ì kòmvu lòmà yà dhi, lòmà nda kitswá àyi ki 'o kònzì àlomvá ko. Ì ni kpà drígá tobhá dràbhá ì rú gò, àyi nda ì dré gòzo adrílé.»

¹⁹ Di Mírì Yésu kòtà tà nda ì àyi dré dre dhi, Giká dré akódhi ni dòzo bhù na gò, akódhi dré lírízó Giká ni dríagó lésè.

²⁰ Di akódhi ni lebèbhá nda ì dré ngàzo lìle Rúbí Tani longóbe àrà títi bvò dri dhi ì 'àsè. Mírì adré tá tà 'o àyi ìbe, adrézó tadhá dhi, àyi kúlí ì dré tá adrélé longólé nda tà bàti 'i, tà líndríga ró dré fèle àyi dré adrélé 'òle dhi ì sè.]

* **16:8 16:8** Wárágà àruka búkù Márokò àdhya ni tsìzo àyi dri drìdrì dhi ì adré akilé 16:8 àmvolésè. Kòdhi adré taá dhi, à adré Márokò 16:9-20 kísú àyi nda ì léna ko. Wárágà àruka ì léna dhi, à adré kó 16:9-20 kísú. Wárágà àruka ì léna dhi, à adré kó kúlí kòni ki kísú 16:8 àmvolésè: [Gò ì dré lizo tà títi tàle àyi dre nda ki longó tàli ró Péteró ì dré arúpi ni ìbe. Amvolásà dhi, Yésu ni tàndi dré àyi nda ki mùzo lìle bvò wǎyi 'àsè kídholé kítú dré apfòrà lésè tsàle kítú dré ndrà na, kitswálé kúlí lólo kitswálépi akilé bwá ko dhi ni longó mónnyá títi ì dré, ì kàdrìró lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kísú be dhi bvò. Kàdré kòniini!]

Rúbí Tani Lúkà dré tisìle dhi

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tisìlepi dhi tá Lúkà 'i. Akódhi nda tá àpóstolò 'i ko. Dì, akódhi tá ìna móndí tà Yésu dré 'òle ìndì tadhálé dhi kì ndàlepi nìle dóro lavulé, ngóro dhya tà nda kì nobhá mǐ sè dhi ì dré titílé drá dhi tíni dhi 'i (Lúkà 1:1-4). Akódhi tá kókpa Pólò ni atsiàmù kì àlo 'i (Tà 'òle dhi ì 16:10, àruka ni ìbe). Kònìdhi búkù ni àlo búkù rǐ Lúkà dré tisìle dhi ì kòfalé dhi 'i. Búkù kònìdhi lèna dhi, akódhi adré Yésu ni lídrǐ ni tà àzì ni ìbe dhi kì tití kòdhya. Akódhi ni búkù ni rǐ rú be «Tà àpóstolò ì dré 'òle dhi ì» dhi lèna dhi, adré Ekèlézyà ni tà tití kòdhya.

Búkù kònìdhi lèna dhi, Lúkà adré tadhá dhi, Yésu Giká ni Mvágó 'i, ìndì Mèsíyà Giká dré tá lazilé gò amùzoá kitswálé móndyá títi dhi kì tidrǐ dhi 'i. Lúkà adré tisiá dhi, Giká ni Tírí zì tá Yésu nda alìle Rúbí Tani longó móndyá lemerè ro dhi ì dré (4:18). Tà bàti ró dhi, Yésu adré Giká ni lèle tadhá móndyá títi tà yàya dhi ìbe dhi ì dré: lemerèbhá ì, dràbhá ì, móndyá adrélé mǐ pfòle dhi ì, tàkonzìbhá ì, tsàle móndyá títi togó be ànzimvá kya tíni dhi ìbe. Tà kàdrì àruka à dré adrélé kisulé búkù kònìdhi lèna dhi ì, tà kòni 'i: Tírí Lólo ni àzì, tà zima Giká tí dhi, Yésu ni lèle tadhama tòkò ì dré dhi, móndí kì tàkonzì trìma, ìndì Yésu ni ka'ìbhá kì kólénzé.

Búkù su Rúbí Tani ni tà dri dhi ì kòfalé dhi, à adré tà àruka kì kisú ngbà 'í Lúkà ni búkù kònìdhi lèna: Yòwànì Bâtisimò fèlepi ni tìma, tà àruka Yésu ni tìma ni tà dri dhi ì, Yésu ni lèma tépelò na mvámvá ro dhi, pídhígó Sàmàriyá agó dóro dhi ni tà dri dhi, pídhígó mvágó avìlepi dhi ni tà dri dhi, àruka ni ìbe.

Lúkà adré búkù kònìdhi ni tisì agó àlo rú be Tèyòfilè dhi dré. Akódhi nda dré tá adrélé Yúdà mvá 'i ko dhi sè dhi, Lúkà adré Yúdà ànzì kì tà bǐ àyi kì labhì ìbe dhi kì àndu ngì. Tà nda sè dhi, móndyá àndrò dhi kì kitswá Rúbí Tani Lúkà dré tisìle kònìdhi ni na, àndu ni ni nǐzo dóro lavulé.

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi lèna dhi kì atìma

- 1) Tà Lúkà dré Rúbí Tani tisìzo ásà dhi (1:1-4)
- 2) Yòwànì Bâtisimò fèlepi ni tìma, Yésu ni tìma, ìndì akódhi ni anzì ni tà (1:5-2:52)
- 3) Yòwànì Bâtisimò fèlepi ni àzì (3:1-20)
- 4) Yésu ni bātisimò dòma, ìndì akódhi ni tabhìma (3:21-4:13)
- 5) Yésu ni àzì bvò Gàlliláyà àdhya na dhi (4:14-9:50)
- 6) Yésu ni atsi ngázo Gàlliláyà lésè lile Yèrusalémà na dhi (9:51-19:27)
- 7) Yésu ni pòsò kùdù, ìndì akódhi ni dràma (19:28-23:56)
- 8) Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi, ìndì akódhi ni mbàma bhù na dhi (24:1-53)

Tà Lúkà dré Rúbí Tani tisìzo ásà dhi

¹ Atalágó Tèyòfilè, ngóro mí dré nìle be dhi tíni dhi, móndí bǐ dhi ì tabhǐ tà ru 'obhá àma kòfalé dhi kì tisìle.

² Ì tisì ngóro dhya tà nda kì nobhá mǐ sè kidhoma ni lésè gò, ì dré atsázó Giká ni kúlí longóbhá ì ró dhi ì dré titílé tayílé àma dré dhi tíni.

³ Di, atalágó, má dré tà títi nda ki ndàle nìle kyá àyi ki kidhoma lésè dhi sè dhi, má mülèsè dhi tá kpà dóro má dré tà nda ki tisile mí dré mibhalé tí dhi.

⁴ Má adré 'òá kònini, mí kòkìtswáró nǎ tàle dhi, tà tadhálé mí dré dhi i tà bàti 'i dhi be.

Angéló longó Yòwàni ni tìma ni tà

⁵ Lókyá Eròdè dré tá adrérà'a ópí ro bvò Yùdáya àdhya drìle dhi 'á dhi, kòwánà àlo rú be Zàkàriya dhi tá be. Akódhi nda tá kòwánà angábhá Abíya ni sùrú lésè dhi ki àlo 'i. Akódhi ni tòkó rú be Elizabète dhi angá tá kpà Arónà atú adrélépi kòwánà ki kàdrì ro dhi ni sùrú lésè.

⁶ Ayi rìti dhi ki tà tá gyágya Giká mülèsè. I adré tá tà títi Mírì ni tatrítrí kúlí dré adrélé tàle à kò'o dhi ki 'o, tà àlo tivì àko ró.

⁷ Di, àyi tá àyikya mvá àko. Tàko ko, Elizabète tá kóndó 'i, ìndì àyi rìti dhi ki kóná lavú tà dre.

⁸ Kítú àlo dhi, Zàkàriya nda adré tá àzi 'o kòwánà ro Giká kandrá. Angyá ko, lókyá nda tá lókyá kòwánà akódhi ni sùrú lésè dhi ì dré adrézó àzi 'o dhi 'i.

⁹ Anzya gà kòwánà ì dré adrélé 'òle dhi tìni dhi, ì kipè tá akódhi dzègè sè, file béndélé za Mírì ni tēpelò na dhi kòdhya.

¹⁰ Di akódhi dré tá adrérà'a béndélé za dhi 'á dhi, móndyá zyandre títi dhi ì adré tá tà zi Giká tí kivì na.

¹¹ Gò ángéló Mírì àdhya dré ngàzo agalé Zàkàriya kandrá, àyi totó adrélé àlètàrì adrézó béndélé za dhi ni dríagó lésè.

¹² Zàkàriya kònò akódhi dre dhi, akódhi ni drì dré abízó nyinyi gò, tirì dré gazo akódhi léna bǐ.

¹³ Di, ángéló nda dré ìna tàzoá drá dhi: «Zàkàriya, mí ro ngá ko! Tàko ko, Giká yi tà mí dré zìle í tí dhi dre. Ámi tòkó Elizabète ni mváagó ti mí dré gò, mí dré rú ni ni zizo Yòwàni.

¹⁴ Akódhi ni arí fe mí dré kólénzé ìbe. Mòndí bǐ dhi ki kókpà lenzé akódhi ni tìma sè.

¹⁵ Tàko ko, akódhi ni tà ni adré kàdrì Mírì mülèsè. Akódhi kìtswá tàdzí vínò 'i yà, kó ngalè wá àtsí 'i yà dhi ni mvu ko. A ni ga Tirì Lólo sè bǐ, kidhólé í dré adrérà'a àyi andre lé dhi 'á.

¹⁶ A ni Ìsèrélè ànzi bǐ dhi ki adrì agòle Mírì àyi ki Giká vélé.

¹⁷ A ni adhé alìle Mírì kandrá, Tirì Lólo atú adrélépi pròfètà Eliya le dhi ni rinyi sè, kitswálé ànzi ki atá ki togó adzá àyi ki ànzi ì vélé, ìndì móndyá adrèbhá ligilé dhi ki togó adzá móndyá gyágya ki tògyá vélé, kitswázó móndí ki tivó adrélé gànzi ró Mírì dré be dhi bvò.»*

¹⁸ Di, Zàkàriya dré ángéló nda ni lizíó tàzoá dhi: «Má ni nǎ ngalè tà kòdhi ni ru 'òo bàti dhi ngíni? Angyá ko, ma màlìga 'i, ìndì áma tòkó ni kóná lavú dre.»

¹⁹ Ángéló logó drá dhi: «Ma Gàbèrèyèlè 'i. Má adré áma totó Giká kandrá, adrélé akódhi ni àzi 'o. Akódhi amù ma alìle mí vélé, rubí tani kòdhi ni longó mí dré.

²⁰ Di, mí yi rè ká! Mí ni adré ábhábhá ro tà ta àko ró, tsàle kítú tà nda dré dra ru 'òzo dhi tú. Tàko ko, mí ka'í mína áma kúlí i ko, tágba kúlí nda ì dré dra ru 'òzo àyi ki lókyá sè dhi.»

* 1:17 1:17 A kònò Málákí 3:23-24.

²¹ Lókyá nda sè dhi, mónyá zyandre nda ì adré tá Zàkàriyà ni letè gò, àyi ki línđrí dré adrézó gàle, dré tá adréle gile tépelò na tò dhi sè.

²² Di, kàpfò lása dre dhi, kitswá tá ina ta ta àyi véna bwà ko. Gò ì dré atógyázoá dhi, ngá agá tá akódhi mi toróbí tını tépelò na dre. Angyá ko, akódhi atsá tá ina ábhábhá ro, adréle tá ta àyi dré dríga sè.

²³ Akódhi ni lókyá adrézó àzi 'o tépelò na dhi kàkí dre dhi, dré nzizo í bhàna.

²⁴ Amvolásá dhi, akódhi ni tòkó Elizabète dré 'a kisúzó gò, dré àyi zùzo 'a nda be mbá nzi. Adré tá kisúá í léna dhi:

²⁵ «Mírì 'o má dré tà adrélépi dóro í mùlèsè dhi kòdhyá. Lókyá kònđhi sè dhi, tingá má rúsè tà adrélépi tá kanyò fe má dré mómđi í mi dhi dre.»

A longó Yésu ni tìma ni tà

²⁶ Elizabète ni mbá ni nzi-drì-àlo sè dhi, Giká dré ángélo Gàbèrèyéle ni mùzo lìle bhàandre rú zìle Nàzàrètá bvò Gàlílàyá àdhya lé dhi na,

²⁷ kyánzi àlo rú be Màriyá, àgo tà nìlepi rè ko dhi véna. A zì tá Màriyá nda agó àlo rú be Yóséfá, angálepi ópi Dàwídì ni sùrú lèsè dhi dré tòko ró.

²⁸ Ángélo nda kòfi Màriyá véna dre dhi, dré tàzoá dhi: «Mí Mírì dré àyi togó tani bhàzo mí rú ni, mòdo mí dré! Mírì túmáni mí be!»

²⁹ Di Màriyá ni drì dré abízó nyínyi kúlì nda sè gò, dré adrézó kisúá í léna ngalè mòdo nda tá àdho mòdo kára 'i ya dhi.

³⁰ Di, ángélo nda dré ina tàzoá drá dhi: «Màriyá, mí ro ngá ko! Tàko ko, mi Giká ni togó tani íbe mí rú.

³¹ Mí yi rè ká! Mí ni 'a kisú gò, mí dré mváagó tizo, rú ni ni zizo Yésu.

³² Akódhi ni tà ni adré kàdrì, ìndá à ni akódhi ni zi Giká kurú na bhù na dhi ni Mvágó ro. Mírì Giká ni akódhi ni bha adréle ópi kàdrì ro, ngóro akódhi ni tábhí Dàwídì tını.

³³ Akódhi ni òpi nya Ísèrèlè ànzi i dri kóná vèsè kólyá.† Bàti, akódhi ni òpi ni adré kùdù àko.»

³⁴ Di Màriyá dré ángélo nda ni lizízó tàzoá dhi: «Tà kòdhi ni ru 'o ngíni? Tàko ko, má ni rè agó àlo ni tà ko.»

³⁵ Di ángélo nda logó drá dhi: «Tírì Lólo ni así mí dri gò, Giká kurú na bhù na dhi ni rínyì dré ámi asózó. Asà dhi, à ni mvámvá lólo mí dré dra tile nda ni zi Giká ni Mvágó ro.

³⁶ Di mí yi rè ká! Ámi aró Elizabète kisú ina 'a dre. Adré mváagó letè, tágba dré adrézó màlìga 'i dhi. Kònđhi, akódhi tá adréle zìle kóndó ro nda ni mbá ni nzi-drì-àlo dhi 'i.

³⁷ Tàko ko, Giká mùlèsè dhi, tà àlo kitswálé 'òle bwà ko dhi yókódhó.»

³⁸ Di Màriyá gò tää dhi: «Ma Mírì ni màràbà 'i. Tà nda kò'o ru má dré ngóro mí dré tàle dhi tını.» Gò ángélo nda dré akódhi ni tayízó.

Màriyá ì Elizabète ni no

³⁹ Lókyá nda sè dhi, Màriyá dré ngàzo lìle sírì bhàandre àlo bvò kòngo ró Yùdáyá àdhya lé dhi na.

⁴⁰ Dré tsázo file Zàkàriyá ni dzó na gò, mòdo fe Elizabète dré.

⁴¹ Di Elizabète dré Màriyá ni mòdo nda ni yirà'a dhì, mvámvá dré ngàzo lána gò, Elizabète dré gàzo Tírì Lólo sè bí.

† 1:33 1:33 A kònò 2 Sàmúwèlè 7:12, 13, 16; Esáyá 9:6; Dányèlè 7:14. Giká ni Kúlì tìsile Gírìkì tì sè dhi adré tää «Yàkòbhò ni dzó» kònwa. Kòdhi adré léá tàle dhi «Ísèrèlè ànzi i».

42 Dré yòzoá kúlí 'u'ù sè dhi: «Giká bhà tà tani mí dri tòkò àruka títi dhi kya ki lavú dre. Bhà kókpà tà tani mvámvá mí dré dra tile dhi dri dre.

43 Ma tá àdhi 'i, áma Mírì ni andre dré alizo má vélé ni?

44 Mí nò rè ká! Ámi mòdo ni kúlí dré adhéra 'a má bílé dhi 'á dhi, mvámvá nga má léna arí dré.

45 Kólénzé mí dré, mí dré ka'ile tàle dhi, Mírì ni dra tà í dré tàle mí dré dhi ni 'o káyà dhi sè.»

Longó Màriyà àdhya

46 Dì Màriyà dré tàzoá dhi:

«Má adré áma Mírì ni tà bha kuru.

47 Ama togó adré lenzélé Giká áma tidrìlépi dhi ni rú sè.

48 Tàko ko, akódhi bhe mǎ áyi màràbà tàko ni ni no.

Kìdhólé nyànómvá dhi, móndyá lókyá títi i sè dhi ki áma zi kólénzé líyí ro.

49 Angyá ko, Giká rinyí líyí ro dhi 'o tà kàdrì lavúlé dhi má dré dre.

Akódhi ni rú lólo.

50 Adré áyi togó dóro tadhá móndyá lókyá títi i sè adrébhá áyi ro dhi i dré.

51 'O tà kàdrì i áyi drígá rinyi ró dhi sè dre.

Lapé móndyá tà kisùkisù íbe drìkàdrì ro dhi i.

52 Tírí ópí kàdrì i áyi ki lírìrà adrézó òpi nya dhi i drìlésè gò, móndyá tàko ki tingázó kuru.

53 Fè ngá dóro i móndyá tàbirì íbe dhi i dré nyàle gò, ngábhá ki logózó nzìle drìgálé sè.

54-55 Alì áyi màràbà, Ìsèrélé ànzi ki ledé.

Tivì kpà áyi togó dóro tadhama Abàràrà i dré ànzi ni íbe kóná vèsè kólyá dhi ko,

ngóro dré tá lazilé áma ki tábhi i dré dhi tìni.»

56 Màriyà dré adrézó Èlìzàbète bhàna mbǎ na gò, dré gòzo nzìle í bhàna.

Yòwàni ni tìma

57 Èlìzàbète ni lókyá tìzo dhi kòkìswá dre dhi, dré mváagó tìzo.

58 Akódhi ni bhàzì i aró ni íbe dhi i kòyi tàle dhi, Mírì tadhá tá áyi togó dóro drá dhi dre dhi, i dré ngàzo adrélé lenzélé tùmáni akódhi be.

59 Mvámvá nda ni kítú ni nzi-drì-na akódhi ni tìma àmvolésè dhi sè dhi, i dré lizo akódhi ni 'o lwàle. Mòndí i adré tá 'òle akódhi ni atá, Zàkàriyá ni rú fe drá ká.

60 Dì, andre ni dré ína tàzoá dhi: «Kóko, à ni akódhi ni rú zi Yòwàni.»

61 Ì tà drá dhi: «Mòndí rú be kònini dhi ámi sùrú na dhi yó.»

62 Gò i dré mvámvá nda ni atá ni lizízo drígá sè, nìzoá ngalè akódhi lè à kòzi mvámvá nda ni rú àdhi ya dhi.

63 Dì Zàkàriyá dré ngá adrézó ngá tìsì dríá dhi ni zìzo gò, tìsìzoá dhi: «Akódhi ni rú Yòwàni.» Gò áyi títi dhi ki líndrì dré gázo tà nda sè.

64 Gbǎ kòdhwa, Zàkàriyá ni kúlí dré fùzo gò, dré kìdhózó adrélé tà ta, adrézó Giká ni rú bha kùle.

65 Dì tírì dré gázo áyi ki bhàzì títi dhi i léna bí. Gò à dré adrézó tà nda ki títi bvò kòngo ró Yùdáyà àdhya 'ásè wǎyi.

66 Mòndyá títi tà nda ki yìbhá dhi i adré tá tà nda ki kisù, adrézó lizíá áyi kòfalésè dhi: «Mvámvá kòdhi ni atsá àdhi ró?» Tàko ko, Mírì ni rinyí tá mvámvá nda íbe bàti.

Longó Zàkàriyá àdhya

⁶⁷ Zàkàrìyà, mvámvá nda ni atá dré gàzo Tirí Lólo sè bí gò, dré ngàzo Giká ni kúlí longó pròfètà àdhyà tìni kònìni:

⁶⁸ «Rúku kàdré Mírì, Ìsèrèlè ànzì kì Giká dré, dré àlìlè àyì mónnyá kì lomí, àyì kì apázó dhi sè.

⁶⁹ Tàko ko, akódhi 'o dhyà rinyi ró dra àma kì tidrìlèpi dhi apfòlè, àyì màràbà Dàwídì ni sùrú lèsè dre.

⁷⁰ 'O kònìni ngóro dré tá lazilé kínó lèsè, àyì pròfètà lólo dhi i tí dhi tìni.

⁷¹ Lazí tá dhi, í ni àma kì tidrì àma kì kàribhá i drígàsè, ìndì mónnyá títi adrèbhá togó kònzi bha àma rú dhi i drígàsè.

⁷² Asà dhi, tadhá àyì togó dóro àma kì tábhí i dré dre.

Tivì kpà tà lólo í dré bhàle ru yìzo mónnyá ína íbe dhi ko.

⁷³ Tàko ko, sì tá mònndrà lazizóá àma kì tábhí Abàramà dré dhi,

⁷⁴ í ni àma kì apá àma kì kàribhá i drígàsè,

mà kàdréro àyì tà 'o tirí àko,

⁷⁵ ngóro móndí lólo ìndì gyàgya í m̀lèsè dhi i tìni, àma kì lókyá wáyi sè.

⁷⁶ Dì mi, àma mvá ro ni, à ni àmi zi Giká kurú na bhù na dhi ni pròfètà ro.

Angyá ko, mí ni dhe lìlè Mírì kandràna, kitswálé láti ledé akódhi dré.

⁷⁷ Mí ni longóá akódhi ni mónnyá i dré dhi,

akódhi ni àyì kì tàkonzì kì tri, àyì kì tidrízó.

⁷⁸ Ama kì Giká ni 'oá kònìni àyì togó dóro ìndì yàya dhi sè.

Asà dhi, a ni ngádra amù àma dré bhù lèsè

ngóro kítú ni apfòapfò tìni,

⁷⁹ kitswálé ngá kazá mónnyá adrèbhá lirilé tìnimvá na dhi i dré,

ìndì àyì adrèbhá lirilé línrí dràdrà àdhyà zàle dhi i dré,

kitswálé kpà àma kì tidrì láti tà k̀drìk̀drì àdhyà 'àsè.»[‡]

⁸⁰ Dì mvámvá nda adrè tá mbàle rúbhá sè ìndì tògyá sè. Adré tá adrélé duku na tsàle lókyá dré apfòrà'a Ìsèrèlè ànzì i kandrà dhi 'á.

2

Yésu ni òma

(A kònò kpà Mátáyó 1:18-25)

¹ Lókyá nda sè dhi, Rómà kì ópí kàdrì, Kàyìsàrà Awùgústò dré tòlì fèzo tàzoá dhi, à kòtisì mónnyá wáyi Rómà kì òpì zàle dhi kì rú búkù na.

² Rú tisìma drìdrì nda tá lókyá Kìrìniyò dré tá adrèrà'a gùvèrènére ro bvò Sírìyà àdhyà drìle dhi 'á.

³ Gò móndí àlo àlo títi dhi i dré ngàzo lìlè àyì kì rú 'o tisìlè àyì kì tàndi kì bhàandre i 'àsè.

⁴ Dì Yòséfá dré kpà ngàzo bhàandre Nàzàrètá àdhyà bvò Gàlìláyá àdhyà lé dhi lèsè, lìlè bhàandre ópí Dàwídì àdhyà rú zìlè Bètèlémè, bvò Yúdáyá àdhyà lé dhi na. Tàko ko, angá tá ína Dàwídì ni sùrú lèsè.

⁵ Ìlì tá kònàlè àyì kì rú 'o tisìlè tùmáni Màrìyá, tòkó zìlè akódhi dré mòlè dhi be. Màrìyá nda tá 'a be.

⁶ Ì dré tá adrèrà'a Bètèlémè na dhi 'á dhi, Màrìyá ni lókyá tìzo dhi dré kitswázó.

[‡] 1:79 1:79 A kònò Esáyá 9:1.

7 Di dré áyi mváagó kàyo ró dhi ni tizo, akódhi ni lambézo kítá sè, làle ayilé àrà kà'wá ì dré tá adrézó ngá nya lána dhi na. Tàko ko, àrà ì dré kitswázó ayilé kùmú ki dzó na dhi tá yokódhó.

Ángéló agá kábilígyà líkíbhá ì kandrá

8 Bvò nda na dhi, kábilígyà líkíbhá àruka ì adré tá ayilé mbì na, adrélé áyi ki kábilígyà ki líkí ngátsi sè.

9 Di ángéló Mírì àdhya dré ngàzo agálé àyi kandrá, Mírì ni lagulagu dré ngá kazázó àyi làgásè kúru gò, ì dré lyàzo kwàkwà tirì dré.

10 Di, ángéló nda dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì ro ngá ko! Mì yi rè ká! Má àlì rúbí tani longó àmi dré. Di mónnyá títi dhi ki lenzé ásà tò.

11 Àndrò, ngátsi kònìdhi sè dhi, à ti àmi dré dhya dra móndí ki tidrílépi dhi bhàandre Dàwídì àdhya na dre. Akódhi nda Mèsíyà 'ì, ìndì Mírì 'ì.

12 Mì ni akódhi ni ni tà kònìdhi sè: Mì ni mvá kùrì ká lambélé kítá sè dhi ni kisú, adrérà'a ayilé àrà kà'wá ì dré adrézó ngá nya lána dhi na.»

13 Gbã kòdhwa, ángéló lízólizo bhù lésè dhi ì dré agázó ángéló nda làga, adrélé Gíká ni rú bha kùle, adrézó tàá dhi:

14 «Milanzìlanzì kàdré Gíká dré kurú na bhù na!

Tà kìdrìkìdrì kàdré kpà bvò dri mónnyá akódhi ni togó dré adrézó kínlé ásà dhi ì dré!»

Kábilígyà líkíbhá ì lè Bètèlémè na

15 Ángéló ì kònga kábilígyà líkíbhá nda ì vélésè gòle bhù na dre dhi, àyi nda ì dré tàzoá àyi kòfalésè dhi: «Mà kòlì di Bètèlémè na, tà ru 'òlepi gò Mírì dré tà ni ni longózo àma dré kòdhi ni no wà!»

16 Di ì dré ngàzo líle sírí Bètèlémè na gò, ì dré Màríyà ki kisúzo Yòséfà íbe, ìndì mvá kùrì ká adrélépi tá ayilé àrà kà'wá ì dré adrézó ngá nya lána dhi na nda be.

17 Í kònò mvámvá nda dre dhi, ì dré ngàzo tà ángéló dré tá tàle àyi dré akódhi ni tà sè dhi ni títi móndí bí dhi ì dré.

18 Mónnyá títi tà nda ni yibhá dhi ki líndrí dré gàzo, tà kábilígyà líkíbhá nda ì dré tàle àyi dré dhi ni tà sè.

19 Di, Màríyà dré ína tà títi nda ki zùzo áyi togó na, adrézó àyi ki kisú.

20 Gò kábilígyà líkíbhá nda ì dré gòzo gòle, Gíká ni mì bhabe lanzile, ìndì akódhi ni rú bhabe kùle, tà títi ì dré yìle ìndì nòle ngóro tá longólé àyi dré dhi tíni dhi ki tà sè.

Yésu ni fema Gíká dré dhi

21 Mvámvá nda ni kítu ni nzi-drì-na akódhi ni tìma àmvolésè dhi sè dhi, à dré akódhi ni lwàzo gò, akódhi ni rú zizo Yésu, ngóro ángéló dré tá tàle àkò akódhi ni andre kisú rè 'a ko dhi 'á dhi tíni.

22 Gò Yòséfà ì Màríyà be dhi ì dré àyi ki temvézo mvámvá nda ni tìma àmvolésè, ngóro Mósè ni tátírítrí kúlí dré adrélé tàle dhi tíni.* Lókyá nda kákí dre dhi, ì dré mvámvá nda ni dòzo lízo ába Yèrúsalemà na, kitswálé akódhi ni fe Mírì dré dhi bvò.

23 Tàko ko, Mírì ni tátírítrí kúlí adré tàá dhi: «Lè à kàdré ànziàgo títi kàyo ró dhi ki fe adrélé lólo Mírì dré.»†

* 2:22 2:22 A kònò Lèvítíkè 12:3, 6. † 2:23 2:23 A kònò Pfòma 13:2, 12.

²⁴ Kòdhi ìbe dhi, ì lè kitswálé ngá fe Mírì dré, ngóro akódhi ni tátrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi t́ni: «À kàdré kòbhòlà rì dhi 'i yà, kó ngalè kòbhòlà ngbòlò rì dhi 'i yà dhi kì fe.»‡

Simèyónà longó kúlí pròfètà àdhya t́ni

²⁵ Lókyá nda sè dhi, agó àlo rú be Simèyónà dhi tá Yèrusalémà na. Akódhi nda tá mómí gyágya, adrélépi tròle Giká ni tà rú dhi 'i. Adré tá Mèsíyà ni letè àlìle Ìsèrèlè ànzi kì tidrì. Akódhi tá kpà Tírí Lólo ìbe í dri.

²⁶ Tírí Lólo nda longó tá drá dhi, kitswá rè dràle drìdrì dré Mírì ni Mèsíyà ni nòzo dhi kandrà dhi ko.

²⁷ Di kítú nda sè dhi, Tírí Lólo drì tá akódhi lile file tépelò na. Yésu ni tibhá ì káfí kitswálé akódhi ni fe Giká dré ngóro tátrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi t́ni dre dhi,

²⁸ Simèyónà dré mvámvá nda ni adózó í drígá gò, Giká ni rú bhàzo kùle, tàzoá dhi:

²⁹ «Mírì rúku ró ni, nyànomvá dhi, mí ni kitswá ámi màràbà ni tayí dràle tà kídrikídri na,

ngóro mí dré tá lazilé má dré dhi t́ni.

³⁰ Tàko ko, má nò dhya mí dré dra mómí kì tidrízó ni áma m̀ sè dre.

³¹ Mí bhà tá akódhi ni tà drìdrì, kòkìtswá ró ámi tà 'o mómíyá títí í mí.

³² Akódhi ngádra dra ámi 'òlepi sùrú títí dhi ì dré nìle dhi 'i.

A ni kpà ámi mìlanzìlanzì tadhá ámi sùrú Ìsèrèlè ànzi í dré.»

³³ Mvámvá nda ni atá í andre ni be dhi kì línrí dré gàzo, tà tàle akódhi ni tà dri nda kì tà sè.

³⁴ Di Simèyónà dré tà tani zìzo Giká tí àyi dri gò, tàzoá Màríyà, Yésu ni andre dré dhi: «Mí nò rè ká! Mvámvá kònìdhi atsá kitswálé Ìsèrèlè ànzi bí dhi kì 'o ledhéle, ìndì àyi bí dhi kì 'o ngalè. Akódhi ni tà ni kpà adré tà adrézó tà ta rúá kònzi dhi 'i,

³⁵ kitswálé tà mómí zyandre dhi ì dré adrélé kisùle dhi ì kàpfòró ngádra 'á be dhi bvó. Di mí ró dhi, kizà ni kpà ámi tàndì ni togó so ngóro sápi t́ni.»

Anà ni kúlí pròfètà àdhya t́ni dhi

³⁶ Lókyá nda sè dhi, pròfètà àlo tòko ró rú be Anà dhi tá kpà tépelò na. Akódhi nda tá Fànùwélé, Asèrà ni sùrú lésè dhi ni zapi 'i. Akódhi agà tà tàndì ró. Ì gi tá agó dré tá mòle áyi kyanzì lókyá 'á dhi be ngbà 'í kóná nzi-drì-rì.

³⁷ Agó ni ni drama àmvolèsè dhi, adré tá ngbú tàyítòko ró tsàle áyi kóná dré tsarà'a nyadhi-su-drì-su dhi 'á. Adré tá ngbú adrélé tépelò na, adrélé Giká ni línrí bha, adrézó tàbirí mvo, adrézó tà zi akódhi tí kítú vèsè, ìndì ngátsi vèsè.

³⁸ Di lókyá Yésu ni tibhá ì dré tá adrèrà'a akódhi ni fe Giká dré dhi 'á dhi, Anà nda dré áyi kisízó ànyi àyi làga gò, kídholé adrélé àwoyà fe Giká dré mvámvá nda ni tà sè. Di dré ngázo adrélé akódhi ni tà ta mómíyá títí adrèbhá tá Yèrusalémà ni apama letè dhi í dré.

Yòséfà ì nzi Nàzàrètà na

‡ 2:24 2:24 A kònò Lèvítikè 12:8.

39 Yòséfà ì Màriyà be dhi ì kò'o tà tíí Mírì ní tátrítrí kúlí dré adrélé tàle à kò'o dhi ì akílé dre dhi, ì dré gòzo nzìle Yésu be bvò Gàlílàyà àdhya na, tsàle àyi ki bhàandre Nàzàrètà na.

40 Kònàle dhi, mvámvá nda adré tá mbàle rĩnyí sè, adrélé kpà li'wálé tògyà na. Akódhi tá kpà Giká ní togó tani íbe í rú.

Yésu mvámvá ro dhi tépelò na

41 Kóná àlo àlo tíí dhi ì sè dhi, Yésu ní tibhá ì adré tá lìle Yèrúsalmà na gwányá Pásiká àdhya ní tà sè.

42 Dì Yésu ní kóná kòtsa mudrí-drì-rì dre dhi, ì dré ngàzo lìle akódhi be gwányá nda na, ànzyà gà ì dré adrélé 'òle dhi tíni.

43 Gwányá nda kàkí dre dhi, ì dré láti dòzo nzìzo. Dì, Yésu mvámvá ro nda gò ìna adrélé Yèrúsalmà na, àyi tibhá ì dré atógyà àko ró.

44 Í adré tá àyikya kisùà dhi, Yésu tá àyi ki atsiàmú ì kòfalé. Í kòto atsi kítú ndìle dre dhi, ì dré kidhózó akódhi ní nda àyi ki aró ì kòfalé, àyi ki arúpi íbe.

45 Dì, ì kòndà akódhi tí dre dhi, ì dré gòzo àyi ki tapí gòle akódhi ní nda Yèrúsalmà na.

46 Kítú na àmvolèsè dhi, ì dré akódhi ní kisúzó tépelò na. Liri tá tà tadhábhá ì kòfalé adrélé àyi ki yi, adrézó tà lizí àyi tí.

47 Àyi tíí nda ì adré tá akódhi ní yi síbhálé be ngbo, akódhi ní tògyà ní tà sè, ìndì kúlí dré tá adrélé logólé dhi ki tà sè.

48 Dì akódhi ní tibhá ì kònò akódhi dre dhi, àyi ki líndrí dré gàzo bhwábhwa gò, andre ní dré akódhi ní lizíó: «Áma mvá, mí 'o tsì áma kònìni àdho tà sè? Mí nò rè ká! Ama ámi atá be dhi, mà adré tá ámi nda togó be lanzilanzí.»

49 Dì, Yésu logó àyi dré dhi: «Mì adré tá áma nda àdho tà sè? Mì ní tá ko tàle dhi, lè tá má kàdré áma Atá ní dzó na dhi?»

50 Dì, tà dré tàle nda ní àndu dré ìna fizo àyi drina ko.

51 Gò Yésu ì dré gòzo nzìle tùmání àyi íbe Nàzàrètà na. Kònàle dhi, akódhi adré tá àyi bha àyi ki rĩnyí zàle. Dì andre ní adré tá ìna tà tíí nda ki ní tayílé àyi togó na.

52 Yésu adré tá mbàle rúbhá sè ìndì tògyà sè, adrélé lìle drìdrì. Akódhi ní tà kpà dóro Giká mìlèsè ìndì mómí ì mìlèsè.

3

Yòwání Bátisimò felepi ledé láti Mírì Yésu dré

(A kònò kpà Mátáyò 3:1-12; Mároko 1:1-8; Yòwání 1:19-28)

1 Kàyisàrà Tìbèriyò ní kóná ní mudrí-drì-nzi adrézó Rómà ki ópí kàdrì ro dhi sè dhi, Pòtíyò Pílátò tá gùvèrènerè bvò Yùdáyà àdhya drìle dhi 'i. Eròdè tá ìna ópí bvò Gàlílàyà àdhya drìle dhi 'i. Akódhi ní adrúpi, Fílípò tá ìna ópí bvò Ituráyà àdhya drìle ìndì Tràkònítì àdhya drìle dhi 'i. Lìsàniyá tà ìna ópí bvò Abilénè àdhya drìle dhi 'i.

2 Dì lókyá Anà ì Kàyáfá be dhi ì dré tá adrérà'a kòwáná ki kàdrì ì ró dhi 'á dhi, Giká ní kúlí dré tsàzo Yòwání, Zàkàriyá ní mvá véna duku na.

3 Gò akódhi nda dré ngàzo tatsilé bvò wáyi Yòròdánè làgàsè dhi 'àsè longóaba mómí ì dré dhi, ì kòladzá àyi ki togó gò, bátisimò dòzo, Giká kòtrìrò àyi ki tàkonzì ì be dhi bvò.

4 Di tà nda kòdhi 'o tá ru ngóro pròfètà Esáyà dré tá tisìle áyi búkú na dhi t́ni:

«Dhya àlo adré kúlí loyó duku na, adrézó tàà dhi:

«Mì kòledé láti Mírì dré alìzo!

Mì kòlotó láti atsálé pyà akódhi dré!

5 A ni yábhú títi dhi kí lutú,

kóngó títi kàdrìkàdrì ro ìndì tsàtsà ro dhi kí lasézó.

A ni láti gòdhógòdho dhi kí lotó atsálé pyà,

láti bhúrobhúro dhi kí lutúzó atsálé kpàkpà.

6 Di mónyá títi dhi kí tà Giká dré 'òle áyi kí tidrízó dhi ní no.»*

7 Di Yòwàni adré tá tàà mónyá zyandre adrèbhá apfòle bàtisimò do í vélé dhi í dré dhi: «Àmi, nǐ àtrá kí àrèbhá ní í, àdhi tadhá àmi dré dhi, mì kòlapá Giká ní kòmbà adrélépi alìle dhi sílèsè dhi ní?»

8 Lè mì kàdré tà adrèbhá tadhá dhi, mì ladzá àmi kí togó dre dhi kí 'o kòdhya. Mì kòbhà àmi adrélé kisùà àmi léna dhi «Ama àmakya Abàràrà ní ànzi 'i» dhi ko. Tàko ko, má adré tàà àmi dré dhi: Giká rìnyí íbe kitswázó ànzi 'o topfòle Abàràrà dré kírà kòni í lèsè.

9 A ga kùbalú fa kómvo í rú dre. Di à ní fa títi adrèbhá lò'wa dóro 'a ko dhi kí togá lebhélé àtsí na.»

10 Di mónyá zyandre nda í adré tá lizíá akódhi tí dhi: «Lè mà kàdré di àdho tà 'o kòdhya?»

11 Di Yòwàni adré tá logóá àyi dré dhi: «Lè dhya adrélépi kítá agá lèsè dhi íbe rì dhi kòfè àlo ní dhya àkoá dhi dré. Dhya adrélépi mányàngá íbe dhi kàdré kpà lanziá móndí tàbirí íbe dhi í dré be.»

12 Mèdáyí lagíbhá í dré kpà alìzo bàtisimò do gò, í dré akódhi ní lizizó tàzoá dhi: «Tadhálépi, mà kàdré àmakya àdho tà 'o kòdhya?»

13 Yòwàni logó àyi dré dhi: «Mì kòzi móndí kí làfa mèdáyí sè làgí nòle dhi ní lavú dhi ko.»

14 Gò sòdá àruka í dré kpà akódhi ní lizizó tàzoá dhi: «Mà kàdré di àmakya àdho tà 'o?» Akódhi logó àyi dré dhi: «Mì kòtopá dhya àlo ní làfa ko. Mì kàsíkí kpà dhya àlo kínzó sè ko. Àmi kí togó kàdré kínlé làfa adrélé fèle àmi dré àmi kí àzì sè dhi sè.»

15 Mónyá títi nda í adré tá Yòwàni ní tà letè nòle, adrézó lizíá àyi léna ngalé akódhi tá ína Mèsiyá 'i yà dhi.

16 Di Yòwàni dré tàzoá àyi títi í dré dhi: «Má adré mána bàtisimò fe àmi dré yí sè. Di, dhya àlo áma lavúlépi rìnyí sè dhi adré ína alìle. Má kitswá akódhi nda ní lindrì sè ko. Má kitswá ndìndì akódhi ní kámókà bá trì bwá ko. Akódhi ní ína bàtisimò fe àmi dré Tirí Lólo sè, ìndì àtsí sè.

17 Akódhi ndàkpá íbe í drígá kitswázó ngánò awá àyi àngbó drìna, lò'wa ní ní lomvózó dàle áyi kòbhó na gò, kúyí ní ní kùzo zàle àtsí adrélépi adrálé ko dhi na.»

18 Yòwàni adré tá kpà Rúbí Tani longó mónyá nda í dré, adrézó àyi kí kòdzó kúlí àruka í sè bǐ.

19 Kòdhi íbe dhi, Yòwàni adré tá ópí Eródè ní ndrì, dré tá adrúpi ní ní tòkò Eródíyá ní dòle mòle dhi sè, ìndì dré tá tà kònzì àruka bí dhi kí 'òle dhi sè.

20 Gò Eródè dré ína tà kònzì kòndhi ní bházo àyi tà kònzì àruka títi dhi í dri: 'o Yòwàni rùle bhèle bádzo na.

* 3:6 3:6 A kònd Esáyà 40:3-5.

*Yésu ni bàtìsimò dòma**(A kònò kpà Mátáyò 3:13-17; Márokò 1:9-11)*

²¹ Yòwànì ni rùma kandrá, akódhì dré tá adrèrà'a bàtìsimò fe mónnyá títi ì dré dhi 'á dhi, Yésu dré kpà alìzo bàtìsimò do. Dré tá adrèrà'a tà zi Gìkà tí dhi 'á dhi, bhù dré ru lanzìzó gò,

²² Tírì Lólo dré asìzó rùbhá be sùle kòbhòlà àdhyà tíni adhélé akódhì dri. Gò kùllì dré apfòzo bhù lèsè tàà dhi: «Mi áma Mvágó má dré lèle tò dhi 'i. Áma togó adrè kinilé ámi tà sè tò.»

*Yésu ni kómvo**(A kònò kpà Mátáyò 1:1-17)*

²³ Lókyá Yésu dré áyi ázi kidhózó dhi sè dhi, akódhì ni kóná tá ànyànyì nyadhì-àlo-dri-mudri. A adrè tá akódhì ni ni Yòséfà ni mvá ro. Yòséfà tá ìna Èlì ni mvá 'i,

²⁴ Èlì, Mátátà ni mvá 'i, Mátátà, Léví ni mvá 'i, Léví, Mèlikì ni mvá 'i, Mèlikì, Yànyàì ni mvá 'i, Yànyàì, Yòséfà ni mvá 'i,

²⁵ Yòséfà, Mátàtíyà ni mvá 'i, Mátàtíyà, Amósà ni mvá 'i, Amósà, Nàwúmà ni mvá 'i, Nàwúmà, Esìlì ni mvá 'i, Esìlì, Nàgáyì ni mvá 'i,

²⁶ Nàgáyì, Mátà ni mvá 'i, Mátà, Mátàtíyà ni mvá 'i, Mátàtíyà, Sèmèyìnà ni mvá 'i, Sèmèyìnà, Yòséká ni mvá 'i, Yòséká, Yódà ni mvá 'i,

²⁷ Yódà, Yòwànanà ni mvá 'i, Yòwànanà, Rèsà ni mvá 'i, Rèsà, Zòròbàbèlé ni mvá 'i, Zòròbàbèlé, Salàtíyèlé ni mvá 'i, Salàtíyèlé, Nèrì ni mvá 'i,

²⁸ Nèrì, Mèlikì ni mvá 'i, Mèlikì, Àdì ni mvá 'i, Àdì, Kòsámà ni mvá 'i, Kòsámà, Èlámádámà ni mvá 'i, Èlámádámà, Èrè ni mvá 'i,

²⁹ Èrè, Yòsúwà ni mvá 'i, Yòsúwà, Èliyèzèrè ni mvá 'i, Èliyèzèrè, Yòrìmà ni mvá 'i, Yòrìmà, Mátátà ni mvá 'i, Mátátà, Léví ni mvá 'i,

³⁰ Léví, Sìmèyónà ni mvá 'i, Sìmèyónà, Yúdà ni mvá 'i, Yúdà, Yòséfà ni mvá 'i, Yòséfà, Yònámà ni mvá 'i, Yònámà, Eliyàkìmà ni mvá 'i,

³¹ Eliyàkìmà, Mèléyà ni mvá 'i, Mèléyà, Ménà ni mvá 'i, Ménà, Mátátà ni mvá 'i, Mátátà, Nátánà ni mvá 'i, Nátánà, Dàwídì ni mvá 'i,

³² Dàwídì, Yèsè ni mvá 'i, Yèsè, Yòbèdè ni mvá 'i, Yòbèdè, Bòwèsà ni mvá 'i, Bòwèsà, Sálà ni mvá 'i, Sálà, Nàsonà ni mvá 'i,

³³ Nàsonà, Aminàdábà ni mvá 'i, Aminàdábà, Adìmìnà ni mvá 'i, Adìmìnà, Arìnì ni mvá 'i, Arìnì, Esèrómà ni mvá 'i, Esèrómà, Fàrèsà ni mvá 'i, Fàrèsà, Yúdà ni mvá 'i,

³⁴ Yúdà, Yàkòbhò ni mvá 'i, Yàkòbhò, Ìsákà ni mvá 'i, Ìsákà, Abàramà ni mvá 'i, Abàramà, Tàrà ni mvá 'i, Tàrà, Nàkórà ni mvá 'i,

³⁵ Nàkórà, Sèrúkà, ni mvá 'i, Sèrúkà, Ràgáwù ni mvá 'i, Ràgáwù, Fàlékà ni mvá 'i, Fàlékà, Èbèrè ni mvá 'i, Èbèrè, Sálà ni mvá 'i,

³⁶ Sálà, Kàyìnámà ni mvá 'i, Kàyìnámà, Aràfàkàsádà ni mvá 'i, Aràfàkàsádà, Sémè ni mvá 'i, Sémè, Nówè ni mvá 'i, Nówè, Lámèké ni mvá 'i,

³⁷ Lámèké, Mátúsalà ni mvá 'i, Mátúsalà, Enókà ni mvá 'i, Enókà, Yàrètà ni mvá 'i, Yàrètà, Málèlélè ni mvá 'i, Málèlélè, Kàyìnámà ni mvá 'i,

³⁸ Kàyìnámà, Enósà ni mvá 'i, Enósà, Sètè ni mvá 'i, Sètè, Adámà ni mvá 'i, ìndì Adámà tá ìna Gìkà ni mvá 'i.

4*Dzàborò tabhì Yésu ni litilè duku na**(A kònò kpà Mátáyò 4:1-11; Márokò 1:12-13)*

1 Amvolásà dhi, Yésu gàlepi Tirí Lólo sè dhi dré agòzo Yòròdánè lèsè. Gò Tirí nda dré akódhi ni drizo lizo ába duku na.

2 Kònàle dhi, Dzáborò dré akódhi ni tabhizo litilé kítu nyadhi-rì. Lókyá nda sè dhi, Yésu nya ngá àlomvá ko. Di kítu nda ì kòlavú dre dhi, tàbirì dré akódhi ni 'òzo.

3 Gò Dzáborò nda dré tazoá drá dhi: «Mí kàdré Gìkà ni Mvágó 'i bàti dhi, mí kòtà kírà kònìdhi dré dhi, kòladzá ru atsálé mápà ro.»

4 Di, Yésu logó drá dhi: «Gìkà ni Kúlí adrè tàà dhi: <Móndí adrè ngbà 'í adrélé lídrì íbe mápà sè ko.>*»

5 Gò Dzáborò dré akódhi ni drizo mbàzo ába àrà kurú na dhi na, òpì wáyi bvò àdhyà ki tadházó drá gbă lókyá nda 'á.

6 Dré tazoá drá dhi: «Má ni rinyí fe mí dré rúku íbe adrézó òpì kòdhi ì drìle títi. Angyá ko, à tayí tà nda kòdhi ì má drígá, má kòkìtswáró fèà dhyà àngùdhi má dré adrézó leá fèle drá dhi dré.

7 Di mí kòtítì ámi kórókó má kandrá áma lindrì bhàzo dhi, tà nda ki adrè títi mí dré.»

8 Yésu gò logóá drá dhi: «Gìkà ni Kúlí adrè tàà dhi: <Lè mí kàdré ngbà 'í Mírì ámi Gìkà ni lindrì bha kòdhyà. Mí kàdré kpà lísámbo 'o ngbà 'í akódhi ni rú sè kalóma.>†»

9 Gò Dzáborò dré akódhi ni drizo lizo ába Yérusalémà na, akódhi ni bha tépelò ni drì kákú na. Dré tazoá drá dhi: «Mí kàdré Gìkà ni Mvágó 'i bàti dhi, mí wa dhèle bvò dri.

10 Angyá ko, Gìkà ni Kúlí adrè tàà dhi: <Gìkà ni tòlì fe áyi àngéló ì dré ámi tà sè, ì kàdréro sùle mí rú be dhi bvò.

11 Ayi nda ki ámi ko kító, mí kòdheró ámi pá si kírà dri ko.>‡»

12 Di Yésu gò logóá drá dhi: «Gìkà ni Kúlí adrè kókpà tàà dhi: <Lè mí kòtabhì Mírì ámi Gìkà ko.>§»

13 Di Dzáborò kòtabhì Yésu litilé láti títi ì sè kpi dre dhi, dré ngàzo akódhi ni tayí, adrézó lókyá àzya dré kitswázó tà 'o dhi ni letè.

*Yésu kidhó áyi àzi 'òle bvò Gàlíláyà àdhyà na
(A kònò kpà Mátáyò 4:12-17; Mároko 1:14-15)*

14 Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo gòle bvò Gàlíláyà àdhyà na Tirí Lólo ni rinyí be wě. Di akódhi ni rúbì dré la'úzó bvò wáyi nda 'ásè.

15 Akódhi adrè tá tatsilé tà tadhábe Yúdà ànzi ki lísámbo dzó ì 'ásè gò, móndyá títi dhi ì dré adrézó akódhi ni rú bha kùle.

*Nàzàrètàbhá ì gà Yésu rè
(A kònò kpà Mátáyò 13:53-58; Mároko 6:1-6)*

16 Gò Yésu dré lizo tsàle Nàzàrètà, bhàandre í dré tá mbàzo lána dhi na. Sábátù kàtsá dre dhi, dré fizo Yúdà ànzi ki lísámbo dzó na, ànzyà gà dré adrélé 'òle dhi tìni. Dré ngàzo áyi totó kitswálé Gìkà ni Kúlí na móndí ì kandrá dhi bvò.

17 Gò búkù pàle pròfètá Esáyà àdhyà ni fèzo drá. Akódhi kòkinzí búkù nda dre dhi, dré kúlí tisìle kònì ki kisúzó nàle:

18 «Tirí Mírì àdhyà má dri.

* 4:4 4:4 A kònò Dütèrònómè 8:3. † 4:8 4:8 A kònò Dütèrònómè 6:13. ‡ 4:11 4:11 A kònò Longó ì 91:11-12. § 4:12 4:12 A kònò Dütèrònómè 6:16.

Tàko ko, akódhi zì ma alìle Rúbí Tani longó mónnyá lemerè ro dhi i dré.
 Amù ma longóá mónnyá bãdzó na dhi i dré dhi,
 a ni àyi ki tri,
 ìndì mónnyá mĩ kùdúkùdu ró dhi i dré dhi,
 a ni àyi ki mĩ nzi.

Amù ma mónnyá adrélé mĩ pfole dhi ki apá,
 19 ìndì longóá mónnyá títi i dré dhi,

kóná Mírì dré dra àyi togó dóro tadházó dhi atsá dre.»*

20 Yésu kònà tà nda i dre dhi, dré búkù nda ni pàzo logólé lísámbò dzó nda ni tà likilépi drígá gò, lírízó. Mónnyá títi dzó nda 'á dhi ki mĩ tá akódhi dri.

21 Di dré ngàzo tàá àyi dré dhi: «Ándrò kònìndhi, tà tisìle kòni ì 'o ru, mĩ dré tà nda ki yirà'a dre.»

22 Ayi títi nda ì adré tá kúlí kànkàni dré tá adrélé tàle dhi ki yi sìbhálé be ngbo, adrézó akódhi ni tà ta dóro. † adré tá kpà lizíá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòndi tsì Yòsèfà ni mvá 'i ko?»

23 Di Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Má nì dóro tàle dhi, mĩ ni tògyakúlí kònìndhi nì ta má dré: <Kódzò, mí kòtidrí àmi tàndi.> Mĩ ni kpà tàá má dré dhi: <Mí kò'o tà títi mà dré yìle mí dré 'òle Kàpàrànwúmà na dhi i kònwa àmi tàndi bha.>

24 Di má adré tà bàti ta àmi dré: A ka'í gà pròfètà àlo dhi dòle dóro akódhi ni tàndi bha ko na.

25 Tà bàti ró dhi, pròfètà Elíyà ni lókyá 'á dhi, lókyá Giká dré kozya kikízó kóná na tálì sè gò, kàràbhò dré dhèzo bvò wáyi 'ásè dhi sè dhi, tàyítokó ì ga tà Ìsèrélè ànzi ki bvò na bĩ.

26 Di, tágba dré tá adrézó kònìni dhi, Giká mù tá Elíyà lìle àyi nda i véna ko. Mù akódhi lìle ngbà 'í tàyítokó àlo Sàrèpátà na, bvò Sídónà àdhya na dhi véna.†

27 Kòdhi ìbe dhi, pròfètà Elisà ni lókyá 'á dhi, móndí kàrí dré rùle Ìsèrélè ànzi ki bvò na dhi i tá be bĩ. Di, tágba kònìni dhi, Giká tidrí tá àyi nda ki àlo ko. Tidrí ngbà 'í Nàmánà angalépi bvò Síríyà àdhya lésè dhi kòdhya.»‡

28 Di mónnyá títi lísámbò dzó nda 'á dhi ì kòyi tà nda i dre dhi, àyi ki togó dré aswázó tà tàndi ró.

29 Gò ì dré ngàzo akódhi ni dro bhàandre nda 'ásè. † dré drìzoá lìzo ába kóngó bhàandre nda ni mòzo dríá dhi ni gòlòko na, kitswálé akódhi ni tikpó dhèle tàbhu ni na dhi bvó.

30 Di, Yésu dré ìna lavúzó àyi kòfalésè lyà gò, lìle.

*Yésu dro tirí kònzi agó àlo dhi lésè
 (A kònò kpà Márokò 1:21-28)*

31 Amvolàsá dhi, Yésu dré lìzo tsàle Kàpàrànwúmà, bhàandre àlo Gàllíyà le dhi na. Sàbátù kàtsá dre dhi, dré kidhózó adrélé mónnyá kònàle dhi ki tadhá àyi ki lísámbò dzó na.

32 † adré tá akódhi ni yi sìbhálé be ngbo, tà dré adrélé tadhálé dhi ki tà sè. Tàko ko, akódhi ni kúlí i tá lanžilanžì ro.

* 4:19 4:19 A kònò Esáyà 61:1-2. † 4:26 4:26 Tàyítokó kònìndhi tá Yúdà mvá 'i ko. Akódhi tá móndí sùrú twá ro dhi 'i. A kònò 1 Opí i 17:1, 7-16. ‡ 4:27 4:27 A kònò 2 Opí i 5:1-14.

³³ Lisámbò dzó nda 'á dhi, agó àlo tirí kònzi íbe í léna dhi tá be. Di dré ngàzo trèle, yòzoá kúlí 'u'ù sè dhi:

³⁴ «Á! Yésu Nàzàrétà lésè ni, tsítsì àma kòfalésè mí be dhi, àdho tà 'i? Mí alí àma kí tà 'o akálé? Má nì mí àdhi 'i ya dhi be. Mí Dhya lólo Giká àdhya 'i!»

³⁵ Gò Yésu dré ngàzo ligilé tirí kònzi nda be, tàzoá dhi: «Mí atsú ámi tí! Mí pfo agó kònndhi lésè!» Di tirí nda dré agó nda nì bhèzo kìnì mi mónyá títí í kòfalé gò, pfozo lásà akódhi nì tayí líná.

³⁶ Mónyá títí nda kí líndrí dré gázo bhwábhwa gò, ì dré adrézó tàá àyi kòfalésè dhi: «Kònini nì àdho kúlí lanzilanzi ìndì rinyi ró dhi 'i? Akódhi adrè ndàndì tòlí fe tirí kònzi í dré gò, ì dré adrézó topfòle!»

³⁷ Di Yésu nì rúbí dré la'úzo bvò wáyi nda 'ásè.

Yésu tidrí dràbhá bí dhi í

(A kònò kpà Mátáyò 8:14-17; Mároko 1:29-34)

³⁸ Yésu kápfo lisámbò dzó nda lésè dre dhi, dré lízo Símónà nì dzó na. Di, Símónà nì àdrá adrè tá ína kizà nya, akódhi nì rúbhá dré tá adrélé àtsi ró lavulé dhi sè. Gò Yésu nì tí lizízo, kòtidríró tòkò nda be dhi bvò.

³⁹ Di dré tandizo akódhi dríle, ligilé rúbhá àtsí nda dri gò, rúbhá àtsí nda dré pfozo rúásà. Gbã kòdhwa, tòkò nda dré ngàzo kidhólé ngá fe àyi dré nyàle.

⁴⁰ Kítú kòndì dre dhi, à dré dràbhá títí drà twátwa íbe dhi kí adzízó Yésu vélé. Di akódhi dré drígá bhàzo àyi àlo àlo títí dhi í dri, àyi kí tidrízo.

⁴¹ Tirí kònzi ì dré kpà topfòzo móndí bí dhi í lésè, adrélé loyóaba dhi: «Mí Giká nì Mvágó 'i!» Di, akódhi adrè tá ína ligilé àyi íbe, adrézó kúlí logá àyi dré, ì dré nìle akódhi Mèsíyà 'i dhi be dhi sè.

Yésu longó Giká nì kúlí Yúdà ànzi kí lisámbò dzó í 'ásè

(A kònò kpà Mároko 1:35-39)

⁴² Ngá kòwa dre dhi, Yésu dré pfozo líle àrà móndí àko dhi na. Móndí zyandre dhi ì dré kidhózo adrélé akódhi nì nda gò, ì dré akódhi nì kisúzo. Í adrè tá akódhi nì le kikilé, kòtayíró àyi ko.

⁴³ Di, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Adrè léá dhi, má kòlongó kpà Rúbí Taní Giká nì Opì àdhya bhàandre àruka títí dhi í 'ásè be. Tàko ko, tà nda tà Giká dré áma amúzo 'òá dhi 'i.»

⁴⁴ Gò dré gòzo adrélé tatsilé Giká nì kúlí longóbe Yúdà ànzi kí lisámbò dzó àyi kí bvò le dhi í 'ásè. §

5

Yésu kidhó àyi lebebhá kí azí

(A kònò kpà Mátáyò 4:18-22; Mároko 1:16-20)

¹ Kítú àlo dhi, Yésu totó tá í adrélé Giká nì kúlí longó tãpáriandre Gènèsàrétè àdhya míle.* Móndí zyandre àyi kí kimóbhá akódhi làgásè kúrú dhi ì adrè tá àyi kí tribe rúásà, ì kòkítswáro Giká nì kúlí yi be dhi bvò.

² Yésu dré m̀ bhèzo kòlóngbò r̀ dhi kí no yíandre nda míle. Kosyá bhebhá ì así tá kòlóngbò nda ì lésè, adrélé àyi kí kimbá kí m̀ dzi.

§ 4:44 4:44 A kitswá kpà kúlí «àyi kí bvò» kòni kí ladzá: «bvò Yúdáyà àdhya». * 5:1 5:1 Rú «Gènèsàrétè» kònndhi tà rú àzya tãpáriandre Gálíláyà àdhya dré dhi 'i.

³ Gò Yésu dré mbàzo kòlóngbò nda ki àlo adrélépi Símónà àdhya ró dhi na gò, tàà drá dhi, kòkisi kòlóngbò nda vwàle tsá yí gàrà rúsè. Dré lirízó lána gò adrélé mónnyá zyandre nda ki tadhá.

⁴ Kòtá tà akilé dre dhi, dré tàzoá Símónà dré dhi: «Mí kisi kòlóngbò táli na, mì kòbheró àmi ki kimbá i kosyá rùzo.»

⁵ Símónà logó drá dhi: «Mírì, mà bhe kimbá i ngá wàle tà wóyá, mà kisu ngá àlo ko. Di, mí dré tàle mi dhi sè dhi, má ni go kimbá nda ki bhe tódhyá.»

⁶ Di ì kòbhe dre dhi, ì dré kosyá rùzo zyandre ró gò, kimbá nda ì dré kidhózó adrélé tikilé.

⁷ Gò ì dré àyi ki arúpi kòlóngbò àzaya na dhi ki agózó, ì kàlìró drígá bha àyi véle. I kàtsá dre dhi, àyi títi dhi ì dré kosyá lomvózó gále kòlóngbò rì nda i sè bíbi, tsàle kòlóngbò nda ì dré adrézó 'òle aríle na tíni ká.

⁸ Símónà Pétèró kònò tà nda dre dhi, dré adhézó àyi kórókó títi Yésu kandrá, tàzoá dhi: «Mírì, mí kisi mí má làgàsè. Ma tàkònzì líyí 'i!»

⁹ Tà tá kònìni tàko ko, àyi arúpi ni íbe dhi ki líndrí ga tá gagà, kosyá zyandre ì dré tá rùle dhi ki tà sè.

¹⁰ Tà nda tá kòkpà kònìni akódhi ni àzizí, Yàkòbhò i Yòwànì be, Zèbédáyó ni ànzi ì dré. Di, Yésu dré tàzoá Símónà dré dhi: «Mí ro ngá ko. Kidhóle nyànómvá dhi, mí gò véle adrélé kosyá ru ko. Mí ni go adrélé móndí ki nda kòdhyá.»

¹¹ Di ì dré àyi ki kòlóngbò nda ki logózó yí gàrà 'a, àyi ki ngá wáyi dhi ki tayízó gò, ì dré ngàzo adrélé Yésu ni lebe.

Yésu tidrí agó àlo kàrí dré rùle dhi

(A kònò kpà Mátáyò 8:1-4; Mároko 1:40-45)

¹² Kítú àlo, Yésu dré tá adrerà'a bhàandre àlo na dhi 'á dhi, agó àlo kàrí dré rùle lavulé dhi atsá tá àrà nda 'á. Kònò Yésu dre dhi, dré adhézó àyi mibhalé bha kìnì mi gò, akódhi ni ti lizízó tàzoá dhi: «Mírì, mi rìnyí íbe kitswázó áma temvé tidrìlé, mí kòlè dhi.»

¹³ Di Yésu dré àyi drígá kidzìzo akódhi ni tabè gò, tàzoá dhi: «Má lè 'í. Mí kàdré kemve kpírìkpírì wà!» Gbá kòdhwá, kàrí drà nda dré ngàzo rúásà.

¹⁴ Gò Yésu dré lazízó dríá dhi: «Mí kòlóngó tà kòdhi dhya àlo dré ko. Be ró dhi, mí lì mína ámi tadhá kòwánà dré nòle, ìndì mí fè ngá mòbòmà ro Giká dré ámi temvema sè ngóro Mósè ni tátíríri kúlí dré adrélé tàle dhi tíni, tadházóá móndí ì dré dhi, mí adrí dre káyà dhi.»

¹⁵ Di, Yésu ni rúbí adré tá ína la'úlè lile drìdrì. Móndí zyandre lavulé dhi ì adré tá alile akódhi ni kúlí yi, kòtidrìró kpà àyi àyi ki drà ì lèsè be dhi bvó.

¹⁶ Di, vèsè be bí, Yésu adré tá ína pfole kalóma, kitswálé tà ta Giká be àrà móndí àko dhi na.

Yésu tidrí agó àlo pá be àbvò ro dhi

(A kònò kpà Mátáyò 9:1-8; Mároko 2:1-12)

¹⁷ Kítú àlo, Yésu dré tá adrerà'a móndí ki tadhá dzó àlo na dhi 'á dhi, Fàrisáyó i tátíríri kúlí tadhábhá íbe dhi ì lírì tà adrélé akódhi làga. Ayi nda ì angá tá bhà títi bvò Gáliláyà àdhya lé dhi ì lèsè, bvò Yúdáyà àdhya lèsè, ìndì Yèrúsalémà lèsè. Yésu tá rìnyí Mírì àdhya kitswázó dràbhá ki tidrí dhi íbe.

18 Di móndí àruka ì dré agó àlo pá be àb̀vò ro dhi ni adózó kindri dri alizo ába. Ƴ adré tá láti nda kitswázó file ába dzó nda na, akódhi ni bha Yésu kandrá dhi bvò.

19 Di, móndyá zyandre nda ki tà sè dhi, ì kitswá tá àyikya láti kisú fizo ába bwá ko. Di ì dré ngázo mbàle ába dzó nda drina gò, dzó nda ni drí awú, akódhi ni tirizó síle kindri dri Yésu kandrá móndyá zyandre nda ì kòfalé.

20 Di Yésu kònò àyi ki tà ka'ika'í dre dhi, dré tàzoá agó pá be àb̀vò ro nda dré dhi: «Áma arúpi, à trî ámi tàkonzì ì dre.»

21 Gò Fàrisáyò nda ì tatrítrí kúlí tadhábhá nda íbe dhi ì dré dhèzo adrélé kisúà àyi léna dhi: «Dhya kòndi tá àdhi 'i, adrélé Giká ni dha kònini ni? Adhi ni kitswá tàkonzì tri ni, kàdré ngbà 'i Giká 'i kalóma ko dhi?»

22 Yésu dré tà ì dré adrélé kisùle nda ni nizo kyá gò, tàzoá dhi: «Mì adré àmikya tà kisú kònini àdho tà sè?»

23 Tà kitswálé tàle mbèlè agó pá be àb̀vò ro kònindhi dré dhi, àngùdhi 'i: «A trî ámi tàkonzì ì dre» dhi, kó ngalè, «Mí nga, mí kidhó atsí to» dhi?

24 Má adré leá mì kòni dhi, Móndí ni Mv́à rinyi íbe adrézó tàkonzì tri bvò dri.» Di dré tàzoá agó pá be àb̀vò ro nda dré dhi: «Má adré tàá mí dré dhi: Mí nga, mí do ámi kindri, ìndì mí nzi mí bhàna!»

25 Gbá kòdhwa, agó nda dré ngázo móndyá títi ì misè, àyi kindri í dré tá ayizó dríá dhi ni do gò, nzizo í bhàna Giká ni rú bhabe kùle.

26 Di móndyá títi nda ki líntrí dré gázo bhwábhwa gò, ì dré ngázo adrélé Giká ni rú bha kùle. Ayi ki togó adré tá kpà gále tirí sè bí gò, ì dré adrézó tàá dhi: «Ándrò, mà nò tà líntríga ró dhi ì dre!»

Yésu azi Lévi

(A kònò kpà Mátáyò 9:9-13; Mároko 2:13-17)

27 Amvolásá dhi, Yésu dré p̀fozo gò, mèdáyì lagilèpi àlo rú be Lévi dhi ni no adrèrà'a lirílè mèdáyì lagirà na. Dré tàzoá drá dhi: «Mí lebè ma!»

28 Di Lévi nda dré ngázo àyi ngá títi dhi ki tayí gò, kidhózó adrélé Yésu ni lebè.

29 Bvóá dhi, Lévi dré gwányá kàdrì dhi ni 'òzo Yésu dré àyi dzó na. Gò ì dré lirizó misá làgàsè adrélé ngá nya túmání mèdáyì lagíbhá zyandre dhi íbe, ìndì móndí àruka íbe.

30 Di, Fàrisáyò ì túmání tatrítrí kúlí tadhábhá Fàrisáyò ro dhi íbe dhi ì dré dhèzo adrélé kúlí ti Yésu ni lebèbhá ì rú, adrézó tàá àyi dré dhi: «Mì adré ngá nya adrézó ngá mvu túmání mèdáyì lagíbhá íbe ìndì tàkonzìbhá íbe àdho tà sè?»

31 Di Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Móndyá rúbhá be dóro dhi ì ndà gá kódzó ko na. Be ró dhi, móndyá drà ro dhi ì adré àyikya ndàá àyi.

32 Má alì móndyá adrèbhá àyi ki no gyágya dhi ki azi kòdhya ko. Be ró dhi, má alì mána tàkonzìbhá ki azi kòdhya, ì kòladzáró àyi ki togó agòzo Giká vélé.»

A lizi Yésu tàbirí mvòma ni tà dri

(A kònò kpà Mátáyò 9:14-17; Mároko 2:18-22)

33 Gò Fàrisáyò nda ì dré tàzoá Yésu dré dhi: «Yòwánì ni lebèbhá ì Fàrisáyò kya íbe dhi ì adré tàbirí mvo rà, adrézó tà zi Giká tí. Di, ámi lebèbhá ì adré àyikya ngá nya, adrézó ngá mvu.»

34 Yésu logó àyi dré dhi: «Mì ni kitswá tsì mónnyá azilé gwányá làmó àdhya lé dhi ki 'o tàbirí mvo, ì dré adrèrà'a tùmání tòkó líyí be dhi 'á? Tàdzí ko!

35 Dì, lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, à ni tòkó líyí nda ni tingá àyi kòfalèsè gò, ì dré kidhózó adrélé tàbirí mvo lókyá nda sè.»

36 Yésu dré kpà adrézó tà ta àyi dré kúlí alaala sè, adrézó tàà dhi: «Dhya àlo kàdré kítá àku ró lasilépi dhi íbe dhi, asì kígá kítá tídhí ro dhi rúsè, kítá àku nda ni lebhézó ásà ko na. Tàko ko, kò'o kònìni dhi, lasí kítá tídhí nda dre, ìndì kítá tídhí ni kígá nda kitswá ína ru amú kítá àku nda be dóro ko.

37 Kòdhi íbe dhi, dhya àlo dà vínò tídhí ro dhi kíní dhìle adrézó vínò líkí, akùbhá dre dhi ì léna ko na. Tàko ko, kò'o kònìni dhi, vínò tídhí nda ni abhò kíní àku nda ki lasí gò, vínò dré kutúzó, gò kíní nda ì dré abízó tíí.

38 Asà dhi, à adré vínò tídhí ro dhi ni da kíní tídhí ro dhi ì léna.

39 Tùmání ába dhi, dhya àlo vínò àku ró dhi ni mvùlepi dhi gò ína vínò tídhí ro dhi ni le mvùle ko na. Angyá ko, adré tàà dhi: «Vínò àku ró dhi adré kìnìlé tídhí ro dhi ni lavú.»»

6

Yésu Mírì sàbátù àdhya 'i

(A kònò kpà Mátáyò 12:1-8; Mároko 2:23-28)

1 Sàbátù àlo dhi, Yésu ì adré tá lavulé amvú ngánò àdhya ì 'ásè. Dì akódhi ni lebhébhá ì dré kidhózó adrélé ngánò lò'wa vu, adrézó nyiá àyi drígá, adrézó tsíá.

2 Gò Fàrísáyò àruka ì dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì adré àmikya tà àma ki tátírítrí kúlí dré adrélé logálé sàbátù tú dhi ni 'o àdho tà sè?»

3 Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Mì nà rè tàdzí tà Dàwídí dré tá 'òle ì dré adrèrà'a tàbirí íbe akódhi ni arúpi íbe dhi 'á dhi ko?»

4 Akódhi fì tá Giká ni dzó kàdrì na, mápà fèle Giká dré dhi ni adó nyàle gò, dré kpà fèzoá àyi arúpi ì dré nyàle. Tàkò àma ki tátírítrí kúlí adré tá ína mápà nda ni nyàma logá àyi dré. Ngbà 'í kòwánà ki tá kitswá nyàà dhi àyi.»

5 Dì Yésu gò tàà àyi dré dhi: «Móndí ni Mvá, Mírì sàbátù àdhya 'i.»

Yésu tídrí agó àlo dhi sàbátù tú

(A kònò kpà Mátáyò 12:9-14; Mároko 3:1-6)

6 Sàbátù àzya tú dhi, Yésu dré fizo Yúdà ànzi ki lisámbò dzó na gò, adrélé móndí ki tadhá. Kònàle dhi, agó àlo dríagó ni dré 'yòzo 'yo'yò dhi tá be.

7 Fàrísáyò ì tátírítrí kúlí tadhábhá íbe dhi ì adré tá tà ì dré kitswázó Yésu ni asíkí ásà dhi ni nda. Dì ì adré tá akódhi ni mǐ ga, nòzoá ngalè akódhi ni agó nda ni tídrí sàbátù tú yà dhi.

8 Dì, Yésu dré ína tà ì dré tá adrélé kisùle nda ki nǐzo kyá gò, tàzoá agó drígá be à'yo ró nda dré dhi: «Mí nga àmi totó mónnyá tíí dhi ki kító 'á.» Dì akódhi nda dré ngàzo àyi totó.

9 Gò Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Má adré lizíá àmi tí dhi: Ama ki tátírítrí kúlí adré tà àngùdhi ni ka'í sàbátù tú dhi kòdhya: adrélé tà dóro 'o dhi, kó ngalè adrélé tà kònzi 'o dhi? Adrélé móndí tídrí dhi, kó ngalè adrélé móndí pfu dràle dhi?»

10 Di Yésu dré móndyá í làgàsè kúrú nda ki nòzo títi gò, tàzoá agó nda dré dhi: «Mí kidzi ámi drígá.» Akódhi dré kidzizoá gò, drígá ni nda dré adrízó.

11 Di àyi nda ki togó dré aswázó lavulé gò, ì dré ngàzo adrélé tà ta àyi kòfalèsè, nìzoá ngalè ì ni 'òá Yésu ni tà sè ngini ya dhi.

*Yésu kipè móndí mudrí-drì-rì dhi ì adrélé àpóstolò ì ro
(A kònò kpà Mátáyò 10:1-4; Mároko 3:13-19)*

12 Kítú nda ki àlo sè dhi, Yésu dré lizo mbàle kòngó àlo drina gò, tà ta Giká be ngá wàle tà.

13 Ngá kòwa dre dhi, dré áyi lebèbhá ki azizó gò, móndí mudrí-drì-rì dhi ki kipezo àyi kòfalé, àyi ki zizo àpóstolò ì ro.

14 Ayi nda ì tá: Simónà (dré rú zìle Pétèrò dhi), adrúpi ni Andréyà, Yàkòbhò, Yòwàni, Fllípò, Bàràtòlómáyò,

15 Mátáyò, Tòmá, Yàkòbhò Aláfáyò ni mvá, Simónà (adréle zìle dhya àtsi ró áyi sùrú ni tà sè dhi ró dhi),

16 Yùdàsì Yàkòbhò ni mvá, ìndì Yùdàsì Isikàriyótà (dra Yésu ni lefèlepi kàribhá ì drígá dhi).

*Yésu tidrí móndí zyandre dhi ì gò, tà tadházó àyi dré
(A kònò kpà Mátáyò 4:23-25)*

17 Yésu ì kási àyi nda ìbe kòngó nda drìlèsè dre dhi, akódhi dré áyi kikízó àrà kpàkpà na. Móndí zyandre lavulé adrébhá akódhi ni lebè dhi ì tá kònàle, túmàni móndí lizólizo angábhá bvò wáyi Yùdáyá àdhya lèsè, Yèrúsalamà lèsè, ìndì bvò yìandre mìle, Tirè ì làga Sidónà be dhi lèsè dhi ìbe.

18 I alì tá kitswálé Yésu ni yi, kòtidrìró kpà àyi àyi ki drà ì lèsè be dhi bvò. Móndí tirì kònzi ì dré tá adréle lagùle dhi ì alì tá kpà gò, Yésu dré adrézó àyi ki tidrí.

19 Di móndyá zyandre títi nda ì adré tá láti nda kitswázó akódhi ni tabè. Tàko ko, rinyí adré tá apfòle lásà, adréle àyi ki tidrí títi.

*Tà adrézó lenzélé ásà dhi ì
(A kònò kpà Mátáyò 5:1-12)*

20 Gò Yésu dré mì bhèzo áyi lebèbhá ì véna, tàzoá dhi:

«Kólénzé àmi adrébhá lemerè ro ni ì dré.

Tàko ko, Giká ni Opì àmikya 'i!

21 Kólénzé àmi adrébhá tàbirì ìbe nyànomvá ni ì dré.

Tàko ko, mì ni ngá nya pìzo!

Kólénzé àmi adrébhá àwó ngo nyànomvá ni ì dré.

Tàko ko, mì ni arí gu!

22 Kólénzé àmi dré, móndí ì kàdré togó kònzi bha àmi rú,

adrézó àmi ki ga, adrézó àmi ki lodhá,

adrézó àmi ki rú ta kònzi Móndí ni Mvá ni tà sè dhi.

23 Mì kàdré lenzélé lókyá nda sè, adrézó ngá to arí sè! Tàko ko, làgí múrúngú adré àmi ki letè bhù na. Ayi ki tábhí ì adré tá kpà pròfétà atu dhi ki 'o kònzi kònini.»

Tà adrézó kizà ro ásà dhi ì

24 «Di, kizà àmi ki ngá 'i, àmi ngábhá ró ni ì.

Tàko ko, mì kisú àmikya tà àmi ki togó tindrilepi dhi dre!

25 Kizà àmi ki ngá 'i, àmi adrèbhá ngá nya pìzo nyànomvá ni i.

Tàko ko, mì ni adrè tàbirí íbe!

Kizà àmi ki ngá 'i, àmi adrèbhá arí gu nyànomvá ni i.

Tàko ko, mì ni àwò ngo, adrézó tongólé!

26 Kizà àmi ki ngá 'i, mónnyá títi dhi ì kàdré àmi ki rú ta dóro dhi.

Tàko ko, àyi ki tábhí ì adrè tá kpà pròfétà atú kinzò ro dhi kì rú ta dóro kònini!»

Dhyá ki kàribhá ki lèma

(A kònò kpà Mátáyò 5:38-48; 7:12a)

27 «Di, má adrè mána tàà àmi adrèbhá áma yi ni ì dré dhi: Lè mì kàdré àmi ki kàribhá ki le. Mì kàdré mónnyá adrèbhá togó kònzi bha àmi rú dhi kì 'o dóro.

28 Mì kàdré kpà tà tani zi Gíká tí mónnyá adrèbhá àmi ki tatrí dhi ì dri. Mì kàdré kpà tà zi Gíká tí mónnyá adrèbhá àmi ki 'o kònzi dhi ì dré.

29 Dhya àlo kòsa ámi kòbhólé àlo dhi dhi, mí kògò àzya ni ni alá akódhi dré kpà sàle. Dhya àlo kòtopá ámi kítá kidhì adhya dhi, mí kótayí kpà akódhi ámi kítá agá lésè dhi ni do.

30 Mì kàdré ngá fe dhya ángùdhi adrélépi ngá zi mí tí dhi dré. Dhya àlo kòkàrí ámi ngá dhi, mí kògò zía tíá ko.

31 Mì kàdré tà 'o móndí ì dré ngóro mì dré adrélé lèlè ì kò'o àmi dré dhi tíni.

32 Mì kàdré ngbà 'í mónnyá adrèbhá àmi ki le dhi ki le kòdhya dhi, mì ni àdho tà dóro kisé ása kòdhya? Ndìndì tàkonzìbhá ì adrè mónnyá adrèbhá àyi ki le dhi ki le.

33 Mì kàdré ngbà 'í tà dóro 'o mónnyá adrèbhá tà dóro 'o àmi dré dhi ì dré dhi, mì ni àdho tà dóro kisé ása? Ndìndì tàkonzìbhá ì adrè 'òá kònini.

34 Mì kàdré ngbà 'í ngá fe màri ró mónnyá kitswábhá màri nda ni logó àmi dré dhi ì dré dhi, mì ni àdho tà dóro kisé ása? Ndìndì tàkonzìbhá ì adrè ngá fe màri ró tàkonzìbhá àruka ì dré, àyi nda ì kògòro màri nda ni logó títi àyi dré be dhi bvó.

35 Di, mì kàdré àmikya àmi ki kàribhá ki le, adrézó tà dóro 'o àyi dré. Mì kàdré ngá fe àyi dré màri tà kisé àko ró. Di mì ni làgí múrúngú kisé ása. Mì ni kpà adrè Gíká kurú na bhù na dhi ni ànzi ì ró. Tàko ko, akódhi adrè àyi togó dóro tadhá mónnyá àwoyá nibhá tàle ì dré ko dhi ì dré, ìndì mónnyá adrèbhá tà kònzi 'o dhi ì dré.

36 Mì kàdré di móndí ki kizà bha, ngóro àmi ki Atá dré adrélé àmi ki kizà bha dhi tíni.»

Móndí ki tàbvó tàma

(A kònò kpà Mátáyò 7:1-5)

37 «Mì kàdré móndí ki tàbvó ta ko, Gíká kòtàro kpà àmi ki tàbvó ko. Mì kàdré tà bha móndí ì dri ko, Gíká kòbhàro kpà tà àmi dri ko. Mì kàdré móndí ki tàkonzì tri, Gíká kàdréro kpà àmi ki tàkonzì tri.

38 Mì kàdré ngá fe móndí ì dré, Gíká kàdréro kpà ngá fe àmi dré. A ni ngá ko, mùzoá, kosézóá gàle bí gò, dàzoá àmi ki kánzi na. Tàko ko, Gíká ni ngá ko fèlè àmi dré, koma mì dré adrézó ngá ko fèlè móndí àruka ì dré ása dhi sè.»

³⁹ Yésu dré kpà tà àzuya tàzo àyi dré kúlí alaala sè, tàzoá dhi: «Mì kùdúkùdu àlo dhi ni kitswá tsì m̀ kùdúkùdu àzuya se drìle bwà? Kò'o kònini dhi, àyi rìti nda ki zakó tsì ledhé bhú na?

⁴⁰ Dhya adrélé tadhálé dhi lavú dhya adrélépi áyi tadhá dhi ko. Di, dhya ángudhi tà tadhálé í dré dhi ki nilepi títi dhi ni atsá ina dhya áyi tadhálépi dhi t́ni.

⁴¹ Mí adré mína kayísá kórònyá mvá ámi adrúpi mína dhi ni no gò, adrézó fa gú mí mína dhi ni atógyà ko àdho tà sè?

⁴² Mí adré ámi 'o ngíni tàá ámi adrúpi dré dhi <Áma adrúpi, mí 'o má kàpèró kayísá kórònyá mvá mí mlésè> dhi, tágba mí dré adrézó fa gú ámi tàndi mína dhi ni no ko dhi? Mí túrúpfú líyí 'i! Mí kàpè rè zyà fa gú nda mí mlésè 'iká, gò mí kògòró ngá no dra kitswázó kayísá kórònyá mvá nda ni apè ámi adrúpi mlésè ndò.»

Fa i lò'wa ni íbe dhi

(A kònò kpà Mátáyò 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ «Fa dóro 'a gà lò'wa kònzi ko na. Fa kònzi 'a gà lò'wa dóro ko na.

⁴⁴ A adré fa àlo àlo títi dhi ki ni àyi ki tàndi ki lò'wa sè. A ki figí lò'wa kùtsi silé ko na. A ki kpà v́nò lò'wa áyìdhá silé ko na.

⁴⁵ Dhya dóro adré tà dóro 'o apfòle tà dóro títi í dré zùle áyi togó na dhi i lésè. Di, dhya kònzi adré ina tà kònzi 'o apfòle tà kònzi títi í dré zùle áyi togó na dhi i lésè. Angyá ko, akódhi ni ti adré tà adrélépi gale akódhi ni togó na dhi ki ta kòdhya.»

Dzó ni pá bhàma ḱrà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 7:24-27)

⁴⁶ «Mí adré áma zi <Mírì, Mírì!> gò, adrézó tà má dré adrélé tàle àmi dré dhi ki 'o ko àdho tà sè?

⁴⁷ Má ni tadhá ámi dré ngalè dhya adrélépi alile má vélé áma kúlí yi gò adrézó ka'íá 'òle dhi, sù àdhi t́ni ya dhi.

⁴⁸ Akódhi nda sù ngóro agó àlo adrélépi tá dzó si gò, bhú ni ni dhizo file fifi, pá ni ni bhazo ḱrà dri dhi t́ni. Yí dré t́zo áyi tswa dzó nda rú dhi, kitswá ina dzó nda ni wu bwà ko, à dré síle tátá dhi sè.

⁴⁹ Di, dhya adrélépi áma kúlí yi gò adrézó ka'íá 'òle ko dhi, sù ngóro agó àlo dzó sílepi bvò m̀nyá dri, pá ni ni bha àko ró ḱrà dri dhi t́ni. Yí dré t́zo áyi tswa dzó nda rú dhi, dzó nda dré ndiri arízó ariarí gò, tà ni dré akízó nyínyi.»

7

Sòdá ki kàdrì àlo dhi ka'í Yésu bàti

(A kònò kpà Mátáyò 8:5-13)

¹ Yésu kòtà tà nda i m̀ndí zyandre i dré akílè dre dhi, dré gòzo lìle Kàpàrànwúmà na.

² Kònale dhi, Rómà ki sòdá ki kàdrì àlo dhi ni màràbà dré lèle tò dhi tá drà ro ànyíanyi dràdrà mìle.

³ Di sòdá ki kàdrì nda kòyi Yésu ni rúbí dre dhi, dré Yúdá ànzi ki bhàgo àruka ki mùzo Yésu ni ti lízì, kàlìró áyi màràbà nda ni tidrí.

⁴ Áyi nda i kòtsa Yésu véna dre dhi, i dré akódhi ni ti lízìzó tà tàndi ró, tàzoá dhi: «Agó kòdhi kitswá mí dré lizo akódhi ni màràbà tidrí.

⁵ Tàko ko, akódhi lè àma ki sùrú tò. 'O kpà àma ki lèsámò dzò sile dhi nì.»

⁶ Di Yésu dré ngàzo adrélé lile àyi íbe.

Dré adrérà'a 'òle tsàle dhi 'á dhi, sòdá ki kàdrì nda dré àyi arúpi ki mùzo tàá drá dhi: «Mírì, mí lagù mí ko. Má kitswá mána ámi lindrì sè ko. Má kitswá ndìndì mí dré afizò áma dzò lé dhi ko.

⁷ Má nó tá kpà dhi, má kitswá tá lile mí véna ko. Di, mí kòtà ndiri kúlí àlo gò, áma màràbà kàdrírò.

⁸ Tàko ko, áma tàndi, ma áma kàdrì ki rìnyí zàle. Ma kpà sòdá íbe má zàle. Má kàdré tàá àyi ki àlo dré dhi <Mí lì!> dhi, adré lile. Má kàdré tàá àzya ni dré dhi <Mí alì!> dhi, adré alìle. Má kàdré kó tàá áma màràbà dré dhi <Mí 'o tà kòdhi!> dhi, adré 'òá.»

⁹ Di Yésu kòyi tà nda dre dhi, akódhi ni lindrì dré gàzo agó nda ni tà sè. Dré àyi alázó tàá mómí zyandre adrèbhá àyi lebè dhi ì dré dhi: «Má adrè tàá àmi dré dhi: Má kisú rè dhya àlo adrélèpi tà ka'ika'í íbe kònìni dhi Ísèrèlè ànzi ì kòfalé ko.»

¹⁰ Di dhya mùle nda ì kògò tsàle bhà na dre dhi, ì dré kisúzóá dhi, màràbà nda adrí dre.

Yésu tingá tàyítokó àlo dhi ni mvá dràdrà lésè

¹¹ Amvolàsá dhi, Yésu dré ngàzo adrélé lile bhàandre àlo rú be Nàyínà dhi na. Akódhi ni lebèbhá ì mómí zyandre lavulé dhi íbe dhi ì adrè tá lile túmání akódhi be.

¹² Í kòtsa ànyi bhàandre nda ni zèribàti dre dhi, à adrè tá àbvò àlo dhi ni adó apfòzo ába lile mógó na. Dhya dràlepi nda tá tàyítokó àlo dhi ni mváagó àlo kwákwá dhi 'i. Mómí zyandre lavulé bhàandre nda lésè dhi ì adrè tá alìle túmání tòkó nda be.

¹³ Di Mírì kònò akódhi dre dhi, dré kizà dòzo àyi togó na akódhi ni tà sè gò, tàzoá drá dhi: «Mí tayí àwó.»

¹⁴ Dré àyi kisízó ànyi sèreké tabè. Gò dhya adrèbhá tá àbvò nda ni adó dhi ì dré àyi ki kikízó. Dré tàzoá dhi: «Kàdhúra, má adrè tàá mí dré dhi, mí nga kuru!»

¹⁵ Di dhya dràlepi nda dré ngàzo liríle gò, kidhólé tà ta. Gò Yésu dré akódhi ni logózó andre ni drígá.

¹⁶ Di tirì dré mómíyá títi nda ki rùzo gò, ì dré ngàzo adrélé Giká ni rú bha kùle, adrézó tàá dhi: «Pròfètà kàdrì dhi apfò áma kòfalé dre! Giká atsá ína àyi mómíyá ki lomí!»

¹⁷ Gò Yésu ni rúbí nda dré la'úzò bhà títi àyi làgàsè dhi ì 'àsè, ìndì Yúdà ànzi ki bvò wáyi 'àsè.

Yòwání Bàtisimò fèlepi amù mómí ì Yésu véle (A kònò kpà Mátáyò 11:2-19)

¹⁸ Amvolàsá dhi, Yòwání ni lebèbhá ì dré tà títi Yésu dré tá adrélé 'òle nda ki titizò drá. Gò Yòwání dré àyi lebèbhá rì dhi ki azizò

¹⁹ mùle lile Mírì véna, kitswálé akódhi ni lizí tàzoá dhi: «Mí Mèsíyà adrélèpi tá alìle dhi 'i? Kó ngalè, mà kàdré dhu rè dhya àzya ni letè?»

²⁰ Di àyi nda ì kàtsá Yésu véle dre dhi, ì dré tàzoá drá dhi: «Yòwání Bàtisimò fèlepi amù áma ámi lizí: <Mí dhya adrélèpi tá alìle dhi 'i. Kó ngalè, mà kàdré dhu rè dhya àzya ni letè kòdhyà?>»

²¹ Gbã lókyá nda sè dhi, Yésu dré mǒndí bí dhi ki tidrízó àyi ki drà ì lésè, ìndì àyi ki rúbháaswa ì lésè. Dré kpà tirí kǒnzi ki dròzo topfòle mǒndí bí dhi ì lésè. Dré kókpà mì kùdúkùdu bí dhi ki mì nzizo.

²² Gò dré logózóá dhya amùle nda ì dré dhi: «Mì gò tà mì dré nòle ìndì mì dré yìle kǒni ki tití Yòwánì dré: Mì kùdúkùdu ì adré ngá no, mèrèkpe ì adré atsí to, mǒndí kàri dré rùle dhi ì adré adrilé, mǒndí bíbhálé be kùdúkùdu ró dhi ì adré tà yi, mǒndí drábhá dre dhi ì adré angalé drádrá lésè, ìndì à adré Rúbí Tani longó lemerèbhá ì dré.

²³ Kólénzè dhya ángùdhi dra dhèlepi áma tà sè ko dhi dré!»

²⁴ Dhya Yòwánì dré amùle nda ì kòlì dre dhi, Yésu dré kidhózó adréle Yòwánì ni tà ta mǒndyá zyandre ì dré, adrézó tàá dhi: «Mì lì tà duku na ádho no? Mì lì kòzó lyá dré tá adréle vùle dhi ni no?

²⁵ Mì lì tà ádho no? Mì lì mǒndí kítá aveave asólépi í rú dhi ni no? Mì yi rè ká! Mǒndyá adrébhá kítá làgí be kàdri dhi ki tosó, adrézó ngá dò nya dhi ì àyikya ópí ki dzó kàdri ì 'àsè be.

²⁶ Mì lì tà dī ádho no? Mì lì pròfètà ni no? Ayíya! Má adré tàá àmi dré dhi: Yòwánì nda lavú pròfètà byá.

²⁷ Tàko ko, akódhi dhya tà kòndhi ni tisizo tà ni dri Gíká ni Kúlí na dhi 'i:

«Mí nò ká! Má ni dhya dra áma kúlí longólépi dhi ni mu lìle mí kandrána. Akódhi nda ni láti ledé mí dré mí kandrána.»*

²⁸ Má adré tàá àmi dré dhi: Mǒndyá tití tòkó dré ùle dhi ì kòfalé dhi, dhya àlo kàdri Yòwánì nda ni lavùlépi dhi yókódhó. Dì, tágba dré adrézó kònni dhi, dhya tàko lavùlé Gíká ni Opì na dhi lavú ìna akódhi.

²⁹ Mǒndyá tití, ndìndì mèdáyì lagíbhá, Yòwánì ni kúlí yibhá dhi ì nò tá Gíká ni tà nda gyágya gò, ì dré bàtisimò dòzo Yòwánì véna.

³⁰ Dì, Fàrisáyò ì tátrítrí kúlí tadhábhá ìbe dhi ì gà tà àyikya tà Gíká dré tà lèle 'òle àyi dré dhi gò, ì dré kpà bàtisimò dòma Yòwánì véna dhi ni gázo.

³¹ Dì má ni kitswá mǒndyá ándrò kòni ki tà tadhá ádho ngá rú? Ayí nda ì sù àdhibhá ì tìni?

³² Ì sù ngóro ànzimvá liríbhá ngá lagirà na, adréle kúlí loyó àyi kòfalésè dhi ì tìni. Ì adré loyóá dhi:

«Mà tswà lāri àmi dré wóyá,

mì to àmikya lāri nda ko.

Mà ngo àwó longó wóyá,

mì ngo àmikya àwó ko.»

³³ Tàko ko, Yòwánì Bàtisimò fèlepi nda dré alizo dhi, nya tá mápà ko, mvu kpà vìnò ko gò, mì dré adrézó tàá dhi: «Akódhi tirí kǒnzi ìbe ì léna.»

³⁴ Dì, ma, Mǒndí ni Mvá, má dré alizo dhi, má adré mána ngá nya, adrézó kpà ngá mvu gò, mì dré adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi kòvongbolo líyí 'i, wá lítsi líyí 'i, ìndì mèdáyì lagíbhá ki arúpi tàkonzìbhá ìbe dhi 'i!»

³⁵ Dì, à adré Gíká ni tògyá no gyágya, mǒndyá adrébhá tògyá nda ni ka'í dhi ì rú.»

Tòkó àlo zàràbhù ro dhi dà màlāsì Yésu pá

³⁶ Kítú àlo dhi, Fàrisáyò ki àlo zi tá Yésu lìle ngá nya í bhàna. Yésu dré tsàzo file Fàrisáyò nda ni dzó na gò, liríle mísá làga.

* 7:27 7:27 A kòno Màlákì 3:1.

³⁷ Di tòkò àlò tàkonzì líyí ro adrélépi bhàandré nda 'á dhi kòyi Yésu adré tá ngá nya Fàrisáyò nda bhàna dhi dre dhi, dré alizo mòlàngì mvá ledélé àlàbàsterè sè, gàlepi màlàsì sè bí dhi be.

³⁸ Dré àyi kisízò ànyi Yésu àmvolèsè akódhi ni pá làga. Gò dré ngàzo adrélé ngòle, adrélé m̀ndra da akódhi pá, adrézó pá ni ki atrí àyi drìbhí sè, adrézó pá nda ki kamú gò, adrézó màlàsì da dríá.

³⁹ Di Fàrisáyò Yésu ni azílépi nda kònò tá nda dre dhi, dré dhèzo adrélé kisùá í léna dhi: «Kònò dhya kònìdhi kàdré tá pròfètá 'i bàti dhi, a ni tá n̄á ngalè tòkò adrélépi àyi tabè ni àdhi 'i ya, ìndì adré atsilé nḡini ya dhi be. Angyá ko, akódhi tàkonzì líyí 'i.»

⁴⁰ Gò Yésu dré tàzoá Fàrisáyò nda dré dhi: «Simónà, ma tà ìbe tàle mí dré.» Simónà nda tà dhi: «Tadhálépi, mí tá wà.»

⁴¹ Di Yésu tà dhi: «Móndí rì dhi ì do tá làfa agó àlò adrélépi làfa fe màri ró dhi véna. Alo ni tá màri ìbe làfa lò'wa kámá-nzi agó nda véna. Azya ni tá màri ìbe làfa lò'wa nyadhi-r̄i-dr̄i-mudrí.

⁴² Àyi r̄iti nda ì dré kitswálé màri nda ki logó bwà ko dhi sè dhi, agó nda dré màri àyi rú dhi ki tà tayízó. Di àyi kófalé dhi, dhya ángùdhi ni agó nda ni le lavulé dhi n̄i?»

⁴³ Simónà logó drá dhi: «Má adré kisùá dhi, dhya adrélépi tá màri kàdrì lavulé dhi ìbe í rú gò, agó nda dré tà ni ni tayízó dhi 'i.» Yésu tà drá dhi: «Mí kisù kyá.»

⁴⁴ Gò dré àyi alázó tòkò nda véle gò, tàá Simónà dré dhi: «Mí adré tòkò kònìdhi ni no? Má dré afízó àmi dzó 'á dhi, mí afè tá má dré yí àma pá dzizo dhi ko. Di, akódhi dzì ìna àma pá àyi m̀ndra sè gò, àyi ki atrizo àyi drìbhí sè.

⁴⁵ Mí kamú tá ma ko. Di, kidhólé má dré afirà lèsè dhi, akódhi tayí ìna àma pá ki kamuma ko.

⁴⁶ Mí dà tá dò má dri ko. Di, akódhi dà ìna màlàsì má pá.

⁴⁷ Di má adré tàá mí dré dhi: A tr̄i akódhi ni tàkonzì zyandre dhi ì dre. Asà dhi, adré àyi lèle kàdrì dhi ni tadhá má dré. Di, dhya ángùdhi tàkonzì ni ni tr̄izo tsà dhi adré ìna àyi lèle tadhá tsà.»

⁴⁸ Gò Yésu dré tàzoá tòkò nda dré dhi: «À tr̄i àmi tàkonzì ì dre.»

⁴⁹ Di móndyá adrébhá tá mísá làgàsè tùmání akódhi be dhi ì dré dhèzo adrélé tàá àyi kófalèsè dhi: «Dhya kòndì tá àdhi 'i, adrélé ndìndì tàkonzì tr̄i n̄i?»

⁵⁰ Di, Yésu dré gòzo tàá tòkò nda dré dhi: «Àmi tà ka'ika'í tidrí mi dre. Mí l̄i togó be kàdrìkàdrì.»

8

Tòkò adrébhá tá Yésu ni lebhè dhi ì

¹ Amvolásà dhi, Yésu dré ngàzo adrélé tatsilé bhàandré ì 'àsè ìndì bhà tsàtsà ì 'àsè, Rúbí Tani Giká ni Opì àdhya ni longóbe móndí ì dré. Akódhi ni lebhèbhá mudrí-dr̄i-r̄i dhi ì tá kpà tùmání akódhi be.

² Tòkò àruka dré tá tirí kònzì ki dròzo àyi lèsè dhi ì, ìndì àyi dré tá tidrìlé drà lèsè dhi ì tá kpà tùmání akódhi be. Àyi nda ì tá: Màrìyà (adrélé z̄ile Màrìyà M̀gàdàlènè, dré tirí kònzì nzi-dr̄i-r̄i dhi ki dròzo topfòle làsà dhi),

³ Yòwàná (Kúzà, ópí Eródè ni dzó ni tà ki likílèpi dhi ni tòkó), Sùsánà, tsàlè tòkò àruka bí dhi íbe. Í adré tá Yésu ni ledé akódhi ni lebèbhá íbe àyi ki ngá sè.

Pídhígo agó kórì rìlepi dhi ni tà dri dhi
(A kònò kpà Mátáyò 13:1-9; Mároko 4:1-9)

⁴ Kitú àlo dhi, móndí zyandre lavúlè angábhá bhàandre twátwa i lésè dhi ì alí tá ru kimó Yésu làga gò, akódhi dré pídhígo kònndhi ni pizo, tàzoá dhi:

⁵ «Kitú àlo dhi, agó àlo dhi pfo tá lile kórì ri àyi amvú na. Dré tá adrérà'a kórì ri dhi 'á dhi, kórì àruka ì ledhé tá láti m̀lè gò, atózóá gò, àrì ì dré tetézóá tíí.

⁶ Kórì àruka ì ledhé tá kírà dri gò, ì dré apfòzo ndiri 'yòle, àyi ki kídrì dré yí kisulé ko dhi sè.

⁷ Kórì àruka ì ledhé tá kùtsí kòfalé gò, kùtsi nda dré mbàzo ába àyi ki amó.

⁸ Dì, kórì àruka ì ledhé tá àyikya kìní dóro dri gò, ì dré apfòzo mbàle lò'wa 'a dóro. Ayi àlo àlo tíí dhi ì 'a lò'wa nyadhi-nzi.» Yésu kòtà tà nda dre dhi, dré yòzoá dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi bibhálé íbe tà yizo dhi kòyi.»

Yésu ngi tà í dré adrézó tà ta móndí ì dré pídhígo sè dhi ni àndu
(A kònò kpà Mátáyò 13:10-17; Mároko 4:10-12)

⁹ Amvolásà dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré lizizóá akódhi tí, ngalè pídhígo nda adré tà lèá tàle ngini ya dhi.

¹⁰ Dì dré logózóá àyi dré dhi: «Giká fè àmi dré tògyá àyi Opì ni tà lùzu ró dhi ki nizo. Dì, móndyá àruka tíí ì dré dhi, má adré tà ta pídhígo sè kitswálé:

«ì kàdré gba ngá no yà dhi,
ì kàdréro ngá nda ki no dóro ko,
ìndì ì kàdré gba tà yi yà dhi,
ì kàdréro tà nda ki àndu ni ko.» *

Yésu ngi pídhígo agó kórì rìlepi dhi ni tà dri dhi ni àndu
(A kònò kpà Mátáyò 13:18-23; Mároko 4:13-20)

¹¹ Dì Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Pídhígo nda ni àndu kònndhi 'i: Kórì rìle nda, Giká ni kúlí 'i.

¹² Móndí àruka ì adré kúlí nda ni ka'í ngóro kórì rìle ledhélé láti m̀lè nda ì tíni. Í kòyi kúlí nda dre dhi, Dzáborò adré ndiri atsálé kúlí nda ni tingá àyi ki togó lésè, ì kòka'íro adrízó ko dhi bvó.

¹³ Móndí àruka ì adré Giká ni kúlí ka'í ngóro kórì rìle ledhélé kírà dri nda ì tíni. Í kòyi kúlí nda dre dhi, ì adré ndiri ka'íá arí sè. Dì, ì dré adrélé kúlí nda ni tayí adrélé tíle àyi ki togó na ko dhi sè dhi, ì adré ngbà 'í ka'íá lókyá tsà sè. Lókyá tà dré adrézó àyi ki tabhì dhi kàtsá dre dhi, ì adré àyi ki tà ka'íka'í nda ni tayí.

¹⁴ Móndí àruka ì adré Giká ni kúlí ka'í ngóro kórì rìle ledhélé kùtsí kòfalé nda ì tíni. Í kòyi kúlí nda dre dhi, gí ko, tà adrébhá àyi ki togó 'o lanzile dhi ì, ngá lovó, ìndì lovó kònzi twátwa lídrì kòndi ádhya ì adré kúlí nda ni amó gò, ì dré adrézó lí'wálé ko, adrézó kpà lò'wa 'a ko.

* 8:10 8:10 A kònò Esáyà 6:9.

¹⁵ Di, mǎndí àruka ì adré àyikya Gìkà ni kúlí ka'í ngóro kórì rìle ledhéle kǐnì dóro dri nda ì tǐni. Ayi nda ì adré kúlí nda ni yi togó be gyágya ìndì dóro, adrézó tròle rúá gò, adrézó lò'wa 'a dóro landè àko ró.»

*Tà tadhále tála ni tà rú dhi
(A kòndò kpà Mároko 4:21-25)*

¹⁶ Yésu gò táá dhi: «À dhì gà tálà bhàle lǐdrí zàna yà, kó ngalè lánɡá zàna yà dhì ko na. Be ró dhì, à adré dhìá bhàle zá kuru mísá drina, kitswálé mǎndyá títi adrébhá afilé dzó lé dhì ì kàdréro ngádra no be dhì bvó.

¹⁷ Tàko ko, à ni tà títi zùle zùzù dhì ki 'o apfòle ngádra 'á. A ni kpà tà títi lùzu ró dhì ki 'o mǎndí ì dré nǐle dóro.

¹⁸ Di ásà dhì, lè mǐ kàdré àmi ki líkí adrélé tà yi dóro. Angyá ko, dhya ángùdhi tà nǐlepi bí dhì dré dhì, à ni tà dré nǐle nda ki drǐ timbà. Di, dhya ángùdhi tà nǐlepi ko dhì dré dhì, à ni ndàndì tà tsà dré kisùle nǐle dhì ni tingá.»

*Yésu ni andre i adrúpi ni íbe dhi
(A kòndò kpà Mátáyò 12:46-50; Mároko 3:31-35)*

¹⁹ Gò Yésu ni andre i adrúpi ni íbe dhi ì dré alizo kitswálé akódhi ni no dhì bvó. Di, mǎndí zyandre dhì ki tà sè dhì, ì kitswá tá atsálé rúá bwà ko.

²⁰ Gò tàzoá drá dhì: «Ámi andre i ámi adrúpi íbe dhi ì adré àyi ki totó kǐvǐ na. Í adré ámi le nòle.»

²¹ Di, Yésu dré logózóá dhì: «Áma andre i áma adrúpi íbe dhi i, dhya adrébhá Gìkà ni kúlí yi gò ì dré adrézó ka'íá 'òle dhi 'i.»

*Yésu kíkí lyǎandre
(A kòndò kpà Mátáyò 8:23-27; Mároko 4:35-41)*

²² Kitú àlo dhì, Yésu tà tá áyi lebébhá ì dré dhì: «Mà kòzya tǎpǎriandre ni ta'á na.» Di ì dré tombàzo bwátù na gò, ì dré kidhózó adrélé zyàle.

²³ Í dré tá adrerá'a zyàle dhì 'á dhì, Yésu dré dhèzo adrélé ayi ko. Gbǎ kòdhwa, lyǎandre gú dhì dré ngàzo adrélé vǐle tǎpǎriandre nda mi. Yí dré ngàzo adrélé gǎle bwátù na gò, bwátù nda dré adrézó 'òle arilé. Ayi tá ànyànyi dràdrà mǐle.

²⁴ Gò akódhi ni lebébhá nda ì dré àyi ki kisízó ànyi làgá, akódhi ni toró tàzoá dhì: «Mírì, Mírì, mà adré dràle!» Di Yésu dré ngàzo ligilé lyǎandre nda dri yí adrélépi ru kǎgbá nda be gò, ì dré rizo gò, ngá dré gòzo bhùle ndiii.

²⁵ Di Yésu dré àyi lebébhá ki lizizó tàzoá dhì: «Ámi ki tà ka'íkà'í ángwà?» Tirí dré gàzo àyi léna bí gò, àyi ki líndrí dré gàzo bhwǎbhwa. Di ì dré adrézó lizíá àyi kǒfalésè dhì: «Dhya kòndi tá ìna àdhi 'i, adrélé ndàndì tǒlǐ fe lyǎandre i dré yǎandre be gò, ì dré adrézó akódhi ni kúlí ka'í 'òle ni?»

*Yésu tidrí agó àlo tirí kònze íbe í léna dhi
(A kòndò kpà Mátáyò 8:28-34; Mároko 5:1-20)*

²⁶ Í kòzya tǎpǎriandre nda ni ta'á na dre dhì, ì dré tsàzo bvó Gèrásà kya na. Bvò nda bvó Gǎlíláyá àdhya tǎpǎriandre nda ni ta'á lésè dhì kandrá.

²⁷ Yésu kásí bwátù lésè dre dhì, agó àlo tirí kònze íbe í léna dhì dré alizo kitswálé ru kisú akódhi be. Akódhi nda angá tá bhàandre àlo ànyi àyi làga dhì lésè. Di, lókyá be vwàvwà ro dhì, asó tá vélé kítá ko, ayi kpà vélé dzó na ko. Adré tá ìna ayilé mógó 'àsè.

28 Di kònò Yésu dre dhi, dré ngàzo trèle, adhézó akódhi pá gò, yòà kúlí 'u'ù sè dhi: «Yésu, Giká kurú na dhi ni Mváagò, àma kòfalésè mí be dhi, àdho tà 'i? Má adré ngòle mí rú, mí kò'oró ma kònzi ko!»

29 Tà tá kònini tàko ko, Yésu tà tá tirí kònzi nda dri dhi, kòpfò agó nda lésè. Angyá ko, vésè be bí, tirí kònzi nda adré tá akódhi ni ru. Tágba à kàdré akódhi ni drígá ki tí'ì pá ni íbe nyìrì sè, adrézó akódhi ni líkí dóro yà dhi, akódhi adré tá nyìrì nda ki tíkí gò, tirí kònzi nda dré adrézó akódhi ni tíkpó lile duku na.

30 Gò Yésu dré lizízóá tíá dhi: «Ámi rú àdhi?» Akódhi logó drá dhi: «Áma rú <Zyandre>» Tà tá kònini tàko ko, tirí kònzi zyandre dhi ì tífí tá akódhi léna.

31 Di tirí kònzi nda ì dré dhèzo adrélé ngòle Yésu rú, kòmùró àyi lile bhú kùdù àko dhi na ko.

32 Ayi làgana kònàni dhi, tìgá ki pàri andre adré tá ngá nya kòngó drina. Di tirí kònzi nda ì dré Yésu ni ti lizízó, kòtayíró àyi lile tífilé tìgá nda ì léna. Gò Yésu dré ka'izoá.

33 Di tirí kònzi nda ì dré topfòzo agó nda lésè, lile tífilé tìgá nda ì léna. Gò tìgá nda ì dré ndízo títi kòngó nda ni gòlòko 'àsè, ledhélé tápàriandre na, yi mvu gò, todràzo.

34 Di tìgá nda ki líkíbhá ì kònò tà lavúlépi nda dre dhi, ì dré ngàzo ràle rúbí ni ni longóbe bhàandre na ìndì gbàbhú 'àsè.

35 Gò móndí zyandre dhi ì dré apfòzo tà lavúlépi nda ni no. Í kàtsá Yésu véle dre dhi, ì dré agó tirí kònzi ki dròzo topfòle lásà nda ni kisúzó, adrérà'a lírilé Yésu làga. Akódhi tá kítá íbe í rú ìndì tà kisúkìsù íbe dóro. Di tirí dré àyi ki 'òzo lavúlé.

36 Gò dhya tà nda ni nobhá mǐ sè dhi ì dré agó tá tirí kònzi íbe nda adré tá ngíni ya dhi ni títizó àyi dré.

37 Di móndí zyandre títi bvò Gèràsà kya nda 'á dhi ì dré Yésu ni ti lizízó, kòngaró àyi ki bvò 'àsè, tirí dré gàle àyi léna bí dhi sè. Di Yésu dré mbàzo bwátù na kitswále lile dhi bvò.

38 Gò agó tirí kònzi ki dròzo topfòle lásà nda dré Yésu ni ti lizízó, ì kòlìró túmǎní. Di, Yésu dré ína akódhi ni logózó, tàzoá drá dhi:

39 «Mí nzi mí bhàna, ìndì mí títi tà títi Giká dré 'òle mí dré dhi ì móndí ì dré.» Di agó nda dré ngàzo lile tà títi Yésu dré 'òle í dré dhi ki longóbe bhàandre nda 'àsè títi.

*Yésu tidrí tòkò àlo dhi, ìndì tìngá Yàyìrò ni mvátòkò dràdrà lésè
(A kònò kpà Mátáyò 9:18-26; Mároko 5:21-43)*

40 Yésu kàzyá tápàriandre nda ni ta'á lésè agòle dre dhi, móndí zyandre adrèbhá tá akódhi ni letè dhi ì dré akódhi ni ka'izo dòle àyi kòfalé dóro.

41 Gò agó àlo rú be Yàyìrò, Yúdà ànzi ki lísámbo dzó ni kàdrì ki àlo ró dhi, dré alizo adhéle Yésu pá akódhi ni ti lízi, kòlìró í bhàna.

42 Tàko ko, akódhi ni mvátòkò àlo kwákwa, adrélépi kóná íbe ànyíànyì mudrí-drí-rí dhi tá ànyi dràdrà mìle.

Di Yésu ì dré tá adrérà'a lile dhi 'á dhi, móndí zyandre dhi ì adré tá akódhi ni amó, adrézó àyi ki tribe ruásà.

43 Di àyi nda ì kòfalé dhi, tòkò àlo kàrì dré adrézó ràle ruásà kóná be mudrí-drí-rí dhi tá be. Akódhi nda kizá tá ngá í drígásè akílé títi kódzó ì dré wóyá. Di, dhya àlo kitswá tá akódhi ni tidrí bwà ko.

44 Di dré àyi kisízó ànyi Yésu àmvolésè gò, akódhi ni kítá ti tabè. Gbã kòdhwa, kàrí adrélépi ràle ruásà nda dré akízó.

45 Gò Yésu dré lizizóá dhi: «Àdhi tabè ma nì?» Di mónnyá títi nda ì dré adrézó tàá dhi, ì 'o tá tà nda àyi ko. Gò Pétèró dré tàzoá dhi: «Mírì, mónnyá zyandre kòni ì adré àmi gàrà ki kúru, adrézó àyi ki tribe mí rúsè.»

46 Di, Yésu gò ìna tàá dhi: «Dhya àlo tabè ma 'í. Tàko ko, má atógyà má rú dhi, rĩnyí pfo má lésè dre.»

47 Di tòkó nda kòndò, í kitswá véle àyi zu bwà ko dhi dre dhi, dré alizo lyabe tirí dré adhéle Yésu pá. Dré titizóá mónnyá títi ì kandrá dhi, í tabè tá akódhi àdho tà sè ya, ìndì í adrí gbã lókyá nda 'á ngini ya dhi.

48 Di Yésu dré tàzoá drá dhi: «Áma zapi, àmi tà ka'ika'í tidrí mi dre. Mí ì togó be kídri'kídri.»

49 Yésu dré rè dhu adrèrà'a tà ta dhi 'á dhi, dhya àlo angalépi Yàyirò, lisámbo dzó ni kàdrì nda bhàlèsè dhi dré atsázó tàá drá dhi: «Ámi zapi drà dre. Mí kògò adrélé dhya tà tadhálépi dhi ni lagù ko.»

50 Di, Yésu kòyi tà nda dre dhi, dré tàzoá Yàyirò dré dhi: «Mí ro ngá ko. Mí kòka'í ngbà 'í ka'ika'í gò, akódhi kàdrirò.»

51 Yésu kòtsa Yàyirò bhàna dre dhi, dré móndí àzya ka'izo file í be dzó nda na ko. Ka'í ngbà 'í Pétèró, Yòwánì, Yàkòbhò, tsàle mvátòkó nda ni atá ì andre ni be dhi ì kòdhya.

52 Mónnyá títi dzó nda 'á dhi ì adré tá àwó ngo, adrézó tongólé mvámvá nda ni tà sè. Di, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì tayí àwó. Angyá ko, akódhi drà ko. Adré ìna ayí ko.»

53 Gò ì dré dhèzo adrélé akódhi ni gu, ì dré ñile mvámvá nda drà tá bàti dhi sè.

54 Di, Yésu dré akódhi ni drígá rùzo gò, tàzoá kúlí 'u'ù sè dhi: «Mvámvá, mí nga!»

55 Gbã kòdhwa, akódhi ni lídrì dré agòzo gò, dré ngàzo kuru. Gò Yésu dré tàzoá dhi, ì kòfè drá ngá nyàle.

56 Di mvámvá nda ni atá ì andre ni be dhi ki líndrí dré gàzo bhwàbhwa. Di, Yésu dré lazizóá àyi dri dhi, ì kòlongó tà ru 'òlepi nda dhya àlo dré ko.

9

Yésu tibhù àyi lebèbhá mudrí-dri-rì dhi ì lile àzi na

(A kòndò kpà Mátáyò 10:5-15; Mároko 6:7-13)

1 Amvolásà dhi, Yésu dré àyi lebèbhá mudrí-dri-rì dhi ki azizó gò, rĩnyí fèzo àyi dré kitswázó tirí kònzì títi dhi ki dro móndí ì lésè, ìndì kitswázó móndí ki tidrí àyi ki drà ì lésè.

2 Dré àyi ki tibhùzo lile Giká ni Opì ni tà longóbe, ìndì dràbhá ki tidríbe,

3 tàzoá àyi dré dhi: «Mì do ngá àlo atsi sè dhi ko. Mì kòdo kùtù fa 'i yà, kòmvo 'i yà, mápá 'i yà, láfa 'i yà, kó ngalé kítá agá lésè dhi ni àzya 'i yà dhi àmi rú ko.

4 Dzó ángùdhi mì dré dra fizo lána dhi, mì kàdré ayilé kònàle tsàle kítú mì dré dra ngàzo bhà nda 'àsè dhi tú.

5 Bhàandre ángùdhi dra àmi ki ka'izo dòle lána dóro ko dhi na dhi, mì kòpfò 'àsà, ìndì mì kòtowá tàpfulíndrí àmi pásè tadházóá dhi, mì tayí àyi ki tà títi dre.»

⁶ Gò Yésu ni lebèbhá nda ì dré ngàzo adrélé tatsilé bhà àlo àlo ì 'ásè, Rúbí Tani longóbe, ìndì móndí ki tidríbe àrà títi ì 'ásè.

Opí Eródè ni drì abí Yésu ni tà sè

(A kònò kpà Mátáyò 14:1-12; Mároko 6:14-29)

⁷ Lókyá nda sè dhi, Eródè adrélépi tá ópí ro hvò Gàliláyà àdhyà drìle dhi dré tà títi adrèbhá ru 'o nda ki rúbí yízo gò, akódhi ni drì dré adrézó abílé ásà. Tàko ko, móndí àruka ì adré tá tàá dhi, Yòwàni Bàtìsimò fèlepi angá ìna dràdrà lésè nì.

⁸ Aruka ni ì adré tá tàá dhi, Elíyà agá móndí ì kandrá nì. Aruka ni ì adré kó tá tàá dhi, pròfètà atú dhi ki àlo angá dràdrà lésè nì.

⁹ Di, Eródè dré tàzoá dhi: «Áma tàndi, má 'o Yòwàni ni drì lile dhi 'í. Di dhyà má dré adrézó rúbí ni nì yi kòdhi àdhi 'i?» Gò dré adrézó Yésu ni nda nòle.

Yésu fe ngá nyàle móndí ngùlù-nzi dhi ì dré

(A kònò kpà Mátáyò 14:13-21; Mároko 6:30-44; Yòwàni 6:1-14)

¹⁰ Apóstolò Yésu dré tá tibhùle nda ì kàgò dre dhi, ì dré tà títi ì dré 'òle dhi ki titízó drá. Gò akódhi dré àyi ki drìzo lizo àyi pátí tsàle bhàandre rú zìle Bètèsáyidà dhi na.

¹¹ Di, móndí zyandre dhi ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré ngàzo lile akódhi vèsè. I kòtsa akódhi véna dre dhi, dré àyi ki ka'izo dòle dóro gò, kidhózó adrélé Giká ni Opí ni tà ta àyi dré, adrézó àyi adrèbhá tá drà ìbe dhi ki tidrí.

¹² Indró kàtsá ànyi dre dhi, akódhi ni lebèbhá mudrí-drì-rì dhi ì dré àyi ki kisízó ànyi akódhi làga, tàá drá dhi: «Áma àrà bhà àko dhi 'á. Mí kòfè di látí móndyá zyandre kòni ì dré lizo mánýàngá nda àrà ayízó dhi ìbe, bhà àma làgàsè dhi ì 'ásè ìndì gbàbhú 'ásè.»

¹³ Di, Yésu logó àyi dré dhi: «Ámi ki tàndi, mì fè ngá àyi dré nyàle dhi àmi.» I gò logóá dhi: «Áma ngbà 'í mápà ìbe nzi ìndì kosyá ìbe rì. Mí adré leá dhi, àma ki tàndi, mà kòlì mánýàngá gí móndyá zyandre kòni ì dré títi?»

¹⁴ (Angyá ko, àgo ì tá ànyíanyi ngùlù-nzi àrà nda 'á.) Di Yésu dré tàzoá àyi lebèbhá ì dré dhi: «Mì tukú àyi lirílé ngbungbu nyadhi-rì-drì-mudrí.»

¹⁵ Di lebèbhá ni ì dré 'òzoá kònini gò, móndyá nda ì dré lirízó títi.

¹⁶ Di Yésu kádó mápà nzi nda ì kosyá rì nda ìbe dre dhi, dré mǐ tìngázó kurú na bhù na, tà tani zizo Giká tí ngá nda ì dri. Dré ngá nda ki tonjòzo lanzilé àyi lebèbhá ì dré, ì kòlanzíro móndyá zyandre nda ì dré.

¹⁷ Di àyi títi nda ì dré nyàzoá pizo. Gò akódhi ni lebèbhá ì dré àmbí ni ki lokózó gále kánzi mudrí-drì-rì dhi ì sè bíbi.

Pètèro tà ngádra 'á dhi, Yésu Mèsíyà 'i

(A kònò kpà Mátáyò 16:13-20; Mároko 8:27-30)

¹⁸ Kítú àlo dhi, Yésu adré tá tà ta Giká be kalóma. Akódhi ni lebèbhá ì tá ngbà 'í akódhi làga àyi. Gò dré lizízóá àyi tí dhi: «Móndí zyandre dhi ì adré tàá dhi, mà àdhi 'i?»

¹⁹ I logó drá dhi: «Móndí àruka ì adré tàá dhi, mì Yòwàni Bàtìsimò fèlepi 'i. Aruka ni ì adré tàá dhi, mì Elíyà 'i. Aruka ni ì adré kó tàá dhi, mì pròfètà atú dhi ki àlo angálépi dràdrà lésè dhi 'i.»

²⁰ Yésu gò lizíá àyi tí dhi: «Di àmi ró dhi, m̀i adré àmìkya táá dhi, ma àdhi 'i?» Pétèrò gò logóá dhi: «M̀i M̀esíyà Giká dré amùle dhi 'i.»

²¹ Gò Yésu dré àyi ki logázò tà t̀andi ró, ì k̀olongórò tà nda dhya àlo dré ko.

²² Dré tàzoá dhi: «Adré làá dhi, M̀ondí ni M̀vá k̀onya kizà lavúlé, ìndì Yúdà ànzì ki bhàgo ì, k̀owánà kàdrì ì, ìndì t̀atritrí k̀ulí tadhábhá ìbe dhi ì k̀ògà akódhi r̀è. Adré kpà làá dhi, à k̀òpfu akódhi dràle gò, k̀itú ni na s̀è dhi, Giká k̀otingáró akódhi dràdrà l̀ésè.»

Yésu ni lebèma

(A k̀ònò kpà M̀atáyò 16:24-28; M̀arokò 8:34-9:1)

²³ Bvóá dhi, Yésu dré tàzoá m̀ondyá títi dhi ì dré dhi: «Dhya àlo kàdré làá alìle má v̀esè dhi, l̀è akódhi nda k̀otayí àyi t̀andi ni tà, kàdré àyi fa k̀ipakipa adó k̀itú àlo àlo títi gò, kàdréró áma lebè.

²⁴ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi àyi t̀andi ni lídrì l̀è tidrìlé dhi, a ni àyi lídrì nda ni 'o avile. Di, dhya ángùdhi adrélépi ìna àyi lídrì fe áma tà s̀è dhi, a ni àyi lídrì nda ni tidrì.

²⁵ Angyá ko, dhya àlo k̀òkisú ngá bvò k̀òndi àdhya ì títi gò, àyi t̀andi ni tayízò avile dhi, akódhi nda k̀isú ìna àdho tà dóro 'i?

²⁶ Dhya àlo kàdré kanyò ro áma tà s̀è ìndì áma k̀ulí ki tà s̀è dhi, M̀ondí ni M̀vá ni k̀ókpà adré kanyò ro akódhi nda ni tà s̀è, lókyá ì dré dra agòzo àyi m̀ilanzìlanzì na, àyi Atá ni m̀ilanzìlanzì na, ìndì ángéló lólo kya na dhi tú.

²⁷ Má adré tà bàti ta àmi dré: M̀ondí àruka adrébhá àyi ki totó k̀onwa ni ì k̀itswá dràle drìdrì ì dré dra Giká ni Opì nòzo dhi kandrà ko.»

Yésu ni làsú ladzá ru atsálé lagulagu ró

(A k̀ònò kpà M̀atáyò 17:1-8; M̀arokò 9:2-8)

²⁸ Anyiànyi k̀itú nzi-drì-na k̀ulí nda ì àmvolésè dhi, Yésu dré Pétèrò ki drìzo Yòwánì ìbe ìndì Yàkòbhò be, l̀izo àyi ìbe mbàle k̀ongó àlo drìna, k̀itswálé tà ta Giká be.

²⁹ Di dré adrerà'a tà ta Giká be dhi 'á dhi, akódhi ni m̀ibhalé ni làsú dré ngàzo ru ladzá. Akódhi ni kítá ì dré kpà atsázò kemve kpìrìkpìrì lagulagu ró.

³⁰⁻³¹ Gbã kòdhwa, àgo r̀ì, M̀osè ì Elíyà be dhi ì dré agázò làsú be lagulagu ró àyi kandrà, adrélé tà ta Yésu be. Ì adré tá Yésu ni àzì l̀izo dràle Yèrusalémà na dhi ni akí ngìni ya dhi ni tà ta.

³² Pétèrò ì arúpi ni ìbe dhi ki m̀i adré tá ayí ro. Di ì k̀òlaró dre dhi, ì dré Yésu ni nòzo lagulagu ró tùmáni àgo r̀ì adrébhá àyi ki totó akódhi làga nda ìbe.

³³ Ago nda ì dré tá adrerà'a 'òle Yésu ni tayí dhi 'á dhi, Pétèrò dré tàzoá drá dhi: «M̀írì, dóro ni mà dré adrélé k̀onwa dhi. Mà k̀òledé wémà na dhi ì k̀onwa: àlo ni mí dré, àlo ni M̀osè dré, ìndì àlo ni Elíyà dré.» (Akódhi ni tà tà ì dré adrélé tàle dhi ko.)

³⁴ Dré r̀è dhu adrerà'a tà ta dhi 'á dhi, ndùrùku dré apfòzo àyi ki asó r̀ùkù. Di Yésu ni lebèbhá nda ì dré tá adrerà'a file ndùrùku nda na dhi 'á dhi, tirì dré àyi ki 'òzo.

³⁵ Gò k̀ulí dré apfòzo ndùrùku nda l̀ésè táá dhi: «K̀òndhi áma M̀váagò má dré zìle dhi 'i. M̀i k̀oyi akódhi!»

³⁶ A kòtá tà nda dre dhi, ì dré nõzoá dhi, Yésu tá ìna kalóma. Gò akódhi ní lebèbhá nda ì dré tà nda kí zùzo tayílè àyi léna. Lókyá nda sè dhi, ì títi tá tà ì dré nõle nda ì dhyà àlo dré ko.

*Yésu tídrí mváagó àlo tírì kònzi íbe í léna dhi
(A kònò kpà Mátáyò 17:14-18; Mároko 9:14-27)*

³⁷ Kítú bvóá dhi sè, Yésu ì kàsí kòngó nda drílèsè lebèbhá ní íbe dre dhi, mómndí zyandre lavúlè dhi ì dré alìzo ru kisé akódhi be.

³⁸ Gò agó àlo mómndyá zyandre nda ì kòfalé dhi dré ngàzo kúlí yo tàzoá dhi: «Tadhálépi, má adrè ámi tí lizí, mí kòbheró mí áma mváagó véna. Tàko ko, akódhi áma mvá àlo kwákwa dhi 'i.

³⁹ Tírì kònzi àlo dhi adrè akódhi ní ru rà gò, dré adrézó trèle ngbò ró. Tírì nda dré adrézó akódhi ní kizí rinyí sè gò, kápùtrá dré adrézó apfòle sílàsà. Adrè ngbà 'í akódhi ní tayí lókyá tsà gò, gòzo adrélé akódhi ní ató í pálé.

⁴⁰ Má lizí tá ámi lebèbhá kí tí, ì kòdroró tírì nda ká. Dì, ì kitswá tá àyikya bwà ko.»

⁴¹ Dì Yésu logó dhi: «Àmi, mómndyá ándró tà ka'ika'í àko ìndì àmi kí tayíbhá lítlé ní ì, mà ní adrè vélé àmi íbe vwàle lókyá be ángopí? Má ní àmi kí tà mvo vwàle lókyá be ángopí? Mí adrè ámi mvá nda alìzo ába má vélé.»

⁴² Mvámvá nda dré tá adrèrà'a alìle Yésu vélé dhi 'á dhi, tírì kònzi nda dré akódhi ní bhèzo kíni mí gò, kizízóá rinyí sè. Dì, Yésu dré ìna ligízó tírì kònzi nda be, mvámvá nda ní tídrízó gò, logózóá atá ní véna.

⁴³ Dì mómndyá títi nda kí líndrì dré gázo bhwábhwa Gíká ní tà kàdrì sè.

*Yésu gò àyi dràma ní tà longó
(A kònò kpà Mátáyò 17:22-23; Mároko 9:30-32)*

Mómndyá títi nda ì dré tá adrèrà'a síbhálé be ngbo tà títi Yésu dré adrélé 'òle dhi kí tà sè dhi 'á dhi, dré tàzoá àyi lebèbhá ì dré dhi:

⁴⁴ «Mì kòyi tà má dré adrélé tàle àmi dré kònìdhi dóro: A ní Mómndí ní Mvá ní lefè kàribhá ì drígá.»

⁴⁵ Dì, kúlí nda fí tá ìna àyi drìna ko. Andu ní zù tá ì zùzù àyi dré, ì kòkitswáro níá bwà ko. Í adrè tá kpà ngá ro tà nda ní lizima Yésu tí dhi sè.

*Dhyà kàdrì lavúlè dhi àdhi 'i?
(A kònò kpà Mátáyò 18:1-5; Mároko 9:33-37)*

⁴⁶ Amvolàsá dhi, Yésu ní lebèbhá ì dré dhèzo adrélé tà kayí àyi kòfalèsè, nìzoá ngalè dhyà kàdrì lavúlè àyi kòfalé dhi àdhi 'i ya dhi.

⁴⁷ Yésu dré tà ì dré adrélé kiséle nda ní nìzo kyá gò, mvámvá àlo dhi ní adózó bhàle í làga,

⁴⁸ tàzoá àyi dré dhi: «Dhyà ángùdhi adrélépi mvámvá kònìdhi tìni dhi ní ka'í dòle dóro áma rú sè dhi, adrè áma tàndì ní ka'í kòdhya. Dhyà ángùdhi adrélépi áma ka'í dòle dóro dhi, adrè dhyà áma amùlepi dhi ní ka'í kòdhya. Tàko ko, dhyà tàko lavúlè àmi títi ì kòfalé dhi ìna dhyà kàdrì lavúlè dhi 'i.»

*Dhyà adrélépi ru pfu àmi íbe ko dhi àmi kí àlo 'i
(A kònò kpà Mároko 9:38-40)*

49 Gò Yòwàni dré tazoá Yésu dré dhi: «Mírĩ, mà nò tá agó àlo dhi adrérà'a tiri kònzì kì dro ámi rú sè. Dì mà dré akódhi nda nì logázó, dré tá adrélé àma kì àlo 'i ko dhì sè.»

50 Dì, Yésu logó drá dhi: «Mì logá akódhi ko. Angyá ko, dhya ángùdhi adrélépi ru pfu àmi íbe ko dhì, àmi kì àlo 'i.»

Bhà àlo Sàmàriyà kya gà Yésu rè

51 Lókyá Yésu nì dòzo bhù na dhi kàtsá ànyì dre dhi, akódhi dré ìna togó tsizo lizo Yèrúsalmà na.

52 Dì dré mómí kì múzò lile drìdrì í kandràna gò, ì dré lizo tsàle bhà àlo Sàmàriyà kya na kitswálé àrà ledé akódhi dré.

53 Dì, mómnyá kònàle dhi ì dré àyikya akódhi nì ka'ima gázò rè, dré tá adrélé lile Yèrúsalmà na dhi sè.

54 Akódhi nì lebèbhá, Yàkòbhò ì Yòwàni be dhi ì kònò tà nda dre dhi, ì dré tazoá dhi: «Mírĩ, mí adrè lèà dhi, mà kàzì àtsí asilé bhù lésè, àyì kì za vèle nyĩnyì?»

55 Dì, Yésu dré ìna àyì alázó, lawàle àyì dri.

56 Gò ì dré lizo bhà àzya na.

Mómnyá adrèbhá Yésu nì le lebèle dhi ì

(A kònò kpà Mátáyò 8:19-22)

57 Ì dré tá adrérà'a lavulé láti 'àsè dhi 'á dhi, agó àlo dhi dré tazoá Yésu dré dhi: «Má nì àmi lebè àrà títi ángùdhi mí dré adrézó lile dhi ì 'àsè.»

58 Yésu logó drá dhi: «Kìlìwá ì àyì kì bhù íbe. Arí ì kpà àyì kì bhà íbe. Dì, Mómí nì Mvá ìna àrà dré kitswázó àyì drì la lovózó dhi àko.»

59 Gò Yésu dré tazoá agó àzya dré dhi: «Mí lebè ma.» Dì, agó nda tà drá dhi: «Mírĩ, mí kòtayì rè zyà ma lile àma atá nì si 'íká.»

60 Yésu logó drá dhi: «Mí tayì mómí dràbhá dre dhi ì àyì kì àbvò kì si. Dì, mí ró dhi, mí lè mína Gíkà nì Opì nì tà longóbe.»

61 Gò agó àzya dhi dré tazoá dhi: «Mírĩ, má nì àmi lebè. Dì, mí kòtayì rè zyà ma lile lazilé bhà na 'íká.»

62 Dì, Yésu logó drá dhi: «Dhya ángùdhi kìbhò dòlepi kitswázó amvú 'a gò, gòzo àyì alá ngá no í àmvolé dhi kitswá ìna Gíkà nì Opì sè ko.»

10

Yésu tibhù àyì lebèbhá àruka nyadhi-na-drì-mudrì-drì-rì dhi ì àzì 'o

1 Amvolásà dhi, Mírĩ Yésu dré àyì lebèbhá àruka nyadhi-na-drì-mudrì-drì-rì dhi kì kípèzo gò, àyì kì tibhùzo lile rì rì drìdrì í kandràna bhàandre wáyi, ìndì àrà wáyi ì dré tá adrézó 'òle lile dhi ì 'àsè.

2 Dré tá adrérà'a àyì kì tibhù dhi 'á dhi, tà àyì dré dhi: «Lànyá ka amvú na lavulé dre. Dì, àzìbhá adrèbhá lànyá nda nì lokó dhi kì àbvò yókódhó. Mì kàdré dì lànyá nda nì líyì nì ti lízì, kòmùró àzìbhá ì lile àyì lànyá lokó be dhi bvò.

3 Mì lè! Mì nò rè ká! Má adrè àmi kì mu ngóro kábiligya ànzi ì tíni trú kàlagí ì kòfalé.

4 Mì kòdo láfa 'i yà, kòmvo 'i yà, kó ngalè kámókà àzya 'i yà dhi atsi sè ko. Láti bhálésè dhi, mì kòfè mòdo dhya àlo dré ko.

5 Dzó ángùdhi mì dré dra fizo lána dhi na dhi, mì kòtà rè zyà dhi: «Tà kìdrìkìdri kàdré dzó kònìdhi 'á.»

⁶ Dhya àlo adrélépi tròle tà kùdríkùdri rú dhi kàdré kònàle be dhi, tà kùdríkùdri mì dré zìle nda ni adré akódhi dri. Di, dhya kònìni dhi kàdré yó dhi, tà kùdríkùdri nda ni agò àmi vélé.

⁷ Mì kàdré ayilé dzó nda na, adréle ngá ì dré dra fèle àmi dré dhi ki nya ìndì mvuá. Tàko ko, adré leá dhi, dhya ázi 'òlepi dhi kònnya áyi landè. Di mì kòlavú dzó àlo àlo ì 'ásè, àrà ayizó dhi ki ndabe ko.

⁸ Bhàandre ángùdhi mónnyá lána dhi ì dré dra àmi ki ka'izo dòle dóro dhi na dhi, mì kàdré ngá ì dré dra bhàle àmi kandrá dhi ki nya.

⁹ Mì kàdré dràbhá kònàle dhi ki tidrí, adrézó tàá mónnyá nda ì dré dhi: <Gìká ni Opì atsá ànyi àmi kòfalé dre.>

¹⁰ Di, bhàandre ángùdhi mì dré dra fizo lána gò, àmi ki ka'izo dòle dóro ko dhi na dhi, mì kòpfò bhà nda ni látì andre bhálé, tàá àyi dré dhi:

¹¹ <Mà adré ndìndì àmi ki bhàandre ni tàpfulíndrí tròlepi àma pá dhi ni towá tadházóá dhi, mà tayí àmi ki tà títi dre. Di, lè mì kònì tàle dhi, Gìká ni Opì atsá ànyi dre.>

¹² Má adré tàá àmi dré dhi: Kítù Gìká dré dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, a ni tà ño mónnyá bhàandre nda lésè dhi ì dri, mónnyá Sòdómà lésè dhi kya ki lavú.»

Kizà bhàandre Yésu ni gabhá rè dhi kya

(A kònò kpà Mátáyò 11:20-24)

¹³ Yésu gò tàá dhi: «Kizà àmi ki ngá 'ì, àmi Kòràzinàbhá ro ni ì! Kizà kpà àmi ki ngá 'ì, àmi Bètèsàyídàbhá ro ni ì! Angyá ko, má kò'o tá tà línndrìga ró má dré 'òle àmi véna dhi ì Tírè na ìndì Sídónà na dhi, kònò mónnyá bhàandre nda ì 'ásè dhi ì asó tá kítá lírì àyi rú kínó, lírízó àyi ki drì pfo tópfò sè tadházóá dhi, ì ladzá àyi ki togó káyà dhi dre.

¹⁴ Àsà dhi, kítù Gìká dré dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, a ni tà ño àmi dri mónnyá Tírè ì lésè Sídónà be dhi kya ki lavú.

¹⁵ Di àmi Kàpàrànwúmàbhá ro ni ì, mì adré tsì kisùá dhi, Gìká ni àmi ki tà tíngá tsàle byá kurú na bhù na bàti? Tàdzi ko! A ni àmi ki tà tírì tsàle byá mónnyá dràbhá dre dhi ki àrà na.»

¹⁶ Yésu gò tàá àyi lebèbhá ì dré dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi àmi ki kúlì yi dhi, adré àma kúlì yi kòdhya. Dhya ángùdhi adrélépi àmi ki ga dhi, adré àma ga kòdhya. Dhya ángùdhi adrélépi àma ga dhi, adré dhya àma amùlepi dhi ni ga kòdhya.»

Mónnyá nyadhi-na-drì-mudrí-drì-rì dhi ki agòma

¹⁷ Amvolásà dhi, mónnyá nyadhi-na-drì-mudrí-drì-rì nda ì dré agòzo arí be Yésu vélé, tàá dhi: «Mírì, ndìndì tírì kònzi ì adré tà mà dré adréle tàle àyi dri àmi rú sè dhi ki 'o, adrézó àyi ki bha àma zàle.»

¹⁸ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Má nò Sàtánà adhéra'a bhù lésè ngóro bhù lagulagu tíni.

¹⁹ Mì yi rè ká! Má fè rìnyí àmi dré kitswázó nì ki ató dàpáyà ìbe, ìndì kitswázó àmi ki kàribhá, Sàtánà ni rìnyí wáyi dhi ni lavú. Di tà àlo kitswá gòle àmi ki 'o kònzi ko.

²⁰ Di, tágba dré adrézó kònìni dhi, mì kòlénzè tírì kònzi ì dré adréle àyi ki bha àmi zàle dhi sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya lenzélé Gìká dré àmi ki rú tisile bhù na dhi sè.»

Yésu fè àwoyà Giká dré

(A kònò kpà Mátáyò 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Lókyá nda sè dhi, Yésu galepi Tirí Lólo ni arí sè bí dhi dré tazoá dhi: «Á! Tátá, Mírì bhù kya bvò be ni, má adrè àwoyà ta mí dré, mí dré tà kòdhi ki zùle tògyabhá i dré ìndì mónnyá tà nibhá i dré gò, tà nda ki tadházó ànzimvá i dré dhi sè. Ayíya, Tátá, tàko ko, tà mí dré 'òle nda tá dóro mí mílésè.

²² Áma Atá tayí tà títi dhi i má dríga dre. Dhya àlo nìlepi Giká ni Mvágó àdhi 'i ya dhi yókódhó, ngbà 'í Giká Atá nì nì. Dhya àlo nìlepi Giká Atá àdhi 'i ya dhi kpà yókódhó. Ngbà 'í akódhi ni Mvágó nì nì, ìndì dhya Mvágó nda dré adrézó áyi Atá nì le tadhálé áyi dré dhi i nì àyi.»

²³ Gò Yésu dré áyi alázó taa ngbà 'í áyi lebhébhá i dré dhi: «Kólénzé àmi adrèbhá tà mì dré adrélé nòle dhi ki no ni i dré!

²⁴ Angyá ko, má adrè taa àmi dré dhi: Prófètà bí dhi i ópí bí dhi íbe dhi i lè tá tà mì dré adrélé nòle dhi ki nòle tò gò, i dré àyikya nòzoá ko. I lè tá kpà tà mì dré adrélé yìle dhi ki yìle tò gò, i dré àyikya yìzoá ko.»

Pídihígó Sámàriyà agó dóro dhi nì tà dri dhi

²⁵ Amvolásà dhi, dhya àlo Mósè ni tátírítrí kúlí nìlepi dóro lavulé dhi dré alizo tà kònìdhi ni lizí Yésu tí, kitswázó akódhi ni tabhì: «Tadhálépi, lè má kò'o àdho tà kòdhya kitswázó lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú dhi?»

²⁶ Yésu logó drá dhi: «Mósè ni tátírítrí kúlí adrè taa ngíni? Mí adrè tátírítrí kúlí nda ni na ngíni?»

²⁷ Dì tátírítrí kúlí tadhálépi nda logó dhi: «Lè mí kàdré Mírì àmi Giká ni le àmi togó sè wáyi, àmi lídrì sè wáyi, àmi rìnyí sè wáyi, ìndì àmi tà kisúkisú sè wáyi. Lè kpà mí kàdré àmi àzya ni le ngóro mí dré adrélé àmi tàndi ni le dhi tìni.»*

²⁸ Yésu gò taa drá dhi: «Mí logó kyá. Mí kò'o kònìni dhi, mí ni lídrì nda ni kisú.»

²⁹ Dì, tátírítrí kúlí tadhálépi nda lè tá ìna áyi bhàle adrélé gyàgya gò, dré lizizóá Yésu tí dhi: «Áma àzya nda ìna àdhi 'i?»

³⁰ Yésu gò logóá dhi: «Kitú àlo dhi, agó àlo dhi adrè tá síle Yèrúsalmà lésè lile Yèrikò na gò, dré tsàzo file trú kùgubhá i kofalé. I dré akódhi ni ngá wáyi dhi ki topázó, akódhi ni bhwàzo gò, tayizóá ànyìanyi dràdrà mìle.

³¹ Kòwàna àlo dhi adrè tá kpà asilé láti nda 'àsè bági ro. Kònò agó nda dre dhi, dré ìna ngá kizo làgàsà gò lizo.

³² Bvóá dhi, agó àlo Léví ni sùrú lésè dhi dré kpà atsázó agó nda ni no gò, dré kpà ngá kizo làgàsà gò lizo.

³³ Dì, Sámàriyà agó àlo dhi adrè tá kpà asilé láti nda 'àsè gò, dré atsázó àrà nda 'á. Kònò agó nda dre dhi, dré ìna kizà dòzo áyi togó na akódhi ni tà sè.

³⁴ Dré áyi kisizó ànyi akódhi làga, dò ki da vínò be akódhi ni làzì i mi gò, làzì nda ki lambézó. Dré akódhi ni dòzo bhàle áyi tàndi ni pùndà dri, lizo ába tsàle kùmú ki dzó na gò, akódhi ni limvùzo kònàle.

³⁵ Kitú bvóá dhi sè dhi, dré làfa lò'wa rì dhi ki adózo fèle dzó nda ni líyí dré, tazoá dhi: «Mí kòliké agó kònìdhi dóro. Làfa àngopí ya mí dré dra

* 10:27 10:27 A kònò Dütèrònómè 6:5; Lèvitikè 19:18.

kizálé làfa kòndi dri akódhi ni tà sè dhi, má ni mána logóá mí dré, má dré dra agòrà'a kònwàsè dhi 'á.»

³⁶ Gò Yésu dré tatrítrí kúlí tadhálépi nda ni lizízo tàzoá dhi: «Mí mùlèsè dhi, dhya na nda i kòfalé dhi, dhya ángùdhi atsá ina agó filepi trú kùgubhá i kòfalé nda ni arúpi ró nì?»

³⁷ Di tatrítrí kúlí tadhálépi nda logó dhi: «Dhya akódhi ni kizà bhàlepi dhi 'i.» Di Yésu tà drá dhi: «Mí lì, mí kàdréro kókpa 'òá kònini.»

Yésu tsa Màràtà i bhàna Màrìyà be

³⁸ Yésu i dré tá adrèrà'a lìle lebèbhá ni ìbe láti 'àsè dhi 'á dhi, i dré tsàzo bhà àlo na gò, tòkó àlo rú be Màràtà dhi dré akódhi ni ka'izo dòle dóro i bhàna.

³⁹ Mírì kòfì dzó nda na dre dhi, tòkó nda ni amvúpi rú be Màrìyà dhi dré lirízo akódhi ni pá làga, adrélé akódhi ni kúlí yi.

⁴⁰ Di, Màràtà adrè tá ina landúlé àzì wáyi dré adrélé 'òle mányàngá tà sè dhi i sè. Dré áyi kisízo ànyi Yésu làga tàá drá dhi: «Mírì, áma amvúpi dré áma tayílé adrélé àzì wáyi dhi ki 'o kalóma ni, tà nda tà takò 'i mí mùlèsè? Mí kòtà di drá dhi, kàlì drígá bha má vélé wà.»

⁴¹ Di, Mírì logó drá dhi: «Màràtà, Màràtà, mí adrè mína ámi togó bha lanzile, adrézó kpà bhàa kuru tà bí dhi i sè.

⁴² Di, tà kitswálépi à kò'o dhi ngbà 'í àlo kwákwa. Màrìyà kipè ina tà dóro lavúlé dhi kòdhyà. A kitswá kpà tà nda ni tingá vélásà bwà ko.»

11

Yésu tadhá tà zìma Gìká tí dhi nì tà (A kònò kpà Màtáyó 6:9-13; 7:7-11)

¹ Kítú àlo dhi, Yésu adrè tá tà zi Gìká tí àrà àlo dhi na. Kòzi tà akílé dre dhi, akódhi ni lebèbhá ki àlo dré tàzoá drá dhi: «Mírì, mí kòtadhá áma dré tà zìma Gìká tí dhi, ngóro Yòwanì dré tadhálé áyi lebèbhá i dré dhi tìni.»

² Di Yésu tà àyi dré dhi: «Mí dré adrèrà'a tà zi Gìká tí dhi 'á dhi, mí kàdré táá dhi:

<Áma ki Atá, lè mónnyá wáyi dhi i kònì dhi, mí Gìká lólo 'i dhi be.

Ámi Opì kàtsá mónnyá wáyi i kòfalé wà.

³ Mí kàfè áma dré mápà kitswálépi áma sè kítú àlo àlo títì i sè dhi wà.

⁴ Mí kòtrì áma ki tàkonzì i.

Tàko ko, áma ki tàndi mà adrè kpà mónnyá wáyi adrèbhá tàkonzì 'o áma rú dhi kya ki tri.

Mí kòtayí áma tà dré tabhìle, áma ki 'òzo dhèle tàkonzì na dhi ko.»

⁵ Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Áruka ni, dhya àlo àmi kòfalé dhi ni kitswá lìle áyi arúpi véna ngátsi kítógá sè, tàá drá dhi: <Áma arúpi, mí afè má dré mápà na.

⁶ Ángyá ko, áma arúpi àlo dhi alì làwú làvo lèsè atsálé má vélé. Di, ma ngá àlo má dré kitswálé fèle drá dhi àko.»

⁷ Di akódhi ni arúpi dzó nda lé dhi ni go logóá drá dhi: <Mí lagù ma ko. Má asé dzóti dre. Áma áma ànzi ìbe dhi, mà àyi dre. Má kitswá ngàle ngá fe mí dré bwà ko.»

⁸ Di, má adrè mána tàá àmi dré dhi: Gba dhya dzó nda lé nda kàdré ngàle ngá fe akódhi dré, dré adrélé áyi arúpi 'i dhi sè ko yà dhi, a ni nga ngá títì dré adrélé lèle dhi ki fe drá, dré adrélé zìá landè àko ró dhi sè.

⁹ Má adré di taa àmi dré dhi: Mì kàdré tà zi Giká tí gò, kò'oró tà nda àmi dré. Mì kàdré ngá nda gò, mì kòkisúró. Mì kàdré dzóti ga gò, à kònzìró àmi dré.

¹⁰ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi tà zi Giká tí dhi adré kisúá. Dhya adrélépi ngá nda dhi adré kisúá. Dhya adrélépi dzóti ga dhi dré dhi, à adré kpà nziá.

¹¹ Ami ànzi ki atá ro ni i, àmi ki mvá kàdré kosyá zi àmi tí dhi, mì ni tsì nì fe drá kòdhya?

¹² Kó ngalè, àmi ki mvá kàdré tà'ú bhú zi àmi tí dhi, mì ni tsì dàpáyà fe drá kòdhya?

¹³ Di àmi móndí kònze ró ni i, mì kòni adrélé ngá dóro fe àmi ki ànzimvá i dré dhi be dhi, àmi ki Atá bhù na dhi ni Tirí Lólo fe dhya adrèbhá zía í tí dhi i dré tà tándi ró!»

Yésu ni tà, tirí kònze ki kàdrì àdhya be dhi

(A kòndò kpà Mátáyò 12:22-30; Mároko 3:22-27)

¹⁴ Kítú àlo dhi, Yésu adré tá tirí kònze dro agó àlo ábhábhá ro dhi lésè. Tirí kònze nda kòpfò lásà dre dhi, ábhábhá nda dré kídhozó adrélé kúlí ta gò, móndí zyandre kònale dhi ki líndrì dré gazo bhwábhwa.

¹⁵ Di, àyi ki àrukabhá ì dré àyikya tàzoá dhi: «Dhya kòdhi adré tirí kònze ki dro topfòle móndí i lésè, Bèlèzèbùlè, tirí kònze ki kàdrì ni rinyí sè.»

¹⁶ Ayi ki àruka ì adré tá akódhi ni le tabhìle gò, ì dré akódhi ni ti lizizó, kò'oró tà àlo líndrìga ró angálépi Giká vélésè dhi.

¹⁷ Di, Yésu dré ína tà ì dré adrélé kisùle nda ni nìzo kyá gò, tàzoá àyi dré dhi: «Òpi ángùdhi mónnyá zálá dhi ì dré adrézó ru lanzi àyi kòfalésè dhi, òpi nda ni tà ni akí títi. Dzó ángùdhi mónnyá lá dhi ì dré adrézó ru lanzi àyi kòfalésè dhi, dzó nda ni arí nyñyi.

¹⁸ Kókpà kòdhi tni, mónnyá Sàtánà ni rinyí zàle dhi ì kàdré ru lanzi àyi kòfalésè dhi, akódhi ni òpi ni kitswá àyi totó nginingini ró? Má adré tà kòdhi ni ta, mì dré adrélé taa dhi, má adré tirí kònze ki dro Bèlèzèbùlè ni rinyí sè dhi sè.

¹⁹ Má kàdré mána tirí kònze ki dro Bèlèzèbùlè ni rinyí sè dhi, àmi ki lebhá ì adré di àyi ki dro àdhi ni rinyí sè? Di asà dhi, àyi nda ki tà mì dré adrélé tàle nda ki bvó ta àyi.

²⁰ Di, má kàdré mána tirí kònze ki dro Giká ni tándi ni rinyí sè dhi, kòdhi adré tadhá dhi, Giká ni Òpi atsá àmi kòfalé dre káyà dhi.

²¹ Agó kòmbá àlo àdzú ngá íbe bí dhi kàdré àyi dzó líkí dhi, akódhi ni ngá títi dhi ì líná.

²² Di, dhya àzya rinyi ró akódhi ni lavúlépi dhi kàtsá àdzú bhu akódhi be gò, lavúzóá dhi, dhya nda ni akódhi ni àdzú ngá dré àyi togó bhàzo dríá dhi ki tingá, akódhi ni ngá títi dhi ki topázó lanzilé.

²³ Dhya ángùdhi adrélépi túmání má be ko dhi, adré ína ru pfu má be. Dhya adrélépi móndí ki kímó túmání má be ko dhi, adré ína àyi ki lapé.»

Tirí kònze ni agòma file móndí léna dhi

(A kòndò kpà Mátáyò 12:43-45)

²⁴ Yésu gò taa dhi: «Tirí kònze àlo dhi kòpfò dhya àlo lésè dhi, adré anyalé àrà fà ro dhi i 'asè, àrà í dré kitswázó lovólé lána dhi ni ndabe. Di,

kòkítswá kisúá bwà ko dhi, adré tǎá dhi: «Má ni go file áma dzó má dré apfòzo lásà dhi na.»

²⁵ Kògò tsàle dre dhi, adré kisúá dhi, à awá dzó nda ni 'álé, ngá lána dhi ki tobházo kpákpa dre.

²⁶ Di adré ìlè tírì kònzì áyi lavúbhá nzi-drì-rì dhi ki nda ìzo àyi íbe gò, ì dré adrézó tífilé adrélé dhya nda léna. Di dhya nda ni tà kùdù ro dhi vélé kònzì wáláká ni ni lavú.»

Kólénzé mónnyá adrèbhá Giká ni kúlí ka'í 'òle dhi i dré

²⁷ Yésu dré tá adrèrà'a tà nda ki ta dhi 'á dhi, tòkò àlo mónní zyandre i kòfalé dhi dré kúlí yòzo tàzoá drá dhi: «Kólénzé tòkò ámi todólépi i léna gò, bà fèzo mí dré ndròle dhi dré!»

²⁸ Di, Yésu logó dhi: «Lavúlé dhi, kólénzé ína mónnyá adrèbhá Giká ni kúlí yi gò, ì dré adrézó ka'í 'òle dhi i dré!»

Tà tadhále pròfètà Yónà ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 12:38-42)

²⁹ Mónní zyandre lavúlé dhi ì dré tá adrèrà'a ru kimó Yésu làga dhi 'á dhi, akódhi dré ngàzo tǎá dhi: «Mónnyá ándrò kòni i kònzì. Ì adrè àyikya tà línríga ró dhi ni nda nòle. Di, à kitswá tà àzya línríga ró dhi ni 'o àyi dré nòle dhi ko, kàdré ngbà 'í pròfètà Yónà àdhyà 'i ko dhi.

³⁰ Tàko ko, ngóro Giká dré tá áyi tà tadhále Yónà rú Nínìvèbhá i dré dhi tíni dhi, a ni kòkpà áyi tà tadhá Mónní ni Mvá rú mónnyá ándrò ni i dré.

³¹ Kítú dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, ópí kàdrì tòko ró bvò tàbhu na dhi drìle dhi ni nga tà bha mónnyá ándrò ni i dri. Tàko ko, ópí nda angá tá ína làwú làvo lèsè alìle ópí Sòlòmónò ni tógyakúlí yi 'í. Di mì nò rè ká! Dhya kàdrì Sòlòmónò nda ni lavúlépi dhi be kònwàré!

³² Kòdhi íbe dhi, kítú dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, Nínìvèbhá ki nga tà bha mónnyá ándrò ni i dri. Tàko ko, Nínìvèbhá nda ì dré tá tà Yónà dré longólé àyi dré dhi ni yìzo dhi, ì ladzá tà àyikya àyi ki togó 'í. Di mì nò rè ká! Dhya kàdrì Yónà nda ni lavúlépi dhi be kònwàré!»

Tà tadhále tálà ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 5:15; 6:22-23)

³³ «Á dhì gà tálà bhàle àrà lùzu ró dhi na yà, kó ngalé ìdrí zàna yà dhi ko na. Be ró dhi, à adrè dhìá bhàle zá kuru mísá drina, kitswálé mónnyá títi adrèbhá afilé dzó lé dhi ì kàdréro ngádra no be dhi bvò.

³⁴ Ámi mǐ, tálà adrélépi ngádra fe ámi rúbhá dré dhi 'i. Ámi mǐ kàdré dóro dhi, ámi rúbhá wáyi dhi ngádra 'á. Di, ámi mǐ kàdré ína drà ro dhi, ámi rúbhá wáyi dhi tinímvá na.

³⁵ Mǐ kònò di dóro, ngádra mí léna dhi kàdréro tinímvá ro ko.

³⁶ Di ásà dhi, ámi rúbhá wáyi dhi kàdré ngádra 'á gò, rúbhá nda ni kǐgá àlo dhi dré adrézó tinímvá na ko dhi, ámi rúbhá nda ni adrè rùkù ngádra kító na, ngóro tálà ni ngádra dré adrélé ngá kazá mí dré dhi tíni.»

Yésu tà tà Fàrisáyò i rú tǎtrítrí kúlí tadhábhá íbe

(A kònò kpà Mátáyò 23:1-36; Márokò 12:38-40)

³⁷ Yésu kòtà tà nda i akílè dre dhi, Fàrisáyò àlo dhi dré akódhi ni zizo ngá nya í bhàna. Yésu dré di ìzo file dzó nda na gò, ìrìlé mísá làga.

38 Di, Fàrìsáyò nda dré ìna nòzoá dhi, Yésu dzì drígá drìdrì ngá nyàma kandrà ko gò, líndrì ni dré gàzo tà nda sè.

39 Gò Mírì dré tàzoá drá dhi: «Àmi Fàrìsáyò ro ni i, mì adré àmikya kópò ki rúbhá dzi sàni kya íbe gò, àmi léna dhi, mì dré adrézó gàle ngá lovò sè bí, ìndì tà kònzì sè bí.

40 Àmi mómí azaaza ró dhi 'i! Giká ngá ki rúbhá ledélépi dhi, ledé kókpà ngá ki 'alé ko?

41 Di mì kòfè ngá àmi ki kópò na ìndì àmi ki sàni na dhi i lemerèbhá i dré gò, ngá títi dhi i kàtsáro ndì àko àmi dré.

42 Àmi Fàrìsáyò ro ni i, kizà àmi ki ngá 'i! Mì adré ngá nzì tsàtsà títi mì dré adrélé lokólé àmi ki amvú na, lanzilé 'a be mudrì dhi ki àlo fe Giká dré: ndìndì àmi ki ménètè, àmi ki rúwè, tsàle ngábì twátwa mì dré adrélé kidhilé dhi íbe.* Di, mì adré àmikya tà gyàgya 'òma ìndì Giká ni lèma dhi ki tà tivì. Adré tà leá dhi, mì kàdré tà nda kòdhi ki 'o, ngá fèma Giká dré dhi ni tivì àko ró.

43 Àmi Fàrìsáyò ro ni i, kizà àmi ki ngá 'i! Mì adré leá lirilé àrà lindrì àdhya lisámbò dzó i 'àsè dhi i 'àsè. Mì adré kpà leá dhi, à kàdré mòdo fe àmi dré lindrì sè ngá lagíra i 'àsè.

44 Kizà àmi ki ngá 'i! Àmi ngóro mógó rabhá akilé gò, adrézó tatsilé dríàsà ni àko ró dhi i tíni.»

45 Gò tàtrírì kúlì tadhábhá ki àlo dré tàzoá Yésu dré dhi: «Tadhálépi, mí kàdré tà kòdhi ki ta dhi, mí adré kókpà àma ki lodhá.»

46 Di Yésu logó dhi: «Àmi tàtrírì kúlì tadhábhá ro ni i, kizà kókpà àmi ki ngá 'i! Mì adré àmikya ngá lanzìlanzì kitswálé dòle bwà ko dhi ki tobhà mómí i dri gò, mì dré adrézó ndìndì drígámbálì so àyi ki ledézó dhi ko.

47 Kizà àmi ki ngá 'i! Mì adré mógó ki tobhà pròfètà i dré, tágba àmi ki tábhì i dré àyi ki tupfúzó todràle àyi dhi.

48 Àsà dhi, mì adré àmikya tadhá dhi, mì ka'ì tà àmi ki tábhì i dré tá 'òle nda i. Tàko ko, i tupfú tá àyikya pròfètà nda i gò, mì dré àmikya adrézó àyi ki mógó ki tobhà.

49 Tà nda sè dhi, Giká tà tá àyi tògyà sè dhi: «Má ni pròfètà ki tibhù àpóstolò íbe lile àyi véna. Di, i ni àyi ki àruka ki tupfú todràle, adrézó àruka ni ki mì pfo.»

50 Di àsà dhi, Giká ni pròfètà títi kidhólé tupfúlé todràle bvò bhàrà lésé atsálé àndrò dhi ki kàrì ni tà zì mómíyá àndrò ni i tí,

51 kidhólé Abélè ni kàrì rú, atsálé Zàkàrìyà pfùle dràle àlètàrì i kòfalé àrà lólo be dhi ni kàrì rú. Ayíya, má adré tàá àmi dré dhi: Giká ni àyi títi nda ki kàrì ni tà zì mómíyá àndrò ni i tí.

52 Àmi tàtrírì kúlì tadhábhá ro ni i, kizà àmi ki ngá 'i! Mì kíkí láti adrézó Giká ni tà ni dhi dre. Àmi ki tàndì, mì fì láti nda 'àsè ko gò, mì dré kpà mómíyá adrèbhá tá leá file dhi ki logázó.»

53 Yésu kòtayì àrà nda dre dhi, Fàrìsáyò nda i tàtrírì kúlì tadhábhá nda íbe dhi i dré ngàzo adrélé ligilé akódhi be rínyì sè, adrézó akódhi ni lizì tà bí dhi i sè,

54 kitswázó akódhi ni 'o la'ìle kúlì dré tá adrélé tàle dhi i silé dhi bvò.

* 11:42 11:42 «Ménètè» ìndì «rúwè» kòni i, ngábì tàdzì be dóro adrélé kidhilé dhi 'i. A kòno Lèvitikè 27:30; Dùtèrònómè 14:22

12

*Yésu kodzó áyi lebèbhá i tà twátwa i sè
(A kònò kpà Mátáyò 10:26-33)*

¹ Lókyá nda sè dhi, móndí lízólízo lavulé dhi ì kimó tá ru, tsàle ì dré adrérá'a áyi ki pá ató áyi kòfalèsè dhi 'á. Gò Yésu dré zyá kidhózó tà ta áyi lebèbhá i dré, tàzoá dhi: «Mì kàdré àmi ki líkí tàkú Fàrísáyò kya ni tà sè. Tàkú nda áyi ki túrúpfú tà 'i.

² Tà bàti ró dhi, à ni tà títi lùzu ró dhi ki tadhá ngádra 'á. A ni kpà tà títi zùle zùzù dhi ki 'o apfòle móndí ì dré nùle dóro.

³ Di ásà dhi, tà mì dré tàle tínímvá na dhi i, à ni yǎ ngádra 'á. Tà mì dré tàle àmi ki ázya bína kòyàyà sè dzó ki 'a kǐle dhi i 'ásè dhi i, à ni longóá dzòdrì i lésè.

⁴ Áma arúpi i, má adrè tàá àmi dré dhi: Mì kòro dhya adrèbhá móndí ki rúbhá ki tupfú todràle gò, ì dré kitswázó tà àzya 'o bwà ko dhi i ko.

⁵ Má ni dhya kitswálépi mì dré ròle dhi ni tadhá àmi dré: Mì kàdré Gíká, móndí ki rúbhá ki tupfuma àmvolèsè, adrélépi rǐnyí ìbe kitswázó áyi ki bhe líferò na dhi ni ro kòdhya. Ayíya, má adrè tàá àmi dré dhi: Mì kàdré akódhi nda ni ro kòdhya.

⁶ A adrè zakó tsì kitsikírinyà nzi dhi ki lagí làfa lò'wa nzǐ rǐ dhi i sè? Di tágba dré adrézó kònini dhi, Gíká adrè áyi nda ki àlo ni tà tiví ko.

⁷ Kàdré di àmi ki tà sè dhi, akódhi nà ndìndì àmi ki drǐbhí i títi nàna. Di mì kòro ngá ko. Àmi ki tà lavú kitsikírinyà zyandre dhi kya byá!

⁸ Má adrè tàá àmi dré dhi: Dhya ángùdhi adrélépi tàá móndí i kandrá dhi í ka'ǐ ma dre dhi, Móndí ni Mvǎ ni kókpà tàá Gíká ni ángéló i kandrá dhi, í ka'ǐ akódhi nda dre.

⁹ Di, dhya ángùdhi adrélépi ína áma ga móndí i kandrá dhi, má ni kókpà akódhi nda ni ga Gíká ni ángéló i kandrá.

¹⁰ Dhya ángùdhi adrélépi kúli kònzi ta Móndí ni Mvǎ rú dhi, Gíká ni akódhi nda ni tàkonzì tri. Di, dhya adrélépi ína làdhá dha Tirí Lólo rú dhi, à kitswǎ akódhi nda ni tàkonzì tri ko.

¹¹ A kàdré àmi ki dri tàbvó tàle lísámbò dzó ki kàdrì i kandrásè, ópí i kandrásè ìndì móndí kàdrì i kandrásè dhi, mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzìle tà mì dré dra tàle àmi rúsè yà, kó ngalè mì ni tà nda ni ta ngíni ya dhi dri dhi ko.

¹² Angyá ko, Tirí Lólo ni tà mì dré kitswálé tàle dhi ni tadhá àmi dré gbǎ lókyá nda sè dhi ni.»

Pídhigó ngá líyi azaaza ró dhi ni tà dri dhi

¹³ Gò dhya àlo mónyá zyandre nda i kòfalé dhi dré tàzoá Yésu dré dhi: «Tadhálépi, mí kòtà áma adrúpi dré dhi, kòlanzi ngá àma ki atá dré tayílé dhi i àma dré túmání í be.»

¹⁴ Di, Yésu logó drá dhi: «Arúpi, àdhi bhà ma adrélé tà àmi kòfalé dhi ki bvó lanzí dhi nǐ?»

¹⁵ Gò tàá mónyá títi dhi i dré dhi: «Mì kònò dóro, mì kàdréro àmi ki líkí ngá lovó kára be títi dhi ki tà sè. Angyá ko, dhyá ki lídrì adrè ína áyi totó dhyá ki ngá i dri ko, gba à kàdré ngá ìbe zyandre ró yà dhi.»

¹⁶ Gò dré pídhigó kònìdhi ni pizo áyi dré, tàzoá dhi: «Ngá líyí àlo dhi ni amvú ka tá lànyá dóro.

17 Di akódhi dré ngàzo adrélé kisùá í léna dhi: <Má ni 'òá ngíni? Arà má dré adrézó áma lánýá bha líkílé dhi kitswá ko.>

18 Gò tàá dhi: <Má ni 'òá kònini: Má ni áma kòbhó ki awú, àruka ni kàdrì àyi ki lavúbhá dhi ki sizo gò, áma lánýá wáyi bhàzo líkílé lána, áma ngá àruka íbe.>

19 Di má ni go tàá má léna dhi: Ma ngá dóro má dré lokólé dhi íbe bí. Ngá nda ki kitswá áma ledé kóná bí. Nyànomvá dhi, má ni rè lovó, adrélé ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó lenzélé.>

20 Di, Giká gò ína tàá drá dhi: <Mì móndí azaaza 'í! Andrò, ngátsi kònìdhi sè dhi, à ni àmi lídrì tingá. Di ngá mí dré lokólé mí dré dhi ki go adrélé àdhi dré?>>

21 Yésu gò tàá dhi: «Tà nda ni adré kókpà kònini dhya ángùdhi adrélépi ngá lokó àyi tàndi dré gò, adrézó lemerè ro Giká véna dhi dré.»

*Dhyá ki togó bhàma lanzìle ko dhi
(A kònò kpà Mátáyò 6:25-34)*

22 Gò Yésu dré tàzoá àyi lebhà í dré dhi: «Tà nda sè dhi, má adré tàá àmi dré dhi: Mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzìle àmi ki lídrì ni tà sè ko, ngalè mì ni dra àdho ngá nya ya dhi. Mì kòbhà kpà àmi ki togó adrélé lanzìle àmi ki rúbhá ni tà sè ko, ngalè mì ni dra àdho asó àmi rú ya dhi.

23 Tàko ko, àmi ki lídrì lavú mányàngá byá. Àmi ki rúbhá lavú kpà kítá byá.

24 Mì nò rè àrí í ká. Í kidhí ngá ko na. Í akóná kpà ngá ko na. Àyi kúkú àko, ìndì kòbhó àko. Di, Giká adré ína ngá fe àyi dré tèle. Di àmi ki tà lavú tsì àrí kya ko?

25 Àmi kòfalé dhi, àdhi ni kitswá àyi lídrì ni lókyá ni drì timbà tsà, dré adrélé àyi togó bha lanzìle dhi sè bwà dhi ní?

26 Di mì kòkitswá tà mvá tsà kòdhi ni 'o bwà ko dhi, mì adré di àmi ki togó bha adrélé lanzìle tà àruka í sè àdho tà sè?

27 Mì nò rè ngalè pfò mbì na dhi ì adré topfòle ngíni ya dhi ká. Í 'o àzì ko na. Í ledé kpà kítá ko na. Di, má adré mána tàá àmi dré dhi: Nðìndì ópí Sòlòmónò rúku ni íbe títi dhi asó tá kítá aveave pfò nda ki àlo àdhya tíni dhi ko.

28 Giká kàdré kó mbì adrélépi àndrò kònwa gò, kídru dra bhèzoá àtsi na dhi ki tosó kònini be dhi, a ni di véle àmi ki tosó dóro àyi ki lavú ngíni? Àmi àmikya móndí tà ka'íka'í íbe tsà dhi 'í!

29 Mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzìle, adrézó ndàá nìle ngalè mì ni dra àdho ngá nya ya, kó ngalè mì ni dra àdho ngá mvu ya dhi ko.

30 Tàko ko, pàgánò títi bvò kòndi àdhya ì adré àyikya ngá nda ki nda kòdhya landè àko ró. Àmi ki Atá nì kpà tàle dhi, àmi lovó íbe ngá nda ki kisúzó dhi be.

31 Di, mì kàdré àmikya Giká ni Opì nda kòdhya gò, akódhi kòtimbaró kpà ngá nda ì àmi dré.

*Ngá làgí be kàdrì dhi ki lokoma bhù na dhi
(A kònò kpà Mátáyò 6:19-21)*

32 Àmi pàri mvá pabhá má làgàsè ni ì, mì kòro ngá ko. Tàko ko, àmi ki Atá mùlèsè dhi dóro àyi Opì fèzo àmi dré.

³³ Di mì kòlagí àmi ki ngá, làfa ni ni fèzo lemerèbhá i dré. Mì kòledé àmi dré tsungà kitswábhá akùle bwà ko dhi i. Mì kòloko àmi dré ngá làgí be kàdrì, kitswábhá akílé bwà ko dhi i bhù na. Kònàle dhi, kùgú fi gà ko na. Orò sì kpà gà ngá ko na.

³⁴ Tàko ko, àrà ángùdhi àmi ki ngá làgí be kàdrì dhi dré adrézó lána dhi na dhi, àmi ki togó ni adrè kókpà kònàle.»

Màràbà adrèbhá tàmgà dri dhi i

³⁵ «Mì kàdré gánzi ró, adrélé àmi ki káfà 'ìle àmi ki kípílé 'á dhi íbe, ìndì àmi ki tálà dhìle adrélé kòle dhi íbe.

³⁶ Mì kàdré ngóro màràbà adrèbhá àyi ki mìrì ni letè anzirà'a gwányá lámò àdhya lésè, kònì dra atsá dzóti ga dhi, ì kònzìro akódhi dré be dhi i tíni.

³⁷ Kólénzé ni adrè màràbà àyi ki mìrì dré dra atsázó àyi ki kisú adrèrà'a tàmgà dri dhi i dré! Má adrè tà bàti ta àmi dré: Akódhi ni kítá àzi àdhya ni asó í rú, àyi ki 'òzo lírìlé mísá làgásè gò, ngá fèzo àyi dré nyàle.

³⁸ Kólénzé ni adrè àyi dré, àyi ki mìrì kòkisú àyi adrèrà'a tàmgà dri, gba kàtsá ngátsi kítógá sè yà, kó ngalè ngátsi kítógá àmvolésè yà dhi!

³⁹ Di, lè mì kònì tà kònàdhi dóro: Dzó líyí kònì tá lókyá ángùdhi kùgú dré kitswázó atsálé dhi be dhi, kònò kitswá tá akódhi ni tayí áyi dzóti ño ko.

⁴⁰ Di àmi ró dhi, mì kàdré kókpà gánzi ró. Tàko ko, Móndí ni Mv́à ni atsá sáà mì dré adrélé kisùle ko dhi sè.»

Màràbà tògya ró mìrì ni dré kitswálé ka'ìle dhi (A kònò kpà Mátáyó 24:45-51)

⁴¹ Gò Pèteró dré akódhi ni lizizó tàzoá dhi: «Mìrì, mí adrè ngbà 'í kúlí alaala kòdhi ni ta àma dré àma páti? Kó ngalè, mí adrè tàá móndyá títi i dré?»

⁴² Di Mìrì logó dhi: «Màràbà tògya ró mìrì ni dré kitswálé ka'ìle dhi, àdhi 'í? Akódhi nda, dhya mìrì ni dré dra bhàle àyi màràbà àruka i drìle, kitswálé mányàngá fe àyi dré nyàle lókyá kitswálépi dhi sè dhi 'i.

⁴³ Màràbà nda ni mìrì kàtsá akódhi ni kisú adrèrà'a 'òá kònìni dhi, kólénzé ni adrè akódhi dré!

⁴⁴ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Akódhi ni mìrì ni akódhi ni bha adrélé áyi ngá títi dhi i drìle.

⁴⁵ Di, màràbà nda kàdré ína kisúá í léna dhi <Àma mìrì adrè gìle agòma sè> gò, dré kidhózó adrélé màràbà àgo ró ìndì tòko ró dhi ki tswa, adrézó ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó kpà wá tsi dhi,

⁴⁶ akódhi ni mìrì ni atsá kítú dré adrélé letèle ko dhi tú, ìndì sáà dré adrélé nìle ko dhi sè. Di a ni akódhi ni togá, akódhi ni tà bhàzo adrélé túmání móndyá Giká ni ka'ìbhá ko dhi kya íbe.

⁴⁷ Màràbà ángùdhi adrélépi tà áyi mìrì dré adrélé lèle dhi ki ni gò, adrézó tà nda ki 'o ko, adrézó kpà gánzi ró ko dhi, à ni akódhi nda ni bhwa vésè be bí.

⁴⁸ Di, màràbà ángùdhi adrélépi tà nda ki ni ko gò, adrézó tà kitswábhá à kòbhwa akódhi ásà dhi ki 'o dhi, à ni akódhi nda ni bhwa vésè be tsá. Tàko ko, dhya ángùdhi tà bí dhi ki fèzo drá dhi tí dhi, à ni tà bí dhi ki zi kòdhya. Dhya ángùdhi tà bí dhi ki bhàzo drígá dhi tí dhi, à ni tà bí lavulé dhi ki zi kòdhya.»

Yésu alì tà ru lanzízó dhi ni bha móndí i kòfalé

(A kònò kpà Mátáyò 10:34-36)

⁴⁹ «Má alì kitswálé àtsi so bvò dri. Má lè tá dhi, àtsi nda kòko dre!

⁵⁰ Dì, adré leá dhi, má kòdo rè zya bàtisimò kizà àdhya. Áma togó adré kizà nya tò, tsàlè lókyá tà nda dré dra ru 'òzo kitswálé títi dhi 'á.

⁵¹ Mì adré kisúá dhi, má alì bvò dri kitswálé tà kídrikídri fe kòdhya? Kóko! Be ro dhi, má adré tàá àmi dré dhi: Má alì mána kitswálé tà ru lanzízó dhi ni bha móndí i kòfalé kòdhya!

⁵² Tàko ko, kídholé nyànomvá dhi, móndí nzi dzó àlo na dhi ki ru lanzí àyi kòfalésè: na dhi ki àyi ki alá rì dhi i rú, ìndì rì dhi ki àyi ki alá na dhi i rú.

⁵³ Ì ni ru lanzí: Atá ni àyi alá àyi mváagò rú, ìndì mváagò ni àyi alá àyi atá rú. Andre ni àyi alá àyi mvátòkò rú, ìndì mvátòkò ni àyi alá àyi andre rú. Adrá ni àyi alá àyi àdramvá rú, ìndì àdramvá ni àyi alá àyi àdrá rú.»

Lókyá nìma lanzílé dhi

(A kònò kpà Mátáyò 16:2-3)

⁵⁴ Yésu gò tàá móndyá zyandre nda i dré dhi: «Mì kàdré ndùrùku no adrèrà'a angalé kítú dré ndrìrà lèsè dhi, mì adré tàá dhi: <Gí ko, bhù ni dra dhi> gò, bhù nda dré dhìzo bàti.

⁵⁵ Lyá kàdré avilé tàbhu lèsè dhi, mì adré tàá dhi <Kítú ni dra ka> gò, dré kàzo bàti.

⁵⁶ Àmi túrúpúbhá 'i! Mì nì kó bvò ki làsú bhù m̀bhalé be dhi lanzílé dhi be dhi, mì kitswá dì àmikya lókyá ándrò kòndi ni tà ni lanzílé bwà ko àdho tà sè?»

Mì lotó àmi ki tà tàbvò tàma kandrà

(A kònò kpà Mátáyò 5:25-26)

⁵⁷ «Mì kitswá adrélé tà ki kòfalé ni lanzílé, adrézó tà gyágya kipè 'òle dhi bwà ko àdho tà sè?

⁵⁸ Mì kàdré ìlè dhya adrélèpi àmi asikì dhi be tàbvò tàrà na dhi, lè mí kòndà láti mì dré kitswázó ru yi akódhi be drìdrì mì dré tsàzo dhi kandrà. Mí kò'o kònini ko dhi, akódhi ni àmi dri tàbvò tàlèpi kandrà, tàbvò tàlèpi nda dré àmi fèzo pòlìsì drígá gò, akódhi nda dré àmi bhèzo bádzo na.

⁵⁹ Má adré tàá mí dré dhi: Mí kitswá apfòle kònalésè ko, tsàlè lókyá mí dré dra màri nda ni logózó akilé títi dhi 'á.»

13

Dhyá ki togó ladzama

¹ Lókyá nda sè dhi, móndí àruka ì dré alìzo Yésu vélé, móndí àruka Gàliláyà lèsè dhi ki tupfuma ni tà longó drá. Pílátò 'o tá àyi nda i tupfúlé todràle, ì dré tá adrèrà'a mòbòmà fe Giká dré dhi 'á.

² Dì Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Mì adré kisúá dhi, dhya Gàliláyà lèsè nda ì 'o tá tàkonzi móndyá àruka títi Gàliláyà na dhi kya ki lavú, ì dré kizà nyàle todràzo làsú be kònini dhi sè?

³ Kóko! Dì, má adré mána tàá àmi dré dhi: Mì kòladzá àmi ki togó ko dhi, mì ni kòkpà todrà akilé títi àyi nda i tìni.

⁴ Kàdré ngalè dhya mudrí-drì-nzi-drì-na dzó mvumvù Silòwámà àdhya dré tá arízó àyi dri àyi ki tupfú dhi ki tà sè dhi, mì adré kisúá dhi, àyi nda ì 'o tá tàkonzi móndyá àruka títi adrèbhá Yèrúsalamà na dhi kya ki lavú?

5 Kóko! Di, má adré mána tàá àmi dré dhi: Mì kòladzá àmi ki togó ko dhi, mì ni kókpà todrà akálé tíí àyi nda i tíni.»

Pídhígó figi fa lò'wa 'àlepi ko dhi ni tà dri dhi

6 Yésu gò pídhígó kònìdhi ni pì àyi dré, tàzoá dhi: «Agó àlo dhi bhe tá figi fa áyi amvú vìnò àdhya na. Bvoá dhi, dré lizo lò'wa nda silá ká, di, dré kisúzóá ko.

7 Gò dré tàzoá amvú nda ni likílèpi dré dhi: «Mí nò rè ká! Kóná na, má landú lò'wa nda kile figi fa kònìdhi silé ká, di, má dré kisúzóá ko. Mí ga di akódhi. Adré bvò kíkí àngyá àdho tà sè?»

8 Di, amvú likílèpi nda gò logóá drá dhi: «Mírì, mí gò rè tayiá kóná kònìdhi sè ká. Má ni kìnì zálá dhi ni agá kúrú gò, mbì ànywá dàzo dríá.

9 Aruka ni, a ni go lò'wa 'a kóná adrelépi alile dhi sè. Di, kò'a ko dhi, mí ni kitswá 'òà gàle.»

Yésu tidrí tòkó àlo dhi sàbátù tú

10 Sàbátù àlo dhi, Yésu adré tá tà tadhá Yúdà ànzi ki lisámbò dzó ki àlo na.

11 Di tòkó àlo tirí kònzi dré rúbhá ni ni 'òzo adrelé drà ro dhi tá kpà kònàle. Tirí nda 'o tá akódhi ni àmvò atrulé vwàle kóná be mudrí-drì-nzi-drì-na gò, akódhi dré kitswázó àyi kidzì bwà ko.

12 Di Yésu kònò tòkó nda dre dhi, dré akódhi ni azizó, tàzoá drá dhi: «Tòkó, à atrì mi àmi drà lésè dre!»

13 Dré drígá bházo akódhi dri gò, gbá kòdhwa, akódhi dré àyi kidzizo gò kidhólé adrelé Giká ni rú bha kùle.

14 Di, lisámbò dzó nda ni kàdrì ni togó dré aswázó Yésu rú, dré mómí tidrílé sàbátù tú dhi sè. Gò dré tàzoá mómíyá zyandre kònàle dhi i dré dhi: «Kítú adrezó àzì 'o àsà dhi i nzi-drì-àlo. Lè mì kàdré di alile àmi ki 'o tidrílé kítú nda i sè, kítú sàbátù àdhya sè ko.»

15 Di, Mírì logó drá dhi: «Àmi túrúpfúbhá 'i! Sàbátù tú dhi, àmi àlo àlo tíí dhi i, mì adré àmi ki tí 'i yà, kó ngalè àmi ki púndà 'i yà dhi ki atrì àrà i dré adrezó ngá nya dhi lésè, adrezó àyi ki se lile yì mvu dhi ko?

16 Adré di tá lèà ko, à kàtrì tòkó Abàramà ni zapi ró Sàtánà dré tá 'ile vwàle kóná be mudrí-drì-nzi-drì-na kònìdhi sàbátù tú dhi?»

17 Yésu kòtà tà nda dre dhi, akódhi ni kàribhá tíí dhi i adré tá vélé kanyò ro. Di, mómíyá zyandre tíí dhi i adré tá àyikya lenzélé, tà tíí língriga ró dré tá adrelé 'òle dhi ki tà sè.

Tà tadhále mùtádi lò'wa ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 13:31-32; Márokò 4:30-32)

18 Gò Yésu dré tàzoá dhi: «Giká ni Opì sù ngóro àdho tíni? Má ni tà ni ni tadhá àdho ngá rú?

19 Opì nda sù ngóro mùtádi lò'wa dhya àlo dré dòle rìle àyi amvú na dhi tíni. Lò'wa nda dré apfòzo mbàle atsálé fa tíni gò, àrì i dré bhà sizo kólá ni i drìna.»

Tà tadhále tàkú ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 13:33)

20 Yésu gò tàá dhi: «Má ni kitswá Giká ni Opì ni tà tadhá àdho ngá rú?

21 Opì nda sù ngóro tàkú mvá tsà tòkó àlo dré adólé amulé fómíro kàdrì dhi be gò, tàkú nda dré fómíro nda ni 'òzo avólé tíí dhi tíni.»

*Fìma dzóti wàlepi ko dhi 'ásè dhi
(A kònò kpà Mátáyò 7:13-14, 21-23)*

²² Yésu dré tá adrerà'a lìle Yèrúsalmà na dhi 'á dhi, adré tá lavulé tà tadhábe bhàandre i 'ásè ìndi bhà tsàtsà i 'ásè.

²³ Gò mómí òruka ì dré akódhi ni lizízò tàzoá dhi: «Mírì, mómíyá dra lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisùbhá dhi ki ngbà 'í adré tsá?» Di Yésu logó àyi dré dhi:

²⁴ «Mì kàdré àmi ki rìnyí fe títi fizo Gíká ni Opì na dzóti wàlepi ko dhi 'ásè. Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Mómíyá zandre dhi ki láti nda kitswázò tá file lána ká. Di, ì kitswá àyikya file bwá ko.

²⁵ Lókyá dzó líyí dré dra ngàzo dzóti asé dhi tú dhi, a ni àmi ki ki kivi na. Gò mì dré kidhózò adrelé dzóti ga, adrezó tàá dhi: «Mírì, mí nzi àma dré dzóti wà!» Di, a ni logóá àmi dré dhi: «Má nì àmi ko. Má nì ngalè mì angá ángolésè ya dhi ko.»

²⁶ Di mì ni tàá dhi: «Mà nya tá ngá, ìndi mà mvu tá ngá tùmáni mí be. Mí tadhá tá kpà tà àma ki láti andre i 'ásè.»

²⁷ Di, dzó líyí nda ni go logóá àmi dré dhi: «Má nì àmi ko. Má nì ngalè mì angá ángolésè ya dhi ko. Àmi tà kónzi 'obhá títi ni ì, mì nga má mìlésè!»

²⁸ Di mì ni Abàramà ki no, Ísákà íbe, Yàkóbhò be, ìndi pròfètá títi dhi íbe Gíká ni Opì na gò, àmi ki bhèzo kivi na. Kònàle dhi, à ni adré tongólé, adrezó kpà síkálándrá tsi.

²⁹ Mómí ki alì Kítú dré apfòrà lésè, kítú dré ndìrà lésè, kurú lésè, ìndi tàbhu lésè gò, lírlé mísá làgàsè Gíká ni Opì na.

³⁰ Di, mì yi rè ká! Mómí òruka adrebhá bvólé ro nyànomvá dhi ki go adrelé drìdrì. Mómí òruka adrebhá drìdrì nyànomvá dhi ki go adrelé bvólé ró.»

*Yésu ngo Yèrúsalmà ni tà sè
(A kònò kpà Mátáyò 23:37-39)*

³¹ Lókyá nda sè dhi, Fàrisáyò òruka ì dré àyi ki kisízò ànyi Yésu làga, tàá drá dhi: «Mí nga kònwàsè lìle àrà àzya na! Tàko ko, Eródè adré ìna àmi le pfùle dràle.»

³² Di Yésu logó àyi dré dhi: «Mì lè tàá kiliwá kòdhi dré dhi: «Àndrò tsàle kídru dhi, má ni tíri kónzi ki dro topfòle mómí ì lésè, adrezó mómí ki tídrì àyi ki drà ì lésè. Kítú ni na sè dhi, má ni àma àzi 'o akilé títi.»

³³ Di, àndrò, kídru, tsàle kítú bvóá dhi tú dhi, adré léá dhi, má kògò adrelé lìle drìdrì. Tàko ko, kitswá à kòpfu pròfètá àlo dràle àrà twá Yèrúsalmà rúsè dhi na dhi ko.

³⁴ A! Yèrúsalmà, Yèrúsalmà, mi adrelépi pròfètá ki tupfú todràle, adrezó kpà dhya Gíká dré adrelé amùle mí vélé dhi ki lebhé todràle kírà sè ni! Tsàle vésè be àngopí, má lè tá àmi ànzi ki kimólé má zàle, ngóro tà'ú dré adrelé àyi ànzimvá ki kimó àyi kupfú zàle dhi tìni dhi? Di, mì lè tà àmikya ko.

³⁵ Di mì yi rè ká! A tayí àmi ki dzó ngbo dre. Má adré tàá àmi dré dhi: Mì gò vélé àma no ko, tsàle lókyá mì dré dra tàzoá dhi «Tà tani kàdré dhya adrelépi alìle Mírì ni rú sè dhi dri!» dhi 'á.»*

* 13:35 13:35 A kònò Longó i 118:26.

14

Yésu tidrí agó àlo dhi sàbátù tú

1 Sàbátù àlo dhi, Yésu lì tá ngá nya Fàrìsáyò ki kàdrì ki àlo bhàna. Mòndyá kònàlè dhi ì adré tá akódhi ni mǎ ga.

2 Gò agó àlo rúbhá tovólépi dhi dré alizo áyi totó Yésu kandrá.

3 Di Yésu dré lizizóá Fàrìsáyò i tí tátírítrí kúlí tadhábhá ìbe dhi: «Àma ki tátírítrí kúlí ka'í, à kàdré mǎndí ki tidrí sàbátù tú dhi 'í? Kó ngalè, ka'í ko?»

4 Di, ì dré àyikya adrézó kírì. Di Yésu dré drígá bhàzo agó nda dri, akódhi ni tidrízó gò, láti fèzo drá dré lizo.

5 Dré gòzo liziá àyi tí dhi: «Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré mvámvá ìbe yà kó ngalè tí àlo dhi ìbe yà gò, dré dhèzo bhú na sàbátù tú dhi, dhya nda kitswá tsì aséá gbǎ kítù nda sè ko?»

6 Di, ì kitswá tá àyikya kúlí logó tà nda dri bwá ko.

Dhyá ki tà bhàma kìnì mi dhi

7 Gò Yésu dré atógyàzoá dhi, mǎndyá azilé ngá nya nda ì adré tá àyikya lirírà lindrì àdhyá ki kipè kòdhyá. Di dré tà tadházó àyi dré kònini:

8 «À kàdré àmi zi gwányá làmò àdhyá na dhi, mí kòlirí àrà lindrì àdhyá na ko. Tàko ko, àruka ni, dhya àmi zìlepi nda zi kpà mǎndí àzya àmi lavúlépi lindrì sè dhi 'í.

9 Kàdré kònini dhi, a ni alì tàá mí dré dhi: «Mí tayì lirírà kònidhi dhya kòdhi dré.» Di kanyò ni àmi 'o, mí dré adrèrà'a lile lirílè àrà kùdù ro dhi na dhi 'á.

10 Di, à kàdré àmi zi ngá nya dhi, mí kòlirí mína àrà kùdù ro dhi na, kitswálé dhya àmi zìlepi nda kònì atsó dhi, kòtàró mí dré dhi: «Àma arúpi, mí nga lile lirílè àrà lindrì àdhyá na!» Di tà nda ni lindrì fe mí dré mǎndyá títi mǎ dré adrézó lirílè mísá làgàsè tùmǎni àyi ìbe dhi i mùlèsè.

11 Tàko ko, dhya àngùdhi adrélépi àyi tà bha kuru dhi, Giká ni akódhi nda ni tà tírì kìnì mi. Di, dhya adrélépi àyi tà bha kìnì mi dhi, Giká ni akódhi nda ni tà tìngá kuru.»

12 Gò Yésu dré tàzoá dhya àyi azilépi nda dré dhi: «Mí kàdré gwányá 'o mǎndí ì dré dhi, gba kàdré kítù rírì sè yà, kó ngalè ìndró sè yà dhi, mí kòzi àmi arúpi i 'i yà, àmi adrúpi i 'i yà, àmi aró i 'i yà, kó ngalè àmi bhàzì ngábhá ro dhi i 'i yà dhi ko. Tàko ko, mí kàdré 'oá kònini dhi, àyi nda ki go kpà àmi zi ngá nya, tà mí dré 'òlè àyi dré nda ni vùdrì logózó mí dré.

13 Di, mí kàdré gwányá 'o dhi, mí kòzi mína lemerèbhá i, mǎndí rúbhá be yà yà dhi i, mèrèkpè i, ìndì mǎ kùdúkùdu ìbe kòdhyá.

14 Di Giká ni tà tani bha mí dri àsá. Tàko ko, àyi nda ngá àko logólé mí dré. Di, Giká ni ìna tà mí dré 'òlè nda ni vùdrì logó mí dré, kítù mǎndyá gyágya dhi ì dré dra ngàzo dràdrà 'àsè dhi tú dhi nì.»

Pídihígo gwányá kàdrì ni tà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 22:1-10)

15 Mǎndyá adrèbhá tá mísá làgàsè tùmǎni Yésu be dhi ki àlo kòyi tà nda dre dhi, dré tàzoá drá dhi: «Kólénzé ni adré dhya dra gwányá nyabhá Giká ni Opì na dhi ì dré!»

16 Gò Yésu dré tàzoá drá dhi: «Agó àlo dhi adré tá gwányá kàdrì dhi ni 'o gò, dré mǎndí zyandre dhi ki azizó kitswálé ngá nya.

¹⁷ Lókyá gwányá nda ni nyàzo dhi kòkítswá dre dhi, dré áyi mārábà ni mùzo lìle tàá mǒndyá í dré tá azilé nda i dré dhi: <Mì alì wà! Tà títi dhi i gǎnzi ró.>

¹⁸ Dì, àyi àlo àlo títi nda i dré ngàzo adrélé tàá dhi, à kòdo àyi kǒnzi ko. Tà logá àyi nì. Dhya drìdrì dhi tà tá dhi: <Má gí mána amvú. Adré leá dhi, má kòlì nòá. Má adré ámi ti lizí, mí kòdoró ma kǒnzi ko!>

¹⁹ Azya ni tà tá dhi: <Má gí mána tí mudrì dhi i. Má adré lìle tí nda ki tabhì. Má adré ámi ti lizí, mí kòdoró ma kǒnzi ko!>

²⁰ Azya ni tà tá dhi: <Má mo rè tòkó nyànómvá. Asá dhi, má kitswá lìle kònàle bwà ko.>

²¹ Gò mārábà nda dré agòzo ta nda ki longó áyi mǐrì dré. Dì dzó líyí nda ni togó dré aswázó gò, dré tǎzoá áyi mārábà nda dré dhi: <Mí lì mbèlè bhàandre ni láti andre i 'ásè ìndì láti tsàtsà i 'ásè. Mí adrì lemerèbhá i, mǒndí rúbhá be yàya dhi i, mǐ kùdúkùdu i, tsàle mèrèkpe ìbe, alizo àyi ìbe kònwa.>

²² Gò mārábà nda dré gòzo agòle tàá dhi: <Mǐrì, má 'o tà mí dré tàle dhi dre. Dì, àrà àngyá dhi dhu rè be.>

²³ Dì dzó líyí nda dré tǎzoá áyi mārábà nda dré dhi: <Mí lì láti gbàbhú na dhi i 'ásè, ìndì láti amvú làga dhi i 'ásè. Mí 'o mǒndí i affilé rǐnyí sè áma dzó lé, áma dzó kògaró mǒndí i sè bǐ be dhi bvó.>

²⁴ Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Dhya má dré tá azilé drìdrì nda ki àlo kitswá ìna áma gwányá tabhì nyàle ko.>>

*Tà títi dhi ki gàma adrézó Yésu ni lebè dhi
(A kònò kpà Mátáyò 10:37-38)*

²⁵ Mǒndí zyandre lavulé dhi i adré tá lìle tùmǎní Yésu be láti 'ásè. Gò akódhi dré áyi alázó tàá àyi dré dhi:

²⁶ «Dhya àngùdhi adrélépi alìle má vélé gò, dré adrézó áma le áyi atá ni lavú, áyi andre ni lavú, áyi tòkó ni lavú, áyi ànzi ki lavú, áyi adrúpi ki lavú, áyi amvúpi ki lavú, ìndì áyi tǎndi ni lídrì lavú ko dhi, dhya nda kitswá adrélé áma lebélepi ró ko.

²⁷ Dhya àngùdhi adrélépi áyi fa kipakipa do, adrézó alìle má vésè dhi ko dhi, kitswá kpà adrélé áma lebélepi ró ko.

²⁸ Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré dzó mvumvú le sìle dhi, adré zakó rè zyà lírìlé làfa í dré dra dzó nda ni sìzo ásà dhi ni nda nìle 'íká, nòzoá ngalé i làfa ìbe kitswázó dzó nda ni si akilé títi bwà yà dhi?

²⁹ Tàko ko, kòbhà dzó nda ni pá gò, kitswázó sìá akilé bwà ko dhi, mǒndyá títi dra dzó nda ni nobhá dhi ki akódhi ni gu,

³⁰ adrézó tàá dhi: <Mì nò ká! Agó kòdhi kídhó tá dzó sìle gò, dré kitswázó sìá akilé bwà ko!>

³¹ Kó ngalè, ópí àlo dhi kàdré 'òle lìle àdzú bhu ópí àzya be dhi, adré zakó rè zyà lírìlé kisùá 'íká ngalè àyi áyi sòdá ngùlù-mudrì dhi ìbe dhi ki kitswá ópí àzya i sòdá ni ngùlù-nyadhì-àlo dhi ìbe adrèbhá alìle dhi ki lavú bwà yà dhi?

³² Akódhi kònò i kitswá ko dhi, adré mǒndí ki mu lìle ópí àzya nda véna, dré rè dhu adrèrà'a vwàvwà ro dhi 'á, akódhi ni ti lizí àdzú kàdréro àyi kòfalésè yó.

³³ Kókpà kòdhi tǐni, dhya àngùdhi àmi kòfalé, áyi ngá títi dhi ki gǎlepi ko dhi, kitswá ìna adrélé áma lebélepi ró ko.

³⁴ Tà'í ngá dóro 'i. Di, tà'í ni aswaaswa kòtì akilé lásà dhi, à ni kitswá logóá ngíni?

³⁵ Akódhi ni àzì vélé kìnì dré yà, kó ngalè kòròsò ànjwá dré yà dhi yó. A adré vélé ndiri kutúákutua.

Dhya ángùdhi adrélépi bíbhálé íbe tà yǐzo dhi kòyi!»

15

Pídhígó kábilígyà avìlepi dhi ni tà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 18:12-14)

¹ Kítú àlo dhi, mèdáyì lagíbhá bí dhi i ìndì móndí bí adrélé nòle tàkonzìbhá ro dhi íbe dhi i adré tá àyi ki kisi ànyi Yésu làga kitswálé akódhi ni kúlí yi.

² Di Fàrisáyò i tátírí kúlí tadhábhá íbe dhi i dré dhèzo adrélé Yésu ni ndri, adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi adré ína tàkonzìbhá ki ka'í, adrézó ngá nya túmání àyi íbe!»

³ Di Yésu dré pídhígó kònìdhi ni pizo àyi dré, tàzoá dhi:

⁴ «Dhya àlo àmì kòfalé dhi kàdré kábilígyà íbe nyadhi-nzi gò, àyi ki àlo dré avìzo dhi, a ni 'òá ngíni? A ni zakó tsi kábilígyà nyadhi-su-dri-mudrí-dri-nzi-dri-su nda ki tayí ngálángbá 'á gò, lizo akódhi avìlepi nda ni ndabe, tsàle lókyá dré dra kisúzóá dhi 'á.

⁵ Di kòkisú kábilígyà nda dre dhi, a ni adóá abhélé í kembé,

⁶ nzìzo ába í bhàna arí sè. Kòtsa dre dhi, a ni áyi arúpi ki azí áyi bhàzì íbe, tàzoá àyi dré dhi: «Mà kòlénzé túmání àmì íbe wà! Angyá ko, má kisú kábilígyà mána avìlepi ni dre.»

⁷ Má adré tàá àmì dré dhi: Kókpà kòdhi tìni, arí adré gàle bhù na bí tàkonzì líyí àlo áyi togó ladzálépi dhi ni tà sè, arí móndí gyágya nyadhi-su-dri-mudrí-dri-nzi-dri-su avìbhá ko dhi ki tà sè dhi ni lavú.»

Pídhígó làfa lò'wa avìlepi dhi ni tà dri dhi

⁸ «Kó ngalè, tòkó àlo dhi kàdré làfa lò'wa íbe mudrí gò àlo ni dré avìzo dhi, a ni 'òá ngíni? A ni zakó tsi tálà dhi, adrézó áyi dzó 'álé awá títi adrézó làfa lò'wa nda ni nda, tsàle lókyá dré dra kisúzóá dhi 'á.

⁹ Di kòkisú dre dhi, a ni áyi arúpi ki azí áyi bhàzì íbe, tàzoá àyi dré dhi: «Mà kòlénzé túmání àmì íbe wà! Angyá ko, má kisú làfa lò'wa mána avìlepi ni dre.»

¹⁰ Má adré tàá àmì dré dhi: Kókpà kòdhi tìni, arí adré gàle ángéló Giká àdhyà i kòfalé bí, tàkonzì líyí àlo áyi togó ladzálépi dhi ni tà sè.»

Pídhígó mváagó avìlepi dhi ni tà dri dhi

¹¹ Yésu gò pídhígó kònìdhi ni pí, tàzoá dhi: «Agó àlo dhi tá ànziàgo íbe rí.

¹² Gò mvá tùgu ró dhi dré tàzoá áyi atá dré dhi: «Tátá, mí afè má dré ngá má dré kitswálé kisúlé àmì tàyilé ro dhi i.» Di akódhi ni atá dré tàyilé nda ni lanzízo àyi dré kàyo ni be.

¹³ Gí ko, mvá tùgu nda dré áyi ngá títi nda ki lagízó, làfa ni ni dòzo lizo ába làwú làvo na. Kònàle dhi, dré ngàzo tatsílé tà swà 'obe, làfa ína ni kizázó.

¹⁴ Kòkizá ngá nda akilé títi dre dhi, kàrábhò dré dhèzo bvò nda na gò, ngá dré kitswálé nyàle dhi dré vélé adrézó yókódhó.

¹⁵ Di dré ngàzo lìle àzì lizí 'òle bhàmvá àlo bvò nda lé dhi véna. Gò bhàmvá nda dré akódhi ni mùzo lìle áyi amvú na adrélé áyi tìgá ki líkí.

¹⁶ Mv́a tùgu nda tá lovó ìbe tò manyàngá tìgá nda ì dré tá adrélé nyàle dhi ki adózó nyàle. Di, à fè tá drá ngá àlo dré kitswálé nyàle dhi ko.

¹⁷ Tà nda kòfí akódhi rú dre dhi, dré ngàzo kisúá í léna dhi: «Áma atá ni àzibhá àngopí dhi i manyàngá ìbe bí gò, má dré mána adrézó dràle tàbirí dré dhi?»

¹⁸ Má ni nga nzìle áma atá bhàna gò, tàá drá dhi: Tátá, má 'o tàkonzì Gìká rú, ìndì mí rú.

¹⁹ Kitswá véle mí dré gòzo adrélé áma zi ámi mv́a ro dhi ko. Mí kòdo véle ma ngóro ámi àzibhá ki àlo tìni.»

²⁰ Gò dré ngàzo láti do nzìzo áyi atá bhàna.

Dré rè dhu adrérà'a vwàvwà ro bhà rúsè dhi 'á dhi, atá ni dré akódhi ni nòzo, kizà dòzo áyi togó na akódhi ni tà sè gò, ràzo dhèle agá akódhi ni kamú.

²¹ Gò mv́a tùgu nda dré tàzoá drá dhi: «Tátá, má 'o tàkonzì Gìká rú, ìndì mí rú. Kitswá véle mí dré gòzo adrélé áma zi ámi mv́a ro dhi ko.»

²² Di, atá ni dré ína tàzoá áyi màràbà i dré dhi: «Mí adó kánzò avélépi lavulé dhi asólé akódhi rú mbèlè. Mí adó trónjò asólé drígá, kámókà ki adózó kpà tosólé pá.

²³ Mí asé tí ngbòlò dò ro dhi lìle, mà kònyaró gwányá lenzézó lavulé.

²⁴ Tàko ko, áma mv́a kònìdhi drà tá ína dràdrà gò, dré gòzo adrílé! Avì tá ína avìavì gò, má dré gòzo kisúá!» Di ì dré kidhózó adrélé gwányá 'o.

²⁵ Lókyá nda sè dhi, agó nda ni mv́a kàyo tá amvú na. Dré tá adrérà'a anzilé atsálé ànyi bhà làga dhi 'á dhi, dré làrì yìzo longó ìbe.

²⁶ Di dré màràbà ki àlo azízó gò, lizízóá tíá ngalè kònàle àdho tà 'i ya dhi.

²⁷ Màràbà nda dré logózóá drá dhi: «Ámi adrúpi anzí ni gò, ámi atá dré tí ngbòlò dò ro dhi ni 'òzo lìle, dré gòle akódhi ni kisú líná dhi sè.»

²⁸ Di mv́a kàyo nda ni togó dré ngàzo aswálé gò, dré ína fíma dzó na dhi ni gàzo rè. Atá ni kòyi tà nda dre dhi, dré apfòzo akódhi ni ti lizí, kòfiró be dhi bvó.

²⁹ Di, mv́a kàyo nda dré ína logózóá áyi atá dré dhi: «Mí nò rè ká! Kóná bí, má 'o àzì mí dré ámi màràbà tìni, ámi tòlí ki àlo ño àko ró. Di, mí afè ndìndì má dré ndrì mv́a àlo dhi, mà kònyaró lenzézó tùmání áma arúpi ìbe dhi ko.

³⁰ Di, ámi mv́aagó ámi ngá títi dhi ki kizálépi akílé tòkó zàràbhù ki tà dri kòdhi kánzi dre dhi, mí dré mína tí ngbòlò dò ro dhi ni 'òzo lìle drá!»

³¹ Atá ni gò tàá drá dhi: «Áma mv́a, àma ngbú tùmání mí be. Ngá títi mána i, mína 'i.

³² Di, adré tá leá dhi, mà kò'o gwányá lenzézó. Angyá ko, ámi adrúpi kòdhi drà tá ína dràdrà gò, dré gòzo adrílé! Avì tá ína avìavì gò, mà dré gòzo kisúá!»

16

Pídhigó dhya ngá líkílépi tògyá sè dhi ni tà dri dhi

¹ Gò Yésu dré pídhigó kònìdhi ni pìzo áyi lebèbhá i dré, tàzoá dhi: «Ngá líyí àlo dhi bhà tá dhya àlo adrélé áyi ngá ki líkí. Gò à dré akódhi nda ni asíkìzo ngá líyí nda véna, tàzoá dhi: «Akódhi adré ámi ngá ki kizá.»

² Di ngá líyí nda dré akódhi ni azizó, lizizóá tíá dhi: «Tà má dré adrélé yìle ámi tà dri kòdhi, àdho tà 'i? Mí tà rè má dré, mí 'o àzì bhàle mí drígá dhi ngíni ya dhi ká! Angyá ko, mí kitswá véle adrélé áma ngá líkílépi ró ko.»

³ Di ngá líkílépi nda dré ngàzo kisùá í léna dhi: «Má ni 'oá ngíni? Tàko ko, áma mírì adré 'òle àzì kòndi ni tingá má drígásè. Áma rìnyí kitswá ína má dré amvú 'àzo dhi ko. Ngá zizì ni tá kpà adré má dri kanyò ro.

⁴ Má nǐ tà má dré dra 'òle dhi be, à kònǐ dra àzì kòndi ni tingá má drígásè dhi, móndí ì kòka'író ma dòle àyi véna dóro.»

⁵ Di dré ngàzo móndyá áyi mírì ni màri íbe àyi rú dhi ki azí àlo àlo títi. Gò dré lizizóá dhya drìdrì dhi tí dhi: «Áma mírì ni màri mí rú dhi ángopí?»

⁶ Akódhi nda logó dhi: «Dò òlívè àdhya tsámangóro nyadhi-nzi.» Di ngá líkílépi nda tà drá dhi: «Mí adó ámi wárágá, lírízò mbèlè tisíá dhi: nyadhi-rì-dri-mudrí.»

⁷ Gò dré lizizóá àzya ni tí dhi: «Mí, áma mírì ni màri mí rú dhi ángopí?» Akódhi logó dhi: «Ngánò sákì nyadhi-nzi.» Di ngá líkílépi nda tà drá dhi: «Mí adó ámi wárágá tisizóá dhi: nyadhi-su.»

⁸ Amvolásà, mírì nda kòyi tà áyi ngá líkílépi gyágya ko nda dré 'òle dhi dre dhi, dré akódhi ni tà bházo kuru, dré tá tà 'òle tògyá sè dhi sè. Tàko ko, móndyá bvò kòndi àdhya ì adré àyikya tà 'o tògyá sè àyi kòfalèsè, móndyá ngádra àdhya kya ki lavú.

⁹ Má adré dí tàá àmi dré dhi: Mì kàdré móndí ki 'o adrélé àmi ki arúpi i ró láfa bvò kòndi àdhya sè, kitswálé láfa nda kònǐ dra akí dhi, à kòka'író àmi íle bhà dra adrébhá kóná vèsè kólyá dhi ì 'àsè be dhi bvò.

¹⁰ Dhya ángùdhi kitswálépi adrélé ka'íle tà tsà sè dhi, a ni kókpà kitswá adrélé ka'íle tà kàdrì sè. Di, dhya adrélépi tà 'o gyágya tà tsà sè ko dhi, a kitswá kókpà tà 'o gyágya tà kàdrì sè ko.

¹¹ Di mì kòkitswá adrélé ka'íle ngá bvò kòndi àdhya sè ko dhi, àdhi ni àmi ki ka'í, ngá tàndi bhù àdhya ki tayízò àmi drígá dhi nǐ?

¹² Mì kòkitswá kpà adrélé ka'íle ngá móndí àzya àdhya sè ko dhi, àdhi ni ngá fe àmi dré adrélé àmikya ró dhi nǐ?

¹³ Màràbà àlo dhi kitswá mírì rì dhi ki tà 'o lókyá àlo sè bwà ko. Tàko ko, kàdré 'oá kònǐni dhi, a ni àlo ni ni ga, adrézó àzya ni ni le. Kó ngalè, a ni tro àlo ni rú, adrézó àzya ni ni ayízè. Di mì kitswá adrélé Gíká nǐ tà 'o, adrézó kpà láfa ni tà 'o àyi ki màràbà tǐni lókyá àlo sè bwà ko.»

¹⁴ Fàrisáyò adrébhá tá láfa le tò dhi ì kòyi tà nda i títi dre dhi, ì dré dhèzo adrélé Yésu ni gu.

¹⁵ Di akódhi dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì adré àmikya àmi ki bha gyágya móndí ì kandrá dhi àmi. Di, Gíká nǐ ína àmi ki togó be. Angyá ko, tà móndí ì dré adrélé bhàle kuru àyi kòfalé dhi, tà gàle gágà dhi 'i Gíká mìlèsè.»

Tà àzya Yésu dré tadhále dhi ì

(A kònò kpà Màtáyò 11:12-13; 5:31-32; Márokò 10:11-12)

¹⁶ «À longó tá tà tisìle Mósè ni tàtrítrí kúlí na ìndì pròfétá ki búkú ì 'àsè dhi ì, tsàle Yòwánì Bàtisimò fèlepi ni lókyá 'á. Di kidhólé lókyá nda sè dhi, à adré Rúbí Tanì Gíká ni Opì àdhya ni longó kòdhya gò, móndyá títi dhi ì dré adrézó àyi ki rìnyí fe fizo lána.

¹⁷ Di, tágba dré adrézó kònini dhi, bhù i bvò be dhi ki kitswá akilé mbèlè lavulè tà mvá tsà tisile tátrítrí kúlí nda léna dhi rúsè.

¹⁸ Dhya ángùdhi áyi tòkó ni tingálépi gò gòzo tòkó àzya adó mòle dhi, adrè ina múná tà 'o. Kòdhi íbe dhi, dhya ángùdhi tòkó tingalé dre dhi ni adólépi mòle dhi, adrè kpà múná tà 'o.»

Pídhiógó ngá líyí i Làzàró be dhi ki tà dri dhi

¹⁹ Yésu gò taa dhi: «Agó àlo ngá líyí ro dhi tá be. Adré tá kítá aveave làgí kyàkyà dhi ki asó í rú, adrézó ngá dóro nya, adrézó kpà lenzélé kítú àlo àlo títi i sè.

²⁰ Di, akódhi nda ni bhà'álé tí dhi, à la tá agó àlo lemerè ro rú be Làzàró, adrélépi làzi íbe bí í rú dhi.

²¹ Akódhi nda tá lovó íbe tò kitswázó ngá kórònyá adrébhá tá ledhéle ngá líyí nda ni mísá drílésè dhi ki nya ká. Di, kitswá tá ina bwà ko. Kòkí i adrè tá ndìndì alilé akódhi ni làzi ki mì lembé.

²² Kùdù ro dhi, agó lemerè ro nda dré dràzo gò, ángéló ì dré akódhi ni dòzo lizo bhàà ànyi Abàramà làga. Ngá líyí nda dré kókpà dràzo gò, sizoá.

²³ Akódhi kòkisú i adrèrà'a rúbhá aswálé dràbhá ki àrà na dre dhi, dré mǐ tingázó Abàramà ki no làwú làvo na, túmání Làzàró ànyi làgá dhi be.

²⁴ Di dré kúlí yòzo tàzoá dhi: «Tátá Abàramà, mí bhà áma kizà wà! Mí amú Làzàró áyi drígámbíí so yí na, tile áma làdra dri. Angyá ko, áma rúbhá adrè aswálé átsí kòndhi 'á tò.»

²⁵ Di, Abàramà logó drá dhi: «Áma mvá, mí kisù rè ngá dóro títi mí dré tá kisulè mí dré adrèrà'a lídrì be dhi 'á dhi i ká. Di, Làzàró kisú tá ngbà 'í tà kònzì dhi i kòdhya. Nyànomvá dhi, à adrè di akódhi ni togó tindrì kònwá. Di, ámi rúbhá adrè ina aswálé.

²⁶ Kòdhi íbe dhi, à bhà yábhú andre áma ki kòfalé 'á àmi íbe dre. Asà dhi, dhya adrélépi léá lavulè àmi véna dhi kitswá lavulè bwà ko. A kitswá kpà azyalé kònalésè àma véle dhi bwà ko.»

²⁷ Di ngá líyí nda tà dhi: «Tátá, kàdré kònini dhi, má adrè ámi ti lízi, mí kòmùró Làzàró lìle áma atá ni dzó na,

²⁸ kòlongóro tà áma adrúpi nzi dhi i dri, ì kàlìró kpà àrà rúbháaswa àdhya kòndhi lé ko.»

²⁹ Abàramà logó drá dhi: «Ayi tà Mósè ì dré tisile pròfétá íbe dhi íbe. Í kòyi tà nda i kòdhya.»

³⁰ Di, ngá líyí nda tà dhi: «Kóko, Tátá Abàramà! Di, dhya àlo ngàlepi dràdrà 'asè dhi kòlè ina àyi véna dhi, ì ni àyi ki togó ladzá.»

³¹ Di, Abàramà tà drá dhi: «Í kòyi Mósè ni kúlí pròfétá kya íbe dhi i ko dhi, tágba dhya àlo kònga dràdrà lésè yà dhi, ì kitswá kpà dhya nda ni kúlí yi ka'izoá bwà ko.»»

17

Tàkonzì i tàkonzì trìma be dhi

(A kònò kpà Mátáyò 18:6-7, 21-22; Mároko 9:42)

¹ Yésu gò taa áyi lebébhá i dré dhi: «Tà bàti ró dhi, tà kitswábhá móndí ki 'o ledhéle tàkonzì na dhi ki dra atsá. Di, kizà ni adrè kàdrì dhya ángùdhi adrélépi tà nda ki àndu bha dhi dré!

² Akódhi nda kàdré ndìndì ànzimvá kòni ki àlo 'o dhèle tàkonzì na dhi, dóro ni tá kírà kàdrì 'ìle akódhi kembé gò, akódhi ni bhèzo dràle yìandre na dhi.

³ Dì m̀ kàdré àmi ki líkí be!

Àmi adrúpi ki àlo kò'o tàkonzì mí rú dhi, mí kòtadhá akódhi ni tàkonzì nda drá. Akódhi kòladzá áyi togó tà nda sè dhi, mí kòtrì akódhi ni tàkonzì.

⁴ Gba kò'o tàkonzì mí rú vésè be nzi-drì-rì kítú àlo sè gò, dré adrézó agòle mí vélé vésè àlo àlo títí nda i sè adrélé taá dhi <Má ladzá áma togó dre> dhi, mí kòtrì akódhi ni tàkonzì nda i títí.»

Tà ka'ika'i ni tà

⁵ Apóstolò ì tà Mírì Yésu dré dhi: «Mí kòtimbà áma ki tà ka'ika'i wà.»

⁶ Dì Mírì logó dhi: «Mì kàdré tà ka'ika'i íbe tsámvá ngóro mùtádi lò'wa t́ni dhi, m̀ ni kitswá taá fa kàdrì kòndhi dré dhi <Mí ngi mi lízo ámi bhe t́le yìandre na> gò, fa nda dré àmi ki kúlí ka'izo 'òle.»

Tà kitswálepí m̀aràbà dóro dhi dré 'òle dhi

⁷ «Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré m̀aràbà adrélepí amvú 'a yà, kó ngalé adrélepí kábilígyà líkí yà dhi íbe gò, akódhi nda dré agòzo amvú lésè dhi, dhya nda adré taá drá ngíni? Adré tsì taá drá dhi: <Mí afí mbèlè lírílé ngá nya?»

⁸ Kóko! Dì, adré be ína taá dhi: <Mí ladhi ngá má dré kitswále nyàle. Mí topfó ámi kítá, ngá bhàzo má dré nyàle ìndi má dré mvùle 'íká, gò mí kògòro mína ni nya, ìndi mína ni mvu ndò.»

⁹ Bvóá dhi, mírì nda adré tsì àwoyà ta m̀aràbà nda dré, dré tà tàle í dré dhi ki 'òle dhi sè 'í? Kóko!

¹⁰ Dì tà nda kòdhi kókpà kònnì àmi dré. Mì kò'o tà títí tàle àmi dré dhi i dre dhi, m̀ kàdré taá dhi: <Ama m̀aràbà tàko dhi 'i. Mà 'o ngbà 'í tà kitswábhá mà dré 'òle dhi i kòdhya.»

Yésu tidrí m̀ondí mudrí kàrí dré rùle dhi i

¹¹ Yésu dré tá adrerà'a líle Yèrúsalemà na dhi 'á dhi, adré tá lavúlé bvò Gállíyá ádhya ki bvò Sàmàryà ádhya be dhi 'ásè.

¹² Dré tá adrerà'a file bhà àlo na dhi 'á dhi, m̀ondí mudrí kàrí dré rùle dhi ì dré alizo kitswále ru kisú ába. Ayi nda ì dré àyi ki kíkízó vwàvwà ro tsà gò,

¹³ kúlí loyó tàzoá dhi: «Yésu, Mírì, mí bhà áma ki kizà wà!»

¹⁴ Yésu kònò àyi dre dhi, dré tàzoá dhi: «Mì lí àmi ki rúbhá ki tadhá kòwánà i dré.» Dì ì dré adrerà'a líle dhi 'á dhi, ì dré adrézó.

¹⁵ Dì àyi ki àlo kònò í adrí dre dhi dre dhi, dré agòzo Gíká ni rú bhabe kùle kúlí 'u'ù sè.

¹⁶ Dré adhézó Yésu pá, áyi m̀ bha ḱni mi gò, àwoyà tàzo drá tà dré tá 'òle í dré nda ni tà sè. Dì akódhi nda tá ína Sàmàryà agó 'i.

¹⁷ Gò Yésu dré lízízóá m̀ondí í làga dhi i tí dhi: «Àyi adríbhá kòdhi i tá tsì mudrí ko? Dì àruka ni nzi-drì-su nda i ángwà?»

¹⁸ Dhya àlo àyi kòfalé agòlepí Gíká ni rú bha kùle dhi yókódhó, ngbà 'í agó sùrú twá ro kòndhi 'i?»

¹⁹ Gò dré tàzoá agó nda dré dhi: «Mí nga líle. Ámi tà ka'ika'i tidrí mi dre.»

Gíká ni Opì ni atsama

(A kònò kpà Mátáyò 24:23-28, 37-41)

20 Kítú àlo dhi, Fàrísáyò ì lizí tá Yésu tí dhi: «Gìkà ni Opì ni atsa ángutú?» Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Gìkà ni Opì adré ìna alìle ngóro móndí ì dré adrélé ngá letè nòle dhi tìni ko.

21 A kitswá kpà tàá dhi <Mì nò ká, Gìkà ni Opì kònwa!> yà, kó ngalè <Gìkà ni Opì kònàle!> yà dhi ko. Tàko ko, Gìkà ni Opì àmi kòfalé be.»*

22 Dré gòzo tàá àyi lebhàhà ì dré dhi: «Lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, m̀ni ìni adré lovó ìbe tò kitswázó ndàndì Móndí ni Mv́á ni kítú ki àlo no. Dì, m̀ni kitswá àmikya nòá ko.

23 Móndí ki tàá àmi dré dhi <Mì nò ká, akódhi kònàle!> yà, kó ngalè <Akódhi kònwa!> yà dhi. Dì, m̀ni l̀ì àmikya ràle àyi vésè ko.

24 Tàko ko, Kítú Móndí ni Mv́á dré dra agòzo dhi tú dhi, a ni agò ngóro bhù dré adrélé lagulé ngá kazá bhù m̀bhalé ni bv́ó àlo lésè tsàle bv́ó ni àzya na dhi tìni.

25 Dì, adré leá dhi, akódhi kònnya rè zyà kizá lavulé, ìndì móndyá ándrò kòni ì kògà rè zyà akódhi.

26 Lókyá Móndí ni Mv́á dré adrérà'a 'òle agòle dhi 'á dhi, tà ki adré ngóro Nówè ni lókyá 'á dhi tìni.

27 Móndí ì adré tá àyikya ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó ru mo, adrézó àyi ki ànzì ki fe mòle, tsàle kítú Nówè dré firá'a bwátú kàdrì na dhi 'á. Gò yì liti andre dré atsázó ngbò ró àyi ki tupfú todràle títí.

28 Tà nda ki adré kpà ngóro Lótò ni lókyá 'á dhi tìni. Móndí ì adré tá àyikya ngá nya, adrézó ngá mvu, adrézó ngá g̀i, adrézó ngá lagí, adrézó ngá kidhí, adrézó kpà dzó si.

29 Dì, kítú Lótò dré apfòzo Sòdómà lésè dhi sè dhi, àtsí ì bàrúti ìbe dhi ì dré adàzo ngbò ró bhù lésè àyi ki tupfú todràle títí.

30 Tà nda kòdhi ki adré kòkpà kòǹni kítú Móndí ni Mv́á dré dra apfòzo dhi tú.

31 Kítú nda sè dhi, lè dhya dra adrélépi àyi dzó dr̀ina dhi kàsí file dzó na, àyi ngá ki do lapázó ába dhi ko. Kòkpà kòdhi tìni, dhya dra adrélépi amv̀u na dhi kògò nzìle í bhàna ko.

32 M̀i kisù rè tà atsálépi Lótò ni tòkó rú dhi ká!

33 Dhya ángùdhi adrélépi àyi tàndi ni lídrì le líkílé dhi, a ni àyi lídrì nda ni 'o avìle. Dì, dhya ángùdhi adrélépi ìna àyi lídrì fe dhi, a ni àyi lídrì nda ni líkí.

34 Má adré tàá àmi dré dhi: Ngátsi nda sè dhi, móndí r̀i dhi ki adré ayilé lánká àlo dri. A ni àlo ni ni do, àzya ni ni tayí.

35 Tòkó r̀i dhi ki adré ngá 'i tùmání. A ni àlo ni ni do, àzya ni ni tayí.» [

36 †]

37 Yésu ni lebhàhà ì gò lizíá dhi: «Mírì, tà nda ki ru 'o ángolé?» Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Àrà ángùdhi àbvò dré adrézó lána dhi dr̀ile dhi, àrì àgààga dhi ki kòkpà ru kímó kitswálé àbvò nda ni te.»

18

Pídihgò tàytòkò ì tàbvò tàlepi be dhi ki tà dri dhi

* 17:21 17:21 A kitswá kpà kúlí tìsile Gíríkí tì sè kòni ki ladzá kònini: «Gìkà ni Opì àmi léna be.»

† 17:36 17:36 Wárágá Gìkà ni Kúlí tìsizo àyi dri dr̀idri dhi ì léna dhi, à adré kúlí kòni ki kisù kònwa ko: [Ago r̀i dhi ki adré amv̀u na. A ni àlo ni ni do, àzya ni ni tayí.]

¹ Gò Yésu dré pídihígò kònndhi ni pizo, tadházóá áyi lebhébhá i dré dhi, lè ì kàdrè tà zi Giká tí landè àko ró ngíni ya dhi.

² Tà dhi: «Tàbvó tàlepi àlo dhi tá bhàandre àlo dhi na. Adré tá ína Giká ni ro ko, adrézó kpà mómndí ki tà kisú ko.

³ Dì tàytòkò àlo bhàandre nda 'á dhi adré tá ína alìle akódhi véle rä, adrélé tàá dhi: «Mí lanzi rè tà àma kòfalé áma kàribhá be dhi ni bvó, tà gyägya 'òzo má dré dhi ká!»

⁴ Lókyá be vwàvwà ro dhi, tàbvó tàlepi nda adré tá tà nda ni ga rè. Dì, kùdù ro dhi, dré ína kisùzoá í léna dhi: «Gba má dré adrézó Giká ni ro ko yà, adrézó kpà mómndí ki tà kisú ko yà dhi,

⁵ má ni tà gyägya 'o tàytòkò kòdhi dré, dré adrélé áma lagù tò dhi sè. Tàko ko, má kò'o kònini ko dhi, akódhi ni ngbú adrélé alìle áma drì kizá.»

⁶ Dì Mírì gò tàá dhi: «Mì yi rè tà tàbvó tàlepi gyägya ko nda dré tàle dhi ká.

⁷ Dì Giká kitswá tsì tà gyägya 'o mómndyá í dré zìle gò ì dré adrézó liyílè í rú kitú vèsè ìndì ngátsi vèsè dhi i dré ko? A ni tsi lókyá tigí àyi ki ledézó?

⁸ Má adré tàá àmi dré dhi: A ni tà gyägya 'o àyi dré mbèlè. Dì, lókyá Mómndí ni Mvá dré dra agòzo dhi tú dhi, a ni tsì mómndyá adrébhá áyi ka'í bàti dhi ki kisú bvò dri dhi 'í?»

Pídihígò Fàrìsáyò í mèdáyì lagílèpi be dhi ki tà dri dhi

⁹ Gò Yésu dré pídihígò kònndhi ni pizo mómndyá adrébhá tá àyi kà no gyägya gò, adrézó mómndyá àruka títi dhi ki ayizé dhi i dré.

¹⁰ Tà dhi: «Àgo rì dhi i mbà tá tèpelò na kitswálé tà ta Giká be. Alo ni tá Fàrìsáyò 'i. Azya ni tá mèdáyì lagílèpi 'i.

¹¹ Dì Fàrìsáyò nda totó tá i adrélé tà ta Giká be í léna kònini: «A! Giká, má adré àwoyà ta mí dré, má dré adrélé mómndyá àruka títi dhi i tìni ko dhi sè. Ayi nda i ngá lovò bhabhá 'i, tà kònzì 'obhá 'i, ìndì múná tà 'obhá 'i. Má adré kpà àwoyà ta mí dré, má dré adrélé mèdáyì lagílèpi kòdhi tìni ko dhi sè.

¹² Má adré mána tàbirí mvo, adrézó tà zi mí tí vèsè be rì pòsò àlo sè. Má adré kpà ngá títi má dré adrélé kisúlè, lanzílè 'a be mudrì dhi ki àlo fe mí dré.»

¹³ Dì, mèdáyì lagílèpi nda totó tá ína i lárá ro, adrélé ndàndì áyi mĩ le tingálè kuru na bhù na ko. Adré tá áyi agá dí kizà dré, adrézó tàá dhi: «A! Giká, ma tàkònzì líyí 'i. Mí bhà áma kizà wà!»

¹⁴ Má adré tàá àmi dré dhi: Mèdáyì lagílèpi nda gò ína nzìle í bhàna mómndí Giká dré bhàle gyägya dhi ró dhi nì. Dì, Fàrìsáyò nda nzi ína kònini ko. Tàko ko, Giká ni dhya ángùdhi adrélèpi áyi tà bha kuru dhi ni tà tírì kíni mi. Dì, a ni dhya adrélèpi áyi tà bha kíni mi dhi ni tà tingá kuru.»

Yésu zi tà tani Giká tí ànzimvá í dri

(A kònò kpà Mátáyò 19:13-15; Mároko 10:13-16)

¹⁵ Amvolàsà dhi, mómndí ì adré tá àyi ki ànzimvá ki adó alìzo àyi íbe Yésu véle, kòtabèrò àyi, tà tani zizo Giká tí àyi dri be dhi bvó. Akódhi ni lebhébhá ì kònò tà nda dre dhi, ì dré dhèzo adrélé lawàle mómndyá nda i dri tà nda sè.

¹⁶ Dì, Yésu dré ína ànzimvá nda ki azizò í véle gò, tàzoá áyi lebhébhá i dré dhi: «Mì tayí ànzimvá kòni i alìle má véle. Mì logá àyi ko. Angyá ko, Giká ni Opì mómndyá adrébhá àyi nda i tìni dhi i dré.

17 Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi Giká ni Opì ka'ì ànzimvá kya tíni ko dhi, kitswá tàdzí file lána ko.»

*Yésu i agó àlo ngá liyi ro dhi be dhi
(A kònò kpà Mátáyò 19:16-30; Mároko 10:17-31)*

18 Amvolásà dhi, Yúdà ànzi ki kàdrì ki àlo dré alizo Yésu vélé akódhi ni lizí, tàzoá dhi: «Dhya dóro adrélépi tà tadhá ní, lè má kò'o àdho tà kòdhya kitswázó lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú dhi?»

19 Yésu logó drá dhi: «Mí adré áma zi dhya dóro dhi ró àdho tà sè? Dhya adrélépi dóro dhi yókódhó, ngbà 'í Giká 'i kalóma.

20 Mí nì tà tátrírí kúlí dré adrélé tàle à kò'o dhi i be: «Lè mí kò'o múná tà ko. Mí kòpfu mómí dràle ko. Mí kòkugù ngá ko. Mí kòtà tà mómí rú kinzò sè ko. Mí kàdré ámi atá ni lindrì bha ámi andre be.»

21 Dì agó nda tà drá dhi: «Má líkí tòlì nda kòdhi i títi, kidhólé má dré tá adrérà'a kàdhùrà ro dhi 'á.»

22 Yésu kòyi tà nda dre dhi, dré tàzoá drá dhi: «Tayí rè dhu mí dré tà àlo kòdhya: Mí lì ámi ngá títi dhi ki lagí, láfa ni ni lanzízo lemerèbhá i dré gò, mí kàdréro ngá làgì be kàdrì dhi íbe bhù na. Dì mí alì adrélé áma lebé.»

23 Agó nda kòyi tà nda dre dhi, kizà dré akódhi ni 'òzo lavulé, dré tá adrélé ngá íbe zyandre ró dhi sè.

24 Yésu kònò akódhi tá kizà ro dhi dre dhi, dré tàzoá dhi: «Ngábhá kí fima Giká ni Opì na dhi kòkóròko!

25 Ngá liyi ni fima Giká ni Opì na dhi ína kòkóròko lavulé, kàmìlò ni fima lavulé sìndàni ni bhálé 'àsè dhi rúsè!*

26 Gò mómíyá kúlí nda ki yibhá dhi ì dré lizízó dhi: «Kàdré kònìni dhi, àdhi ni ì kitswá lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú nì?»

27 Yésu logó dhi: «Tà kitswálé 'òle bwà ko mómí i mílèsè dhi, tà Giká dré kitswálé 'òle nì dhi 'i.»

28 Gò Péterò dré tàzoá drá dhi: «Mí nò rè ká! Mà tayí áma ki ngá títi dhi ì adrézó ámi lebé.»

29 Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi áyi dzó 'i yà, áyi tòkó 'i yà, áyi adrúpi i 'i yà, áyi tibhá i 'i yà, kó ngalè áyi ànzi i 'i yà dhi ki tayílépi Giká ni Opì ni tà sè dhi,

30 a ni ngá nda ki vúdri kisú tsàle vèsè be bí lókyá kònìdhi sè. Kòdhi íbe dhi, a ni kòkpá lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú lókyá adrélépi alile dhi sè.»

*Yésu gò tódhyá áyi dràma ni tà longó, áyi ngàma dràdrà 'àsè dhi be
(A kònò kpà Mátáyò 20:17-19; Mároko 10:32-34)*

31 Amvolásà dhi, Yésu dré áyi lebébhá mudrì-drì-rì dhi ki drìzo gàrà dri gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì yi rè ká! Mà adré mbàle Yèrúsalemà na. Kònàle dhi, tà títi pròfètà ì dré tisile Mómí ni Mvá ni tà dri dhi ki ru 'o.

32 A ni akódhi ni lefè pàgánò ì drígrá. Ayi nda ì dré akódhi ni gùzo, lodházóá, tùsú lufúzó mña,

33 tswázóá gò, pfúzóá dràle. Dì kítu ni na sè dhi, dré ngàzo dràdrà 'àsè.»

34 Dì, tà Yésu dré tàle nda ki àlo fì tá ína áyi drina ko. Tà nda ki àndu zù tá i zùzù àyi dré. Dì ì nì ngalè Yésu adré tá àdho tà ta ya dhi ko.

* 18:25 18:25 «Kàmìlò» kònìdhi, kà'wá kàdrì dòngrá tíni dhi 'i.

*Yésu tidrí agó àlo mĩ be kùdúkùdu ró dhi
(A kònò kpà Mátáyò 20:29-34; Márokò 10:46-52)*

³⁵ Yésu dré tá adrérà'a tsàlè ànyi Yèrikò làga dhi 'á dhi, agó àlo mĩ kùdúkùdu ró dhi lírì tá láti làga adrélé ngá zi móndí ì tí.

³⁶ Akódhi nda kòyi móndí zyandre ì adrérà'a lavulé dre dhi, dré lizizóá ngalè tà nda àdho tà 'i ya dhi.

³⁷ Gò logózóá drá dhi: «Yésu Nàzàrètà lèsè dhi adré lavulé nì.»

³⁸ Kòyi tà nda dre dhi, dré ngàzo adrélé loyóá dhi: «Yésu, Dàwidì ni Mvá, mí bhà áma kizà wà!»

³⁹ Móndyá adrébhá lavulé drìdrì dhi ì dré adrézó tetrélé akódhi dri, kótayíró kúlì adrézó kírì. Dì, dré gòzo vélé adrélé kúlì loyó wáláká ni nì lavú: «Dàwidì ni Mvá, mí bhà áma kizà wà!»

⁴⁰ Gò Yésu dré áyi kikízó tàá dhi, à kàdrì agó nda alizo ába í vélé. Akódhi nda kátsá ànyi dre dhi, Yésu dré lizizóá tíá dhi:

⁴¹ «Mí adré leá má kò'o mí dré àdho tà kòdhyà?» Akódhi logó dhi: «Mírì, má lè ngá nòle!»

⁴² Dì Yésu tà drá dhi: «Mí kònò ngá. Ámi tà ka'ika'ĩ tidrí mi dre.»

⁴³ Gbã kòdhwá, akódhi dré kidhózó adrélé ngá no. Gò dré ngàzo adrélé Yésu ni lebè adrézó Giká ni rú bha kùle. Móndyá títi dhi ì kònò tà nda dre dhi, ì dré kpà adrézó Giká ni rú bha kùle.

19

Yésu ì Zàkáyò be dhi

¹ Yésu dré fizo Yèrikò na gò adrélé lavulé bhàandre nda 'àsè.

² Dì agó àlo rú be Zàkáyò, adrélépi mèdáyì lagíbhá ki kàdrì ro ìndì ngá líyì ro dhi tá kpà bhàandre nda na be.

³ Akódhi nda adré tá leá nòle ngalè Yésu àdhi 'i ya dhi. Dì, móndí zyandre dhi ki tà sè dhi, kitswá tá ìna nòá bwà ko, dré tá mbàle tàli dhi sè.

⁴ Gò dré ràzo drìdrì mbàle fa rú be sikhómórò dhi drìna, kitswálé Yésu ni no dhi bvó. Tàko kò, akódhi nda adré tá 'òle lavulé láti nda 'àsè.

⁵ Yésu kàtsá àrà nda 'á dre dhi, dré mĩ tìngázó Zàkáyò ni no gò, tàzoá drá dhi: «Zàkáyò, mí asì mbèlè. Angyá ko, adré leá dhi, má kàyì àndrò mí bhàna.»

⁶ Dì Zàkáyò dré asízó mbèlè gò, dré Yésu ni ka'izo dòle í bhàna arí sè.

⁷ Móndyá títi tà nda ni nobhá dhi ì adré tá Yésu ni ndri, adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi lè ìna file ayilé tàkonzì líyì ni dzó na!»

⁸ Dì, Zàkáyò dré ngàzo áyi totó Mírì kandrá tàá drá dhi: «Mírì, mí nò rè ká! Má ni áma ngá títi lanzílé 'a be rì dhi ki àlo fe lemerèbhá ì dré. Kòdhi ìbe dhi, má kòkàrí móndí ni làfa túrúpfú sè dhi, má ni làfa nda ni logó drá, àzya ni ni bhàzo dríá vèsè be na.»

⁹ Dì Yésu tà drá dhi: «Àndrò, tà tidrízó dhi afí dzó kònidhi lé dre. Tàko ko, dhya kònidhi kókpá Abàràrà ni ànzì ki àlo 'i.

¹⁰ Angyá ko, Móndí ni Mvá alì kitswálé móndyá avìbhá dhi ki nda, àyi ki tidrízó dhi bvó.»

*Pídhígó màràbà mudrì dhi ki tà dri dhi
(A kònò kpà Mátáyò 25:14-30)*

11 Mòndyá zyandre nda ì dré tá adrérà'a Yésu ni yi dhi 'á dhi, dré gòzo pídhigó àlo dhi ni pi àyi dré. Tàko ko, akódhi tá ànyi Yèrúsalmà làga, ìndì ì adrè tá àyikya kisúá dhi, Giká ni Opì ni atsa gbá lókyá nda sè.

12 Di tà àyi dré dhi: «Agó àlo ópí ki sùrú lèsè dhi adrè tá 'òle lile bvò vwàvwà ro dhi na, à kòbhàró ì adrélé ópí ro gò, í kàgòró adrélé àyi òpì nya be dhi bvò.

13 Di dré àyi màràbà mudrí dhi ki azizó, làfa lò'wa mudrí dhi ki lanzizó àlo àlo àyi drígàsè gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì kàdré àzì 'o làfa kònìdhi sè adrézó timbàá, tsàle lókyá má dré dra agòzo dhi 'á.»*

14 Di, mòndyá akódhi ni bvò nda lé dhi ì adrè tá àyikya togó kònzì bha akódhi rú. Gò ì dré mómí mùzo lile akódhi vèsè tàá dhi: «Mà adrè làá dhi, dhya kòdhi kònya òpì àma dri dhi ko.»

15 Di, tágba kònìni dhi, à dré akódhi ni bhàzo ópí ro gò, dré agòzo. Dré màràbà mudrí ì dré tá làfa tayizó àyi drígá nda ki azizó gò, àyi ki lizizó nìzoá ngalè ì timbà tá àyi làfa ni dri àngopí ya dhi.

16 Dhya drìdrì dhi kàtsá dre dhi, dré tàzoá dhi: «Mìrì, má 'o àzì làfa lò'wa mína sè gò, làfa lò'wa mudrí àruka ki kisúzó bhàle dríá.»

17 Di ópí nda tà drá dhi: «Àma màràbà dóro ni, mí 'o dóro! Mí dré kitswálé má dré ka'ile tà mvá tsà sè dhi sè dhi, má ni ámi bha adrélé bhàandre mudrí dhi ì drìle.»

18 Gò màràbà ni rì dré atsázó tàá dhi: «Mìrì, má 'o àzì làfa lò'wa mína sè gò, làfa lò'wa nzi àruka ki kisúzó bhàle dríá.»

19 Di ópí nda tà drá dhi: «Má ni ámi bha adrélé bhàandre nzi dhi ì drìle.»

20 Gò màràbà ni na dré atsázó tàá dhi: «Mìrì, làfa lò'wa mína kònìdhi. Má zù tá làfa nda tayilè kítá na.

21 Má adrè tá ámi ro, mí dré adrélé agó tòmbá 'i dhi sè. Mí adrè mína ngá mí dré bhàle ko dhi ki do, adrézó kpà ngá mí dré kidhilé ko dhi ki akónà.»

22 Di ópí nda tà drá dhi: «Mì, màràbà kònzì ni, má ni ámi tàbvó ta ámi tàndi ni kúlí sè. Mí nì tá tàle dhi, ma agó tòmbá 'i dhi be. Má adrè ngá má dré bhàle ko dhi ki adó, adrézó ngá má dré kidhilé ko dhi ki akónà.

23 Mí bhà di tá làfa mána dzó adrézó làfa 'o lendrélé dhi na ko àdho tà sè? Kònò má ni tá kitswá làfa nda ni adó àmupi ni be.»

24 Gò dré tàzoá mómí í làga dhi ì dré dhi: «Mì do làfa lò'wa kòdhi akódhi drígàsè, fèle dhya adrélépi ába mudrí dhi dré.»

25 Di ì tà drá dhi: «Mìrì, akódhi nda làfa lò'wa íbe mudrí!»

26 Akódhi logó àyi dré dhi: «Má adrè tàá àmi dré dhi: Dhya àngùdhi adrélépi ngá íbe dhi dré dhi, à ni akódhi ni ngá nda ki dri timbà. Di, kàdré ína dhya adrélépi ngá àko dhi ni tà sè dhi, à ni ndàndì ngá mvá tsà dré adrézó ába dhi ni do drígàsà.

27 Di, kàdré áma kàribhá lèbhá tá má kònya òpì àyi dri ko nda ki tà sè dhi, mì adrì àyi alizo àyi ki tilí todràle má kandrà.»»

Yésu fì Yèrúsalmà na ópí tìni

(A kòndò kpà Mátáyò 21:1-11; Mároko 11:1-11; Yòwànì 12:12-19)

28 Yésu kòtà tà nda ì dre dhi, dré gòzo láti do adrézó mbàle Yèrúsalmà na.

* 19:13 19:13 A adrè tá làfa lò'wa kònìdhi ni rú zi «mínà». Mínà àlo dhi tá làfa adrélé fèle mómí àlo dré àzì 'òle mbà na sè dhi tí dhi 'i.

29 Kòtsa ànyì bhà rú zìlè Bètèfàgè ìndì Bètàníyà dhi i kandrá, ànyì kòngó Olívè fa kya làga dre dhi, dré áyì lebèbhá rì dhi ki mùzo lile drìdrì,

30 tàzoá àyì dré dhi: «Mì lì bhà àmì kandrá kònàdhì léna. Mì kòfì lána dre dhi, mì ni púndà mvá 'ile, à dré dhu rè mbàzo dríá ko dhi ni kisú. Mì atrì akódhi, alìzo ába má vélé.

31 Dhya àlo kòlìzì àmì tí dhi: «Mì adrè tríá àdho tà sè?» ya dhi, mì kòtà drá dhi: «Mírì adrè léà nì.»

32 Di dhya mùlè nda ì dré lizo tà nda ni kisú ngóró Yésu dré tá tàlè àyì dré dhi tìni.

33 Ì dré tá adrèrà'a púndà mvá nda ni atrì dhi 'á dhi, púndà nda ni líyì ì dré lizízoá àyì tí dhi: «Mì adrè púndà mvá kòdhi ni trì àdho tà sè?»

34 Ì logó dhi: «Mírì adrè léà nì.»

35 Gò ì dré púndà mvá nda ni asézó atsázó ába Yésu vélé. Ì dré àyì ki kítá bhèzo dríá gò, Yésu ni 'òzo lírìlé dríá.

36 Di akódhi dré tá adrèrà'a lile dhi 'á dhi, mómí zyandre dhi ì adrè tá àyì ki kítá ki lasé láti misè, kòlavúró dríásà be dhi bvó.

37 Ì kòtsa ànyì Yèrúsalemà làga láti adrélépi sílè kòngó Olívè fa kya drìlèsè dhi 'á dre dhi, akódhi ni lebèbhá zyandre títi dhi ì dré ngàzo adrélé lenzélé lúlúgya be, adrézó Giká ni rú bha kùlè tà títi línríga ró ì dré nòlè dhi ki tà sè.

38 Ì adrè tá tàà dhi:

«Tà tani kàdré ópí adrélépi alilè Mírì ni rú sè dhi dri!

Tà kìdrìkìdri kàdré bhù na, ìndì rúku kàdré Giká kurú na bhù na dhi dré!»†

39 Gò Fàrìsáyó àruka mómíyá zyandre nda ì kòfalé dhi ì dré tàzoá Yésu dré dhi: «Tadhálépi, mí kòlawà àmì lebèbhá ni ì dri, ì kòtayíró kúlì!»

40 Di Yésu logó dhi: «Má adrè tàà àmì dré dhi: Ì kòtayí kúlì dhi, kírà ki lúlúgya ga nì!»

Yésu ngo Yèrúsalemà ni tà sè

41 Yésu kòtsa ànyì Yèrúsalemà làga bhàandre nda ni no dre dhi, dré ngàzo ngòlè tà ni sè,

42 tàzoá dhi: «Á! Yèrúsalemà, kònò mí kònì tá tà kitswálépi tá tà kìdrìkìdri fe mí dré lókyá àndrò kònìdhi sè dhi be dhi! Di, nyànomvá dhi, tà nda zù ì zùzù mí dré.

43 Tàko ko, lókyá ni atsa àmì ki gò, àmì kàribhá ì dré àmì gàrà kìzo kúrú, ngà tobhàzo kitswázó àdzú bhu mí rú gò, ì dré àdzú bhùzo mí be àmì gàrà títi dhi ì 'àsè.

44 Ì ni àmì ki bhe kinyílè kìnì mi, àmì ànzi mí lé dhi ìbe. Ì kitswá kírà ki àlo tayí àzya ni dri ko. Angyá ko, mí nì tá mína lókyá Giká dré alìzo kitswálé àmì tidrí dhi ko.»

Yésu dro mómíyá adrèbhá ngá lagí dhi ì topfòlè tépelò 'àsè

(A kònò kpà Mátáyó 21:12-17; Mároko 11:15-19; Yòwàní 2:13-22)

45 Amvolàsà dhi, Yésu dré fizo tépelò na gò, dré ngàzo mómíyá adrèbhá tá ngá lagí kònàlè dhi ki dro topfòlè 'àsà.

46 Dré tàzoá àyì dré dhi: «Giká ni Kúlì adrè tàà dhi: «Ama dzó ni adrè dzó adrézó tà ta má be dhi 'i.» Di, mì gò àmikya dzó nda ni bha adrélé àrà kùgubhá ì dré adrézó àyì ki zu dhi ról!»‡

† 19:38 19:38 A kònò Longó ì 118:26. ‡ 19:46 19:46 A kònò Esáyà 56:7; Yèrèmiyà 7:11.

⁴⁷ Kítú àlo àlo títi i sè dhi, Yésu adré tá tà tadhá tépelò na. Kòwàná kàdrì i, tátírítrí kúlí tadhábhá i tsàle Yúdà ànzì kì drì kòbhá ìbe dhi, ì adré tá láti nda kitswázó akódhi ni pfu dràle.

⁴⁸ Dì, ì kitswá tá àyikya láti kisú bwà ko. Angyá ko, móndyá títi dhi ì adré tá akódhi ni kúlí yi lovó sè.

20

*A lizí Yésu tí ngalè akódhi ni rìnyí angá ángolèsè ya dhi
(A kònd kpa Mátáyò 21:23-27; Mároko 11:27-33)*

¹ Kítú àlo dhi, Yésu adré tá móndí kì tadhá tépelò na, adrézó Rúbí Tani longó àyi dré. Gò kòwàná kàdrì i, tátírítrí kúlí tadhábhá i ìndì bhàgo ìbe dhi ì dré alizo akódhi vélé,

² lizíá tíá dhi: «Mí tà rè àma dré ká: Rìnyí mí dré adrézó tà kòdhi kì 'o dhi angá ìna ángolèsè? Adhi fè rìnyí nda mí dré nì?»

³ Yésu logó àyi dré dhi: «Má ni kókpà tà àlo dhi ni lizí àmi tí. Mì tà rè má dré ká!

⁴ Bàtìsimò Yòwàni dré fèle dhi angá tá ìna ángolèsè: Gìká vélèsè, kó ngalè móndí ì vélèsè?»

⁵ Gò ì dré dhèzo adrélé tà kayí àyi kòfalèsè, adrézó tàá dhi: «Mà kòtà dhi <Bàtìsimò nda angá Gìká vélèsè> dhi, akódhi ni go lizíá àma tí dhi: «Mì ka'í dì Yòwàni kò àdho tà sè?»

⁶ Dì, mà kòtà kó dhi <Bàtìsimò nda angá móndí ì vélèsè> dhi, móndyá títi dhi kì àma kì lebhé todràle kírà sè. Angyá ko, ì adré ka'íá dhi, Yòwàni tá ìna pròfétà 'i.»

⁷ Dì ì dré logózóá drá dhi: «Mà nì ngalè bàtìsimò nda angá ángolèsè ya dhi ko.»

⁸ Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Kàdré kònini dhi, má kitswá kókpà tàá àmi dré ngalè rìnyí má dré adrézó tà nda kì 'o dhi angá ángolèsè ya dhi ko.»

*Pídihígó vìnò líkìbhá kònzi dhi kì tà dri dhi
(A kònd kpa Mátáyò 21:33-46; Mároko 12:1-12)*

⁹ Gò Yésu dré pídihígó kònndhi ni pizo móndí ì dré, tàzoá dhi: «Agó àlo dhi bhe tá vìnò àyi amvú na. Dré amvú nda ni tayízó vìnò líkìbhá àruka ì drígá gò, lizo atsí na lókyá be vwàvwà ro.

¹⁰ Lókyá vìnò lò'wa kizo dhi kòkìswá dre dhi, dré àyi màràbà kì àlo mùzo lìle vìnò líkìbhá nda ì véna, ì kòfèrò í dré lò'wa ìna tíni dhi be dhi bvó. Dì, vìnò líkìbhá nda ì dré àyikya màràbà nda ni tswàzo gò, logózóá nzìle drígálé sè.

¹¹ Gò amvú líyí nda dré màràbà àzya mùzo lìle àyi véna. Dì, ì dré kpà akódhi nda ni tswàzo, kanyò fèzo drá gò, logózóá drígálé sè.

¹² Dré gòzo màràbà ni na mu lìle gò, ì dré akódhi nda ni pfulò bí ìbe gò, dòzoá bhèle amvú 'ásè kivi na.

¹³ Dì amvú líyí nda kòyi tà nda dre dhi, dré kisúzoá í léna dhi: «Má ni 'óá ngíni? Má ni àma mváagó má dré lèle tò dhi ni mu kòdhya. Aruka ni, ì ni akódhi ni lindrì bha.»

¹⁴ Dì, vìnò líkìbhá nda ì kònò mváagó nda adrérà'a allè dre dhi, ì dré tàzoá àyi kòfalèsè dhi: «Kònàndhi dhya dra amvú kònndhi ni kisúlèpi tàyilè ro dhi 'i. Mà kòpfu akódhi dràle, amvú dré tá kitswálé kisúlè tàyilè ro nda kàdrérò àma dré!»

15 Di ì dré ngàzo akódhi ni ru bhèle amvú nda 'ásè kivì na gò, p̄fúzoá dràle.»

Yésu gò liziá dhi: «Mì adré kisùá dhi, amvú líyí nda ni 'òá ngíni àyi ki tà sè dhi?»

16 Akódhi ni tsa vínò likíbhá nda ki tupfú todràle gò, gòzo amvú vínò àdhya nda ni tayí móndí àruka ì drígá.»

Di móndyá zyandre nda ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré tàzoá dhi: «Tà nda kòdhi ì kò'o ru tàdzí ko!»

17 Di Yésu dré àyi ki nòzo dhi gò, tàzoá dhi: «Tà tisìle Giká ni Kúlí na kònìdhi adré di leá tàle ngíni?

«Kírà dzó sibhá ì dré gàle gàgà dhi,

gò atsálé kírà agógó dzó nda dré adrézó áyi totó dríá dhi ró.»*

18 Dhya ángùdhi dra dhèlepi kírà nda dri dhi ni ño. Kòdhi ìbe dhi, kírà nda ni dhya ángùdhi ì dré dra adhézó dríá dhi ni kinyí.»

19 Gbá lókyá nda sè dhi, tàtrítrí kúlí tadhábhá ì kòwánà kàdrì ìbe dhi ì dré láti ndàzo kitswázó Yésu ni ru. Angyá ko, ì nì tá tàle dhi, akódhi pí tá pídhígó nda àyi rú dhi be. Di, ì dré tá adrélé móndyá zyandre dhi ki ro dhi sè dhi, ì dré akódhi ni tayízó.

Kàyisàrà, Rómà ki ópí kàdrì ni mèdáyì gìma

(A kònò kpà Mátáyò 22:15-22; Mároko 12:13-17)

20 Di ì dré ngàzo adrélé Yésu ni m̄ ga gò, móndí àyi ki 'obhá adrélé móndí gyágya ró dhi ki mùzo lùzu ró lile Yésu véna. Ayi nda ì adré tá akódhi ni le 'òle la'ìle kúlí dré tá adrélé tàle dhi ì silé, ì kòkitswárok akódhi ni fe Rómà ki gùvèrènrè drígá.

21 Di ì dré akódhi ni lizízó tàzoá dhi: «Tadhálépi, mà nì tàle dhi, tà mí dré adrélé tàle ìndì tadhálé dhi ì gyágya dhi be. Mí adré móndí ki no twátwa ko. Mí adré kpà Giká nì tà tadhá tà bàti sè.

22 Di mí tà rè àma dré ká: Ama ki tàtrítrí kúlí ka'ì, mà kàdré Kàyisàrà ni mèdáyì gí dhi 'í? Kó ngalé, ka'ì ko?»

23 Di, Yésu dré ìna àyi ki túrúp̄fú tà nìzo kyá gò, logózóá àyi dré dhi:

24 «Mì afè dènári àlo dhi má dré nòle.» † kòfè làfa lò'wa nda drá dre dhi, dré lizízó dhi: «Móndí líntrí kònìdhi tsàle rú tisìle dríá kònìdhi be dhi, àdhi àdhya 'i?» † logó drá dhi: «Kàyisàrà àdhya 'i.»

25 Di Yésu tà àyi dré dhi: «Mì kàdré di ngá Kàyisàrà àdhya ni fe Kàyisàrà dré, adrézó kpà ngá Giká àdhya ni fe Giká dré.»

26 Di ì kitswá tá akódhi ni 'o la'ìle kúlí dré tá tàle móndí ì kandrá dhi ì silé bwà ko. Be ró dhi, àyi ki líntrí ga tá kúlí dré logólé nda sè gò, ì dré kúlí tayízó adrézó kírì.

Tà lizilè ngangà dràdrà 'ásè dhi ni tà dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 22:23-33; Mároko 12:18-27)

27 Amvolásà dhi, Sàdùkáyò àruka ì dré alizo Yésu véle kitswálé tà lizí tíá. (Ayi nda ì adré táá dhi, ngangà dràdrà 'ásè dhi yókódhó.) Di ì tà drá dhi:

28 «Tadhálépi, Mòsè tisì àma dré dhi: «Agó àlo adrélépi mvá àko dhi kòdrà àyi tòkò ni tayí dhi, lè adrúpi ni kòdo tàyítókò nda mòle, kitswázó ànzi ti àyi adrúpi dràlepi nda dré.»†

* 20:17 20:17 A kònò Longó ì 118:22. † 20:28 20:28 A kònò Dütèrònómè 25:5-6.

29 Di àgo nzi-drì-rì adrúpi ró dhi ì tá be. Ayi ki kàyo dré tòkó àlo dhi ni mòzo gò, dràzo tólò mvá ti àko ró.

30 Adrúpi ni ni rì dré tòkó nda ni dòzo mòle gò, dré kpà dràzo tólò mvá ti àko ró.

31 Tà nda dré kpà ru 'òzo kònìni adrúpi ni ni na rú, tsàle byá adrúpi ni ni nzi-drì-rì rú. Ayi títi nda ì todrà mvá ti àko ró.

32 Kùdù ro dhi, tòkó nda dré kpà dràzo.

33 Di kítú mómí ì dré dra ngàzo dràdrà 'àsè dhi tú dhi, adrúpi nzi-drì-rì nda ì kòfalé dhi, tòkó nda ni adrè tsítsi dhi àdhi dré? Angyá ko, àyi títi nda ì do tá akódhi mòle àyi dré tòko ró.»

34 Yésu logó àyi dré dhi: «Mómnyá àndrò kòni ì adrè ru mo, adrézó kpà àyi ki ànzi ki fe mòle.

35 Di, lókyá adrélépi alile dhi sè dhi, mómnyá kitswábhá Giká mìlèsè ì kòngaró dràdrà 'àsè dhi ì gò adrélé ru mo ko, adrélé kpà àyi ki ànzi ki fe mòle ko.

36 Ì kitswá kpà gòle dràle ko. Angyá ko, ì ni àyikya adrè ngóro ángéló ì tìni. Ayi Giká ni ànzi 'i, ànzi ngabhá dràdrà 'àsè dhi 'i.

37 Di, kàdré ìna ngangà dràdrà 'àsè dhi ni tà sè dhi, ndàndi Mósè tadhá tá ngádra 'á dhi, mómnyá dràbhá dre dhi ki nga dràdrà 'àsè dhi 'í. Tàko ko, dré tá fanzi adrélépi kòle àtsi ró dhi ni tà tisizo dhi, zi Mírì <Giká Abàramà àdhyá, Giká Ísàkà àdhyá, ìndi Giká Yàkóbhò àdhyá.>‡

38 Di Giká nda Giká àbvò kya 'i ko. Be ró dhi, akódhi ìna Giká mómnyá lídrì ro dhi kya 'i. Angyá ko, akódhi mìlèsè dhi, àyi títi nda ì lídrì ro.»

39 Di tátrítrí kúlí tadhábhá ki àruka ì logó drá dhi: «Tadhálépi, mí tà tà kòdhi kyá!»

40 Di dhyá àlo dré gòzo vélé tà tabhì lizilé akódhi tí ko.

Mèsíyà ì Dàwídi be dhi

(A kònò kpà Mátáyò 22:41-46; Mároko 12:35-37)

41 Gò Yésu dré tazoá àyi dré dhi: «À adrè tàá dhi, Mèsíyà Dàwídi ni mvá 'i dhi ngíni?

42 Tàko ko, Dàwídi ni tàndi tà tá búkù Yúdà ànzi ki Longó kya na dhi: <Mírì Giká tà áma Mírì dré dhi:

Mí alì lírlé áma driágó lésè,

43 tsàle lókyá má dré dra ámi kàribhá ki bhàzo

adrélé ámi pá zàle dhi 'á.>§

44 Kòdhi Dàwídi adrè Mèsíyà ni zi àyi Mírì ro. Di Mèsíyà nda ni kitswá kpà adrélé akódhi ni mvá ro ngíningíni ró?»

Yésu se àyi lebèbhá ki bí tátrítrí kúlí tadhábhá ki tà sè

(A kònò kpà Mátáyò 23:1-36; Mároko 12:38-40)

45 Mómnyá zyandre títi dhi ì dré tá adrèrà'a Yésu ni yi dhi 'á dhi, dré tazoá àyi lebèbhá ì dré dhi:

46 «Mí kàdré ámi ki líkí tátrítrí kúlí tadhábhá ki tà sè. Angyá ko, àyi nda ì adrè kánzo kàtswákàtswa dhi ki le asolé àyi rú, adrézó tatsilé ába mómí ì kòfalèsè. Ì adrè làá dhi, à kàdré mòdo fe àyi dré lindrì sè ngá lagíra ì

'ásè. Ɔ adré leà lirilé àrà lindrì àdhya lisámbo dzó i 'ásè dhi i 'ásè, adrézó kpà leà lirilé mísá lindrì àdhya gwányá i 'ásè dhi i làgásè.

⁴⁷ Ɔ adré tàytòkò ki ngá ki kàrì títi. Ɔ adré kpà tà zi Giká tí vwàvwà ro, à kònòró àyi be dhi bvó. Di kitú dra tàbvó tàzo dhi tú dhi, à ni tà Ɔo àyi dri tà tàndi ró.»

21

Ngá tàytòkò àlo lemerè ro dhi dré fele Giká dré dhi

(A kònò kpà Mároko 12:41-44)

¹ Yésu dré tá adrerà'a tépelò na dhi 'á dhi, dré mǐ tingázó ngábhá ki no adrerà'a àyi ki làfa bhe kpúkúbhú adrézó làfa likí dhi na.

² Dré kpà tàytòkò àlo lemerè ro dhi ni nòzo làfa lò'wa nǐ tsatsà rǐ dhi ki bherà'a lána.

³ Gò Yésu dré tàzoá dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Tàytòkò lemerè ro kòdhi bhà ina làfa kàdrì, mómnyá àruka títi dhi kya ki lavú.

⁴ Tàko ko, àyi títi nda i adó àyikya àyi ki ngá ki drì fèle kòdhya. Di, tòkò lemerè ro nda adó ina ngá títi i dré tá adrézó ába kitswázó adrélé ásà dhi i fèle kòdhya.»

Yésu longó tépelò ni pfuma ni tà

(A kònò kpà Mátáyò 24:1-2; Mároko 13:1-2)

⁵ Yésu ni lebèbhá àruka i adré tá tépelò ni tà ta, kírà aveave tépelò nda ni sǐzo ásà dhi íbe, ìndì ngá fèle Giká dré tépelò nda ni 'òzo avélé ásà tò dhi íbe. Di, Yésu dré ina tàzoá dhi:

⁶ «Kàdré ngá mǐ dré adrélé nòle kòni ki tà sè dhi, lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, à gò velé kírà kòni ki àlo kisú àzya ni dri ko. A ni kírà nda ki lebhé títi kiní mi.»

Tà dra ru 'obhá lókyá kùdù ni tà tadházó dhi i

(A kònò kpà Mátáyò 24:3-14; Mároko 13:3-13)

⁷ Gò i dré Yésu ni lizizò tàzoá dhi: «Tadhálépi, tà kòdhi ki atsá ángutú? Adho tà ni ru 'o drǐdrǐ tadházóá dhi, tà nda i adré 'òle ru 'o káyá dhi nǐ?»

⁸ Yésu logó dhi: «Mǐ kàdré àmi ki likí dóro, à kòlitíró àmi ko. Tàko ko, mómndí bí dhi ki alì áma rú sè adrélé tàá dhi: «Ma Mèsíyá 'i!» ìndì «Lókyá kitswá dre!» Di, mǐ kòli àmikya àyi vésè ko.

⁹ Mǐ ni àdzú ki rúbí yi, mómndí ki ligima àyi ki ópí íbe dhi ki rúbí be. Di, mǐ kótayí àmi ki togó adrélé gàle tirǐ dré ko. Tàko ko, adré leà dhi, tà nda kòdhi i kò'o rè zyà ru 'íká. Di, lókyá kùdù kitswá ina atsálé mbèlè ko.»

¹⁰ Gò tàá àyi dré dhi: «Súru ki àdzú bhu súru àruka íbe. Opí ki kpà àdzú bhu òpí àruka íbe.

¹¹ Kàdikàdi ni bvó kosé rǐnyí sè, ìndì kàràbhò ni dhe drà kònzì íbe àrà twátwa i 'ásè. Tà dra tirǐ febhá dhi ki ru 'o, ìndì tà kàdrì líndrìga ró dhi ki agá bhù mǐbhalé 'á.

¹² Di, tà títi nda i kandrá dhi, à ni àmi ki turú adrélé mǐ pfòle. A ni àmi ki lefè tàbvò tàle lisámbo dzó i 'ásè, adrézó àmi ki lebhé bǎdzó i 'ásè. Áma tà sè dhi, à ni àmi ki tidrǐ topfòzo àmi íbe ópí kàdrì i kandrásè ìndì gùvèrènerè i kandrásè.

¹³ Tà nda ni látì nzi àmi dré kitswázó áma tà mǐ dré nòle ìndì mǐ dré yìle dhi ki longó àyi dré.

14 Di àsà dhi, mì kòbhà àmi ki togó adréle lanzile, adrézó mì ni tà ta àmi rúse ngíni ya dhi ni kisù drìdrì dhi ko.

15 Tàko ko, má ni mána kúlí fe àmi dré kitswálé logólé tògyá sè àmi ki kàribhá i tí, ì kòkitswáro kayiá ko, ìndì ì kòkitswáro tà ta rúàsà twá ko dhi ma.

16 Ndìndì àmi ki tibhá i, àmi ki adrúpi i, àmi ki aró i, tsàle àmi ki arúpi íbe dhi ki àmi ki lefè kàribhá i dríga gò, àmi ki àruka ki tupfúzó todràle.

17 Mòndyá títi dhi ki togó kònzì bha àmi rú áma tà sè.

18 Di, tágba kònni dhi, àmi ki drìbhí ki àlo kitswá ína tavile ko.

19 Mì kàdré togó tsi, adrézó àmi ki totó tàtà dhi, mì ni lídrì kisú.»

Yésu longó Yèrúsalémà ni pfuma ni tà

(A kònò kpà Mátáyò 24:15-21; Mároko 13:14-19)

20 «Mì kònò sòdà zyandre dhi i adrérà'a Yèrúsalémà ni gàrà ki kúrú dre dhi, mì ni nìá tàle dhi, bhàandre nda ni pfuma atsa ànyi dre dhi be.

21 Lókyá nda sè dhi, lè mómnyá dra adrébhá bvò Yùdáyà àdhyà na dhi ì kòlapá ràle kòngó i drìna, àyi adrébhá Yèrúsalémà na dhi ì kàpfò lásà, ìndì àyi adrébhá gbàbhú 'àsè dhi ì kòfì bhàandre nda na ko.

22 Tàko ko, kítú nda kòna ki adré kítú tà nòzo mómndì i dri dhi 'i, kitswálé tà títi tìsìle Giká ni Kúlí na dhi ì kò'oró ru be dhi bvò.

23 Kítú nda i tú dhi, kizà ni adré kàdrì tòkò adrébhá 'a íbe dhi i dré, ìndì tòkò adrébhá bà fe ànzimvá i dré dhi i dré. Kizà ni adré kàdrì lavulé bvò nda na, ìndì Giká ni kòmbà ni adré kàdrì súrú nda rú.

24 Á ni àyi ki àruka ki tupfú todràle sápi sè, àruka ni ki turúzó lizo àyi íbe bvò títi súrú twá ro dhi i 'àsè. Gò mómnyá súrú twá ro dhi ì dré Yèrúsalémà ni atózó àyi pálé, tsàle mómnyá súrú twá ro nda ki lókyá dré akìrà'a títi dhi 'á.»

Mómndì ni Mv́a ni agòma

(A kònò kpà Mátáyò 24:29-31; Mároko 13:24-27)

25 «Tà twátwa línrdíga ró dhi ki agá kítú mi, mbá mi, ìndì bhìbhínyà i mi. Di súrú títi bvò dri dhi ki togó ki adré kizà ro lavulé, àyi ki drì dré adrézó abíle, yìandre dré dra adréle ru kàgbá adréle kpòrò 'o lavulé dhi sè.

26 Mómndì ki dra tírì dré, ì dré adrérà'a tà adrébhá alìle bvò dri dhi ki leté dhi 'á. Angyá ko, rìnyí bhù na dhi ki ru kizí.

27 Di lókyá nda sè dhi, mómnyá títi dhi ki Mómndì ni Mv́a ni no adrérà'a alìle ndùrúku i 'àsè, rìnyí kàdrì be ìndì mìlanzilanzì kàdrì be.

28 Di tà nda kòdhi ì kòkidhó adréle ru 'o dre dhi, mì kòtotó àmi àmi ki drì tìngá kuru, adrézó gánzi ró. Tàko ko, lókyá Giká dré dra àmi ki apázó dhi atsa ànyi dre.»

Tà tadhálé figí fa ni tà rú dhi

(A kònò kpà Mátáyò 24:32-35; Mároko 13:28-31)

29 Gò Yésu dré tà kòndhi ni tàzo àyi dré kúlí alaala sè, tàzoá dhi: «Mì no rè figí fa túmání fa àruka títi dhi íbe dhi i ká!

30 Mì kàdré àyi ki bí no adrérà'a ròle dhi, mì nì tàle dhi, yìgú ànyi dhi be.

31 Kókpà kòdhi tñi, lókyá mì dré dra tà nda kòdhi ki nòzo adrérà'a ru 'o dhi tú dhi, lè mì kònì tàle dhi, Giká ni Opì ànyi káyá dhi.

³² Má adré tà bàti ta àmi dré: Móndyá dra adrébhá lídrì íbe lókyá nda sè dhi ì kitswá dràle títi drìdrì tà títi nda ì dré dra ru 'òzo dhi kandrá ko.

³³ Bhù ì bvò be dhi ki akí. Dì, áma kúlí ì kitswá àyikya tàdzí akilé ko.

³⁴ Mì kònò dóro, mì kòbharó àmi ki togó adrélé lanzìle gwányá 'òma ni tà sè, wá tsìma ni tà sè, ìndì tà bvò kòndì àdhya ki kisùma ni tà sè ko, kítú tàbvò tàzo nda kòkiró àmi ngbò ró ko.

³⁵ Tàko ko, kítú nda ni atsá móndyá títi bvò dri dhi ì dré.

³⁶ Lè mì kàdré di tàmbiga dri, adrélé tà zi Gíká tí lókyá wáyi sè, mì kòkitswáro tà títi adrébhá alìle nda ki lavú, kitswázó àmi ki totó kanyò àko Móndí ni Mvá kandrá.»

³⁷ Kítú àlo àlo títi ì sè dhi, Yésu adré tá tà tadhá tépelò na gò, ngátsi sè dhi, dré adrézó pfòle mbàle ayilé kóngó Olivè fa kya drìna.

³⁸ Dì drùbhì kínó, móndyá títi dhi ì adré tá lìle akódhi ni yi tépelò na.

22

Yúdàsì ì yi ru kòwánà kàdrì íbe, kòlèferó Yésu àyi drígá

(A kònò kpà Mátáyò 26:14-16; Márokò 14:10-11)

¹ Yúdà ànzì ki gwányá Mápà tàkú àko dhi àdhya, adrélé kpà rú zìle Pásikà dhi adré tá atsálé ànyi.

² Kòwánà kàdrì ì tatrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi ì adré tá láti nda kitswázó Yésu ni pfu dràle lùzu ró. Tàko ko, ì adré tá àyikya móndyá zyandre dhi ki ro.

³ Dì Sàtánà dré fizo Yúdàsì adrélé kpà rú zìle Ísikàrìyótà dhi na. Akódhi nda tá Yésu ni lebèbhá mudrì-drì-rì dhi ki àlo 'i.

⁴ Gò dré ngàzo lìle tà ta kòwánà kàdrì íbe ìndì tépelò likíbhá ki kàdrì íbe, í ni Yésu ni lefè àyi drígá ngìni ya dhi ni tà dri.

⁵ Ayì nda ì dré lenzézó tà nda sè gò, ì dré lazizóá dhi, ì ni làfa fe drá.

⁶ Dì Yúdàsì dré ka'izoá gò, kidhózó adrélé lókyá dóro Yésu ni lefèzo àyi drígá dhi ni nda, móndyá zyandre dhi ì kònìró ko.

A ledé tà Yésu ì dré gwányá Pásikà àdhya ni nyàzo lebèbhá ni íbe

(A kònò kpà Mátáyò 26:17-25; Márokò 14:12-21; Yòwàni 13:21-30)

⁷ Gwányá Mápà tàkú àko dhi àdhya tú dhi, kítú adrézó kábilígyà mvá Pásikà àdhya ni pfu dràle mòbòmà ro dhi dré atsázó.

⁸ Dì Yésu dré Pétèró ki mùzo Yòwàni be, tàzoá dhi: «Mì lì ngá ladhí àma dré gwányá Pásikà àdhya ni nyàzo.»

⁹ Í lizí akódhi tàzoá dhi: «Mì adré leá dhi, mà kòlì ladhíá ángwà?»

¹⁰ Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Mì kòfì bhàandre na dre dhi, mì ni drì si agó àlo adrélépi yí do lídrì na dhi be. Mì dhe akódhi nda bvò, tsàle dzó dré dra fizo lána dhi na.

¹¹ Mì kòtà dzó nda ni líyí dré dhi: «Dhya tà tadhálepí dhi adré ámi lizí: Dzó 'a kile mà dré kitswázó Pásikà nya áma lebèbhá íbe dhi ángwà?»

¹² Dì akódhi nda ni dzó 'a kile kàdrì kurú na dhi ni tadhá àmi dré. A tobhà mísá ì ngá àruka íbe tayilé lána dre. Mì kòladhí ngá àma dré kònàle.»

¹³ Dì ì kòlì dre dhi, ì dré tà títi nda ki kisúzó ngóro Yésu dré tá tàle àyi dré dhi tìni. Gò ì dré ngá ladhízó kitswázó gwányá Pásikà àdhya ni nya.

Mìrì ni rùbhá ì kàrì ni be dhi

(A kònò kpà Mátáyò 26:26-30; Márokò 14:22-26; 1 Kòrìtòbhá ì 11:23-25)

14 Lókyá kòkitswá dre dhi, Yésu ì dré tsàzo lirílé mísá làgàsè tùmáni akódhi ni àpóstolò mudrí-drì-rì dhi íbe.

15 Gò dré tázóá àyi dré dhi: «Ma tá lovó íbe tò atsálé nyànomvá dhi, mà kònyaró Pásikà kònìdhi tùmáni àmi íbe áma kizà nyàma kandra.

16 Tàko ko, má adré táá àmi dré dhi: Má gò vélé nyàá ko, tsàle lókyá tà ni ni dré dra ru 'òzo kitswálé títi Gíká ni Opì na dhi 'á.»

17 Dì dré kópò adózó, àwoyà fèzo Gíká dré gò, tázóá dhi: «Mì do vínò kópò kònìdhi lé ni lanzíle àmi kòfalèsè.

18 Tàko ko, má adré táá àmi dré dhi: Má gò vélé vínò mvu ko, tsàle lókyá Gíká ni Opì dré dra atsázó dhi 'á.»

19 Dré mápà adózó, àwoyà fèzo Gíká dré gò, nòzoá fèle áyi lebhà i dré gò, tázóá dhi: «Kònìdhi áma rúbhá má dré adréle fèle àmi ki tà sè dhi 'i. Mì nya, ìndì mì kàdré 'òá kònìni adrézó áma tà kisù.»

20 Ngá nyàma àmvolèsè dhi, dré kókpa 'òzoá kònìni kópò sè. Adó kópò nda, tázóá dhi: «Kópò kònìdhi adré tà tídhí Gíká dré bhàle ru yìzo móndí íbe áma kàrì kutúlèpi àmi dré dhi sè dhi ni tà tadhá.

21 Dì, mì yi rè ká! Dhya adrélepi 'òle áma lefè kàribhá i drígá dhi adré lirílé tùmáni má be mísá kònìdhi làga.

22 Tà bàti ró dhi, Móndí ni Mvá ni lí dràle ngóro Gíká dré tá tà ni ni bhàle drìdrì dhi tíni. Dì, kizà ni ìna adré kàdrì dhya dra Móndí ni Mvá nda ni lefèlepi dhi dré!»

23 Dì ì dré kidhózó adréle lizíá àyi kòfalèsè, ngalè àdhi àyi kòfalé dhi ni tà nda ni 'o nì ya dhi.

Dhya kàdrì lavúlè dhi àdhi 'i?

24 Gò Yésu ni lebhà nda ì dré dhèzo adréle tà kayí àyi kòfalèsè, nìzoá ngalè dhya kàdrì lavúlè àyi kòfalé dhi àdhi 'i ya dhi.

25 Dì Yésu dré tázóá àyi dré dhi: «Móndyá bvò kòndi àdha ki ópí ì adré àyikya òpì nya àyi dri rìnyí sè. Dhya kàdrìkàdrì àyi drìle dhi ì adré kpà àyi ki tàndi ki zi móndí ki ledébhá i ró.

26 Dì, adré làá dhi, àmi ki tà kàdré kònìni ko. Be ró dhi, lè dhya kàdrì lavúlè àmi kòfalé dhi kàdré àmi ki tógumvá tíni. Lè kpà dhya adrélepi àmi ki drì ko dhi kàdré tà 'o àmi ki màràbà tíni.

27 Angyá ko, mì adré kisúá dhi, dhya kàdrì lavúlè dhi àdhi 'i: dhya adrélepi ngá nya mísá na dhi, kó ngalè, dhya adrélepi ngá bha nyàle dhi? Zakó tá dhya adrélepi ngá nya mísá na dhi 'i? Dì, ma mána àmi kòfalé dhi ngóro dhya adrélepi tà 'o àmi dré dhi tíni.

28 Àmi ró dhi, àmi tá ngbú dhya adrébhá tùmáni má be tà dré adrerà'a áma tabhì dhi 'á dhi 'i.

29 Dì má adré àmi ki bha adréle òpì nya, ngóro áma Atá dré áma bhàle adréle òpì nya dhi tíni,

30 mì kàdréro ngá nya ìndì ngá mvu áma mísá làgàsè áma Opì na. Kònale dhi, mì ni lírì lírìrà adrézó òpì nya dhi ì drìsè, adréle Ìsèrèlè ànzi ki sùrú mudrí-drì-rì dhi ki tàbvó ta.»

Yésu longó dhi, Pèterò ni áyi ga

(A kòndò kpà Mátáyò 26:31-35; Mároko 14:27-31; Yòwàni 13:36-38)

31 Yésu gò táá dhi: «Simónà, Simónà, mì yi rè ká! Sàtánà zi tà Gíká tí, kòfèro láti í dré àmi ki tabhìzo, ngóro à dré adréle ngánò kiyá dhi tíni.

³² Di, má zi mána tà Giká tí mí dré, mí kòtayíró ámi tà ka'íka'í ko dhi bvó. Di mí kògò agòle má vélé dre dhi, mí kòtìmbà ámi adrúpi i àyi ki tà ka'íka'í na.»

³³ Di, Pèterò tà drá dhi: «Mírì, ma gànzi ró lile bã nya, ìndì lile dràle tùmáni mí be.»

³⁴ Yésu logó drá dhi: «Pèteró, má adré tàá mí dré dhi: Andrò drìdrì àgòlòwa dré dra tsirà bhèzo dhi kandrà dhi, mí ni áma ga vésè be na tàzoá dhi, mí nĩ ma ko.»

Yésu tà àyi lebhá i dré dhi, i kòlotó àyi kitswálé àdzú bhu

³⁵ Yésu gò liziá àyi tí dhi: «Lókyá má dré tá àmi ki mùzo lile làfa àko, kòmvò àko, ìndì kámókà àzaya àko dhi sè dhi, ngá àlo dhi pi tá àmi vélé?»* † logó dhi: «Kóko.»

³⁶ Akódhi tà àyi dré dhi: «Di, nyànomvá dhi, dhya adrélépi làfa íbe dhi, kòdo làfa nda be. Dhya adrélépi kòmvò íbe dhi, kòdo kpà be. Dhya adrélépi sápi àko dhi, kòlagí àyi kítá kídhì àdhya kitswázó sápi gi í dré.

³⁷ Tàko ko, má adré tàá àmi dré dhi: Lè tà tisile áma tà dri Giká ni Kúlí na kònìdhi kàtsá má rú: «A amú akódhi nàle tátrítrí kúlí ñobhá íbe.»† Tà bàti ró dhi, tà tisile áma tà dri kòdhi adré 'òle ru 'o.»

³⁸ Akódhi ni lebhá i gò tàá dhi: «Mírì, sápi rì dhi i be kònìdhi.» Akódhi logó àyi dré dhi: «Kòdhi kitswá dre.»

Yésu zi tà Giká tí kóngó Olivè fa kya drìna

(A kònò kpà Mátáyò 26:36-46; Márokò 14:32-42)

³⁹ Yésu kàpfò kònalésè dre dhi, dré lizo mbàle kóngó Olivè fa kya drìna, ànzya gà dré adrélé 'òle dhi tìni. Akódhi ni lebhá i dré kpà akódhi ni lebezo.

⁴⁰ † kòtsa àrà nda na dre dhi, dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì kàdré tà zi Giká tí, kòtayíró ámi tà dré tabhìle, àmi ki 'òzo dhèle tàkonzì na dhi ko.»

⁴¹ Gò dré lizo vwàle àyi rúsè ànyànyì ngóro kírà vùle dhi dré adrélé lile adhélé dhi pí. Dré dhèzo àyi kórókó tìtì, tà zizo Giká tí kònìni:

⁴² «Tátá, mí kòlè dhi, mí kòdo kópò kizà àdhya kòdhi má vélésè wà. Di, mí kò'o tà má dré adrélé lèle dhi kòdhya ko. Be ró dhi, mí kò'o tà mí dré adrélé lèle dhi kòdhya.» [

⁴³ Gò ángéló àlo bhù lésè dhi dré agázó akódhi kandrà, rìnyì fe drá.

⁴⁴ Yésu ni togó dré adrélé kizà ro lavúlè dhi sè dhi, dré gòzo adrélé tà zi Giká tí togó wáyi sè. Gò kúrì adrélépi apfòle ruásà dhi dré atsázó kàrì tìni, adrélé títile kìnì mi.]‡

⁴⁵ Akódhi kòzi tà nda akílè dre dhi, dré ngàzo gòle àyi lebhá nda i véna, àyi ki kisé adrérà'a ayí ko kizà dré.

⁴⁶ Di dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì adré ayí ko àdho tà sè? Mì nga adrélé tà zi Giká tí, kòtayíró ámi tà dré tabhìle, àmi ki 'òzo dhèle tàkonzì na dhi ko.»

Yésu ni rùma

(A kònò kpà Mátáyò 26:47-56; Márokò 14:43-50; Yòwàni 18:3-11)

⁴⁷ Gbã kòdhwa, Yésu dré rè dhu adrérà'a tà ta dhi 'á dhi, móndí zyandre dhi i dré atsázó. Di dhya rú zìle Yùdásì, Yésu ni lebhá mudrí-drì-rì dhi ki

* **22:35 22:35** A kònò Lúka 9:3; 10:4. † **22:37 22:37** A kònò Esáyà 53:12. ‡ **22:44 22:44** Wárágà àruka Giká ni Kúlí tìsizo àyi dri dhi i léna dhi, à adré 22:43-44 ki kisé ko.

àlo dhi adrì tá ìna àyi nì. Gò dré áyi kisízó ànyi Yésu làga, kitswálé akódhi nì kamú.

⁴⁸ Dì, Yésu dré tàzoá drá dhi: «Yudási, mí adré tsì Mónde nì Mvá nì kamú, kitswázó akódhi nì lefè kàribhá i drígá bàti?»

⁴⁹ Yésu nì lebèbhá ì kònò tà adrélépi 'òle ru 'o nda dre dhi, ì dré akódhi nì lizíó: «Mírì, mà kòtogá àyi sápi sè wà?»

⁵⁰ Gò àyi kì àlo dré kòwánà kì kàdrì nì màràbà nì bí dríágo lésè dhi nì bwwàzo kàle.

⁵¹ Dì, Yésu dré ìna tàzoá dhi: «Mì tayi! Kòdhi kitswá dre!» Dré agó nda nì bí tabèzo, akódhi nì tidrízó.

⁵² Gò Yésu dré tàzoá kòwánà kàdrì i, tépelò likíbhá kì kàdrì i ìndì bhàgo atsábhá àyi ru dhi ì dré dhi: «Ma vo kùgú 'i gò, mì dré adrézó àlile sápi ìbe ìndì fa ìbe kitswálé áma ru nì?»

⁵³ Kítú àlo àlo títi ì sè, má adré tá àmi kòfalé tépelò na dhi, mì bhà tá drígá má rú ko. Dì, lókyá kònìdhi àmikya 'i, ìndì dhya adrélépi àyi rìnyí tadhá tìnimvá na dhi àdhya 'i.»

Pètèró gá Yésu rè

(A kònò kpà Mátáyò 26:57-58, 69-75; Mároko 14:53-54, 66-72; Yòwàni 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Gò ì dré Yésu nì rùzo, drízoá lizo ába kòwánà kì kàdrì nì dzó na. Dì Pètèró adré tá ìna àyi kì lebè lará ro.

⁵⁵ Ayi kì àruka ì turú tá àtsí bhà'álé nda nì kító 'á gò, ì dré lirízó làgàsà. Dì Pètèró dré kpà lirízó àyi kòfalé.

⁵⁶ Gò mvátòkó àlo màràbà ro dhi dré akódhi nì nòzo adrèrà'a lirílé àtsí mìle. Dré mì tingbózó dríá gò, tàzoá dhi: «Dhya kòndi tá kókpà tùmáni Yésu be.»

⁵⁷ Dì, Pètèró dré ìna tà nda nì gàzo rè, tàzoá dhi: «Tòkó, má nì akódhi ko.»

⁵⁸ Gí ko, dhya àzya dré akódhi nì nòzo gò, tàzoá dhi: «Mì kókpà àyi kì àlo 'i.» Dì Pètèró logó dhi: «Kóko, ma 'i ko!»

⁵⁹ Anyiányi saà àlo àmvolésè dhi, dhya àzya dré gòzo tàá rìnyí sè dhi: «Bàti, dhya kòndi tá tùmáni Yésu be! Angyá ko, akódhi kókpà mónde angálépi Gàlilàyá lésè dhi 'i.»

⁶⁰ Dì Pètèró logó dhi: «Agó, má nì ngalè mí adré àdho tà ta ya dhi ko!» Gbà lókyá dré adrèrà'a tà ta dhi 'á dhi, àgólòwa dré tsirà bhèzo.

⁶¹ Gò Mírì Yésu dré áyi alázó Pètèró nì no ìndì. Dì kúlì Mírì dré tá tàle Pètèró dré dhi dré agázó lána. Tà tá dhi: «Ándrò, drìdrì àgólòwa dré dra tsirà bhèzo dhi kandrá dhi, mí nì áma ga vèsè be na.»

⁶² Dì Pètèró dré pfòzo kivi na gò, ngòle ka'ìlé ka'ika'i kizà dré.

A gu Yésu, akódhi nì tswàzo

(A kònò kpà Mátáyò 26:67-68; Mároko 14:65)

⁶³ Dì dhya adrèbhá Yésu nì likí dhi ì adré tá akódhi nì gu, adrézó akódhi nì tswa.

⁶⁴ Ì dré akódhi nì mì dròzo gò, adrézó tàá drá dhi: «Mí tà rè àma dré pròfètà ro dhi, ngalè àdhi sa mì nì ya dhi ká!»

⁶⁵ Dì ì adré tá akódhi nì lodhá kanyò kúlì àruka bí dhi ì sè.

Yésu pfò kòwánà kì kàdrì i kandrá bhàgo kàdrì ìbe

(A kònò kpà Mátáyò 26:59-66; Mároko 14:55-64; Yòwàni 18:19-24)

⁶⁶ Ngá kòwa dre dhi, Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì i, kòwánà kàdrì i ìndì tátrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi, ì dré ru kímózó kònàle. Gò Yésu ni drizo pfòle àyi nda ì kandra.

⁶⁷ Dì ì dré tàzoá drá dhi: «Mí kàdré Mèsíyà 'i bàti dhi, mí tà rè àma dré ká!» Yésu logó àyi dré dhi: «Má kòtà tà nda àmi dré dhi, mì kitswá ka'á ko.

⁶⁸ Má kòlizi kpà tà àmi tí dhi, mì kitswá tàdzi kúlí logó ko.

⁶⁹ Dì, kidhólé nyànomvá dhi, Móndí ni Mv́a ni lírì adréle Giká rĩnyí líyí ni driágo lésè.»

⁷⁰ Dì àyi títi nda ì lizí tíá dhi: «Mi dì mína Giká ni Mv́aagó 'i?» Yésu logó àyi dré dhi: «Àmi kì tàndi mì tà kyá tàle dhi, ma 'i dhi.»

⁷¹ Dì ì tà dhi: «Mà ni dì go véle móndí àruka kitswábhá tà ta akódhi rú dhi kì nda àdho tà sè? Ama kì tàndi, mà yi kúlí apfòlepi akódhi ni tàndi silésè dhi dre!»

23

Yésu pfò Pilátò kandra

(A kònò kpà Mátáyò 27:1-2, 11-14; Márokò 15:1-5; Yòwání 18:28-38)

¹ Gò àyi títi ru kímóbhá nda ì dré ngàzo Yésu ni dri lízo ába Pilátò, Rómà kì gùvèrèné kandra.

² Gò ì dré dhèzo adréle Yésu ni asikì, adrézó tàá dhi: «Mà kisú dhya kònìdhi adrérà'a àma kì sùrú ni kodzó ligílè. Akódhi adré ína Kàyĩsàrà ni mèdáyí gìma logá móndí ì dré. Adré kpà àyi tàndi ni zi Mèsíyà ro, ìndì ópí ro.»

³ Dì Pilátò dré lizizóá Yésu tí dhi: «Mì, mì ópí Yúdà ànzi kya 'i?» Yésu logó drá dhi: «Àmi tàndi mí tà dre.»

⁴ Gò Pilátò dré tàzoá kòwánà kàdrì ì dré, móndyá zyandre íbe dhi: «Má kisú mána tà àlo tà bhàzo agó kònìdhi dri dhi ko.»

⁵ Dì, ì gò àyikya tàá rĩnyí sè dhi: «Akódhi adré móndí zyandre dhi kì kodzó ligílè tà dré adréle tadhálé dhi ì sè. Adré 'òá kònìni Yúdà ànzi kì bvò 'ásè títi, kidhólé Gàliláyà lésè atsálé kònwa Yèrúsalmà 'a.»

⁶ Pilátò kòyi tà nda dre dhi, dré lizizóá ngalé Yésu móndí angálépi Gàliláyà lésè dhi 'i yà dhi.

⁷ Kòyi tàle dhi, akódhi tà ópí Eródè ni rĩnyí zàle dhi dre dhi, dré akódhi ni mùzo Eródè véna. Angyá ko, akódhi nda tá Yèrúsalmà 'a lókyá nda sè.

Yésu pfò Eródè kandra

⁸ Eródè kònò Yésu dre dhi, dré lenzézó lavulé. Tàko ko, yi tá Yésu ni rúbí kínó gò, adrézó akódhi ni le nòle tò. Adré tá mì bha kitswálé akódhi ni no tà àlo líndrígá ró dhi ni 'orà'a.

⁹ Dì dré akódhi ni lizizó tà bí dhi ì sè. Dì, Yésu logó ína drá kúlí àlo ko.

¹⁰ Kòwánà kàdrì ì tátrítrí kúlí tadhábhá íbe dhi ì totó tá àyi kònàle adréle akódhi ni asikì rĩnyí sè.

¹¹ Dì Eródè ì sòdá ni íbe dhi ì dré kpà akódhi ni ayízèzo, adrézó akódhi ni gu. Gò ì dré kánzó aveave asózó rúa, gòzo akódhi ni mu Pilátò véna.

¹² Dì kítú nda sè dhi, Eródè ì Pilátò be atú adrébhá tá kàribhá ro dhi ì, ì dré atsázó véle arúpi ró.

A nò tà Yésu dri kitswálé dràdrà sè

(A kònò kpà Mátáyò 27:15-26; Mároko 15:6-15; Yòwàni 18:39-19:16)

¹³ Gò Pilátò dré kòwánà kàdrì ki azizó, Yúdà ànzi ki drì kòbhá ìbe, ìndi mónyá zyandre ìbe,

¹⁴ tàzoá àyi dré dhi: «Mì adrì àmikya agó kònìdhi alìzo ába má véle tàzoá dhi, adré móndí ki kodzó ligilé. Dì, mì yi rè ká! Má lizí tá akódhi àmì kandrà gò, má dré mána tà mì dré adrézó akódhi ni asikì ásà dhi ni kisúzó vélána ko.

¹⁵ Eródè kisú kpà tà àlo vélána ko. Angyá ko, logó akódhi àma véle. Dì dhya kònìdhi 'o tà àlo kitswálépi dràdrà sè dhi ko.

¹⁶ Ásà dhi, má ni akódhi ni 'o bhwàle gò, trìzoá lile.» [

¹⁷ *]

¹⁸ Dì àyi títi nda ì dré ngàzo kúlí loyó tàzoá dhi: «Mí kò'o dhya kòdhi dràle! Mì kàtrì àma dré Bàràbà kòdhya!»

¹⁹ (A bhe tá Bàràbà nda bádzó na, móndí ki kodzoma ligilé bhàandre nda 'á dhi ni tà sè, ìndi móndí pfùma ni tà sè.)

²⁰ Pilátò dré gòzo tódhya táà àyi dré dhi, í lè tá ìna Yésu ni trìle.

²¹ Dì ì dré ngàzo adréle tetréle, adrézó loyóá dhi: «Mí tidí akódhi fa kípakípa dri! Mí tidí akódhi!»

²² Pilátò dré gòzo táà àyi dré vèsè ni na sè dhi: «Akódhi 'o àdho tà kònze 'i? Má kisú mána tà àlo kitswálépi dràdrà sè dhi vélána ko. Ásà dhi, má ni akódhi ni 'o bhwàle gò, trìzoá lile.»

²³ Dì, ì dré àyikya gòzo tetréle rìnyí sè tàzoá dhi, à kòtidí akódhi fa kípakípa dri gò, àyi ki kúlí dré lavúzó.

²⁴ Dì Pilátò dré tà ì dré adréle zìle nda ni ka'izo 'òle àyi dré.

²⁵ Dré Bàràbà, bhèle tá bádzó na móndí ki kodzoma ligilé dhi ni tà sè ìndi móndí pfùma ni tà sè nda ni trìzo, ngóro ì dré adréle zìle dhi tíni. Dré Yésu ni fèzo àyi drigá, ì kò'oró ngóro ì dré adréle lèle dhi tíni.

Yésu ni tidima fa kípakípa dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 27:32-44; Mároko 15:21-32; Yòwàni 19:17-27)

²⁶ Í dré tá adrérà'a Yésu ni dri lizo ába dhi 'á dhi, ì dré agó àlo rú be Simóna angalépi Kirénè lèsè dhi ni nòzo adrérà'a agòle amvú lèsè.† Dì ì dré akódhi nda ni rùzo, fa kípakípa bhàzo dríá gò, akódhi ni 'òzo fa nda ni do lizo ába Yésu vèsè.

²⁷ Móndí zyandre lavúlé dhi ì adré tá lile Yésu vèsè. Àyi nda ì kòfalé dhi, tòkò àruka ì adré tá àwó ngo, adrézó tongólé Yésu ni tà sè.

²⁸ Dì Yésu dré àyi alázó táà àyi dré dhi: «Àmì ànzitòkó Yèrusalémà àdhya ni ì, mì kòngo má sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya ngòle àmì ki tàndi ì sè, ìndi àmì ki ànzi ì sè.

²⁹ Angyá ko, lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, à ni táà dhi: <Kólénzè tòkò kóndó ro tibhá ko, ìndi bà febhá ànzimvá ì dré ko dhi ì dré!>

³⁰ Lókyá nda sè dhi, móndí ki táà kòngó kàdrìkàdrì ì dré dhi: <Mì kàdhé àma dri wà!> adrézó kpà táà kòngó tsàtsà ì dré dhi: <Mì kàbvù àma wà!>‡

* **23:17 23:17** Wárágá àruka Giká ni Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adré kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Adré tá lèá dhi, Pilátò kòtrì móndí àlo 'ìle bádzó na dhi àyi dré gwánýá Pásiká àdhya tú.] † **23:26 23:26** «Kirénè» kònìdhi tá bhàandre bvò Libiyá àdhya lé, bvò kàdrì Afrìkà àdhya lé dhi 'i. ‡ **23:30 23:30** A kònò Oséyá 10:8.

31 Tàko ko, à kàdré 'òà kònìni fa lídrì ro dhi rú dhi, àdho tà ni di vélé atsa fa à'yo ró dhi rú dhi nì?»

32 A adrì tá kpà àgo rì drìkònzibhá ro dhi i pfulè dràle tùmání Yésu be.

33 I kòtsa àrà adrélé zìle Drìfà ro dhi na dre dhi, ì dré Yésu nì tidizó fa kípákpa dri. I dré kpà drìkònzibhá rì nda kì tidizó fa àruka i drìsè, àlo ni Yésu ni dríágo lésè, àzaya nì lídzi ni lésè.

34 Gò Yésu dré tàzoá dhi: «Tátá, mí kòtrì àyi kì tàkonzì. Angyá ko, ì nì tà ì dré adrélé 'òle dhi ko.» Gò sòdá ì dré akódhi ni kítá kì lanzizó àyi kòfalésè dzègé sè. §

35 Mòndyá zyandre nda ì totó tá àyi adrélé tà nda ni no. Yúdà ànzi kì kàdrì ì adrè tá àyikya Yésu ni gu, adrézó tàá dhi: «Akódhi tidrì mómí àruka i 'í. Dì kàdré Mèsiyà Giká dré zìle dhi 'i bàti dhi, kòtidrì àyi tàndi wà!»

36 Sòdá ì adrè tá kpà akódhi ni gu. I kisi tá àyi ànyi akódhi làga, vñègáři fe drá,

37 tàzoá dhi: «Mí kàdré ópí Yúdà ànzi kya 'i bàti dhi, mí tidrì ámi tàndi wà!»

38 A di tá wárágà tà tisizo dríá dhi akódhi drìle. A tisì tá dhi: «Kònìdhi ópí Yúdà ànzi kya 'i.»

39 Drìkònzibhá tidílè Yésu làga nda kì àlo adrè tá kpà akódhi ni lodhá, adrézó tàá dhi: «Mí mína Mèsiyà 'i ko? Mí tidrì dé àma tùmání ámi tàndi be wà!»

40 Dì, drìkònzibhá àzaya dré ína lawàzo dríá, tàzoá dhi: «À nò kó tà kitswálèpi dràdrà sè dhi mí dri akódhi àdhya tíni dhi, mí adrè di mína Giká ni ro ko àdho tà sè?»

41 Ama ró dhi, à nò tà àma dri gyàgya. Mà adrè àmakya tà kitswálèpi tà mà dré 'òle dhi i sè dhi ni kisú. Dì, dhya kònìdhi 'o ína tà kònzì àlo dhi ko.»

42 Gò dré tàzoá dhi: «Yésu, lókyá mí dré dra fizo ámi òpì na dhi tú dhi, mí kòtivì ma ko.»

43 Yésu logó drá dhi: «Má adrè tà bàti ta mí dré: Àndrò, mà ni adrè tùmání mí be paràdísò na.»

Yésu ni dràma

(A kònò kpà Mátáyò 27:45-56; Márokò 15:33-41; Yòwàni 19:28-30)

44 Anyiànyi kítú rírì sè dhi, tínimvá dré bvò nì mǐ dòzo wǎyi, tsàle sáa na kítú rírì àmvolésè dhi na.

45 Tàko ko, kítú tayí tá ína ngá kazama. Gò kítá 'ìle tépelò nì 'a lakízó dhi dré lasízó 'a be rì.

46 Gò Yésu dré liyizó kúlí 'u'ù sè tàzoá dhi: «Tátá, má tayí àma lídrì mí drígá.» Kòtà tà nda dre dhi, dré dràzo.

47 Rómà kì sòdá kì kàdrì kònò tà títi lavúbhá nda ì dre dhi, dré Giká nì rú bhàzo kùle, tàzoá dhi: «Dhya kòdhi tá ína mómí gyàgya 'i bàti!»

48 Mòndyá zyandre títi ru kímóbhá tà nda ni no dhi ì kònò tà lavúbhá nda ì dre dhi, ì dré ngàzo nzìle àyi kì agá dibe kizá dré.

49 Dì, mòndyá títi Yésu nì nibhá dhi ì tùmání tòkò akódhi ni lebèbhá Gàliláyà lésè dhi ìbe dhi ì totó tá àyi adrélé tà nda kì no lárá ro.

Yésu ni rúbhá bhàma mógó na dhi

(A kònò kpà Mátáyò 27:57-61; Mároko 15:42-47; Yòwàni 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì i kòfalé dhi, agó àlo rú be Yòséfà angalépi Àrimátáyà, bhàandre àlo Yúdáyà le dhi lésè dhi tá be. Dì, akódhi nda ka'í tá ína tà bhàgo àruka títi dhi ì dré ru yízo 'òzoá dhi ko. Akódhi tá móndí dóro ìndì gyàgya, adrélépi Giká ni Opì letè nòle dhi 'i.

⁵² Dì dré lizo Pílatò véna Yésu ni rúbhá zi tíá.

⁵³ Pílatò kòka'í dre dhi, Yòséfà dré lizo rúbhá nda ni tirí fa kipakipa drílésè, lambézóá kítá kemve sè gò, lizo bhàá mógó àlo gàle kírà na, àbvò bhàzo lána rè ko dhi na.

⁵⁴ Kítú nda tà kítú adrézó tà ledé sàbátù kandrá dhi 'i. Dì sàbátù adré tá 'òle kidhólé.

⁵⁵ Tòkò alibhá tà Gàliláyà lésè túmání Yésu be nda ì lebè tá Yòséfà gò, ì dré mógó nda ni nòzo, ìndì à bhà Yésu ni rúbhá lána ngíni ya dhi ni nòzo.

⁵⁶ Dì ì dré gòzo nzile gò, dò tàdzí be dóro amulé málási be dhi ni ladhí. Dì sàbátù tú dhi, ì dré lovózo ngóro tàtrírí kúlí dré adrélé tàle à kò'o dhi tíni.

24

Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi

(A kònò kpà Mátáyò 28:1-10; Mároko 16:1-8; Yòwàni 20:1-10)

¹ Kítú ni àlo pòsò àdhya sè dhi, tòkò nda ì dré ngàzo drùbhì kínò dò tàdzí be dóro ì dré tá ladhílé nda ni do lizo ába mógó na.

² Í kòtsa dre dhi, ì dré kisúzóá dhi, à lí kírà mógó nda tíse dre.

³ Dì, ì dré fizo lána dhi, ì kísú àyikya Mírì Yésu ni rúbhá ko.

⁴ Ayi ki drì dré adrèrà'a abílè tà nda sè dhi 'á dhi, àgo rì kítá lagulagu ró dhi ki asóbhá dhi ì dré agázó àyi kandrá.

⁵ Dì tirí dré gazo tòkò nda ì léna bí gò, ì dré tandizo mibhalé bha kìnì na ró. Dì, àgo nda ì dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì adré dhya lídrì ro dhi ni nda àbvò ì kòfalé àdho tà sè?»

⁶ Akódhi kònwa yókódhó. Nga ína dràdrà 'àsè dre! Mì kisu rè tà dré tá tàle àmì dré, dré rè dhu adrèrà'a Gàliláyà na dhi 'á dhi ká.

⁷ Akódhi tà tá dhi: «Adré leá dhi, à kòlefè Móndí ni Mvá tàkonzìbhá ì drígá, akódhi ni tidízo dràle fa kipakipa dri gò, kítú ni na sè dhi, akódhi dré ngàzo dràdrà 'àsè.»

⁸ Dì kúlí dré tá tàle nda ì dré agázó àyi léna.

⁹ Dì ì kàgò mógó lésè dre dhi, ì dré tà títi nda ki titízó àpóstolò mudrì-drì-àlo dhi ì dré, móndyá àruka títi dhi íbe.

¹⁰ Tòkò nda ì tá: Màríyà Màgàdàlénè, Yòwàna, Màríyà Yàkóbhò ni andre, tsàle tòkò àruka ì.

¹¹ Dì, tà ì dré titílé nda ì sù tá ngóro kúlí azaaza ì tíni àpóstolò nda ì bina gò, ì dré ka'izoá ko.

¹² Dì, Pétèrò dré ína ngàzo ràle mógó na. Kòtsa tandìle ngá no dre dhi, dré ngbà 'í kítá kàtswákàtswa dhi ki nòzo kòdhya. Dì akódhi ni líndrì dré gazo gò, dré gòzo nzile í bhàna, adrélé lizíá í léna ngalè àdho tà 'o tá ru nì ya dhi.

Yésu ni lebèbhá rì dhi ì Emáwù ni láti na

(A kònò kpà Mároko 16:12-13)

13 Gbã kítú nda sè dhi, Yésu ni lebèbhá ki rĩ dhi ì adrè tá lile bhà àlo rú be Emáwù dhi na. Bhà nda vwà tá Yèrúsalmà rúsè dhi ànyíànyí kilóméterè mudrí-drĩ-àlo.

14 Ì adrè tá tà títi lavúbhá Yèrúsalmà na dhi ki títi.

15 Ì dré tá adrèrà'a tà ta ìndì tà kayi àyi kòfalèsè dhi 'á dhi, Yésu ni tàndi dré àyi kisízó ànyi àyi làga gò, ì dré adrézó lile túmání àyi ìbe.

16 Di, à kíkí tá àyi ki mĩ, ì kòkítswáro nĩ akódhi àdhi 'i ya dhi ko.

17 Yésu dré àyi ki lizízó tázooá dhi: «Mĩ adrè tá àdho tà títi àmi kòfalèsè, mì dré adrèrà'a atsi to dhi 'á dhi?» Di ì dré àyi ki kíkízó gò, àyi ki mĩbhalé dré adrézó kizà ro lavulé.

18 Ayi ki àlo rú be Kèlèyópà dhi dré logózooá drá dhi: «Móndyá títi adrèbhá tá Yèrúsalmà na dhi ì kòfalé dhi, mì ngbà 'í móndí àlo tà lavúbhá kònàle kítú kòni ì sè dhi ki nĩlepi ko dhi 'i?»

19 Yésu lizí dhi: «Àdho tà 'i?» Ì logó drá dhi: «Tà atsábhá Yésu, Nàzàrétà lèsè dhi rú dhi 'i. Akódhi tá pròfétà rĩnyi ró kúlí tàma sè ìndì tà 'òma sè Giká kandrà ìndì móndyá títi ì kandrà dhi 'i.

20 Di, kòwánà kàdrì ì àma ki drĩ kobhá ìbe dhi ì lefè tá àyikya akódhi, à kòbhàro tà akódhi dri kítswalé dràdrà sè. Gò ì dré akódhi ni tidízó fa kipakipa dri.

21 Mã adrè tá àmakya mĩ bha kisúzoá dhi, kònò akódhi ni tá Ìsèrèlè ànzì ki apá nì. Kòdhi ìbe dhi, àndrò kònìdhi, kítú ni na tà títi lavúbhá nda ì àmvolèsè dhi 'i.

22 Di tòkò àruka àma kòfalé dhi ì tigá àma ki líndrí tà tàndi ró. Ì lè tá drùbhì kínó mógo na.

23 Di, ì kisú àyikya akódhi ni rúbhá ko. Gò ì dré agòzo longóá àma dré dhi, ángeló ì agá tà àyi kandrà tàà àyi dré dhi, Yésu be lídrì ro.

24 Di àma ki arúpi àruka ì dré lizo mógo na gò, ì dré tà nda ni kisúzo ngóro tòkò nda ì dré tá tàle dhi tĩni. Di, ì nò àyikya akódhi ko.»

25 Di Yésu tà àyi dré dhi: «Á! Àmi móndí azaaza ró ni ì, mì adrè tà títi pròfétà ì dré longólé dhi ki ka'ĩ mbèlè ko!

26 Adrè tá leà dhi, Mèsíyà kònya kizà làsù be kònini gò, kòfiró àyi mìlanzilanzì na dhi ko?»

27 Gò Yésu dré tà títi tisile àyi tà dri Giká ni Kúlí na dhi ki àndu ngìzo àyi dré, kidhólé Móse ni búkù ì lèsè pròfétà títi dhi kya ìbe.

28 Ì kòtsa ànyi bhà ì dré tá adrézó lile lána dhi làga dre dhi, Yésu dré àyi 'òzo ngóro ì adrè tá lavulé na tĩni.

29 Di, ì dré akódhi ni ti lizízó tà tàndi ró tázooá dhi: «Mĩ kàdré rè túmání àma ìbe. Kítú ndì dre, ìndì ngá adrè anilé.» Di dré fizo dzó na adrélé àyi ìbe.

30 Ì kòlirí túmání mísá làgàsè dre dhi, Yésu dré mápà adózó, tà tani zizo drĩá Giká tí gò, ñòzoá adrélé fèle àyi dré.

31 Gbã kòdhwa, àyi ki mĩ dré ru nzizo gò, ì dré akódhi ni nìzo. Di, dré ìna tavizo àyi mìlèsè.

32 Gò ì dré tázooá àyi kòfalèsè dhi: «Àma ki togó adrè tá zakó àtsi ró, dré tá adrèrà'a tà ta àma dré láti na, adrézó tà Giká ni Kúlí na dhi ki àndu ngi àma dré dhi 'á!»

33 Gbã lókyá nda sè dhi, ì dré ngàzo gòle Yèrúsalmà na. Ì kòtsa dre dhi, ì dré Yésu ni lebèbhá mudrí-drĩ-àlo ru kimóbhá móndí àruka ìbe dhi ki kisúzo.

34 Ayi nda ì dré tazoá dhi: «Bàti, Mírì nga dràdrà 'àsè dre! Agá ína Pétèrò kandrá!»

35 Gò ayi rìti nda ì dré tà títi lavúbhá láti na dhi ki títizó àyi dré. Ì títi tá kpà, ì nǐ tá Yésu àdhi 'i ya dhi, dré tá adrérà'a màpà ño dhi 'á.

Yésu agá ayi lebhá i kandrá

(A kòndò kpà Mátáyò 28:16-20; Márokò 16:14-18; Yòwání 20:19-23; Tà 'òle dhi i 1:6-8)

36 Ì dré rè dhu adrérà'a tà nda ki ta dhi 'á dhi, Yésu ni tàndi dré agázó ayi totó àyi kòfalé gò, tàà ayi dré dhi: «Tà kídrikídri kàdré àmi íbe!»

37 Dì àyi ki línrí dré gázò tírì dré gò, ì dré adrézó kisùá dhi, ì adré móndí línrí no kòdhya.

38 Dì, Yésu dré tazoá ayi dré dhi: «Àmi ki drì adré abílé àdho tà sè? Mì adré kpà tà kayí àmi léna àdho tà sè?»

39 Mì nò rè áma drígá i áma pá íbe ni i ká. Kòndhi áma tàndi 'i! Mì tabè ma atógyázoá dhi, móndí línrí zǎ íbe ìndì fá íbe, ngóro mì dré adrélé nòle má dré adrézó ába kòndi tíni dhi ko.»

40 Kòtà tà nda dre dhi, dré ayi drígá ki tadházó ayi pá íbe ayi dré.

41 Dì, ì kitswá tá àyikya tà nda ni ka'í dhu rè ko togó kìnì dré ìndì línríga dré. Dì Yésu dré lizizóá dhi: «Àmi ngá nyàle dhi íbe kònwa?»

42 Dì ì dré kosyá ì dré libhálé dhi ni àmbi fèzo drá.

43 Gò dré dòzoá nyàle ayi mi.

44 Dì dré tazoá ayi dré dhi: «Mà dré tá adrérà'a tùmání àmi íbe dhi 'á dhi, má tà tá tà kòni i àmi dré: <Adré leá dhi, tà títi tisile áma tà dri Mósè ni tátírítrí kúlí na, pròfètà ki búkù i 'àsè, ìndì Yúdà ànzi ki Longó i 'àsè dhi ì kò'o ru.»

45 Gò dré ayi ki tògyá nzìzo, ì kònrò tà tisile Giká ni Kúlí na dhi ki àndu be dhi bvó.

46 Dré tazoá ayi dré dhi: «À tisi tá tà kòni i: Mèsiyà ni kizà nya drázo gò, kítú ni na sè dhi, dré ngàzo dràdrà 'àsè.

47 A tisi kpà dhi, à ni kúlí longó akódhi ni rú sè sùrú títi i dré kidhólé Yèrusalémà na tazoá dhi, ì kòladzá ayi ki togó, Giká kòtrìrò ayi ki tàkonzì i be dhi bvó.

48 Àmi dhya tà nda kòdhi ki nobhá mǐ sè, ìndì yibhá bíbhálé sè dhi 'i.

49 Mǐ yi rè ká! Má ni mána Tirí Lólo áma Atá dré lazilé dhi ni amù àmi dré. Dì àmi ró dhi, mì kàdré adrélé bhàandre 'á, tsàle lókyá rǐnyí apfòlepi bhù lésè nda dré dra àmi ki asózó dhi 'á.»

Yésu mbà bhù na ayi lebhá i misè

(A kòndò kpà Márokò 16:19-20; Tà 'òle dhi i 1:9-11)

50 Gò Yésu dré ayi ki drìzo lizo ayi íbe tsàle ànyi Bètáníyà làga. Dré drígá tingázó kurú na, tà tani zizo Giká tí ayi dri.

51 Dì dré adrérà'a tà tani zi ayi dri dhi 'á dhi, dré ayi ki tayizó gò, Giká dré akódhi ni dòzo bhù na.

52 Dì ì dré àyikya ledhézo ayi ki kórókó títi akódhi ni lindrì bhàzo gò, ì dré gòzo Yèrusalémà na kólénzè be bí.

53 Dì kítú àlo àlo títi i sè dhi, ì adré tá tépelò na, adrélé Giká ni rú bha kùle landè àko ró.

Rúbí Tani Yòwánì dré tisìle dhi

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tisìlepi dhi tá Yòwánì 'i. Akódhi nda tá àpóstolò kí àlò 'i. Vèsè be bí, àyi Pèterò íbe ìndì Yàkóbhò be dhi i tá ànyi Yésu làga. Búkù kònìdhi léna dhi, Yòwánì adrè àyi zi «Yésu ni lebèlepi dré lèle tò dhi» ró. Yòwánì ni tàndì tadhá tà í dré búkù kònìdhi ni tisìzo àsá dhi kònìni: «Dì, à tisì tà kòdhi i, mì kòka'író dhi, Yésu Mèsíyà 'i, ìndì Gíká ni Mvágó 'i gò, àmì kí tà ka'íkà'í nda sè dhi, mì kàdréró lídrì íbe akódhi léna be dhi bvó.» (A kònò 20:31.)

Búkù Yòwánì dré tisìle kònìdhi twá búkù na àruka Rúbí Tani ni tà dri dhi i rúsè. Kìdhoma ni léna dhi, Yòwánì adrè Gíká ni tà àndu ngì, adrézó tadhá dhi, Yésu Gíká ni Kúlí adrélépi tá ngbú tùmáńi Gíká be, ìndì adrélépi ína Gíká ro dhi 'i (1:1). Kúlí nda atsá tá mómí ro gò, dré bhà mòzo àma kòfalé adrézó tùmáńi àma íbe (1:14). Búkù kònìdhi léna dhi, Yòwánì adrè tà twátwa líndrìga ró Yésu dré 'òle dhi kí tití, tadházóá dhi, akódhi Mèsíyà 'i, ìndì Gíká ni Mvágó 'i káyá dhi. Yésu adrè kpà àyi tàndì ni zi «mápà adrélépi lídrì fe dhi» ró (6:35, 48), «ngádra adrélépi ngá kazá mómnyá bvò àdhya i dré dhi» ró (8:12; 9:5), «kábiligyà líkílépi dóro dhi» ró (10:11, 14), «dhya adrélépi mómí kí tíngá dràdrà lésè, ìndì adrélépi lídrì fe àyi dré dhi» ró (11:25), «látì» ró, «tà bàti» ró, ìndì «lídrì» ro (14:6). Dì Yòwánì adrè mómí zyandre dhi i ka'í tá Yésu atsázó akódhi ni lebèbhá i ró ngínì ya dhi ni tití. Dì, mómí àruka i gá àyíkya akódhi ni ka'íma.

Yòwánì adrè tà bí Yésu dré 'òle ìndì tàle àyi lebèbhá kí kodzózó ìndì àyi kí togó tindrìzo ngátsi àyi dràma kandrà dhi sè dhi kí tití (13-16). Adrè kpà tà Yésu dré zìle Gíká tí àyi tàndì dré ìndì àyi lebèbhá i dré dhi kí tití (17).

Yòwánì adrè tadhá ngádra 'á dhi, Gíká adrè mómnyá títi adrebhá Yésu ni ka'í dhi kí tidrì, i kàdréró lídrì kóná vèsè kólyá dhi íbe. Kòdhi adrè tàá dhi, àyi nda i dré dhi, lídrì kóná vèsè kólyá nda kídhó dre.

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi kí atíma

- 1) Yésu Krísto, Gíká ni Kúlí 'i (1:1-18)
- 2) Yòwánì Bátisimò fèlepi, ìndì Yésu ni lebèbhá drìdrì dhi i (1:19-51)
- 3) Yésu ni àzì mómí i kòfalé dhi (2:1-12:50)
- 4) Yésu ni pòsò kùdù, ìndì akódhi ni dràma (13:1-19:42)
- 5) Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi, ìndì akódhi ni agama akódhi ni lebèbhá i kandrà dhi (20:1-21:25)

Yésu Krísto, Gíká ni Kúlí 'i

¹ Ngá wáyi dhi kí bhàma kandrà dhi, Kúlí tá be. Kúlí nda tá tùmáńi Gíká be, ìndì Kúlí nda tá Gíká 'i.

² Akódhi tá tùmáńi Gíká be drìdrì ngá wáyi dhi kí bhàma kandrà.

³ Gíká 'o tá akódhi ngá wáyi dhi kí bha dhi kòdhya. Dì ngá àlò bhàle akódhi àko dhi yókódhó.

⁴ Lídrì tà akódhi léna, ìndì lídrì nda tá ngádra 'i mómí i dré.

⁵ Ngádra nda adrè kòle tìnìmvá na, ìndì tìnìmvá kitswá akódhi ni lavú bwà ko.

⁶ Gíká amù tá dhya àlò rú be Yòwánì dhi.

7 Akódhì nda alì ngádra nda ni tà longó, móndyá wáyi dhi ì kòka ìró ásà be dhi bvó.

8 Yòwánì ni tàndi tá ngádra nda 'i ko. Di, akódhì alì ìna ngádra nda ni tà longó.

9 Tàko ko, ngádra bàti adrélépi ngá kazá móndyá wáyi i dré dhi, adré tá alìle bvò le.

10 Di dhya adrélépi Kúlí 'i nda alì tá adrélé bvò le. Di, tágba Giká dré akódhì ni 'òzo bvò nda ni bha dhi, móndyá bvò nda àdhya ì nì akódhì ko.

11 Akódhì atsá áyi tàndi ni móndyá i véle. Di, móndyá akódhì àdhya nda ì ka ì àyikya akódhì ko.

12 Tágba kònini dhi, móndyá wáyi akódhì ni ka ìbhá, akódhì ni dòzo àyi ki togó na dhi i dré dhi, akódhì fè rinyi ì dré atsázó Giká ni ànzi i ró.

13 A ti ànzi nda i ngóro móndí ì dré adrélé ànzi ti dhi tìni ko, ngóro móndí ì dré adrélé tà le 'òle dhi tìni ko, ìndì agó dré adrélé tà le 'òle dhi tìni ko. Be ró dhi, Giká ti àyi atsálé áyi ànzi i ró dhi nì.

14 Dhya adrélépi Kúlí 'i nda atsá tá móndí ro gò, dré bhà mòzo àma kòfalé adrézó tùmáni àma ìbe. Mà nò akódhì ni mìlanzilanzì 'i. Mìlanzilanzì nda, mìlanzilanzì Giká ni Mvágó àlo kwákwá nda dré kisúlé áyi Atá véna dhi 'i. Akódhì ga togó tani sè bí, ìndì tà bàti sè bí.

15 Di Yòwánì longó tá akódhì nda ni tà ngádra 'á móndí i dré. Akódhì loyó kúlí tàzoá dhi: «Kòndhi dhya má dré tá tà ni ni tàzo dhi 'i. Má tà tá dhi: <Dhya adrélépi adhéle má bvó dhi kàdrì àma lavú. Tàko ko, àma tirà ko dhi 'á dhi, akódhì tá ìna be.>»

16 Akódhì nda ni togó tani kàdrì lavúlé dhi sè dhi, àma títí, mà kisú tà tani tà tani àzya dri.

17 Tàko ko, Giká longó tá áyi tãtrítrí kúlí Mósè tí. Di, fè Yésu Krísto áyi togó tani tadhá áyi tà bàti be dhi kòdhya.

18 Dhya àlo nò tàdzí Giká ko. Di, akódhì ni Mvágó àlo kwákwá adrélépi ìna Giká ro, ìndì adrélépi áyi Atá làga nda, 'o Giká móndí ì dré nìle dhi nì.

Yòwánì Bãtisimò felepi longó Yésu ni tà

(A kònò kpà Mátáyò 3:1-12; Mároko 1:1-8; Lúka 3:1-18)

19 Yúdà ànzi ki kàdrì Yèrúsalémà na dhi ì dré kòwánà ki mùzo Léví ìbe lile Yòwánì véna dhi, àyi nda ì lizí tá akódhì tí dhi: «Mì àdhi 'i?»

20 Di akódhì gá kúlí logoma àyi tí dhi ko. Di, tà ìna ngádra 'á dhi: «Ma Mèsíyà 'i ko.»*

21 Ì gò lizíá tíá dhi: «Mì di mína àdhi 'i? Mì Elíyà 'i?» Akódhì logó dhi: «Kóko, ma Elíyà 'i ko.» Ì gò lizíá dhi: «Mì Pròfétà tá tà ni ni longózó dhi 'i?» Akódhì logó dhi: «Kóko.»†

22 Ì gò tãá drá dhi: «Mì di mína àdhi 'i, mà kòkítswáro kúlí logó dhya àma ki amùbhá dhi i dré? Mí adré tãá àmi tàndi ni tà sè ngíni?»

23 Di Yòwánì logó kúlí ngóro pròfétà Esáyà dré tá tàle kíno dhi tìni: «Ma dhya adrélépi kúlí loyó duku na dhi 'i.

Má adré tãá dhi: «Mì kòlotó láti atsálé pyà Mírì dré!»‡

24 Dhya mùle nda ki àruka ì tá Fàrìsáyò 'i.

* 1:20 1:20 Rú «Mèsíyà» Ebèrè ti sè dhi ìndì rú «Krísto» Gíríkí ti sè dhi, ì adré leá tàle dhi «Dhya zile dhi». † 1:21 1:21 A kònò Dùtèrònómè 18:15, 18; Máláki 3:23. ‡ 1:23 1:23 A kònò Esáyà 40:3.

²⁵ Di àyi nda ì gò Yòwánì ni lízì: «Mí kàdré mína Mèsíyà 'i yà, Elíyà 'i yà, kó ngalè Prófètà 'i yà dhi ko dhi, mí adrè di bàtìsimò fe àdho tà sè?»

²⁶ Yòwánì logó àyi dré dhi: «Má adrè mána bàtìsimò fe yí sè. Di, dhya àlò mí dré nìle ko dhi ína kònwa àmì kòfalé.

²⁷ Akódhi nda adrè adhéle má bvó dhi nì. Má kítswá mána akódhi ni lindrì sè ko. Má kítswá ndìndì akódhi ni kámókà bà trì bwá ko.»[§]

²⁸ Tà tíú nda kòdhi ì 'o tá ru Bètáníyà na, Yòròdánè ni ta'á na, àrà Yòwánì dré tá adrézó bàtìsimò fe dhi na.

Yésu, Kábilígyà Mv́ Giká àdhya 'i

²⁹ Kítú bvóá dhi sè dhi, Yòwánì dré Yésu ni nòzo adrèrà'a alilè í vélé gò, dré tàzoá dhi: «Mì nò rè Kábilígyà Mv́ Giká àdhya adrélépi mónnyá bvó àdhya kí tàkonzì tingá dhi ká!

³⁰ Kònìdhi dhya má dré tá tà nì ni tàzo dhi 'i. Má tà tá dhi: «Agó adrélépi adhéle má bvó dhi kàdrì áma lavú. Tàko ko, áma tirà ko dhi 'á dhi, akódhi tá ína be.»*

³¹ Áma tàndì, má nì tá akódhi àdhi 'i ya dhi ko. Di, má alì mána bàtìsimò fe yí sè, Giká kòtadhárò akódhi ísèrèlè ànzì ì dré be dhi bvó.»

³² Yòwánì gò tàá dhi: «Má nò Tirí Lólo asirá'a bhù lésè kòbhòlà tìní adhéle adrélé akódhi dri.

³³ Áma tàndì, má nì tá akódhi àdhi 'i ya dhi ko. Di, Giká áma amùlepi bàtìsimò fe yí sè dhi tà tá má dré dhi: «Dhya mí dré dra Tirí Lólo nòzo asirá'a adhéle adrélé dríá dhi, akódhi nda nì bàtìsimò fe Tirí Lólo sè nì.»

³⁴ Di áma tàndì, má nò tà nda áma mì sè gò, má dré adrézó longóá ngádra 'á dhi, akódhi nda Giká ni Mv́agó 'i.»

Yésu kídhó àyi lebhéhá kí azí

³⁵ Kítú bvóá dhi sè dhi, Yòwánì ì lebhéhá ni ìbe rì dhi ì dré gòzo tódhyá adrélé àrà nda na.

³⁶ Akódhi dré Yésu ni nòzo adrèrà'a lavulé dhi, dré tàzoá dhi: «Mì nò rè Kábilígyà Mv́ Giká àdhya ká!»

³⁷ Akódhi ni lebhéhá rì nda ì kòyi akódhi ni kúlí nda dre dhi, ì dré ngàzo adrélé Yésu ni lebhé.

³⁸ Di Yésu dré àyi alázó àyi kí no adrèrà'a àyi lebhé gò, dré àyi kí lízìzo tàzoá dhi: «Mì adrè àdho nda?» Í tà drá dhi: «Rábbì, mí adrè adrélé ángolé?» (Rú «Rábbì» nda kòdhi adrè leá tàle dhi «Tà tadhálépi».)

³⁹ Akódhi logó àyi dré dhi: «Mì alì, mì ni nóá.» Di ì dré lízo àrà dré tá adrézó adrélé dhi ni no. Gò ì dré adrézó túmánì akódhi be kítú nda ni àmbì sè tíú. Lókyá nda tá ànyíànyì saá su kítú rírì àmvolésè dhi 'i.

⁴⁰ Àyi rì Yòwánì ni kúlí yibhá gò ì dré Yésu ni lebhèzo nda kí àlò tá Andréyà, Simónà Péteró ni adrúpi 'i.

⁴¹ Di akódhi nda dré zyá ngàzo líle àyi adrúpi Simónà ni kúsú gò, tàzoá drá dhi: «Má kúsú Mèsíyà dre.» (Rú «Mèsíyà» nda kòdhi adrè leá tàle dhi «Krísto».)

⁴² Dré Simónà nda ni drìzo lízo ába Yésu véna. Di Yésu dré akódhi ni nòzo dhi gò, tàzoá dhi: «Mì, Simónà, Yòwánì nì mv́ 'i. A nì àmì rú zì Kéfá.» (Rú nda kòdhi adrè leá tàle dhi «Péteró».)†

§ 1:27 1:27 Kínó lésè Yúdà ànzì ì véna dhi, ngbá 'i mārābā tākò ró dhi adrè tá àyi mírì nì kámókà nì bà trì nì. * 1:30 1:30 A kònò Yòwánì 1:15. † 1:42 1:42 Rú «Kéfá» Aráméyà tí sè dhi ìndì rú «Péteró» Gíríkì tí sè dhi, ì adrè leá tàle dhi «Kírà».

Yésu azí Filípò i Nàtànàyélè be

⁴³ Kítú bvóá dhi sè dhi, Yésu lè tá lile bvò Gàliláyà àdhyà na gò, dré láti òzo lizo. Dré Filípò ni kisúzó gò, tazoá drá dhi: «Mí lebè ma!»

⁴⁴ Filípò nda angá tá Bètèsàyidá, bhàandre Andréya kya Pétèró be dhi lésè.

⁴⁵ Di Filípò dré ngázo lile Nàtànàyélè ni kisú gò, tazoá drá dhi: «Mà kisú dhyà Mósè dré tà ni ni tisìzo búkù tátrítrí kúlí àdhyà léna, ìndì pròfétà ì dré kpà tà ni ni longózo dhi dre.‡ Akódhi nda, Yésu, Yòsèfà ni mvá Nàzàrétà lésè dhi 'i.»

⁴⁶ Di Nàtànàyélè nda tà drá dhi: «Ngá dóro ni kitswá apfòle Nàzàrétà lésè bwá?» Filípò logó drá dhi: «Mí àli nòá.»

⁴⁷ Yésu kònò Nàtànàyélè adrèrà'a àlilè í vélé dre dhi, dré tazoá akódhi ni tà sè dhi: «Mì nò rè Ìsèrélè mvá bàti kòndhi. Túrúpú tà akódhi léna yókódhó.»

⁴⁸ Di Nàtànàyélè dré Yésu ni lizízo tazoá dhi: «Mí nì ma ngíni?» Yésu logó drá dhi: «Drìdrì Filípò dré ámi azízo, mí dré tá adrèrà'a figi kómvo dhi 'á dhi, má nò tá mì 'i.»

⁴⁹ Di Nàtànàyélè tà drá dhi: «Rábbì, mi Giká ni Mvágó 'i bàti! Mì Ìsèrélè ànzi kì Opí 'i!»

⁵⁰ Di Yésu logó drá dhi: «Mí adrè áma ka'í, má dré tàle mí dré dhi má nò tá mì figi kómvo dhi sè? Mí ni tà kàdrìkàdrì dra tà kòdhi ni lavúbhá dhi kì no!»

⁵¹ Gò taa dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Mì ni bhù no ru lanzirà'a, adrèzo kpà Giká ni ángeló kì no adrèrà'a tombàle ìndì tisilé Mòndí ni Mvá drìsè!»§

2

Yésu ladzá yí atsálé vìnò ro

¹ Kítú rì àmvolésè dhi, à adrè tá gwányá lámò àdhyà ni 'o bhàandre Kánà àdhyà Gàliláyà le dhi na. Yésu ni andre tá kònàle be.

² A zi tà kpà Yésu i lebèbhá ni ìbe lile gwányá nda na.

³ Di vìnò dré akízo gò, Yésu ni andre dré tazoá drá dhi: «Vìnò àyi dré vélé yó.»

⁴ Di Yésu logó drá dhi: «Áma andre, mí adrè áma so tà kòdhi léna àdho tà sè? Lókyá mána kitswá rè ko.»

⁵ Di, andre ni dré tazoá mārābà i dré dhi: «Mì kò'o tà ángùdhi akódhi dré dra tàle àmi dré dhi kòdhyà.»

⁶ Arà nda 'á dhi, lìdrì nzi-dri-àlo ledélé kírà sè dhi i tá be. Lìdrì lāsú be kònni nda i sè dhi, Yúdà ànzi ì adrè tá yí tokó adrèzo àyi kì temvé àsà. Lìdrì àlo nda kì 'a adrè tá yí do ànyànyì literè nyadhi-nzi.

⁷ Di Yésu dré tazoá mārābà nda i dré dhi: «Mì tokó yí todàle gàle lìdrì kòni i 'àsè.» Gò ì dré tokózoá todàle gàle àyi 'àsè bìbi.

⁸ Yésu dré gòzo taa àyi dré dhi: «Mì ko nyànomvá lizo ába gwányá liyí dré.» Di ì dré 'òzoá kònni.

⁹ Gwányá liyí nda ni yí tabhì dhi, àkò yí nda ladzá ru atsálé vìnò ro dre. Akódhi nì tá ngalé vìnò nda angá ángolésè ya dhi ko. Di, mārābà yí nda

‡ 1:45 1:45 A kònò Dütèrònómé 18:18; Esáyà 9:5-6; Ezèkyélè 34:23. § 1:51 1:51 Vèsè be bí, Yésu adrè àyi zi «Mòndí ni Mvá». Rú nda kòdhi, rú àzya fèle Mèsíyà dré dhi 'i. A kònò Dányélè 7:13.

ni kobhá dhi ì nǎ àyikya be. Di gwányá líyí nda dré dhya tòkò mòlepi dhi ni azizó,

¹⁰ tǎzoá drá dhi: «Móndyá wǎyi dhi ì adré gá vínò dóro lavulé dhi ni fe mvùle 'íká. Di à kòmvu tà tǎndi ró dre dhi, ì dré gòzo adréle vínò dóro wǎyi ko dhi ni fe mvùle ndò. Di, mí zù mína vínò dóro lavulé dhi gò afézoá nyànómvá.»

¹¹ Kòrìdhi, tà línđrígá ró Yésu dré 'òle drìdrì dhi 'i. 'O tá tà nda Kánà, bvò Gàlíláyà àdhyá lé dhi na. 'O kònìni kítswázó áyi mǎlanzilanzì tadhá gò, akódhi ni lebebhá ì dré akódhi ni ka'izo ása.

¹² Amvolàsà dhi, Yésu ì dré lizo andre ni ìbe, adrúpi ni ìbe ìndì lebebhá ni ìbe, tsàle bhàandre Kàpàrànwúmà àdhyá na. Gò ì dré adrézó kònàle gǐle lókyá be wǎvwà ro tsà.

*Yésu dro móndyá adrébhá ngá lagí dhi ì topfòle tépelò 'àsè
(A kònò kpà Mátáyò 21:12-13; Márokò 11:15-17; Lúkà 19:45-46)*

¹³ Yúdà ànzì ki gwányá Pásikà àdhyá atsá tà ànyi gò, Yésu dré mbàzo Yérúsalemà na.

¹⁴ Kòfì tépelò ni bhà'álé na dre dhi, dré móndí adrébhá tá tí ki lagí kábilígyà ìbe ìndì kòbhòlà ìbe dhi ki kisúzó, túmǎní móndí lírìbhá adréle láfa topfó mísá ì lagásè dhi ìbe.

¹⁵ Di dré ngázo fimbò ledé bǎ sè gò, àyi ki ladrózó topfòle títi tépelò nda 'àsè, àyi ki tí ìbe ìndì àyi ki kábilígyà ìbe. Dré móndyá adrébhá tá láfa topfó nda ki láfa arizó, mísá àyikya ki lebhézó kǐni mí.

¹⁶ Gò dré tǎzoá móndyá adrébhá tá kòbhòlà lagí nda ì dré dhi: «Mì nga kònwàsè àmi ki ngá kòdhi ìbe títi! Mì kòbhà àma Atá ni dzó atsálé àrà adrézó ngá lagí dhi ró ko!»

¹⁷ Di tà tisìle Giká ni Kúlí na kònìdhi dré agázó akódhi ni lebebhá ì léna: «Áma togó àtsi ró ámi dzó ni tà sè dhi ni áma za vèle.»*

¹⁸ Gò Yúdà ànzì ki kàdrì ì dré lizizóá Yésu tí dhi: «Mí ni àdho tà línđrígá ró dhi ni 'o tadházóá àma dré dhi, Giká fè mí dré rǐnyí adrézó tà kòdhi ki 'o nì dhi?»

¹⁹ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Mì kòpfu tépelò kònìdhi dhi, má ni go tingáá kítú na àmvolésè.»

²⁰ Yúdà ànzì nda ì gò tǎá dhi: «Tépelò kònìdhi ni sìzo dhi do tá kóná nyadhi-rì-drì-nzi-drì-àlo. Mí ni di go síá kítú na sè ngìningìni ró?»

²¹ Di, tépelò Yésu dré tá adrézó tà ni ni ta dhi ìna akódhi ni rúbhá 'i.

²² Akódhi ni ngàma dràdrà 'àsè dhi àmvolésè dhi, kúlí dré tá tàle nda kòdhi dré gòzo agalé akódhi ni lebebhá ì léna. Di ì dré tà tisìle Giká ni Kúlí na dhi ki ka'izo, kúlí Yésu dré tá tàle dhi ìbe.

Yésu nì tà adrélepi móndí ki togó na dhi be

²³ Yésu dré tá adrerà'a Yérúsalemà na gwányá Pásikà àdhyá ni tà sè dhi 'á dhi, móndí zyandre dhi ì dré tà línđrígá ró dré adréle 'òle dhi ki nòzo gò, ì dré akódhi ni ka'izo.

²⁴ Di, Yésu ka'í tá ìna àyi nda ki tà ko. Tàko ko, nì móndyá títi dhi ki tà be.

²⁵ Lè tà à kòtà móndí ki tà akódhi dré dhi ko. Angyá ko, nì ìna tà adrélepi móndí ki togó na dhi be.

* 2:17 2:17 A kònò Longó ì 69:10.

3

Yésu tadhá tà Nikòdémò dré

¹ Fàrisáyò i kòfalé dhi, agó àlo rú be Nikòdémò dhi tá be. Akódhi tá kpà Yúdá ànzi ki kàdrì ki àlo 'i.

² Ngátsi àlo sè dhi, àlì tá Yésu véle gò, tàá drá dhi: «Rábbì, mà nǐ tàle dhi, Giká amù mì adrélé áyi tà tadhálepi ró nǐ dhi be. Angyá ko, dhya àlo kitswá tá tà líndrìga ró mí dré adrélé 'òle dhi ki 'o bwà ko, Giká kàdré tá túmání akódhi be ko dhi.»

³ Yésu logó drá dhi: «Má adré tà bàti ta mí dré: Dhya àlo kitswá Giká ni Opì no bwà ko, kòtayì i gòle ùle tódhyá ko dhi.»

⁴ Di Nikòdémò lízi tíá dhi: «Móndí agàlepi dre dhi nǐ áyi tayì gòle ùle tódhyá ngíningíni ró? A nǐ kitswá gòle file áyi andre lé gò, gòzo akódhi nǐ ti vése be rǐ bwà?»

⁵ Yésu gò logóá drá dhi: «Má adré tà bàti ta mí dré: Dhya ángùdhi ùle yǐ sè ìndì Giká ni Tirí sè ko dhi kitswá ína file Giká ni Opì na bwà ko.

⁶ Dhya móndí dré ùle nǐ dhi, akódhi nda lídrì rúbhá àdhya íbe. Di, dhya Giká ni Tirí dré ùle nǐ dhi, akódhi nda lídrì Tirí àdhya íbe.

⁷ Lè ámi líndrì kàdré gàle, má dré tàle mí dré dhi «Lè mí kòtayì mí gòle ùle tódhyá» dhi sè ko.

⁸ Lyá adré vǐle àrà ángùdhi dré adrézó lèle vǐle dhi 'àsè. Gba mí kàdré kpòrò nǐ ni yǐ ya dhi, mí kitswá nǐa ngalè lyá nda angá ángolèsè ya, kó ngalè adrè lèle ángolè ya dhi ko. Di tà nda kòdhi kòkpà kònni dhya ángùdhi Giká ni Tirí dré ùle dhi nǐ tà sè.»

⁹ Nikòdémò gò líziá tíá dhi: «Tà kòdhi nǐ kitswá ru 'o ngíningíni ró?»

¹⁰ Yésu logó drá dhi: «Mì tà tadhálepi kàdrì Ìsèrèlè ànzi i kòfalé dhi 'i. Di, mí nǐ mína tà kòdhi ko?

¹¹ Má adré tà bàti ta mí dré: Mà adré tà mà dré nǐle dhi ki ta, adrézó tà mà dré nòle dhi ki longó kòdhyá. Di, mì lè àmikya tà mà dré adrélé longolé nda ki ka'ile ko.

¹² Gba má dré adrézó tà bvò kòndì àdhya ki ta àmi dré dhi, mì adrè àmikya tà nda ki ka'ì ko. Di má kògò adrélé tà bhù àdhya ki ta àmi dré dhi, mì nǐ di tà nda ki ka'ì ngíningíni ró?

¹³ Dhya àlo mbàlepi bhù na dhi tàdzí yókódhó, ngbà 'í Móndí ni Mvá asilèpi bhù lèsè dhi 'i.

¹⁴ Ngóro Mósè dré tá nǐ ledélè aya sè asólé fa sílé dhi nǐ tingálé kuru duku na dhi tíni dhi, adrè kpà leá dhi, à kòtingá Móndí ni Mvá kuru kònni,

¹⁵ kitswálé móndyá wáyi akódhi nǐ ka'ìbhá dhi i kàdréro lídrì kóná vése kólyá dhi íbe.*

¹⁶ Tàko ko, Giká dré móndyá wáyi bvò àdhya ki lèle tò dhi sè dhi, afè áyi Mvágó àlo kwákwá dhi, kitswálé dhya ángùdhi adrélépi akódhi nǐ ka'ì dhi kòdràró nyo ko, be ró dhi, kàdréro lídrì kóná vése kólyá dhi íbe.

¹⁷ Angyá ko, Giká amù áyi Mvágó bvò kòndhi lé kitswálé tà bha móndyá bvò àdhya i dri ko. Be ró dhi, amù akódhi kitswázó móndyá bvò àdhya ki tidrì akódhi sè dhi bvò.

¹⁸ Dhya ángùdhi adrélépi Mvágó nda ni ka'ì dhi, Giká kitswá tà bhà akódhi dri ko. Di, dhya ángùdhi adrélépi Mvágó nda ni ka'ì ko dhi, Giká

* 3:15 3:15 A kònò Ngá nàle dhi i 21:9.

bhà tà akódhi dri dre. Tàko ko, akódhi nda ka'í Giká ni Mváagó àlo kwákwa dhi ko.

¹⁹ Tà Giká dré adrézó mómí ki tàbvò ta àsà dhi, tà kònndhi 'i: Ngádra atsa bvò 'a dre. Di, mómíyá bvò àdhya ì lè àyikya tìnímvá, ngádra nda ni lavú. Angyá ko, tà ì dré adrélé 'òle dhi ì kònzi.

²⁰ Dhya ángùdhi adrélépi tà kònzi 'o dhi adré ngádra nda ni ga. Dhya nda adré kpà alìle ngádra nda vélé ko, akódhi ni tà kònzi ì kàpfòró ngádra nda 'á ko.

²¹ Di, dhya ángùdhi adrélépi tà bàti ka'í 'òle dhi adré alìle ngádra nda vélé, à kòkítswáró nòà dhi, akódhi adré tà 'o ngóró Giká dré adrélé lèle dhi tìni.»

Yòwàni Bàtìsimò felepi longó Yésu ni tà ngádra 'á

²² Amvolásà dhi, Yésu ì lebèbhá ni ìbe dhi ì dré gòzo lile bvò Yùdáya àdhya na. Ì adré tà tùmáni kònale lókyá be tsà gò, akódhi dré adrézó bàtìsimò fe mómí ì dré.

²³ Yòwàni adré tá kpà bàtìsimò fe Ayìnónà na, ànyi Sàlímà làga, yí dré tá adrélé kònale tò dhi sè. Mómí ì adré tá lile akódhi véna gò, dré adrézó bàtìsimò fe àyi dré.

²⁴ Angyá ko, à ru tá rè Yòwàni bhèle bǎdzó na dhi ko.

²⁵ Kítú àlo dhi, Yòwàni ni lebèbhá ì kidhó tá adrélé tà kayí àyi kòfalésè Yúdá mvá àlo dhi be, tà adrézó mómí ki temvé dhi ni tà dri.

²⁶ Di ì dré lizo Yòwàni véna tàà drá dhi: «Rábbì, dhya mì dré tá adrézó ába Yòròdánè ni ta'á na gò mí dré tà ni ni longózó dhi adré kpà ìna bàtìsimò fe. Di nyànomvá dhi, mómíyá wáyi dhi ì adré lile vélána.»

²⁷ Di Yòwàni logó dhi: «Dhya àlo kítswá tà àlo kisé bwà ko, Giká kòfè tà nda drá ni ko dhi.

²⁸ Amí ki tàndi, mì yi ma tǎrà'a ngádra 'á dhi: «Ma Mèsiyá 'i ko. Di, Giká amù ma alìle drǐdrǐ akódhi nda kandrá.»

²⁹ Dhya adrélépi tòkó mo dhi, tòkó líyí 'i. Di, tòkó líyí nda ni arúpi adré ìna àyi totò ànyi làga, adrélé akódhi ni yi. Kòyi akódhi ni kúlí dre dhi, adré lenzélé tò. Di ma ró dhi, má adré lenzélé kònini, ìndi áma kólénzè nda kàdrǐ lavúlé.

³⁰ Adré làà dhi, akódhi ni tà kàdré lile drǐdrǐ, di, mána kàdré agòle bvólé ro.»

Dhya apfòlepi bhù lésè dhi

³¹ «Dhya apfòlepi kurú lésè dhi, mómíyá wáyi dhi ì drìle. Di, dhya apfòlepi bvò kònndhi lésè dhi ìna mómí bvò àdhya 'i. Akódhi nda adré tà bvò àdhya ki ta kòdhya. Dhya apfòlepi bhù lésè nda mómíyá wáyi dhi ì drìle.

³² Akódhi adré tà ì dré nòle mì sè ìndi ì dré yìle bíbhálé sè dhi ki longó kòdhya. Di, dhya àlo adré tà akódhi dré adrélé longólé nda ki ka'í ko.

³³ Dhya tà longólé nda ki ka'ilepi dhi adré tadhá dhi, Giká adré tà bàti ta.

³⁴ Tàko ko, dhya Giká dré amùle nda adré Giká ni kúlí ta kòdhya. Angyá ko, Giká fè akódhi gàle àyi Tirí sè bí.

³⁵ Giká Atá adré àyi Mváagó ni le. Tayí kpà tà títi dhi ì akódhi drígá.

³⁶ Dhya ángùdhi adrélépi Mváagó nda ni ka'í dhi, akódhi nda lídrǐ kóná vésè kólyá dhi ìbe. Di, dhya adrélépi Mváagó nda ni ga dhi kítswá ìna lídrǐ nda ni kisé ko. Be ró dhi, Giká ni kombà ni adré akódhi dri nyo.»

4

Yésu tà tà Sàmàríyà tòkò àlo dhi be

1-3 Fàrisáyò ì yi tá tàle dhi, Yésu adré tá móndí bí dhi ki 'o atsálé áyi lebhéhá í ró, adrézó kpà bàtísimò fe àyi dré, ìndì adré tá 'oá kònìni Yòwàni àdhya ni lavú. (Tà bàti ró dhi, Yésu ni tàndi adré tá bàtísimò fe àyi dré nì ko. Be ró dhi, akódhi ni lebhéhá ì adré tá feá àyi.) Di Yésu kòyi tà adréle tàle áyi tà dri nda dre dhi, dré angázó bvò Yùdáya àdhya lésè gò, láti do gòzo bvò Gàliláya àdhya na.

4 Adré tá leá dhi, akódhi kòlavú bvò Sàmàríyà àdhya 'ásè.

5 Di dré lizo tsàle bhàandre àlo Sàmàríyà le, rú zìle Sìkàrà dhi na, ànyi amvú Yàkòbhò dré tá fèle áyi mvá Yòséfa dré dhi làga.

6 Kóro Yàkòbhò àdhya tá kònàle be. Yésu dré landèle atsí dré dhi sè dhi, dré tsazo lirilé ànyi kóro nda làga, ànyiànyi kítú rírì sè.

7 Di Sàmàríyà tòkò àlo dhi dré alizo yì ko gò, Yésu dré tàzoá drá dhi: «Mí afè má dré yì mvùle.»

8 (Akódhi ni lebhéhá ì lì tá bhàandre na, kitswálé ngá gi àyi dré nyàle.)

9 Di Sàmàríyà tòkò nda gò tàà akódhi dré dhi: «Mí kàdré kó Yúdà mvá 'i dhi, mí adré di yì zi mvùle ma, Sàmàríyà tòkò ró ni tí ngínìngínì ró?» (Akódhi tà tá kònìni tàko ko, Yúdà ànzi ì adré gà ru su Sàmàríyà íbe ko.)

10 Di Yésu logó drá dhi: «Mí kònì tá kó rè tà Gíká dré adréle fèle mí dré dhi be, ìndì dhya adrélépi yì zi mí tí dhi be dhi, kònò mí ni tá yì zi má tí gò, má dré yì adrélépi lídrì fe dhi ni fèzo mí dré.»

11 Tòkò nda tà drá dhi: «Mírì, mí ngá yì akózó dhi àko, ìndì kóro alú lavulé. Mí ni yì adrélépi lídrì fe nda ni kisú ángwà?»

12 Mí adré kisúá dhi, mí mína kàdrì àma kí tábhí Yàkòbhò ni lavú? Akódhi nda tayí kóro kònìdhi àma dré nì. Akódhi ni tàndi mvu tá yì kònwa, túmání ànzi nì íbe, ìndì kà'wá nì íbe.»

13 Di Yésu logó drá dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi yì kònìdhi ni mvu dhi, yì lovó ni go akódhi ni 'o tódhyá.»

14 Di, dhya ángùdhi yì má dré dra fèle í dré dhi ni mvùlepi dhi, yì lovó kitswá gòle véle akódhi ni 'o ko. Bàti, yì má dré dra fèle akódhi dré nda ni atsa akódhi léna kidrì adrélépi sèle ko ìndì adrélépi lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni fe dhi ró.»

15 Di tòkò nda tà drá dhi: «Mírì, mí afè má dré yì nda kòdhyá, yì lovó kògòro véle àma 'o ko, ìndì má kògòro véle alìle yì ko kònwa ko.»

16 Yésu tà drá dhi: «Mí lì ámi agó ni azí, mì kàgòro túmání kònwa.»

17 Tòkò nda logó drá dhi: «Ma agó àko.» Di Yésu tà drá dhi: «Mí tà kyá tàle dhi, mí agó àko dhi.»

18 Angyá ko, mí tá àgo íbe nzi, ìndì agó mí dré adrézó ába ándrò ni, mína 'i ko. Tà mí dré tàle nda, tà bàti 'i.»

19 Di tòkò nda tà drá dhi: «Mírì, mí adré nòá dhi, mí pròfétá 'i.»

20 Ama kí tábhí ì adré tá Gíká ni lindrì bha kòngó kònìdhi dri. Di, àmi Yúdà ànzi ró dhi ì, mì adré tàá dhi, àrà adrézó Gíká ni lindrì bha dhi ngbà 'i Yèrusalémá na.»

21 Di Yésu logó drá dhi: «Tòkò, mí ka'ì vo rè àma kúlí ká! Lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, mì gò véle Gíká Atá ni lindrì bha kòngó kònìdhi dri yà, kó ngalè Yèrusalémá na yà dhi ko.»

22 Ami, Sàmàrìyà ro ni i, mì adré àmìkya Giká ni lindrì bha akódhi ni nĩ àko ró. Di, àma Yúdà ànzì ró dhi i, mà adré àmakya Giká mà dré nìle be dhi ni lindrì bha kòdhyà. Angyá ko, tà adrézó mómndí kì tidrì dhi angá Yúdà ànzì i vélèsè.

23 Lókyá adré alìle, atsa kpà dre, mómndyá adrébhá Giká Atá ni lindrì bha bàti dhi kì lindrì nì nì bha Tírì na, ìndì tà bàti na. Tàko ko, Giká Atá adré mómndyá adrébhá àyi lindrì bha kònìni dhi kì nda kòdhyà.

24 Giká Tírì 'i. Adré di leà dhi, mómndyá adrébhá akódhi ni lindrì bha dhi ì kàdré lindrì nì nì bha Tírì na ìndì tà bàti na.»

25 Tòkò nda gò tàà drá dhi: «Má nì tàle dhi, Mèsìyà adré alìle dhi be. A adré kpà akódhi ni ní zi Krìsto. Akódhi kàtsà dre dhi, a nì tà títi dhi kì àndu ngi àma dré.»

26 Di Yésu dré tàzoá drá dhi: «Ma adrélépi tà ta mí be ni, ma akódhi nda 'i.»

Yésu ni lebèbhá ì agò akódhi vélé

27 Gbá lókyá nda sè dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré agòzo gò, àyi kì líndrì dré gàzo, ì dré akódhi nì kìsúlé adrérà'a tà ta tòkò àlo be dhi sè. Di, tágba kònìni dhi, àyi kì àlo lizì tá ko tàle dhi «Mí adré àdho nda?» ya, kó ngalé «Mì adré tà ta akódhi be àdho tà sè?» ya dhi.

28 Di tòkò nda dré àyi lídrì adrézó yì akó àsà dhi nì tayízó gò, gòzo bhàandre nda na, tàà mómndyá kònàle dhi ì dré dhi:

29 «Mì alì agó tà títi má dré 'òle dhi kì tàlepi má dré dhi ni no! Kònò akódhi nda tsì Mèsìyà 'i ko?»

30 Di àyi nda ì dré apfòzo bhàandre nda lèsè adrélé alìle Yésu vélé.

31 Lókyá nda sè dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré akódhi nì ti lizizó tàzoá dhi: «Rábbì, mí kònya ngá wà!»

32 Di, akódhi logó àyi dré dhi: «Ma mána ngá nyàle mì dré nìle ko dhi íbe.»

33 Di akódhi nì lebèbhá nda ì dré kidhózó adrélé lizíà àyi kòfalèsè dhi: «Kònò mómndí atsa ngá adzì akódhi dré nyàle dre?»

34 Di Yésu tà àyi dré dhi: «Áma mányàngá ína adrema tà dhya áma amùlepi dhi dré adrélé lèle má kò'o dhi kì 'o, adrézó akódhi nì àzì 'o akilé títi dhi 'i.

35 Mì adré zakó tàà dhi: «Tayì rè dhu mbá su kitswázó lànýá akónà amvú ì 'ásè.» Di, má adré tàà àmi dré dhi: Mì kòtingá mì adrélé amvú kì no wà! Lànýa ka àyi 'ásè kitswálé akónàle dhi dre.

36 Ndàndì nyànomvá dhi, dhya adrélépi lànýá akónà dhi adré àyi landè nya. Adré kpà lò'wa lokó lídrì kóná vèsè kólyá dhi dré, kitswálé dhya adrélépi kòrì rì dhi, ìndì dhya adrélépi lànýá akónà dhi be dhi ì kàdréró lenzélé túmání be dhi bvó.

37 Tògyakúlì adrélépi tàà dhi «Dhya àlo adré kòrì rì gò, àzya nì dré adrézó lokóá' dhi, tà bàti 'i.

38 Má mù àmi adrélé lànýá mì dré àzì 'òzo àsà ko dhi nì akónà. Mómndí àruka ì 'o tà àzì nda landèzo àyi gò, mì dré adrézó àyi kì landè nya.»

Mómndí zyandre Sàmàrìyà ro dhi ì ka'i Yésu

39 Di mómndí zyandre Sàmàrìyà ro angábhá bhàandre nda lèsè dhi ì dré Yésu nì ka'izo, tà tòkò nda dré tàle akódhi nì tà dri dhi sè. Angyá ko, tòkò nda tà tá dhi: «Akódhi tà má dré tà títi má dré 'òle dhi ì.»

40 Di àyi nda ì kàtsá Yésu vélé dre dhi, ì dré akódhi ni ti lizízo, ì kàdréro rè dhu túmání àyi ìbe. Di akódhi dré adrézó kònàle kítú rì.

41 Gò mómódí àruka zyandre dhi ì dré kpà akódhi ni ka'izo, kúlí dré tàle àyi dré dhi ì sè.

42 Ayi nda ì dré tàzoá tòkó nda dré dhi: «Mà adré vélé akódhi ni ka'ì ngbà 'í tà mí dré tàle akódhi ni tà dri dhi sè ko. Tàko ko, mà yi vélé akódhi ni kúlí àma ki tàndi ki bíbhálé sè. Mà nì tàle dhi, akódhi nda dhya adrélépi mómodyá bvò àdhya ki tidrí dhi 'i bàti dhi be.»

Yésu tidrí dhya kàdrì dhi ni mváagó

43 Kítú rì nda ì àmvolésè dhi, Yésu dré àrà nda ni tayízó gò, lizo bvò Gàliláyà àdhya na.

44 Akódhi ni tàndi tà tá dhi: «À bhà gà pròfétà ni lindrì akódhi ni tàndi ni bvò 'a ko na.»

45 Di, tágba kònini dhi, akódhi kòtsa Gàliláyà na dre dhi, mómodyá kònàle dhi ì dré akódhi ni ka'izo dòle àyi kòfalé dóro. Angyá ko, ì lì tá kpà Yèrúsalmà na gwányá Pásikà àdhya ni tà sè gò, ì dré tà títi akódhi dré tà 'òle kònàle dhi ki nòzo.

46 Di Yésu dré gòzo tódhyá lìle Kánà, Gàliláyà le dhi na, àrà dré tá yí ladzázó atsálé vìnò ro lána dhi na. Kònàle dhi, dhya kàdrì àlo adrélépi Rómà ki òpè ni tà 'o dhi tá be. Akódhi nda ni mváagó tá drà ro Kàpàrànwúmà na.

47 Di kòyi tàle dhi, Yésu angá tá Yùdáyà lésè agòle Gàliláyà le dhi dre dhi, dré lizo vélána akódhi ni ti lizí, kòlìró Kàpàrànwúmà na àyi mváagó adrélépi dràdrà mìle nda ni tidrí be dhi bvò.

48 Yésu tà drá dhi: «Mì kitswá àmikya áma ka'ì bwà ko, mì kàdré tà lindrìga ró adrèbhá Giká ni rìnyí tadhá dhi ki no ko dhi!»

49 Dhya kàdrì nda tà drá dhi: «Mírì, mí alì áma mvá dré dràrà ko dhi 'á wà!»

50 Di Yésu logó drá dhi: «Mí nzi mí bhàna. Àmi mvá adrí dre!»

Di dhya nda dré kúlí Yésu dré tàle nda ni ka'izo gò, ngàzo nzìle.

51 Dré tá adrèrà'a láti 'á dhi, akódhi ni màràbà ì dré arázó atsálé vélá tàà drá dhi: «Àmi mvá adrí dre!»

52 Di dré àyi ki lizízo ngalé àyi mvá nda ni rúbhá atsá tá dóro lókyá àngùdhi sè ya dhi. I dré logózóá drá dhi: «Rúbhá àtsí nda nga rúàsà agyá, sàà àlo kítú rìrì àmvolésè dhi sè.»

53 Di atá ni nda dré nìzoá tàle dhi, lókyá nda tá lókyá Yésu dré tàzo í dré dhi «Àmi mvá adrí dre» dhi 'i dhi be. Di akódhi ì mómodyá wáyi akódhi ni dzó lé dhi ìbe dhi ì dré Yésu ni ka'izo.

54 Kòrìdhi, tà lindrìga ró Yésu dré 'òle àyi angama Yùdáyà lésè alìle Gàliláyà le dhi àmvolésè dhi ni rì 'i.*

5

Yésu tidrí mèrèkpè agó àlo dhi

1 Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo lìle Yèrúsalmà na, Yúdà ànzi ki gwányá ki àlo ni tà sè.

* 4:54 4:54 A kònò Yòwání 2:11.

² Bhàandre nda 'á, ànyi zèribàti adrélé zile Kábilígyà kya ró dhi làga dhi, yí àlo ledélé bómà t́nì, adrélé rú zile Ebèrè ti sè Bètèzàtá dhi be. Yí nda làgàsè kurú dhi, à ledé tá àrà dzó kògbo t́nì dhi ì nzi.

³ Kònàlè dhi, dràbhá zyandre lavulé dhi ì adrè tá ayílè. Ayi kòfalé dhi tá mì kùdúkùdu ì, mèrèkpè ì, tsàlè m̀ndí pá be àbvò ro dhi íbe.*

⁵ Ayi nda ì kòfalé dhi, agó àlo ayílèpi drà be kóná nyadhi-alo-drì-mudrì-drì-nzi-drì-na dhi tá be.

⁶ Yésu kònò akódhi nda adrèrà'a ayílè kònàlè dre dhi, dré ǹzoá tàlè dhi, akódhi ayí tá drà be vwàvwà ro dhi be. Dì dré tàzoá drá dhi: «Mí lè adrélé?»

⁷ Dì dràbhá nda logó drá dhi: «Mírì, dhya àlo kitswálèpi áma ledé bwà dhi yókódhó. Angyá ko, lókyá yí dré adrèrà'a ru kàgbá dhi 'á dhi, dhya àlo kitswálèpi áma do bhèlè yí na má kàdrírò ásá dhi yó. Má kàdré 'òlè sílè dhi, dhya àzya adrè lavulé sílè má kandrána.»

⁸ Dì Yésu tà drá dhi: «Mí nga, mí do ámi kíndri, ìndì mí kidhó atsí to!»

⁹ Gbá kòdhwa, agó nda dré adrízó. Dré áyi kíndri dòzo gò kidhózó adrélé atsí to.

Kítu tà nda dré ru 'òzo dhi tá sàbátù 'i.

¹⁰ Dì Yúdà ànzi kì kàdrì ì dré agó adrílèpi nda nì nòzo gò, ì dré tàzoá drá dhi: «Ándrò kònìdhi, sàbátù 'i. Ama kì t́trít́rì kúlí adrè ámi kíndri dòma sàbátù tú dhi nì logá.»

¹¹ Dì, akódhi logó àyi dré dhi: «Dhya áma tidrílèpi dhi tà má dré dhi: <Mí do ámi kíndri, ìndì mí to atsí.>»

¹² I gò lizíá tíá dhi: «Ádhi tà mí dré dhi, mí kòdo ámi kíndri, ìndì mí kòto atsí dhi nì?»

¹³ Dì, agó adrílèpi nda nì ína ngalè dhya áyi tidrílèpi nda àdhi 'i ya dhi ko. Tàko ko, Yésu lavú tá m̀ndí zyandre kònàlè dhi ì kòfalésè lyà.

¹⁴ Amvolásá dhi, Yésu dré agó nda nì kisúzó t́pelò na gò, tàzoá drá dhi: «Mí nò rè ká! Mí adrí nyànomvá dre. Adré dì leá dhi, mí kòtayí tàkonzì 'òma, tà kòkóròko lavulé dhi kàtsáro mí rú ko dhi bvó.»

¹⁵ Gò agó nda dré ngàzo lílè longóá Yúdà ànzi kì kàdrì ì dré dhi, Yésu tidrì tá ì nì.

Yésu tadhá ngádra 'á dhi, ì Gìká nì Mv́áagó 'i dhi

¹⁶ Dì Yúdà ànzi kì kàdrì nda ì dré dhèzo adrélé Yésu nì mì pfo, dré tá adrélé tà nda kì 'o sàbátù tú dhi sè.

¹⁷ Dì, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Áma Atá adrè ngbú adrélé àzì 'o atsálé àndrò kònìdhi. Dì ma ró dhi, má adrè kpà àzì 'o.»

¹⁸ Dì kúlí nda sè dhi, Yúdà ànzi kì kàdrì nda ì dré gòzo vélé adrélé láti nda, kitswázó akódhi nì pfo dràlè dhi bvó. Tàko ko, akódhi adrè tá ngbà 'í tólì sàbátù àdhya nì ño kòdhya ko. Adré tá kpà Gìká nì zì áyi tàndì nì Atá ro, adrézó áyi bha adrélé díri Gìká be.

¹⁹ Dì Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Má adrè tà bàti ta àmi dré: Gìká nì Mv́áagó kitswá tà àlo 'o áyi drì sè bwà ko. Adré ngbà 'í tà áyi Atá dré

* **5:3 5:3-4** Wárágá Gìká nì Kúlí tísizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adrè kúlí kònì kì kistú kònwa ko: [f adrè tá yí nì ru kàgbàma letè. 4 Angyá ko, lókyá àruka ì sè dhi, Mírì nì ángéló adrè tá asílè yí nda nì kàgbá. Dràbhá sílèpi zyà drìdrì yí kàgbálè nda na dhi, adrè tá adrélé áyi drà lésè, tágba drà nda kàdré ngíni ya dhi.]

adrélé 'òle gò í dré adrézó nòà dhi ki 'o kòdhyà. Tà ángùdhi Giká Atá dré adrélé 'òle dhi, akódhi ni Mváágó adré kókpà 'oá kònini.

²⁰ Tàko ko, Giká Atá adré áyi Mváágó ni le gò, adrézó tà títi í dré adrélé 'òle dhi ki tadhá drá. Tà bàti ró dhi, a ni tà kàdrì dra tà kòdhi ki lavúbhá dhi ki tadhá áyi Mváágó nda dré 'òle gò, àmi ki líndrì dré gázo ásà bhwábhwa.

²¹ Angyá ko, ngóro Giká Atá dré adrélé mómí dràbhá dre dhi ki tingá dràdrà lésè adrézó lídrì fe àyi dré dhi tíni dhi, akódhi ni Mváágó adré kókpà lídrì fe dhyà ángùdhi í dré adrézó lèá fèle drá dhi dré.

²² Kòdhi íbe dhi, Giká Atá adré dhyà àlo ni tàbvó ta ko. Be ró dhi, tayí ina rìnyí wáyi adrézó mómí ki tàbvó ta dhi áyi Mváágó drígá.

²³ 'O kònini kitswále mómí wáyi dhi ì kàdréro áyi Mváágó nda ni líndrì bha, ngóro ì dré adrélé áyi tàndi ni líndrì bha dhi tíni. Dhyà ángùdhi adrélépi Giká ni Mváágó ni líndrì bha ko dhi, adré kókpà Giká Atá akódhi ni amùlepi dhi ni líndrì bha ko.

²⁴ Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhyà ángùdhi adrélépi áma kúlí yi gò adrézó dhyà áma amùlepi dhi ni ka'í dhi, akódhi nda lídrì kóná vésè kólyá dhi íbe. Giká kitswá tà bha akódhi nda dri ko. Be ró dhi, akódhi nda apfò dràdrà lésè afilé lídrì le dre.

²⁵ Má adré tà bàti ta àmi dré: Lókyá adré alìle, atsá kpà dre, mómíyá dràbhá dre dhi ki Giká ni Mváágó ni kúlí yi. Di áyi dra akódhi nda ni kúlí yibhá dhi ki adrí.

²⁶ Tàko ko, ngóro Giká Atá dré adrélé rìnyí adrézó lídrì fe dhi íbe áyi tàndi léna dhi tíni dhi, fè kpà rìnyí adrézó lídrì fe nda áyi Mváágó dré adrézó ába í léna.

²⁷ Fè kókpà rìnyí adrézó mómí ki tàbvó ta dhi áyi Mváágó nda dré, akódhi dré adrélé Mómí ni Mv'í dhi sè.

²⁸ Lè àmi ki líndrì kàdré gále tà kòdhi sè ko. Angyá ko, lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, mómíyá wáyi dràbhá dre gò ì dré adrézó ayílè mógó í 'ásè dhi ki Giká ni Mváágó ni kúlí yi gò,

²⁹ ì dré topfòzo mógó nda í lésè. Ayí tà dóro 'obhá dhi ki nga dràdrà 'ásè adrélé. Di, àyi tà kónzi 'obhá dhi ki àyikya nga dràdrà 'ásè, Giká kòbhàro tà àyi dri be dhi bvó.

³⁰ Má kitswá mána tà àlo 'o áma drì sè ko. Má adré ngbà 'í tàbvó ta ngóro má dré adrélé yìle Giká vélésè dhi tíni. Di tàbvó má dré adrélé tàle nda gyágya. Tàko ko, má adré tà má dré adrélé lèle dhi ki nda 'òle kòdhyà ko. Be ró dhi, má adré mána tà dhyà áma amùlepi dhi dré adrélé lèle dhi ki nda 'òle kòdhyà.»

Tà adrébhá Yésu ni tà longó dhi í

³¹ «Kònò má kàdré tá áma tàndi ni tà longó ma dhi, áma kúlí kitswá tá adré lanzilanžì ko.

³² Di, dhyà àzya adré áma tà longó nì. Má nì tàle dhi, tà dré adrélé longólé áma tà dri dhi, tà bàti 'í dhi be.

³³ Mì mù tà mómí í lile Yòwánì véna àmi, di tà dré longólé áma tà dri dhi tá tà bàti 'í.

³⁴ Má adré mána áma toto tà mómí ì dré adrélé longólé áma tà dri dhi dri ko. Di, má adré tà kòdhi ni ta, mì kòkitswáro adrílé ásà be dhi bvó.

³⁵ Yòwánì nda tá tàlá adrélépi kòle, adrélépi ngá kazá mómí ì dré dhi 'í. Di mì ka'í tá lenzélé akódhi ni ngádra nda 'á lókyá tsà sè.

³⁶ Di, ma mána tà kàdrì àruka adrèbhá áma tà longó dóro lavulé Yòwani àdhya rúsè dhi ìbe. Tà nda ì, tà áma Atá dré afèle má dré 'òle akilé títi dhi 'ì. Tà má dré adrélé 'òle nda ì adrè áma tà longó, adrézó tadhá dhi, Giká Atá amù ma nì.

³⁷ Kòdhi ìbe dhi, Giká Atá áma amùlepi nda adrè kpà ìna áma tà longó. Mì yi tàdzì akódhi nì kúlí ko. Mì nò kpà tàdzì akódhi nì mibhalé ko.

³⁸ Mì adrè kpà akódhi nì kúlí likí àmi léna ko. Tàko ko, mì adrè àmikya dhya dré amùle dhi nì ka'í ko.

³⁹ Mì adrè tà títi tisìle Giká nì Kúlí na dhi ki àndu nda nìle kòdhya. Angyá ko, mì adrè kisúà dhi, mì nì lídrì kóná vèsè kólyá dhi nì kisú Kúlí nda sè. Dì Kúlí nda kòdhi adrè áma tà longó nì.

⁴⁰ Tágba kònini dhi, mì lè àmikya alìle má vélé lídrì kisú ko!

⁴¹ Má adrè mána rúku nda kisulé mómí ì vélésè ko.

⁴² Di, má nì àmi be. Má nì, àmi Giká nì lèle àko àmi ki togó na dhi be.

⁴³ Má alì mána áma Atá nì rú sè gò, mì dré áma ka'izo dòle àmi kòfalé ko. Dì, dhya àzya kàdré alìle áyi tàndi nì rú sè dhi, mì adrè àmikya akódhi nda nì ka'í dòle dóro.

⁴⁴ Mì adrè rúku nda kisulé àmi kòfalésè. Di, mì adrè àmikya rúku adrélépi angalé Giká àlo kwákwa dhi vélésè dhi nì nda kisulé kòdhya ko. Mì nì di àmikya áma ka'í ngínìngìni ró?

⁴⁵ Lè mì kòkisú ko tàle dhi, má nì àmi ki asikí áma Atá tí ma dhi. Dhya dra àmi ki asikilepi dhi, Mósè mì dré adrézó mì bha vélána dhi 'ì.

⁴⁶ Kònò mì kàdré tá Mósè nì ka'í bàti dhi, mì nì tá kpà adrè áma ka'í. Angyá ko, akódhi tisì tá áma tà kòdhya.

⁴⁷ Dì mì adrè kó tà dré tisìle nda ki ka'í ko dhi, mì nì di àmikya áma kúlí ka'í ngínìngìni ró?»

6

Yésu fe ngá nyàle mómí ngùlù-nzi dhi ì dré

(A kònò kpà Mátáyò 14:13-21; Mároko 6:30-44; Lúka 9:10-17)

¹ Amvolásà dhi, Yésu ì dré gòzo lebèbhá nì ìbe Gàliláyà na gò, ì dré zyàzo tãpãriandre Gàliláyà àdhya nì ta'á na. (A adrè kpà tãpãriandre nda nì rú zi, tãpãriandre Tìbèriyà àdhya.)*

² Mómí zyandre lavulé dhi ì adrè tá Yésu nì lebè, ì dré tá adrélé tà líndrìga ró dré adrélé 'òle adrézó dràbhá ki tidrì dhi ki no dhi sè.

³ Dì Yésu ì dré mbàzo lebèbhá nì ìbe kóngó àlo drìna gò, ì dré lírízó.

⁴ Yúdà ànzi ki gwányá Pásikà àdhya tá ànyi.

⁵ Dì Yésu kòtingá m̃ mómídyá zyandre lavulé nda ki no adrèrà'a alìle ì vélé dre dhi, dré tàzoá Filípò dré dhi: «Mà nì mapà kisú gile mómídyá wáyi kònò ì dré nyàle dhi ángolé?»

⁶ Tà tá kònini kitswázó Filípò nì tà ka'ika'í tabhì. Tàko ko, nì tá ìna tà ì dré adrélé 'òle dhi be.

* **6:1 6:1** Rú «Tìbèriyà» kònidhi tà kpà rú bhàandre àlo tãpãriandre nda mìle dhi àdhya 'ì. A kònò Yòwani 6:23.

7 Di Filípò logó drá dhi: «Tágba mà kàdré tá láfa lò'wa kámá-rì dhi ìbe yà dhi, mà kitswá tá mápà gi mónnyá àlò àlò títi ni i dré kitswálé ndìndì mvá tsà ni ni kisé nyàlè dhi bwá ko.»†

8 Yésu ni lebhéhá ki ázya, Andréyà, Símónà Péteró ni adrúpi tà drá dhi:

9 «Mváagó àlò kònwánò. Akódhi mápà ladhálé órezè sè dhi ìbe nzi, ìndì kosyá ìbe rì.‡ Di, ngá kòni ki ádho 'o mónnyá zyandre kònni ni i dré dhi?»

10 Di Yésu gò tàá áyi lebhéhá i dré dhi: «Mì 'o mónnyá kòni i lirílé.» Arà nda 'a dhi, mbì tá bì. Di mónnyá nda i dré lirízó. Ago i tá ànyíanyi ngùlù-nzi.§

11 Di Yésu dré mápà nda ki adózó, àwoyà tàzo Giká dré gò, lanzízóá mónnyá títi nda i dré, ngóro i dré tá lèlè nyàlè dhi tìni. Dré kpà kosyá nda ki lanzízó áyi dré kònni.

12 Di áyi títi nda i kònya pizo dre dhi, dré tàzoá áyi lebhéhá i dré dhi: «Mì lokó àmbí ni, kórònyá nì àlò kábíró ko.»

13 Di i dré mápà nzi mónnyá i dré nyàlè nda ki àmbí ki lokózó gálè kánzi mudrì-drì-rì dhi i sè bíbi.

14 Di mónnyá nda i kònò tà líndrígá ró Yésu dré 'òlè nda dre dhi, i dré ngàzo adrélé tàá dhi: «Bàti, dhya kòdhi Prófétà adrélépi tá alìlè bvò le dhi 'i!»

15 Di Yésu kònò, i adrè tá 'òlè alìlè áyi bha ópí ro rìnyí sè dhi dre dhi, dré gòzo áyi vu lyà, mbàlè kalóma kóngó nda drìna.

Yésu to atsi tãpãriandre drìsè

(A kònò kpà Mátáyò 14:22-33; Mároko 6:45-52)

16 Ìndró kàndrì dre dhi, Yésu ni lebhéhá i dré ngàzo sílè tãpãriandre làgana.

17 † kònò, ngá aní dre, ìndì Yésu atsó rè áyi vélé ko dhi dre dhi, i dré tombàzo bwátù na gò, kidhólé adrélé zyàlè tãpãriandre ni ta'á na, kitswálé lile Kàpàrànwúmà na.

18 Lyãandre adrè tá vílè tãpãriandre nda mi gò, yì dré adrézó ru kãgbã.

19 Di i kòlì vwàlè ànyíanyi kilóméterè nzi yà, ngalè nzi-drì-àlò yà dhi dre dhi, i dré Yésu ni nòzo adrérà'a atsi to tãpãriandre drìsè, adrézó alìlè áyi vélé. Gò tirì dré áyi ki 'òzo lavúlé.

20 Di, Yésu dré ìna tàzoá áyi dré dhi: «Ma 'i! Mì ro ngá ko!»

21 † adrè tá akódhi ni le dòlè bwátù na. Di gbã lókyá nda sè dhi, i dré tsàzo tãpãriandre nda ni ta'á na, àrà i dré tá adrézó lile dhi na.

Móndí zyandre dhi i ndà Yésu

22 Kítú bvóá dhi sè dhi, mónnyá zyandre tayílé ta'á lésè nda i dré nòzoá dhi, Yésu ni lebhéhá i tombà tá bwátù àlò dhi na lile áyi patí. † nì tá kpà tàlè dhi, Yésu mbá tá ìna bwátù nda na ko dhi be.

23 Lókyá nda sè dhi, bwátù àruka angábhá bhàandre Tìbèriyá àdhyà lésè dhi i dré atszó ànyi àrà mónnyá nda i dré tá mápà nyàzo Mírì ni àwoyà tàma àmvolésè nda làga.

† **6:7 6:7** A adrè tá láfa lò'wa kòndhi ni rú zi «dènrì». Dènrì àlò dhi tá láfa adrélé fèlè móndí àlò dré ázi 'òlè kítú àlò sè dhi tí dhi 'i. Di láfa lò'wa kámá-rì kòni i tá láfa kàdrì 'i. ‡ **6:9 6:9** «Órezè» kòndhi, mbì pfò ni kárà àlò sùlèpi nyá tìni dhi 'i. § **6:10 6:10** A nà tá ngbá 'í àgo adrèhá tá kònàlè dhi i kòdhyà. A nà tá tòkó i ànzimvá ìbe ko.

24 Di móndyá zyandre nda ì kònò Yésu ì lebèbhá ni ìbe dhi ì tá yó dhi dre dhi, ì dré tombázo bwátù nda ì 'ásè gò, zyàle Kàpàrànwúmà na kitswálé Yésu ni nda.

Yésu mápà adrélépi lídrì fe dhi 'i

25 Di ì kòkisú Yésu tǎpáriandre nda ni ta'á na dre dhi, ì dré lizizóá tíá dhi: «Rábbi, mí atsa kònwa ángutú?»

26 Yésu logó àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Mì adré áma nda, mì dré tà líndrìga ró má dré 'òle dhi ki nòle dhi sè ko. Be ró dhi, mì adré àmikya áma nda, mì dré mápà nyàle pizo ásà dhi sè.

27 Di, adré leà dhi, mì kàdré àzì 'o mánýàngá adrélépi ñwàle ñwanwà dhi sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya àzì 'o mánýàngá dra adrélépi kóná vèsè kólyá dhi sè. Ma, Móndí ni Mvá, má ni mánýàngá nda ni fe àmi dré. Tàko ko, Giká Atá Iwà áyi àngì má rú tadházóá dhi, í ka'í ma káyà dhi.»

28 Di ì lizí tíá dhi: «Lè mà kò'o àdho tà kòdhya kitswázó Giká ni àzì 'o dhi?»

29 Yésu logó àyi dré dhi: «Àzì Giká dré adrélé lèle mì kò'o dhi, kònìdhi 'i: Mì kàdré dhya dré amùle dhi ni ka'í.»

30 Di ì gò lizíá tíá dhi: «Mí ni àdho tà líndrìga ró dhi ni 'o kòdhya, mà kònòró gò àmi ka'izo? Mí ni àdho tà 'o?

31 Ama ki tábhí ì nya tá mánnà duku na. Ngóro tisìle Giká ni Kúlí na dhi tíni: «Akódhi fè mápà asilépi bhù lèsè dhi àyi dré nyàle.»*

32 Di Yésu tà àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Mósè fè mápà asilépi bhù lèsè dhi àmi dré ni ko. Di, áma Atá adré ína mápà tándi asilépi bhù lèsè dhi ni fe àmi dré ni.

33 Tàko ko, mápà tándi Giká dré adrélé fèle nda, dhya asilépi bhù lèsè adrélé lídrì fe móndyá bvò àdhya ì dré dhi 'i.»

34 Di ì tà drá dhi: «Mírì, mí kàdré ngbú mápà kòdhi ni afè áma dré wà!»

35 Yésu gò tàà àyi dré dhi: «Ma mána mápà adrélépi lídrì fe dhi 'i. Dhya ángùdhi adrélépi alile má vélé dhi, tàbirì kitswá tǎdzí gòle akódhi ni 'o ko. Dhya ángùdhi adrélépi áma ka'í dhi, yí lovó kitswá tǎdzí gòle akódhi ni nde ko.

36 Di, ngóro má dré tàle àmi dré dre dhi tíni dhi, tágba mì dré áma nòzo 'í dhi, mì ka'í àmikya ma ko.

37 Móndyá wáyi áma Atá dré adrélé afèle má dré dhi ki alì má vélé. Di dhya ángùdhi adrélépi alile má vélé dhi, má kitswá tǎdzí akódhi ni dro ko.

38 Angyá ko, má así bhù lèsè kitswálé tà má dré adrélé lèle dhi ki 'o kòdhya ko. Be ró dhi, má así mána tà dhya áma amùlepi dhi dré adrélé lèle dhi ki 'o kòdhya.

39 Di tà dhya áma amùlepi nda dré adrélé lèle dhi, kònìdhi 'i: Adré leà dhi, má kòtayí dhya dré afèle má dré dhi ki àlo avìle ko. Adré kpà leà dhi, mà kòtingá àyi nda ì títi dràdrà lèsè kítú kùdù sè.

40 Bàti, tà áma Atá dré adrélé lèle dhi, kònìdhi 'i: Adré leà dhi, dhya ángùdhi adrélépi áyi Mváagó ni no gò adrézó akódhi ni ka'í dhi, dhya nda kàdré lídrì kóná vèsè kólyá dhi ìbe. Di má ni akódhi ni tingá dràdrà lèsè kítú kùdù sè.»

41 Di Yúdà ànzi nda ì dré dhèzo adrélé Yésu ni ndrì, dré tá tàle dhi «Ma mápà asilépi bhù lèsè dhi 'i» dhi sè.

* 6:31 6:31 A kònò Pfòma 16:4, 15; Longó ì 78:24.

42 Ì adré tá tàá àyi kòfalèsè dhi: «Kòdhi tsì Yésu, Yòsèfà ni mvá 'i ko? Mà nì akódhi ni atá, andre ni be dhi be. Di akódhi 'o i ngíni adrélé tàá nyànómvá dhi, í así bhù lèsè dhi?»

43 Di Yésu logó àyi dré dhi: «Mì tayí adrema làndrì ndri àmi kòfalèsè dhi.

44 Dhya àlo kitswá ína alìle má vélé ko, áma Atá áma amùlepi dhi kàsè akódhi ni togó nì ko dhi. Di má ni akódhi nda ni tingá dràdrà lèsè kítú kùdù sè.

45 Ngóro pròfètá ì dré tisìle Gìkà ni Kúlì na dhi tìni: <Gìkà ni àyi títì dhi ki tadhá.>† Di dhya ángùdhi adrélépi Gìkà Atá ni yi gò, adrézó tà dré adrélé tadhále dhi ki kisú dhi, akódhi nda adré alìle má vélé.

46 Kòdhi adré leá ko tàle dhi, dhya àlo nò Gìkà Atá dhi. Ngbà 'í ma angálépi Gìkà Atá nda vélèsè dhi, má nò akódhi ma.

47 Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi áma ka'í dhi, akódhi nda lídrì kóná vèsè kólyá dhi íbe.

48 Ma mápà adrélépi lídrì fe dhi 'i.

49 Àmi ki tábhì ì nya tá mánnà duku na gò, ì dré todràzo.

50 Di, kònìdhi ína mápà asilépi bhù lèsè dhi 'i. Dhya adrélépi nyaá dhi kitswá dràle ko.

51 Ma mápà lídrì ro asilépi bhù lèsè dhi 'i. Dhya ángùdhi adrélépi mápà nda ni nya dhi, ni adré lídrì íbe kóná vèsè kólyá. Mápà nda kòdhi, áma rúbhá má dré dra fèle mónnyá bvò àdhya i dré adrízó dhi 'i.»

52 Di Yúdà ànzi nda ì dré ngázo adrélé tà kayí àyi kòfalèsè, adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi ni kitswá àyi rúbhá afè áma dré nyàle ngínìngìni ró?»

53 Di Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Mì kònya Móndí ni Mvá ni rúbhá ko, ìndì mì kòmvu akódhi ni kàrí ko dhi, mì kitswá àmìkya adrélé lídrì íbe àmi léna ko.

54 Dhya ángùdhi adrélépi áma rúbhá nya, adrézó kpà áma kàrí mvu dhi, akódhi nda lídrì kóná vèsè kólyá dhi íbe. Di má ni akódhi ni tingá dràdrà lèsè kítú kùdù sè.

55 Tàko ko, áma rúbhá ngá tàndi adrélé nyàle dhi 'i, ìndì áma kàrí ngá tàndi adrélé mvùle dhi 'i.

56 Dhya ángùdhi adrélépi áma rúbhá nya, adrézó kpà áma kàrí mvu dhi, akódhi nda adré adrélé má léna, ìndì má adré kpà adrélé akódhi léna.

57 Ngóro áma Atá lídrì ro dhi dré áma amùle dhi tìni, ìndì ngóro má dré adrélé lídrì íbe akódhi nda sè dhi tìni dhi, dhya ángùdhi adrélépi áma nya dhi ni adré kókpà lídrì íbe má sè.

58 Ma kònìdhi, mápà asilépi bhù lèsè dhi 'i. Àmi ki tábhì ì nya tá mánnà gò, ì dré todràzo. Di, dhya adrélépi mápà kònìdhi ni nya dhi ni ína adré lídrì íbe kóná vèsè kólyá.»

59 Yésu tà tá tà nda ì Kàpàrànwúmà na, dré tá adrerà'a tà tadhá Yúdà ànzi ki lèsámò dzò na dhi 'á.

Yésu ni lebhá bí dhi ì tayí akódhi

60 Di Yésu ni lebhá bí kòyi tà nda ì dre dhi, àyi ki àruka bí dhi ì dré tàzoá àyi kòfalèsè dhi: «Tà dré adrélé tadhále kòdhi kòkòròko. Adhi ni kitswá yíá ka'ile dhi nì?»

† 6:45 6:45 A kònò Esáyà 54:13.

⁶¹ Yésu dré nǐzoá tàle dhi, áyi lebèbhá nda ì adré tá làndrì ndri tà nda sè dhi be gò, dré tàzoá àyi dré dhi: «Tà kòdhi adré tsì àmi ki 'o ledhélé nì bàti?»

⁶² Mì ni di kisùá ngíni, lókyá mì dré dra Mónde ni Mvá ni nòzo mbàrà'a arà dré tá adrézó wáláká dhi léna dhi tú dhi?

⁶³ Giká ni Tirí adré lídrì fe nì. Tà rúbhá àdhya adré ína tà àlo 'o ko. Kúlí má dré tàle àmi dré kòdhi ì kúlí Tirí àdhya 'i, ìndì kúlí adrébhá lídrì fe dhi 'i.

⁶⁴ Di, tágba kònini dhi, móndí àruka àmi kòfalé dhi ì ka'í àyikya ma ko.» Yésu tà tá kònini tàko ko, nì tá kínò lesé ngalé àdhibhá ì kitswá áyi ka'í ko ya dhi be. Nì tá kpà, àdhi ni áyi lefé kàribhá ì drígá nì ya dhi be.

⁶⁵ Akódhi gò táá dhi: «Tà kòdhi sè dhi, má tà tá àmi dré dhi, dhya àlo kitswá ína alìle má véle ko, áma Atá kòfè láti akódhi dré alìzo nì ko dhi.»

⁶⁶ Kìdhólé lókyá nda sè dhi, Yésu ni lebèbhá bí dhi ì dré akódhi nì tayízo gò, ì dré gòzo véle atsílé tùmáni akódhi be ko.

⁶⁷ Di Yésu dré lizízóá áyi lebèbhá mudrí-drì-rì dhi ì tí dhi: «Àmi ró dhi, mì lè kókpà lile àyikya tíni?»

⁶⁸ Di, Símónà Pètéro logó drá dhi: «Mírì, mà ni lì àdhi véna? Mì mína kúlí adrébhá lídrì kóná vèsé kólyá dhi nì fe dhi íbe.

⁶⁹ Ama, mà ka'í bàti, ìndì mà nì tàle dhi, mi Dhya lólo Giká àdhya 'i dhi be.»

⁷⁰ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Má kípè zakó tsì àmi mudrí-drì-rì nì ì ma? Di, tágba kònini dhi, àmi ki àlo ína dzáborò 'i!»

⁷¹ Adré tá Yúdasi, Símónà Ísikàriyótá ni mvá ni tà ta kòdhya. Tàko ko, akódhi nda, àyi mudrí-drì-rì nda ki àlo ró dhi, adré tá ína 'òle Yésu ni lefé kàribhá ì drígá dhi nì.

7

Yésu ni adrúpi ì ka'í akódhi ko

¹ Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo adrélé tatsilé bvò Gàliláyá àdhya 'ásè. Adré tá leá tatsilé bvò Yúdáyá àdhya 'ásè ko, Yúdà ànzi ki kàdrì kònàle dhi ì dré tá adrélé láti nda akódhi nì pfúzo dràle dhi sè.

² Yúdà ànzi ki gwányá tàbèrènakolò kya atsá tá ànyi.*

³ Di Yésu ni adrúpi ì dré tàzoá drá dhi: «Lè mí konga kònwàsè lile Yúdáyá na, àmi lebèbhá wáyi dhi ì kònòró kpà tà língriga ró mí dré adrélé 'òle dhi ì be dhi bvó.

⁴ Dhya àlo kàdré áyi le 'òle móndí ì dré nìle dhi, adré tà 'o lùzu ró ko. Mí dré adrélé tà nda kòdhi ki 'o dhi sè dhi, mí tadhá di rè mí móndyá wáyi dhi ì dré nòle!»

⁵ Akódhi nì adrúpi nda ì tà tá kònini tàko ko, ì adré tá ndindì akódhi nì ka'í ko.

⁶ Di Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Lókyá mána kitswá rè ko. Di, àmi dré dhi, lókyá ángùdhi mì dré adrézó lèle lile kònàle dhi ína dóro.

* 7:2 7:2 Gwányá tàbèrènakolò kya kònidhi ni lókyá 'á dhi, Yúdà ànzi ì adré tá tàbèrènakolò ki ledé wémà ì tíni, adrézó lírífé áyi zàna, kitswálé áyi ki tàbíhi ki lavuma duku 'ásè dhi ni tà kisù dhi bvó. A kònò Lèvitíkè 23:34-36; Dùtèrònómè 16:13.

⁷ Mòndyá bvo kòndi àdhyà ì kitswá togó kònzì bha àmi rú ko. Di, ì adré àyikya togó kònzì bha má rú, má dré adrélé tadhá ngádra 'á dhi, tà ì dré adrélé 'òle dhi ì kònzì dhi sè.

⁸ Àmi, mì ì gwányá na. Má kitswá rè mána lile kònale ko. Tàko ko, lókyá mána kitswá rè ko.»

⁹ Kòtà tà nda dre dhi, dré gòzo adrélé Gàliláyá na.

Yésu ì gwányá tàbèrènakolò kya na

¹⁰ Di, Yésu ni adrúpi ì kòlì gwányá nda na dre dhi, akódhi dré kpà ngàzo lile kònale. Di, ì tá ngádra 'àsè ko. Be ró dhi, ì ina lùzu ró.

¹¹ Gwányá nda 'á dhi, Yúdà ànzì ki kàdrì ì adré tá akódhi ni nda, adrézó lizíá dhi: «Dhya kòdhi ángwà?»

¹² Mòndí zyandre kònale dhi ì kòfalé dhi, à adré tá ngùrùngùrù ta akódhi ni tà sè. Ayi ki àruka ì adré tá taa dhi: «Akódhi mòndí dóro 'i.» Aruka ni ì adré kó taa dhi: «Kóko, adré ina mòndí zyandre dhi ki lití.»

¹³ Di, dhyà àlo adré tá tà ta akódhi ni tà dri ngádra 'á ko, ì dré tá adrélé títi Yúdà ànzì ki kàdrì ki ro dhi sè.

¹⁴ Gwányá nda kòtsa kítógá ni na dre dhi, Yésu dré lizo tépelò na gò, kidhólé adrélé tà tadhá.

¹⁵ Yúdà ànzì ì adré tá akódhi ni yi síbhálé be ngbo, adrézó lizíá àyi kòfalésè dhi: «Dhya kòdhi ndà kó tà nìle ko dhi, kisú di tògyá adrézó Giká ni tà ni kònni dhi ngíni?»

¹⁶ Di Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Tà má dré adrélé tadhálé kòdhi ì, tà mána 'i ko. Be ró dhi, tà nda ì angá àyikya Giká áma amùlepi dhi vélésè.

¹⁷ Dhyà ángùdhi adrélépi tà Giká dré adrélé lèle dhi ki nda 'òle dhi, akódhi nda ni níá ngalè tà má dré adrélé tadhálé nda ì angá Giká vélésè yà, kó ngalè áma tàndi vélésè yà dhi.

¹⁸ Dhyà adrélépi tà adrébhá angalé àyi tàndi drìlèsè dhi ki tà ta dhi, adré rúku nda kisulé àyi tàndi dré. Di, dhyà adrélépi dhyà àyi amùlepi dhi ni rúku nda bhàle dhi, adré ina tà bàti ta. Tà àlo kinzò ro akódhi léna dhi yókódhó.

¹⁹ Mòsè fè tá tsì tatrítrí kúlí àmi dré ko? Di, dhyà àlo àmi kòfalé dhi adré tà tatrítrí kúlí nda dré adrélé tàle dhi ki 'o ko. Mì adré àmikya láti nda kitswázó áma pfu dràle àdho tà sè?»

²⁰ Di mòndyá zyandre nda ì logó drá dhi: «Mì tirí kònzì íbe mí léna! Adhi adré láti nda kitswázó àmi pfu dràle dhi ni?»

²¹ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Má 'o ngbà 'í tà línríga ró àlo dhi sàbátù tú gò, àmi títi dhi ki línrí dré adrézó gàle àsà.

²² Di, àmi ró dhi, mì adré kókpà àzì 'o sàbátù tú. Tàko ko, Mòsè fè àmi dré tòlì adrézó àmi ki ànzìago ki lwa gò, mì dré adrézó àyi ki lwa, gba kàdré sàbátù tú yà dhi. (Tà bàti ró dhi, tòlì nda angá tá Mòsè vélésè ko. Be ró dhi, angá ina áma ki tábhí ì vélésè drìdrì Mòsè ni lókyá kandrá.)

²³ Di mì kàdré àmi ki ànzìago ki lwa sàbátù tú kitswázó Mòsè ni tatrítrí kúlí líkí dhi, àmi ki togó adré di aswálé má rú, má dré agó àlo dhi ni tidrìlé wáyi sàbátù tú dhi sè àdho tà sè?

²⁴ Lè mì kàdré mòndí ki tàbvó ta ngbà 'í tà adrélé nòle mì sè dhi ì sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tàbvó ta gyágya.»

Yésu Mèsíyá 'i bàti?

25 Lókyá nda sè dhi, mónnyá Yèrúsalmà 'a dhi ki àruka ì adré tá tàà àyi kòfalèsè dhi: «Dhya kòdhi tsì dhya àma ki kàdrì ì dré adrézó láti nda pfúzoá dràle dhi 'i ko?

26 Di, mì nò rè ká! Akódhi adré tà ta ngádra 'á gò, ì dré adrézó tà àlo ta drá ko! † nǐ àyikya tàle dhi, akódhi Mèsiyà 'i bàti dhi be?

27 Di, lókyá Mèsiyà dré dra atsázó dhi sè dhi, dhya àlo kitswá àrà dré angázó lásà dhi ni ni ko. Mà nǐ àmakya àrà dhya kòdhi dré angázó lásà dhi be.»

28 Di Yésu dré rè dhu adrèrà'a tà tadhá tépelò na dhi 'á dhi, dré ngàzo kúlí yo tàzoá dhi: «Mì nǐ tsì ma be? Mì nǐ àrà má dré angázó lásà dhi be? Má alì mána àma drì sè ko. Di, dhya àma amùlepi dhi adré ngbú adrélé tà bàti ta. Mì nǐ àmikya akódhi ko.

29 Di, má nǐ mána akódhi be. Tàko ko, má angá akódhi vélèsè, ìndì akódhi amù ma nǐ.»

30 Gò Yúdà ànzi ki kàdrì ì dré ngàzo adrélé láti nda kitswázó akódhi ni ru. Di, àyi ki àlo so drígá akódhi rú ko, lókyá ni dré tá rè kitswálé ko dhi sè.

31 Di, mónnyá zyandre nda ì kòfalé dhi, móndí bǐ dhi ì dré akódhi ni ka'izo. † adré tá tàà dhi: «Lókyá Mèsiyà dré dra atsázó dhi sè dhi, akódhi ni tsì tà línríga ró dhi ki 'o dhya kòdhi àdhya ki lavú?»

Fàrisáyò ì mù móndí ì kitswálé Yésu ni ru

32 Fàrisáyò ì dré mónnyá zyandre nda ki yizo adrèrà'a ngùrùgùrù tà Yésu ni tà dri dhi 'í. Di àyi tùmáni kòwánà kàdrì ìbe dhi, ì dré tépelò líkìbhá ki àruka ki mùzo kitswálé akódhi ni ru.

33 Gò Yésu dré tàzoá dhi: «Ma dhu rè tùmáni àmi ìbe lókyá tsà sè. Amvolàsà dhi, má ni go lìle dhya àma amùlepi dhi véna.

34 Mì ni àma nda gò, mì dré àmikya kitswázó àma kisú ko. Angyá ko, mì kitswá lìle àrà má dré adrézó lìle lána dhi na bwà ko.»

35 Di Yúdà ànzi ki kàdrì nda ì dré lizizóá àyi kòfalèsè dhi: «Dhya kòdhi adré 'òle lìle ángolé, mà dré kitswázó akódhi ni kisú bwà ko dhi? A ni li Giríkì ki bvò Yúdà ànzi ì dré ayízó dhi ì 'àsè, kitswálé Giríkì ki tadhá?

36 Adré leá tàle ngìni dré adrèrà'a tàà dhi: «Mì ni àma nda gò, mì dré àmikya kitswázó àma kisú ko,» ìndì «Mì kitswá lìle àrà má dré adrézó lìle lána dhi na bwà ko» dhi?»

Yiandre adrélépi lídrì fe dhi

37 Gwányá nda ni kitú kùdù, adrélépi kàdrì kitú àruka títi nda ki lavú dhi sè dhi, Yésu dré ngàzo kúlí yo tàzoá dhi: «Dhya àlo kàdré yǐ lovó ìbe dhi, akódhi kàlì má vélé adrélé yǐ mvu wà.

38 Dhya ángùdhi adrélépi àma ka'ì dhi, yiandre adrélépi lídrì fe dhi ni adí apfòle akódhi ni togó lèsè, ngóró Giká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tǐni.»†

39 Kòdhi Yésu adré tá Tirí Lólo mónnyá àyi ka'ìbhá dhi ì dré adrélé 'òle kisúlé dhi ni tà ta kòdhya. Tàko ko, Tirí Lólo nda atsá tá rè ko, Yésu dré tá rè file àyi mùlanzilanzì na ko dhi sè.

Móndí ì lanzí ru Yésu ni tà sè

40 Mónnyá zyandre nda ì kòyi Yésu ni kúlí nda ì dre dhi, àyi ki àruka ì dré adrézó tàà dhi: «Dhya kòdhi Prófétà 'i bàti!»

† 7:38 7:38 A kònò Ezèkyélè 47:1; Zàkàriyà 14:8.

41 Aruka ni ì adré tá tǎá dhi: «Akódhi Mèsíyà 'i!» Di, àruka ni ì adré kó àyikya tǎá dhi: «Mèsíyà ni kitswá tsǐ angálé Gǎlíláyà lésè?

42 Gíká ni Kúli adré zakó tsǐ tǎá dhi, Mèsíyà ni angá ópí Dáwídí ni súrú lésè, indì Bètèlémè, bhàandre Dáwídí dré angázó lásà dhi lésè!»‡

43 Di móndyá zyandre nda ì dré ru lanzízó Yésu ni tà sè.

44 Ayí kǐ àruka ì adré tá lèá dhi, à kòru akódhi. Di, dhya àlo so drígá akódhi rú ko.

Yúdà ànzì kǐ kàdrì ì 'o àyì kǐ togó tombálé Yésu rú

45 Gò tépelò likíbhá nda ì dré gòzo kòwánà kàdrì ì véna Fàrísáyò ìbe. Di àyì nda ì dré lizizóá àyì tí dhi: «Mì adrì dhya kòdhi agòzo ába ko àdho tà sè?»

46 Di tépelò likíbhá nda ì logó dhi: «Dhya àlo adrelépi tà ta dhya kòdhi adhya tǐni dhi tǎdzí yókódhó.»

47 Di Fàrísáyò nda ì gò lizíá àyì tí dhi: «Mì tayí kókpa àmi akódhi nda dré litílé dre?

48 Dhya àlo Yúdà ànzì kǐ kàdrì ì kòfalé yà, kó ngalé Fàrísáyò ì kòfalé yà akódhi ni ka'ilepi dhi tsǐ be?

49 Kóko! Di, móndyá zyandre kòdhi ì nǐ àyikya Mósè ni tátrírí kúli ko. Gíká ni tátrírí àyì dri!»

50 Fàrísáyò nda ì kòfalé dhi, Nikòdémò atú lìlepi Yésu véna ngátsi sè dhi tá be. Di akódhi dré tǎzoá àyì dré dhi:

51 «Àma kǐ tátrírí kúli ka'í tsǐ tà bhàle dhya àlo dri akódhi ni yì àko ró, indì tà dré 'òle dhi nǐ ni àko ró dhi 'í?»

52 Di ì logó drá dhi: «Mì kókpa móndí angálépi Gǎlíláyà lésè dhi 'i? Mí vwa rè tà Gíká ni Kúli dré adrelé tale dhi ì ká. Mí ni noá dhi, prófètà àlo angálépi Gǎlíláyà lésè dhi yókódhó.»

[

53 Gò àyì àlo àlo títí dhi ì dré ngàzo nzìle àyì bhà'ásè. §

8

Tòkó àlo rùle múná tà 'orà'a dhi

1 Di Yésu dré lìzo mbàle kòngó Olivè fa kya drìna.

2 Ngá kòwa dre dhi, dré gòzo lìle tépelò na gò, móndyá wǎyì dhi ì dré alìzo ru kimó akódhi làga. Akódhi dré lǐrízó gò kidhólé adrelé àyì kǐ tadhá.

3 Di tátrírí kúli tadhábhá ì Fàrísáyò ìbe dhi, ì dré tòkó àlo dhi nǐ adrìzo alìzo bhàá móndyá wǎyì ì kandrá. † ru tá akódhi nda adrerà'a múná tà 'o agó àlo dhi be.

4 Di ì dré tǎzoá Yésu dré dhi: «Tadhálépi, à kǐ tòkó kònìdhi adrerà'a múná tà 'o agó àlo be dhi 'á.

5 Mósè fè tà tòlì tátrírí kúli na tǎzoá àma dré dhi, mà kàdré tòkó tà 'obhá kònìni dhi kǐ lebhé todràle kírà sè. Di mí adré mǐna tǎá tà kòdhi sè ngíni?»

6 † lizí tá akódhi kònìni kitswázó akódhi ni tabhì litílé, ì kòkitswáró akódhi nǐ asikì be dhi bvó. Di, Yésu dré ìna tandìzo gò, kidhólé adrelé ngá tsìsì drígámbílì sè kǐni mí.

‡ 7:42 7:42 A kònò 2 Sámùwélé 7:12; Miké 5:2. § 7:53 7:53 Wárágá àruka Gíká ni Kúli tsìzo àyì dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adré Yòwánì 7:53-8:11 dhi nǐ kisú ko.

7 Ì dré rè dhu adrèrà'a akódhi ni lízì dhi 'á dhi, dré ngàzo àyì totó gò, tàá àyì dré dhi: «Dhya tàkonzì 'òlèpì tàdží ko dhi kàdré àmì kòfalé be dhi, akódhi nda kòkìdhó rè zjà tòkó kòndhi ni lebhélé kírà sè dhi nì.»

8 Dì dré gòzo tódhyá tandìle adrélé ngá tìsì kíni mì.

9 Dì ì kòyì kúlí nda dre dhi, ì dré ngàzo topfòle àlo àlo kìdhólé màlìga i rú, Yésu kí tayì tòkó nda adrélèpì àyì totó akódhi kandrá dhi be.

10 Dì Yésu dré ngàzo àyì totó lízìá tíá dhi: «Tòkó, àyì nda ì ángwà? Dhya àlo tà bhàlèpì mí dri dhi yókódhó?»

11 Akódhi logó dhi: «Mírì, dhya àlo yó.» Dì Yésu tà drá dhi: «Má bhà kókpa tà mí dri ko. Dì mí lì, ìndì kìdhólé nyànomvá dhi, mí kògò vélé tàkonzì 'o ko.»[†]*

Yésu ngádra bvo àdhya 'i

12 Yésu dré gòzo tàá mómnyá zyandre i dré dhi: «Ma ngádra adrélèpì ngá kazá mómnyá bvo àdhya i dré dhi 'i. Dhya ángùdhi adrélèpì áma lebè dhi kítswá tàdží atsílè tìnìmvá na ko. Be ró dhi, a nì adrè ngádra lídrì àdhya íbe.»

13 Dì, Fàrìsàyò ì dré ngàzo tàá drá dhi: «Mí adrè mína àmì tàndì nì tà longó mì. Tà mí dré adrélé tàle dhi ì, tà bàti 'i ko.»

14 Dì Yésu logó àyì dré dhi: «Gba má dré adrézó áma tàndì nì tà longó dhi, tà má dré adrélé tàle dhi ì, tà bàti 'i. Tàko ko, má nì, má angá ángolèsè ya, ìndì má adrè lile ángolè ya dhi be. Dì, mì nì àmìkya ngalè má angá ángolèsè ya, kó ngalè má adrè lile ángolè ya dhi ko.

15 Mì adrè àmìkya áma tàbvo ta ngóro mómnyá bvo kòndì àdhya ì dré adrélé tàle dhi tìni. Dì, má adrè mána dhya àlo nì tàbvo ta ko.

16 Kòno má kàdré tá tàbvo ta dhi, tàbvo má dré kítswálè tàle nda nì tá adrè gyágya. Angyá ko, má adrè tà àlo 'o kalóma ko. Be ró dhi, áma Atá áma amùlèpì dhi adrè kókpa áma tá longó.»

17 A tìsì tá àmì kí tàndì kí tàtrítrí kúlí na tàle dhi, mómndí rì tà nobhá mì sè dhi ì kàdré tà àlo dhi nì longó kòdhya dhi, tà ì dré adrélé longólè nda, tà bàti 'i.[†]

18 Ma, má adrè áma tàndì nì tà longó. Kòdhi íbe dhi, áma Atá áma amùlèpì dhi adrè kókpa áma tá longó.»

19 Dì ì lízì tíá dhi: «Ámì Atá ángwà?» Yésu gò logóá àyì dré dhi: «Mì nì ma àdhi 'i yà dhi ko, ìndì mì nì áma Atá àdhi 'i yà dhi ko. Kòno mì kòní tá ma be dhi, mì nì tá kpà áma Atá nì nì.»

20 Yésu tà tá kúlí nda ì, dré tá adrèrà'a tà tadhá tépelò na, ànyì àrà adrézó ngá fèle Gíká dré dhi kí líkí dhi làga dhi 'á. Dì, dhya àlo ru tá akódhi ko, lókyá nì dré tá rè kítswálè ko dhi sè.

Yésu dhya Gíká Atá dré amùle dhi 'i

21 Yésu dré gòzo tàá àyì dré dhi: «Má adrè 'òlè lile. Mì nì áma nda gò, mì dré àmìkya todràzo àmì kí tàkonzì na. Mì kítswá lile àrà má dré adrézó lile lána dhi na bwà ko.»

22 Dì Yúdà ànzì ì lízì àyì kòfalèsè dhi: «Akódhi adrè 'òlè àyì pfu dràle? Kòdhi vo tà dré adrézó tàá dhi: <Mì kítswá lile àrà má dré adrézó lile lána dhi na bwà ko> dhi 'i?»

* 8:11 8:11 A kòno tà àndu ngìle Yòwànì 7:53 na dhi. † 8:17 8:17 A kòno Dùtèrònómè 17:6; 19:15.

23 Di Yésu logó àyi dré dhi: «Mì angá àmikya bvò kòndi lésè. Di, má angá mána kurú lésè. Ami móndí bvò kòndi àdhya 'i. Di, ma mána móndí bvò kòndi àdhya 'i ko.

24 Asà dhi, má tà tá àmi dré dhi, mì ni todrà àmi ki tàkonzi na. Tàko ko, mì kòka'í, ma Dhya adrélépi be dhi 'i ko dhi, mì ni dra todrà àmi ki tàkonzi na.»[‡]

25 Di ì lízi tíá dhi: «Mì mína àdhi 'i?» Yésu gò logóá àyi dré dhi: «Ma dhya má dré adrézó tàá kínò lésè dhi, ma akódhi 'i nda 'i.

26 Ma dhu rè tà íbe bí tàle àmi ki tà dri. Ma kpà tà íbe bí tàle àmi ki tàbvò tàzo. Di, dhya áma amùlepi dhi adré ngbú adrélé tà bàti ta. Má adré ngbà 'í tà má dré yìle akódhi nda vélésè dhi ki ta móndyá bvò kòndi àdhya ì dré kòdhya.»

27 Di, ì nì tá ko tàle dhi, Yésu adré tá àyi Atá ni tà tà kòdhya dhi.

28 Di Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Lókyá mì dré dra ma, Móndí nì Mvá ni tingázó kuru dhi sè dhi, mì ni nǎ tàle dhi, ma Dhya adrélépi be nda 'i dhi be. Mì ni kpà nǎ tàle dhi, má adré tà àlo 'o áma dri sè ko dhi be. Di, má adré ngbà 'í tà áma Atá dré tadhálé má dré dhi ki ta kòdhya.

29 Dhya áma amùlepi dhi tímǎní má be. Tayí ma kalóma ko. Angyá ko, má adré ngbú tà akódhi ni togó dré adrézó kinílé asà dhi ki 'o kòdhya.»

30 Di Yésu dré tá adrérà'a tà nda ki ta dhi 'á dhi, móndí bí dhi ì dré akódhi ni ka'izo.

Mì ni adré móndí trìle bàti dhi ì ró

31 Di Yésu dré tàzoá Yúdà ànzi àyi ka'íbhá nda ì dré dhi: «Mì kàdré tròle tà má dré adrélé tadhálé dhi ì rú dhi, mì ni adré áma lebèbhá 'i bàti.

32 Di mì ni tà bàti ni gò, tà bàti nda dré àmi ki trizo wáyí.»

33 Ì logó drá dhi: «Àma, àma Abàràma ni sùrú 'i. Mà atsá rè tàdzí dhya àlo ni màràbà ro ko. Di mí adré mína tàá dhi, à ni àma ki trì dhi ngíni?»

34 Di Yésu logó àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi tàkonzi 'o dhi, akódhi nda tàkonzi ni màràbà 'i.

35 Màràbà adré ína adrélé sùrú 'á nyo ko. Di, mváagó adré ína adrélé sùrú 'á nyo.

36 Di Gíká ni Mvágó kòtrì àmi dhi, mì ni adré móndí trìle bàti dhi ì ró.

37 Má nǎ tàle dhi, àmi Abàràma ni sùrú 'i dhi be. Di, mì adré àmikya láti nda kitswázó áma pfu dràle, mì dré adrélé áma kúlí ka'í dòle àmi ki togó na ko dhi sè.

38 Má adré mána tà áma Atá dré tadhálé má dré dhi ki ta kòdhya. Di, mì adré àmikya tà mì dré yìle àmi ki atá vélésè dhi ki 'o kòdhya.»

39 Ì gò logóá drá dhi: «Àma ki atá, Abàràma 'i.» Di Yésu tà àyi dré dhi: «Mì kàdré tá Abàràma ni ànzi 'i bàti dhi, kòndò mì ni tá adré tà Abàràma dré 'òle dhi ki 'o kòdhya.

40 Di, nyànomvá dhi, mì adré àmikya láti nda kitswázó áma pfu dràle, má dré tà bàti má dré yìle Gíká vélésè dhi ni tàle àmi dré dhi sè. Abàràma 'o tá ína tà làsú be kòninì dhi ko.

41 Di, mì adré àmikya tà 'o ngóro àmi ki atá dré adrélé 'òle dhi tíni.» Di ì logó drá dhi: «Àma, àma ànzi tìle swà ro dhi 'i ko! Ama ki Atá, Gíká 'i kalóma.»

[‡] 8:24 8:24 A kònò Pfòma 3:14-15.

42 Yésu gò tàà àyi dré dhi: «Giká kàdré tá àmi ki Atá 'i bàti dhi, kònò mì ni tá adré áma le. Angyá ko, má angá Giká vélésè gò, má dré adrézó kònwa akódhi ni rú sè. Má alì mána áma drì sè ko. Be ró dhi, akódhi amù ma nì.

43 Tà má dré adrélé tàle kòdhi ì adré file àmi drìna ko àdho tà sè? † adré file ko, mì dré kitswálé áma kúlí yi bwá ko dhi sè.

44 Ami àmikya àmi ki atá Dzáborò ni ànzi 'i. Mì adré àmi ki atá nda ni lovó le 'òle kòdha. Kidhólé kidhoma lésè dhi, akódhi nda dhya adrélépi mómí ki tupfú todràle dhi 'i. Adré kpà tròle tà bàti rú ko, tà bàti dré adrélé akódhi léna àlomvá ko dhi sè. Dré adrérà'a kìnzò ta dhi 'á dhi, adré áyi tándi ni ti ta kòdha. Tàko ko, akódhi kìnzò líyí 'i, ìndì kìnzò ni atá 'i.

45 Dì, má dré mána adrélé tá bàti ta dhi sè dhi, mì adré áma ka'í ko.

46 Ami kòfalé dhi, àdhi ni kitswá tsì tàkònzì àlo tadhá má rú dhi nì? Dì má kàdré tà bàti ta kòdha dhi, mì adré áma ka'í ko àdho tà sè?

47 Dhya adrélépi Giká àdha ró dhi adré ìna Giká ni kúlí yi. Dì, mì adré àmikya áma kúlí yi ko, mì dré adrélé Giká àdha ró ko dhi sè.»

Yésu i Abàramà be dhi

48 Dì Yúdà ànzi nda ì gò logóá drá dhi: «Mà adré zakó tàà kyá tàle dhi, mì mína Sàmàriyá agó 'i, ìndì mì tirí kònzì ìbe mí léna dhi!»

49 Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Tirí kònzì má léna yókódhó. Be ró dhi, má adré mána lindrì fe áma Atá dré. Dì, mì adré àmikya kanyò fe má dré.

50 Má adré mìlanzìlanzi nda kisulé áma tándi dré ko. Dì, dhya adrélépi mìlanzìlanzi le fèle má dré dhi be. Akódhi nda kpà dhya adrélépi tàbvó ta gyágya dhi 'i.

51 Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi áma kúlí ka'í 'òle dhi kitswá tàdzí dràle ko!»

52 Dì Yúdà ànzi nda ì gò tàà drá dhi: «Nyànomvá, mà nì tàle dhi, mì tirí kònzì ìbe mí léna káyá dhi be! Abàramà drà dre. Pròfétà ì todrà kókpà dre. Dì, mí adré mína tàà dhi, dhya adrélépi ámi kúlí ka'í 'òle dhi kitswá tàdzí dràle ko.

53 Mí adré kisúá dhi, mì mína kàdrì áma ki atá Abàramà ni lavú? Akódhi drà dre. Pròfétà ì todrà kókpà dre. Mí adré ì kisúá dhi, mì tá mína àdhi 'i?»

54 Dì Yésu gò logóá dhi: «Má kàdré tá mìlanzìlanzi nda kisulé áma tándi dré dhi, kònò áma mìlanzìlanzi nda ni tá adré tà tàko ró. Dì, áma Atá adré ìna áma mì bha lanzile dhi nì. Akódhi nda, dhya mì dré adrézó tàà dhi, akódhi àmi ki Giká 'i dhi 'i.

55 Mì nì àmikya akódhi ko. Dì, má nì mána akódhi be. Kònò má kòta tá dhi, má nì akódhi ko dhi, má ni tá adré kìnzò líyí 'i àmi tíni. Dì má nì akódhi be, ìndì má adré akódhi ni kúlí ka'í 'òle.

56 Ami ki atá Abàramà lenzé tá tò, dré tá kitú má dré alizo dhi ni nòle dhi sè. Akódhi nò kitú nda 'i gò, dré lenzézó ásà.»

57 Dì Yúdà ànzi nda ì tà drá dhi: «Ámi kóná kòtsa kó rè nyadhi-rì-dri-mudri ko dhi, mí 'o mi ngíni tàà dhi, mí nò Abàramà 'i dhi?»

58 Dì Yésu logó àyi dré dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Abàramà ni tirà ko dhi 'á dhi, ma tá mána be!»

59 Dì kúlí nda sè dhi, ì dré ngàzo kírà kudhú, kitswázó akódhi ni lebhé dràle ásà. Dì, Yésu dré ìna áyi zùzo gò, pfole lyá tépelò 'ásé.

9

Yésu tidrí agó àlo òlè mǐ kùdúkùdu ró dhi

1 Yésu ì dré tá adrèrà'a lǐlè láti 'ásè dhi 'á dhi, akódhi dré mǐ bhèzo agó àlo òlè mǐ kùdúkùdu ró dhi nǐ no.

2 Di akódhi nǐ lebèbhá ì dré lizízóá dhi: «Rábbì, àdhi 'o tàkonzì agó kònìdhi nǐ tǐzo mǐ kùdúkùdu ró dhi nǐ? Akódhi 'o nǐ, kó ngalè akódhi nǐ tibhá ì 'o kó àyi?»

3 Yésu logó dhi: «À ti akódhi kònìni akódhi nǐ tàkonzì sè yà, kó ngalè akódhi nǐ tibhá ki tàkonzì sè yà dhi ko. Be ró dhi, à ti akódhi kònìni, à kòkìtswáró tà Gíká dré adrélè lèlè 'òlè akódhi léna dhi nǐ no be dhi bvò.

4 Adré lèá dhi, mà kàdré dhya áma amùlepi dhi nǐ àzì 'o kítú dré adrèrà'a be dhi 'á. Ngátsi adré ìna alǐlè. Lókyá nda sè dhi, dhya àlo kitswá àzì 'o bwà ko.

5 Má dré adrèrà'a bvò kònìdhi lé dhi 'á dhi, ma ngádra adrélèpi ngá kazá mónyá bvò àdhya ì dré dhi 'i.»

6 Yésu kòtà tà nda dre dhi, dré túsú fùzo kǐnǐ mi, kùrú anzwázó túsú nda sè gò, agó mǐ kùdúkùdu ró nda nǐ mǐ ndryázo ásà.

7 Dré tázóá drá dhi: «Mǐ lǐ ámi mǐ dzi yǐ ledélé rú zǐlè Silòwámà dhi na.» (Rú Silòwámà nda kòdhi adré lèá tàlè dhi «Mùlè dhi».) Di agó nda dré lǐzo àyi mǐ dzi kònàlè gò, dré nzizo adrélè ngá nobe.

8 Di akódhi nǐ bhàzì i, tùmáńí mónyá atú akódhi nǐ nobhá adrèrà'a ngá zi dhi ìbe dhi, ì dré ngàzo adrélè lizíá àyi kòfalèsè dhi: «Agó kònìdhi tsi dhya adrélèpi tá lǐrǐlè adrélè ngá zi dhi 'i ko?»

9 Àyi ki àruka ì dré adrézó tàá dhi: «Akódhi 'i.» Aruka nǐ ì adré kó tàá dhi: «Kóko. Akódhi 'i ko. Di, sù akódhi tǐni.» Di, agó nda dré ìna adrézó tàá dhi: «Ma 'i!»

10 Di ì lizí tíá dhi: «Ámi mǐ nzì di ru adrélè ngá no ngíníngíni ró?»

11 Akódhi logó àyi dré dhi: «Agó rú zǐlè Yésu dhi anzwá tá kùrú, áma mǐ ndryázo ásà gò, tázóá dhi, má kòlì áma mǐ dzi yǐ Silòwámà àdhya na. Di má kòlì áma mǐ dzi kònàlè dre dhi, má dré ngàzo adrélè ngá no!»

12 Ì gò lizíá tíá dhi: «Agó kòdhi ángwà?» Gò logóá dhi: «Má nǐ ko.»

Fàrìsáyò ì lizí tà agó adrélèpi dhi tí

13 Gò ì dré agó adrélèpi tá mǐ kùdúkùdu ró nda nǐ drǐzo, lǐzo ába Fàrìsáyò ì véna.

14 Kítú Yésu dré tá kùrú anzwázó gò, agó nda nǐ mǐ nzizo dhi tá sàbátù 'i.

15 Di Fàrìsáyò nda ì dré kpà lizízóá akódhi tí, ngalè akódhi nǐ mǐ nzì tá ru adrélè ngá no ngíni ya dhi. Akódhi dré logózóá àyi dré dhi: «Agó àlo dhi ndryá tá áma mǐ kùrú sè. Di má kòdzì áma mǐ dre dhi, má dré kidhózó adrélè ngá no.»

16 Fàrìsáyò nda ki àruka ì gò adrélè tàá dhi: «Dhya tà nda nǐ 'òlepi kòdhi angá ìna Gíká vélèsè ko. Tàko ko, adré sàbátù nǐ tòlì líkí ko.» Di, àruka nǐ ì adré kó tàá dhi: «Tàkonzì líyì kitswá ìna tà lǐndrígá ró lásù be kònìni dhi kí 'o bwà ngíníngíni ró?» Di ì dré ru lanzízó tà nda sè.

17 Ì dré gòzo lizíá agó adrélèpi tá mǐ kùdúkùdu ró nda tí dhi: «Mǐ ró dhi, mí adré mína tàá agó ámi mǐ nzìlepi nda nǐ tà sè ngíni?» Akódhi logó dhi: «Akódhi nda profétà 'i.»

18 Di, Yúdà ànzì kì kàdrì nda ì ka'í tá rẹ̀ ko tàlẹ̀ dhi, agó nda tá mǐ kùdúkùdu 'i gò, dré gòzo adrélẹ̀ ngá no dhi. Asá dhi, ì dré akódhi ni tibhá kì azízó gò,

19 lizízóá àyi tí dhi: «Agó kòndhi àmi kì mvá 'i? Mì adré taa dhi, mì tí tá akódhi mǐ kùdúkùdu ró? Adré di ngá no nyànomvá ngíningíni ró?»

20 Di akódhi ni tibhá nda ì logó àyi dré dhi: «Mà nǐ tàlẹ̀ dhi, kòndhi àma kì mvá 'i, indì apfò tá mǐ kùdúkùdu ró dhi be.

21 Di, mà nǐ ngalẹ̀ adré nyànomvá ngá no ngíni ya dhi ko. Mà nǐ kpà ngalẹ̀ àdhi nǐ akódhi ni mǐ nǐ ya dhi ko. Mì kòlízì akódhi kòdhyà. Atsá kàdrì dre. A ni kítswá àyi tándì ni tà ta bwà.»

22 Akódhi ni tibhá nda ì tà tá kòndhi, ì dré tá adrélẹ̀ Yúdà ànzì kì kàdrì kì ro dhi sẹ̀. Tàko ko, àyi nda ì yi tá ru tazoá dhi, ì ni dhyà ángùdhi adrélẹ̀pì ka'í tàlẹ̀ dhi, Yésu Mèsiyà 'i dhi ni dro àyi kì lísàmbò dzó lèsè.

23 Tà nda sẹ̀ dhi, akódhi ni tibhá nda ì tà tá dhi: «Atsá kàdrì dre. Mì kòlízì akódhi kòdhyà.»

24 Di Fàrísáyò nda ì dré gòzo tódhyá agó adrélẹ̀pì tá mǐ kùdúkùdu ró nda ni azí gò, ì dré tazoá drá dhi: «Mí fẹ̀ lindrì Giká dré. Mà nǐ tàlẹ̀ dhi, agó kòdhi tàkonzì líyí 'i dhi be.»

25 Gò logóá dhi: «Akódhi nda kàdré ína tàkonzì líyí 'i bàti dhi, má nǐ ko. Má nǐ ngbà 'i tà àlò kòndhi: Ma tá mǐ kùdúkùdu ró. Di, nyànomvá dhi, má adré ngá no!»

26 Di ì gò lizíá tíá dhi: «Akódhi nda 'o mi ngíni? Nǐ àmi mǐ ngíni?»

27 Gò logóá àyi dré dhi: «Má tà tá àmi dré dre. Di, mì yi ma ko. Mì adré tà nda ni le yìlẹ̀ tódhyá àdho tà sẹ̀? Mì adré kpà lèà atsálẹ̀ akódhi ni lebèbhá ì ró?»

28 Di ì dré akódhi ni dhàzo tazoá dhi: «Mì mína dhyà kòdhi ni lebèlepì 'i! Ama àmakya Mósè ni lebèbhá 'i!

29 Mà nǐ tàlẹ̀ dhi, Giká tà tá tà Mósè be dhi be. Di, kàdré ína dhyà kòdhi ni tà sẹ̀ dhi, mà nǐ ngalẹ̀ akódhi ngá ángolésè ya dhi ko.»

30 Di agó nda logó àyi dré dhi: «Tà kòdhi tà kítswálẹ̀pì dhyá kì líndrì tígá dhi 'i! Mì nǐ àmikya ngalẹ̀ akódhi ngá ángolésè ya dhi ko, tágba dré àma mǐ nǐzìo nǐ dhi!

31 Mà nǐ tàlẹ̀ dhi, Giká adré tàkonzìbhá kì yi ko dhi be. Di, adré ína mónyá adrebhá tròlẹ̀ àyi tà rú, adrebhá tà ì dré adrélẹ̀ lèlẹ̀ dhi kì 'o dhi kì yi kòdhyà.

32 A yi rẹ̀ tàdzí ko tàlẹ̀ dhi, dhyà àlò nǐ móndí tilẹ̀ mǐ kùdúkùdu ró dhi ni mǐ dhi.

33 Kòndhi agó kòdhi kàngá tá Giká vélèsè ko dhi, kítswá tá tà àlò 'o bwà ko.»

34 Di ì logó drá dhi: «À ti mì trú tàkonzì na bàti! Mí 'o mi ngíni, adrélẹ̀ àma kì tadhá dhi?» Di ì dré akódhi ni dròzo àyi kì lísàmbò dzó lèsè.

35 Yésu kòyi tàlẹ̀ dhi, ì dro tá agó nda dhi dre dhi, dré akódhi ni kisúzo gò, lizízóá tíá dhi: «Mí adré Móndí ni Mvá ni ka'í?»

36 Agó nda logó dhi: «Mírì, mí tà rẹ̀ má dré, akódhi nda àdhi 'i ya dhi ká, má kòkítswáró akódhi ni ka'í be dhi bvó.»

37 Yésu tà drá dhi: «Mí nò akódhi dre. Akódhi dhyà adrélẹ̀pì tà ta mí be ni 'i.»

38 Di agó nda tà drá dhi: «Mírì, má ka'í dre!» Gò dré adhézo àyi kórókó títi Yésu kandrá, akódhi ni lindrì bhàzo.

Adhibhá i mĩ kùdúkùdu 'i bàti?

³⁹ Di Yésu dré gòzo tàá dhi: «Má alì mána bvò kòndi lé kitswálé tàbvò kòndhi ni ta: Má alì kitswálé dhya mĩ kùdúkùdu ró dhi ì kòkitswáró ngá no, ìndì dhya adrèbhá ngá no dhi ì kàtsáró mĩ kùdúkùdu i ró.»

⁴⁰ Fàrisáyò àruka adrèbhá Yésu làga dhi ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì dré lizizóá tíá dhi: «Áma tsi kókpa mĩ kùdúkùdu 'i?»

⁴¹ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Kòndò mĩ kàdré tá mĩ kùdúkùdu 'i bàti dhi, à kitswá tá tà bha àmi dri àmi kì tàkonzi kì tà sè ko. Di, mĩ dré adrélé tàle dhi mĩ adré ngá no dhi sè dhi, àmi kì tàkonzi ì dhu rè àmi dri be.»

10*Kábilígyà líkílèpi i kábilígyà ni íbe dhi*

¹ Yésu gò tàá dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya adrélépi file kábilígyà kì gírí na ti ni 'àsè ko, di, adrélépi ína file láti twá 'àsè dhi, akódhi nda kùgú 'i, ìndì ngá kàrílèpi 'i.

² Di, dhya adrélépi file gírí nda ni ti 'àsè dhi, kábilígyà líkílèpi 'i.

³ Gírí ni ti líkílèpi adré ti nda ni nzi akódhi dré gò, kábilígyà ì dré adrézó akódhi ni kúlí yi. Akódhi adré àyi tàndi ni kábilígyà kì azi àyi kì rú sè gò, adrézó àyi kì dri p̄fòzo àyi íbe kivi na.

⁴ Kò'o àyi p̄fòle títi dre dhi, adré dhèle àyi kandrà. Gò kábilígyà nda ì dré adrézó líle vásà, ì dré kúlí ni ni nìle be dhi sè.

⁵ Di, kábilígyà nda ì kitswá tàdzí líle mómí twá ì dré nìle ko dhi vésè ko. Be ró dhi, ì ni lapá ràle akódhi nda kandrásè, ì dré kúlí ni ni nìle ko dhi sè.»

⁶ Yésu tà tá tà nda àyi dré kúlí alaala sè. Di, tà dré adrélé tàle nda ki àndu fi ína àyi drina ko.

⁷ Di Yésu dré gòzo tàá dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Ma gíríti kábilígyà ì dré dhi 'i.

⁸ Mómídyá wáyi alìbhá drìdrì má kandrà dhi ì tá kùgubhá 'i, ìndì kàribhá 'i. Di, kábilígyà nda ì yi tá àyi ko.

⁹ Ma gíríti 'i. Dhya ángùdhi adrélépi afilé má 'àsè dhi ni adrí. Akódhi nda ni adré afilé, adrélé p̄fòle, adrélé kpà ngá kisé nyàle.

¹⁰ Kùgú adré ngbà 'i alìle kitswálé ngá kugù, kitswálé mómí kì tupfú todràle, ìndì kitswálé tà kizá. Di, má alì mána mómí ì kàdréro lídrì íbe, ìndì lídrì nda kògaró àyi léna gagà.

¹¹ Ma kábilígyà líkílèpi dóro dhi 'i. Kábilígyà líkílèpi dóro nda adré àyi lídrì fe àyi kábilígyà ì dré.

¹² Di, kàdré dhya adrélépi ngbà 'i àzi 'o làfa sè dhi ni tà sè dhi, akódhi nda kábilígyà líkílèpi 'i bàti ko. Kábilígyà nda ì kpà akódhi ni tàndi àdhya 'i ko. Akódhi kòndò kàlagí adrérà'a alìle dhi, adré ína kábilígyà nda kì tayí lapázó. Gò kàlagí nda dré adrézó kábilígyà nda kì turú, adrézó àyi kì lapé.

¹³ Dhya nda adré lapálé, dré adrélé ngbà 'i àzi 'o làfa sè dhi sè, ìndì dré adrélé kábilígyà nda kì tà kisé ko dhi sè.

¹⁴ Ma kábilígyà líkílèpi dóro dhi 'i. Má nĩ áma kábilígyà ì be, ìndì áma kábilígyà nda ì nĩ kpà ma be,

¹⁵ ngóro áma Atá dré áma nìle be dhi tìni, ìndì má dré kpà áma Atá ni nìle be dhi tìni. Má adré áma lídrì fe áma kábilígyà nda ì dré.

16 Ma kópà kábilígyà àruka adrèbhá gírí kònìdhi 'á ko dhi ìbe. Adré làè dhi, má kàdrì àyi nda i afízò àyi ìbe be. I ni kpà áma kúlí yi gò, kábilígyà títi nda ì dré adrézò pàri àlo ró, àyi ki líkílèpi dré kpà adrézò àlo kwákwa.

17 Ama Atá adré áma le tò, má dré adrélé áma lídrì fe kitswázò gòle dòá tódhyá dhi sè.

18 Dhya àlo kitswá áma lídrì tingá bwà ko. Di, má adré mána fèá ngóro má dré adrélé lèle 'òle dhi tìni. Ma rìnyí ìbe kitswázò fèá, indì ma kpà rìnyí ìbe kitswázò gòle dòá. Kòrìdhi, tòlí má dré kisulé áma Atá vélèsè dhi 'i.»

19 Yésu ni kúlí nda i sè dhi, Yúdà ànzi ì dré gòzo tódhyá ru lanzi.

20 Ayi ki àruka bí dhi ì adrè tá tàá dhi: «Akódhi tírì kònzi ìbe í léna! Ngá kizá akódhi ni drì dre! Mì adrè akódhi ni yi àdho tà sè?»

21 Di, àruka ni ì adrè kó tàá dhi: «Dhya adrélèpi tírì kònzi ìbe í léna dhi adrè ína kúlí ta kònìni ko. Tírì kònzi ni kitswá tsì móndí mǐ kùdúkùdu ró dhi ki mǐ nzi bwà?»

Yúdà ànzi ki àruka ì gà Yésu rè

22 Lókyá kidhì àdhyà sè dhi, Yúdà ànzi ì adrè tá gwányá adrézò tépelò ni bhàma twá Giká dré dhi ni tà kisù dhi ni 'o Yèrúsalmà na.

23 Di Yésu dré tá adrèrà'a atsilé tépelò ni kògbo zìle Sòlòmónò àdhyà ró dhi 'ásè dhi 'á dhi,

24 Yúdà ànzi ì dré ru kimózò akódhi làgàsè kúrú gò, tàá drá dhi: «Mí ni tà kòdhi ni losó vwàle lókyá be ángopí? Mí kàdré Mèsíyà 'i bàti dhi, mí tà rè àma dré ngádra 'á ká.»

25 Di Yésu logó àyi dré dhi: «Má tà tá tà nda àmi dré dre. Di, mǐ ka'í àmikya ma ko. Tà líndrìga ró má dré adrélé 'òle áma Atá ni rú sè dhi ì adrè tadhá ngádra 'á dhi, ma àdhi 'i ya dhi nì.

26 Di, mǐ ka'í àmikya ma ko, mǐ dré adrélé áma kábilígyà 'i ko dhi sè.

27 Ama kábilígyà ì adrè áma kúlí yi. Má nǐ kpà àyi be gò, ì dré adrézò áma lebhè.

28 Má adrè lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni fe àyi dré gò, ì dré kitswázò tàdzì dràle ko. Dhya àlo kitswá kpà àyi ki topá má drìgàsè bwà ko.

29 Ama Atá àyi ki afelepi má dré dhi kàdrì ngá wáyi dhi ki lavú. Di dhya àlo kitswá àyi ki topá áma Atá nda drìgàsè bwà ko.

30 Ama áma Atá be dhi i àlo 'i.»

31 Gò Yúdà ànzi nda ì dré gòzo tódhyá kírà kudhú kitswázò Yésu ni lebhé dràle ásà.

32 Di Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Má 'o tà líndrìga ró dóro bí angábhá áma Atá vélèsè dhi i àmi dré nòle dhi 'i. Di tà nda i kòfalé dhi, mǐ adrè 'òle áma lebhé kírà sè tà ángudhi sè?»

33 Di Yúdà ànzi nda ì logó drá dhi: «Mà adrè ámi lebhé kírà sè tà dóro nda ki àlo sè ko. Be ró dhi, mà adrè àmakya ámi lebhé kírà sè, mí dré adrélé Giká ni lodhá dhi sè. Angyá ko, mǐ móndí ro ni, mí adrè mína ámi 'o adrélé Giká ro!»

34 Di Yésu logó àyi dré dhi: «À tsì zakó tsì àmi ki tátrítrí kúlí na dhi, Giká tà tá dhi: <Àmi gǐká 'i!»*

* 10:34 10:34 A kònò Longó i 82:6.

³⁵ Mǎ nǐ tàlè dhi, à kitswá tà àlò tisilè Gíká ní Kúlí na dhi ní bhe garà dri bwà ko dhi be. Dì Gíká kòzi kó mǒndyá áyi Kúlí kisúbhá dhi ì gíká ì ró dhi.

³⁶ Mì adré dì àmíkya tàá dhi, má adré Gíká ní lodhá, má dré tàlè dhi ma Gíká ní Mvǎagó 'ì dhi sè dhi ngíni? Tà bàti ró dhi, Gíká Atá nda bhà ma twá adrélé ína ró gò, áma amùzo bvò kònìdhi lé dhi nì.

³⁷ Má kàdré tà áma Atá dré adrélé 'òlè dhi ki 'o kòdhya ko dhi, mì kòka'í ma ko.

³⁸ Dì, má kàdré tà nda ki 'o 'ì dhi, gba mì kàdré áma ka'í ko yà dhi, mì kàdré tà línrígá ró má dré adrélé 'òlè nda ki ka'í kòdhya, mì kònìró tàlè dhi, áma Atá má léna, ìndì ma áma Atá léna dhi be.»

³⁹ Dì ì dré gòzo adrélé láti nda kitswázó akódhi ní ru. Dì, akódhi dré ína ngàzo pfòlè lyà àyi kòfalésè.

⁴⁰ Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo lile zyàlè Yòròdánè ní ta'á na, àrà Yòwánì dré tá adrézó bàtisimò fe drìdrì dhi na. Dré adrézó kònàlè gile lókyá be wvǎwǎ ro tsà gò,

⁴¹ mǒndí zyandre dhi ì dré alizo akódhi vélé. † adré tá tàá dhi: «Yòwánì 'o tá ína tà àlò línrígá ró dhi ko. Dì, tà títi dré tá tàlè agó kòdhi ní tà dri dhi ì tá tà bàti 'ì.»

⁴² Dì mǒndí zyandre dhi ì dré Yésu ní ka'izo kònàlè.

11

Làzàro nì dràma

¹ Agó àlò rú be Làzàro dhi tá drà ro Bètànyà na. Bètànyà nda tá kpà bhà akódhi ní amvúpi ì, Màriyá ì Màràtà be dhi kya 'ì.*

² Màriyá nda kòdhi tá tòkò mǎlási dàlepì Mírì Yésu pá gò, pá ní ki atrìzo áyi drìbhí sè dhi 'ì.† Dì adrúpi ní, Làzàro nda tá drà ro.

³ Gò akódhi ní amvúpi rì nda ì dré mǒndí mùzo lile tàá Yésu dré dhi: «Mírì, ámi arúpi mí dré lèlè tò dhi drà ro.»

⁴ Yésu kòyi rúbì nda dre dhi, dré tàzoá dhi: «Làzàro ní drà kòdhi kitswá akódhi ní 'o dràlè nyo ko. Be ró dhi, drà nda atsá ína akódhi rú Gíká kòkìsúró mǎlanzilanzì àsà, ìndì kòbhàró kpà áyi Mvǎagó ní mǎ lanzìlè àsà be dhi bvò.»

⁵ Yésu lè tá Màràtà ì, amvúpi ní Màriyá be, ìndì Làzàro be tò.

⁶ Dì, kòyi tàlè dhi, Làzàro nda tá drà ro dhi dre dhi, dré gòzo ína adrélé àrà ì dré tá adrézó dhi na kítú rì.

⁷ Gò dré tàzoá áyi lebhébhá ì dré dhi: «Mà kògò lile Yùdáyà na.»

⁸ Dì, akódhi ní lebhébhá nda ì tà drá dhi: «Rábbì, gí dhu rè ko, Yùdá ànzi ì dré tá adrézó láti nda kitswázó ámi lebhé dràlè kírà sè dhi. Dì, mí adré mǎna 'òlè gòlè kònàlè?»

⁹ Yésu logó àyi dré dhi: «Kítú adré kàlè sáá mudrì-drì-rì ko? Dhya ángùdhi adrélépi atsílè kítú sè dhi adré dhèlè ko, dré adrélé ngádra bvò kòndì àdhya ní no dhi sè.

¹⁰ Dì, kàdré ína atsílè ngátsi sè dhi, adré dhèlè, dré adrélé ngádra àko ì léna dhi sè.»

¹¹ Kòtà tà nda dre dhi, dré gòzo tàá àyi dré dhi: «Áma ki arúpi Làzàro ko ayí dre. Dì, má adré mǎna lile akódhi ní toró.»

* 11:1 11:1 A kònò Lúká 10:38-42. † 11:2 11:2 A kònò Yòwánì 12:1-8.

12 Di lebebhá ni ì tà drá dhi: «Mírì, akódhi kàdré ayí ko dhi, a ni adrí.»

13 I adré tá àyíkya kisúá dhi, Yésu adré tá Làzàrò ni ayí kòma ni tà ta kòdhya. Táko, Yésu adré tá ìna akódhi ni dràma ni tà ta kòdhya.

14 Di Yésu dré tàzoá àyi dré ngádra 'á dhi: «Làzàrò drà dre.

15 Di àmi ki tà sè dhi, má adré lenzélé má dré tá adréle kònàle yó dhi sè, mì kòkítswaró áma ka'í bàti be dhi bvó. Mà kòlì di akódhi véna.»

16 Di Tóma, adréle kpà rú zìle Làtì dhi dré tàzoá Yésu ni lebebhá àruka títi dhi i dré dhi: «Mà kòlì kòkpà be, mà kòdràró tùmáni akódhi be!»

Yésu dhya adrélepi mómú ki tingá dràdrà lèsè dhi 'i, ìndì dhya adrélepi lídrì fe dhi 'i

17 Yésu kòtsa Bètànyà na dre dhi, dré yìzoá tàle dhi, à bhà tá Làzàrò ayílè mógó na kítú su dre.

18 Bètànyà nda tá ànyi Yèrúsalémà làga, ànyíanyi kilóméterè na.

19 Di Yúdà ànzi bí dhi ì alì tá Màràtá i véle Màrìyà be, kitswálè àyi ki togó tindrì àyi ki adrúpi ni dràdrà ni tà sè.

20 Di Màràtá kòyi tàle dhi, Yésu adré tá alìle dhi dre dhi, dré ngàzo lile ru kisú ába. Di, Màrìyà lírì tá ìna adréle dzó na.

21 Màràtá dré tàzoá Yésu dré dhi: «Mírì, kònò mí kàdré tá kònwa be dhi, áma adrúpi kitswá tá dràle ko!

22 Di, ndìndì nyànomvá dhi, má nì tàle dhi, Giká ni tà àngùdhi mí dré dra zìle í tí dhi ni fe mí dré dhi be.»

23 Yésu tà drá dhi: «Àmi adrúpi ni angá dràdrà lèsè.»

24 Di Màràtá logó drá dhi: «Má nì tàle dhi, a ni nga dràdrà 'àsè kítú kùdù mómú ì dré dra ngàzo dràdrà 'àsè dhi tú dhi be.»

25 Di Yésu tà drá dhi: «Ma dhya adrélepi mómú ki tingá dràdrà lèsè dhi 'i, ìndì dhya adrélepi lídrì fe àyi dré dhi 'i. Dhya àngùdhi adrélepi áma ka'í dhi, tágba kòdrà yà dhi, a ni adrí.

26 Kòdhi ìbe dhi, dhya àngùdhi adrélepi lídrì ìbe ìndì adrélepi áma ka'í dhi, kitswá tàdzí dràle kóná vèsè kólyá ko. Mí ka'í tà kòdhi vélé?»

27 Di Màràtá logó drá dhi: «Àyíya, Mírì, má adré ka'íá dhi, mi Mèsíyà 'i, Giká ni Mvágó 'i, ìndì dhya adrélepi tá alìle bvó le dhi 'i.»

28 Màràtá kòtá tà nda dre dhi, dré ngàzo lile àyi amvúpi Màrìyà ni azí gò, tàzoá drá kòyàyà sè dhi: «Dhya tà tadhálépi dhi kònwanò. Adré ámi Zì.»

29 Màrìyà kòyi rúbì nda dre dhi, dré ngàzo mbèlè lile Yésu véna.

30 Yésu fì tá rè bhà nda na ko. Di, adré tá dhu rè àrà ì dré ru kisúzo Màràtá be dhi na.

31 Di Yúdà ànzi adrébhá tá Màrìyà làga dzó na adréle akódhi ni togó tindrì nda, ì kònò akódhi ngarà'a pfulè mbèlè dre dhi, ì dré kpà ngàzo akódhi ni lebe. I adré tá àyíkya kisúá dhi, adré lile ngòle mógó drìna.

32 Màrìyà kòtsa àrà Yésu dré tá adrézó dhi na akódhi ni no dre dhi, dré dhèzo akódhi pá gò, taá drá dhi: «Mírì, kònò mí kàdré tá kònwa be dhi, áma adrúpi kitswá tá dràle ko!»

33 Di Yésu kònò Màrìyà nda i adrerà'a ngòle tùmáni Yúdà ànzi alìbhá ába dhi ìbe dre dhi, akódhi ni togó dré ñòzo, adréle lanzile tò.

34 Dré lizizóá dhi: «Mì bhà akódhi ni rúbhá àngwà?» I logó drá dhi: «Mírì, mí alì nòá.»

35 Yésu dré ngòzo.

36 Di Yúdà ànzì nda ì dré tàzoá dhi: «Mì nò rè dré akódhi ni lèlè ngíni ya dhi ká!»

37 Di, móndí àruka àyi kòfalé dhi ì dré tàzoá dhi: «Dhya kòdhi nzi tá kó agó mì kùdúkùdu ró dhi ni mì 'í dhi, kitswá tá tsi tà 'o Làzàrò dré dràzo ko dhi bwà ko?»

Yésu tingá Làzàrò dràdrà lésè

38 Yésu ni togó dré gòzo tódhyá nòlè gò, dré lìzo tsàlè mógó na. Mógó nda tá gò 'i. A alí tá kírà kàdrì bhàlè tiá.

39 Di Yésu dré tàzoá dhi: «Mì zi kírà tíasà.» Di, Màràtà, dhya dràlepi nda ni amvúpi tà drá dhi: «Mírì, kòndi tàdzí ni vélé tò. Angyá ko, akódhi ayí mógó na kítú su dre!»

40 Yésu logó drá dhi: «Má tà tá mí dré dhi, mí kòka'í dhi, mí ni Gíká ni mìlanzilanzì no dhi ko?»

41 Di ì dré kírà nda ni zìzo. Gò Yésu dré mì tingázó kurú na, tàzoá dhi: «Tátá, má adrè àwoyà ta mí dré, mí dré áma yìlè dre dhi sè.

42 Má nì, mí adrè ngbú adrélé áma yi dhi be. Di, má tà mána tà kòdhi móndyá zyandre má làga kòni ki tà sè, ì kòkitswá ró ka'íá dhi, mí amù ma mì.»

43 Kòtà tà nda dre dhi, dré ngàzo kúlí yo tàzoá dhi: «Làzàrò, mí apfò kònalésè!»

44 Di dhya tá dràlepi nda dré ngàzo apfòlè. A lambé tá drígá ni ì, pá ni íbe kítá kàtswákàtswa dhi ì sè, drì ni ni lambézó kítá àzya sè. Di Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì tri akódhi, tayizóá lìlè.»

Yúdà ànzì ì yi ru kitswázó Yésu ni pfu dràlè

(A kòndò kpà Mátáyò 26:1-5; Mároko 14:1-2; Lúkà 22:1-2)

45 Di Yúdà ànzì alìbhá tá Màriyà vélé nda ì kòndò tà Yésu dré 'òlè nda dre dhi, àyi ki àruka bí dhi ì dré akódhi ni ka'izo.

46 Di, àruka ni ì dré àyikya lìzo Fàrìsáyò ì véna, tà Yésu dré 'òlè nda ni títi àyi dré.

47 Gò kòwánà kàdrì ì Fàrìsáyò íbe dhi ì dré bhàgo kàdrì ki kimózó títi gò, ì dré tàzoá dhi: «Mà nì 'òà ngíni? Tàko ko, agó kòdhi adrè vélé tà líndrìga ró dhi ki 'o bí!

48 Mà kòtayí akódhi adrélé tà 'o kònnì dhi, móndyá wáyi dhi ki akódhi ni ka'í. Di Rómà ki kàdrì ki áma ki tépelò 'o pfùlè, tùmání áma ki sùrú íbe.»

49 Di, àyi ki àlò rú be Kàyáfà, adrélépi tá kòwánà ki kàdrì ro kóná kònàdhi sè dhi, dré ngàzo tàá àyi dré dhi: «Àmi, mì nì àmikya tà àlò ko!

50 Mì nì ko tàlè dhi, dóro ni àmi dré dhi, dhya àlò dré dràlè móndyá wáyi ì dré dhi, àmi ki sùrú wáyi dhi kòdràró nyo ko dhi?»

51 Akódhi tà tá tà nda àyi drì sè ko. Di, dré tá adrélé kòwánà ki kàdrì ro kóná nda sè dhi sè dhi, longó tá ína tà nda pròfètà àdhya tíni tàzoá dhi, Yésu ni dra Yúdà ànzì ki sùrú ni tà sè.

52 Di, kitswá tá ngbà 'í dràlè sùrú nda ni tà sè ko, a ni kókpà dra kitswálé Gíká ni ànzì ayíbhà àrà títi ì 'ásè dhi ki kimó adrélé sùrú àlò ró.

53 Di kìdhólé kítú nda sè dhi, Yúdà ànzì ki kàdrì nda ì dré ru yìzo kitswázó Yésu ni pfu dràlè.

⁵⁴ Di àsà dhi, Yésu dré gòzo vélé adrélé atsilé Yúdà ànzi i kòfalésè ngádra 'ásè ko. Di, dré ína lizo àrà ànyi duku làga dhi na, bhàandre rú zile Efaráyimà dhi na gò, ì dré adrézó kònàle tùmání lebebhá ni íbe.

⁵⁵ Yúdà ànzi ki gwányá Pásikà àdhya kàtsá ànyi dre dhi, móndí zyandre dhi ì dré ngàzo gbàbhú lésè lìle Yèrúsalamè na, kitswálé àyi ki temvé drìdrì gwányá nda kandrá.

⁵⁶ Di ì adré tá Yésu ni nda, adrézó tǎá àyi kòfalésè tépelò na dhi: «Mì kisù ngini? Akódhi kitswá tsì alile gwányá lé ko?»

⁵⁷ Di, kòwánà kàdrì i Fàrísáyò íbe dhi ì fè tá tòlì tàzoá dhi, dhya àlo kònì àrà Yésu dré tá adrézó lána dhi be dhi, kòtadhá àrà nda àyi dré, ì kòkitswáro akódhi ni ru be dhi bvó.

12

Màriyà dà màlási Yésu pá

(A kònò kpà Mátáyò 26:6-13; Mároko 14:3-9)

¹ Tayí tá kítu nzi-drì-àlo gwányá Pásikà àdhya kandrá gò, Yésu dré lizo Bètànìyà na, bhà Làzàro àdhya na. Làzàro nda tá dhya Yésu dré tingálé dràdrà lésè dhi 'i.

² Di kònàle dhi, à dré ngá ladhízo Yésu dré nyàle. Màràtà adré tá ngá bha móndí i kandrá. Làzàro tá kpà móndyá liríbhá mísá làgásè tùmání Yésu be dhi ì kòfalé.

³ Di Màriyà dré màlási làgì kyàkyà ladhílé tsèrèlè nárada sè dhi ni adózó, alizo ába líterè àlo ni kítógá 'ásè.* Dré màlási nda ni dàzo Yésu pá gò, pá ni ki atrizo àyi drìbhí sè. Gò màlási nda ni tàdzí dré dzó nda ni 'a dòzo wáyi.

⁴ Di Yúdási Ìsikàriyótà, Yésu ni lebebhá ki àlo tá kpà kònàle. Akódhi nda tá dhya adrélépi 'òle Yésu ni lefè kàribhá i drígá dhi 'i. Di kònò tà Màriyà dré 'òle nda dre dhi, dré ína tàzoá dhi:

⁵ «À kitswá tá màlási kòdhi ni làgì, làfa ni ni fèzo lemerèbhá i dré ko àdho tà sè? A ni tá kitswá làfa lò'wa kámá-na dhi ki kisù àsà.»[†]

⁶ Tà tá kònìni dré tá adrélé lemerèbhá ki tà kisù dhi sè ko. Be ró dhi, tà ína tà nda dré tá adrélé kùgú 'i dhi sè. Tàko ko, akódhi tá dhya adrélépi kómvo adrézó làfa bha lána dhi ni líkí dhi 'i. Di, adré tá ína ngá bhàle lána dhi ni do àyi tàndi dré.

⁷ Gò Yésu dré tàzoá drá dhi: «Mí tayí tòkò kònìndhi, kàdréro tà dré 'òle kòdhi ni líkí àyi togó na tsàle kítu dra áma rúbhá bhàzo mógó na dhi tú!

⁸ Mì adré ngbú adrélé lemerèbhá íbe àmi kòfalé. Di, mì kitswá ngbú adrélé tùmání má be ko.»

Yúdà ànzi ì yi ru kitswázó Làzàro ni pfu dràle

⁹ Yúdà ànzi zyandre dhi ì kòyi tàle dhi, Yésu tá Bètànìyà na dhi dre dhi, ì dré kpà lizo kònàle. Í lè tá ngbà 'i Yésu ni tà sè ko. Í lè kókpà kitswálé Làzàro Yésu dré tingálé dràdrà lésè dhi ni no dhi bvó.

¹⁰ Di kòwánà kàdrì ì dré kpà ru yízo kitswázó Làzàro ni pfu dràle.

* **12:3 12:3** Nárada kònìndhi, dò àlo tàdzí be dóro ìndi làgì be kàdrì, adrézó màlási ladhí àsà dhi 'i.

† **12:5 12:5** A adré tá làfa lò'wa kòni ki rú zi «dènàri». Dènàri kámá-na kòni ì tá làfa adrélé fèle móndí àlo dré àzi 'òle kóná àlo sè dhi tí dhi 'i.

11 Tàko ko, akódhi nda ni tà sè dhi, Yúdà ànzi zyandre dhi ì adré tá àyi kì tayí, adrézó Yésu ni ka'í.

Yésu fi Yèrúsalemà na ópí tìni

(A kònò kpà Mátáyò 21:1-11; Mároko 11:1-11; Lúkà 19:28-40)

12 Kítú bvóá dhi sè dhi, móndí zyandre alìbhá gwányá Pásikà àdhya lé nda ì dré yizoa tàle dhi, Yésu adré alìle Yèrúsalemà le.

13 Di ì dré mbira bí kì dòzo, topfòzo ába kitswálé ru kisú akódhi be. Ì adré tá loyóá dhi:

«Ósánà! Tà tani kàdré dhya adrélépi alìle Mírì ni rú sè dhi dri!

Tà tani kàdré ópí Isèrèlè ànzi kya dri!»‡

14 Di Yésu dré púnda mvá àlo dhi ni kisúzó gò, mbàzo liríle dríá, ngóro tìsìle Gíkà ni Kúlí na dhi tìni:

15 «Mì, zapi Siyónà àdhya ni, mí kòro ngá ko.

Mí nò rè ká! Ami ópí adré alìle, lírí ína púnda mvá dri.»§

16 Lókyá nda sè dhi, tà nda kòdhi kì àndu fi tá dhu rè Yésu ni lebèbhá i drína ko. Di Yésu kònga dràdrà 'ásè file áyi m̀lanzilanzì na dre dhi, ì dré nìzoá tàle dhi, à tìsì tá tà nda i Yésu ni tà dri gò, à dré tà nda kì 'òzo akódhi dré dhi be.

17 Móndyá zyandre tá Yésu ni nobhá Làzàrò ni azirà'a angalé dràdrà lèsè, indì apfòle mógó lèsè nda ì adré tá tà nda ni títí.

18 Di móndí àruka zyandre dhi ì kòyi tà líndrìga ró Yésu dré tá 'òle nda ni rúbì dre dhi, ì topfò tá kitswálé ru kisú akódhi be.

19 Di Fàrìsáyò ì dré tàzoá àyi kòfalèsè dhi: «Mì nò rè ká! Mà kitswá àmakya tà àlo 'o bwá ko. Móndyá wáyi bvò àdhya ì adré lìle akódhi vèsè!»

Yésu longó áyi dràma ni tà

20 Móndyá alìbhá Yèrúsalemà le kitswálé Gíkà ni lindrì bha gwányá nda tù dhi ì kòfalé dhi, Gíríkì àruka i tá be.

21 Di áyi nda ì dré alìzo Filípò angalépi tá Bètèsàyidà, Gàlìláyà le dhi lèsè dhi vélé gò, lizíá tíá dhi: «Atálágo, mà adré Yésu ni le nòle.»

22 Di Filípò dré lizo tà nda ni ta Andréyá dré gò, ì dré lizo rìti tàá Yésu dré.

23 Yésu dré logózóá àyi dré dhi: «Lókyá Móndí ni Mv́á dré dra m̀lanzilanzì kisúzó dhi kitswá dre.

24 Má adré tà bàti ta àmi dré: Ngánò lò'wa kòdhe dràle k̀nì na ko dhi, a ni ngbú adré kalóma. Di, lò'wa nda kòdhe ína dràle dhi, a ni lò'wa àruka kì 'a bí.

25 Dhya ángùdhi adrélépi tròle áyi tàndi ni lídrì rú dhi, a ni áyi lídrì nda ni 'o avìle. Di, dhya adrélépi áyi lídrì bvò kòndi dri dhi ni ga dhi, a ni áyi lídrì nda ni líkì adrélé kóná vèsè kólyá.

26 Dhya ángùdhi adrélépi áma tà le 'òle áma màràbà t̀nì dhi, lè akódhi nda kàdré áma lebè. Arà ángùdhi má dré adrézó lána dhi na dhi, áma màràbà nda ni adré kókpà be. Di áma Atá ni lindrì fe dhya adrélépi áma tà 'o nda dré.

27 Nyànomv́á dhi, áma togó adré lanzìle tò. Di má ni tàá ng̀nì? Má ni tsì tàá dhi, <Tátá, mí tidrì ma lókyá kizà àdhya kòndhi sè> dhi? Kóko, má atsá mána kitswálé kizà nya lókyá kòndhi sè.

‡ 12:13 12:13 A kònò Longó i 118:25-26. § 12:15 12:15 A kònò Zàkàriyá 9:9.

28 Tátá, mí kòbhà ámi rú kùle wà!» Yésu kòtá tà nda dre dhi, kúlí dré apfòzo bhù lésè tàá dhi: «Má bhà áma rú kùle dre. Má ni kpà go tódhyá rú nda ni bha kùle.»

29 Di mónyá zyandre adrèbhá tá kònàle dhi ì kòyi kúlí nda dre dhi, ì dré adrézó tàá dhi: «Kòdhi bhù tadí nì!» Aruka ni ì adrè kó tàá dhi: «Ángeló àlo dhi tà tà drá nì!»

30 Di, Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Kúlí kòdhi apfò áma tà sè ko. Di, apfò ìna àmi ki tà sè.

31 Nyànómvá kònìdhi, lókyá bvò kònìdhi ni tàbvò tàzo dhi 'i. Nyànómvá dhi, à ni ópí bvò kòndi àdhyá ni dro pfòle.*

32 Di ma ró dhi, à kòtingá ma kurú na bvò 'àsè dre dhi, má ni mónyá wáyi dhi ki asé má vélé.»

33 Yésu tà tá tà nda tadházóá dhi, í ni dra dràdrà kára ángùdhi sè ya dhi.†

34 Di mónyá zyandre nda ì logó drá dhi: «Mà yi tàle dhi, tátítrí kúlí adrè tàá dhi, Mèsíyà ni adrè kóná vésè kólyá dhi 'i. Mí adrè di mína tàá dhi, lè à kòtingá Mòndí ni Mvá bvò 'àsè dhi ngíni? Mòndí ni Mvá nda àdhi ì?»

35 Di Yésu gò tàá àyi dré dhi: «Ámi dhu rè ngádra íbe àmi kòfalé dhi lókyá tsà sè. Lè mì kàdré atsilé mì dré adrèrà'a ngádra nda íbe dhi 'á, tínimvá kòkiró àmi ko dhi bvò. Angyá ko, dhyá adrélépi atsilé tínimvá na dhi nì ìna ngalè í adrè lile ángolé ya dhi ko.

36 Mì dré adrèrà'a ngádra íbe dhi 'á dhi, mì kàdré ngádra nda ni ka'í, mì kàtsáró ànzi ngádra àdhyá ì ró be dhi bvò.» Yésu kòtá tà nda ì dre dhi, dré ngàzo lile áyi zu àyi rúsè.

Yúdà ànzi ì ka'í Yésu ko

37 Tágba Yésu dré tá tà líntríga ró bí dhi ki 'òzo àyi mi dhi, ì ka'í tá àyikya akódhi ko.

38 Di tà nda kòdhi atsa kònìni, kitswálé kúlí pròfétá Esáyà dré tá tisile kòni ì kò'oró ru be dhi bvò:

«Mírì, àdhi ka'í kúlí mà dré longólé dhi nì?

Adhi nò tà Mírì dré tadhálé àyi drígá rĩnyi ró dhi sè dhi nì?»‡

39 Di mòndí ì kitswá tá Yésu ni tà ka'í bwà ko. Angyá ko, Esáyà nda tà tá kpà dhi:

40 «Giká 'o àyi ki mĩ adùle,

àyi ki togó 'òzo tombálé,

ì kònòró ngá àyi ki mĩ sè ko,

ì kònìró tà àyi ki togó na ko,

ì kàdzáro àyi ki togó má vélé gò,

má dré àyi ki tidrízó dhi ko.»§

41 Esáyà tà tá tà nda kònìni tàko ko, nò tá ìna Yésu ni mìlanzìlanzi gò, dré akódhi ni tà tàzo.

42 Tágba kònìni dhi, mòndí zyandre dhi ì ka'í tá Yésu. Ndìndì Yúdà ànzi ki kàdrì ki àruka ì ka'í 'i. Di, ì adrè tá àyi ki tà ka'ika'í nda ni tà ta ngádra

* **12:31 12:31** «Ópí bvò kòndi àdhyá» kònìdhi Sàtáná 'i. † **12:33 12:33** «Mòndí ni Mvá ni tingama kuru na bvò 'àsè» kònìdhi adrè tà rì dhi ki tadhá. Adrè tadhá dhi, à ni Yésu ni tingá tidilé fa kipakipa dri. Adrè kókpà tadhá dhi, à ni akódhi ni tà tingá bhàle kuru akódhi ni dràma sè ìndì akódhi ni ngàma dràdrà 'àsè dhi sè. ‡ **12:38 12:38** A kònò Esáyà 53:1. § **12:40 12:40** A kònò Esáyà 6:9-10.

'á ko. Angyá ko, ì adré tá ngá ro, Fàrìsàyò ki dra àyi ki dro lèsámò dzó i lésè dhi sè.

⁴³ Tàko ko, ì adré tá àyikya rúku le kisúlé mómí i véna, rúku kisúlé Gíká véna dhi ni lavú.

Kúlí Yésu dré tàle dhi ki mómí ki tàbvó ta ni

⁴⁴ Amvolàsà dhi, Yésu dré kúlí yòzo tàzoá mómí zyandre i dré dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi áma ka'í dhi, adré ngbà 'í áma ka'í kòdhya ko, adré kókpà dhya áma amùlepi dhi ni ka'í.

⁴⁵ Dhya ángùdhi adrélépi áma no dhi, adré dhya áma amùlepi dhi ni no kòdhya.

⁴⁶ Má alì mána bvò kònidhi lé adrélé ngádra ró, kitswálé dhya ángùdhi adrélépi áma ka'í dhi kògòró véle adrélé tìnimvá na ko.

⁴⁷ Dhya àlo kàdré áma kúlí yi gò, adrézó ka'í 'òle ko dhi, má adré akódhi nda ni tàbvó ta ma ko. Tàko ko, má alì bvò kònidhi lé kitswálé mómí dvò àdhya ki tàbvó ta ko. Be ró dhi, má alì mána kitswálé mómí dvò àdhya ki tidrí.

⁴⁸ Dì, dhya adrélépi áma ga gò adrézó áma kúlí ka'í ko dhi, akódhi nda ni tàbvó tàlepi be. Kúlí má dré tàle dhi ki akódhi ni tàbvó ta kitú kùdù sè dhi ni.

⁴⁹ Tàko ko, má tà tá mána kúlí nda i áma drì sè ko. Be ró dhi, áma Atá áma amùlepi dhi fè ina tòlí tàzoá má dré dhi, má kòtà àdho tà 'i ya dhi, ìndì má kòtà tà nda ngíni ya dhi ni.

⁵⁰ Dì má ni tàle dhi, akódhi ni tòlí nda adré mómí ki adrí lídrì kóná vesé kólyá dhi ni kisú dhi be. Asà dhi, tà ángùdhi má dré adrélé tàle dhi, má adré tàá ngóro áma Atá dré tàle má kòtà dhi tìni.»

13

Yésu dzì áyi lebèbhá ki pá

¹ Gwányá Pásikà àdhya kandra dhi, Yésu ni tá tàle dhi, lókyá í dré ngàzo bvò kònidhi 'àsè lìle áyi Atá véna dhi kitswá dre dhi be. Lè tá ngbú áyi lebèbhá bvò dri dhi i tò. Dì gò adrélé àyi ki le tsàle kùdù na.

² Ìndró sè dhi, Yésu i lebèbhá ni ìbe dhi ì adré tá ngá nya. Dì Dzáborò bhà tá tà Yùdásì Ìsikàriyótá, Simónà ni mvá ni togó na, kòlefèro Yésu kàribhá i drígá.

³ Yésu ni tá tàle dhi, áyi Atá tayí tá tà títi dhi i í drígá, í angá tá Gíká velésè, ìndì í adré 'òle gòle Gíká véna dhi be.

⁴ Dì dré ngàzo misá làgàsè, kítá í dré tá asólé kítá àzya dri dhi ni avù gò, kítá àzya adózó dròle áyi kípilé 'á.

⁵ Dré yí adózó dàle kòtà na gò, kidhózó adrélé áyi lebèbhá àlo àlo dhi ki pá dzi, adrézó pá nda ki atrì kítá í dré tá dròle áyi kípilé 'á nda sè.

⁶ Kòtsa Simónà Pètèro rú dre dhi, akódhi nda dré tàzoá drá dhi: «Mírì, mí ni tsì áma pá dzi bàti?»

⁷ Yésu logó drá dhi: «Tà má dré adrélé 'òle kònidhi, mí ni rè nyànomvá ko. Dì, mí ni go tà nda ni àndu ni ndò.»

⁸ Pètèro tà drá dhi: «Kóko! Mí kitswá áma pá dzi tàdzí ko!» Yésu logó drá dhi: «Má kòdzì mi ko dhi, mí kitswá véle adrélé áma lebèlepi ró ko.»

⁹ Dì Simónà Pètèro tà drá dhi: «Mírì, kàdré kònini dhi, mí kòdzì ngbà 'í áma pá kòdhya ko, mí kòdzì kókpà áma drígá i áma drì be!»

¹⁰ Di Yésu logó drá dhi: «Adré leá dhi, dhya áyi dzilepi dre dhi kògò ngbà 'í áyi pá dzi kòdhya. Di akódhi ni rúbhá wáyi dhi ni adré ndí àko. Ami, áma lebebhá ni i, àmi kemve kpírkpírí. Di, àmi títi ko.»

¹¹ Tà tá kònini, dré tá nile àdhi adré tá 'òle áyi lefè kàribhá i drígá ni ya dhi be dhi sè. Asà dhi, tà tá dhi: «Àmi títi ni i kemve ko.»

¹² Di Yésu kòdzì àyi kì pá i akilé títi dre dhi, dré gòzo áyi kítá asó, gòzo lírlé mísá làga. Dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì nì tsì tà má dré 'òle àmi dré kòdhi ni àndu be?»

¹³ Mì adré àmikya áma zi tà tadhálépi ró, ìndì Mírì ro. Mì adré tà nda ni ta kyá, tàko ko, ma kònini bàti.

¹⁴ Di ngóro ma, àmi kì Mírì ro ìndì àmi kì tadhálépi ró ni, má dré àmi kì pá dzile dhi tíni dhi, lè mì kàdré kókpà àmi kì adrúpi kì pá dzi àmi kófalésè.

¹⁵ Tàko ko, má 'o tà kòdhi àmi dré nòle, mì kàdréro kókpà 'òá ngóro má dré 'òle àmi dré dhi tíni.

¹⁶ Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya adrélépi mārābā ro dhi lavú áyi mírì ko. Dhya mùle dhi lavú kpà dhya áyi mùlepi dhi ko.

¹⁷ Nyànomvá dhi, mì nì tà nda kòdhi i be. Di mì kàdré tà nda kì 'o dhi, Gíká nì tà tani bha àmi dri.

¹⁸ Má adré àmi wáyi dhi kì tà ta kòdhya ko. Má nì mána dhya má dré kipele dhi i dóro. Di, adré leá dhi, tà tisìle Gíká ni Kúlí na kònndhi kò'o ru: «Dhya mà dré áma mápà nyàzo túmání ába dhi alá ína i má rú nì.»*

¹⁹ Má adré tà kòdhi ni ta àmi dré drìdrì tà nda ni atsama kandrà, tà nda kònì dra ru 'o dhi, mì kòka'író dhi, ma Dhya adrélépi be dhi 'i.

²⁰ Má adré tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélépi móndí má dré mùle dhi ni ka'í dòle dóro dhi, adré áma tándi ni ka'í kòdhya. Dhya ángùdhi adrélépi áma ka'í dòle dóro dhi, adré dhya áma amùlepi dhi ni ka'í kòdhya.»

Yésu longó dhi, Yúdásì ni áyi lefè kàribhá i drígá

(A kònò kpà Mátáyò 26:20-25; Márokò 14:17-21; Lúkà 22:21-23)

²¹ Yésu kòtā tà nda i dre dhi, akódhi ni togó dré lanzìzo tò gò, dré tàzoá ngádra 'á dhi: «Má adré tà bàti ta àmi dré: Ami kì àlo ni áma lefè kàribhá i drígá.»

²² Di akódhi ni lebebhá i dré adrézò ru no, adrélé lizíá àyi kófalésè ngalè adré tá àdhi ni tà ta ya dhi.

²³ Akódhi ni lebebhá nda kì àlo dré lèle tò dhi, lírì tá adrélé akódhi làga.

²⁴ Di Símónà Pétèro dré akódhi nda ni agózó drígá sè, kòliziró Yésu nìzoá ngalè adré tá àdhi ni tà ta ya dhi.

²⁵ Di akódhi nda dré áyi bhèzo Yésu agá lizíá tíá dhi: «Mírì, dhya nda àdhi 'i?»

²⁶ Yésu logó drá dhi: «Akódhi nda dhya má dré dra mápà kígá kònndhi ni sòzo súpù na fèzoá drá dhi 'i.» Di kòso mápà kígá nda súpù na dre dhi, dré fèzoá Yúdásì Ìsikàriyótà, Símónà ni mvá dré.

²⁷ Yúdásì kòdo mápà kígá nda dre dhi, Sàtánà dré ndirì fizo akódhi léna. Di Yésu dré tàzoá drá dhi: «Tà mí dré adrélé 'òle kòdhi, mí kò'o mbèlè.»

²⁸ Di, dhya àlo àyi adrébhá tá mísá làgásè nda i kófalé dhi nì ngalè Yésu tà tá tà nda drá àdho tà sè ya dhi ko.

* 13:18 13:18 A kònò Longó i 41:10.

²⁹ Yúdási dré tá adrelé làfa líkí nì dhi sè dhi, àyi kí àruka ì adré tá kisùà dhi, kònò Yésu adré tá tǎá drá dhi, kòlì ngá gi àyi dré gwányá nì tà sè yà, kó ngalè, kòlì ngá fe lemerèbhá ì dré yà dhi.

³⁰ Dì Yúdási kòdo mǎpà kígá nda dre dhi, dré ngàzo pfòle kivrì na. Lókyá nda tá ngátsi 'i.

Yésu fè tòlì tídhí ro dhi

³¹ Dì Yúdási kópfo dre dhi, Yésu dré tǎzoá dhi: «Nyànomvá dhi, Gíká nì Mòndí nì Mvǎ nì mǐ bha lanzìle. A nì kpà áyi mǐlanzìlanzì tadhá akódhi nda rú.

³² Dì Gíká kǎdré áyi mǐlanzìlanzì tadhá akódhi rú dhi, a nì kókpà áyi Mvǎ nda nì mǐ bha lanzìle áyi tǎndi léna. Bàti, a nì akódhi nì mǐ bha lanzìle nyànomvá.

³³ Ama ànzi i, ma dhu rè àmi íbe ngbà 'í lókyá tsà sè. Mì nì áma nda. Dì, ngóro má dré tá tǎle Yúdà ànzi ì dré dhi tǐni dhi, má adré kpà tǎá nyànomvá àmi dré dhi: Mì kitswá lile àrà má dré adrézó lile lána dhi na bwà ko.

³⁴ Má adré tòlì tídhí ro kònìdhi nì fe àmi dré kòdhya: Mì kǎdré ru le àmi kòfalèsè. Ngóro má dré àmi kí lèle tò dhi tǐni dhi, àmi, mǐ kǎdré kókpà ru le àmi kòfalèsè tò.

³⁵ Mì kǎdré ru le àmi kòfalèsè kònìni dhi, mòndyá wǎyi dhi kí nǐá tǎle dhi, àmi áma lebhèbhá 'i bàti dhi be.»

Yésu longó dhi, Pétèro nì áyi ga

(A kònò kpà Mátáyò 26:31-35; Mároko 14:27-31; Lúkà 22:31-34)

³⁶ Gò Símónà Pétèro dré tǎzoá drá dhi: «Mírì, mí adré lile ángolé?» Dì Yésu logó drá dhi: «Àrà má dré adrézó lile lána dhi, mí kitswá áma lebhè lizo lána nyànomvá bwà ko. Dì, mí nì go mína áma lebhè lizo lána ndò.»

³⁷ Pétèro tà drá dhi: «Mírì, má kitswá àmi lebhè nyànomvá bwà ko àdho tà sè? Ma gǎnzi ró áma lídrì fe drázo mí dré!»

³⁸ Dì Yésu logó drá dhi: «Mí nì tsǐ àmi lídrì fe drázo má dré bàti? Má adré tà bàti ta mí dré: Drìdrì àgólòwa dré dra tsírà bhèzo dhi kandrá dhi, mí nì áma ga vèsè be na.»

14

Yésu tindrì áyi lebhèbhá kí togó

¹ Yésu gò tǎá áyi dré dhi: «Mì kòtayí àmi kí togó adrelé lanzìle ko. Mì kǎdré Gíká nì ka'í, adrézó kpà áma ka'í.

² Ama Atá nì dzó na dhi, àrà adrézó lána dhi ì be bí. Má adré lile kònàle kitswálé àrà ledé àmi dré. Kǎdré tá kònìni ko dhi, kònò má kitswá tá tǎá àmi dré ko.

³ Dì má kòlì àrà ledé àmi dré dre dhi, má nì agò àmi kí do lizo àmi íbe má bhàna, mǐ kǎdréró tǔmǎnì má be àrà má dré adrézó lána dhi na.

⁴ Mì nì látì lizo àrà má dré adrézó lile lána dhi na dhi be.»

Yésu látì lizo áyi Atá véna dhi 'i

⁵ Tòmá tà drá dhi: «Mírì, mà nì ngalè mí adré lile ángolé ya dhi ko. Mà nì kitswá látì nda nì nì ngínì?»

⁶ Dì Yésu logó drá dhi: «Ma látì 'i, tà bàti 'i, ìndì lídrì 'i. Dhya àlo kitswá lile áma Atá véna ko, kǎdré lile má 'àsè ko dhi.

⁷ Mì kòṅṅì ma be dhi, mì ni kókpa àma Atá ni ni be. Kìdhólé nyànomvã dhi, mì ñì akódhi be. Mì nò kókpa akódhi dre.»

⁸ Filípò tà drá dhi: «Mírì, mí tadhá àma dré Giká Atá wà! Kòdhi ni kitswá àma dré.»

⁹ Dì Yésu logó drá dhi: «Filípò, ma àmi ìbe kíno lésè gò, mí dré rè àma ñìzo ko? Dhya ángùdhi àma ñòlèpi dhi nò àma Atá dre. Mí adrè dì mánã táá dhi <Mí tadhá àma dré Giká Atá wà!> dhi ngíni?

¹⁰ Mí adrè tsì ka'íá dhi, ma àma Atá léna, ìndì àma Atá má léna dhi ko? Kúlí má dré adrélé tàlè àmi dré kòni i, má adrè táá àma drì sè ko. Be ró dhi, àma Atá adrélèpi adrélé má léna dhi adrè áyì ázì 'o ñì.

¹¹ Lè mì kàdré tà má dré adrélé tàlè kòni kì ka'í: Ma àma Atá léna, ìndì àma Atá má léna. Mì kàdré tà nda ni ka'í àma kúlí sè ko dhi, mì kàdré dì ka'íá tà línríga ró má dré adrélé 'òlè dhi kì tà sè.

¹² Má adrè tà bàti ta àmi dré: Dhya ángùdhi adrélèpi àma ka'í dhi ni kpá ìna tà má dré adrélé 'òlè dhi kì 'o. A ni ndìndì tà kàdrì dra tà nda kì lavúbhá dhi kì 'o, má dré adrélé lile àma Atá véna dhi sè.

¹³ Má ni tà ángùdhi mì dré dra zìlè àma rú sè dhi ni 'o, àma Atá kòkisúró mìlanzìlanzì áyì Mvãagò sè be dhi bvó.

¹⁴ Bàti, tà ángùdhi mì dré dra zìlè má tí àma rú sè dhi, má ni 'òá.»

Yésu lazì dhi, áyì Atá ni Tírì Lólo amù

¹⁵ Yésu gò táá dhi: «Mì kàdré àma le dhi, mì ni kókpa àma tòlì kì ka'í 'òlè.

¹⁶ Má ni tà zì àma Atá tí, kòfèró dhya àzya dra àmi kì drì tàlèpi dhi, kàdréro túmání àmi ìbe kóná vèsè kólyá.

¹⁷ Akódhi nda, Tírì Lólo adrélèpi tà bàti Giká àdhyã ni tadhá dhi 'i. Mòndyá bvò kòndì àdhyã ì kitswá akódhi ni kìsú bwà ko, ì dré akódhi ni ñòlè ko dhi sè, ìndì ì dré akódhi ni ñìlè ko dhi sè. Dì, àmi ró dhi, mì ñì àmíkya akódhi be, dré adrélé àmi ìbe dhi sè, ìndì dré dra adrélé àmi léna dhi sè.

¹⁸ Má kitswá àmi kì tayí adrélé kìmvoànzi ì ró ko. Má ni dra agò àmi vélé.

¹⁹ Tayí ngbà 'í lókyá tsà, mòndyá bvò kòndì àdhyã ì dré gòzo vélé àma no ko. Dì, àmi ró dhi, mì ni àmíkya àma no. Má dré adrélé lídrì ìbe dhi sè dhi, mì ni kókpa adrè lídrì ìbe.

²⁰ Kítú nda kòndì tú dhi, mì ni ñíá tàlè dhi, ma àma Atá léna, àmi má léna, ìndì ma àmi léna dhi be.

²¹ Dhya ángùdhi adrélèpi àma tòlì ìbe gò, adrézó ka'íá 'òlè dhi, akódhi nda adrè àma le ñì. Àma Atá ni dhyã adrélèpi àma le nda ni le. Dì má ni kókpa akódhi ni le, adrézó àma tadhá drá.»

²² Yùdásì, Ìsìkàrìyótá ro ko dhi, lízì tíá dhi: «Mírì, mí ni ngbà 'í àmi tadhá àma dré gò, àmi tadházó mòndyá bvò àdhyã ì dré ko àdho tà sè?»

²³ Dì Yésu logó drá dhi: «Dhya ángùdhi adrélèpi àma le dhi ni tà má dré adrélé tadhálé dhi kì ka'í 'òlè. Àma Atá ni akódhi nda ni le. Dì mà ñì lí àma kì bhà mò akódhi véna, adrézó túmání akódhi be.

²⁴ Dì, dhyã adrélèpi àma le ko dhi kitswá ìna tà má dré adrélé tadhálé dhi kì ka'í 'òlè ko. Kúlí mì dré adrélé yìlè kòdhi i, kúlí mánã 'i ko. Be ró dhi, kúlí nda ì angá àma Atá àma amùlèpi dhi vélésè.

²⁵ Má tà tà kòdhi ì àmi dré, má dré rè dhu adrèrà'a àmi ìbe dhi 'á.

²⁶ Di, áma Atá ni Dhya dra àmi ki drí tàlepi dhi ni amù áma rú sè. Akódhi nda, Tirí Lólo 'i. Kátsá dre dhi, a ni tà títi dhi ki tadhá àmi dré gò, adrézó tà títi má dré tàle àmi dré dhi ki 'o agalé àmi léna dhi ni.

²⁷ Má adrè tà kídrikídri tayí àmi dré. Má adrè áma tà kídrikídri fe àmi dré kòdha. Má adrè fèá ngóro bvò kònndhi dré adrélè fèle dhi tíni ko. Di mì kótayí àmi ki togó adrélè lanzile ko. Mì kàdrè kpà ngá ro àlomvá ko.

²⁸ Mì yi tá ma tàrà'a àmi dré dhi: «Má adrè lile, ìndì má ni dra agò àmi véle.» Mì kàdrè tá áma le bàti dhi, kònò mì ni tá lenzé má dré adrélè lile áma Atá véna dhi sè. Tàko ko, áma Atá nda kàdrì áma lavú.

²⁹ Má tà tà kòdhi ì àmi dré drìdrì tà nda ki atsama kandrá, kitswálè tà nda ì kònì dra ru 'o dhi, mì kòka'irò be dhi bvò.

³⁰ Má kitswá gòle tà ta àmi ìbe vwàvwà ro ko. Angyá ko, ópí bvò kòndi àdhya adrè àlile. Akódhi nda rìnyí àko má drìle.

³¹ Di, adrè leá dhi, mónnyá bvò kòndi àdhya ì kònì tàle dhi, má adrè áma Atá ni le, ìndì má adrè tà títi dré tàle má kò'o dhi ki 'o káyà dhi. Mì nga, mà kòlìró kònwásè!»

15

Vínò fa ì kólá ni ìbe dhi

¹ Amvolásá dhi, Yésu dré gòzo tàá dhi: «Ma vínò fa bàti dhi 'i. Áma Atá, vínò fa nda ni likilépi 'i.

² Adré kólá ángùdhi má rú adrélépi lò'wa 'a ko dhi ni ga sèle. Di, kàdrè ína kólá adrélépi lò'wa 'a dhi ni tà sè dhi, adrè kólá nzí rúá dhi ki si, kólá nda kògòro véle adrélè lò'wa 'a wáláká ni ni lavú.

³ Àmi ró dhi, mì atsa kemve kpírìkpírì, kúlí má dré tàle àmi dré dhi ì sè dre.

⁴ Lè mì kàdrè adrélè má léna, ngóro má dré adrélè àmi léna dhi tíni. Vínò fa ni kólá àlo dhi kitswá ína lò'wa 'a áyí tàndì sè bwà ko, kàdrè adrélè vínò fa rú ko dhi. Kókpà kòdhi tíni, mì kitswá àmikya lò'wa 'a bwà ko, mì kàdrè adrélè má léna ko dhi.

⁵ Ma vínò fa 'i, ìndì àmi kólá ni 'i. Dhya ángùdhi adrélépi adrélè má léna gò má dré adrézó lána dhi, akódhi nda ni lò'wa 'a bí. Tàko ko, mì kàdrè má rúsè lárá ro dhi, mì kitswá àmikya tà àlo 'o bwà ko.

⁶ Dhya àlo kàdrè adrélè má léna ko dhi, à ni akódhi nda ni bhe gàrà dri ngóro adrélè kólá bhe dhi tíni gò, dré adrézó 'yòle. A adrè kólá làsú be kònìni nda ki lomvó dàle àtsí na gò, ì dré adrézó véle.

⁷ Di, mì kàdrè àmikya adrélè má léna gò, áma kúlí ì dré adrézó àmi léna dhi, mì ni kitswá tà ángùdhi mì dré adrélè lèle dhi ni zi gò, mì dré tà nda ni kisúzó.

⁸ Mì kàdrè lò'wa 'a bí dhi, kòdhi mì adrè tadhá dhi, àmi áma lebhèhá 'i bàti gò, mì dré adrézó áma Atá ni rú bha kùle ásá.

⁹ Ngóro áma Atá dré adrélè áma le dhi tíni dhi, má adrè kókpà àmi ki le. Lè mì kàdrè ì adrélè áma lèle nda na.

¹⁰ Mì kàdrè áma tòlì ki ka'í 'òle dhi, mì ni adrè áma lèle na, ngóro má dré adrélè áma Atá ni tòlì ki ka'í 'òle, adrézó kpà akódhi ni lèle na dhi tíni.

¹¹ Má tà tà kòdhi ì àmi dré, mì kàdré áma kólénzé ìbe àmi léna, ìndì àmi ki kólénzé kògaró kitswálè títi.

¹² Tòlì má dré adrélè fèle àmi dré dhi, tòlì kònndhi 'i: Lè mì kàdrè ru le àmi kòfalésè, ngóro má dré adrélè àmi ki le dhi tíni.

13 Lèlè kàdrì lèlè àruka tíí dhi kì lavulépi dhi, kònìdhi 'i: A kòfè dhyá kì lídrì dhyá kì arúpi kì tà sè.

14 Àmi áma arúpi 'i, mì kàdré tòlí má dré adrélé fèle dhi kì 'o dhi.

15 Má adré gòlè vélé àmi kì zì màràbà ì ró ko. Angyá ko, dhyá adrélépi màràbà ro dhi nǐ ina tà áyi mírì dré adrélé 'òle dhi ì ko. Di, má adré mána àmi kì zì arúpi ì ró, má dré tà tíí má dré yìle áma Atá vélése dhi kì tadhálé àmi dré dhi sè.

16 Mì kípè tá ma àmi ko. Be ró dhi, má kípè àmi ma, àmi kì bhàzo adrélé lile lò'wa 'abe, àmi kì lò'wa nda ì kàdréro nyo. Di ásà dhi, áma Atá nì tà ángùdhi mì dré dra zìle í tí áma rú sè dhi nì fe àmi dré.

17 Tòlí mána, tòlí kònìdhi 'i: Mì kàdré ru le àmi kòfalésè.»

Móndyá bvò àdhyà ì bhà togó kònzì Yésu ì rú, lebhá nì íbe

18 «Móndyá bvò àdhyà ì kàdré togó kònzì bha àmi rú dhi, mì kòtivì ko tàle dhi, àyi nda ì bhà tá zyà togó kònzì má rú 'íká.

19 Mì kàdré tá bvò kòndì àdhyà ró dhi, kònò móndyá bvò kòndì àdhyà kì tá adré àmi kì le móndí àyikya ì ró. Di, má kípè mána àmi apfòle bvò kòndì lésè gò, mì dré adréro vélé bvò kòndì àdhyà ró ko. Asà dhi, móndyá bvò kòndì àdhyà ì adré togó kònzì bha àmi rú.

20 Lè mì kàdré kúlí má dré tá tàle àmi dré kònìdhi nì kisù: <Dhyá adrélépi màràbà ro dhi lavú áyi mírì ko.> Móndí ì kòpfo áma mǐ 'í dhi, ì nì kókpà àmi kì mǐ pfo. Í kòka'í áma kúlí 'òle 'í dhi, ì nì kókpà àmi kì kúlí ka'í 'òle.

21 Í nì tà nda kòdhi kì 'o àmi rú áma tà sè, ì dré dhyà áma amùlepi dhi nì nǐle ko dhi sè.

22 Kònò má kàlì tá tà ta àyi dré ko dhi, à kitswá tá tà bha àyi dri àyi kì tàkònzì sè ko. Di, nyànomvá dhi, àyi àyikya tà àlo ì dré kitswázó àyi kì tàrà ga àyi kì tàkònzì sè dhi àko.

23 Dhyá ángùdhi adrélépi togó kònzì bha má rú dhi, adré kókpà bhàà áma Atá rú.

24 Kònò má kò'o tá tà línríga ró dhyà àzya dré 'òle tàdzí ko dhi ì àyi kòfalé ko dhi, à kitswá tá tà bha àyi dri àyi kì tàkònzì sè ko. Di, nyànomvá dhi, ì nò tà línríga ró nda ì 'í gò, ì dré àyikya togó kònzì bhàzo má rú, ìndì áma Atá rú.

25 Í 'o kònìni kitswálé tà tisìle àyi kì tatrítrí kúlí na kònìdhi kò'oró ru be dhi bvò: <Í bhà togó kònzì má rú tà àndu àko.>*

26 Má nì Dhyà dra àmi kì drǐ tàlepi dhi nì amù àmi dré áma Atá vélése. Akódhi nda, Tirí Lólo adrélépi tà bàti tadhá, ìndì adrélépi angalé Giká vélése dhi 'i. Di kàtsá dre dhi, a nì áma tà longó àmi dré nì.

27 Àmi ró dhi, mì nì kókpà áma tà longó móndí ì dré. Tàko ko, àmi túmání má be kidhólé áma àzì nì kidhoma lésè.»

16

1 «Má tà tà kòdhi ì àmi dré, mì kòkìtswáro àmi kì tà ka'ika'í tayí ko.

2 Tàko ko, à nì àmi kì dro lísámbo dzó ì lésè. Lókyá adré ndìndì àlìle, móndyá dra àmi kì tupfúbhá todràle dhi kì kúsúà dhi, ì adré àyikya tà 'o Giká dré.

* 15:25 15:25 A kònò Longó ì 35:19; 69:5.

³ Ɔ ni 'òá kònìni, ì dré Giká Atá ni nìle ko dhi sè, ìndì ì dré áma nìle ko dhi sè.

⁴ Má tà tà kòdhi ì àmi dré, kitswálé lókyá ì dré dra tà nda ki 'òzo dhi kònì atsa dhi, tà má dré tàle àmi dré nda ì kàgáro àmi léna be dhi bvó.»

Tirí Lólo ni àzi

«Má tà tá tà nda ì àmi dré drìdrì ko, má dré tá dhu rè adrélé àmi ìbe dhi sè.

⁵ Nyànomvá dhi, má adré lile dhya áma amùlepi dhi véna. Di, dhya àlo àmi kòfalé dhi adré lizíá má tí ngalè má adré lile ángolé ya dhi ko.

⁶ Be ró dhi, kizà adré ína gàle àmi ki togó na, tà má dré tàle àmi dré nda ì sè.

⁷ Di, má adré mána tà bàti tà àmi dré: Dóro ni àmi dré dhi, má dré lile dhi. Ángyá ko, má kòli ko dhi, Dhya dra àmi ki drì tàlepi dhi kitswá alile àmi véle ko. Di, má kòli dhi, má ni mána akódhi nda ni amù àmi véle.

⁸ Akódhi kàtsá dre dhi, a ni mónnyá bvò kòndi àdhya ki tàkonzì tadhá àyi dré, adrézó Giká ni tà gyágya tadhá àyi dré, adrézó kpà tàbvó Giká dré dra tàle dhi ni tadhá àyi dré.

⁹ A ni àyi ki tàkonzì tadhá, ì dré adrélé áma ka'í ko dhi sè.

¹⁰ A ni Giká ni tà gyágya tadhá, má dré adrélé lile áma Atá véna gò, mì dré gòzo véle áma no ko dhi sè.

¹¹ A ni tàbvó Giká dré dra tàle dhi ni tadhá, Giká dré ópi bvò kòndi àdhya ni tàbvó tàle dre dhi sè.

¹² Ma dhu rè tà ìbe bí tàle àmi dré. Di, nyànomvá dhi, mì kitswá rè tà nda ki mvo bwá ko.

¹³ Di, Tirí tà bàti àdhya nda kàtsá dre dhi, a ni àmi ki tidrì tà bàti wáyi dhi léna. Ángyá ko, kitswá ína tà ta áyi drì sè ko. Be ró dhi, a ni ngbà 'í tà í dré dra yile dhi ki ta àmi dré kòdhyá. A ni kókpà tà dra atsaábhá dhi ki longó àmi dré.

¹⁴ A ni mīlanzilanzī fe má dré. Tàko ko, a ni tà í dré dra kisulé má véle dhi ki do longólé àmi dré.

¹⁵ Tà títi áma Atá àdhya ì kókpà mána 'i. Di asà dhi, má tà tá dhi, Tirí nda ni tà í dré dra kisulé má véle dhi ki do longólé àmi dré.»

Yésu ni lebhá ki kizà ni ru ladzá atsálé kólénzé ro

¹⁶ Yésu gò táá dhi: «Tayí lókyá tsà, mì dré gòzo véle áma no ko. Amvolásà dhi, gí ko, mì dré gòzo áma no.»

¹⁷ Di akódhi ni lebhá ki àruka ì dré lizizóá àyi kòfalésè dhi: «Adrè leá tàle ngíni? Tà tá dhi: «Tayí lókyá tsà, mì dré gòzo véle áma no ko. Amvolásà dhi, gí ko, mì dré gòzo áma no.» Tà tá kpà dhi: «Má adrè lile áma Atá véna.»

¹⁸ Adrè leá tàle ngíni, dré adrèrà'a táá dhi «lókyá tsà» dhi 'á dhi? Mà ni ngalè adrè àdho tà ta ya dhi ko.»

¹⁹ Yésu dré nìzoá tàle dhi, ì adrè tá tà le lizilé í tí tà nda dri dhi be gò, dré tázoá àyi dré dhi: «Mì adrè lizíá àmi kòfalésè ngalè tà má dré tàle nda ì adrè leá tàle ngíni ya dhi? Má tà tá dhi: «Tayí lókyá tsà, mì dré gòzo véle áma no ko. Amvolásà dhi, gí ko, mì dré gòzo áma no.»

²⁰ Má adrè tà bàti ta àmi dré: Mì ni àmikya àwó ngo adrézó tongólé. Di, mónnyá bvò kòndi àdhya ki àyikya lenzé. Àmi ki togó ni kizà nya. Di, kizà nda ni ína ru ladzá atsálé kólénzé ro.

²¹ Tòkó adrelépi 'òlè tilé dhi adré kizà nya, akódhi ni lókyá tizo dhi dré atsalé ànyi dre dhi sè. Di, kòti dre dhi, adré gòlè vélé áyi kizà nda ni tà kisù ko. Angyá ko, adré lenzélé dré mvá tilé apfòlè bvò dri dre dhi sè.

²² Tà nda kòdhi kókpà kònini àmi ki tà sè. Nyànomvá dhi, àmi ki togó adré gàlè kizà sè. Di, má ni go àmi ki no gò, àmi ki togó dré gòzo adrelé lenzélé. Di dhya àlo kitswá kólénzé nda ni tingá àmi ki togó lésè bwà ko.

²³ Kìdhólé lókyá nda kònàdhi sè dhi, mì kitswá gòlè vélé tà àlo lizí má tí ko. Má adré tà bàti ta àmi dré: Áma Atá ni tà ángùdhi mì dré dra zìlè í tí áma rú sè dhi ni fe àmi dré.

²⁴ Atsalé nyànomvá kònìdhi dhi, mì zi rè tà àlo áma rú sè dhi ko. Lè mì kàdré tà zi áma rú sè gò, mì kòkisúró tà nda, àmi ki kólénzé kògaró kitswálé títi be dhi bvò.»

Yésu lavú bvò kònìdhi

²⁵ «Má tà tà kòdhi í àmi dré kúlí alaala sè. Di, lókyá adrelépi alìlè dhi sè dhi, má kitswá gòlè vélé tà ta àmi dré kònini ko. Be ró dhi, má ni mána áma Atá ni tà ta àmi dré ngádra 'á.

²⁶ Lókyá nda sè dhi, mì ni adré tà zi áma Atá tí áma rú sè. Má adré tàà ko tàlè dhi, má ni tà nda ki zi áma Atá tí àmi dré ma dhi.

²⁷ Tàko ko, áma Atá ni tàndì adré àmi ki le, mì dré adrelé áma le dhi sè, ìndì mì dré ka'ìlè dhi má angá akódhi vélésè dhi sè.

²⁸ Bàti, má angá áma Atá vélésè alìlè bvò kònìdhi lé. Di nyànomvá dhi, má adré bvò kònìdhi ni tayí, gòzo áma Atá véna.»

²⁹ Di akódhi ni lebhá à tà drá dhi: «Nyànomvá dhi, mí adré vélé tà ta ngádra 'á, kúlí alaala sè ko.

³⁰ Nyànomvá dhi, mà nì tàlè dhi, mí nì tà títi dhi í be. Lè kpà à kògò tà àlo lizí mí tí dhi ko. Di ásà dhi, mà ka'í tàlè dhi, mí angá Giká vélésè káyá dhi.»

³¹ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Mì adré tsì áma ka'í nyànomvá?»

³² Mì yi rè ká! Lókyá adré alìlè, atsa kpà dre, à ni àmi ki lapé ràlè àmi àlo àlo títi dhi ki dzó í 'àsè. Mì ni áma tayí adrelé kalóma. Di, má kitswá mána adrelé kalóma ko, áma Atá dré adrelé túmání má be dhi sè.

³³ Má tà tà kòdhi í àmi dré, mì kàdréro adrelé tà kídrikídri íbe, mì dré adrelé má léna dhi sè. Bvò kònìdhi lé dhi, mì ni adré kizà nya tò. Di, mì kàdré àmikya togó tsi! Má lavú mána bvò nda dre!»

17

Yésu zi tà áyi Atá tí áyi tàndì dré

¹ Yésu kòtá tà nda í dre dhi, dré mì tingázó kurú na bhù na, tàzoá dhi: «Tátá, lókyá kitswá dre. Mí bhà àmi Mvágó ni mì lanzìlè wà, àmi Mvágó kòbhàró kókpà àmi mì lanzìlè be dhi bvò.

² Tàko ko, mí afè rìnyí akódhi dré adrezó mónyá wáyi í drìlè, kòfèró lídrì kóná vèsè kólyá dhi mónyá wáyi mí dré afèlè í dré dhi í dré.

³ Lídrì kóná vèsè kólyá nda, tà kòni 'i: adrelé mì, Giká bàti àlo kwákwá dhi ni ni dhi, ìndì adrelé Yésu Krísto mí dré amùlè dhi ni ni dhi.

⁴ Má tadhá àmi mìlanzilanzì mónyá bvò dri dhi í dré nòlè dre. Angyá ko, má 'ò àzì mí dré afèlè má dré 'òlè dhi akilé dre.

⁵ Di nyànomvá dhi, Tátá, mí bhà áma mì lanzìlè mí làga, mìlanzilanzì má dré tá adrezó ába mí làga drìdrì bvò ni bhàma kandrá dhi sè wà.»

Yésu zi tà àyi Atá tí àyi lebhèhá i dré

⁶ «Má tadhá mí móndyá mí dré adólé bvò kòndi lésè afèle má dré dhi ì dré dre. Ayi nda i tá mína 'i. Di mí afè tá àyi má dré gò, ì dré ámi kúli ka'izo 'òle.

⁷ Nyànomvá dhi, ì nǐ tàle dhi, tà títi mí dré afèle má dré dhi ì angá mí vélésè dhi be.

⁸ Tàko ko, má fè àyi dré kúli mí dré afèle má dré dhi i gò, ì dré kúli nda ki ka'izo. Di ì nǐ bàti tàle dhi, má apfò mí vélésè dhi. † ka'ì kpà tàle dhi, mí amù ma mi.

⁹ Má adré tà zi mí tí àyi nda i dré. Má adré tà zi móndyá bvò àdhya i dré ko. Be ró dhi, má adré mána tà zi àyi mí dré afèle má dré nda i dré. Angyá ko, àyi mína 'i.

¹⁰ Ngá wǎyi mána i kókpà mína 'i. Ngá wǎyi mína i kókpà mána 'i. Di má kisé milanzilanzì àyi nda i sè dre.

¹¹ Nyànomvá dhi, má adré mána lile mí véna. Má gò vélé adrélé bvò kòndhi lé ko. Di, àyi nda i dhu rè àyikya bvò kòndhi lé. Áma Atá lólo nǐ, mí kàdré àyi ki líkí ámi rú mí dré afèle má dré dhi nǐ rǐnyí sè, ì kàdréro ngá àlo ró, ngóro má dré adrélé mí be ngá àlo ró dhi tǐni.

¹² Má dré tá adrerá'a àyi íbe dhi 'á dhi, má adré tá àyi ki líkí ámi rú mí dré afèle má dré nda nǐ rǐnyí sè. Má su tá àyi rú gò, àyi ki àlo dré avizo ko, kàdré ngbà 'i mvá adrélépi tá lile dràdrà kisé dhi 'i ko dhi.* Tà nda kòdhi atsa kònni, kitswálé tà tísìle ámi Kúli na dhi ì kò'oró ru be dhi bvò.†

¹³ Nyànomvá dhi, má adré lile mí véna. Di má adré tà kòdhi ki ta má dré rè dhu adrerá'a bvò kòndhi lé dhi 'á, ì kàdréro adrélé áma kólénzé íbe, ìndi kólénzé nda kògaró àyi léna kitswálé títi.

¹⁴ Má fè àyi dré ámi kúli gò, móndyá bvò kòndi àdhya ì dré togó kòndi bhàzo àyi rú, ì dré adrélé bvò kòndi àdhya ró ko dhi sè, ngóro má dré kpà adrélé bvò kòndi àdhya ró ko dhi tǐni.

¹⁵ Má adré tà zi mí tí, mí kòtingáro àyi bvò kòndi 'àsè dhi ko. Be ró dhi, má adré mána tà zi, mí kàdréro àyi ki líkí Dhya kòndi nǐ tà sè.

¹⁶ Ayi nda i mómí bvò kòndi àdhya 'i ko, ngóro má dré kpà adrélé mómí bvò kòndi àdhya 'i ko dhi tǐni.

¹⁷ Mí kòbhà àyi twá adrélé móndyá lólo mína i ró tà bàti sè. Ámi kúli, tà bàti nda 'i.

¹⁸ Ngóro mí dré áma amùle bvò kòndhi lé dhi tǐni dhi, má adré kókpà àyi ki mu lile bvò nda 'àsè.

¹⁹ Ayi nda ki tà sè dhi, má adré áma tàndi nǐ fe adrélé ámi tà 'o, ì kàtsáro móndyá lólo mína i ró tà bàti sè.»

Yésu zi tà àyi Atá tí móndyá wǎyi dra àyi ka'ibhá dhi i dré

²⁰ «Má adré ngbà 'i tà zi mí tí àyi nda i dré ko. Má adré kókpà tà zi móndyá dra áma ka'ibhá àyi nda ki kúli sè dhi i dré.

²¹ Tátá, má adré tà zi, àyi títi nda ì kàdréro ngá àlo ró, ngóro mí dré adrélé má léna dhi tǐni, ìndi má dré adrélé mí léna dhi tǐni. Lè ì kàdré kókpà áma léna, móndyá bvò kòndi àdhya ì kòka'író dhi, mí amù ma mi.

²² Má fè àyi dré milanzilanzì mí dré afèle má dré dhi, ì kàdréro ngá àlo ró, ngóro má dré adrélé mí be ngá àlo ró dhi tǐni:

* 17:12 17:12 «Mvá adrélépi tá lile dràdrà kisé» kòndhi tá Yúdasi Ísikàriyótá 'i. † 17:12 17:12 A kòno Longó i 41:10; Yòwanì 13:18.

²³ ma àyi léna, ìndì mí má léna. Lè ì kàdré kókpa ngá àlo ró kitswálé títi, mónnyá bvò kòndi àdhya ì kònró tàle dhi, mí amù ma mi, ìndì mí adrè àyi kí le ngóro mí dré adrélé áma le dhi tíni.

²⁴ Tátá, má adrè léá dhi, mónnyá mí dré afèle má dré nda ì kàdré tùmáni má be àrà má dré adrézó lána dhi na, ì kàdréro áma m̀lanzilanzì no be dhi bvò. Mí afè má dré m̀lanzilanzì nda, mí dré tá áma lèle drìdrì bvò ni bhàma kandrà dhi sè.

²⁵ Ama Atá gyágya ni, tágba mónnyá bvò kòndi àdhya ì dré ámi nìzo ko dhi, má nì mána mi be. Mónnyá áma ka'ìbhá nda ì nì kpà tàle dhi, mí amù ma mi dhi be.

²⁶ Má 'o mi àyi nda ì dré nìle. Má ni kpà go adrélé ámi 'o ì dré nìle, kitswálé lèle mí dré adrézó áma le ásà dhi kàdréro àyi léna, ìndì áma tàndi má kàdréro àyi léna.»

18

Yésu ni rùma

(A kònò kpà Mátáyò 26:47-56; Márokò 14:43-50; Lùkà 22:47-53)

¹ Yésu kòtá tà nda ì dre dhi, ì dré ngázo lile lebèbhá ni ìbe zyàle yábhuru zìle Kèdrónà dhi ni ta'á na. Gò ì dré fizo amvù àlo òlìvè fa kya na.

² Di Yúdàsi adrélépi tá 'òle akódhi ni lefè kàribhá ì drígá dhi nì tá kpà àrà nda be. Angyá ko, Yésu ì lebèbhá ni ìbe dhi ì adrè tá ru kimó kònàle rã.

³ Di Yúdàsi nda dré Rómà ki sòdá zyandre dhi ki adrìzo í vèsè, tùmáni tépelò likíbhá àruka angábhá kòwánà kàdrì ì vélèsè ìndì Fàrisáyò ì vélèsè dhi ìbe, alìzo àyi ìbe. Ayi nda ì ru tá àtsì ì, tálá ì, ìndì àdzú ngá ìbe àyi drígá.

⁴ Di Yésu nì tá tà títi adrèbhá 'òle atsálé í rú dhi ì be gò, dré àyi kisizó àyi nda ì véna, lizíá àyi tí dhi: «Mì adrè àdhi ni nda?»

⁵ Ì logó drá dhi: «Yésu Nàzàrètá lèsè dhi.» Di Yésu tà àyi dré dhi: «Ma 'i.» Yúdàsi adrélépi akódhi ni lefè àyi drígá nda totó tá ì àyi kòfalé.

⁶ Di Yésu kòtá dhi «Ma 'i» àyi dré dre dhi, ì dré gòzo bvólé ro ledhélé kìnì mi.

⁷ Gò Yésu dré gòzo tódhya lizíá àyi tí dhi: «Mì adrè àdhi ni nda?» Ì tà dhi: «Yésu Nàzàrètá lèsè dhi.»

⁸ Di Yésu logó dhi: «Má tà tá àmi dré dhi, ma 'i dhi dre. Mì kàdré áma nda kòdhya dhi, mì tayí di mónnyá kòni ì lile.»

⁹ Tà nda kòdhi atsá tá kònìni, kitswálé kúlí Yésu dré tá tàle kònìdhi kò'oró ru: «Má tayí dhya mí dré afèle má dré dhi kí àlo avìle ko.»*

¹⁰ Gò Simónà Pèteró adrélépi tá sápi ìbe dhi, dré ngázo sápi nda ni asé gò, kòwánà kí kàdrì ni màràbà ni bí dríágo lèsè dhi ni bv̀wàzo kàle. Màràbà nda ni rú tá Málókò.

¹¹ Di, Yésu dré tázòá Pèteró dré dhi: «Mí logó sápi mína àrà ni na. Adrè léá má kòm̀vu tsì kópò kizà àdhya áma Atá dré afèle má dré mvùle ni ko?»

Yésu p̀fò Anà kandrà

¹² Gò Rómà kí sòdá nda ì, àyi kí kàdrì, tsàle Yúdà ànzi kí tépelò likíbhá nda ìbe dhi, ì dré Yésu nì ruzò adròle.

* 18:9 18:9 A kònò Yòwánì 6:39; 17:12.

¹³ I dré zya akódhi ni drizo lizo ába Anà, Kàyáfà ni andri bhàna. Kàyáfà nda tá kòwàna ki kàdrì 'i kóná nda kònadhì sè.

¹⁴ Akódhi nda tá dhya tàlepi Yúdà ànzi i dré dhi «Dóro ni, dhya àlo dré dràle mónnyá wáyi i dré dhi» dhi 'i.

Pétèró gà Yésu rè

(A kònò kpà Mátáyò 26:69-70; Márokò 14:66-68; Lúka 22:55-57)

¹⁵ Simónà Pétèró i Yésu ni lebèlepi àzaya dhi be dhi, i adré tá lile Yésu vèsè. Kòwàna ki kàdrì nǐ tá Yésu ni lebèlepi nda be go, à dré akódhi ni tayízò file Yésu vèsè kòwàna ki kàdrì nda ni bhà'álé na.

¹⁶ Di, Pétèró totó tá ina i adréle kivi na dzóti làga. Di Yésu ni lebèlepi, kòwàna ki kàdrì dré tá nile be nda dré pfozo tà ta mvátòkò adrélepi tá dzóti nda ni likí dhi be gò, dré Pétèró ni 'òzo file.

¹⁷ Gò mvátòkò adrélepi dzóti likí nda dré lizizóá Pétèró tí dhi: «Mí tsi dhya kòdhi ni lebèbhá ki àlo 'i ko?» Di, Pétèró logó dhi: «Kóko, ma 'i ko.»

¹⁸ Arà nda dré tá adréle kidhi ro dhi sè dhi, mārābà i tépelò likíbhá íbe dhi i turú tá àtsi gò, i dré àyi ki totózò làgàsà adréle yòá. Di Pétèró dré kpà àyi totózò adréle àtsi yo àyi kofalé.

Kòwàna ki kàdrì lizi tà Yésu tí

(A kònò kpà Mátáyò 26:59-66; Márokò 14:55-64; Lúka 22:66-71)

¹⁹ Dzò nda na dhi, kòwàna ki kàdrì dré Yésu ni lizizó akódhi ni lebèbhá ki tà sè, ìndì tà dré adréle tadhále dhi ki tà sè.

²⁰ Di Yésu dré logózóá drá dhi: «Má tà tá mána tà ngádra 'á mónnyá wáyi dhi i kandrà. Vèsè wáyi, má tadhá tá tà lisámò dzó i 'àsè ìndì tépelò na, àrà Yúdà ànzi wáyi dhi i dré adrézó ru kimó nda i 'àsè. Má tà tá tà àlo dhi lizu ró ko.

²¹ Mí adré di tà lizi má tí àdho tà sè? Lè mí kòlizi tà mónnyá áma kúli yibhá dhi i tí. Ayi nda i nǐ tà má dré tàle dhi i dóro.»

²² Yésu kòtà tà nda dre dhi, tépelò likíbhá ki àlo adrélepi tá ànyi làgà dhi dré akódhi ni mǐ sàzo gò, tàzoá drá dhi: «Mí adré kúli logó kòwàna ki kàdrì tí kònni?»

²³ Di Yésu logó drá dhi: «Má kòtà tà kònzi dhi, lè mí kòtadhá tà kònzi nda àma dré. Di, má kòtà tà bàti kòdhyà dhi, mí adré di áma si àdho tà sè?»

²⁴ Gò Anà dré Yésu ni mùzo bã akódhi ni adròzo ásà dhi íbe í rú lile Kàyáfà, kòwàna ki kàdrì véna.

Pétèró gò tódhyá Yésu ni ga rè

(A kònò kpà Mátáyò 26:71-75; Márokò 14:69-72; Lúka 22:58-62)

²⁵ Di Simónà Pétèró adré tá ina àtsí yo kivi na. Gò lizizóá tíá dhi: «Mí tsi akódhi ni lebèbhá ki àlo 'i ko?» Di Pétèró dré tà nda ni gazo rè, tàzoá dhi: «Kóko, ma 'i ko.»

²⁶ Gò kòwàna ki kàdrì ni mārābà àlo, adrélepi tá dhya Pétèró dré tá bí bvwàle dhi ni aró ro dhi, dré tàzoá dhi: «Má nò tsi mǐ tùmání akódhi be amvú òlívè fa kya na ko?»

²⁷ Di Pétèró dré gòzo tódhyá tà nda ni ga rè. Gbǎ lókyá nda sè dhi, àgòlòwa dré tsirà bhèzo.

Yésu pfo Pilátò kandrà

(A kònò kpà Mátáyò 27:1-2, 11-14; Márokò 15:1-5; Lúka 23:1-5)

²⁸ Ngá kòwa dre dhi, ì dré Yésu ni drizo Kàyáfá bhàlèsè, lizo ába Rómà ki gùvèrènerè ni dzò kàdrì na. Di, Yúdà ànzi Yésu ni dribhá nda ì fí tá àyikya dzò kàdrì nda na ko, ì kàtsáró ndí ró ko, ì kòkìtswáró gwányá Pásikà àdhya ni nya be dhi bvò.

²⁹ Gò Pilátò dré apfòzo àyi vélé, lizíá àyi tí dhi: «Mì adré agó kònndhi ni asikí àdho tà sè?»

³⁰ Ì logó drá dhi: «Akódhi kàdré tá drìkònze líyí 'i ko dhi, kònò mà kitswá tá alìle akódhi ni fe mí drígá dhi ko.»

³¹ Pilátò tà àyi dré dhi: «Àmi ki tàndi mì kòdo akódhi tàbvò tàle, ngóró àmi ki tátrítrí kúlí dré adrelé lèle dhi tìni.» Di Yúdà ànzi nda ì logó drá dhi: «À adré móndí pfùma dràle dhi ni logá àma dré.»

³² Tà nda kòdhi atsá tá kònini, kitswálé kúlí Yésu dré tá tàle í ni ngalè dra dràdrà kára àngùdhi sè ya dhi kò'oró ru be dhi bvò.

³³ Di Pilátò dré gòzo file àyi dzò kàdrì na gò, dré Yésu ni azizó, lizizóá tíá dhi: «Mì, mì ópí Yúdà ànzi kya 'i?»

³⁴ Yésu logó dhi: «Tà mí dré lizilé kòdhi angá àmi tàndi drìlèsè? Kó ngalè, dhya àzya tà àma tà mí dré nì?»

³⁵ Di Pilátò logó dhi: «Ma dhu Yúdà mvá 'i bàti? Àmi tàndi ni sùrú i kòwánà kàdrì ìbe dhi, ì afè mì má drígá àyi. Mí 'o àdho tà 'i?»

³⁶ Yésu logó dhi: «Àma òpì, òpì bvò kòndi àdhya 'i ko. Àma òpì kàdré tá òpì bvò kòndi àdhya 'i dhi, kònò àma màràbà ì pfu tá làpfú, má dré dhèzo Yúdà ànzi ì drígá ko dhi dre. Di, àma òpì ìna òpì kònwa dhi 'i ko.»

³⁷ Pilátò lizí tíá dhi: «Mì di mána ópí 'i?» Di Yésu logó dhi: «Mí tà kyá tàle dhi, ma ópí 'i dhi.† A ti ma ìndì má alì bvò kònndhi lé kitswálé tà bàti longó móndí ì dré. Dhya àngùdhi adrelépi tròle tà bàti rú dhi adré àma kúlí yi.»

³⁸ Di Pilátò tà drá dhi: «Tà bàti nda àdho 'i?»

A nò tà Yésu dri kitswálé dràdrà sè

(A kònò kpà Mátáyò 27:15-31; Márokò 15:6-20; Lúkà 23:13-25)

Pilátò kòtà tà nda dre dhi, dré gòzo pfòle kivì na Yúdà ànzi ì véna gò, tàá àyi dré dhi: «Má kisú mána tà àlo tà bhàzo akódhi dri dhi ko.

³⁹ Di, gwányá Pásikà àdhya tú dhi, mì adré àkodrà àma ti lizí, má kòtrìró àmi dré móndí àlo 'ìle bàdzó na dhi. Mì adré di lèà dhi, má kòtrì àmi dré ópí Yúdà ànzi kya kòdhi?»

⁴⁰ Di ì dré ngàzo trèle, yòzoá kúlí 'u'u sè dhi: «Akódhi ko! Mí kàtrì àma dré Bàràbà kòdhyà!» Di Bàràbà nda tá ìna móndí ki kodzólépi ligilé àyi ki kàdrì ì rú dhi 'i.

19

¹ Di Pilátò dré Yésu ni tayízo drìle bhwàle.

² Gò sòdá ì dré fanzi kùtsi ró dhi ni pàzo kùla ró asólé akódhi dri gò, kánzò ká asózó rúá.

³ Di ì dré adrézó alìle akódhi vélé adrelé tàá dhi: «Mòdo mí dré, ópí Yúdà ànzi kya ni!» † adré tá kpà akódhi ni mì tosá.

† 18:37 18:37 A kitswá kpà kúlí tìsile Gírìkì ti sè kòni ki ladzá kònini: «Mí adré tàá dhi, ma ópí 'i dhi mì.»

4 Gò Pilátò dré gòzo tódhya p̄fòle kivi na, tàá Yúdà ànzi i dré dhi: «Mì nò rè ká! Má adré akódhi ni 'o ap̄fòle àmi kandrà, mì kònirò dhi, má kisú mána tà àlo tà bhàzo akódhi dri dhi ko.»

5 Di Yésu dré ap̄fòzo kivi le kulá ledélé kùtsí sè dhi be í dri, ìndì kánzò ká be í rú. Pilátò dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì nò rè agó kònìdhi ká!»

6 Di kòwánà kàdrì i tépelò likíbhá íbe dhi ì kònò akódhi dre dhi, ì dré ngàzo adréle tetréle, adrézó loyóá dhi: «Mí tidí akódhi fa kipakipa dri! Mí tidí akódhi!» Di, Pilátò logó àyi dré dhi: «Àmi ki tàndi, mì do akódhi tidíle fa kipakipa dri àmi. Ma ró dhi, má kisú mána tà àlo tà bhàzo akódhi dri dhi ko.»

7 Yúdà ànzi ì logó drá dhi: «Àma, àma tátírítrí kúlí íbe. Di tátírítrí kúlí nda adré leá dhi, akódhi kòdràdrà dré àyi zìle Gíká ni Mvágó ro dhi sè.»*

8 Pilátò kòyi tà nda dre dhi, tirí dré gòzo véle akódhi ni 'o lavulé.

9 Di dré gòzo Yésu ni dri fizo ába àyi dzó kàdrì na gò, lizizóá tíá dhi: «Mí angá ángolésè?» Di, Yésu logó ína kúlí ko.

10 Pilátò gò tàá drá dhi: «Mí adré tsì kòdhi agilé má tí? Mí n̄ ko tàle dhi, ma r̄inyí íbe ngalé àmi trizo yà, kó ngalé àmi 'òzo tidíle fa kipakipa dri yà dhi?»

11 Di Yésu logó drá dhi: «Kònò Gíká kòfè tá r̄inyí nda mí dré ko dhi, mí kitswá tá tà àlo 'o má rú ko. Àsà dhi, dhya áma lefèlepi mí drígá dhi ni tàkonzì kàdrì mína ni lavú.»

12 Kidhólé lókyá nda sè dhi, Pilátò dré kidhózó adréle láti nda Yésu ni trizo. Di, Yúdà ànzi ì dré kúlí yòzo tàzoá dhi: «Mí kòtrì agó kòdhi dhi, mì Kàyisàrà ni arúpi 'i ko. Tàko ko, dhya ángùdhi adrélepi tàá dhi, ì ópí 'i dhi, adré ína ligilé Kàyisàrà rú.»

13 Di Pilátò kòyi kúlí nda dre dhi, dré Yésu ni 'òzo ap̄fòle kivi le. Gò dré lirízó lirírà adrézó mómí ki tàbvó ta dhi dri, àrà rú zìle Bhà'álé kírà sè dhi na. (Àrà nda ni rú Ebéré ti sè dhi «Gàbátà».)

14 Lókyá nda tá ànyíànyí kítú rírí, kítú adrézó tà ledé gwányá Pásikà àdhya dré dhi 'i. Pilátò dré tàzoá Yúdà ànzi ì dré dhi: «Mì nò rè àmi ki ópí kònìdhi ká!»

15 Di ì dré gòzo adréle tetréle, adrézó loyóá dhi: «Akódhi kòdràdrà! Kòdràdrà! Mí tidí akódhi fa kipakipa dri!» Pilátò lizí àyi tí dhi: «Má kòtidí tsì àmi ki ópí fa kipakipa dri?» Di kòwánà kàdrì ì logó dhi: «Àma ki ópí àzya yókódhó, ngbà 'í Kàyisàrà 'i kalóma.»

16 Gò Pilátò dré Yésu ni fèzo àyi drígá, ì kòtidíro akódhi fa kipakipa dri be dhi bvó.

Yésu ni tidima fa kipakipa dri dhi

(A kònò kpà Mátáyò 27:32-44; Mároko 15:21-32; Lúkà 23:26-43)

Di ì dré Yésu ni drizo lizo ába.

17 Akódhi dré àyi tàndi ni fa kipakipa dòzo lizo p̄fòle ába tsàle àrà adréle zìle Drífà ro dhi na. (A adré àrà nda ni rú zi Ebéré ti sè dhi «Gòlògòtà».)

18 Kònàle dhi, ì dré akódhi ni tidízó fa kipakipa nda dri. Ì dré kpà mómí r̄ ì àruka ki tidízó fa àruka ì dr̄isè, àlo ni Yésu ni dríagó lèsè, àzya ni lidzi ni lèsè, Yésu ni tàndi kítógá 'á.

19 Pilátò 'o tá wárágá tisile gò, dízoá fa kipakipa nda dri. A tsì tá dríá dhi: «Yésu Nàzàrètá lèsè dhi, ópí Yúdà ànzi kya.»

* 19:7 19:7 A kònò Lèvitiké 24:16.

²⁰ Yúdà ànzì zyandre dhi ì dré wárágà nda ni nàzo. Tàko ko, àrà Yésu ni tidizó fa dri nda tá ànyì bhàandre làga, ìndì à tisì tá wárágà nda Eberè ti sè, Làtínò ti sè, ìndì Gíríkì ti sè.

²¹ Dì àsà dhi, Yúdà ànzì kì kòwánà kàdrì ì dré lizo tàà Pilátò dré dhi: «Mí kòtisì <Opí Yúdà ànzì kya> dhi ko. Be ró dhi, mí kòtisì mána dhi: <Agó kòndhi tà tá dhi, ì opí Yúdà ànzì kya 'i.>»

²² Dì, Pilátò dré logózóá dhi: «Tà má dré tisìle kòdhi, má tisì dre.»

²³ Sòdá ì kòtidí Yésu fa kípakipa dri dre dhi, ì dré akódhi ni kítá kì dòzo lanzilé àyi su dhi ì kòfalésè àlo àlo. Dì tayí tá ngbà 'í kítá kàtswa adrélé asólé kítá àzya ì zàle dhi kòdhya. A dhi tá kítá nda ngá àlo ró, kídholé dri lésè tsàle pá na.

²⁴ Dì ì dré tàzoá àyi kòfalésè dhi: «Mà kòlasí ko. Be ró dhi, mà kòvù dzègé sè, nõzoá ngalè a ni adrè àdhi dré ya dhi.» Tà nda kòdhi atsa tá kòni, kitswálé tà tisìle Gíkà ni Kúlí na kòndhi kò'oró ru:

«Ì lanzí áma kítá ì àyi kòfalésè,

ì vù kítá mána dzègé sè.»[†]

Dì tà kòdhi tà sòdá nda ì dré 'òle dhi 'i.

²⁵ Anyì Yésu ni fa kípakipa nda làga dhi, akódhi ni andre ì adrè tá àyi kì totó, tùmání andre ni ni amvúpi be, Màriyà Kòlòpà ni tòkó be, ìndì Màriyà Màgàdàlénè be.

²⁶ Dì Yésu kònò àyi andre tùmání àyi lebèlepi í dré lèle tò dhi be dre dhi, dré tàzoá àyi andre dré dhi: «Tòkó, ámi mvá kòndhi.»

²⁷ Dré kpà tàzoá àyi lebèlepi nda dré dhi: «Ámi andre kòndhi.» Dì kídholé lókyá nda sè dhi, Yésu ni lebèlepi nda dré akódhi ni dòzo likilé í bhàna.

Yésu ni dràma

(A kònò kpà Mátáyò 27:45-56; Márokò 15:33-41; Lúkà 23:44-49)

²⁸ Amvolásà dhi, Yésu kònì, tà títi dhi ì 'o tá ru akilé dhi dre dhi, dré tàzoá dhi: «Yí lovó adrè áma 'o.» Tà tá kòni kitswálé tà tisìle Gíkà ni Kúlí na dhi kò'oró ru be dhi bvó.[‡]

²⁹ Lidrí àlo galepi vìnégàrì sè dhi tá kònàle. Dì sòdá nda ì dré ngá vòdhovódho dhi ni adózò sòle vìnégàrì nda léna, dròzoá fanzì rú zìle isópè dhi silé gò, tìngázóá kuru bhàle Yésu tí.

³⁰ Dì Yésu kòmvu vìnégàrì nda dre dhi, dré tàzoá dhi: «Tà títi dhi ì 'o ru akilé dre.» Dré dñì abhézó gò, àyi lídrì tayízó lile.

³¹ Kítú nda tá kítú adrézó tà ledé sàbátù kandrá dhi 'i. Dì Yúdà ànzì kì kàdrì ì lè tá àyikya, sàbátù nda dré àbvò nda kì kile fa kípakipa ì dri dhi ko. Tàko ko, sàbátù nda tá ína kàdrì, dré dhèle Pásikà tú dhi sè. Àsà dhi, ì dré Pilátò ni ti lizizó, kò'oró dhya tidilé fa ì dri nda kì pá tonòle, ìndì àyi kì àbvò tìrìlé fa nda ì drilésè.

³² Dì sòdá ì dré lizo dhya àlo tidilé tùmání Yésu be dhi ni pá kì tonò. Gò ì dré kpà dhya àzya tidilé dhi ni pá kì tonòzo.

³³ Dì, ì kòtsa Yésu rú dre dhi, ì dré kisúzóá dhi, drà dre. † tonò di pá ni ì ko.

³⁴ Dì, sòdá nda kì àlo dré ína Yésu ni sòzo gàrànzì 'á dillì sè gò, gbã kòdhwa, kàrí dré apfòzo yí be.

[†] 19:24 19:24 A kònò Longó ì 22:19. [‡] 19:28 19:28 A kònò Longó ì 22:16; 69:22.

35 Dhya tà nda kòdhi ki nòlepi mì sè dhi adrè tà nda ki longó nì. Di tà dré adrélé longólé nda i, tà bàti 'i. Akódhi nda nì tàle dhi, í adrè tà bàti ta dhi be. Adrè tà nda ki longó, mì kòka'író kpà tà nda i be dhi bvó.

36 Tà nda kòdhi atsá kònini, kitswálé tà tisile Giká ni Kúlí na kònìdhi kò'oró ru: «À kitswá akódhi ni fà ki àlo ŋo ko.»[§]

37 Tà àzya Kúlí nda na dhi adrè kpà tàá dhi: «† ni dhya ì dré sòle dhi ni no.»*

Yésu ni rúbhá bhàma mógó na dhi

(A kònò kpà Mátáyò 27:57-61; Mároko 15:42-47; Lúka 23:50-56)

38 Amvolásà dhi, agó àlo rú be Yòséfa angalépi Arimátáyà lésè dhi dré lizo Pilátò ni ti lizi, kòferò láti í dré Yésu ni rúbhá dòzo bhàle mógó na. Yòséfa nda tá Yésu ni lebhéhá ki àlo 'i. Di, adrè tá ina akódhi ni lebhé lùzu ró, dré tá adrélé Yúdà ànzi ki kàdrì ki ro dhi sè. Di Pilátò dré tà nda ni ka'izo gò, Yòséfa dré lizo rúbhá nda ni do.

39 Nìkòdémò atú lilepi Yésu véna ngátsi sè dhi dré kpà lizo Yòséfa be. Akódhi nda do tá dò tàdži be dóro ledélé mìrè sè ìndì àlówè sè dhi ànyànyi kilò nyadhi-àlo-drì-mudrì.†

40 Di àyi rìti nda ì dré Yésu ni rúbhá dòzo, lambélé kítá kàtswákàtswa dhi ì sè gò, dò nda ni dàzo rúa, ànzya gà Yúdà ànzi ì dré adrélé 'òle àbvò sizo dhi tìni.

41 Amvú àlo dhi tá ànyi àrà Yésu ni tidízo fa kipakipa dri nda làga. Amvú nda na dhi, à ga tá mógó tídhí dhi kírà na. A bhà tá rè móndí lána ko.

42 Di kítú nda dré tá adrélé kítú adrézó tà ledé sàbátú kandrá dhi 'i sè dhi, ìndì mógó nda dré tá adrélé ànyi dhi sè dhi, ì dré Yésu ni rúbhá bhàzo kònàle.

20

Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi

(A kònò kpà Mátáyò 28:1-8; Mároko 16:1-8; Lúka 24:1-12)

1 Drùbhì kínó ngá pfùñpfùñ, kítú ni àlo pòsò àdhyà sè dhi, Màríyà Mágadàlèné dré ngàzo lile mógó na. Dré nòzoá dhi, à tingá kírà mógó nda tisè dre.

2 Di dré ràzo Simónà Pétèrò ki kisú túmání Yésu ni lebhélepi àzya dré lèle tò dhi be gò, tàzoá àyi dré dhi: «À do Mírì mógó lésè lizo ába dre. Mà nì ngalè à bhà akódhi ángolé ya dhi ko!»

3 Di Pétèrò ì Yésu ni lebhélepi àzya nda be dhi ì dré ngàzo láti do lizo mógó na.

4 Àyi rìti nda ì adrè tá ràle rarà. Di, Yésu ni lebhélepi àzya nda dré ina ràzo sírì tsàle mógó na drìdrì Pétèrò kandrána.

5 Dré tandizo kítá kàtswákàtswa tayílè dhi ki no mógó na. Di, fi tá ina lána ko.

6 Simónà Pétèrò adrélépi tá aralé akódhi vèsè dhi dré kpà atsázó gò, file ndirì mógó na. Dré kítá kàtswákàtswa tayílè nda ki nòzo,

§ 19:36 19:36 A kònò Pfòma 12:46; Ngá nàma 9:12; Longó ì 34:21. * 19:37 19:37 A kònò Zàkàriyà 12:10. † 19:39 19:39 «Mírè» ì «àlówè» be kòni ì, ngá tàdži be dóro angábhà mbi lésè yà, ngalè fa lésè yà dhi 'i. Yúdà ànzi ì adrè tá ngá nda ki adó dò tàdži be dóro dhi ni ledézó àsà gò, adrézó dò nda ni da àbvò rú, àbvò nda ni sima kandrá.

7 kítá tá Yésu ni drī ndràzo ásà dhi be. A pa tá kítá nda bhàle gàrà dri, àrà twá kítá kàtswákàtswa nda kya rúsè dhi na.

8 Di Yésu ni lebèlepi àzya atsálépi tá drīdrī nda dré kpà fizo mógó na. Dré tà nda ni nòzo gò, ka'izoá.

9 (Tàko ko, atsálé kònàdhi dhi, tà tisàle Giká ni Kúlí na dhi fī tá dhu rè àyi drīna ko. Di ì nī tá rè ko tàle dhi, lè tá Yésu kònga dràdrà 'ásè dhi.)

10 Gò akódhi ni lebèbhá nda ì dré gòzo nzìle àyi bhàna.

Yésu agá Màrìyà Màgàdàlèné kandrà

(A kònò kpà Mátáyò 28:9-10; Mároko 16:9-11)

11 Di, Màrìyà totó tá ína ì adrélé ngòle kivì na mógó nda làga. Dré tá adrérà'a ngòle dhi 'á dhi, dré tandīzo ngá no mógó na gò,

12 ángéló rī kítá kemve asóbhá àyi rú dhi ki nòzo. Àyi nda ì lírì tá àrà tá Yésu ni rúbhá bhàzo dhi 'á, àlo ni àrà drī ni ni bhàzo dhi lésè, àzya ni àrà pá ni ni bhàzo dhi lésè.

13 Di ì dré lizizóá tíá dhi: «Tòkó, mí adrè ngòle àdho tà sè?» Akódhi logó àyi dré dhi: «Á do áma Mírì dre. Má nì ngalè à bhà akódhi ángolé ya dhi ko.»

14 Kòtà tà tà nda dre dhi, dré àyi alázó Yésu ni no adrérà'a àyi totó kònàle. Di, nī tá ína tàle dhi, Yésu 'i dhi ko.

15 Yésu dré lizizóá tíá dhi: «Tòkó, mí adrè ngòle àdho tà sè? Mí adrè àdhi ni nda?» Màrìyà adrè tá ína kisùá dhi, akódhi nda tá amvú líkílépi 'i. Dré di tàzoá drá dhi: «Atálágó, mí kòdo akódhi mì dhi, mí tà má dré mì bhà akódhi ángolé ya dhi, má kòlìrò akódhi ni adó.»

16 Yésu tà drá dhi: «Màrìyà!» Di Màrìyà dré àyi alázó akódhi vélé, tàá drá Ebèrè ti sè dhi: «Ràbbúnì!» (Rú nda kòdhi adrè làá tàle dhi «Tà tadhálépi».)

17 Di Yésu tà drá dhi: «Mí ru ma ko. Tàko ko, má mbà rè áma Atá véna ko. Di, mí lì mína áma adrúpi ì véna tàá àyi dré dhi, má adrè mbàle áma Atá adrélépi kpà àmi ki Atá ro dhi véna. Má adrè mbàle áma Giká adrélépi kpà àmi ki Giká ro dhi véna.»

18 Di Màrìyà Màgàdàlèné dré lizo longóá akódhi ni lebèbhá ì dré dhi: «Má nò mána Mírì dre!» Gò dré tà akódhi dré tá tàle ì dré dhi ki longózo àyi dré.

Yésu agá àyi lebèbhá ì kandrà

(A kònò kpà Mátáyò 28:16-20; Mároko 16:14-18; Lúkà 24:36-49)

19 Kítú ni àlo pòsò àdhya nda ni ndrò sè dhi, Yésu ni lebèbhá ì kimó tá ru dzó àlo na, dzótì ki atsúzo gágá, ì dré tá adrélé Yúdà ànzi ki kàdrì ki ro dhi sè. Di Yésu dré alizo àyi totó àyi ki kítógá 'á gò, tàá àyi dré dhi: «Tà kìdrìkìdrì kàdré àmi íbe!»

20 Kòtà tà nda dre dhi, dré àyi drígá ki tadházó àyi dré àyi gàrànzì be. Di akódhi ni lebèbhá nda ì dré lenzézó tò, ì dré àyi ki Mírì nda ni nòle dhi sè.

21 Di Yésu dré gòzo tódhyá tàá àyi dré dhi: «Tà kìdrìkìdrì kàdré àmi íbe! Ngóro áma Atá dré áma amùle dhi tìni dhi, má adrè kòkpà àmi ki mu.»

22 Kòtà tà nda dre dhi, dré la'a vòzo àyi dri gò, tàzoá àyi dré dhi: «Mì kòkisú Tírì Lólo wà!»

23 Dhya ángùdhi mì dré dra tàkonzì ni ni trizo dhi, Giká ni kókpà akódhi nda ni tàkonzì tri. Dhya ángùdhi mì dré dra tàkonzì ni ni trizo ko dhi, Giká kitswá kókpà akódhi nda ni tàkonzì tri ko.»

Yésu tadhá i Tòmá dré

24 Di, Tòmá, adréle kpà rú zile Làtí, Yésu ni lebèbhá mudrí-drì-rì dhi ki àlo dhi, tá ina àyi kòfalé yókódhó Yésu dré tá alirà'a.

25 Di Yésu ni lebèbhá àruka nda ì dré tàzoá drá dhi: «Mà nò Mírì dre!» Di, akódhi logó àyi dré dhi: «Má kònò nǎrì ki fúdrì akódhi ni drígálé 'á, áma drígámbílí sòzo lána gò, áma drígá sòzo akódhi ni garànzi na ko dhi, má kitswá mána ka'íá bwà ko!»

26 Di kítú nzi-drì-na àmvolèsè dhi, Yésu ni lebèbhá ì dré gòzo tódhyá ru kimó dzó nda na. Tòmá tá ina àyi kòfalé be. Tágba à dré tá dzóti nda ki atsúzó dhi, Yésu dré alizo àyi totó àyi ki kítógá 'á gò, taa àyi dré dhi: «Tà kàdrìkàdrì kàdré àmi íbe!»

27 Gò dré tàzoá Tòmá dré dhi: «Mí so àmi drígámbílí kònwa. Mí nò áma drígá i. Mí so kpà àmi drígá áma garànzi na. Mí kòtayí tà kayima gò, adrézó áma ka'í!»

28 Di Tòmá tà drá dhi: «Áma Mírì, áma Giká!»

29 Gò Yésu dré tàzoá drá dhi: «Mí adré áma ka'í, mí dré áma nòle dre dhi sè. Di, kólénzé ina mónnyá adrébhá áma ka'í áma no àko ró dhi ì dré!»

Tà búkù kònìdhi ni tisìzo dhi

30 Yésu 'o tá tà lindriga ró àruka bí dhi i àyi lebèbhá i mi. A tisì tà nda i búkù kònìdhi léna ko.

31 Di, à tisì tà kòdhi i, mì kòka'író dhi, Yésu Mèsiyá 'i, ìndì Giká ni Mváagó 'i gò, àmi ki tà ka'íka'í nda sè dhi, mì kàdré ró lídrì íbe akódhi léna be dhi bvó.

21

Yésu tadhá i àyi lebèbhá nzi-drì-rì dhi i dré

1 Amvolásà dhi, Yésu dré gòzo tódhyá àyi tadhá àyi lebèbhá i dré tǎpǎriandre Tìbèriyá àdhya mìle.* Tà nda 'o ru kònìni:

2 Simónà Péteró, Tòmá adréle kpà rú zile Làtí dhi, Nàtànàyélè angálépi Kánà Gàllílayà le dhi lèsè dhi, Zèbèdáyò ni ànziàgò i, tsàle Yésu ni lebèbhá rì àruka íbe dhi i tá túmǎní tǎpǎriandre nda mìle.

3 Di Simónà Péteró dré tàzoá àyi dré dhi: «Má adré lìle kosyá bhe.» I tà drá dhi: «Mà ni kpà lí túmǎní mí be.» Di ì dré tombàzo bwátù na gò, lìle kosyá bhe yí ni tǎlí na. Di, ngátsi nda sè dhi, ì kisé tá àyikya ngá àlo ko.

4 Ngá kòwa dre dhi, Yésu totó tá i adréle tǎpǎriandre nda mìle. Di, akódhi ni lebèbhá ì nǐ tá àyikya tàle dhi, dhya nda Yésu 'i dhi ko.

5 Di Yésu dré kúlí yòzo tàzoá àyi dré dhi: «Áma ànzi i, mì ru tsì kosyá 'í?» I logó drá dhi: «Kóko.»

6 Di Yésu tà àyi dré dhi: «Mì kòbhe àmi ki kimbá bwátù ni dríagó lèsè gò, mì kòkisúró kosyá.» I dré di bhèzoá gò, ì dré kitswázó kimbá nda ni asé bwà ko, kosyá dré gàle lána zyandre ró dhi sè.

* 21:1 21:1 «Tǎpǎriandre Tìbèriyá àdhya» kònìdhi tá rú àzya tǎpǎriandre Gàllílayà àdhya dré dhi 'i.

⁷ Di Yésu ni lebèlepi dré lèlè tò dhi dré tàzoá Pétèró dré dhi: «Mírì 'i!» Símónà Pétèró kòyi akódhi tǎrà'a dhi «Mírì 'i» dre dhi, dré kítá í dré tá ngìlè í rúsè kítswázó kosyá bhe dhi ni adózó asólé í rú gò, áyi bhèzo yí na.

⁸ Yésu ni lebèbhá àruka nda ì dré kpà gòzo bwátù be, adrélé kimbá gàlepi kosyá sè bí nda ni se ànvòràmvò. Angyá ko, ì vwà tá yí m̀lèsè ko, ngbà 'í ànyànyì mèterè nyadhi-nzi.

⁹ † kòtsa sílè kìnì mi dre dhi, ì dré àtsí turulé dhi ni nòzo, túmáni kosyá tobhàlè dríá dhi fbe, ìndì m̀pà be.

¹⁰ Di Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì alì kosyá àruka mì dré rùlè dhi fbe.»

¹¹ Di Símónà Pétèró dré mbàzo bwátù na gò, kimbá nda ni asé apfòlè kìnì mi. Kimbá nda ga tá kosyá kàdrìkàdrì kámá-àlo-drì-nyadhi-ri-drì-mudrì-drì-na dhi ì sè. Di, tágba kosyá nda ì dré tá adrézó zyandre ró dhi, kimbá nda tiki tá ko.

¹² Yésu dré tàzoá àyi dré dhi: «Mì alì ngá nya.» Akódhi ni lebèbhá nda ki àlo lizí tá ngalé akódhi àdhi 'i ya dhi ko. Tàko ko, ì n̄ tǎlè dhi, akódhi Mírì 'i káyà dhi be.

¹³ Di Yésu dré áyi kisízó ànyì àyi làga, m̀pà nda ni adó lanzílè àyi dré. Dré kpà 'òzoá kònini kosyá nda ì sè.

¹⁴ Di kòridhi, vèsè ni na Yésu dré áyi tadházó áyi lebèbhá ì dré, áyi ngàma dràdrà 'àsè dhi ànvólèsè dhi 'i.

Yésu i Pétèró be dhi

¹⁵ † kònnya ngá dre dhi, Yésu dré tàzoá Símónà Pétèró dré dhi: «Símónà, Yòwánì ni mvá, mí adrè áma le bàti àyi kòni kya ki lavú?» Akódhi logó drá dhi: «Áyíya, Mírì, mí n̄ tǎlè dhi, má adrè ámi le dhi be.» Di Yésu tà drá dhi: «Mì kàdré áma kábilígyà ànzì ki líkí.»

¹⁶ Yésu gò akódhi ni lizí vèsè ni r̄ sè tàzoá dhi: «Símónà, Yòwánì ni mvá, mí adrè áma le bàti?» Akódhi logó drá dhi: «Áyíya, Mírì, mí n̄ tǎlè dhi, má adrè ámi le dhi be.» Di Yésu tà drá dhi: «Mì kàdré áma kábilígyà ki líkí.»

¹⁷ Yésu gò akódhi ni lizí vèsè ni na sè tàzoá dhi: «Símónà, Yòwánì ni mvá, mí adrè áma le?» Kizà dré Pétèró ni 'òzo, Yésu dré tá lizílè tíá vèsè ni na sè dhi «Mì adrè áma le?» ya dhi sè. Di Pétèró dré logózóá drá dhi: «Mírì, mí n̄ mína tà títi dhi ì be. Mì n̄ tǎlè dhi, má adrè ámi le dhi be!» Di Yésu tà drá dhi: «Mì kàdré áma kábilígyà k̄ líkí.»

¹⁸ Má adrè tà bàti ta mí dré: Mì dré tá adrérà'a kàdhúra ro dhi 'á dhi, mí adrè tá ámi tándi ni káfà 'i ámi kípilé 'á gò, mí dré adrézó lile àrà ángùdhi mí dré adrézó lile lile lána dhi na. Di, mí kònì dra atsó màlìga ró dhi, mí ni mína ámi drígá ki kidzì gò, dhya àzya dré ámi káfà 'izo ámi kípilé 'á, ámi drizo lizo mí be àrà mí dré lèzo lile lána ko dhi na.»

¹⁹ Yésu tà tá kònini tadházóá dhi, Pétèró ni dra dràdrà kárá ángùdhi sè ya dhi, ìndì akódhi ni dràdrà nda ni lindrì fe Giká dré ngini ya dhi. Di Yésu kòtá tà nda dre dhi, dré tàzoá drá dhi: «Mì kàdré áma lebè!»

Yésu i akódhi ni lebèlepi dré lèlè tò dhi be dhi

²⁰ Gò Pétèró dré áyi alázo, Yésu ni lebèlepi dré lèlè tò dhi ni no adrérà'a alilè àyi vèsè. (Akódhi nda tá dhya áyi bhèlepi Yésu agá mísá làga gò, lizíá tíá dhi «Mírì, àdhi ni ámi lefè kàribhá ì drígá n̄?» ya dhi 'i.)†

† 21:20 21:20 A kònò Yòwánì 13:25.

²¹ Dì Pètèró kònò akódhì nda dre dhi, dré lizízóá Yésu tí dhi: «Mírì, kàdré dhi dhya kònìdhi nì tà sè dhi, tà nì nì adré ngínì?»

²² Yésu logó drá dhi: «Má kòlè akódhì kàdré lídrì ìbe tsàlè lókyá má dré dra agòzo dhi 'á dhi, kòdhi ámì tà 'ì? Mí, mí kàdré mína áma lebè!»

²³ Dì tà nda sè dhi, rúbí dré la'úzó Yésu nì ka'ìbhá ì kòfalé tàá dhi, akódhì nì lebèlepi nda kitswá ìna dràle ko. Tákò, Yésu tà tá dhi, dhya nda kitswá dràle ko dhi ko. Be ró dhi, tà tá ìna dhi: «Má kòlè akódhì kàdré lídrì ìbe tsàlè lókyá má dré dra agòzo dhi 'á dhi, kòdhi ámì tà 'ì?»

²⁴ Yésu nì lebèlepi nda, dhya tà nda kòdhi ki nòlepi m̀ sè gò, dré adrézó tà nda ki longó, adrézó tìsìá wárágà kònìdhi léna dhi 'ì. Mà n̄ tàle dhi, tà dré adrélé longolé nda ì tà bàti 'ì dhi be.

²⁵ Yésu 'o tá kpà tà àruka ì b̄. Má adré kisùá dhi, kònò à kòtìsì tá tà nda ì àlo àlo títì búkù ì léna dhi, àrà búkù nda ki tobhàzo bvò kònìdhi lé dhi nì tá adré yókódhó.

Tà àpóstolò ì dré 'òle dhi i

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tsìlepi dhi tá Lùkà 'i. Akódhi nda tá Pólò ni atsiàmù ki àlo 'i (16:10, àruka ni ìbe), ìndì akódhi ni àziàmù ki àlo 'i (2 Timótéyò 4:11; Kòlósáyì 4:14). Kònìdhi búkù Lùkà dré tsìle dhi ni rì 'i. Akódhi ni búkù ni àlo rú zìle «Rúbì Tani Lùkà dré tsìle dhi» léna dhi, adré tà tífí Yésu dré 'òle ìndì tadhálé, kidhólé áyi àzì ni kidhoma lésè, tsàle kítù áyi dorà'a bhù na dhi 'á dhi ki tífí (1:1-2). Akódhi ni búkù ni rì kònìdhi léna dhi, adré tà àpóstolò ì dré 'òle dhi ki tífí kòdhya. Adré di móndyá Yésu ni ka'ìbhá drìdrì dhi ì kisú tá Tírì Lólo gò, ì dré Yésu ni Rúbì Tani longózó Yèrúsalmè na, bvò Yúdáyà àdhya na ìndì Sàmàriyà àdhya na, tsàle byá bvò ni kùdù na ngìni ya dhi ni tífí (1:8). Adré kpà tadhá dhi, Gíká kidhó rè zyá Rúbì Tani nda ni mu Yúdà ànzi i véna gò, dré kpà mùzoá móndyá sùrú twá ro dhi i véna. Di tà Gíká dré kisùle 'òle kínò lésè gò kidhózó 'òá Yúdà ànzi i kòfalé dhi, adré 'òá kitswálé tífí móndyá ka'ìbhá Ekèlèzyà le dhi i kòfalé.

Tà kàdrì àruka Lùkà dré adrézó tà ni ki tsìsè dhi i kòni 'i: (1) Tírì Lólo ni àzì móndyá ka'ìbhá i léna dhi; (2) móndyá ka'ìbhá dhi ki lídrì ladzama atsálé Krísto àdhya tíni dhi; (3) móndyá ka'ìbhá dhi ki àzì lizo Rúbì Tani longó sùrú tífí i dré dhi; (4) móndyá ka'ìbhá dhi ki mǐ pfòma ìndì áyi ki togó tsìma àzì tayílé áyi drígá dhi na dhi.

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Yésu ni ka'ìbhá ki 'òma adrélé gànzi ró akódhi ni àzì 'o dhi (1:1-2:47)
- 2) Móndyá ka'ìbhá dhi ki àzì Yésu ni Rúbì Tani longózó Yèrúsalmè na dhi (3:1-8:3)
- 3) Móndyá ka'ìbhá dhi ki àzì lizo Rúbì Tani longó bvò Yúdáyà àdhya na ìndì Sàmàriyà àdhya na dhi (8:4-12:25)
- 4) Pólò ni àzì lizo Rúbì Tani longó móndyá sùrú twá ro dhi i dré dhi (13:1-28:31)
 - a) Pólò ni atsí andre ni àlo (13:1-14:28)
 - b) Ru kisuma Yèrúsalmè na dhi (15:1-35)
 - c) Pólò ni atsí andre ni rì (15:36-18:22)
 - d) Pólò ni atsí andre ni na (18:23-21:16)
 - e) Pólò ni rùma Yèrúsalmè na dhi, ìndì akódhi ni lìma Rómà na dhi (21:17-28:31)

Yésu lazì áyi ka'ìbhá i dré dhi, ì ni Tírì Lólo kisú

¹ Atálágó Tèyòfilè, áma búkù drìdrì dhi léna dhi, má tsìsè tá tà tífí Yésu dré 'òle ìndì tadhálé, kidhólé áyi àzì ni kidhoma lésè,

² tsàle kítù áyi dorà'a bhù na dhi 'á dhi i.* Drìdrì akódhi ni dòzo dhi kandrá dhi, lazì tá tà àpóstolò ì dré tá kipele dhi i dri Tírì Lólo ni rinyì sè.

³ Tàko ko, akódhi ni dràma àmvolésè dhi, tadhá tà áyi tàndi vésè be bǐ áyi nda i kandrá gò, dré tà bǐ dhi ki 'òzo tadházóá ngádra 'á dhi, i lídrì

* 1:2 1:2 Búkù drìdrì Lùkà àdhya «Rúbì Tani Lùkà dré tsìle dhi» 'i. A kònò Lùkà 1:1-4.

íbe káyà dhi. Agá tá àyi kandrà tà ta àyi dré Giká ni Opì ni tà dri kítú nyadhì-rĩ.

⁴ Kítú àlo, Yésu dré tá adrerà'a ngá nya àyi íbe dhi 'á dhi, lazí tá tà àyi dri kònini: «Lè mì konga Yèrúsalmà 'àsè ko. Be ró dhi, mì kádré tà áma Atá dré lazilé gò, má dré tà ni ni tàzo àmi dré dhi ni letè.

⁵ Tàko ko, Yòwàni fè tá ina bàtisimò mómá i dré dhi yí sè. Di, tayí ngbà 'í lókyá tsà, mì dré àmikya bàtisimò kisúzó Tirí Lólo sè.»†

Giká do Yésu bhù na

⁶ Àpóstolò nda ì kòkimó ru Yésu làga dre dhi, ì dré lizizóá tíá dhi: «Mírì, mì ni go ísèrelé ànzi ki òpì bha àyi totó tódhyá gbã lókyá kònidhi sè?»

⁷ Di Yésu logó àyi dré dhi: «Lókyá indì kítú áma Atá dré bhàle àyi tàndi ni rĩnyí sè dhi ki nima, àmi ki tà 'i ko.

⁸ Di, lókyá Tirí Lólo dré dra asízó àmi ki asó dhi tú dhi, mì ni rĩnyí kisú. Gò mì dré áma tà mì dré nòle indì mì dré yile dhi ki longózo kidhólé Yèrúsalmà 'a, bvò Yùdáyà àdhyà na, bvò Sàmàriyà àdhyà na, tsàle byá bvò ni kùdù na.»

⁹ Yésu kòtà tà nda i dre dhi, Giká dré akódhi ni dòzo bhù na àyi misè gò, ndùrùku dré akódhi ni kimózo.

¹⁰ Di dré tá adrerà'a mbàle, indì ì dré adrerà'a ngá no bhù na dhi 'á dhi, àgo rì kítá kemve asóbhá àyi rú dhi ì dré agázó ngbõ ró àyi mìle gò,

¹¹ tàà àyi dré dhi: «Àmi mómnyá Gàliláyà àdhyà ni i, mì totó àmi adrelé ngá no bhù na àdho tà sè? Yésu dòle àmi vélésè bhù na kòdhi ni agò lasù be ngóro mì dré akódhi ni nòle mbàrà'a bhù na dhi tìni.»

A zì Mátýà àzì do Yùdàsì ni àrà 'a

¹² Gò àpóstolò nda ì dré sizo kóngó Olivè fa kya drìlèsè, atsí kitswálé tòle sàbátù tú bwà dhi ni to gòzo Yèrúsalmà na.‡

¹³ † kòtsa bhàandre nda na dre dhi, ì dré fizo mbàle dzó 'a kile kurú na ì dré tá adrezó adrelé lána dhi na. Àyi nda ì tá: Pètèró, Yòwàni, Yàkòbhò, Andréyá, Filipò, Tòmá, Bàràtòlómáyò, Mátáyò, Yàkòbhò (Aláfáyò ni mvá), Símónà (dhyà adrelépi tá àtsi ró àyi sùrú ni tà sè dhi), tsàle Yùdàsì (Yàkòbhò ni mvá).

¹⁴ Àyi nda ì adré tá ru kimó títi, adrelé tà ta Giká be togó àlo sè landè àko ró. † adré tà 'òà kònini túmání tòkò àruka íbe, Màriyà Yésu ni andre be, indì adrúpi ni íbe.

¹⁵ Kítú nda kòna ki àlo sè dhi, Yésu ni ka'ibhá ànyànyì kámá-àlo-drì-nyadhì-àlo dhi ì kimó tá ru. Gò Pètèró dré ngàzo àyi totó àyi kòfalé tàà dhi:

¹⁶ «Áma adrúpi i, adré tá leà dhi, tà Tirí Lólo dré tá longólé Dàwidì tí Yùdàsì ni tà dri gò, tisizoá Giká ni Kúlí na dhi kò'o ru. Yùdàsì nda fè tá ina ì dhyà Yésu ni lebhá rùle dhi ki adrì dhi nì.

¹⁷ Akódhi tá áma ki àlo 'i, indì Mírì tayí tá àzì kònidhi àma drígá akódhi be.

¹⁸ Làfa akódhi dré kisulé tà kònzi í dré 'òle nda sè dhi sè dhi, gí tá amvú gò, dhèzo amvú nda na tsílitsili ró, 'a lafulé gò, fí ni ì dré adàzo títi kìnì mí.

† 1:5 1:5 A kònò Mátáyò 3:11; Mároko 1:8; Lúka 3:16; Yòwàni 1:33. ‡ 1:12 1:12 «Atsí kitswálé tòle sàbátù tú bwà» kònidhi tá ànyànyì kilómèteré àlo dhi 'i.

19 Móndyá títi Yèrúsalamè 'a dhi ì yi tá tà nda ni rúbí 'í. Ásà dhi, ì dré amvú nda ni rú zìzo àyi ki bhàti sè <Akèlèdámà>. Rú nda adré làá tàle dhi <Amvú kàrí àdhyà>.§

20 Tàko ko, à tìsì tá búkù Yúdà ànzi ki Longó kya na dhi:

<Lè akódhi ni bhà kàtsá tándró ro.

Lè kpà dhyà àlo kòmo bhà àrà nda na ko.*

A tìsì kpà dhi:

<Lè móndí àzya kòdo akódhi ni àzì akódhi ni àrà 'a.>†

21-22 Ásà dhi, lè mà kòkipè móndí àzya àzì do Yúdàsì ni àrà 'a, móndyá adrébhá tá túmání àma íbe lókyá wáyi mà dré tá adrèrà'a tatsilé Mírì Yésu be dhi 'á dhi ì kòfalé. Ayi nda ì tá àma kòfalé kidhólé Yòwàni dré bàtisimò fèzo Yésu dré dhi sè, atsálé kítu akódhi ni dorà'a àma vélèsè dhi 'á. Adré làá dhi, dhyà dra kípèle nda kàmù ì àma Mírì ni tà nobhá m̀ sè ni íbe, mà kàdréró Mírì ni ngàma dràdrà 'ásè dhi ni tà longó túmání akódhi be móndí ì dré.»

23 Di ì dré móndí rì dhi ki bhàzo àyi kandrá: Yòsèfà adréle kpà rú zìle Bàràsábà, rú àzya be Yúsitò dhi, ìndì Mátìyà be.

24 Gò ì dré tà zìzo Giká tí kònini: «Mírì, mí n̄ mína móndyá títi dhi ki togó be. Mí tadhá àma dré dhyà mí dré kípèle àyi r̄ kòni ì kòfalé dhi kòdhyà,

25 akódhi nda kòdoró àzì àma adrébhá àpòstolò ro ni ì kòfalé Yúdàsì ni àrà 'a. Tàko ko, Yúdàsì tayí ìna àzì nda lizo àrà kitswálépi ì dré dhi na.»

26 Gò ì dré dzègè vùzo àyi r̄ nda ki rú sè.‡ Mátìyà dré lavúzò, gò ì dré akódhi ni bhàzo àpòstolò mudrì-drì-àlo nda ì rú.

2

Tírí Lólo así adhéle Yésu ni ka'ìbhá ì drìsè

1 Kítu gwányá Pàtèkòtè àdhyà dré atsázò dhi sè dhi, Yésu ni ka'ìbhá ì kímò tá ru adréle títi àrà àlo dhi na.*

2 Gbá kòdhwà, kpòrò dré ndròzo bhù lèsè ngóro lyàandre gú dhi dré adréle avilé dhi t̄ni gò, kpòrò nda dré afizò gàle dzò ì dré tá adrézò lirílè lána dhi léna.

3 Gò ì dré ngá ngóro àtsì làdra t̄ni dhi ni nòzo ru lanzirà'a asilé lirílè àyi àlo àlo títi dhi ì drìsè.

4 Di àyi títi dhi ì dré gàzo Tírí Lólo sè gò, ì dré ngàzo adréle ti twátwa ki ta, ngóro Tírí nda dré adréle bhàle àyi tí dhi t̄ni.

5 Lókyá nda sè dhi, móndí zyandre Yúdà ànzi ró angábhá sùrú títi bvò drì dhi ì lèsè, adrébhá kpà tròle Giká ni tà rú dhi ì adré tá adréle Yèrúsalamè 'a.

6 Di ì kòyi kpòrò nda dre dhi, ì dré ru kímózò zyandre ró gò, àyi ki drì dré abízò, àyi àlo àlo títi dhi ì dré adréle àyi nda ki yi adrèrà'a àyi ki tàndi ki ti ta dhi sè.

§ 1:19 1:19 A kònò Mátáyò 27:3-8. * 1:20 1:20 A kònò Longó ì 69:26. † 1:20 1:20 A kònò Longó ì 109:8. ‡ 1:26 1:26 Lókyá àruka ì sè dhi, Yúdà ànzi ì adré tá móndí ki kípè kitswálé Giká ni àzì 'o dhi dzègè sè. † adré tá tà zì Giká tí gò, adrézò dzègè vu, Giká kòtadháro àyi dré dhyà ì dré kípèle dhi kòdhyà be dhi bvò. * 2:1 2:1 Pàtèkòtè kònidhi, gwányá Giká dré fèle Yúdà ànzi ì dré adrézò lenzélè lànyá lokoma ni tà sè dhi 'i. A kònò Pfòma 23:16; 34:22; Lèvitiké 23:15-21; Dùtèrònómé 16:9-11. Pàtèkòtè nda kítu nyadhi-rì-drì-mudrì gwányá Pásiká àdhyà àmvolèsè.

7 Di àyi ki líntrí dré gàzo bhwäbhwa gò, ì dré adrézó tàà dhi: «Móndyá títi adrèbhá tà ta kòni ì tsì móndí Gàliláyà lésè dhi 'i ko?

8 Di àma àlo àlo títi dhi ì, mà adrè àyi ki yi adrèrà'a àma ki tàndi ki ti ta ngínìngíni ró?

9 Ama kòfalé dhi, móndí àruka ì angá bvò Pàrùtíyà àdhya lésè, Mèdíyà àdhya lésè, Elámà àdhya lésè, Mèsòpòtámíyà àdhya lésè, Yùdáyà àdhya lésè, Kápàdòkíyà àdhya lésè, Pótò àdhya lésè, Asíyà àdhya lésè,

10 Fírìgíyà àdhya lésè, Pàfilíyà àdhya lésè, Ezèpétò àdhya lésè, àrà ànyi Kírèné làga bvò Libíyà àdhya na dhi lésè, bhàandre Rómà àdhya lésè,

11 tùrù Kùrètè àdhya lésè, ìndì bvò Aràbíyà àdhya lésè.† Ama ki àruka ì Yúdà ànzi 'i. Aruka ni ì kó móndí sùrú twá ro Yúdà ànzi ki Gíká ni ka'ìbhá dhi 'i. Di àma títi, mà adrè àyi ki yi adrèrà'a tà kàdrìkàdrì Gíká dré 'òle dhi ki tà ta àma ki tàndi ki ti sè!»

12 Di àyi títi nda ki líntrí adrè tá gàle bhwäbhwa, àyi ki drì dré kpà adrézó abílè gò, ì dré adrézó liziá àyi kòfalésè dhi: «Tà kòdhi adrè lèá tàle ngíni?»

13 Di, àyi ki àruka ì adrè tá àyikya Yésu ni ka'ìbhá nda ki gu, adrézó tàà dhi: «† adrè dràle wá litsí dré!»

Pètèrò longó Gíká ni kùlì móndí zyandre ì dré

14 Di Pètèrò ì àpòstolò mudrí-drì-àlo àruka nda ìbe dhi, ì dré ngàzo àyi ki totó móndyá zyandre nda ì kandrá gò, akòdhi dré kùlì yòzo tàzoá àyi dré dhi: «Àmi Yúdà ànzi ró ni ì, ìndì àmi títi adrèbhá adrélé Yèrúsalamà 'a ni ì, mì ga rè bíbhálé má vélé ká! Lè mì kòni tà adrélépi lavulé kòdhi dóro.

15 Wá adrè móndyá kòni ki tsi nà ngóro mì dré adrélé kisùle dhi tìni ko. Tàko ko, dhu rè tìdzí 'i.

16 Be ró dhi, tà kòdhi ìna tà pròfètà Yòwélè dré tá longólé dhi 'i:

17 «Gíká tà dhi: Lókyá kùdù sè dhi, má ni àma Tírì kutú móndyá títi ì dri.

Di àmi ki ànziàgo ì àmi ki ànzitókó ìbe dhi ki tà longó pròfètà kya tìni.

Àmi ki kàdhùrà ki ngá dra agábhá àyi mì toróbí tìni dhi ki no, ìndì àmi ki màlìga ki toróbí twátwa dhi ki abì.

18 Lókyá nda sè dhi, má ni àma Tírì kutú àma màràbà àgo ró ìndì tòko ró dhi ì dri gò,

ì dré adrézó tà longó pròfètà kya tìni.

19 Má ni tà líntríga ró dhi ki 'o agalé bhù mìbhalé 'á, adrézó tà adrèbhá àma rìnyí tadhá dhi ki 'o agalé bvò dri: kàrì ni kutú, àtsí ni ko, ìndì àtsíkà ni sa tátá.

20 Kítù ni ru ladzá atsálé tìnìmvá ro, ìndì mbá ni liká kàrì tìni 'íká, gò Mírì ni kítú múrúngú ìndì rúku ró dhi dré atsázó ndò.

21 Di móndyá títi dra liyìbhá Mírì rú dhi ki adrí.»‡

22 Pètèrò gò tàà dhi: «Àmi Ìsèrèlè ànzi ni ì, mì yi rè àma kùlì ni ì ká! Gíká tadhá àmi dré ngádra 'á dhi, Yésu Nàzàrètà lésè dhi tá dhya ì dré amùle nì dhi 'i, tà twátwa líntríga ró ì dré fèle Yésu nda dré 'òle àmi kòfalé dhi ì sè, ngóro àmi ki tàndi mì dré nìle be dhi tìni.

† 2:11 2:11 Móndyá bvò Ezèpétò àdhya lésè ìndì Libíyà àdhya lésè kòni ì angá tá kpà bvò kàdrì Afírìkà àdhya lésè. ‡ 2:21 2:21 A kòno Yòwélè 3:1-5.

23 A lefè tá akódhi nda àmi drígá, ngóro Giká dré tá tà ni ni bhàle nizoá drèdrè dhi tìni gò, àmi túmání mómí kòmí dhi íbe dhi, m̀i dré akódhi ni tidízó dràle fa kipakipa dri.

24 Dì, Giká dré ína akódhi ni tingázó dràdrà lésè, akódhi ni apázó ngáaswa dràdrà àdhya lésè. Angyá ko, dràdrà ni r̀inyí kitswá tá ína akódhi ni ru bwá ko.

25 Dàwidí tà tá akódhi ni tà dri dhi:

<Má adré tá ngbú Mírì Giká ni no má kandrá.

Angyá ko, akódhi áma dríágó lésè, má kòlyàró tirì dré àlomvá ko.

26 Dì àsà dhi, áma togó adré gàle arí sè bí, ìndì áma làdra adré lenzélé.

Áma rúbhá ni kpà adré lídrì íbe, má dré adréle m̀i bha Mírì véna dhi sè.

27 Tàko ko, mí kitswá mína áma tayí mómíyá dràbhá dre dhi ki àrà na ko, ìndì mí kitswá ámi Dhya lólo dhi ni tayí ñwàle mógó na ko.

28 Mí 'o ma láti lídrì àdhya ki ni dre.

Dì mí ni áma fe gàle arí sè bí mà dré adréle túmání mí be dhi sè. §

29 Áma adrúpi i, má kitswá táà àmi dré ngádra 'á dhi: Áma ki tábhí Dàwidí drà tá ína síle gò, akódhi ni mógó dré adrézó áma kófalé be atsálé àndrò kònìdhi.

30 Dì, akódhi nda tá pròfètá 'i. Nì tá kpà tà Giká dré tá lazilé í dré mòmndrà sè tàle dhi, Giká ni áyi toyó ki àlo bha adréle ópí kàdrì ro í tìni dhi be.

31 Dì kònò tà adrélépi tá alìle dhi drèdrè dre dhi, dré Mèsíyà ni ngàma dràdrà 'àsè dhi ni tà longózó tàzoá dhi, Giká kitswá akódhi ni tayí mómíyá dràbhá dre dhi ki àrà na ko, ìndì kitswá akódhi ni rúbhá tayí ñwàle mógó na ko.

32 Dì Giká tingá Yésu nda dràdrà lésè dre. Áma títi kòni i, dhya tà nda ni nobhá m̀i sè dhi 'i.

33 Dì Giká kòtingá akódhi nda kurú na bhàle áyi dríágó lésè dre dhi, akódhi dré Tirì Lólo áyi Atá dré tá lazilé dhi ni kisúzó gò, dré Tirì nda ni kutúzó àma dri, ngóro m̀i dré adréle nòle ìndì yìle àndrò kònìdhi tìni.

34 Tàko ko, Dàwidí mbà tá ína bhù na nì ko. Dì, tà tá ína dhi:

<Mírì Giká tà áma Mírì dré dhi:

Mí alì lírilé áma dríágó lésè,

35 tsàle lókyá má dré dra ámi kàribhá ki bhàzo

adréle ámi pá zàle dhi 'á.*

36 Adré dì leá dhi, sùrú wáyi Ísèrèlè ànzi kya ì kònì tà kònìdhi dóro: Giká bhà Yésu m̀i dré tá tidíle fa kipakipa dri nda kòdhi adréle Mírì ro, ìndì Mèsíyà ro!»

37 Mómíyá nda ì kòyi tà nda ì dre dhi, áyi ki togó dré ñòzo kizà dré gò, ì dré lizízóá Pètèro ì tí àpóstolò àruka íbe dhi: «Áma ki adrúpi i, adré dì leá dhi, mà kò'o ngíni?»

38 Pètèro logó áyi dré dhi: «Ámi àlo àlo títi ni i, m̀i kòladzá àmi ki togó gò, bàtisimò dózo Yésu Krísto ni rú sè, Giká kòtrìro àmi ki tàkonzi ì be dhi bvó. Dì m̀i ni Tirì Lólo Giká dré dra fèle àmi dré àngyá dhi ni kisú.

39 Tàko ko, tà Giká dré lazilé kòdhi àmi dré, àmi ki ànzi ì dré, ìndì mómíyá títi adrébhá làwú làvo 'àsè dhi ì dré. Tà bàti ró dhi, lazikúlí nda mómíyá títi Mírì áma ki Giká dré dra azilé dhi ì dré.»

40 Di Pétèró dré kúlí àruka bí dhi ki tazo àyi dré, àyi ki kodzózó tazoá dhi: «Mì kòtidrí àmi lapázó mónnyá ándrò gòdhógòdho ni ì kòfalèsè wà.»

41 Di àyi Pétèró ni kúlí ka'ìbhá dhi ì dré bàtisimò òzo. Gò móndí ànyànyì ngulù-na dhi ì dré ru amúzó Yésu ni ka'ìbhá nda ìbe kítú nda sè.

Yésu ni ka'ìbhá ki adrema ngá àlo ró dhi

42 Di Yésu ni ka'ìbhá nda ì adré tá àyi ki fe adréle tá àpóstolò ì dré tá adréle tadhále dhi ki yi, adrézó ngá àlo ró àyi kòfalèsè. I adré tá ngá nya tímáni, adrézó tà ta Giká be landè àko ró.

43 Àyi títi dhi ki lándrí adré tá gale bhwábhwa, Giká dré tá adréle àpóstolò nda ki 'o adréle tá twátwa líntríga ró dhi ki 'o bí dhi sè.

44 Mónnyá ka'ìbhá títi nda ì adré tá ru amú adréle ngá àlo ró, adréle àyi ki ngá ki lanzí àyi kòfalèsè.

45 I adré tá àyi ki amvú ki lagí àyi ki ngá ìbe, adrézó làfa ni ni lanzí àyi kòfalèsè, ngóro àyi ki àruka ki lemerè dré adréle dhi tíni.

46 Kítú àlo àlo títi ì sè dhi, ì adré tá ru kimó togó àlo sè tépelò na. I adré tá kpà mányàngá do nyàle àyi ki dzó ì 'ásè, adrézó nyàá arí sè togó ànzimvá kya tíni dhi be.†

47 I adré tá kpà Giká ni rú bha kùle. Àyi ki tà tá dóro mónnyá títi ì mülèsè. Di kítú àlo àlo títi ì sè dhi, Mírì adré tá móndí àruka í dré tá adréle tidrìle dhi ki amú tímáni àyi ìbe.

3

Pétèró tidrí agó àlo tile mèrèkpe ro dhi

1 Kítú àlo dhi, Pétèró ì Yòwàni be dhi ì adré tá mbàle tépelò na sàà na kítú rírì àmvolèsè dhi sè, lókyá ànyà gá adrézó tà zi Giká tí dhi sè.

2 Lókyá nda sè dhi, à adré tá agó àlo tile mèrèkpe ro dhi ni adó bhàle tépelò nda ni zèribàti zìle Aveave ró dhi làga, ànyà ì dré adréle 'òle kítú àlo àlo títi ì sè dhi tíni, kàdréro ngá zi móndí adrébhá file tépelò na dhi ì tí.

3 Di akódhi nda kònò Pétèró ì Yòwàni be adrerà'a 'òle file dre dhi, dré kidhózo adréle làfa zi àyi tí.

4 Pétèró ì Yòwàni be dhi ì dré akódhi ni nòzo diii gò, Pétèró dré tazoá drá dhi: «Mí nò rè àma ká!»

5 Di agó nda dré adrézó àyi ki no adrézó kisúá dhi, í ni ngá kisú àyi drígásè.

6 Di, Pétèró dré tazoá drá dhi: «Ma làfa ledélé àrezá sè yà, kó ngalè óró sè yà dhi àko. Di, ngá má dré adrézó ába dhi, má adré mána feá mí dré: Yésu Kristo Nàzàrétá lésè dhi ni rú sè, mí nga, mí kidhó atsí to!»

7 Gò Pétèró dré akódhi ni dríagó rùzo, akódhi ni 'òzo ngàle dhi bvó. Gbá kòdhwa, akódhi ni pá ì kàlikpo ni ìbe dhi ì dré tombázó gò,

8 dré ngàzo àyi totó trà pá dri gò, kidhólé atsí to. Di dré adrézó lìle lowábe, adréle Giká ni rú bha be kùle. Gò ì dré fizo akódhi be tépelò na.

9 Mónnyá títi dhi ì kònò akódhi adrerà'a atsí to, adrézó kpà Giká ni rú bha kùle dre dhi,

† 2:46 2:46 Giká ni Kúlí tisìle Giríkì tí sè dhi adré táá kònwa dhi: «...ì adré tá mápá tonò». Kúlí kòdhi ì kitswá léá tàle dhi, ì adré tá mányàngá Mírì àdhyà ni nya.

10 Ì dré nìzoá tàlè dhi, akódhi tá mèrèkpe agó adrélèpi tá lírìlé adrélé ngá zi tépelò nì zèribàti zìlè Aveave ró dhi làga dhi 'i dhi be. Dì àyi kì líndrí dré gázo bhwábhwa gò, ì dré adrézó síbhálé be ngbo tà atsálèpi akódhi nda rú dhi sè.

Pètèrò longó Gíká nì kùlì tépelò na

11 Agó nda dré rè dhu adrèrà'a tròlè Pètèrò ì rú Yòwání be dhi 'á dhi, mónnyá zyandre títi nda ì dré arázó líndríga be afilé àyi vélé tépelò nì kògbo zìlè Sòlòmónò àdhya ró dhi lé.

12 Pètèrò kònò tà nda dre dhi, dré tázóá mónnyá nda ì dré dhi: «Ìsèrèlè ànzi nì ì, àmi kì líndrí adrè gàlè tà kòdhi sè àdho tà sè? Mì adrè kpà àma kì no, ngóro mà 'o tá àmàkya agó kònìdhi atsi to àma kì tàndi kì rinyí sè yà, kò ngalè mà dré adrélé tròlè Gíká nì tà rú dhi sè yà dhi na tíni àdho tà sè?»

13 Gíká Abàramà àdhya, Ísàkà àdhya, ìndì Yàkòbhò àdhya, Gíká àma kì tábhí kya nda bhà àyi adhemakandra Yésu nì mì lanzìlè tà kòdhi sè dhi nì. Mì lefè tá àmàkya Yésu nda kítswalé dràlè gò, akódhi nì tà gázo rè Pílátò kandrá, tágba Pílátò nda dré tá ìna akódhi nì lèzo trìlè dhi.

14 Dì mì gà tá àmàkya Dhya lólo ìndì gyágya nda gò, mónní pfulèpi àlo dhi nì zìzo trìlè àmi dré kòdhyà.

15 Dì mì pfulé tá dhyà látì nùlèpi mónní ì dré adrízó nda dràlè gò, Gíká dré ìna akódhi nì tingázó dràdrà lèsè. Ama dhyà tà nda kì nobhá mì sè dhi 'i.

16 Agó mì dré adrélé nòlè ìndì nìlè kònìdhi bhà ìna àyi tà ka'íkà'í Yésu nì rú na gò, rú nda dré akódhi nì 'òzo tombálé. Tàko ko, Yésu nì rú nda ì túmání tà ka'íkà'í bhàlè rú nda léna dhi be dhi, ì 'o agó kònìdhi adrìlé wáyi, ngóro àmi títi mì dré adrélé nòlè dhi tíni.

17 Ama adrúpi ì, má nì tàlè dhi, tà mì dré 'òlè àmi kì kàdrì ìbe Yésu rú nda ì, mì 'o tá tà nìma ko na dhi be.

18 Dì, látì nda sè dhi, Gíká 'o tà ì dré tá longólé drìdrì àyi pròfètà títi dhi ì tí dhi kítswalé títi. Longó tá dhi, àyi Mèsiyà nì kizà nya.*

19 Adré ì lèá dhi, mì kòladzá àmi kì togó agòzo Gíká vélé, kòtrìro àmi kì tàkonzi ì be dhi bvó.

20 Mì kò'o kònìni dhi, mì nì lókyá adrézó àmi kì togó tìndrì dhi nì kisé Mírì véna. Akódhi nì kpà Mèsiyà ì dré zìlè àmi dré drìdrì dhi nì amù. Akódhi nda Yésu 'i.

21 Dì, adrè lèá dhi, akódhi nda kàdré dhu rè bhù na, tsàlè lókyá Gíká dré dra tà títi dhi kì 'òzo atsálé tídhí ro dhi 'á, ngóro dré longólé kínó lèsè àyi pròfètà lólo dhi ì tí dhi tíni.

22 Tàko ko, Mósè tà tá dhi: «Mírì àmi kì Gíká nì pròfètà àlo má tíni dhi nì 'o apfòlè àmi kì tàndi kì sùrú lèsè amùlè àmi dré. Adré lèá dhi, mì kàdré tà títi dré dra tàndè àmi dré dhi kì yi.

23 Dì, dhyà àngùdhi dra pròfètà nda nì yìlèpi ko dhi, Gíká nì akódhi nda nì tingá mónnyá ìna ì kòfalèsè gò, akódhi nì tà 'òzo akilé.»†

24 Tà bàti ró dhi, kidhólé Sàmùwélè rú dhi, pròfètà àlo àlo títi kùlì longóbhá dhi ì longó tá tà adrèbhá ru 'o àndrò kònì ì kòdhyà.

* 3:18 3:18 A kònò Lúkà 24:25-27. † 3:23 3:23 A kònò Dùtèrònómè 18:15, 18, 19.

25 Ami ró dhi, àmi ànzi adrèbhá tà profètà ì dré longólé nda ki kisú tàylé ro dhi 'i. Mì adré kókpà tà Giká dré bhàle ru yízo àmi ki tábhí íbe dhi ni kisú tàylé ro. Tàko ko, Giká lazí tá Abàràrà dré dhi: «Má ni tà tani bha sùrú títi bvò àdhyà i dri ámi ànzi i sè.»†

26 Di Giká kò'o àyi adhemakandra Yésu nda apfòle dre dhi, dré rè zyà akódhi ni amùzo àmi, Ísèrélè ànzi ì véle 'íká, kàdrìrò àmi àlo àlo títi dhi ì àmi kì tà kònzi lesè, tà tani bhàzo àmi dri be dhi bvò.»

4

Pètèrò i Yòwàni be dhi ì pfò Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì i kandrá

1 Pètèrò i Yòwàni be dhi ì dré rè dhu adrèrà'a tà ta mónyá zyandre nda ì dré dhi 'á dhi, kòwàna ì, tépelò likíbhá ki kàdrì, ìndì Sàdùkáyò íbe dhi ì dré atsázò àrà nda 'á.

2 Ayi ki togó adré tá aswálé àpòstolò nda ì rú, ì dré tá adrélé tà tadhá móndí ì dré dhi sè. Angyá ko, ì adré tá Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi ni tà longó, adrézó kpà longóá dhi, mónyá Yésu ni ka'íbhá dhi ki kókpà nga dràdrà 'àsè.*

3 Di ì dré Pètèrò ki rùzo Yòwàni be bhèle bádzò na ngá wàle tà. Tàko ko, kítù ndì dre.

4 Di, móndí àruka bí àyi ki kúlí yibhá dhi ì ka'í tá Yésu gò, mónyá títi Yésu ni ka'íbhá dhi ì dré lizózò tsàle ànyànyì ngùlù-nzi.

5 Ngá kòwa dre dhi, Yúdà ànzi ki dri kòbhá ì, àyi ki bhàgo ì ìndì tátírítrí kúlí tadhábhá íbe dhi, ì dré ru kimózó Yèrúsalamà 'a.

6 Ayi kòfalé dhi tá: kòwàna ì kàdrì rú zìle Anà dhi, Kàyáfà, Yòwàni, Algizàndrè, tsàle móndí àruka kòwàna ì kàdrì ni sùrú lesè dhi íbe.

7 Di ì dré Pètèrò ki 'òzo apfòle Yòwàni be àyi kandrá gò, ì dré lizizóá àyi tí dhi: «Mì 'o àmikya tà kòdhi àdhi ni rìnyí sè ya, kó ngalè àdhi ni rú sè ya dhi?»

8 Di Pètèrò gàlepi Tírì Lólo ni rìnyí sè dhi dré logózóá àyi dré dhi: «Àmi, Yúdà ànzi ki kàdrì ì bhàgo íbe ni ì,

9 àndrò kònìdhi, à adré àma ki lizí tà dóro 'òle mèrèkpe agó àlo dhi dré dhi ni tà sè, ìndì akódhi nda adrí ngìni ya dhi ni tà sè.

10 Adré di léá dhi, àmi tùmáni Ísèrélè ànzi íbe títi dhi ì, mì kònì tà kònìdhi dóro: Agó kònìdhi adré àyi totó rúbhá be dóro àmi kandrá, Yésu Kristo Nàzàrètà lesè dhi ni rú ni rìnyí sè. Mì tidì tá Yésu nda dràle fa kípakípa dri gò, Giká dré ìna akódhi ni tingázó dràdrà lesè.

11 Akódhi nda ni tà sè dhi, Giká ni Kúlí adré tàá dhi:

«Kírà àmi dzó sibhá ì mì dré gàle gágà dhi, gò atsálé kírà agógó dzó nda dré adrézó àyi totó dríá dhi ró.»†

12 A adré tà tidrízó dhi ni kisú móndí twá Yésu nda rúsè dhi na ko. Tàko ko, rú àzya Giká dré afele mónyá bvò dri dhi ì dré kitswázó adrilé àsá dhi yókódhó.»

13 Di Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì nda ì kònò Pètèrò i Yòwàni be adrèrà'a tà ta tírì àko dre dhi, àyi ki líndrì dré gàzo bhwàbhwa. Angyá ko, ì nò tá

† 3:25 3:25 Giká ni Kúlí tisile Gírìkì ti sè dhi adré tàá kònwa dhi: «Má ni tà tani bha sùrú títi bvò àdhyà i dri ámi kórì sè.» Kórì nda Yésu, Mèsíyá 'i. A kònò Kìdhoma 22:18; 26:4. * 4:2 4:2 Sàdùkáyò kònì ì tá Yúdà ànzi ki dri kòbhá, adrèbhá ngangá dràdrà 'àsè dhi ni tà ka'í ko dhi 'i.

† 4:11 4:11 A kònò Longó ì 118:22.

dhi, àyi nda i tá mǎndí tǎko tà ndabhá nǐle ko dhi 'i. Di, ì nǐ kpà tàle dhi, àyi mǎndí adrébhá tá tǔmǎní Yésu be dhi 'i dhi be.

14 Di, ì dré tá adrélé mèrèkpe agó adrílèpi nda nǐ no adrérà'a àyi totó àyi làga dhi sè dhi, ì kitswá tá àyikya kúlí logó àyi tí bwá ko.

15 Di ì dré Pétèrò ki 'òzo pǎlè Yòwánì be àyi kandrásè kǐvì na gò, ì dré tà nda nǐ 'a nyàzo àyi kǒfalé

16 tàzoá dhi: «Mà nǐ 'òá àgo kòdhi ki tà sè ngíni? Tǎko ko, mǎndyá títi adrébhá Yèrusalémá 'a dhi ì nǐ tàle dhi, àyi nda ì 'o àyikya tà líndrìga ró dhi 'í dhi be. Mà kitswá àmakya kayíá bwá ko.

17 Di, adré léá dhi, mà kòlogá àyi tàzoá dhi, ì kògò vélé tà ta dhya àlo dré agó kòdhi nǐ rú sè ko, tà kòdhi nǐ rúbí kògòró la'úlé mǎndí i kǒfalésè líle drìdrì ko dhi bvó.»

18 Di ì dré gòzo àyi nda ki azí gò, tà tàma ìndì tà tadhama Yésu nǐ rú sè dhi nǐ logázó àyi dré tà tàndí ró.

19 Di, Pétèrò ì Yòwánì be dhi ì dré logózoá àyi tí dhi: «Mì lanzí rè tà kòndhi nǐ bvó ká: Adrélé Gíká nǐ kúlí ga 'òle, kitswázó àmi ki kúlí ka'í 'òle dhi, tsǐ dóro Gíká mǐlèsè?

20 Tǎko ko, mà kitswá àmakya tà mà dré nòle mǐ sè ìndì mà dré yǐle bíbhálé sè dhi ki longoma tayí bwá ko.»

21 Di bhàgo kàdrì nda ì dré gòzo kúlí aswaaswa ki ta àyi dri gò, ì dré àyi ki tayízó líle. Ì kisú tá àyikya tà àlo tà nòzo àyi dri dhi ko. Tǎko ko, mǎndyá títi dhi ì adré tá Gíká nǐ rú bha kùle tà ru 'òlepi nda nǐ tà sè.

22 Àngyá ko, mèrèkpe agó adrílèpi líndrìga ró nda nǐ kóná lavú tá ìna nyadhi-rì.

Yésu ni ka'ibhá ì zi tà Gíká tí

23 A kòtayí Pétèrò ì Yòwánì be dre dhi, ì dré gòzo àyi ki arúpi Yésu ni ka'ibhá dhi ì véna, tà títi kòwánà kàdrì ì bhàgo ìbe dhi ì dré tàle àyi dré dhi ki títi.

24 Àyi nda ì kòyi tà nda ì dre dhi, ì dré ngàzo kúlí yo togó àlo sè tàzoá Gíká dré dhi: «Mírì rúku ró bhù ki bhàlepi bvò be, yǐandre be, ìndì ngá títi àyi lé dhi ìbe nǐ,

25 mí longó tá kúlí àmi màràbà, àma ki tábhí Dàwídí tí Tirí Lólo nǐ rǐnyí sè mǐ, tàzoá dhi:

<Súrú títi dhi ki togó aswá àdho tà sè?

Mǎndyá bvò àdhya ì yi ru kitswázó tà àngyá 'o àdho tà sè?

26 Opí kàdrì bvò àdhya ì lotó àyi, ìndì mǎndí ki kàdrì ì kímó ru, kitswázó ru pǎfú Mírì Gíká rú, ìndì akódhi nǐ Mèsíyá rú.»[‡]

27 Tà bàti ró dhi, bhàandre kòndhi 'á dhi, Eródè ì Pòtíyò Pilátò be dhi ì amú tá ru tǔmǎní mǎndí surú twá ro dhi ìbe ìndì Isèrélè ànzì ìbe, kitswázó tà 'o àmi adhemakandra lólo, Yésu mí dré zìle dhi rú.[§]

28 Ì 'o kònnì, kitswálé tà mí dré kisùle 'òle kínó lésè àmi rǐnyí sè dhi ì kò'oró ru be dhi bvó.

29 Di nyànómvá dhi, Mírì, mí kòyi kúlí aswaaswa ì dré adrélé tàle àma rú dhi ì. Mí kòfè rǐnyí àma àmi màràbà ì dré, adrézó àmi kúlí longó tirí àko.

[‡] 4:26 4:26 A kòno Longó ì 2:1-2. [§] 4:27 4:27 A kòno Mátáyò 27:1-2; Lúkà 23:7-11.

³⁰ Mí kòkidzì kpà ámi drígá r̄nyì ró dhi, adrézó mómí kì tidrì àyì kì drà ì lésè, adrézó kpà tà lín-dríga ró adrèbhá ámi r̄nyì tadhá dhi kì 'o, ámi adhemakandra lólo, Yésu nì rú sè.»

³¹ ǀ kòzi tà nda ì Giká tí akílè dre dhi, àrà ì dré ru kimózó lána nda dré ru kizizó. Di ì dré gázo títi Tirí Lólo nì r̄nyì sè gò, ì dré ngázo adrélé Giká nì kúlí longó mómí ì dré tirí àko.

Yésu nì ka'ibhá ì lanzí àyì kì ngá ì àyì kòfalèsè

³² Mómíyá títi Yésu nì ka'ibhá dhi ì amú tá ru adrélé ngá àlo ró àyì kì togó na ìndì àyì kì tà kisùkisù na. Dhya àlo àyì kòfalé adrélépi táá dhi, ngá ìna ngbà 'í ì dré kalóma dhi tá yókódhó. Be ró dhi, ì adrè tá àyì kì ngá títi dhi kì lanzí àyì kòfalèsè.

³³ Apóstolò ì adrè tá Mirí Yésu nì ngàma dràdrà 'àsè dhi nì tà longó r̄nyì kàdrì sè. Di àyì tá Giká nì togó tani ìbe àyì rú.

³⁴ Dhya àlo lemerè ro àyì kòfalé dhi tá yókódhó. Angyá ko, àyì títi adrèbhá amvú ìbe yà, kó ngalè dzó ìbe yà dhi ì adrè tá ngá nda kì lagí, adrézó làfa nì nì adó alizo

³⁵ bhàá àpóstolò ì kandrá. Di à adrè tá làfa nda nì lanzí mómí àlo àlo ì dré ngóro àyì kì lemerè dré adrélé dhi tíni.

³⁶ Agó àlo rú be Yóséfà angálépi Lévi nì súrú lésè, tìle tùrú Kìpirò àdhya na dhi tá àyì kòfalé. Apóstolò ì fè tá drá rú Bàrànába. (Rú nda kòdhi adrè léá tàle dhi «Mv́á adrélépi mómí kì togó timbà dhi».)

³⁷ Akódhi nda tá amvú àlo dhi ìbe gò, dré lagízóá, làfa nì nì adózó alizo bhàá àpóstolò ì kandrá.

5

Anànyà ì Sàfirà be dhi

¹ Agó àlo rú be Anànyà dhi ì tòkó nì Sàfirà be dhi ì tá kpà amvú àlo dhi ìbe gò, ì dré lagízóá.

² Di, Anànyà nda dré ìna làfa nì àruka t̄ngázó zùle àyì t̄ndì dré gò, àmbí nì nì d̄ozo lizo bhàá àpóstolò ì kandrá. Di akódhi nì tòkó n̄i tá kpà tà nda dóro.

³ Gò Pétèro dré tàzoá drá dhi: «Anànyà, mí tayí mína Sàtánà file ámi togó na àdho tà sè? Mí tà kinzò Tirí Lólo dré gò, amvú kòdhi nì làfa àruka t̄ngázó zùle ámi t̄ndì dré.

⁴ Dr̄idr̄i mí dré amvú nda nì lagízó dhi kandrá dhi, amvú nda tá mína 'ì ko? Mí dré lagízóá dhi àmvolèsè dhi, làfa nda tá mí drígá gò, mí dré tá k̄itwázó tà àngúdhì mí dré lèle 'òle dhi nì 'o àsà dhi ko? Mí 'o d̄i mí nḡini tà kòdhi nì kisù 'òle kònn̄ini dhi? Mí tà kinzò mómí ì dré ko. Be ró dhi, mí tà mína kinzò Giká dré.»

⁵ Anànyà kòyi kúlí nda ì dre dhi, dré dhèzo dràle. Di tirí dré mómíyá títi tà nda nì yibhá dhi kì 'òzo lavulé.

⁶ Gò kàdhurá àruka ì dré alizo akódhi nì àbvò do lambélé gò, ì dré pfòzo síá.

⁷ Anyiànyì sáà na àmvolèsè dhi, Anànyà nì tòkó dré afízó Pétèro ì vélé, tà lavulépi nda nì n̄i àko ró.

⁸ Pétèro dré lizizóá tíá dhi: «Mí tà rè má dré ká: Mì lagí amvú kòdhi lagí be kòdhòpi bàti?» Tòkó nda logó dhi: «Àyíya, kòdhi làgì nda 'ì.»

⁹ Di Pétèró tà drá dhi: «Mì 'o àmi ngíni ru yi ámi agó be kitswázó Mírĩ nì Tirĩ tabhĩ litílé dhi? Mí nò rè ká! Dhya ámi agó nì sibhá dhi ì dzó tí. Ì nì kókpa ámi do pfòzo mí be.»

¹⁰ Gbã kòdhwa, tòkò nda dré dhèzo dràle Pétèró kandrá. Gò kàdhúra nda ì dré afízó akódhi nì àbvò kisú. Ì dré dòzoá, pfòzo sĩa agó nì làga.

¹¹ Di tirĩ dré mónnyá títi Ekèlézyà le dhi kì 'ozo lavúlé, tùmání mónnyá títi tà nda nì yibhá dhi íbe.

Àpóstolò ì 'o tà línríga ró dhi ì bĩ

¹² Àpóstolò ì adré tá tà línríga ró adrébhá Gíká nì rĩnyĩ tadhá dhi kì 'o bĩ móndí ì kòfalé. Mónnyá ka'ibhá títi dhi ì adré tá ru kimó togó àlo sè tépelò nì kògbo zìle Sòlòmónò àdhya ró dhi na.

¹³ Di, móndí àruka ì adré tá tabhìle ru amú àyi íbe ko, tágba mónnyá títi dhi ì dré tá adrézó àyi kì rú ta dóro dhi.

¹⁴ Tágba kònini dhi, móndí zyandre àgo ró ìndì tòko ró dhi ì adré tá Mírĩ Yésu nì ka'ĩ, adrézó ru amú mónnyá ka'ibhá nda íbe adrélé lile drĩdrĩ.

¹⁵ Àsà dhi, à adré tá dràbhá kì do tobhàle lánká ì dri ìndì kíndri ì dri láti ì bhálésé, kitswálé Pétèró kòni dra lavú dhi, ndìndì akódhi nì línrí kòlavíró àyi nda kì àruka ì drìsè gò, ì kàdríró be dhi bvò.

¹⁶ Móndí zyandre angábhá bhàandre ànyi Yèrúsalémá làgàsè dhi ì lésè dhi ì adré tá kpà dràbhá kì adó, móndí tirĩ kònzì ì dré adrélé mĩ pfòle dhi íbe, alizo àyi íbe. Gò àyi títi nda ì dré adrézó adrílé.

A pfo àpóstolò kì mĩ

¹⁷ Di kòwánà kì kàdrì tùmání mónnyá títi akódhi làga adrébhá Sàdúkáyó ì ró dhi íbe dhi, ì adré tá lovó kònzì bha àpóstolò nda ì rú.

¹⁸ Gò ì dré àyi kì rùzo bhèle bádzó mónnyá títi ì dré dhi na.

¹⁹ Di, ngátsi sè dhi, ángéló Mírĩ àdhya dré ìna bádzó nda nì ti kì tinzizo, àyi kì adrízo apfòzo àyi íbe gò, tàzoá àyi dré dhi:

²⁰ «Mì lì àmi kì totó tépelò na, adrélé lídrì tídhí ro kòdhi nì rúbí longó móndí ì dré.»

²¹ Di drùbhì kínó, ì dré lizo tépelò na gò, kidhólé adrélé móndí kì tadhá, ngóro ángéló nda dré tá tàle àyi dré dhi tíni.

Kòwánà kì kàdrì nda ì mónnyá akódhi làga dhi íbe dhi ì kòtsa dre dhi, ì dré Ìsèrèlè ànzì kì bhàgo kàdrì kì kimózó títi. Gò ì dré móndí kì mùzo kitswálé àpóstolò nda kì adrí bádzó lésè.

²² Di, dhya mùle nda ì kòtsa dre dhi, ì kisú tá àyi nda ì bádzó na ko. Di ì dré gòzo gòle tà nda nì longó bhàgo kàdrì nda ì dré, tàzoá dhi:

²³ «Mà dré tsàzo kònale dhi, mà kisú tá dhi, à atsu tá bádzó nì ti ì gágá. Mà kisú kpà bádzó líkìbhá ì adrerà 'a àyi kì totó dzóti nda ì kandrá. Di, mà kònzì dzóti nda ì dre dhi, mà dré àmakya dhya àlo kúsúzó ko.»

²⁴ Di tépelò líkìbhá kì kàdrì, kòwánà kàdrì íbe dhi ì kòyi tà nda dre dhi, àyi kì drì dré abízó gò, ì dré adrézó lizíá àyi kòfalésè ngalè àdho tà 'o tà àpóstolò nda ì nì ya dhi.

²⁵ Di dhya àlo dré atsázó longóá àyi dré dhi: «Mì yi rè ká! Ago mì dré tá bhèle bádzó na dhi ì totó àyi tépelò na, adrélé móndí kì tadhá.»

²⁶ Gò tépelò líkìbhá kì kàdrì nda ì dré ngàzo lile móndí nì íbe, àpóstolò nda kì adrí alizo àyi íbe. Di, ì adrí tá àyi rĩnyĩ sè ko, ì dré tá adrélé ngá ro, móndí zyandre dhi kì dra àyi kì lebhé todràle kírá sè dhi sè.

27 † kàdrì àyi dre dhi, ì dré àyi kì 'òzo apfòle bhàgo kàdrì nda i kandrà gò, kòwànà kì kàdrì dré àyi kì lizízó tàzoá dhi:

28 «Mà logá tá àmi dré tà tadhama agó kòdhi nì rú sè dhi ko? Dì, mì nò rè ká! Mì 'o àmikya tà mì dré adrélé tadhálé kòdhi ayíle Yèrúsalémá 'àsè títi dre. Mì adrè kpà agó kòdhi nì kàrì le bhàle àma dri.»

29 Gò Pétèrò ì àpòstolò àruka nda ìbe dhi ì dré logózóá dhi: «Adrè làá dhi, mà kàdré Gìkà nì kúlì ka'ì 'òle dhi kòdhya, móndí kya ko.

30 Gìkà àma kì tábhí kya tìngá Yésu mì dré tá àmikya tidíle dràle fa kípákípa dri dhi dràdrà lésè.

31 Dì Gìkà dré akódhi nda nì tìngázó kurú na bhàle àyi dríagó lésè adrélé ópí kàdrì ro ìndì móndí kì tidrílèpí ró, kòfèrò látì Ìsèrélè ànzi ì dré àyi kì togó ladzázó, Gìkà kòtrìrò àyi kì tàkonzì ì be dhi bvó.

32 Ama dhya tà nda kì nobhá m̀ sè dhi 'ì, ngóró Tírì Lólo Gìkà dré afèle móndyá adrèbhá àyi kúlì ka'ì 'òle dhi ì dré dhi dré kpà adrélé dhi tìni.»

33 Bhàgo kàdrì nda ì kòyi tà nda ì dre dhi, àyi kì togó dré aswázó tà tàndì ró gò, ì dré adrézó àyi kì le 'òle todràle.

34 Fàrisáyò àlo rú be Gàmàliyélè dhi tá àyi nda ì kòfalé. Akódhi nda tá tátírítrì kúlì tadhálèpí lindrì ro móndyá títi ì mìlèsè dhi 'ì. Dì dré ngàzo àyi totó bhàgo kàdrì nda ì kòfalé tàá dhi, à kò'o rè àgo nda ì pfòle kivi na lókyá tsà sè.

35 Gò dré tàzoá bhàgo nda ì dré dhi: «Ìsèrélè ànzi nì ì, mì kàdré àmi kì likí, tà mì dré adrélé lèle 'òle àgo kòdhi ì rú dhi sè.

36 Gí rè lavulè ko, Tèwúdà apfò tá ìna tàá dhi, ì móndí kàdrì 'ì. Gò móndí ànyànyì kámá-su dhi ì dré ru amúzó akódhi be. Dì, akódhi nì pfùzo dràle gò, akódhi nì lebèbhá nda kì lapézó títi gò, àyi kì tà dré akízó nyínyì.

37 Amvolàsà dhi, Yùdàsì angálèpí Gàlìláyà lésè dhi dré kpà apfòzo lókyá à dré tá adrèrà'a móndí kì na dhi 'á gò, dré móndí zyandre dhi kì sèzo ì vésè. Dì, akódhi nì pfùzo kpà dràle gò, akódhi nì lebèbhá nda kì lapézó títi.

38 Dì nyànomvá, má adrè tàá àmi dré dhi: Mì kòtro àgo kòdhi kì tà rú ko. Mì tayí àyi lile. Tàko ko, tà ì dré adrélé lèle 'òle dhi kàngá móndí ì vélèsè dhi, a nì dra akilé.

39 Dì, tà nda kàngá ìna Gìkà vélèsè dhi, mì kitswá àmikya àyi kì kíkí bwà ko. Mì kàdré dì àmi kì likí, mì kòkìsúrò àmi adrèrà'a ru pfu Gìkà be ko!» Dì bhàgo kàdrì nda ì dré Gàmàliyélè nì kúlì ka'izo.

40 Gò ì dré àpòstolò nda kì azízó, àyi kì 'òzo bhwàle gò, lazízóá àyi dri dhi, ì kògò vélé tà ta Yésu nì rú sè ko. Gò ì dré àyi kì tayízó lile.

41 Dì àpòstolò nda ì dré apfòzo bhàgo kàdrì nda ì vélèsè lenzébe lavulè, Gìkà dré tá ka'ile ì kònya kanyò Yésu nì rú nì tà sè dhi sè.

42 Dì kitú àlo àlo títi ì sè dhi, ì adrè tá tà tadhá tèpelò na ìndì móndí kì dzó ì 'àsè, adrézó Rúbí Tani longó, adrézó tadhá dhi, Yésu Mèsiyà 'ì kàyá dhi.

6

A kípè àgo nzi-drì-rì dhi ì kitswálé àpòstolò kì ledé

1 Lókyá nda kònàdhi sè dhi, Yésu nì ka'ìbhá ì adrè tá lizólé lile drìdrì. Dì, àyi nda ì kòfalé dhi, Yúdà ànzi adrèbhá Gírìkì ti ta dhi ì dré ngàzo adrélé kúlì ti Yúdà ànzi adrèbhá Eberè ti ta dhi ì rú. † adrè tá tàá dhi, à adrè tá

àyì ki tàyítòkò ki tà tivì, à dré tá adrérà'a mányàngá lanzí móndí i dré kitù àlo àlo i sè dhi 'á.

² Dì àpóstolò mudrì-drì-rì dhi ì dré mónnyá ka'ìbhá títi dhi ki kimózó gò, tàzoá àyi dré dhi: «Kitswá mà dré Giká ni kúlí tadhama tayízó, kitswázó mányàngá ni tà 'o dhi ko.

³ Dì àma ki adrúpi i, lè mì kòkipè àmi kòfalé àgo nzi-drì-rì gabhá Tírí Lólo sè ìndì tògyá sè, àyi ki tà dré adrézó dóro móndí i mìlése dhi i, mà kòtayíró àzi nda àyi drígá.

⁴ Dì àma ró dhi, mà ni àma ki fe títi adrelé tà ta Giká be, adrézó kpà akódhi ni kúlí tadhá.»

⁵ Dì mónnyá zyandre títi nda ì dré tà nda ni ka'izo. Gò ì dré Sètèfánò, adrelépi tà ka'ika'í ìbe kàdrì ìndì gàlepi Tírí Lólo sè dhi ki kipèzo, túmání Fílípò ìbe, Pòròkòrò be, Nikánóra be, Tímónà be, Pàrùmèná be, tsàle Nikólá angálépi Atiyòkiyá lésè, Yúdà ànzi ki Giká ni ka'ilepi dhi be.

⁶ Gò ì dré àyi nda ki bhàzo àpóstolò i kandrá. Dì àyi nda ì dré tà zizo Giká tí àyi dré, drígá bhàzo àyi àlo àlo títi i dri, Giká kòbhàró tà tani àyi dri be dhi bvó.

⁷ Dì Giká ni kúlí adré tá ayilé lile drìdrì. Mónnyá ka'ìbhá Yèrusalémà na dhi ì adré tá lizólé lavulé. Àyi nda i kòfalé dhi, kòwánà zyandre dhi ì ka'í tá Yésu gò, adrézó tròle akódhi ni tà rú.

A ru Sètèfánò

⁸ Sètèfánò nda tá Giká ni togó tani ìbe í rú, ìndì rìnyí ni ìbe bí gò, dré adrézó tà kàdrì língrá ró adrébhá Giká ni rìnyí tadhá dhi ki 'o móndí i kòfalé.

⁹ Dì, móndí àruka angábhá lísambò dzó zìle «Màràbà trìle dhi kya» ró dhi lésè dhi, ì dré ngàzo ligilé Sètèfánò rú, adrézó tà kayí tíá. Àyi nda i tá Yúdà ànzi angábhá Kìrénè lésè, Alìgìzandrìyá lésè, bvò Kìlikiyá àdhya lésè, ìndì bvò Asiyá àdhya lésè dhi 'i.

¹⁰ Dì, ì kitswá tá àyikya Sètèfánò ni lavú bwà ko. Angyá ko, adré tá tà ta tògyá sè ìndì Tírí Lólo ni rìnyí sè.

¹¹ Gò ì dré làfa fèzo lùzu ró móndí àruka i dré, ì kòtáró kìnzò sè dhi: «Mà yi Sètèfánò adrérà'a làhá dha Mósè rú, ìndì Giká rú.»

¹² Dì ì dré móndí zyandre dhi i, bhàgo i, ìndì tatrìtrì kúlí tadhábhá ìbe dhi ki 'a tífízo ligilé Sètèfánò rú. Gò àyi nda ì dré akódhi ni rùzo, drìzoá lizo ába Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì i kandrá.

¹³ Dì ì dré móndí àruka ki 'òzo pòle tàá kìnzò sè dhi: «Agó kòdhi adré ngbú adrelé tà ta kònzi àma ki tèpelò lólo dhi rú, ìndì Mósè ni tatrìtrì kúlí rú.

¹⁴ Tàko ko, mà yi akódhi adrérà'a tàá dhi, Yésu Nàzàrètà lésè kòdhi ni tèpelò nda ni pfu gò, labhi Mósè dré tayilé àma dré dhi ki ladzázó.»

¹⁵ Dì bhàgo kàdrì títi ru kímóbhá nda ki mì tá Sètèfánò dri gò, ì dré nòzoá dhi, akódhi ni m̀bhalé tá ángeló àdhya tìni.

7

Sètèfánò logó kúlí Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì i dré

¹ Gò kòwánà ki kàdrì dré lizizóá Sètèfánò tí dhi: «Tà tàle mí rú kòdhi i tà bàti 'i?»

2 Di Sètèfánò dré logózoá dhi: «Áma adrúpi i áma atá íbe ni i, mì yi rè áma kúlí ká! Giká mìlanzilanzì ro dhi agá tá áma ki tábhí Abàramà kandrà, akódhi dré tá adrèrà'a bvò Mèsòpòtamíyà àdhya na dhi 'á, drìdrì dré bhà mòzo bvò Kàránà àdhya na dhi kandrà.

3 Giká dré tazoá drá dhi: «Mí tayí ámi bvò i ámi sùrú be, lizo bvò má dré dra tadhále mí dré dhi na.»*

4 Di Abàramà dré bvò Kàlàdáyò kya ni tayízó gò, lizo bhà mo Kàránà na. Akódhi ni atá ni dràma àmvolèsè dhi, Giká dré akódhi ni amùzo alìle bvò mì dré adrézó adrélé ándrò kònìdhi lé.

5 Di, Giká fè tá akódhi dré bvò tàylè ro dhi kònwarè ko. Fè tá ndìndì àrà dré kitswázó pá bha lána dhi ko. Di, lazì tá ína dhi, í ni dra bvò nda ni fe akódhi dré, ìndì bvò nda ni adrè akódhi ni toyó i dré tàylè ro, tágba dré rè dhu adrézó mvá ako dhi.

6 Giká tà drá dhi: «Ámi toyó ki adrè mómndí twá i ró mómndí àruka ki bvò na. A ni àyi ki bha adrélé màràbà i ró, adrézó àyi ki mì pfo kóná kámá-su.

7 Di, má ni mána tà bha sùrú dra àyi ki bhàlepi adrélé màràbà i ró dhi dri. Amvolásà dhi, ì ni angá bvò nda lèsè, agòle adrélé áma lindrì bha àrà kònìdhi 'á.»†

8 Gò Giká dré tà bhàzo ru yìzo Abàramà be tazoá dhi, ì kòlwà àyi ki ànzìago i títi, tà ru yìzo nda ni tadházó.‡ Gò Abàramà dré Ísákà ni tìzo gò, akódhi ni lwàzo kítú ni nzi-drì-na sè. Ísákà dré Yàkòbhò ni tìzo gò, Yàkòbhò nda dré áma ki tábhí mudrì-drì-rì dhi ki tìzo.

9 Amvolásà dhi, áma ki tábhí ì dré lovó kònzi bhàzo àyi ki tùmumvá Yòsèfà rú gò, ì dré akódhi ni lagízó adrélé màràbà ro bvò Ezèpétò àdhya na. Di, Giká tá ína tùmání akódhi be gò,

10 dré akódhi ni apázó akódhi ni kizà títi i lèsè. Tàko ko, fè tá tògyá akódhi dré, akódhi ni tà 'òzo adrélé dóro Fàráwò, ópí kàdrì Ezèpétò drìle dhi mìlèsè. Di Fàráwò nda dré Yòsèfà ni bhàzo adrélé ópí ro i bvò Ezèpétò drìle, ìndì tà títi àyi dzò kàdrì na dhi i drìle.

11 Gò kàràbhò dré dhèzo bvò wáyi Ezèpétò àdhya 'àsè, ìndì Kàránà àdhya 'àsè. Kizà tà kàdrì lavulè gò, áma ki tábhí ì dré kitswázó mányàngá kisú bwá ko.

12 Di Yàkòbhò kòyi ngánò tá Ezèpétò na be dhi dre dhi, dré áma ki tábhí ki mùzo lìle kònàle vèsè ni àlo sè.

13 Di vèsè ni rì sè dhi, Yòsèfà dré àyi 'òzo àyi adrúpi nda ì dré nìle gò, Yòsèfà ni sùrú tadházó Fàráwò dré.

14 Gò Yòsèfà dré mómndí mùzo lìle àyi atá Yàkòbhò ki adrì àyi sùrú íbe títi. Àyi nda ì tá mómndí nyadhì-na-drì-mudrì-drì-nzi.

15 Di Yàkòbhò ì dré lizo áma ki tábhí íbe Ezèpétò na gò, ì dré todràzo kònàle.

16 Bvoá dhi, àyi ki àbvò ki dòzo lizo bhàá mógó àlo Síkémè le dhi na. Abàramà gí tá mógó nda làfa sè Emórà ni ànzì i drígá.

17 Lókýá Giká dré tá adrèrà'a 'òle tà í dré tà lazilè Abàramà dré dhi ni 'o dhi 'á dhi, mómndí àmakya ì lizó tá zyandre ró Ezèpétò na.

18 Gò ópí kàdrì àzaya Yòsèfà ni tà nìlepi ko dhi dré ngàzo adrélé òpì nya Ezèpétò dri.

* 7:3 7:3 A kònò Kìdhoma 12:1. † 7:7 7:7 A kònò Kìdhoma 15:13-14. ‡ 7:8 7:8 Tà Giká dré tà bhàle ru yìzo Abàramà be tazoá dhi, ì kòlwà àyi ki ànzìago i títi kònìdhi adrè tá tadhá dhi, àyi tá Giká ni sùrú 'i káyá dhi.

19 Akódhi nda dré àma ki sùrú ki litízó, àma ki tábhi ki mĩ pfòzo, àyi ki 'òzo àyi ki ànzi kùrì ki labhé tayílé, ì kòtodráró be dhi bvó.

20 Di lókyá nda sè dhi, Mósè ni tizo. Akódhi ni tà avé tá Giká m̀lèsè tò. A dré akódhi ni likízó atá ni ni dzó na mbã na.

21 Di à kòlabhé akódhi tayílé dre dhi, Fàráwò ni zapi dré akódhi ni kisúzó gò, dòzoá likilé áyi tãndi ni mvá ro.

22 Gò Mósè nda ni tadházó tògyá wáyi Ezèpètò kya sè gò, dré mbàzo atsálé rĩnyi ró kùlí tàma sè ìndì tà 'òma sè.

23 Mósè ni kóná kòtsa nyadhi-rĩ dre dhi, dré kisúzoá dhi, í ni li áyi adrúpi Ìsèrèlè ànzi ki no.

24 Gò dré Ezèpètò agó àlo dhi ni nòzo adrèrà'a Ìsèrèlè mvá àlo dhi ni mĩ pfo. Di dré fizo dhya adrélé mĩ pfòle nda ni tàrá ga gò, Ezèpètò agó nda ni pfúzo dràle.

25 Mósè adrè tá ína kisúá dhi, áyi adrúpi Ìsèrèlè ànzi ki tá nĩá tàle dhi, Giká amú ì kítswalé áyi ki apá dhi be. Di, ì ni tà àyikya tà nda ko.

26 Kítú bvóá dhi sè dhi, Mósè dré tsàzo Ìsèrèlè ànzi rĩ dhi ki kisú adrèrà'a ru pfu. Lè tà àyi ki 'òle ru amú tódhyá áyi kòfalèsè gò, dré tàzoá áyi dré dhi: <Àma arúpi ì, àmì kó adrúpi ì ró dhi, mĩ adrè di àmìkya ru 'o kònze àdho tà sè?>

27 Di, dhya adrélépi tá áyi adrúpi ni mĩ pfo dhi dré ína Mósè ni gbòzo, tàzoá dhi: <Adhi bhà mĩ adrélé ópí ro ìndì tàbvó tàlepi ró àma drìle dhi nì?>

28 Mí adrè mĩna àma le pfùle dràle, ngóro mí dré Ezèpètò agó kònàdhi ni pfùle dràle agyá dhi tĩni?>§

29 Mósè kòyi kùlí nda dre dhi, dré lapázó bvò nda lèsè, lìle atsálé móndí twá ro bvò Màdìyànà àdhyà na. Gò dré ànziàgo rĩ dhi ki tizo kònale.

30 Kóná nyadhi-rĩ ànvolèsè dhi, ángéló àlo dhi dré agázó Mósè kandrà fanzi adrélépi tá kòle àtsi ró dhi na, duku ànyi kòngó Sínáyì àdhyà làga dhi na.

31 Di Mósè kònò tà nda dre dhi, akódhi ni lĩndrì dré gàzo bhwãbhwa ngá dré adrélé nòle nda ni tà sè. Dré tá adrèrà'a áyi kisì ànyi ngá nda ni no dhi 'á dhi, dré Mírì ni kùlí yizo tàá dhi:

32 <Ma Giká àmì tábhi kya 'i, Giká Abàràrà àdhyà, Ísákà àdhyà ìndì Yákòbhò àdhyà 'i.> Mósè dré ngàzo adrélé lyàle gò, dré gòzo ngá nda ni tabhì nòle ko tirì dré.

33 Di Mírì dré tàzoá drá dhi: <Mí tuvù àmì kámókà ì mí pásè. Tàko ko, àrà mí dré adrézó àmì totó 'á kònìdhi, àrà lólo dhi 'i.>

34 Má nò kizà àma mónnyá ì dré adrélé nyàle Ezèpètò na dhi, áyi ki tongotongo ki yizo dre. Di má asì kítswalé áyi ki apá dhi bvó. Mí alì di nyànómvá, má kòmùró mĩ lìle Ezèpètò na.*

35 Mósè kòdhi, dhya Ìsèrèlè ànzi ì dré tá gàle tàzoá drá dhi, <Adhi bhà mĩ adrélé ópí ro ìndì tàbvó tàlepi ró àma drìle dhi nì?> nda 'i. Di, Giká mù tá ína akódhi nda adrélé áyi ki ópí ro ìndì áyi ki apálépi ró dhi kòdhyà. Mù tá akódhi ángéló agalépi akódhi kandrà fanzi adrélépi tá kòle dhi na dhi sè.

36 Di Mósè nda adri tá Ìsèrèlè ànzì i apfòzo àyi ìbe Ezèpètò lésè dhi nì. 'O tá tá língríga ró adrebhá tá Giká ni rinyí tadhá dhi i Ezèpètò na, yíandre Kika mìle, ìndì duku na kóná nyadhi-rì.†

37 Mósè kòdhi, dhya tá tàlepi Ìsèrèlè ànzì i dré dhi, <Giká ni pròfètà àlo má tìni dhi nì 'o apfòle àmi kì tándì kì sùrú lésè amùle àmi dré> nda 'i.‡

38 Akódhi nda tá tùmáni àma kì mómnyá ru kimóbhá duku na dhi ìbe. Totó tá i àma kì tábhí kì kòfálé 'á, ángeló adrelépi tà ta í be kóngó Sináyí àdhya drína dhi be. Kisú tá kúlí lídrì àdhya i gò, kúlí nda kì longozó tayílé àma dré.

39 Di, àma kì tábhí nda ì lè tá àyikya akódhi ni kúlí ka'ile 'òle ko. Be ró dhi, ì gà tá àyikya akódhi. Ayi kì togó na dhi, ì lè tá gòle Ezèpètò na.

40 Gò ì dré tazoá Arónà dré dhi: <Mí ledé àma dré giká kitswábhá àma kì drì ko dhi i wà. Angyá ko, kàdré ìna Mósè àma kì adrilepi apfòle Ezèpètò lésè kòdhi ni tà sè dhi, mà nì ngalé àdho tà 'o akódhi nì ya dhi ko.>

41 Di ì dré tí ngbòlò língrí ledézó, ngá fèzo drá mòbòmà ro gò, gwányá 'òzo lenzézó ngá língrí ì dré tá ledélé àyi kì drígá sè nda nì tà sè.

42 Di, Giká dré ìna àmvò alázó àyi rú gò, àyi kì tayízó adrelé língrí fe bhìbhínyà bhù na dhi i dré, ngóro tísìle búkù pròfètà kya na dhi tìni: <Ìsèrèlè ànzì nì i, mì alì tá tsì kà 'wá pfùle dhi kì afè má dré mòbòmà àruka ìbe,

mì dré tá adrerà'a duku na kóná nyadhi-rì dhi 'á dhi 'í?

43 Kóko! Mì todó tá àmikya ngá língrí mì dré tá ledélé kitswázó língrí fe drá dhi i kòdhya:

wémà Mólókò àdhya i bhìbhínyà língrí àmi kì giká Ràyifánà àdhya be. §
Di àsà dhi, má nì àmi kì mu adrelé mómndí twá i ró
bvò Bàbilónà àmvona dhi na.*

44 Ama kì tábhí nda ì todó tá kpà tàbèrènakolò adrelépi Giká ni adrema nì tà tadhá dhi duku 'àsè. A ledé tá tàbèrènakolò nda lású be ngóro Giká dré tá tàle Mósè dré dhi tìni, ìndì ngá língrí dré tá tadhálé drá dhi tìni.

45 A kòtayí tàbèrènakolò nda àma kì tábhí ì dré Yòsúwà be dre dhi, àyi nda ì dré dòzoá lìzo ába bvò sùrú twá Giká dré dròle àyi kandrásè dhi kya na. Gò tàbèrènakolò nda dré adrezó bvò nda lé tsàle ópí Dàwídì nì lókyá 'á.

46 Dàwídì nda nì tà tá dóro Giká m̀lèsè gò, dré Giká ni ti lizizó, kòtayíró ì dzó kàdrì si Giká Yàkòbhò àdhya dré.†

47 Di, Dàwídì nì mvá Sòlòmónò dré ìna dzó kàdrì nda nì sìzo drá nì.

48 Di, Giká kurú na bhù na dhi adré ìna adrelé dzó mómndí ì dré adrelé síle dhi i 'àsè ko. Ngóro pròfètà dré adrelé tàle dhi tìni:

49 <Mírì tà dhi: Bhù àrà má dré adrezó lírìlé adrelé òpì nya 'á dhi 'i,

ìndì bvò àrà má dré adrezó àma pá bha dríá dhi 'i.

Mì nì ì dzó kárà be ngìni dhi nì si má dré kòdhya?

Àrà má dré dra lovózo lána dhi nì adré ángolé?

50 Ama drígá ledé ngá kòdhi i títì nì ko?>‡

† 7:36 7:36 A kònò Pfòma 7:3; 14:21; Ngá nàma 14:33. ‡ 7:37 7:37 A kònò Dütèrònómè 18:15, 18. § 7:43 7:43 Mólókò ìndì Ràyifánà kòni i tá giká tako mómndí sùrú twá ro dhi ì dré adrelé língrí bhàle dhi 'i. * 7:43 7:43 A kònò Amósà 5:25-27. † 7:46 7:46 Wárágá àruka Giká ni kúlí tísizo àyi dri dhi i lèna dhi, à adré kúlí kòni kì kisú kònwa: «kòtayíró ì dzó kàdrì si Yàkòbhò nì ànzì i dré». ‡ 7:50 7:50 A kònò Esáyà 66:1-2.

⁵¹ Ami àmi ki togó 'obhá tombálé, ìndì àmi ki bíbhálé tabhóbhá adrézó ligílé Giká rú ni i, àmi ngóro àmi ki tábhí nda i tìni: Mì adré ngbú adrélé Tírí Lólo ni kúlí kayikayí!

⁵² Pròfètà àlo àmi ki tábhí ì dré mǎ pǎle ko dhi tsì be? I tupfú tá ndìndì pròfètà adrèbhá tá Dhya gyägya dhi ni àlìma ni tà longó dhi i todràle. Dì nyànomvá dhi, mì lefè àmikya akódhi nda kàribhá i drígá gò, mì dré akódhi ni pfùzo dràle.

⁵³ Mì kisú tá Giká ni tátírítrí kúlí dré longólé ángéló i tí dhi gò, mì dré àmikya tà tátírítrí kúlí nda dré adrélé tàle dhi ki ka'izo 'òle ko!»

A lebhé Sètèfànò dràle kírà sè

⁵⁴ Bhàgo kàdrì nda i kòyi tà nda i dre dhi, àyi ki togó dré aswázó Sètèfànò rú gò, ì dré adrézó sikhálándrà tsi bvóá.

⁵⁵ Dì, Sètèfànò gàlepi Tírí Lólo sè nda dré ína mì tingázó kurú na bhù na Giká ni mìlanzilanzì no, ìndì Yésu ni no adrérà'a àyi totó Giká ni dríagó lésè.

⁵⁶ Dré tàzoá dhi: «Mì nò rè ká! Má adré noá dhi, bhù lanzí ru dre. Dì má adré Mòndí ni Mvá ni no adrérà'a àyi totó Giká ni dríagó lésè!»

⁵⁷ I kòyi tà nda sè dhi, ì dré àyi ki bíbhálé tabhózó gò, tetrézó kúlí 'u'u sè. Dì ì dré dhèzo Sètèfànò dri,

⁵⁸ akódhi ni se pfùzo ába bhàandre 'àsè kivì na gò, ì dré kidhózó adrélé akódhi ni lebhé kírà sè. Dì akódhi ni asikhbhá nda ì tuvú tá àyi ki kítá kidhì àdhya i lebhélé kàdhùrà àlo rú zìle Sàwùlò dhi pá. §

⁵⁹ I dré tá adrérà'a Sètèfànò ni lebhé dhi 'á dhi, adré tá liyilé Mírì rú adrézó tǎá dhi: «Mírì Yésu, mí do áma lídrì wà!»

⁶⁰ Dì dré dhèzo àyi kórókó titì gò, yòzoá dhi: «Mírì, mí bhà tàkonzì kònìdhi àyi dri ko.» Kòtà tà nda dre dhi, dré dràzo.

8

¹ Dì Sàwùlò nda ka'í tá kpà dhi, à kǒpfu Sètèfànò dràle wà dhi 'i.

A pfo mǎnyá Ekèlèzyà le dhi ki mǎ lavulé

Kidhólé kítú nda sè dhi, à dré kidhózó adrélé mǎnyá Ekèlèzyà Yèrusalémà àdhya lé dhi ki mǎ pfo lavulé. Dì àyi títi nda ì dré lapázó ayíbe bvò Yúdáyà àdhya 'àsè ìndì Sàmàryà àdhya 'àsè. Tayí tá ngbà 'í àpóstolò i Yèrusalémà 'a kòdhya.

² Ago àruka adrèbhá tá tròle Giká ni tà rú dhi ì dré Sètèfànò ni àbvò dǎzo, lizo síá. Gò ì dré akódhi ni ngòzo tà tǎndì ró.

³ Dì, Sàwùlò ro dhi, dré ína àyi fèzo kǎswálé Ekèlèzyà ni tà pfu. Adré tá tatsilé Yésu ni ka'ibhá ki ndabe dzó àlo àlo i 'àsè, adrézó àgo ki turú tòkò íbe, adrézó àyi ki 'o lebhélé bǎdzó na.

Filípò longó Rúbí Tani Sàmàryà na

⁴ Mǎnyá ka'ibhá ayíbhá nda ì adré tá Rúbí Tani longó àrà títi ì dré adrézó lavulé dhi i 'àsè.

⁵ Dì Filípò lè tá ína bhàandre àlo bvò Sàmàryà àdhya lé dhi na gò, kidhólé adrélé Mèsyà ni tà longó mǎndí i dré kònàle.

§ 7:58 7:58 Sàwùlò kònìdhi, dhya dra rú zìle amvútú Pólò dhi 'i.

6 Mòndyá zyandre nda ì kòyi tà Filípò dré adrélé tàle dhi i, ìndì ì kònò tà línđrìga ró dré adrélé 'òle dhi i dre dhi, ì dré adrézó bíbhále ga akódhi nì kúlí yi lovo sè.

7 Tirí kònzì bí dhi ì adré tá topfòle mòndí ì lésè tetrébe. Mòndí bí mèrèkpè ro, ìndì pá be àbvò ro dhi ì adré tá kpà adrílé.

8 Tà nda sè dhi, arí adré tá gale bhàandre nda léna bí.

Simónà kòdzógó ro dhi ka'í Yésu

9 Bhàandre nda 'á dhi, agó àlo rú be Simónà dhi adré tá lánđrì ndri lókyá be vwàvwà ro, adrézó mòndyá títi Sàmàriyà le dhi ki línđrì tigá. Adré tá tàá dhi, ì ina mòndí kàđrì 'i.

10 Mòndyá títi kídholé àyi tàko ì rú tsàle àyi kàđrìkàđrì ì rú dhi ì adré tá akódhi nì yi lovo sè, adrézó tàá dhi: «Dhya kòdhi, rìnyí angálépi Giká vélésè rú žile <Rìnyí kàđrì> dhi 'i.»

11 Ì adré tá tròle akódhi rú, dré tá adrélé àyi ki línđrì tigá àyi lánđrì tà sè lókyá be vwàvwà ro dhi sè.

12 Di, ì kòyi Rúbí Tani Filípò dré adrélé longólé Giká nì Opì nì tà dri ìndì Yésu Kristo nì tà dri dhi dre dhi, àyi ago ró ìndì tòko ró dhi ì dré Rúbí nda nì ka'izo gò, ì dré bàtisimò dòzo.

13 Simónà nì tàndi dré kpà ka'izoá gò, bàtisimò dòzo. Dré ngàzo adrélé tròle Filípò rú, adrézó tà kàđrì línđrìga ró dré adrélé 'òle dhi ki no gò, akódhi nì línđrì dré adrézó gale ásà.

14 Apóstolò Yèrúsalmà na dhi ì kòyi tàle dhi, mòndyá Sàmàriyà le dhi ì ka'í tá Giká nì kúlí dhi dre dhi, ì dré Pètèrò ki amùzo Yòwàni be àyi vélé.

15 Àyi nda ì kàtsà dre dhi, ì dré tà žizo Giká tí mòndyá ka'ibhá nda ì dré, ì kòkisúró Tirí Lólo be dhi bvó.

16 Tàko ko, Tirí Lólo nda asó tá rè dhu àyi ko. Ì kisú tá ngbà 'í bàtisimò Mírì Yésu nì rú sè dhi kòdhya.

17 Di Pètèrò ì Yòwàni be dhi ì dré drìgá bhàzo àyi àlo àlo títi nda ì dri gò, ì dré Tirí Lólo kisúzó.

18 Di Simónà nda kònò, mòndí ì adré tá Tirí Lólo kisú àpóstolò ki drìgá bhàma àyi dri dhi sè dhi dre dhi, dré làfa lèzo fèle Pètèrò ì dré Yòwàni be,

19 tàzoá dhi: «Mì afè kókpà rìnyí kòdhi má dré wà, kitswálé dhya ángùdhi má dré dra drìgá bhàzo dríá dhi kòkisúró Tirí Lólo be dhi bvó.»

20 Di, Pètèrò logó drá dhi: «Mí kòđrà túmàni àmi làfa be! Tàko ko, mí kisú tá mína dhi, mí nì tá tà Giká dré adrélé afèle àngyá dhi nì gi làfa sè.

21 Mì tà àko Giká nì àži kòdhi léna, àmi togó dré adrélé gyàgya Giká kandrà ko dhi sè.

22 Lè mí kòladzá di àmi togó tà kònzì mí dré kisùle 'òle kòdhi nì tà sè. Mí ži kpà tà Mírì tí, kòtrìró àmi tà kònzì nda be dhi bvó.

23 Tàko ko, má nò dhi, àmi togó ga tà kùdzí sè bí, ìndì mí mòndí 'ìle tàkònzì sè dhi 'i.»

24 Di Simónà logó dhi: «Àmi ki tàndi, mì kòzi tà Mírì tí má dré àmi, tà mì dré tàle kòdhi ki àlo kàtsáro má rú ko dhi bvó.»

25 Amvolásà dhi, Pètèrò ì Yòwàni be dhi ì dré Mírì Yésu nì tà ì dré nòle ìndì ì dré žile dhi ki longóžó, akódhi nì kúlí tadházó mòndyá kònàle dhi ì dré. Gò ì dré gòzo gòle Yèrúsalmà na, Rúbí Tani longòbe bhà bí Sàmàriyà kya ì 'ásè.

Filípò longó Rúbí Tani Etìyòpiyà agó àlo dhi dré

26 Amvolàsà dhi, ángeló Mírì àdhya dré tazoá Fìlipò dré dhi: «Mí nga lìle tàbhu na láti sìlepi Yèrúsalemà lèsè lìle Gázà na duku 'àsè dhi 'àsè.»

27 Di Fìlipò dré ngázo lìle. Láti 'á dhi, ì dré drì sizo Etyòpiyà agó àlo dhi be. Akódhi nda tá ùnikí 'ì, ìndì móndí kàdrì Kàndakè, Etyòpiyà kì ópí kàdrì tòko ró dhi zàle, adrélèpi làfa ni ni líkí títi dhi 'ì.* Akódhi lì tà Yèrúsalemà na kitswálé Gíkà ni líndrì bha.

28 Dré tá adrérà'a nzìle dhi 'á dhi, lírì tá áyi tàmbàmbírì dònjí dré adrélé sèle nì dhi na, adrélé búkù pròfètà Esáyà àdhya nì na kúlí be drádra.

29 Gò Tírì Lólo dré tazoá Fìlipò dré dhi: «Mí kisé mì ànyì tàmbàmbírì kòdhi làga, mì kòlìrò túmání agó kòdhi be.»

30 Di Fìlipò dré ràzo tsàle ànyì tàmbàmbírì nda làga gò, agó nda ni yi adrérà'a búkù pròfètà Esáyà àdhya nì na. Dré lizizóá tíá dhi: «Mí nì tà mí dré adrélé nàle kòdhi nì àndu be?»

31 Di agó nda logó dhi: «Má nì kitswá nǎ ngini dhya àlo kòngì àndu ni má dré ko dhi?» Di dré Fìlipò nì zizo mbàle lírìlé í làga tàmbàmbírì na.

32 Tà Gíkà nì Kúlí na dré tá adrélé nàle dhi tá tà kòndhi 'ì: «À drì tá akódhi ànzya gá à dré adrélé kábilígyà se lìzo ába àrà adrézó líá dhi na dhi tǎni.

Ngóro kábilígyà mvá dré adrélé kírì dhya adrélèpi áyi bhí re dhi kandrá dhi tǎni dhi, akódhi nzǐ tì ko.

33 A nò tà akódhi móndí tàko ró gò, akódhi nì tàbvó tazo gyágya ko. Adhi ni kitswá akódhi nì ànzimvá kì tà títi dhi nì? Tàko ko, à tingá akódhi nì lídrì bvò drìsè dre.»†

34 Gò Etyòpiyà agó nda dré lizizóá Fìlipò tí dhi: «Mí tà rè má dré ká: Pròfètà kòdhi adré àdhi nì tà ta kòdhyà? Adré áyi tàndì nì tà ta, kó ngalé móndí àzya nì tà ta kòdhyà?»

35 Di kídholé tà dré tá adrélé nàle nda rú dhi, Fìlipò dré Rúbí Tani Yésu nì tà dri dhi nì longózo drá.

36 Ì dré tá adrérà'a lìle láti 'àsè dhi 'á dhi, ì dré tsázo ànyì àrà àlo yǐ be dhi làga. Di Etyòpiyà agó nda dré tazoá dhi: «Mí nò rè ká! Yǐ kó be kòdhi dhi, tà má dré kitswázo bàtisimò do bwà ko dhi àdho tà 'ì?» [

37 ‡]

38 Di dré tazoá dhi, à kòkíkí tàmbàmbírì. Gò Fìlipò ì agó nda be dhi ì dré sizo file yǐ na gò, Fìlipò dré bàtisimò fèzo drá.

39 Di ì kápfo yǐ nda lèsè dre dhi, Mírì nì Tírì dré ndirì Fìlipò nì dòzo. Etyòpiyà agó nda gò vélé akódhi nì no ko. Di dré gòzo adrélé lìle lenzébe.

40 Di Fìlipò ro dhi, dré gòzo áyi kisé bhàandre rú zìle Azótò dhi na. Di dré ngázo láti do lìzo Kàyisàriyà na, Rúbí Tani longóbe bhàandre àlo àlo títi dhi ì 'àsè.

9

*Sàwùlò ladzá áyi togó Yésu ni ka'ì
(A kònò kpà Tà 'òle dhi ì 22:6-16; 26:12-18)*

* **8:27 8:27** «Ùnikí» kòndhi, agó anglé kitswálé ópí kàdrì nì àzì 'o dhi 'ì. † **8:33 8:33** A kònò Esáyà 53:7-8. ‡ **8:37 8:37** Wárágá Gíkà nì Kúlí tísizo áyi dri drìdrì dhi ì lèna dhi, à adré kúlí kòni kì kisé kònwa ko: [Fìlipò tà drá dhi: «Mí kòka'í ámi togó wáyi sè dhi, mí nì kitswá bàtisimò do.» Di agó nda logó dhi: «Má adré ka'íá dhi, Yésu Krísto Gíkà nì Mvágó 'ì.»]

1 Lókyá nda kònàdhi sè dhi, Sàwùlò gò ína adrélé lalíle Mírì Yésu ni ka'ìbhá i bvó, adrézó dràdrà kúlí ta àyi ki tà sè. Di dré ngàzo lìle kòwàna kì kàdrì véna

2 akódhi ni lízì, kòtìsìró wárágà i Yúdà ànzì ki lísámbò dzó ki kàdrì Dàmàsékè na dhi i dré, í kònì tsa móndí àgo ró ìndì tòko ró adrèbhá Yésu ni láti lebé dhi ki kisé dhi, í kòturúró àyi agòzo àyi íbe Yèrúsalémà le be dhi bvó.

3 Di dré tá adrèrà'a láti 'á, adrélé tsàle ànyi Dàmàsékè làga dhi 'á dhi, ngádra bhù lésè dhi dré kòzo ngbò ró ngá kazá akódhi làgàsè kúrú.

4 Di dré dhèzo kìnì mi gò, kúlí yi tàrà'a í dré dhi: «Sàwùlò, Sàwùlò, mí adrè áma mì pfo àdho tà sè?»

5 Sàwùlò lízì dhi: «Mírì, mì àdhi 'i?» Di kúlí nda logó drá dhi: «Ma Yésu mí dré mína adrélé mì pfòle dhi 'i.

6 Di mí nga file bhàandre na. Kònàle dhi, à ni tà kitswálépi mí dré dra 'òle dhi ni ta mí dré.»

7 Móndyá adrèbhá tá atsí to túmáñi Sàwùlò be dhi ì kíkì tá àyi, adrélé tà nda ni no síbhálé be ngbo. † yi tá kúlí nda 'í, di, ì nò àyíkya dhya àlo ko.

8 Gò Sàwùlò dré ngàzo kìnì misè. Di, dré mì nzìzo dhi, kitswá tá ína ngá no bwà ko. Di à dré akódhi ni drígá rùzo, akódhi ni sèzo fizo ába Dàmàsékè na.

9 Gò dré adrézó kònàle kítú na ngá no àko ró, ngá nya àko ró ìndì ngá mvu àko ró.

10 Dàmàsékè na dhi, Yésu ni ka'ìlepi àlo rú be Anànyà dhi tá be. Di ngá dré agázó akódhi mi toróbí tìni gò, Mírì dré tàzoá drá dhi: «Anànyà!» Akódhi logó dhi: «Mírì, ma kònàdhi.»

11 Di Mírì tà drá dhi: «Mí nga lìle láti andre rú zìle Pyà dhi na, agó àlo rú be Yúdàsì dhi bhàna. Kònàle dhi, mí lízì agó rú zìle Sàwùlò angálépi Tàrúsò lésè dhi ni tà. Akódhi nda adrè tà zi má tí lókyá kònàdhi sè.

12 Ngá agá akódhi mi toróbí tìni gò, dré agó àlo rú be Anànyà dhi ni nòzo firà'a drígá bha í dri, í kògòró ngá no be dhi bvó.»

13 Di, Anànyà logó dhi: «Mírì, má yi móndí bí dhi i tí tà kònzi títi agó kòdhi dré 'òle ámi móndyá lólo Yèrúsalémà na dhi i rú dhi i 'í.

14 Atsá kpà kònwa rìnyí í dré kiséle kòwàna kàdrì i véna dhi be, kitswálé móndyá títi adrèbhá ámi zi àyi ki Mírì ro dhi ki turú dhi bvó.»

15 Di, Mírì tà Anànyà dré dhi: «Mí lè! Tàko ko, agó kòdhi dhya má dré zìle adrélé áma àzì 'o dhi 'i. A ni lí áma tà longó móndyá sùrú twá ro dhi i dré, àyi ki ópí i dré, ìndì Ísèrèlè ànzì i dré.

16 Má ni kizá kàdrì kitswálépi dré dra nyàle áma tà sè dhi ni tadhá drá.»

17 Gò Anànyà dré lízo file Sàwùlò ni kisé dzó nda na. Dré drígá bhàzo akódhi dri, tàzoá dhi: «Áma adrúpi Sàwùlò, Mírì Yésu agálépi mí kandrá láti bhálé dhi amù ma nì, mí kògòró ngá no, ìndì mí kògaró Tírì Lólo sè be dhi bvó.»

18 Gbǎ kòdhwa, ngá ngóró kosyá kòbhó tìni dhi dré adhézo Sàwùlò mìlèsè gò, dré gòzo adrélé ngá no. Di dré ngàzo bàtìsimò do.

19 Bvóá dhi, dré ngá nyàzo gò, gòzo rìnyí kisé.

Sàwùlò longó Rúbí Tani Dàmàsékè na

Gò Sàwùlò dré adrézó Yésu ni ka'ìbhá Dàmàsékè le dhi i véna lókyá be vwàvwà ro tsà.

²⁰ Gbã lókyá nda sè dhi, dré ngàzo adrélé Yésu ni tà longó Yúdà ànzi ki lísàmbò dzó i 'ásè, adrézó tadhá dhi, Yésu nda Gíká ni Mváagó 'i káyà dhi.

²¹ Mónnyá títi adrèbhá akódhi ni yi dhi ki líntrí adrè tá gale bhwábhwa gò, ì dré adrézó liziá àyi kòfalèsè dhi: «Agó kòdhi tsí dhya adrélépi tá mónnyá adrèbhá Yésu kòdhi ni ka'í Yèrúsalmà na dhi ki mǐ pfo lavulè dhi 'i ko? Atsá kònwa kitswálé àyi nda ki turú lizo àyi íbe kòwánà kàdrì i véna ko?»

²² Di, Sàwulò adrè tá ína atsálé rinyi ró adrélé lile drìdrì. Adrè tá tadhá ngádra 'á dhi, Yésu Mèsíyà 'i káyà dhi gò, Yúdà ànzi Dàmàsékè le dhi ì dré kitswázó kúli logó tíá bwá ko.

²³ Lókyá kòlavú vwàle dre dhi, Yúdà ànzi nda ì dré ngàzo ru yi kitswázó Sàwulò ni pfo dràle dhi bvó.

²⁴ Di, Sàwulò dré ína tà nda ni yizo. Kitú vèsè ìndì ngátsi vèsè dhi, ì adrè tá rìle akódhi bvó bhàandre nda ni zèribàti i 'ásè, kitswálé akódhi ni pfo dràle.

²⁵ Di ngátsi àlo sè dhi, akódhi ni lebèbhá ì dré akódhi ni bhàzo kánzi na gò, akódhi ni tirízó zèribà drìsè kivi na gò, dré lapázó.

Sàwulò tsa Yèrúsalmà na

²⁶ Gò Sàwulò dré lizo Yèrúsalmà na. Kòtsa dre dhi, dré àyi tabhizo amulé Yésu ni ka'íbhá íbe. Di, àyi títi nda ì adrè tá àyikya akódhi ni ro. Tàko ko, ì ka'í tá ko tàle dhi, akódhi atsá Yésu ni ka'ilepi ró bàti dhi.

²⁷ Di, Bàrànbà dré ína akódhi ni drizo lizo ába àpòstolò i véna. Gò dré Sàwulò nò tá Mírì Yésu láti 'á, ìndì Mírì tà tá tà akódhi dré ngíni ya dhi ki titízó àyi dré. Dré kpà Sàwulò longó tá Yésu ni tà tirí àko Dàmàsékè na ngíni ya dhi ni titízó.

²⁸ Di ì dré Sàwulò ni ka'izo dòle adrélé túmání àyi íbe. Akódhi adrè tá tatsilé Yèrúsalmà 'ásè, Mírì ni tà longóbe tirí àko.

²⁹ Adrè tá kpà tà ta ìndì tà kayí Yúdà ànzi adrèbhá Gírìkì ti ta dhi íbe. Di, àyi nda ì dré ngàzo adrélé láti nda kitswázó akódhi ni pfo dràle.

³⁰ Di Sàwulò ni adrúpi Yésu ni ka'íbhá dhi ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré akódhi ni drizo lizo ába Kàyìsàriyà na gò, mùzoá lile Tàrúsò na.

³¹ Di Yésu ni ka'íbhá títi bvò Yúdáyà àdhya na, Gàliláyà àdhya na, ìndì Sàmàriyà àdhya na dhi i tá tà kìdrìkìdrì íbe àyi kòfalé móndí àruka íbe. Gíká adrè tá àyi ki timbà àyi ki tà ka'íka'í na. Í adrè tá lizólé, adrélé tà 'o Mírì ni ròma na, ìndì Tirí Lólo ni rinyi sè, adrézó lile ába drìdrì.

Pètèrò 'o tà líntríga ró dhi i Lídà na ìndì Yópè na

³² Pètèrò dré tá adrèrà'a tatsilé àrà twátwa i 'ásè dhi 'á dhi, tsa tá Yésu ni ka'íbhá bhàandre Lídà àdhya na dhi ki no.

³³ Kònàle dhi, dré agó àlo rú be Ayìnèyà, adrélépi pá be àbvò ro dhi ni kisúzo. Akódhi nda ayí tá lánzá na kóná nzi-drì-na.

³⁴ Di Pètèrò dré tázóá drá dhi: «Ayìnèyà, Yésu Kristo tidrí mi dre! Mí nga ámi kíndri pa!» Gbã kòdhwa, akódhi nda dré ngàzo trà kuru.

³⁵ Di mónnyá títi adrèbhá tá Lídà le ìndì Sàrónà le dhi ì dré akódhi ni nòzo gò, ì dré àyi ki togó adzázó Mírì vélé.

³⁶ Anyi àrà nda làgana, bhàandre Yópè àdhya na dhi, tòkó àlo Yésu ni ka'ilepi, rú be Tàbità dhi tá be. (Rú nda kòdhi adrè leá tàle Gírìkì ti sè dhi

«Dòrúkà».*) Akódhi nda adrè tá ngbú adrélè tà dóro 'o, adrézó kpà ngá fe lemerèbhá i dré.

³⁷ Di lókyá nda sè dhi, dré dhèzo drà be gò, dré dràzo. Di akódhi ni rúbhá dzizo gò, dòzoá bhàle dzó àlo dhi ni 'a kàle kurú na dhi na.

³⁸ Yópè nda ànyi Lidá làga. Di Yésu ni ka'ibhá Yópè le dhi i kòyi Pétèró tá Lidá na dhi dre dhi, i dré àgo rì dhi ki mùzo akódhi ni ti lizí, tàzoá dhi: «Mí kàli mbèlè àma véle wà!»

³⁹ Di Pétèró dré ngàzo lile túmání àyi íbe. Kòtsa dre dhi, i dré akódhi ni drizo mbàzo ába dzó 'a kàle kurú na nda na. Tàyítókó títi dhi i dré ngàzo àyi ki totó ànyi akódhi làgàsè adrélè àwó ngo, adrézó kítá twátwa Tàbità nda dré tá dhìle dré rè dhu adrèrà'a túmání àyi íbe dhi 'á dhi ki tadhá drá.

⁴⁰ Gò Pétèró dré mónyá títi nda ki 'òzo pfole kivi na. Dré àyi kórókó títizò, tà zizo Giká tí gò, àyi alázo àbvò nda véle tàá dhi: «Tàbità, mí nga!» Di akódhi nda dré mì nzizo Pétèró ni no gò, ngàzo lirilé.

⁴¹ Pétèró dré akódhi ni drígá ruzo gò, akódhi ni tingázó kuru. Dré Yésu ni ka'ibhá ki azizó tàyítókó íbe, Tàbità nda ni tadházó àyi dré lídrì ro.

⁴² Di tà nda ni rúbí dré la'úzó bhàandre wáyi Yópè àdhya 'àsè gò, mómí zyandre dhi i dré Mírì Yésu ni ka'izo.

⁴³ Gò Pétèró dré adrézó Yópè na lókyá be vwàvwà ro, agó àlo rú be Simónà, kíní nyilepi dhi bhàna.

10

Kòrùnèlìyò zi Pétèró í bhàna

¹ Agó àlo rú be Kòrùnèlìyò dhi tá bhàandre Kàyisàriyà àdhya na. Akódhi nda tá Rómà ki sódá adrélè zìle Itàliyà àdhya ró dhi ki kàdrì 'i.*

² Akódhi i mónyá títi akódhi ni dzó lé dhi íbe dhi, i adrè tá tròle Giká ni tà rú, adrézó kpà akódhi ni ro. Adrè tá ngá fe rà mómí lemerè ro dhi i dré, adrézó kpà tà ta Giká be landè àko ró.

³ Kítú àlo, ànyíànyi sáa na kítú rírì àmvolèsè dhi sè dhi, ngá agá tá akódhi mì toróbí tìni. Akódhi nò ángéló àlo Giká àdhya ngádra 'á afìrà'a í véle, tàá í dré dhi: «Kòrùnèlìyò!»

⁴ Di dré ángéló nda ni nòzo dhi tìrì dré gò, lizizóá títi dhi: «Mírì, àdho tà 'i?» Ángéló nda logó drá dhi: «Tà mí dré zìle Giká tí dhi i túmání ngá mí dré fèle lemerèbhá i dré dhi íbe dhi i mbà tsàle Giká kandrà gò, akódhi dré ámi tà kisùzo.

⁵ Di nyànomvá dhi, mí mù mómí lile Yópè na, agó rú be Simónà adrélè kpà rú zìle Pétèró dhi ni azí.

⁶ Akódhi nda adrè ayilé kíní nyilepi àlo rú be Simónà dhi bhàna, yìandre mìle.»

⁷ Di ángéló tà tàlepi akódhi dré nda kòlì dre dhi, Kòrùnèlìyò dré àyi màràbà rì dhi ki azizó túmání sódá àlo adrélèpi tà tà 'o í dré, adrélèpi kpà tròle Giká ni tà rú dhi be.

⁸ Dré tà títi lavúbhá nda ki títizó àyi dré gò, àyi ki mùzo lile Yópè na.

Ngá agá Pétèró mì toróbí tìni

* **9:36 9:36** Rú «Tàbità» Eberè ti sè kònidhi, ìndì rú «Dòrúkà» Gírikì ti sè kònidhi, adrè léá tàle dhi «lòbha». * **10:1 10:1** Rómà ki sódá ki kàdrì kònidhi tá sódá ànyíànyi nyadhì-nzi dhi i drìle.

⁹ Kítú bvóá dhi sè, ànyíànyí kítú rírí sè, dhya mùle nda ì dré tá adrérà'a láti 'á ànyi Yópè làga dhi 'á dhi, Pétèrò dré mbàzo dzó drì be kpàkpà dhi drìna, adrélé tà ta Gìkà be.†

¹⁰ Tàbirí dré akódhi ni 'òzo gò, dré adrézó ngá le nyàle. A dré tá adrérà'a ngá ladhí drá dhi 'á dhi, ngá dré afízó akódhi dri toróbí tìni.

¹¹ Akódhi dré nòzoá dhi, bhù lanzí ru dre gò, dré ngá ngóró kítá pìpì gú rùle tì ni su dhi ì 'àsè dhi tìni dhi ni nòzo adrérà'a asilé bvò dri.

¹² Kítá nda na dhi tá kà'wá pá be su dhi ki kárá twátwa dhi ì, tùmáni kà'wá adrèbhá àyi ki se agátí sè dhi ki kárá twátwa dhi ìbe, ìndì àrì ki kárá twátwa dhi ìbe.

¹³ Gò kúlí àlo dhi dré tàzoá drá dhi: «Pétèrò, mí nga àyi ki tupfú nyàle!»

¹⁴ Dì, Pétèrò logó dhi: «Mírì, tàdzí ko! Tàko ko, má nya ngá ndì ró tatrítrí kúlí dré adrélé logalé dhi ki àlo tàdzí ko.»‡

¹⁵ Dì kúlí nda dré gòzo tàá drá dhi: «Mí zi mína ngá Gìkà dré temvéle dre dhi ndì ró ko.»

¹⁶ Tà nda dré ru 'òzo kònini vèsè be na gò, kítá nda ni dòzo bhù na.

¹⁷ Dì Pétèrò ni drì dré abízó tà nda sè gò, dré adrézó lizíá í léna ngalé ngá í dré nòle nda adré tà leá tàle ngíni ya dhi. Gbá lókyá nda sè dhi, dhya Kòrùnèliyò dré tá mùle nda ì dré Simónà ni bhà lizíó, atsázó dzó nda tí.

¹⁸ Gò ì dré kúlí yòzo, lizízóá ngalé Simónà adrélé kpá rú zìle Pétèrò dhi adré ayilé dzó nda na yà dhi.

¹⁹ Dì Pétèrò dré rè dhu adrérà'a ngá í dré nòle nda ni tà kisù dhi 'á dhi, Tirí Lólo dré tàzoá drá dhi: «Mí yi rè ká! Ago na dhi ì adré ámi nda.

²⁰ Dì mí nga síle àyi véna, mì kòlìró tùmáni àyi ìbe tà kayí àko ró. Angyá ko, má mù àyi ma.»

²¹ Dì Pétèrò kòsi dzó nda drìlèsè dre dhi, dré tàzoá àgo nda ì dré dhi: «Ma kònndhi dhya mì dré adrélé ndàle dhi 'i. Mì alì kònwa àdho tà sè?»

²² Dì ì logó drá dhi: «Sòdá ki kàdrì rú be Kòrùnèliyò dhi amù àma ni. Akódhi nda mómí gyàgya, adrélépi Gìkà ni ro dhi 'i. Yúdà ànzi títí dhi ì adré akódhi ni rú ta dóro. Angéló lólo Gìkà àdhya tà drá dhi, kòzi mì í bhàna ámi kúlí ki yízo dhi bvó.»

²³ Dì Pétèrò dré àyi ki azízó ayilé dzó nda lé.

Pétèrò ì Kòrùnèliyò bhàna

Drùbhì sè dhi, Pétèrò ì dré ngàzo lile àyi ìbe tùmáni Yésu ni ka'ìbhá àruka Yópè lèsè dhi ìbe.

²⁴ Kítú bvóá dhi sè dhi, ì dré tsàzo Kayìsàriyà na. Kòrùnèliyò kimó tá àyi aró ì àyi arúpi káká dhi ìbe gò, ì dré adrézó àyi ki leté.

²⁵ Dì Pétèrò dré tá adrérà'a file bhà'álé nda na dhi 'á dhi, Kòrùnèliyò dré alizo adhéle akódhi pá, kítswalé akódhi ni lindrì bha.

²⁶ Dì, Pétèrò dré ìna akódhi ni tingázó, tàzoá drá dhi: «Mí nga. Àma tàndi, ma kòkpà mómí 'i mí tìni.»

²⁷ Dì Pétèrò ì dré tà titízó akódhi be gò, dré fizo mómíyá zyandre ru kimóbhá nda ki kisú dzó na.

²⁸ Gò dré tàzoá àyi dré dhi: «Àmi títí, mì nǐ tàle dhi, Yúdà ànzi ki tatrítrí kúlí adré ru sùma mómí sùrú twá ro dhi ìbe dhi ni logá àyi dré dhi be.

† 10:9 10:9 Kínó lèsè Iserélé ànzi ki bvò na dhi, à adré tá dzó ki drì ledé kpàkpà, à kòkítswaró mbàle lirilé lovólé kònale be dhi bvò. ‡ 10:14 10:14 A kònò Lèvitiké 11:1-47; Ezèkyélé 4:14.

Tátrírí kúlí nda adré kpà fíma àyi bhàna dhi ni logá. Dì, Gìká tadhá ína má dré dhi, má kòzi dhya àlo ndí ró yà, kó ngalè mómí temvéle ko dhi ró yà dhi ko.

²⁹ Àsà dhi, mì dré áma azizó dhi, má alí ndiri tà kayí àko ró. Má adré dì àmi kí lízì, mì azí ma àdho tà sè?»

³⁰ Dì Kòrùnèlìyò logó dhi: «Lavú dre kítú na, sáà na kítú rírì àmvolésè dhi sè dhi, má adré tá tà ta Gìká be áma dzó kòndhi 'á. Gbá kòdhwá, agó àlo kítá íbe lagulagu ró dhi dré agázó má kandrá,

³¹ tàá má dré dhi: «Kòrùnèlìyò, Gìká yi tà mí dré zìle í tí dhi í 'í. Tìvì kpà ngá mí dré fèle lemerèbhá í dré dhi í ko.

³² Dì mí mù mómí lile Yópè na, Símónà adréle kpà rú zìle Pètèró dhi ni azí. Akódhi nda adré ayílè Símónà kíní nyilepi dhi bhàna, yìandre mìle.»

³³ Dì gbá lókyá nda sè dhi, má dré mómí mùzo lile àmi azí. Mí 'o dóro alizo. Dì nyànomvá dhi, àma títi ni í Gìká kandrá, kitswálé tà títi Mírì dré tàle mí kòtà àma dré dhi kí yi.»

Pètèró longó Rúbí Tani mómí sùrú twá ro dhi í dré

³⁴ Gò Pètèró dré ngàzo tàá àyi dré dhi: «Nyànomvá dhi, má nì tàle dhi, Gìká adré mómí kí no twátwa ko dhi be.

³⁵ Be ró dhi, adré ína mómí sùrú títi í lésè adrébhá àyi ro, adrébhá kpà tà gyàgya 'o dhi kí ka'í kòdhyá.

³⁶ Gìká nda amù Rúbí Tani àma, Ìsèrèlè ànzi í véle longózoá àma dré dhi, mà ni kitswá adréle tà kídrikàdri íbe àma kòfalé í be Yésu Krísto sè. Yésu Krísto nda mómíyá títi dhi kí Mírì 'í.

³⁷ Àmi kí tàndi, mì nì tà títi ru 'obhá Yúdáyà na kidhólé Gàlíláyà lésè, bàtisimò Yòwànì dré tá longólé dhi àmvolésè dhi í be.

³⁸ Mì nì tàle dhi, Gìká zì tá Yésu Nàzàrètá lésè nda gò, Tírì Lólo fèzo drá rìnyí be dhi be. Dì Yésu nda dré tatsizó tà dóro 'obe ìndì mómíyá títi Dzàborò dré tá atólé í pálé dhi kí tidríbe. Tàko ko, Gìká tá tùmání akódhi be.

³⁹ Àma dhyá tà títi akódhi dré 'òle Yúdà ànzi kí bvò na ìndì Yèrúsalamà na nda kí nobhá mì sè dhi 'í. A tidí tá akódhi dràle fa kípakípa dri.

⁴⁰ Dì, kítú ni na sè dhi, Gìká dré ína akódhi ni tingázó dràdrà lésè gò, akódhi nì 'òzo mómí í dré nòle.

⁴¹ Mómíyá títi dhi ì nò tá akódhi ko. Ngbá 'í àma Gìká dré tá zìle drìdrì kitswálé tà nda kí no dhi í, mà nò akódhi àma. Akódhi ni ngàma dràdrà 'àsè dhi àmvolésè dhi, mà nya ngá ìndì mà mvu ngá tùmání akódhi be dhi àma.

⁴² Dì akódhi lazí tà àma dri tàzoá dhi, mà kàdré àyi tà longó mómí í dré adrézo tadhá dhi, í dhyá Gìká dré bhàle adréle mómíyá títi lídrì ro ìndì dràbhá dre dhi kí tàbvò tàlepi ró dhi 'í.

⁴³ Prófètà títi dhi ì longó tá akódhi nì tà tàzoá dhi, Gìká nì mómíyá títi dra akódhi nì ka'íbhá dhi kí tàkonzì tri akódhi nì rú sè.»[§]

Mómí sùrú twá ro dhi í kisú Tírì Lólo

⁴⁴ Pètèró dré rè dhu adrerà'a tà nda kí ta dhi 'á dhi, Tírì Lólo dré asizó mómíyá títi adrébhá akódhi nì yi nda kí asó.

§ 10:43 10:43 A kònò Esáya 53:5-6; Yèrèmiyá 31:34.

⁴⁵ Di mónyá ka'ibhá Yúdà ànzì ró alìbhá tá tùmání Pétèró be dhi ì kònò, Giká kutú tá kókpà Tirí Lólo móndí sùrú twá ro dhi ì dri dhi dre dhi, àyi kì líntrí dré gàzo bhwábhwa.

⁴⁶ Tàko ko, ì yi tá àyi nda ì adrèrà'a ti twátwa ki ta, adrézó Giká ni rú bha kùle dhi 'í. Gò Pétèró dré tàzoá dhi:

⁴⁷ «Adhi ni kitswá bàtìsimò dòma yì sè dhi ni logá mónyá kòni ì dré dhi ni? Angyá ko, ì kìsú àyikya Tirí Lólo àmakya tìni.»

⁴⁸ Di dré tàzoá dhi, à kòfè bàtìsimò àyi dré Yésu Kristo ni rú sè. Gò ì dré Pétèró ni ti lizízó, kàdréro dhu rè àyi véna lókyá tsà sè.

11

Pétèró ngi tà í dré 'òle dhi ki àndu

¹ Gò àpóstolò ì mónyá ka'ibhá Yúdáyà na dhi ìbe dhi ì dré yìzoá tàle dhi, móndí sùrú twá ro dhi ì kìsú kókpà Giká ni kùlì dre.

² Di Pétèró kòlì tsàle Yèrúsalémà na dre dhi, mónyá ka'ibhá Yúdà ànzì ró dhi ì dré dhèzo adrélé akódhi ni ndrì,

³ adrézó tàá dhi: «Mí fi mína móndí lwàle ko dhi ì bhàna gò, mí dré ngá nyàzo tùmání àyi ìbe!»

⁴ Di Pétèró dré ngàzo tà títi lavúbhá nda kì títi àyi dré mìbhalé tí, tàzoá dhi:

⁵ «Má tá mána bhàandre Yópè àdhya na. Kítú àlo, má dré tá adrèrà'a tà ta Giká be dhi 'á dhi, ngá dré afízó má dri toróbí tìni. Má nò tá ngá ngóro kítá pìpì gú rùle ti ni su dhi ì 'àsè dhi tìni dhi adrèrà'a asilé bhù lèsè atsálé má vélé.

⁶ Má kòbhe mì ngá kítá nda léna dhi kì no dre dhi, má dré kà'wá pá be su dhi kì kárá twátwa dhi kì nòzo, tùmání kà'wá mbì lèsè dhi ìbe, kà'wá adrèbhá àyi kì se agátì sè dhi ìbe, tsàle àrì ìbe.

⁷ Gò má dré kùlì yìzo tàá má dré dhi: «Pétèró, mí nga àyi kì tupfú nyàle!»

⁸ Di má dré logózóá dhi: «Mírì, tàdzí ko! Tàko ko, ngá ndrì ró àma kì tatrírì kùlì dré adrélé logálé dhi kì àlo afí rè má silé tàdzí ko.»

⁹ Di kùlì nda dré gòzo tàá bhù lèsè dhi: «Mí zi mína ngá Giká dré temvéle dre dhi ndrì ró ko.»

¹⁰ Tà nda dré ru 'òzo kònini vèsè be na gò, ngá títi nda kì dòzo bhù na.

¹¹ Gbá lókyá nda sè dhi, àgo na tá amùle má vélé Kàyisàriyà lèsè dhi ì dré àyi kì kíkízó dzó mà dré tá adrézó lána dhi tí.

¹² Gò Tirí Lólo dré tàzoá má dré dhi, mà kòlì tùmání àyi ìbe tà kayí àko ró. Dhya ka'ibhá nzi-dri-àlo kòni ì dré kpà lizo tùmání má be gò, mà dré fizo agó àlo rú be Kòrùnèliyò dhi ni dzó na.

¹³ Gò akódhi nda dré í nò tá ángéló agárà'a í kandrá àyi dzó lé ngini ya dhi ni títízó àma dré. Tà dhi, ángéló nda tà tá í dré dhi: «Mí mù móndí lile Yópè na Simónà adrélé kpà rú zile Pétèró dhi ni azi.

¹⁴ A ni kùlì longó àmi dré mónyá títi àmi dzó lé dhi ìbe gò, mà dré lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kìsúzó kùlì nda sè.»

¹⁵ Di má dré kidhóra'a tà ta Kòrùnèliyò nda ì dré dhi 'á dhi, Tirí Lólo dré asízó àyi kì asó ngóro dré tá asilé àma kì asó kítú Pàtèkótè àdhya tú dhi tìni.

16 Gò kúlí Mírì dré tá tàle dhi dré agázó má léna. Akódhi tà tá dhi: <Yòwàni fè tá ina bàtìsimò yí sè. Di, mì ni àmíkya bàtìsimò kisé Tírí Lólo sè.>^{*}

17 Di Gíká fè kó àyi dré Tírí Lólo àlo nda í dré afèle àma Mírì Yésu Kristo ni ka'ìbhá í dré dhi kòdhya dhi, ma di tá mána àdhi 'i, kitswálé tà Gíká dré tà lèle 'òle dhi ni kíkí dhi?>

18 Di ì kòyi tà nda í dre dhi, ì dré kúlí tayízó gò, ì dré Gíká ni rú bhàzo kùle, tàzoá dhi: «Kàdré kònini dhi, Gíká nzi di kókpà láti mónnyá sùrú twá ro dhi ì dré, ì kòladzáró àyi ki togó lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisé.»

Ekèlézyà Atiyòkiyà na dhi

19 Mónnyá ka'ìbhá ayíbhá àyi ki mì pfòma Sètéfánò ni dràma àmvolésè dhi ni tà sè dhi, ì lì tá byá bvò Fòwínikè àdhya na, tùrù Kìpírò àdhya na, ìndì bhàandre Atiyòkiyà àdhya na.[†] Ayi nda ì adré tá ngbà 'í Gíká ni kúlí longó Yúdà ànzi ì dré.

20 Di, àyi ki àruka angábhá Kìpírò lésè ìndì Kìrénè lésè dhi ì dré àyíkya lizo Atiyòkiyà na gò, kídhólé adrélé tà ta móndí sùrú twá ro dhi ì dré, adrézó Rúbí Tani Mírì Yésu ni tà dri dhi ni longó àyi dré.[‡]

21 Gíká ni rinyí tá túmání àyi íbe gò, móndí zyandre dhi ì dré àyi ki togó adzázó Mírì vélé, akódhi ni ka'í.

22 Mónnyá Ekèlézyà Yèrusalémà àdhya lé dhi ì kòyi rúbí nda dre dhi, ì dré Bàrànbà ni mùzo lile Atiyòkiyà na.

23-24 Akódhi nda tá móndí dóro gálepi Tírí Lólo sè, adrélépi kpà tà ka'íka'í íbe kàdrì dhi 'i. Di kòtsa Atiyòkiyà na dre dhi, dré nòzoá dhi, Gíká bhá tà àyi togó tani mónnyá ka'ìbhá nda ì rú dre gò, dré lenzézó ásà. Gò dré àyi ki kodzózó títi tàzoá dhi, ì kàdré tròle Mírì ni tà rú togó wáyi sè. Di móndí zyandre lavulé dhi ì dré Mírì Yésu ni ka'izo gò, ì dré ru amúzó mónnyá ka'ìbhá kònàle nda íbe.

25 Àmvolásà dhi, Bàrànbà dré lizo Sàwùlò ni nda Tàrusò na.

26 Kòkisé akódhi dre dhi, dré akódhi ni adrìzo agózo ába Atiyòkiyà le. Di àyi nda ì dré adrézó ru kimó mónnyá zyandre Ekèlézyà le dhi íbe, adrézó àyi ki tadhá kóná àlo. Atiyòkiyà nda 'á dhi, à kídhó tá adrélé Yésu ni lebhá ki zi Kristo ni ka'ìbhá í ró.

27 Lókyá nda sè dhi, pròfétà àruka ì dré angázó Yèrusalémà lésè atsálé Atiyòkiyà 'a.

28 Ayi ki àlo rú be Agábò dhi dré ngàzo longóá Tírí Lólo ni rinyí sè dhi, kàrábhò kàdrì dhi ni dhe bvò wáyi Rómà ki òpì zàle dhi 'ásè. (Di Kàrábhò nda dhe tá Rómà ki ópì kàdrì, Kàlàwùdíyò ni lókyá 'á bàti.)

29 Di mónnyá ka'ìbhá Atiyòkiyà le dhi ì dré ru yízo tàzoá dhi, ì ni àyi ki ngá lokó ngóro àyi àlo àlo títi dhi ì dré kitswálé 'òle dhi tíni gò, mùzoá àyi ki adrúpi Yésu ni ka'ìbhá Yúdáyà na dhi ki ledé.

30 Gò ì dré 'òzoá kònini. Í dré Bàrànbà ki mùzo Pólò be ngá nda ki adzí Ekèlézyà Yèrusalémà na dhi ni bhàgo ì véna.

* **11:16 11:16** A kònò Tà 'òle dhi ì 1:5. † **11:19 11:19** «Atiyòkiyà» kònidhi tá bhàandre kàdrì Rómà ki òpì ni bvò Síríyà àdhya drìle dhi 'i. ‡ **11:20 11:20** Mónnyá Rúbí Tani longóbhá kòni ki àruka ì angá tá bhàandre Kìrénè àdhya bvò Líbiyà àdhya lé, bvò kàdrì Afíríkà àdhya lé dhi lésè.

12

A pfu Yàkòbhò dràle, ìndí à ru Pétèrò bhèle bǎdzó na

1 Lókyá nda kònàdhi sè dhi, ópí Eródè Agùrípà dré kidhózó adrélé Yésu ni ka 'ìbhá àruka ki mǎ pfo.*

2 Dré Yàkòbhò, Yòwànì ni adrúpi ni 'òzo pfùle dràle sápi sè.

3 Kònò tà nda 'o tá Yúdà ànzi ki togó adrélé kiníle dhi dre dhi, dré kpà Pétèrò ni 'òzo rùle. 'O tá tà nda gwányá Mápà tàkú àko dhi àdhyà tú.

4 Dì kò'o akódhi rùle dre dhi, dré akódhi ni bhèzo bǎdzó na gò, sòdà mudrí-drí-nzi-drí-àlo tukùle su su dhi ki bhàzo adrélé akódhi ni líkí. Adré tá kisùà dhi, i ni akódhi ni 'o apfòle tàbvò tàle mónnyá títi i kandrá gwányá Pásikà àdhyà àmvolésè.

5 Dì, à dré tá adrérà'a Pétèrò ni líkí bǎdzó na dhi 'á dhi, mónnyá ka 'ìbhá dhi i adré tá àyikya tà zi Gíká tí togó wǎyi sè akódhi dré.

Mírì 'o Pétèrò apfòle bǎdzó lésè línđrìga ró

6 Kítú Eródè dré tá adrézó 'òle Pétèrò ni tàbvò ta dhi ni ngátsi sè dhi, Pétèrò adré tá ayí ko sòdà rì dhi i kòfalé bǎdzó na. A adrò tá akódhi nyìrì rì dhi i sè. Sòdà àruka i adré tá àyi ki totó bǎdzó nda tí, adrélé bǎdzó líkí.

7 Gbǎ kòdhwà, ángéló Mírì àdhyà dré agázó Pétèrò kandrá gò, ngádra dré kòzo ngá kazá dzó 'a kùle nda na. Ángéló nda dré akódhi ni gbúlú sàzo akódhi ni torózó ayí lésè gò, tàzoá drá dhi: «Mí nga mbèlè!» Gò nyìrì dré adàzo akódhi drígásè.

8 Dì ángéló nda dré tàzoá drá dhi: «Mí 'ì ámi káfà ámi kípilé 'á, ámi kámókà ki tosózó.» Dì Pétèrò dré 'òzoá ngóro tàle í dré dhi tíni. Gò ángéló dré tàzoá drá dhi: «Mí asó ámi kítá kidhi àdhyà, mí kàlìró má vèsè.»

9 Dì Pétèrò dré dhèzo akódhi bvò adrélé akódhi ni lebè. Ní tá ko tàle dhi, tà ángéló nda dré adrélé 'òle dhi tá tà tàndi 'i dhi. Adré tá ina kisùà dhi, ngá agá tá i mi toróbí tíni.

10 I dré àrà ni àlo ìndí rì ni sòdà i dré tá adrézó bǎdzó líkí dhi ki lavúzó gò, i dré tsàzo dzóti kàdrì aya ró adrézó pfòle 'ásà bhàandre na dhi kandrá. Dì dzóti nda dré ru nzìzo àyi tà sè àyi dré, gò i dré pfòzo. I kòlì láti 'ásè vwàle tsà dre dhi, ángéló nda dré ndiri Pétèrò ni tayízó.

11 Kùdù ro dhi, Pétèrò dré ina tà nda ni atógyàzo, tàzoá dhi: «Nyànómvá dhi, má nǐ bàti tàle dhi, Mírì amù àyi ángéló áma apá Eródè drígásè, ìndí tà títi Yúdà ànzi i dré tá lele 'òle má rú dhi i lésè dhi dre dhi.»

12 Dì tà nda kòfì Pétèrò drìna dre dhi, dré lizo Màriyá, Yòwànì Márokò ni andre ni dzó na. Kònàle dhi, móndí zyandre dhi i kimó tá ru adrélé tà zi Gíká tí.

13 Akódhi kòga dzóti adrézó file kivi lésè dhi dre dhi, mvátòkò àlo màràbà ro rú be Ródà dhi dré àyi kisízó ànyi dzóti nda làga.

14 Kòyi Pétèrò ni kùlì nìle kyá dre dhi, dré àyi tapízó ràle dzó na dzóti nzi àko ró togó kàní dré gò, dré longózóá mónnyá títi dzó lé dhi i dré dhi: «Pétèrò kivi na dzó tí.»

15 I logó drá dhi: «Ngá kizá mi nì!» Dì, gò tàá rìnyí sè dhi: «Tà bàti 'i!» I gò tàá dhi: «Kòdhi akódhi ni línđrì 'i.»

* 12:1 12:1 «Eródè Agùrípà» kònidhi tá Eródè Kàdrì dhi ni toyó 'i. (A kònò Lúkà 1:5.) Akódhi tá ópí ro bvò Yúdáyà àdhyà, Sàmàriyá àdhyà, Gàlláyà àdhyà, Pèràyà àdhyà, Itùràyà àdhyà, Tràkòníti àdhyà ìndí Abilénè àdhyà i drìle.

¹⁶ Di, Péterò dré ina gòzo adrélé dzóti ga. † kònzi akódhi ni no dre dhi, àyi ki líndri dré gazo bhwābhwa.

¹⁷ Di Péterò dré drígá bhazo kuru àyi ki kúli kikízó gò, dré Mírì 'o tá i apfòle bǎdzó lésè ngini ya dhi ni titízó àyi dré. Gò tazoá dhi: «Mì longó tà kòdhi Yàkòbhò i dré àma ki adrúpi àruka títi dhi ìbe be.»† Gò dré pfòzo lìle àrà àza na.

¹⁸ Ngá kòwa dre dhi, sòdá adrèbhá tá bǎdzó líkí nda ki drì dré abízó nyinyi gò, ì dré adrézó líziá àyi kòfalésè ngalè àdho tà 'o tá Péterò nì ya dhi.

¹⁹ Di Eródè dré móndí ki mùzo lìle akódhi ni nda gò, ì dré àyikya kisúzóá ko. Di dré sòdá adrèbhá bǎdzó líkí nda ki lízízó tà tándi ró gò, àyi ki 'òzo tupfúlé todràle.

Eródè Aguripà ni drama

Amvolàsá dhi, ópí Eródè dré ngazo bvò Yùdáya àdhyà lésè lìle adrélé Kàyisàriyà na lókyá be vwāvwa ro.

²⁰ Akódhi ni togó adré tá aswálé móndyá bhàandre Tírè kya Sídónà be dhi i 'àsè dhi i rú. Di àyi nda ì dré ru yìzo, móndí ki mùzo lìle Eródè ni ti lízi, tà kàdrìkàdrì kàdrérò àyi kòfalé akódhi be be dhi bvò. Angyá ko, àyi ki mányangá wáyi dhi adré tá apfòle ópí nda ni bvò lésè. Di dhyà mùle nda ì dré ru yìzo Eródè ni dzó líkìbhá ki kàdrì rú be Bálástò dhi be gò, kítú tà tazo Eródè be dhi ni bhazo.

²¹ Kítú bhàle nda sè dhi, Eródè dré àyi kítá ópí àdhyà ki tosózó í rú, lírízó àyi lírìrà òpi àdhyà dri gò, kúli dò tàle móndyá títi i kandrá.

²² Di ì dré ngazo adrélé loyóá dhi: «Kúli kònìdhi móndí kya 'i ko! Be ró dhi, gíká àlo dhi àdhyà 'i!»‡

²³ Gbǎ kòdhwa, ángéló Mírì àdhyà dré Eródè ni tswazo, dré tá líndri fèle Gíká dré ko dhi sè. Gò pírólo ì dré akódhi ni nyazo gò, dré drazo.

²⁴ Di, Gíká ni kúli adré tá ina ayílè lìle drìdrì.

²⁵ Bàrànába i Sàwùlò be dhi ì kò'o àyi ki àzì akílè Yèrúsalmà na dre dhi, ì dré Yòwànì adrélé kpà rú zìle Márokò dhi ni drìzo, gòzo akódhi be Atiyókíyà na.

13

A mù Bàrànába i Sàwùlò be lìle Gíká ni àzì 'o

¹ Ekèlézyà Atiyókíyà àdhyà lé dhi, pròfètà i tà tadhábhá ìbe dhi i tá be. Ayi nda i tá: Bàrànába, Simèyónà (adrélé kpà rú zìle Móndí ni dhi), Lùkíyò (angálépi Kírénè lésè dhi), Mànàyéne (ì dré mbazo ópí Eródè Atípà be dhi), tsàle Sàwùlò.*

² Kítú àlo, ì dré tá adrérà'a tàbìrì mvo, adrézó lìsámbo 'o Mírì ni rú sè dhi 'á dhi, Tírì Lólo dré tazoá àyi dré dhi: «Mì bhà Bàrànába i Sàwùlò be twá má dré, ì kàdrérò àzì má dré àyi ki azízó 'oá dhi ni 'o.»

³ Di ì kòmvo tàbìrì tà zìzo Gíká tí dre dhi, ì dré drígá bhazo àyi rì nda i dri gò, àyi ki mùzo lìle Gíká ni àzì 'o.

† 12:17 12:17 A adrè kisúá dhi, Yàkòbhò kònìdhi tá Yésu ni adrúpi, atsálépi Ekèlézyà ni bhàgo ki àlo ró dhi 'i. A kònò Tà 'òle dhi i 15:13; 21:18. ‡ 12:22 12:22 A kònò Ezèkyèlè 28:2. * 13:1 13:1 «Lùkíyò» kònìdhi angá tá bhàandre Kírénè àdhyà bvò Libiyà àdhyà lé, bvò kàdrì Afriká àdhyà lé dhi lésè. «Eródè Atípà» kònìdhi, Eródè Kàdrì ni mvá 'i.

Bàrànába i Sàwùlò be dhi ì lè tùrù Kìpìrò àdhya na

4 A kòmù Bàrànába i Sàwùlò be Tírí Lólo ni rìnyí sè dre dhi, ì dré sizo tsàle bhàandre rú zile Sèlèwùkiyà dhi na, yàandre mìle. Kònàle dhi, ì dré mbàzo bwátù na lile tùrù Kìpìrò àdhya na.

5 Ì kòtsa bhàandre rú zile Sálámì dhi na dre dhi, ì dré kidhózó adrélé Giká ni kùlì longó Yúdà ànzi ki lísámbo dzó i 'àsè. Yòwání Márokò tá àyi íbe gò, dré adrézó àyi ki ledé àzì sè.

6 Ì dré lavúzó tùrù nda 'àsè tsàle bhàandre rú zile Páfò dhi na. Kònàle dhi, ì dré ru kisúzó Yúdà mvá àlo rú be Bàràyèsù dhi be. Akódhi nda tá kódzógó 'i, ìndì pròfètá kìnzò ro dhi 'i.

7 Adré tá tròle gùvèrènerè tùrù nda àdhya, rú be Sèrùgiyò Pólò dhi rú. Gùvèrènerè nda tá móndí tà nìlepi bí dhi 'i. Dì dré Bàrànába ki azizó Sàwùlò be, kitswázó Giká ni kùlì yi àyi tí.

8 Dì, kódzógó Elúmà (adrélé kódzógó ni rú zi Gírìkì ti sè dhi tìni) nda dré ìna ngàzo adrélé ligílé àyi íbe, adrézó láti nda gùvèrènerè nda ni litízó, kòka'író Yésu ko dhi bvó.

9 Dì Sàwùlò adrélé kpà rú zile Pólò, gàlepi Tírí Lólo sè dhi, dré m̀ tinghózó Elúmà dri gò,

10 tàzoá drá dhi: «Mì, Dzàborò ni mvá adrélépi móndí ki lití túrúpfú sè dhi 'i, ìndì tà gyàgya títi dhi ki kàribhá 'i! Mì kitswá mína Mírì ni tà gyàgya ki ladzama atsálé kìnzò ro dhi ni tayí ko.

11 Dì mí yi rè ká! Nyànomvá dhi, Mírì bhà àyi drígá mí rú dre. Mì ni atsá m̀ kùdúkùdu ró gò, mí dré kitswázó ngádra kítù àdhya ni no bwá ko lókyá be vwàvwà ro.» Gbá kòdhwa, Elúmà ni m̀ dré sàzo gò, tìnìmvá dré gòzo m̀iá. Dré kidhózó adrélé àyi lidzyá, adrélé móndí nda kitswálé àyi tesé drígá sè.

12 Dì gùvèrènerè nda kònò tà ru 'òlepi nda dre dhi, dré Yésu ni ka'izo. Tàko ko, akódhi ni línđrí ga tá bhwábhwa tà tadhálé Mírì ni tà dri dhi ni tà sè.

Pólò i Bàrànába be dhi ì lè Atiyòkiyà bvò Pisidiyà àdhya lé dhi na

13 Gò Pólò i atsiámu ni íbe dhi ì dré bwátù dòzo ngàzo Páfò lésè, lile tsàle bhàandre rú zile Pèrúgè bvò Pàfilíyà àdhya lé dhi na. Kònàle dhi, Yòwání Márokò dré ìna àyi ki tayízó gòzo Yèrúsalemá na.

14 Gò ì dré ngàzo Pèrúgè lésè lile tsàle Atiyòkiyà bvò Pisidiyà àdhya lé dhi na.† Sàbátù tú dhi, ì dré fizo lirlé Yúdà ànzi ki lísámbo dzó na.

15 A kònà tà àruka tísìle Mósè ni tatrírí kùlì na ìndì pròfètá ki búkù i 'àsè dhi i dre dhi, lísámbo dzó nda ni kàdrì ì dré móndí mùzo táá Pólò ì dré Bàrànába be dhi: «Àma ki adrúpi i, m̀ kàdré kùlì íbe tàle mónđyá kòni ki tím̀bàzo àyi ki tà ka'ika'í na dhi, m̀ kòtà wà.»

16 Dì Pólò dré ngàzo àyi drígá bha kuru gò, tàzoá dhi: «Àmì Ísèrèlè ànzi ró ni ì, ìndì àmì sùrú twá ro adrèbhá Giká ni ro ni ì, m̀ yi rè ma ká!

17 Giká Ísèrèlè ànzi kya zì tá àma ki tábhí i ì dré. Dì ì dré tá adrèrà'a bvò Ezèpètò àdhya na dhi 'á dhi, dré àyi ki 'òzo lizólé atsálé kpà kàdrì gò, dré àyi ki adrìzo apfòle bvò nda lésè àyi rìnyí kàdrì sè.

18 Gò dré àyi ki tà kònzi mvòzo duku na ànyìànyì kóná nyadhì-rì.

† 13:14 13:14 «Atiyòkiyà bvò Pisidiyà àdhya lé» kòndhi, bhàandre twá Atiyòkiyà bvò Siríyà àdhya lé, Pólò ì dré angázó lásá dhi rúsè dhi 'i.

19 Bvóá dhi, dré súrú nzi-drĩ-rĩ bvò Kànána àdhyà na dhi kí tà 'òzo akílé gò, àyi kí bvò fèzo àyi mónyá nda i dré tàyilé ro.

20 Tà nda kòdhi ì lavú tá tíí kóná be ànyíanyi kámá-su-drĩ-nyadhi-rĩ-drĩ-mudri.

Amvolàsà dhi, Gíká dré tàbvò tabhá kí fèzo àyi dré, tsàle pròfétà Sàmùwélé ní lókyá 'á.

21 Gò mónyá nda ì dré ópí zizo gò, Gíká dré Sàwùlà, Kísà ní mvá angálépi Bènyàminà ní súrú lésè dhi ní fèzo adrélé ópí ro àyi drĩle kóná nyadhi-rĩ.

22 Dì kòtingá Sàwùlà dre dhi, dré Dàwídi ní bhàzo adrélé ópí ro àyi drĩle. Tà tá akódhi nda ní tà sè dhi: <Má kisé Dàwídi, Yèsè ní mvá, dhyà adrélépi áma togó nda 'òle kínlé dhi ró dre. A ní tà tíí má dré adrélé lèlè í kò'ò dhi kí 'ò.>‡

23 Dàwídi nda ní súrú lésè dhi, Gíká 'o Yésu apfòle adrélé Ìsèrélè ànzi kí tidrílépi ró, ngóro dré tá lazilé àyi dré dhi tíni.

24 Akódhi nda ní atsama kandrà dhi, Yòwàni longó tá Gíká ní kúlí Ìsèrélè ànzi tíí ì dré, tàzoá dhi, ì kòladzá àyi kí togó gò, bàtisimò dòzo.

25 Yòwàni nda dré tá adrèrà'a 'òle àyi àzi 'o akílé dhi 'á dhi, adrè tá tàà dhi: <Mì adrè kisé dhi, ma àdhi 'i? Ma mána dhyà mì dré adrélé letèlè dhi 'i kò. Dì, mì yi rè ká! Akódhi nda adrè àlèlè má bvó. Má kitswá ndìndì akódhi ní kámókà bã tri bwà kò.>§

26 Ama adrúpi ì, àmi Abàráma ní ànzi ró ní ì, ìndì àmi súrú twá ro adrèbhá Gíká ní ro ní ì, Gíká amù kúlí adrézó móndí kí tidrí kòdhi áma kí tàndì ì dré.

27 Mónyá Yèrusalémà na dhi ì àyi kí kàdrì ìbe dhi ì ní tá àyikya Yésu nda àdhi 'i ya dhi kò. † ní tá kpà pròfétà kí kúlí ì dré adrélé nàle sàbátù àlo àlo tíí dhi ì sè dhi kí àndu kò. Dì, ì dré tá bhàzo Yésu dri dhi, ì 'o tá àyikya kúlí nda ì kitswá lé tíí.

28 Tágba ì dré tá àlo kitswá lépi dràdrà sè dhi ní kisézó akódhi véna kò dhi, ì lízi tá Pílatò, kò'oró akódhi pfùle dràle.

29 † kò'ò tà tíí tísìle akódhi ní tà dri dhi ì dre dhi, ì dré akódhi ní rúbhá tirízó fa kípákípa drílèsè, bhàle mógó na.

30 Dì, Gíká dré ína akódhi ní tingázó dràdrà lésè.

31 Gò akódhi dré agázó vèsè be bí ìndì kítú bí mónyá líbhá túmǎni í be Gàlílàyá lésè tsàle Yèrusalémà na dhi ì kandrà. Nyànomvá dhi, àyi nda ì dhyà adrèbhá akódhi ní tà ì dré nòle mì sè ìndì ì dré yìle bíbhálé sè dhi kí longó Ìsèrélè ànzi ì dré dhi 'i.

32 Dì áma, mà adrè Rúbí Tani kònìdhi ní longó àmi dré: Tà Gíká dré tá lazilé áma kí tábhí ì dré dhi,

33 akódhi 'o àndrò áma, àyi kí ànzi ì dré, dré Yésu ní tingálé dràdrà lésè dhi sè. Ngóro tísìle Yúdà ànzi kí Longó ní rĩ na dhi tíni:

<Mì áma Mvágó 'i.

Àndrò dhi, má tí mí ma.*

34 Gíká lazí tá dhi, í ní dra akódhi ní tingá dràdrà lésè gò, rúbhá ní dré kitswázó ñwàlè tàdzí kò. Tà tá dhi:

‡ 13:22 13:22 A kònò 1 Sàmùwélé 16:12; Longó ì 89:21. § 13:25 13:25 A kònò Mátáyò 3:11; Márokò 1:7; Lùkà 3:16; Yòwàni 1:27. * 13:33 13:33 A kònò Longó ì 2:7.

<Má ni tà lólo má dré lazilé Dàwídi dré ìndì mì dré kitswále ka'ile dhi ki fe àmi dré.>†

35 Giká ni Kúli adré kpà tàà àrà àzya na dhi:

<Mí kitswá àmi Dhya lólo dhi ni tayí ñwàle mógo na ko.>‡

36 Dàwídi ro dhi, kò'o tà títi Giká dré tá lèle í kò'o dhi í àyi lókyá 'á dre dhi, dré drázo gò, akódhi ni rúbhá sizo atá ni kya í kòfalé gò, dré ina ñwàzo ñwanwà.

37 Di, kàdré dhya Giká dré tingálé dràdrà lésè nda ni tà sè dhi, ñwa ina àlomvá ko.

38-39 Di áma adrúpi í, lè mì kòni tà mà dré adrélé longólé àmi dré kòndhi dóro: Giká adré mómí ki tàkonzi tri Yésu nda sè. Akódhi léna dhi, Giká adré mómíyá títi adrèbhá akódhi ni ka'í dhi ki apá àyi ki tàkonzi títi Mósè ni tàtrítrí kúli dré tá kitswázó àyi ki apá lásá bwà ko dhi í lésè gò, adrézó àyi ki bha gyägya í kandrá.

40 Di ásà dhi, mì kònò dóro, tà pròfètà ì dré tá tàle kòni ì kàtsáro àmi rú ko:

41 <Ami adrèbhá tà má dré tàle dhi ni no tà tàko ró ni í, mì yi rè ká!

Ami ki líndrí kòga bhwäbhwa gò, mì kòtodràró!

Tàko ko, má ni dra tà kàdrì 'o àmi ki lókyá 'á.

Tágba à kòtítí tá tà nda àmi dré yà dhi, mì kitswá tá ka'íá tàdzi ko.>§

42 Di Pólò í Bàránábà be dhi ì dré tá adrèrà'a apfòle lísàmbò dzó nda lésè dhi 'á dhi, à dré àyi ki ti lizizó, ì kàgòró tà ì dré tàle nda ki ta tódhyá sàbátù adrélépi alile dhi sè.

43 Mómíyá ru kimóbhá nda ì kàpfò dre dhi, Yúdà ànzi bí dhi ì ìndì mómí bí sùrú twá ro Yúdà ànzi ki Giká ni ka'íbhá dhi íbe dhi, ì dré dhèzo Pólò í bvò Bàránábà be. Di Pólò ì dré tà tàzo àyi íbe àyi ki kodzózó, ì kògòró adrélé tròle Giká ni togó tani rú.

Pólò í Bàránábà be dhi ì lí mómíyá sùrú twá ro dhi í véna

44 Sàbátù bvóá dhi tú dhi, ànyíanyi mómíyá títi bhàandre nda 'á dhi ì dré ru kimózó kitswázó Mírì ni kúli yi.

45 Di, Yúdà ànzi ì kònò mómíyá zyandre nda í dre dhi, ì dré lovó kònzì bhàzo Pólò í rú gò, ì dré adrézó tà kayí akódhi be, adrézó akódhi ni lodhá.

46 Di Pólò í Bàránábà be dhi ì dré kúli logózó àyi tí tirì àko, tàzoá dhi: «Adré tá lèá dhi, mà kòlongó rè zyà Giká ni kúli àmi, Yúdà ànzi ì dré 'íká. Dí, mì gà àmikya kúli nda rè, adrézó àmi ki no ngóro mómí kitswábhá lídrì kóná vèsè kólyá dhi sè ko dhi í ró. Di mì yi rè ká! Mà adré àmi ki tayí lízo mómíyá sùrú twá ro dhi í véna.

47 Tàko ko, tà Mírì dré tàle mà kò'o dhi, kòndhi 'i:

<Má bhà mì adrélé ngádra ró mómíyá sùrú twá ro dhi í dré,

mí kàdrìró mómíyá angábhá bvò wáyi lésè dhi ì lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú be dhi bvò.>*»

48 Di mómíyá sùrú twá ro nda ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré ngàzo adrélé lenzélé, adrézó Mírì ni kúli ni tà bha kuru. Gò àyi títi Giká dré tá zìle kitswále lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú dhi, ì dré Yésu ni ka'izo.

49 Di Mírì ni kúli adré tá ayílé bvò nda 'ásè wáyi.

† 13:34 13:34 A kònò Esáyá 55:3. ‡ 13:35 13:35 A kònò Longó í 16:10. § 13:41 13:41 A kònò Abàkúkà 1:5. * 13:47 13:47 A kònò Esáyá 49:6.

⁵⁰ Di, Yúdà ànzì nda ì dré àyíkya dhya kàdrìkàdrì bhàandre nda 'á dhi kì 'a tífizò, tòkó rúku ró adrèbhá Gìkà nì ro dhi ìbe. Ì dré móndí zyandre dhi kì kodzózó ligilé Pólò ì rú Bàrànába be, ì kòpforò àyi kì m̀ì be dhi bvó. Gò ì dré àyi kì dròzo p̀fòle àyi kì bvò 'àsè.

⁵¹ Di Pólò ì Bàrànába be dhi ì dré àyi kì bhàandre nì tàpfulíndrí tròlepi àyi pá dhi nì towázó, tadházó dhi, ì tayí àyi kì tà títi dre. Gò ì dré lizo bhàandre rú zile Ikòniyò dhi na.

⁵² Di, kàdré móndyá ka'ìbhá Atiyòkiyà na nda kì tà sè dhi, ì ga àyíkya arí sè bí, ìndì Tírí Lólo sè bí.

14

Pólò ì Bàrànába be dhi ì Ikòniyò na

¹ Ikòniyò na dhi, Pólò ì Bàrànába be dhi ì dré kpà fizo Yúdà ànzì kì lisám̀bò dzó na gò, ì dré Gìkà nì kúlí longózó r̀inyí sè. Di móndí lizólizo Yúdà ànzì ró ìndì sùrú twá ro dhi ì dré Yésu nì ka'izo.

² Di, Yúdà ànzì kúlí nda nì gabhá r̀è dhi ì dré àyíkya móndí àruka sùrú twá ro dhi kì 'a tífizò, àyi kì togó 'òzo abílè Yésu nì ka'ìbhá ì rú.

³ Tágba kònini dhi, Pólò ì Bàrànába be dhi ì dré gòzo adrélé kònale lókyá be vwávwà ro. Ì adré tá Mírì nì tà longó tírì àko, adrézó akódhi nì togó tani nì tà ta. Mírì adré tá tadhá dhi, tà ì dré adrélé longólé nda tá tà bàti 'i. Tàko ko, adré tá r̀inyí fe àyi dré adrézó tà línríga ró adrèbhá àyi r̀inyí tadhá dhi kì 'o.

⁴ Di móndyá zyandre bhàandre nda 'á dhi ì dré ru lanzízo: Àyi kì àruka ì dhe tá Yúdà ànzì ì vèsè, àruka nì ì dhe tá kó àyíkya àpòstolò nda ì vèsè.

⁵ Gò móndí àruka Yúdà ànzì ró ìndì sùrú twá ro dhi ì tùmáni àyi kì kàdrì ìbe dhi, ì dré ru yizo kitswázó Pólò kì 'o kònzi Bàrànába be, àyi kì lebhézó todràle kírà sè dhi bvó.

⁶ Di, àyi nda ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré lapázó lìle bvò Likàwòniyà àdhya na. Ì dré tatsízó bhàandre Lisitrà àdhya 'àsè, Dèrúbè àdhya 'àsè, ìndì àrà bhàandre nda ì làgàsè dhi ì 'àsè,

⁷ adrélé Rúbí Tani longóbe móndí ì dré.

Pólò ì Bàrànába be dhi ì Lisitrà na

⁸ Lisitrà na dhi, agó àlo pá be àbvò ro dhi tá be. A ti tá akódhi mèrèkpe ro gò, dré kitswázó atsi to tàdzí ko.

⁹ Akódhi nda lírí tá adrélé Pólò nì yi adrèrà'a Gìkà nì kúlí ta móndí ì dré. Pólò kònò akódhi dhi dre dhi, dré nõzoa dhi, akódhi tá tà ka'ika'ì ìbe kitswázó adrélé.

¹⁰ Di dré tàzoá drá kúlí 'u'u' sè dhi: «Mí nga ámi totó pá dri!» Di agó nda dré wàzo àyi totó gò, kídholé atsi to.

¹¹ Móndí zyandre dhi ì kònò tà Pólò dré 'òle nda dre dhi, ì dré ngàzo kúlí loyó tàzoá Likàwòniyàbhá kì ti sè dhi: «Gìkà ì ladzá àyi atsálé móndí ì ró gò, ì dré asízó àma vélé!»

¹² Gò ì dré kidhózó adrélé Bàrànába nì zi gìkà Zèwùsì ro, adrézó Pólò nì zi gìkà Erùmè ro, dré tá adrélé kúlí longólépi 'i dhi sè.*

¹³ Zèwùsì nì tépelò tá ànyi firà bhàandre nda na. Di Zèwùsì nì kòwàna dré ngàzo tiàgo kì tesé alizo àyi ìbe tùmáni ngá p̀fò aveave tí'ìle dhi ìbe

* 14:12 14:12 Atú dhi, Giríkì ì véna dhi, Zèwùsì tá àyi kì gìkà kì kàdrì 'i. Erùmè tá ína gìkà kì kúlí longólépi dhi 'i.

atsálé bhàandre ni zèribà tí. Tàko ko, akódhi ì mónnyá zyandre nda ìbe dhi ì adré tá ngá nda ki le fèle mòbòmà ro Bàrànába ì dré Pólò be, kitswázó àyi ki lindri bha.

14 Di, àpòstolò nda ì kòyi tà nda dre dhi, ì dré àyi ki kítá ki lasízó kizà dré gò, ì dré ràzo loyóába mónnyá zyandre nda ì kòfalèsè dhi:

15 «Ama ki arúpi ì, mì adré kònini ni àdho tà 'o? Ama, àma kókpa mómí 'ì àmi tìni. Mà alì Rúbí Tani longó àmi dré, mì kòtayíró tà tàkotàko kòni ì, àmi ki togó adzázó Gìká lídrì ro dhi vélé. Akódhi nda bhà tá bhù ì, bvò be, yìandre be ìndì ngá títi àyi lé dhi ìbe nì.

16 Atú dhi, tayí tá mónnyá sùrú títi ì lèsè dhi ì adrélé àyi ki tàndi ki látì lebè.

17 Di, tágba kònini dhi, tayí ìna àyi tàndi ni tadhama tà dóro dré adrélé 'òle dhi ì sè dhi ko: Adré kozya afè àmi dré bhù lèsè, adrézó lànyá 'o kàle àmi dré lókyá ni 'á. Adré mányàngá afè kitswálé àmi dré. Adré kpà arí fe gàle àmi ki togó na bí.»

18 Di ì kòtà kúlí nda ì togó wáyi sè dre dhi, ì Dré mónnyá zyandre nda ki kikízó, ì kòfèrò mòbòmà àyi dré ko sè.

19 Amvolásà dhi, Yúdà ànzi àruka ì dré alìzo Atìyòkíyà lèsè ìndì Ikòniyò lèsè gò, ì dré mónnyá zyandre nda ki 'a tífizò ligilé Pólò ì rú. Di àyi nda ì dré Pólò ni lebhézo kírà sè gò, akódhi ni rúbhá sèzo pfozo ába bhàandre nda 'àsè kivi na. Ì adré tá àyikya kisùá dhi, akódhi drà dre.

20 Di, mónnyá ka'ìbhá dhi ì kòkimó ru akódhi làgàsè kúrú dre dhi, dré ìna ngàzo gò, gòle file bhàandre na.

Pólò ì Bàrànába be dhi ì gò Atìyòkíyà bvò Siríyà àdhya lé dhi na

Kítú bvóá dhi sè dhi, Pólò ì dré ngàzo lile Bàrànába be Dèrúbè na.

21 Kònàle dhi, ì dré Rúbí Tani longózó, mómí zyandre dhi ki 'òzo atsálé Yésu ni ka'ìbhá ì ró. Gò ì dré gòzo tatsilé Lìsitra 'àsè, Ikòniyò 'àsè, ìndì Atìyòkíyà Pìsidíyà le dhi 'àsè,

22 adrélé mónnyá ka'ìbhá dhi ki timbàbe, adrézó àyi ki kodzó adrélé àyi ki totó tàtà àyi ki tà ka'ìka'ì na. Ì adré tá tàá dhi: «Adré leà dhi, mà kàdré kizà ka'ì nyàle bí kitswázó file Gìká ni Opì na.»

23 Ekèlèzyà àlo àlo títi dhi ì 'àsè dhi, ì tobhà tá bhàgo ì adrélé mónnyá ka'ìbhá nda ki drí ko. Di ì kòmvo tàbirì tà zizo Mírì tí bhàgo nda ì dré dre dhi, ì dré àyi ki tayízó Mírì ì dré tá ka'ìle dhi drígá.

24 Ì kòlavú bvò Pìsidíyà àdhya 'àsè dre dhi, ì dré tsàzo bvò Pàfliyà àdhya na.

25 Ì dré Gìká ni kúlí longózó Pèrúgè na gò, ì dré sìzo tsàle bhàandre rú zìle Atàliyà dhi na, yìandre mìle.

26 Kònàle dhi, ì dré bwátù dòzo gòzo Atìyòkíyà bvò Siríyà àdhya lé dhi na. Atìyòkíyà nda tà bhàandre àyi ki tayízó Gìká drígá, ì kòlirò àzì 'o akódhi ni togó tani sè dhi 'ì. Nyànomyá dhi, ì 'o àzì nda akilé dre.

27 Di ì kòtsa Atìyòkíyà na dre dhi, ì dré mónnyá títi Ekèlèzyà le dhi ki kimózó gò, tà títi Gìká dré 'òle àyi sè dhi ki titízó àyi dré. Ì títi tá kpà Gìká nzi tá látì mónnyá sùrú twá ro dhi ì dré Yésu ni ka'ìzo ngíni ya dhi.

28 Di ì dré adrézó tùmáni mónnyá ka'ìbhá nda ìbe lókyá be vwàvwà ro.

15

Ekèlézyà ni drì kobhá ki ru kimoma Yèrúsalémà na dhi

¹ Amvolásà dhi, Yúdà ànzi àruka ì dré angázó Yúdáyà lésè atsálé Atiyòkiyá 'a gò, ì dré adrézó tadhá mónnyá ka'ìbhá ì dré dhi: «Mì kò'o àmì lwàlè ngóro Mósè ni tãtrítrí kúlí dré adrélé tàlè dhi tìni ko dhi, mì kitswá lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú bwà ko.»

² Di, Pólò ì Bàrànába be dhi ì dré àyikya tà nda ni gázò gò, ì dré tà kayízó àyi ìbe rìnyí sè. Gò Pólò ki kipezo Bàrànába be, ìndì móndí ka'ìbhá àruka ìbe, ì kòlìró Yèrúsalémà na kitswálé tà ta tà nda dri àpóstolò ìbe, ìndì bhàgo Ekèlézyà àdhya ìbe.

³ Ekèlézyà Atiyòkiyá le dhi dré àyi ki ledézo lílè àyi ki atsi na. Di ì dré ngázò lavulé bvò Fòwìnikè àdhya 'àsè ìndì Sàmàriyá àdhya 'àsè, adrélé mónnyá sùrú twá ro dhi ì ka'ì tá Yésu ngíni ya dhi ni tà titíbe gò, rúbì nda dré adrézó arí fe bí mónnyá ka'ìbhá ì dré.

⁴ Ì kòtsa Yèrúsalémà na dre dhi, àpóstolò ì, bhàgo ì ìndì mónnyá títi Ekèlézyà le dhi ìbe dhi, ì dré àyi ki ka'ìzo dòlè togó dóro sè. Gò Pólò ì dré tà títi Giká dré 'òlè àyi sè dhi ki titízo àyi dré.

⁵ Di, Yésu ni ka'ìbhá àruka Fàrìsáyò ro dhi ì dré ngázò tàà dhi: «Adré leá dhi, à kòlwà mónnyá ka'ìbhá sùrú twá ro dhi ì gò, lazizóá àyi dri dhi, ì kàdré Mósè ni tãtrítrí kúlí líkí.»

⁶ Di àpóstolò nda ì bhàgo nda ìbe dhi ì dré ru kimózo kitswázó tà nda ni 'a nya dhi bvò.

⁷ Ì kòtà tà tà nda dri wàvwà ro dre dhi, Pèteró dré ngázò tàà àyi dré dhi: «Áma adrúpi ì, mì nǎ tàlè dhi, Giká kipe tá ma àmì kòfalé kíno, mónnyá sùrú twá ro dhi ì kòyirò Rúbí Tani má tí, Yésu ni ka'ìzo dhi be.

⁸ Di Giká mónnyá títi dhi ki togó nìlepi dhi, dré Tìrì Lólo fèzo àyi dré ngóro dré tá afele àma dré dhi tìni, tadházóá dhi, í ka'ì àyi dre dhi.*

⁹ Di nò tá ìna àyi twá àma rúsè ko. Tàko ko, temvé tá àyi ki togó àyi ki tà ka'ìka'ì sè.

¹⁰ Di nyànomvá dhi, mì adré àmikya Giká ni tabhì àdho tà sè? Tàko ko, mì adré ngá lanzi àma ki tábhì ì àma ki tàndi ìbe dhi mà dré kitswálé dòlè bwà ko dhi ni bha mónnyá ka'ìbhá nda ì dri.

¹¹ Tà nda kitswá ko! Be ró dhi, mà adré àmakya ka'ìá dhi, Giká adré àma ki tidrí Mírì Yésu ni togó tani sè, ngóro dré adrélé àyi ki tidrí dhi tìni.»

¹² Di mónnyá títi ru kimóbhá nda ì kòfalé dhi, ngá dré bhùzo ndiii gò, ì dré Bàrànába ki yìzo Pólò be adrérà'a tà twátwa líndrìga ró Giká dré tá 'òlè àyi sè mónnyá sùrú twá ro dhi ì kòfalé dhi ki tití.

¹³ Ì kòtiti tà nda ì akilé dre dhi, Yàkóbhò dré ngázò tàà dhi: «Áma adrúpi ì, mì ya rè ma ká!

¹⁴ Simónà Pèteró títi àma dré, Giká bhe tá rè zyà mì mónnyá sùrú twá ro dhi ì véna, móndí ki kipezo àyi kòfalé adrélé mónnyá ìna ì ró ngíni ya dhi dre.

¹⁵ Di kúlí pròfétà ì dré tisìlè dhi ì adré ru kisú tà nda be. Ì tisì tá dhi:

¹⁶ «Mírì Giká tà dhi: Amvolásà dhi, má ni go Dàwidì ni dzò arìlepi dre dhi ni 'o àyi totó tódhyá. Má ni go tà ni abíbhá dhi ki ledé,

* 15:8 15:8 A kònò Tà 'òlè dhi ì 10:44; 11:15.

dzó nda ni bhàzo tódhyá àrà ni 'á,

¹⁷ kítswálé mómndí ki àmbi ì kòndàró ma, Mírì, tùmáni mómndyá títi sùrú twá ro má dré azilé adrélé mána ró dhi íbe. Ma, Mírì adrélépi tà kòdhi ki 'o dhi, má adré tà nda ki ta ma.

¹⁸ Má 'o tá tà nda ì nìle kínó lésè.»†

¹⁹ Yákóhbò gò taa dhi: «Asá dhi, má m̀lèsè dhi, dóro ni mà dré tà kòkòróko bhàle mómndyá sùrú twá ro àyi ki togó adzábhá Giká vélé dhi ì dri ko dhi.

²⁰ Be ró dhi, mà kòtisi wárágà tàzoá àyi dré dhi, ì kònya mányàngá fèle g̀kákà tàko ì dré dhi ko, ì kò'o ndòtò tà ko, ì kònya kà'wá 'òle zùle dràle dhi ki zà ko, ìndì ì kònya kà'wá kàrì ko.‡

²¹ Tàko ko, kidhólé kínó lésè dhi, à adré Mósè ni tatrítrí kúlí longó bhàandre àlo àlo títi dhi ì 'àsè, adrézó nàá Yúdà ànzi ki lisámbo dzó ì 'àsè sàbátú àlo àlo títi ì sè.»

Wárágà tisìle Yésu ni ka'ìbhá sùrú twá ro dhi ì dré dhi

²² Gò àpòstolò nda ì, bhàgo nda ì ìndì mómndyá títi Ekèlézyà le dhi íbe dhi, ì dré ru yìzo mómndí ki kípèzo àyi kòfalé mùle tùmáni Pólò íbe ìndì Bàránábà be, lile mómndyá ka'ìbhá Atiyòkiyá na dhi ì véna. † kípè tá Yúdàsì adrélé kpà rú zìle Bàràsàbà dhi ì Silà be kòdhyà. Ayi nda ì tá mómndyá ka'ìbhá dhi ki drì kòbhá ì kòfalé.

²³ Di ì dré wárágà tisìzo kònnì, ì kòfèrò àyi drígá:

«Àma, àpòstolò ì bhàgo íbe, àmi ki adrúpi ró dhi ì, mà adré wárágà kòndhi ni tisi àma ki adrúpi sùrú twá ro Atiyòkiyá na, bvò Siriyá àdhyà na, ìndì bvò Kilikiyá àdhyà na dhi ì dré. Mòdo àmi dré!

²⁴ Mà yi tàle dhi, mómndí àruka ì pfò tá àma kòfalésè lile tà ta àmi dré gò, ì dré àmi ki drì kizázó, àmi ki togó 'òzo lanzìle. Di, mà mù tà àyi nda ì àma ko.

²⁵ Di tà nda sè dhi, àma títi, mà yi ru mómndí àruka ki kípèzo mùle àmi véna, tùmáni àma ki arúpi Bàránábà ì Pólò be, mà dré lèle tò dhi íbe.

²⁶ Ayi nda ì mómndí àyi ki lídrì febhá adrélé dràdrà mùle àma ki Mírì Yésu Krísto ni tà sè dhi 'i.

²⁷ Di mà adré Yúdàsì ki mu Silà be, ì kòtàró kúlí sè tà mà dré adrélé tisìle àmi dré kòni ì.

²⁸ Àma tùmáni Tirí Lólo be dhi, mà nò dóro ni, mà dré tà àzya lanzì dhi ni bhàle àmi dri ko dhi. Tà kítswábhá mì kò'o dhi ì ngbà 'í tà kòni 'i:

²⁹ Mì kònya mányàngá fèle g̀kákà tàko ì dré dhi ko, mì kònya kà'wá kàrì ko, mì kònya kà'wá 'òle zùle dràle dhi ki zà ko, ìndì mì kò'o ndòtò tà ko. Mì kàdré 'oá kònnì dhi, kòdhi mì adré 'oá dóro. Mì kàdré dóro.»

³⁰ Gò ì dré dhyà kípèle nda ki mùzo lile Atiyòkiyá na. † kòtsa dre dhi, ì dré mómndyá zyandre ka'ìbhá dhi ki kimózó gò, wárágà nda ni fèzo àyi dré.

³¹ Ayi nda ì kònà wárágà nda dre dhi, ì dré lenzézó kúlí tisìle àyi ki togó tindrìzo nda ki tà sè.

³² Gò Yúdàsì ì Silà be, adrèbhá tá àyikya pròfètà ro dhi ì, ì dré tà bí dhi ki tàzo kítswázó mómndyá ka'ìbhá nda ki timbà àyi ki tà ka'ika'í na.

³³ Di ì kògò adrélé kònale lókyá tsà dre dhi, mómndyá ka'ìbhá nda ì dré tà kidrìkìdrì zìzo Giká tí àyi dré, ì kògòró mómndyá àyi ki mùbhá dhi ì véna dóro. [

† 15:18 15:18 A kònò Amósà 9:11-12.

‡ 15:20 15:20 A kònò Pfòma 34:15-16; Lèvitikè 17:10-16;

18:6-23.

34 §]

35 Di, Pólò i Bàrànába be dhi ì dré gòzo àyikya adrélé Atìyòkiyà na. Ayi tùmání mómndí àruka bí dhi íbe dhi, ì adré tá Mírì ní kúlí longó, adrézó tà ní kì tadhá mómndí ì dré.

Pólò ì lanzí ru Bàrànába be

36 Lókyá kòlavú tsà dre dhi, Pólò dré tazoá Bàrànába dré dhi: «Mà kògò àma kì adrupi bhàandre àlo àlo títi mà dré Mírì ní kúlí longózó dhi ì 'ásè dhi kì nobe, nòzoá ngalè àyi ngíni ya dhi.»

37 Bàrànába dré ka'izoá. Di adré tá leá dhi, ì kòdrì Yòwánì Márokò àyi vésè be.

38 Di, Pólò adré tá ína noá dhi, kitswá ko. Tàko ko, Yòwánì Márokò nda tayí tá àyi bvò Páfíliyá àdhya na gò, dré gòzo lìle àyi íbe àzi na ko.

39 Di ì dré tà nda ní kayízó àyi kófalésè tà tándì ró gò, ì dré ru lanzízó ásà. Bàrànába dré ína Yòwánì Márokò ní drìzo gò, ì dré mbàzo bwátù na lìle tùrù Kìpìrò àdhya na.

40 Di, Pólò dré ína Silà ní kípèzo kòdhya. Di mómndyá ka'ìbhá dhi ì kòtayí àyi Mírì drígá, kòlikíró àyi àyi togò tanì sè dre dhi, ì dré ngàzo lìle.

41 Gò ì dré lavúzó bvò Sírìyá àdhya 'ásè ìndì Kìlikíyá àdhya 'ásè, mómndyá ka'ìbhá Èkèlézyà ì 'ásè dhi kì timbàbe àyi kì tà ka'ìka'ì na.

16

Pólò ì Silà be dhi ì drì Tímòtèyò lizo Gíkà ní àzi 'o

1 Di Pólò ì dré tsàzo Dèrúbè na gò, lìle tsàle Lìsitrà na. Kònàle dhi, Yésu ní ka'ilepi àlo rú be Tímòtèyò dhi tá be. Akódhi nda ní andre tá Yúdà mvá Yésu ní ka'ilepi dhi 'i. Di, akódhi ní atá tá ína Gírìkì 'i.

2 Mómndyá ka'ìbhá Lìsitrà le ìndì Ikóniyò le dhi ì adré tá akódhi ní rú ta dóro.

3 Di Pólò adré tá akódhi ní le drìle àyi vésè atsí na. Àsà dhi, dré akódhi ní 'òzo lwàle, Yúdà ànzi bvò nda lé dhi ì kòka'iró akódhi be dhi bvó. Tàko ko, ì ní títi tàle dhi, akódhi ní atá tá Gírìkì 'i dhi be.

4 Di Pólò ì adré tá tatsilé bhàandre àlo àlo ì 'ásè, adrélé tà àpóstolò ì bhàgo íbe Yèrusalémà na dhi ì dré ru yizo dríá dhi kì longóbe mómndyá ka'ìbhá dhi ì dré adrélé 'òle.*

5 Di mómndyá ka'ìbhá Èkèlézyà ì 'ásè dhi ì adré tá ru timbà àyi kì tà ka'ìka'ì na. Ì adré tá kpà lizólé lìle drìdrì kítù àlo àlo títi ì sè.

Màkèdòníyà agó àlo dhi zi Pólò lìle àyi bvò na

6 Gò Pólò ì atsiàmù ní íbe dhi ì dré lavúzó bvò Firìgíyá àdhya 'ásè ìndì Gálàtíyá àdhya 'ásè. Tàko ko, Tírì Lólo logá tá àyi dré Gíkà ní kúlí longoma bvò Àsíyá àdhya na dhi.

7 Ì dré tsàzo ànyi bvò Mìsíyá àdhya làga dhi, ì tabhì tá lìle bvò Bìtìníyá àdhya na ká. Di, Yésu ní Tírì dré ína tà nda ní logázó àyi dré.

8 Di ì dré lavúzó bvò Mìsíyá àdhya 'ásè, síle bhàandre rú zìle Trówà dhi na, yìandre mìle.

§ 15:34 15:34 Wáràgá Gíkà ní Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adré kúlí kòni kì kisé kònwa ko: [Di, Silà ro dhi, ka'ì tá ína adrélé kònàle.] * 16:4 16:4 A kònò Tà 'òle dhi ì 15:23-29.

⁹ Ngátsi sè dhi, ngá dré agázó Pólò mi toróbí tñi. Nò tá Màkèdòníyà agó àlo dhi adrérà'a áyi totó adrélé Pólò ni ti lizi: «Mí azyá Màkèdòníyà le kitswálé àma ki ledé wà!»

¹⁰ Di Pólò kònò ngá nda dre dhi, mà dré ndiri láti ndàzo lizo Màkèdòníyà na. Angyá ko, mà nǎ tá tàle dhi, Gíká zi tá àma lile Rúbí Tani longó mónnyá kònàle dhi ì dré dhi be.

Lìdìyà ka'i Yésu Filipóyì na

¹¹ Di mà dré bwátù dòzo Trówà na, lavúzó pyà tùrù Sàmòtràkè àdhya na. Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré tsàzo bhàandre rú zìle Nèyàpóli dhi na.

¹² Gò mà dré ngàzo kònalèsè lile bhàandre Filipóyì àdhya na. Filipóyì nda bhàandre kàdrì bvò Màkèdòníyà àdhya lé dhi ki àlo 'i, ìndì bhàandre móndí bí Rómà ro dhi ì dré bhà mòzo lána dhi 'i. Gò mà dré adrézó kònàle lókyá be vwàvwà ro tsà.

¹³ Sábátù tú dhi, mà dré p̄fòzo bhàandre nda lésè tsàle yìandre àlo adrélépi òle dhi mìle. Mà adrè tá kisúá dhi, mà ni àrà adrézó tà ta Gíká be dhi ni kisú kònàle. Di mà dré lirízó adrélé tà ta tòkó ru kimóbhá kònàle dhi ìbe.

¹⁴ Áyi nda ì kòfalé dhi, tòkó àlo rú be Lìdìyà angálépi bhàandre Tiyátirà àdhya lésè dhi tá be. Akódhi nda tá kítá làgí kyàkyà dhi ki làgílépi 'i, ìndì móndí adrélépi Gíká ni ro dhi 'i. Di dré tá adrérà'a Pólò ni yi dhi 'á dhi, Mírì dré akódhi ni togó 'òzo atsálé àtsi ró tà Pólò dré tàle dhi ki ka'í.

¹⁵ Di akódhi ì mónnyá títi akódhi ni dzó lésè dhi ìbe dhi ì dré bātisimò dòzo. Dré àma ki ti lizízó tàzoá dhi: «Mì kàdré àma no Mírì Yésu ni ka'ilepi ró bàti dhi, mì kàli adrélé àma dzó lé wà.» Di kàsè àma ki togó tà tándi ró dre dhi, mà dré ka'izoá.

A bhe Pólò ì Silà be bǎdzó na

¹⁶ Kítú àlo, mà dré tá adrérà'a lile àrà adrézó tà ta Gíká be dhi na dhi 'á dhi, mà kisú tá ru mvátòkó àlo màràbà ro dhi be. Akódhi nda tá tirí kònzi ìbe ì lèna gò, adrézó tà adrebhá alile dhi ki longó móndí ì dré rinyi ni sè. Akódhi ni líyí ì adrè tá làfa kisú bí akódhi sè.

¹⁷ Di akódhi dré ngàzo adrélé àma ki lebe Pólò be, loyóába dhi: «Àgo kòni ì màràbà Gíká kurú na bhù na dhi àdhya 'i! Ì adrè láti adrézó adrélé ásá dhi ni tadhá àmi dré!»

¹⁸ Adré tá 'òá kònini kítú be bí. Di, kùdù ni na dhi, Pólò ni togó dré aswázó gò, dré áyi alázó tàá tirí kònzi nda dré dhi: «Yésu Krísto ni rú sè dhi, má adrè tàá mí dri dhi, mí p̄fò mvátòkó kònndhi lésè!» Gbǎ lókyá nda sè dhi, tirí nda dré p̄fòzo lásá.

¹⁹ Di mvátòkó nda ni líyí ì kònò tà ì dré tá adrézó mì bha làfa kisúzó ásá dhi abí dre dhi dre dhi, ì dré Pólò ki ruzò sèle Silà be, lizo àyi ìbe bhàandre nda ni kàdrì ì kandrà ngá lagirà na.

²⁰ Ì kòtsa àyi nda ì kandrà dre dhi, ì dré tàzoá dhi: «Dhya Yúdà ànzi ró kòni ì adrè àma ki bhàandre ni 'a tífí!

²¹ Tàko ko, ì adrè àyikya labhi logálé àma Rómà ro dhi ì dré dhi ki tadhá. Kitswá mà dré labhi nda ki ka'izo, adrézó kpà 'òá ko.»

²² Gò móndí zyandre dhi ì dré kpà ru amúzó àyi ìbe Pólò ì rú Silà be. Di bhàandre ni kàdrì nda ì dré àyi ki kítá 'òzo tuvùle àyi rúsè, gò àyi ki 'òzo bhwàle fa sè.

23 A kòbhwà àyi tà tándi ró dre dhi, àyi ki bhèzo bǎdzó na. Gò lazizóá bǎdzó nda ni likilépi dri dhi, kàdré àyi ki líkí dóro.

24 Akódhi kòyi kúlí nda dre dhi, dré àyi ki bhàzo bǎdzó nda ni 'a kile twá dhi na, àyi ki pá 'òzo kitsilé fa kólóngbó sè.

25 Anyiányi ngátsi kítógá sè dhi, Pólò ì Silà be dhi ì adrè tá tà ta Giká be, adrézó longó ngo akódhi ni rú bhàzo kùle. Dhya àruka títi 'ìle bǎdzó nda lé dhi ì adrè tá àyi ki yi.

26 Gbǎ kòdhwa, kàdikàdi kàdrì dhi dré bvò kosézó, bǎdzó nda ni pá kizizó rinyí sè. Di bǎdzó ni ti ì dré títi ru tinzizo gò, dhya títi 'ìle nda ki nyirì dré tikizó adàle àyi rúsè.

27 Di bǎdzó likilépi nda kòlaró bǎdzó ti ki no ngbo dre dhi, dré àyi sápi asézó kitswázó àyi pfu dràle. Angyá ko, adrè tá ína kisúá dhi, dhya 'ìle nda ì lapá títi dre.

28 Di, Pólò dré kúlí yòzo rinyí sè, tàzoá dhi: «Mí 'o mi kònze ko! Ama títi be kòndhi!»

29 Di bǎdzó likilépi nda dré àtsi zizo gò, dré arázó afilé bǎdzó 'a kile twá nda lé, adhéle lyabe tíri dré Pólò ì kandrà Silà be.

30 Dré àyi ki drizo pfòzo àyi íbe kivi na gò, lizizóá àyi tí dhi: «Atalágó ì, lè má kò'o àdho tà kòdhya kitswázó adrìlé dhi?»

31 Í logó drá dhi: «Àmi mónyá títi àmi dzó lésè dhi íbe dhi ì, mì kòka'í Mírì Yésu gò, mì kàdríró.»

32 Gò ì dré Mírì ni kúlí longózó àyi dré, mónyá títi akódhi ni dzó lésè dhi íbe.

33 Di ngátsi nda sè dhi, bǎdzó likilépi nda dré àyi ki drizo lizo àyi ki làzi dzi gò, gbǎ lókyá nda sè dhi, ì dré bātisimò dózo mónyá títi ni íbe.

34 Dré Pólò ki drizo fizo àyi íbe àyi dzó na, mányàngá fèzo àyi dré nyàle. Di akódhi ì mónyá títi ni íbe dhi, ì dré gàzo arí sè bí, ì dré Giká ni ka'ìle dhi sè.

35 Ngá kòwa dre dhi, bhàandre ni kàdrì nda ì dré pòlìsì ki mùzo tàá bǎdzó likilépi nda dré dhi: «Mí trì àgo kòdhi ì lile.»

36 Di bǎdzó likilépi nda dré tàzoá Pólò dré dhi: «Bhàandre ni kàdrì ì amù kúlí tàá dhi, à kòtrì àmi lile. Mì ni di kitswá pfòle lile togó be kàdrìkàdrì.»

37 Di, Pólò dré ína tàzoá pòlìsì nda ì dré dhi: «Í 'o tá àma bhwàle mónyá títi ì kandrà àma ki tàbvò ta àko ró gò, àma ki 'òzo bhèle bǎdzó na, tágba má dré adrézó móndí Rómà ro dhi 'ì dhi.† Di nyanomvá dhi, ì adrè àyikya àma ki le tayílé lùzu ró? Tàdzí ko! Ayi ki tándi ì kàlì àma ki trì dhi àyi!»

38 Gò pòlìsì nda ì dré gòzo kúlí nda ki longó bhàandre ni kàdrì nda ì dré. Ayi nda ì kòyi, Pólò ì Silà be dhi ì tá móndí Rómà ro dhi 'ì dhi dre dhi, tíri dré àyi ki 'òzo.

39 Di ì dré alizo Pólò ki togó tindrì, àyi ki drizo pfòzo àyi íbe kivi na gò, àyi ki ti lizizó ì kòtayíró àyi ki bhàandre lizo.

40 Di Pólò ì Silà be dhi ì kàpfò bǎdzó lésè dre dhi, ì dré gòzo lile Lidíyà bhàna. Kònàle dhi, ì dré ru kímózó mónyá ka'ìbhá dhi íbe, àyi ki timbàzo àyi ká tà ka'ìka'í na gò, ì dré àyi ki tayízó lizo.

† 16:37 16:37 Rómà ki tólí adrè tá móndí Rómà ro dhi ki bhwàma logá. Kàdré Pólò ni tà adrézó móndí Rómà ro dhi sè dhi, à kòndò Tà 'òle dhi ì 22:25-29; 23:27.

17

Pólò i Silà be dhi i Tèsàlònìkè na

¹ Amvolásà dhi, ì dré lavúzò bhàandre Afipóli àdhyà 'àsè ìndì Apòlòniyà àdhyà 'àsè gò, tsàle bhàandre Tèsàlònìkè àdhyà na. Yúdà ànzi kì lisámbò dzó tá kònàle be.

² Di Pólò dré lizo lisámbò dzó nda na, ànzà gá dré tá adrélé 'òle dhi tíni. Sábátù na dhi ì sè dhi, dré tà tisile Giká ni Kúli na dhi kì tàzo mónnyá kònàle dhi ìbe.

³ Adré tá tà nda kì àndu ngi àyi dré, adrézó tadhá dhi, lè tá Mèsiyà kònya kizá dràzo gò, kòngaró dràdrà 'àsè. Tà tá àyi dré dhi: «Yésu má dré adrézó tà ni ni longó àmi dré kòdhi, Mèsiyà 'i.»

⁴ Di Yúdà ànzi àruka ì dré kúli nda ni ka'izo gò, ì dré ru amúzó Pólò ìbe Silà be. Giríkì zyandre adrèbhá tá Giká ni ro dhi ì dré kpà ka'izoá, túmání tòkò bí rúku ró dhi ìbe.

⁵ Di, Yúdà ànzi àruka ì dré àyikya lovó kònze bhàzo Pólò ì rú. Di ì dré àgo kònze àruka kì kimózo ngá lagirà na gò, ì dré móndí zyandre dhi kì 'a tiffzó adrélé tà 'o wàyá ro bhàandre na. Gò ì dré ru wùzo tsàle Yàsonà bhàna kitswálé Pólò kì nda Silà be, ì kàdrìró àyi mónnyá zyandre ì kandrá be dhi bvó.

⁶ Di, ì kòndà àyi tí dre dhi, ì dré Yàsonà kì sèzo móndí ka'ìbhá àruka ìbe, lizo àyi ìbe bhàandre nda ni kàdrì ì kandrá. Gò ì dré yòzoá dhi: «Àgo adrèbhá móndí kì drì kizá bvó wàyì 'àsè kòdhi ì atsa kpà kònwa dre.

⁷ Yàsonà kòndhi ka'ì àyi dòle ì bhàna. Ayi tíni nda ì adrè liglé Kàyisàrà ni tòli ì rú, adrézó tàà dhi, ópí kàdrì àzya rú be Yésu dhi be.»

⁸ Di kúli ì dré tàle nda ì dré gòzo mónnyá zyandre nda kì 'a tiff, bhàandre ni kàdrì nda ìbe.

⁹ Di ì dré Yàsonà kì 'òzo làfa fe arúpi ni ìbe gò, ì dré àyi kì tayízó lile.

Pólò i Silà be dhi i Bèròyà na

¹⁰ Ngá kàni dre dhi, mónnyá ka'ìbhá dhi ì dré Pólò kì 'òzo lile Silà be bhàandre Bèròyà àdhyà na. Ayi nda ì kòtsa dre dhi, ì dré lizo Yúdà ànzi kì lisámbò dzó na.

¹¹ Mónnyá Bèròyà le dhi kì togó tá dóro Tèsàlònìkèbhá kya kì lavú. Di ì dré Giká ni kúli ka'izo yìle lovó sè. Kítú àlo àlo tíni ì sè dhi, ì adrè tá tà tisile Giká ni Kúli na dhi kì àndu nda, nizoá ngalè tà Pólò dré tá adrélé tàle dhi ì tà bàti 'i yà dhi.

¹² Di móndí bí Yúdà ànzi ì kòfalé dhi ì dré Yésu ni ka'izo, túmání Giríkì tòkò rúku ró bí dhi ìbe, ìndì Giríkì àgo bí dhi ìbe.

¹³ Di, Yúdà ànzi Tèsàlònìkè na dhi ì kòyi, Pólò adrè tá kpà Giká ni kúli longó Bèròyà le dhi dre dhi, ì dré àyikya alizo kitswálé mónnyá zyandre nda kì 'a tiff liglé Pólò ì rú.

¹⁴ Gbá lókyá nda sè dhi, mónnyá ka'ìbhá dhi ì dré Pólò ni 'òzo lile àtsí dri yìandre na ro. Di, Silà ì Tímótéyò be dhi ì dré àyikya adrézó Bèròyà na.

¹⁵ Dhyà adrèbhá Pólò ni dri dhi ì dré lizo ába tsàle bhàandre Atènyà ì àdhyà na. Di akódhi dré lazizóá àyi dri dhi, Silà ì Tímótéyò be dhi ì kàli ì véle mbèlè. Gò ì dré gòzo gòle Bèròyà na.

Pólò longó Giká ni kúli Atènyà na

16 Pólò dré tá adrèrà'a àyi nda ki letè Atènyà na dhi 'á dhi, akódhi ni togó adré tá lanzile lavulé, dré tá adrélé nòà dhi, bhàandre nda ga giká tako ki líndrí i sè bí dhi sè.

17 Asà dhi, adré tá Giká ni kúlí ta Yúdà ànzi íbe, ìndì mónnyá sùrú twá ro adrèbhá tá Giká ni ro dhi íbe Yúdà ànzi ki lisámbò dzó na. Kitú àlo àlo títi i sè dhi, adré tá kpà Giká ni kúlí ta mónnyá adrèbhá tá ru kimó ngá lagírà na dhi íbe.

18 Di tògyabhá àruka adrélé zìle Epìkùrèyò i ró ìndì Sòtòyìkò i ró dhi ì dré dhèzo adrélé tà kayi akódhi be.* Ayi ki àruka ì adré tá lizíá dhi: «Dhya kúlí kyàkyà kòdhi adré ìna àdho tà le tàle?» Aruka ni ì adré tá tàá dhi: «Sù ngóro adré giká twá ki tà longó na tìni.» I adré tá tàá kònìni, Pólò dré tá adrélé Yésu ni Rúbí Tani longó akódhi ni ngàma dràdrà 'àsè dhi ni tà be dhi sè.

19 Gò ì dré akódhi ni drìzo lìzo ába àrà rú zìle Arèyòpágò, tògyabhá ì dré tá adrézó ru kimó lána dhi na.† Ayi nda ì dré tàzoá drá dhi: «Mà ni kitswá tà tídhí mí dré adrélé tadhálé kòdhi ki ni bwá?»

20 Tà mí dré adrélé tàle nda ì adhé àma bílé twá. Di mà lè nìle ngalè tà nda ì adré lèá tàle ngíni ya dhi.»

21 (I tà tà kònìni tako ko, Atènyàibhá títi dhi ì móndí alialì dhi íbe dhi ì adré tá àyi ki lókyá wáyi dhi ni fe adrézó tà tídhí dhi ki yi, adrézó kpà tà nda ki títi àyi kòfalésè.)

22 Di Pólò dré ngàzo áyi totó àyi ru kimóbhá nda ì kòfalé gò, tàá dhi: «Àmi Atènyàibhá ni i, má adré nòà dhi, tà títi i sè dhi, àmi móndí adrèbhá giká ni tà nda nìle dhi 'i.

23 Tako ko, má dré tá adrèrà'a tatsilé àmi ki bhàandre 'àsè dhi 'á dhi, má nò tá àrà mì dré adrézó àmi ki giká ki líndrí bha 'ásà dhi i. Má kisú kpà àlètàri mì dré adrézó ngá fe àmi ki giká dré dhi. A tisi tá rúá dhi: <Giká nìle ko dhi dré.> Di má adré mána Giká mì dré adrézó líndrí ni ni bha niá àko ró dhi ni tà longó àmi dré.

24 Giká bvò bhàlepi ngá títi lá dhi íbe dhi, Mírì bhù kya bvò be dhi 'i. Di adré ìna adrélé tépelò móndí ì dré adrélé síle dhi ì 'àsè ko.

25 Móndí ì kitswá kpà tà 'o akódhi dré ngóro akódhi tá lovó ni íbe na tìni bwá ko. Tako ko, akódhi adré lídrì fe, la'a íbe ìndì ngá àruka títi dhi íbe mónnyá títi ì dré dhi nì.

26 Akódhi 'o tá sùrú títi dhi ì apfòle móndí àlo lésè, ì kàyíró adrélé bhà mo bvò wáyi dhi drìsè. Bhà àyi ki lókyá ì ngóro dré tá lèlè 'òle dhi tìni. Lanzí kpà bvò ì dré adrézó bhà mo 'ásà dhi i.

27 Giká 'o tá kònìni, móndí ì kàdréró áyi nda gò, kòkitswá dhi, ì kòkisúró i be dhi bvò. Tàkò, akódhi ìna vwàvwà ro àma àlo àlo títi dhi ì rúsè ko.

28 Angyá ko, akódhi léna dhi, àma lídrì íbe, adrézó tà 'o, adrézó kpà adrélé be. Ngóro àmi ki tògyabhá àruka ì dré tàle dhi tìni: <Ama akódhi ni ànzi 'i.>

29 Di mà dré adrélé Giká ni ànzi 'i dhi sè dhi, adré lèá mà kòkisù ko tàle dhi, Giká ni lasú sù ngóro ngá líndrí móndí ì dré adrélé ledélé òrò sè yà,

* 17:18 17:18 Dhya adrélé zìle «Epìkùrèyò» i ró kòni ì adré tá tadhá dhi, tà kàdrì lavulé dhi kólénzè tà 'i. Dhya adrélé zìle «Sòtòyìkò» i ró kòni ì adré tá àyikya tadhá dhi, lè à kòka'í tà títi adrèbhá atsálé dhi i, adrézó kpà togó íbe kidríkidri. † 17:19 17:19 «Arèyòpágò» kònìndhi tá rú kóngò àlo Atènyà le dhi àdhyà 'i, ìndì rú tògyabhá adrèbhá tá ru kimó àrà nda lé dhi kya 'i.

àrezá sè yà, kó ngalé kírà sè yà, àyi ki tògyá sè ìndì àyi ki tà kisùle dhi sè dhi t́nì dhi.

³⁰ Atú dhi, Giká tayí tá móndí i adrelé tà 'o tà nìma ko na. Di, nyànomvá dhi, adré ina mónyá títi àrà títi i 'ásè dhi ki kodzó, i kòladzárò àyi ki togó.

³¹ Tàko ko, bhà kítú í dré dra mónyá títi bvò àdha ki tàbvò tàzo gyàgya, agó i dré zìle tà nda sè dhi sè dhi dre. Tadhá kpà mónyá títi i dré dhi, tà nda tà bàti 'i dhi, dré akódhi nda ni tingalé dràdrà lésè dhi sè.»

³² I kòyi tà Pólò dré tàle móndí ni tingama dràdrà lésè dhi ni tà dri nda dre dhi, àyi ki àruka i dré ngàzo akódhi ni gu. Di àruka ni i dré kó tàzoá dhi: «Mà ni go tà mí dré adrelé tàle kòdhi ki yi tódhyá kítú àzya sè.»

³³ Di Pólò dré pfòzo àyi kòfalésè.

³⁴ Ayi ki àruka i dré ru amúzò akódhi be gò, i dré Yésu ni ka'izo. Ayi nda i kòfalé dhi tá tògyabhá nda ki àlo, Diyònúsiyò, tòkò àlo rú be Dàmárá dhi, tsàle móndí àruka íbe.

18

Pólò lè Kòritò na

¹ Amvolásà dhi, Pólò dré ngàzo Atènyà lésè lile bhàandre Kòritò àdha na.

² Kònale dhi, i dré ru kisúzó Yúdà mvá àlo rú be Akílà angalépi Pótò lésè dhi be. Lavú dre lókyá tsà, i angá tá bvò Itàliyá àdha lésè tòkò ni rú be Pírísikà dhi be, alile Kòritò le. Tàko ko, Rómà ki ópi kàdrì, Kàlàwùdiyò fè tá tòlì tàzoá dhi, Yúdà ànzi títi dhi i kòpfò bhàandre Rómà àdha 'ásè. Di Pólò dré tsàzo

³ adrelé àyi bhàna, adrelé àzi 'o túmání àyi íbe. Angyá ko, i adré tá títi àzi àlo adrézó wémà ledé dhi ni 'o kòdha.

⁴ Sábátù àlo àlo títi i sè dhi, Pólò adré tá Giká ni kúlí ta Yúdà ànzi ki lísámbo dzó na, adrézó Yúdà ànzi ki togó asé Gíríkí íbe, i kòka'iró Yésu be dhi bvó.

⁵ Silà i Tímòtèyò be dhi i kàtsá Màkèdóniyá lésè dre dhi, Pólò dré kidhózò adrelé àyi lókyá wáyi dhi ni fe adrézó Giká ni kúlí longó, adrézó tadhá Yúdà ànzi i dré dhi, Yésu Mèsíyá 'i káyà dhi.

⁶ Di, Yúdà ànzi nda i dré ngàzo adrelé liglé Pólò be, adrézó akódhi ni lodhá. Di Pólò dré àyi kítá kayázò, tàzoá àyi dré dhi: «Àmi ki kàrì kàdrè ngòle àmi ki tàndi i dri. Ma tà àko má rú àmi ki tà sè. Kidhólé nyànomvá dhi, má adré màna lile Giká ni kúlí longó mónyá sùrú twá ro dhi i véna.»

⁷ Di akódhi dré apfòzo lísámbo dzó nda lésè lile agó àlo rú be Títìyò Yúsitò dhi ni dzó na, ànyi lísámbo dzó nda làgana. Akódhi nda tá móndí adrelépi Giká ni ro dhi 'i.

⁸ Kònale dhi, lísámbo dzó ni kàdrì rú be Kùrísipò dhi i mónyá títi akódhi ni dzó lésè dhi íbe dhi, i dré Mírì Yésu ni ka'izo. Di Kòritòbhá àruka bí adrébhá Pólò ni kúlí yi dhi i adré tá kpà Yésu ni ka'í gò, i dré adrézó bàtìsimò do.

⁹ Ngátì àlo sè dhi, ngá dré agázò Pólò mi toróbì t́ni gò, Mírì dré tàzoá drá dhi: «Mí ro ngá ko! Mí gò adrelé áma tà longó. Mí tayí kúlí ko.

¹⁰ Angyá ko, ma túmání mí be. Dhya àlo kitswá drígá bha mí rú àmi 'òzo kònzì dhi ko. Tàko ko, ma móndí íbe zyandre ró bhàandre kòndhi 'á.»

11 Di Pólò dré gòzo adrélé kònàle, adrélé Giká ni kúlí tadhá àyi dré kóná àlo tálí sè.

12 Lókyá Gálíyò dré tá adrérà'a gùvèrènére ro bvò Akáyà àdhya drìle dhi 'á dhi, Yúdà ànzi ì dré ngàzo ru amú Pólò rú gò, ì dré akódhi ni drìzo lizo ába tàbvò tǎrà na.

13 † dré tǎzoá dhi: «Dhya kònìdhi adré ìna mómí kì kodzó, ì kàdréro Giká ni lindrì bha láti twá àma kì tǎtrírí kúlí dré adrélé tadhále dhi rúsé dhi sè.»

14 Di Pólò dré tá adrérà'a 'òle kúlí ta dhi 'á dhi, Gálíyò dré logózóá Yúdà ànzi nda ì dré dhi: «Àmi Yúdà ànzi ró ni ì, mì kàdré tá mómí asíkì tà kònzi tsà dhi sè yà, kó ngalè tà kònzi kàdrì dhi sè yà dhi, má ni tá àmi kì yi togó vwàvwà sè.

15 Di, mì dré adrélé tà kayí kúlí kì tà dri, rú kì tà dri, ìndì àmi kì tǎndi kì tǎtrírí kúlí ni tà dri dhi sè dhi, mì nò àmikya tà nda ì àmi. Má lè mána tà nda kì bvò tàle ko!»

16 Di dré àyi kì dròzo pfòle tàbvò tǎrà nda 'àsè.

17 Gò àyi títi nda ì dré àyi kì lisámbo dzó ni kàdrì rú be Sòsètènè dhi ni rùzo tswàle tàbvò tǎrà nda kandrà. Di, Gálíyò dré ìna tà nda ni nòzo tà tàko ró.

Pólò gò Atìyòkìyà na

18 Pólò dré adrézó Kòritò na lókyá be vwàvwà ro. Di dré lazízó mómíyá ka'ìbhá ì tí gò, ì dré mbàzo bwátù na Pìrìsikà ìbe ìndì Akílà be kitswálè lile bvò Siríyà àdhya na. Drìdrì dré mbàzo bwátù na dhi kandrà dhi, Pólò 'o tá àyi drìbhí rèle bhàandre rú zìle Kèkùréyà dhi na, mòmndrà dré tá sìle dhi ni tà sè.*

19 † dré tsàzo bhàandre Efèsò àdhya na gò, Pólò dré Pìrìsikà kì tayízó Akílà be. Dré ìna lizo Yúdà ànzi kì lisámbo dzó na Giká ni kúlí ta àyi ìbe.

20 Gò ì dré akódhi ni ti lizízó, kàdréro dhu rè àyi véna vwàvwà ro tsà. Di, dré ìna ka'ìzoá ko.

21 Di, dré tá adrérà'a 'òle àyi kì tayí dhi 'á dhi, dré tǎzoá dhi: «Giká kòlè dhi, má ni gò atsálè àmi ta.» Dré bwátù dòzo ngàzo Efèsò lèsè,

22 lile Kàyìsàriyà na. Kòtsa dre dhi, dré rè zyà mbàzo Yèrúsalemà na mòdo fe mómíyá ka'ìbhá ì dré 'ìká, gò lizo Atìyòkìyà na ndò.

23 Dré adrézó Atìyòkìyà na lókyá be vwàvwà ro tsà. Gò dré ngàzo tatsilé bvò Gálátíyà àdhya 'àsè ìndì Fírìgíyà àdhya 'àsè, mómíyá ka'ìbhá títi dhi kì timbàbe àyi kì tà ka'ìka'ì na.

Apólò tadhá Giká ni kúlí Efèsò na ìndì Kòritò na

24 Lókyá nda kònàdhi sè dhi, Yúdà mvá àlo rú be Apólò angalépi Alìgizàndrìyà lèsè dhi, dré tsàzo Efèsò na. Akódhi nda tá mómí tà nìlepi bí, ìndì Giká ni Kúlí nìlepi dóro dhi 'ì.

25 A tadhá tá kpà drá Mírì ni tà dóro. Di akódhi ni togó tá àtsi ró adrézó Yésu ni tà longó, adrézó akódhi ni tà tadhá kyákyá. Di, nǐ tá ìna ngbà 'ì bátisímò Yòwání àdhya ni tà kòdhya.†

* **18:18 18:18** Kínò lèsè Yúdà ànzi ì véna dhi, mómí mòmndrà sìlepi dhi kò'o mòmndrà nda akilé dre dhi, adrè tá àyi drìbhí 'ò rèlè tà nda ni tadházó. † **18:25 18:25** A kònò Tà 'òle dhi ì 19:3-4.

²⁶ Di dré kidhózó adrélé Giká ni kúlí ta tirí àko Yúdà ànzi ki lisámbò dzó na. Pírísiká i Akílà be dhi ì kòyi akódhi dre dhi, ì dré akódhi ni drizo lizo ába àyi véna gò, ì dré Giká ni tà àndu ngizo drá dóro kitswálé títi.

²⁷ Amvolásà dhi, Apólò dré lèzoá lile bvò Akáyà àdhya na. Di mónyá ka'ibhá Efèsò le dhi ì dré akódhi ni kodzózó lile gò, ì dré wárágà tisizo àyi ki adrúpi Akáyà na dhi ì dré, ì kòka'iró akódhi dòle àyi véna dóro. Di akódhi kòtsa kònàle dre dhi, dré mónyá Yésu ni ka'ibhá Giká ni togó tani sè dhi ki ledézó tò.

²⁸ Tàko ko, adré tá tà kayi Yúdà ànzi íbe rĩnyí sè mónyá títi i kandrá, adrézó tadhá tà tsilè Giká ni Kúlí na dhi ì sè dhi, Yésu Mèsiyá 'i káyà dhi.

19

Pólò tsa Efèsò na

¹ Apólò dré tá adrérà'a Kòritò na dhi 'á dhi, Pólò dré láti dòzo lavúzó bvò kongo ró Asíyà àdhya 'ásè, lile tsàle Efèsò na. Kònàle dhi, dré Yésu ni ka'ibhá àruka ki kisúzó gò,

² lizizóá àyi tí dhi: «Mì dré Yésu ni ka'izo dhi, mì kisú Tírí Lólo 'í?» Di ì logó drá dhi: «Kóko, mà yi tá ko tàle dhi, Tírí Lólo be dhi.»

³ Pólò gò lizíá dhi: «Kàdré kònini dhi, mì do di bàtisimò ángudhi kòdhya?» I logó dhi: «Bàtisimò Yòwàni àdhya 'i.»

⁴ Di Pólò tà àyi dré dhi: «Yòwàni fè tá bàtisimò móndí i dré, tadházóá dhi, ì ladzá àyi ki togó dre. Di adré tá tàà àyi dré dhi, ì kòka'í dhya adrélépi tá adhéle í bvò dhi kòdhya. Dhya nda Yésu 'i.»

⁵ I kòyi kúlí nda dre dhi, ì dré ngàzo bàtisimò do Mírĩ Yésu ni rú sè.

⁶ Di Pólò dré drígá bhàzo àyi dri gò, Tírí Lólo dré asizó àyi ki asó gò, ì dré kidhózó adrélé ti twátwa ki ta, adrézó tà longó profètà kya tĩni.

⁷ Ago nda ì tá ànyĩanyi mudrí-dri-rĩ.

⁸ Amvolásà dhi, Pólò dré lizo Yúdà ànzi ki lisámbò dzó na gò, kidhólé adrélé Giká ni kúlí ta tirí àko. Dré Giká ni Opì ni tà tadházó mónyá kònàle dhi ì dré mbà na, adrézó àyi ki togó asé, ì kòka'iró be dhi bvò.

⁹ Di, àyi ki àruka ì dré àyi ki togó 'òzo tombálé, kúlí nda ki gàzo gò, ì dré kidhózó adrélé tà ta kònzi Mírĩ ni láti ni tà rú mónyá títi i kandrá. Di Pólò dré àyi ki tayízó. Dré mónyá ka'ibhá dhi ki drizo lizo àyi íbe Tíránò ni dzó adrézó móndí ki tadhá dhi na gò, dré adrézó Giká ni tà ta àyi dré kítú àlo àlo títi i sè.

¹⁰ Dré 'òzoá kònini kóná rĩ gò, mónyá títi Yúdà ànzi ró ìndi sùrú twá ro bvò Asíyà àdhya lé dhi ì dré Mírĩ ni kúlí yizo.

¹¹ Giká adré tá rĩnyí fe Pólò dré adrézó tà kàdri líndrígá ró nòle rè ko dhi ki 'o.

¹² A adré tá ndìndi kítá twátwa dré tá tabèle dhi ki do lizo bhàá dràbhá i rú gò, ì dré adrézó adrilé àyi ki drà ì lésè. Tírí kònzi ì adré tá kpà topfòle àyi ki àruka ì lésè.

Sékévà ni ànziàgo ì tabhĩ tirí kònzi dròle

¹³ Yúdà ànzi àruka ì adré tá tatsilé àrà twátwa ì 'ásè, adrélé tirí kònzi ki drobe topfòle móndí ì lésè. Gò ì dré kidhózó adrélé tà nda ni tabhĩ 'òle Mírĩ Yésu ni rú sè, adrézó tàà tirí kònzi ì dré dhi: «Má adré tàà àmi dri Yésu Pólò dré adrézó tà ni ni longó dhi ni rú sè dhi, mì pfo!»

14 Di Yúdà ànzì kì kòwánà kàdrì àlo rú be Sèkévà dhi ni ànzìàgò nzi-drì-rì dhi ì adré tá kpà 'òá kònìni.

15 Kítú àlo dhi, ì tà tá kònìni gò, tirí kònzi nda dré logózó àyi dré dhi: «Má nì Yésu be. Má nì kpà Pólò àdhi 'i ya dhi be. Di, àmì àmikya àdhibhá 'i?»

16 Di agó tirí kònzi nda dré tá adrézó lána dhi dré dhèzo àyi dri, àyi títi dhi kì rìnyí lavú gò, àyi kì tswàzo tà tàndi ró. Gò ì dré lapázó dzó nda lésè bvólíli ro ìndì làzì be bí àyi rúsè.

17 Mòndyá títi Yúdà ànzì ró ìndì sùrú twá ro Efèsò le dhi ì kòyi tà nda dre dhi, tirí dré àyi kì 'òzo gò, ì dré adrézó Mírì Yésu ni rú ni lindrì bha.

18 Di mómí bí Yésu ni ka'ìbhá dhi ì adré tá àlèlè tà kònzi ì dré 'òle dhi kì ta ngádra 'á mómýá títi ì kandrá.

19 Àyi kì àruka adrébhá tá làndrì ndrìbhá ro dhi ì adré tá àyi kì búkù làndrì àdhya kì adó àlìzo zàá mómýá títi ì kandrá. Búkù ì dré zàle nda kì làgì tá ànyíanyi làfa lò'wa ngùlù-nyadhi-rì-drì-mudrì.*

20 Di ásà dhi, Mírì ni kúlí adré tá la'úlè akódhi ni rìnyí sè, adrélé lile drìdrì.

21 Tà nda ì kò'o ru títi dre dhi, Pólò dré nòzoá dhi, dóro ni ì dré lavulé bvò Màkèdònyà àdhya 'àsè ìndì Akáyà àdhya 'àsè, lile Yèrúsalemà na dhi. Tà tá dhi: «Má kòlì tsàle kònàle dre dhi, adré kpà làà dhi, má kòlì Rómà na.»

22 Di dré àyi àziàmù rì, Tímòtèyò ì Erástò be dhi kì mùzo lile ì kandrána Màkèdònyà na gò, dré ìna adrézó Asíyà na lókyá tsà sè.

Efèsòbhá kì ligìma Pólò ì rú dhi

23 Lókyá nda sè dhi, tà dré abízó nyínyì Efèsò na Mírì ni láti ni tà sè.

24 Agó àlo rú be Dèmètríyò adrélépi tá ngá ì àrèzà sè dhi tá kònàle be. Akódhi nda ì àzizì ni ìbe dhi ì adré tá gíkà tòko ró rú be Arètémì dhi ni dzó nzì tsàtsà dhi kì ledé àrèzà sè, adrézó làfa kisú ásà bí.†

25 Di akódhi dré ngàzo àyi àzizì nda kì kimó túmání mómí àruka adrébhá tá ngá ledé àyi tíni dhi ìbe gò, tàzoá àyi dré dhi: «Àma arúpi ì, mì nì tàle dhi, mà adré làfa kisú bí àzì kòdhi sè dhi be.

26 Di mì nò ìndì mì yi tàle dhi, Pólò kòdhi se mómí zyandre kònwa Efèsò 'a ìndì bvò wáyi Asíyà àdhya lé dhi kì togó litilé dre. Adré ìna tàá dhi, gíkà lindrì mómí ì dré adrélé ledélé àyi kì drigá sè dhi ì, gíkà tàndi 'i ko.

27 Di tà nda kitswá ngbà 'i àma kì àzì nì rú kizá kòdhya ko. A ni kókpà kitswá àma kì gíkà tòkó gú, Arètémì nì tèpelò nì rú kizá gò, akódhi nì lindrì mómýá títi Asíyà 'àsè ìndì bvò wáyi 'àsè dhi ì dré adrélé bhàle dhi nì tìngázó!»

28 Di ì kòyi tà nda dre dhi, àyi kì togó dré aswázó tà tàndi ró gò, ì dré ngàzo adrélé tetrélé adrézó loyóá dhi: «Arètémì Efèsòbhá kya kàdrì lavulé!»

29 Gí ko, tà dré abízó nyínyì bhàandre nda 'á. Di mómí zyandre dhi ì dré Pólò ni atsiàmù, Gáyò ì Àrìstàrúkò be angábhá Màkèdònyà lésè dhi kì rùzo gò, ì dré ru wùzo lile àyi ìbe àrà kàdrì adrézó ru kimó dhi na.

* 19:19 19:19 «Làfa lò'wa ngùlù-nyadhi-rì-drì-mudrì» (50.000) kòni ì tá làfa adrélé fèle mómí ngùlù-nyadhi-rì-drì-mudrì dhi ì dré àzì 'òle kítú àlo sè dhi tí dhi 'i. † 19:24 19:24 «Arètémì» kònìdhi, Gírìkì kì gíkà kì àlo tòko ró, ì dré adrézó mì bha vélána, kòfèrò àyi dré ànzì dhi 'i. † adré tá akódhi nì lindrì bha dzó nzì tsàtsà ledélé àrèzà sè dhi ì sè.

³⁰ Pólò adré tá ina leà pfole mónnyá zyandre nda i kandrá. Di, mónnyá ka'ibhá dhi ì dré àyikya ka'izoá ko.

³¹ Ndindì dhya kàdrìkàdrì Asiyà drìle dhi ki àruka adrèbhá tá Pólò ni arúpi ró dhi, ì dré kúlí müzo akódhi ni ti lizi, kòpfóro mónnyá zyandre nda i kandrá ko.

³² Mónnyá zyandre ru kimóbhá nda kì drì abí dre nyinyi. Ayi ki àruka ì adré tá tetrélé, adrézó tà àlo ta. Aruka ni ì adré tá kó tà àzya ta. Ayi bí dhi ì nǐ tá ngalè ì kimó tá ru àdho tà sè ya dhi ko.

³³ Yúdà ànzi ì dré agó àlo rú be Aligizàndrè dhi ni 'òzo pfole mónnyá zyandre i kandrá, kòngirò tà nda ni àndu be dhi bvó. Di akódhi dré drigá bhàzo kuru àyi ki kúlí kikízó, í kòkìswáró áyi tará ga àyi kandrá.

³⁴ Di, ì kòni akódhi Yúdà mvá 'i dhi dre dhi, ì dré ngàzo adrélé tetrélé kúlí àlo sè ànyànyi sàà rǐ, adrézó loyóá dhi: «Arètémì Efésòbhá kya kàdrì lavúlè!»

³⁵ Kùdù ro dhi, dhya bhàle adrélé bhàandre nda ni tà tisi dhi dré ngàzo mónnyá zyandre nda ki kúlí kikí gò, tàzoá àyi dré dhi: «Àmi Efésòbhá ni i, mónnyá títi dhi ì nǐ tàle dhi, à bhà bhàandre Efésò àdhya adrélé gíká gú, Arètémì ni tèpelò likí, akódhi ni línđrì adhélepi bhù lésè dhi ìbe dhi be.

³⁶ Dhya àlo kitswá tà kòdhi ni kayí bwà ko. Asà dhi, adrè leá dhi, mǐ kàdré kírì, ìndì mǐ kò'o tà wàyá ro ko.

³⁷ Mǐ adrì àgo kòni ì kònwa, tákò ì lodhá àyikya àma ki gíká tòkó ko, ì topá kpà ngá akódhi ni tèpelò ì lésè ko.

³⁸ Di Dèmetríyò ì àzizí ni ìbe dhi ì kàdré tà ìbe tàle mónđí i rú dhi, àrà adrézó tàbvó ta dhi i be, ìndì tàbvó tabhá i be. Adré di leá dhi, ì kòlì tà ta mónđí i rú kònale.

³⁹ Mǐ kàdré tà àzya ìbe lizilé dhi, à ni kpà tà nda ki yi àrà adrézó tà ki bvó lanzi àma ki tòlì sè dhi na.

⁴⁰ Tàko ko, tayi ngbà 'í tsà, à dré àma ki asíkizo mónđí ki ligima ándrò kònìdhi ni tà sè. A kòlizi àma dhi, mà kitswá tà àlo ta tà wàyá 'òle ándrò kònìdhi ni àndu ngizo dhi bwà ko.» Di kòtà tà nda i dre dhi, dré mónnyá zyandre ru kimóbhá nda ki 'òzo ayilé.

20

Pólò lavú Màkèdònyà 'ásè ìndì Girikì ki bvò 'ásè

¹ Tà wàyá nda kàkí dre dhi, Pólò dré mónnyá ka'ibhá dhi ki azizó gò, àyi ki kodzóó adrélé àyi ki totó tātā àyi ki tà ka'ika'í na. Kòlazi àyi tí dre dhi, dré ngàzo lile bvò Màkèdònyà àdhya na.

² Dré lavúzó bvò nda 'ásè, tà bí dhi ki tabe mónnyá ka'ibhá dhi ki timbàzo àyi ki tà ka'ika'í na. Dré tsàzo Girikì ki bvò na gò,

³ dré adrézó kònale mbá na. Dré tá adrèrà'a 'òle bwátù do lizo bvò Siriyà àdhya na dhi 'á dhi, dré yizoá tàle dhi, Yúdà ànzi ì yi tá ru kitswázó àyi 'o kònze. Di dré nòzoá dhi, dóro ni ì dré gòle bvò Màkèdònyà àdhya 'ásè dhi.

⁴ Akódhi ni atsiàmu i tá: Sòpátrò, Pírò ni mvá angálepi Bèròyá lésè dhi, Arìstàrukò ì Sèkúndò be angábhá Tèsalònìkè lésè dhi i, Gáyò Dèrúbè lésè dhi, Tímòtéyò, tsàle Tikikò ì Tròfimò be angábhá bvò Asiyà àdhya lésè dhi i.

⁵ Ayi nda ì dré lizo drìdrì àma kandrána, kitswálé àma ki letè Trówà na.

⁶ Ama ró dhi, gwányá Mápà tàkú àko dhi àdhya àmvolésè dhi, mà dré bwátú dòzo ngàzo Filipóyí lésè gò, kítú nzi àmvolésè dhi, mà dré tsàzo ru kisú àma ki atsiàmú nda ìbe Trówà na. Gò mà dré adrézó kònàle kítú nzi-drì-rì.

Yùtìkò ni tingama dràdrà lésè dhi

⁷ Kítú ni àlo pòsò àdhya sè dhi, mà kimó tá ru mónyá ka'ìbhá dhi ìbe, kitswázó mányàngá do nyàle.* Pólò adrè tá tà ta mónyá nda ì dré. Di dré tá adrélé 'òle lile drùbhì sè dhi sè dhi, dré gòzo adrélé tà ta tsàle ngàtsi kítógá na.

⁸ A tobhà tá tálà bí dhi ì dzó 'a kile kurú na mà dré ru kimózó lána dhi na.

⁹ Kàdhúra àlo rú be Yùtìkò dhi lírí tá mòlisa na gò, ayí dré adrézó akódhi ni 'o, Pólò dré tá adrérà'a tà ta vwàvwà ro dhi 'á. Di ayí kòlavú akódhi dre dhi, dré dhèzo byá kìní na, dzó nda ni ètázì ni na 'ásè. A ni akódhi ni tingá dhi, àkò drà ìna dre.

¹⁰ Di Pólò dré sizo, tandile kàdhúra nda drìle, akódhi ni lomvó í drígá gò, tàzoá mónyá tíí ì dré dhi: «Mì bhà àmi ki togó kuru ko! Akódhi lídrì ìbe!»

¹¹ Ì kògò mbàle dzó 'a kile kurú na nda na dre dhi, ì dré mápà tojòzo nyàle. Di Pólò dré gòzo tà ta tsàle drùbhì na gò, ngàzo lile.

¹² Gò ì dré kàdhúra nda ni drìzo nzìzo ába rùbhá be líná. Di tà nda tindrì tá mónyá tíí dhi ki togó lavulé.

Pólò nga Trówà lésè lile Mìlétò na

¹³ Gò mà dré bwátú dòzo lizo drìdrì Pólò kandrána, kitswálé akódhi ni letè bhàandre rú zile Asò dhi na. Tàko ko, akódhi lè tá ìna atsí tòle pá sè tsàzo àma ki kisú kònàle.

¹⁴ Akódhi kàtsá àma ki kisú Asò 'a dre dhi, mà dré tombàzo bwátú na lile tsàle bhàandre rú zile Mìliléné dhi na.

¹⁵ Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré gòzo lile bwátú sè, tsàle tùrù Kíyò àdhya kandrà. Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré tsàzo tùrù Sámò àdhya na. Di kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré tsàzo bhàandre rú zile Mìlétò dhi na.

¹⁶ Pólò lè tá áyi kíkílé Efèsò na ko, kòtigíró tà bvò Asíyá àdhya na ko dhi sè. Tàko ko, adrè tá ìna lèá lile mbèlè, kòkitswá dhi, kòtsaró Yèrusalémà na drìdrì gwányá Pàtèkòtè àdhya kandrà.

Pólò tà tà bhàgo Efèsò lésè dhi ì dré

¹⁷ Di Mìlétò na dhi, Pólò dré kúlí mùzo Efèsò na bhàgo Ekèlézyà àdhya kì azí.

¹⁸ Ì kàtsá akódhi vélé dre dhi, dré tàzoá àyi dré dhi: «Lókyá mà dré tá adrérà'a àmi ìbe dhi 'á dhi, mì nì ngalè má 'o tá tà ngíni ya dhi be, kidhólé kítú má dré atsázó bvò Asíyá àdhya 'á dhi sè.

¹⁹ Má 'o tá Mírì ni tà akódhi ni màràbà tíni, togó ànzimvá kya tíni dhi be ìndì mìnra be bí, tágba Yúdà ànzì ì dré tá àma tabhìzo tà ì dré tá ru yìzo 'óá má rú dhi ì sè dhi.

* **20:7 20:7** Giká ni Kúlí tisile Girikì ti sè dhi adrè táá kònwa dhi: «...kitswázó mápà tojò». Kúlí kòdhi ì kitswá lèá tàle dhi: «kitswázó mányàngá Mírì àdhya ni nya».

20 Mì nǐ tàle dhi, má longó tá àmi dré Giká ni kúlí, tà ni ki tadházó mónnyá títi i kandrá, ìndì àmi ki dzó i 'ásè dhi be. Mà zù àmi dré tà àlo kitswálépi àmi ki ledé bwà dhi ko.

21 Má kodzó tá Yúdà ànzi i mónnyá sùrú twá ro dhi íbe, ì kòladzáró àyi ki togó agòzo Giká vélé, ìndì ì kòka'iró àma ki Mírì Yésu.

22 Dì mì yi rè ká! Nyànomvá dhi, má adrè mána lìle Yèrúsalmà na, ngóro Tírì Lólo dré adrélé àma dri dhi tìni. Má nǐ àdho tà ni atsá má rú kònàle nǐ ya dhi ko.

23 Má nǐ ngbà 'í tà Tírì Lólo dré adrélé longólé má dré bhàandre àlo àlo títi i 'ásè kònìdhi be: Bǎ i kizà íbe dhi ì adrè àma letè kònàle.

24 Dì, má adrè mána àma lídrì no tà tàko ró. Má adrè ngbà 'í angú kòdhi ni le ràle tsàle kùdù ni na, má kò'oró àzì Mírì Yésu dré tayílé má drígá dhi akílé títi, kòdhi adrè tàá dhi, má kòlongóro Rúbí Tani Giká ni togó tani ni tà dri dhi móndí i dré.

25 Dì nyànomvá dhi, má nǐ tàle dhi, àmi má dré tatsízó Giká ni Opì ni tà longóbe àmi kòfalésè dhi ki àlo kitswá gòle vélé àma mìbhalé no ko dhi be.

26 Asà dhi, má adrè tàá àmi dré àndrò kònìdhi dhi, àmi títi dhi i kòfalé dhi, dhya àlo ni kàrì kitswá ngòle má dri ko.

27 Tàko ko, má longó àmi dré tà títi Giká dré tá lèle má kòlongó dhi i, àlo nǐ ni zu àko ró.

28 Dì mì kàdré àmi ki tàndi ki líkí, túmání kábilígyà ki pǎrì wǎyi Tírì Lólo dré bhàle àmi drígá, mì kàdréro àyi ki drì ko dhi íbe. Mì kàdré Giká ni Ekèlézyà dré gile àyi tàndi ni kàrì sè dhi ki líkí ngóro kábilígyà líkìbhá dóro dhi i tìni.

29 Má nǐ tàle dhi, àma lìma àmvolésè dhi, kàlagí àtrá ki tífi àmi kòfalé kitswálé àmi ki 'o kònzi dhi be. Y kitswá àyíkya kábilígyà ki àlo tayí líná ko.

30 Ndìndì àmi ki tàndi i kòfalé dhi, móndí àruka ki apfò adrélé tà bàti ladzá atsálé kinzò ro, kitswázó mónnyá ka'ìbhá dhi ki se àyi vésè dhi bvó.

31 Asà dhi, mì kàdré tàmìga dri! Mì kòtivì ko tàle dhi, gile kóná na dhi, má tayí tá àmi àlo àlo títi dhi ki kodzoma mìnndra be bì kítú be ìndì ngátsi be dhi ko dhi.

32 Nyànomvá dhi, má adrè àmi ki tayí Giká drígá, akódhi kàdréro àmi ki timbà kúlí dré afèle àyi togó tani sè dhi sè, mì kòkísúró tà dré lazilé mónnyá títi i dré bhàle twá adrélé ìna ró dhi i dré tàylilé ro dhi be dhi bvó.

33 Má bhà tá dhya àlo ni ngá lovó ko, kàdré akódhi ni àrezá 'i yà, akódhi ni orò 'i yà, kó ngalé akódhi ni kítá 'i yà dhi.

34 Àmi ki tàndi, mì nǐ tàle dhi, má 'o tá àzì àma tàndi ni drígá sè, kitswázó ngá kísú àma dré, àma bhápi íbe dhi be.

35 Tà títi má dré 'òle dhi i sè dhi, má tadhá àmi dré dhi, lè mì kàdré àzì 'o landè àko ró kònàni, kitswázó móndí yàyà dhi ki ledé. Mì kísù rè kúlí Mírì Yésu ni tàndi dré tàle kòni i ká: <Dhya adrélépi ngá fe dhi ni kólénzè adrè dhya adrélépi ngá kísú dhi àdhya ni lavú.»

36 Pólò kòtà tà nda i dre dhi, ì dré àyi ki kórókó titizo tà zizo Giká tí.

37 Dì àyi títi dhi ì dré adrézó Pólò ni kamú, adrézó ngòle rúa, ì dré tá adrérà'a lazilé tíá dhi 'á.

³⁸ Ayi ki togó tá kizà ro lavulé, akódhi dré tá tàle dhi, ì kitswá gòle véle àyi no ko dhi sè. Gò ì dré akódhi ni adzizó yïandre mìle, kòmbàró bwátù na.

21

Pólò lè Yèrusalémà na

¹ Mà kòlanzi ru bhàgo nda ìbe dre dhi, mà dré bwátù dòzo lizo pyà tùrù Kósà àdhya na. Kitú bvóá dhi sè dhi, mà dré tsàzo tùrù Ródò àdhya na. Gò mà dré lizo tsàle bhàandre Pátàrà àdhya na.

² Kònàle dhi, mà dré bwátù àzya adrélépi 'òle zyàle bvò Fòwinikè àdhya na dhi ni kisúzo gò, mà dré tombàzo lána lile.

³ Mà kòtsa àrà adrézó tùrù Kìpirò àdhya ni drì no dhi na dre dhi, mà dré lavúzo tàbhu ni lésè gò, lile bvò Siriyà àdhya na. Di mà dré tsàzo bhàandre Tirè àdhya na, à kòtiríró ngá bwátù nda dré adolé dhi ì be dhi bvó.

⁴ Kònàle dhi, mà dré móndí ka'ìbhá àruka ki kisúzo gò, mà dré adrézó àyi ìbe kitú nzi-drì-rì. Ayi nda ì dré tàzoá Pólò dré Tirí Lólo ni rinyí sè dhi, kòlì Yèrusalémà na ko.

⁵ Di, àma ki lókyá kòkitswá dre dhi, mà dré àmakya ngàzo kitswále lile. Mòndyá ka'ìbhá títi nda ì, àyi ki tòkó ì ìndì àyi ki ànzimvá ìbe dhi, ì dré àma ki adzizó apfòle bhàandre nda lésè gò, mà dré àma ki kórókó titizo tà zizo Giká tí yïandre mìle.

⁶ Mà kòlazi àyi tí dre dhi, mà dré tombàzo bwátù na lile gò, ì dré àyikya nziwo àyi bhàna.

⁷ Mà kònga Tirè lésè dre dhi, mà dré lizo tsàle bhàandre rú zìle Pòtòlémáyì dhi na. Kònàle dhi, mà dré mòdo fèzo àma ki adrúpi Yésu ni ka'ìbhá dhi ì dré gò, mà dré adrézó àyi ìbe kitú àlo.

⁸ Kitú bvóá dhi sè dhi, mà dré lizo tsàle bhàandre Kàyisariyà àdhya na. Kònàle dhi, mà dré adrézó Filipò, Rúbi Tani longólépi dhi ni dzò na. Akódhi nda tá dhya nzi-drì-rì kipèle Yèrusalémà na dhi ki àlo 'ì.*

⁹ Akódhi tá ànzitókó su mobhá rè ko, adrèbhá tá Giká ni kúlí longó pròfètà kya tíni dhi ìbe.

¹⁰ Mà kàdré kònàle gile kitú àruka ì dre dhi, pròfètà àlo rú be Agábò dhi dré atsázó bvò Yúdáyà àdhya lésè.

¹¹ Akódhi nda dré àyi kisúzo ànyi àma làga, Pólò ni káfà adó, àyi pá ki adròzo àyi drígá ìbe gò, tàzoá dhi: «Tirí Lólo adrè tàá dhi: Yúdà ànzi Yèrusalémà na dhi ki káfà kònìdhi ni líyì ni adrò kònìni gò, ì dré akódhi ni fèzo móndí sùrú twá ro dhi ì drígá.»

¹² Mà kòyi tà nda dre dhi, àma móndyá ka'ìbhá kònàle dhi ìbe dhi ì, mà dré Pólò ni tí lizízo, kòlìró Yèrusalémà na ko dhi bvó.

¹³ Di, Pólò dré ìna logózóá dhi: «Mì adrè ngòle, adrézó àma togó 'o nòle àdho tà sè? Ma gànzi ró ngbá 'í bã nya kòdhya ko. Ma kókpà gànzi ró lile dràle Yèrusalémà na Mírì Yésu ni rú ni tà sè.»

¹⁴ Di mà dré kitswále akódhi ni logá bwà ko dhi sè dhi, mà dré kúlí tayízó, tàzoá dhi: «Tà Mírì dré adrélé lèle 'òle dhi kò'o ru wà.»

¹⁵ Amvolásà, mà dré tà títi dhi ki ledézó gò, mà dré mbàzo Yèrusalémà na.

* 21:8 21:8 A kònò Tà 'òle dhi ì 6:5; 8:5.

16 Mà mbà tá túmání mómí ka'ibhá àruka Kàyìsàriyà lésè dhi íbe. Dì ì dré àma ki drizo lizo àma íbe agó àlo rú be Mínàsonà dhi ni dzó na, mà kàyíró kònàle be dhi bvò. Akódhi nda angá tá Kìpirò lésè, ìndì akódhi tá mómí Yésu ni ka'ilepi kínó lésè dhi 'i.

Pólò ì kimó ru bhàgo Ekèlézyà àdhya íbe

17 Mà kòtsa Yèrúsalemà na dre dhi, àma ki adrúpi Yésu ni ka'ibhá dhi ì dré àma ki ka'izo dòle togó dóro sè.

18 Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré lizo Pólò be Yàkóbhò bhàna.† Kònàle dhi, bhàgo títi Ekèlézyà àdhya ì kimó tá kpà ru.

19 Dì Pólò dré mòdo fèzo àyi dré gò, tà títi Giká dré 'òle àyi àzì sè mómíyá sùrú twá ro dhi ì kòfalé dhi ki titízó àyi dré mìbhalé tí.

20 Ì kòyi tà nda ì dre dhi, ì dré ngàzo adrélé Giká ni rú bha kùle. Gò ì dré tàzoá Pólò dré dhi: «Àma ki adrúpi, mí nò rè ngalé Yúdà ànzi lizólizo dhi ì ka'í Yésu ngíni ya dhi ká. Àyi títi nda ki togó kókpà àtsi ró Mósè ni tátírítrí kúlí ni tà sè.

21 Dì, ì yi tàle dhi, mí adrè mína Yúdà ànzi títi ayíbhá mómíyá sùrú twá ro dhi ì kòfalésè dhi ki tadhá, ì kòtayíró Mósè ni tátírítrí kúlí, ìndì ì kògòrò véle adrélé àyi ki ànzi ki lwa ko, adrézó kpà àma ki labhi lebe ko.

22 Mà ni 'òá ngíni? Tàko ko, ì ni dra ámi atsama ni rúbí yi 'í.

23 Dì mí kò'o tà mà dré adrélé tàle mí dré kònìdhi kòdhya. Àgo su mòmndrà sibhá dhi ì kònwa àma kòfalé be.

24 Mí kòdrí àyi nda ì lizo àyi íbe, mì kòtemvérò àmi túmání àyi íbe Giká kandrà. Mí kòfè kpà láfa ì dré kitswázó àyi ki drìbhí 'o rèle dhi mì.‡ Mí kò'o kònìni dhi, mómíyá títi dhi ki nía tàle dhi, tà adrélé tàle mí rú kòdhi ì kinzò 'i dhi be. Ì ni kpà nía dhi, mí adrè mína tà tátírítrí kúlí dré adrélé tàle dhi ki ka'í 'òle dhi be.

25 Kàdré mómíyá ka'ibhá sùrú twá ro dhi ki tà sè dhi, mà tisi tá wárágá, tà mà dré tá ru yizo ì kò'o dhi ki longózó àyi dré. Má tisi tá dhi, ì kònnya mányàngá fèle giká tàko ì dré dhi ko, ì kònnya kà'wá kàri ko, ì kònnya kà'wá 'òle zùle dràle dhi ki zǎ ko, ìndì ì kò'o ndòtò tà ko.Š»

26 Dì kítú bvóá dhi sè dhi, Pólò dré àgo nda ki drizo lizo àyi ki temvé túmání í be. Gò dré fizo tépelò na, kitswálé lókyá àyi ki temvema nda dré kitswázó akálé gò, ngá fèzo Giká dré àyi àlo àlo títi dhi ki rú sè dhi ni longó.*

A ru Pólò tépelò na

27 Kítú nzi-dri-rí àyi ki temvema nda àdhya ì dré tá adrérà'a 'òle akálé dhi 'á dhi, Yúdà ànzi àruka angábhá bvò Asíyá àdhya lésè dhi ì dré Pólò ni nòzo tépelò na. Dì ì dré ngàzo mómíyá zyandre títi dhi ki 'a tifi, akódhi ni ruzò gò,

28 ì dré kúlí yòzo tàzoá dhi: «Ìsèrélè ànzi ì, mì alì àma ki ledé wà! Kònìdhi agó adrélépi mómíyá títi àrà títi ì 'àsè dhi ki kodzó ligilé àma ki sùrú rú, àma ki tátírítrí kúlí rú, ìndì tépelò kònìdhi rú dhi 'i. Kòdhi íbe dhi, akódhi

† 21:18 21:18 Yàkóbhò kònìdhi tá Yésu ni adrúpi ki àlo 'i. A kònò Tà 'òle dhi ì 12:17; 15:13. ‡ 21:24

21:24 A kònò tà àndu ngile mòmndrà sima ni tà sè Tà 'òle dhi ì 18:18 na dhi. § 21:25 21:25 A kònò

Tà 'òle dhi ì 15:20. * 21:26 21:26 A kònò 1 Kòritòbhá ì 9:20.

adrì ndìndì móndí sùrú twá ro dhi ì afizó àyi ìbe tépèlò le, àrà lólo kònìdhi nì 'òzo atsálé ndì ról!»

²⁹ (Ì tà tá kònìni tàko ko, ì nò tá Tròfimò angálèpi Efèsò lésè dhi ì Pólò be bhàandre 'á. Dì ì adré tá àyikya kisúá dhi, Pólò adrì tá akódhi afizó ába tépèlò le.)

³⁰ Dì tà nda dré móndyá títi bhàandre nda 'á dhi kì 'a tifizó gò, ì dré angázó aralé àrà títi ì lésè Pólò nì ru, akódhi nì sèzo pfòzo ába tépèlò 'ásè gò, tépèlò nì dzóti kì tesézó.

³¹ Dì ì dré tá adrèrà'a 'òle Pólò nì pfu dràle dhi 'á dhi, Rómà kì sòdá kì kàdrì dré yìzoá tàle dhi, tà abí dre nyínyi Yèrúsalamà 'a.

³² Gbá kòdhwa, akódhi dré sòdá kì drìzo àyi kì drì kobhá ìbe ràzo àyi ìbe móndyá zyandre nda ì véna. Ayi nda ì kònò sòdá kì kàdrì nda ì sòdá nì ìbe dre dhi, ì dré Pólò nì pfùma tayízó.

³³ Dì sòdá kì kàdrì nda dré àyi kisizó ànyi akódhi làga gò, akódhi nì 'o rùle, adrèle nyìrì rì dhi ì sè. Gò dré lizizóá ngalè akódhi àdhi 'i ya dhi, ìndì 'o tá àdho tà 'i ya dhi.

³⁴ Móndyá zyandre nda ì kòfalé dhi, móndí àruka ì adré tá tetrélé, adrézó tà àlo ta. Aruka nì ì adré tá kó tà àzya ta. Tà wàyá nda sè dhi, sòdá kì kàdrì nda kitswá tá tà nda nì àndu nì bwà ko. Dì dré Pólò nì 'òzo drìle lizo ába dzó kàdrì adrézó sòdá kì líkí dhi na.

³⁵ Sòdá nda ì kòtsa Pólò be àrà adrézó mbàle dzó kàdrì nda na dhi na dre dhi, ì dré akódhi nì dòzo dodò móndyá zyandre nda kì ligìma nì tà sè.

³⁶ Tàko ko, àyi títi dhi ì adré tá lile tetrébe àyi vésè, adrézó loyóá dhi: «Akódhi kòdràdrà! Kòdràdrà!»

Pólò ga àyi tàrà móndyá zyandre ì kandrà

³⁷ A dré tá adrèrà'a 'òle Pólò nì 'o file dzó kàdrì nda na dhi 'á dhi, dré lizizóá sòdá kì kàdrì tí dhi: «Má nì kitswá tà ta mí dré bwà?» Dì sòdá kì kàdrì nda logó drá dhi: «Mí nì tákò Gírìkì ti tàle be?»

³⁸ Mì kònìdhi tsì Ezèpètò agó atú móndí kì kodzólèpi ligìlé gò drìkònzìbhá ngulù-su dhi kì drìzo lapázó àyi ìbe duku na dhi 'i ko?»

³⁹ Dì, Pólò logó drá dhi: «Ma, ma Yúdà mvá angálèpi Tàrúsò bvò Kìlìkiyà àdhya lé dhi lésè dhi 'i. Dì ma móndí bhàandre rúku kyàkyà dhi lésè dhi 'i. Má adré àmi ti lizí, mí kòfèró má dré láti tà tàzo móndyá zyandre kòni ì dré.»

⁴⁰ Dì sòdá kì kàdrì nda kòka"i dre dhi, Pólò dré ngàzo àyi totó àrà adrézó mbàle dzó kàdrì nda na dhi na gò, drígá bha kuru móndyá zyandre nda kì kúlì kíkizó. Dì ngá kòbhù ndiii dre dhi, dré tàzoá àyi dré Ebèrè ti sè dhi:†

22

¹ «Áma adrúpi ì, áma atá ìbe nì ì, mì yi rè tà má dré adrélé tàle àmi dré áma tàrà gàzo nì ì kál!»

² † kòyi akódhi adrèrà'a tà ta àyi dré Ebèrè ti sè dre dhi, ì dré gòzo véle adrélé kíri wáláká nì nì lavú. Gò Pólò dré tàzoá dhi:

³ «Ma Yúdà mvá tile Tàrúsò bvò Kìlìkiyà àdhya lé dhi na dhi 'i. Dì, à líkí tá ma mbàle kònwa Yèrúsalamà 'a. Gàmàliyélé tadhá tá áma kì tábhí kì

† 21:40 21:40 A kitswá kpà kúlì «Èbèrè ti» kòni kì ladzá: «Àràmyèya ti».

tátrírí kúlí má dré nìle kyá dhi nì. Áma togó tá àtsi ró Giká ni tà sè, àmi títi ándrò ni kya tìni.

⁴ Kàdré mónnyá adrèbhá Yésu kòdhi ni láti lebè dhi ki tà sè dhi, má pfo tá àyi ki m̀ tsàle byá àyi ki dràdrà na. Má turú tá àyi àgo ró ìndì tòko ró nda i lebhelé bádzó na.

⁵ Kòwánà ki kàdrì i bhàgo kàdrì títi dhi ìbe dhi ki kitswá tadhá dhi, tà má dré adrélé tàle kòdhi i tà bàti 'i dhi. Má kisé tá ndìndì wáràgà àyi nda i dré tsàle àyi ki adrúpi Dàmàsèkè na dhi i dré dhi i gò, má dré lizo ába kitswálé mónnyá ka'ìbhá kònàle dhi ki turú adrìle Yèrúsalmà le, à kòjòró tà àyi dri be dhi bvó.»

Pòlò títi, í ka'ì Yésu ngíni ya dhi

(A kònò kpà Tà 'òle dhi i 9:1-19; 26:12-18)

⁶ «Lókyá má dré tá adrèrà'a tsàle ànyi Dàmàsèkè làga ànyìanyi kítú rírì sè dhi 'á dhi, ngádra kàdrì bhù lèsè dhi dré kòzo ngbò ró ngá kazá má làgàsè kúrú.

⁷ Di má dré dhèzo kìnì mi gò, má dré kúlí yìzo tàá má dré dhi: <Sàwùlò, Sàwùlò, mí adrè áma m̀ pfo àdho tà sè?>

⁸ Má dré lizizóá dhi: <Mírì, mi àdhi 'i?> Di kúlí nda logó má dré dhi: <Ma, Yésu Nàzàrètá lèsè, mí dré mína adrélé m̀ pfole dhi 'i.>

⁹ Áma atsiàmú i nò tá kpà ngádra nda 'í. Di, i ǹ tá àyikya tà kúlí nda dré tà adrélé tàle má dré dhi ki àndu ko.

¹⁰ Gò má dré lizizóá dhi: <Mírì, lè má kò'o ngíni?> Mírì logó má dré dhi: <Mí nga lile Dàmàsèkè na. Kònàle dhi, à ni tà títi Giká dré bhàle mí kò'o dhi ki ta mí dré.>

¹¹ Di má dré kitswálé ngá no ngádra nda ni lagulagu dré bwà ko dhi sè dhi, áma atsiàmú i dré áma drígá rùzo, áma sèzo lizo má be Dàmàsèkè na.

¹² Kònàle dhi, agó àlo rú be Anànyá dhi dré alizo áma no. Akódhi nda tá móndí adrélépi tròle Mósè ni tátrírí kúlí rú dhi 'i. Yúdà ànzi títi Dàmàsèkè na dhi i adrè tá kpà akódhi ni rú ta dóro.

¹³ Akódhi kàtsá àyi totó ànyi má làga dre dhi, dré tàzoá má dré dhi: <Áma adrúpi Sàwùlò, ámi m̀ kògò ngá no!> Gbá lókyá nda sè dhi, má dré gòzo adrélé ngá no gò, má dré akódhi ni nòzo.

¹⁴ Akódhi dré tàzoá má dré dhi: <Giká áma ki tábhí kya zì m̀ kitswálé tà í dré adrélé lèle 'òle dhi ki ni, kitswálé Dhya gyàgya dhi ni no, ìndì kitswálé akódhi nda ni kúlí yi tíá dhi bvó.>

¹⁵ Tàko ko, mí ni akódhi ni tà mí dré nòle ìndì mí dré yìle dhi ki longó mónnyá títi i dré.

¹⁶ Di nyànómvá dhi, mí adrè àdho tà letè? Mí nga akódhi ni zi adrélé ámi Mírì ro, ìndì mí do bàtìsimò, Giká kòdzìró mí ámi tàkonzì i lèsè be dhi bvó.»

Pòlò títi, Mírì zi i lile mónnyá sùrú twá ro dhi i véna ngíni ya dhi

¹⁷ «Má kàgò Yèrúsalmà le dre dhi, má dré adrèzó tà zi Giká tí tìpelò na gò, ngá dré afizò má dri toróbí tìni.

¹⁸ Má nò tá Mírì adrèrà'a tàá má dré dhi: <Mí nga mbèlè pfole Yèrúsalmà 'àsè. Tàko ko, mónnyá Yèrúsalmà 'a dhi i kitswá àyikya áma tà mí dré adrélé longólé dhi ki ka'ì bwà ko.>

19 Má logó dhi: <Mírì, àyi nda ì nǐ dóro tàle dhi, má adré tá mána tatsilé lisámbo dzó ì 'ásè mónyá adrébhá ámi ka'í dhi ki turúbe lebhélé bǎdzó na, adrézó kpà àyi ki bhwa.

20 Kòdhi íbe dhi, lókyá à dré tá adrèrà'a Sètèfánò, ámi tá longólépi dhi ni kàrì kutú dhi 'á dhi, ma tá mána kònàle, adrélé tá nda ni ka'í, adrézó kpà dhya adrébhá tá akódhi ni pfu dràle dhi ki kítá líkí.>

21 Dì Mírì dré tǎzoá má dré dhi: <Mí lí, tǎko ko, má ni ámi mu líle làwú làvo na, mónyá sùrú twá ro dhi ì véna.>>

Pólò tadhá dhi, ì Rómà agó 'i

22 Mónyá zyandre nda ì yi tá Pólò tsàle lókyá dré kúlí nda ni tǎrà'a. Gò ì dré ngàzo kúlí loyó, adrézó tǎa dhi: «À kòtingá akódhi móndí ì kòfalèsè! Kìtswá ìna lídrì sè ko!»

23 Í dré adrézó tetréle, adrézó àyi ki kítá ki lebhé kǐni mi, adrézó tǎpfulíndrì lomvó todàle kurú na.

24 Dì sòdá ki kàdrì nda dré Pólò ni 'òzo drìle fizo ába àyi ki dzó kàdrì na. Dré tǎzoá dhi, à kòbhwa akódhi adrézó akódhi ni lízi, kòtáro tá mónyá zyandre nda ì dré tá adrézó tetréle í rú dhi ni àndu.

25 Dì, à kàdrò akódhi kitswálé bhwàle dre dhi, Pólò dré lizizóá sòdá ki drì kòbhá ki àlo tí dhi: «Rómà ki tǎtrírì kúlí ka'í, mǐ kàdré móndí Rómà ro dhi ni bhwa, akódhi ni tǎbvó ta àko ró dhi 'i?»

26 Dì sòdá ki drì kòlèpi nda kòyi kúlí nda dre dhi, dré lizo longóá sòdá ki kàdrì nda dré, tǎzoá dhi: «Mí adré tá 'òle àdho tá 'o? Tǎko ko, agó kòdhi ìna móndí Rómà ro dhi 'i!»

27 Dì sòdá ki kàdrì nda dré àyi kǐsízó ànyi Pólò làga, líziá tíá dhi: «Mí tá rè má dré ká: Mí móndí Rómà ro dhi 'i bàti?» Pólò logó dhi: «Àyiya, kònìni.»

28 Sòdá ki kàdrì tá dhi: «Má fè mána làfa kàdrì, atsázó móndí Rómà ro dhi ró.» Dì Pólò logó dhi: «Mána, à ti ma móndí Rómà ro dhi ró dhi títi.»

29 Gbǎ kòdhwa, sòdá adrébhá tá 'òle Pólò ni lízi dhi ì dré akódhi ni tayízó. Dì tírì dré sòdá ki kàdrì nda ni 'òzo, dré nǐle í 'o tá Pólò adrélépi Rómà ro ni adròle nyírì sè dhi sè.

Pólò pfò Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì ì kandrà

30 Kítú bvóá dhi sè dhi, sòdá ki kàdrì nda dré kòwánà kàdrì ki 'òzo ru kímó bhàgo kàdrì títi dhi íbe. Dì dré Pólò ni trizo gò, 'òzoá apòle àyi nda ì kandrà, kitswázó tá Yúdà ànzi ì dré adrézó akódhi ni asíkí dhi ni àndu ni dhi bvó.

23

1 Dì Pólò dré ngàzo bhàgo kàdrì nda ki no dǐí gò, tǎzoá dhi: «Áma adrúpi ì, áma togó arókì ma ko tá títi má dré 'òle Gíkà kandrà atsálé ándrò kònìdhi dhi ì sè dhi.»

2 Gbǎ kòdhwa, kòwánà ki kàdrì rú be Anànyà dhi dré mónyá adrébhá Pólò làga dhi ki 'òzo akódhi ni ti sa.

3 Dì Pólò dré tǎzoá drá dhi: «Mí, àbè rúbhá tswàle mvèle kemve dhi ró ni, Gíkà ni ámi tswa nì! Mí lírì mína kònàle kitswálé áma tǎbvó ta áma ki tǎtrírì kúlí sè. Dì, mí 'o mína ma tswàle, adrézó tǎtrírì kúlí nda ni ño.»

4 Gò àyi adrébhá Pólò làga nda ì dré tǎzoá drá dhi: «Mí 'o mí ngíni adrélé Gíkà ni kòwánà ki kàdrì ni lodhá kònìni dhi?»

5 Di Pólò logó dhi: «Adrúpi i, má nǐ tá ko tàle dhi, akódhi kòwánà ki kàdrì 'i dhi. Angyá ko, Gíkà ni Kúlí adré tàá dhi: «Mí kòtà tà kònzi ámi móndyá ki kàdrì rú ko.»*

6 Di Pólò nǐ tá tàle dhi, bhàgo kàdrì ru kimóbhá nda i kòfalé dhi, mómndí àruka i tá Sàdukáyò 'i, indì àruka nǐ i tá Fàrisáyò 'i dhi be. Di dré kúlí yòzo tàzoá àyi dré dhi: «Áma adrúpi i, ma mána Fàrisáyò 'i, indì Fàrisáyò mvá 'i. A adré áma tàbvó ta ándró kònini, má dré adréle mǐ bha Gíkà véna adrézó ka'í dhi, mómndyá dràbhá dre dhi ki nga dràdrà 'àsè dhi sè!»

7 Kòtà tà nda dre dhi, lawá dré kizo Fàrisáyò i kòfalésè Sàdukáyò íbe gò, mómndyá zyandre nda ì dré ru lanzizó.

8 (Tàko ko, Sàdukáyò ì adré àyikya tàá dhi, ngangà dràdrà 'àsè dhi yókódhó, indì ángeló i tirí íbe dhi i yókódhó. Di, Fàrisáyò ì adré àyikya tà nda ki ka'í títì.)

9 Di lawá nda dré velé kizo lavulé gò, tátírítrí kúlí tadhábhá àruka Fàrisáyò ró dhi ì dré ngázo adréle tà kayí rinyí sè, adrézó tàá dhi: «Mà kisú àmakya tà kònzi àlo dhi agó kònndhi véna ko. Aruka ni, tirí 'i yà, kó ngalè ángeló 'i yà dhi tà tà drá nǐ!»

10 Di lawá nda dré tá adréle lìle drìdrì dhi sè dhi, sòdá ki kàdrì nda adré tá ngá ro, ì nǐ dra Pólò nǐ ru pfùle dràle dhi sè. Di dré lazizóá àyi sòdá i dri dhi, ì kòsi akódhi nǐ apá àyi drígàsè, drìle lizo ába àyi ki dzó kàdrì na.

11 Kítù nda nǐ ngátsi sè dhi, Mírì dré agázó Pólò kandrà tàá drá dhi: «Mí tsi togó! Ngóró mí dré áma tà longolé kònwa Yèrusalémá 'a dhi tìni dhi, adré kpà leá dhi, mí kòlongó áma tà Rómá na.»

Yúdà ànzi ì yi ru kitswázó Pólò nǐ pfu dràle

12 Ngá kòwa dre dhi, Yúdà ànzi àruka ì dré ru yizo gò, mòmndrà sizo àyi kòfalésè tàzoá dhi, ì kitswá ngá nya ko indì ngá mvu ko, tsàle ì dré Pólò nǐ pfurà'a dràle dhi 'á.

13 Dhya ru yibhá tà nda dri dhi ì lavú tá nyadhi-rì.

14 Di ì dré lizo kòwánà kàdrì i véna bhàgo íbe, tàá àyi dré dhi: «Mà sǐ mòmndrà áma kòfalésè tàzoá dhi, mà kitswá ngá nya ko indì ngá mvu ko, tsàle lókyá mà dré dra Pólò nǐ pfúzo dràle dhi 'á.

15 Di nyànomvá dhi, àmi túmánì bhàgo kàdrì íbe dhi i, mǐ kòlizi sòdá ki kàdrì, kògòró Pólò nǐ 'o apfòle àmi kandrà, ngóró mǐ lè tá akódhi nǐ tà ndàle nìle kyá na tìni. Di áma ró dhi, mà nǐ adré rìle kitswálé akódhi nǐ pfu dràle drìdrì dré dra atsázó kònwa dhi kandrà.»

16 Di, tà ì dré ru yizo 'oá Pólò rú nda nǐ rúbí dré dhèzo akódhi nǐ kòdromvá bina gò, akódhi nda dré lizo longóá Pólò dré sòdá ki dzó kàdrì na.

17 Gò Pólò dré sòdá ki drì kobhá ki àlo azizó, tàzoá drá dhi: «Mí drì kàdhúra kònndhi lizo ába sòdá ki kàdrì véna. Tàko ko, akódhi tà íbe longolé drá.»

18 Di sòdá ki drì kòlepi nda dré akódhi nǐ drizo lizo ába sòdá ki kàdrì véna, tàzoá dhi: «Pólò 'ìle bãdzó na kòdhi zi tá ma lizilé, má kàdzíró kàdhúra kònndhi mí velé. Angyá ko, akódhi tà íbe longolé mí dré.»

19 Di sòdá ki kàdrì nda dré kàdhúra nda nǐ drígá ruzo, akódhi nǐ drizo garà dri gò, lizizóá tíá dhi: «Mí adré àdho tà le longolé má dré?»

* 23:5 23:5 A kònò Pfòma 22:27.

20 Di kàdhùrà nda logó dhi: «Yúdà ànzi ì yi ru ámi lizizó, mí kò'oró Pólò p̄fòle k̄idru bhàgo kàdrì ì kandrà, ngóro ì lè tá akódhi ni tà ndàle n̄le kyá na t̄ini.

21 Adré di lèá dhi, mí kòka'í mína ko. Tàko ko, àyi ki àruka ànyíànyi nyadhi-r̄i dhi ì adré àyikya r̄ile akódhi bvó láti 'á. Ayi nda ì s̄i m̄ondrà t̄àzoá dhi, ì kitswá ngá nya ko indì ngá mvu ko tsàle lókyá ì dré dra akódhi ni p̄fuzo dràle dhi 'á. Nyànómvá kònìdhi, àyi gànzi ró, adréle ngbà 'í ámi kúlí letè kòdhya.»

22 Di sòdá ki kàdrì nda dré lazizóá kàdhùrà nda dri dhi: «Mí kòtà tà mí dré longólé má dré kòdhi dhya àlo dré ko.» Gò dré akódhi ni tayizó lile.

A mù Pólò gùvèrènére Fèlikisì véna Kàyisàrìyà na

23 Di sòdá ki kàdrì nda dré áyi sòdá ki dr̄i kobhá r̄i dhi ki azizó, t̄àzoá àyi dré dhi: «Mì ledé tà t̄ítí dhi ì kitswázó sòdá kámá-r̄i dhi ki dri, t̄úmāni sòdá nyadhi-na-dr̄i-mudrì d̄ongí ì dri dhi ìbe, indì sòdá kámá-r̄i d̄ilì ìbe àyi dr̄igá dhi ìbe, lizo àyi ìbe s̄áà nzi-dr̄i-su ngátsi àdhya sè Kàyisàrìyà na.

24 Mì bhà kpà d̄ongí ì kitswálé Pólò ni do tsàle byá gùvèrènére Fèlikisì véna líná dhi bvó.»

25 Di dré wárágá tisizo gùvèrènére nda dré kònini:

26 «Ma, Kàlàwùdìyò Lisiyà, má adré wárágá kònìdhi ni tisì mí, atálágó, gùvèrènére Fèlikisì dré. Mòdo mí dré!

27 Yúdà ànzi ì ru tá agó má dré adréle mùle mí véna kònìdhi gò, ì dré tá adrézó 'òle akódhi ni p̄fu dràle. Di má dré ȳizoá t̄àle dhi, akódhi m̄ondí Rómà ro dhi 'i gò, mà dré lizo sòdá mána ìbe akódhi ni apá àyi dr̄igàsè.

28 Má lè tá tà ì dré adrézó akódhi ni asikì àsà dhi ni àndu n̄le gò, má dré akódhi ni 'òzo p̄fòle àyi ki bhàgo kàdrì ì kandrà.

29 Má dré kisúzóá dhi, ì adré akódhi ni asikì àyi ki t̄átr̄it̄rí kúlí ni tà sè. Di, tà tà bhàzo akódhi dri kitswálé dràdrà sè yà, kó ngalè b̄à sè yà dhi tá yókódhó.

30 Má dré ȳizoá t̄àle dhi, ì yi tá ru kitswázó akódhi ni p̄fu dràle dhi, má dré akódhi ni mùzo lile gbà lókyá nda sè mí véna. Má dré kpà lazizóá akódhi ni asikìbhá ì dri dhi, ì kòlè tà ì dré adrézó akódhi ni asikì àsà dhi ki ta mí kandrà.»

31 Di sòdá nda ì dré Pólò ni dr̄izo lizo ába ngátsi sè ngóro tá t̄àle àyi dré dhi t̄ini gò, ì dré tsàzo bhàandre rú zile At̄ipátr̄i dhi na.

32 Kitú bvóá dhi sè dhi, ì dré akódhi ni tayizó sòdá d̄ongí ì dri nda ì dr̄igá, ì kògòro lile ába be dhi bvó. Gò àyi l̄ìbhá pá sè dhi ì dré àyikya nzizo àyi ki dzó kàdrì na.

33 Di sòdá d̄ongí ì dri nda ì kòtsa Kàyisàrìyà na dre dhi, ì dré wárágá nda ni f̄ezo gùvèrènére Fèlikisì dré gò, Pólò ni tayizó akódhi dr̄igá.

34 Di gùvèrènére nda dré wárágá nda ni nazo gò, lizizóá Pólò tí ngalè akódhi angá tá bvò àngùdhi lèsè ya dhi. Kòyi t̄àle dhi, akódhi angá tá Kilikiyà lèsè dhi dre dhi,

35 dré t̄àzoá drá dhi: «Má ni ámi yi lókyá ámi asikìbhá ì dré dra atsázó dhi tú.» Gò dré Pólò ni 'òzo lik̄ilé Eròdè ni dzó kàdrì na.

¹ Kítú nzi àmvolésè dhi, kòwánà ki kàdrì Anànyà ì dré tsàzo bhàgo àruka ìbe ìndì dhya adrélèpi tá kúlí ta àyi dré, rú be Tèrùtùlò dhi be Kàyisàriyà na. Gò ì dré tà ì dré tá adrézó Pólò ni asikí àsà dhi ki tàzo gùvèrènére Fèlikisì kandrà.

² A kàzi Pólò dre dhi, Tèrùtùlò nda dré ngàzo tà ta akódhi rú kònini: «Atálágó Fèlikisì, mà adré lenzélè tà kídrikídri mà dré adrézó ába lókyá be vwàwà ro mí zàle dhi ni tà sè, ìndì tà mí dré kisùle ladzálé atsálé dóro àma ki bvò kònìdhi lé dhi ki tà sè.

³ Mà adré tà nda ki no lókyá wáyi sè ìndì àrà títi i 'àsè gò, mà dré adrézó àwoyà ta mí dré togó wáyi sè.

⁴ Di, mà lé mána ámi lókyá kizálé ko. Má adré di ámi ti lizí, mí kòyiró àma lókyá tsà sè ámi togó dóro sè.

⁵ Mà kisú dhi, agó kònìdhi ìna drìkònzi líyí 'i. Adré móndí ki kodzó ligilé Yúdà ànzi bvò wáyi 'àsè dhi i kòfalésè. Akódhi móndyá adrèbhá dhya Nàzàrètá lésè dhi ni láti kinzò ro dhi ni lebè dhi ki kàdrì ki àlo 'i.

⁶ Tabhí tà ndìndì àma ki tèpelò 'òle atsálé ndí ró gò, mà dré akódhi ni rùzo.*

⁸ Ámi tàndi, mí ni kitswá akódhi ni lizí, kitswázó tà títi mà dré adrézó akódhi ni asikí àsà kòdhi ki àndu ni kyá.»

⁹ Gò Yúdà ànzi ì dré kpà tàzoá dhi, tà títi Tèrùtùlò dré tàle Pólò rú nda i tà bàti 'i.

Pólò ga àyi tàrà Fèlikisì kandrà

¹⁰ Di gùvèrènére nda dré drígá bhèzo Pólò véna kòtáro tà gò, Pólò dré ngàzo tàà dhi: «Má nì tàle dhi, mí dhya adrélèpi tàbvò ta bvò kònìdhi drìle dhi 'i kóná be bí dhi be. Asà dhi, ma arí ìbe adrézó àma tàrà ga mí kandrà.

¹¹ Ngóro mí dré kitswálé nìle be dhi tíni dhi, lavú rè kítú mudrí-drí-rì ko, mà mbà tà Yèrúsalmà na kitswálé Giká ni lindrì bha.

¹² Dhya adrèbhá àma asikí kòni ì kisú tá ma tèpelò na adrèrà'a tà kayí móndí ìbe yà, kó ngalè adrèrà'a móndí ki kodzó ligilé yà dhi ko. I kisú tá kpà ma adrèrà'a 'òá kònini Yúdà ànzi ki lisámbò dzó i 'àsè yà, kó ngalè àrà àzya bhàandre nda lé dhi na yà dhi ko.

¹³ I kitswá kpà tadhá dhi, tà ì dré adrézó àma asikí àsà dhi i tà bàti 'i dhi bwà ko.

¹⁴ Di, mà adré mána tà kònìdhi ni ka'í kòdhyà: Má adré láti ì dré adrélé zìle kinzò ro nda ni lebè, adrézó Giká àma ki tábhí kya ni lindrì bha àsà. Má adré kpà tà títi tsìle Mósè ni tátírítrí kúlí na ìndì pròfètá ki búkù i 'àsè dhi ki ka'í.

¹⁵ Má adré kpà mǐ bha Giká véna, adrézó ka'íà àyi kòni kya tíni dhi, móndyá títi gyágya ró ìndì kònzi ró dhi ki nga dràdrà 'àsè.

¹⁶ Di àsà dhi, mà adré ngbú adrélé àma togó líkí, mà kàdréró tà àko má rú Giká kandrà, ìndì móndí i kandrà.

¹⁷ Má dré tà tsàle Yèrúsalmà na ko kóná bí dhi sè dhi, mà gò tsàle kònàle kitswálé ngá fe lemerèbhá àma sùrú na dhi i dré, ìndì kitswálé ngá fe Giká dré.

* **24:6 24:6** Wárágá Giká ni Kúlí tsìzo àyi dri drìdrì dhi i léna dhi, à adré kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Mà lé tá akódhi ni tàbvò tàle ngóro àma ki tátírítrí kúlí dré adrélé tàle dhi tíni. 7 Di, sòdá ki kàdrì Lisíyá dré ìna akódhi ni pàzo àma drígàsè rìnyí sè. 8 Gò dré tàzoá dhi, akódhi ni asikíbhá ì kápfo akódhi ni tà ta mí kandrà.]

¹⁸ I kisú tá ma adrèrà'a tà kòdhi ki 'o tépèlò na, àkò má temvé tá ma dre dhi 'á. Ama tá tùmáńi mómńi zyandre dhi íbe ko. Má 'o tá kpà tà àlo wáyà ro ko.

¹⁹ Di, Yúdà ànzi àruka angábhá bvò Asíyà àdhya lésè dhi i tá àyikya kònàle. Adré tá leá dhi, àyi nda i kàdré áma asíkí kònwa mí kandrà dhi àyi, i kàdré tà íbe tàle má rú dhi.

²⁰ Adré kó leá dhi, dhya kòni i kòtà tà kònzi i dré tá kisúle má vélé, má dré tá pforà'a Yúdà ànzi ki bhàgo kàdrì i kandrà dhi 'á dhi.

²¹ Aruka ni, tà nda tà má dré tá yòle àyi kandrà kòndhi 'i: «A adrè áma tàbvò ta àmi kandrà àndrò kònini, má dré adrélé ka'íá tàle dhi, mómńyá dràbhá dre dhi ki nga dràdrà 'àsè dhi sè!»

²² Di Fèlikisì, Mírì ni láti ni tà nìlepi dóro nda, dré ru kimoma nda ni 'òzo akilé gò, tàzoá àyi dré dhi: «Lókyá sòdá ki kàdrì Lìsiyà dré dra atsázó dhi tú dhi, má ni àmi ki tà kòdhi ni bvò lanzí.»

²³ Gò dré lazízóá sòdá ki drì kòlepi dri dhi, kòbhà sòdá àruka i adrélé Pólò ni líkí. Di, à kòtayí akódhi adrélé tà àruka dré adrélé lèle 'òle dhi ki 'o, ìndì à kòtayí akódhi ni arúpi i adrélé akódhi ni lomí.

Pólò pfo Fèlikisì i kandrà Drùsìlà be

²⁴ Kítú àruka i kòlavú dre dhi, Fèlikisì i dré gòzo tsàle tòkó ni rú be Drùsìlà adrélépi Yúdà mvá ro dhi be. Dré Pólò ni azízó gò, akódhi ni yìzo adrèrà'a tà adrézó Yésu Krísto ni ka'í dhi ni tà ta.

²⁵ Di Pólò dré tà adrèrà'a tà ta tà gyàgya 'òma ni tà dri, lovó mvòma ni tà dri, ìndì tàbvò tàma adrélépi alìle dhi ni tà dri dhi 'á dhi, tirì dré Fèlikisì ni 'òzo gò, dré tàzoá dhi: «Tà kòdhi kitswá kítú àndrò dhi sè dre. Mí lì. Má kòkisú lókyá àzya dre dhi, má ni go àmi azí.»

²⁶ Kòdhi íbe dhi, Fèlikisì adrè tá ína mǐ bha, Pólò kòferò làfa í dré. Asà dhi, adrè tà akódhi ni azí rà, i kàdrérò tà tití tùmáńi.

²⁷ Kóná rì dhi i kòlavú kònini dre dhi, Pòrùkíyò Féstò dré atsázó gùvèrènerè ro Fèlikisì ni àrà 'a. Di Fèlikisì dré tá adrélé Yúdà ànzi ki togó le 'òle kinlé dhi sè dhi, dré Pólò ni tayízó adrélé bǎdzó na.

25

Pólò pfo Féstò kandrà

¹ Kítú na Féstò ni tsàma bvò Yúdáyà àdhya na dhi àmvolèsè dhi i kòlavú dre dhi, akódhi dré ngázo Kàyisàriyà lésè lile Yèrúsalemà na.

² Kònàle dhi, Yúdà ànzi ki kòwánà kàdrì i àyi ki kàdrì àruka íbe dhi, i dré tsàzo tà i dré tá adrézó Pólò ni asíkí asà dhi ki ta akódhi kandrà. Gò i dré Féstò ni ti lizízó,

³ kò'oró Pólò lile tàbvò tàle Yèrúsalemà na, àyi ki togó 'òzo kinlé dhi bvò. I lizí tá kònini tàko ko, i adrè tá 'òle mómńi ki bha rìle akódhi bvò, i kòpfuró akódhi dràle láti 'á be dhi bvò.

⁴ Di, Féstò dré logózoá àyi dré dhi: «À adrè Pólò ni líkí bǎdzó na Kàyisàriyà na. Áma tàndi, má adrè 'òle lile kònàle.

⁵ Di akódhi nda kò'o tà kònzi dhi, lè mà kòlì tùmáńi àmi ki kàdrì àruka íbe, i kòtárò tà i dré adrézó akódhi ni asíkí asà dhi i kònàle.»

⁶ Féstò kàdré kònàle kítú nzi-drì-na yà, kó ngalè mudrì yà dhi dre dhi, dré gòzo lile Kàyisàriyà na. Di kítú bvóá dhi sè dhi, dré lírízó tàbvò tàrà na gò, Pólò ni 'òzo apfòle í kandrà.

7 Pólò kàpfò dre dhi, Yúdà ànzi alìbhá Yèrúsalémà lésè dhi ì dré ngàzo akódhi ni gàrà ki kúru gò, ì dré asíkizoá tà kàdrìkàdrì ì sè bí. Di, ì kitswá tá àyikya tadhá dhi, tà nda ì tà bàti 'i dhi bwà ko.

8 Gò Pólò dré ngàzo àyi tàrà ga, tàzoá dhi: «Má 'o tà kònzi àlo Yúdà ànzi ki tàtrítrí kúli rú yà, àyi ki tépelò rú yà, kó ngalè Rómà ki ópí kàdrì rú yà dhi ko.»

9 Di Féstò dré tá adréle Yúdà ànzi ki togó le 'òle kinlé dhi sè dhi, dré lizizóá Pólò tí dhi: «Mí ka'í lile Yèrúsalémà na, má dré kitswázó ámi tàbvò ta kònàle dhi 'í?»

10 Di Pólò logó dhi: «Má adré áma totó kònwa tàbvò tàrà Kàyisàrà àdhyà 'á. Adré léá dhi, ì kòtà áma tàbvò kònwa. Má 'o tà kònzi àlo dhi Yúdà ànzi ì rú ko, ngóro mí dré nìle be dhi tìni.

11 Di, má kò'o mána tà kònzi àlo kitswálépi dràdrà sè dhi 'í dhi, má kitswá dràma ga ko. Di, tà ì dré adrézó áma asíkí ásà dhi ì kàdré àyikya kinzò 'i dhi, dhya àlo kitswá áma fe àyi drígá bwà ko. Má adré mána ámi lizí, mí kòmùró ma Kàyisàrà dré tàbvò tàle nì!»

12 Di Féstò dré tà tàzo àyi drì tabhá íbe gò, logózóá dhi: «Mí lizí Kàyisàrà ámi tàbvò ta ni, mí ni di tsa Kàyisàrà nda kandrà!»

Pólò pfo ópí Agùripà ì kandrà Bèrùnìkè be

13 Kítú àruka ì àmvolésè dhi, ópí Agùripà ì amvúpi ni Bèrùnìkè be dhi ì dré tsàzo mòdo fe Féstò dré Kàyisàriyà na.

14 Di ì dré tá adréle gile kònàle dhi sè dhi, Féstò dré Pólò ni tà titízó ópí nda dré. Tà tá dhi: «Agó àlo Fèlíkišì dré tayilé bádzó na dhi rè dhu kònwàrè.

15 Má dré tá lizo Yèrúsalémà na dhi, Yúdà ànzi ki kòwánà kàdrì ì àyi ki bhàgo íbe dhi ì alì tá akódhi nda ni asíkí má kandrà gò, ì dré áma lizizó, má kònòró tà akódhi dri.

16 Má dré logózóá àyi dré dhi, áma Rómà ro dhi ì, mà adré gà móndí fe à kònòró tà dríá dhi, tàbvò ni ni ta àko ró ko. Be ró dhi, lè akódhi kóyi rè zyà tà àyi asíkìbhá ì dré adréle tàle í rú dhi ì gò, lókyá fèzo akódhi dré àyi tàrà gàzo tà nda ì sè 'íká.

17 Di àyi nda ì dré tá atsázó kònwa dhi, má tígí tá tà nda ko. Be ró dhi, kítú bvóá dhi sè dhi, má dré lirízó tàbvò tàrà na gò, agó nda ni 'o apfòle má kandrà.

18 Di, akódhi ni asíkìbhá nda ì kònga tà ta dre dhi, tà ì dré tàle akódhi rú dhi ì tá kònzi ngóro má dré tá adréle kisùle dhi tìni ko.

19 Be ró dhi, ì adré tá àyikya tà kayí akódhi be àyi kì tàndi kì Giká ni tà dri, ìndì agó àlo dràlepi, rú be Yésu dhi ni tà dri. Di, Pólò adré tá ína tàà dhi, akódhi nda lídrì íbe.

20 Ma ró dhi, má nì tá ngalè má ni tà làsú be kònìni dhi ni bvò ta ngìni ya dhi ko. Asà dhi, má dré lizizóá ngalè Pólò ni kitswá ka'íá lile tàbvò tàle Yèrúsalémà na yà dhi.

21 Di, Pólò dré ína áma lizizó, má kòmùró ì áma ki ópí kàdrì Kàyisàrà dré tàbvò tàle ni. Di má dré akódhi ni 'òzo adréle líkíle bádzó na, tsàle lókyá má dré kitswázó akódhi ni mu Kàyisàrà véna dhi 'á.»

22 Gò Agùripà dré tàzoá Féstò dré dhi: «Má adré mána agó kòdhi ni le yìle.» Féstò logó dhi: «Mí ni akódhi ni yi kídru.»

²³ Kítú bvóá dhi sè dhi, Agùrípà ì Bèrùnìkè be dhi ì dré atsázó mĩlanzilanzì be bĩ. Ì dré afizó tàbvó tǎrà le sòdá ki kàdrì ìbe ìndì dhya kàdrìkàdrì bhàandre nda àdhya ìbe. Gò Féstò dré Pólò nì 'òzo apfòle àyi kandrà,

²⁴ tǎzoá dhi: «Ópí Agùrípà, ìndì àmi títi àma ìbe ni ì, mì nò rè agó kònìdhi ká! Yúdà ànzi títi Yèrúsalmà na ìndì kònwa Kàyìsàriyà 'a dhi ì atsá tà ta akódhi rú má kandrà, yòzoá kúlí 'u'ù sè dhi, akódhi kitswá dràdrà sè.

²⁵ Di ma ró dhi, má kisú mána tà àlo dré 'òle kitswálépi dràdrà sè dhi ko. Di, akódhi dré áma lizilé àyi mu Kàyìsàrà dré tàbvó tàle nì dhi sè dhi, má nò dóro ni, akódhi nì mùle vélána dhi.

²⁶ Di, ma mána tà pyà má dré kitswálé tisile àma ki ópí kàdrì nda dré akódhi nì tà dri dhi àko. Àsà dhi, má 'o akódhi apfòle àmi kandrà, lavulé dhi, mì, ópí Agùrípà kandrà, mà kònì akódhi ni lizí dhi, má kòkisuró tà má dré kitswálé tisile akódhi nì tà dri dhi be dhi bvó.

²⁷ Tàko ko, kitswá má dré mómódí 'ìle dhi nì mùzo Kàyìsàrà véna, tà akódhi nì asíkizo àsà dhi ki tadhá àko ró dhi ko.»

26

Pólò ga àyi tǎrà Agùrípà kandrà

¹ Gò Agùrípà dré tǎzoá Pólò dré dhi: «Mí ni kitswá kúlí ta mí rúsè, àmi tǎrà gǎzo.» Di Pólò dré drígá bhàzo kuru gò, tà tǎzo àyi tǎrà gǎzo kònìni:

² «Ópí Agùrípà, ma mána arí ìbe, má dré adrélé áma tǎrà ga àndrò mí kandrà tà títi Yúdà ànzi ì dré adrézó áma asíkí àsà dhi ì sè dhi sè.

³ Tàko ko, mí nì mína Yúdà ànzi ki labhì ì, tà ì dré adrézó ru kayí àyi kòfalèsè àsà dhi ìbe títi dhi ì dóro lavulé. Má adré di àmi ti lizí, mí kòyiró ma togó be vwàwà.

⁴ Yúdà ànzi títi dhi ì nì áma tà dóro, kidhólé áma anzi áma tǎndi ni bvó na dhi lésè, tsàle lókyá má dré tá adrérà'a Yèrúsalmà na dhi 'á.

⁵ Ì nì ma kíno lésè, ìndì ì kòlè dhi, ì ni kitswá tadhá, má 'o tá àma ki Gìkà nì tà ngóro Fàrisáyò adrèbhá 'oá togó be àtsi ró dhi ki àlo ró ngini ya dhi.

⁶ Di à adré áma tàbvó ta àndrò kònìni, má dré adrélé mì bha tà Gìkà dré tá lazilé àma ki tábhì ì dré dhi ni tà sè dhi sè.

⁷ Tà lazilé nda, tà àma kí surú mudri-dri-rì dhi ì dré adrézó mì bha kitswázó kisúá, ì dré adrérà'a Gìkà nì tà 'o togó be àtsi ró kítú be ìndì ngátsi be dhi 'á dhi 'i. Ópí Agùrípà, má dré kpà adrélé mì bha tà nda sè dhi sè dhi, Yúdà ànzi ì adré áma asíkí àndrò.

⁸ Àmi adrèbhá kònwa ni ì, mì kitswá àmikya ka'íá ko tàle dhi, Gìkà adré mómódya dràbhá dre dhi ki tingá dràdrà lésè dhi àdho tà sè?

⁹ Wáláká dhi, áma tǎndi má ka'í tá kpà dhi, lè tá má kò'o tà títi dhi ì kitswázó ligilé Yésu Nàzàrétà lésè dhi nì rú be.

¹⁰ Di kòrìdhi tá tà má dré 'òle Yèrúsalmà na dhi 'i. Kòwánà kàdrì ì fè tá rinyí má dré Yésu nì ka'ìbhá bĩ dhi ki turizó lebhélé bǎdzó na. À dré tá adrérà'a 'òle àyi ki tupfú todràle dhi 'á dhi, má adré tá mána ka'íá dhi, tà nda kàdrè kònìni.

¹¹ Má adré tá tatsilè lisámbo dzó ì 'àsè adrélé tà njobe àyi dri, adrézó àyi ki 'o rinyí sè, ì kògàro àyi ki tà ka'ìka'ì be dhi bvó. Áma togó dré tá adrélé aswálé àyi rú tà tǎndi ró dhi sè dhi, má adré tá lile àyi ki mì pfobe, tsàle byá mómódya surú twá ro dhi ki bhàandre ì 'àsè.»

Pólò tíí, í ka'í Yésu ngíni ya dhi

(A kònò kpà Tà 'òle dhi í 9:1-19; 22:6-16)

12 «Di tà nda kòdhi sè dhi, má adré tá lile Dàmàsékè na, kitswálé àzì kòwánà kàdrì ì dré tá bhàle má drígá dhi ni 'o rinyí ì dré fèle má dré dhi sè.

13 Ópí, má dré tá adrérà'a láti 'á kítú rírì sè dhi 'á dhi, má dré ngádra bhù lésè dhi ni nòzo adrérà'a kòle kítú ni lagulagu lavú, adrérà'a ngá kazá àma làgàsè kúrú àma atsiàmú íbe.

14 Di mà dré ledhézo tíí kìnì mí gò, má dré kúlí yìzo tàá má dré Ebére ti sè dhi: «Sàwùlò, Sàwùlò, mí adré àma mǐ pfo àdho tà sè? Mí dré adrélé kùtsì to pá sè dhi kòkòròko mí dré.»*

15 Di mà dré lizizóá dhi: «Mírì, mí àdhi 'i?> Mírì dré logózóá má dré dhi: «Ma Yésu mí dré mína adrélé mǐ pfòle dhi 'i.

16 Di mí nga àmi totó pá dri! Má agá mí kandra àmi bha adrélé àma àzì 'òlepi ró ìndì àma tà longólèpi ró. Mí ni àma tà mí dré nòle dhi i, ìndì tà má dré dra tadhále mí dré dhi íbe dhi kì longó mómí ì dré.

17 Má ni àmi apá àmi tàndì ni súrú ì drígàsè ìndì mómnyá súrú twá ro dhi ì drígàsè. Tàko ko, má adré mána àmi mu àyi nda ì véna

18 kitswálé àyi kì mǐ nzi, ì kàpfòró tìnìmvá lésè atsálé ngádra 'á, ìndì ì kàpfòró Sàtánà ni rinyí zàlésè atsálé Giká vélé, akódhi kòtrìró àyi kì tàkonzì ì gò, àrà fèzo àyi dré mómnyá í dré bhàle twá adrélé ína ró àyi kì tà ka'ika'í sè dhi ì kòfalé.»

19 Di, ópí Agùripà, má ka'í tá tà Giká dré tadhále má dré nda ni 'òle togó wáyi sè.

20 Di má dré rè zyà lizo Giká ni kúlí longó mómnyá Dàmàsékè na dhi ì dré. Gò má dré lizo longóá mómnyá Yèrusalémà na dhi ì dré, túmání mómnyá bvò wáyi Yùdáya àdhya 'àsè dhi íbe, ìndì mómnyá súrú twá ro dhi íbe. Má tà tà àyi tíí nda ì dré dhi, ì kòladzá àyi kì togó agòzo Giká vélé, ìndì ì kàdré tà adrèbhá tadhá dhi ì ladzá àyi kì togó káyá dhi kì 'o kòdhya.

21 Tà nda kòdhi sè dhi, Yúda ànzi ì ru tá ma tépelò na gò, ì dré láti ndàzo kitswázó àma pfu dràle.

22 Di, Giká su ína má rú atsálé àndrò kònìdhi gò, má dré adrézó tà má dré nòle ìndì má dré yìle dhi kì longó mómnyá tíí tàko ìndì kàdrì ro dhi ì dré. Má adré ngbà 'í tà prófètà ì Mósè be dhi ì dré tá longólé dhi kì longó kòdhya.

23 Í longó tá dhi: «Mèsíya ni kizà nya, dré ngàzo drìdrì dràdrà 'àsè mómnyá àruka tíí dhi ì kandra na gò, dré ngádra lídrì àdhya ni tà longózó àyi tàndì ni súrú ì dré, túmání mómnyá súrú twá ro dhi íbe.»†»

Pólò azì Agùripà Yésu ni ka'í

24 Pólò dré tá adrérà'a àyi tàrá ga kònini dhi 'á dhi, Féstò dré kúlí yòzo tàzoá dhi: «Pólò, àmi drì abí dre! Tà kàdrì mí dré ndàle nile dhi ì adrè àmi drì kizá nì!»

25 Di Pólò dré logózóá dhi: «Atálágó Féstò, ngá kizá àma drì ko! Tà má dré adrélé tàle kòdhi ì, tà bàti 'i ìndì tògyakúlí 'i.

* 26:14 26:14 Kúlí «Mí dré adrélé kùtsì to pá sè dhi kòkòròko mí dré» kòni ì adrè léá tàle dhi: «Mí dré adrélé ligilé tà má dré adrélé lèle 'òle dhi íbe dhi kòkòròko mí dré.» † 26:23 26:23 A kònò Esàya 42:6; 49:6.

²⁶ Ópí Agurípà yi ína tà kòdhi i dre. Má adrè di tà nda ki ta akódhi kandra tírì àko. Má nǐ tàle dhi, tà nda ki àlo zù i akódhi dré ko dhi be. Tàko ko, tà nda ì 'o ru lùzu ró ko.

²⁷ Ópí Agurípà, mí ka'í tà pròfétà ì dré longólé dhi i? Má nǐ, mí ka'í 'í dhi be!»

²⁸ Di Agurípà tà Pólò dré dhi: «Mí adrè tsì kisúà dhi, lókyá tsà kònìdhi sè, mí nǐ áma 'o atsálé Krísto nǐ ka'ilepi ró dhi bàtì?»

²⁹ Di Pólò logó dhi: «Kàdré lókyá tsà sè yà, kó ngalè lókyá vwàvwà sè yà dhi, má adrè Gíkà nǐ ti lízì, mì kàtsáró má tíni túmání mónnyá títi adrebhá áma kúlí yi ándró nǐ íbe, mì kàdré ngbà 'í nyìrì kòni íbe àmi rú ko dhi kòdhyà.»

³⁰ Gò ópí Agurípà ì dré ngàzo túmání gùvèrènerè Féstò be, Bèrùnìkè be, ìndì mónnyá adrebhá tá àyi íbe dhi íbe.

³¹ Di ì kápfo àrà nda lèsè dre dhi, ì dré adrézó táà àyi kòfalèsè dhi: «Agó kòdhi 'o tà àlo kitswálépi dràdrà sè yà, kó ngalè bǎ sè yà dhi ko.»

³² Gò Agurípà dré tàzoá Féstò dré dhi: «Agó kòdhi kòlìzì tá mi àyi mu Kàyísàrà dré tàbvó tàle dhi ko dhi, kònò à nǐ tá kitswá akódhi nǐ tri bwà.»

27

Pólò nǐ atsi andre lizo Rómà na dhi

¹ A kòka'í lókyá mà dré kitswázó bwátù do lizo bvò Itàliyà àdhyà na dhi dre dhi, à dré Pólò ki fèzo móndí àruka 'ile dhi íbe Rómà ki ópí kàdrì nǐ sòdá ki drǐ kòlepi, rú be Yùliyò dhi drígá.

² Di mà dré tombàzo bwátù àlo angalépi Adràmmíténò lèsè dhi na gò, mà dré ngàzo lìle. Bwátù nda adrè tá lìle bhàandre àruka yǎandre mìlèsè bvò Asiyá àdhyà lé dhi i 'ásè. Mà lì tá túmání Aristàrukò angalépi Tèsalònìkè bvò Màkèdòníyà àdhyà lé dhi lèsè dhi be.

³ Kítú bvóá dhi sè dhi, mà dré tsàzo bhàandre Sídónà àdhyà na. Yùliyò nǐ togó dóro tadhálé Pólò véna dhi sè dhi, dré akódhi nǐ tayízó lìle áyi arúpi bhàandre nda lé dhi ki no, ì kòkitswáró akódhi nǐ ledé.

⁴ Mà kònga Sídónà lèsè dre dhi, lyá dré adrézó avilé sýnyà dri àma rú gò, mà dré lavúzó tùrù Kìpirò àdhyà làgàsè, tùrù nda kòkìkírò lyá nda tsà be dhi bvò.

⁵ Gò mà dré pfòzo yǎandre nǐ tǎlì drǐsè, lavúlé bvò Kìlìkiyá àdhyà làgàsè ìndì Pàfìliyá àdhyà làgàsè, tsàle bhàandre rú zìle Mírà bvò Lìkiyá àdhyà lé dhi na.

⁶ Kònàle dhi, sòdá ki drǐ kòlepi nda dré bwátù àzya angalépi Alìgizàndrìyà lèsè, adrélépi lìle Itàliyà na dhi nǐ kisúzó, áma ki bhàzo lána gò, mà dré lizo.

⁷ Kítú bǐ dhi, mà dré lizo yàya gò, mà dré tsàzo ànyi bhàandre rú zìle Kínidò dhi làga kizà be bǐ. Di lyá dré tá adrélé avilé sýnyà dri àma rú dhi sè dhi, mà dré ngá kizo lavúzó tùrù Kùrétè àdhyà làgàsè, tásóká Sàlòmónè àdhyà kandràsè, tùrù nda kòkìkírò lyá nda tsà be dhi bvò.

⁸ Mà dré lavúzó vwàle tsà tùrù nda làgàsè gò, mà dré tsàzo kizà be bǐ bhàandre rú zìle «Àrà avélépi bwátù zùzo dhi» na, ànyi bhàandre rú zìle Làsáyà dhi làgana.

⁹ Mǎ dré lókyá kizálé bǐ dre dhi sè dhi, lyǎ adré tá vǐle kònzi lavulé. Tàko ko, kítú adrézó móndí ki tàkonzì trǐma ni tà kisù dhi lavú dre.* Dì Pólò dré ngàzo bwátù nda ni dobhá ki kodzó, tázoá dhi:

¹⁰ «Áma arúpi i, má adré noá dhi, atsi kònìdhi adré 'òle atsálé kòkòròko. Bwátù kònìdhi túmǎní ngá lána dhi ìbe dhi ki kitswá abílé títi. Nǎndì àma ki tàndi, mà ni kpà kitswá todràle.»

¹¹ Dì, sòdá ki drǐ kòlepi nda lè tá Pólò ni kúlí nda ki yǐle ko. Be ró dhi, yi ìna bwátù dobhá ki kǎdrì ki kúlí bwátù liyí be dhi kòdhyà.

¹² Àrà mà dré àma ki kíkízó lána nda kitswá tá ìna adrézó lókyá kidhì àdhyà ni letè lavulé dhi ko. Dì móndí bǐ àma adrèbhá tá bwátù nda lé dhi i kófalé dhi i dré ru yǐzo, mà kòngaró àrà nda 'àsè lile. I adré tá leá tsàle bhàandre rú zǐle Fòwìnikisì tǔrù nda lé dhi na, kitswálé lókyá kidhì àdhyà ni letè lavulé kònàle. Fòwìnikisì nda tá àrà adrézó bwátù zu, lyǎ dré adrézó avilé kítú dré ndìrà lésè dhi 'i.

Kàgùmá vi yǎandre mi

¹³ Lyǎ dré kidhózó adrélé avilé tàbhu lésè yàya gò, bwátù dobhá nda i dré kisùzoá dhi, i ni kitswá lile tsàle Fòwìnikisì na. Dì i dré aya tá tǐrǐlé yǐ na adrézó bwátù kíkí dhi ni asézó gò, mà dré ngàzo adrélé lavulé tǔrù Kùrètè àdhyà nda làgàsè.

¹⁴ Dì, gǐ ko, lyǎandre gú dhi dré ngàzo adrélé avilé tǔrù nda drǐlèsè, adrélé bwátù nda ni vi lile yǎandre kítógá na ró. (A adré lyǎandre làsú be kònìni nda ni rú zi «lyǎandre angálépi kurú lésè ìndì kítú dré apfòrà lésè dhi».)

¹⁵ Mà dré tá kitswálé lile sýnyà dri lyǎ rúsè bwá ko dhi sè dhi, mà dré àma ki tayízó lyǎandre nda dré adrélé tikpólé lizo àma ìbe.

¹⁶ Mà dré tá adrérà'a lavulé tǔrù mvá àlo rú be Kàwúdà dhi làgàsè dhi 'á dhi, mà dré lagùzo kitswálé kòlóngbò 'ìle bwátù àndu dhi ni asé bhàle bwátù nda drǐna.

¹⁷ Bwátù dobhá i kòlikí kòlóngbò nda dre dhi, i dré bǎ ki lebhézó lavulé bwátù zálèsè, kitswálé rúa tátà. Dì i adré tá ngá ro, lyǎandre nda ni dra bwátù nda ni vi lile áyi lasí àrà sýnyí ro ànyí bvò Libiyá àdhyà làga dhi rú dhi sè. Asà dhi, i dré fa adrézó bwátù kíkí tsà dhi ni tǐrízó yǐ na gò, bwátù nda ni tayízó lyǎandre nda dré adrélé tikpólé.

¹⁸ Kítú bvóá dhi sè, kàgùmá nda dré tá adrélé àma ki liví tesélé rǐnyí sè dhi sè dhi, bwátù dobhá i dré kidhózó adrélé ngá dòle bwátù nda lé dhi ki lebhé yǐ na.

¹⁹ Kítú ni na sè dhi, i dré ngá adrézó bwátù do àsà dhi ki lebhézó yǐ na àyi ki tàndi ki drígá sè.

²⁰ Kàgùmá nda dré gòzo adrélé vǐle rǐnyí sè kítú bǐ gò, mà dré gòzo kítú 'i yà, kó ngalè bhǐbhínyà 'i yà dhi ki no ko. Kùdù ro dhi, mà dré àma ki mǐ bhàma kitswázó adrǐlé dhi ni tayízó.

²¹ Lókyá kòlavú vwávwà ro mà dré ngá nya àko ró dre dhi, Pólò dré ngàzo áyi totó àyi títi dhi i kandrá tàá dhi: «Áma arúpi i, adré tá leá dhi,

* **27:9 27:9** Giká ni Kúlí tisile Giríkí ti sè dhi adré tàá kònwa dhi: «kítú adrézó tàbirí mvo dhi lavú dre». Kítú nda tá kítú adrézó móndí ki tàkonzì trǐma ni tà kisù dhi 'i. A kònò Lèvítikè 16:29-34. Kítú nda tá mbá ni nzi-dri-su na, kó ngalè mbá ni mudrì na. Dì lókyá dóro adrézó lile bwátù sè yǎandre mìsè dhi lavú dre.

mì kòyì tá áma kúlí gò, ngàzo Kùrètè lésè ko dhi. Kònò mì kitswá tá kizà kòndi ni nya ko, ìndì ngá kòdhi ì kitswá tá abílè ko.

²² Di, nyànomvá dhi, má adrè àmi ki kodzó, mì kàdréró togó tsi! Dhya àlo àmi kòfalé dhi kitswá ìna dràle ko. Bwátù kòndi ni ngbà 'í abí dhi ni.

²³ Tàko ko, ngátsi àndrò kòndi sè dhi, Giká, áma líyí, má dré adrézó tà ni ni 'o dhi ni ángeló agá tá má kandrà

²⁴ táà dhi: «Pólò, mí ro ngá ko! Adré leá dhi, mí kòtsa pfole Kàyisára kandrà. Giká ni togó tani sè dhi, a ni mónyá títi mì dré adrézó lile àyi ìbe bwátù kòndi sè dhi ki tidrí àmi tà sè.»

²⁵ Di áma arúpi ì, mì kàdré togó tsi! Tàko ko, má adrè Giká ni ka'í, adrézó kpà ka'íá dhi, tà nda ki ru 'o ngóro dré tàle má dré dhi tíni.

²⁶ Di, adrè leá dhi, áma ki bwátù kòndi kòlè àyi lasí tùrù àlo dhi rú.»

Bwátù lasí ì tùrù rú

²⁷ Kítù ni mudrí-drí-su sè dhi, kàgumá nda adrè tá ngbú áma ki vi lile yíandre Adriyá àdhyá mìsè.† Anyíanyi ngátsi kítógá sè dhi, bwátù dobhá nda ì dré atogyázoá dhi, mà adrè tá tsàle ànyi kìní làgana ró.

²⁸ Di ì dré aya adrézó yí tálí tabhí dhi ni bhèzo yí na, kisúzóá dhi, yí alú tá méterè nyadhi-àlo-drí-mudrí-drí-nzi-drí-rí. Mà kòlè vwàle tsà dre dhi, ì dré gòzo tódhyá tabhíá kisúzóá dhi, yí alú tá méterè nyadhi-àlo-drí-nzi-drí-na.

²⁹ Di ì adrè tá ngá ro, áma ki bwátù nda ni dra àyi lasí kírà kàdrìkàdrì yí garà na dhi ì rú dhi sè. Di ì dré aya su dhi ki tirízó yí na bwátù nda àmvolèsè kitswálé kíkíá gò, ì dré adrézó ngá letè wàle.

³⁰ Di, bwátù dobhá nda ì dré àyikya kòlóngbò tirízó yí na, ngóro ì adrè tá 'òle aya àruka ki tirí bwátù kòmvolèsè na tíni, ì kòkitswá ró lapalé áma ki bwátù nda lésè.

³¹ Di Pólò dré tàzoá sòdá ki drí kòlepi nda ì dré sòdá ni ìbe dhi: «Dhya kòni ì kòpfò bwátù kòndi 'àsè dhi, mì kitswá àmikya adrílè bwà ko!»

³² Di sòdá nda ì dré kòlóngbò nda ni bã ki bwàzo, tayízóá dhèle yí na.

³³ Ngá dré tá adrérà'a 'òle wàle dhi 'á dhi, Pólò dré mónyá títi dhi ki kodzóó ngá nya, tàzoá dhi: «Ándrò kòndi, kítù ni mudrí-drí-su mì dré adrézó támìga dri ngá nya àko ró dhi 'i.

³⁴ Má adrè di àmi ki kodzó ngá nya. Angyá ko, mì adrè nyaá adrízó. Dhya àlo àmi kòfalé dhi ni dríbhí àlo dhi kitswá avàle ko!»

³⁵ Kòtà tà nda ì dre dhi, dré mápà adózó, àwoyà tàzo Giká dré àyi títi nda ì kandrà gò, nòzoá nyàle.

³⁶ Di ì dré togó tsizo títi gò, ì dré kòkpà ngá dòzo nyàle.

³⁷ Ama títi bwátù nda lé dhi ì tá kámá-rí-drí-nyadhi-na-drí-mudrí-drí-nzi-drí-àlo.

³⁸ Mà kònya ngá pìzo dre dhi, bwátù dobhá nda ì dré ngánò àmbí bhèzo yí na, bwátù nda kàngáro yí dri be dhi bvó.

³⁹ Ngá kòwa dre dhi, ì dré kìní nòzo làwú làvo na. Di, ì nǐ tá àyikya kìní nda bvó àngúdhì 'i ya dhi ko. † dré àrà yí dré tá adrézó ru lomví dhi ni nòzo sínyí yí mǐle dhi be gò, ì dré ru yízo tàzoá dhi, kòkitswá dhi, ì ni bwátù nda ni di lile àyi lasí sínyí nda dri.

⁴⁰ Di ì dré aya adrézó bwátù kíkí dhi ki bã bwàzo tayízóá yí na gò, kápí kàdrì adrézó bwátù tidí àsà dhi ki bã titrizo. Di ì dré kítá kàdrì lyá dré

† 27:27 27:27 «Yíandre Adriyá àdhyá» kònidhi tá yíandre Mèditèránè àdhyá ni kítógá na.

adrézó bwátù vi ásà dhi ni tingázó kuru 'ìle bwátù kandrálésè ro gò, ì dré bwátù nda ni tayízó lile sínyí nda drína ro.

⁴¹ Di, bwátù nda ni kòmvo dré ína lizo áyi lasí anzúlé sínyí ru lokólépi yí kítógá na dhi dri ngbi. Di yí adrélépi tá longálé dhi adré tá ru tswa bwátù nda rú gò, bwátù nda ni àndu dré kidhózó toṅòle.

⁴² Sòdá nda ì yi tá ru tàzoá dhi, ì ni dhya 'ìle dhi ki tufú todràle, àyi ki àlo kòkítswáró yí wa lapázó ko dhi bvó.

⁴³ Di, sòdá ki drí kòlepi nda dré ína Pólò ni lèle tidrílé dhi sè dhi, dré àyi ki logázó. Dré lazízóá móndyá yí nibhá wàle dhi ì dri dhi, ì kòlebhé rè zyà àyi yí na lile p̄fòle kìní drína.

⁴⁴ Gò dré tàzoá móndyá àruka títi dhi ì dré dhi, ì kòtombà pálàngí ì drìsè ìndì bwátù kígá ì drìsè, kitswálé lile p̄fòle àyi vésè. Di ásà dhi, móndyá títi nda ì dré topfòzo kìní drína adrlé.

28

Pólò tùrù Mèlìtè àdhya na

¹ Mà kàp̄fò yìandre lésè líná dre dhi, mà dré yìzoá tàle dhi, tùrù nda ni rú tá Mèlìtè.

² Móndyá bhà mobhá tùrù nda drìle dhi ì dré àma ki ka'izo dòle àyi véna togó dóro lavulé dhi sè. Y dré àtsí turúzó àma dré yòle, kozya dré tá adrélé dhìle dhi sè, ìndì kidhì dré tá adrélé àma ki 'o dhi sè.

³ Di, Pólò dré àtsipá amvózó kitswálé dále àtsi na dhi, nì àtrá dré ína apfòzo lásà àtsi ni rìnyí dré, akódhi ni drígá tsi ngbi.

⁴ Móndyá nda ì kònò nì nda adrérà'a livilé akódhi drígá dre dhi, ì dré tàzoá àyi kòfalésè dhi: «Kòndhi agó móndí p̄fùlepi dràle dhi 'i bàti! Tágba dré adrízó yìandre lésè dhi, gíká gyàgya dhi kitswá akódhi ni tayí adrlé ko.»

⁵ Di, Pólò dré ína nì nda ni kivízó dhèle àtsi na gò, kàtrá ni dré akódhi ni 'òzo kònzì àlomvá ko.

⁶ Móndyá nda ì adré tá letèá, nòzoá ngalè akódhi ni drígá ni tipì yà, kó ngalè a ni dhe dràle ngbò ró yà dhi. Di, ì kòletè vwàvwà ro dre dhi, ì dré nòzoá dhi, tà twá 'o ína akódhi ko. Di ì dré gòzo tà ladzá, tàzoá dhi: «Dhya kòndhi gíká ki àlo 'i!»

⁷ Móndyá tùrù nda drìle dhi ki kàdrì rú be Pòpìliyò dhi ni bhà tá ànyi àrà nda làga. Di akódhi nda dré àma ki ka'izo dòle í véna togó dóro sè, adrézó àma ki 'o dóro kítú na.

⁸ Di, akódhi ni atá adré tá ína drà ro lánzá na, rúbhá ni dré tá adrélé àtsi ró dhi sè, ìndì dré adrélé áyi 'a bhu kàri ró dhi sè. Di Pólò dré fizo akódhi ni no gò, dré tà zizo Gíká tí, drígá bhàzo akódhi dri gò, akódhi ni tidrízó.

⁹ Tà nda ni rúbí kòla'ú dre dhi, dràbhá àruka títi tùrù nda drìle dhi ì dré alizo Pólò vélé gò, dré kpà àyi ki tidrízó títi.

¹⁰ Gò ì dré àma ki lindrì bhàzo láti twátwa bí dhi ì sè. Di mà dré tá adrérà'a 'òle lile dhi 'á dhi, ì dré ngá mà dré tá adrézó lovó ni íbe atsi sè dhi ki afèzo àma dré.

Pólò tsa Rómà na

11 Mà kàdré kònàle mbă na dre dhi, mà dré tombàzo bwátù àlo lókyá kidhì àdhya ni letèlepi lavulé tūrù nda làga dhi na gò, mà dré ngàzo lìle. Bwátù nda angá tá Aligizándriyà lésè, ìndì rú ni tá «Gìká làtì i».*

12 Di mà dré tsàzo bhàandre rú zìle Sirákúsà dhi na gò, mà dré adrézó kònàle kítù na.

13 Gò mà dré ngàzo lavulé bvò nda làgàsè, tsàle bhàandre rú zìle Règíyò dhi na. Kítù bvóá dhi sè dhi, lyá dré kidhózó adrélé avilé tàbhu lésè gò, kítù ni na sè dhi, mà dré tsàzo bhàandre rú zìle Pòtìyóli dhi na.

14 Kònàle dhi, mà dré móndí ka'ìbhá àruka ki kisúzó gò, ì dré àma ki zìzo adrélé àyi véna pòsò àlo. Di àmvolásà dhi, mà dré ngàzo lìle Rómà na.

15 Móndyá ka'ìbhá Rómà na dhi ì yi tá tàle dhi, àma tá làtì 'á. Di àyi ki àruka ì dré alizo àma ki drì letè ngá lagirà kàdrì Apíyò àdhya na. Aruka ni ì dré alizo àma ki kisú bhàandre rú zìle «Kùmú ki dzó na dhi ì» dhi na. Pólò kònò àyi nda ì títi dre dhi, dré àwoyà tàzo Gìká dré gò, togó tsizo.

16 Mà kòtsa Rómà na dre dhi, à dré dzó fèzo Pólò dré adrézó lána kalóma. A bhà tá ngbà 'í sòdà àlo adrélé akódhi ni líkì dhi kòdhya.

Pólò longó Gìká ni kúlì Rómà na

17 Kítù na àmvolésè dhi, Pólò dré Yúdà ànzi Rómà le dhi ki drì kobhá ki azizó alìle í véle. Àyi nda ì kòkimó ru dre dhi, akódhi dré ngàzo tàá àyi dré dhi: «Áma adrúpi ì, à ru tá ma Yèrúsalmà na àma fèzo Rómà ì drígá, tágba má dré tá tà àlo 'òzo kònzi àma ki súrú rú yà, kó ngalè àma ki tábhi ki labhi rú yà dhi ko dhi.

18 Rómà ki kàdrì ì kòlizi ma dre dhi, ì dré tà àlo kitswálèpi dràdrà sè dhi ni kisúzó má véle ko gò, ì dré adrézó àma le tayíle.

19 Di, Yúdà ànzi kònàle dhi ì dré tá tà nda ni gàzo dhi, lè tá má kòlizi à kòmùro na Kàyísarà dré tàbvó tàle be dhi bvó. Tágba dré adrézó kònini dhi, ma mána tà àlo adrézó àma tàndi ni súrú asikí ásà dhi àko.

20 Di ásà dhi, má azi tá àmi nòle, mà kòtārò tà àmi ìbe. A 'ì ma nyìrì sè kònini, tà Ìsèrèlè ànzi ì dré adrézó m̀ bha ásà dhi ni tà sè.»

21 Di Yúdà ànzi nda ì dré logózóá drá dhi: «Mà kisú wáràgà àlo àmi tà dri Yúdáyà lésè dhi ko. Kòdhi ìbe dhi, àma ki adrúpi angábhá kònalésè dhi ki àlo tà tà kònzi àlo mí rú yà, kó ngalè tà kònzi àlo dhya àzya dré tàle mí rú yà dhi ko.

22 Di, mà adrè àmakya tà mí dré adrélé kisùle dhi ki le yìle mí tí. Tàko ko, mà n̄ tàle dhi, móndyá àrà títi ì 'àsè dhi ì adrè tà ta kònzi Gìká ni làtì mí dré adrélé longólè kòdhi rú dhi be.»

23 Di ì dré kítù bhàzo kitswázó gòle ru kisú Pólò be. Kítù nda kàtsá dre dhi, ì dré atsázó véle zyandre ró wáláká ni ni lavú, àrà Pólò dré tá adrézó adrélé dhi 'á. Di kidhólè drùbhì sè tsàle ìndró na dhi, Pólò dré Gìká ni Opì ni tà longózó, àndu ni ni ngìzo àyi dré, adrézó àyi ki togó asé Yésu ni ka'ì tà tsìle Mósè ni tátítrí kúlì na ìndì pròfètà ki búkù ì 'àsè dhi ì sè.

24 Gò àyi ki àruka ì dré tà dré tàle nda ki ka'izo. Di, àruka ni ì ka'ì tá àyikya ko.

* 28:11 28:11 «Gìká làtì» kòni ì tá Gírìkì ki gìká r̄ ì dré tá adrézó m̀ bha àyi véna adrézó lìle bwátù sè yìandre mìsè dhi 'i.

²⁵ † dré tá adrérà'a tà kayí àyi kòfalésè, adrézó 'òle ayílè dhi 'á dhi, Pólò dré kúlí kònì ki tàzo àyi dré: «Tírí Lólo longó tá tà kyá àmi ki tábhí i dré pròfétà Esáyà tí,

²⁶ ‡ tàzoá dhi:

<Mí lí tàá móndyá kòdhi i dré dhi:

Mì ni adrè tà yí 'í,

dì, mì kitswá tà mì dré adrélé yìle nda ki àndu ni tàdzí ko.

Mì ni adrè ngá no 'í,

dì, mì kitswá ngá mì dré adrélé nòle nda ki atógyà tàdzí ko.

²⁷ † Tàko ko, móndyá kòdhi ki togó andírì dre.

† tabhó àyi ki bíbhálé, àyi ki mì dròzo dròdrò.

† kò'o tá kònìni ko dhi, kònò ì ni tá ngá no àyi ki mì sè,

adrézó tà yí àyi ki bíbhálé sè, adrézó tà ni àyi ki togó na,

ì dré àyi ki togó adzázó má véle gò,

má dré àyi ki tidrízó.>†»

²⁸ † Pólò gò tàá dhi: «Adrè di làá dhi, mì kònì dóro tàle dhi, Gíká mù kúlí adrézó móndí ki tidrí dhi móndyá sùrú twá ro dhi i véna. † ni àyikya kúlí nda ni yí!» [

²⁹ ‡]

³⁰ † Di Pólò adrè tá adrélé dzó í dré làfa fèzo adrézó lána dhi na kóná rì. Adrè tá móndyá títi adrébhá tá alìle í véle dhi ki ka'í dòle togó dóro sè.

³¹ † Adrè tá Gíká ni Opì ni tà longó, adrézó Mírì Yésu Krísto ni tà tadhá móndí i dré tírì àko. Dì dhya àlo logá tá akódhi ko.

† 28:27 28:27 A kònò Esáyà 6:9-10. ‡ 28:29 28:29 Wárágà Gíká ni Kúlí tisizo àyi dri drìdrì dhi i léna dhi, à adrè kúlí kònì ki kisú kònwa ko: [Pólò kòtà kúlí nda i dre dhi, Yúdà ànzi nda ì dré ngàzo lìle tà kayibe àyi kòfalésè tà tàndi ró.]

Wárágà Pólò dré tisìle Rómabhá i dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle móndyá ka'ìbhá Rómà na dhi i dré dhi 'i. Rómà nda tá bhàandre kàdrì Rómà ki òpì drìle dhi 'i. A adré kisùà dhi, Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi àmvolèsè dhi, akódhi ni ka'ìbhá àruka Yúdà ànzi rò, ngóro Akilà i Pìrisikà be dhi i tíni dhi, ì lì tá Rúbí Tani longó Rómà na gò, Ekèlézyà bhàzo kònàle (Tà 'òle dhi i 18:2). Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisì tà ledézó kitswázó lìle móndyá ka'ìbhá kònàle nda ki no dhi bvó. Adré àyi ki le nòle drìdrì dré dra lizo Esèpányà na dhi kandrá.

Di wárágà kònìdhi lèna dhi, Pólò adré Rúbí Tani ni tà àndu ngì mibhalé tí. Adré kpà àzi bhàle í drígá adrézó lìle Rúbí Tani longó móndyá sùrú twá ro dhi i véna dhi ni tà ta. Adré tàá dhi, Rúbí Tani nda adré láti Giká dré adrézó móndí ki bha gyágya í kandrá dhi ni tà tadhá. Akódhi adré ngbà 'i àyi ki bha gyágya àyi ki tà ka'ìka'í sè (Rómabhá i 1:16-17).

Pólò adré tadhá dhi, móndyá títi dhi i tàkonzì ni rìnyí zàle (1:18-3:20). Di Giká adré àyi ki bha gyágya í kandrá, ì dré Yésu Kristo ni ka'ìle dhi sè (3:21-4:25). I kò'o kònìni dhi, Giká adré àyi ki atrì tàkonzì ni rìnyí lésè, ìndì dràdrà ni rìnyí lésè (5:1-21). Adré di leà dhi, ì kàdré àyi ki no ngóro móndí dràbhá tàkonzì lésè dre gò, ì dré adrézó lídrì íbe Kristo na dhi i ró (6:1-7:25). I kàdré kpà atsilé Tirí Lólo ni rìnyí sè, adrélé trobe Giká ni lèle kàdrì dré tadhále àyi dré Kristo na dhi rú (8:1-39).

Àmvolàsà dhi, Pólò adré tà twátwa dhi ki tadhá: móndyá Giká dré zìle adrélé ina i ró dhi ki tà, móndyá sùrú twá ro dhi ki tidrima Yúdà ànzi íbe dhi, àma ki fèma Giká dré dhi, lèle ni tà, àma ki bhàma móndyá àma drìle dhi ki rìnyí zàle dhi, àma ki adrúpi ki tàbvó tàma ko dhi, ìndì àma ki adrúpi ki 'òma ledhélé tàkonzì na ko dhi.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi lèna dhi ki atima

- 1) Pólò ni mòdo fèma, ìndì tà dré adrézó wárágà kònìdhi ni tisì dhi (1:1-17)
- 2) Móndyá títi dhi i tàkonzì ni rìnyí zàle (1:18-3:20)
- 3) Tà Giká dré adrézó móndí ki tidrí dhi (3:21-4:25)
- 4) Lídrì tídhí ro Kristo na dhi (5:1-8:39)
- 5) Móndyá sùrú twá ro dhi ki tidrima Yúdà ànzi íbe dhi (9:1-11:36)
- 6) Móndyá ka'ìbhá dhi ki atsimá (12:1-15:13)
- 7) Tà tàle kùdù ro dhi i, ìndì mòdo fèma (15:14-16:27)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Yésu Kristo ni màràbà, má adré wárágà kònìdhi ni tisì ma. Giká àzi ma adrélé àpóstolò ro gò, àma bhàzo twá adrélé àyi Rúbí Tani longó dhi bvó.

² Lazí tá Rúbí Tani nda ni tà drìdrì àyi pròfétà i tí gò, ì dré tà nda ki tisìzo akódhi ni Kúli lólo dhi na.*

³ Rúbí Tani nda adré akódhi ni Mvá, àma ki Mírì Yésu Kristo ni tà tadhá kòdhyà. A ti tá akódhi nda móndí ro ópì Dàwidí ni sùrú na.

* 1:2 1:2 A kònò Esàya 52:7; 61:1.

⁴ Dì, Giká tadhá ina ngádra 'á dhi, akódhi áyi Mváagó 'i káyà dhi, dré akódhi ni tingalé dràdrà lésè Tirí Lólo ni rinyí sè dhi sè.

⁵ Kristo nda sè dhi, Giká bhà áyi togó tani àma rú, àma ki bhàzo adrélé àpóstolò i ró, mà kàdréro móndí sùrú títi i lésè dhi ki azi Kristo ni ka'í, ìndì akódhi ni kúlí ka'í 'òle, à kàdréro akódhi ni ru bha kùle be dhi bvò.

⁶ Àmi kókpa móndyá azilé adrélé Yésu Kristo àdhya ró nda i kòfalé be.

⁷ Má adré wárágá kònìdhi ni tisi àmi, móndyá títi Rómà na, Giká dré lèle tò ìndì dré azilé adrélé móndyá lólo ina i ró dhi i dré. Giká àma ki Atá i Mírì Yésu Kristo be dhi i kòbhà àyi ki togó tani àmi rú, ìndì i kòfè tà kidrikàdri àmi dré!

Pólò lè lile móndyá ka'ìbhá Rómà na dhi ki no

⁸ Drìdrì dhi, má adré àwoyà fe àma Giká dré àmi ki tà sè, Yésu Kristo ni rú sè. Tàko ko, à adré àmi ki tà ka'ìka'í ni tà títi bvò wáyi 'ásè.

⁹ Giká, má dré adrézó tà ni ni 'o togó wáyi sè, adrézó Mvá ni ni Rúbí Tani longó dhi ni dóro tàle dhi, tà mà dré adrélé tàle kònìdhi, tà bàti 'i káyà dhi. Má adré àmi ki tà kisù landè àko ró,

¹⁰ Vésè wáyi má dré adrèrà'a tà zi akódhi tí dhi 'á. Má adré akódhi ni ti lizi, lókyá bí àmvolésè dhi, kàdré tà dré lèle 'òle dhi 'i dhi, kònziró láti má dré tsàzo àmi véna.

¹¹ Tàko ko, ma lovó ìbe tò àmi ki nòzo, má kòkitswáro tà tani àzya Tirí Lólo àdhya ni fe àmi dré, kitswálé àmi ki timbà àmi ki tà ka'ìka'í na.

¹² Má adré kpà lèà dhi, àma tùmání àmi ìbe dhi i, mà kòkitswá ru timbà àma ki tà ka'ìka'í sè.

¹³ Àma adrúpi i, má adré leá mì kònì dhi, vésè be bí, má ndà tá láti lizo àmi véna, àma ázi kòkitswáro lò'wa dóro 'a àmi kòfalé, ngóro dré adrélé 'òle móndyá àruka títi sùrú twá ro dhi i kòfalé dhi tìni. Dì, atsálé ándrò kònìdhi dhi, tà àruka i kíkí láti má dré nì.

¹⁴ Tàko ko, adré leá dhi, má kòlì móndyá twátwa títi dhi i véna: móndí tà ndabhá nìle dhi i véna, ìndì móndí tà nibhá ko dhi i véna, móndí tògya ró dhi i véna, ìndì móndí tògya ró ko dhi i véna.

¹⁵ Àsà dhi, àma togó kókpa àtsi ró lizo Rúbí Tani longó àmi adrèbhá Rómà na dhi i dré.

Rúbì Tani ni rinyí adrézó móndí ki tidrí dhi

¹⁶ Ma kanyò ro Rúbí Tani ni tà sè ko. Tàko ko, Rúbí Tani nda, rinyí Giká dré adrézó móndyá títi adrèbhá Rúbí nda ni ka'í dhi ki tidrí àsà dhi 'i. Akódhi fè rè zyà Rúbí nda Yúdà ànzi i dré gò, adrézó kpà fèá móndyá sùrú twá ro dhi i dré.

¹⁷ Rúbí Tani nda adré tadhá dhi, Giká adré móndí ki bha gyágya i kandrá ngáni ya dhi. Adré ngbà 'í àyi ki bha gyágya àyi ki tà ka'ìka'í sè. Láti àzya tà ka'ìka'í rúsè dhi yókódhó. Ngóro tísile Giká ni Kúlí na dhi tìni: «Dhya atsálépi gyágya áyi tà ka'ìka'í sè dhi ni adrí.»†

Giká ni kombà tadhálé móndyá tàkonzi 'obhá dhi i rú dhi

¹⁸ Giká adré áyi kombà tadhá bhù lésè móndyá títi adrèbhá àyi tà ga rè, adrèbhá tà kònzi 'o, ìndì adrèbhá láti tà bàti àdhya ni kíkí àyi ki tà kònzi sè dhi i rú.

† 1:17 1:17 A kònò Abàkúkà 2:4.

19 Tàko ko, àyi nda ì nǐ àyikya Giká ni tà kitswálé nǐle dhi ì be, akódhi ni tándi dré tà nda ki tadhále àyi dré ngádra 'á nǐ dhi sè.

20 Angyá ko, kidhólé bvò ni bhàma lésè dhi, à adré Giká ni tà kitswálé nǐle mǐ sè bwà ko dhi ki atógyà dóro. Kòdhi adré tàà dhi, à adré akódhi ni rǐnyì adrélépi kóná vésè kólyá dhi ni atógyà, akódhi ni lídrì Giká àdhya ró dhi be, ngá títi dré bhàle dhi ì sè. Àsà dhi, mónnyá nda ì tà àlo ì dré kitswálé àyi ki tará ga ásà dhi àko.

21 Tàko ko, tágba ì dré Giká ni nǐzo be dhi, ì adré akódhi ni lindrì bha ngóro dré kitswálé akódhi dré dhi tǐni ko. I adré kpà àwoyà ta drá ko. Be ró dhi, àyi ki tà kisùkisù atsá ína tà tàko ró, ìndì àyi ki tògyá azá atsálé tǐnǐmvá ro.

22 Tágba ì dré adrézó tàà dhi, àyi tògya ró dhi, ì atsá àyikya móndí azaaza ró.

23 I tayí Giká kitswálépi dràle bwà ko dhi ni mǐlanzilanzì, adrézó lindrì fe ngá lídrì làsú be móndí adrébhá dràle dràdrà dhi ì tǐni, àrì ì tǐni, kà'wá ì tǐni, ìndì kà'wá adrébhá àyi ki se agátì sè dhi ì tǐni dhi ì dré.

24 Dì ásà dhi, Giká tayí mónnyá nda ì adrélé tatsilé swà ro, lovó kònzì àyi ki togó na dhi ki 'obe gò, ì dré adrézó kanyò fe àyi ki tándi ki rúbhá ì dré àyi kòfalésè.

25 I tayí tà bàti Giká àdhya, adrézó tà kinzò ro dhi ni ka'í kòdhya. I adré lindrì fe ngá Giká dré bhàle dhi ì dré, adrézó lisámbò 'o ngá nda ki rú sè. Dì, ì adré àyikya lindrì fe Dhya ngá títi nda ki bhàlepi dhi dré ko. Akódhi nda kitswá rúku sè kóná vésè kólyá! Kàdré kònini.

26 Tà nda sè dhi, Giká tayí àyi adrélé tatsilé rúbhá lovó kanyò ro dhi ki bhabe. Dì àyi ki tòkò ì tayí àyikya tà tòkò ì dré ànzyà adrélé 'òle àgo íbe àyi ki rúbhá sè dhi, adrézó tà swà 'o àyi ki rúbhá sè àyi kòfalésè.

27 Kókpà kòdhi tǐni, àgo ì tayí àyikya tà àgo ì dré ànzyà adrélé 'òle tòkò íbe àyi ki rúbhá sè dhi, adrézó rúbhá lovó àtsi ró dhi ki bha àyi kòfalésè àgo ró. Dì àgo nda ì adré tà kanyò ro dhi ki 'o àyi kòfalésè gò, ì dré adrézó làgí kitswálépi àyi ki tà swà nda sè dhi ni kisú àyi ki tándi ì rú.

28 I dré Giká ni nǐma gále rè dhi sè dhi, akódhi tayí àyi adrélé tà kisù wáyá ro, adrézó tà kitswábhá 'òle ko dhi ki 'o.

29 Dì ì ga àyikya tà kònzì ki kárá títi dhi ì sè bǐ. I ga togó kònzì sè, ngá lovó sè, tà swà sè, lovó kònzì sè, móndí ki tupfuma sè, lawà sè, móndí ki litima sè, ìndì drìkònzì sè bǐ. Ayi móndí ki asikìbhá 'i,

30 móndí ki rú tabhá kònzì dhi 'i, Giká ni kàribhá 'i, móndí ki lindrì bhabhá ko dhi 'i, drìkàdrìbhá 'i, ìndì afàbhá 'i. I adré ngbù adrélé tà kònzì twátwa ì dré kitswálé 'òle dhi ki kisù. I adré ligilé àyi ki tibhá ì rú.

31 Ayi tògyá àko. I kitswá adrélé ka'ile ko. Ayi móndí ki lovó àko àyi rú. I adré kpà móndí ki kizà bha ko.

32 I nǐ tàbvó Giká dré tàle gyàgya kòndhi dóro: Mónnyá adrébhá tà làsú be kònini nda ki 'o dhi ì kitswá àyikya dràdrà sè. Dì, tágba kònini dhi, ì adré ngbà 'í tà nda ki 'o kòdhya ko, ì adré kókpà mónnyá adrébhá tà nda ki 'o dhi ki ka'í.

2

1 Di ásà dhi, mi adrelépi mómí ki tàbvó ta ni, mi tà àlo mí dré kitswázó ámi tará ga ásà dhi àko, gba mí kàdré àdhi 'i ya dhi. Tàko ko, mí kàdré mómí àruka ki tàbvó ta dhi, mí adrè tà bha ámi tàndi dri. Angyá ko, mí adrè kókpà tà mí dré adrézó àyi ki tàbvó ta ásà nda ki 'o.

2 Mà nì tàle dhi, Giká adrè mómíyá adrébhá tà 'o làsú be kònìni dhi ki tàbvó ta gyágya dhi be.

3 Di, mí kàdré mína àyi ki tàbvó ta gò, mí dré adrézó tà nda ki 'o dhi, mí adrè tsì kisùà dhi, mí nì lapá Giká nì tàbvó tàma sílèsè bwà?

4 Kòdhi mí adrè tsì Giká nì togó dóro ìndì vwàvwà ro dré adrelé tadhále mí dré, dré adrèrà'a ámi tà mvo dhi 'á dhi ni ayizè? Mí nì ko tàle dhi, Giká nì togó dóro nda adrè ámi adri ámi togó ladzá dhi nì dhi?

5 Di, mí dré ámi togó 'òle tombálé dhi sè, ìndì mí dré ámi togó ladzama gale rè dhi sè dhi, mí adrè Giká nì kombà asé ámi tàndi dri, tsàle kítú dré dra àyi kombà tadházó gò, mómí ki tàbvó tàzo gyágya dhi tú.

6 Tàko ko, Giká nì tà logó mómí àlo àlo títi dhi i dré, tà ì dré 'òle dhi i tí.*

7 Mómíyá títi adrébhá tà dóro 'o landè àko ró, adrézó mìlanzilanzì nda kisulé lindri ìbe ìndì lídrì kóná vèsè kólyá dhi be dhi i dré dhi, a nì lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni fe kòdhyà.

8 Di, mómíyá títi adrébhá àyi ki tàndi ki tà bha drìdrì, adrébhá tà bàti ga, adrézó tà kónzi ka'í dhi i dré dhi, a nì àyi kombà tadhá àyi togóaswa be kòdhyà.

9 Kizà ì tà kòkòròko be dhi ki adrè mómíyá títi adrébhá tà kónzi 'o dhi i dré. Tà nda ki adrè rè zyà Yúdà ànzi i dré gò, adrelé kókpà mómíyá sùrú twá ro dhi i dré.

10 Di, mìlanzilanzì, lindri, tà kìdrìkìdrì be dhi ki adrè mómíyá títi adrébhá tà dóro 'o dhi i dré. Tà nda ki adrè rè zyà Yúdà ànzi i dré gò, adrelé kókpà mómíyá sùrú twá ro dhi i dré.

11 Tàko ko, Giká adrè ìna mómí ki no twátwa ko.

12 Mómíyá títi tátírítrí kúlí Mósè àdhyà àko gò ì dré adrézó tàkónzì 'o dhi ki kókpà todrà tátírítrí kúlí nda àko. Mómíyá títi tátírítrí kúlí nda zàle gò ì dré adrézó tàkónzì 'o dhi i, Giká nì àyi ki tàbvó ta tátírítrí kúlí nda sè.

13 Tàko ko, mómíyá adrébhá ngbà 'í tátírítrí kúlí nda nì yi dhi ì kitswá atsálé gyágya Giká mìlèsè ko. Be ró dhi, mómíyá adrébhá tátírítrí kúlí nda nì ka'í 'òle dhi ki atsá gyágya akòdhi mìlèsè àyi.

14 Angyá ko, mómíyá sùrú twá ro tátírítrí kúlí nda àko dhi ì kàdré tà tátírítrí kúlí nda dré adrelé tàle dhi ki 'o àyi ki tàndi ì sè dhi, sù ngóro àyi tátírítrí kúlí nda ìbe àyi léna dhi tìni, tàgba ì dré adrézó tátírítrí kúlí nda àko dhi.

15 Ì adrè tadhá dhi, Giká tsì tà tátírítrí kúlí nda dré adrelé tàle dhi ì àyi ki togó na dre. Àyi ki togó adrè kpà tadhá dhi, tà nda kònìni. Àyi ki tà kisùkisù adrè ngalè àyi kà asikì 'í yà, kó ngalè àyi ki tará ga 'í yà dhi.

16 Tà nda kòdhi ki ru 'o kítú Giká dré dra mómíyá títi dhi ki tà lùzu ró dhi ki bvó tàzo Yésu Krísto sè dhi tú, ngóro Rúbí Tani má dré adrelé longólé dhi dré adrelé tàle dhi tìni.

Yúdà ànzi ì tátírítrí kúlí be dhi

* 2:6 2:6 A kònò Longó ì 62:13; Tògyakúlí 24:12.

17 Mí adrelépi ámi zi Yúdà mvá ro ni, mí adré zakó ámi totó tátrítrí kúlí Mósè ádhya dri, adrelé ámi afà Gíká ni tà sè.

18 Mí adré kisúà dhi, mí nì tà Gíká dré adrelé lèlè à kò'o dhi i be, ìndì mí nì tà kì kòfalé lanzilè tà dóro ka'izo dhi be, mí dré tátrítrí kúlí nda ni tà àndu ndàlè nìlè be dhi sè.

19 Mí adré kpà kisúà dhi, mí mína mǐ kùdúkùdu kì drǐ kòlepi 'i, ngádra mǐndí tǐnǐmvá na dhi i dré dhi 'i,

20 mǐndí tà nǐbhá ko dhi kì tadhálépi 'i, ìndì ànzǐmvá kì tadhálépi 'i, mí dré tà bàti kisulé tà nǐnǐ be kǐswálé títí tátrítrí kúlí nda na dhi sè.

21 Dì mí adrelépi mǐndí àruka kì tadhá nì, mí adré mína ámi tǎndi nì tadhá ko àdho tà sè? Mí adrelépi tadhá dhi, à kòkugù ngá ko dhi, mí adré mína ngá kugù àdho tà sè?

22 Mí adrelépi tàà dhi, à kò'o múná tà ko dhi, mí adré mína múná tà 'o àdho tà sè? Mí adrelépi gíká tàko kì líndrǐ ga nì, mí adré mína ngá gíká tàko kì tépelò na dhi kì topá àdho tà sè?

23 Dì mí adrelépi ámi afà tátrítrí kúlí nì tà sè nì, mí adré mína tátrítrí kúlí nda nì ño, adrezó kanyò fe Gíká dré ásà àdho tà sè?

24 Ngóro tisìlè Gíká nì Kúlí na dhi tǐni: «Ámi kì tà sè dhi, mǐndyá súrú twá ro dhi ì adré Gíká nì lodhá.»†

25 Mí dré ámi 'òlè lwàlè dhi dóro, mí kàdré tà tátrítrí kúlí dré adrelé tàlè dhi kì 'o dhi. Dì, mí kàdré mína tátrítrí kúlí nda nì ño dhi, mí atsá ngóro mí 'o tá mǐ lwàlè ko na tǐni.

26 Dhya álo Yúdà mvá ro ko áyi 'òlepi lwàlè ko dhi kàdré tà tátrítrí kúlí dré adrelé tàlè dhi kì 'o dhi, Gíká nì zakó tsǐ akódhi nda nì no ngóro akódhi 'o tá ì lwàlè dre na tǐni.

27 Tà bàti ró dhi, dhya áyi 'òlepi lwàlè ko gò, dré adrezó tátrítrí kúlí 'o dhi nì ìna tà bha mǐ dri. Angyá ko, tágba mí dré adrezó tátrítrí kúlí tisìlè nda ìbe gò, mí dré ámi 'òzo lwàlè dhi, mí adré mína tátrítrí kúlí nda nì ño.

28 Tàko ko, dhya adrelépi ngbà 'í áyi 'o sùlè ngóro Yúdà mvá tǐni tà dré adrelé 'òlè rúbhá sè dhi ì sè dhi, dhya nda Yúdà mvá 'i bàti ko. Kókpà kòdhi tǐni, dhyá kì 'òma lwàlè ngbà 'í rúbhá na dhi, dhyá kì lwàma 'i bàti ko.

29 Be ró dhi, dhya adrelépi Yúdà mvá ro áyi togó na dhi ìna Yúdà mvá 'i bàti. Dhyá kì 'òma lwàlè togó na dhi ìna dhyá kì lwàma 'i bàti. Dhya àlo kǐswá ngbà 'í áyi 'o lwàlè kònǐni Tirí Lólo nì rǐnyí sè, tátrítrí kúlí tisìlè dhi sè ko. Akódhi nda adré rúku kǐsú mǐndí ì véna ko. Be ró dhi, adré ìna rúku kǐsú Gíká véna.

3

1 Dì adrema Yúdà mvá ro dhi nì dóro àdho 'i? Dì kó, dhyá kì 'òma lwàlè dhi nì dóro àdho 'i?

2 Tà nda kòdhi ì dóro lavulé láti títí ì sè. Drǐdrǐ dhi, Gíká bhà áyi tǎndi nì kúlí ì Yúdà ànzǐ nda ì drígá.

3 Dì, áyi kì àruka ì líkí àyíkya kúlí nda ì ko, ì dré adrelé tà ka'íka'í àko dhi sè. Dì ì dré adrelé tà ka'íka'í àko dhi sè dhi, kòdhi adré tsǐ tàà dhi, Gíká kǐswá ìna adrelé ka'íle togó wǎyi sè ko?

4 Tǎdzí ko! Gíká adré ngbú ìna adrelé tà bàti ta, tágba mǐndyá títí dhi ì dré adrezó kǐnzòbhá 'i dhi. Ngóro tisìlè Gíká nì Kúlí na dhi tǐni:

† 2:24 2:24 A kòno Esáyá 52:5.

«Adré làá dhi, mónnyá tíí dhi ì kònǎ dhi, tà tíí mí dré adrélé tàle dhi ì gyägya,

ìndì tàbvo tíí mí dré adrélé tàle dhi ì gyägya.»*

⁵ Di, àma ki tà kònzi kàdré Giká ni tà gyägya tadhá ngádra 'á dhi, mà ni go tàá ngíni? Mà ni tsì tàá dhi, Giká gyägya ko, dré adrélé áyi kombà tadhá móndí ì dré dhi sè? (Kòdhi má adré tà ta móndí kya tìni.)

⁶ Tàdzí ko! Tàko ko, kàdré tá kònini dhi, Giká ni tá kitswá mónnyá tíí bvò àdhya ki tàbvo ta ngíni?

⁷ Aruka ni, à ni kitswá lizíá dhi: «Àma tà kinzò ro dhi kàdré Giká ni tà bàti tadhá ngádra 'á, adrézó kpà akódhi ni mùlanzilanzì tadhá lavulé dhi, akódhi adré ò tá bha má dri tàkonzì 'òlepi tìni àdho tà sè?»

⁸ Di, à kàdré tà kisù kònini dhi, à ni tá kitswá kpà tàá dhi: «Lè mà kàdré tà kònzi 'o, tà dóro kàtsárá ásà be dhi bvò!» Móndí àruka ì adré àma ki lodhá adrézó tàá dhi, mà adré tà ta kònini. Tà bàti ró dhi, tà Giká dré dra bhàle àyi nda ì dri dhi kitswá àyi dré.

Móndí gyägya dhi yókódhó

⁹ Di mà ni go tàá ngíni? Ama Yúdà ànzi ró dhi ì, àma tsì dóro mónnyá àruka tíí dhi ki lavú? Alomvá ko! Tàko ko, má tadhá ngádra 'á dhi, mónnyá tíí Yúdà ànzi ró ìndì sùrú twá ro dhi ì tàkonzì ni rìnyí zàle.

¹⁰ Ngóro Giká ni Kúli dré adrélé tàle dhi tìni:

«Móndí gyägya dhi yókódhó, ndìndì àlo ni yó.

¹¹ Dhya tà nìlepi bàti dhi yókódhó.

Dhya adrélépi Giká ni nda dhi yókódhó.

¹² Mónnyá tíí dhi ì alá àyi Giká rú dre.

Àyi tíí dhi ì tayí àyi ki togó abíle dre.†

Dhya adrélépi tà dóro 'o dhi yókódhó, ndìndì àlo ni yó.

¹³ Àyi ki àwobhálé ngóro mógó ti be ngbo dhi tìni.

‡ adré móndí ki lití àyi ki làdra sè.‡

Nì ki kàtrá adré títile àyi tísè.§

¹⁴ Tátrítríkúli ì kúli aswaaswa ìbe dhi ì adré apfòle àyi sílèsè.*

¹⁵ Àyi ki pá adré ràle móndí ki kàri kutúbe.

¹⁶ † adré tà kizá tayílé kizà be àyi ki látí 'ásé.

¹⁷ † nì látí tà kídrikídri àdhya ko.†

¹⁸ Tirí àyi mi Giká ni tà sè dhi yókódhó.‡

¹⁹ Mà nì be tàle dhi, tà tíí tátrítrí kúli dré adrélé tàle dhi ì, adré tàà mónnyá adrébhá tátrítrí kúli nda zàle dhi ì dré, kitswázó mónnyá tíí bvò àdhya ki kúli kíkí, àyi ki tadházó tàkonzìbhá ì ró Giká kandrá dhi bvò.

²⁰ Di ásà dhi, dhya àlo kitswá atsálé gyägya Giká kandrá, tátrítrí kúli 'òma sè ko. Angyá ko, tátrítrí kúli nda adré tadhá àma dré dhi, àma tàkonzìbhá 'ì káyà dhi.

Móndí ki bhàma gyägya Giká kandrá àyi ki tà ka'ika'ì sè dhi

* **3:4 3:4** A kònò Longó ì 51:6. † **3:12 3:12** A kònò Longó ì 14:1-3; 53:2-4. ‡ **3:13 3:13** A kònò Longó ì 5:10. § **3:13 3:13** A kònò Longó ì 140:4. * **3:14 3:14** A kònò Longó ì 10:7. † **3:17 3:17** A kònò Esáyà 59:7-8. ‡ **3:18 3:18** A kònò Longó ì 36:2.

21 Di, nyànomvá dhi, Giká tadhá láti twá tátrítrí kúlí rúsè í dré adrézó móndí ki bha gyǎgya í kandrá dhi dre. Tà tisìle Mósè ni tátrítrí kúlí na ìndí pròfètà ki búkù í 'ásè dhi ì adrè láti nda ni tà longó kòdhya.

22 Láti nda, kònndhi: Giká adrè mónnyá títi adrèbhá Yésu Kristo ni ka'í dhi ki bha gyǎgya í kandrá, àyi ki tà ka'íka'í nda sè. Tàko ko, Giká mìlèsè dhi, móndí í twátwa ko:

23 àyi títi dhi ì 'ò tàkonzi gò, ì dré kitswázó akódhi ni mìlanzilanzì sè ko.

24 Di, Giká ni togó tani sè dhi, adrè àyi ki bha gyǎgya í kandrá àngyá, Yésu Kristo dré àyi ki apalé tàkonzi lèsè dhi sè.

25 Giká afè Kristo nda dràle mòbòmà ro, kitswázó mónnyá títi adrèbhá akódhi ni ka'í dhi ki tàkonzi tri akódhi ni kàrí sè dhi bvó. Giká 'ò kònini tadházó dhi, í gyǎgya káyà dhi. Tàko ko, akódhi ni togó vwàvwà sè dhi, mvò tá móndí ki tàkonzi ì dré tá 'òle wáláká dhi í gò, tà nòzo àyi dri ko.

26 'O tá kònini àyi tà gyǎgya tadházó nyànomvá, adrézó kpà tadhá dhi, í gyǎgya, ìndí í dhya adrélèpi mónnyá títi adrèbhá Yésu ni ka'í dhi ki bha gyǎgya dhi 'i.

27 Kàdrè di kònini dhi, tà mà dré kitswázó àma ki afà àsà dhi be? Tà àlomvá yókódhó! Tà nda kònini àdho tà sè? Mà dré tátrítrí kúlí 'òle dhi sè? Kóko, be ró dhi, mà dré tà ka'íle dhi sè.

28 Tàko ko, mà adrè tadhá dhi, Giká adrè móndí ki bha gyǎgya ngbà 'í àyi ki tà ka'íka'í sè, tátrítrí kúlí 'òle dhi sè ko.

29 Di Giká ngbà 'í Giká Yúdà ànzi kya 'i? Akódhi kókpà Giká mónnyá sùrú twá ro dhi kya 'i ko? Ayíya, akódhi kókpà Giká mónnyá sùrú twá ro dhi kya 'i.

30 Tàko ko, Giká ngbà 'í àlo kwákwá. Adrè móndí ki bha gyǎgya í mìlèsè ngbà 'í àyi ki tà ka'íka'í sè, ì kàdrè Yúdà ànzi 'i yà, kó ngalè móndí sùrú twá ro dhi 'i yà dhi.

31 Kòdhi adrè tsì tàà dhi, tà ka'íka'í sè dhi, mà adrè tátrítrí kúlí no tà tàko ró? Tàdzí ko! Be ró dhi, mà adrè tátrítrí kúlí nda ni 'ò àyi totó tàtà.

4

Abàràrà, dhya bhàle gyǎgya akódhi ni tà ka'íka'í sè dhi

1 Di àsà dhi, mà ni tàà àma ki tábhí Abàràrà ni tà sè ngíni? Akódhi nda kisú tá ìna àdho tà dóro àyi tà ka'íka'í sè?

2 Kònò Abàràrà kàtsá tá gyǎgya Giká mìlèsè tà dóro í dré 'òle dhi í sè dhi, a ni tá kitswá àyi afà tà nda sè. Di, Giká kandrá ko.

3 Di, Giká ni Kúlí adrè ìna tàà dhi: «Abàràrà ka'í tá Giká gò, Giká dré akódhi ni nòzo gyǎgya akódhi ni tà ka'íka'í nda sè.»*

4 Ngóro mà dré nìle be dhi tìni dhi, dhya adrélèpi àzi 'ò dhi adrè làgí kisú ngá fèle àngyá dhi ró ko. Be ró dhi, adrè ìna làgí kisú ngá kitswálèpi àzi nda tí dhi ró.

5 Di, dhya adrélèpi ìna àzi 'ò ko gò, adrézó Giká adrélèpi tàkonzìbhá ki bha gyǎgya dhi ni ka'í dhi, Giká adrè akódhi nda ni no gyǎgya akódhi ni tà ka'íka'í sè.

6 Dàwidí adrè kpà tà ta kònini mónnyá Giká dré adrèlé nòle gyǎgya dhi ki kólénzè ni tà sè. Di, Giká adrè àyi nda ki no gyǎgya àzi ì dré 'òle dhi í sè ko.

* 4:3 4:3 A kònò Kídhoma 15:6.

7 «Kólénzé móndyá Giká dré àyi ki tà kònzi ki trizo, ìndì àyi ki tàkonzi ki zùzo dhi i dré!

8 Kólénzé dhya Mírì dré kitswázó tàdzi tà bha dríá tàkonzi ni ni tà sè ko dhi dré!»†

9 Di kólénzé nda ngbà 'í móndyá àyi ki 'obhá lwàlè dhi i dré? Kólénzé nda kókpà móndyá àyi ki 'obhá lwàlè ko dhi i dré ko? Ngóro mà dré tàle dre dhi tìni: Giká nò tá Abàràrà gýágya akódhi ni tà ka'íka'í sè.

10 Di, Giká nò tá akódhi kònini àngutú? Akódhi ni lwàrà àmvolèsè, kó ngalè akódhi ni lwàrà kandrà? Giká nò tá akódhi gýágya akódhi ni lwàrà kandrà, àmvolàsá ko.

11 Di Abàràrà dré gòzo tà áyi 'òzo lwàlè dhi ni kisú ndò. Tà akódhi ni 'òzo lwàlè nda tà ngóro àngi adrélépi tadhá dhi, Giká nò tá akódhi gýágya akódhi ni tà ka'íka'í sè, akódhi ni lwàrà ko dhi 'á dhi tìni. Di àsà dhi, Abàràrà atsa móndyá títì adrèbhá Giká ni ka'í, di, àyi ki 'obhá lwàlè ko dhi ki atá ro, Giká kònòro kpà àyi nda i gýágya àyi ki tà ka'íka'í sè.

12 Abàràrà kókpà móndyá àyi ki 'obhá lwàlè gò, ì dré adrézó atsilé àyi ki tà ka'íka'í na ngóro àma ki atá Abàràrà dré tá 'òle áyi lwàrà kandrà dhi tìni dhi ki atá 'i.

Tà Giká dré lazilé dhi ni kisuma tà ka'íka'í sè dhi

13 Giká lazi tá Abàràrà ì dré toyó ni ìbe dhi, ì ni dra bvò wáyi dhi ni kisú tàyilè ro. Di Abàràrà kisú tá tà lazilé nda, dré tá tatrítrí kúlí 'òle dhi sè ko. Be ró dhi, kisú tà nda dré tá Giká ni ka'íle gò, Giká dré akódhi ni nòzo gýágya àsà dhi sè.

14 Tàko ko, móndyá adrèbhá tatrítrí kúlí lebè dhi ì kàdré tá tà lazilé nda ni kisú àyi dhi, kònò tà ka'íka'í ni tá adrè tà tàko 'i, ìndì tà Giká dré lazilé nda ni tá kpà adrè tà tàko 'i.

15 Angyá ko, tatrítrí kúlí adrè Giká ni kombà asé móndyá adrèbhá tatrítrí kúlí nda ni tabhì lebèlè dhi i dri. Di, àrà tatrítrí kúlí dré adrézó yó dhi 'á dhi, tatrítrí kúlí nda ni nòma kókpà yókódhó.

16 Di àsà dhi, à adrè tà Giká dré lazilé nda ni kisú tà ka'íka'í sè, ngóro tà Giká dré afèle àngyá áyi togó tani sè dhi ró, tà lazilé nda kàdréro Abàràrà ni toyó títì dhi i dré, ngbà 'í àyi adrèbhá tatrítrí kúlí lebè dhi i dré ko, di kókpà àyi adrèbhá Giká ni ka'í Abàràrà àdhya tìni dhi i dré. Akódhi nda àma títì dhi ki atá 'i.

17 Ngóro Giká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tìni: «Má bhà mì adrélé sùrú zyandre dhi ki atá ro.»‡ Di Abàràrà nda àma ki atá 'i, Giká akódhi dré ka'íle dhi mìlèsè. Tàko ko, Giká nda adrè móndyá dràbhá dre dhi ki 'o adrélé, adrézó kpà ngá adrèbhá yó dhi ki 'o adrélé be dhi ni.

18 Abàràrà ka'í tá tà Giká dré lazilé nda gò, adrézó mì bha akódhi véna àsà, tágba tà adrézó mì bha àsà dhi dré tá adrézó yó dhi. Di àsà dhi, atsa sùrú zyandre dhi kè atá ro, ngóro tá tàle drá dhi tìni: «Àmi toyó ki adrè zyandre ró.»§

19 Tayí tá áyi tà ka'íka'í nda atsalé yàya ko, tágba dré nòzoá dhi, áyi kóná tá ànyànyì nyadhi-nzi, áyi rúbhá tá ànyi dràdrà mìle, ìndì áyi tòkó, Sarà tá kóndó 'i dhi.

† 4:8 4:8 A kònò Longó i 32:1-2. ‡ 4:17 4:17 A kònò Kìdhoma 17:5. § 4:18 4:18 A kònò Kìdhoma 15:5.

²⁰ Tágba kònìni dhi, tayí tá áyi tà ka'ika'í nda, adrézó tà kayí í léna tà Gíká dré tá lazilé nda ni tà sè dhi ko. Be ró dhi, atsá tá ina véle rinyi ró áyi tà ka'ika'í na gò, dré Gíká ni rú bhàzo kùle.

²¹ Tàko ko, ka'í tá bàti tàle dhi, Gíká tá rinyí íbe kitswázó tà í dré tá lazilé nda ni 'o.

²² Di akódhi ni tà ka'ika'í nda sè dhi, «Gíká nò akódhi gyägya.»

²³ A tisi kúlí «Gíká nò akódhi gyägya» kòni i ngbà 'í Abàràrà ni tà sè ko.

²⁴ A tisi kókpà kúlí nda i àma adrèbhá Gíká àma ki Mírì Yésu ni tingálépi dràdrà lésè dhi ni ka'í gò, Gíká dré adrézó àma ki no gyägya dhi ki tà sè.

²⁵ Akódhi fè Yésu nda dràle àma ki tàkonzì ki tà sè gò, akódhi ni tingázó dràdrà lésè àma ki bhàzo gyägya í kandrá dhi bvò.

5

Ama tà kàdrìkàdrì íbe àma kòfalé Gíká be

¹ Di Gíká dré àma ki bhàle gyägya í mìlèsè àma ki tà ka'ika'í sè dhi sè dhi, àma tà kàdrìkàdrì íbe àma kòfalé akódhi be, àma ki Mírì Yésu Krísto sè.

² Ama ki tà ka'ika'í nda sè dhi, Krísto nda nzì láti àma dré Gíká ni togó tanì kisúzó gò, mà dré adrézó àma ki totó tātā lána. Di mà adré lenzélé, adrézó mī bha Gíká véna akódhi ni mìlanzilanzì mà dré dra kisulé dhi ni tà sè.

³ Ngbà 'í kòdhi ko, mà adré kpà lenzélé kizà mà dré adrélé nyàle dhi ki tà sè. Tàko ko, mà nī tàle dhi, àma ki kizà nyàma nda adré àma ki 'o adrélé togó tsi dhi be.

⁴ Di àma ki togó tsìma nda adré tà àma léna dhi ki tabhì atsálé dóro. Ama ki tà tabhìma nda adré àma ki 'o adrélé mī bha Gíká véna.

⁵ Di àma ki mī bhàma Gíká véna nda kitswá kanyò fe àma dré ko. Angyá ko, Gíká kutú áyi lèle gàle àma ki togó na bī, Tírì Lólo dré afèle àma dré dhi sè.

⁶ Tàko ko, mà dré tá dhu rè adrérà'a rinyí àko dhi 'á dhi, lókyá kòkitswá dre dhi, Krísto drà àma, tàkonzìbhá ki tà sè.

⁷ Dhyá ki fèle dràle mómí àlo gyägya dhi ni tà sè dhi, tà kòkóròko 'i. Aruka ni, à ni kitswá dhyá ki fe dràle mómí àlo dóro dhi ni tà sè.

⁸ Di, Gíká tadhá ina áyi lèle kàdrì àma véle dhi tà kònìdhi sè: Mà dré tá dhu rè adrérà'a tàkonzìbhá 'i dhi 'á dhi, Krísto drà àma ki tà sè.

⁹ Di nyànomvá dhi, Gíká bhà àma gyägya í mìlèsè Krísto ni kàrí sè. Di dré 'òle kònìni dhi sè dhi, a ni àma ki apá áyi kombà lésè Krísto nda sè bàti!

¹⁰ Tàko ko, mà dré tá adrérà'a Gíká ni kàribhá 'i dhi 'á dhi, akódhi amú tá àma tódhyá í be áyi Mv́a ni dràma sè. Di dré àma ki amulé í be kònìni dhi sè dhi, a ni àma ki tidrì áyi Mv́a nda ni lídrì sè bàti!

¹¹ Di tà nda sè dhi, mà adré lenzélé Gíká kandrá àma ki Mírì Yésu Krísto sè, Gíká dré àma ki amulé tódhyá í be Krísto nda sè dhi sè.

Dràdrà kisuma Adámà ni tà sè dhi, ìndì lídrì kisuma Krísto ni tà sè dhi

¹² Tàkonzì afí tá bvò kònìdhi lé mómí àlo, Adámà sè gò, dràdrà dré kpà afizó tàkonzì nda sè. Asà dhi, dràdrà nda atsá tá mómíyá tíí bvò àdhya i rú, ì dré tíí tàkonzì 'òle dhi sè.

¹³ Tàko ko, drìdrì Giká dré tátátrítrí kúlí fèzo dhi kandrà dhi, tàkonzì tà bvò kònìdhi lé be. Di, tátátrítrí kúlí dré tá adrèrà'a yó dhi 'á dhi, Giká adré tá tà bha móndí i dri ngóro dré kitswálé àyi ki tàkonzì sè dhi tìni ko.

¹⁴ Tágba kònìni dhi, kidhólé Adámà ni lókyá 'á atsálé Mósè ni lókyá 'á dhi, mónnyá títí bvò àdhya i tá dràdrà ni rìnyí zàle, ndìndì àyi tàkonzì 'obhá Giká ni tátátrítrí kúlí nòzo Adámà àdhya tìni ko dhi i. Adámà nda ni tà adrè tá Krísto adrélépi tá alìle dhi ni tà tadhá kòdhya.

¹⁵ Di, tàkonzì Adámà dré tá 'òle nda ína ngóro tà tani Giká dré afèle áyi togó tani sè dhi tìni ko. Tàko ko, móndí àlo nda ni tàkonzì sè dhi, móndí lìzólìzo dhi ì todrà dre. Di, Giká tadhá vélé áyi togó tani lavulé, tà tani afèzo gàle móndí lìzólìzo i léna lavulé, móndí àlo, Yésu Krísto sè.

¹⁶ Kòdhi íbe dhi, tàkonzì móndí àlo dré 'òle nda ni kùdù ngóro tà tani Giká dré afèle nda ni kùdù tìni ko. Tàko ko, tàbvò tàma angalépi tàkonzì àlo nda lésè dhi ni tà sè dhi, Giká adrè tá tà bha móndí i dri. Di, tà tani angalépi tàkonzì zyandre dhi i lésè nda ni tà sè dhi, Giká adrè móndí ki bha gyàgya í kandrà.

¹⁷ Angyá ko, tàkonzì móndí àlo dré 'òle nda sè dhi, dràdrà adrè tá òpì nya mónnyá títí i dri, móndí àlo nda sè. Di, mónnyá títí Giká ni togó tani kisúbhá gò, dré àyi ki bhàzo gyàgya dhi ki adrí gò, ì dré vélé adrézó òpì nya lavulé móndí àlo, Yésu Krísto nda sè.

¹⁸ Di tàkonzì àlo Adámà dré 'òle nda ni tà sè dhi, Giká adrè tá tà bha mónnyá títí i dri. Kókpà kòdhi tìni, tà àlo gyàgya Krísto dré 'òle nda ni tà sè dhi, Giká adrè mónnyá títí dhi ki bha gyàgya í m̀lèsè, ì kòkisúró lídrì àsà be dhi bvò.

¹⁹ Tàko ko, móndí àlo nda ni lìgima ni tà sè dhi, móndí lìzólìzo dhi ì atsá tá tàkonzìbhá ro. Kókpà kòdhi tìni, tà móndí àlo, Krísto dré ka'ìle 'òle dhi ni tà sè dhi, móndí lìzólìzo dhi ki atsá gyàgya Giká m̀lèsè.

²⁰ Kàdré di tátátrítrí kúlí ni tà sè dhi, Giká fè tá tátátrítrí kúlí nda móndí i dré, àyi ki tàkonzì ì kòlìzóró lìle drìdrì. Di, àrà tàkonzì ì dré lìzózó dhi 'á dhi, Giká tadhá vélé áyi togó tani lavulé.

²¹ Di àsà dhi, ngóro tàkonzì dré tá adrélé òpì nya mónnyá títí i dri, ì kòtodràró àsà dhi tìni dhi, nyànómvá dhi, Giká ni togó tani adrè òpì nya àyi dri kònìni, Giká kòbhàro àyi gyàgya í m̀lèsè gò, ì kòkisúró lídrì kóná vèsè kólyá dhi àma ki Mírì Yésu Krísto sè be dhi bvò.

6

Dràma tàkonzì lésè dhi, ìndì adrema lídrì íbe Krísto na dhi

¹ Di mà ni go táá ngìni? Mà ni tsì go adrélé tàkonzì 'o, Giká kàdréro áyi togó tani bha àma rú lavulé?

² Tàdzí ko! Mà drà àmakya tàkonzì lésè dre. Di mà ni go atsílé tàkonzì na ngìningìni ró?

³ Mì nì ko tàle dhi, àma títí bàtìsimò dobhá ru amúzó Yésu Krísto be dhi ì, mà do bàtìsimò nda ru amúzó ába akódhi ni dràma na káyá dhi?

⁴ Di bàtìsimò dòma nda sè dhi, mà drà tùmáni akódhi be gò àma ki sizo ába, mà kàdríró adrélé lídrì tídhí ro dhi íbe, ngóro Giká Atá dré Krísto ni tìngalé dràdrà lésè áyi m̀llanzìlanzì sè dhi tìni.

⁵ Di mà dré ru amulé Krísto be akódhi ni dràma na dhi sè dhi, mà ni kókpà ru amú akódhi be akódhi ni ngangá dràdrà 'àsè dhi na.

⁶ Tàko ko, mà nĩ tàle dhi, à tidí tá àma kí lídrì àku túmǎní Krísto be fa kípákípa dri dhi be, àma kí rúbhá tàkonzì àdhya kòdràró gò, mà kògòró véle adrélé màràbà tàkonzì àdhya ĩ ró ko dhi bvó.

⁷ Angyá ko, dhya ángùdhi dràlepi dre dhi, à atrì akódhi nda tàkonzì nì rĩnyí lèsè dre.

⁸ Dì mà dré dràle túmǎní Krísto be kònìni dhi sè dhi, mà adré ka'íá dhi, mà nì kòkpà adré lídrì íbe túmǎní akódhi be.

⁹ Tàko ko, mà nĩ tàle dhi, Krísto nga dràdrà 'àsè, ìndì kitswá gòle véle dràle ko dhi be, dré adrélé véle dràdrà nì rĩnyí zàle ko dhi sè.

¹⁰ Akódhi dré dràzo dhi, drà ngbà 'í vèsè àlo kitswálé tàkonzì nì rĩnyí lavú dhi bvó. Dì lídrì dré adrézó ába dhi, adré ába Gíká dré.

¹¹ Kòkpà kòdhi tĩni, mì kàdré àmi kí no ngóro móndí drábhá tàkonzì lèsè dre gò, ì dré adrézó lídrì íbe Gíká dré Yésu Krísto na dhi ĩ ró.

¹² Dì ásà dhi, mì kòtayí tàkonzì adrélé òpì nya àmi kí rúbhá na dhi ko, mì kàdréró lovó kònzi àmi kí rúbhá kya kí ka'í 'òle ko dhi bvó.

¹³ Mì kòfè àmi kí rúbhá kí kígá ĩ ngóro ngá adrézó tàkonzì 'o ásà dhi ĩ ró ko. Be ró dhi, mì kàdré àmi kí fe Gíká dré, ngóro mónnyá adrbhá dràdrà lèsè dhi ĩ ró. Mì kàdré kpà àmi kí rúbhá kí kígá kí fe Gíká dré, ngóro ngá adrézó tà gyǎgya 'o ásà dhi ĩ ró.

¹⁴ Tàko ko, tàkonzì kitswá gòle òpì nya àmi dri ko. Angyá ko, àmi tátírítrí kúlí nì rĩnyí zàle ko. Be ró dhi, àmi àmikya Gíká nì togó tani zàle.

Màràbà tà gyǎgya àdhya ĩ

¹⁵ Kàdré dì kònìni dhi, mà nì tsì go adrélé tàkonzì 'o, mà dré adrélé véle tátírítrí kúlí zàle ko dhi sè, ìndì mà dré adrélé Gíká nì togó tani zàle dhi sè? Tàdzí ko!

¹⁶ Mì nì ko tàle dhi, mì kàdré àmi kí fe móndí àlo dré ngóro akódhi nì màràbà ro dhi, àmi màràbà móndí mì dré adrézó kúlí nì nì ka'í 'òle nda àdhya 'i dhi? Dì mì kàdré tàkonzì ka'í 'òle dhi, mì nì adré màràbà tàkonzì àdhya 'i gò, tàkonzì nda dré àmi kí drìzo lìle dràdrà kisú. Dì, mì kàdré àmikya Gíká nì kúlí ka'í 'òle dhi, mì nì adré akódhi nì màràbà 'i gò, dré àmi kí bhàzo gyǎgya í mìlèsè.

¹⁷ Dì, mà kàdré àwoyà fe Gíká dré! Tàko ko, tágba mì dré tá adrézó màràbà tàkonzì àdhya 'i dhi, mì ka'í àmikya Gíká nì tà tadhálé àmi dré dhi 'òle àmi kí togó wáyí sè dre.

¹⁸ Dì Gíká atrì àmi tàkonzì nì rĩnyí lèsè gò, mì dré atsázó màràbà tà gyǎgya àdhya ĩ ró.

¹⁹ Má adré tà ta móndí kya tĩni kònìni, àmi móndí ro dhi kí tà yàya sè. Wáláká dhi, mì fè tá àmi kí rúbhá adrélé màràbà tàkonzì àdhya ĩ ró gò, mì dré adrézó tatsílè swà ro, adrélé tàkonzì 'o lìzo ába drìdrì. Dì, nyànomvá dhi, mì kòfè àmi kí rúbhá adrélé màràbà tà gyǎgya àdhya ĩ ró, mì kàdréró atsílè togó lólo be Gíká kandrà be dhi bvó.

²⁰ Lókyá mì dré tá adrérà'a màràbà tàkonzì àdhya 'i dhi 'á dhi, àmi tá tà gyǎgya nì rĩnyí zàle ko.

²¹ Dì, mì kisú tà àmikya àdho tà dóro 'i, tàkonzì mì dré tá 'òle, adrbhá kanyò fe àmi dré àndró dhi ĩ sè dhi? Angyá ko, tàkonzì nda ì adré móndí kí dri lìle dràdrà kisú.

²² Dì, nyànomvá dhi, Gíká atrì àmi tàkonzì nì rĩnyí lèsè gò, mì dré atsázó màràbà Gíká àdhya ĩ ró. Dì tà dóro mì dré adrélé kisúlè ásà dhi, kònìdhi

'i: Ami móndí àyi ki febhá adrélé lólo Giká dré dhi 'i, ìndì m̀̀ ni lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisú.

²³ Tàko ko, làgì t̀̀kònzì àdhyà dràdrà 'i. Dì, tà tani Giká dré adrélé afèlè àyi togó tani sè dhi, lídrì kóná vésè kólyá àma ki Mírì Yésu Krísto na dhi 'i.

7

Ama móndí atrìlè t̀̀tátrítrí kùlì ni r̀̀nyí lésè dhi 'i

¹ Àma adrúpi i, m̀̀ ni ñ àmíkya t̀̀tátrítrí kùlì ni tà dóro. Dì m̀̀ ni tàlè dhi, t̀̀tátrítrí kùlì nda r̀̀nyí íbe móndí dri, akódhi nda dré adrèrà'a lídrì íbe dhi 'á dhi be.

² Tà nda kòdhi ni tadházó dhi, m̀̀ kisú r̀̀ tòkò mòlè dhi ni tà ká. T̀̀tátrítrí kùlì adré t̀̀aá dhi, tòkò mòlè nda akódhi ni agó ni r̀̀nyí zàlè, agó nda dré adrèrà'a lídrì íbe dhi 'á. Dì, agó nda kòdrà dhi, à adré tòkò nda ni atrì t̀̀tátrítrí kùlì lámó àdhyà lésè.

³ Àsà dhi, akódhi ni agó kàdré dhu r̀̀ lídrì íbe gò, dré gòzo agó àzya mo dhi, à adré akódhi ni zi tòkò zàràbhù ro dhi ró. Dì, akódhi ni agó kòdrà dhi, à adré akódhi ni atrì t̀̀tátrítrí kùlì nda lésè gò, dré kitswázó atsálé agó àzya ni tòko ró. Akódhi kò'o kònini dhi, akódhi tòkò zàràbhù ro dhi 'i ko.

⁴ Dì àma adrúpi i, tà nda kókpà kònini àmi ki tà sè. M̀̀ drà kókpà t̀̀tátrítrí kùlì lésè Krísto ni dràma sè dre, m̀̀ kàtsáro móndí àzya àdhyà ró, Krísto ngàlèpi dràdrà 'àsè nda àdhyà ró, m̀̀ kàdréró lò'wa dóro 'a Giká dré be dhi bvó.

⁵ Tàko ko, mà dré tá adrèrà'a lovó kònzì rúbhá àdhyà ni r̀̀nyí zàlè dhi 'á dhi, t̀̀tátrítrí kùlì nda nzi tá láti lovó kònzì i dré adrézó tà 'o àma ki rúbhá na gò, mà dré adrézó lò'wa kònzì 'a kitswálé dràdrà sè.

⁶ Dì, nyànomvá dhi, mà drà àmakya t̀̀tátrítrí kùlì adrélépi tá àma ki 'i nda lésè gò, àma ki atrìzo t̀̀tátrítrí kùlì nda ni r̀̀nyí lésè, mà kàdréró tà 'o Giká dré láti tídhí Tírì Lólo àdhyà sè, láti àku t̀̀tátrítrí kùlì tisilè dhi àdhyà sè ko.

T̀̀tátrítrí kùlì i t̀̀kònzì be dhi

⁷ Dì mà ni go t̀̀aá ngini? T̀̀tátrítrí kùlì t̀̀kònzì 'i? T̀̀adzí ko! Tà bàti ró dhi, t̀̀tátrítrí kùlì nda 'o tá ma nía ngalè t̀̀kònzì àdho 'i ya dhi nì. Tàko ko, t̀̀tátrítrí kùlì nda kòtá tá dhi «Mí kòbhà móndí ki ngá lovó ko» dhi ko dhi, kònò má kitswá tá nía ngalè lovó kònzì bhàma àdho 'i ya dhi ko.

⁸ Dì, t̀̀tátrítrí kùlì nda kònzì láti dre dhi, t̀̀kònzì 'o tá ína lovó kònzì ki kára títi dhi i gálè má léna bí. Angyá ko, t̀̀tátrítrí kùlì nda kàdré tá yó dhi, kònò t̀̀kònzì ni tá adré r̀̀nyí àko.

⁹ Wáláká dhi, má adré tá lídrì íbe t̀̀tátrítrí kùlì àko. Dì, t̀̀tátrítrí kùlì kàtsá má vélé dre dhi, t̀̀kònzì atsá tá lídrì ro má léna gò,

¹⁰ má dré mána dràzo. Dì má dré nòzoá dhi, t̀̀tátrítrí kùlì fèlè móndí ki drìzo lílè lídrì kisú nda drì ína ma lílè dràdrà kisú kòdhyà.

¹¹ Tàko ko, t̀̀tátrítrí kùlì nda sè dhi, t̀̀kònzì kisú tá láti àma lítízó gò, dré àma 'òzo dràlè.

¹² Tàgba kònini dhi, t̀̀tátrítrí kùlì nda ína lólo, ìndì tà t̀̀tátrítrí kùlì nda dré adrélé tàlè à kò'o dhi i lólo, gyágya, ìndì dóro.

¹³ Dì t̀̀tátrítrí kùlì adrélépi dóro nda 'o tsì ma dràlè dhi nì? T̀̀adzí ko! Be ró dhi, t̀̀kònzì 'o ma dràlè tà adrélépi dóro nda sè dhi nì, à kòniró

ngalè tàkonzì ni tàndi àdho 'i ya dhi, ìndì tàkonzì nda kàtsáró kònzì lavulé tatrírí kúlí sè be dhi bvó.

Ru pfuma tàkonzì be dhi

¹⁴ Mà nì tàle dhi, tatrírí kúlí tà Tirí Lólo àdhya 'i dhi be. Di, ma mána móndí bvó àdhya 'i, ìndì à lagí ma adrélé màràbà ro tàkonzì dré.

¹⁵ Tàko ko, tà má dré adrélé 'òle dhi i, má nì má adré 'òá àdho tà sè ya dhi ko. Angyá ko, má adré tà má dré adrélé lèle 'òle dhi ki 'o kòdhya ko. Be ró dhi, má adré mána tà má dré gàle gàgà dhi ki 'o kòdhya.

¹⁶ Di má kàdré tà má dré adrélé lèle 'òle ko dhi ki 'o dhi, má adré ka'íá tàle dhi, tatrírí kúlí dóro káyà dhi.

¹⁷ Di má adré kisúá dhi, má adré tà nda ki 'o ma ko. Be ró dhi, tàkonzì adrélépi má léna dhi adré 'òá nì.

¹⁸ Má nì tàle dhi, tà dóro má léna yókódhó dhi be. Kòdhi adré tàá dhi, tà dóro áma rúbhá tàkonzì àdhya na dhi yókódhó. Tàko ko, ma lovó ìbe tò adrézó tà dóro 'o. Di, má kitswá mána tà nda ki 'o bwá ko.

¹⁹ Angyá ko, má adré tà dóro má dré adrélé lèle 'òle dhi ki 'o kòdhya ko. Be ró dhi, má adré mána tà kònzì má dré adrélé lèle 'òle ko dhi ki 'o kòdhya.

²⁰ Di má kàdré tà má dré adrélé lèle 'òle ko dhi ki 'o dhi, má adré 'òá ma ko. Be ró dhi, tàkonzì adrélépi má léna dhi adré 'òá nì.

²¹ Di má adré tatrírí kúlí kòndhi ni kisú adrérà'a tà 'o má léna: Tágba má kàdré tà dóro le 'òle yà dhi, má adré ngbà 'í tà kònzì 'o kòdhya.

²² Tàko ko, áma togó na dhi, má adré lenzélé tatrírí kúlí Giká àdhya ni tà sè.

²³ Di, má adré mána tatrírí kúlí àzya kisú adrérà'a tà 'o áma rúbhá na, adrézó ru pfu tatrírí kúlí má dré ka'íle áma tà kisúkisù na dhi be. Tatrírí kúlí àzya nda adré áma 'i bhàle tatrírí kúlí tàkonzì àdhya adrélépi tà 'o áma rúbhá na dhi ni r̃nyí zàle.

²⁴ Adho kizà 'i má dré kònzì nì! Adhi ni kitswá áma apá rúbhá adrélépi áma dri lile dràdrà kisú kòndhi lésè dhi nì?

²⁵ Má adré àwoyà fe Giká dré áma ki Mírì Yésu Krísto sè!

Di ásà dhi, áma tà kisúkisù na dhi, ma màràbà Giká nì tatrírí kúlí àdhya 'i. Di, áma rúbhá tàkonzì àdhya na dhi, ma mána màràbà tàkonzì nì tatrírí kúlí àdhya 'i.

8

Atsima Tirí Lólo ni r̃nyí sè dhi

¹ Di nyànómvá dhi, tà adrézó tà bha mónnyá adrèbhá Yésu Krísto na dhi i dri dhi véle yókódhó.

² Tàko ko, tatrírí kúlí Tirí Lólo adrélépi lídrì fe Yésu Krísto na dhi àdhya atrì áma tatrírí kúlí tàkonzì àdhya ìndì dràdrà àdhya lésè dre.

³ Angyá ko, tatrírí kúlí Mósè àdhya kitswá tá áma ki tidrí bwá ko, lovó kònzì rúbhá àdhya dré tà tatrírí kúlí nda ni 'òle atsalé r̃nyí áko dhi sè. Di, Giká 'o tá ìna tà áma ki tidrízó dhi nì. Amù áyi tàndi ni Mvá alile rúbhá tàkonzì àdhya ni do àmakya tíni, kòfèró i dràle tàkonzì ni tà sè. Di ásà dhi, Giká bhà tà tàkonzì adrélépi tá tà 'o móndí ki rúbhá na nda dri, r̃nyí ni nì 'òzo akilé.

⁴ 'O tà nda kònini kitswálé tà gyǎgya tǎtrírí kúlí dré adrélé tàle dhi ì kò'oró ru kitswálé títi àma adrébhá atsilé lovó kònzi rúbhá àdhya na ko, di, adrébhá atsilé Tírí Lólo ni rinyí sè dhi ì léna.

⁵ Tàko ko, móndyá adrébhá atsilé lovó kònzi rúbhá àdhya na dhi ì adré ngbà 'í tà lovó kònzi nda dré adrélé lèle dhi ki kisú 'òle kòdhya. Di, móndyá adrébhá atsilé Tírí Lólo ni rinyí sè dhi ì adré àyikya tà Tírí nda dré adrélé lèle dhi ki kisú 'òle kòdhya.

⁶ Angyá ko, adrélé lovó kònzi rúbhá àdhya ni tà kisú dhi adré dhyá ki dri lile dràdrà kisú. Di, adrélé Tírí ni tà kisú dhi adré ina dhyá ki dri lile lídrì kisú, tà kìdrìkìdri be kòdhya.

⁷ Móndyá adrébhá lovó kònzi rúbhá àdhya ni tà kisú dhi i, kàribhá Gíká àdhya 'i. Ayi nda ì adré àyi ki bha Gíká ni tǎtrírí kúlí ni rinyí zàle ko. I kitswá kpà 'òá kònini bwá ko.

⁸ Ayi adrébhá lovó kònzi rúbhá àdhya ni rinyí zàle nda ì kitswá kpà Gíká ni togó 'o kinilé bwá ko.

⁹ Di, àmi ró dhi, àmi lovó kònzi rúbhá àdhya ni rinyí zàle ko. Be ró dhi, àmi àmikya Tírí Lólo ni rinyí zàle, Tírí Gíká àdhya nda kàdré adrélé àmi léna bàti dhi. Dhya àlo kàdré Tírí Kristo àdhya íbe í léna ko dhi, akódhi nda móndí Kristo àdhya 'i ko.

¹⁰ Di Kristo kàdré àmi léna dhi, tágba àmi ki rúbhá dré adrézó lile dràdrà kisú tàkonzì ni tà sè dhi, àmi lídrì íbe Kristo ni Tírí na, Gíká dré àmi ki bhàle gyǎgya í milésè dhi sè.

¹¹ Di Gíká Yésu ni tingálépi dràdrà lésè dhi ni Tírí kàdré adrélé àmi léna dhi, Gíká Kristo ni tingálépi dràdrà lésè nda ni kókpà lídrì fe àmi ki rúbhá adrébhá dràle dràdrà dhi ì dré, àyi Tírí adrélépi àmi léna nda ni rinyí sè.

¹² Di àma adrúpi i, àma màri íbe bàti. Di, màri nda, tà adrézó atsilé lovó kònzi rúbhá àdhya na dhi 'i ko.

¹³ Tàko ko, mì kàdré atsilé lovó kònzi rúbhá àdhya na dhi, mì ni dràdrà. Di, mì kàdré àmikya àmi ki tàkonzì ki 'o dràle Tírí ni rinyí sè dhi, mì ni adré lídrì íbe.

¹⁴ Móndyá títi Gíká ni Tírí dré adrélé tidrìle dhi i, Gíká ni ànzi 'i.

¹⁵ Tàko ko, Tírí mì dré kisulé nda bhà àmi gòle adrélé màrábà ro ko, ìndì adrélé tiri ró ko. Be ró dhi, Tírí mì dré kisulé nda bhà ina àmi adrélé Gíká ni ànzi ì ró. Tírí nda sè dhi, mà adré liyilé Gíká rú adrézó tǎá dhi: «Ábbà! Tátá!»

¹⁶ Tírí nda ni tàndi adré tadhá àma léna dhi, àma Gíká ni ànzi 'i káyá dhi ni.

¹⁷ Di mà kàdré Gíká ni ànzi 'i dhi, mà ni tà dré lazilé àyi ànzi ì dré dhi ni kisú tàyilé ro. Mà ni tà nda ni kisú tímání Kristo be, mà kàdré kizà ka'í nyàle tímání akódhi be dhi. Tàko ko, mà kàdré kizà ka'í nyàle tímání Kristo be dhi, mà ni kókpà mìlanzìlanzì kisú tímání ába.

Mìlanzìlanzì adrélépi alìle dhi

¹⁸ Di mà adré kisúá dhi, kizà mà dré adrélé nyàle nyànomvá dhi ì kitswá àyikya mìlanzìlanzì Gíká dré dra tadhálé àma dré dhi sè ko.

¹⁹ Tàko ko, ngá títi Gíká dré bhàle dhi ì adré lókyá dré dra àyi ànzi ki 'òzo apfòle dhi ni leté lovó sè.

20 Angyá ko, Giká bhà ngá títi í dré tá bhàle nda i adréle tá tako ni rinyi zále, tágba ngá nda ì dré tá lèzoá kàdré kònini ko dhi. Di, Giká lè tá ina tà nda kàdré kònini. Tágba kònini dhi, à adré mĩ bha Giká véna,

21 akódhi kàtriró ngá nda i àyi ki nwanwà ni rinyi lèsè, ì kàdréro ngá trile milanžilanž ro Giká ni ànzi kya tĩni dhi i ró.

22 Di mà nĩ tàle dhi, ngá títi Giká dré bhàle nda ì adré tongolé, adrézó kizà nya ngóro tókó adrélepi 'òle tile dhi àdhya tĩni, atsálé nyànomvá kònidhi dhi be.

23 Di, ngbà 'í ngá nda 'i ko, àma adrébhá Tirí Lólo íbe ngóro ngádrĩ Giká dré afèle dhi ró dhi i, mà adré kókpà tongolé àma léna, adrézó kitú Giká dré dra àma ki tadházó àyi ànzi i ró dhi ni letè lovó sè. Kítú nda tú dhi, Giká ni àma ki apá àma ki rúbhá íbe títi.

24 Mà dré adréle mĩ bha Giká véna kònini dhi sè dhi, akódhi tidrí àma dre. Di, à kàdré mĩ bha ngá adréle nòle mĩ sè dhi ni tà sè dhi, kòdhi mĩ bhàma 'i bàti ko. Adhi adré mĩ bha ngá í dré kisulé dre dhi ni tà sè dhi nì?

25 Di, mà kàdré mĩ bha tà mà dré rè kisulé ko dhi sè dhi, mà adré letéà togó vwàvwà sè.

26 Kókpà kòdhi tĩni, Tirí Lólo adré àma ki ledé àma ki tà yàya sè. Tako ko, mà nĩ tà zile Giká tí ngóro dré kitswálé dhi tĩni ko. Di, Tirí nda ni tàndi adré ina tà zi Giká tí àma dré, adrézó tongolé tongotongo kitswázó tà ni nĩ ta kúlí sè bwà ko dhi i sè.

27 Di Giká adrélepi àma ki togó ki tabhĩ dhi, nĩ tà Tirí nda dré adréle lèle zile í tí dhi i be. Tako ko, Tirí nda adré tà zi Giká tí akódhi ni mónyá lólo i dré, ngóro Giká dré adréle lèle dhi tĩni.

28 Mà nĩ kpà tàle dhi, Giká adré tà títi dhi ki 'o ru amú adréle dóro mónyá títi adrébhá àyi le, dré azilé ngóro í dré kisule 'òle dridri dhi tĩni dhi i dré dhi be.

29 Tako ko, mónyá Giká dré tá nile dridri mónyá ina ró dhi i, akódhi zì tá kpà àyi kitswálé atsálé ngóro àyi Mvágó tĩni, akódhi nda kàdréro Mvágó ró àyi adrúpi zyandre dhi i kòfalé be dhi bvó.

30 Di àyi Giká dré tá zile dridri nda i, azí kókpà àyi. Ayi akódhi dré tá azilé nda i, bhà kókpà àyi gyàgya í mĩlèsè. Ayi akódhi dré tá bhàle gyàgya í mĩlèsè nda i, 'o kókpà àyi milanžilanž kisu.

Giká ni lèle kàdrĩ àma vélé Yésu Krísto na dhi

31 Di tà nda kòdhi i sè dhi, mà nĩ go táá ngĩni? Giká kàdré àma dré dhi, àdhi ni kitswá ru pfu àma íbe dhi nì?

32 Tako ko, akódhi apá àyi tàndi ni Mvá dràdrà lèsè ko. Be ró dhi, fè ina akódhi nda dràle àma títi dhi ki tà sè. Kò'o kònini 'í dhi, a ni kókpà tà títi dhi ki afè àma dré àyi togó tani sè, ngóro dré àyi Mvá ni afèle àma dré dhi tĩni.

33 Adhi ni kitswá mónyá Giká dré zile dhi ki asíkĩ dhi nì? Giká adré àyi nda ki bha gyàgya í mĩlèsè dhi nì!

34 Adhi ni di kitswá tà bha àyi nda i dri dhi nì? Yésu Krísto drà àma ki tà sè nì! Lavulé dhi, akódhi nga dràdrà 'àsè gò, dré adrézó Giká ni dríágó lèsè, adréle tà zi tíá àma dré!

35 Adhi ni di kitswá àma ki kòfalé lanzi lèle Krísto àdhya be dhi nì? Kizà 'i yà, tà kòkòròko 'i yà, mĩ pfpfò 'i yà, tàbirí 'i yà, adréle bvóllí ro dhi 'i

yà, adrélé ànyi dràdrà mìle dhi 'i yà, kó ngalè dràdrà 'i yà dhi ni kitswá tsì 'óá dhi nì?

³⁶ Ngóró Giká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tìni:

«Ámi tà sè dhi, àma ànyi dràdrà mìle lókyá títí i sè.

A adrè àma ki no ngóró kábilígyà adrélé 'òle tililé dhi i tìni.»*

³⁷ Dì, tà nda kòdhi títí dhi i sè dhi, àma àmakya móndí tà lavúbhá lavúlavú Krísto àma ki lèlepi dhi sè dhi 'i.

³⁸ Tàko ko, má adrè ka'íá bàti tàle dhi, tà àlo kitswá àma ki kòfalé lanzí lèle Giká àdhyà be bwà ko, kàdré gba dràdrà 'i yà, lídrì 'i yà, ángéló i 'i yà, tírì kònzì ópí kàdrì ro ìndì rìnyi ró dhi i 'i yà, lókyá ándrò kòndhi 'i yà, lókyá adrélépi alìle dhi 'i yà,

³⁹ rìnyí kurú na dhi 'i yà, kó ngalè rìnyí bvò àndúna dhi 'i yà dhi. Bàti, ngá títí Giká dré bhàle dhi ki àlo kitswá ína àma ki kòfalé lanzí lèle Giká dré tadhále àma dré àma ki Mírì Yésu Krísto na dhi be bwà ko.

9

Giká i mónyá dré zìle dhi íbe dhi

¹ Má adrè tà bàti ta Krísto na. Má adrè kinzò ta ko. Tírì Lólo adrélépi àma togó na dhi adrè tadhá dhi, tà má dré adrélé tàle kòndhi, tà bàti 'i:

²⁻³ Ama togó adrè kizà nya, adrézó kpà lanzìle àma sùrú, Yúdà ànzì ki tà sè landè àko ró. Má mìlèsè dhi, dóro ni tá àma tàndi ni tatrílé gò, àma ki kòfalé lanzíto Krísto be dhi, àma sùrú nda i kòkitswá tá adrélé àsà dhi.

⁴ Angyá ko, àyi nda i Ìsèrèlè ànzì 'i. Giká bhà tá àyi adrélé àyi ànzì i ró gò, àyi mìlanzilanzì tadházó àyi dré. Bhà tá tà twátwa ru yìzo àyi íbe dhi i. Fè tá kpà àyi dré àyi tatrítrí kúlí, túmání tà adrézó àyi lindrì bha dhi íbe, ìndì àyi lazikúlí íbe.

⁵ Àyi ki tábhí i Abàràrà 'i, Ísákà 'i, ìndì Yàkòbhò 'i. Kòdhi íbe dhi, Krísto ni tàndi apfò tá móndí ro àyi ki sùrú lèsè. Krísto nda, Giká adrélépi tà títí dhi i drìle, ìndì kitswálepí rúku sè kóná vèsè kólyá dhi 'i! Kàdré kònzì!

⁶ Kòdhi adrè lèá ko tàle dhi, Giká 'o tà í dré tá lazilé àyi ki tà sè dhi ko dhi. Tàko ko, mónyá títí angábhá Ìsèrèlè ni sùrú lèsè dhi i, Ìsèrèlè ànzì 'i bàti ko.

⁷ Kókpa kòdhi tìni, mónyá títí angábhá Abàràrà ni sùrú lèsè dhi i, akódhi ni ànzì 'i bàti ko. Be ró dhi, Giká tà tá Abàràrà dré dhi: «À ni ngbà 'í Ísákà ni ànzì ki zì àmi ànzì i ró dhi kòdhyà.»*

⁸ Kòdhi adrè tàá dhi, ànzì tilè rúbhá sè dhi i Giká ni ànzì 'i ko. Be ró dhi, Giká adrè ngbà 'í ànzì tilè àyi lazikúlí sè dhi ki no àyi ànzì i ró dhi kòdhyà.

⁹ Tàko ko, Giká lazí tà tà nda kúlí kòni i sè: «Lókyá kòkitswá dre dhi, má ni agò gò, Sàrà dré mváagó tìzo.»†

¹⁰ Ngbà 'í kòdhi ko, ànzìagò rì Rèbékà dré tilè dhi ki atá tá agò àlo, àma ki tábhí Ísákà 'i.

¹¹⁻¹² Dì, ànzìmvá nda ki tirà ko, ìndì i dré rè tà dóro 'i yà, kó ngalè tà kònzì 'i yà dhi ki 'orà ko dhi 'á dhi, Giká tà tá ína Rèbékà dré dhi: «Mvá kàyo ni tà 'o mvá tùgu dré akódhi ni màràbà tìni.»‡ Kòdhi adrè tadhá dhi, Giká adrè móndí ki zì ngóro dré kisùle 'òle drìdrì dhi tìni. Akódhi ni tàndi

* 8:36 8:36 A kòno Longó i 44:23. * 9:7 9:7 A kòno Kìdhoma 21:12. † 9:9 9:9 A kòno Kìdhoma 18:10. ‡ 9:11-12 9:11-12 A kòno Kìdhoma 25:23.

dhya adrélépi móndí ki azí dhi 'i. Di, adré àyi ki azí tà dóro ì dré adrélé 'òle dhi ki tà sè ko.

¹³ Ngóro Gíká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tíni: «Má lè Yàkóbhò kòdhyà. Di, má gà mána Esáwù rè.»[§]

¹⁴ Di mà ni gò tàà ngíni? Gíká tsì gyàgya ko? Tàdzi ko!

¹⁵ Tàko ko, akódhi tà Mósè dré dhi: «Má ni dhyà ángùdhi má dré adrézó kizà ni ni le bhàle dhi ni kizà bha. Má ni kpà áma togó dóro tadhá dhyà ángùdhi má dré adrézó leà tadhálé drá dhi dré.»*

¹⁶ Di ásà dhi, tà kàdrì dhi, tà móndí ì dré adrélé lèle 'òle dhi 'i ko, ìndì tà ì dré adrélé 'òle àyi ki rìnyí sè dhi 'i ko. Tà kàdrì lavulé dhi, ngbà 'í Gíká ni togó dóro dré adrélé tadhálé dhyà ángùdhi dré adrézó leà tadhálé drá dhi dré dhi 'i.

¹⁷ Tàko ko, Gíká ni Kúlí adré tàà Fàráwò, ópí kàdrì Ezèpétò àdhyà ni tà sè dhi: «Má bhà mi ópí kàdrì ro tà kòdhi sè, má kòtadháro áma rìnyí mí rú, à kòbhàro áma rú kùle bvò wáyi 'àsè be dhi bvò.»[†]

¹⁸ Di ásà dhi, Gíká adré dhyà ángùdhi dré adrézó kizà ni ni le bhàle dhi ni kizà bha. Adré kpà dhyà ángùdhi dré adrézó togó ni ni le 'òle tombálé dhi ni togó 'o tombálé.

Gíká ni kombà ĩ akódhi ni togó tani be dhi

¹⁹ Di àruka ni, àmi ki àlo ni kitswá liziá má tí dhi: «Kàdré di kònìni dhi, Gíká adré tà bha móndí ĩ dri àdho tà sè? Tàko ko, àdhi ni kitswá ligilé tà dré adrélé lèle 'òle dhi ìbe dhi nì?»

²⁰ Di, mi móndí ro ni, mi tá àdhi 'i, adrélé tà kayí Gíká tí ni? Ngá ledélé dhi adré tsì liziá dhyà àyi ledélépi dhi tí dhi: «Mí ledé ma làsú be kònìni àdho tà sè» ya dhi?[‡]

²¹ Dhyà adrélépi lìdrì ru dhi tsì rìnyí ìbe adrézó lìdrì nda ki ru ngóro dré adrélé lèle dhi tíni ko? Akódhi kitswá tsì kìnì àlo sè lìdrì àlo ru tà kàdrì 'òzo ásà, gòzo lìdrì àzya ru tà tàko 'òzo ásà dhi ko?

²² Kókpà kòdhi tíni, Gíká lè tá àyi kombà tadhálé, àyi rìnyí 'òzo móndyá títi dhi ĩ dré nòle. Di, mvò tá ìna móndyá ĩ dré tá bhàle kitswálé lile dràdrà kisé dhi ki tà àyi togó vwàvwà sè,

²³ kitswázó àyi m̀lanzilanzì kàdrì dhi ni tadhá móndyá ĩ dré tá bhàle kitswálé àyi m̀lanzilanzì kisé àyi togó dóro sè dhi ĩ dré.

²⁴ Ama kókpà móndyá dré azilé nda ĩ kòfalé be. Di, akódhi azí àma ngbà 'í Yúdà ànzi ĩ kòfalésè ko. Azí kókpà àma móndyá sùrú twá ro dhi ĩ kòfalésè.

²⁵ Ngóro dré adrélé tàle búkù Oséyà àdhyà na dhi tíni:

«Má ni móndyá adrébhá tá mána ró ko dhi ki zi móndyá mána ĩ ró.

Má ni sùrú má dré tá lèle ko dhi ni zi sùrú má dré lèle tò dhi ró.»[§]

²⁶ Ará tá tàzoà àyi dré dhi <Ami móndyá mána 'i ko> dhi 'á dhi,

à ni àyi ki zi Gíká lìdrì ro dhi ni ànzi ĩ ró.»*

²⁷ Di, Isèrèlè ànzi ki tà sè dhi, pròfètà Esáyà yo tá kúlí tàzoà dhi:

«Tágba Isèrèlè ànzi ì dré lizózó ngóro síníyí yìandre m̀ile dhi tíni dhi, ngbà 'í àyi ki àmbí ki adrí nì.

[§] 9:13 9:13 A kònò Málákí 1:2-3. * 9:15 9:15 A kònò P̀fòma 33:19. † 9:17 9:17 A kònò P̀fòma 9:16. ‡ 9:20 9:20 A kònò Esáyà 29:16; 45:9. § 9:25 9:25 A kònò Oséyà 2:25. * 9:26 9:26 A kònò Oséyà 2:1.

28 Tàko ko, Mírì ni kúlí í dré lazilé bvò kònàndhi ni tà dri dhi ni 'o mbèlè kitswálé títi.»†

29 Ngóro Esáyá dré tá longólé drìdrì dhi tíni:

«Mírì rinyí liyí ro dhi kòtayí tá ànzi kì àmbí àma dré ko dhi, kòndò àma kì tà atsa tá ngóro mónnyá Sòdómà i lèsè Gòmórà be dhi kya tíni dre.»‡

Isèrèlè ànzi ì ka'í ko

30 Di mà ni go tàá ngíni? Mónnyá sùrú twá ro adrèbhá tá àyi kì nda bhàle gyágya Gíká m̀lèsè ko dhi, ì atsa àyikya gyágya akódhi m̀lèsè àyi kì tà ka'íka'í sè.

31 Di, Isèrèlè ànzi adrèbhá tá àyi kì nda bhàle gyágya Gíká m̀lèsè tatrítrí kúlí sè dhi, ì atsa àyikya gyágya akódhi m̀lèsè ko.

32 Adho tà sè? Tàko ko, ì ndà láti atszó gyágya akódhi m̀lèsè àyi kì tà ka'íka'í sè ko. Be ró dhi, ì ndà àyikya láti atszó gyágya tà dóro ì dré 'òle dhi ì sè. Di ása dhi, ì tisi àyi kì pá kírà adrélépi móndí kì tokpó ledhélé dhi rú.

33 Ngóro Gíká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tíni:

«Mì nò rè ká! Má bhà Siyónà na kírà adrélépi móndí kì tokpó dhi, kírà adrélépi móndí kì 'o ledhélé dhi.

Di dhya ángùdhi adrélépi kírà nda ni ka'í dhi,

kitswá tàdzí adrélé kanyò ro ko.»§

10

1 Ama adrúpi ì, má adrè Gíká ni ti lízi togó wáyi sè, adrézó ngòle akódhi rú Isèrèlè ànzi kì tà sè, akódhi kòtidrírò àyi be dhi bvò.

2 Tàko ko, má kitswá tàá àyi nda kì tà sè dhi, àyi kì togó àtsi ró Gíká ni tà sè bàti. Di, àyi kì togó àtsi ró nda adrè ìna àyi totó tà bàti nìma dri ko.

3 Angyá ko, ì ni láti Gíká dré adrézó móndí kì bha gyágya í kandrà dhi ko. Í ka'í kpà Gíká ni láti nda ni lebèle ko. Be ró dhi, ì ndà àyikya àyi kì tàndi kì láti atszó gyágya Gíká kandrà dhi kòdhya.

4 Di, Krísto 'o ìna tà Gíká dré tatrítrí kúlí fèzo ása dhi kitswálé títi, kitswálé mónnyá títi adrèbhá àyi ka'í dhi ì kàtsáro gyágya Gíká kandrà be dhi bvò.

Tà adrézó móndí kì tidrí àyi kì tà ka'íka'í sè dhi

5 Kàdré atsama gyágya tatrítrí kúlí 'òma sè dhi ni tà sè dhi, Mósè tisi tá kònini: «Dhya adrélépi tà títi tatrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi kì 'o dhi ni adrí tà nda ì sè.»*

6 Di, kàdré ìna atsama gyágya Gíká kandrà tà ka'íka'í sè dhi ni tà sè dhi, Gíká ni Kúlí adrè tàá kònini: «Mí kòtà ámi togó na dhi, àdhi ni mba bhù na nà ya dhi ko.»† (Kòdhi adrè tàá dhi, àdhi ni mba Krísto ni 'o asilé bvò dri dhi ni.)

7 «Mí kòtà kpà dhi, àdhi ni si bvò àndúna nì ya dhi ko.»‡ (Kòdhi adrè tàá dhi, àdhi ni si Krísto ni tingá dràdrà lèsè dhi ni.)

† 9:28 9:28 A kòndò Esáyá 10:22-23. ‡ 9:29 9:29 A kòndò Esáyá 1:9. § 9:33 9:33 A kòndò Esáyá

8:14-15; 28:16. * 10:5 10:5 A kòndò Lèvitikè 18:5. † 10:6 10:6 A kòndò Dùtèrònómè 30:13. ‡ 10:7 10:7 A kòndò Dùtèrònómè 30:13.

8 Di, Gĩká ni Kúlı́ adré ına tǎá dhi: «Kúlı́ ànyì mí làga. Kúlı́ nda mí tí ìndì ámi togó na.»[§] Kúlı́ nda kúlı́ tǎ ka'ĩka'ĩ àdhyà mà dré adrélé longólé kòndhì 'i:

9 Mí kòtǎ ámi ti sè dhi, Yésu Mírĩ 'i gò, mí dré ka'izoá ámi togó na tǎle dhi, Gĩká tĩngá akódhì drǎdrǎ lésè dhi, mí ni adrí.

10 Tǎko ko, à adré Yésu ni ka'ĩ togó sè gò, Gĩká dré adrézó dhyá ki bha gyǎgya ĩ kandrá. A adré kpà tǎá ti sè dhi, Yésu Mírĩ 'i gò, Gĩká dré adrézó dhyá ki tidrí.

11 Ngóró Gĩká ni Kúlı́ dré adrélé tǎle dhi tĩni: «Dhya ángùdhi adrélépi akódhì ni ka'ĩ dhi kitswǎ tǎdzí adrélé kanyò ro ko.»*

12 Angyá ko, Yúdà ànzi ĩ mǎndyá súrú twá ro dhi ĩbe dhi ĩ twátwa ko. Mírĩ àlo kwákwá dhi àyi títí nda ki Mírĩ 'i. Akódhì nda adré tǎ tani fe gǎle mǎndyá títí adrébhá liyílé ĩ rú dhi ĩ léná.

13 Tǎko ko, Gĩká ni Kúlı́ adré tǎá dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi liyílé Mírĩ rú dhi ni adrí.»†

14 Di, ĩ ni kitswǎ liyílé Mírĩ rú ngĩni, ĩ kòka'ĩ rè akódhì ko dhi? ĩ ni kitswǎ kpà akódhì ni ka'ĩ ngĩni, ĩ kòyi rè akódhì ni tǎ ko dhi? ĩ ni kitswǎ kpà akódhì ni tǎ yi ngĩni, mǎndí àruka ĩ kòlongó rè akódhì ni rúbí àyi dré ko dhi?

15 Ayi nda ki kitswǎ kpà akódhì ni rúbí longó ngĩni, à kòmù rè àyi rúbí nda ni longó ko dhi? Ngóró Gĩká ni Kúlı́ dré adrélé tǎle dhi tĩni: «Mí nò rè ngalé dhya adrébhá alilè rúbí tani longó dhi ki pá avé tò ngĩni ya dhi ká!»‡

16 Di, Ìsèrèlè ànzi Rúbí Tani yibhá dhi ĩ kòfalé dhi, àyi títí dhi ĩ ka'ĩ àyikya Rúbí nda ko. Tǎko ko, prǒfétá Esáyà tǎ dhi: «Mírĩ, àdhi ka'ĩ rúbí mà dré longólé dhi nì?»[§]

17 Di ásà dhi, à adré rúbí nda ni ka'ĩ, rúbí nda ni yĩma sè. A adré kpà rúbí nda ni yi, Krísto ni kúlı́ longoma sè.

18 Má adré di lizíá dhi: Ìsèrèlè ànzi ĩ yi tsì rúbí nda ko? Kònni ko, ĩ yi 'i. Ngóró Gĩká ni Kúlı́ dré adrélé tǎle dhi tĩni: «Mǎndí ki kúlı́ la'ú bvò wǎyi 'ásè.

Ayi ki kúlı́ tsa byá bvò ni kùdù na.»*

19 Di, má adré gòle lizíá dhi: Ìsèrèlè ànzi nda ĩ nǐ tsì rúbí nda ni àndu ko? ĩ nǐ 'i. Drǐdrǐ dhi, Mósè longó tá Gĩká ni kúlı́ kònni:

«Má ni àmi ki 'o lovó kònze bha súrú adrébhá bàti ró ko dhi ĩ rú. Má ni àmi ki togó 'o aswǎlé súrú twá adrébhá tǎ nĩnĩ àko dhi ĩ rú.»†

20 Kòdhi ĩbe dhi, Esáyà longó tá Gĩká ni kúlı́ tĩrĩ àko kònni:

«Má tayí ma mǎndyá adrébhá tá áma nda ko dhi ĩ dré kisúlé.

Má tadhá ma mǎndyá adrébhá tá tǎ zi má tí ko dhi ĩ dré.»‡

21 Di, kǎdré ına Ìsèrèlè ànzi ki tǎ sè dhi, Esáyà tǎ kpà dhi:

«Kìdhólé drùbhì sè tsàle ìndró na dhi, má kǐdzì áma drígá mǎndyá adrébhá ligílé má rú, adrézó áma kúlı́ ga rè dhi ĩ véna.»[§]

§ 10:8 10:8 A kònd Dùtèrònómè 30:14. * 10:11 10:11 A kònd Esáyà 28:16. † 10:13 10:13 A kònd Yòwèlè 3:5. ‡ 10:15 10:15 A kònd Esáyà 52:7. § 10:16 10:16 A kònd Esáyà 53:1. * 10:18 10:18 A kònd Longó ĩ 19:5. † 10:19 10:19 A kònd Dùtèrònómè 32:21. ‡ 10:20 10:20 A kònd Esáyà 65:1. § 10:21 10:21 A kònd Esáyà 65:2.

11

Giká gà rẹ̀ Ìsèrèlẹ̀ ànzi i ko

1 Má adré di lizíá dhi: Giká gà ína áyi mónnyá i dre? Tàdží ko! Tàko ko, áma tàndi, ma Ìsèrèlẹ̀ mvá 'i. Má angá mána Abàráma ni sùrú lésè, indí Bènyàminà ni sùrú lésè.

2 Giká gà áyi mónnyá í dré tá zìlẹ̀ drídrí dhi i rẹ̀ ko. Mì nǐ tà Giká ni Kúlí dré adrélẹ̀ tàlẹ̀ prófétà Elíyà ni tà sẹ̀ dhi ko? Elíyà nda ngo tá Giká rú Ìsèrèlẹ̀ ànzi ki tà sẹ̀ kònini:

3 «Mírí, ì tufú ámi prófétà i todràlẹ̀ dre. Í awú kpà ámi àlètári i dre. Di tayí ngbà 'í ma kalóma. Í adré kpà láti nda áma pfúzo dràlẹ̀.»*

4 Di, Giká logó tá kúlí akódhi dré ngíni? Logó tá kònini: «Mì kalóma ko. Tàko ko, má líkí má dré àgo ngùlù-nzi-dri-rí áyi ki kórókó titíbhá Bálà kandrà ko dhi ì kòdhya.»†

5 Di ándrò kònidhi, tà nda kókpà kònini. Tayí rẹ̀ Ìsèrèlẹ̀ ànzi ki àmbi Giká dré zìlẹ̀ áyi togó tani sẹ̀ dhi i.

6 Di Giká kòzì áyi nda i áyi togó tani sẹ̀ 'í dhi, kòdhi adré tadhá dhi, zì áyi tà dóro ì dré 'òlẹ̀ dhi i sẹ̀ ko. Kàdré tá kònini ko dhi, kònò Giká ni togó tani ni tà adré tà dré adrélẹ̀ fẹ̀lẹ̀ àngyá dhi 'i ko.

7 Tà nda kòdhi ì adré táá dhi, tà Ìsèrèlẹ̀ ànzi ì dré adrélẹ̀ ndàlẹ̀ áyi ki togó wáyi sẹ̀ dhi, ì kisú ko. Ngbà 'í áyi Giká dré zìlẹ̀ dhi ì kisú tà nda àyi. Di, áyi ki àruka títi dhi ki togó atsá ína tòmbatóm̄ba.

8 Ngóro tísìlẹ̀ Giká ni Kúlí na dhi tìni:

«Giká 'o áyi ki tà kisúki sùrú atsálẹ̀ tìnimvá ro,

àyi ki mǐ dròzo, ì kàdréro ngá no ko gò,

àyi ki bíbhálẹ̀ tabhózó, ì kàdréro tà yi ko atsálẹ̀ ándrò kònidhi.»‡

9 Dàwídí tà kpà dhi:

«Lẹ̀ áyi ki gwányá ì kàtsá tà adrélẹ̀pi áyi ki 'o la'ìlẹ̀ bá sílẹ̀ dhi ró,

tà adrélẹ̀pi áyi ki 'o ledhélẹ̀ dhi ró,

indí tà adrézó tà ọ̀o áyi dri áyi ki tàkonzì sẹ̀ dhi ró.

10 Lẹ̀ áyi ki mǐ kàni, ì kàdréro ngá no ko,

indí áyi ki àmvò kàdré atrúlẹ̀ nyo.»§

11 Má adré di lizíá dhi: Ìsèrèlẹ̀ ànzi ì kòdhe kònini dhi, ì dhe kònini nyo? Tàdží ko! Be ró dhi, áyi ki tàkonzì ki tà sẹ̀ dhi, Giká nǐ ína láti mónnyá sùrú twá ro dhi i dré adrízó, kítswázó Ìsèrèlẹ̀ ànzi nda ki 'o lovó kònzi bha mónnyá sùrú twá ro nda i rú.

12 Di Ìsèrèlẹ̀ ànzi ki tàkonzì sẹ̀ dhi, Giká fẹ̀ tà tani gàlẹ̀ mónnyá títi bvò àdhya i dré. Ìsèrèlẹ̀ ànzi nda ki dhema sẹ̀ dhi, Giká fẹ̀ tà tani gàlẹ̀ mónnyá sùrú twá ro dhi i dré. Kàdré di kònini dhi, Ìsèrèlẹ̀ ànzi nda ki kòni dra agò Giká vélẹ̀ dhi, akódhi ni tà tani fe gàlẹ̀ áyi dré lavulé!

Mónnyá sùrú twá ro dhi ki tidrima

13 Àmi sùrú twá ro ni i, má adré nyànomvá tà ta àmi dré. Giká bhà ma adrélẹ̀ àpóstolò ro àmi, mónnyá sùrú twá ro dhi i véna. Má adré di áma àzì nda ni tà bha kuru.

* 11:3 11:3 A kònò 1 Opí i 19:10, 14. † 11:4 11:4 A kònò 1 Opí i 19:18. ‡ 11:8 11:8 A kònò Dütèrònómẹ̀ 29:3; Esáyà 6:10; 29:10. § 11:10 11:10 A kònò Longó i 69:23-24.

14 Aruka ni, àzi nda sè dhi, má ni kitswá áma tàndi ni sùrú ki 'o lovò kònzì bha àmi, mòndyá sùrú twá ro dhi i rú, kitswázó àyi ki àruka ki tidrí ásà dhi bvò.

15 Tàko ko, Isèrèlè ànzi nda ki gàma sè dhi, Gìkà 'o mòndyá àruka títi bvò àdhyà i ru amú tódhyá í be. Di kònì dra go Isèrèlè ànzi nda ki ka'í dhi, a ni lídrì fe àyi adrèbhá ngóro mómndí dràbhá dre dhi i tìni nda i dré!

16 Ngóro m̀ dré nìle be dhi tìni dhi, mápà ni kìgá adrélè fèle drìdrì Gìkà dré dhi kàdré lólo dhi, mápà wáyi nda kókpa lólo. Fa kómvo kàdré lólo dhi, fa nda ni kólá i kókpa lólo.

17 Isèrèlè ànzi i ngóro òlívè fa, Gìkà dré kólá ni ki àruka ki togázó dhi tìni. Àmi sùrú twá ro ni i, àmi ngóro òlívè fa twá apfòlepi mbì na, Gìkà dré kólá ni ki adózó 'òle tìle òlívè fa tàndi nda rú dhi tìni. Di nyànomvá dhi, m̀ adrè kpà òlívè fa nda ni sù adrélèpi apfòle kómvo ni lèsè dhi ni kisú.

18 Di, lè m̀ kàdré àmi ki afà, Gìkà dré àmi ki 'òle tìle kólá togálé nda ki àrà 'a dhi sè ko. Di, m̀ kàdré àmi ki afà dhi, lè m̀ kònì tàle dhi, m̀ adrè fa kómvo 'o ru totó dhi àmi ko. Be ró dhi, fa kómvo nda adrè ína àmi ki 'o ru totó dhi nì.

19 Aruka ni, m̀ ni táá dhi: «Gìkà togá kólá nda i, áma ki 'òzo tìle àyi ki àrà 'a dhi bvò.»

20 Kòdhi bàti. Di, Gìkà togá àyi nda i, ì dré tá adrélè tà ka'ika'í àko dhi sè. Àmi ró dhi, m̀ adrè àmikya àmi ki totó àmi ki tà ka'ika'í sè. M̀ kàdré di drìkàdrì ro tà nda sè ko. Be ró dhi, m̀ kàdrè àmikya tìri ró.

21 Tàko ko, Gìkà kòtogá Isèrèlè ànzi adrèbhá tá kólá tàndi ró nda i kònini dhi, m̀ kònò dóro, kòtogá kókpa àmi àyi tìni ko dhi bvò.

22 Di m̀ kisú rè Gìkà ni togó dóro ni tà, akódhi ni kombà be dhi ká. Akódhi adrè àyi kombà tadhá mómndyá ledhèbhá dhi i dré. Di, adrè ína àyi togó dóro tadhá àmi dré, m̀ kògò adrélè tròle akódhi ni togó dóro nda rú dhi. Di, m̀ kò'o kònini ko dhi, akódhi ni kókpa àmi ki togá ngóro kólá àruka nda i tìni.

23 Di Isèrèlè ànzi nda ì kàgò Gìkà véle akódhi ni ka'í dhi, a ni go àyi ki 'o tìle tódhyá òlívè fa nda rú. Angyá ko, akódhi rìnyí íbe kitswázó tà nda nì 'o.

24 Tàko ko, tágba m̀ dré angázó òlívè fa gá adrélèpi apfòle mbì na dhi lèsè dhi, Gìkà ga àmi gò, àmi ki 'òzo tìle òlívè fa í dré kidhíle nda rú. Di a ni kókpa kitswá kólá angábhá òlívè fa nda lèsè dhi ki 'o tìle tódhyá àyi ki tàndi ki fa nda rú.

Isèrèlè ànzi ki tidrima

25 Áma adrúpi i, má lè m̀ kònì Gìkà ni tà lùzu ró kònìdhi, m̀ kàdréró drìkàdrì ro ko dhi bvò: Isèrèlè ànzi ki togó atsá tòmbatòmbe, tsàle lókyá mómndyá títi Gìkà dré zìle sùrú twá i kòfalèsè dhi i dré dra alizo akódhi véle dhi 'á.

26 È àyi nda ì kàlì dre dhi, Gìkà ni Isèrèlè ànzi ki tidrí títi, ngóro tisile akódhi ni Kúlì na dhi tìni:

«Dhya dra mómndí ki apálèpi dhi ni apfò Siyónà lèsè gò, dré Yàkòbhò ni ànzi ki togó adzázó àyi ki ligima ni tà lèsè.

27 Di tà má dré dra bhàle ru yìzo àyi íbe dhi, kònìdhi 'i:

Má ni àyi ki tàkonzì ki tingá títi.»*

* 11:27 11:27 A kònò Esáyá 59:20-21; 27:9.

²⁸ Kàdré di Rúbí Tani ni tà sè dhi, Ìsèrèlè ànzì nda ì atsó nyànomvá Giká ni kàribhá ro, àmi sùrú twá ro dhi ki tà sè. Di, kàdré ìna àyi ki zìma ni tà sè dhi, àyi ngbú mónnyá Giká dré lèlè tò dhi 'i, tà dré tá lazilé àyi ki tábhí ì dré dhi ki tà sè.

²⁹ Tàko ko, kàdré tà tani Giká dré afèlè dhi ki tà sè, ìndì mónnyá dré azilé dhi ki tà sè dhi, akódhì kitswá tãdzí tà ì dré 'òlè nda ki ladzá ko.

³⁰ Ami atú ligíbhá Giká rú dhi ì, m̀ k̀isú nyànomvá akódhì ni togó dóro Ìsèrèlè ànzì ki ligìma ni tà sè dre.

³¹ Kókpa kòdhi t̀nì, àyi nda ì atsó nyànomvá móndí adrèbhá ligílé akódhì rú dhi ì ró, ì k̀òkisúró kókpa Giká ni togó dóro, m̀ dré akódhì ni togó dóro nda ni k̀isulè dre dhi sè.

³² Tàko ko, Giká tayí mónnyá títi dhi ì adrélé 'ìlè àyi ki ligìma ni tà sè, ì k̀òkitswáró àyi togó dóro tadhá àyi títi nda ì dré be dhi bvò.

Giká ni rú bhàma kùlè dhi

³³ Bàti, Giká ni tà làgì kyàkyà dhi kàdrì lavulè!

Akódhì ni tògyá ì tà ǹǹì ni be dhi ì kàdrì lavulè!

Adhi ni kitswá tàbvò dré adrélé tàlè dhi ki àndu ngì dhi ǹì?

Adhi ni kitswá látì dré adrézó tà 'o asá dhi ki àndu ni dhi ǹì?

³⁴ Ngóro Giká ni Kùlí dré adrélé tàlè dhi t̀nì:

«Àdhi ǹì tà Mírì dré adrélé k̀isulè dhi ǹì?

Adhi tà akódhì ni dr̀ì ǹì?»†

³⁵ Adhi fè ngá Giká dré,
kògòrò vùdr̀ì ni ni logó dhi ǹì?»‡

³⁶ Tàko ko, tà títi dhi ì angá akódhì vélèsè, ì adrè kpà adrélé akódhì sè, ìndì akódhì dré.

Milanzìlanzi kàdré akódhì dré kóná vèsè kólyá! Kàdré k̀òǹǹì.

12

Ama k̀ì fema mòbòmà ro Giká dré dhi

¹ Di asá dhi, àma adrúpi ì, má adrè àmi ki kodzó k̀òǹǹì: Giká dré àyi togó dóro tadhálè àmi dré dhi sè dhi, m̀ kàdré àmi ki rúbhá ki fe akódhì dré ngóro mòbòmà lólo lídr̀ì ro kitswábhá akódhì mìlèsè dhi ì ró. Kòdhi l̀isám̀bò bàti m̀ dré adrélé 'òlè akódhì ni rú sè dhi 'i.

² M̀ k̀òfè àmi adrélé ru su tà mónnyá bvò k̀òndì àdhyà ì dré adrélé 'òlè dhi ìbe ko. Be ró dhi, m̀ k̀òtayí àmi Giká dré adrélé ladzálé, dré adrélé àmi ki tà k̀isùk̀isù 'o atsalé t̀d̀hí ro dhi sè. M̀ k̀ò'o k̀òǹǹì dhi, m̀ ni di kitswá tà ki k̀òfalé ni lanzilé, adrézó tà Giká dré adrélé lèlè m̀ k̀ò'o dhi ki ka'ì 'òlè. Tà dré adrélé lèlè m̀ k̀ò'o nda kòdhi ì, tà dóro kitswábhá títi akódhì mìlèsè dhi 'i.

³ Giká ni togó tani bhàlè má rú dhi sè dhi, má adrè tàà àmi àlo àlo títi dhi ì dré dhi: M̀ kàdré àmi ki tà k̀isù tà kàdr̀ì ro ngóro dré kitswálé àmi sè ko dhi t̀nì ko. Be ró dhi, m̀ kàdré àmi ki tà k̀isù tògyá sè, ngóro Giká dré tà ka'ìka'ì fèlè àmi àlo àlo títi dhi ì dré dhi t̀nì.

⁴ Ama àlo àlo títi dhi ì rúbhá ìbe àlo. Di, rúbhá nda ìna k̀ìgá ìbe b̀ì, ìndì k̀ìgá nda ì adrè àzì twátwa dhi ki 'o.

⁵ Kókpa kòdhi t̀nì, àma zyandre dhi ì, mà amú ru atsalé rúbhá àlo ró Krísto na, ìndì àma títi dhi ì rúbhá àlo nda ni k̀ìgá 'i.

† 11:34 11:34 A k̀ònò Esáyà 40:13. ‡ 11:35 11:35 A k̀ònò Yòbò 41:3.

⁶ Ama àlo àlo títi dhi i, mà kisú rinyí twátwa dhi i, ngóro Giká dré áyi togó tani bhàle àma rú dhi t́ni. Dì dhya àlo kòkisú rinyí adrézó Giká ni kúlí longó profétà àdhya t́ni dhi, kàdré kúlí nda ni longó ngóro Giká dré tà ka'ika'í fèle drá dhi t́ni.

⁷ Dhya àya kòkisú ína rinyí adrézó tà 'o móndí i dré dhi, kàdré áyi fe adrélé tà nda ki 'o. Dhya àya kòkisú ína rinyí adrézó móndí ki tadhá dhi, kàdré áyi fe adrélé àyi nda ki tadhá.

⁸ Dhya àya kàdré ína móndí ki kodzó dhi, kàdré áyi fe adrélé àyi nda ki kodzó. Dhya àya kàdré ína ngá fe móndí i dré dhi, kàdré ngá nda ki fe togó dóro sè. Dhya àya kàdré ína móndí ki dri ko dhi, kàdré àyi nda ki dri ko togó wáyi sè. Dhya àya kàdré ína móndí ki kizà bha dhi, kàdré áyi nda ki kizà bha togó kání sè.

Lèle ni tà

⁹ Lè mì kàdré móndí ki le togó wáyi sè, túrúpfú àko. Mì kàdré tà kónzi ga, adrézó tròle tà dóro rú.

¹⁰ Mì kàdré ru le àmi kòfalèsè ngóro adrúpi i t́ni. Mì kàdré láti nda adrézó àmi ki adrúpi ki lindrì bha àmi kòfalèsè.

¹¹ Mì kàdré tà 'o togó wáyi sè, adrézó tòbvo ró ko. Be ró dhi, àmi ki togó kàdré ína àtsi ró adrézó tà 'o Mírì dré akódhi ni màràbà t́ni.

¹² Mì kàdré lenzélé, adrézó mì bha Giká véna. Mì kàdré togó tsi, mì dré adrèrà'a kizà nya dhi 'á. Mì kàdré àmi ki fe adrélé tà zi Giká tí landè àko ró.

¹³ Mì kàdré àmi ki ngá lanzí móndyá Giká àdhya adrèbhá lemerè ro dhi i dré. Mì kàdré móndí ki ka'í dòle àmi véna togó dóro sè.

¹⁴ Mì kàdré tà tani zi Giká tí móndyá adrèbhá àmi ki mì pfo dhi i dri. Ayíya, mì kàdré tà tani zi àyi nda i dri, mì kòtatrí àyi ko.

¹⁵ Mì kàdré lenzélé túmání móndyá adrèbhá lenzélé dhi íbe. Mì kàdré kpà àwó ngo túmání móndyá adrèbhá àwó ngo dhi íbe.

¹⁶ Mì kàdré àmi ki adrúpi ki tà kisù, adrézó ngá àlo ró àmi kòfalèsè. Mì kàdré drìkàdrì ro ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya ru su móndí tàko íbe. Mì kàdré kpà àmi ki no tògyabhá ro ko.

¹⁷ Mì kàdré tà kónzi logó tà kónzi 'òle àmi rú dhi tí ko. Mì kàdré tà adrèbhá dóro móndyá títi i mìlèsè dhi ki nda 'òle.

¹⁸ Kòkítswá dhi, tà títi mì dré adrélé 'òle dhi i sè dhi, mì kàdré tà kàdrìkàdrì líkí àmi kòfalé móndyá títi dhi íbe.

¹⁹ Ama arúpi má dré lèle tò ni i, dhya àlo kò'o tà kónzi àmi rú dhi, mì kòlogó tà kónzi nda ni vúdrì drá ko. Be ró dhi, mì kòtayí láti Giká dré adrézó áyi kombà tadhá. Tàko ko, Mírì adrè tàà áyi Kúlí na dhi: «Má ni móndí ki tà kónzi ki vúdrì logó àyi dré dhi ma. Má ni tà logó àyi dré tà ì dré 'òle dhi i tí dhi ma.»*

²⁰ Dì, ngóro Giká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi t́ni:

«Àmi kàribhá kàdré tàbirì íbe dhi, mí kàdré ngá fe akódhi dré nyàle.

Akódhi kàdré yí lovó íbe dhi, mí kàdré yí fe akódhi dré mvùle.

Tàko ko, mí kàdré 'òá kònini dhi, mí ni kanyò fe akódhi dré ngóro àtsíkèle dàle akódhi dri dhi t́ni.»†

* 12:19 12:19 A kònò Dùtèrònómè 32:35. † 12:20 12:20 A kònò Tògyakúlí 25:21-22.

21 Di mí kòtayí mì tà kònzi dré adrélé lavulé dhi ko. Be ró dhi, mí kàdré mína tà kònzi lavú tà dóro mí dré adrélé 'òle dhi i sè.

13

Ama ki bhàma mónnyá àma drìle dhi ki rìnyí zàle dhi

1 Adré leá dhi, móndí àlo àlo títi dhi ì kàdré àyi ki bha mónnyá àyi drìle dhi ki rìnyí zàle. Tàko ko, rìnyí adrézó òpì nya dhi angá ína Giká vélèsè. Akódhi bhà kpà mónnyá adrèbhá òpì nya nda i adrélé ópí ro dhi nì.

2 Asà dhi, dhya ángùdhi adrélépi ligilé ópí í drìle dhi rú dhi, adré ína ligilé tà Giká dré bhàle nì dhi rú. Di dhya adrélépi 'òá kònini dhi adré Giká ni tàbvó tàma asé àyi tàndi dri.

3 Tà bàti ró dhi, mónnyá adrèbhá tà dóro 'o dhi ì adré ópí àyi drìle dhi ki ro dhi àyi ko. Be ró dhi, mónnyá adrèbhá tà kònzi 'o dhi ì adré àyikya ópí àyi drìle dhi ki ro dhi àyi. Di mí kàdré ópí mí drìle dhi ni le ròle ko dhi, mí kàdré tà dóro 'o, akódhi kòbhàró àmi tà kuru be dhi bvó.

4 Tàko ko, akódhi nda Giká ni àzì 'òlepi 'i, kàdréro àmi 'o dóro be dhi bvó. Di, mí kàdré mína tà kònzi 'o dhi, lè mí kàdré ngá ro. Angyá ko, ópí nda rìnyí íbe adrézó tà ño móndí i dri. Akódhi Giká ni àzì 'òlepi 'i, kàdréro tà ño dhya adrélépi tà kònzi 'o dhi dri, adrézó Giká ni kombà tadhá drá be dhi bvó.

5 Adré di leá dhi, mì kàdré àmi ki bha mónnyá àmi drìle dhi ki rìnyí zàle. Di, mì kàdré ngbà 'í 'òá kònini, à kòñòró tà àmi dri ko dhi sè ko. Mì kàdré kòkpà 'òá kònini, àmi ki togó kàrókìró àmi ko dhi sè.

6 Tà nda sè dhi, lè mì kàdré kpà mèdáyì gi be. Tàko ko, mónnyá àmi drìle dhi i Giká ni àzì 'obhá, adrèbhá àyi ki fe adrélé àzì nda ni 'o dhi 'i.

7 Mì kàdré di dhya ángùdhi ni màri mì dré adrézó ába dhi ni logó akódhi dré. Màri nda kàdré mèdáyì gìma ni tà sè dhi, mì kàdré mèdáyì nda ni gi. Kàdré tákisì àzya gìma ni tà sè dhi, mì kàdré tákisì nda ni gi. Kàdré móndí ki ròma ni tà sè dhi, mì kàdré àyi nda ki ro. Kàdré móndí ki lindrì bhàma ni tà sè dhi, mì kàdré àyi nda ki lindrì bha.

Tà àzya tadhále lèle ni tà dri dhi

8 Lè mì kàdré dhya àlo ni màri íbe àmi rú ko, kàdré ngbà 'í màri adrézó ru le àmi kòfalésè dhi 'i ko dhi. Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi àyi àzya ni le dhi 'o tà títi tatrítrí kúlí dré adrélé tàle à kò'o dhi i dre.

9 Tòlì tatrítrí kúlí na dhi ì adré tàá dhi: «Mí kò'o múná tà ko, mí kòpfu móndí dràle ko, mí kòkugù ngá ko, ìndì mí kòbhà móndí ki ngá lovó ko.»* Di tòlì nda i tòlì àruka títi dhi íbe dhi ì adré ru kisú tà tòlì àlo kònìdhi dré adrélé tàle dhi ni ta kòdhya: «Mì kàdré àmi àzya ni le ngóro mí dré adrélé àmi tàndi ni le dhi tíni.»†

10 Dhya adrélépi àyi àzya ni le dhi kitswá ína tà kònzi 'o akódhi rú bwà ko. Di ásà dhi, dhya adrélépi àyi àzya ni le dhi adré tà títi tatrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi ki 'o kitswálé títi.

Adrema gànzi ró Krísto ni agòma ni tà sè dhi

11 Lè mì kàdré tà nda kòdhi ki 'o togó wáyi sè, mì dré lókyá ándrò kònìdhi ni nìle be dhi sè. Lókyá mì dré ngàzo ayí 'àsè dhi kitswá dre. Tàko ko, lókyá

* 13:9 13:9 A kònò Pfòma 20:13-17; Dùtèrònómè 5:17-21. † 13:9 13:9 A kònò Lèvitikè 19:18.

mà dré dra lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisúzó dhi atsa ànyi lavúlé lókyá mà dré kidhózó Yésu ni ka'i dhi rúsè dre.

¹² Ngá adré 'òle wàle, ìndì kítú adré 'òle apfòle. Adré di leá dhi, mà kòtingá àma rúsè tà adrélé 'òle tìnìmvá na dhi i, àdzú ngá ngádra àdhya ki tosozó àma rú kòdhya.

¹³ Mà kàdré atsilé ngádra 'ásè ngóro dré kitswálé dhi tìni. Di, mà kògò adrélé tatsilé gwányá wáyá ki tà 'obe, wá tsibe, ndòtò tà 'obe, tà swá 'obe, lawàbe, ìndì lovó kònzi bhabe mómí i rú dhi ko.

¹⁴ Be ró dhi, mì kàsó àmikya Mírì Yésu Krìsto àmi rú. Mì kòtayí kpà àmi adrélé kisúá ngalè mì ni lovó kònzi àmi ki rúbhá kya ki 'o ngíni ya dhi ko.

14

Ama ki adrúpi ki tàbvó tàma ko dhi

¹ Mì kàdré mómíyá adrébhá tà ka'ika'i íbe yàya dhi ki ka'i. Di, mì kàdré àmikya àyi nda ki ndrì tà ì dré adrélé nòle dóro yà, kó ngalè kònzi yà dhi i sè ko.

² Tàko ko, dhya àlo ni tà ka'ika'i sè dhi, adré ngá títi dhi ki ka'i nyàle. Di, dhya àzya tà ka'ika'i íbe yàya dhi adré ína ngbá 'í ngábi ki ka'i nyàle dhi kòdhya.

³ Adré di leá dhi, dhya adrélépi ngá títi dhi ki nya nda kàdré dhya adrélépi ngá àruka ki nya ko nda ni ayizè ko. Kókpa kòdhi tìni, dhya adrélépi ngá àruka ki nya ko nda kàdré tà bha dhya adrélépi ngá títi dhi ki nya nda dri ko. Angyá ko, Gíká ka'i akódhi nda dre.

⁴ Di, mì tá mína àdhi 'i, adrélé mómíyá àzya ni màrábà ni tàbvó ta ni? Màrábà nda kàdré áyi totó áyi tà ka'ika'i na yà, kó ngalè kàdré dhèle yà dhi, tà nda adré akódhi ni tàndi ni mírì ni no kòdhya. Tà bàti ró dhi, akódhi nda ni áyi totó tàtá. Tàko ko, Mírì rìnyí íbe kitswázó akódhi ni 'o adrélé áyi totó tàtá.

⁵ Aruka ni, dhya àlo adré kítú àlo dhi ni no kàdrì kítú àruka ki lavú. Di, dhya àzya adré ína kítú títi dhi ki no díri. Adré di leá dhi, mómíyá àlo àlo títi dhi ì kàdré tà ì dré adrélé nòle tà bàti ró dhi ki ka'i togó wáyi sè.

⁶ Dhya adrélépi kítú àlo dhi ni no kítú kàdrì ro dhi, adré 'òá kònìni kitswázó lindrì fe Mírì dré. Dhya adrélépi ngá títi dhi ki ka'i nyàle dhi, adré 'òá kònìni kitswázó lindrì fe Mírì dré. Angyá ko, adré àwoyá ta Gíká dré ngá nda ki tà sè. Dhya adrélépi ngá àruka ki ka'i nyàle ko dhi, adré kpà 'òá kònìni kitswázó lindrì fe Mírì dré. Adré kpà àwoyá ta Gíká dré ngá í dré adrélé nyàle dhi ki tà sè.

⁷ Tàko ko, àma àmakya lídrì íbe àma ki tàndi i dré ko. Mà adré kpà dràle àma ki tàndi i dré ko.

⁸ Mà kàdré lídrì íbe dhi, mà adré ába kitswázó lindrì fe Mírì dré. Mà kàdré kó dràle dhi, mà adré dràle kitswálé lindrì fe Mírì dré. Di mà kàdré lídrì íbe yà, kó ngalè mà kàdré dràle yà dhi, àma títi dhi i Mírì àdhya 'i.

⁹ Tà nda kòdhi sè dhi, Krìsto drà gò dré adrízó, í kàdréró mómíyá títi lindrì ro ìndì dràbhá dre dhi ki Mírì ro be dhi bvó.

¹⁰ Di mì ró dhi, mí adré mína àmi adrúpi ni tàbvó ta àdho tà sè? Kó ngalè, mí adré àmi adrúpi ni ayizè àdho tà sè? Tàko ko, àma títi mà ni pfo àma ki totó Gíká kandrá, kòtáro àma ki tàbvó be dhi bvó.

¹¹ Tàko ko, Gíká ni Kúlí adré tàá dhi:
«Ma, Mírì lídrì ro ni, má adré tàá tà bàti ró dhi:

Móndyá títi dhi ki àyi ki kórókó títi má kandrá.

Móndyá títi dhi ki tàà àyi ki tàndi ki ti sè dhi, ma Giká 'i.»*

¹² Di àsà dhi, àma àlo àlo títi dhi i, mà ni àma ki tàndi ki tà ta Giká kandrá.

Ama ki adrúpi ki 'òma ledhélé ko dhi

¹³ Di àsà dhi, lè mà kògò véle àma ki adrúpi ki tàbvò ta àma kòfalésè ko. Be ró dhi, mà kònò dóro, mà kò'oró tà àlo kitswálepí àmi ki adrúpi ni 'o dhèle tàkonzì na dhi ko.

¹⁴ Ma adrélépi Mírì Yésu na ni, má adrè ka'íá tàle dhi, ngá àlo kitswá adrélé ndí ró àyi tàndi ni tà sè ko. Di, dhya àlo kàdré ngá àlo dhi ni no ndí ró dhi, ngá nda ína ndí ró akódhi dré bàti.

¹⁵ Mí kàdré kizà fe àmi adrúpi dré ngá mí dré adrélé nyàle dhi sè dhi, kòdhi mí adrè véle tà 'o lèle sè ko. Lè mí kòkizá àmi adrúpi Krísto dré drázo àsà nda ni tà ka'íka'í, ngá mí dré adrélé nyàle dhi sè ko.

¹⁶ Mí kòfè kpà láti móndí i dré kitswázó ngá mí dré adrélé nòle dóro dhi ni tà ta kònzì dhi ko.

¹⁷ Tàko ko, Giká ni Opì, tà adrézó ngá nya ìndì ngá mvu dhi 'i ko. Be ró dhi, Giká ni Opì nda ína tà adrézó tà gyágya 'o, adrézó tà kìdríkìdri íbe, adrézó kpà arí Tírì Lólo dré adrélé fèle dhi íbe dhi 'i.

¹⁸ Dhya ángùdhi adrélépi Krísto ni tà 'o kònini dhi ni tà ni adrè dóro Giká mìlèsè, ìndì móndí i mìlèsè.

¹⁹ Di àsà dhi, lè mà kàdré láti nda adrézó tà kìdríkìdri íbe àma kòfalé, adrézó kpà ru timbà àma ki tà ka'íka'í na.

²⁰ Mí kòpfu Giká ni àzì mánýàngá ni tà sè ko. Bàti, mánýàngá títi dhi i dóro lavúlé. Di, mí kàdré àmi adrúpi ni 'o dhèle ngá mí dré adrélé nyàle dhi sè dhi, ngá nda ni nyàma atsa ína tà kònzì ró mí dré.

²¹ Dóro ni, mí dré zà nyàle yà, vìnò mvùle yà, kó ngalè tà àzya 'òle yà dhi ko dhi, tà nda kàdré àmi adrúpi ni 'o dhèle dhi.

²² Di tà ángùdhi mí dré adrélé ka'íle dhi, mí kàdré tà nda ni líkí àmi kòfalé Giká be. Kólénzé dhya adrélépi tà bha àyi tàndi dri tà í dré ka'íle dhi ni tà sè ko dhi dré!

²³ Di, dhya àlo kàdré ína tà kayí í léna ngá í dré adrélé 'òle nyàle dhi ni tà sè gò, adrézó ngá nda ni nya dhi, Giká ni tà bha akódhi nda dri. Tàko ko, akódhi adrè tà 'o tà ka'íka'í sè ko. Tà bàti ró dhi, tà ángùdhi adrélé 'òle tà ka'íka'í sè ko dhi, tàkonzì 'i.

15

Tà adrébhá àma ki adrúpi ki togó 'o kinílé dhi ki 'òma

¹ Lè àma adrébhá rinyi ró àma ki tà ka'íka'í na dhi i, mà kàdré móndyá tà ka'íka'í íbe yàyà dhi ki tà yàyà do àma ki togó na. Mà kàdré tà adrébhá àma ki togó 'o kinílé dhi ki 'o kòdhyà ko.

² Be ró dhi, àma àlo àlo títi dhi i, mà kàdré tà adrébhá àma ki adrúpi ki togó 'o kinílé dhi ki 'o kòdhyà, mà kàdréro àyi ki 'o dóro, adrézó àyi ki timbà àyi ki tà ka'íka'í na be dhi bvó.

³ Angyá ko, Krísto ni tàndi 'o tá ína tà adrébhá tá àyi togó 'o kinílé dhi i ko. Ngóro Giká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tìni: «Làdhá móndí i dré adrélé dhàle mí rú dhi i adhé má dri dre.»*

* 14:11 14:11 A kònò Esáyà 45:23. * 15:3 15:3 A kònò Longó i 69:10.

4 Tàko ko, tà títi atú tisile Giká ni Kúlí na dhi i, à tisi kitswázó àma ki tadhá, ìndì àma ki timbà àma ki tà ka'ika'í na, mà kàdréró togó tsi, adrézó mǐ bha Giká véna be dhi bvó.

5 Giká nda adrè àma ki 'o togó tsi, adrézó àma ki timbà àma ki tà ka'ika'í na dhi ni. Di akódhi kòfè kpà àmi adrélé ngá àlo ró àmi kòfalèsè, ngóro Yésu Krísto dré tadhálé àmi dré dhi tǐni,

6 mǐ kòkítswáró Giká, àma ki Mírì Yésu Krísto ni Atá ni rú bha kùle togó àlo sè ìndì kúlí àlo sè be dhi bvó.

Yésu Krísto atsa màràbà ro mónnyá títi dhi i dré

7 Di ásà dhi, mǐ kàdré ru ka'í àmi kòfalèsè, ngóro Krísto ni tàndi dré àmi ki ka'ile dhi tǐni, kitswázó mìlanzilanzi fe Giká dré dhi bvó.

8 Tàko ko, mà adrè tàá àmi dré dhi: Krísto atsa Yúdà ànzi ki màràbà ro Giká ni tà bàti ni tà sè, kitswálé tà Giká dré tá lazilé àyi ki tábhí i dré dhi ki 'o títi,

9 mónnyá sùrú twá ro dhi i kòkítswáró kpà Giká ni rú bha kùle akódhi ni togó dóro sè be dhi bvó. Ngóro Giká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tǐni:

«Ásà dhi, mà ni àmi rú bha kùle mónnyá sùrú twá ro dhi i kòfalé, adrézó longó ngo àmi rú sè.»†

10 Kúlí nda adrè kpà tàá dhi:

«Àmi sùrú twá ro ni i, mǐ kàdré lenzélé túmǎni mónnyá Giká àdhya ìbe wà!»‡

11 Adrè kpà tàá dhi:

«Àmi títi sùrú twá ro ni i, mǐ kàdré Mírì ni rú bha kùle wà!

Àmi mónnyá títi ni i, mǐ kàdré akódhi ni tà bha kuru!»§

12 Esáyà adrè kpà tàá dhi:

«Dhya àlo Yèsè ni kómvo lésè dhi ni apfò kitswálé òpi nya sùrú títi dhi i dri.

Mónnyá sùrú twá ro dhi ki mǐ bha akódhi véna.»*

13 Giká adrézó mǐ bha ásà dhi kòfè kólénzè i gàle tà kàdrìkàdri be àmi léna bǐ, mǐ dré adrélé akódhi ni ka'í dhi sè, mǐ kàdréró véle mǐ bha akódhi véna lavulé Tírì Lólo ni rǐnyí sè be dhi bvó!

Pólò ni àzi mónnyá sùrú twá ro dhi i véna dhi

14 Àma adrúpi i, àma tàndi mà adrè ka'íà tàle dhi, mǐ ga àmikya tà dóro sè bǐ, tà nǐni sè bǐ, ìndì mǐ kitswá ru kodzó àmi kòfalèsè bwá.

15 Di, tágba kònni dhi, mà tisi tà àruka kòdhi i àmi dré tǐrì àko, kitswázó tà nda ki 'o agalé àmi léna dhi bvó. Tàko ko, Giká ni togó tani bhàle mà rú dhi sè dhi,

16 bhà ma adrélé Yésu Krísto ni àzi 'òlepi ró mónnyá sùrú twá ro dhi i véna. Mà adrè di tà 'o kòwánà àdhya tǐni, adrézó Giká ni Rúbì Tani longó, mónnyá sùrú twá ro nda i kàdréró ngá fèle mòbòmà ro kitswálépi Giká mìlèsè, Tírì Lólo dré bhàle adrélé lólo akódhi dré dhi i tǐni.

17 Di ásà dhi, mà adrè àma drǐ bha kuru Yésu Krísto na, àzi mà dré adrélé 'òle Giká dré nda ni tà sè.

18 Di, mà kitswá mána tà àzya ta ko, kàdré ngbà 'í tà Krísto dré 'òle mà sè mónnyá sùrú twá ro dhi ki adrìzo Giká ni kúlí ka'í 'òle dhi 'i ko dhi. 'O

† 15:9 15:9 A kònò Longó i 18:50; 2 Sàmùwélé 22:50. ‡ 15:10 15:10 A kònò Dùtèrònómè 32:43.

§ 15:11 15:11 A kònò Longó i 117:1. * 15:12 15:12 A kònò Esáyà 11:10.

tà nda kònìni kúlí í dré afèle má dré tàle dhi í sè, tà í dré afèle má dré 'òle dhi í sè,

¹⁹ tà twátwa lín-dríga ró dhi kí rĩnyí sè, ìndì Tírí Lólo ní rĩnyí sè. Dì má longó Krísto ní Rúbì Tani nda kídhólé Yèrúsalmà na tsàle byá bvò Ilirikò àdhyà na.

²⁰ Angyá ko, ma tá ngbú lovó íbe tò lizo Rúbì Tani nda ní longó àrà Krísto ní tà yizo rè ko dhi í 'ásè, má kòtobhàró ngá dzópá dhyà àzya dré bhàle dhi drí ko.

²¹ Ngóró Giká ní Kúlí dré adrélé tàle dhi tĩni:

«Móndyá akódhi ní tà longózó àyi dré rè ko dhi kí akódhi ní no.

Móndyá akódhi ní tà yibhá rè ko dhi kí akódhi ní tà àndu ni.»[†]

Pólò lè tsàle Rómà na

²² Vèsè be bí, àzì nda kíkí tá láti má dré lizo àmi kí no ko dhi ní.

²³ Dì, nyànomvá dhi, má 'o àzì mána bvò kòni í 'ásè dhi akílé títi dre. Kóná bí, ma tá lovó íbe tò lizo àmi kí no.

²⁴ Dì má adré mĩ bha àmi kí nòzo má dré lavurà'a lìle bvò Esèpányà àdhyà na dhi 'á, mà kòkítswáró lenzélé túmání àmi íbe lókyá tsà sè. Amvolàsà dhi, mĩ ní kitswá áma ledé má dré lizo Esèpányà na.

²⁵ Dì, nyànomvá dhi, má adré mána lìle Yèrúsalmà na, kitswálé ngá adzì móndyá lólo Giká àdhyà í dré.

²⁶ Tàko ko, móndyá ka'ìbhá Mákèdòníyà na ìndì Akáyà na dhi í nò tá dóro ní, ì dré ngá lokólé fèle lemerèbhá móndyá ka'ìbhá Yèrúsalmà na dhi í kòfalé dhi í dré dhi.

²⁷ Àyi nda í kisù tá tà nda 'òle dhi àyi. Dì, tà bàti ró dhi, àyi tá móndyà nda kí màri íbe. Tàko ko, móndyá sùrú twá ro dhi í kòkisú tà tani Tírí Lólo dré fèle Yúdà ànzì í dré dhi túmání àyi íbe dhi, àyi màri Yúdà ànzì nda kya íbe. Adré ì léá dhi, móndyá sùrú twá ro nda í kàdré àyi kí ngá lanzí Yúdà ànzì nda í dré.

²⁸ Dì má kàdzì ngá fèle nda í àyi dré gò, àzì nda ní 'òzo akílé títi dre dhi, má ní láti do lavúzó àmi tasè gò, lìle Esèpányà na.

²⁹ Má nĩ tàle dhi, lókyá má dré dra tsàzo àmi véna dhi sè dhi, má ní tsa Krísto ní tà tani íbe bí dhi be.

³⁰ Áma adrúpi í, má adré àmi kí kodzó àma kí Mírì Yésu Krísto ní rú sè, ìndì lèle Tírí Lólo àdhyà sè, mĩ kàdré ró tà zì Giká tí má dré, adrézó àdzú bhu túmání má be.

³¹ Mì kàdré tà zì tíá, kàpáro ma móndyá ka'ìbhá ko Yúdáyà na dhi í drígàsè be dhi bvó. Mì kàdré kpà tà zì, móndyá ka'ìbhá Yèrúsalmà na dhi í kòka'író tà má dré adrélé 'òle àyi dré dhi be dhi bvó.

³² Dì Giká kòlè dhi, má ní tsa àmi véna arí be bí gò, mà dré kitswázó lovólé tsà túmání àmi íbe.

³³ Giká adrélépi tà kídríkàdri fe dhi kàdré túmání àmi íbe títi! Kàdré kònìni.

16

Pólò ní mòdo fema móndí twátwa í dré dhi

¹ Má lè àma kí amvúpi Fòwìbè ní tà tadhálé àmi dré. Akódhi nda màràbà Ekèlézyà Kèkùréyà na dhi àdhyà 'i.

[†] 15:21 15:21 A kònò Esáyà 52:15.

2 Má adré leá dhi, mì kòka'í akódhi dòle dóro Mírì Yésu ni rú sè, ngóro dré kitswálé mónnyá lólo Giká ádhya i sè dhi t́ni. Mì kòledé kpà akódhi tà ángùdhi dré adrézó lovó ni íbe dhi sè be. Angyá ko, akódhi ni tàndi ledé móndí bí dhi i dre. Ledé kókpà ma 'í.

3 Mì kòfè mòdo Pírìsíkà i dré Akilà be. Ayi nda i áma àziàmù Yésu Krísto na dhi 'i.

4 Í ka'í tá àyi ki tàndi ki lídrì fèle adrélé ànyi dràdrà mìle, kitswázó áma tidrí dhi bvó. Di má adré ngbà 'í àwoyà fe àyi dré ma kalóma ko. Ekèlézyà títi mónnyá sùrú twá ro dhi kya ì adré kókpà àwoyà fe àyi dré.

5 Mì kòfè kpà mòdo mónnyá Ekèlézyà ádhya adrébhá ru kimó àyi ki dzó na dhi i dré be. Mì kòfè mòdo áma arúpi Epènéto, má dré lèle tò dhi dré be. Akódhi nda tá dhya Krísto ni ka'ilepi drìdrì bvó Àsiyá ádhya na dhi 'i.

6 Mì kòfè mòdo Màriyá, àzi 'òlepi landèzo àmi dré dhi dré be.

7 Mì kòfè mòdo Andrònìkò i dré Yùniyá be be. Ayi nda i áma aró, mà dré tá adrézó túmání àyi íbe bàdzó na dhi 'i. Ayi kpà móndí kàdrì àpóstolò i kòfalé dhi 'i. Í ka'í tá kpà Krísto drìdrì má kandrá.

8 Mì kòfè mòdo áma arúpi Apìliyatò, má dré lèle Mírì na dhi dré be.

9 Mì kòfè mòdo Urùbánò, áma ki àziàmù Krísto na dhi dré be. Mì kòfè mòdo áma arúpi Sàtàkìsà, má dré lèle tò dhi dré be.

10 Mì kòfè mòdo Apèlè, àyi tà ka'íka'í Krísto na dhi ni tadhálépi ngádra 'á dhi dré be. Mì kòfè mòdo mónnyá Aristòbulò ni dzó na dhi i dré be.

11 Mì kòfè mòdo áma aró Eròdíyò dré be. Mì kòfè mòdo mónnyá Mírì Yésu ni ka'ibhá Nàrùkìsò ni dzó na dhi i dré be.

12 Mì kòfè mòdo Trífayìnà i dré Trífosà be be. Ayi nda i tòkó adrébhá Mírì ni àzi 'o landèzo dhi 'i. Mì kòfè mòdo áma arúpi Pèrúsi, má dré lèle tò dhi dré. Akódhi nda tòkó àzya adrélépi Mírì ni àzi 'o togó wáyi sè dhi 'i.

13 Mì kòfè mòdo Rúfù, Mírì dré zìle dhi dré, ìndì andre ni adrélépi kókpà áma andre ró dhi dré be.

14 Mì kòfè mòdo Àsikùritò dré, Fèlègónà dré, Erúmè dré, Pàtróbà dré, Erumà dré, ìndì áma ki adrúpi adrébhá àyi íbe dhi i dré be.

15 Mì kòfè mòdo Filòlógò dré, Yùliyá dré, Nèrèwù dré amvúpi ni be, Olípà dré, túmání mónnyá títi Giká ádhya adrébhá àyi íbe dhi íbe.

16 Mì kòfè mòdo adrézó ru kamú àmi kòfalèsè lèle sè. Ekèlézyà títi Krísto ádhya ì fè kókpà mòdo àmi dré.

Tà tàle kùdù ro mónnyá ka'ibhá ki kodzózó dhi i

17 Áma adrúpi i, má adré àmi ki kodzó, mì kàdréro àmi ki líkí mónnyá adrébhá àmi ká 'o ru lanzi àmi kòfalèsè dhi ká tà sè. Ayi nda ì adré tà twá tadhá tà mì dré kisúlé dhi i rúsè, adrézó móndí àruka ká 'o ledhélé tàkonzi na. Mì kàdré adrélé twá àyi rúsè.

18 Tàko ko, mónnyá làsú be kònini nda ì adré áma ki Mírì Yésu Krísto ni tà 'o akódhi ni màràbà i t́ni ko. Be ró dhi, àyi àyikya màràbà àyi ki tàndi ká lovó kya 'i. Í adré kúlí kìnìkìni ki ta túrúfpù kúlí íbe, adrézó móndí tà nibhá ko dhi ká líti.

19 Di, kàdré ìna àmi ki tà sè dhi, mónnyá títi dhi ì yi tàle dhi, mì adré Mírì ni kúlí ka'í 'òle ngíni ya dhi 'í. Má adré di lenzélé àmi ki tà sè. Di, má adré leá dhi, mì kàdré tògya ró tà dóro ki tà sè, adrélé kpà tà àko àmi rú tà kònzi ká tà sè.

²⁰ Tayí ngbà 'í lókyá tsà, Gíká adrélépi tà kàdríkàdri fe dhi dré àmi ki fèzo Sàtànà ni ató àmi ki pá zàle.

Ama ki Mírì Yésu kòbhà áyi togó tani àmi rú!

²¹ Ama àziàmu Tímòtèyò fè mòdo àmi dré. Lùkiyò, Yàsónà, ìndì Sòsìpàtrò adrèbhà áma aró ro dhi, ì fè kpà mòdo àmi dré.

²² Ma, Tèrùtíyò wárágà kònàdhi ni tisìlepi ni, má adré mòdo fe àmi dré Mírì ni rú sè.

²³ Gáyò, àma ki ka'ilepi dòle áyi dzó na mónnyá títi Ekèlézyà àdhya íbe dhi, fè mòdo àmi dré. Erástò bhàandre kònàdhi ni làfa líkìlépi dhi, túmǎní àma ki adrúpi Kùwàrùtò be dhi ì fè kpà mòdo àmi dré. [

²⁴ *]

Gíká ni rú bhàma kùle kùdù ro dhi

²⁵ Rúku kàdré Gíká dré! Akódhi rìnyí íbe kitswázó àmi ki timbà àmi ki tà ka'ika'í na, Yésu Krísto ni Rúbí Tani má dré adrélé longólé dhi sè, ngóro Gíká dré tà ni zùle kíno lésè dhi ni tadhálé dhi tìni.

²⁶ Nyànómva dhi, Gíká adrélépi kóná vèsè kólyá nda 'o tà nda apfòle ngádra 'á tà pròfétá ì dré tisìle áyi Kúlí na dhi ì sè, kitswálé móndí sùrú títi ì lésè dhi ì kòka'íro akódhi, adrézó kpà akódhi ni kúlí ka'í 'òle be dhi bvó.

²⁷ Milanzìlanzì kàdré Gíká àlo kwákwá tògya ró nda dré Yésu Krísto sè kóná vèsè kólyá! Kàdré kònini.

* **16:24 16:24** Wárágà Gíká ni Kúlí tisizo áyi dri drìdrì dhi ì léna dhi, à adré kúlí kòni ki kisú kònwa ko: [Ama ki Mírì Yésu Krísto ni togó tani kàdré àmi íbe. Kàdré kònini.]

Wárágà Pólò dré tisile Kòrítòbhá i dré dhi ni àlo

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisile mónyá ka'ìbhá Kòrítò na dhi i dré dhi ni àlo 'i. Kòrítò nda tá bhàandre kàdrì Gírìkí kya ki àlo 'i, ìndì bhàandre kàdrì Rómà ki òpì ni bvò Akáyá àdhya drìle dhi 'i. Móní bí bhàandre nda na dhi i adrè tá ngá gí ìndì ngá lagí, adrézó gíká tàko ki lindrì bha, adrézó tògyá nda nìle. Ayi bí dhi i adrè tá kpà atsilé swà ro ndòtò tà 'obe. Pólò tsa tá Rúbí Tani longó gò Ekèlézyà bhàzo kònàle, dré tá adrérà'a àyi atsi andre ni rì to dhi 'á (Tà 'òle dhi i 18:1-17).

Pólò adrè wárágà kònìdhi ni tisi kitswázó mónyá ka'ìbhá dhi ki drì ta tà twátwa apfòbhá àyi kòfalé dhi i sè. Adrè àyi ki kodzó tà i dré tá adrézó ru lanzí àyi kòfalésè dhi ki tà sè, ndòtò tà àyi ki àruka i dré tá adrélé 'òle dhi ni tà sè, ìndì tà i dré tá adrézó tàbvó ta àyi kòfalésè dhi ki tà sè. Adrè kpà tà tadhá àyi dré tà twátwa i dré tá lizilé dhi i dri: làmó ni tà, mányàngá fèle gíká tàko i dré dhi ni nyàma ni tà, àgo ki tà tòkó ìbe lisámbo na dhi, mányàngá Mírì àdhya ni tà, tà tani Tírì Lólo dré adrélé fèle dhi ki tà, lèle ni tà, Kristo ni ngàma dràdrà 'àsè dhi ni tà, ìndì mónyá dràbhá dre dhi ki ngàma dràdrà 'àsè dhi ki tà.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma, ìndì àwoyá fèma Kòrítòbhá ki tà sè dhi (1:1-9)
- 2) Tà mónyá ka'ìbhá dhi i dré adrézó ru lanzí àsà dhi i (1:10-4:21)
- 3) Ndòtò tà mónyá ka'ìbhá i kòfalé dhi (5:1-13)
- 4) Tà i dré adrézó tàbvó ta àyi kòfalésè dhi i (6:1-20)
- 5) Làmó ni tà (7:1-40)
- 6) Gíká tàko ki tà (8:1-11:1)
- 7) Ago ki tà tòkó ìbe lisámbo na dhi, ìndì mányàngá Mírì àdhya ni tà (11:2-34)
- 8) Tà tani Tírì Lólo dré adrélé fèle dhi i (12:1-14:40)
- 9) Kristo ni ngàma dràdrà 'àsè, mónyá dràbhá dre dhi kya ìbe dhi ki tà (15:1-58)
- 10) Làfa lokólé Ekèlézyà Yèrusalémà na dhi dré dhi, ìndì kúlí kùdù (16:1-24)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Gíká dré azilé adrélé Yésu Kristo ni àpòstolò ro ngóro í dré lèle dhi tìni dhi, túmání àma ki adrúpi Sòsètènè be dhi,

² mà adrè wárágà kònìdhi ni tisi Ekèlézyà Gíká àdhya Kòrítò na dhi dré, àmi Gíká dré bhàle twá adrélé mónyá lólo ìna i ró Yésu Kristo na dhi i dré. Gíká azí àmi adrélé lólo túmání mónyá títí àrà títí i 'àsè adrèbhá àma ki Mírì Yésu Kristo ni zi àyi ki Mírì ro dhi ìbe. Bàti, akódhi nda Mírì àyikya 'i, ìndì àmaka 'i.

³ Gíká àma ki Atá i Mírì Yésu Kristo be dhi i kòbhà àyi ki togó tani àmi rú, ìndì i kòfè tà kìdrìkìdri àmi dré!

Tà tani mónyá ka'ìbhá dhi i dré kisúle Kristo na dhi i

⁴ Má adré ngbú adrélé àwoyà ta áma Gíká dré àmi ki tà sè, dré áyi togò tani bhàlè àmi rú Yésu Krísto na dhi sè.

⁵ Tàko ko, mì dré adrélé Yésu Krísto na dhi sè dhi, Gíká 'o àmi gàlè tà tani títi dhi i sè, àmi ki kúlí tàma na ìndì àmi ki tà nǐma na.

⁶ 'O tà nda àmi léna kònnì tadházóá dhi, Krísto ni tà mà dré longólé gò mì dré ka'izoá dhi tà bàti 'i dhi.

⁷ Àsà dhi, tà tani Gíká dré adrélé fèlè dhi ki àlo pí àmi ko, mì dré adrerà'á àma ki Mírì Yésu Krísto ni agòma letè lovò sè dhi 'á.

⁸ Akódhi ni àmi ki timbà àmi ki tà ka'íka'í na tsàlè lókyá kùdù sè nì, mì kàdréro tà àko àmi rú kítú àma ki Mírì Yésu Krísto dré dra agòzo dhi tú.

⁹ Gíká àmi ki azilépi ru amú áyi Mvá, àma ki Mírì Yésu Krísto be nda, kitswá adrélé ka'ile togò wáyi sè.

Tà mǎndyá ka'ibhá dhi ì dré adrézó ru lanzí ásà dhi i

¹⁰ Àma adrúpi i, má adré àmi ki kodzó àma ki Mírì Yésu Krísto ni rú sè: Àmi títi, mì kàdrè ru yi àmi kòfalésè, mì kàdréro ru lanzí àmi kòfalésè ko, be ró dhi, mì kàdréro ngá àlo ró kitswálé títi, tà mì dré adrélé kisùlè dhi i sè, ìndì tà mì dré adrélé lèlè 'òlè dhi i sè.

¹¹ Àma adrúpi i, má yi mǎndí àruka Kòlówè ni dzó lésè dhi i tí dhi, lawá àmi kòfalé be dhi 'í.

¹² Kòdhi íbe dhi, má adré yíá tàlè dhi, àmi kòfalé dhi, dhya àlo adré tàá dhi: «Ma Pólò ni lebèlepi 'i.» Dhya àzya adré kó tàá dhi: «Ma mána Apólò ni lebèlepi 'i.» Azya ni: «Ma mána Pétèrò ni lebèlepi 'i.»* Azya ni: «Ma mána Krísto ni lebèlepi 'i.»

¹³ Mì adré kisùá dhi, à ni kitswá tsì Krísto ni lanzí bwà? A tidí tá Pólò dràlè fa kípákípa dri àmi ki tà sè dhi kòdhyà? A fè tá bàtísímò àmi dré Pólò ni rú sè?

¹⁴ Má adré mána àwoyà ta Gíká dré, má dré bàtísímò fèlè dhya àlo àmi kòfalé dhi dré ko dhi sè. Má fè ngbà 'í Kùrísipò i dré Gáyò be.

¹⁵ Di dhya àlo kitswá tàá dhi, à fè bàtísímò àmi dré áma rú sè dhi ko.

¹⁶ (Bàti, má fè kpà bàtísímò mǎndyá Sètèfánà ni dzó lésè dhi i dré. Di, má nǐ má fè tá bàtísímò dhya àzya dré 'í káyà dhi ko.)

¹⁷ Tàko ko, Krísto mù ma kitswálé bàtísímò fe mǎndí i dré ko. Be ró dhi, mù ma kitswálé Rúbí Tani longó mǎndí i dré dhi bvó. Di, má adré mána Rúbí Tani nda ni longó kúlí angábhá mǎndí ki tògyá lésè dhi i sè ko, Krísto ni dràma fa kípákípa dri dhi kàtsáráo tà rǐnyí àko dhi ró ko.

Yésu Krísto, rǐnyí ìndì tògyá Gíká àdhyà 'i

¹⁸ Tàko ko, Krísto ni fa kípákípa nda ni tà adrélé longólé dhi sù ngóro tà azaaza tíni mǎndyá adrébhá lile dràdrà kisé dhi i dré. Di, àma adrébhá lile lidrí kisé dhi i dré dhi, tà nda ína rǐnyí Gíká àdhyà 'i.

¹⁹ Tàko ko, Gíká ni Kúlí adré tàá dhi: «Má ni tògyabhá ki tògyá kizá.

Má ni mǎndyá tà nibhá dhi ki tà nǐnǐ 'o atsálé tà tàko ró.»†

²⁰ Di tògyabhá i ángwà? Mǎndyá tà ndabhá nìlè dhi i ángwà? Tògyabhá adrébhá tà kayí áyi kòfalésè lókyá àndrò kòndi sè dhi i ángwà? Gíká tadhá ngádra 'á dhi, tògyá bvó kòndi àdhyà tà azaaza 'i dhi!

* **1:12 1:12** Gíká ni Kúlí tsìlè Giríkì ti sè dhi léna dhi, à adré «Kéfà» kisé kònwà. Rú nda rú àzya Pétèrò àdhyà 'i. † **1:19 1:19** A kòndì Esáyà 29:14.

21 Tàko ko, akódhi ni tògyá sè dhi, tayí tá i mónyá bvò kòndi àdhya ì dré kitswálé nìle àyi ki tàndi ki tògyá sè bwà dhi ko. Be ró dhi, nò ìna dóro ni, ì dré adrélé mónyá adrèbhá àyi ka'í dhi ki tidrí, tà sùlepi tà azaaza tíni adrélé longólé dhi sè dhi.

22 Tàko ko, Yúdà ànzi ì adré tà líntríga ró dhi ki zi nòle dhi kòdhya. Gíríkí ì adré àyikya tògyá nda nìle dhi kòdhya.

23 Di, àma ró dhi, mà adré àmakya Krísto tidílé fa kipakipa dri dhi ni tà longó kòdhya. Tà nda kòdhi tà adrélépi Yúdà ànzi ki 'o ledhélé dhi 'i, ìndì tà azaaza mónyá sùrú twá ro dhi ì dré dhi 'i.

24 Di, mónyá Yúdà ànzi ró ìndì sùrú twá ro Giká dré azilé dhi ì dré dhi, Krísto nda rìnyí Giká àdhya 'i, ìndì tògyá Giká àdhya 'i.

25 Tàko ko, Giká ni tà sùlepi tà azaaza tíni dhi ìna tògya ró móndí ki tògyá lavú. Kòdhi ìbe dhi, Giká ni tà sùlepi tà yàya tíni dhi ìna rìnyi ró móndí ki rìnyí lavú.

26 Àma adrúpi i, mì kisù rè ngalè àmi tá móndí ngíni ya dhi ká, lókyá Giká dré tá àmi ki azírà'a dhi. Àmi kòfalé dhi, móndí bí dhi ì tá tògyabhá 'i ko móndí ì mülèsè dhi. Àmi ki àruka bí dhi ì tá móndí kàdríkàdrì 'i ko. Àmi ki àruka bí dhi ì tá móndí angábhá ópí ki sùrú lésè dhi 'i ko.

27 Di, Giká kipè ìna mónyá mónyá bvò àdhya ì dré adrélé nòle azaaza ró dhi ì kòdhya, kitswázó kanyò fe tògyabhá ì dré dhi bvó. Kipè mónyá mónyá bvò àdhya ì dré adrélé nòle yàya dhi ì kòdhya, kitswázó kanyò fe mónyá rìnyi ró dhi ì dré dhi bvó.

28 Kipè mónyá mónyá bvò àdhya ì dré adrélé nòle tà tàko ró, adrélé kpà zèle zèzè dhi ì kòdhya, kitswázó tà kàdrì bvò àdhya ki kízà,

29 dhya àlo kòkitswáró àyi afà Giká kandrà ko dhi bvó.

30 Di Giká 'o àmi ru amú Yésu Krísto be dhi nì. 'O kpà Krísto nda adrélé àma dré tògyá angálépi í vélèsè dhi 'i. Tàko ko, akódhi nda dhya àma ki bhàlepi gyágya ìndì lólo Giká kandrà dhi 'i, ìndì dhya àma ki apálépi tàkonzì lésè dhi 'i.

31 Asà dhi, ngóro Giká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tíni: «Lè dhya adrélépi àyi afà dhi kàdré àyi afà tà Mírì dré 'òle dhi ki tà sè.»[‡]

2

Krísto tidílé fa kipakipa dri dhi ni tà longoma

1 Àma adrúpi i, lókyá má dré tsazo Giká ni tà lùzu ró dhi ni longó àmi dré dhi sè dhi, má longó tá tà nda kúlí kinìkìni ì sè ko, ìndì tògyakúlí ì sè ko.

2 Tàko ko, má lè tá tà àzya 'òle nìle àmi kòfalé ko, kàdré ngbà 'í Yésu Krísto, dhya tidílé fa kipakipa dri dhi ni tà 'i ko dhi.

3 Asà dhi, má dré tá adrérà'a àmi kòfalé dhi 'á dhi, ma tá móndí tà ìbe yàya, adrélépi tíri ró adrélé lyàle lyàlyà dhi 'i.

4 Tá má dré longólé àmi dré nda, má longó tà tògyakúlí kitswázó àmi ki togó asé dhi ì sè ko. Be ró dhi, má longó mána tà nda rìnyí Tírí Lólo dré tadhálé dhi sè,

5 àmi ki tà ka'ika'í kàdréro àyi totó tògyá móndí kya dri ko, be ró dhi, kàdréro àyi totó rìnyí Giká àdhya dri.

Tògyá Giká àdhya

[‡] 1:31 1:31 A kònò Yèrèmiyá 9:23.

⁶ Di, tágba dré adrézó kònìni dhi, mà adré àmakya tògyá àlo dhi ni tadhá mónnyá li'wábhá àyi ki tà ka'ika'ĩ na dhi ĩ kòfalé. Di, tògyá nda ína tògyá bvò kòndi àdhya 'i ko, ìndì tògyá ópí bvò kòndi àdhya àyi ki tà dré adrézó akílé dhi kya 'i ko.

⁷ Be ró dhi, mà adré àmakya Giká ni tògyá dré zùle zùzù kíno lésè dhi ni tadhá kòdhya. Giká bhà tá tògyá nda drìdrì bvò ni bhàma kandrá, mà kòkisúró mìlanzilanzì ásà.

⁸ Opí bvò kòndi àdhya ĩ nǐ àyikya tògyá nda ko. Kònò ĩ kònò tá be dhi, ĩ kitswá tá àma ki Mírì mìlanzilanzì ro dhi ni tidì dràle fa kipakipa dri dhi ko.

⁹ Di, ngóro tisìle Giká ni Kúlí na dhi tìni:

«Tà móndí ki mǐ dré nòle rè ko, àyi ki bibhálé dré yìle rè ko, ĩ dré kpá kisùle rè ko dhi,

Giká bhà drìdrì zùle mónnyá adrèbhá àyi le dhi ĩ dré.»*

¹⁰ Di, Giká tadhá ína tà lùzu ró nda àma dré Tírí Lólo ni rǐnyí sè dre. Tàko ko, Tírí nda adré tà títi dhi ki tabhǐ, adrézó ndìndì tà Giká dré zùle zùzù dhi ki ni.

¹¹ Angyá ko, móndí ĩ kòfalé dhi, àdhi nǐ tà dhya àlo dré adrélé kisùle ĩ léna dhi nǐ, kàdré ngbà 'i dhya nda ni togó 'i ko dhi? Kókpà kòdhi tìni, dhya àlo nǐ tà Giká dré adrélé kisùle dhi ĩ ko. Ngbà 'i Giká ni Tírí nǐ nǐ.

¹² Ama ró dhi, mà kisú tírí bvò kòndi àdhya kòdhya ko. Be ró dhi, mà kisú àmakya Tírí angálépi Giká vélésè dhi kòdhya, mà kòkitswáro tà tani Giká dré afèle àma dré àyi togó tani sè dhi ki ni be dhi bvò.

¹³ Mà adré tà nda kòdhi ki ta kòdhya. Di, mà adré tǎá kúlí móndí ki tògyá dré adrélé tadhálé dhi ĩ sè ko. Be ró dhi, mà adré àmakya tǎá kúlí Tírí dré adrélé tadhálé dhi ĩ sè. Mà adré di tà Tírí àdhya ki ta kúlí Tírí àdhya ĩ sè.

¹⁴ Dhya Giká ni Tírí àko dhi kitswá ína tà adrèbhá angálé Tírí nda vélésè dhi ki ka'ĩ bwà ko. Tàko ko, akódhi mìlèsè dhi, tà nda ĩ tà azaaza 'i. Kitswá kpá tà nda ki àndu ni bwà ko. Angyá ko, à kitswá ngbà 'i tà nda ki àndu ni lanzilé Tírí sè bwà.

¹⁵ Dhya Giká ni Tírí íbe dhi adré tà títi dhi ki bvó ni lanzilé. Di, dhya àzya kitswá ína akódhi nda ni tàbvó ni tàle bwà ko.

¹⁶ Tàko ko,

«Àdhi nǐ tà Mírì dré adrélé kisùle dhi nǐ?

Adhi nǐ kitswá akódhi ni drì ta nǐ?»†

Di, àma ró dhi, àma àmakya Krísto ni tà kisúkisù íbe àma léna.

3

Màràbà Giká àdhya ĩ

¹ Àma adrúpi ĩ, mà dré tá adrérà'a àmi íbe dhi 'a dhi, mà kitswá tá ta ta àmi dré ngóro móndí li'wábhá àyi ki tà ka'ika'ĩ na dhi ĩ dré dhi tìni ko. Má tà tá di tà àmi dré ngóro móndí bvò àdhya ĩ dré dhi tìni, ìndì móndí adrèbhá ànzimvá ro Krísto ni ka'ĩma na dhi ĩ dré dhi tìni.

² Má fè tá àmi dré bàsú kòdhya, mǎnyàngá tòmbatòmbe dhi 'i ko. Tàko ko, mǐ kitswá tá àmikya ngá nda ni mvo bwà ko. Tà bàti ró dhi, mǐ kitswá dhu rè mvòá bwà ko.

* 2:9 2:9 A kònò Esáyà 52:15; 64:3. † 2:16 2:16 A kònò Esáyà 40:13.

³ Ami dhu rè móndí bvò àdhya i tîni. Tàko ko, mì adré àmikya lovó kònzì bha, adrézó kpà lawàlè àmi kòfalésè. Dì àmi tsì móndí bvò àdhya 'i ko? Mì adré tsì tà 'o móndí kya tîni ko?

⁴ Angyá ko, àmi ki àlo kàdré tàá dhi «Ma Pólò ni lebèlepi 'i,» ìndì àzya ni kó «Ma Apólò ni lebèlepi 'i» dhi, kòdhi mì adré tsì tà 'o móndí kya tîni ko?

⁵ Apólò ìna àdhi 'i? Pólò dì kó ìna àdhi 'i? Ama ngbà 'í Gìkà ni màràbà mì dré Yésu ni ka'izo àyi ki kúlí sè dhi 'i. Ama àlo àlo títi dhi i, mà 'o àzì Mírì dré bhàlè àma drígrá dhi kòdhya.

⁶ Má ri tá kòrì gò, Apólò dré yí dàzo dríá. Dì, Gìkà 'o ìna kòrì nda mbàlè dhi nì.

⁷ Asà dhi, dhya adrélépi kòrì ri dhi, ìndì dhya adrélépi yí da dhi, móndí kàdrì 'i ko. Dhya kàdrì ngbà 'í Gìkà adrélépi kòrì 'o mbàlè dhi 'i.

⁸ Dhya adrélépi kòrì ri dhi i dhya adrélépi yí da dhi be dhi ki àzì àlo. Dì àyi àlo àlo títi dhi ki làgì kisú àyi ki tàndì ki àzì ì dré 'òlè dhi tí.

⁹ Tàko ko, àma Gìkà ni àziàmú 'i. Ami àmikya Gìkà ni amvú 'i. Ami kókpà Gìkà ni dzó adrélé sílè dhi 'i.

¹⁰ Gìkà ni togó tani bhàlè má rú dhi sè dhi, má bhà dzó ni pá ngóro dzó sílepi tògyá sè dhi tîni gò, móndí àruka ì dré adrézó ngá tobhà dríá. Dì, adré làá dhi, àyi àlo àlo títi dhi ì kònò dóro ngalè ì adré tobhàá ngíni ya dhi.

¹¹ Tàko ko, dhya àlo kitswá dzópá àzya bha dzópá bhàlè dre dhi rúsè bwà ko. Dzópá bhàlè nda, Yésu Krísto 'i.

¹² Dzópá nda dri dhi, móndí àruka ki ngá tobhà órò sè yà, àrezá sè yà, kírà làgì kyàkyà dhi i sè yà, fa sè yà, kòzó sè yà, kó ngalè kayísá sè yà dhi.

¹³ Dì à ni àyi àlo àlo títi nda ki àzì i ngíni ya dhi ni no ngádra 'á kítú tàbvó tàzo dhi tú. Tàko ko, Gìkà ni àyi àlo àlo títi dhi ki àzì ki tabhì àtsí sè, tadházóá dhi, àzì nda i ngalè ngíni ya dhi.

¹⁴ Dhya àlo ni àzì kàdré àyi totó tàtá dhi, akódhi nda ni làgì kisú àzì nda sè.

¹⁵ Dì, dhya àzya ni àzì kòvè àtsí sè vevè dhi, akódhi nda kitswá ìna làgì kisú ko. Akódhi ni tàndì ni adrí, dì kàdrí gba yà dhi, a ni su ngóro móndí akpólépi àtsí misè dhi tîni.

¹⁶ Mì nì ko tàlè dhi, àmi Gìkà ni tépelò 'i, ìndì Gìkà ni Tírì adré adrélé àmi léna dhi?

¹⁷ Dhya àlo kòpfu Gìkà ni tépelò dhi, Gìkà ni kókpà akódhi nda ni pfu dràlè. Tàko ko, Gìkà ni tépelò ìna lólo, ìndì àmi akódhi ni tépelò nda 'i.

¹⁸ Mì kàdré àmi ki tàndì ki lítí ko. Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré kisúá dhi, ì tògyá líyí 'i tògyá bvò kòndì àdhya sè dhi, lè akódhi nda kàtsá móndí azaaza ró, kàtsáro tògyá líyí ro bàti.

¹⁹ Tàko ko, tògyá bvò kòndì àdhya tà azaaza 'i Gìkà mílèsè. Ngóro Gìkà ni Kúlí dré adrélé tàlè dhi tîni: «Akódhi adré tògyabhá ki 'o la'ile àyi ki tàndì ki túrúpfú tà sílè.»*

²⁰ Adré kpà tàá dhi: «Mírì nì tàlè dhi, tà tògyabhá ì dré adrélé kisùlè dhi i tà tàko 'i dhi be.»†

²¹ Adré dì làá dhi, mì kògò adrélé àmi ki afà móndí ki tà sè ko! Tàko ko, tà títi dhi ì àmikya 'i.

* 3:19 3:19 A kònò Yòbò 5:13. † 3:20 3:20 A kònò Longó i 94:11.

22 Kàdré Pólò 'i yà, Apólò 'i yà, Péterò 'i yà, bvò kònìdhi 'i yà, lídrì 'i yà, dràdrà 'i yà, lókyá ándrò kònìdhi 'i yà, kó ngalè lókyá adrélépi alále dhi 'i yà dhi, tà títi dhi i àmikya 'i.

23 Di àmi àmikya Krísto àdhya 'i, ìndì Krísto Gíká àdhya 'i.

4

Krísto ni àpóstolò i

1 Asà dhi, mì kàdré àma ki no ngóro Krísto ni àzì 'obhá i ró, ìndì dhya Gíká ni tà lùzu ró dhi ki bhàzo àyi drígá dhi i ró.

2 Di adré leá dhi, dhya àzì bhàzo drígá dhi kàdré mómí àyi mírì dré kitswálé ka'ile togó wáyi sè dhi 'i.

3 Di, mì kàdré àmikya àma tàbvò ta yà, kó ngalè tàbvò tàlepi bvò kòndì àdhya kàdré tàá ni yà dhi, tà nda tà tàko 'i má m̀lèsè. Àma tàndì má adré ndàndì àma tàbvò ta ma ko.

4 Àma togó adré àma arókì tà àlo sè ko. Di, kòdhi adré tadhá dhi, ma gyágya Gíká kandrà dhi ko. Dhya adrélépi àma tàbvò ta dhi ngbà 'í Mírì 'i kalóma.

5 Asà dhi, lè mì kàdré dhya àlo ni tàbvò ta drìdrì lókyá Gíká dré bhàle dhi kandrà ko. Mì kàdré Mírì Yésu ni agòma letè. Akódhi nda ni tà zùle t́nìmvá na dhi ki 'o apfòle ngádra 'á gò, tà mómí i dré lèle 'òle àyi ki togó na dhi ki tadhá. Di mómí àlo àlo títi dhi ki ruku kitswálépi àyi sè dhi ni kisú Gíká véna.

6 Àma adrúpi i, má tadhá tà nda kòdhi i àmi dré àma ki tàndì i rú Apólò be, mì kònrò lile vwàvwà ro tà tisile dhi i rúsè ko, mì kàdréro kpà drìkadrì ro adrézó mómí ki no twátwa dhi ko.

7 Mì tá m̀na àdhi 'i, adréle àmi tàndì ni no twá mómí àruka i rúsè ni? Tà dóro títi mí dré adrézó àba dhi i kòfalé dhi, tà àlo mí dré kisulé ko dhi be? Di mí kòkisú tà nda i 'í dhi, mí adré di àmi afà ngóro mí kisú tá tà nda i ko na t́ni àdho tà sè?

8 Mì adré àmikya kisúá dhi, mì kisú tà títi mì dré tá adrézó lovó ni íbe dhi i dre? Mì adré kisúá dhi, mì atsá ngábhá i ró dre? Mì atsá ópí i ró, adréle òpí nya àma àko dhi dre? Má m̀lèsè dhi, dóro ni tá mì dré atsálé ópí i ró bàti dhi, mà kòkitswáro tá òpí nya t́m̀ání àmi íbe ká.

9 Tàko ko, má m̀lèsè dhi, sù ngóro Gíká bhà tá àma adrébhá àpóstolò ro dhi i kùdù ro, ngóro mómí rùle àdzú na, tà bhàzo àyi dri kitswálé dràdrà sè gò, adrézó àyi ki dri lizo àyi ki tupfú todràle mómíyá títi i mi dhi i t́ni. Àma ngóro mómí wáyá bhàle mómíyá títi bvò àdhya i kandrà ángélò íbe, i dré adréle nòle dhi i t́ni.

10 A adré àma ki no mómí azaaza i ró Krísto ni tà sè gò, adrézó àmi ki no tògyabhá i ró Krísto na. Àma mómí tà íbe yàya dhi 'i, di, àmi àmikya mómí r̀nyi ró dhi 'i. A adré àma ki ayízè gò, adrézó àmi ki lindrì bha.

11 Atsálé ándrò kònìdhi dhi, àma tàbirì íbe, yì lovó íbe, ìndì kítá àko. A adré àma ki m̀ pfo gò, mà dré adrézó tatsílé àrà ndabe.

12 Mà adré àzì 'o landèzo àma ki tàndì ki drígá sè. A kàdré àma ki lodhá dhi, mà adré àmakya tà tani zi Gíká tí mómí i dri. A kàdré àma ki m̀ pfo dhi, mà adré àmakya tà nda ni mvo.

¹³ A kàdré àma ki rú ta kònzi dhi, mà adré àmakya kúlí yàya logó kòdhya. Atsálé nyànomvá kònìdhi dhi, à adré àma ki no kòròsò t́ní, ngá àṅwá adrélé bhèlè mbì na dhi t́ní.

¹⁴ Má adré tà nda kòdhi ki tísì kitswázó kanyò fe àmi dré ko. Be ró dhi, mà adré mána tísíá kitswázó àmi ki kodzó, ngóro áma ànzi má dré lèlè tò dhi i t́ní.

¹⁵ Tágba mì kàdré àmi ki drí kobhá íbe ngùlù-mudrí Krísto na yà dhi, àmi ngbà 'í atá íbe àlo. Tàko ko, má dré Rúbí Tani longólé àmi dré gò mì dré ka'izoá dhi sè dhi, má atsá mána àmi ki atá ro Yésu Krísto na.

¹⁶ Má adré di àmi ki kodzó, mì kàdréro áma lebè, adrézó tà 'o mána t́ní.

¹⁷ Tà kòdhi sè dhi, mà adré áma mvá Tímòtèyò, má dré lèlè tò dhi ni mu àmi véna. Akòdhi nda móndí kitswálé ka'ile togó wáyi sè Mírì ni tà sè dhi 'i. Kòtsa dre dhi, a ni láti má dré adrélé lebèlè Yésu Krísto na dhi ni tà 'o agalé àmi léna, ngóro má dré adrélé tadhálé àrà títi i 'ásè ìndì Ekèlézyá títi i 'ásè dhi t́ní.

¹⁸ Móndí àruka àmi kòfalé dhi i atsá àyikya drìkàdrì ro, adrézó kisùá dhi, má kitswá lile àmi véna ko.

¹⁹ Di, Mírì kòlè dhi, má ni tsa àmi véna mbèlè. Di má kònì tsa dhi, má ni ngbà 'í drìkàdrìbhá nda ki kúlí yi kòdhya ko, má ni kókpa nòá ngalè àyi Gíká ni rinyí íbe bàti yà dhi.

²⁰ Tàko ko, à adré Gíká ni Opì ni tà tadhá ngbà 'í kúlí sè ko. Be ró dhi, à adré tà ni ni tadhá rinyí sè.

²¹ Mì adré lèá dhi, má kòtsa àmi véna ngíni? Má kòtsa fimbò be má drígá, kó ngalè togó yàya galepi lèlè sè dhi be?

5

Ndòtò tà móndyá ka'ìbhá i kòfalé dhi

¹ Àrà títi i 'ásè dhi, à adré yíá tàlè dhi, ndòtò tà àmi kòfalé be. A adré ndìndì ndòtò tà kára be kònìni nda ni yi pàgàno i kòfalé ko. Tàko ko, à adré taá dhi, agó àlo àmi kòfalé dhi adré ayilé àyi atá ni tòkò be.

² Di mì adré àmikya avólé drìkàdrì sè! Adré tá be lèá dhi, mì kòtongó tá tà nda sè gò, dhya tà nda ni 'òlepi dhi ni tingázó àmi kòfalésè.

³ Ma ró dhi, tágba má dré adrézó àmi kòfalé yó dhi, áma togó ína ngbú àmi véna. Di má tà tá mána dhya tà nda ni 'òlepi dhi ni tàbvò dre, ngóro ma tá àmi kòfalé be na t́ní.

⁴ Di mì kònì dra ru kimó áma ki Mírì Yésu ni rú sè dhi, áma togó ni adré tùmání àmi íbe, ìndì áma ki Mírì Yésu ni rinyí ni adré àmi íbe.

⁵ Di mì kòfè dhya nda Sàtánà drígá, lovó kònzi akòdhi ni rúbhá àdhya kòdràro gò, akòdhi ni lídrì kàdríró kítú Mírì dré dra agòzo dhi tú.

⁶ Tà mì dré kitswázó àmi ki afà ásà dhi yókódhó. Mì ni ko tàlè dhi, tàkú mvá tsà dhi adré mápà fòndro títi dhi ni 'o avólé ni dhi?

⁷ Di mì kòtingá tàkú àku kòdhi, àmi ki temvézó, mì kàtsáro mápà tídhí ro tàkú àko. Tà bàti ró dhi, mì atsá àmikya mápà tídhí ro dre, à dré Krísto áma ki kábilígyà mvá Pásíká àdhya ni pfùlè dràlè mòbòmà ro dhi sè.

⁸ Ásà dhi, mà kàdré àma ki gwányá Pásíká àdhya ni 'o. Di, mà kàdré 'oá mápà ladhílé tàkú àku tàkònzì àdhya ìndì togó kònzi àdhya sè dhi sè ko. Be ró dhi, mà kàdré àmakya 'oá mápà tàkú àko togó wáyi àdhya ìndì tà bàti àdhya sè.

⁹ Áma wárágà tisìle drìdrì dhi léna dhi, má tisì tá àmi dré dhi, mì kàdré ru su mónnyá adrèbhá ndòtò tà 'o dhi ìbe ko.

¹⁰ Kòdhi má adrè tá mónnyá bvò kòndi àdhya adrèbhá ndòtò tà 'o yà, adrèbhá ngá lovó bha yà, adrèbhá ngá kisú túrúpú sè yà, kó ngalè adrèbhá gíká tàko kí lindrì bha yà dhi kí tà ta kòdha ko. Kònò kàdré tá kònini ko dhi, a ni tá léà dhi, mì kònga bvò kònidhi 'àsè.

¹¹ Dì, má adrè tá mána léà tàle dhi: Mì kàdré ru su mónnyá adrèbhá àyi kí zi Yésu ni ka'ìbhá i ró gò, ì dré adrézó ndòtò tà 'o yà, adrézó ngá lovó bha yà, adrézó gíká tàko kí lindrì bha yà, adrézó móndí kí rú ta kònzi yà, adrézó wá tsi yà, kó ngalè adrézó ngá kisú túrúpú sè yà dhi ìbe ko. Mì kàdré ndìndì ngá nya mónnyá làsú be kònini nda ìbe ko.

¹²⁻¹³ Tàko ko, mónnyá Yésu ni ka'ìbhá ko dhi kí tàbvò tàma nò ma ko. Gíká ni àyi nda kí tàbvò ta nì. Dì, adrè zakó tsì léà dhi, mì kàdré mónnyá Ekèlézyà le dhi kí tàbvò ta àmi? Àsà dhi, ngóro Gíká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tìni: «Mì kòdro tàkonzì líyí àmi kòfalésè.»*

6

Tà adrézó tàbvò ta àsà mónnyá ka'ìbhá i kòfalé dhi i

¹ Mì kàdré tà ìbe àmi kòfalé àmi kí adrúpi be dhi, mì adrè àmikya lile tà nda ni bvò 'o pàgánò ì dré tàle dhi ngíníngíni ró? Mì adrè àmikya lile tà nda ni bvò 'o mónnyá Gíká àdhya ì dré tàle dhi ko àdho tà sè?

² Mì nì ko tàle dhi, mónnyá Gíká àdhya kí mónnyá bvò kòndi àdhya kí tàbvò ta àyi dhi? Dì mì kònì dra mónnyá bvò kòndi àdhya kí tàbvò ta àmi dhi, mì kitswá tsì tà mvá tsà àmi kòfalé dhi kí bvò ta bwà ko?

³ Mì nì ko tàle dhi, mà ni dra ángélò kí tàbvò ta dhi? Dì mà kitswá tà lídrì kòndi àdhya kí bvò ta bwà ko àdho tà sè?

⁴ Mì kàdré tà làsú be kònini dhi ìbe àmi kòfalé dhi, mì adrè di lile tà nda kí bvò 'o tàle móndí Ekèlézyà dré adrélé nòle móndí tàko ró dhi i véna ngíni?

⁵ Má adrè tà kòdhi kí ta kanyò fèzo àmi dré. Àmi kòfalé dhi, dhya àlo adrélépi tògyá ìbe kitswázó tà àyi adrúpi i kòfalé dhi ni bvò ta bwà dhi tsì yókódhó?

⁶ Dì, móndí ka'ìlepi àlo dhi adrè ìna àyi adrúpi ni dri lízo ába tà àyi kòfalé dhi ni bvò 'o tàle, ìndì adrè 'òá kònini mónnyá ka'ìbhá ko dhi i kandrá!

⁷ Tà bàti ró dhi, mì dré adrélé tà adrézó tàbvò ta àsà dhi ìbe àmi kòfalé dhi sè dhi, kòdhi adrè tadhá dhi, mì adhé dre. Mì kitswá tá tà kònzi 'òle àmi rú dhi kí mvo bwà ko àdho tà sè? Mì kitswá tá àmi kí ngá tayí topalé dhi bwà ko àdho tà sè?

⁸ Dì, mì adrè àmikya móndí kí 'o kònzi, adrézó àyi kí ngá topá dhi àmi. Mì adrè kpà 'òá kònini àmi kí adrúpi i rú!

⁹ Mì nì ko tàle dhi, mónnyá adrèbhá tà kònzi 'o dhi ì kitswá file Gíká ni Opì na ko dhi? Mì kòtayí àmi adrélé litilé ko: Mónnyá adrèbhá ndòtò tà 'o dhi i, mónnyá adrèbhá gíká tàko kí lindrì bha dhi i, mónnyá adrèbhá múná tà 'o dhi i, àgo adrèbhá ayilé àgo ìbe dhi i,

¹⁰ mónnyá adrèbhá ngá kugu dhi i, mónnyá adrèbhá ngá lovó bha dhi i, mónnyá adrèbhá wá tsi dhi i, mónnyá adrèbhá móndí kí rú ta kònzi dhi i,

* 5:12-13 5:12-13 A kònò Dütèrònómè 17:7.

ĩndĩ mĩndyá adrébhá ngá kisú túrúpfú sè dhi ĩbe dhi ĩ kitswá file Gĩká ní Opĩ na ko.

¹¹ Wáláká dhi, mĩndĩ áruka àmi kófalé dhi ĩ tá àyi nda kòdhi ĩ tĩni. Dì, Gĩká dzĩ àmi àmi kĩ tàkonzĩ lèsè, àmi kĩ bhàzo twá adrélé ĩna ró, àmi kĩ bhàzo gyágya ĩ kandrá Mĩrĩ Yésu Krĩsto ní rú sè, ĩndĩ àma kĩ Gĩká ní Tirĩ ní rĩnyĩ sè.

Lĩndrĩ fema Gĩká dré àma kĩ rúbhá sè dhi

¹² Mĩ adré tàá dhi: «Mà kitswá àmakya tà títi dhi kĩ 'o bwà.» Bàti, kònnĩ. Dì, tà títi nda ĩ kitswá àyikya àmi kĩ ledé ko. Má adré tàá dhi: «Mà kitswá tà títi dhi kĩ 'o bwà.» Dì, má kitswá mána áma tayĩ tà dré atólé ĩ pálé dhi ko.

¹³ Mĩ adré kpà tàá dhi: «Gĩká bhà mányàngá 'a dré. Bhà kpà 'a mányàngá dré.» Kòdhi bàti. Dì, Gĩká ní ngá nda kĩ tà 'o akílé rĩti. Kàdré rúbhá ní tà sè dhi, Mĩrĩ Gĩká bhà rúbhá à kàdréro ndòtò tà 'o ásà dhi bvó ko. Be ró dhi, bhà ĩna rúbhá nda à kàdréro àyi tà 'o ásà be dhi bvó. Mĩrĩ adré kpà rúbhá nda ní líkĩ nĩ.

¹⁴ Gĩká tingá tá Mĩrĩ Yésu ní rúbhá dràdrà lèsè àyi rĩnyĩ sè. A ní kókpà àma kĩ rúbhá kĩ tingá dràdrà lèsè kònnĩ.

¹⁵ Mĩ nĩ ko tàle dhi, àmi kĩ rúbhá ĩ Krĩsto ní rúbhá ní kigá 'ĩ dhi? Dì má ní tsĩ áma rúbhá adrélepi Krĩsto àdhya ró dhi ní amú tòkó zàràbhù ní rúbhá be bwà? Tàdzĩ ko!

¹⁶ Mĩ nĩ ko tàle dhi, dhya adrélepi ru amú tòkó zàràbhù be dhi, ĩ atsa rúbhá àlo ró akódhi be dre dhi? Tàko ko, Gĩká ní Kúlĩ adré tàá dhi: «Àyi rĩti dhi kĩ atsa rúbhá àlo ró.»*

¹⁷ Dì, dhya adrélepi ru amú Mĩrĩ be dhi, ĩ atsa ngá àlo ró akódhi be Tirĩ na dre.

¹⁸ Lè mĩ kàdré lapalé ndòtò tà silèsè! Tàkonzĩ àruka títi mĩndĩ dré adréle 'òle dhi ĩ, adré 'òá àyi rúbhá rú ko. Dì, dhya àngùdhi adrélepi ndòtò tà 'o dhi, adré tàkonzĩ nda ní 'o àyi tàndĩ ní rúbhá rú.

¹⁹ Mĩ nĩ ko tàle dhi, àmi kĩ rúbhá Tirĩ Lólo ní tépelò 'ĩ dhi? Tàko ko, Gĩká fè àmi dré Tirĩ Lólo nda adréle àmi léna. Àmi kĩ rúbhá àmi kĩ tàndĩ kya 'ĩ ko.

²⁰ Tàko ko, Gĩká gi àmi làgĩ kàdrĩ sè dre. Dì ásà dhi, mĩ kàdré lĩndrĩ fe Gĩká dré àmi kĩ rúbhá sè.

7

Lámó ní tà

¹ Kàdré ĩna tà mĩ dré lizilé má tí àmi kĩ wárágá le dhi kĩ tà sè dhi, dóro ní agó dré tòkó mòle ko dhi.

² Dì, kitswázó ndòtò tà 'o ko dhi, lè àgo àlo àlo títi dhi ĩ kàdré àyi kĩ tàndĩ kĩ tòkó ĩbe, ĩndĩ tòkó àlo àlo títi dhi ĩ kàdré àyi kĩ tàndĩ kĩ àgo ĩbe.

³ Lè agó kàdré àyi rúbhá logá àyi tòkó dré ko. Kókpà kòdhi tĩni, lè tòkó kàdré àyi rúbhá logá àyi agó dré ko.

⁴ Tòkó ní rúbhá ngbà 'ĩ akódhi ní tàndĩ àdhya 'ĩ ko. Be ró dhi, akódhi ní rúbhá nda kókpà agó ní àdhya 'ĩ. Kókpà kòdhi tĩni, agó ní rúbhá ngbà 'ĩ akódhi ní tàndĩ àdhya 'ĩ ko. Be ró dhi, akódhi ní rúbhá nda kókpà tòkó ní àdhya 'ĩ.

* 6:16 6:16 A kònò Kidhoma 2:24.

5 Mì kàdré di ru ga àmi kòfalésè rúbhá ni tà sè ko, kàdré ngbà 'í lókyá mì dré ru yizo àmi ki fèzo adrélé tà ta Giká be dhi 'á ko dhi. Di lókyá nda kòlavú dre dhi, mì kògò adrélé ru amú, Sátánà kòkítswáró àmi ki tabhì litflé àmi ki lovó rúbhá àdhya sè ko dhi bvó.

6 Má adré tà kòdhi ni ta ngóro tòlí bhàle àmi dri dhi tìni ko. Be ró dhi, má fè mána láti àmi dré adrézó tà 'o.

7 Má mùlèsè dhi, dóro ni tà mómnyá títí dhi ì dré lámó mòle ko má tìni dhi. Di, Giká lanzí tà tani twátwa dhi ì mómndí àlo àlo títí dhi ì dré. Dhya àlo tà tani àlo dhi íbe. Dhya àzya tà tani àzya dhi íbe.

8 Kàdré mómnyá mobhá ko dhi ì tàytòkò íbe dhi ki tà sè dhi, má adré tàá dhi, dóro ni ì dré ngbú adrélé kònini má tìni dhi.

9 Di, ì kòkítswá rúbhá lovó mvo bwà ko dhi, lè ì kòmò àyikya lámó. Tàko ko, lámó mòle dhi dóro lavulé, rúbhá lovó tayilé adrélé àtsi ró dhi rúsé.

10 Kàdré mómnyá mobhá dhi ki tà sè dhi, má adré tàá kònini (má adré di tàá ma ko, Mírì adré tàá nì): Lè tòkò kònga áyi agó kandrásè ko.

11 Di, kò'o kònini dhi, kògò agó àzya mo ko, be swá dhi, kògò ru amú áyi agó be. Adré kpà leá dhi, agó kòtingá áyi tòkò ko.

12 Àmi àruka títí dhi ì dré dhi, má adré tàá kònini (má adré tàá ma, Mírì adré tàá nì ko): Agó àlo Yésu ni ka'ilepi dhi kàdré tòkò ka'ilepi ko dhi íbe gò, tòkò nda dré adrézó leá adrélé agó nda be dhi, lè agó nda kòtingá tòkò nda ko.

13 Kòkpà kòdhi tìni, tòkò àlo Yésu ni ka'ilepi dhi kàdré agó ka'ilepi ko dhi íbe gò, agó nda dré adrézó leá adrélé tòkò nda be dhi, lè tòkò nda kòtayí agó nda ko.

14 Tàko ko, Giká bhà agó ka'ilepi ko nda twá adrélé ina ró, akódhi ni tòkò Yésu ni ka'ilepi nda ni tà sè. Kòkpà kòdhi tìni, Giká bhà tòkò ka'ilepi ko nda twá adrélé ina ró, akódhi ni agó Yésu ni ka'ilepi nda ni tà sè. Kònò kàdré tá kònini ko dhi, àyi ki ànzi ki tá adré mómndí bhàle twá Giká dré dhi ì ró ko. Di, tà bàti ró dhi, ànzi nda ì àyikya mómndí lólo Giká àdhya 'i.

15 Di, dhya ka'ilepi ko dhi kàdré ina leá ru lanzilé áyi àzya Yésu ni ka'ilepi dhi be dhi, à kòtayí akódhi lile. Akódhi nda kòlì làsú be kònini dhi, à atrì àzya ni Yésu ni ka'ilepi dhi tòlí lámó àdhya lésè, kàdré agó 'i yà, kó ngalè tòkò 'i yà dhi. Angyá ko, Giká azí àmi adrélé tà kàdrìkìdri íbe.

16 Kòdhi íbe dhi, mì, tòkò Yésu ni ka'ilepi ni, mí nì ngalè mí ni àmi agó ni tidrí yà dhi ko. Kòkpà kòdhi tìni, mì, agó Yésu ni ka'ilepi ni, mí nì ngalè mí ni àmi tòkò ni tidrí yà dhi ko.

Adrema ngóro mì dré tá adrélé Giká dré àmi ki azirà'a dhi tìni dhi

17 Kàdré ngbà 'í tà kòdhi 'i ko dhi, lè àmi àlo àlo títí dhi ì mì kàdré adrélé ngóro Mírì dré fèle àmi dré dhi tìni, ìndì ngóro mì dré tá adrélé Giká dré àmi ki azirà'a dhi tìni. Má adré tòlí kòdhi ni fe Ekèlèzyá títí ì dré kòdhya.

18 Di dhya àlo kàdré mómndí lwàle dhi 'i Giká dré tá akódhi ni azirà'a dhi, akódhi nda kàdré ngbú adrélé kònini. Dhya àlo kàdré mómndí lwàle ko dhi 'i Giká dré tá akódhi ni azirà'a dhi, akódhi nda kò'o ì lwàle ko.

19 Dhyá ki lwàma ìndì dhyá ki lwàma ko dhi, tà tàko 'i. Tà kàdrì dhi ngbà 'í Giká ni tòlí ki ka'ima 'òle dhi 'i.

20 Lè àmi àlo àlo títí dhi ì mì kàdré adrélé ngóro mì dré tá adrélé Giká dré àmi ki azirà'a dhi tìni.

21 Dì mí kàdré màràbà 'i Giká dré tá àmi azirà'a dhi, mí kòtayí àmi togó adrélé lanzìle tà nda sè ko. Dì, mí kòkítswá atsalé mómndí trìle dhi ró bwà dhi, mí kò'o mína kònìni.

22 Tàko ko, dhya adrélépi tá màràbà ro Mírì dré akódhi ni azirà'a dhi, atsa ìna mómndí trìle Mírì àdhya ró. Kókpa kòdhi tìni, dhya adrélépi tá màràbà ro ko Mírì dré akódhi ni azirà'a dhi, atsa ìna màràbà Krìsto àdhya ró.

23 Giká gi àmi làgí kàdrì sè. Mì kòtayí dì àmi atsalé màràbà mómndí kya ró dhi ko.

24 Dì àma adrúpi i, lè àmi àlo àlo títí dhi i mì kàdré adrélé Giká kandrà ngóro mì dré tá adrélé dré àmi ki azirà'a dhi tìni.

Mómndyá mobhá ko dhi ki tà, tàyítòkò kya íbe dhi i

25 Kàdré mómndyá mobhá ko dhi ki tà sè dhi, má kisú tòlì Mírì vélèsè ko. Dì, má adrè mána tà kisùle kònìdhi ni fe ngóro mómndí kítswálépi adrélé ka'ile, Mírì dré àyi togó dóro tadhále drá dhi sè dhi tìni.

26 Kizà mà dré adrélé nyàle lókyá àndrò kòndi sè dhi sè dhi, má adrè kisúá dhi, dóro ni mì dré adrélé dhu rè ngóro mì dré adrélé dhi tìni dhi.

27 Mì kàdré tòkò íbe dhi, mí kòndà láti tòkò nda ni tingázó dhi ko. Mì kàdré tòkò àko dhi, mí kòndà tòkò mòle dhi ko.

28 Dì, mí kòmo tòkò dhi, mí 'o mína tàkonzì 'i ko. Kókpa kòdhi tìni, kyánzi mòlepi rè ko dhi kòmo dhi, akódhi 'o tàkonzì 'i ko. Dì, mómndyá adrèbhá ru mo dhi i, tà ni adrè àyi ki drì nya rä. Má adrè mána àmi ki le apalé tà nda i silésè.

29 Ama adrúpi i, má adrè leá tàle dhi, tayí ngbà 'i lókyá tsà. Kidhólé nyànómvá dhi, lè àgo adrèbhá tòkò íbe dhi i kàdré Giká ni tà 'o ngóro àyi tà tòkò àko na tìni.

30 Mómndyá adrèbhá ngòle dhi i kàdré tà 'o ngóro i adrè tá ngòle ko na tìni. Mómndyá adrèbhá lenzélé dhi i kàdré tà 'o ngóro i adrè tá lenzélé ko na tìni. Mómndyá adrèbhá ngá gi dhi i kàdré tà 'o ngóro ngá nda i tà àyikya 'i ko na tìni.

31 Mómndyá adrèbhá tà 'o ngá bvò kòndi àdhya i sè dhi i kàdré tà 'o ngóro àyi tá ngá nda ki lovó íbe ko na tìni. Tàko ko, bvò mà dré nìle kònìdhi adrè akilé akíakí.

32 Má adrè leá dhi, mì kàdré tà adrézó togó bha lanzìle dhi íbe ko. Agó mòlepi ko dhi adrè àyi togó bha Mírì ni tà dri, adrézó kisúá ngalè í ni kítswá Mírì ni togó 'o kinìlé ngíni ya dhi.

33 Dì, agó mòlepi dhi adrè ìna àyi togó bha tà bvò kòndi àdhya i dri, adrézó kisúá ngalè í ni kítswá àyi tòkò ni togó 'o kinìlé ngíni ya dhi.

34 Dì tà dré adrélé lèle 'òle dhi i lanzí ru 'a be rì. Kókpa kòdhi tìni, tòkò mòlepi ko dhi ìndì kyánzi mòlepi rè ko dhi, i adrè àyi ki togó bha Mírì ni tà dri, i kàdréró lólo rúbhá ni tà sè ìndì togó ni tà sè akódhi kandrà be dhi bvò. Dì, tòkò mòlepi dhi adrè ìna àyi togó bha tà bvò kòndi àdhya i dri, adrézó kisúá ngalè í ni kítswá àyi agó ni togó 'o kinìlé ngíni ya dhi.

35 Má adrè tà kòdhi ki tà kítswázó tà lanzí bha àmi dri ko, be ró dhi, kítswázó àmi ki ledé, mì kàdréró tà kítswábhá Mírì mìlèsè dhi ki 'o, adrézó tròle akódhi ni tà rú togó wáyi sè.

36 A kòzì tòkò agó àlo dhi dré gò, agó nda dré adrézó kisúá dhi, í adrè tà 'o tòkò nda rú dóro ko àyi lovó rúbhá àdhya sè gò, dré adrézó tòkò nda ni

le mòle dhi, lè ì kòmo ru ngóro dré adrélé lèle dhi tíni. Akódhi kò'o kònìni dhi, 'o tàkonzì 'i ko.

³⁷ Di, agó nda kònì dóro tàle dhi, í lè tòkó nda ni mòle ko, ngóro tà bhàle í dri dhi tíni ko, be ró dhi, ngóro tà í dré lèle 'òle dhi tíni gò, dré kitswázó àyí lovó rúbhá àdhya ni mvo bwà dhi, akódhi 'o dóro làmó mòzo ko.

³⁸ Di, ásà dhi, agó tòkó zìle drá dhi ni mòlepi dhi, 'o dóro. Di, agó tòkó zìle drá dhi ni mòlepi ko dhi 'o ìna dóro lavúlé.

³⁹ Tòkó àlo dhi ni agó kàdré dhu rè lídrì ìbe dhi, lè ì kàdré ngbú adrélé agó nda be. Di, akódhi ni agó kòdrà dhi, akódhi ni kitswá ìna agó ángùdhi dré lèle dhi ni mo, kàdré mómí Mírì àdhya 'i dhi.

⁴⁰ Di, má adré mána kisúà dhi, akódhi ni adré arí ìbe lavúlé, kàdré dhu rè ngóro dré adrélé dhi tíni dhi. Má adré kpà kisúà dhi, má adré àmi kí drì ta tògyá Gíká ni Tírì àdhya sè.

8

Mányàngá fèle gíká tàko i dré dhi ni tà

¹ Kàdré manyàngá fèle gíká tàko i dré dhi ni tà sè dhi, má adré tàà kònìni: Mà nǐ tàle dhi, àma títi dhi i tà nǐnǐ ìbe dhi be. Tà nǐnǐ adré mómí kí 'o avólé drìkàdrì sè. Di, lèle adré ìna mómí kí ìmbà àyí kí tà ka'íka'í na.

² Dhya ángùdhi adrélépi kisúà dhi, í nǐ tà be dhi, nǐ ìna tà ngóro dré kitswálé í kònì dhi tíni rè ko.

³ Di, dhya adrélépi Gíká ni le dhi, Gíká nǐ akódhi nda kòdhya.

⁴ Kàdré di manyàngá fèle gíká tàko i dré dhi ni nyàma ni tà sè dhi, mà nǐ tàle dhi, gíká tàko bvò àdhya i tà tàko 'i dhi be. Mà nǐ kpà, Gíká ngbà 'í àlo kwákwá dhi be.

⁵ Bati, mómí àruka ì adré àyikya gíká tàko bhù na ìndì bvò dri dhi kí zì gíká ro. Tàko ko, gíká i bí, ìndì mírì i bí.

⁶ Di, tágba dré adrézó kònìni dhi, àma dré dhi, Gíká ngbà 'í àlo kwákwá. Akódhi nda àma kí Atá ngá títi dhi kí bhàlepi, ìndì mà dré adrézó lídrì ìbe drá dhi 'i. Mírì kópà 'í àlo kwákwá. Akódhi nda Yésu Kristo ngá títi dhi kí bhàzo ásà, ìndì mà dré adrézó lídrì ìbe ásà dhi 'i.

⁷ Di, mómíyá títi dhi ì nǐ àyikya tà nda kòdhi i ko. Mómí àruka ì adré rè dhu ru su gíká tàko kí tà ìbe. Àyí nda ì kàdré manyàngá fèle gíká tàko i dré dhi ni nya dhi, ì adré nòà ngóro manyàngá gíká tàko kya ró. Di àyí kí tà ka'íka'í yàà dhi sè dhi, àyí kí togó adré àyí kí arókì gò, ì dré adrézó kisúà dhi, ì 'o àyí atsálé ndí ró Gíká kandra dre.

⁸ Tà bàti ró dhi, manyàngá adré ìna àma kí 'o atsálé ànyì Gíká làga dhi nǐ ko. Gba mà kònnya yà dhi, kó ngalè mà kònnya ko yà dhi, tà nda adré tà dóro 'o àma dré ko.

⁹ Di, mì dré nìle mì kitswá àmikya ngá títi dhi kí nya bwà dhi sè dhi, mì kònò dóro, tà nda kàtsáró tà mì dré adrézó mómí tà ka'íka'í ìbe yàà dhi kí 'o ledhélé tàkonzì na dhi ró ko.

¹⁰ Tàko ko, dhya àlo tà ìbe yàà dhi kònò mì adrélépi tà nǐnǐ ìbe dhi adrérà'na ngá nya gíká tàko ni tẹpèlò na dhi, tà nda ni zakó tsì akódhi nda ni togó sè adrélé manyàngá fèle gíká tàko i dré dhi ni nya?

¹¹ Àsà dhi, mí adré àmi adrúpi tà ìbe yàà ìndì Kristo dré dràzo ásà dhi nǐ tà ka'íka'í kizá àmi tà nǐnǐ nda sè.

¹² Mì kàdré tàkonzì 'o àmi ki adrúpi i rú, adrézó àyi ki tà ka'ika'í yàya dhi ki kizá làsú be kònini dhi, mì adré àmikya tàkonzì 'o Krísto ni tàndi rú.

¹³ Asà dhi, ngá má dré adrélé nyàle dhi kàdré áma adrúpi ni 'o dhèle tàkonzì na dhi, má kitswá gòle véle zǎ nya ko, má kògòrò akódhi ni 'o dhèle ko.

9

Pólò gà ngá kisúle Rúbí Tani ni longoma ni tà sè

¹ Má kitswá mána tà adrèbhá dóro má mìlèsè dhi ki 'o bwà ko? Ma mána àpóstolò 'i ko? Má nò àma ki Mírì Yésu áma mǎ sè ko? Ami àzì má dré 'òle Mírì ni tà sè dhi ni lò'wa 'i ko?

² Tágba móndí àruka ì kàdré áma no ngóro àpóstolò ro ko yà dhi, ma àpóstolò 'i àmi dré. Tàko ko, mì dré adrélé Mírì Yésu na dhi sè dhi, mì adré àzì má dré 'òle àpóstolò ro dhi ni tadhá ngádra 'á dhi àmi.

³ Tà má dré adrézó áma tàrà ga ásà móndí adrèbhá áma ndrì dhi i tí dhi ì, tà kòni 'i:

⁴ Mà kitswá tsi adrélé ngá kisú nyàle ìndì mvùle àzì mà dré adrélé 'òle dhi sè bwà ko?

⁵ Mà kitswá tsi tòkò Yésu ni ka'ìbhá dhi ki do mòle, adrézó tatsilé àyi ìbe ngóro àpóstolò àruka kya tìni, Mírì ni adrúpi kya tìni, ìndì Pèterò àdhya tìni dhi ko?

⁶ Adré tsi léá dhi, áma Bàrànába be dhi ì, mà kàdré ngbà 'í àzì 'o àma ki tàndi ki drígá sè làfa kisúzó dhi áma?

⁷ Adhi adré sòdá àzì 'o àyi tàndi ni làfa sè dhi nì? Adhi adré ngá kidhí gò, adrézó lò'wa ni ni nya ko dhi nì? Adhi adré kà'wá líkí gò, adrézó bàsú nì ni mvu ko dhi nì?

⁸ Mì adré kisúá dhi, má adré tà kòdhi ki ta ngóro móndí ì dré adrélé kisúle dhi tìni? Mósè ni tatrítrí kúlí adré kókpa táá kònini ko?

⁹ Tàko ko, Mósè ni tatrítrí kúlí nda adré táá dhi: «Tí dré adrèrà'a lò'wa ató zìle dhi 'á dhi, à kòdrò ti ni ngá nyàle dhi ni logázó drá ko.»* Kòdhi Gíká adré ngbà 'í tí ki tà kisú kòdhya?

¹⁰ Adré zakó tsi tà nda ni ta àma ki tà sè? Tà bàti ró dhi, à tisi tà nda àma ki tà sè. Tàko ko, adré léá dhi, dhya adrélépi amvú 'a dhi ì dhya adrélépi ngánò tswa dhi be dhi, ì kàdré 'òá adrézó mǐ bha lànyá kisúzó àyikya ró.

¹¹ Mà kòrì kórì Tírì Lólo àdhya àmi kòfalé 'í dhi, mà kitswá tsi ngá bvò àdhya ki kisú àmi drígàsè ko?

¹² Móndí àruka ì kàdré rinyí ìbe kitswázó ngá kisú àmi drígàsè 'í dhi, áma àmakya rinyí ìbe àyikya ki lavú ko? Dì, tágba dré adrézó kònini dhi, mà 'o tà àmi kòfalé rinyí nda sè ko. Be ró dhi, mà adré àmakya tà títi dhi ki mvo, mà kòkikíró Rúbí Tani Krísto àdhya ni longoma ko.

¹³ Mì nì ko tàle dhi, dhya adrèbhá àzì 'o tèpelò na dhi ì adré ngá fèle tèpelò nda na dhi ki àmbí kisú nyàle dhi? Dhya adrèbhá tà 'o àlètàrì kandrá dhi ì adré kpá ngá fèle àlètàrì nda dri dhi ki àmbí kisú.†

* **9:9 9:9** A kòndò kpá Dùtèrònómè 25:4; 1 Tímòtèyò 5:18. † **9:13 9:13** A kòndò Lèvitiké 6:9, 19; Dùtèrònómè 18:1-3.

14 Kókpà kòdhi tìni, Mírì Yésu fè tòlì tàzoá dhi, mónnyá adrèbhá Rúbí Tani longó dhi ì kàdré ngá kisé àyi kì lídrì dré Rúbí Tani ni longoma nda sè.[‡]

15 Di, má 'o mána tà rìnyí nda sè àlomvá ko. Má adré kpà tà kòdhi kì tisi, àmi kì togó asézó ngá fe má dré dhi bvó ko. Má mlèsè dhi, dóro ni tá má dré dràle kitswále ngá zi àmi tí ko dhi! Dhya àlo kitswá tà má dré adrézó áma afà àsà kòdhi ni tingá má vélèsè ko!

16 Tà bàti ró dhi, má kàdré Rúbí Tani longó dhi, má kitswá mána áma afà tà nda sè bwá ko. Tàko ko, Giká bhà àzì nda má drígá nì, má kàdréro 'óá be dhi bvó. Kònò kizà ni tá adré áma ngá 'i, má kàdré tá Rúbí Tani nda ni longó ko dhi!

17 Kònò má kòkipè tá àzì nda 'òle ma dhi, má ni tá làgì kisé àsà. Di, Giká dré àzì nda ni bhàle má drígá ni dhi sè dhi, má adré ngbà 'í àzì bhàle má drígá nda ni 'o kòdhya.

18 Má ni di àdho làgì kisé àzì nda sè kòdhya? Áma làgì, adrema Rúbí Tani má dré adrélé longólé àngyá dhi ni longó dhi 'i. Àsà dhi, má adré longóá ngá zi àko ró, tágba má dré adrézó rìnyí íbe kitswázó ngá kisé àzì nda sè dhi.

19 Gba má dré adrézó dhya àlo ni màràbà 'i ko dhi, má 'o ma adrélé mónnyá títi dhi kì màràbà ro, kitswázó móndí bí dhi kì adrì Krísto ni ka'í dhi bvó.

20 Di Yúdà ànzi ì kòfalé dhi, má 'o ma adrélé Yúdà ànzi nda ì tìni, kitswázó àyi kì adrì Krísto vélé dhi bvó. Mónnyá adrèbhá Mósè ni tàtrítrí kúlí zàle dhi ì kòfalé dhi, má 'o ma adrélé àyi tàtrítrí kúlí zàle nda ì tìni, tágba má dré adrézó tàtrítrí kúlí zàle ko dhi, má kòkitswáro àyi kì adrì Krísto vélé be dhi bvó.

21 Mónnyá adrèbhá tàtrítrí kúlí àko dhi ì kòfalé dhi, má 'o ma adrélé àyi tàtrítrí kúlí àko nda ì tìni, kitswázó àyi kì adrì Krísto vélé dhi bvó. Kòdhi adré tàá dhi, ma Giká ni tàtrítrí kúlí zàle ko dhi ko. Be ró dhi, ma mána Krísto ni tàtrítrí kúlí zàle.

22 Mónnyá tà ka'ika'í íbe yàyà dhi ì kòfalé dhi, má 'o ma adrélé yàyà àyi nda ì tìni, kitswázó àyi kì adrì Krísto vélé dhi bvó. Di mónnyá títi dhi ì kòfalé dhi, má 'o ma adrélé àyi àlo àlo títi dhi ì tìni, adrélé láti títi dhi kì nda kitswázó àyi kì àruka kì tidrí dhi bvó.

23 Má adré tà títi nda kì 'o Rúbí Tani ni tà sè, mà kòkisúro tà tani àsà tímáni móndí àruka bí dhi íbe be dhi bvó.

24 Mì nì ko tàle dhi, móndí ì kàdré àngú ra dhi, àyi títi dhi ì adré ràle, di, ngbà 'í àyi kì àlo adré làgì kisé nì dhi? Di mì kàdré àmìkya àngú ra kitswázó làgì kisé dhi bvó.

25 Mónnyá títi adrèbhá ru pfu lavi na dhi ì adré tà bí dhi kì mvo, àyi kì rúbhá kì 'òzo atsálé tòmbátomba. Í adré 'óá kitswázó kúlá adrélépi nwàle njwanwà dhi ni kiséúo kòdhya. Di, mà adré àmakya 'óá kitswázó kúlá kitswálépi nwàle bwá ko dhi ni kiséúo kòdhya.

26 Di àsà dhi, má adré mána àngú ra wàyá ro ko. Mà kàdré ru pfu móndí àzya be dhi, má adré akódhi ni tisi wàyá ro ko.

27 Di, má adré mána áma rúbhá 'o atsálé tòmbátomba, adrézó bhàá áma rìnyí zàle, má kònì dra Rúbí Tani longó móndí àruka ì dré dhi, à kòkitswáro làgì logá má dré ko.

[‡] 9:14 9:14 A kònò Mátáyò 10:10; Lúkà 10:7.

10

Tà 'òma Isèrèlè ànzi kya tíni ko dhi

¹ Ama adrúpi i, má lè m̀ kòtìvì ko tàle dhi, Mósè ni lókyá 'á dhi, àma kí tabhì títi dhi ĩ atsi tá ndùrùku zálèsè gò, ĩ dré lavúzó yìandre 'ásè dhi.*

² Dì ndùrùku nda na ìndì yìandre nda na dhi, ĩ kiséú tá bàtisimò, ru amúzó Mósè be.

³ Ayi títi dhi ĩ nya tá mányàngá àlo angálépi Giká vélèsè dhi kòdhyà.

⁴ Ĩ mvu tá kpà yì àlo angálépi Giká vélèsè dhi kòdhyà. Tàko ko, ĩ adré tá yì adrélépi apfòlè kírà angálépi Giká vélèsè gò adrélé àyi kí lebè dhi lèsè dhi ni mvu.† Kírà nda tá Krísto 'i.

⁵ Tágba dré tá adrézó kònini dhi, móndí bí àyi kòfalé dhi kí tà tá dóro Giká mùlèsè ko gò, ĩ dré todràzo duku na.

⁶ Dì tà nda kòdhi ĩ atsa tá àyi rú kònini kitswálé tà tadhá àma dré, mà kàdréró tà kònzi kí lovó bha àyikya tíni ko.

⁷ Mì kàdré dì giká tàko kí lindrì bha àyi kí àruka kya tíni ko. Ngóro tisile Giká ní Kúlí na dhi tíni: «Móndí ĩ lírí tá adrélé ngá nya ìndì ngá mvu gò, ĩ dré ngàzo adrélé làrì to giká tàko ĩ kandrà.»‡

⁸ Mà kàdré ndòtò tà 'o àyi kí àruka kya tíni ko. Tàko ko, àyi ngùlù-nyadhì-àlo-drì-na nda ĩ todrà tá kítú àlo sè.§

⁹ Mà kàdré Krísto ní tabhì àma kí tàkonzì sè àyi kí àruka kya tíni ko. Tàko ko, nì títisí tá àyi nda ĩ todràle dhi kòdhyà.*

¹⁰ Mì kàdré kpà ngùrùngùrù tà àyi kí àruka kya tíni ko. Tàko ko, ángéló adrélépi dràdrà fe dhi tupfú tá àyi nda ĩ todràle dhi kòdhyà.†

¹¹ Tà nda kòdhi ĩ atsa tá àyi rú kitswázó tà tadhá àma dré. A tisì kpà tà nda ĩ kitswázó àma adrèbhá lídrì ìbe lókyá kùdù kònindhi 'á dhi kí kodzó dhi bvó.

¹² Asà dhi, mì kàdré kisùá dhi mì adré àmi kí totó tātā dhi, mì kònò dóro, mì kòdheró ko!

¹³ Tà twá adré àmi kí tabhì tà adrèbhá móndyá títi dhi kí tabhì dhi ĩ rúsè ko. Giká kitswá kpà adrélé ka'ìle togó wáyi sè. Kitswá àmi kí tayì tà dré tabhìle àmi kí rìnyì lavúzó dhi ko. Dì, tà dré adrèrà'a àmi kí tabhì dhi 'á dhi, a ní látì nzi àmi dré kitswázó lapalé tíasà, mì kòkitswáro togó tsi be dhi bvó.

Giká tàko kí lindrì bhàma ko dhi

¹⁴ Dì àma arúpi má dré lèlè tò ní i, mì kàdré lapalé giká tàko kí lindrì bhàma ní tà silèsè.

¹⁵ Má adré tà kòdhi kí tà àmi, móndí tògya ró dhi ĩ dré. Dì àmi kí tàndi, mì kòtabhì tà má dré adrélé tàle nda i, nìzoá ngalè tà nda i tà bàti 'i yà dhi.

¹⁶ Mà dré adrèrà'a mányàngá Mírì àdhyà ní nya dhi 'á dhi, mà kàdré kópò adó, adrézó tà tani zì Giká tí dríá gò, adrézó mvuá dhi, mà adré zakó tsì àma kí amú Krísto ní kàrì be? Mà kàdré kpà mápà tonò nyàle dhi, mà adré zakó tsì àma kí amú Krísto ní rùbhá be?

* **10:1 10:1** A kònò Pfòma 13:21-22; 14:19-29 † **10:4 10:4** A kònò Ngá nàma 20:8-11. ‡ **10:7 10:7** A kònò Pfòma 32:6. § **10:8 10:8** «Ngùlù-nyadhì-àlo-drì-na» kònindhi: 23.000. A kònò Ngá nàma 25:1-18 * **10:9 10:9** A kònò Ngá nàma 21:5-6 † **10:10 10:10** A kònò Ngá nàma 17:6-14

17 Mápà nda dré adrélé ngbà 'í àlo dhi sè dhi, àma zyandre dhi i, mà atsa rúbhá àlo ró. Angyá ko, mà adré títi mápà àlo nda ni nya kòdhya.

18 Mì kisú rè Isèrèlè ànzi kì tà ká. Y kàdré ngá fèle mòbòmà ro àlètàri dri dhi kì nya dhi, ì adré zakò tsi àyi kì amú Giká àlètàri nda ni bhàzo drá dhi be?

19 Má adré leà tàle dhi, ngá fèle giká tàko i dré dhi, tà kàdrì 'i dhi ko. Giká tàko i kpà tà kàdrì 'i ko.

20 Di, à kàdré ngá fe mòbòmà ro giká tàko i dré dhi, à adré fèá tirí kònze i dré, Giká dré ko. Má adré di leà dhi, mì kàmú ru tirí kònze íbe àlomvá ko.

21 Mì kitswá adrélé kópò Mírì àdhya ni mvu, adrézó kókpà kópò tirí kònze kya ni mvu dhi bwá ko. Mì kitswá adrélé mányàngá Mírì àdhya ni nya, adrézó kókpà mányàngá tirí kònze kya ni nya dhi bwá ko.

22 Kòdhi mà adré tsi Mírì ni togó le 'òle aswálé? Ama tsi rinyí íbe akódhi àdhya ni lavú?

Tà títi dhi kì 'òma lindrì fezo Giká dré dhi

23 Mì adré tàá dhi: «Mà kitswá tà títi dhi kì 'o bwà.» Bàti, kònni. Di, tà títi nda ì kitswá àyikya àmi kì ledé ko. «Mà kitswá tà títi dhi kì 'o bwà.» Di, tà títi nda ì kitswá àyikya móndí kì timbà àyi kì tà ka'ika'í na ko.

24 Lè mì kàdré tà dóro nda kisúlé àmi kì tàndi i dré ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tà dóro nda àmi kì àzaya i dré.

25 Mì kàdré ngá títi adrélé lagilé ngá lagirà na dhi kì ka'í nyàle. Di, mì kàdré àmikya ngá nda kì tà lizí ko, tà nda kàròkìró àmi kì togó ko dhi bvó.

26 Tàko ko, Giká ni Kúlí adré tàá dhi: «Bvò i ngá títi lá dhi íbe dhi i, Mírì àdhya 'i.»[‡]

27 Dhya àlo Yésu ni ka'ilepi ko dhi kòzi àmi ngá nya gò, mì dré ka'izoá lile dhi, mì kònya ngá títi bhàle àmi kandrá dhi i. Di, mì kòlizi àmikya ngá nda kì tà ko, tà nda kàròkìró àmi kì togó ko.

28 Di, dhya àlo kòtà ina àmi dré dhi, «Kòndhi ngá fèle giká tàko dré dhi 'i» dhi, mì kònya ko, dhya tà nda ni tàlepi àmi dré dhi ni tà sè, ìndì tà nda kàròkìró móndí ni togó ko sè.

29 Má adré àmi kì togó ni tà ta kòdhya ko. Be ró dhi, mà adré mána dhya àzaya nda ni togó ni tà ta kòdhya. Di à ni kitswá lizíá dhi: «À adré tà mà dré adrélé nòle dóro dhi kì logá mà dré dhya àzaya ni togó ni tà sè àdho tà sè?»

30 Má kàdré mána àwoyà ta Giká dré gò adrézó ngá nya dhi, à adré tà ta kònze mà rú ngá mà dré àwoyà fèzo ásà nda sè àdho tà sè?»

31 Di mì kàdré ngá nya yà, ngá mvu yà, kó ngalè tà ángudhi ni 'o yà dhi, mì kàdré tà nda kì 'o títi kitswázó lindrì fe Giká dré dhi bvó.

32 Mì kò'o tà àlo kitswálepí móndí kì 'o ledhélé tàkònze na dhi ko, àyi nda ì kàdré Yúdà ànzi 'i yà, móndí sùrú twá ro dhi 'i yà, kó ngalè móndí Ekèlézyà Giká àdhya lé dhi 'i yà dhi.

33 Mì kàdré tà 'o mána tìni. Má adré tà títi dhi kì 'o, áma tà kàdréro dóro móndyá títi dhi i mülèsè. Má adré tà dóro nda kisúlé áma tàndi dré ko. Be ró dhi, mà adré mána tà dóro nda móndí zyandre dhi i dré, ì kòkitswáro lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisú be dhi bvó.

[‡] 10:26 10:26 A kòndò Longó i 24:1.

11

1 Mì kàdré tà 'o mána tíni, ngóro áma tàndi má dré adrélé tà 'o Kristo àdhya tíni dhi tíni.

Ago ki tà tòkó íbe ìsámò na dhi

2 Má adré àmi ki tà bha kuru, mì dré adrélé ngbú áma tà kisù dhi sè, ìndì mì dré adrélé tròle tà má dré tadhálé àmi dré dhi i rú dhi sè.

3 Di, má adré mána leá mì kòni dhi, àgo títi dhi ki drì Kristo 'i, tòkó ni drì agó 'i, ìndì Kristo ni drì Giká 'i.

4 Di ìsámò na dhi, agó àlo dhi kòndrà ngá í dri gò, adrézó tà zi Giká tí yà, kó ngalé adrézó Giká ni kúlí longó pròfétá àdhya tíni yà dhi, agó nda adré ína kanyò fe Kristo dré.*

5 Di tòkó àlo dhi kòndrà ngá í dri ko gò, adrézó tà zi Giká tí yà, kó ngalé adrézó Giká ni kúlí longó pròfétá àdhya tíni yà dhi, tòkó nda adré ína kanyò fe áyi agó dré. Tàko ko, sù ngóro tòkó nda rè tá áyi drìbhí rèrè na tíni.

6 Tòkó kòndrà ngá í dri ko dhi, dóro ni tá dré áyi drìbhí rèle rèrè dhi. Di, tòkó ni drìbhí rëma yà, kó ngalé akódhi ni drìbhí fàma yà dhi kàdré kanyò fe drá dhi, lè akódhi kàdré áyi drì ndràndrà.

7 Di, adré leá dhi, agó kòndrà ína áyi drì ko. Tàko ko, Giká bhà agó làsú be í tíni, ìndì agó adré Giká ni m̀lanzilanzi tadhá. Di, tòkó adré ína agó ni m̀lanzilanzi tadhá.

8 Angyá ko, Giká 'o tá agó apfòle tòkó lèsè ko. Be ró dhi, 'o ína tòkó apfòle agó lèsè.

9 Kòdhi íbe dhi, Giká bhà tá agó tòkó dré ko. Be ró dhi, bhà ína tòkó agó dré.

10 Tà nda sè dhi, ìndì àngéló ki tà sè dhi, lè tòkó kàdré áyi drì ndra tadházóá dhi, i agó zàle dhi.

11 Di, tágba kònni dhi, Mírì na dhi, tòkó ni tà kitswá adrélé be dhi agó ni tà àko ko. Agó ni tà kitswá kpà adrélé be dhi tòkó ni tà àko ko.

12 Tàko ko, ngóro tòkó dré apfòle agó lèsè dhi tíni dhi, à ti kpà agó apfòle tòkó lèsè. Di, tà bàti ró dhi, ngá títi dhi i apfò Giká vélèsè.

13 Mì kòlanzi tà kòni ki bvó àmi ki tàndi i kòfalé: Tòkó àlo dhi kòndrà áyi drì ko gò adrézó tà zi Giká tí dhi, kòdhi tsi dóro?

14 Ngá wáyi Giká dré bhàle dhi ki làsú adré zakó tsi tadhá àmi dré dhi, agó ni drìbhí kàdré kàtswa dhi, tà nda adré kanyò fe akódhi dré?

15 Di, tòkó ni drìbhí kàdré kàtswa dhi, tà nda adré ína lindri fe akódhi dré. Tàko ko, Giká fè drìbhí kàtswa nda akódhi dré ngóro ngá dré adrézó áyi drì ndra ásà dhi tíni.

16 Dhya àlo kàdré tà le kayilé tà nda kòdhi i dri dhi, àma labhi àzya mà dré adrélé lebèle dhi àko. Ekèlèzya Giká àdhya i kókpa labhi àzya àko.

Mányàngá Mírì àdhya

(À kòndrà kpà Mátáyó 26:26-29; Márokò 14:22-25; Lúkà 22:15-20)

17 Kàdré tà mì dré adrézó ru kimó adrélé 'òá dhi ki tà sè dhi, má kitswá àmi ki tà bha kuru ásà ko. Tàko ko, mì adré àmikya tà kònzì kì 'o, tà dóro ki lavú.

* 11:4 11:4 Giká ni Kúlí tisile Girikí ti sè dhi adré táá kònwà dhi, «agó nda adré ína kanyò fe áyi drì dré.» Kòdhi adré leá tàle dhi, agó nda adré kanyò fe Kristo dré.

18 Dřidřĩ dhi, má adré yĩá tàle dhi, mì dré adrérà'a ru kimó mǒndĩ Ekèlézyà àdhyà i ró dhi 'á dhi, mì adré àmikya ru lanzi àmi kǒfalèsè. Dì má nì kitswá tà nda nì ka'ĩ tsà.

19 Tà bàti ró dhi, lè tà adrézó ru lanzi dhi ì kàdré àmi kǒfalé be, à kǒkitswáró mǒndyá Giká dré ka'ile àmi kǒfalé dhi ki nì be dhi bvó.

20 Mì dré adrérà'a ru kimó dhi 'á dhi, mì adré àmikya mányàngá Mĩřĩ àdhyà nì nya kòdhyà ko.

21 Tàko ko, mì dré adrérà'a ngá nya dhi 'á dhi, àmi àlo àlo títi dhi i mì adré ngá do àmi ki tàndi i dré nyàle dřidřĩ mǒndĩ àruka i kandrá. Dì mǒndĩ àruka i tàbirĩ ìbe, àruka nì ì adré kó wá tsi.

22 Àmi tsĩ dzó àko kitswázó ngá nya ìndi ngá mvu lána dhi? Kó ngalè, mì adré Ekèlézyà Giká àdhyà nì ayizè, adrézó kanyó fe mǒndĩ mányàngá àko dhi i dré? Má nì àdho tà ta àmi dré kòdhyà? Má nì tsĩ àmi ki tà bha kuru? Kóko! Má kitswá àmi ki tà bha kuru tà nda sè ko!

23 Tàko ko, má tadhá mána àmi dré tà má dré kisúlé Mĩřĩ vélèsè kòni i kòdhyà: Ngátsi Mĩřĩ Yésu nì lefèzo kàribhá i drígá dhi sè dhi, akódhi adó tá mápà,

24 àwoyà fèzo Giká dré gò, ñòzoá tàzoá dhi: «Kòni dhi àma rúbhá má dré adrélé fèle àmi ki tà sè dhi 'i. Mì nya, ìndi mì kàdré 'òá kòni nì adrézó àma tà kisù.»

25 Ngá nyàma àmvolèsè dhi, dré kókpà 'òzoá kòni nì kópò sè. Adó kópò nda, tàzoá dhi: «Kópò kòni dhi adrè tà tídhĩ Giká dré bhàle ru yĩzo mǒndĩ ìbe àma kàri sè dhi nì tà tadhá. Mì mvu, ìndi vèsè wáyi mì dré adrérà'a mvuá dhi 'á dhi, mì kàdré 'òá kòni nì adrézó àma tà kisù.»

26 Tàko ko, vèsè wáyi mì dré adrérà'a mápà kòdhi nì nya, adrézó kpá kópò kòdhi nì mvu dhi 'á dhi, mì adré Mĩřĩ nì dràdrà nì tà longó, tsàle lókyá dré dra agòzo dhi 'á.

27 Asà dhi, dhyà àngùdhi adrélépi Mĩřĩ nì mápà nya yà, adrélépi kó akódhi nì kópò mvu yà ngóro dré kitswálé Giká mìlèsè dhi tíni ko dhi, akódhi nda adrè ìna tàkonzi 'o Mĩřĩ nì rúbhá rú ìndi akódhi nì kàri rú gò, tàkonzi nda dré adrézó akódhi dri.

28 Adré di leá dhi, mǒndĩ àlo àlo títi dhi ì kàdré àyi ki tàndi ki togó tabhĩ 'íká gò, ì kògòro adrélé mápà nda nì nya, adrézó kópò nda nì mvu ndò.

29 Tàko ko, dhyà àngùdhi adrélépi mápà nda nì nya, adrézó kópò nda nì mvu Mĩřĩ nì rúbhá nì tà kisù àko ró dhi, adrè ìna Giká nì tàbvó tàma asé àyi tàndi dri.

30 Tà nda sè dhi, mǒndĩ bí àmi kǒfalé dhi i rúbhá ìbe yàyà ìndi drà ro, ìndi àmi ki àruka bí dhi ì todrà dre.

31 Mà kàdré àma ki tàndi ki tàbvó ta dhi, Giká kitswá àma ki tàbvó ta ko.

32 Dì, Mĩřĩ Giká adrè ìna àma ki tàbvó ta, adrézó àma ki lotó, í kòbhàro tà àma dri mǒndyá bvò àdhyà kya tíni ko dhi bvó.

33 Asà dhi, àma adrúpi i, mì dré adrérà'a ru kimó mányàngá Mĩřĩ àdhyà nì nya dhi 'á dhi, mì kàdré ru letè àmi kǒfalèsè.

34 Àmi ki àruka ì kàdré tàbirĩ ìbe dhi, ì kònya ngá àyi bhàna 'íká, mì kòni dra ru kimó dhi, mì kò'oró tàkonzi gò àmi ki tàbvó tàzo dhi ko.

Kàdré tà àruka mì dré lizilé dhi ki tà sè dhi, má nì tà nda ki lotó lókyá má dré adrérà'a àmi véna dhi 'á.

12

Tà tani Tirí Lólo dré adrélé fele dhi i

¹ Ama adrúpi i, kàdré tà tani Tirí Lólo dré adrélé fele dhi ki tà sè dhi, mà adré lèá mì kònì tà bàti tà nda i dri be.

² Mì ni tàle dhi, mì dré tà adrérà'a pàgànò i ró dhi 'á dhi, mì tayí tá àmi adrélé tatsilé gíká tako kitswábhá kúlí ta bwà ko dhi i vésè dhi be.

³ Asà dhi, mà adré tà bàti ta àmi dré: Dhya àlo adrélépi tà ta Gíká ni Tirí ni rinyi sè dhi kitswá taa dhi «Tátrítrí kàdré Yésu dri!» dhi bwà ko. Kòdhi íbe dhi, dhya àlo kitswá taa dhi «Yésu Mírì 'i!» dhi bwà ko, kàdré ngbà 'i Tirí Lólo ni rinyi sè ko dhi.

⁴ Tà tani Tirí Lólo dré adrélé fele dhi i twátwa. Di, Tirí àlo nda adré ína feá nì.

⁵ Láti adrézó Mírì ni àzì 'o dhi i twátwa. Di, à adré àzì nda ki 'o Mírì àlo nda dré.

⁶ Tà Gíká dré adrélé 'òle móndí i 'àsè dhi i twátwa. Di, Gíká àlo nda adré tà títi nda ki 'o móndyá títi dhi i 'àsè dhi nì.

⁷ Gíká adré áyi Tirí ni rinyi tadhá móndyá ka'íbhá àlo àlo títi dhi i rú, adrézó tà dóro 'o àyi títi nda i dré.

⁸ Dhya àlo dré dhi, Tirí nda adré rinyi adrézó kúlí ta tògyá sè dhi ni fe kòdhya. Dhya àzya dré dhi, Tirí àlo nda adré rinyi adrézó kúlí ta tà nìni sè dhi ni fe kòdhya.

⁹ Azya ni dré dhi, Tirí àlo nda adré rinyi adrézó Gíká ni ka'í togó wáyi sè dhi ni fe kòdhya. Azya ni dré dhi, Tirí àlo nda adré rinyi adrézó móndí ki drà tidrí dhi ni fe kòdhya.

¹⁰ Azya ni dré dhi, adré rinyi adrézó tà líntríga ró dhi ki 'o dhi ni fe kòdhya. Azya ni dré dhi, adré rinyi adrézó Gíká ni kúlí longó profétà àdhya tíni dhi ni fe kòdhya. Azya ni dré dhi, adré rinyi adrézó tirí twátwa dhi ki ni lanzilé dhi ni fe kòdhya. Azya ni dré dhi, adré rinyi adrézó ti twátwa ki ta dhi ni fe kòdhya. Azya ni dré dhi, adré rinyi adrézó ti twátwa nda ki kúlí àndu ngi dhi ni fe kòdhya.

¹¹ Tirí àlo kwákwá nda adré tà títi nda ki 'o nì. Adré rinyi twátwa nda ki lanzí móndí àlo àlo títi i dré, ngóro í dré adrélé lèle 'òle dhi tíni.

Rúbhá àlo kígá ni íbe bí dhi

¹² Dhyá ki rúbhá ngá àlo dhi 'i, gba dré adrézó kígá íbe bí dhi. Krísto ni tà kókpà kòdhi tíni. Gba rúbhá ni ni kígá i dré adrézó bí dhi, rúbhá nda ngbà 'i àlo.

¹³ Tako ko, à fè bàtisimò àma títi dhi i dré Tirí Lólo àlo dhi ni rinyi sè, mà kàdréró rúbhá àlo ró, gba mà kàdré Yúdà ànzi 'i yà, móndí sùrú twá ro dhi 'i yà, màràbà 'i yà, kó ngalè móndí màràbà ro ko dhi 'i yà dhi. Gíká bhà Tirí àlo nda adrélé àma títi dhi i léna.

¹⁴ Rúbhá nda ni kígá ngbà 'i àlo ko. Be ró dhi, rúbhá nda kígá íbe bí.

¹⁵ Tágba rúbhá nda ni pá kòtà tá dhi «Má dré adrélé drígá 'i ko dhi sè dhi, mà rúbhá ni kígá 'i ko» dhi, pá nda ni tá adré ngbú rè rúbhá nda ni kígá ró.

¹⁶ Kó ngalè, bí ni kòtà tá dhi «Má dré adrélé mì 'i ko dhi sè dhi, mà rúbhá ni kígá 'i ko» dhi, bí nda ni tá adré ngbú rè rúbhá nda ni kígá ró.

17 Kònò rúbhá wáyi dhi kàdré tá mǐ 'i yà dhi, a ni tá kitswá tà yi ngíni? Kó ngalè, rúbhá wáyi dhi kàdré tá bí 'i yà dhi, a ni tá kitswá ngá tǎdzí ngu ngíni?

18 Tà bàti ró dhi, Giká tobhà kìgá àlo àlo títi dhi ĩ rúbhá léna ngóro í dré tá lèlè 'òlè dhi tǐni.

19 Kìgá nda ĩ kàdré tá ngbà 'í àlo dhi, kònò rúbhá nda kitswá tá adrélé ko.

20 Tà bàti ró dhi, rúbhá ni kìgá ĩ bí. Dì, rúbhá nda ína ngbà 'í àlo.

21 Rúbhá nda ni mì kitswá ína tǎá drìgá dré dhi «Ámi lovó má rú yó!» dhi bwà ko. Kó ngalè, drǐ ni kitswá ína tǎá pá dré dhi «Ámi lovó má rú yó!» dhi bwà ko.

22 Tàko ko, rúbhá ni kìgá adrélé nòlè yà yà dhi ĩ kàdré tá yó dhi, kònò rúbhá nda kitswá tá tà 'o bwà ko.

23 Rúbhá ni kìgá mà dré adrélé nòlè lindrǐ àko ró dhi ĩ, mà adré àyi nda kǐ lindrǐ bha kìgá àruka títi dhi kya kǐ lavú. Rúbhá ni kìgá kitswábhá adrélé nòlè ko dhi ĩ, mà adré àyi nda kǐ likí kìgá àruka títi dhi kǐ lavú.

24 Dì, mà adré 'òá kònini rúbhá ni kìgá kitswábhá adrélé nòlè dhi kǐ tà sè ko. Dì, Giká amú ína rúbhá ni kìgá ĩ títi, lindrǐ fèzo kìgá adrèbhá tá lindrǐ àko dhi ĩ dré,

25 tà adrézó ru lanzí dhi kàdréro rúbhá nda na yó, be ró dhi, kìgá nda ĩ kàdréro àyi kǐ àzya kǐ tà kisù.

26 Asà dhi, kìgá àlo dhi kàdré kizà nya dhi, kìgá àruka títi dhi ĩ adré kókpa kizà nya tǔmǎni akódhi be. Kìgá àlo dhi kàdré rúku kisú dhi, kìgá àruka títi dhi ĩ adré lenzélé tǔmǎni akódhi be.

27 Ami ró dhi, àmi Krísto ni rúbhá 'i. Ami àlo àlo títi dhi ĩ rúbhá nda ni kìgá 'i.

28 Giká bhà tá rè zyà àpóstolò ĩ adrélé drǐdrǐ Ekèlézyà na gò, pròfètà kǐ bhàzo àyi àmvolèsè gò, dhya adrèbhá tà tadhá dhi kǐ bhàzo àyi àmvolèsè. Àmvolàsà dhi, bhà tá dhya adrèbhá tà lindrǐgá ró dhi kǐ 'o dhi ĩ, dhya adrèbhá móndí kǐ drà tidrǐ dhi íbe, dhya adrèbhá móndí kǐ ledé dhi íbe, dhya adrèbhá móndí kǐ drǐ ko dhi íbe, tsàlè dhya adrèbhá ti twátwa kǐ ta dhi íbe.

29 Dì móndyá títi dhi ĩ àpóstolò 'i ko. Ayi títi dhi ĩ pròfètà 'i ko. Ayi títi dhi ĩ tà tadhábhá 'i ko. Ayi títi dhi ĩ rǐnyí íbe adrézó tà lindrǐgá ró dhi kǐ 'o ko,

30 adrézó móndí kǐ drà tidrǐ ko, adrézó ti twátwa kǐ ta ko, adrézó ti twátwa nda kǐ kulí àndu ngi ko.

31 Dì, àmi kǐ togó kàdré ína àtsi ró, kitswázó tà tani lavulé Tirí Lólo dré adrélé fèlè dhi kǐ kisú.

Nyànomvá dhi, má ni láti dóro láti àruka títi dhi kǐ lavulépi dhi ni tadhá àmi dré kòdhya.

13

Lèlè ni tà

1 Kònò má kàdré tá ti twátwa móndí kya kǐ ta ángéló kya íbe gò, má dré màna adrézó lèlè àko dhi, má ni tá adré ngóro ngíngíli adrélé tswàlè wàyá ro dhi tǐni, kó ngalè gòkà adrélé vòlè wàyá ro dhi tǐni.

2 Kònò má kàdré tá Giká ni kulí longó pròfètà àdhya tǐni, adrézó tà títi lùzu ró dhi kǐ ni lanzilé tà nǐni be wáyi, adrézó tà ka'íkà'í íbe kàdrǐ

kitswázó kòngó ki 'o àyi ki kisi gò, má dré mána adrézó lèlè àko dhi, má ni tá adré ngá tãko 'i.

³ Kònò má kòlanzi tá áma ngá títi dhi i lemerèbhá i dré, áma rúbhá fèzo vèlè àtsi na gò, má dré mána adrézó lèlè àko dhi, má kitswá tá tà dóro àlo kisi ásà ko.

⁴ Lèlè adré tà letè togó vwàvwà sè, adrézó àyi togó dóro tadhá mómíi i dré. Adré lovó kònze bha mómíi i rú ko. Adré àyi afà ko, adrézó drìkàdrì ro ko.

⁵ Adré kanyò fe mómíi i dré ko, adrézó tà dóro nda kisulé àyi tãndi dré ko, adrézó àyi togó tayi adrélé aswálé ko. Adré tà kònze 'òlè í rú dhi ki tà kisi vwàvwà ro ko.

⁶ Adré lenzélé tà kònze sè ko. Be ró dhi, adré ína lenzélé tà bàti sè.

⁷ Lèlè adré tà títi dhi ki mvo, adrézó Giká ni ka'í tà títi i sè, adrézó m̀i bha akódhi véna tà títi i sè, adrézó togó tsi tà títi i sè.

⁸ Lèlè kitswá tãdzi akilé ko. Di, à ni Giká ni kúli longoma pròfètà kya t́ni dhi ni tayi. A ni ti twátwa ki tãma kiki. A ni kúli tãma tà ǹni sè dhi ni tayi.

⁹ Tãko ko, mà adré àmakya tà ni tsà, adrézó Giká ni kúli longó pròfètà kya t́ni tsà.

¹⁰ Di, lókyá tà títi dhi ì dré dra kitswábhá títi dhi tú dhi, tà kitswábhá tsà dhi ki àyikya tavi.

¹¹ Má dré tá adrérà'a mvámvá ro dhi 'á dhi, má adré tá tà ta mvámvá àdhyà t́ni, adrézó tà kisi mvámvá àdhyà t́ni, adrézó tà ni lanzilé mvámvá àdhyà t́ni. Di, lókyá má dré atsázó mómíi kàdrì ro dhi sè dhi, má tayi tà ànzimvá kya i títi.

¹² Nyànomvá dhi, mà adré ngá no tsà, ngóro ngá líndri adrélé nòlè tãlãtãlã na dhi t́ni. Di, lókyá adrélépi alilè dhi sè dhi, mà ni ru no Giká be m̀i sè. Nyànomvá dhi, má adré tà ni tsà. Di, lókyá adrélépi alilè dhi sè dhi, má ni tà títi dhi ki ni, ngóro Giká dré áma ǹlè bàti dhi t́ni.

¹³ Nyànomvá dhi, tà na kòni i be: tà ka'ika'í, m̀i bhàbhà Giká véna dhi, ìndi lèlè. Di, tà kàdrì lavulé tà nda i kòfalé dhi ína lèlè 'i.

14

Ti twátwa ki tãma, ìndi tà longoma pròfètà kya t́ni dhi

¹ M̀i kàdré di láti lèlè àdhyà ni lebè. Ami ki togó kàdré kpà àtsi ró, kitswázó tà tani Tirí Lólo dré adrélé fèlè dhi ki kisi. Lavulé dhi, m̀i kàdré rinyi adrézó Giká ni kúli longó pròfètà kya t́ni dhi ni le kisulé dhi kòdhyà.

² Tãko ko, dhyà adrélépi ti twá ta dhi adré tà ta mómíi i dré ko. Be ró dhi, adré ína tà ta Giká dré. Angyá ko, dhyà àlo ǹi tà akódhi dré adrélé tàlè dhi ko, dré adrélé tà lùzu ró dhi ki ta Tirí Lólo ni rinyi sè dhi sè.

³ Di, dhyà adrélépi Giká ni kúli longó pròfètà àdhyà t́ni dhi adré ína tà ta mómíi i dré, kitswázó àyi ki timbà àyi ki tà ka'ika'í na, kitswázó àyi ki kodzó, ìndi kitswázó àyi ki togó ki tindri.

⁴ Dhyà adrélépi ti twá ta dhi adré àyi tãndi ni timbà àyi tà ka'ika'í na. Di, dhyà adrélépi Giká ni kúli longó pròfètà àdhyà t́ni dhi adré ína mómíi t́ti Ekèlézyá le dhi ki timbà àyi ki tà ka'ika'í na.

⁵ Má adré leá dhi, m̀i kàdré títi ti twátwa ki ta. Di, lavulé dhi, má adré leá m̀i kàdré Giká ni kúli longó pròfètà kya t́ni. Tãko ko, dhyà adrélépi tà longó pròfètà àdhyà t́ni dhi lavú dhyà adrélépi ti twátwa ki ta dhi, akódhi

nda kàdré ngbà 'í ti twátwa nda ki kúlí àndu ngi Ekèlézyà ni timbàzo dhi ko dhi.

⁶ Áma adrúpi i, kònò má kòtsa tá àmi véna adrélé ti twátwa ki ta dhi, tà nda ni tá kitswá àmi ki ledé ngíni? Di, má kòtsa mána tà lùzu ró tadhále dhi íbe yà, tà nǎni tàle dhi íbe yà, tà longólé pròfètà àdhyà tíni dhi íbe yà, kó ngalè tà tadhále dhi íbe yà dhi, tà nda ni àmi ki ledé bàti.

⁷ Kàdré ndàndì ngá ledélé làri ro ngóro fíríli tíni, ìndì kùdhí tíni dhi ki tà sè dhi, à kàdré ngá nda ki tswa wàyá ro dhi, à ni longó adrélé tswàle nda ni ni ngíni?

⁸ Kó ngalè, à kàdré gòkà vo dóro ko dhi, àdhi ni áyi lotó lile àdzú bhu dhi nì?

⁹ Tà nda kòdhi kókpà kònini àmi ki tà sè. Mì kàdré kúlí nǎle ko dhi ki ta kòdhyà dhi, à ni kúlí mì dré adrélé tàle nda ki àndu ni ngíni? Mì ni adré àmikya kúlí nda ki ta àngyá.

¹⁰ Tà bàti ró dhi, ti twátwa adrélé tàle bvò dri dhi i bí. Di, ti adrélépi àndu àko dhi yókódhó.

¹¹ Di má kònì kúlí adrélé tàle dhi ki àndu ko dhi, má ni adré móndí twá ro dhyà adrélépi kúlí nda ki ta dhi dré, ìndì akódhi nda ni kpà adré móndí twá ro má dré.

¹² Tà nda kókpà kònini àmi ki tà sè. Àmi ki togó dré adrélé àtsi ró tà tani Tirí Lólo dré adrélé fèle dhi ki kisú dhi sè dhi, mì kàdré tà tani adrézó Ekèlézyà ni timbà dhi ki nda kòdhyà.

¹³ Ásà dhi, lè dhyà adrélépi ti twá ta dhi kàdré tà zi Giká tí, kitswázó kúlí í dré adrélé tàle nda ki àndu ngi dhi bvò.

¹⁴ Tàko ko, má kàdré tà ta Giká be ti twá dhi sè dhi, áma togó adré tà nda ki ta nì. Di, áma tà kisùkisù adré ina tà 'o ko.

¹⁵ Di má ni 'óá ngíni? Má ni tà ta Giká be áma togó sè, adrézó kpà tàà áma tà kisùkisù sè. Má ni longó ngo áma togó sè, adrézó kpà longóá áma tà kisùkisù sè.

¹⁶ Tàko ko, mí kàdré Giká ni rú bha kùle ngbà 'í kúlí angábhá ámi togó lésè dhi i sè dhi, dhyà adrélépi kúlí mí dré adrélé tàle àwoyá fèzo Giká dré nda ki yi dhi ni kitswá tàá «Kònini!» dhi ngíni? Àngyá ko, akódhi nda ni kúlí mí dré adrélé tàle nda ki àndu ko.

¹⁷ Di tágba mí dré adrézó àwoyá ta Giká dré dhi, mí adré mína dhyà nda ni timbà akódhi ni tà ka 'íka'í na ko.

¹⁸ Má adré àwoyá ta Giká dré, má dré adrélé ti twátwa ki ta àmi títi dhi kya ki lavú dhi sè.

¹⁹ Di, lísámò na dhi, má dré kúlí nzi móndí ì dré nǎle dhi ki tàle àyi ki tadházó dhi dóro lavúlé, má dré kúlí ngùlù-mudrí dhi ki tàle ti twá sè dhi rúsè.

²⁰ Áma adrúpi i, mì kàdré tà kisù ngóro ànzimvá kya tíni ko. Mì kàdré tà 'o ànzimvá kya tíni ngbà 'í tà kònzi 'òma ni tà sè. Di, tà kisùma ni tà sè dhi, mì kàdré tà 'o ngóro móndí lí'wábhá dre dhi kya tíni.

²¹ Giká ni Kúlí adré tàá dhi:

«Mírì tà dhi: Má ni tà ta móndyá kòdhi i dré móndí adrèbhá ti twátwa ki ta dhi i sè, ìndì móndí twá ki kúlí i sè.

Di, tágba dré adrézó kònini dhi, ì kitswá àyikya áma yi ko.»*

* 14:21 14:21 A kònò Esáyà 28:11-12.

22 Asà dhi, Giká bhà ti twátwa ki tàma, kitswázó áyi rĩnyĩ tadhá móndyá ka'ibhá dhi ĩ dré ko, be ró dhi, móndyá ka'ibhá ko dhi ĩ dré. Dì, bhà ina tà longoma pròfètà kya tĩni dhi, kitswázó áyi rĩnyĩ tadhá móndyá ka'ibhá dhi ĩ dré, móndyá ka'ibhá ko dhi ĩ dré ko.

23 Dì àmi móndyá Ekèlèzyà le ni ĩ, mì kòkimó ru títì adréle ti twátwa ki ta gò, móndí ka'ilepi ko dhi 'i yà, kó ngalè móndí tà nda ni ñilepi ko dhi 'i yà dhi dré fizo àmi ki yi dhi, a ni taa dhi, ngá kizá àmi ki drì dre.

24 Dì, mì kàdré àmikya títì Giká ni kúlí longó pròfètà kya tĩni gò, móndí ka'ilepi ko dhi 'i yà, kó ngalè móndí tà nda ni ñilepi ko dhi 'i yà dhi dré fizo àmi ki yi dhi, a ni áyi tàkonzì ni àmi ki kúlí ĩ sè, adrézó ka'íá ĩ tàkonzì liyí 'i káyà dhi.

25 Dì tà títì dré zùle áyi togó na dhi ki apfò ngádra 'á gò, dré dhèzo áyi mĩ bha kĩní na, Giká ni lindrì bhàzo, tàzoá dhi: «Giká àmi kòfalé be bàti!»

Tà 'òma mĩbhalé tí lĩsámbò na dhi

26 Àma adrúpi ĩ, à kàdré dì 'òá ngĩni? Mĩ kàdré ru kimó dhi, àmi ki àlo ni kitswá longó ngo, àya ni ni kitswá tà tadhá, àya ni ni kitswá tà lùzu ró dhi ni tadhá, àya ni ni kitswá ti twá ta, àya ni ni kitswá ti twá nda ni kúlí àndu ngi. Dì mì kàdré tà títì nda ki 'o kitswázó móndyá Ekèlèzyà le dhi ki òmbà áyi ki tà ka'ika'ĩ na.

27 A kàdré ti twátwa ki ta dhi, adré leá dhi, ngbà 'í móndí rì yà, kó ngalè na yà dhi ĩ kàdré ti twátwa nda ki ta dhi áyi. Dì ĩ kàdré ti nda ki ta bvóá bvóá. Adré kpà leá dhi, dhya àya kàdré kúlí ĩ dré adréle tàle nda ki àndu ngi.

28 Dì, dhya kitswálepí kúlí nda ki àndu ngi bwà dhi kàdré yó dhi, le móndyá nda ĩ kàdré àyikya kíri lĩsámbò na. ĩ kàdré ti twátwa nda ki ta áyi ki tàndi ĩ dré, ìndì Giká dré.

29 Kàdré móndyá adrèbhá Giká ni kúlí longó pròfètà kya tĩni dhi ki tà sè dhi, le àyi rì yà, kó ngalè na yà dhi ĩ kàdré kúlí nda ki longó, móndyá àruka títì dhi ĩ kàdréro tà ĩ dré adréle tàle nda ki tabhĩ lanzilé.

30 Dhya àya adrèlepí lĩrlé dhi kòkísú tà lùzu ró tadhále dhi dhi, le dhya adrèlepí tá tà ta drìdrì nda kòtayí kúlí tàma.

31 Dì àmi àlo àlo títì dhi ĩ, mì ni kitswá Giká ni kúlí longó pròfètà kya tĩni, dhya àlo àya ni bvó, kitswázó móndyá títì dhi ki tadhá, ìndì áyi ki kodzó dhi bvó.

32 Adré leá dhi, móndyá adrèbhá tà longó pròfètà kya tĩni dhi ĩ kàdré áyi ki togó bha áyi ki rĩnyĩ zàle.

33 Tàko ko, Giká adré tà 'o wáyá ro ko. Be ró dhi, adré ina tà 'o tà kàdrìkàdrì na.

Ngóro dré adréle Ekèlèzyà títì ĩ 'ásè dhi tĩni dhi,

34 le tòkò ĩ kàdré kíri lĩsámbò na. ĩ kòtà kúlí ko. Be ró dhi, ĩ kàdré áyi ki bha áyi ki drì kobhá ĩ zàle, ngóro Mósè ni tàtrítrí kúlí dré adréle tàle dhi tĩni.

35 ĩ kàdré tà ĩ dré lele ñile dhi íbe dhi, ĩ kàdré tà nda ki lizí áyi ki àgo ĩ tí bhàna. Tàko ko, tòkò dré adréle tà ta lĩsámbò na dhi kanyò ro akódhi dré.

36 Àmi Kòritòbhá ni ĩ, mì adré vo tsĩ kisùá dhi, Giká ni kúlí apfò àmi ki tàndi ĩ vélésè? Kó ngalè, Giká ni kúlí nda tsa ngbà 'í àmi véna?

³⁷ Móndeí àruka àmi kòfalé dhi ì kàdré àyi ki no pròfètà ì ró yà, kó ngalé móndeí Tírí Lólo ni rĩnyí íbe dhi ì ró yà dhi, lè àyi nda ì kòka'í dhi, tà má dré adrélé tisile àmi dré kòdhi ì, tòlí Mírí àdhyà 'i.

³⁸ Di, ì kòka'í kònini ko dhi, à kitswá kpà àyi ki tàndi ki ka'í ko.

³⁹ Di áma adrúpi ì, àmi ki togó kàdré àtsi ró, adrézó Giká ni kúlí longó pròfètà kya tĩni. Mì kòlogá kpà ti twátwa ki tàma móndeí ì dré ko.

⁴⁰ Di, adrè léà dhi, mì kàdré àmikya tà títi dhi ki 'o mibhalé tí, ngóro dré kitswálé Giká mìlèsè dhi tĩni.

15

Krístico ni ngàma dràdrà 'àsè dhi

¹ Ama adrúpi ì, má lè Rúbí Tani má dré longólé àmi dré dhi ni tà 'òlè agalé àmi léna. Mì ka'í Rúbí Tani nda gò, mì dré adrézó àmi ki totó tàtà dríà.

² Rúbí Tani nda sè dhi, Giká adrè àmi ki tidrí, mì kàdré tròle gígí ro tà má dré longólé àmi dré nda rú dhi. Di, mì kàdré 'òá kònini ko dhi, mì ka'í àmikya àngyá.

³ Má tadhá àmi dré tà kàdrìkàdrì má dré kisulè kòni ì kòdhyà: Krístico drà áma ki tàkonzì ki tà sè, ngóro tisile Giká ni Kúlí na dhi tĩni.

⁴ Di akódhi ni rúbhá bhàzo mógó na gò, kítú ni na sè dhi, dré ngàzo dràdrà 'àsè, ngóro tisile Giká ni Kúlí na dhi tĩni.

⁵ Di dré agázó Pètèro kandrà gò, dré agázó àpòstolò mudrí-drì-rì dhi ì kandrà.

⁶ Amvolásà dhi, dré agázó lókyá àlo sè móndeí ka'ibhá kámá-nzi lavú dhi ì kandrà. Àyi nda ì kòfalé dhi, móndeí bí dhi ì dhu rè lídrì íbe. Di, àyi ki àruka ì todrà dre.

⁷ Di akódhi dré agázó Yàkòbhò kandrà gò, dré gòzo agalé àpòstolò títi dhi ì kandrà.

⁸ Àyi títi nda ì àmvolèsè dhi, dré kpà agázó áma tàndi kandrà, tágba má dré tá adrézó ngóro mvámvá tile lókyá dóro sè ko dhi tĩni dhi.

⁹ Tàko ko, ma móndeí tàko lavulè àpòstolò títi dhi ì kòfalé dhi 'i. Má kitswá ndìndì adrélé zìle àpòstolò ro dhi ko, má dré tá móndyá Giká ni Ekèlézyà le dhi ki mĩ pfole dhi sè.

¹⁰ Di, Giká ni togó tani bhàle má rú dhi sè dhi, ma ngóro má dré adrélé àndrò kòndhi tĩni. Akódhi bhà àyi togó tani nda má rú àngyá ko. Tàko ko, má 'o mána àzì àpòstolò àruka títi dhi kya ki lavú. Tà bàti ró dhi, má 'o àzì nda ma ko. Be ró dhi, Giká ni togó tani adrélèpi tà 'o má léna dhi 'o ìna àzì nda nì.

¹¹ Asà dhi, kàdré ma 'i yà, kó ngalè àyi nda 'i yà dhi, tà nda kòdhi ì tà mà dré adrélé longólé ìndì mì dré ka'ile dhi 'i.

Móndyá dràbhá dre dhi ki ngàma dràdrà 'àsè dhi

¹² Di, mà kàdré kó longóá dhi Krístico nga dràdrà 'àsè 'i dhi, móndeí àruka àmi kòfalé dhi ì adrè di àyikya tàá dhi, móndyá dràbhá dre dhi ì kitswá ngalè dràdrà 'àsè ko dhi ngíningíni rò?

¹³ Kònò ngangà dràdrà 'àsè dhi kàdré tá yó dhi, Krístico nga tá kpà dràdrà 'àsè ko.

¹⁴ Di Krístico kònga tá dràdrà 'àsè ko dhi, tà mà dré adrélé longólé dhi ni tá adrè tà tàko 'i, ìndì àmi ki tà ka'ika'í ni tá adrè tà tàko 'i.

15 Kòdhi íbe dhi, mà ni tá adré Giká ni tà longóbhá kinzò sè dhi 'i. Tàko ko, mà longó àmakya Giká ni tà tàzoá dhi, akódhi tingá Krísto dràdrà lésè dre dhi 'i. Di, móndyá dràbhá dre dhi ì kòkítswá tá ngàle dràdrà 'ásè ko dhi, Giká tingá tá kpà Krísto dràdrà lésè ko.

16 Tàko ko, móndí ì kòkítswá tá ngàle dràdrà 'ásè ko dhi, Krísto nga tá kpà dràdrà 'ásè ko.

17 Di Krísto kóna tá dràdrà 'ásè ko dhi, àmi ki tà ka'íka'í ni tá adré angýá, ìndì m̀ni ni tá adré dhu rè àmi ki tàkonzì na.

18 Kòdhi íbe dhi, móndyá Krísto ni ka'íbhá gò ì dré todràzo dhi ki tà akí tá dre.

19 Kònò mà kàdré tá ngbà 'í m̀ni bha Krísto véna lídrì kònìdhi ni tà sè dhi, mà ni tá adré kizàbhá 'i móndyá àruka títi dhi ki lavú.

20 Di, tà bàti ró dhi, Krísto nga dràdrà 'ásè, ngóro dhya ngàlepi drìdrì móndyá dràbhá àruka títi dhi ì kandrána dhi ró.

21 Tàko ko, ngóro dràdrà dré atsálé móndí ì kòfalé móndí àlo dhi sè dhi tíni dhi, ngangá dràdrà 'ásè dhi atsá kòkpà móndí àlo dhi sè.

22 Ngóro móndyá títi angábhá Adámà lésè dhi ì dré adréle dràle dhi tíni dhi, móndyá títi ru amúbhá Krísto be dhi ki adrí.

23 Di, móndí àlo àlo títi dhi ki adrí àyi ki tàndì ki lókyá sè. Krísto adrí ína drìdrì móndyá àruka títi dhi ì kandrá nì. Di lókyá dré dra agòzo dhi tú dhi, móndyá akódhi àdhya ki adrí.

24 Amvolásà dhi, lókyá kùdù ni atsá. Lókyá nda sè dhi, Krísto ni tíri kònzi títi ópì kàdrì ro ìndì rìnyi ró dhi ki tà 'o akálé, rìnyi títi adrézó òpì nya dhi íbe gò, Opì logózó Giká Atá drígá.

25 Tàko ko, lè Krísto kàdré òpì nya tsàle lókyá Giká dré dra akódhi ni kàribhá títi dhi ki bhàzo adréle akódhi ni pá zàle dhi 'á.*

26 Kàribhá ni kùdù dré dra tà nì ni 'òzo akálé dhi, dràdrà 'i.

27 Angýá ko, Giká ni Kúlí adré tàá dhi: «Giká bhà tà títi dhi ì akódhi ni pá zàle.»† Di tà tísile kòdhi kàdré tàá «tà títi dhi ì» kònìni dhi, adré Giká ni tàndì ni bha lána ko. Tàko ko, Giká nda dhya adrélépi tà títi nda ki bha Krísto ni pá zàle dhi 'i.

28 Di akódhi kònì dra 'oá kònìni dhi, Krísto, Giká ni Mvágó nda ni àyi tàndì ni bha Giká tà títi dhi ki bhàlepi àyi pá zàle nda zàle, Giká kàdréro tà títi dhi ì drìle.

29 Di, ngangá dràdrà 'ásè dhi kàdré ína yó dhi, móndyá adrébhá bàtisimò do móndyá dràbhá ki rú sè dhi ì adré 'oá kònìni àdho tà sè? Móndyá dràbhá dre dhi ì kòkítswá ngàle dràdrà 'ásè ko dhi, à adré bàtisimò do àyi ki rú sè àdho 'òzo?

30 Àma ró dhi, mà adré kpà àma ki lídrì fe adréle dràdrà m̀ile lókyá títi ì sè àdho tà sè?

31 Tàko ko, mà màna dràdrà m̀ile kítú àlo àlo títi dhi ì sè. Tà nda tà bàti 'i, ngóro má dré adréle àma drì bha kuru àmi ki tà sè Yésu Krísto àma ki Mírì na dhi tíni.

32 Kònò mà kòpfu tá ru kà'wá àtrá íbe Efésò na ngbà 'í móndí ki tà sè dhi, mà ni tá àdho tà dóro kísú àsà kòdhya? Móndyá dràbhá dre dhi ì kòkítswá ngàle dràdrà 'ásè ko dhi, «Mà kàdré ngá nya, adrézó ngá mvu!

* 15:25 15:25 A kònò Longó ì 110:1. † 15:27 15:27 A kònò Longó ì 8:7.

Tàko ko, kīdru, mà ni dra dràdrà.»‡

33 Mì kòtayí àmi adrélé litilé ko: «Ru sùma móndí kònzi íbe dhi adré dhyá ki tà dóro ki kizá.»

34 Mì kògò di adrélé tà kisù dóro. Mì kòtayí kpà tàkonzì 'òma. Tàko ko, móndí àruka àmi kòfalé dhi ì nì àyikya Gíká ko. Má adré tà kòdhi ni ta kanyò fèzo àmi dré.

Rúbhá móndyá dra ngabhá dràdrà 'àsè dhi kya

35 Di, à ni kitswá lizíyá dhi: «Móndyá dràbhá dre dhi ki nga dràdrà 'àsè ngíni? Í ni nga rúbhá ngíni dhi sè?»

36 Tà lizilé nda tà azaaza 'i! Lò'wa mí dré adrélé kidhílé dhi kòdrà ko dhi, kitswá ína apfòle lídrì ro ko.

37 Mí dré adrérà'a lò'wa kidhí dhi 'á dhi, mí adré ngá dra apfòlepi dhi ni kidhí kòdhyá ko. Be ró dhi, mí adré ngbà 'í lò'wa kidhí kòdhyá, kàdré ngánò lò'wa 'i yà, kó ngalè ngá àzya ni lò'wa 'i yà dhi.

38 Di Gíká adré rúbhá tídhí dhi ni fe lò'wa nda dré, ngóro í dré adrélé lèle 'òle dhi tíni. Lò'wa àlo àlo títi dhi ì dré dhi, adré rúbhá fe adrélé àyi ki tàndi kya ró.

39 Ngá títi dhi ki zǎ kandra àlo ko. Móndí ki zǎ ni kára twá, kà'wá ki zǎ ni kára twá, àrì kya ni kára twá, ìndì kosyá kya ni kára twá.

40 Kòdhi íbe dhi, rúbhá bhù àdhyá i be, ìndì rúbhá bvò àdhyá i be. Di rúbhá bhù àdhyá ki lagulagu twá rúbhá bvò àdhyá kya rúsè.

41 Kítú ni lagulagu twá, mbǎ ni lagulagu twá, ìndì bhìbhìnyà ki lagulagu twá. Ndìndì bhìbhìnyà àlo àlo títi dhi ki lagulagu twá àyi ki àzya kya rúsè.

42 Tà nda ni adré kókpà kònani móndyá dra ngabhá dràdrà 'àsè dhi ki tà sè. Rúbhá adrélé síle kíni na ngá adrélépi ñwàle ñwanjwà dhi ró dhi, ni nga rúbhá kitswálépi ñwàle bwá ko dhi ró.

43 Rúbhá adrélé síle líndrì àko dhi, ni nga rúbhá mìlanzìlanzì ro dhi ró. Rúbhá adrélé síle rúbhá yàya ro dhi, ni nga rúbhá rìnyi ró dhi ró.

44 Rúbhá adrélé síle rúbhá bvò àdhyá ró dhi, ni nga rúbhá adrélépi Tírì Lólo ni lídrì íbe dhi ró.

Ngóro rúbhá bvò àdhyá dré adrélé be dhi tíni dhi, rúbhá adrélépi Tírì ni lídrì íbe dhi kókpà be.

45 Àsà dhi, Gíká ni Kúlí adré tàá dhi: «Móndí drìdrì, Adámà atsa móndí lídrì íbe dhi ró.»§ Di, Adámà kùdù ro dhi atsa ína Tírì adrélépi lídrì fe dhi ró.

46 Di, rúbhá Tírì àdhyá atsa drìdrì nì ko. Be ró dhi, rúbhá bvò àdhyá atsa ína 'íká, gò rúbhá Tírì àdhyá dré atsázò ndò.

47 Móndí drìdrì nda apfò tàpfulíndrì bvò àdhyá lésè. Di, móndí kùdù ro nda apfò ína bhù lésè.

48 Móndyá bvò àdhyá i ngóro móndí apfòlepi bvò lésè nda tíni. Di, móndyá bhù àdhyá i àyikya ngóro móndí apfòlepi bhù lésè nda tíni.

49 Ngóro mà dré adrélé lāsú íbe móndí apfòlepi bvò lésè nda àdhyá tíni dhi tíni dhi, mà ni adré kókpà lāsú íbe móndí apfòlepi bhù lésè nda àdhyá tíni.

‡ 15:32 15:32 A kònò Esáyá 22:13. § 15:45 15:45 A kònò Kidhoma 2:7.

⁵⁰ Ama adrúpi i, tà má dré adrélé tàle dhi i, kòni i: Dhyá ki rúbhá i kàri ni be dhi i kitswá file Giká ni Opì na bwà ko. Ngá adrélépi ñwàle ñwanwà dhi kitswá file ngá kitswábhá ñwàle bwà ko dhi i kòfalé bwà ko.

⁵¹ Mì yi rè ká! Má adré tà lùzu ró dhi ni ta àmi dré kòdhya: Ama títi dhi i kòfalé dhi, mómndí àruka i kitswá dràle ko. Di, àma títi dhi ki rúbhá ki ru ladzá

⁵² Lókyá mvá tsà mǐ atswàma àdhya tǐni dhi sè, gòkà kùdù dré ngorà'a. Tàko ko, à ni gòkà vo gò, mómndyá dràbhá dre dhi i dré ngàzo dràdrà 'ásè rúbhá kitswábhá ñwàle bwà ko dhi íbe. Di àma ki rúbhá ki ru ladzá.

⁵³ Tàko ko, lè rúbhá adrélépi ñwàle ñwanwà kònndhi kòladzá ru atsálé rúbhá kitswálépi ñwàle bwà ko dhi ró. Lè rúbhá adrélépi dràle dràdrà kònndhi kòladzá ru atsálé rúbhá kitswálépi dràle bwà ko dhi ró.

⁵⁴ Di rúbhá adrélépi ñwàle ñwanwà nda kònì ru ladzá atsálé rúbhá kitswálépi ñwàle bwà ko dhi ró dhi, ìndì rúbhá adrélépi dràle dràdrà nda kònì ru ladzá atsálé rúbhá kitswálépi dràle bwà ko dhi ró dhi, tà tisìle Giká ni Kúli na kònndhi ni ru 'o:

«À lavú dràdrà ni rǐnyí, tà ni ni 'òzo akilé dhi dre!*

⁵⁵ Dràdrà, àmi rǐnyí mómndí ki lavúzó dhi ángwà?

Dràdrà, àmi rǐnyí mómndí ki tupfúzó todràle dhi ángwà?»†

⁵⁶ Dràdrà ni rǐnyí adrézó mómndí ki tupfú todràle nda, tàkonzì 'i. Di tàkonzì nda ni rǐnyí angá tǎtrǐtrǐ kúli lésè.

⁵⁷ Di, mà kàdré àmakya àwoyà fe Giká dré, dré adrélé àma ki 'o tàkonzì lavú dràdrà be àma ki Mírǐ Yésu Kristo ni rǐnyí sè dhi sè!

⁵⁸ Asà dhi, àma adrúpi má dré lèle tò ni i, mǐ kàdré àmi ki totó tātā. Mì kòtayí àmi tà dré kizilé àlomvá ko. Mì kàdré ngbú àmi ki fe adrélé Mírǐ ni àzì 'o adrézó lìle ába drǐdrǐ. Tàko ko, mǐ ni tàle dhi, àzì mǐ dré adrélé 'òle Mírǐ na dhi kitswá dràle àngyá ko dhi be.

16

Làfa lokólé mómndyá ka'ìbhá Yèrusalémà na dhi i dré dhi

¹ Kàdré làfa mǐ dré adrélé lokólé mómndyá Giká àdhya Yèrusalémà na dhi i dré dhi ni tà sè dhi, mǐ kàdré 'òá ngóro má dré tàle Ekèlézyà Gálàtíyà na dhi i dré dhi tǐni.*

² Kítú ni àlo pósò àlo àlo títi dhi kya sè dhi, àmi àlo àlo títi dhi i mǐ kàdré làfa mǐ dré kisulé dhi ni àruka bha garà dri. Mì kàdré 'òá kònini kitswálé má kònì dra tsa dhi, mǐ kòlokóro làfa lókyá nda sè ko.

³ Dì má kòtsa dre dhi, má ni wáràgá ki fe mómndyá mǐ dré dra kipèle dhi i dré gò, àyi ki mùzo ngá mǐ dré adrélé fèle nda ki adzì Yèrusalémà na.

⁴ Kòkitswá má dré kpà lizo dhi, mà ni lì tùmǎni àyi íbe.

Atsí Pólò dré lèle tòle dhi

⁵ Má kònì dra lavú bvò Màkèdòníyà àdhya 'ásè dhi, má ni tsa àmi véna. Tàko ko, má ni lavú Màkèdòníyà 'ásè.

⁶ Aruka ni, má ni adré àmi véna lókyá be wàvwà ro tsà. Aruka ni, má ni ndìndì lókyá kidhì àdhya ni leté lavúlé àmi véna, mǐ kògòro àma ledé má dré lizo àrà má dré dra lizo lána dhi na.

* 15:54 15:54 A kònò Esáyà 25:8. † 15:55 15:55 A kònò Oséyà 13:14. * 16:1 16:1 A kònò Rómàbhá i 15:25-26.

7 Tàko ko, má lè àmi ki nòlè ngbà 'í lókyá tsà sè má dré adrérà'a lavulé dhi 'á ko. Be ró dhi, Mírì kòlè dhi, má adré leá gile àmi ta.

8 Nyànomvá dhi, má ni adré kònwa Efésó 'a tsàlè gwányá Pàtèkòtè àdhya na.

9 Tàko ko, Giká nzi láti má dré adrézó àzi kàdrì dhi ni 'o kònwa, gba mómódí bí dhi ì kàdré ligilé má rú yà dhi.

10 Tímòtèyò kòtsa àmi véna dhi, mì kò'o akódhi dóro, kàdréro àmi kòfalé tirì àko. Tàko ko, akódhi adré Mírì ni àzi 'o mána tìni.

11 Adré òlè leá dhi, dhya àlo kàyizè akódhi ko. Akódhi dré adrérà'a 'òlè agòlè dhi 'á dhi, mì kòledé akódhi, kàgòro má véle togó be kàdrìkàdrì. Angyá ko, má adré akódhi ni letè adrúpi àruka íbe.

12 Kàdré àma ki adrúpi Apólò ni tà sè dhi, má kodzó tá akódhi togó wáyi sè, kòlìrò àmi véna àma ki adrúpi àruka íbe. Di, akódhi lè tá ína lile nyànomvá ko. Di a ni dra lókyá dóro nda lizo ndò.

13 Lè mì kàdré tàmiḡa dri, adrelé àmi ki totó tātā àmi ki tà ka'ika'í na. Mì kàdré togó tsi, adrézó kpà rinyi ró.

14 Mì kàdré kpà tà títi dhi ki 'o lèlè sè.

15 Mì nì tàlè dhi, Sètèfánà i mómódya akódhi ni dzó lé dhi íbe dhi i tá mómódí Yésu ni ka'ìbhá drìdrì bvò Akáyà àdhya na dhi 'i dhi be. Di ì fè àyi adrelé tà 'o mómódya lólo Giká àdhya i dré. Àma adrúpi i, má adré àmi ki kodzó,

16 mì kàdréro àmi ki bha mómódya adrébhá tà 'o àyi nda kya tìni dhi i zàlè, ìndì mómódya títi adrébhá àzi 'o landèzo tùmání àyi íbe dhi i zàlè.

17 Má adré lenzélé Sètèfánà ki atsama Fòrùtùnátò íbe Akáyìkò be dhi ni tà sè. Àyi nda ì 'o má dré tà títi mì dré kàtswálé 'òlè bwà ko dhi i dre.

18 I tindrì àma togó ngóro ì dré kpà 'òlè àmi dré dhi tìni. Mì kàdré òlè mómódí lāsú be kònìni dhi ki tà bha kuru.

Mòdo kùdù

19 Èkèlézyà bvò Asíyà àdhya lé dhi ì fè mòdo àmi dré. Akílà i Pìrìsikà be dhi ì fè kpà mòdo àmi dré togó wáyi sè Mírì Yésu na, tùmání mómódya Èkèlézyà àdhya adrébhá ru kímó àyi ki dzó lé dhi íbe.

20 Ama ki adrúpi títi kònwa dhi ì fè kpà mòdo àmi dré. Àmi ró dhi, mì kòfè mòdo adrézó ru kamú àmi kòfalésè lèlè sè.

21 Ma, Pólò, má adré kúlí kòni ki tisi àma tàndi ni dríga sè, mòdo fèzo àmi dré.

22 Dhya àlo kàdré Mírì Yésu ni le ko dhi, tàtrítrí kàdré akódhi dri! Mírì, mì kàlè wà!

23 Mírì Yésu ni togó tani kàdré àmi íbe!

24 Má adré àmi ki le títi Yésu Krísto na.

Wárágà Pólò dré tisìle Kòrìtòbhá i dré dhi ni rì

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle mónyá ka'ìbhá Kòrìtò na dhi i dré dhi ni rì 'i. Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisi kitswázó tà ledé àyi kòfalésè Kòrìtòbhá nda ìbe dhi bvò. Tàko ko, akódhi ni wárágà ni àlo léna dhi, lotó tá àyi àyi ki ru lanzima ni tà sè, ìndì àyi ki tàkonzì àruka ki tà sè. Di móndí àruka àyi kòfalé dhi ì gò adrélé ligilé akódhi rú, adrézó lizíá ngalè akódhi tá àpóstolò 'i bàti yà dhi. Di wárágà kònìdhi léna dhi, Pólò adré tà ta rìnyì sè, adrézó àyi tàrà ga àzì àpóstolò àdhya Giká dré bhàle í dríká dhi ni tà sè. Tágba kònìni dhi, Pólò adré leá dhi, àyi Kòrìtòbhá nda ìbe dhi ì kògò ru amú tódhyá. Adré kpà lenzélé, dré yìle Títò tí tàle dhi, ì ladzá àyi ki togó, ìndì ì lè gòle àyi no tò dhi sè (7:5-16).

Wárágà kònìdhi léna dhi, Pólò adré kpà àzì Giká dré fèle mónyá ka'ìbhá títi dhi i dré adrézó Rúbí Tani longó dhi ni tà ta (2:14-17; 3:1-3, 4-18; 4:1-18; 5:16-21). Amvolásà dhi, adré Kòrìtòbhá ki kodzó ngá lokó kitswálé títi, ì kòfèro lemerèbhá mónyá ka'ìbhá Yèrúsalmà na dhi i kòfalé dhi i dré.

Wárágà kònìdhi léna dhi, Pólò kàdré àyi tàrà ga àpóstolò kinzò ro adrèbhá ligilé í rú dhi ki tà sè dhi, adré 'òá kònìni àyi tàndi ni tà sè ko. Be ró dhi, adré ìna 'òá kònìni tadházóá ngádra 'á dhi, Rúbí Tani dré adrélé longolé dhi tà bàti 'i káyà dhi.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki aìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma, ìndì mónyá ka'ìbhá dhi ki togó tindrìma (1:1-11)
- 2) Tà Pólò ì kòfalé Kòrìtòbhá ìbe dhi (1:12-7:16)
- 3) Kòrìtòbhá ki kodzoma ngá lokó fèle mónyá ka'ìbhá Yèrúsalmà na dhi i dré dhi (8:1-9:15)
- 4) Pólò ni tàrà gàma àzì Giká dré bhàle akódhi dríká dhi ni tà sè dhi (10:1-13:10)
- 5) Pólò ni kúlí kùdù (13:11-13)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, bhàle adrélé Yésu Krìsto ni àpóstolò ro ngóro Giká dré lèle dhi tíni dhi, túmání àma ki adrúpi Tímòtéyo be dhi, mà adré wárágà kònìdhi ni tisi àmi, Ekèlézyà Giká àdhya Kòrìtò na dhi dré, túmání mónyá lólo títi Giká àdhya bvò Akáyà àdhya na dhi ìbe.

² Giká àma ki Atá i Mírì Yésu Krìsto be dhi ì kòbhà àyi ki togó tani àmi rú, ìndì ì kòfè tà kìdrìkàdrì àmi dré!

Giká adré móndí ki togó tindrì

³ Rúku kàdré Giká, àma ki Mírì Yésu Krìsto ni Atá dré! Akódhi nda, àma ki Atá adrélépi àyi togó dóro tadhá àma dré dhi 'i, ìndì Giká adrélépi àma ki togó tindrì lavulé dhi 'i.

⁴ Adré àma ki togó tindrì àma ki kizà títi dhi i na, mà kòkitswáro kpà móndí àruka ki togó tindrì àyi ki kizà títi dhi i na, ngóro Giká dré àma ki tàndi ki togó tindrìle dhi tíni.

⁵ Tàko ko, ngóro kizà Krísto dré nyàlè dhi ì dré adrélé gàlè àma léna bǐ dhi tǐni dhi, Giká adré kókpà àma ki togó tindrì lavulé Krísto sè.

⁶ Mà kàdré kizà nya dhi, mà adré nyaá mì kòkisúro togó tindrìma túmǎní lídrì kóná vèsè kólyá dhi be be dhi bvó. Giká kàdré àma ki togó tindrì dhi, adré tindrìá kitswázó kókpà àmi ki togó tindrì, mì kàdréro togó tsi kizà títì mì dré adrélé nyàlè àmakya tǐni dhi ì sè.

⁷ Dì mà adré mǐ bha Giká véna àmi ki tà sè. Tàko ko, mà nǐ tàlè dhi, ngóro mà dré adrélé kizà nya túmǎní àmi íbe dhi tǐni dhi, mà nǐ kókpà togó tindrìma kisú túmǎní àmi íbe dhi be.

⁸ Ama ki adrúpi ì, mà adré leá mì kòni ngalè mà nya tá kizà bvó Asiyá àdhya na ngǐni ya dhi. Kizà nda nò tá àma tà tǎndi ró, àma ki rǐnyí lavúzó gò, mà dré àma ki mǐ bhàma kitswázó adrélé dhi ni tayízó.

⁹ Ama léna dhi, sù ngóro à nò tá tà àma dri kitswálé dràdrà sè na tǐni. Dì, tà nda 'o tá ru kòni, mà kàdréro mì bha àma ki tǎndi ì dri ko, be ró dhi, Giká adrélépi móndí ki tingá dràdrà lèsè dhi dri.

¹⁰ Akódhi nda apá àma dràdrà làsú be kòni nda lèsè nǐ. A ni go kpà àma ki apá nǐ. Mà adré di àma ki mǐ bha akódhi véna, kògòro adrélé àma ki apá.

¹¹ Àmi ró dhi, mì adré kpà àma ki ledé, mì dré adrélé tà zi Giká tí àma dré dhi sè. Dì ásà dhi, móndí zyandre dhi ki tà tani Giká dré dra 'òlè àma dré dhi ki no, ì dré tà zìlè akódhi tí àma dré dhi sè gò, ì dré àwoyá fèzo akódhi dré àma ki tà sè.

Pólò ladzá tà í dré tá kisùlè 'òlè dhi

¹² Tà mà dré adrézó drǐ bha kuru ásà dhi, tà kòni dhi 'i: Ama ki togó adrè tadhá àma léna dhi, mà 'o tà bvó kòni dhi lé, lavulé dhi, àmi kòfalé, togó lólo wǎyi angalépi Giká vélèsè dhi sè dre. Mà 'o kòni àma móndí ro dhi ki tógýá sè ko. Be ró dhi, mà 'o àmakya kòni Giká ni togó tani bhàlè àma rú dhi sè.

¹³ Ama ki wáràgà ì léna dhi, mà adré ngbà 'í tà mì dré kitswálé nàlè ìndì nǐlè bwá dhi ki tisi àmi dré kòdhyà. Dì má adré mǐ bha, mì kòkitswáro tà kòni dhi ni ni dóro,

¹⁴ ngóro mì dré kidhólè nǐlè tsà dhi tǐni: Kítú àma ki Mírǐ Yésu dré dra agòzo dhi tú dhi, mì ni kitswá drǐ bha kuru àma ki tà sè, ngóro mà dré dra drǐ bhàlè kuru àmi ki tà sè dhi tǐni.

¹⁵ Má dré tá àmi ki tà ka'ìlè bàti dhi sè dhi, má kisù tá drǐdrǐ dhi, má ni tá tsa àmi véna vèsè be rǐ, mì kòkitswáro tá tà tani kisù vèsè be rǐ ká.

¹⁶ Angyá ko, mà lè tá tsàlè àmi véna, mà dré tá adrérà'a lǐlè Màkèdòniyà na dhi 'á, mà kòni agò Màkèdòniyá lèsè dhi, mà kògòro tódhyá àmi ki no gò, mì kòkitswáro áma ledé lǐlè Yùdáyà na.

¹⁷ Dì mì adré kisùá dhi, mà dré tá adrérà'a tà kisù 'òlè kòni dhi 'á dhi, má kisù tá mána tà nda 'òlè togó wǎyi sè ko? Kó ngalè, mì adré kisùá dhi, má adré mána tà kisù 'òlè ngóro móndyá bvó àdhya kya tǐni, adrézó tàà «Áyíya» ìndì «Kóko» lókyá àlo sè dhi 'í?

¹⁸ Dì, Giká nǐ tàlè dhi, mà dré adrérà'a àyi kúlí longó àmi dré dhi 'á dhi, mà adré tàà «Áyíya» ìndì «Kóko» lókyá àlo sè ko dhi be.

¹⁹ Tàko ko, Yésu Krísto, Giká ni Mvágó, mà dré tà ni ni longózo túmání Silà íbe ìndì Tímòtéyò be àmi dré dhi, adré ìna tàá «Àyíya» ìndì «Kóko» lókyá àlo sè ko.* Be ró dhi, Krísto nda léna dhi, tà títi dhi í «Àyíya» 'i.

²⁰ Angyá ko, Giká adré tà títi í dré lazilé dhi kí 'o kitswálé títi Krísto na. Dì Krísto nda sè dhi, mà adré tàá «Kàdré kònini», adrézo Giká ni rú bha kùle.

²¹ Giká nda adré àma kí 'o adréle àma kí totó tātā túmání àmi íbe Krísto na dhi nì. Tàko ko, akódhi zì tá àma,

²² àngì lwázo àma rú tadházóá dhi, àma mónyá ìna 'i káyà dhi. Dré Tírí Lólo bházo àma kí togó na, ngóro ngádrì adrélepi tadhá dhi, í ni tà títi í dré lazilé dhi kí afè àma dré dhi tìni.

²³ Giká nì dóro tàle dhi, tà mà dré adréle tàle kòndhi tà bàti 'i káyà dhi. Má kàdré kinzò ta dhi, akódhi kòbhà tà má dri. Má gò tá tsàle tódhyá àmi véna Kòritò na ko, má kàpáro àmi kúlí má dré tá adréle 'òle tàle àmi dri dhi í lésè.

²⁴ Mà adré òpì le nyàle àmi dri àmi kí tà ka'ika'í ni tà sè ko. Be ró dhi, mà adré àmakya ázì 'o túmání àmi íbe, mì kàdréro gàle arí sè bí. Tàko ko, mì adré àmi kí totó tātā àmi kí tándi kí tà ka'ika'í sè.

2

¹ Dì má nò tá dóro ni, má dré gòle tsàle àmi véna ko dhi, má kògòro kizà fe àmi dré ko.

² Tàko ko, má kàdré kizà fe àmi dré dhi, àdhi ni go arí fe má dré dhi nì, kàdré àmi má dré kizà fèzo àmi dré dhi 'i ko dhi?

³ Dì má tìsì tá wárágà àmi dré ngóro má dré tá tìsile dhi tìni, má kònì dra tsa àmi véna dhi, má kòkisúro kizà mónyá tá kitswábhá arí fe má dré dhi í véna ko. Má ka'í tá dhi, má kàdré arí íbe dhi, àmi títi mì ni kòkpà adré arí íbe.

⁴ Dì má tìsì tá wárágà nda àmi dré togó lanzi gàlepi kizà sè bí dhi be, ìndì mindra íbe bí. Má tìsì tá kònini kitswázó kizà fe àmi dré dhi bvó ko, be ró dhi, mì kònirò àma lèle kàdrì àmi véna dhi be dhi bvó.

Dhya tàkonzì 'òlepi dhi ni tàkonzì trìma

⁵ Dhya àlo kòfè kizà dhi, akódhi nda fè kizà ngbà 'i má dré ko. Be ró dhi, fè kizà nda àmi títi dhi í dré, kó ngalè móndí bí àmi kòfalé dhi í dré. (Má lè tà nda ni kitélé ko.)

⁶ Tà móndí bí àmi kòfalé dhi ì dré nòle dhya nda dri dhi kitswá akódhi dré dre.

⁷ Dì nyànómvá dhi, adré leá dhi, mì kòtrì akódhi ni tàkonzì, akódhi ni togó tindrìzo, akódhi ni togó nda kònòro kizà dré nònò ko.

⁸ Má adré dì àmi kí kodzó, mì kògòro tódhyá àmi kí lèle tadhá akódhi dré.

⁹ Má tìsì tá wárágà nda àmi kí tabhìzo, nìzoá ngalè mì adré àma kúlí ka'í 'òle tà títi í sè 'í yà dhi.

¹⁰ Mì kàdré dhya àlo ni tàkonzì tri dhi, má adré kòkpà akódhi nda ni tàkonzì tri. Má kàdré tàkonzì tri dhi, tàkonzì kitswálé trìle dhi kàdré be dhi, má adré trìá Krísto kandrá àmi kí tà sè,

* **1:19 1:19** Giká ni Kúlí tìsile Gíríkì tì sè dhi léna dhi, à adré rú «Silùwánò» kisé kònwa. Rú nda tá rú àya Silà dré dhi 'i.

11 Sàtánà kòkísúró láti àma kí litízó dhi ko dhi bvó. Tàko ko, mà nǐ tǎ akódhí nda dré adrélé 'òlè àma kí tabhizo litílè dhi í be.

Pólò ní togó lanzi Trówà na

12 Má dré tǎ lizo Krísto ní Rúbí Tani longó Trówà na dhi, Mírì nzi tǎ láti dra má dré àzì nda ní 'òzo.

13 Dì, tágba kònìni dhi, àma togó lanzi tǎ ìna, má dré àma adrúpi Títò ní kisulè kònàlè ko dhi sè. Asà dhi, má dré lazízó mónnyá kònàlè dhi í tí gò, lizo bvò Màkèdòníyà àdhya na.

Ama ngóro tàdzi dóro Krísto àdhya tìni

14 Dì, mà kàdré àwoyà fe Gíká dré! Tàko ko, akódhí adré ngbú adrélé àma kí tidrì, ngóro móndí í dré 'òlè lavulè Krísto na dhi í tìni. Ama sè dhi, adré kpà Krísto ní 'o móndí ì dré nìlè àrà títi í 'àsè, ngóro tàdzi dóro adrélépi ngùlè móndí í kòfalé dhi tìni.

15 Angyá ko, àma ngóro tàdzi dóro Krísto dré fèlè Gíká dré, adrélépi ngùlè mónnyá adrébhá lile lídrì kisú dhi í kòfalé, túmání mónnyá adrébhá lile dràdrà kisú dhi íbe dhi tìni.

16 Ayì adrébhá lile dràdrà kisú nda í dré dhi, àma tàdzi dràdrà àdhya tìni. Dì, ayì adrébhá lile lídrì kisú nda í dré dhi, àma àmakya tàdzi lídrì àdhya tìni. Dì àdhi ní kitswá tǎ nda sè nì?

17 Ama ró dhi, mà adré Gíká ní kúlí lagí làfa sè ngóro móndí àruka bí dhi kya tìni ko. Be ró dhi, Krísto na dhi, mà adré àmakya kúlí nda ní longó togó wáyi sè Gíká kandrà, Gíká dré àma kí mule tǎ nda ní 'o nì dhi sè.

3

Ama ngóro wáràgà Krísto dré tisile móndí kí togó na dhi tìni

1 Mà adré gòlè velé àma kí tàndi kí tǎ dóro ta kòdhya? Adré tsì leá dhi, mà kàdré àma kí tǎ dóro kí tsì wáràgà na fèlè àmì dré yà, kó ngalè mà kàdré àmì kí lízì àma kí tǎ dóro kí tsì wáràgà na yà dhi, ngóro móndí àruka ì dré adrélé 'òlè dhi tìni?

2 Àmì kí tàndi í wáràgà àmakya tisile àma kí togó na, mónnyá títi dhi ì dré adrélé nàlè ìndì nìlè dhi 'ì.

3 Bàti, mì adré tadhá ngàdra 'á dhi, àmì wáràgà Krísto dré tisile àma kí àzì sè dhi 'ì. Akódhí tsì wáràgà nda wáràgà sú sè ko. Be ró dhi, tsì Tírì Gíká lídrì ro dhi àdhya sè. Tsì kpà wáràgà nda kírà dri ko. Be ró dhi, tsì móndí kí togó na.

Ama Gíká ní àzì 'obhá tǎ tídhí dré bhàlè ru yìzo móndí íbe dhi ní tǎ sè dhi 'ì

4 Mà adré tǎ nda kòdhi kí ka'ì bàti Krísto sè Gíká kandrà.

5 Dì, mà adré àma kí no ngóro móndí kitswábhá tǎ 'o ayì kí tàndi kí rinyì sè bwà dhi í ró ko. Be ró dhi, Gíká adré ìna àma kí 'o kitswálé títi dhi nì.

6 Akódhí 'o àma kitswálé títi, adrélé ayì àzì 'obhá tǎ tídhí í dré bhàlè ru yìzo móndí íbe dhi ní tǎ sè dhi í ró. Tǎ tídhí dré bhàlè nda angá tǎtrítí kúlí tisile dhi lésè ko. Be ró dhi, angá ìna Tírì Lólo velésè. Tàko ko, tǎtrítí kúlí tisile nda adré móndí kí 'o todràlè. Dì, Tírì nda adré ìna móndí kí 'o adrélé.

7 Tágba tǎtrítí kúlí tisile wáràgà pá sè kírà í dri dhi dré tǎ adrézó dràdrà fe dhi, Gíká 'o tǎ tǎtrítí kúlí nda adrélé mìlanzilanzì ro, Ìsèrèlè ànzì ì

kòkitswáró Mósè ni m̀bhalé no bwà ko lagulagu ni ni tà sè, tágba lagulagu nda dré tá adrézó akílé akiákí dhi.

⁸ Kàdré kònini dhi, tà tídhí angalépi Tirí Lólo vélèsè nda ni adré di véle m̀lanzilanzì ro lavulé!

⁹ Tà àku adrélépi tá tà bha móndí i dri nda kàdré tá m̀lanzilanzì ro dhi, tà tídhí adrélépi móndí ki bha gyágya Giká kandrà nda véle m̀lanzilanzì ro lavulé!

¹⁰ Tàko ko, tà àku adrélépi tá m̀lanzilanzì ro nda gò véle adrélé m̀lanzilanzì ro ko, tà tídhí nda ni m̀lanzilanzì dré àku ni ni lavulé dhi sè.

¹¹ Tà àku adrélépi tá akílé nda kàdré tá m̀lanzilanzì ro dhi, tà tídhí adrélépi kóná vèsè kólyá nda véle m̀lanzilanzì ro lavulé!

¹² Dì mà dré adrélé m̀ bha tà nda kòdhi dri dhi sè dhi, mà adré tà títi dhi ki 'o tawà sè.

¹³ Ama ngóro Mósè adrélépi tá áyi m̀bhalé zu kítá sè, Ìsèrélè ànzi ì kònòrò lagulagu ni adrélépi tá akílé dhi ko dhi tìni ko.

¹⁴ Dì, Ìsèrélè ànzi nda ki tà kisùkisù tá ína t́nímvá na. Tàko ko, atsálé ándrò kònidhi dhi, ì dré adrèrà'a tà àku Giká dré tá bhàle ru yìzo móndí ìbe dhi ni kúlí na dhi 'á dhi, kítá àlo nda adré rè dhu àyi ki tà kisùkisù zu. A kitswá ngbà 'í kítá nda ni t́ngá Kristo ni ka'íma sè.

¹⁵ Bàti, atsálé ándrò kònidhi dhi, ì kàdré Mósè ni tátírítrí kúlí na dhi, kítá nda adrè rè dhu àyi ki tà kisùkisù zu.

¹⁶ Dì, dhya àlo kàdré áyi togó adzá Mírì véle dhi, à adré kítá nda ni t́ngá.

¹⁷ Mírì nda Tirí 'i. Arà Mírì ni Tirí dré adrézó dhi 'á dhi, tà adrézó móndí ki trì dhi be.

¹⁸ Ama títi kítá nda ni t́ngázó àma ki m̀bhalé 'àsè dhi i, mà adré Mírì ni m̀lanzilanzì tadhá, ngóro talátàlà dré adrélé ngá líndrì tadhá dhi t́ni. Dì Mírì adré àma ki ladzá atsálé áyi tàndi t́ni gò, mà dré adrézó akódhi ni m̀lanzilanzì tadhá adrézó lìle ába dr̀drì. Kòdhi tà Mírì adrélépi Tirí 'i nda dré adrélé 'òle ni dhi 'i.

4

Ngá làgí kyàkyà lídrì rùle k̀nì sè dhi i léna dhi

¹ Dì àsà dhi, Giká dré àzì nda ni bhàle àma drigá áyi togó dóro sè dhi sè dhi, mà adré àma ki togó tayí adrélé lanzìle ko.

² Be ró dhi, mà gà àmakya tà lùzu ró ìndi kanyò ro dhi ki 'òma rè. Mà adré tà 'o túrúpfú sè ko, adrézó kpà Giká ni kúlí ladzá atsálé kìnzò ro ko. Be ró dhi, mà adré àmakya tà bàti tadhá ngádra 'á, adrézó àma ki tàndi ki tà tadhá móndyá títi dhi ì dré kitswálé tabhìle àyi ki togó na Giká kandrà.

³ Dì, Rúbí Tani mà dré adrélé longólé dhi kàdré ína lùzu ró dhi, adrè ngbà 'í lùzu ró móndyá adrèbhá lìle dr̀drà kisé dhi ì dré.

⁴ Angyá ko, giká bvò kòndi àdhya 'o móndyá ka'ìbhá ko dhi ki tà kisùkisù atsálé t́nímvá ro, ì kòkitswáró ngádra Rúbí Tani àdhya ni no bwà ko.* Rúbí Tani nda adrè Kristo, adrélépi Giká ni líndrì 'i dhi ni m̀lanzilanzì tadhá kòdhya.

⁵ Tàko ko, mà adré àma ki tàndi ki tà longó kòdhya ko. Be ró dhi, mà adré Yésu Kristo ni tà longó kòdhya, adrézó tadhá dhi, akódhi Mírì 'i, ìndi àma, àmi ki màràbà Yésu ni tà sè dhi 'i.

* 4:4 4:4 «Giká bvò kòndi àdhya» kònidhi Sàtánà 'i.

6 Tàko ko, Giká tà tá dhi: «Ngádra kàdré kòle tìnímvá na!»[†] Dì Giká nda 'o áyi ngádra kòle ngá kazá àma ki togó na dhi nì, mà kòniró áyi mìlanzilanzì adrelépi lagúlé Krísto nì mibhalé 'á dhi be dhi bvó.

7 Dì, àma àmakya ngá lagí kyàkyà nda íbe àma léna, tágba mà kàdré ngóro lídrí rùle kíni sè dhi ì tìni yà dhi, tadházóá dhi, rìnyí kàdrì lavúlé nda angá ína Giká vélésè, àma vélésè ko.

8 Mà adré kizà nya láti títí ì sè, di, kizà nda lavú ína àma ko. Ama ki drì adré abilé, di, tà nda kizá ína àma ki tà ka'íka'í ko.

9 A adré àma ki mī pfo, di, Giká tayí ína àma ko. A adré àma ki abhé kíni mi, di, mà drà àmakya ko.

10 Mà adré ngbú adrelé Yésu ni dràdrà todó àma rú, à kàdréro kókpà Yésu ni lídrì no àma rú be dhi bvó.

11 Tàko ko, à adré ngbú àma adrébhá lídrì ro dhi ki lefè adrelé dràdrà mìle Yésu ni tà sè, à kàdréro kókpà Yésu ni lídrì no àma ki rúbhá adrelépi dràle dràdrà dhi rú.

12 Dì asá dhi, àma ngbú ànyi dràdrà mìle, mī kàdréro lídrì íbe be dhi bvó.

13 Giká ni Kúli adré tàá dhi: «Má ka'í dre. Asá dhi, má dré tà tàzo.»[‡] Tà ka'íka'í lasú be kònini nda sè dhi, mà adré kpà Giká ni ka'í gò, adrézó tà ta.

14 Tàko ko, mà nī tàle dhi, Giká Mírì Yésu ni tingalépi dràdrà lésè dhi ni kókpà àma ki tingá dràdrà lésè túmání Yésu be gò, àma ki 'òzo pfole àmi íbe ì kandrá dhi be.

15 Tà títí mà dré adrelé mvòle dhi ì, mà adré mvóá àmi ki tà sè, Giká ni togó tani kòtsaró móndí zyandre lavúlé dhi ì véna gò, àyi ki 'o adrelé àwoyá ta akódhi dré, adrézó akódhi ni rú bha kùle.

16 Asá dhi, mà adré àma ki togó tayí adrelé lanzile ko. Tágba àma ki rúbhá dré adrézó ñwàle ñwanwà dhi, Giká adré àma ki togó 'o atsálé tídhí ro kítú àlo àlo títí ì sè.

17 Tàko ko, kizá tsàtsà mà dré adrelé nyàle lókyá tsà sè kòdhi ì adré àma ki 'o kitswálé mìlanzilanzì kàdrì kizà nda ki lavúlépi ìndì adrelépi kóná vèsè kólyá dhi ni kisú.

18 Dì mà adré mī bha ngá kitswálé nòle mī sè dhi ì dri ko. Be ró dhi, mà adré àmakya mī bha tà kitswálé nòle mī sè bwà ko dhi ì dri. Angyá ko, ngá kitswálé nòle mī sè dhi ì adré ngbà 'í gile lókyá tsà sè. Dì, tà kitswálé nòle mī sè bwà ko dhi ì adré àyikya gile kóná vèsè kólyá.

5

Ama kī rúbhá bhù àdhyà nì asoma

1 Mà nī tàle dhi, àma ki rúbhá bvò àdhyà adrelépi ngóro wémà tìni kònìdhi kòdrà dhi, mà ni dzó àzya dra adrelépi kóná vèsè kólyá dhi ni kisú Giká véna bhù na dhi be. Dzó nda dzó móndí ì dré síle nì dhi 'ì ko. Be ró dhi, dzó nda dzó Giká dré síle nì dhi 'ì.

2 Nyànomvá dhi, mà adré tongólé lovó sè, adrézó àma ki rúbhá bhù àdhyà nda ni le asólé àma rú.

3 Angyá ko, mà kònì dra rúbhá nda ni asó dhi, mà kitswá adrelé bvólífi ro ko.

[†] 4:6 4:6 A kònò Kidhoma 1:3. [‡] 4:13 4:13 A kònò Longó ì 116:10.

4 Bàti, mà dré adrérà'a rúbhá bvò àdhya kònìdhi na dhi, mà adré tongólé, adrézó ngá lanzi todó. Kòdhi adré leá ko tàle dhi, mà adré rúbhá bvò àdhya kònìdhi ni le tayilé dhi. Di, mà adré àmakya rúbhá bhù àdhya nda ni le asólé kòdhya, kitswálé rúbhá dràdrà àdhya kònìdhi kòladzàró ru atsálé rúbhá lídrì àdhya ró be dhi bvó.

5 Giká zì àma tà nda kòdhi ni kisé dhi nì gò, dré Tírí Lólo afèzo àma dré, ngóro ngàdrì adrélépi tadhá dhi, í ni tà títi í dré lazilé dhi kí afè àma dré dhi tíni.

6 Di àsà dhi, àma kí togó adré ngbú gàle àma kí tà ka'ile dhi sè bí. Mà nì kpà tàle dhi, mà dré adrérà'a rúbhá kònìdhi na dhi 'á dhi, àma vwàvwà ro Mírì nì bhà rúsè dhi be.

7 Tàko ko, mà adré atsilé àma kí tà ka'ika'í sè. Mà adré atsilé ngá mà dré kitswálé nòle mǐ sè dhi í sè ko.

8 Bàti, mà adré gàle àma kí tà ka'ile dhi sè bí. Di àma mìlèsè dhi, dóro nì tá mà dré rúbhá kònìdhi nì tayilé gò, lizo adrélé Mírì bhàna dhi.

9 Di, mà adré tà títi dhi kí 'o adrézó Giká nì togó 'o kinfilé, gba mà kàdré rúbhá kònìdhi na yà, kó ngalè mà kòtayí rúbhá nda yà dhi.

10 Tàko ko, adré leá dhi, àma títi mà kòpfo Krísto kandrá, kòtàró àma kí tàbvó, mà kòkísúró tà kitswálépi tà mà dré 'òle rúbhá na dhi í sè dhi, gba tà nda ì kàdré tà dóro 'i yà, kó ngalè tà kònzì 'i yà dhi.

Giká amú àma tódhyá í be Krísto sè

11 Di mà dré Mírì nì ròma nìle be dhi sè dhi, mà adré mómí kí togó asé akódhi nì ka'í. Giká nǐ ìna àma kí tà dóro. Má adré kisé dhi, mǐ nǐ kókpà àma kí tà dóro.

12 Mà lè gòle àma kí tàndi kí tà dóro ta àmi dré ko. Be ró dhi, mà adré àmakya láti fe àmi dré adrézó drǐ bha kuru àma kí tà sè, mǐ kòkítswáro kúlí logó mómýá adrèbhá drǐ bha kuru ngá adrélé nòle mǐ sè dhi kí tà sè dhi í tí. Bàti, àyi nda ì adré drǐ bha kuru tà mómí kí togó na dhi kí tà sè ko.

13 Mà kàdré tà 'o ngóro mómí azaaza kya tíni dhi, mà adré 'òá Giká dré. Mà kàdré kó tà 'o tà kisékisé be dóro dhi, mà adré 'òá àmi dré.

14 Tàko ko, Krísto nì lèle adré àma kí fe adrélé tà 'o dhi nì. Angyá ko, mà dré ka'ile Krísto drà mómýá títi dhi kí tà sè dre dhi sè dhi, mà ka'í kókpà tàle dhi, mómýá títi dhi ì todrà tùmání akódhi be dre.

15 Di akódhi drà mómýá títi dhi kí tà sè, kitswálé mómýá adrèbhá lídrì ro dhi ì kògòro adrélé tà 'o àyi kí tàndi í dré ko, be ró dhi, ì kàdréro tà 'o akódhi dràlepi gò ngàle dràdrà 'àsè àyi dré nda dré.

16 Di kidhólé nyànomvá dhi, mà adré dhya àlo no, ngóro mómýá bvò àdhya ì dré adrélé nòle dhi tíni ko. Tágba atú dhì, mà dré tá Krísto nì nòzo kònini dhi, mà adré gòle véle akódhi nì no kònini ko.

17 Di dhya àlo kàdré Krísto na dhi, akódhi nda mómí Giká dré bhàle tódhyá adrélé mómí tídhí ro dhi 'i. Tà àku ì akí dre. Mǐ nò rè ká! Tà títi dhi ì atsá tà tídhí ro dre!

18 Tà títi nda kòdhi ì angá Giká vélèsè. Akódhi nda amú àma tódhyá í be Krísto sè gò, àzì adrézó mómí kí adrì ru amú tódhyá í be dhi nì bhàzo àma drígá.

¹⁹ Tàko ko, Giká adré mónnyá títi bvò àdhyà ki amú tódhyá í be Krísto na gò, adrézó véle àyi ki tàkonzì ki tà bha àyi dri ko. Di fè rubí ru amuma tódhyá nda àdhyà àma dré, mà kàdréro longóá móndí i dré be dhi bvò.

²⁰ Di àsà dhi, àma dhyà adrébhá Krísto nì tà longó akódhi nì rú sè dhi 'i. Giká nì tàndi adré móndí ki azí àma tí dhi nì. Mà adré di àmi ki ti lízi Krísto nì rú sè: Mì kótayí àmi Giká dré amulé tódhyá í be dhi wà!

²¹ Tàko ko, Giká bhà Krísto adrélépi tá tàkonzì àko nda atsálé tàkonzì ro àma ki tà sè, mà kàtsáro mónnyá í dré bhàle gyǎgya Krísto na dhi i ró be dhi bvò.

6

¹ Ama Giká nì àziàmú ró dhi i, mà adré àmi ki kodzó, mì kònòró Giká nì togó tani mì dré kisúlé dhi tà tàko ró ko.

² Tàko ko, Giká adré tàá dhi:

«Lókyá àma togó tani tadházó dhi sè dhi, má yi tá mi.

Kítú móndí ki tídrízó dhi sè dhi, má ledé tá mi.»*

Di mì yi rè ká! Nyànómvá kònìdhi, lókyá Giká dré adrézó àyi togó tani tadhá dhi 'i. Àndró kònìdhi, kítú Giká dré adrézó móndí ki tídrí dhi 'i.

Kizà Pólò dré nyàle, ìndì tà dré 'òle Giká nì àzi sè dhi i

³ Mà adré tà kítswábhá móndí ki 'o ledhélé tàkonzì na dhi ki 'o ko, à kòkítswáro tà ta kònzi àzi Giká dré bhàle àma drígá dhi rú ko.

⁴ Be ró dhi, mà adré àma ki tadhá Giká nì màràbà i ró tà títi i sè: Mà adré àma ki togó tsi kizà títi mà dré adréle nyàle dhi i na, ìndì tà kòkòróko adrébhá atsálé àma rú dhi i na.

⁵ Lókyá àruka i sè dhi, à tswà àma, àma ki lebhézo bǎdzó na. A kodzó móndí i ligíle àma rú. Mà 'o àzi kòkòróko landèzo. Mà ko ayí ko, kó ngalè mà ayí tàbiri sè.

⁶ Mà adré àmakya tà 'o togó lólo sè, tà nìni sè, togó vwǎvwà sè, togó dóro sè, Tírí Lólo nì rinyí sè, ìndì lèle túrúpfú àko dhi sè.

⁷ Mà adré tà bàti ta, adrézó tà 'o Giká nì rinyí sè. Mà adré àdzú ngá ki ru àma ki drígó lésè ìndì àma ki lídzi lésè, adrézó tà gyǎgya 'o àsá.†

⁸ Mà adré Giká nì tà 'o, gba à kàdré àma ki lindri bha yà, kó ngalè à kàdré kanyò fe àma dré yà dhi, gba à kàdré àma ki rú ta dóro yà, kó ngalè à kàdré àma ki rú ta kònzi yà dhi. A adré àma ki zi móndí ki litíbhá i ró, táko mà adré àmakya tà bàti ta.

⁹ A adré àma ki no ngóro móndí nìle ko dhi i ró, táko móndí bí dhi i nì àma be. A adré àma ki no ngóro móndí dràdrà mǐle dhi i ró, táko àma rè dhu lídrì íbe. A adré tà ño àma dri, di, à pfu ína àma dràle ko.

¹⁰ A adré kizà fe àma dré, di, mà adré àmakya lenzélé. A adré àma ki no lemerèbhá ro, di, mà adré àmakya móndí bí dhi ki 'o atsálé ngábhá ro. A adré àma ki no ngá àko na tíni, di, àma àmakya ngá títi dhi íbe.

¹¹ Àmi Kòrítòbhá nì i, mà tà tà àmi dré ngádra 'á. Mà tadhá àma ki togó dóro àmi dré dre.

¹² Mà gà àma ki lèle tadhama àmi dré ko. Di, mì gà àmikya àmi ki lèle tadhama àma dré dre.

* **6:2 6:2** A kònò Esáyà 49:8. † **6:7 6:7** «Àdzú ngá rùle drígó lésè» kòni i, àdzú ngá adrézó kàribhá ki lavú àsá dhi 'i. «Àdzú ngá rùle lídzi lésè» kòni i, àdzú ngá adrézó sùle dhyá rú dhi 'i.

¹³ Má adré tà kònndhi ni ta àmi dré ngóro áma ànzi i dré dhi tíni: Mì kàdré àmi ki togó dóro tadhá àma dré wà, ngóro mà dré adrélé àmakya ni tadhá àmi dré dhi tíni!

Ru amuma mónnyá ka'ibhá ko dhi íbe ko dhi

¹⁴ Lè mì kàdré ru amú mónnyá ka'ibhá ko dhi íbe ko. Tàko ko, tà gyăgya ni kitswá tsi ru su tà kónzi be bwà? Ngádra ni kitswá tsi ru amú t́nĩmvá be bwà?

¹⁵ Krísto ni kitswá tsi ru yi Dzáborò be bwà? Di móndí Yésu ni ka'ilepi dhi ni kitswá ru su móndí ka'ilepi ko dhi be ngíningíni ró?

¹⁶ Gíká ni tépelò ni kitswá tsi ru yi gíká tàko íbe bwà? Tàko ko, àma Gíká lídrì ro dhi ni tépelò 'i. Ngóro Gíká ni tàndi dré tàle dhi tíni:

«Má ni adré àyi kòfalé,
adrélé atsilé t́mǎní àyi íbe.

Má ni adré àyi ki Gíká ro,
ì ni àyikya adré áma mónnyá i ró.‡

¹⁷ Di Mírì adré tàá dhi:

Mì kápfo àyi kòfalésè,
àmi ki bha adrélé twá àyi rúsè.

Mì kòtabè ngá àlo ndĩ ró dhi ko gò,
má kòka'iró àmi.‡

¹⁸ Mírì rinyí líyí ro dhi adré tàá dhi:

Má ni adré àmi ki Atá ro,

mì ni àmikya adré áma ànziàgo i ró, ìndi áma ànzitòkó i ró.»*

7

¹ Ama arúpi má dré lèlè tò ni i, mà dré adrélé tà Gíká dré lazilé nda íbe dhi sè dhi, lè mà kòtemvé áma tà títi kitswábhá áma ki 'o atsálé ndi ró rúbhá na, ìndi togó na dhi i sè. Mà kàdré kpà áma ki fe adrélé lólo kitswálé títi Gíká m̀lèsè, akódhi ni ròma na.

Pólò ni arí Kòrìtòbhá ki tà sè dhi

² Mì kòka'ì áma dòle àmi ki togó na wà! Mà 'o àmakya dhya àlo kónzi ko. Mà kizá dhya àlo ni tà ka'ika'ì ko. Mà lití dhya àlo ngá kisúzó drigásà dhi ko.

³ Má adré tà kòdhi ki ta kitswázó tà bha àmi dri ko. Tàko ko, ngóro má dré tàle àmi dré dre dhi tíni dhi, àmi ki tà áma ki togó na. Mà ka'ì kpà adrélé t́mǎní àmi íbe, kàdré lídrì na yà, kó ngalè dràdrà na yà dhi.

⁴ Má adré àmi ki tà ka'ì tà bàti ró, adrézó drì bha kuru àmi ki tà sè. Di áma togó andrì gò, má dré adrézó gàle arí sè bí, tágba mà dré adrézó kizà nya lavulé dhi.

⁵ Tàko ko, mà dré tá atsázó M̀kèdònyà 'a dhi, mà kisú tá lókyá lovózó dhi àlomvá ko. A fè tá kizà áma dré láti títi i sè. Ama tá lawà íbe áma rú, adrézó kpà tirí íbe áma léna.

⁶ Di, Gíká adrélépi móndí kizà ro dhi ki togó tindrì dhi, tindrì ína áma ki togó Títò ni atsama sè.

‡ **6:16 6:16** A kònò Lèvitikè 26:12; Yèrèmiyá 32:38; Ezèkyèlè 37:27. § **6:17 6:17** A kònò Esáyà 52:11; Ezèkyèlè 20:34, 41. * **6:18 6:18** A kònò 2 Sàmúwélè 7:14; Esáyà 43:6.

⁷ Di, ngbà 'í akódhi ni atsama sè ko, tindrì kpà àma ki togó, àmi ki tàndi mì dré tá kpà akódhi ni togó tindrìle dhi sè. Tàko ko, akódhi tífí tá àma dré, àmi ki lovó àma nòzo dhi ni tà, àmi ki kizà tà ru 'òlepi dhi sè dhi ni tà, indì àmi ki togó àtsi ró àma tà sè dhi ni tà. Di àma togó dré gòzo véle gále arí sè wáláká ni ni lavú.

⁸ Tágba má dré tá kizà fèzo àmi dré àma wárágà sè dhi, àma togó ína kizà ro tà nda sè ko. Tà bàti ró dhi, àma togó tá kizà ro, lókyá má dré yízoá tàle dhi, wárágà nda fè tá kizà àmi dré, tágba dré tá adrézó ngbà 'í lókyá tsà sè dhi.

⁹ Di, nyànomvá dhi, má adré mána lenzélé. Má adré lenzélé àmi ki kizà nda sè ko, be ró dhi, àmi ki kizà nda dré àmi ki 'òle togó ladzá dhi sè. Tàko ko, mì atsá tá àmíkya kizà ro ngóro Gíká dré tá lèle dhi tíni. Asà dhi, mà 'o àmi kònzì àlomvá ko.

¹⁰ Angyá ko, à kàdré kizà ro ngóro Gíká dré adrélé lèle dhi tíni dhi, kizà nda adré dhyá ki 'o togó ladzá, à kàdríró be dhi bvó. Di kizà làsú be kònzì nda kitswá gíle dhyá léna bwà ko. Di, kizà bvó kòndi àdhyá adré ína dhyá ki dri lile dràdrà na.

¹¹ Mì nò rè ngalè kizà mì dré nyàle ngóro Gíká dré tá lèle dhi tíni nda 'o tà dóro àmi léna ngíni ya dhi ká! Kizà nda 'o àmi ki togó atsálé àtsi ró adrélé tà 'o lovó sè, adrélé àmi ki tàrà ga, adrélé tàkònzì ga, adrélé ngá ro, adrélé lovó íbe àma nòzo, indì adrélé gánzi ró tà ño gyágya dhyá tàkònzì 'òlepi dhi dri. Di látí tífí nda i sè dhi, mì tadhá ngádra 'á dhi, àmi tà àko àmi rú tà nda sè dhi dre.

¹² Má tìsì tá wárágà nda àmi dré, dhyá tà kònzì 'òlepi nda ni tà sè ko, indì dhyá tà kònzì nda ni 'òzo rúá dhi ni tà sè ko. Be ró dhi, má tìsì mána wárágà nda, mì kòndòro ngádra 'á Gíká kandrà dhi, àmi àtsi ró àma ki tà sè ngíni ya dhi.

¹³ Tà nda kòdhi i sè dhi, Gíká tindrì àma ki togó dre.

Túmání àma ki togó tindrìma nda be dhi, mà lenzé tá lavulé, mà dré nòle ngalè mì fè tá arí Títò dré ngíni ya dhi sè. Tàko ko, mì 'o akódhi ni togó atsálé kídrikídri dre.

¹⁴ Atú dhi, má tà tá akódhi dré àmi ki tà, àma drì bhàzo kuru ásà gò, mì dré kanyò fèzo má dré ko. Ngóro tà tífí má dré tàle àmi dré dhi ì dré adrélé tà bàti 'i dhi tíni dhi, àmi ki tà tífí má dré tàle drì be kuru Títò kandrà dhi ì tá kókpà tà bàti 'i.

¹⁵ Nyànomvá dhi, akódhi ni lèle àmi véna dhi atsá véle kàdrì wáláká ni ni lavú, dré adrérà'a kisúá dhi, mì ka'í tá àma ki kúlí 'òle, indì mì ka'í tá ì dòle àmi véna ngá ròma sè indì togó yàyà sè ngíni ya dhi 'á.

¹⁶ Má adré di lenzélé, má dré kitswálé àmi ki ka'í tà tífí i sè dhi sè.

8

Pòlò kodzó Kòrìtòbhá i ngá lokó fele mómídi ka'ìbhá àruka i dré

¹ Ama adrúpi i, má adré lèá dhi, mì kòni tà Gíká dré 'òle áyi togó tani sè Ekèlézyà Makedóniyà le dhi i 'ásè dhi be.

² Tágba kizà kàdrì dré tá adrézó mómídyá ka'ìbhá nda ki tabhì lavulé dhi, àyi ki arí kàdrì túmání àyi ki lemerè be dhi ì 'o tá àyi ki togó atsálé àtsi ró ngá fe mómídi àruka i dré.

³ Má adré tà bàti ta àmi dré: Ì fè ngá ì dré kitswálé fèle bwà dhi ì títi. Bàti, ì fè ngá nda ì àyi ki rĩnyí lavú byá. Ayi ki tàndi ì kisù tá tà nda 'òle drìdrì gò,

⁴ ì dré àma ki ti lizizó tà tàndi ró, mà kòfèrò láti àyi dré dríga bhàzo túmání mómndí àruka íbe, ngá fe mómndyá ka'íbhá Yèrusalèma na dhi ì dré.*

⁵ Dì tà ì dré 'òle nda lavú tà mà dré tá kisùle dhi byá. Tàko ko, ì fè tá rè zyà àyi ki tàndi ì Mírì dré 'íká gò, ì dré àyi ki fèzo àma dré ndò, ngóro Gíká dré tá lèle dhi tíni.

⁶ Dì ásá dhi, mà lizí Títò ni ti, kògòro àmi véna àmi ki kodzó tà dóro mà dré tá kidhólé 'òle dhi ni 'o kitswálé títi be dhi bvó. Tàko ko, akódhi nda kidhó tá àmi ki kodzólé drìdrì, mà kòlokóro ngá fèle mómndí àruka ì dré dhi nì.

⁷ Ngóro mà dré adréle tà dóro 'o lavúlé àmi ki tà ka'íká'í sè, àmi ki kúlí ì sè, àmi ki tà nĩnì sè, àmi ki togó àtsi ró dhi sè, ìndì àmi ki lèle àma véle dhi sè dhi tíni dhi, mà kò'o kókpà tà dóro nda kòdhi, ngá fèzo mómndí àruka ì dré àmi ki togó wáyi sè.

⁸ Kòdhi má adré tólí bha àmi dri ko. Be ró dhi, má adré mána àmi ki lèle tabhì mómndí àruka togó íbe àtsi ró dhi kya rú, nizoá ngalè àmi ki lèle nda lèle bàti 'i yà dhi.

⁹ Tàko ko, mà nì tà àma ki Mírì Yésu Krísto dré 'òle áyi togó tani sè dhi be. Tágba dré tà adrézó ngá líyí ro dhi, 'o ì atsálé lemerè ro àmi ki tà sè, mà kàtsáro ngábhá ì ró akódhi nì lemerè sè.

¹⁰ Dì má adré àmi ki drì ta àmi ki ledézo kònini: Kóná lavúlépi dhi sè dhi, àmi tá mómndyá tà nda nì lebhá 'òle drìdrì dhi 'i. Àmi tá kókpà mómndyá kidhóbhá ngá lokó kitswálé fèle mómndí àruka ì dré drìdrì dhi 'i.

¹¹ Dì nyànomvá dhi, mà kò'o tà nda kitswálé títi, ngóro mà dré tá tà nda nì lèle 'òle togó wáyi sè dhi tíni. Mì kòfè ngá nda ì ngóro mà dré kitswálé fèle bwà dhi tíni.

¹² Tàko ko, dhya àlo kàdré ngá le fèle togó wáyi sè gò, dré adrézó fèà ngóro dré kitswálé fèle bwà dhi tíni dhi, Gíká adré ngá nda nì ka'í. Angyá ko, Gíká adré ngá dhya nda dré adrézó ába dhi nì no kòdhya. Adré ngá akódhi dré adrézó ába ko dhi nì no kòdhya ko.

¹³ Má adré lèá ko, mà kàdré ngá fe mómndí àruka ì dré atsázó ngábhá ro gò, mà dré àmikya atsázó lemerèbhá ro dhi. Be ró dhi, má adré lèá dhi, àmi títi mà kàdré tà 'o àmi kòfalésé adrézó díri.

¹⁴ Dì àmi adrébhá ngá íbe bí nyànomvá dhi ì, mà nì kitswá mómndyá adrébhá lemerè ro dhi ki ledé. Dì lókyá mà dré dra adrézó lemerè ro gò ì dré adrézó ngá íbe bí dhi sè dhi, ì nì kitswá àyikya àmi ki ledé. Kònini dhi, mà nì adré díri.

¹⁵ Ngóro tisile Gíká nì Kúlí na dhi tíni: «Dhya ngá lokólépi bí dhi tá ngá íbe bí lavúlé ko, ìndì dhya ngá lokólépi tsà dhi, ngá pi akódhi ko na.»†

Pólò mù Títò ì àziàmu nì íbe Kòritò na

¹⁶ Mà adré àwoyà fe Gíká dré, dré Títò ni togó 'òle atsálé àtsi ró àmi ki tà sè àmakya tíni dhi sè.

¹⁷ Angyá ko, Títò ka'í tà mà dré zìle í tí nda 'òle gò, adrézó lìle àmi véna lovó sè, ngóro dré lèle 'òle nì dhi tíni.

* 8:4 8:4 A kònò Rómà 15:26. † 8:15 8:15 A kònò Pfòma 16:18.

18 Mà adré kpà àma ki adrúpi àlo dhi ni mu lile túmání Tító be. A adré akódhi nda ni tà bha kuru Ekèlézyà títi i 'ásè, àzì dré adréle 'òle Rúbí Tani ni tà sè dhi sè.

19 Ngba 'í kòdhi ko, Ekèlézyà ì kipè tá akódhi lile túmání àma íbe, mà kàdzíró ngá fèle nda i mónyá ka'ìbhá Yèrúsalémà na dhi i dré, kitswázó Mírì ni tàndi ni lindrì bha, ìndì àma ki togó àtsi ró móndí ki ledézó dhi ni tadhá.

20 Mà adré leà dhi, tà kitswázó àma ki asìkì ngá bí bhàle àma drígrá nda ki tà sè dhi kàdré yókódhó.

21 Tàko ko, mà adré tà títi dhi ki nda 'òle dóro Mírì m̀lèsè, ìndì móndí i m̀lèsè.

22 Kòdhi íbe dhi, mà adré kpà àma ki adrúpi àzya mu lile àyi nda íbe àmi véna. Mà tabhì akódhi nda vesè be bí ìndì látì twátwa i sè bí gò, dré àyi togó tadházó àtsi ró. Nyànómvá dhi, akódhi ni togó vélé àtsi ró lavúlé, dré àmi ki tà ka'ìle bàti dhi sè.

23 Kàdré Tító ni tà sè dhi, akódhi àma arúpi 'ì, ìndì àma àziàmu àmi kòfalé dhi 'ì. Kàdré àma ki adrúpi àruka nda ki tà sè dhi, àyi dhya Ekèlézyà ì dré mùle kitswálé lindrì fe Kísto dré dhi 'ì.

24 Dì àsà dhi, mì kòtadhá àyi dré àmi ki lèle bàti, Ekèlézyà títi dhi ì kònìro tà mà dré adrézó dri bha kuru àmi ki tà sè dhi be dhi bvó.

9

Ngá lokólé mónyá ka'ìbhá Yèrúsalémà na dhi i dré dhi ki tà

1 Kàdré dì ngá mì dré adréle lokólé fèle mónyá ka'ìbhá Yèrúsalémà na dhi i dré nda ki tà sè dhi, lè tá má kòtisì tà tà nda dri àmi dré ko.

2 Tàko ko, má nì tàle dhi, àmi ki togó àtsi ró àyi nda ki ledézó dhi be. Mà adré drì bha kuru tà nda sè, adrézó tàá mónyá M̀kèdòníyà le dhi i dré dhi, kidhólé kóná lavúlépi dhi sè dhi, àmi adrébhá Akáyà na dhi i gànzi ró adréle ngá fe. Dì àmi ki togó àtsi ró nda 'o móndí bí àyi kòfalé dhi ki togó atsálé kòkpà àtsi ró ngá fe dhi nì.

3 Dì, tágba kònini dhi, mà adré àma ki adrúpi kòdhi ki mu lile àmi véna, kitswálé àmi ki tà mà dré adrézó drì bha kuru àsà nda kàtsáro tà tàko ró ko. Be ró dhi, mà adré leà dhi, mì kàdré àmikya gànzi ró ngá fe, ngóro mà dré tàle àmi ki tà sè dhi tìni.

4 Tàko ko, mà kòtsa tá àmi véna túmání móndí àruka M̀kèdòníyà lésè dhi íbe gò, mà dré àmi ki kúsúzó gànzi ró ko dhi, kònò mà ni tà adré kanyò ro túmání àmi íbe, mà dré tà àmi ki tà ka'ìle tò dhi sè.

5 Dì àsà dhi, má nò tá dóro ni, mà dré adrúpi nda ki mùle lile drìdrì má kandrána, àmi ki kodzó ngá mì dré lazílé togó dóro sè nda ki lokó adréle gànzi ró dhi. Mì kò'o kònini dhi, mì ni kitswá ngá nda ki fe togó dóro sè. Mì kitswá fèá ngóro à ru tá àmi r̀nyì sè fèá na tìni ko.

6 Ngóro mì dré nìle be dhi tìni dhi, dhya ángùdhi adrélépi kòrì ri tsà dhi, adré kòkpà ngá akónà tsà. Dì, dhya ángùdhi adrélépi kòrì ri bí dhi, adré kòkpà ngá akónà bí.

7 Lè àmi àlo àlo títi dhi i mì kàdré ngá fe ngóro mì dré kisùle drìdrì àmi léna dhi tìni. Dì, mì kàdré àmikya ngá fe togó kizà ro dhi sè ko, ìndì ngóro tòlì bhàle àmi dri dhi tìni ko. Tàko ko, Giká adré dhya adrélépi ngá fe arì sè dhi ni ka'ì kòdhyà.

8 Di Giká rĩnyí ìbe kitswázó ngá fe gàle àmi drígá bí áyi togó tani sè, kitswálé tà títi í sè dhi, mì kàdréro ngbú adrélé ngá títi mì dré adrézó lovó nì ìbe dhi ìbe, adrézó kpà tà dóro títi mì dré adrélé lèlè 'òle dhi kì 'o be dhi bvó.

9 Ngóro tìsìlè Giká nì Kúli na dhi tĩni:
«Akódhi lanzí áyi ngá í lemerèbhá í dré.

Akódhi nì tà gyǎgya nì adré kóná vèsè kólyá.»*

10 Di Giká adrélépi kórì fe mómí í dré rìlè, ìndì adrélépi mápà fe àyi dré nyàlè dhi nì kórì títi mì dré adrézó lovó nì ìbe dhi kì fe àmi dré, adrézó 'òá mbàlè, mì kòkitswáro tà dóro 'o togó dóro sè, adrézó lò'wa dóro 'a lavulé.

11 A nì ngá fe gàle àmi drígá bí látì títi í sè, mì kòkitswáro ngbú adrélé ngá fe mómí í dré gò, ì kàdréro àwoyà fe Giká dré ngá mì dré adrélé fèlè àyi dré àma drígá dhi kì tà sè.

12 Tàko ko, ngá mì dré adrélé fèlè kòdhi kì ngbà 'í mómíyá ka'ìbhá Yèrusalémà na dhi kì ledé kòdhyà ko. Ngá nda kì kókpa mómí bí dhi kì 'o àwoyà fe Giká dré.

13 Tà dóro mì dré adrélé 'òlè, adrélépi àmi kì tà dóro tadhá nda sè dhi, mómí bí dhi kì Giká nì rú bha kùlè, mì dré tà Krìsto nì Rúbí Tani dré adrélé tàlè dhi kì ka'ìlè 'òlè dhi sè, ìndì mì dré adrélé ngá fe àyi dré ìndì mómí àruka í dré togó dóro sè dhi sè.

14 Ì nì kpà tà zì Giká tí àmi dré togó wǎyi sè, dré áyi togó tani bhàlè àmi rú lavulé dhi sè.

15 Mǎ kàdré àwoyà fe Giká dré, tà tani dré afèlè, kitswázó àndu nì nì ngi bwà ko nda nì tà sè!

10

Pólò ga áyi tará àzì Giká dré bhàlè í drígá dhi nì tà sè

1 Ma, Pólò, má adré àmi kì kodzó togó dóro ìndì yàyà angálèpi Krìsto vélèsè dhi sè. Má nì dóro tàlè dhi, mómí àruka ì adré táá dhi, má kàdré àmi kòfalé dhi, ma mómí yàyà 'í dhi. Dì, àma wárágá í 'àsè dhi, má adré mána tà ta rĩnyí sè.

2 Dì má adré àmi kì ti lizí, má kònì dra tsa àmi véna dhi, mì kò'oró ma àmi kì àruka kì lotó rĩnyí sè ko. Tàko ko, kòkitswá dhi, má nì tà ta rĩnyí sè mómí àruka adrèbhá kisùá dhi, mà adré tà 'o mómíyá bvó àdhyà kya tíni dhi í dré.

3 Angyá ko, tágba mà dré adrézó bvò kònìdhi lé dhi, mà adré àmakya àdzú bhu mómíyá bvò àdhyà kya tíni ko.

4 Adzú ngá mà dré adrézó àdzú bhu àsà dhi í, àdzú ngá bvò kòndi àdhyà 'í ko. Be ró dhi, àyi àyikya àdzú ngá rĩnyí ró Giká àdhyà, mà dré adrézó àma kì kàribhá kì rĩnyí adrézó àdzú bhu 'àsà dhi nì pfu dhi 'í. Mà adré òtá tà kayikayi títi kinzò ro dhi kì pfu,

5 tùmání tà títi drìkàdrì ro adrèbhá ru pfu Giká nì tà nìni rú dhi ìbe. Mà adré kpà tà kisùlè títi dhi kì turú tobhàlè Krìsto nì rĩnyí zàlè.

6 Dì mì kòbhà àmi kì tàndì í Krìsto nì rĩnyí zàlè kitswálé títi dre dhi, mà nì adré gànzi ró tà ño mómíyá àruka títi adrèbhá dhu rè ligilé dhi í dri.

* 9:9 9:9 A kònò Longó í 112:9.

7 Mì adré àmìkya ngbà 'í ngá no àyi kí làsú sè. Lè dhya ángùdhi adrélépi ka'íá dhi, i mǒndí Krísto àdhya 'i dhi, kòñì tàlè dhi, àma kókpa mǒndí Krísto àdhya 'i í tǐnì dhi.

8 Tágba má kàdré àma afà rǐnyí Mírì dré afèlè àma dré dhi ni tà sè lavulé yà dhi, ma kanyò ro rǐnyí nda sè ko. Tàko ko, Mírì afè rǐnyí nda àma dré kitswázó àmi kí tà ka'íka'í kizá ko, be ró dhi, kitswázó àmi kí tǐmbà àmi kí tà ka'íka'í na dhi bvó.

9 Dì má lè mì kàdré kisúá ko tàlè dhi, má adré àmi kí líndrì le tigalé àma wárágà i sè dhi.

10 Angyá ko, mǒndí àruka ì adré tàá dhi: «Akódhi ni wárágà i 'àsè dhi, adré tà ta kúlí lanzilanzi i sè ìndì rǐnyí sè. Dì, kàdré àma kǒfalé dhi, akódhi ìna mǒndí yàyà 'i, ìndì akódhi ni kúlí i kúlí tàko 'i.»

11 Lè mǒndyá adrèbhá tà ta làsú be kòñìni nda i kòñì dhi, mà ni tà 'o rǐnyí sè àmi kǒfalé, ngóro mà dré adrélé tà ta rǐnyí sè àma kí wárágà i 'àsè dhi tǐnì.

12 Mà kitswá àma kí amú mǒndí àruka adrèbhá àyi kí tàndi kí tà dóro tadhá dhi ìbe bwà ko. Mà kitswá kpà àma kí tabhì àyi nda i rú ko. Ayi nda i kàdré àyi kí tabhì àyi kí tàndi i kǒfalésè, ìndì àyi kí tàndi i rú dhi, àyi tògyá àko.

13 Dì, àma ró dhi, mà kitswá àmakya àma kí afà àma kí tàndi kí bvó lavú dhi ko. Be ró dhi, mà ni ngbà 'í àma kí afà tsàlè byá àzì Gíká dré bhàlè àma drígá dhi ni bvó na. Azì nda ni bvó tsa byá àmi véna.

14 Mà adré dì àma kí afà lavulé ko, ngóro mà tsa tá àmi véna ko na tǐnì. Tàko ko, mà tsa byá àmi véna Krísto ni Rúbì Tani be dhi 'í.

15 Mà kitswá kpà àma kí afà àma kí bvó lavú, àzì mǒndí àruka ì dré 'òlè dhi kí tà sè ko. Dì, mà adré àmakya mǐ bha, mì kàdréro lile àmi kí tà ka'íka'í be drìdrì, àma kí àzì àmi kǒfalé dhi kàdréro kpà lile drìdrì,

16 mà kòkitswáro lile Rúbì Tani longóbe bvó vwàvwà ro àmìkya rusè dhi i 'àsè. Tàko ko, mà lè àma kí afàlè àzì mǒndí àruka ì dré 'òlè àyi kí àrà i 'àsè dhi kí tà sè ko.

17 Dì, ngóro Gíká ni Kúlí dré adrélé tàlè dhi tǐnì: «Lè dhya adrélépi àyi afà dhi kàdré àyi afà tà Mírì dré 'òlè dhi kí tà sè.»*

18 Tàko ko, Mírì adré dhya adrélépi àyi tàndi ni tà dóro tadhá dhi ni ka'í kòdhya ko. Be ró dhi, adré ìna dhya í dré adrézó tà dóro ni ni ka'í dhi ni ka'í kòdhya.

11

Pòlò kodzó Kòrìtòbhá i àpóstolò kìnzò ro dhi kí tà sè

1 Má adré làá dhi, mì kòtayí ma tà ta tsà ngóro mǒndí azaaza àdhya tǐnì, ngóro mì dré adrélé 'òlè dhi tǐnì.

2 Ma lovó ìbe àmi kí tà sè tò, ngóro Gíká ni tàndi dré kpà adrélé lovó ìbe àmi kí tà sè tò dhi tǐnì. Tàko ko, má zì àmi adrélé agó àlo kwákwá, Krísto dré, má kǒfèro àmi akódhi dré ngóro tòkó lólo àgo tà nìlèpi rè ko dhi tǐnì.

3 Dì, má adré mána ngá ro àmi kí tà sè. Ngóro nì dré tá Evà ni litilé àyi túrúpfú tà sè dhi tǐnì dhi, à ni kitswá kpà àmi kí tà kisúkisù lití, mì kòtayíro tròma Krísto rú togó lólo sè dhi be dhi bvó.

* 10:17 10:17 A kòno Yèrèmiyá 9:23; 1 Kòrìtòbhá i 1:31.

4 Tàko ko, à kòtsa adrélé Yésu twá dhi ni tà longó Yésu mà dré tà ni ni longózó dhi rúsè dhi, mì adré àmikya tà nda ni ka'í mbèlè. A kàdré kó àmi ki kodzó tiri twá kisú Tiri Lólo mì dré kisúlé dhi rúsè dhi, mì adré kpà ka'ía mbèlè. A kàdré kó àmi ki kodzó rúbí tani twá ka'í Rúbí Tani mì dré ka'ile dhi rúsè dhi, mì adré kókpà ka'ía mbèlè.

5 Má milésè dhi, dhya àmi kòfalé adrèbhá àyi ki no àpóstolò kàdri i ró dhi ì lavú ma àlomvá ko.

6 Tágba má kòkisú tògyá adrézó kúli ta dóro dhi ko yà dhi, ma mána tà nini íbe. Má tadhá tà nda àmi dré ngádra 'á tà títi i sè ìndi láti títi i sè dre.

7 Lókyá má dré Rúbí Tani Giká àdhya ni longózó àmi dré làfa sè ko dhi sè dhi, má 'o tá tsi takonzi, má dré tá áma tà tirilé kitswázó àmi ki tà tingá kuru dhi sè dhi 'í?

8 Má ka'í tá làfa kisúlé Ekèlézyà àruka i drígàsè, kitswázó àzi 'o àmi kòfalé dhi bvó.

9 Di má dré tá adrèrà'a àmi véna, adrélé ngá lovó íbe dhi 'á dhi, má zi tà ngá àlo àmi ki àlo tí ko. Tàko ko, àma ki adrúpi atsábhá Màkèdóniyá lésè dhi ì afè tá ngá má dré tá adrézó lovó ni íbe dhi i àyi. Tà títi i sè dhi, má tayí tá áma tà lanzile àmi dri dhi ko. Di má ni go adrélé 'òà kònini.

10 Má adré tàá tà bàti Kристо àdhya adrélépi má léna dhi sè dhi: Dhya àlo bvó wáyi Akáyà àdhya na dhi kitswá áma afàma tà nda sè dhi ni kíkí bwá ko.

11 Má adré tàá kònini àdho tà sè? Má dré àmi ki lèlè ko dhi sè? Giká ni tàndi nì dóro, má lè àmi 'í káyá dhi!

12 Di, má ni go adrélé tà 'o ngóro má dré adrélé 'òle dhi tíni, kitswázó láti kíkí dhya adrèbhá àyi ki 'o nòlè ngóro àma tíni gò, ì dré adrézó àyi ki afà tà nda sè dhi ì dré.

13 Dhya nda ì àpóstolò kinzò ro dhi 'i, ìndi àzi 'obhá túrúpfú sè dhi 'i. I adrè àyi ki ladzá atsálé ngóro Kристо ni àpóstolò i tíni.

14 Di, áma líndri adrè ína gàlè tà nda sè ko. Tàko ko, Sàtànà ni tàndi adrè àyi ladzá atsálé ngóro ángéló ngádra àdhya tíni.

15 Di akódhi ni màràbà ì kàdré àyi ki ladzá atsálé ngóro móndí adrèbhá tà gyágya 'o dhi i tíni dhi, tà nda adrè áma líndri tigá ko. Di, lókyá kùdù sè dhi, ì ni àyikya tà kitswálépi tà ì dré 'òle dhi i sè dhi ni kisú kòdhya.

Kizà Pólò dré nyàlè Giká ni àzi sè dhi i

16 Má adrè gòlè tàá dhi: Lè mì kònò ma ngóro móndí azaaza tíni, má dré adrélé tà ta kònini dhi sè ko. Di, mì kàdré àmikya áma no kònini dhi, mì kòka'í ma ngóro móndí azaaza tíni, má kòkitswáro áma afà tsà be dhi bvó.

17 Bàti, má kàdré áma afà kònini dhi, má adrè tà ta ngóro Miri dré adrélé lèlè dhi tíni ko, be ró dhi, ngóro móndí azaaza dré adrélé tàlè dhi tíni.

18 Di, móndí bí dhi ì dré adrélé àyi ki afà móndyá bvó àdhya kya tíni dhi sè dhi, má ni kókpà áma afà kònini.

19 Àmi adrèbhá àmi ki no tògyabhá ro ni i, àmi gànzi ró adrélé móndí azaaza ki ka'í togó wáyi sè!

20 Tà bàti ró dhi, mì adrè móndí ki ka'í, gba ì kàdré àmi ki bha àyi ki màràbà i ró yà, ì kàdré àmi ki lití yà, ì kàdré àmi ki ngá topá yà, ì kàdré àmi ki no móndí tàko i ró yà, kó ngalé ì kàdré àmi ki mì sa yà dhi.

21 Má adré tàà kanyò sè dhi, mà 'o tá tà àmi kòfalé rĩnyĩ sè mónďyá nda kya tíni ko!

Di, tà ángùdhi mónďí àruka ì dré kitswázò àyi kì afà ásà dhi, má ni kókpà kitswá 'òá kònini. (Kòdhi má adré tà ta mónďí azaaza àdhyà tíni.)

22 Ayi nda ì Ebèrè 'i? Ma kókpà kònini. Ayi Ìsèrèlè ànzi 'i? Ma kókpà kònini. Ayi Abàràrà ni toyó 'i? Ma kókpà kònini.

23 Ayi Krísto ni màràbà 'i? (Kòdhi má adré tà ta tirí kiza líyì àdhyà tíni.) Ma kókpà kònini àyi kì lavú. Má 'o mána àzì kòkòròko àyikya kì lavú. A lebhé ma bãdzò na vèsè be bĩ àyi kì lavú. A tswà ma vèsè be bĩ àyi kì lavú. Ma tá ànyi dràdrà mìle vèsè be bĩ.

24 Vèsè be nzi, Yúdà ànzi ì bhwà ma fimbò sè vèsè be nyadhi-àlo-drì-mudrì-drì-nzi-drì-su.

25 Vèsè be na, à tswà ma fa sè. Vèsè be àlo, à lebhé ma kírà sè. Vèsè be na, bwátù arí àma tayì yĩ mi. Ma tá yĩandre mì ngátsì àlo ìndì kítù àlo.

26 Vèsè be bĩ, má to atsi lizo vwàvwà ro. Má nya kizà yĩ liti ì sè, kùgú ì drígá, àma sùrú ì drígá, mónďí sùrú twá ro dhi ì drígá, ìndì adrúpi kinzò ro dhi ì drígá. Má nya kpà kizà bhàandre ì 'àsè, duku ì 'àsè, ìndì yĩandre ì mìsè.

27 Má 'o àzì kòkòròko landèzo lavulé. Vèsè be bĩ, má ko ayì ko. Tàbirì ndè ma, yĩ lovò be. Vèsè be bĩ, ngá nyàle dhi pi ma. Kidhì ndè ma, ìndì ma tá kítà àko.

28 Má kitswá tà àruka títi dhi kì ta ko. Di, kítù àlo àlo títi ì sè dhi, má adré mána àma togó bha lanzile Ekèlézyà títi dhi kì tà sè.

29 Dhya àlo kàdré yàyà dhi, ma kókpà yàyà. A kò'o dhya àlo dhèle tàkonzì na dhi, àma togó adré aswálé tà nda sè.

30 Di kòkitswá má dré adrézò àma afà dhi, má ni àma afà tà adrébhá àma tà yàyà kì tadhá dhi ì sè.

31 Giká àma kì Mírì Yésu ni Atá, kitswálepì rúku sè kóná vèsè kólyá dhi, nĩ dóro tàle dhi, má adré kinzò ta ko dhi.

32 Lókyá má dré tá adrérà'a Dàmàsèké na dhi 'á dhi, gùvèrènerè adrélepì tá ópí Arètà zàle dhi bhà tá sòdá ì adrélé bhàandre nda ni zèribàti kì líkí, ì kòkitswáro àma ru be dhi bvó.

33 Di, à bhà ma kánzì na, àma 'òzo pfòle mòlìsà àlo zèribà na dhi 'àsè, àma tirízò gò, má dré lapázò gùvèrènerè nda drígàsè.

12

Tà lùzu ró Giká dré tadhále Pólò dré dhi ì

1 Adré leá dhi, má kògò adrélé àma afà, tágba kàdré tà dóro 'i ko yà dhi. Di má ni ngá agábhá má mì toróbí tíni dhi kì tà ta, túmání tà lùzu ró Mírì dré tadhále má dré dhi ìbe.

2 Má nĩ agó àlo Yésu Krísto ni ka'ilepi dhi be. Lavú dre kóná mudrì-drì-su, Giká do tá akódhi kurú na, bhù kurú na àzya ni kì lavulépi dhi na. Di má nĩ ko ngalè Giká do tá akódhi rúbhá na yà, kó ngalè rúbhá na ko yà dhi. Giká nĩ ngbà 'í nì.

3-4 Di má nĩ, Giká do tá akódhi nda pàràdìsò na dhi be. Kàdré tá rúbhá na yà, kó ngalè rúbhá na ko yà dhi, má nĩ ko. Giká nĩ nì. Di kònàle dhi, akódhi yi tá tà kitswázò tà ni ni ta kúlì sè bwà ko, à dré logalé mónďí dré tàle dhi ì kòdhyà.

⁵ Má ni áma afà dhya làsú be kònìni nda ni tà sè. Di, má kitswá mána áma afà áma tàndi ni tà sè ko, kàdré ngbà 'í áma tà yàya ki tà sè ko dhi.

⁶ Kònò má kàdré tá áma le afàle áma tàndi ni tà sè dhi, má ni tá adré móndí azaaza 'i ko. Tàko ko, má ni tá adré tà bàti ta kòdhya. Di, má adré mána tà nda ni le 'òle ko, dhya àlo kònòro ma kàdrì ngóro dré kitswálé tà má dré adréle 'òle ìndì tàle dhi ì sè ko dhi tìni ko.

⁷ Di, kitswázó áma kiki, má kàtsáro drìkàdrì ro tà kàdrì lùzu ró tadhále má dré nda ki tà sè ko dhi, à bhà ngá kùtsì tìni dhi áma rùbhá na. Ngá nda ngá Sàtánà dré amùle kitswálé kizà fe má dré dhi 'i, má kàdréro drìkàdrì ro ko dhi bvó.

⁸ Vèsè be na, má lizí tá Mírì ti, kòtìngáro tá ngá nda má rúsè ká.

⁹ Di, akódhi logó má dré dhi: «Áma togó tani kitswá mí dré dre. Tàko ko, má adré áma rìnyí 'o kitswálé títi ámi tà yàya na.» Di ásà dhi, má ni mána áma afà áma tà yàya ki tà sè, Kristo ni rìnyí kàdréro tà 'o má léna be dhi bvó.

¹⁰ Má adré di lenzélé áma tà yàya ki tà sè, làdhá adréle dhàle má rú dhi ki tà sè, tà kòkòròko ki tà sè, áma mì p̄foma ni tà sè, ìndì kizà má dré adréle nyàle Kristo ni tà sè dhi ki tà sè. Tàko ko, má dré adrèrà'a yàya dhi 'á dhi, ma r̄nyi ró.

Pólò ni togó lanzi Kòrìtòbhá ki tà sè

¹¹ Má kòtà tà ngóro móndí azaaza àdhya tìni dhi, mì 'o ma adréle tà ta kònìni dhi àmi. Adré tá be leá dhi, mì kàdré áma tà dóro ki tadhá dhi àmi. Tàko ko, dhya àmi kòfalé adrébhá àyi ki no àpóstolò kàdrì ì ró dhi ì lavú ma àlomvá ko, tágba má kàdré mána móndí tàko 'i yà dhi.

¹² Lókyá má dré tá adrèrà'a àmi kòfalé dhi 'á dhi, má 'o tá tà línđrìga ró adrébhá tá Giká ni rìnyí tadhá dhi ì landè àko ró, tadházóá dhi, ma àpóstolò 'i káyá dhi.

¹³ Tà dóro títi má dré tá 'òle Ekèlèzyà àruka ì 'àsè dhi ì, má 'o kókpa àmi kòfalé 'í. Di, má tayí mána áma tà lanzi le àmi dri dhi ko. Mì kòtrì dhi tà kònzi má dré 'òle àmi rú nda kòdhi!

¹⁴ Kòdhi vèsè ni na má dré adrézó 'òle lile àmi véna dhi 'i. Di má kitswá áma tà tayí lanzi le àmi dri dhi ko. Tàko ko, má adré àmi ki ngá nda kisulé kòdhya ko. Be ró dhi, má adré mána àmi ki tàndi ki nda kisulé kòdhya. Adré leá dhi, ànzimvá ì kàdré ngá lokó fèle àyi ki tibhá ì dré dhi àyi ko. Adré di be leá dhi, ànzi ki tibhá ì kàdré ngá lokó fèle àyi ki ànzi ì dré dhi àyi.

¹⁵ Ma ró dhi, ma gànzi ró áma ngá fe akílè títi àmi dré, ìndì áma tàndi ni fe wáyi àmi dré. Di, má kàdré àmi ki le lavúlé dhi, mì ni go adréle áma le tsà?

¹⁶ Di mì ni ka'íá tàle dhi, má tayí áma tà lanzi le àmi dri dhi ko dhi. Di, tágba kònìni dhi, móndí àruka àmi kòfalé dhi ki tàá dhi, ma túrúpfú líyí ro ni, má lití àyi túrúpfú sè.

¹⁷ Má lití tsì àmi, àmi ki ngá kisúzó dhya má dré mùle àmi véna dhi ì sè?

¹⁸ Bàti, má kodzò tá Tító lile àmi véna gò, má dré áma ki adrúpi àlo dhi ni mùzo lile túmání akódhi be. Di Tító nda lití tsì àmi, ngá kisúzó àmi drígàsè dhi 'í? Ama rìti dhi ì, mà 'o tà àmi kòfalé togó àlo sè, láti àlo dhi ni lebèzo.

19 Mì adré àmìkya kisùá dhi, mà tà tà nda kòdhi i títi kitswázó àma ki tàrà ga àmi kandrà? Kóko! Be ró dhi, mà adré àmakya tà ta Gíkà kandrà ngóro mómí adrébhá Krísto na dhi i tìni. Ama arúpi mà dré lèle tò ni i, tà títi mà dré adrélé 'òle dhi i, mà adré 'òá kitswázó àmi ki timbà àmi ki tà ka'íka'í na.

20 Má adré mána ngá ro, má ni dra tsa àmi véna àmi ki kisú ngóro má dré lèle ko dhi tìni dhi sè, ìndì m̀ni ni dra áma kisú ngóro m̀ni dré lèle ko dhi tìni dhi sè. Má adré kpà ngá ro, má ni dra lawà kisú àmi kòfalé, lovó kónzi íbe, togóaswa be, dhyá ki tà bhàma drìdrì dhi be, làdhá be, mómí ki rú tàma kónzi dhi be, drìkàdrì be, ìndì tà wàyá be dhi sè.

21 Má adré kpà ngá ro, má kònì dra tsa dhi, áma Gíkà ni dra áma tà tíri àmi kandrà dhi sè, ìndì má ni dra ngo mómí bí tàkónzi 'obhá drìdrì gò, ì dré àyi ki togó ladzázó ko dhi ki tà sè dhi sè. Tàko ko, ì ladzá àyi ki togó àyi ki tà ndí ró dhi ki tà sè, àyi ki ndòtò tà sè, ìndì àyi ki tà swà ì dré 'òle dhi ki tà sè ko.

13

Tà tàle kùdù ro Kòrìtòbhá ki kodzózó dhi i

1 Kòdhi vèsè ni na má dré adrézó lile àmi véna dhi 'i. Ngóro tìsile Gíkà ni Kúlí na dhi tìni: «A kàdré tà títi dhi ki bvó lanzí, mómí rì yà kó ngalè na yà tà nda ki nobhá m̀ni sè dhi ki kúlí sè.»*

2 Má longó tà tà àmi dri má dré tá adrerá'a àmi véna vèsè ni rì sè dhi 'á, di má adré gòle longóá má dré adrerá'a vwàvwà ro dhi 'á: Má kònì dra tsa àmi véna dhi, má kitswá mómíyá tàkónzi 'obhá drìdrì dhi ki tayí mómí áruka íbe tà noma àyi dri dhi sè ko.

3 Mì adré tá leá nùle dhi, Krísto adré tà ta má tí ni káyá dhi, di m̀ni ni nùá. Tàko ko, Krísto dré adrerá'a tà 'o àmi kòfalé dhi 'á dhi, akódhi yàyà ko. Be ró dhi, adré ina tà 'o rìnyí sè.

4 Tà bàti ró dhi, akódhi tá yàyà akódhi ni tidirà'a fa kipakipa dri dhi 'á. Di, nyànomvá dhi, akódhi ina lídrì íbe Gíkà ni rìnyí sè. Ama ró dhi, àma kókpa yàyà Krísto na. Di, àma àmakya lídrì íbe tùmání akódhi be Gíkà ni rìnyí sè, ìndì mà ni rìnyí nda ni tadhá àmi dré.

5 Lè m̀ni kàdré àmi ki togó ki tabhì, nìzoá ngalè m̀ni ka'í Krísto bàti gò, m̀ni dré adrézó tà 'o àmi ki tà ka'íka'í nda sè yà dhi. Mì kàdré àmi ki tàndi ki tabhì. Mì nì, Yésu Krísto àmi léna be dhi ko? Aruka ni, m̀ni ni àmi ki tabhì kisúzóá dhi, àmi ki tà kitswá ko.

6 Di má adré m̀ni bha, m̀ni kònìró tàle dhi, Gíkà ka'í àma adrélé àpóstolò i ró ni káyá dhi.

7 Má adré tà zi Gíkà tí, m̀ni kò'oró tà kónzi àlomvá ko. Má adré zìá kònìni, à kònòró àma ngóro mómí Gíkà dré ka'íle dhi i tìni ko. Be ró dhi, má adré mána zìá kònìni, m̀ni kàdré ró tà dóro 'o, tágba mà kàdré sùle ngóro mómí Gíkà dré ka'íle ko dhi i tìni yà dhi.

8 Tàko ko, mà kitswá tà àlo 'o kónzi tà bàti rú bwà ko. Be ró dhi, mà kitswá ngbà 'í tà 'o tà bàti nda dré.

9 Má kàdré yàyà gò, m̀ni dré àmìkya adrézó rìnyí ró dhi, mà adré lenzélé tà nda sè. Mà adré kpà tà zi Gíkà tí, kò'oró àmi kitswálé títi be dhi bvó.

* 13:1 13:1 A kònò Dùtèrònómè 19:15.

¹⁰ Asà dhi, má adré tà kòdhi kì tìsì àmi dré, má dré adrérà'a vwàvwà ro dhi 'á, má kònì dra tsa àmi véna dhi, má kòlotóró àmi rĩnyí Mírì dré afèle má dré dhi sè ko. Tàko ko, akódhi afè rĩnyí nda má dré kitswázó àmi kì tà ka'ika'ĩ kizá ko, be ró dhi, kitswázó àmi kì timbà àmi kì tà ka'ika'ĩ na dhi bvó.

¹¹ Kùdù ro dhi, áma adrúpi ì, mì kàdré lenzélé. Mì kàdré àmi kì fe Giká dré adrélé 'òle kitswálé títí. Mì kàdré ru timbà, adrézó kpà ru yi àmi kòfalésè. Mì kàdré tà kìdrìkìdrì ìbe àmi kòfalé be. Dì Giká adrélépi lèle fe tà kìdrìkìdrì be dhi, ni adré tùmání àmi ìbe.

¹² Mì kòfè mòdo adrézó ru kamú àmi kòfalésè lèle sè. Mòndyá títí Giká àdhya kònwa dhi ì fè mòdo àmi dré.

¹³ Mírì Yésu Krìsto ni togó tani, Giká ni lèle, ìndì ru amuma Tirí Lólo be dhi ì kàdré àmi ìbe títí!

Wárágà Pólò dré tisile Gàlätíyàbhá i dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisile móndyá ka'ìbhá bvò Gàlätíyà àdhyà na dhi i dré dhi 'i. Pólò longó tá Rúbí Tani gò, Ekèlézyà ki tobhàzo bvò nda na, dré tá adrérà'a àyi atsí andre ni rì to, adrélé kpà na ni ni to dhi 'á (Tà 'òle dhi i 16:6; 18:23). Amvolásà dhi, móndí àruka ì dré tsàzo adrélé tadhá dhi, lè móndyá ka'ìbhá Yúdà ànzì ró ko dhi ì kàdré Mósè ni tátírí kúlí líkí, lavulé dhi, ì kàdré àyi ki 'o lwàle. Ì adré di tá móndyá ka'ìbhá nda ki drì kizá tà nda sè.

Di Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisi kitswázó móndyá ka'ìbhá nda ki lotó tà tadhálé kinzò sè nda ni tà sè. Drìdrì dhi, adré tadhá dhi, Giká azí ì adrélé àpóstolò ro móndyá surú twá ro dhi ì véna ngíni ya dhi. Adré kpà tadhá dhi, àpóstolò àruka títi dhi ì ka'í ì àyi azí be ngíni ya dhi. Bvóá dhi, adré tadhá dhi, Giká adré móndí ki bha gyägya í kandrá tátírí kúlí 'òma sè ko, di ngbà 'í Yésu Krísto ni ka'íma sè. Kùdù ro dhi, Pólò adré àyi ki kodzó, ì kàdréro atsilé Tirí Lólo ni rìnyí sè. Tàko ko, Tirí nda ni lò'wa dóro 'a bí àyi léna. Lò'wa kàdrì lavulé dhi, lèle 'i.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki a'ima

- 1) Pólò ni mòdo fèma, ìndì Rúbí Tani ni tà (1:1-10)
- 2) Pólò ni azima adrélé àpóstolò ro dhi (1:11-2:21)
- 3) Móndí ki tidrima tátírí kúlí 'òma sè ko, di, Yésu Krísto ni ka'íma sè dhi (3:1-4:31)
- 4) Atsima Tirí Lólo ni rìnyí sè dhi (5:1-6:10)
- 5) Pólò ni kúlí kùdù (6:11-18)

Pólò ni mòdo fema

¹ Ma, Pólò, Yésu Krísto ni àpóstolò, má adré wárágà kònìdhi ni tisi ma. A mù ma móndí ì vélèsè ko. Móndí ì mù kpà ma ni ko. Be ró dhi, Yésu Krísto ì Giká Atá akódhi ni tingálépi dràdrà lésè dhi be dhi, ì mù ma adrélé àpóstolò ro dhi àyi.

² Ama túmání áma adrúpi títi mà dré adrézó àyi íbe dhi ì, mà adré wárágà kònìdhi ni tisi Ekèlézyà bvò Gàlätíyà àdhyà na dhi ì dré.

³ Giká àma ki Atá ì Mírì Yésu Krísto be dhi ì kòbhà àyi ki togó tani àmi rú, ìndì ì kòfè tà kàdrìkàdrì àmi dré!

⁴ Krísto nda fè ì dràle àma ki tàkonzì ki tà sè, kitswálé àma ki apá bvò kónzi àndrò kònìdhi lésè, ngóro Giká àma ki Atá dré tá lèle dhi tíni.

⁵ Mìlanzilanzì kàdré Giká dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònini.

Rúbí Tani ngbà 'í àlo kwákwá

⁶ Ama líndrí adré gàle àmi ki tà sè. Tàko ko, mì adré àmikya Giká àmi ki azilépi Krísto ni togó tani sè dhi ni tayí mbèlè gò, adrézó àmi ki adzá rúbí tani twá dhi véna.

⁷ Tà bàti ró dhi, rúbí tani twá Rúbí Tani bàti dhi rúsè dhi yókódhó. Di, móndí àruka ì adré àyikya àmi ki drì kizá, adrézó Rúbí Tani Krísto àdhyà ni le ladzálé atsálé tà gòdhógòdho ró.

⁸ Di, dhya àlo kàdré rúbí tani twá dhi ni longó Rúbí Tani mà dré longólé àmi dré dhi rúsè dhi, Giká ni tatrítrí kàdré akódhi nda dri, gba kàdré àma 'i yà, kó ngalè ángéló apfòlepi bhù lésè dhi 'i yà dhi!

⁹ Ngóro mà dré tàle dre dhi tìni dhi, má adrè gòle tàá dhi: Dhya àlo kàdré rúbí tani twá dhi ni longó àmi dré Rúbí Tani mì dré ka'ile dhi rúsè dhi, Giká ni tatrítrí kàdré akódhi dri!

¹⁰ Kòdhi mà adrè tsi móndí ki togó tabhì asélé, ì kòka'író àma tà be dhi bvó? Kóko! Má adrè mána léà dhi, Giká kòka'í àma tà nì. Kó ngalè, má adrè tà 'o kitswázó móndí ki togó 'o kinilé dhi bvó? Kóko! Kònò má kàdré tá 'oá kònini dhi, má ni tá adrè Krísto ni màràbà 'i ko.

Pólò ni azima adrélé àpóstolò ro dhi

¹¹ Ama adrúpi ì, má lè mì kònì tàle dhi, Rúbí Tani má dré adrélé longólé dhi angá móndí ì drílèsè ko.

¹² Má kisú Rúbí Tani nda móndí ì vélèsè ko. Móndí ì tadhá kpà Rúbí nda má dré nì. Be ró dhi, Yésu Krísto ni tàndi tadhá Rúbí nda má dré nì.

¹³ Tàko ko, mì yi tàle dhi, wáláká dhi, má adrè tá Yúdà ànzi ki Giká ni tà lebhè ngíni ya dhi 'í. Mì yi kpà má adrè tá móndyá Ekèlézyà Giká àdhya lé dhi ki mǐ pfo lavulé, adrézó àyi ki tà tabhì pfùle ngíni ya dhi 'í.

¹⁴ Má adrè tá mána Yúdà ànzi ki Giká ni tà 'o, adrézó lìle àba drìdrì àma mbàamu bí Yúdà ànzi ró dhi kya ki lavú. Àma togó tá àtsi ró lavulé àma ki tábhí ki labhi ki tà sè.

¹⁵⁻¹⁶ Di, Giká zì tá ìna ma àma tirà ko dhi 'á gò, àma azizó àyi togó tani sè. Di kisú tá dóro ni, ì dré àyi Mvá ni tadhálé má dré dhi, má kàdréro akódhi ni Rúbí Tani longó móndyá sùrú twá ro dhi ì véna. Di dré àyi Mvá nda ni tadházó má dré dhi, má zi tá móndí àlo kitswálé àma drì ta dhi ko.

¹⁷ Má lì tá kpà Yèrusalémà na dhya bhàle adrélé àpóstolò ì ró drìdrì má kandrà dhi ki no ko. Di, gbà lókyá nda sè dhi, má lì tá mána bvò Àràbíyà àdhya na gò, má dré gòzo lìle Dàmàsèkè na.

¹⁸ Kóná na àmvolésè dhi, má dré lizo Yèrusalémà na, mà kòkitswáro ru ni Pètéro be be dhi bvó.* Gò mà dré adrézó akódhi be kitú mudrí-drì-nzi.

¹⁹ Má nò tá àpóstolò ki àruka ì ko, ngbà 'í Yàkòbhò, Mírì ni adrúpi 'i kalóma.

²⁰ Má adrè tàá Giká kandrà dhi, tà má dré adrélé tisìle kòdhi ì tà bàti 'i, kinzò 'i ko.

²¹ Àmvolàsà dhi, má dré lizo bvò Síríyà àdhya na ìndi Kilikíyà àdhya na.

²² Lókyá nda sè dhi, móndyá Krísto ni ka'ìbhá Ekèlézyà Yúdáyà na dhi ì 'àsè dhi ì nǐ tá rè dhu ma ko.

²³ Ì yi tá ngbà 'í tà adrélé tàle àma tà sè dhi kòdhyà: «Dhya atú adrélépi àma ki mǐ pfo dhi, adrè nyànomvá tà adrézó Krísto ni ka'í dhi ni longó, tágba dré tá adrézó tà nda ni tabhì pfùle dhi.»

²⁴ Di ì adrè tá Giká ni rú bha kùle àma tà sè.

2

Àpóstolò ì ka'í Pólò

¹ Kóná mudrí-drì-su àmvolésè dhi, má dré gòzo lìle tódhyà Yèrusalémà na. Mà lì tá túmǎni Bàrànába be. Má drì tá kpà Títò má vèsè be.

* **1:18 1:18** Giká ni Kúlí tisìle Giríkì ti sè dhi léna dhi, à adrè «Kéfá» kisú kònwa. Rú nda rú àzya Pètéro àdhya 'i.

² Má lì tá kònàle, Giká dré tá tadhálé má dré dhi má kòlì dhi sè. Dì mà kòkisú ru àma páti dhya adrélé nòle móndí kàdrì Ekèlézyà àdhya ró dhi ìbe dre dhi, má dré Rúbí Tani má dré adrélé longólé mónnyá sùrú twá ro dhi ì dré dhi ni àndu ngìzo àyi dré. Tàko ko, má là tá àzì má dré tá 'òle ìndì má dré tá adrélé 'òle dhi kàtsá tà tàko ró ko.

³ Dì ì dré àma kùlì yìzo dhi, ì là tá ndìndì àma atsiàmú Tìtò ni 'òle lwàle dhi ko, tágba akódhi dré tá adrézó Gírìkì mvá 'ì dhi.

⁴ Tà nda kòdhi apfò tá àma kandrà tàko ko, adrúpi àruka kìnzò ro dhi ì afí tá lùzu ró àma kòfalé, tà àma ki trìzo Yésu Krìsto na dhi ni nda nìle túrúpfú sè, ì kòbhàró àma gòle adrélé tódhyá màràbà tàtrítí kùlì àdhya ì ró be dhi bvó.

⁵ Dì, mà ka'ì tá àmakya tà ì dré lèle 'òle nda àlomvá ko, mà kòsurò tà bàti Rúbí Tani àdhya mà dré adrélé longólé àmi dré dhi rú.

⁶ Kàdré di dhya adrélé nòle móndí kàdrì ì ró nda ki tà sè dhi, ì là tá àyikya tà àzya bhàle tà má dré adrélé longólé dhi dri ko. (Ayi nda ì kàdré tá móndí kàdrì 'ì bàti dhi, tà nda tà kàdrì 'ì má mìlèsè ko. Tàko ko, Giká adré móndí ki làsú no kòdhyà ko.)

⁷ Be ró dhi, ì nò àyikya ngádra 'á dhi, Giká bhà tá má drigá àzì adrézó Rúbí Tani longó mónnyá sùrú twá ro dhi ì véna dhi, ngóro í dré tá àzì adrézó Rúbí nda ni longó Yúdà ànzi ì véna dhi ni bhàle Pétèro drigá dhi tìni.

⁸ Tàko ko, Giká tá Pétèro ni bhàlepi adrélé àpòstolò ro Yúdà ànzi ì véna dhi, bhà tá kpà ma adrélé àpòstolò ro mónnyá sùrú twá ro dhi ì véna dhi nì.

⁹ Dì Yàkòbhò, Pétèro, tsàle Yòwànì, adrélé nòle móndí kàdrì Ekèlézyà àdhya ró dhi, ì nò dhi, Giká afè tá àzì nda má dré àyi togó tani sè nì. Dì ì dré àma ki drigá rùzo tùmání Bàrànába be, tadházóá dhi, mà amú ru àyi ìbe dre. Dì mà dré ru yìzo àyi ìbe, mà kòlìrò àmakya mónnyá sùrú twá ro dhi ì véna, ìndì ì kòlìrò àyikya Yúdà ànzi ì véna.

¹⁰ I zì tá ngbà 'í tà àlo àma tí kòdhyà, mà kògòro adrélé móndí lemerè ro dhi ki tà kisù. Dì tà nda kòdhi tá tà àma togó dré adrézó àtsi ró 'òá dhi 'ì.

Pòlò ligí Pétèro be Atiyòkìyà na

¹¹ Dì, àmvolàsá, lókyá Pétèro dré atsázó Atiyòkìyà 'a dhi sè dhi, má ligí tá akódhi be mónnyá títì ì kandrà, tà kònzì dré tá adrélé 'òle dhi sè.

¹² Tàko ko, akódhi dré atsázó dhi, kidhó tá adrélé ngá nya tùmání móndí ka'ìbhá sùrú twá ro dhi ìbe. Dì, móndí àruka Yàkòbhò dré amùle dhi ì dré atsázó dhi, Pétèro dré ìna apfòzo mónnyá sùrú twá ro nda ì kòfalèsè gò, adrélé àyi rúsè gàrà dri. 'O tá kònìni dré tá adrélé Yúdà ànzi amùle nda ki ro dhi sè. Tàko ko, àyi nda ì adré tá làà dhi, mónnyá ka'ìbhá títì dhi ì kàdré àyi ki 'ò lwàle.

¹³ Dì mónnyá ka'ìbhá àruka títì Yúdà ànzi ró dhi ì kònò tà nda dre dhi, ì dré kpà kidhózó adrélé túrúpfú tà nda ni 'ò tùmání Pétèro be. I se tà ndìndì Bàrànába ni togó adrélé túrúpfú tà nda ni 'ò àyikya tìni.

¹⁴ Dì má kònò, ì adré tá tà bàti Rúbí Tani àdhya ni lebè ko dhi dre dhi, má dré tazoá Pétèro dré mónnyá títì ì kandrà dhi: «Mì, Yúdà mvá ro ni, mí adré mína tà 'ò ngóro mónnyá sùrú twá ro dhi kya tìni, Yúdà ànzi kya

tíni ko? Di mí 'o mi ngíni adrélé mónnyá súrú twá ro nda ki kodzó adrélé tà 'o Yúdà ànzi kya tíni dhi?»

Mónnyá Yúdà ànzi ró ìndì súrú twá ro dhi ki bhàma gyägya àyi ki tà ka'ika'ì sè dhi

¹⁵ Ama ró dhi, àma móndí ùle Yúdà ànzi ró dhi 'i. Ama móndí súrú twá ro Gíkà ni tatrítrí kúlí nibhá ko dhi 'i ko.*

¹⁶ Di, mà nì tàle dhi, Gíkà adrè móndí ki bha gyägya í kandrá tatrítrí kúlí 'òma sè ko dhi be. Be ró dhi, adrè ngbà 'í àyi ki bha gyägya ì dré Yésu Krísto ni ka'ìle dhi sè. Di àma, mà ka'ì kókpà Yésu Krísto nda, Gíkà kòbharó àma gyägya í kandrá Krísto ni ka'ìma sè, tatrítrí kúlí 'òma sè ko. Tàko ko, dhya àlo kitswá atsálé gyägya Gíkà kandrá tatrítrí kúlí 'òma sè bwà ko.

¹⁷ Di, mà kàdré ndàà atsálé gyägya Gíkà kandrá mà dré Krísto ni ka'ìle dhi sè gò, àma ki kisúzó tàkonzìbhá ro dhi, kòdhi adrè tsì táá dhi, Krísto adrè àma ki 'o file tàkonzì na dhi nì? Tàdzì ko!

¹⁸ Má kògò àma bha tatrítrí kúlí má dré tayílé dhi ni rìnyí zàle dhi, má adrè tadhá dhi, ma tatrítrí kúlí nda ni ñòlepí 'i bàti.

¹⁹ Tàko ko, tatrítrí kúlí nda sè dhi, mà drà mána tatrítrí kúlí nda lésè dre, mà kàdréro lídrì ìbe Gíkà dré be dhi bvó. Bàti, à tidí ma dràle túmàni Krísto be fa kipakipa dri dre.

²⁰ Di má kàdré lídrì ìbe dhi, kòdhi vélé ma 'i ko, be ró dhi, Krísto ìna lídrì ìbe má léna nì. Di lídrì má dré adrézó ába rúbhá na kòndhi, má adrè ába, má dré adrélé Krísto, Gíkà nì Mvágó nì ka'ì dhi sè. Akòdhi nda lè tá ma tò gò, àyi tàndì nì lídrì fèzo àma tà sè dhi nì.

²¹ Di má adrè mána Gíkà ni togó tani ga ko. Angyá ko, móndí ì kòkitswá tà atsálé gyägya Gíkà kandrá tatrítrí kúlí 'òma sè dhi, kòno Krísto drà tá ìna àngyá.

3

Tatrítrí kúlí 'òma, kó ngalè Krísto ni ka'ìma

¹ Ami Galàtiyàbhá ni ì, àmi móndí azaaza 'i! Adhi lífí àmi kólé sè dhi nì? Tàko ko, à tadhá tá àmi dré ngádra 'á dhi, Yésu Krísto drà fa kipakipa dri àmi ki tà sè ngíni ya dhi 'i.

² Di má lè ngbà 'í tà àlo kòndhi ni lízilé àmi tí kòdhya: Mì kisú Tirí Gíkà àdhya mì dré tatrítrí kúlí 'òle dhi sè? Kó ngalè, mì dré Krísto ni rúbí mì dré yìle dhi ni ka'ìle dhi sè?

³ Mì tayí àmi azalé kònnì ngíningíni ró? Mì kidhó kó Gíkà ni ka'ì akòdhi ni Tirí ni rìnyí sè dre dhi, mì ni go tsì tà mì dré kidhólé nda ni 'o akílé àmi ki tàndì ki rìnyí sè bwà?

⁴ Mì nya tsì kizá bí dhi ì àngyá? Kóko, kàdré kònnì ko!

⁵ Mì tà rè má dré ká: Gíkà adrè àyi Tirí fe àmi dré, adrézó kpà tà líndrìga ró dhi ki 'o àmi kòfalé, mì dré adrélé tatrítrí kúlí 'o dhi sè? Kó ngalè, mì dré adrélé Krísto ni rúbí mì dré yìle dhi ni ka'ì dhi sè?

* 2:15 2:15 Gíkà ni Kúlí tisìle Gírìkì tì sè dhi adrè táá kònwà dhi: «móndí súrú twá ro adrèbhá tàkonzì 'o dhi ì». Kòdhi tá rú Yúdà ànzi ì dré fèle mónnyá súrú twá ro dhi ì dré dhi 'i. Rú nda ni àndu adrè léá tàle dhi: «móndí súrú twá ro Gíkà ni tatrítrí kúlí nibhá ko dhi ì»

⁶ Mì kisù rè Abàràrà ni tà ká. Gíká ni Kúlí adrè tàá dhi: «Akódhi ka'í tá Gíká gò, Gíká dré akódhi ni nòzo gyágya akódhi ni tà ka'íka'í nda sè.»*

⁷ Asà dhi, lè mì kòni dhi, mónyá adrébhá Gíká ni ka'í dhi i Abàràrà ni ànzì 'i bàti.

⁸ Gíká ni Kúlí tadhá tá drìdrì dhi, Gíká ni mónyá sùrú twá ro dhi ki bha gyágya í kandrà àyi ki tà ka'íka'í sè gò, Kúlí nda dré Rúbí Tani longózó Abàràrà dré, tàzoá dhi: «Má ni tà tani bha sùrú títi bvò àdhya i dri mí sè.»†

⁹ Di asà dhi, mónyá títi adrébhá Gíká ni ka'í dhi i adrè tà tani kisú, ngóro Abàràrà dré tá kisulé áyi tà ka'íka'í sè dhi tìni.

¹⁰ Di, mónyá títi adrébhá láti nda atsázó gyágya Gíká kandrà tatrítrí kúlí 'òma sè dhi i àyika tatrítrí íbe àyi dri. Tàko ko, Gíká ni Kúlí adrè tàá dhi: «Dhya ángùdhi adrélépi ngbú tà títi tsìsè búkù tatrítrí kúlí àdhya na dhi ki 'o ko dhi, Gíká ni tatrítrí akódhi nda dri.»‡

¹¹ Di mà adrè nòá ngádra 'á dhi, dhya àlo kitswá atsálé gyágya Gíká kandrà tatrítrí kúlí 'òma sè bwà ko. Tàko ko, Gíká ni Kúlí adrè tàá dhi: «Dhya atsálépi gyágya áyi tà ka'íka'í sè dhi ni adrí.»§

¹² Di, tatrítrí kúlí adrè ína áyi totó tà ka'íka'í dri ko. Be ró dhi, ngóro tsìsè dhi tìni: «Dhya adrélépi tà títi tatrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi ki 'o dhi ni adrí tà nda i sè.»*

¹³ Kristo apá àma tatrítrí angálépi tatrítrí kúlí lésè dhi lésè, dré atsálé dhya tatrílé dhi ró àma ki tà sè dhi sè. Tàko ko, Gíká ni Kúlí adrè tàá dhi: «Dhya ángùdhi tidilé fa kipakipa dri dhi tatrítrí íbe í dri.»†

¹⁴ Kristo 'o tà nda kònini, kitswá lé tà tani Gíká dré lazilé Abàràrà dré dhi kòtsaró kpà mónyá sùrú twá ro dhi i véna Yésu Kristo sè, mà kòkisuró Tirí Lólo Gíká dré lazilé dhi àma ki tà ka'íka'í sè be dhi bvò.

Tatrítrí kúlí i lazikúlí be dhi

¹⁵ Àma adrúpi í, má ni tà nda kòdhi ni tadhá tà móndí i dré adrélé 'òle àyi kòfalésè dhi rú: Móndí i kòbhà tà ru yìzo àyi kòfalésè dhi, à kitswá gòle tà nda ni bhe bwà ko. A kitswá kpà tà àzya bha tà nda dri bwà ko.

¹⁶ Di tà Gíká dré tà lazilé Abàràrà dré dhi i kòkpà kònini. Gíká ni Kúlí adrè tàá dhi, Gíká lazí tá tà nda i Abàràrà dré, toyó ni be. Kúlí nda adrè tàá «toyó ni i dré» ngóro móndí bí dhi i dré dhi tìni ko. Be ró dhi, adrè tàá «toyó ni dré» ngóro móndí àlo dré dhi tìni.‡ Móndí àlo nda Kristo i.

¹⁷ Tà mà dré adrélé lèle tàle dhi, tà kòndhi 'i: Gíká bhà tá tà ru yìzo Abàràrà be dhi gò, áyi lazikúlí fèzo drá. Di tatrítrí kúlí atsálépi kóná kámá-su-drì-nyadhi-àlo-drì-mudrí àmvolésè dhi kitswá ína tà bhàle ru yìzo nda ni bhe bwà ko. Tatrítrí kúlí nda kitswá kpà lazikúlí nda ni pfu ko.

¹⁸ Tàko ko, tà Gíká dré lazilé áyi mónyá i dré tàyilé ro dhi kàdré tá áyi totó tatrítrí kúlí dri dhi, kòndò tàyilé nda kitswá tá áyi totó lazikúlí dri ko. Di, tà bàti ró dhi, Gíká fè tàyilé nda Abàràrà dré áyi lazikúlí sè.

Tà Gíká dré tatrítrí kúlí fèzo àsà dhi

¹⁹ Kàdré di kònini dhi, tà Gíká dré tatrítrí kúlí fèzo àsà dhi àdho tà 'i? Gíká fè tà tatrítrí kúlí nda kitswá lé móndí ki tàkonzì tadhá àyi dré, tsàle

* **3:6 3:6** A kòndò Kìdhoma 15:6. † **3:8 3:8** A kòndò Kìdhoma 12:3; 18:18; 22:18. ‡ **3:10 3:10** A

kòndò Dùtèrònómè 27:26. § **3:11 3:11** A kòndò Abàkúkà 2:4. * **3:12 3:12** A kòndò Lèvítikè 18:5.

† **3:13 3:13** A kòndò Dùtèrònómè 21:23. ‡ **3:16 3:16** A kòndò Kìdhoma 12:7; 13:15; 24:7.

lókýá Abàràrà ni toyó tà ni ni lazízó nda dré atsàrà'a. Giká fè tá tátírítrí kúlí nda ángéló i sè, ìndì mómndí àlo adrélépi tá áyi totó mómndí ki kòfalé 'á Giká be dhi sè.[§]

²⁰ Di Giká dré tá áyi lazikúlí nda ni fèzo Abàràrà dré dhi, dhya àzya adrélépi tá áyi totó àyi ki kòfalé 'á dhi tá yókódhó. Tàko ko, Giká ngbà 'í àlo kwákwa.

²¹ Kòdhi adrè tsì tàá dhi, tátírítrí kúlí adrè ru pfu lazikúlí Giká àdhya íbe? Tàdzí ko! Tàko ko, tátírítrí kúlí kòkítswá tá lídrì fe mómndí i dré bwà dhi, kònò mómndí ki tá atsá gyàgya tátírítrí kúlí nda sè.

²² Di, Giká ni Kúlí adrè ìna tàá dhi, mómndyá títi bvò àdhya i tàkonzì ni rìnyí zàle, Giká kòfèró áyi lazikúlí nda mómndyá adrèbhá Yésu Krísto ni ka'í dhi i dré àyi ki tà ka'íka'í sè.

²³ Drìdrì lókýá adrézó Krísto ni ka'í nda dré atsázó dhi kandrà dhi, àma tá mómndí 'ìle tátírítrí kúlí ni rìnyí zàle, tsàle lókýá nda ni tadhàrà'a.

²⁴ Di àsà dhi, Giká bhà tá tátírítrí kúlí nda adrélé àma ki drì kòlepi ró, tsàle lókýá Krísto dré atsàrà'a, Giká kòbharó àma gyàgya í kandrà àma ki tà ka'íka'í sè.

²⁵ Di lókýá adrézó Krísto ni ka'í nda dré atsálé dre dhi sè dhi, àma véle tátírítrí kúlí adrélépi tá àma ki drì ko nda ni rìnyí zàle ko.

Ama Giká ni ànzi 'i bàti

²⁶ Di àmi títi dhi i Giká ni ànzi 'i, mì dré Yésu Krísto ni ka'ìle dhi sè.

²⁷ Tàko ko, àmi títi bàtisimò dobhá ru amúzó Krísto be dhi i, mì asó Krísto àmi rú dre.

²⁸ Di àmi véle twátwa ko, gba mì kàdré Yúdà ànzi 'i yà, kó ngalè mómndí Yúdà ànzi ró ko dhi 'i yà, màràbà 'i yà, kó ngalè mómndí màràbà ro ko dhi 'i yà, àgo 'i yà, kó ngalè tòkó 'i yà dhi. Tàko ko, àmi títi mì atsá ngá àlo ró Yésu Krísto na.

²⁹ Di mì kàdré mómndyá Krísto àdhya 'i dhi, àmi Abàràrà ni ànzi 'i bàti. Mì ni kpà tà Giká dré lazílé áyi ànzi i dré tàylé ro dhi ni kisú.

4

¹ Tà má dré adrélé tàle dhi, tà kònìdhi 'i: Dhya dra áyi atá ni ngá kisúlépi tàylé ro dhi kàdré dhu rè mvámvá ro dhi, akódhi ngóró màràbà tíni, gba áyi atá ni ngá títi dhi dré adrézó ìna ró dhi.

² A adrè akódhi ni bha akódhi ni líkìbhá i drígá ìndì akódhi ni ngá líkìbhá i drígá, tsàle lókýá atá ni dré bhàle dhi dré atsàrà'a.

³ Di àma, àma tá kòkpa ànzimvá i tíni, adrélé kpà màràbà i ró tà bvò kòndi àdhya ki rìnyí zàle.

⁴ Di lókýá kòkítswá dre dhi, Giká dré áyi Mvágó ni amúzó, tòkó dré òle tátírítrí kúlí zàle,

⁵ kápáró mómndyá adrèbhá tá tátírítrí kúlí nda zàle dhi i, mà kàtsáró Giká ni ànzi i ró be dhi bvò.

⁶ Di mà dré adrélé akódhi ni ànzi 'i bàti dhi sè dhi, Giká amù áyi Mvá ni Tírì adrélé àma ki togó na. Tírì nda adrè loyóá àma léna dhi: «Ábbà! Tátá!»

⁷ Di ásà dhi, mi véle màràbà 'i ko. Be ró dhi, mi mína Gíká ni mvá 'i bàti. Di mí dré adrélé akódhi ni mvá 'i dhi sè dhi, mí ni kpà tà dré lazilé àyi ànzi i dré tayilé ro dhi ni kisú.

Pòlò ni togó lanzi Gàlàyàbhá ki tà sè

⁸ Wáláká dhi, mì dré tá Gíká ni nìrà ko dhi 'á dhi, àmi tá màràbà gíká tàko kya 'i, tágba gíká nda ì dré adrézó gíká bàti 'i ko dhi.

⁹ Di, nyànomvá dhi, mì nì véle Gíká dre. Tà bàti ró dhi, Gíká nì àmi nì. Di mì 'o àmi ngíni gòle àmi ki adzá tà rìnyí àko ìndì kizà ro bvò kòndi àdhya nda i véna dhi? Mì adré tsi léá gòle adrélé tà nda ki màràbà i ró?

¹⁰ Tàko ko, mì adré àmikya kítú àruka ki tà lebè, mbà àruka kya ìbe, lókyá àruka kya ìbe, ìndì kóná àruka kya ìbe.

¹¹ Má adré ngá ro àmi ki tà sè, àzi má dré 'òle àmi kòfalé dhi ni dra atsa tà tàko ró dhi sè.

¹² Ama adrúpi i, má adré àmi ki ti lizi, mì kàtsáro má tìni, ngóro má dré tá atsalé àmi tìni dhi tìni. Wáláká dhi, mì 'o tá ma kònze ko.

¹³ Ngóro mì dré nìle be dhi tìni dhi, lókyá má dré Rúbí Tani longózo àmi dré vèsè ni àlo sè dhi sè dhi, má longó tá, áma rúbhá dré tá adrélé drà ro dhi sè.

¹⁴ Di tágba áma rúbhá yàya nda dré tá adrézó tà lanzi ro àmi dri dhi, mì ayizè tá ma ko, mì gà tá kpà ma ko. Be ró dhi, mì ka'í àmikya ma dòle ngóro ángéló Gíká àdhya tìni, kó ngalè Yésu Kristo ni tàndi tìni.

¹⁵ Di àmi ki arí mì dré tá adrézó ába dhi véle ángwà? Má kitswá tàà àmi ki tà sè dhi, kòkitswá tá dhi, mì ni tá àmi ki mì angí afèle má dré.*

¹⁶ Di, nyànomvá dhi, má atsa vo véle àmi ki kàribhá ro, má dré adrélé tà bàti ta àmi dré dhi sè?

¹⁷ Mòndí àruka àmi kòfalé dhi ki togó àtsi ró kitswázó àmi ki se àyi vèsè. Di, tà ì dré adrélé lèle 'òle nda dóro ko. Ì adré àyikya àma ki kòfalé le lanzi àmi ìbe, àmi ki togó kàtsáro àtsi ró àyi ki tà sè be dhi bvò.

¹⁸ Adrélé togó ìbe àtsi ró dhi dóro, tà adrézó togó ìbe kònni dhi kàdré dóro dhi. Adré kpà léá dhi, mì kàdré togó ìbe àtsi ró lókyá wáyi sè, ngbà 'í lókyá mà dré adrérà'a àmi ìbe dhi 'á ko.

¹⁹ Ama ànzi i, má adré gòle kizà nya àmi ki tà sè, ngóro tòkó adrélépi 'òle tìle dhi dré adrélé kizà nya dhi tìni, tsàle lókyá mì dré dra àmi ki tayizó Kristo dré ladzálé atsalé í tìni dhi 'á.

²⁰ Má lè tá adrélé tùmání àmi ìbe nyànomvá, má kòkitswáro tà ta àmi dré lású be twá. Angyá ko, áma drí adré abilé àmi ki tà sè!

Tà tadhále Agàrà ni tà rú, ìndì Sàrà ni tà rú dhi

²¹ Àmi adrèbhá léá adrélé tatrítrí kúlí zàle ni i, mì tà rè má dré ká: Mì nì tà tatrítrí kúlí nda dré adrélé tàle dhi i ko?

²² Tàko ko, à tisi tá dhi, Abàràrà tá ànziàgo ìbe rì. Alo ni tá mvámvá tòkò màràbà ro, rú be Agàrà dhi dré tìle dhi 'i. Azya ni tá mvámvá tòkò màràbà ro ko, rú be Sàrà dhi dré tìle dhi 'i.

²³ A ti mvámvá tòkò màràbà ro dhi àdhya nda rìnyí rúbhá àdhya sè. Di, à ti mvámvá tòkò màràbà ro ko dhi àdhya nda lazikúlí Gíká àdhya sè.

²⁴ A ni kitswá tà nda kòdhi ki àndu ngí kònni: Tòkó rì nda ì adrè tà rì Gíká dré bhàle ru yizo mòndí ìbe dhi ki tà tadhá kòdhya. Agàrà nda adrè

* **4:15 4:15** Kúlí «mì ni tá àmi ki mì angí afèle má dré» kòni ì adrè léá tàle dhi, àyi nda i tá gánzi ró àyi ki fe wáyi Pòlò ni tà sè.

tà Giká dré bhàle ru yizo móndí íbe kóngó Sínáyí drína dhi ni tà tadhá. Akódhi adré ànzi ki ti adréle mārábà i ró.

²⁵ Agàrà adré kóngó Sínáyí bvò Aràbiyá àdhya na dhi ni tà tadhá, adrézó kpà Yèrúsalemà àndrò kòndi ni tà tadhá. Angyá ko, Yèrúsalemà nda ànzi ni íbe dhi i mārábà 'i.

²⁶ Di, Yèrúsalemà bhù na dhi ína mārábà 'i ko. Yèrúsalemà nda àma ki andre 'i.

²⁷ Tàko ko, Giká ni Kúli adré tàà dhi:
«Mì, tòkó kóndó ro ùlepi ko ni, mí kòlenzé wà!
Mì mváaswa yìlepi ko ni, mí kòga lùlúgyá wà!
Tàko ko, tòkó tayílé dhi ni ànzi ki lizó bí,
tòkó adrélépi agó be dhi àdhya ki lavú.»[†]

²⁸ Ama adrúpi i, àmi àmikya ànzi ùle Giká ni lazikúli sè dhi 'i, ngóro Ísákà tíni.

²⁹ Lókyá nda kònàdhi sè dhi, mvámvá ùle rìnyí rúbhá àdhya sè nda adré tá mvámvá ùle Tírí Lólo ni rìnyí sè nda ni mì pfo. Nyànomvá dhi, tà nda kòdhi kókpà kònini.

³⁰ Di, Giká ni Kúli adré tàà ngíni? «Mí dro tòkó mārábà ro nda i mvá ni be mí kandrásè. Tàko ko, tòkó mārábà ro nda ni mvá kitswá ína tà lazílé tayílé ro dhi ni kisú tùmání tòkó mārábà ro ko dhi ni mvá be tàdzí ko.»[‡]

³¹ Di àsà dhi, àma adrúpi i, àma tòkó mārábà ro dhi ni ànzi 'i ko. Be ró dhi, àma àmakya tòkó mārábà ro ko dhi ni ànzi 'i.

5

Ama móndyá Krísto dré trìle dhi 'i

¹ Krísto trì àma, mà kàdréro móndí trìle bàti dhi i ró. Adré di làá dhi, mì kàdré àmi ki totó tātā tà nda sè. Mì kótayi kpà àmi gòle adréle tódhyá mārábà tàtrítrí kúli àdhya i ró ko.

² Mì yi rè ká! Ma, Pólò, má adré tàà àmi dré dhi: Mì kò'o àmi lwàle kitswále atsálé gyágya Giká kandrà dhi, tà Krísto dré 'òle àmi dré dhi kitswá vélé àmi ki ledé ko.

³ Má adré gòle tàà dhi: Lè dhya ángùdhi áyi 'òlepi lwàle dhi kàdré tà títi tàtrítrí kúli dré adréle tàle dhi ki 'o.

⁴ Àmi adrébhá láti nda atsázó gyágya Giká kandrà tàtrítrí kúli 'òma sè ni i, mì lanzi ru Krísto be dre. Mì vwà kpà Giká ni togó tani rúsè vwàvwà.

⁵ Di, àma ró dhi, àma ki tà ka'ika'í sè dhi, mà adré mǐ bha Giká véna àma ki bhàma gyágya akódhi kandrà dhi ni tà sè, adrézó tà nda ni leté lovó sè Tírí Lólo ni rìnyí sè.

⁶ Tàko ko, àma adrébhá Yésu Krísto na dhi i dré dhi, dhya ki lwàma ìndi dhya ki lwàma ko dhi, tà tàko 'i. Tà kàdrì lavúlé dhi ngbà 'í Krísto ni ka'ima gò adrézó tà ka'ika'í nda ni tadhá lèle sè dhi 'i.

⁷ Mì adré kó tá angú ra dóro dhi, àdhi kíkí di àmi tà bàti ka'ima 'òle dhi ni tayí dhi ni?

⁸ Tà adrézó àmi ki togó se kònini nda angá ína Giká adrélépi àmi ki azi dhi vélésè ko.

⁹ Mì nǐ ko tàle dhi, tàkú mvá tsà dhi adré mápà fónδρο títi dhi ni 'o avólé nǐ dhi?*

[†] 4:27 4:27 A kònò Esáyá 54:1. [‡] 4:30 4:30 A kònò Kìdhoma 21:10. * 5:9 5:9 A kònò 1 Kòritòbhá i 5:6.

10 Di, má adré mána ka'íá Mírì na tàle dhi, mì kitswá tà twá kisù tà má dré adrélé tàle kòdhi rúsè ko. Kàdré ina dhya adrélépi àmi ki drì kizá dhi ni tà sè dhi, Giká ni tà bha akòdhi nda dri, kàdré gba àdhi 'i ya dhi.

11 Ama adrúpi i, kònò má kàdré tá tadhá dhi, lè móndí ì kàdré àyi ki 'o lwàle dhi 'í dhi, à ni tá go adrélé áma mǐ pfo àdho tà sè? Tàko ko, tà má dré adrélé longólé Krísto ni dràma fa kípakípa dri dhi ni tà dri dhi kitswá tà véle móndí ki 'o ledhélé dhi ko.

12 Kàdré dhya adrèbhá àmi ki drì kizá nda ki tà sè dhi, má mìlèsè dhi, dóro ni tá ì dré àyi ki rúbhá ki tolwàle títi dhi!

13 Àmi, áma adrúpi ró ni i, Giká azí àmi adrélé móndí trile bàti dhi i ró. Di, mì kàdré àmi ki trima nda ni no ngóro tà adrélépi láti fe àmi dré adrézó lovó kònzi àmi ki rúbhá kya ki 'o dhi ró ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tà 'o àmi ki adrúpi i dré àyi ki màràbá ì tíni lèle sè.

14 Tàko ko, tà títi tatrítrí kúli dré adrélé tàle dhi ì adré àyi ki totó tòlì àlo kònndhi dri: «Mí kàdré ámi àzya ni le ngóro mí dré adrélé ámi tàndi ni le dhi tíni.»†

15 Di, mì kàdré àmikya ru titsí, adrézó ru nya àmi kòfalèsè kà'wá àtrá kya tíni dhi, mì kònò dǐ dóro, mì kòpfuró ru todràle ko.

Atsima Tirí Lólo ni rinyí sè dhi

16 Má adré dǐ tàá dhi: Mǐ kàdré atsilé Tirí Lólo ni rinyí sè gò, mì kòkitswáro lovó kònzi àmi ki rúbhá kya ki 'o ko.

17 Tàko ko, tà lovó kònzi rúbhá àdhyà dré adrélé lèle 'òle dhi i twá Tirí Lólo àdhyà i rúsè. Tà Tirí Lólo dré adrélé lèle 'òle dhi i kòkpà twá tà lovó kònzi rúbhá àdhyà dré adrélé lèle 'òle dhi i rúsè. Dǐ tà rǐ nda kòdhi ì adré ru pfo àyi kòfalèsè gò, mì dré kitswázó tà mì dré adrélé lèle 'òle dhi ki 'o bwà ko.

18 Dǐ, mì kàdré àmi ki tayí Tirí Lólo dré adrélé tidrǐle dhi, àmi véle tatrítrí kúli ni rinyí zàle ko.

19 A ni kitswá tà lovó kònzi rúbhá àdhyà dré adrélé lèle 'òle dhi ki no ngádra 'á: ndòtò tà, tà ndǐ ró dhi, tà swà,

20 gǐká tàko ki lindrǐ bhàma, kólé tà, togó kònzi bhàma, lawà, lovó kònzi bhàma móndí ì rú dhi, togóaswa, dhyá ki tà bhàma drǐdrǐ dhi, ru lanzima, ru kayima,

21 dirèma, wá tsima, gwányá wàyá ki tà, tsàle tà àruka làsú be kònndi dhi i. Má adré tà longó àmi dri ngóro má dré tá longólé àmi dri drǐdrǐ dhi tíni: Mónnyá adrèbhá tà 'o làsú be kònndi dhi ì kitswá àyikya file Giká ni Opì na ko.

22 Dǐ, lò'wa dóro Tirí Lólo dré adrélé 'òle 'àle móndí ì lèna dhi i, kòni 'i: lèle, arí, tà kǐdríkǐdri, togó vwàvwà, togó dóro, tà dóro 'òma, tà ka'íka'í,

23 togó yàya, indǐ dhyá ki lovó mvòma. Tatrítrí kúli adré tà ta kònzi tà nda kòdhi ì rú àlomvá ko.

24 Mónnyá Yésu Krísto àdhyà ì tidí fa kípakípa dri lovó kònzi rúbhá àdhyà, túmánǐ tà títi lovó kònzi nda dré adrélé lèle 'òle dhi ìbe todràle dre.

25 Mà dré adrélé lídrǐ ìbe Tirí Lólo ni rinyí sè dhi sè dhi, lè mà kàdré kpà atsilé Tirí nda ni rinyí sè.

† 5:14 5:14 A kònò Lèvitikè 19:18.

26 Lè mà kàdré drìkàdrì ro ko. Mà kàdré àma ki adrúpi ki togó 'o aswálé ko, adrézó lovó kònzi bha àma ki adrúpi i rú ko.

6

Ama ki adrúpi ki tà lanzi dòma

1 Ama adrúpi i, mì kòkisú àmi ki adrúpi àlo dhi adrérà'a tàkonzì 'o dhi, àmi li'wábhá àmi ki tà ka'íka'í na dre ni i, mì kòlotó akódhi nda togó yàya sè. Di, mì kòsu àmi ki tàndi i rú, tà nda kòtabhìró kókpà àmi gò, àmi ki 'òzo dhèle tàkonzì na dhi ko.

2 Mì kàdré ru ledé àmi kòfalésè, adrézó àmi ki adrúpi ki tà lanzi do. Mì kàdré 'òá kònini dhi, mì ni tòlí Kristo dré fèle dhi ni 'o kítswalé títi.

3 Dhya àlo kàdré áyi no móndí kàdrì ro dhi, tágba dré adrézó móndí tàko 'i dhi, akódhi nda adré áyi tàndi ni lití.

4 Lè àmi àlo àlo títi dhi i mì kàdré tà mì dré adrélé 'òle dhi ki tabhì, mì kòkítswaró àmi ki drì bha kuru àmi ki tàndi ki tà sè be dhi bvó. Di, mì kòtabhì àmi ki tà móndí áruka kya rú ko.

5 Tàko ko, lè àmi àlo àlo títi dhi i mì kàdré tà bhàle àmi ki tàndi i dríga dhi ki 'o kòdhya.

6 Lè dhya ángùdhi adrézó Gíká ni kúlí tadhá drá dhi kàdré áyi ngá dóro títi dhi ki lanzi dhya adrélépi áyi tadhá dhi dré.

7 Mì kòtayí àmi adrélé litilé ko: A kítswá Gíká ni gu bwà ko. Mì ni ngá mì dré adrélé kidhíle dhi ni akónà kòdhya.

8 Mì kàdré ngá kidhí lovó kònzi rúbhá àdhya dré dhi, mì ni dràdrà akónà lovó kònzi nda lésè kòdhya. Di, mì kàdré ngá kidhí Tirí Lólo dré dhi, mì ni lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni akónà Tirí nda vélésè kòdhya.

9 Mà kòtayí àma adrélé landèle tà dóro 'òma sè ko. Tàko ko, lókyá kòkítswá dre dhi, mà ni lánýá dóro akónà, mà kòtayí àma landèle ko dhi.

10 Di ásà dhi, mà kàdré látì nda adrézó tà dóro 'o mónnyá títi i dré. Lavúlé dhi, mà kàdré 'òá kònini àma ki adrúpi Yésu ni ka'ìbhá dhi i dré.

Pólò ni kúlí kùdù

11 Mì nò rè wárágà pá kàdrì má dré adrézó wárágà kònìndhi ni tisì àmi dré àma tàndi ni dríga sè dhi i ká.

12 Dhya adrèbhá àmi ki le 'òle lwàle nda i adré àyikya tà 'o rúbhá sè, à kàdréro áyi ki no dóro be dhi bvó. Di, i adré ngbà 'i tà nda ki 'o, à kàdréro áyi ki mì pfo Kristo ni fa kípakipa ni tà sè ko dhi sè.

13 Tà bàti ró dhi, ndàndì áyi áyi ki 'obhá lwàle nda i adré àyikya tátírítrí kúlí líkí ko. Tágba kònini dhi, i adré àmi ki le 'òle lwàle, i kòkítswaró áyi ki afà tà i dré àmi ki 'òzo 'òá àmi ki rúbhá sè dhi ni tà sè.

14 Di, ma ró dhi, má kítswá mána áma afà tà àzya sè ko, kàdré ngbà 'i fa kípakipa àma ki Mírì Yésu Kristo àdhya ni tà sè ko dhi. Tàko ko, fa kípakipa nda sè dhi, à tidí tà bvó kòndi àdhya má dré tá adrézó mì bha dríá dhi i todràle dre. A tidí kpà ma dràle tà bvó kòndi àdhya i lésè dre.

15 Tà bàti ró dhi, dhyá ki lwàma ìndì dhyá ki lwàma ko dhi, tà kàdrì 'i ko. Tà kàdrì lavúlé dhi ngbà 'i dhyá ki tayima Gíká dré bhàle tódhyá adrélé móndí tídhí ro dhi 'i.

16 Tà kídrikàdrì i Gíká ni togó dóro be dhi i kàdré mónnyá títi adrèbhá 'òá kònini dhi i dré. Áyi nda i Ìsèrèlè ànzi bàti Gíká àdhya 'i.

¹⁷ Kùdù ro dhi, lè dhya àlo kògò adrélé áma lagù ko. Angyá ko, ma àngì Yésu àdhya íbe má rú.

¹⁸ Áma adrúpi i, àma ki Mírì Yésu Krísto ni togó tani kàdré àmi íbe! Kàdré kònini.

Wárágà Pólò dré tisìle Efèsòbhá i dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle móndyá ka'ìbhá Efèsò na dhi i dré dhi 'i. Efèsò nda tá bhàandre kàdrì bvò Asíyà àdhya na dhi 'i. Pólò longó tá Rúbí Tani kònàle gò, Giká ni tà tadházó Efèsòbhá i dré kóná rì tálì sè, dré tá adrèrà'a àyi atsí andre ni na to dhi 'á (Tà 'òle dhi i 19:1-20:1).

Pólò adrè wárágà kònìdhi ni tisi tà kàdrìkàdrì rì dhi i sè. Alo ni, adrè Rúbí Tani ni tà àndu ngì mìbhalé tí, adrézó Giká zì móndí i adrélé ina ró gò, àyi ki apázó tàkonzi lésè Yésu Krísto sè ngìni ya dhi ni tà tadhá. Adrè tà lùzu ró Giká dré kisùle 'òle kíno lésè dhi ni tadhá kònini: «A ni tà títi bhù na ìndì bvò dri dhi ki amú bhàle adrélé ópí kàdrì àlo, Krísto zàle» (1:10). Pólò adrè kpà Giká amú móndyá sùrú twá ro dhi i Yúdà ànzi íbe adrélé sùró àlo ró Krísto na ngìni ya dhi ni tà tadhá (2:11-22).

Rì ni, Pólò adrè Yésu ni ka'ìbhá ì kàdré atsilé ngìni ya dhi ni tà tadhá. Adrè táá dhi, mà kòtingá àma ki lídrì àku àma rùsè, lídrì tídhí Giká dré bhàle adrélé ina tìni dhi ni asózó àma rú (4:20-24). Adrè kpà tà tadhá àgo ki tà àyi ki tòkó íbe dhi dri, ànzimvá ki tà àyi ki tibhá íbe dhi dri, ìndì màràbà ki tà àyi ki mìrì íbe dhi dri. Kùdù ro dhi, adrè móndyá ka'ìbhá dhi ki kodzó, ì kàdréro àdzú ngá Giká àdhya ki toso àyi rú àdzú tírì kònzi íbe dhi ni tà sè (6:10-20).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma (1:1-2)
- 2) Krísto ni Rúbí Tani ni tà àndu ngìma (1:3-3:21)
- 3) Lídrì tídhí ro Krísto na dhi (4:1-6:20)
- 4) Pólò ni kúlì kùdù (6:21-24)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, bhàle adrélé Yésu Krísto ni àpòstolò ro ngóro Giká dré lèle dhi tìni dhi, mà adrè wárágà kònìdhi ni tisi àmi, móndyá lólo Giká àdhya Efèsò na dhi i dré, àmi adrèbhá Yésu Krísto ni ka'ì tà títi i sè dhi i dré.

² Giká àma ki Atá i Mìrì Yésu Krísto be dhi ì kòbhà àyi ki togó tani àmi rú, ìndì ì kòfè tà kàdrìkàdrì àmi dré!

Tà tani Giká dré afele àma dré Krísto na dhi i

³ Rúku kàdré Giká, àma ki Mìrì Yésu Krísto ni Atá dré! Tàko ko, akódhi afè àma dré tà tani títi angábhá í vélésè bhù lésè dhi i, mà dré adrélé Krísto na dhi sè.

⁴ Drìdrì bvò ni bhàma kandrà dhi, zì tá àma adrélé Krísto na, mà kàdréro lólo ìndì tà kònzi àko àma rú í mìlèsè be dhi bvò. Akódhi ni lèle sè dhi,

⁵ bhà tá àma twá drìdrì, mà kàtsáro àyi ànzi i ró Yésu Krísto sè, ngóro dré tá lèle 'òle dhi tìni, ìndì ngóro tà nda dré tá adrélé dóro akódhi mìlèsè dhi tìni.

⁶ 'O tá kònini, mà kàdréro àyi rú bha kùle, àyi togó tani mìlanzilanzì ro í dré bhàle àma rú àyi Mvá í dré lèle tò dhi na dhi ni tà sè.

7 Tàko ko, akódhi ni togó tani kàdrì lavulé nda sè dhi, amù áyi Mv́a nda drále àma ki tàkonzì trizo ìndì àma ki apázó tàkonzì lèsè akódhi ni kàrì sè.

8 Tà bàti ró dhi, fè áyi togó tani gàle àma léna bí, túmání tògyá wáyi tà títi dhi ki àndu nizo dhi be.

9 Tadhá kpà àma dré tà lúzu ró í dré kisùle 'òle ìndì í dré lèle 'òle kínó lèsè Krísto na dhi, ngóro dré tá adréle dóro akódhi mìlèsè dhi tìni.

10 Tà dré lèle 'òle nda, tà kònìdhi 'i: Lókyá kòkítswá títi dre dhi, a ni tà títi bhù na ìndì bvò dri dhi ki amú bhàle adréle ópí kàdrì àlo, Krísto zàle.

11 Di Gíká bhà àma twá, àma ki zizo adréle mónyá ìna i ró Krísto na, ngóro í dré kisùle 'òle kínó lèsè dhi tìni. Tàko ko, akódhi adré tà títi dhi ki 'o ngóro í dré kisùle 'òle, ìndì í dré lèle 'òle dhi tìni.

12 Di Gíká 'o tà nda kònìni, kítswálé àma àma ki m̀ bhábhá Krísto véna drìdrì dhi i, mà kàdréro Gíká ni rú bha kùle akódhi ni mìlanzilanzì sè be dhi bvò.

13 Àmi ró dhi, mì yi kókpà tà bàti Rúbí Tani àdhya Gíká dré adrézó àmi ki tidrí ásà dhi gò, mì dré Krísto ni ka'izo. Di Gíká dré áyi àng̀ lwázo àmi rú, tadházóá dhi, àmi mónyá ìna 'i káyà dhi. Àng̀ nda, Tírí Lólo Gíká dré lazilé dhi 'i.

14 Tírí Lólo nda ngádrì Gíká dré afèle àma dré drìdrì, tadházóá dhi, í ni dra tà í dré lazilé tàyilè ro dhi ni afè àma dré dhi 'i, tsàle lókyá í dré dra àma, mónyá ìna ró dhi ki apázó kítswálé títi dhi 'á. Di ásà dhi, mà kàdré akódhi ni rú bha kùle akódhi ni mìlanzilanzì sè wà!

Pòlo zi tà Gíká tí Efèsòbhá i dré

15 Di ásà dhi, kidhólé lókyá má dré yízoá tàle dhi, mì adré Mírì Yésu ni ka'ì, adrézó mónyá lólo Gíká àdhya ki le ngìni ya dhi sè dhi,

16 má adré àwoyá ta Gíká dré àmi ki tà sè landè àko ró. Má adré kpà àmi ki tà kisù, má dré adrerá'a tà zi Gíká tí dhi 'á.

17 Má adré Gíká, àma ki Mírì Yésu Krísto ni Atá mìlanzilanzì ro dhi ni tí lizì, kòfèro tògyá Tírí Lólo àdhya àmi dré kítswázó áyi tà lúzu ró dhi ki ni, mì kòkítswáro kpà áyi tàndì ni ni dóro lavulé be dhi bvò.

18 Má adré kpà tà zi akódhi tí, kò'oro áyi ngádra ngá kazá àmi ki togó na, mì kònìró tà dré àmi ki azizó adréle m̀ bha í véna ásà dhi i, túmání tà kàdrì mìlanzilanzì ro dré lazilé áyi mónyá í dré tàyilè ro dhi be.

19 Kò'o kpà àmi áyi rìnyí kàdrì lavulé adrélepi tà 'o àma adrébhá áyi ka'ì dhi i léna dhi ni ni. Akódhi ni rìnyí kàdrì lavulé nda,

20 rìnyí dré tadhálé Krísto rú, dré akódhi ni tingárá'a dràdrà lèsè, ìndì akódhi ni 'orá'a lirílè áyi dríagó lèsè bhù na dhi 'á dhi 'i.

21 Gíká bhà Krísto nda adréle ópí kàdrì títi dhi i drìle, rìnyí títi adrézó òpì nya dhi i drìle, rìnyí àruka títi dhi i drìle, òpì títi dhi i drìle, ìndì rú títi kítswálé fèle lókyá kònìdhi sè ìndì lókyá adrélepi àlèle dhi sè dhi i drìle.

22 Bhà kpà tà títi dhi i adréle Krísto ni pá zàle gò, akódhi ni bhàzo adréle Ekèlézyà ni drì kòlepi ró tà títi i sè.

23 Ekèlézyà nda Krísto ni rúbhá 'i. Akódhi adré Ekèlézyà nda ni 'o gàle áyi tàndì ni lídrì sè bí, ngóro í dré adréle tà títi dhi ki 'o gàle áyi tàndì sè bí dhi tìni.

2

Giká 'o àma adrélé tùmǎni Krísto be

¹ Wáláká dhi, àmi tá àmikya móndí dràbhá dre dhi 'i, àmi ki ligima ni tà sè ìndì àmi ki tàkònzì ki tà sè.

² Lókyá nda sè dhi, mì adré tá tatsílé tàkònzì 'obe, ìndì tà bvò kòndi àdhya ki lebèbe. Mì adré tá kpà tìrì kònzì ki kàdrì adrélépi òpì kitswálé nòlè bwà ko dhi drìle dhi ni lebè. Tìrì nda tìrì adrélépi tà 'o nyànómvá mónnyá adrèbhá ligílé Giká rú dhi i léna dhi 'i.

³ Ama títi, àma tá kókpà àyi nda i kòfalé, adrélé tà 'o àyikya tìni. Mà adré tá tatsílé lovó kònzì àma ki rúbhá kya ki 'obe, ìndì tà mà dré tá adrélé kisùle lovó kònzì nda sè dhi ki 'obe. Ama ki tà làsù kònzì sè dhi, mà adré tà lìle Giká ni kòmbà kisù àyi nda kya tìni.

⁴ Dì, Giká ni togó dóro lavúlé dhi sè, ìndì akódhi ni lèle kàdrì àma véle dhi sè dhi,

⁵ 'o àma adrélé tùmǎni Krísto be, tágba mà dré tá adrézó móndí dràbhá dre dhi 'i àma ki tàkònzì ki tà sè dhi. Tà bàti ró dhi, Giká tidrí àmi àyi togó tani sè.

⁶ Dì mà dré ru amúlé Yésu Krísto be dhi sè dhi, Giká tingá àma kurú na tùmǎni akódhi be, àma ki 'òzo lirílé bhù na tùmǎni akódhi be.

⁷ Giká 'o tà nda kònzìni, kitswálé lókyá títi adrèbhá alìle dhi i sè dhi, í kòtadháro àyi togó tani kàdrì lavúlé, í dré bhàle àma rú Yésu Krísto na dhi be dhi bvò.

⁸ Tàko ko, Giká tidrí àmi àyi togó tani sè, àmi ki tà ka'ika'í sè. Tà nda kòdhi angá àmi ki tàndi i vélésè ko. Be ró dhi, tà nda ìna tà Giká dré fèle àmi dré àngyá dhi 'i.

⁹ Dì akódhi tidrí àmi tà dóro mì dré 'òle dhi i sè ko, dhya àlo kòkitswáro àyi afà àyi tàndi ni tà sè bwà ko.

¹⁰ Angyá ko, àma ngá Giká dré ledélé àyi tàndi ni drígá sè dhi 'i. Akódhi bhà àma tódhyá Yésu Krísto na, mà kàdréro tà dóro í dré bhàle drìdrì àma dré 'òle dhi ki 'o be dhi bvò.

Ama sùrú àlo Yésu Krísto na dhi 'i

¹¹ Dì àsà dhi, mì kisù rè ngalè wáláká dhi, àmi tá móndí ngìni ró dhi 'i ya dhi ká. Tàko ko, àmi tá móndí ùle sùrú twá ro dhi 'i. Yúdà ànzì adrèbhá àyi ki zi móndí lwàle dhi i ró dhi, ì adré tá àmi ki zi móndí lwàle ko dhi i ró. (Tàkò, àyi ki lwàma nda ngbà 'í tà ì dré 'òle àyi ki rúbhá na dhi 'i.)

¹² Wáláká dhi, àmi tá vwàvwà ro Krísto rúsè. Àmi tá twá Giká ni sùrú, Ìsèrèlé ànzì i rúsè. Àmi tá kpà twá tà Giká dré bhàle ru yìzo mónnyá ìna ìbe dhi rúsè, ìndì àyi lazíkúli rúsè. Bvò kòndhi lé dhi, àmi tá Giká àko, ìndì tà mì dré tá kitswázó mì bha àsà dhi tá kpà yókódhó.

¹³ Dì, nyànómvá dhi, mì dré ru amúlé Yésu Krísto be dhi sè dhi, Giká 'o àmi adrèbhá tá vwàvwà ro dhi i atsálé ànyi í làga Krísto ni kàrì sè dre.

¹⁴ Tàko ko, Krísto ni tàndi bhà tà kàdrìkàdrì àma kòfalé nì. Angyá ko, 'o Yúdà ànzì i mónnyá sùrú twá ro dhi ìbe dhi i atsálé sùrú àlo ró, dré àyi rúbhá fèle dhi sè. 'O kpà zèribá adrélépi tá àma ki kòfalé lanzí, adrézó àma ki 'o adrélé kàrìbhá i ró dhi arìlé.

¹⁵ 'O kpà tatrìtrì kúli i tà títi tatrìtrì kúli nda dré adrélé tàle à kò'o dhi ìbe dhi ki tà akílé. 'O tà nda kòdhi i kitswázó sùrú rì nda ki bha adrélé sùrú àlo tídhí ro dhi ró í léna, adrélé kpà tà kàdrìkàdrì ìbe.

¹⁶ 'O kpà kònìni, kitswálé áyi dràma fa kipakipa dri dhi sè dhi, í kàmúró àyi rì nda ĩ tódhyá Giká be, ĩ kàtsáró rúbhá àlo ró. Di pfu tà adrélépi tá àyi kĭ 'o adrélé kàribhá ĩ ró nda dràle kònìni.

¹⁷ Di Kristo nda àlì Rúbí Tani tà kĭdrĭkĭdri àdhya ni longó àmi sùrú twá ro adrébhá tá vwàvwà ro Giká rúsè dhi ĩ dré, ìndì àma Yúdà ànzi adrébhá tá ànyi akódhi làga dhi ĩ dré.

¹⁸ Tàko ko, nzi láti àma dré adrézó àma kĭ kĭsĭ àmi ĩbe ànyi Giká Atá làga Tirí Lólo àlo sè dhi nì.

¹⁹ Di ásà dhi, àmi sùrú twá ro ni ĩ, àmi vélé móndí twá 'i ko, ìndì móndí angábhá sùrú twá ĩ lésè dhi 'i ko. Be ró dhi, àmi àmikya bhàanzi 'i tùmání móndyá lólo Giká àdhya ĩbe. Àmi kpà Giká ni sùrú akódhi ni dzó lé dhi 'i.

²⁰ Akódhi adó kpà àmi dzó nda ni sizo, àmi kĭ tobhàzo dzópá í dré bhàle àpóstolò ĩ sè ìndì profétá ĩ sè dhi dri. Yésu Kristo ni tàndi, kĭrà agógó dzó nda dré adrézó àyi totó dríá dhi 'i.

²¹ Akódhi adré dzó wáyi nda ni 'o adrélé kitsilé, adrélé mbàle atsálé tépelò lólo Mirí dré dhi ró dhi nì.

²² Di mì dré adrélé Kristo na dhi sè dhi, Giká adré kpà àmi kĭ tobhà dzó nda ni sizo, dzó nda kàtsáró àrà í dré adrézó lána àyi Tirí sè dhi ró be dhi bvó.

3

Azi Giká dré bhàle Pólò drígá móndyá sùrú twá ro dhi ĩ dré dhi

¹ Di ásà dhi, ma, Pólò, ma Yésu Kristo ni móndí 'ile bǎdzó lé àmi sùrú twá ro dhi kĭ tà sè dhi 'i.

² Mĭ yi tàle dhi, Giká bhà àzi má drígá àyi togó tani sè, má kàdréró 'òà àmi dré dhi 'i.

³ Tàko ko, akódhi tadhá má dré tà lùzu ró í dré kisùle 'òle kĭnó lésè dhi, ngóro má dré adrélé tà ni ni tĭsĭ tsà dhi tĭni.

⁴ Mĭ kònà tà má dré adrélé tĭsĭle kòdhi ĩ dhi, mì ni kitswá tògyá Giká dré afèle má dré Kristo ni tà lùzu ró nda ni àndu nizo dhi ni atógyà.

⁵ Wáláká dhi, Giká 'o tá tà lùzu ró nda móndí lókyá àruka ĩ sè dhi ĩ dré nĭle ko. Di, nyànomvá dhi, tadhá tà nda àyi Tirí ni rĭnyĭ sè àyi àpóstolò lólo ĩ dré, ìndì àyi profétá lólo ĩ dré dre.

⁶ Di tà lùzu ró nda, tà kònìdhi 'i: Rúbí Tani ni ka'ima sè dhi, móndyá sùrú twá ro dhi ĩ kĭsú tà Giká dré lazilé àyi ànzi ĩ dré tàyilè ro dhi tùmání Yúdà ànzi ĩbe dre. ĩ atsá kpà rúbhá àlo ró tùmání Yúdà ànzi nda ĩbe dre. ĩ kĭsú kpà tà Giká dré lazilé dhi tùmání Yúdà ànzi nda ĩbe Yésu Kristo na dre.

⁷ Giká fè ma adrélé Rúbí Tani nda ni màràbà ro àyi togó tani í dré bhàle má rú dhi sè, ìndì àyi rĭnyĭ adrélépi tà 'o má léna dhi sè.

⁸ Tágba má dré tá adrézó móndí tàko ró lavulé móndyá tĭtĭ Giká àdhya ĩ kòfalé dhi, akódhi bhà àzi nda má drígá àyi togó tani sè, má kàdréró Kristo ni tà kàdrĭ, kitswázó àndu ni ni ni bwà ko dhi ni longó móndyá sùrú twá ro nda ĩ dré.

⁹ Lè kpà má kàdré tadhá móndyá tĭtĭ ĩ dré ngádra 'á dhi, Giká adré tà lùzu ró nda ni 'o ngĭni ya dhi. Giká ngá tĭtĭ dhi kĭ bhàlepi dhi zù tá tà lùzu ró nda kĭnó lésè.

¹⁰ 'O tá kònìni, kitswálé nyànomvá dhi, í kòtadháró Ekèlézyà rú àyi tògyá kàdrì í dré adrézó tà títi dhi kí 'o ásà dhi, tírì ópí kàdrì ro ìndì rìnyì ró kurú na bhù í 'àsè dhi í dré be dhi bvó.

¹¹ Dì Giká 'o tà í dré kisùle 'òle kínó lésè nda kitswálé títi àma kí Mírì Yésu Krísto sè, kàdréro kóná vésè kólyá.

¹² Dì mà dré adrélé Krísto na dhi sè dhi, ìndì mà dré adrélé akódhi ní ka'í dhi sè dhi, mà kitswá àma kí kisí ànyì Giká làga tírì àko, ìndì tà ka'íka'í be bí.

¹³ Dì ásà dhi, má adré àmi kí tí lizí, mì kòtayíró àmi kí togó adrélé lanzìle, má dré adrélé kizà nya àmi kí tà sè dhi sè ko. Tàko ko, má adré kizà nya kònìni, mì kòkitswáró Giká ní mìlanzilanzì kisú be dhi bvó.

Krístò ní lèlè ní tà nìma

¹⁴ Dì ásà dhi, má adré àma kórókó títi Giká, àma kí Atá kandrà.

¹⁵ Súrú títi bhù na ìndì bvó dri dhi ì adré adrélé be akódhi sè.

¹⁶ Má adré tà zì akódhi tí, kitswálé akódhi ní mìlanzilanzì kàdrì lavúlé dhi sè dhi, kòtìmbàró àmi kí togó àyi Tírì ní rìnyì sè.

¹⁷ Má adré zì kònìni, Krísto kàdréro adrélé àmi kí togó na àmi kí tà ka'íka'í sè. Má adré kpà tà zì Giká tí, mì kàdréro tròle lèlè rú, adrézó àmi kí totó tātā lána,

¹⁸ kitswálé àmi tùmání mónyá lólo títi Giká àdhya íbe dhi í, mì kòkitswáró Krísto ní lèlè ní tàlì ángopí ya, kàtswa ní ángopí ya, mvumvù ní ángopí ya, ìndì tálì ní ángopí ya dhi ní ni.

¹⁹ Ayíya, mì kàdré akódhi ní lèlè tà nìni wáyi dhi ní lavúlépi nda ní ni, mì kàdréro gále Giká ní tàndì ní lídrì sè kitswálé títi be dhi bvó.

²⁰ Giká rìnyì íbe kitswázó tà 'o, tà mà dré adrélé zìle akódhi tí dhi kí lavú, ìndì tà mà dré adrélé kisùle dhi kí lavú byá, akódhi ní rìnyì adrélépi tà 'o àma léna dhi sè.

²¹ Mìlanzilanzì kàdré akódhi dré Ekèlézyà na ìndì Yésu Krísto na, lókyá títi í sè ìndì kóná vésè kólyá! Kàdré kònìni.

4

Adrema ngá àlo ró Krístò ní rúbhá na dhi

¹ Dì ásà dhi, ma 'íle bádzó kòndì 'á Mírì ní tà sè ní, má adré àmi kí kodzó, mì kàdréro atsílè ngóro dré kitswálé tà Giká dré àmi kí azizó ásà dhi sè dhi tíni.

² Mì kàdré àmi kí tà bha kíni mí tà títi í sè, adrézó tà 'o togó yàya sè, adrézó tà letè togó wvawwà sè. Mì kàdré àmi kí adrúpi kí tà yàya mvo àmi kòfalésè lèlè sè.

³ Mì kàdré tà títi dhi kí 'o, adrézó àmi kí líkí adrélé ngá àlo ró àmi kòfalésè Tírì Lólo na, tà kàdrìkàdrì adrélépi àmi kí fe ru amú dhi sè.

⁴ Krísto ní rúbhá ngbà 'í àlo kwákwá. Tírì Lólo kpà ngbà 'í àlo kwákwá, ngóro tà Giká dré àmi kí azizó adrélé mì bha í véna ásà dhi dré adrélé àlo kwákwá dhi tíni.

⁵ Mírì ngbà 'í àlo kwákwá, tà ka'íka'í ngbà 'í àlo kwákwá, ìndì bàtisimò ngbà 'í àlo kwákwá.

⁶ Giká kókpà ngbà 'í àlo kwákwá. Akódhi nda mónyá títi dhi kí Atá 'í. Adré òpì nya àyi títi dhi í dri, adrézó tà 'o àyi títi dhi í sè, adrézó adrélé àyi títi dhi í léna dhi ní.

⁷ Di, àma àlo àlo títi dhi i, mà kisú tà tani twátwa dhi i, ngóro Krísto dré tà nda ki lanzíle àma dré áyi togó tani sè dhi tíni.

⁸ Àsà dhi, Giká ni Kúlí adré tàà dhi:

«Akódhi dré tá mbàrà'a kurú na dhi 'á dhi, drì tá dhya í dré rùle dhi i í vésè gò,

tà tani lanzízó móndí i dré.»*

⁹ Kúlí «akódhi mbà kurú na» kòdhi ì adré làè tàle dhi, akódhi si tá kpà bvò àndúna.

¹⁰ Di akódhi sìlepi nda tá dhya àlo mbàlepi kurú na bhù ki lavú nda 'i, kò'oró bvò wáyi dhi gále áyi tàndi ni lídrì sè bí be dhi bvò.

¹¹ Di Krísto nda bhà móndí àruka Ekèlézyà le dhi i adrélé àpóstolò i ró dhi ni. Bhà àruka ni i adrélé pròfètà i ró, àruka ni ki bhàzo adrélé Rúbí Tani longóbhá i ró, àruka ni ki bhàzo adrélé Ekèlézyà ni líkíbhá i ró, àruka ni ki bhàzo adrélé tà tadhábhá i ró.

¹² Bhà áyi nda i adrélé kònini, ì kàdréro móndyá Giká àdhya ki ledé kitswálé títi, ì kàdréro àzi bhàle àyi drígá dhi ki 'o, adrézó Krísto ni rúbhá timbà be dhi bvò.

¹³ A ni adré kònini, tsàle lókyá àma títi mà dré dra atsázó ngá àlo ró àma ki tà ka'ika'í na, ìndi Giká ni Mvágó ni nǐma na gò, mà dré li'wázó atsálé Krísto ni tàndi tíni, kitswálé akódhi ni tà sè títi dhi 'á.

¹⁴ Lókyá nda sè dhi, mà kitswá gòle véle adrélé ànzimvá i tíni ko. A kitswá gòle adrélé àma ki tesé tà tadhále twátwa dhi i sè, ngóro lyàandre dré adrélé bwátú livi, ìndi yí dré adrélé bwátú kàgbá dhi tíni ko. A kitswá kpà gòle adrélé àma ki tesé móndí adrèbhá láti nda àma ki lítízó àyi ki túrúpfú tà sè dhi i sè ko.

¹⁵ Be ró dhi, mà ni àmakya adré tà bàti ta lèle sè, adrézó mbàle tà títi i sè, atsálé ngóro Krísto adrélépi rúbhá ni drì 'i dhi tíni.

¹⁶ Akódhi nda adré rúbhá ni kígá títi dhi ki 'o ru amú ìndi ru kisú kídrì títi adrèbhá àyi ki tí'ì dhi i sè, atsálé rúbhá àlo ró dhi ni. Di rúbhá ni kígá àlo àlo títi dhi i kàdré àyi ki àzi 'o dhi, rúbhá wáyi nda adré mbàle atsálé rǐnyi ró lèle na.

Lídrì tídhí ro Krísto na dhi

¹⁷ Di ásà dhi, mà adré àmi ki kodzó tà tàndi ró Mírì ni rú sè, mì kògòro véle adrélé atsílé ngóro pàgàno ì dré adrélé atsílé àyi ki tà kisùkisù àngyá na dhi tíni ko.

¹⁸ Àyi ki tà kisùkisù nda atsá tǐnǐmvá ro gò, ì dré adrézó vwàvwà ro lídrì Giká àdhya rúsè, ì dré àyi ki togó 'òle tombálé gò adrézó tà nǐni àko dhi sè.

¹⁹ Àyi ki togó andírì gò, ì dré àyi ki fèzo adrélé tà swà 'o, adrézó kpà tà ndí ró dhi ki kára títi dhi ki 'o lovó sè.

²⁰ Di, àmi ró dhi, mì kisú àmikya Krísto ni tà nǐle dhi kònini ko.

²¹ Tàko ko, mì yi tá akódhi ni tà gò, à dré tà bàti adrélépi akódhi léna dhi ni tadházó àmi dré dhi 'i.

²² Kàdré di àmi ki atsimá wáláká dhi ni tà sè dhi, lè mì kòtingá àmi ki lídrì àku àmi rúsè. Àngyá ko, lídrì àku nda adré dràle dràdrà lovó kònzi adrèbhá akódhi ni lítí dhi i sè.

²³ Kòdhi íbe dhi, mì kòtayí àmi ki tà kisùkisù Tirí Lólo dré adrélé ladzálé atsálé tídhí ro.

* 4:8 4:8 A kònò Longó i 68:19.

24 Mì kàsò kpà àmi rú lídrì tídhí Gíká dré bhàle adrélé ína tíni dhi, mì kòkítswáró atsilé tà gyägya na, tà bàti na, ìndì tà lólo na be dhi bvó.

25 Di àmi àlo àlo títi dhi i, mì kòtayí kinzò tàma, adrézó tà bàti ta àmi kì adrúpi i dré. Angyá ko, àma títi dhi i rúbhá àlo nì kígá 'i.

26 Àmi kì togó kàdré aswálé dhi, mì kòtayí àmi adrélé tàkonzì 'o àsà ko. Mì kòtayí kpà kítú ndìle àmi kì togóaswa nda dri ko.

27 Mì kòfè láti Dzaborò dré kitswázó tà 'o àmi kì togó na dhi ko.

28 Lè dhya ángùdhi adrélépi ngá kugù dhi, kògò adrélé ngá kugù ko. Be ró dhi, akódhi nda kàdré àzì 'o àyi tàndì nì drígá sè adrézó adrélé àsà, kòkítswáró kpà ngá lanzi lemerèbhá i dré be dhi bvó.

29 Mì kòtayí kulí kònzì àlo dhi apfòle àmi silésè ko. Be ró dhi, mì kàdré ngbà 'i kulí dóro kitswábhá àmi kì adrúpi kì timbà àyi kì tà ka'íka'í na dhi kì ta kòdhya, kitswázó àyi adrèbhá àmi kì yi dhi kì ledé àsà.

30 Mì kòfè kizá Tírí Lólo Gíká àdhya dré ko. Tàko ko, Gíká afè Tírí nda àmi dré ngóro àngì lwàle àmi rú dhi tíni, tadházóá dhi, í nì àmi kì apá kítswálé títi kítú í dré bhàle dhi tú.

31 Mì kòtingá àmi rúsè togó kùdzí, togóaswa, kombà, kótrétré, làdhá i, ìndì tà kònzì kì kárá títi dhi íbe.

32 Di, mì kàdré àmikya dóro, adrélé àmi kì togó dóro tadhá àmi kòfalésè. Mì kàdré kpà àmi kì adrúpi kì tàkonzì tri àmi kòfalésè, ngóro Gíká dré àmi kì tàkonzì trile Krísto na dhi tíni.

5

Atsima ngádra 'àsè dhi

1 Di àmi, Gíká nì ànzì dré lèle tò nì i, mì kàdré tà 'o akódhi àdhya tíni.

2 Mì kàdré kpà atsilé lèle na Krísto àdhya tíni. Tàko ko, akódhi nda lè àma tò gò, àyi lídrì fèzo àma kì tà sè, ngóro mòbòmà tàdzí be dóro fèle Gíká dré dhi tíni.

3 Adré leá dhi, ndòtò tà, tà ndí ró dhi i, ngá lovó be dhi ì kàdré àmi kòfalé àlomvá ko. Angyá ko, tà nda kòdhi ì kitswá mónnyá lólo Gíká àdhya i sè ko.

4 Adré kpà leá dhi, ndòtò kulí i, kulí azaaza i, ìndì kulí wàyá adrézó lenzélé àsà dhi íbe dhi ì kàdré àmi kòfalé yókódhó. Kulí lasú be kònzì nda ì kitswá kpà àmi sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya kulí adrézó àwoyá fe Gíká dré dhi kì ta kòdhya.

5 Tàko ko, mì nì dóro tàle dhi, mónnyá adrèbhá ndòtò tà 'o dhi i, mónnyá adrèbhá tà ndí ró dhi kì 'o dhi i, ìndì mónnyá adrèbhá ngá lovó bha dhi íbe dhi kì àlo kitswá file Opì Krísto kya Gíká be dhi na ko dhi. (Dhya ángùdhi adrélépi ngá lovó bha dhi ína gíká tàko kì lindrì bhàlepi 'i.)

6 Mì kòtayí àmi dhya àlo dré litilé kulí tàko i sè ko. Tàko ko, tà kònzì lasú be kònzì dhi ì adré Gíká nì kombà asé mónnyá adrèbhá ligilé akódhi rú dhi ì dri.

7 Asá dhi, lè mì kòsù ru àyi nda íbe ko, adrézó kpà tà 'o àyi íbe ko.

8 Tàko ko, wáláká dhi, àmi tá tinímvá 'i. Di, nyànomvá dhi, àmi àmikya ngádra 'i Mírì Yésu na. Mì kàdré di atsilé ngóro ànzì ngádra àdhya i tíni.

9 Angyá ko, lò'wa dóro mónnyá ngádra 'á dhi ì dré adrélé 'àle dhi i, kònzì 'i: tà dóro títi dhi kì 'òma, tà gyägya 'òma, ìndì tà bàti tàma.

10 Mì kàdré tà Mírì nì togó dré adrézó kinilé àsà dhi kì nda nìle kòdhya.

11 Mì kòsù ru tà tàkotàko mómnyá tìnímvá na dhi ì dré adrélé 'òle dhi ìbe ko. Be ró dhi, mì kàdré àmíkya tà nda kì tadhá ngádra 'á.

12 Tàko ko, ndìndì tà mómnyá nda ì dré adrélé 'òle lùzu ró dhi kì tàma adré kanyò fe.

13 A adré ngá títí adrélé tadhálé ngádra 'á dhi kì no dóro.

14 Kòdhi ìbe dhi, ngá títí ngádra dré adrélé tadhálé dhi ì adré kpà atsálé ngádra ró. Asà dhi, à adré tǎá dhi:

«Mì adrélépi ayí ko ni, mí kòlaró ayí lésè, ìndì mí kàngá dràdrà lésè gò, Krísto kò'oró ayí ngádra kòle ámi kazá.»

15 Di asà dhi, mì kònò dóro ngalè mì adré atsílé ngíni ya dhi. Mì kàdré atsílé ngóro mómndí azaaza i tìni ko. Be ró dhi, mì kàdré àmíkya atsílé ngóro tógyabhá i tìni.

16 Mì kàdré lókyá wáyì mì dré adrézó ába dhi kì líkí, adrézó tà dóro 'o asà. Angyá ko, kítú kòni i kònzì lavúlé.

17 Mì kàdré ì mómndí azaaza i ró ko. Be ró dhi, mì kàdré àmíkya tà Mírì dré adrélé lèlè mì kò'o dhi kì nda nìlè kòdhyà.

18 Mì kòtayí àmi wá dré adrélé tsìlè ko. Tàko ko, wá nda adré mómndí kì tidrì adrélé tà swà 'o dhi nì. Be ró dhi, mì kàdré àmi kì tayí adrélé gálè Tírì Lólo sè.

19 Mì kàdré longó Gíká ni Kúli na dhi kì ngo, túmání longó adrézó Gíká ni rú bha kùlè dhi ìbe, ìndì longó adrèbhá angalé Tírì Lólo vélésè dhi ìbe, adrézó ru tìmbà àmi kòfalésè. Ayíya, mì kàdré longó ngo Mírì dré, adrézó lenzélé akódhi ni rú sè togó wáyì sè.

20 Kòdhi ìbe dhi, mì kàdré ngbú àwoyà ta Gíká àma kì Atá dré tà títí i sè, àma kì Mírì Yésu Krísto ni rú sè.

Ago kì tà àyi kì tòkó ìbe dhi

21 Lè mì kàdré àmi kì bha àmi kì àzya i zàlè àmi kòfalésè, Krísto ni lindrì bhàma sè.

22 Àmi tòkó i, mì kàdré àmi kì drì asó àmi kì àgo i kandrà, ngóro mì dré adrélé 'òle Mírì kandrà dhi tìni.

23 Tàko ko, agó ìna tòkó drìlè, ngóro Krísto dré adrélé Ekèlézyà drìlè dhi tìni. Krísto nda, Ekèlézyà adrélépi akódhi ni rúbhá ro dhi ni tidrìlépi 'i.

24 Di ngóro Ekèlézyà dré adrélé ayí bha Krísto zàlè dhi tìni dhi, lè tòkó ì kàdré kókpà ayí kì bha àyi kì àgo i zàlè tà títí i sè.

25 Àmi àgo i, lè mì kàdré àmi kì tòkó kì le, ngóro Krísto dré Ekèlézyà ni lèlè tò gò, ayí lídrì fèzo akódhi ni tà sè dhi tìni.

26 Akódhi 'o kònzì, Ekèlézyà nda ni temvézó yí akódhi ni dzìzo asà dhi sè ìndì Gíká ni Kúli sè, akódhi ni 'òzo atsálé lólo Gíká dré,

27 í kò'oró akódhi apfòlè í kandrà Ekèlézyà mìlanzilanzì ro dhi ró, ndí àko, rúbhá adé àko, ìndì tà àzya kítswalépi ko dhi àko, akódhi kàdréró lólo ìndì tà kònzì àko í rú be dhi bvò.

28 Kókpà kòdhi tìni, lè àgo ì kàdré àyi kì tòkó kì le, ngóro ì dré adrélé ayí kì tàndi kì rúbhá kì le dhi tìni. Agó adrélépi ayí tòkó ni le dhi adré ayí tàndi ni le kòdhyà.

29 Angyá ko, dhya àlo gá ayí tàndi ni rúbhá tàdzí rè ko. Be ró dhi, adré ìna ngá fe ayí rúbhá dré nyàlè, adrézó rúbhá nda ni líkí dóro, ngóro Krísto dré adrélé 'òle Ekèlézyà dré dhi tìni.

³⁰ Tàko ko, àma akódhi ni rúbhá ni kàgá 'i.

³¹ Ngóro Gíká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tîni: «Ásà dhi, agó ni áyi atá ni tayí áyi andre be, ru amúzó áyi tòkó be gò, àyi rîti nda ì dré atsázó rúbhá àlo ró.»*

³² Tà nda kòdhi, tà kàdrì lùzu ró dhi 'i. Di, má adré mána tà nda ni ta Krísto ni tà dri, ìndì Ekelézyà ni tà dri.

³³ Tágba kònìni dhi, lè àmi àlo àlo títi dhi ì mì kàdré àmi ki tòkó ki le, ngóro mì dré adrélé àmi ki tàndi ki le dhi tîni. Adré kpà leá dhi, tòkó ì kàdré àyi ki àgò ki lindrì bha.

6

Anzimvá ki tà àyi ki tibhá ìbe dhi

¹ Ami ànzimvá ì, lè mì kàdré àmi ki tibhá ki kúlí ka'í 'òle, mì dré adrélé Mírì na dhi sè. Tàko ko, tà nda kòdhi tà gyágya 'i.

² «Mí kàdré àmi atá ni lindrì bha àmi andre be.» Tòlì nda kòdhi tòlì Gíká dré fèle drìdrì túmání lazikúlí be dhi 'i.

³ Lazikúlí nda, kònìdhi 'i: «Mí kàdré àmi atá ni lindrì bha àmi andre be, mí kàdréro arí ìbe, adrézó kpà lídrì ìbe bvò kònìdhi dri lókyá be vwàwvwa ro be dhi bvò.»*

⁴ Ami, ànzi ki atá ì, mì kàdré àmi ki ànzimvá ki togó 'o aswálé àngyá ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya àyi ki líkí, adrézó àyi ki tadhá ìndì àyi ki lotó Mírì ni tà sè.

Màràbà ki tà àyi ki mírì ìbe dhi

⁵ Ami màràbà ró ni ì, mì kàdré àmi ki mírì bvò kòndi àdhya ki kúlí ka'í 'òle togó dóro sè, àyi ki lindrì bhàma sè, ìndì àyi ki ròma sè, ngóro mì dré adrélé 'òle Krísto dré dhi tîni.

⁶ Di, mì kàdré ngbà 'í àyi ki kúlí ka'í 'òle àyi mi, àmi ki tà kàdréro dóro àyi mìlèsè dhi bvò ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya àyi ki kúlí ka'í 'òle togó wáyi sè ngóro màràbà Krísto àdhya ì tîni, adrézó tà Gíká dré adrélé lèle mì kò'o dhi ki 'o tà nda sè.

⁷ Mì kàdré àmi ki àzì 'o màràbà ì ró togó wáyi sè, adrézó 'òá ngóro móndí ì dré dhi tîni ko, be ró dhi, ngóro Mírì ni tàndi dré dhi tîni.

⁸ Tàko ko, mì ìnì tàle dhi, Mírì ni làgí fe móndí àlo àlo títi ì dré tà dóro ì dré 'òle dhi ì tí, ì kàdré gba màràbà 'i yà, kó ngalè móndí màràbà ro ko dhi 'i yà dhi be.

⁹ Ami mírì ro ni ì, mì kàdré kókpà 'òá kònìni àmi ki màràbà ì véna. Mì kògò véle adrélé kúlí aswaaswa ta àyi dri ko. Tàko ko, mì ìnì tàle dhi, àmi ki Mírì bhù na dhi kókpà àyi ki Mírì 'i dhi be. Akódhi nda adré kpà móndí ki no twátwa ko.

Adzú ngá Gíká àdhya ki tosoma

¹⁰ Kùdù ro dhi, mì kàdré rinyi ró Mírì na, ìndì akódhi ni rinyí kàdrì lavulé dhi na.

¹¹ Mì kàdré àdzú ngá títi Gíká dré adrélé afèle dhi ki tosó àmi rú, mì kòkítswaró àmi ki totó tātā tà Dzaborò dré adrézó àmi ki tabhì litilé ásà dhi ì kandrà be dhi bvò.

* 5:31 5:31 A kònò Kidhoma 2:24. * 6:3 6:3 A kònò Pfòma 20:12; Dùtèrònómè 5:16.

¹² Tàko ko, mà adré ru pfu móndí rúbhá be ìndì kàrì be dhi ìbe ko. Be ró dhi, mà adré àmakya ru pfu tirí kònzì kì kàdrì adrèbhá kurú na bhù ì 'àsè dhi ìbe, àyi adrèbhá òpì kàdrì ì ró ìndì rìnyi ró, adrèbhá òpì nya bvò tinímvá ro kòndì drìle dhi ìbe.

¹³ Dì àsà dhi, mà kàdré àdzú ngá tí Giká àdhya kì toso àmi rú, kítú kònzì kònì dra atsá dhi, mà kòkìtswáró pá sì àmi kì kàribhá ì kandrá gò, àdzú nda àmvolèsè dhi, mà kàdréro dhu rè àmi kì toto tātá be dhi bvò.

¹⁴ Mì kàdré di àmi kì toto adrélé gànzi ró. Mì kò'ì àmi kì kípilé 'á káfà tà bàti àdhya kòdhya. Mì kàsó àmi agá aya tà gyàgya àdhya kìtswázó àmi kì líkì dhi kòdhya.

¹⁵ Mì kòtosó àmi pá kámókà adrézó gànzi ró lile Rúbí Tani tà kìdrìkìdrì àdhya ni longó àsà dhi ì kòdhya.

¹⁶ Tà títi dhi ì sè dhi, mà kòru àmi drígá àgbáwù àmi kì tà ka'ika'ì àdhya kòdhya, mà kòkìtswáró kíyá títi àtsì ró Dhya kònzì dré adrézó àmi kì bhu àsà dhi kì àtsì kìdrá be dhi bvò.

¹⁷ Mì kàsó àmi dri kàtabhùlá aya ró tà àmi kì tidrízó dhi àdhya kòdhya. Mì kòru àmi drígá sápi Tirí Lólo àdhya kòdhya. Sápi nda Giká ni Kúlí 'ì.

¹⁸ Kòdhi ìbe títi dhi, mà kàdré ngbú tà zi Giká tí, adrézó tongolé akódhi rú Tirí Lólo ni rìnyi sè. Mì kàdré 'òá kònìni adrézó kpà tàmgà dri. Mì kàdré kpà tà zi Giká tí mòndyá lólo títi akódhi àdhya ì dré landè àko ró.

¹⁹ Mì kàdré kpà tà zi Giká tí má dré, má kònì dra tà ta dhi, kàfèró kúlí má dré kìtswázó tà lùzu ró Rúbí Tani àdhya ni longó tirì àko be dhi bvò.

²⁰ Rúbí Tani nda ni tà sè dhi, ma móndí 'ìle bádzó lé adrélépi Krísto ni tà longó akódhi ni rú sè dhi 'ì. Mì kàdré di tà zi Giká tí, má kàdréro Rúbí Tani nda ni longó tirì àko, ngóro dré kìtswalé má kòlongó dhi tíni.

Pòlo ni kúlì kùdù

²¹ Ama kì adrúpi Tikíkò mà dré lèle tò dhi, ni tà títi dhi kì longó àmi dré, mà kòyiró àma rúbí, tùmānì tà má dré adrélé 'òle dhi ìbe. Akódhi nda Mírì ni àzì 'òlepi, kìtswalé ka'ìle togó wāyi sè dhi 'ì.

²² Má adré di akódhi ni mu àmi véna tà nda sè, mà kònró ngalè àma ngìni ya dhi, ìndì akódhi kòtìmbàró àmi àmi kì tà ka'ika'ì na.

²³ Giká àma kì Atá tùmānì Mírì Yésu Krísto be dhi ì kòfè tà kìdrìkìdrì, lèle, ìndì tà ka'ika'ì ìbe àmi, àma kì adrúpi ì dré!

²⁴ Giká ni togó tani kàdré mòndyá títi adrèbhá àma kì Mírì Yésu Krísto ni le lèle kìtswalépi akilé bwà ko dhi sè dhi ì dré!

Wárágà Pólò dré tisile Filipóyibhá i dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisile mónnyá ka'ibhá Filipóyì na dhi i dré dhi 'i. Filipóyì nda tá bhàandre kàdrì Rómà ki òpì ni bvò Mákèdònyà àdhya drìle dhi 'i. Pólò longó tá Rúbí Tani gò Ekèlèzyà bhàzo kònàle, dré tá adrèrà'a áyi atsí andre ni rì to dhi 'á (Tà 'òle dhi i 16:12-40).

Pólò adrè wárágà kònìdhi ni tisi, dré adrèrà'a bádzó na dhi 'á. Adré tisià àwoyà tàzo Filipóyibhá i dré, ngá ì dré adzilé áyi ledézó dhi ki tà sè. Adré kpà àyi ki togó timbà, adrézó tàà dhi, kizà í dré adrélé nyàle dhi adrè véle Rúbí Tani 'o lìle drìdrì lavulé. Adré tàà dhi, Giká fè àma adrélé ngbà 'í Krísto ni ka'í ko, fè kókpà àma adrélé kizà nya akódhi ni tà sè (1:12-30). Adré kpà Filipóyibhá nda ki kodzó, ì kàdréro tá kisù Krísto àdhya tíni, adrézó àyi ki tà bha kìnì mi, adrézó kizà ka'í nyàle Krísto àdhya tíni (2:1-30). Adré kpà àyi ki kodzó, ì kàdréro m̀ bha tà adrélé 'òle rùbhá sè dhi i dri ko. Be ró dhi, ì kònì di tàle dhi, Giká bhà àyi gyágya í kandrà ì dré Krísto ni ka'ile dhi sè (3:1-11). Kùdù ro dhi, Pólò adrè àyi ki kodzó, ì kàdréro tá 'o ína tíni, adrézó lìle ába drìdrì, adrézó lenzélé, adrézó kpà tà zi Giká tí tà títi i sè (3:12-4:9).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma, ìndì tà dré zile Giká tí Filipóyibhá i dré dhi (1:1-11)
- 2) Pólò ni kizà nyàma Rúbí Tani ni tà sè dhi (1:12-30)
- 3) Ama ki tà bhàma kìnì mi Yésu Krísto àdhya tíni dhi (2:1-18)
- 4) Azi Tímòtéyò kya Epàfùròditò be dhi (2:19-30)
- 5) Ama ki atsama gyágya Giká kandrà Krísto ni ka'ima sè dhi, ìndì tà 'òma Pólò àdhya tíni dhi (3:1-4:9)
- 6) Pólò ni àwoyà tàma ngá fèle drá dhi sè dhi, ìndì mòdo kùdù (4:10-23)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, túmání Tímòtéyò be, adrèbhá Yésu Krísto ni màràbà ro dhi i, mà adrè wárágà kònìdhi ni tisi àmi, mónnyá lólo títi Yésu Krísto ni ka'ibhá Filipóyì na dhi i dré, túmání Ekèlèzyà ni drì kobhá íbe, ìndì Ekèlèzyà ni tà líkìbhá íbe.

² Giká àma ki Atá i Mírì Yésu Krísto be dhi ì kòbhà àyi ki togó tani àmi rú, ìndì ì kòfè tà kìdrìkìdrì àmi dré!

Pólò zi tà Giká tí Filipóyibhá i dré

³ Má adrè àwoyà ta àma Giká dré, vèsè wáyi má dré adrèrà'a àmi ki tà kisù dhi 'á.

⁴ Má dré adrèrà'a tà zi Giká tí àmi títi dhi ki tà sè dhi 'á dhi, má adrè 'òá arí sè bí,

⁵ mì dré ru amulé túmání má be Rúbí Tani ni longoma ni tà sè dhi sè. M̀ 'o kònìni kidhólé kítú mì dré tá Rúbí nda ni ka'izo dhi sè, atsálé ándrò kònìdhi.

⁶ Má adrè di ka'íà tàle dhi, Giká àzi dóro nda ni kidhólépi 'òle àmi léna dhi ni go lìle ába drìdrì gò, 'òá akilé títi kítú Yésu Krísto dré dra agòzo dhi tú.

7 Má kàdré àmi títi dhi ki tà kisù kònìni dhi, kòdhi gyägya, má dré adrélé àmi ki tà ìbe áma togó na dhi sè. Gba má kàdré bá nya yà, kó ngalè má kàdré Rúbí Tani longó adrézó tàrà ni ni ga yà dhi, àma tùmáni àmi ìbe títi dhi ì Giká ni togó tani ìbe àma rú.

8 Giká nì dóro tàle dhi, má adré àmi ki le togó wáyi sè, Yésu Krísto ni tàndi ni lèlè sè káyà dhi.

9 Má adré ìtì tà zi Giká tí, mì kàdréro ru le àmi kòfalésè, adrézó tà nìni kisú tògyá be adrézó lile ába drìdrì,

10 mì kòkítswáró tà ki kòfalé ni lanzílè, tà dóro lavulé dhi ki ka'izo, mì kàdréro togó ìbe lólo indì tà àko àmi rú, tsàle kitú Krísto dré dra agózo dhi tú.

11 Mì ni kpà ga lò'wa tà gyägya àdhya Yésu Krísto dré adrélé 'òle 'àle àmi léna dhi ì sè bí, Giká kòkítswáró mìlanzìlanzì ì rúku be ásà be dhi bvó.

Rúbí Tani ni ìma drìdrì Pólò ni bá nyàma sè dhi

12 Ama adrúpi ì, má adré leá mì kònì dhi, tà atsálépi má rú kòdhi nzi vélé láti Rúbí Tani dré adrézó lile drìdrì lavulé.

13 Asà dhi, sòdá títi adrèbhá Rómà ki ópi ni dzó kàdrì líkì kònwa dhi ì tùmáni mónnyá àruka títi dhi ìbe dhi, ì nì dóro tàle dhi, má adré bá nya Yésu Krísto ni tà sè káyà dhi.

14 Di áma bá nyàma nda ni tà sè dhi, Giká fè àma ki adrúpi bí dhi ì gàle tawà sè bí Mírì Yésu na gò, ì dré adrézó vélé Giká ni kulí longó tírì àko wáláká ni ì lavú.

15 Tà bàti ró dhi, àyi ki àruka ì adré Krísto ni tà longó àyi ki lovó kònzi sè, indì dirèma sè. Di, àruka ni ì adré kó àyikya longóá togó dóro sè.

16 Ayi nda kònì ì adré 'òá kònìni lèlè sè. Tàko ko, ì nì tàle dhi, Giká bhà ma kònwa adrélé Rúbí Tani ni tàrà ga dhi be.

17 Di, mónnyá àruka kòna ì adré àyikya Krísto ni tà longó togó kònzi sè, adrézó àyi ki tàndi ki tà bha drìdrì. Ì adré kisúá dhi, ì ni go vélé áma kizà tímà kònwa bádzó 'á.

18 Tà yókódhó! A kàdré Krísto ni tà longó láti twátwa ì sè, gba kàdré togó kònzi sè yà, kó ngalè togó dóro sè yà dhi, má adré lenzélé tà nda sè.

Ayiya, má ni kpà go adrélé lenzélé.

19 Tàko ko, má nì tàle dhi, Giká ni dra tà atsálépi má rú kòdhi ni ladzá atsálé tà áma apázó dhi ró dhi be, tà mì dré adrélé zìle akódhi tí dhi ì sè, indì tà Yésu Krísto ni Tírì dré adrélé 'òle áma ledézó dhi sè.

20 Má adré mì bha Giká véna lovó sè, má kòkítswáró adrélé kanyò ro tà àlo sè ko, be ró dhi, má kàdréro gàle tawà sè bí nyànomvá ngóro lókyá wáyi sè dhi tìni, adrézó Krísto ni tà bha kuru áma rúbhá sè, gba kàdré áma lídrì sè yà, kó ngalè áma dràdrà sè yà dhi.

21 Tàko ko, má kàdré lídrì ìbe dhi, má adré ába Krísto ni tà sè. Má kàdré kó dràle dràdrà dhi, kòdhi dóro lavulé má mìlèsè.

22 Di, má kàdré dhu rè lídrì ìbe dhi, má ni go adrélé Krísto ni àzi 'o, adrézó lò'wa dóro 'a bí. Di má nì má ni àdho kípè kòdhya ya dhi ko.

23 Tà rì nda kòdhi ì adré áma togó tesé. Ma lovó ìbe tò lizo adrélé tùmáni Krísto be. Tà nda tà dóro lavulé dhi 'i.

24 Di, àmi ki tà sè dhi, lè má kògò mána adrélé lídrì ìbe.

25 Má adré ìtì tà nda ni ka'í, adrézó níá tàle dhi, má ni go adrélé lídrì ìbe, adrézó tùmáni àmi ìbe títi, mì kòkítswáró lile drìdrì àmi ki tà ka'ika'í na kólénzè be bí.

²⁶ Di má kònì dra go tsàlè àmi véna dhi, mì ni vélé àmi ki drĩ bha kuru Yésu Krísto na lavúlé, tà dré 'òlè má dré dhi sè.

Atsima ngóro dré kitswálé Rúbí Tani sè dhi tĩni dhi

²⁷ Tà kàdrĩ lavúlé dhi, lè mì kàdré atsilé ngóro dré kitswálé Rúbí Tani Krísto àdhya sè dhi tĩni. Di gba má kòtsa àmi ki no yà, kó ngalè má kòyi ngbà 'í àmi ki tà yiyí yà dhi, má ni nĩà tàlè dhi, mì adré àmi ki totó tātā, adrélé àdzú bhu togó àlo sè, Rúbí Tani mì dré ka'ile dhi ni tà sè dhi be.

²⁸ Asà dhi, mì kitswá ngá ro àmi ki kàribhá adrébhá ru pfu àmi íbe dhi ki tà sè àlomvá ko. Kòdhi ni tadhá àyi dré dhi, ì adré lile dràdrà kisé, di mì adré àmikya lile lídrĩ kóná vèsè kólyá dhi ni kisé, ngóro Giká dré adrélé tà nda ni 'o nì dhi tĩni.

²⁹ Tàko ko, Krísto ni tà sè dhi, Giká fè àmi adrélé ngbà 'í akódhi ni ka'í ko, fè kókpà àmi adrélé kizà nya akódhi ni tà sè.

³⁰ Nyànomvá dhi, mì adré àdzú àlo mì dré tá nòlè má rú dhi ni bhu kòdhya. Ngóro mì dré yìlè dhi tĩni dhi, má adré kpà dhu rè àdzú nda ni bhu.

2

Ama ki tà bhàma kìnì mi Yésu Krísto àdhya tĩni dhi

¹ Má nĩ tàlè dhi, Giká adré àmi ki timbà Krísto na, adrézó àmi ki togó tindrĩ àyi lèlè sè dhi be. Mì amú ru Tirí Lólo be, adrélé ngá àlo ró akódhi lèna. Mì adré àmi ki togó dóro tadhá, adrézó àmi ki adrúpi ki kizà bha àmi kòfalèsè.

² Asà dhi, má adré àmi ki kodzó, mì kàdré ro ru yi àmi kòfalèsè, adrézó ru le lèlè àlo sè, adrézó kpà tà 'o togó àlo sè, ìndì tà kisé àlo dhi sè. Mì kàdré 'òá kònìni dhi, mì ni àma togó 'o gàlè arí sè bí.

³ Ami kòfalé dhi, mì kò'o tà àlo kitswázó àmi ki tà bha drĩdrĩ dhi bvó yà, kó ngalè kitswázó àmi ki afà dhi bvó yà dhi ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya àmi ki tà bha kìnì mi, adrézó àmi ki adrúpi ki tà no kàdrĩ àmikya ki lavú.

⁴ Mì kàdré ngbà 'í àmi ki tàndi ki tà kisé kòdhya ko. Be ró dhi, àmi àlo àlo títi dhi i, mì kàdré àmi ki adrúpi ki tà kisé kòdhya.

⁵ Mì kàdré tà kisé ngóro Yésu Krísto àdhya tĩni:

⁶ Tágba akódhi dré tá adrézó Giká ni tàndi ni làsú íbe dhi, lè tá tròlè adrema díri Giká be dhi rú ko.

⁷ Be ró dhi, tayí tá ina ì atsálé ngá tàko ró, làsú màràbà àdhya ni ka'izo dòlè gò,

ka'izoá atsálé mómí ro.
Di kàtsá làsú be mómí tĩni dre dhi,

⁸ dré àyi tà bhàzo kìnì mi gò,
tà Giká dré tá lèlè í kò'o dhi ki ka'izo 'òlè tsàlè byá dràdrà na,
ndìndì dràdrà fa kipakipa dri dhi na.

⁹ Di asà dhi, Giká dré akódhi ni tingázó bhàlè kuru lavúlé, rú kàdrĩ rú àruka títi dhi ki lavúlépi dhi ni fèzo akódhi dré.

¹⁰ Di Yésu ni rú nda sè dhi, mómíyá títi ìndì tirí títi bhù na, bvò dri, ìndì bvò àndúna dhi ki àyi ki kórókó títi akódhi kandrá, akódhi ni lindrĩ bhàzo.

¹¹ Ì ni kpà tàá àyi ki tàndi ki ti sè dhi, Yésu Krísto Mírĩ 'i,

Giká Atá ni rú bhàzo kùle ásà.

Ama ki laguma bhìbhìnyà i tìni móndí i kòfalé dhi

¹² Ama arúpi má dré lèle tò ni i, ngóro mì dré adrélé ngbú áma kúlí ka'í 'òle má mi dhi tìni dhi, mì kàdré kókpa 'òá kònìni má dré adrérà'a àmi kòfalé yó dhi 'á. Mì kàdré tà 'o Giká ni ròma sè ìndì akódhi ni lindrì bhàma sè, kitswázó tà àmi ki tidrízó ásà dhi ni 'o kitswálé títi dhi bvó.

¹³ Tàko ko, Giká adrè ína tà 'o àmi léna nì, mì kàdréro tá i dré adrélé lèle mì kò'o dhi ki le 'òle, adrézó kpà tà nda ki 'o be dhi bvó.

¹⁴ Mì kàdré tà títi dhi ki 'o ngùrùngùrù sè ko ìndì káyi sè ko,

¹⁵ mì kàdréro Giká ni ànzi lólo i ró tà àlo àko àmi rú, ìndì tà kònzi àko àmi rú, móndyá àndrò gòdhógòdho àyi ki tayíbhá litilé dhi i kòfalé be dhi bvó. Mì kàdré lagulé àyi nda i kòfalé ngóro bhìbhìnyà bhù mibhalé 'á dhi i tìni,

¹⁶ mì dré adrérà'a kúlí lídrì àdhya ni tadhá àyi dré dhi 'á. Mì kàdré 'òá kònìni dhi, má ni áma drì bha kuru àmi ki tà sè kítú Krísto dré dra agòzo dhi tú. Tàko ko, à ni nòá ngádra 'á dhi, má ra angú, ìndì má 'o àzì landèzo àngyá ko.

¹⁷ Di tágba kòkitswá má dré áma lídrì fèzo wáyi àmi ki tà sè yà dhi, má adrè mána lenzélé ásà. Tàko ko, áma lídrì nda su ni ngóro vínò dàle tà mì dré adrélé 'òle ìndì fèle Giká dré mòbòmà ro àmi ki tà ka'ika'í sè dhi dri dhi tìni.* Má adrè di lenzélé ásà tùmáni àmi íbe títi.

¹⁸ Adré kpà leá dhi, mì kàdré lenzélé tùmáni má be.

Azì Timòtéyò kya Epàfùròdító be dhi

¹⁹ Má adrè mǐ bha Mírì Yésu véna kitswázó Tímòtéyò ni mu lile àmi véna mbèlè, má kòkitswáro àmi ki rúbí yi gò, áma togó kàndrìro be dhi bvó.

²⁰ Dhya àzya Tímòtéyò rúsè adrélépi tà kisù mána tìni dhi yókódhó. Akódhi adrè àyi togó bha wáyi àmi ki tà dri.

²¹ Móndyá àruka títi dhi i adrè ngbà 'í àyi ki tàndi ki tà kisù kòdhya. I adrè Yésu Krísto ni tà kisù kòdhya ko.

²² Di, mì nǐ tàle dhi, Tímòtéyò 'o tà títi dhi i àyi tà ka'ika'í tadházó dhi be. 'O Rúbí Tani ni àzì màràbà tìni tùmáni má be, ngóro mvámvá dré adrélé àzì 'o àyi atá be dhi tìni.

²³ Má adrè di mǐ bha akódhi ni mùzo lile àmi véna mbèlè, lókyá má dré dra nǐzoá ngalè áma tà ni adrè ngíni ya dhi sè.

²⁴ Má adrè kpà ka'íá Mírì na tàle dhi, áma tàndi má ni kókpa tsa àmi ki no mbèlè.

²⁵ Má nò dóro ni, áma adrúpi Epàfùròdító ni mùle nzìle àmi véna dhi. Akódhi mì dré tá amùle ngá adzì áma lemerè ni tà sè nda atsá ína áma àzìàmù ró, ìndì áma àdzú bhuàmù ró.

²⁶ Di, nyànómvá dhi, akódhi ína lovó íbe tò àmi ki nòzo. Akódhi ni togó adrè kpà lanzìle, mì dré tá yìle tàle dhi, akódhi tá drà ro dhi sè.

²⁷ Tà bàti ró dhi, akódhi tà ína drà ro ànyíanyi dràdrà mìle. Di, Giká bhà akódhi ni kizà dre. Ngbà 'í akódhi 'i ko, bhà kókpa áma kizà, má kònyaró vélé kizà lavulé akódhi ni tà sè ko dhi bvó.

²⁸ Di ásà dhi, áma togó àtsi ró akódhi ni mùzo nzìle àmi véna, mì kògòro lenzélé akódhi ni nòma sè gò, áma togó kàndrìro ásà.

* **2:17 2:17** Kàdré ngá dàle mòbòmà dri dhi ni tà sè dhi, à kònò Kidhoma 35:14; Pfòma 24:6-8; Ngá nàma 15:1-16; 28:7; 29:6; Ebéré i 9:19.

²⁹ Dì akódhi kònì dra tsa dhi, mì kòka'í akódhi dòle àmi véna Mírì ni lèle sè, ìndì kólénzè wáyi sè. Mì kàdré kpà mómí làsú be kònìni dhi ki lindrì bha be.

³⁰ Tàko ko, akódhi tá ina ànyíanyi dràdrà mìle Krísto ni àzi ni tà sè. Ka'í tá kpà áyi lídrì fèle, kitswázó tà mì dré kitswálé 'òle bwà ko dhi ki 'o má dré.

3

Ama ki atsama gyägya Giká kandrá Krísto ni ka'ima sè dhi

¹ Kùdù ro dhi, áma adrúpi i, mì kàdré lenzélé Mírì Yésu na! Má kògò tà má dré tá tsìle àmi dré dhi ki tsì tòdhyá dhi, kòdhi kitswá áma lagù ko. Tà tsìle nda ki kpà kitswá àmi ki líkí.

² Lè mì kàdré sùle àmi rú kòkí ki tà sè. Ayi nda i Yúdà ànzi adrèbhá tà kònzi 'o, adrèbhá mómí ki le 'òle lwàle dhi 'i.

³ Giká mìlèsè dhi, áma ki tàndi i mómíyá lwàle bàti dhi 'i. Tàko ko, mà adrè Giká ni lindrì bha akódhi ni Tírì ni rìnyí sè dhi àma. Mà adrè áma ki drì bha kuru mà dré ru amulé Yésu Krísto be dhi sè. Mà adrè kpà mì bha tà adrélé 'òle rúbhá sè dhi i dri ko.

⁴ Kònò áma tàndi má ni tá adrè tà íbe bí kitswázó áma mì bha dríá dhi ma.

Mómí àruka i kàdré kisúá dhi, i 'o tà bí rúbhá sè kitswázó mì bha dríá dhi, má 'o mána tà bí àyikya ki lavú dhi ma.

⁵ Tàko ko, à ti tá ma Ísèrèlè mvá ro, Bènyàminà ni sùrú na. Ma Eberè tàndi angalépi Eberè ki sùrú lèsè dhi 'i. A lwà tá ma kitú ni nzi-dri-na áma tìzo dhi àmvolésè. Kàdré Yúdà ànzi ki tatrítrí kúlí ni tà sè dhi, má lebe tà tatrítrí kúlí nda Fàrìsáyò ro.

⁶ Kàdré adrema togó íbe àtsi ró dhi ni tà sè dhi, má pfo tá mómíyá ka'ìbhá Ekèlézyà na dhi ki mì tà tàndi ró. Kàdré adrema gyägya tatrítrí kúlí 'òma sè dhi ni tà sè dhi, à kitswá tá tà àlo bha má rú bwà ko.

⁷ Dì, tà àngùdhi má dré tá kitswálé kisulé tà nda kòdhi i sè bwà dhi, má adrè nyànomvá nóà tà tàko ró Yésu Krísto ni tà sè.

⁸ Ngbà 'í kòdhi ko, má adrè tà títi dhi ki no tà tàko ró, má dré adrélé áma Mírì Yésu Krísto ni nìma ni tà no kàdrì lavulé dhi sè. Akódhi ni tà sè dhi, má gà tà títi dhi i gágà, adrézó tà nda ki no kanyànyà ro, má kòkisúró Krísto,

⁹ ru amúzó akódhi be be dhi bvó. Má kitswá tá áma tàndi ni 'o atsálé gyägya Giká kandrá tatrítrí kúlí 'òma sè bwà ko. Dì, Giká bhà ina ma adrélé gyägya í kandrá, má dré Krísto ni ka'ìle dhi sè dhi nì. Tàko ko, à kitswá ngbà 'í atsálé gyägya akódhi kandrá tà ka'ìka'í sè.

¹⁰ Nyànomvá dhi, má adrè ngbà 'í Krísto ni le nìle, túmání rìnyí dré ngàzo dràdrà 'àsè dhi be kòdhyà. Má adrè kpà kizà dré nyàle dhi ki le nyàle, má kòdràrò ngóro dré dràle dhi tìni,

¹¹ má kòkitswáro kpà ngàle dràdrà 'àsè be dhi bvó.

Angú rama kitswázó làgí kisú dhi

¹² Má adrè kisúá ko tàle dhi, má kisú tà nda kòdhi i títi dre dhi. Má atsá kpà dhu rè dóro kitswálé títi ko. Dì, má adrè mána lile drìdrì kitswálé tà nda ki ru, ngóro Yésu Krísto dré kpà áma rùle í dré dhi tìni.

13 Áma adrúpi i, má adré kisúá ko tàle dhi, má ru tà nda i dre dhi. Di, tà má dré adrélé 'òle dhi, kònìdhi 'i: Má adré tà má àmvolé dhi ki tivì, adrézó áma fe adrélé lìle drìdrì.

14 Má adré angú ra tsàle byá kùdù nì na, kitswázó làgí Giká dré áma zizo kisúá bhù na Yésu Krísto na dhi nì kisú dhi bvó.

15 Lè áma títi lí'wábhá áma ki tà ka'ika'í na dre dhi i, mà kàdré tà kisú kònìni. Di, móndí àruka àmi kòfalé dhi ì kàdré tà kisú twá dhi, Giká nì tà nda nì tadhá àmi dré.

16 Tà kàdrì lavulé dhi, lè mà kàdré lìle drìdrì, adrélé tròle tà mà dré kisúlé dre dhi ì rú.

17 Áma adrúpi i, mì kàdré áma lebe adrézó tà 'o mána tíni. Mì kàdré kpà móndyá adrébhá tà mà dré tadhále àmi dré dhi ki lebe dhi ki no be.

18 Tàko ko, má adré gòle tà má dré tá tàle àmi dré vèsè be bí kònìdhi nì ta m̀ndra sè: Móndí bí dhi ì adré tà 'o ngóro kàribhá Krísto nì fa kipakipa àdhyá ĩ tíni.

19 Áyi nda ì adré lìle dràdrà kisú. Áyi ki giká, àyi ki rúbhá ki lovó 'i. ĩ adré àyi ki drì bha kuru tà adrébhá kanyò fe àyi dré dhi ki tà sè. ĩ adré ngbà 'í tà bvò kòndi àdhyá ki kisú kòdhyá.

20 Di, áma ró dhi, áma ki bhà ína bhù na. Mà adré áma ki tidrìlépi, Mírì Yésu Krísto nì agòma kònalèsè dhi nì letè lovó sè.

21 Akódhi nì áma ki rúbhá yàya dhi ki ladzá atsálé àyi rúbhá m̀lanzilanzì ro dhi tíni, àyi r̀nyí ĩ dré adrézó tà títi dhi ki bha àyi pá zále dhi sè.

4

1 Di áma adrúpi má dré lèle tò nì i, mì kàdré àmi ki totó tātā Mírì Yésu na! Áma arúpi i, ma lovó ìbe tò àmi ki nòzo. Má adré kpà lenzélé àmi ki tà sè tò. Àmi áma kùlá má dré adrézó drì bha kuru ásà dhi 'i.

Tà tàle kùdù ro Fìlipóyìbhá ki kodzózó dhi ĩ

2 Má adré Yùwòdìyá ki ti lizí Sítikè be, ì kàdréro ru yi togó àlo sè Mírì Yésu na.

3 Mì, áma àziàmu má dré kitswálé ka'ile nì, má adré kpà àmi ti lizí tòkò nda ki ledé. Tàko ko, ì bhu tá àdzú túmání má be Rúbí Tani nì tà sè, túmání Kèlémè be, ìndì áma àziàmu àruka àyi ki rú dré adrézó búkù lídrì àdhyá léna dhi ìbe.

4 Mì kàdré ngbú adrélé lenzélé Mírì Yésu na. Má adré gòle tàá dhi, mì kàdré lenzélé!

5 Mì kàdré àmi ki togó yàya tadhá móndyá títi ĩ véna. Mírì Yésu adré alìle mbèlè.

6 Mì kòbhà àmi ki togó adrélé lanzìle tà àlo sè ko. Be ró dhi, tà títi ĩ sè dhi, mì kàdré tà mì dré adrélé lèle kisúlé dhi ki zi Giká tí, adrézó tongólé akódhi rú, adrézó kpà àwoyá ta akódhi dré.

7 Di Giká nì tà kídrikídri adrélépi móndyá títi dhi ki tà ǹnì lavú dhi nì àmi ki togó líkí, àmi ki tà kisúkisú be Yésu Krísto na.

8 Kùdù ro dhi, áma adrúpi i, mì kàdré tà títi adrébhá bàti dhi ki kisú, túmání tà títi kitswábhá lindrì sè dhi ìbe, tà títi adrébhá gyágya dhi ìbe, tà títi adrébhá lólo dhi ìbe, tà títi adrébhá aveave ró dhi ìbe, tà títi kitswábhá adrélé ka'ile dhi ìbe, tà títi adrébhá dóro kitswálé títi dhi ìbe, ìndì tà títi kitswábhá rúku sè dhi ìbe kòdhyá.

⁹ Mì kàdré tà títi mì dré ndàle kisúlé má vélé dhi ki 'o, tùmání tà títi mì dré yìle má tí dhi íbe, ìndì tà títi mì dré nòle má rú dhi íbe. Di Giká adrélépi tà kìdrìkìdri fe dhi ni adré tùmání àmi íbe.

Pólò tà àwoyà ngá fele í dré dhi sè

¹⁰ Má adré lenzélé Mírì Yésu na, mì dré gòle áma tà kisù lókyá vwàvwa àmvolèsè dhi sè. Má nì, mì adré tá áma tà kisù drìdrì dhi be. Di, láti mì dré tá kitswázó àmi ki togó dóro tadhá má vélé dhi tá yó.

¹¹ Má adré tàà kònìni, má dré adrélé ngá lovó íbe dhi sè ko. Tàko ko, má nì mána adrélé togó kìdrìkìdri íbe ngá má dré adrézó ába dhi ki tà sè dhi be.

¹² Má sù ru adrema lemerè ro dhi be, ìndì adrema ngá íbe bí dhi be. Tà títi í sè dhi, má nì adrélé togó kìdrìkìdri íbe dhi be, gba má kàdré ngá nyàle dhi íbe yà, kó ngalè tàbirì íbe yà, má kàdré ngá íbe bí yà, kó ngalè ngá àko yà dhi.

¹³ Má kitswá tà títi dhi ki 'o Krìsto adrélépi rìnyí afè má dré dhi sè.

¹⁴ Di, mì 'o àmikya dóro áma kizà dòzo tùmání má be.

¹⁵ Àmi Filipóyìbhá ni i, mì nì dóro tàle dhi, lókyá má dré tá Rúbí Tani longózó àmi kòfalé gòzo adrélé 'òle ngàle Màkèdòniyá 'àsè dhi sè dhi, àmi tá Ekèlézyà àlo ru amúlépi má be adrélé ngá fe má dré dhi 'i kalóma dhi. Ekèlézyà àzya adrélépi 'òá kònìni dhi tá yókódhó.

¹⁶ Tàko ko, má dré tá adrérà'a Tèsàlònìkè na dhi 'á dhi, mì adzí tá ngá má dré tá adrézó lovó ni íbe dhi í vèsè be bí.

¹⁷ Má adré tàà kònìni, má dré adrélé ngá le kisúlé àmi drìgàsè dhi sè ko. Be ró dhi, má adré mána leá dhi, Giká kòfè tà tani àmi dré ngá mì dré afèle má dré dhi í sè.

¹⁸ Má kisú ngá títi mì dré adzilé Epàfùròditò drìgá dhi í dre. Nyànomvá dhi, ma ngá íbe bí kitswálé má sè. Ngá àlo áma pilepi dhi vélé yókódhó. Ngá mì dré afèle nda í ngóro ngá tàdzí be dóro fèle mòbòmà ro Giká dré dhi í tìni. Ngá nda ì kitswá akódhi mìlèsè gò, dré ka'izoá.

¹⁹ Di áma Giká ni ngá títi mì dré adrézó lovó ni íbe dhi ki fe gàle àmi drìgá bí, ngóro dré adrélé tà làgí kyàkyà mìlanzilanzì ro dhi ki fe Yésu Krìsto na dhi tìni.

²⁰ Mìlanzilanzì kàdré Giká àma ki Atá dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònìni.

Mòdo kùdù

²¹ Mì kòfè mòdo móndyá lólo títi Yésu Krìsto ni ka'ìbhá dhi í dré. Adrúpi mà dré adrézó àyi íbe kónwa dhi ì fè mòdo àmi dré.

²² Móndyá lólo títi Giká àdhyà ì fè kpà mòdo àmi dré, lavúlé dhi, àyi adrebhá Kàyìsàrà ni dzó na dhi 'i.

²³ Mírì Yésu Krìsto ni togó tani kàdré àmi íbe!

Wárágà Pólò dré tisile Kòlòsáyìbhá i dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisile mónnyá ka'ìbhá Kòlòsáyì na dhi i dré dhi 'i. Kòlòsáyì nda tá bhàandre àlo bvò Asiyà àdhya na, vwàlepi Efesò rùsè ko dhi 'i. Sù ngóro Pólò ni tàndi tsa tá rè kònàle ko na tíni. Akódhi ni àziàmù, Epáfúra tsa tá Rúbí Tani longó gò, Ekèlézyà bhàzo kònàle dhi ni (1:7; 4:12). Amvolásà dhi, Pólò dré tá adrérà'a bǎdzò na dhi 'á dhi, yi tá tàle dhi, à adrè tá Giká ni tà tadhá Kòlòsáyìbhá i dré kinzò sè, adrézó tàá dhi, lè i kàdré tirí àruka ópí kàdrì ro dhi ki lindrì bha, i kàdré àyi ki 'o lwàle, ìndi i kàdré tà àruka ki 'o kitswázó adrìlé, ìndi kitswázó Giká ni ni dhi bvò.

Di àsà dhi, Pólò adrè wárágà kònìdhi ni tisi kitswázó tà nda ki lotó, ìndi kitswázó Rúbí Tani ni tà àndu ngi. Adrè tàá dhi, lè à kàdré ngbà 'i Yésu Krìsto ni ka'ì kòdhya, kitswázó adrìlé ìndi kitswázó Giká ni ni dhi bvò. Giká 'o tá akódhi nda ngá títi dhi ki bha gò, akódhi ni 'òzo kpà mónnyá títi dhi ki amú tódhyá i be dhi kòdhya. Krìsto nda ngá títi dhi i drìle, ìndi Ekèlézyà drìle (1:15-23). Di ngóro mà dré akódhi ni ka'ìle adrélé àma ki Mírì ro dre dhi tíni dhi, lè mà kàdré atsilé akódhi léna, adrélé tròle akódhi rú, adrézó àma ki timbà akódhi léna, mà kàtsáro rìnyi ró àma ki tà ka'ìka'ì na (2:6-7).

Kùdù ro dhi, Pólò adrè mónnyá ka'ìbhá i kàdré atsilé ngíni ya dhi ni tà tadhá. Adrè tà tadhá àgo ki tà àyi ki tòkò ìbe dhi dri, ànzimvǎ ki tà àyi ki tibhá ìbe dhi dri, ìndi màràbà ki tà àyi ki mírì ìbe dhi dri.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma, ìndi tà dré zìle Giká tí Kòlòsáyìbhá i dré dhi (1:1-14)
- 2) Krìsto ngá títi i drìle, ìndi Ekèlézyà drìle (1:15-2:5)
- 3) Àma ki lídrì Krìsto na dhi (2:6-4:6)
- 4) Mòdo kùdù (4:7-18)

Pólò ni mòdo fema

¹ Ma, Pólò, bhàle adrélé Yésu Krìsto ni àpòstolò ro ngóro Giká dré lèle dhi tíni dhi, túmǎni àma ki adrúpi Tímòtéyò be dhi, mà adrè wárágà kònìdhi ni tisi,

² àmi, àma ki adrúpi lólo adrèbhá Yésu Krìsto ni ka'ì tà títi i sè Kòlòsáyì na dhi i dré. Giká àma ki Atá kòbhà àyi togó tani àmi rú, ìndi kòfè tà kàdrìkàdrì àmi dré!

Rúbí Tani tsa Kòlòsáyìbhá i véna

³ Mà adrè ngbú adrélé àwoyá fe Giká, àma ki Mírì Yésu Krìsto ni Atá dré àmi ki tà sè, adrézó kpà tà zi akódhi tí àmi dré.

⁴ Tàko ko, mà yi tàle dhi, mà adrè Yésu Krìsto ni ka'ì, adrézó mónnyá lólo Giká àdhya ki le ngíni ya dhi 'i.

⁵ Angyá ko, mà yi tá tà bàti Rúbí Tani àdhya tsàlepi àmi véna dhi gò, mà dré adrézó mǐ bha tà Giká dré zùle àmi dré bhù na dhi ni tà sè.

⁶ Rúbí Tani nda adré ayílè lò'wa dóro 'abe bvò wáyi 'àsè, adrézó lìlè drìdrì. Adré kókpa 'òá kònìni àmi kòfalé, kidhólé kítú mì dré tá Rúbí nda nì yìzo gò, Gìká nì togó tani nì tà nìzo bàti dhi sè, atsálé àndrò kònìdhi.

⁷ Mì yi tá Rúbí nda àma ki àziàmu, Èpáfùrà mà dré lèlè tò dhi tí. Akódhi nda Krísto nì àzi 'òlèpi àmi ki tà sè, kitswálé ka'ìlè togó wáyi sè dhi 'i.

⁸ Dì akódhi tà àma dré àmi ki lèlè angálèpi Tírí Lólo vélésè dhi nì tà nì.

Pòlò zi tà Gìká tí Kòlòsáyìbhá i dré

⁹ Tà nda sè dhi, kidhólé kítú mà dré àmi ki tà yìzo dhi sè dhi, mà adré tà zi Gìká tí àmi dré landè àko ró. Mà adré akódhi nì ti lizi, kò'oró àmi gàlè tògyà wáyi ìndì tà nìni Tírí Lólo dré adrélé fèlè dhi i sè bí, mì kòkitswáro tà Gìká dré adrélé lèlè mì kò'o dhi ki nì dóro lavúlè be dhi bvò.

¹⁰ Mà adré zìá kònìni, mì kàdréroò atsilé ngóro dré kitswálé Mírì m̀lèsè dhi tìni, adrélé tà akódhi nì togó dré adrézó kinílè ásà dhi ki 'o kòdhya. Mì kàdré 'òá kònìni dhi, mì nì adré lò'wa dóro 'a bí, adrézó kpà Gìká nì nì dóro adrézó lìlè ába drìdrì.

¹¹ Mà adré kpà tà zi akódhi tí, kàdréroò àmi ki tìmbà áyi r̀nyí kàdrì m̀lanzilanzì ro dhi sè, mì kàdréroò togó tsi tà títì i sè, adrézó kpà tà letè togó vwàvwa sè.

¹² Mì kàdré kpà àwoyà fe Gìká Atá dré kólénzè sè be. Angyá ko, akódhi 'o àmi kitswálé títì, mì kòkisúroò tà dré lazílè áyi m̀ondyá lólo i dré tàylèlè ro dhi áyi Opì ngádra àdhya na be dhi bvò.

¹³ Tàko ko, akódhi apá àma òpi t̀nimvá àdhya lésè gò, àma ki 'òzo afilé Opì áyi Mvá í dré lèlè tò dhi àdhya lé.

¹⁴ Akódhi nì Mvá nda sè dhi, trì àma ki tàkonzì, àma ki apázò tàkonzì nì r̀nyí lésè.

Krístò dhya adrélépi ngá títì i dr̀lè dhi 'i, ìndì Ekelézyà nì dr̀i 'i

¹⁵ Krístò nda, Gìká kitswálé nòlè mì sè bwà ko dhi nì l̀ndrì 'i. Akódhi Gìká nì Mváagó kàyo adrélépi ngá títì bhàlè dhi i dr̀lè dhi 'i.

¹⁶ Tàko ko, Gìká 'o tá akódhi ngá títì dhi ki bha dhi kòdhya, gba kàdré ngá bhù na dhi 'i yà, ngá bvò dri dhi 'i yà, ngá kitswálè nòlè mì sè dhi 'i yà, ngá kitswálè nòlè mì sè ko dhi 'i yà, òpi 'i yà, r̀nyí 'i yà, ópí kàdrì 'i yà, kó ngalè r̀nyí adrézó òpi nya dhi 'i yà dhi. Bàti, Gìká bhà tà ngá títì nda i akódhi sè, ìndì akódhi dré.

¹⁷ Akódhi tá kìnó ngá títì dhi i kandrà. Adré kpà ngá títì dhi ki 'o adrélé ru totò áyi ki àrà i 'àsè dhi nì.

¹⁸ Akódhi r̀ubhá nì dr̀i 'i, kòdhi adré tàà dhi, Ekelézyà nì dr̀i 'i. Akódhi ngá títì dhi ki kidhoma 'i, ìndì Mvá kàyo ngàlèpi dr̀drì dràdrà 'àsè dhi 'i, kàdréroò ngá títì dhi i dr̀lè be dhi bvò.

¹⁹ Tàko ko, Gìká nò tá dóro nì, í dré áyi tàndì nì l̀drì 'òlè gàlè áyi Mvá nda lèna bí gò,

²⁰ akódhi nì 'òzo ngá títì dhi ki amú tódhyá í be dhi, gba kàdré ngá bvò dri dhi 'i yà, kó ngalè ngá bhù na dhi 'i yà dhi. Dì Gìká bhà tà kàdrìkàdrì áyi kòfalé ngá títì nda íbe, áyi Mvá nda nì kàrì kutúlèpi fa kípákìpa dri dhi sè.

²¹ Àmi ró dhi, àmi tá wáláká dhi vwàvwa ro Gìká r̀usè, adrélé akódhi nì kàribhá i ró, tà kònzi títì mì dré tá adrélé kisùlè adrézó kpà 'òá dhi ki tà sè.

²² Di, nyànomvá dhi, Giká amú àmi tódhyá í be Krísto ni rúbhá fèle dràle àmi kí tà sè dhi sè dre, í kò'oró àmi apfòle í kandrà móndí lólo í ró, tà kònzì àko ìndì tà àko àmi rú.

²³ Di, adrè léá dhi, mì kàdrè tròle àmi kí tà ka'íka'í rú, adrézó àmi kí totó tātá Rúbí Tani mì dré ka'íle gò adrézó mì bha àsà dhi dri. Rúbí Tani nda, Rúbí adrélé longólé móndyá títi bvò dri dhi í dré dhi 'i. Giká bhà ma, Póló, adrélé Rúbí nda ni àzì 'òlepi ró.

Azì Giká dré bhàle Póló drígá Ekèlézyà ni tà sè dhi

²⁴ Nyànomvá dhi, má adrè lenzélé kizà má dré adrélé nyàle àmi kí tà sè dhi í sè. Tàko ko, áma rúbhá na dhi, má adrè kizà Krísto dré kidhólé nyàle dhi kí ka'í nyàle kitswálé títi akódhi ni rúbhá ni tà sè, kòdhi adrè taa dhi, Ekèlézyà ni tà sè.

²⁵ Má atsa Ekèlézyà nda ni àzì 'òlepi ró, ngóro Giká dré àzì nda ni bhàle má drígá dhi tìni, má kòlongoró àmi dré Giká ni kúlí kitswálé títi be dhi bvò.

²⁶ Giká zù tá tà lùzu ró nda zùzù kìnó lésè móndyá lókyá títi í sè dhi í dré. Di, nyànomvá dhi, tadhá tà lùzu ró nda áyi móndyá lólo í dré dre.

²⁷ Tàko ko, Giká nò dóro ni, í dré tà kàdrì lùzu ró ìndì mìlanzilanzì ro í dré lèle 'òle móndyá sùrú twá ro dhi í kòfalé nda ni 'òle àyi dré nìle dhi. Tà kàdrì nda, Krísto adrélépi àmi léna, mì dré adrézó mì bha vélana kitswázó mìlanzilanzì kisú dhi 'i.

²⁸ Di má adrè Krísto nda ni tà longó móndyá títi í dré. Mà adrè àyi kí kodzó adrézó àyi kí tadhá tògyá wáyi sè, mà kòkitswáro àyi àlo àlo títi dhi kí 'o apfòle Giká kandrà, móndí lí'wábhá Krísto na kitswálé títi dhi í ró.

²⁹ Tà nda sè dhi, má adrè àzì 'o, adrézó kpà àdzú bhu akódhi ni rìnyì kàdrì adrélépi tà 'o má léna dhi sè.

2

¹ Má adrè léá mì kòni ngalè má adrè àdzú bhu àmi kí tà sè, móndyá ka'íbhá Làwòdikíyà na dhi kí tà sè, ìndì móndyá àruka títi áma nobhá rè ko dhi kí tà sè ngìni ya dhi.

² Má adrè 'òá kòni kitswázó àyi kí togó timbà, ì kàmúró ru atsálé ngá àlo ró lèle na be dhi bvò. Má adrè kpà léá dhi, ì kòkisú tògyá gale àyi léna bí, ì kòkitswáro Giká ni tà lùzu ró dhi ni mì dóro lavulé, adrézó tà nda ni ka'í kitswálé títi. Tà lùzu ró nda, Krísto ni tàndì 'i.

³ Dhya àngùdhi ru amúlépi akódhi nda be dhi adrè tògyá làgì kyàkyà zùle akódhi léna dhi ni kisú, tà nìni be.

⁴ Má adrè tà kòdhi ni ta àmi dré, dhya àlo kòkitswáro àmi kí lití kúlí kàni í sè ko.

⁵ Gba má dré adrézó àmi kòfalé yó dhi, áma togó ìna ngbú àmi véna. Má adrè lenzélé mì dré adrélé tà títi dhi kí 'o mìbhalé tí dhi sè, ìndì mì dré adrélé àmi kí totó tātá àmi kí tà ka'íka'í Krísto na dhi léna dhi sè.

Ama kí lídrì Krísto na dhi

⁶ Di àsà dhi, ngóro mì dré Yésu Krísto ni ka'íle adrélé àmi kí Mírì ro dre dhi tìni dhi, mì kàdrè atsilé akódhi léna,

⁷ adrélé tròle akódhi rú, adrézó àmi kí timbà akódhi léna, mì kàtsáro rìnyì ró àmi kí tà ka'íka'í na, ngóro tadhálé àmi dré dhi tìni. Mì kàdrè kpà àwoyà fe Giká dré tà títi í sè.

⁸ Mì kònò dóro, dhya àlo kòlitró àmi tògyá tàko adrélépi angálé mómí dī drilésè dhi sè ko. Angyá ko, tògyá nda adrè áyi totó labhì mómí kya i dri, ìndì tà bvò kòndì àdhya i dri. Adrè áyi totó Krísto ni tà dri ko.

⁹ Tàko ko, Krísto nda ni rúbhá na dhi, Gíká 'o tá áyi tàndì ni lídrì gàle gagà.

¹⁰ 'O kpà lídrì nda gàle àmi léna gagà Krísto na. Akódhi tirí títi ópí kàdrì ro ìndì rīnyì ró dhi i drīle.

¹¹ Akódhi léna dhi, Gíká 'o kpà àmi lwàle dre. Di, àmi ki lwàma nda, lwàma 'òle mómí ki drígá sè dhi 'i ko. Be ró dhi, Krísto 'o àmi lwàle, lovó kònzì rúbhá àdhya ni tìngázó dhi nì.

¹² Tàko ko, à sī tá àmi tùmáni akódhi be bàtisimò na gò, àmi ki tìngázó tùmáni akódhi be, mì dré Gíká ni rīnyì akódhi ni tìngázó dràdrà lésè dhi ni ka'ile dhi sè.

¹³ Wáláká dhi, àmi tá mómí dràbhá dre dhi 'i àmi ki tàkònzì ki tà sè. A lwà tá kpà àmi, lovó kònzì rúbhá àdhya ni tìngázó dhi ko. Di, nyànomvá dhi, Gíká 'o àmi adrélé tùmáni Krísto be dre. Tàko ko, trī àma ki tàkònzì i títi gò,

¹⁴ tà tisìle tatrítrí kúlì na adrèbhá tá tà bha àma dri dhi ki pfùzo. Bàti, tìngá tà nda i àma rúsè, tidílè fa kípakipa dri.

¹⁵ Lavú kpà tirí kònzì ópí kàdrì ro ìndì rīnyì ró dhi i, àyi ki rīnyì tìngázó àyi drígásè, àyi ki tà yàyà tadházó mómíyá títi dhi i dré nòle.

¹⁶ Di àsà dhi, mì kòtayí àmi dhya àlo dré tàbvò tàle, ngá mì dré adrélé nyàle dhi ki tà sè yà, kó ngalè ngá mì dré adrélé mvùle dhi ki tà sè yà dhi ko. Mì kòtayí kpà àmi tàbvò tàle gwányá adrézó Gíká ni lindrì bha dhi ni tà sè yà, gwányá mbá sí àdhya ni tà sè yà, kó ngalè kítú sàbátù àdhya ni tà sè yà dhi ko.

¹⁷ Tà nda kòdhi i ngbà 'i tà adrèbhá alìle dhi ki líndrì 'i. Di, tà tàndì ína Krísto 'i.

¹⁸ Mì kòtayí kpà mómíyá adrèbhá àyi ki tà bha kīni mi túrúpí sè ìndì adrèbhá ángéló ki lindrì bha dhi i adrélé tà bha àmi dri ko. Mómíyá lāsú be kònnì nda i adrè ngá i dré nòle toróbí tīni dhi ki tà títi, adrézó àyi ki afà àyi ki tà kisùle àngyá dhi i sè.

¹⁹ Di, i lánzi ru Krísto, adrélépi rúbhá ni drī 'i dhi be dre. Tàkò akódhi nda adrè rúbhá ni kīgá títi dhi ki 'o ru amú kídri títi ìndì bā títi adrèbhá àyi ki tí'ì dhi i sè gò, rúbhá nda dré adrézó mbàle ngóro Gíká dré adrélé lèle dhi tīni.

²⁰ Mì drà kó tùmáni Krísto be tà bvò kòndì àdhya i lésè dre dhi, mì adrè di àmikya tà 'o ngóro mómíyá bvò kòndì àdhya kya tīni àdho tà sè? Angyá ko, mì adrè tòlí lāsú be kònnì dhi ki lebè kòdhyà:

²¹ «Mí kòdo ngá kòndì mí drígá ko! Mí kòtabhì ngá kòndì ni tàdzí ko! Mí kòtabè ngá kòndì ko!»

²² Ngá títi adrézó tà 'o àsà nda kòdhi i adrè ñwàle ñwanwà. Kòdhi íbe dhi, tòlí nda i tà tadhálé nda íbe dhi i adrè ngbà 'i angálé mómíyá bvò kòndì àdhya i drilésè.

²³ Tà bàti ró dhi, tòlí lāsú be kònnì nda i sù ngóro tòlí tògya ró dhi i tīni. Tàko ko, à adrè táá dhi, lè à kàdré tròle Gíká ni tà rú, à kàdré dhyá ki tà bha kīni mi, ìndì à kàdré dhyá ki rúbhá 'o adrélé kizà nya. Di, tòlí nda i

kitswá àyikya àma ki ledé lovó kònzì àma ki rúbhá kya ki ató àma pálé dhi bwà ko.

3

¹ Dì ásà dhi, Giká dré àmi ki tingálé dràdrà lésè tùmání Krísto be dhi sè dhi, mì kàdré àmi ki togó bha tà kurú na bhù na dhi i dri. Kònàle dhi, Krísto adré lirílé Giká nì dríágo lésè.

² Mì kàdré tà bvò kòndi àdhya ki kisù kòdhya ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikyà tà kurú na bhù na dhi ki kisù kòdhya.

³ Tàko ko, mì drà dre, ìndì Giká zù àmi ki lídrì tídhí ro dhi Krísto be í léna dre.

⁴ Bàti, àmi ki lídrì nda Krísto 'i. Dì lókyá akódhi nda dré dra apfòzo dhi tú dhi, mì nì kókpà apfò tùmání akódhi be akódhi nì mīlanzilanzì na.

Lídrì àku, ìndì lídrì tídhí

⁵ Dì ásà dhi, lè mì kò'o àmi ki lídrì àku bvò kòndi àdhya nì tà i todràle. Tà nda i tà kòni 'i: ndòtò tà, tà ndí ró dhi, rúbhá lovó bhàma, lovó kònzì ki bhàma, ìndì ngá lovó bhàma. Tàko ko, ngá lovó bhàma, giká tàko ki lindrì bhàma 'i.

⁶ Tà nda kòdhi i sè dhi, Giká nì kombà adré alìle mónnyá adrébhá ligilé akódhi rú dhi i dri.

⁷ Wáláká dhi, mì fè tá àmi adrélé tatsilé tà nda ki 'obe.

⁸ Dì, nyànómvá dhi, lè mì kòtingá àmi rúsè tà làsù be kònini dhi i títi: togóaswa, kombà, tà kònzì, móndí ki rú tàma kònzì dhi, ìndì kúlí swá adrébhá apfòle àmi sílèsè dhi i.

⁹ Mì kòtà kpà kinzò àmi kòfalèsè ko. Tàko ko, mì tingá àmi rúsè àmi ki lídrì àku tùmání tà kònzì títi mì dré tá adrélé 'òle dhi íbe dre gò,

¹⁰ mì dré lídrì tídhí ro dhi nì asózó àmi rú. Giká àmi ki bhàlepi dhi adré àmi ki lídrì nda nì ladzá atsálé tídhí ro làsù be ína tíni, mì kòkìswaró akódhi nì nì doro lavulé be dhi bvò.

¹¹ Dì ásà dhi, móndí i vélé twátwa ko, gba ì kàdré Yúdà ànzì 'i yà, kó ngalè móndí Yúdà ànzì ró ko dhi 'i yà, móndí lwàle dhi 'i yà, kó ngalè móndí lwàle ko dhi 'i yà, móndí sùrú twá ro dhi 'i yà, móndí tà nibhá ko dhi 'i yà, māràbà 'i yà, kó ngalè móndí māràbà ro ko dhi 'i yà dhi. Tà kàdrì lavulé dhi ngbà 'i Krísto adrélépi àyi títi nda i léna, ìndì adrélépi tà títi dhi 'i dhi 'i.

¹² Dì àmi Giká dré lèle tò ìndì dré zìle adrélé mónnyá lólo ína i ró ni i, mì kòtosó àmi tà doro mì dré adrélé 'òle àmi ki togó doro sè dhi i sè, àmi ki tà mì dré adrélé bhàle kìnì mi dhi sè, àmi kì togó yàyà sè, ìndì àmi ki togó vwàvwa sè.

¹³ Mì kàdré àmi ki adrúpi ki tà yàyà mvo, adrézó àmi ki tàkònzì tri àmi kòfalèsè, gba tàkònzì 'òle àmi rú nda kàdré àdho tà 'i ya dhi. Mì kàdré àmi ki adrúpi kì tàkònzì tri, ngóro Mírì dré àmi kì tàkònzì trìle dhi tíni.

¹⁴ Tà kàdrì tà títi nda ki lavulépi dhi, tà kòndhi 'i: Mì kòtosó àmi lèle sè. Tàko ko, lèle nda adré àmi ki amú adrélé ngá àlo ró kitswálé títi dhi nì.

¹⁵ Mì kàdré Krísto nì tà kàdrìkàdrì tayí adrélé òpì nya àmi ki togó na. Angyá ko, Giká azí àmi adrélé rúbhá àlo ró tà kàdrìkàdrì na. Mì kàdré kpà àwòyà fe Giká dré.

¹⁶ Mì kàdré Krísto ni kúlí tayí adrélé gàlè àmi léna bǐ, mì kàdréro tà tadhá ìndì ru kodzó àmi kòfalèsè tògyá wǎyi sè. Mì kàdré longó Giká ni Kúlí na dhi kì ngo, túmání longó adrézó Giká ni rú bha kùlè dhi ìbe, ìndì longó adrèbhá angálé Tírí Lólo vélèsè dhi ìbe, adrézó àwoyà ta Giká dré.

¹⁷ Kúlí títi mì dré adrélé tàlè ìndì tà títi mì dré adrélé 'òlè dhi i, mì kàdré 'òá Mírì Yésu ni rú sè, adrézó àwoyà fe Giká Atá dré akódhi sè.

Àgo kì tà àyi kì tòkò ìbe dhi, ìndì ànzimvá kì tà àyi kì tibhá ìbe dhi

¹⁸ Àmi tòkò i, mì kàdré àmi kì drǐ asó àmi kì àgo i kandrá, ngóro dré kitswálé mónnyá adrèbhá Mírì na dhi i sè dhi tǐni.

¹⁹ Àmi àgo i, mì kàdré àmi kì tòkò kì le. Mì kòbhà kpà togó kùdzí àyi rú ko.

²⁰ Àmi ànzimvá i, mì kàdré àmi kì tibhá kì kúlí ka'í 'òlè tà títi i sè. Tàko ko, Mírì ni togó adré kinilé tà nda sè.

²¹ Àmi, ànzi kì atá i, mì kàdré àmi kì ànzimvá kì togó 'o aswálé àngyá ko, àyi kì togó kòlanzìro ko.

Màràbà kì tà àyi kì mǐrǐ ìbe dhi

²² Àmi màràbà ro ni i, mì kàdré àmi kì mǐrǐ bvò kòndi àdhyà kì kúlí ka'í 'òlè tà títi i sè. Dì, mì kàdré ngbà 'í 'òá kònnìni àyi nda i mi, àmi kì tà kàdréro dóro àyi mìlèsè dhi bvò ko. Be ró dhi, mì kàdré 'òá kònnìni àmi kì togó wǎyi sè, ìndì mì dré adrélé Mírì ni ro dhi sè.

²³ Tà títi àngùdhi mì dré adrélé 'òlè dhi i, mì kàdré 'òá àmi kì togó wǎyi sè, ngóro mì dré adrélé 'òá Mírì dré dhi tǐni, móndí i dré dhi tǐni ko.

²⁴ Tàko ko, mì nǐ tàlè dhi, mì ni làgí múrúngú Mírì dré lazilé áyi ànzi i dré tàyílè ro dhi ni kisú dhi be. Mírì mì dré adrézó tà ni ni 'o màràbà ni tǐni dhi, Mírì Yésu Krísto 'i.

²⁵ Dì, dhya adrélépi tà kònzì 'o dhi ni tà kònzì kisú tà kònzì i dré 'òlè dhi i tí. Tàko ko, Giká adré móndí kì no twátwa ko.

4

¹ Àmi mǐrǐ ro ni i, mì kàdré àmi kì màràbà kì 'o dóro ìndì gyǎgya. Mì kòtivì ko tàlè dhi, àmi kókpa Mírì ìbe bhù na dhi.

Tà àruka tàlè Kòlòsáyìbhá kì kodzózó dhi i

² Mì kàdré àmi kì fe adrélé tà zi Giká tí landè àko ró, adrézó tàmgà dri, adrélé kpà àwoyà fe akódhi dré.

³ Mì kàdré kpà tà zi Giká tí àma dré, kònzìro látì àma dré kitswázó Krísto ni tà lùzu ró dhi ni longó be dhi bvò. Tàko ko, tà nda tà má dré adrézó bǎ nya àsà dhi 'i.

⁴ Dì mì kàdré tà zi akódhi tí, má kòkìswáro tà nda ni longó ngádra 'á, ngóro dré kitswálé má dré 'òlè dhi tǐni.

⁵ Mì kàdré tà 'o tògyá sè mónnyá Yésu ni ka'ìbhá ko dhi i kòfalé. Mì kàdré lókyá wǎyi mì dré adrézó ába dhi kì likí, adrézó tà dóro 'o àsà.

⁶ Mì kàdré ngbú kúlí ta àmi kì togó dóro sè, kúlí nda i kàdréro kìnìkìni ngóro tà'í dàlè mányàngá na dhi tǐni, mì kònnìro kpà adrélé tà logó móndí àlò àlò títi adrèbhá tà lizí àmi tí dhi i dré dhi be.

Mòdo kùdù

⁷ Ama ki adrúpi Tíkíkò mà dré lèlè tò dhi ni áma rúbí títí dhi ki longó àmi dré. Akódhi nda àma ki àziàmu 'i, ìndì Mírì ni àzi 'òlepi, kitswálé ka'ìle togó wáyi sè dhi 'i.

⁸ Dì má adré akódhi ni dzo àmi véna, mì kònìró àma ki tà títí dhi i, ìndì kòtimbàró àmi àmi ki tà ka'ìka'í na.

⁹ Ì adré lile àmi véna, tímáni àma ki adrúpi Onèsímò mà dré lèlè tò dhi be. Akódhi nda angá àmi ki tàndi i kòfalésè, ìndì kitswá adréle ka'ìle togó wáyi sè. Ayi nda ì kòni dra tsa dhi, ì ni tà títí adrébhá lavúlé kònwa dhi ki títí àmi dré.

¹⁰ Arìstàrúkò mà dré adrézó bãdzó 'á akódhi be dhi, fè mòdo àmi dré. Márokò, Bàrànába ni kòdromvá fè kpà mòdo àmi dré. Mì yi tá akódhi nda ni tà drìdrì dre. Kòtsa àmi véna dhi, mì kòka'í akódhi dòle àmi véna togó dóro sè.

¹¹ Yésu, adréle kpà rú zìle Yúsitò dhi, fè kpà mòdo àmi dré. Ayi nda kòdhi i Yúdà ànzi adrébhá àma ki àziàmu Gíká ni Opì ni tà sè dhi i kòfalé dhi 'i àyi pátí. Ì adré kpà àma togó tìndrì tò.

¹² Epàfúrà angálépi àmi kòfalésè, adrélépi kpà Yésu Krìsto ni màrába ro dhi, fè mòdo àmi dré. Akódhi nda adré ngbú tà zi Gíká tí àmi dré togó be àtsi ró, mì kàdréro àmi ki totó tātā, adréle li'wálé àmi ki tà ka'ìka'í na, adréle tà Gíká dré adréle lèlè mì kò'o dhi ki ka'í 'òle títí.

¹³ Má ni kitswá tàà akódhi nda ni tà sè dhi, adré áyi fe adréle àzi 'o àmi ki tà sè, ìndì mónyá ka'ìbhá Làwòdikiyà na ìndì Yèràpòli na dhi ki tà sè.

¹⁴ Ama ki adrúpi Lúkà mà dré lèlè tò, adrélépi kòdzó ro dhi, ì fè mòdo àmi dré tímáni Démà be.

¹⁵ Mì kòfè mòdo àma ki adrúpi adrébhá Làwòdikiyà na dhi i dré, Nifà dré, ìndì mónyá Ekèlézyà àdhya adrébhá ru kimó akódhi ni dzó na dhi i dré.

¹⁶ A kònà wárágà kònidhi àmi kòfalé dre dhi, mì kòmù wárágà nda Ekèlézyà Làwòdikiyà na dhi dré kpà nàle be. Má adré kpà leá dhi, mì kòdo wárágà má dré tá mùle àyi nda i dré dhi nàle àmi kòfalé be.

¹⁷ Mì kòtà Arùkípò dré dhi: «Mí kònò dóro, mí kò'oró àzi Mírì dré bhàle mí drígá dhi akilé títí.»

¹⁸ Ma, Pólò, má adré kúlí kòni ki tisi àma tàndi ni drígá sè, mòdo fèzo àmi dré. Mì kòtivì àma nyìrì ki tà ko. Gíká ni togó tani kàdré àmi íbe!

Wárágà Pólò dré tisile Tèsàlòníkèbhá i dré dhi ni àlo

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisile móndyá ka'ìbhá Tèsàlòníkè na dhi i dré dhi ni àlo 'i. Tèsàlòníkè nda tá bhàandre kàdrì Rómà ki òpì ni bvò Màkèdòníyà àdhya drìle dhi 'i. Pólò tsa tá Rúbí Tani longó gò Ekèlézyà bhàzo kònàle, dré tá adrérà'a áyi atsi andre ni rì to dhi 'á, akódhi ni p̄foma Filípóyí lèsè dhi àmvolésè. Di, gí tá rè ko, Yúdà ànzi ì dré togó kónzi bhàzo Pólò rú, adrézó liglìlé ába. Di adré tá leá dhi, Pólò kòpfó Tèsàlòníkè lèsè lile Bèròyà na (Tà 'òle dhi i 17:1-10). Amvolásà, akódhi kòtsa Kòrìtò na dre dhi, dré móndyá ka'ìbhá Tèsàlòníkè na dhi ki rúbí yìzo áyi àziàmú Tímòtèyò tí gò, dré wárágà kònìdhi ni tisizo áyi dré.

Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisì kitswázó móndyá nda ki timbà àyi ki tà ka'ìka'ì na dhi bvò. Adré àwoyà ta Giká dré àyi ki tà ka'ìka'ì ni tà sè, ìndì àyi ki lèle sè. Adré í 'o tá tà àyi kòfalé ngíni ya dhi ni tà 'o agalé àyi léna, adrézó àyi ki kodzó, ì kàdréró atsilé ngoró dré kitswálé Giká mìlèsè dhi tìni. Adré kpà kúlí logó tà Tèsàlòníkèbhá ì dré tá lizilé Mírì Yésu ni agòma ni tà dri, ìndì móndyá ka'ìbhá dhi ki ngàma dràdrà 'àsè dhi ni tà dri dhi i sè. Kùdù ro dhi, adré Ekèlézyà ni drì ta, adrézó tà kitswábhá ì kàdré 'òá àyi kòfalésè dhi ki tadhá àyi dré.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Mòdo fèma (1:1)
- 2) Tèsàlòníkèbhá ki tà ka'ìka'ì (1:2-3:13)
- 3) Atsima ngoró dré kitswálé Giká mìlèsè dhi tìni dhi (4:1-12)
- 4) Yésu ni agòma, ìndì móndyá ka'ìbhá dhi ki ngàma dràdrà 'àsè dhi (4:13-5:11)
- 5) Móndyá ka'ìbhá dhi ki drì tàma (5:12-28)

Mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, tùmání Silà ìbe ìndì Tímòtèyò be dhi i, mà adré wárágà kònìdhi ni tisile Ekèlézyà Tèsàlòníkè na dhi dré, àmì adrèbhá Giká Atá àdhya ró ìndì Mírì Yésu Kristo àdhya ró dhi i dré.* Giká kòbhà áyi togó tani àmì rú, ìndì kòfè tà kìdrìkìdrì àmì dré!

Pólò fè àwoyà Tèsàlòníkèbhá ki tà ka'ìka'ì ni tà sè

² Lókyá mà dré adrérà'a tà zi Giká tí dhi 'á dhi, mà adré ngbú adrélé àwoyà tà akódhi dré àmì títí dhi ki tà sè, adrézó tà zi akódhi tí àmì dré.

³ Vèsè wáyi, mà adré àmì ki tà kòni ki kisù Giká àma ki Atá kandrà kòdhya: Mì adré àzi 'o àmì ki tà ka'ìka'ì sè, adrézó tà 'o àmì ki lèle sè, adrézó m̄ bha àma ki Mírì Yésu Kristo véna landè àko ró.

⁴ Ama ki adrúpi Giká dré lèle tò ni i, mà n̄ tàle dhi, akódhi zì àmì adrélé móndyá ìna i ró dhi be.

* **1:1 1:1** Giká ni Kúlí tisile Gírìkì ti sè dhi léna dhi, à adré rú «Silùwánò» kisú kònwa. Rú nda tá rú àzya Silà dré dhi 'i.

⁵ Tàko ko, lókyá mà dré Rúbí Tani longózo àmi dré dhi sè dhi, mà longó tá Rúbí Tani nda ngbà 'í kúlí sè ko. Be ró dhi, mà longó àmakya Rúbí nda rìnyí sè, Tirí Lólo sè, ìndì mà dré tá nìle, tà mà dré tá adrélé longólé nda ì tà bàti 'i dhi be dhi sè. Mà dré tá adrérà'a àmi kòfalé dhi 'á dhi, m̀ nì mà 'o tá tà àmi ki tà sè ngíni ya dhi be.

⁶ Àmi ró dhi, m̀ lebè tá àma, adrézó tà 'o àmakya t́ni ìndì Mírì Yésu àdhya t́ni. Tágba m̀ dré tá adrézó kizà nya lavulé dhi, m̀ ka'í tá kúlí mà dré longólé nda arí Tirí Lólo dré fèle gále àmi léna dhi sè.

⁷ Asà dhi, mónyá ka'ìbhá títí bvò Màkèdóniyà àdhya na ìndì Akáyá àdhya na dhi ì nò Mírì ni tà àmi rú gò, ì dré kpà adrézó tà 'o àmikya t́ni.

⁸ Tàko ko, àmi ki tà sè dhi, Mírì 'o àyi kúlí la'úlé ngbà 'í Màkèdóniyà 'àsè, ìndì Akáyá 'àsè ko. Mónyá àrà títí ì 'àsè dhi ì yi tàle dhi, m̀ ka'í Giká ngíni ya dhi 'í. Asà dhi, lè mà kògò adrélé àmi ki tà títí àyi dré ko.

⁹ Angyá ko, àyi ki tàndi ì adrè m̀ ka'í tá àma dòle àmi véna togó dóro sè ngíni ya dhi ni tà títí àyi. I adrè kpà m̀ tayí giká tàko ì, àmi ki togó adzázó Giká bàti lídrì ro dhi véle, adrézó akódhi ni tà 'o màràbà ni ì t́ni ngíni ya dhi ni tà títí.

¹⁰ Nyànomvá dhi, m̀ adrè akódhi ni Mvágó Yésu, dré tingalé dràdrà lésè dhi ni agòma bhù lésè dhi ni letè. Yésu nda apá àma Giká ni kombà adrélépi alìle dhi lésè nì.

2

Azì Pòlò dré 'òle Tèsàlònìkèbhá i kòfalé dhi

¹ Ama ki adrúpi ì, àmi ki tàndi m̀ nì tàle dhi, àma ki tsàma àmi véna dhi tá tà tàko 'i ko dhi be.

² Ngóro m̀ dré nìle be dhi t́ni dhi, drìdrì mà dré tsàzo àmi véna dhi kandrá dhi, à pfo tá àma ki m̀, àma ki 'òzo kónzi lavulé Filipóyì na. Di, Giká dré tawà afèzo àma dré lizo àyi Rúbí Tani longó àmi dré tirì àko, tágba à dré tá adrézó ligilé àma ìbe tà tàndi ró dhi.

³ Tàko ko, mà dré adrérà'a móndí ki kodzó Rúbí Tani nda ni ka'í dhi 'á dhi, mà adrè àyi ki kodzó kinzò sè yà, tà kónzi mà dré lèle 'òle dhi sè yà, kó ngalè túrúpfú sè yà dhi ko.

⁴ Be ró dhi, mà adrè àmakya Rúbí Tani nda ni longó ngóro móndí Giká dré ka'ìle gò, Rúbí nda ni bhàzo àyi drígá dhi ì ró. Di mà adrè longóá kitswázó móndí ki togó 'o kinféle dhi bvò ko. Be ró dhi, mà adrè àmakya longóá kitswázó Giká adrélépi àma ki togó tabhì dhi ni togó 'òzo kinféle dhi bvò.

⁵ Lókyá mà dré tá adrérà'a àmi kòfalé dhi 'á dhi, mà tà tá tà àlo kúlí k̀nì ì sè kitswázó àmi ki tà bha kuru àngyá dhi ko. Mà 'o tá kpà tà àlo àmi ki ngá kisúzó túrúpfú sè dhi ko, ngóro Giká ni tàndi dré nìle be dhi t́ni.

⁶ Mà ndà tá kpà rúku kisulé móndí ì m̀lèsè ko, kàdré tá àmi m̀lèsè yà, kó ngalè móndí aruka ì m̀lèsè yà dhi.

⁷ Ama Yésu Kristo ni àpóstolò ro dhi ì, mà ni tá kitswá àma ki 'o adrélé móndí kàdrì ro àmi drìle dhi bwà. Di, àma tá àmakya àmi kòfalé dhi togó ìbe ànzimv́a kya t́ni, ngóro ànzi ki andre dré adrélé àyi tàndi ni ànzimv́a ki líkí dhi t́ni.

⁸ Mà dré àmi ki lèlè tò dhi sè dhi, àma ki lovó tá ngbà 'í Gíká ni Rúbí Tani longózo àmi dré dhi kòdhya ko. Ama ki lovó tá kpà àma ki tàndi ki lèlè fèzo àmi dré, àma ki lèlè àmi véna nda sè.

⁹ Ama ki adrúpi i, m̀i kisù rè ngalè mà 'o tá àzì kòkòròko landèzo àmi kòfalé ngíni ya dhi ká. Mà dré tá adrèrà'a Gíká ni Rúbí Tani longó àmi dré dhi 'á dhi, mà 'o tá àzì kítú be ìndì ngátsi be, àma ki tà kòlanzìró àmi ki àlo dri ko.

¹⁰ Àmi tà nda ki nobhá m̀i sè túmání Gíká be dhi i, m̀i ni kitswá tàá àma ki tà sè, ngalè mà 'o tá tà àmi Yésu ni ka'ìbhá i kòfalé gyàgya, togó lólo se, ìndì tà àko àma rú ngíni ya dhi.

¹¹ M̀i nì kpà tàlè dhi, mà 'o tá tà àmi àlo àlo títi dhi i véna dóro, ngóro ànzi ki atá dré adrélé 'òlè áyi ànzi i dré dhi tíni dhi be.

¹² Mà tím̀bà tá àmi àmi ki tà ka'ìka'ì na, àmi ki togó tindrìzo, àmi ki kodzózó, m̀i kàdréró atsilé ngóro dré kitswálé Gíká m̀ilèsè dhi tíni. Tàko ko, akódhi nda adré àmi ki zi file áyi Opì na, ìndì áyi m̀ilanzìlanzi na dhi nì.

¹³ Àsà dhi, mà adrè kpà àwoyà ta Gíká dré tà kònidhi sè: Lókyá m̀i dré Gíká ni kúlí yìzo àma tí dhi sè dhi, m̀i ka'ì tá kúlí nda ngóro kúlí m̀ondí kya ró ko. Be ró dhì, m̀i ka'ì àmìkya kúlí nda ngóro kúlí Gíká àdhya ró, ngóro dré adrélé bàti dhi tíni. Di nyànomvá dhi, kúlí nda adrè tà 'o àmi adrèbhá ka'ìá dhi i léna dhi nì.

¹⁴ Ama ki adrúpi i, àmi ki tà atsa ngóro Gíká ni Ekèlézyà Yúdáyà na adrèbhá Yésu Krísto na dhi kya tíni. Tàko ko, m̀i nya kizà àmi ki tàndi ki m̀ondí i drígá, ngóro ì dré kizà nyàlè Yúdà ànzi i drígá dhi tíni.

¹⁵ Yúdà ànzi nda ì pfu tá Mírì Yésu dràlè ngóro ì dré tá pròfétà ki tupfulé todràlè dhi tíni gò, ì dré àma ki m̀i pfòzo tà tàndi ró dhi àyi. Ayi ki tà kitswá Gíká m̀ilèsè àlomvá ko. Ì adrè ru pfu m̀ondyá títi dhi ìbe.

¹⁶ Ì adrè kpà àma ki le kikálé, mà kòlongóro Gíká ni kúlí m̀ondyá sùrú twá ro dhi i dré ko, ì kàdríró ko dhi bvó. Àsà dhi, ì adrè áyi ki tàkònzì ki 'o gálè áyi léna gagá. Di, kùdù ro dhi, Gíká tadhá áyi kombà àyi dré dre.

Pólò lè gòlè Tèsalònìkèbhá ki no

¹⁷ Ama ki adrúpi i, lókyá mà dré ru lanzízo àmi ìbe lókyá tsà sè dhi sè dhi, àma ki ru lanzima nda tá ngbà 'í rúbhá na, togó na ko. Di àma ki togó tá àtsi ró àmi ki tà sè gò, mà dré láti ndàzo kitswázó gòlè àmi ki no.

¹⁸ Vèsè be bí, mà lè tá gòlè àmi véna. Lavúlé dhi, ma, Pólò, má lè tá tò, di, Sàtánà kíkí tá ìna láti àma dré.

¹⁹ Tàko ko, àmi ki tàndi i tà mà dré adrézó m̀i bha àsà, adrézó kpà lenzélé àsà dhi 'i. Àmi kpà àma ki kúlá mà dré dra àma ki drì bhàzo àsà kuru àma ki Mírì Yésu kandrà, akódhi dré agòrà'a dhi 'i.

²⁰ Ayíya! Àmi m̀ondí mà dré adrézó àma ki drì bha kuru, adrézó kpà lenzélé àyi sè dhi 'i.

3

¹ Di mà dré tá kitswálé gòlè àmi ki nòma ko dhi ni mvo bwà ko dhi sè dhi, mà nò tá dóro ni, mà dré adrélé àma pátì Aténáyì na dhi.

² Di mà dré àma ki adrúpi Tímòtèyò ni mùzo àmi véna kitswálé àmi ki kodzó, ìndì àmi ki timbà àmi ki tà ka'ika'í na. Akódhi nda Giká ni àziàmú mà dré adrézó Krísto ni Rúbí Tani 'o ayílé tùmáni akódhi be dhi 'i.

³ Mà adré leá dhi, dhya àlo àmi kòfalé dhi kòtayí ĩ kizà mà dré adrélé nyàle dhi dré kizilé ko. Àmi ki tàndi mì nì tàle dhi, Giká tayí àma adrélé kizà làsú be kònini dhi ki nya dhi be.

⁴ Tàko ko, mà dré tá adrèrà'a àmi ìbe dhi 'á dhi, mà adré tá ngbú tàà dhi, à adré tá 'òle àma ki mì pfo. Di tà nda atsá kònini bàti, ngóro mì dré nìle be dhi tìni.

⁵ Asà dhi, lókyá má dré kitswázó gòle àmi ki nòma ko dhi ni mvo bwà ko dhi sè dhi, má mù tá Tímòtèyò àmi véna, nìzoá ngalè mì adré tròle àmi ki tà ka'ika'í rú ngíni ya dhi. Má adré tá ngá ro, dhya adrélépi móndí ki tabhì litilé dhi ni dra àmi ki lití gò, àzi mà dré tá 'òle àmi kòfalé dhi dré atsázó tà tàko ró dhi sè.

Rúbí Tímòtèyò dré longólé dhi tindrì Pólò ni togó

⁶ Di, nyànomvá dhi, Tímòtèyò agò àmi vélèsè, àmi ki tà ka'ika'í ni rúbí dóro longó àma dré àmi ki lèle ni tà be dre. Akódhi tà àma dré dhi, mì adré ngbú adrélé àma ki tà kisù, adrézó lovó ìbe àma ki nòzo, ngóro mà dré kpà adrélé lovó ìbe àmi ki nòzo dhi tìni.

⁷ Di àma ki adrúpi ĩ, àma ki togó andrì àmi ki tà ka'ika'í ni tà sè dre, tágba mà dré adrézó kizà nya lavulé dhi.

⁸ Nyànomvá dhi, àma ki lidrì agò dre, mà dré yìle tàle dhi, mì adré àmi ki totó tātā Mírì Yésu na dhi sè.

⁹ Di mà nì, mà ni àwoyà tà Giká dré tà dré 'òle àmi dré dhi sè ngíni ya dhi ko. Tàko ko, àmi ki tà sè dhi, mà adré lenzélé àma ki Giká kandrà lavulé.

¹⁰ Kítú be ìndì ngátsi be dhi, mà adré akódhi ni ti lizí togó wáyi sè, kòtayíró àma gòle àmi ki no, mà kòkitswáro tà àmi ki pìbhá àmi ki tà ka'ika'í na dhi ki timbà be dhi bvó.

¹¹ Di Giká àma ki Atá ni tàndi, àma ki Mírì Yésu be dhi ĩ kònzì láti àma dré kitswázó lile àmi véna.

¹² Mírì kò'o kpà àmi ki lèle gàle àmi léna gagà, mì kàdréro ru le àmi kòfalèsè, adrézó kpà móndyá àruka títì dhi ki le, ngóro mà dré adrélé àmi ki le dhi tìni.

¹³ Kòtimbà kpà àmi ki togó, mì kàdréro lólo, ìndì tà àko àmi rú Giká àma ki Atá kandrà, lókyá àma ki Mírì Yésu dré dra agòzo áyi móndyá lólo títì dhi ìbe dhi tú. Kàdré kònini!

4

Atsima ngóro dré kitswálé Giká mìlèsè dhi tìni dhi

¹ Kùdù ro dhi, àma ki adrúpi ĩ, mà adré àmi ki ti lizí, adrézó àmi ki kodzó Mírì Yésu ni rú sè: Ngóro mà dré tadhálé àmi dré dre dhi tìni dhi, mì kàdré atsilé ngóro dré kitswálé Giká mìlèsè dhi tìni. Tà bàti ró dhi, mì adré atsilé làsú be kònini. Di nyànomvá dhi, mì kògò adrélé 'òá lizo ába drìdrì.

² Tàko ko, mì nì tà mà dré lazilé àmi dri Mírì Yésu ni rú sè dhi ĩ be.

³ Giká adré leá dhi, mì kàdré àmi ki fe adrélé lólo í dré. Mì kàdré di àmi ki líkí ndòtò tà sè.

⁴ Lè àmi àlo àlo tíí dhi i, mì kònì adréle àmi ki tàndi ki rúbhá líkí dhi be, ngóro dré adréle lólo Giká mìlése dhi tìni, ìndì dré kitswálé lindrì sè dhi tìni.*

⁵ Mì kòtayí àmi adréle rúbhá lovó bha àmi kòfalésè ngóro pàgánò Giká ni nibhá ko dhi kya tìni ko.

⁶ Tà kòdhi sè dhi, lè dhya àlo àmi kòfalé dhi kò'o áyi adrúpi kònzi ko, ìndì kòliti akódhi àlomvá ko. Angyá ko, Mírì ni tà ño mónyá tíí adrébhá tàkònzì làsú be kònini dhi ki 'o dhi i dri, ngóro mà dré longólé àmi dri drìdrì dhi tìni.

⁷ Tàko ko, Giká azí àma adréle ndòtò tà 'o dhi ko. Be ró dhi, azí ìna àma adréle lólo í dré.

⁸ Dì àsà dhi, dhya ángùdhi adrélépi tà lazilé í dri kòdhi ni ga rè dhi, adré móndí ki kúlí ga kòdhya ko. Be ró dhi, adré ìna Giká adrélépi áyi Tírí Lólo fe àmi dré dhi ni kúlí ga kòdhya.

⁹ Kàdré ru lèma ngóro adrúpi i tìni dhi ni tà sè dhi, lè mà kòtisi tà nda àmi dré wáràgà sè ko. Tàko ko, Giká ni tàndi tadhá àmi adréle ru le àmi kòfalésè dhi nì.

¹⁰ Tà bàti ró dhi, mì adré ru le àmi kòfalésè àmi ki adrúpi tíí Màkèdònyá na dhi íbe. Dì, àma ki adrúpi i, mà adré àmi ki kodzó, mì kògòro adréle 'òá lizo ába drìdrì.

¹¹ Mì kàdré àmi ki fe adréle tà kìdrìkìdri íbe àmi kòfalé, adrézó àmi ki tàndi ki tà no, adrézó kpà azí 'o àmi ki tàndi ki drígá sè, ngóro mà dré lazilé àmi dri dhi tìni.

¹² Mì kàdré 'òá kònini dhi, àmi ki tà ni adré dóro mónyá ka'ìbhá ko dhi i mìlése, ìndì mì kitswá adréle ngá zi móndí i tí ko.

Yésu ni agòma, ìndì mónyá ka'ìbhá dhi ki ngàma dràdrà 'àsè dhi

¹³ Ama ki adrúpi i, kàdré mónyá dràbhá dre dhi ki tà sè dhi, mà lè mì kàdré tà nìma ko na ko, adréle kpà kizà ro ngóro mónyá tà mǐ bhàzo dhi àko dhi i tìni ko.

¹⁴ Tàko ko, mà ka'í tàle dhi, Yésu drà gò, dré ngàzo dràdrà 'àsè dhi 'í. Dì mà adré kpà ka'íá tàle dhi, Giká ni mónyá tíí Yésu ni ka'ìbhá gò ì dré todràzo dhi ki tingá dràdrà lésè, ngóro dré Yésu ni tingálé dràdrà lésè dhi tìni.

¹⁵ Mà adré tà Mírì dré tadhálé àma dré dhi ki ta àmi dré kòdhya: Ama dra adrébhá dhu rè lídrì íbe kitú Mírì dré dra agòzo dhi tú dhi i, mà kitswá líle drìdrì mónyá dràbhá dre dhi i kandrána ko.

¹⁶ Tàko ko, à ni lúlúgyá ga, ángélo ki kàdrì dré kúlí yòzo gò, Giká ni gòká vòzo gò, Mírì ni tàndi dré asizò bhù lésè. Dì mónyá Kristo ni ka'ìbhá gò ì dré todràzo dhi ì dré ngàzo dràdrà 'àsè 'íká.

¹⁷ Amvolásà dhi, Giká dré àma dra adrébhá dhu rè lídrì íbe dhi ki tingázó kímólé àyi íbe ndùrùku na, àma tíí mà kòkisúró ru Mírì be kurú na. Dì mà ni adré tùmání Mírì be kóná vèsè kólyá.

¹⁸ Dì àsà dhi, mì kàdré ru kodzó àmi kòfalésè kúlí kòdhi i sè.

5

Kitú Mírì Yésu dré dra agòzo dhi

* 4:4 4:4 A kitswá kpà kúlí tisile Girìki ti sè kòni ki ladzá kònini: «Lè àmi àlo àlo tíí dhi i, mì kònì tókò mòle dhi be, ngóro...»

1 Ama ki adrúpi i, kàdré lókyá ki tà sè kítú ìbe dhi, lè mà kòtisì tà nda àmi dré wárágà sè ko.

2 Tàko ko, àmi ki tàndi m̀ n̄ dóro tàlè dhi, kítú Mírì dré dra agòzo dhi ni atsa ngóro kùgú dré adrélé atsálé ngátsi sè dhi t́ni dhi.

3 Lókyá m̀ndí ì dré adrèrà'a tàá dhi «Tà títi dhi ì kídrikàdri, ìndì kírì!» dhi 'á dhi, tà dra àyi ki tà pfùlepi dhi ni atsa àyi rú ngbò ró, ngóro m̀váaswa dré adrélé atsálé tókó 'a be dhi rú ngbò ró dhi t́ni. Di àyi ki àlo kitswá ìna lapalé tà nda silésè ko.

4 Di, àmi, àma ki adrúpi i, àmi àm̀kya t́nìmvá na ko, kítú nda kòkirò àmi kùgú àdhya t́ni ko.

5 Tàko ko, àmi títi dhi ì ànzi ngádra àdhya 'i, ìndì ànzi kítú àdhya 'i. Ama ànzi t́nìmvá àdhya 'i ko, ìndì ngátsi àdhya 'i ko.

6 Àsà dhi, mà kàdré adrélé ayí na m̀ndí àruka ì t́ni ko. Be ró dhi, mà kàdré àmakya tàm̀ga dri, adrélé àma ki tà kisùle dhi ki líkí.

7 Angyá ko, m̀ndyá adrèbhá ayí ko dhi ì adré ayí ko ngátsi sè. M̀ndyá adrèbhá wá tsi dhi ì adré kpà wá tsi ngátsi sè.

8 Di, mà dré adrélé m̀ndyá kítú àdhya 'i dhi sè dhi, lè mà kàdré àma ki tà kisùle dhi ki líkí. Lè mà kàsó àma rú àma ki tà ka'ika'ì lèle be, ngóro aya asolé àma agá kitswázó àma ki líkí dhi t́ni. Mà kàsó kpà àma dri tà mà dré adrézó m̀ bha adrízó àsà dhi, ngóro kátabhùlà aya ró asolé àma dri dhi t́ni.

9 Tàko ko, Gíká zì àma kitswálé ayí kombà kisú kòdhya ko. Be ró dhi, zì àma kitswálé lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisú àma ki Mírì Yésu Krísto sè kòdhya.

10 Krísto nda drà àma ki tà sè, kitswálé mà kàdré gba lídrì ro yà, kó ngalè mà kòdrà yà dhi, mà kàdréró lídrì ìbe tùm̀nì akódhi be be dhi bvó.

11 Di àsà dhi, m̀ kàdré ru kodzó, adrélé kpà ru tìmbà àmi kòfalésè àmi ki tà ka'ika'ì na, ngóro m̀ dré adrélé 'òle dhi t́ni.

Tà tàlè kùdù ro Tèsalònìkèbhá ki kodzóó dhi ì

12 Ama ki adrúpi i, mà adré àmi ki ti lizì, m̀ kàdréró àmi ki drì kobhá Mírì ni àzì na dhi ki lídrì bha. Tàko ko, àyi nda ì adré àzì 'o landèzo àmi kòfalé, adrézó kpà àmi ki kodzó.

13 M̀ kàdré àyi ki tà bha kuru lèle na, àzì ì dré adrélé 'òle nda ni tà sè. M̀ kàdré kpà tà kídrikàdri ìbe àmi kòfalé.

14 Ama ki adrúpi i, mà adré àmi ki kodzó, m̀ kàdréró m̀ndí tòbvo ró dhi ki bí se, adrézó m̀ndí t́rì ró dhi ki kodzó, adrézó kpà m̀ndí tà ìbe yàyà dhi ki ledé. M̀ kàdré àmi ki togó vwàvwà tadhá m̀ndyá títi dhi ì véna.

15 M̀ kònò dóro, dhya àlo àmi kòfalé dhi kòlogóro tà kònzi tà kònzi 'òle ì rú dhi tí ko. Be ró dhi, m̀ kàdré ngbú tà dóro nda 'òle àmi kòfalésè, ìndì m̀ndyá àruka títi dhi ì véna.

16 M̀ kàdré ngbú adrélé lenzélé,

17 adrézó tà zì Gíká tí landè àko ró,

18 adrézó àwoyá ta akódhi dré tà títi ì sè. Tàko ko, tà nda kòdhi ì tà Gíká dré adrélé lèle m̀ kò'o Yésu Krísto na dhi 'i.

19 M̀ kòkidrà àtsí Tírì Lólo àdhya ko.

20 M̀ kàyízè kpà tà m̀ndí ì dré adrélé longólé pròfètà kya t́ni dhi ì ko.

21 M̀ kàdré tà títi dhi ki tabhì, adrézó tròle tà dóro ì rú.

²² Mì kàdré àmi ki líkí tà kònzi ki kára tí tí dhì ki tà sè.

²³ Nyànomvá dhì, Gíká adrélépi tà kàdríkàdri fe dhì ni tàndi kò'o àmi atsalé lólo kitswá lé tí tí í mìlèsè. Kàdré kpà àmi ki lídrì líkí wáyì, àmi ki togó ìbe ìndì àmi ki rúbhá ìbe, mì kàdréro tà àko àmi rú kítú àma ki Mírì Yésu Krísto dré dra agòzo dhì tú.

²⁴ Gíká adrélépi àmi ki azí dhì kitswá adrélé ka"ìle togó wáyì sè, ìndì a ni tà nda ki 'o nì.

²⁵ Àma ki adrúpi i, mì kàdré kpà tà zi Gíká tí àma dré be.

²⁶ Mì kòfè mòdo àma ki adrúpi tí tí dhì i dré, adrézó ru kamú àmi kòfalèsè àyi ìbe lèle sè.

²⁷ Má adré àmi ki kodzó Mírì ni rú sè, mì kònàró wárágà kònìdhi àma ki adrúpi tí tí dhì i dré.

²⁸ Àma ki Mírì Yésu Krísto ni togó tani kàdré àmi ìbe!

Wárágà Pólò dré tisile Tèsàlòníkèbhá i dré dhi ni rì

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisile móndyá ka'ìbhá Tèsàlòníkè na dhi i dré dhi ni rì 'i. Wárágà kònìdhi léna dhi, akódhi adré àwoyà ta Giká dré Tèsàlòníkèbhá ki tà ka'ika'ì ni tà sè ìndì àyi ki lèlè sè, tágba à dré adrézó àyi ki m̀ pfo lavulé gò, ì dré adrézó kizà nya dhi. Adré kpà gòlè Yésu ni agòma ni tà tadhá àyi dré, ngóro dré tá tadhálé àyi dré àyi wárágà ni àlo léna dhi t̀ni. Tàko, móndí àruka ì adré tá taa àyi dré kinzò sè dhi, kítú Yésu dré dra agòzo dhi atsa dre. Di Pólò adré àyi ki lotó, adrézó taa àyi dré dhi, lè móndí zyandre dhi ì kòligí r̀è zyà Giká rú gò, agó drìkònzì líyí ro dhi dré apfòzo 'íká gò, Yésu kàgòro ndò. Adré di àyi ki kodzó, ì kàdréro àyi ki totó tātá, adrélé tròlè tà dré tadhálé àyi dré dhi i rú.

Adré kpà àyi ki kodzó, ì kòtayíro àyi adrélé tòbvo ró ko. Be ró dhi, ì kàdré àzì 'o ngóro dré tá 'òlè àyi kòfalé dhi t̀ni, ìndì ì kòtayí àyi adrélé landèlè tà dóro 'òma sè ko.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

1) Mòdo fèma (1:1-2)

2) Àwoyà fèma Tèsàlòníkèbhá ki tà ka'ika'ì ni tà sè dhi (1:3-12)

3) Tà tadhálé Yésu ni agòma ni tà dri dhi (2:1-17)

4) Tà zìma Giká tí dhi, ìndì àzì 'òma (3:1-15)

5) Mòdo kùdù (3:16-18)

Mòdo fèma

1 Ma, Pólò, tùmáni Silá ìbe ìndì Timòtéyò be dhi i, mà adré wárágà kònìdhi ni tisì Ekèlézyà Tèsàlòníkè na dhi dré, àmi adrébhá Giká àma ki Atá àdhya ró ìndì Mírì Yésu Krìsto àdhya ró dhi i dré.

2 Giká àma ki Atá i Mírì Yésu Krìsto be dhi ì kòbhà àyi ki togó tani àmi rú, ìndì ì kòfè tà kàdrìkàdrì àmi dré!

Tèsàlòníkèbhá ki tà ka'ika'ì, ìndì tàbvó Giká dré dra tàlè gyàgya lókyá kùdù sè dhi

3 Ama ki adrúpi i, lè mà kàdré ngbú àwoyà ta Giká dré àmi ki tà sè. Tà nda kòdhi gyàgya, tàko ko, m̀ adré Giká ni ka'ì togó wáyi sè adrézó lile ába drìdrì. Àmi títí, m̀ adré kpà ru le àmi kòfalésè adrézó lile ába drìdrì.

4 Tà nda sè dhi, mà adré àmi ki tà ta drì be kuru Ekèlézyà Giká àdhya ì kòfalésè. Mà adré taa àyi dré dhi, m̀ adré Giká ni ka'ì, adrézó togó tsi, tágba à dré adrézó àmi k̀ m̀ pfo lavulé gò, m̀ dré adrézó kizà nya dhi.

5 Tà nda kòdhi ì adré tadhá dhi, Giká adré tàbvó ta gyàgya. Tàko ko, kizà m̀ dré adrélé nyàlè kòdhi i sè dhi, Giká ni àmi ki 'o kitswálé àyi Opì m̀ dré adrézó kizà nya ásà dhi sè.

6 Tà bàti ró dhi, Giká gyàgya. A ni kizà logó móndyá adrébhá kizà fe àmi dré dhi i dré gò,

⁷ Tà kàdríkàdrì afèzo àma adrèbhá kizà nya túmání àmi ìbe dhi i dré. A ni 'òá kònìni lókyá Mírì Yésu dré dra agázó bhù lésè àyi ángéló rìnyi ró dhi ìbe dhi tú.

⁸ Akódhi nda ni alì àtsí adrélépi kòle dhi na, kitswálé tà ño mónnyá Giká ni nibhá ko dhi i dri, ìndì mónnyá àma kì Mírì Yésu ni Rúbí Tani gabhá 'òle dhi i dri.

⁹ A ni tà ño àyi nda i dri gyǎgya, àyi kì tupfúzo todràle kóná vésè kólyá, ì kàdréro vwàvwà ro Mírì rúsè, ìndì akódhi ni rìnyi m̀lanzìlanzì ro dhi rúsè.

¹⁰ Tà nda ni ru 'o kítú Mírì dré dra agòzo kitswálé m̀lanzìlanzì kisé lindrì be mónnyá lólo títi àyi ka'ìbhá dhi i vélésè dhi tú. Ami ró dhi, m̀ni nì adrè kókpá àyi nda i kófalé, m̀ni dré kúlí mà dré longólé àmi dré dhi kì ka'ìle dhi sè.

¹¹ Tà nda sè dhi, mà adrè tà zi àma kì Giká tí àmi dré landè àko ró, kò'oró àmi kitswálé tà í dré àmi kì azizó àsà dhi sè, ìndì kò'oró tà dóro títi m̀ni dré adrélé lèle 'òle àmi kì tà ka'ìka'ì sè dhi i kitswálé títi àyi rìnyi sè.

¹² Mà adrè zìá kònìni, àma kì Mírì Yésu kòkisuró m̀lanzìlanzì àmi kì tà sè, ìndì m̀ni kòkisuró kpá m̀lanzìlanzì akódhi léna, àma kì Giká i Mírì Yésu Krísto be dhi kì togó tani bhàle àmi rú dhi sè.

2

Tà dra ru 'obhá drìdrì Mírì ni agòma kandrà dhi i

¹ Ama kì adrúpi i, kàdré àma kì Mírì Yésu Krísto ni agòma, ìndì àma kì ru kimoma akódhi be dhi kì tà sè dhi, mà adrè àmi kì kodzó kònìni:

² A kàdré táá dhi, Mírì Yésu ni kítú atsa dre dhi, m̀ni kòtayí tà nda àmi kì drì kizá yà, kó ngalè àmi kì líndrì tigá yà dhi mbèlè ko. Gba à kàdré táá dhi, tà nda apfò Tírì Lólo vélésè yà, móndí kì kúlí lésè yà, kó ngalè àma kì tàndi kì wáràgà lésè yà dhi, m̀ni kòka'ì ko.

³ M̀ni kòtayí àmi dhya àlo dré lítlé ndàndì tà àlo sè ko. Tàko ko, kítú nda kitswá atsalé drìdrì móndí zyandre dhi kì ligima Giká rú dhi kandrà ko, ìndì dhya drìkònzì líyí ro dhi ni apfòma kandrà ko. Drìkònzì líyí nda, dhya adrélépi lile dràdrà kisé dhi 'i.

⁴ Akódhi nda ni ligí giká títi móndí ì dré adrézó àyi kì lindrì bha dhi ìbe, ìndì ngá títi ì dré adrézó giká nda kì lindrì bha àsà dhi ìbe gò, dré àyi bhàzo giká nda i drìle títi. A ni ndàndì fi lírlé Giká ni t̀pelò na gò, adrélé táá ngàdra 'á dhi, àyi tàndi ína Giká 'i.

⁵ Lókyá má dré tá adrèrà'a àmi kófalé dhi 'á dhi, má tà zakó tsì tà nda àmi dré dhi 'í?

⁶ Dì nyànomvá dhi, m̀ni nì tà adrélépi drìkònzì líyí nda ni apfòma kíkí dhi àdho 'i ya dhi be. Akódhi kitswá apfòle ko, tsàle lókyá ni dré dra kitswázó dhi 'á.

⁷ Tàko ko, rìnyi lùzu ró tàkònzì àdhya kidhó adrélé tà 'o dre. Dì, dhya adrélépi rìnyi nda ni kíkí dhi ni go adrélé kíkíá, tsàle lókyá dra akódhi ni tingázó dhi 'á.

⁸ Lókyá nda sè dhi, drìkònzì líyí nda ni apfò. Dì, Mírì Yésu ni akódhi ni pfu dràle àyi la'a sè, akódhi ni tà 'òzo akílé àyi atsama lagulagu ró dhi sè.

⁹ Drìkònzì líyí nda ni atsa Sàtánà ni rìnyi be, adrélé tà twátwa líndrìga ró ìndì kinzò ro dhi kì 'obe.

¹⁰ A ni mónďyá adrěbhá ìlě dràdrà kisú dhi ki lití tà kònzi ki kára títi dhi ĩ sè. Ayi nda ki todrà akílě títi, ĩ dré tà bàti ìlě ka'ìlě adrízó ásà ko dhi sè.

¹¹ Ásà dhi, Giká ni tà rĩnyi ró dhi ni amù àyi ki lití, ĩ kòka'iró tà kinzò ro dhi.

¹² ĩ kòbhàrò tà mónďyá títi tà bàti gabhá gò, ĩ dré lenzézó tàkonzi sè dhi ĩ dri.

Mì kàdré àmi ki totó tātā!

¹³ Di, àma ki adrúpi Mírĩ dré ìlě ni ĩ, ìlě mà kàdré ngbú àwoyà ta Giká dré àmi ki tà sè. Tàko ko, Giká kipè tá àmi kitswálě adrílě drĩdrĩ mónďí àruka ĩ kandrá, Tírĩ Lólo dré àmi ki bhàlě lólo Giká kandrá dhi sè, ìndì mà dré tà bàti ka'ìlě dhi sè.

¹⁴ Akódhi azí àmi lídrĩ tídhí ro nda ni kisú Rúbí Tani mà dré longólě àmi dré dhi sè, mà kòkisúró àma ki Mírĩ Yésu Krísto ni mìlanzilanzĩ be dhi bvó.

¹⁵ Di ásà dhi, àma ki adrúpi ĩ, mà kàdré àmi ki totó tātā, adrélě tròlě tà mà dré tadhálě àmi dré dhi ĩ rú, kàdré kúlí sè yà, kó ngalě wárágà sè yà dhi.

¹⁶⁻¹⁷ Ama ki Mírĩ Yésu Krísto ni tãndi ĩ Giká àma ki Atá be dhi ĩ kòtimbà àmi ki togó, rĩnyí fězo àmi dré, mà kòkítswáró ngbú adrélě tà dóro 'o, adrézó kpà kúlí dóro ta. Tàko ko, Giká nda ìlě àma tò gò, tà adrézó àma ki timbà nyo dhi ni afězo àma dré túmãní tà mà dré adrézó mĩ bha ásà dhi be àyi togó tani sè dhi nì.

3

Pólò lizí Tesàlònìkèbhá ki ti, ĩ kàdréró tà zi Giká tí ĩ dré

¹ Kùdù ro dhi, àma ki adrúpi ĩ, mà kàdré tà zi Giká tí àma dré, Mírĩ ni kúlí kàdréró la'ulé ìlě drĩdrĩ, ìndì mónďí ĩ kàdréró kúlí nda ni no ìndrĩ ro, ngóro tà nda dré adrélě àmi véna dhi tĩni.

² Mì kàdré kpà tà zi Giká tí, kàpáro àma mónďí kònzi adrěbhá ligílě ĩ rú dhi ĩ drígàsè. Àngyá ko, mónďyá títi dhi ĩ kitswá Giká ni ka'ĩ ko.

³ Di, Mírĩ kitswá ína adrélě ka'ìlě togó wáyi sè. A ni àmi ki timbà àmi ki tà ka'ika'ĩ na, adrézó àmi ki líkí Dhya kònzi ni tà sè.

⁴ Mà adré ka'íá Mírĩ na tàlě dhi, mà adré tà mà dré adrélě tàlě mà kò'o dhi ki 'o, ìndì mà ni go adrélě 'oá.

⁵ Mírĩ kàsè àmi ki togó í vélě, mà kònĩró Giká ni ìlě bàti, adrézó kpà togó tsi, ngóro Krísto dré adrélě àmi ki fe 'oá dhi tĩni.

Azì 'òma Pólò àdhya tĩni dhi

⁶ Ama ki adrúpi ĩ, mà adré àmi ki kodzó Mírĩ Yésu Krísto ni rú sè: Mì kàdré ru su àmi ki adrúpi adrěbhá tòbvo ró, adrěbhá kpà tà mà dré tadhálě àmi dré dhi ki lebè ko dhi íbe ko.

⁷ Àmi ki tãndi mà ni tàlě dhi, ìlě mà kàdré tà 'o àmakya tĩni dhi be. Àngyá ko, àma tá àmakya tòbvo ró àmi kòfalé ko.

⁸ Mà nya tá kpà dhya àlo ni ngá àngyá ko. Be ró dhi, mà 'o àmakya àzì kòkóròko landězo kítú be ìndì ngátsi be, àma ki tà kòlanzìró àmi ki àlo dri ko.

⁹ Tágba mà dré tá adrézó rĩnyí íbe kitswázó ngá zi àmi tí bwà dhi, mà zi tá ngá àlo àmi tí ko, mà kàdréró tà no àma rú gò, adrézó 'oá àmakya tĩni.

¹⁰ Tàko ko, mà dré tá adrérà'a àmi kòfalé dhi 'á dhi, mà lazí tá tà àmi dri kònini: «Lè dhya adrélépi àzi le 'òle ko dhi kònya ngá ko.»*

¹¹ Mà adré tàá kònini tàko ko, mà adré yíá tàle dhi, mónde àruka àmi kòfalé dhi ì tayí àyi adrélé tòbvo ró. Ayi nda ì adré àzi 'o ko. Be ró dhi, ì adré àyikya tífilé mónde ki tà ì 'ásè.

¹² Mà adré di tà lazí móndyá làsú be kònini dhi ì dri, adrézó àyi ki kodzó Mírì Yésu Krísto ni rú sè: Ì kàdré àzi 'o togó be lèrì, adrézó àyi ki tàndi ki ngá nya kòdhya.

¹³ Di, àmi, àma ki adrúpi i, mì kòtayí àmi adrélé landèle tà dóro 'òma sè ko.

¹⁴ Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré kúlí mà dré tisìle wárágà kònìdhi léna dhi ki ka'í 'òle ko dhi, mì kònò akódhi nda dóro, adrézó ru su akódhi be ko, kanyò kò'oró akódhi be dhi bvó.

¹⁵ Di tágba kàdré kònini yà dhi, mì kònò akódhi àmi ki kàribhá ro ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya akódhi ni kodzó àmi ki adrúpi tìni.

Mòdo kùdù

¹⁶ Nyànomvá dhi, Mírì tà kàdrìkìdri líyí ro dhi ni tàndi kòfè tà kàdrìkìdri àmi dré lókyá wáyi ì sè, ìndì látì wáyi ì sè. Mírì kàdré tùmání àmi ìbe títì.

¹⁷ Ma, Pólò, má adré kúlí kòni ki tisì áma tàndi ni drígá sè, mòdo fèzo àmi dré. Má adré kúlí tisì kònini áma wárágá títì ì 'ásè, tadházóá dhi, má tisì ma.

¹⁸ Ama ki Mírì Yésu Krísto ni togó tani kàdré àmi ìbe títì!

* **3:10 3:10** A kònò 1 Tèsàlònìkèbhá ì 4:11.

Wárágà Pólò dré tisìle Tímòtéyò dré dhi ni àlo

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisìle Tímòtéyò dré dhi ni àlo 'i. Tímòtéyò nda tá kàdhùrà àlo Yésu ni ka'ilepi, angálépi bvò Asíyà àdhya lésè dhi 'i. Akódhi ni andre tá Yúdà mvá Yésu ni ka'ilepi dhi 'i. Atá ni tá Gíríkì 'i. Pólò kípè tá akódhi adrélé àyi atsiàmú ró, kàtsáró kpà àyi àziàmú ki àlo ró (Tà 'òle dhi i 16:1-3). Amvolàsà dhi, Pólò bhà tá akódhi adrélé Ekèlézyà ni drì kòbhá ki àlo ró í bvò (2 Tímòtéyò 1:6).

Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisì tà kàdrìkàdrì na dhi i sè. Alo ni, adré Tímòtéyò ni kodzó adrélé tàmbiga dri mónyá adrébhá tá Giká ni tà tadhá kinzò sè Ekèlézyà na dhi ki tà sè. Tàko ko, àyi nda ì adré tá tròle títì tàko i rú, ìndì tábhí ki rú ki atìma rú, adrézó mónyá ka'ìbhá dhi ki 'o ru lanzí àyi kòfalésè (1:4; 4:7). Ì adré tá kpà lámó mòma logá, mányàngá àruka ki nyàma be móndí ì dré (4:3). Rì ni, Pólò adré tà lazì Tímòtéyò dri Ekèlézyà ni drì kòma ni tà sè, ìndì tà adrézó Ekèlézyà ni drì kòbhá ki kípè dhi ki tà sè. Na ni, Pólò adré Tímòtéyò ni drì ta, akódhi kàdréro Yésu Krìsto ni màràbà dóro dhi ró, ìndì kàdréro mónyá Ekèlézyà le dhi ki drì ko dóro.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi lèna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma (1:1-2)
- 2) Ekèlézyà ni tà, ìndì Ekèlézyà ni drì kòbhá ki tà (1:3-3:16)
- 3) Tímòtéyò ni drì tàma Giká ni àzì 'òma ni tà sè dhi (4:1-6:21)

Pólò ni mòdo fema

¹ Ma, Pólò, Yésu Krìsto ni àpóstolò, má adré wárágà kònìdhi ni tisì ma. Giká àma ki tidrìlépi dhi túmání Yésu Krìsto mà dré adrézó m̀ bha velána dhi be dhi, ì bhà ma adrélé àzì nda ni 'o dhi àyi.

² Má adré tisìá m̀, Tímòtéyò, àma mvá bàti tà ka'ìka'ì na dhi dré. Giká àma ki Atá ì àma ki Mírì Yésu Krìsto be dhi ì kòbhà àyi ki togó tani mí rú, ì kòbhà àmi kizà, ìndì ì kòfè tà kàdrìkàdrì mí dré!

Pólò kodzó Tímòtéyò Giká ni tà tadhábhá kinzò sè dhi ki tà sè

³ Ngóro má dré tá àmi kodzolé má dré tá adrerà'a lìle Màkèdoníyà na dhi 'á dhi tìni dhi, mí kògò adrélé Èfèsò na, mí kòtáro móndí àruka adrébhá Giká ni tà tadhá kinzò sè dhi ì dri dhi, ì kòtayí tà nda ki tadhama.

⁴ Mí kòtà kpà àyi dré dhi, ì kòtayí adrema tròle títì tàko i rú, ìndì tábhí ki rú ki atìma rú dhi. Angyá ko, tà nda kòdhi ì adré káyì 'o apfòle móndí ì kòfalé. Ì adré àyikya móndí ki ledé Giká ni àzì bhàle àyi drìgá dhi ki 'o tà ka'ìka'ì sè dhi ko.

⁵ Má adré tòlì kòdhi ni fe, móndí ì kàdréro ru le àyi kòfalésè be dhi bvò. Lèle nda adré angálé togó lólo ìndì dóro, adrélépi tà ka'ì túrúpú sè ko dhi lésè.

⁶ Móndí àruka ì ku látì dóro nda 'àsè gò, ì dré àyi ki fèzo adrélé tà tàko ki títì àyi kòfalésè.

⁷ Ayi nda ì lè adrélé tátírítrí kúlí tadhábhá i ró. Di, ì nǐ àyíkya tà ì dré adrélé tadhálé dhi ki àndu ko, tágba ì dré adrézó tà nda ki tadhá rǐnyí sè dhi.

⁸ Mà nǐ tàlè dhi, tátírítrí kúlí dóro dhi be, à kàdré tà 'o ngóro tátírítrí kúlí nda dré adrélé tàlè dhi tǐnì dhi.

⁹ Mà nǐ kpà tàlè dhi, Gíká bhà tátírítrí kúlí mǒndyá gyágya dhi ì dré ko dhi be. Be ró dhi, bhà ína tátírítrí kúlí nda mǒndyá adrébhá tátírítrí kúlí nda nǐ ño dhi ì dré, tǔmǎnì mǒndyá adrébhá ligilé í rú dhi íbe, mǒndyá adrébhá áyì tà ga dhi íbe, mǒndyá adrébhá tàkonzì 'o dhi íbe, mǒndyá adrébhá tà lólo ató àyì pǎlé dhi íbe, mǒndyá adrébhá áyì lindrì bha ko dhi íbe, mǒndyá adrébhá áyì ki tǐbhá ki tupfú dhi íbe, mǒndyá adrébhá mǒndí ki tupfú todràlè dhi íbe,

¹⁰ mǒndyá adrébhá ndòtò tà 'o dhi íbe, àgo adrébhá ayíllé àgo íbe dhi íbe, mǒndyá adrébhá mǒndí ki lagí màràbà ro dhi íbe, mǒndyá adrébhá kinzò ta dhi íbe, mǒndyá adrébhá tà ta mǒndí i rú kinzò sè dhi íbe, ìndì mǒndyá adrébhá tà twá tadhálé tà gyágya rúsè dhi ki 'o dhi íbe.

¹¹ Tà tadhálé gyágya nda adré angálé Rúbí Tani mǔlanzilanzì ro Gíká rúku ró dhi dré bhàlè má drígá dhi lésè.

Gíká nǐ togó tani bhàlè Pólò rú dhi

¹² Má adré àwoyà ta àma ki Mírì Yésu Krísto dré, dré rǐnyí afèlè má dré adrézó áyì àzì 'o dhi sè. Akódhi nò tá ma ngóro mǒndí í dré kitswálé ka'ìlè dhi ró gò, àma bhàzo adrélé áyì àzì 'o,

¹³ tágba atú dhi, má dré tà adrézó akódhi ni lodhá, adrézó akódhi ni mǒndyá ki mǐ pfo, adrézó áyì ki 'o kònzì lavulúle dhi. Di, Gíká gò ína áyì togó dóro tadhá má dré, má dré tá adrélé tà nda ki 'o tà nǐma ko ìndì tà ka'íma ko na dhi sè.

¹⁴ Di àma ki Mírì bhà áyì togó tani kàdrì má rú gò, àma 'òzo gàlè tà ka'íka'í sè bí, ìndì lèlè sè bí Yésu Krísto na.

¹⁵ Kúlí kòni ì, kúlí bàti kitswálé ka'ìlè togó wǎyì sè dhi 'i: Yésu Krísto alì bvò kòni dhi lé kitswálé tàkonzìbhá ki tidrì dhi bvò. Ayi nda ì kòfalé dhi, ma tàkonzì líyì áyì títi dhi ki lavulépi dhi 'i.

¹⁶ Di, tà nda sè dhi, Gíká bhà àma kizà, Yésu Krísto kòtadháro áyì togó vwàvwà ma tàkonzì 'òlepi lavulúle nda rú, mǒndí tà nda ni nobhá dhi ì kòka'íro akódhi gò, lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisúzó.

¹⁷ Lindrì i mǔlanzilanzì be dhi ì kàdré Gíká dré kóná vèsè kólyá! Akódhi nda Opí kàdrì adrélépi kóná vèsè kólyá, kitswálépi dràlè bwà ko, ìndì kitswálé nòlè bwà ko dhi 'i. Akódhi Gíká 'i kalóma. Kàdré kòni ni!

¹⁸ Àma mvá Timòtéyò, má adré ámi kodzó ngóro atú profétà ì dré tà longólé ámi tà dri dhi tǐnì, mí kàdréro tròlè tà longólé nda ì rú, adrézó àdzú tà ka'íka'í àdhyà ni bhu dóro.

¹⁹ Mí kàdré kpà tròlè ámi tà ka'íka'í rú, adrézó ámi togó líkí adrélé dóro. Mǒndí àruka ì bhe àyíkya tà nda ì rǐti gò, ì dré áyì ki tà ka'íka'í tayízó arílé, ngóro bwátú àruka ì dré adrélé arílé yǐandre na dhi tǐnì.

²⁰ Ayi nda ì kòfalé dhi, Ìmènýò ì Alìgìzándrè be. Má tayì áyì nda ì Sàtánà drígá, ì kòniro áyì ki tàkonzì gò, Gíká ni lodhama tayízó be dhi bvò.

2

Tà zìma Gíká tǐ mǒndyá títi ì dré dhi

¹ Drìdrì dhi, má adrè àma ki adrúpi ki kodzó, ì kàdréró tà zi Giká tí mónnyá títi ì dré, adrézó tongólé akódhi rú, adrézó kpà àwoyà ta akódhi dré àyi ki tà sè.

² Ì kàdré kpà tà zi Giká tí ópí ì dré, ìndì mónnyá bhàle àyi drìle dhi ì dré, mà kàdréró tà 'o togó be liri ìndì kàdrìkàdri, adrézó tròle Giká ni tà rú, àma ki tà kàdréró lindri be móndí ì mlèsè.

³ Tà nda kòdhi, tà dóro kitswálépi Giká àma ki tidrìlépi dhi mlèsè dhi 'i.

⁴ Akódhi adrè leá dhi, mónnyá títi dhi ì kòkisúró lídrì kóná vèsè kólyá dhi, adrézó kpà tà bàti ni.

⁵ Tàko ko, Giká ngbà 'í àlo kwákwá. Dhya adrélépi áyi totó tà 'o móndí ki kòfalé 'á Giká be dhi kòkpà àlo kwákwá. Akódhi nda Yésu Krísto atsálépi móndí ro dhi 'i.

⁶ Akódhi fè tá àyi tàndi ngóro làgì kàdrì fèle mónnyá títi dhi ki apázó tàkonzì lèsè dhi tíni. 'O tà tà nda lókyá kitswálépi dhi sè, tadházóá dhi, Giká adrè leá dhi, mónnyá títi dhi ì kàdrì.

⁷ Tà nda sè dhi, Giká bhà ma adrélé áyi tà longólépi ró ìndì àpóstolò ro, má kàdréró tà bàti adrézó Krísto ni ka'í dhi ni tadhá mónnyá súrú twá ro dhi ì dré. Kòdhi má adrè tà bàti ta kòdhyà, má tà kinzò ko.

Ago ki tà tòkò íbe Ekèlézyà na dhi

⁸ Má adrè di leá dhi, àgò títi àrà títi ì 'àsè dhi ì kàdré tà zi Giká tí, adrézó drígá da kurú na akódhi véna togó lólo sè, togóaswa àko, ìndì káyi àko.

⁹ Má adrè kpà leá dhi, tòkò ì kàdré kítá asó àyi rú tògyá sè, àyi ki làsú kàdréró dóro móndí ì mlèsè, ngóro dré kitswálé àyi ki lindri sè dhi tíni. Ì kàdré àyi ki 'o avélé drìbhí títi sè yà, óró sè yà, màyikà ì sè yà, kó ngalé kítá làgì ró dhi ì sè yà dhi ko.

¹⁰ Be ró dhi, ì kàdré àyi ki 'o avélé tà dóro ì dré adrélé 'òle dhi ì sè, ngóro dré kitswálé tòkò adrebhá táá dhi ì adrè tròle Giká ni tà rú dhi ì sè dhi tíni.

¹¹ Lè tòkò ì kàdré tà nda nìle togó be liri ìndì ànzimvá kya tíni.

¹² Má ka'í tòkò ì kàdré tà tadhá dhi ko, ìndì ì kàdré àgò ì drìle dhi ko. Di ì kàdré tà yi kíri.

¹³ Tàko ko, Giká bhà tá Adámá 'íká, gò dré gòzo Evà ni bha ndò.

¹⁴ Sàtánà lití tá kpà Adámá kòdhyà ko. Be ró dhi, tòkò tayí ína ì Sàtánà dré litílé dhi nì gò, dré Giká ni tòlì ñòzo.

¹⁵ Di, tágba dré adrézó kònìni dhi, tòkò ki adrí ànzi ki ùma sè, ì kàdré tròle àyi ki tà ka'íkà'í rú, lèle rú, tà lólo rú, ìndì tà 'òma tògyá sè dhi rú dhi.

3

Ekèlézyà ni drì kòbhá ki tà

¹ Kúlí kòni ì, kúlí kitswálé ka'íle dhi 'i: Dhya ángùdhi adrélépi lovó íbe adrézó Ekèlézyà ni drì kòlepi ró dhi, adrè àzì dóro le 'òle dhi kòdhyà.

² Di adrè leá dhi, Ekèlézyà ni drì kòlepi kàdré móndí adrélépi tà àko í rú dhi 'i. Akódhi kàdré agó tòkò íbe àlo kwákwá dhi 'i. Kàdré móndí adrélépi áyi tà kisùle dhi ki liki, adrélépi tà 'o tògyá sè, ìndì kitswálépi lindri sè dhi 'i. Kàdré móndí adrélépi móndí ki ka'í dòle í véna togó dóro sè dhi 'i, ìndì móndí tà nìlepi tadhálé dóro dhi 'i.

³ Kàdré wá tsilepi ró ko, làpfubhá ro ko, ìndì lawàbhá ro ko. Be ró dhi, kàdré ìna móndí adrélèpi togó ìbe yàya dhi 'i. Kàdré kpà làfa lovó bhàlepi ró ko.

⁴ Kòñì adrélé mónnyá àyi tàndi ni dzó lé dhi ki drì ko dóro dhi be. Kòni kpà adrélé àyi ànzimvá ki líkí dóro, ì kàdréro àyi kúlí yi lindrì sè.

⁵ Angyá ko, dhya àlo kòñì mónnyá àyi tàndi ni dzó lé dhi ki drì kòle dóro ko dhi, a ni kitswá Ekèlézyà Giká àdhya ni líkí ngíni?

⁶ Lè akódhi kàdré móndí Yésu ni ka'ilepi tídhí ro dhi 'i ko, kàtsáro drìkàdrì ro gò, akódhi ni tàbvó tàzo Dzáborò àdhya tíni ko.

⁷ Lè akódhi ni tà kàdré dóro mónnyá ka'ìbhá ko dhi ì mìlèsè, à kòkitswáro tà kanyò ro dhi ni bha akódhi rú ko, kòlà'ìro kpà bà Dzáborò dré tapélé dhi silé ko.

Ekèlézyà ni tà líkíbhá ki tà

⁸ Kàdré Ekèlézyà ni tà líkíbhá ki tà sè dhi, adrè kpà leá dhi, àyi nda ì kàdré móndí kitswábhá lindrì sè dhi 'i. Ì kàdré túrúpfubhá ì ró ko, wá tsibhá ì ró ko, ìndì làfa ndabhá túrúpfú sè dhi ì ró ko.

⁹ Be ró dhi, ì kàdré àyikya tròle tà bàti lùzu ró ì dré ka'ile dhi rú togó lólo sè.

¹⁰ Lè à kàdré rè zyà àyi ki tabhì 'íká, di à kòkisú tà àlo àyi rú ko dhi, à kògòro àyi ki bha adrélé àzì 'o Ekèlézyà ni tà líkíbhá ì ró ndò.

¹¹ Kàdré àyi ki tòkò ki tà sè dhi, adrè kpà leá dhi, àyi nda ì kàdré móndí kitswábhá lindrì sè dhi 'i. Ì kàdré móndí ki rú tabhá kònzì dhi ì ró ko. Be ró dhi, ì kàdré àyikya móndí adrèbhá àyi ki tà kಿಸùle dhi ki líkí dhi 'i, ìndì móndí kitswále ka'ile tà títi ì sè dhi 'i.

¹² Lè Ekèlézyà ni tà líkílepi kàdré agó tòkò ìbe àlo kwákwá dhi 'i. Kòni adrélé àyi ànzimvá ki drì ko dóro, mónnyá títi àyi tàndi ni dzó lé dhi ìbe dhi be.

¹³ Ekèlézyà ni tà líkíbhá ì kàdré àyi ki àzì 'o dóro dhi, ì ni lindrì kಿಸú móndí ì mìlèsè ìndì Giká mìlèsè. Ì ni kpà adrè àyi ki totó tàtá àyi ki tà ka'ika'ì dri Yésu Kристо na.

Tà lùzu ró mà dré ka'ile dhi

¹⁴ Má adrè tà kòdhi ki tisì mí dré, gba má dré adrézó mì bha tsàzo mí véna mbèlè dhi.

¹⁵ Di, má kòtigí tà dhi, mí ni nǎ dhi, mónnyá Giká ni sùrú ro dhi ì kàdré tà 'o àyi kòfalèsè ngíni ya dhi be. Sùrú nda, Ekèlézyà Giká lídrì ro dhi àdhya 'i, ìndì dzópá tà bàti dré adrézó àyi totó dríá dhi 'i.

¹⁶ Lè mónnyá títi dhi ì kòñì tàle dhi, tà lùzu ró mà dré ka'ile dhi tà kàdrì lavulé dhi 'i dhi be:

Kristo apfò tá móndí ro gò,

Tírí Lólo dré akódhi ni tadházó móndí gyàgya ró.

Dré agázó ángéló ì mi gò,

à dré akódhi ni tà longózó sùrú títi ì 'ásè.

Móndí bvò dri dhi ì dré akódhi ni ka'izo gò,

Giká dré akódhi ni dòzo mbàle mìlanzilanzì na.

¹ Tirí Lólo adré tàà ngádra 'á dhi, lókyá kùdù sè dhi, móndí àruka ki àyi ki tà ka'ika'í tayí, adrézó tatsilé tirí adrébhá móndí ki lití dhi i vésè, adrélé tròle tà tirí kònzi ì dré adrélé tadhálé dhi i rú.

² Tà adrélé tadhálé làsú be kònini dhi ì adré apfòle kinzòbhá adrébhá tà 'o túrúpfú sè dhi i vélésè. Ayi nda ì tayí àyi ki togó abilé ngóro aya bhàle kàle àtsí na dhi tìni gò, ì dré gòzo vélé àyi ki tàndi ki tàkònzì ni ko.

³ Ì adré lámó logá móndí ì dré, adrézó kpà mányàngá àruka ki nyàma logá àyi dré. Táko Giká bhà tá mányàngá nda móndyá adrébhá áyi ka'í, adrébhá kpà tà bàti ni dhi ì dré nyàle àwoyà tàma sè.

⁴ Tàko ko, ngá títi Giká dré bhàle dhi ì dóro. Adré di leá dhi, à kògà ngá nda ki àlo ko. A kàdré di be ngá títi dhi ki ka'í nyàle àwoyà sè.

⁵ Angyá ko, à adré ngá nda ki bha lólo Giká kandrà akódhi ni kúlí sè, ìndì tà zìma akódhi tí dhi sè.

Yésu Kristo ni àzì 'òlepi dóro dhi

⁶ Mí kòtadhá tà nda kòdhi ì àma ki adrúpi ì dré dhi, mí ni adré Yésu Kristo ni àzì 'òlepi dóro dhi ró. Mí ni kpà tadhá dhi, mí li'wá tà bàti mí dré ka'ile dhi na, ìndì tà dóro tadhálé mí dré lebèle dhi na dre.

⁷ Mí kàdré títi tàko adrébhá lindrì fe Giká dré ko dhi ki ga rè. Mí kàdré mína ámi fe atsálé rinyi ró adrema tròle Giká ni tà rú dhi sè.

⁸ Dhyá ki rúbhá fèma atsálé rinyi ró dhi dóro tsà. Di, adrema tròle Giká ni tà rú dhi ìna dóro lavulé tà títi dhi ì sè. Tàko ko, dhyá adrélépi tròle Giká ni tà rú dhi kúsú ìna tà Giká dré lazilé lídrì ándró kòndhi ni tà sè dhi ì dre. A ni kókpà tà lazilé lídrì adrélépi alile dhi ni tà sè dhi ki kúsú.

⁹ Kúlí kòdhi i, kúlí bàti kitswálé ka'ile togó wáyi sè dhi 'i.

¹⁰ Di ásà dhi, mà adré àzì kòkóròko 'o adrézó landèle, mà dré adrélé mǐ bha Giká lídrì ro dhi véna dhi sè. Akódhi nda dhyá adrélépi móndyá títi dhi ki tidrí dhi 'i, lavulé dhi, dhyá adrélépi móndyá adrébhá áyi ka'í dhi ki tidrí dhi 'i.

¹¹ Lè mí kàdré tà nda kòdhi ki tadhá móndí ì dré, adrézó àyi ki kodzó adrélé tà nda ki 'o.

¹² Mí kòtayí mǐ dhyá àlo dré nòle móndí tàko ró ámi kàdhúra ni tà sè dhi ko. Di, mí kàdré mína tà dóro 'o, móndyá ka'ibhá dhi ì kàdréro tá no mí rú, adrézó 'oá mína tìni kúlí tàma na, atsima na, lele na, tà ka'ika'í na, ìndì tà lólo 'òma na.

¹³ Mí kàdré ámi fe adrélé Giká ni Kúlí na àyi kandrà, adrézó àyi ki kodzó, adrézó kpà àyi ki tadhá, tsàle lókyá má dré dra tsàzo dhi 'a.

¹⁴ Mí kòbhe tà tani Tirí Lólo dré fèle mí dré pròfètà ki kúlí sè, bhàgo Ekélézyà àdhyá ì dré drígá bhàrà'a mí dri dhi 'á dhi ko.

¹⁵ Mí kàdré ámi fe adrélé tà nda kòdhi ki 'o togó wáyi sè, móndyá títi dhi ì kàdréro nóá dhi, mí adré lile drìdrì ámi tà ka'ika'í na dhi.

¹⁶ Mí kàdré sùle ámi tàndi rú, ìndì tà mí dré adrélé tadhálé dhi ì rú landè àko ró. Tàko ko, mí kàdré 'oá kònini dhi, mí ni ámi tàndi ni tidrí, adrézó kpà móndyá adrébhá ámi yi dhi ki tidrí.

5

¹ Mí kòtá tà màlìga i dri kúlí aswaaswa sè ko. Be ró dhi, mí kàdré mína àyi kì kodzó ngóro ámi atá i tìni. Mí kàdré kàdhúra kì 'o ngóro ámi adrúpi i tìni.

² Mí kàdré kpà tòkó màlìga kì 'o ngóro ámi andre i tìni, adrézó kyánzi kì 'o togó be lólo ngóro ámi amvúpi i tìni.

Tàyítòkó kì tà

³ Lè mí kàdré tàytòkó adrèbhá mómndí àko dhi kì lindrì bha, adrézó àyi kì líkí.

⁴ Dì, tàytòkó àlo dhi kàdré ína ànzi íbe yà, kó ngalè toyó íbe yà dhi, lè àyi nda ì kònì rè zyà adrélé tà 'o àyi kì tà ka'íka'í sè, adrézó àyi kì tàndi kì sùrú kì líkí, adrézó tà logó àyi kì tìbhá i dré àyi kì tábhí íbe, ngóro àyi nda ì dré tá 'òle àyi dré dhi tìni. Tàko ko, tà nda tà dóro kitswálépi Gíká m̀lèsè dhi 'i.

⁵ Tàyítòkó adrélépi kalóma bàti dhi adré áyi m̀ bha Gíká véna, adrézó tà zi akódhì tí, adrézó tongólé rúá kítú be indì ngátsi be landè àko ró.

⁶ Dì, tàytòkó adrélépi tatsílé áyi tàndi ni lovó 'obe dhi drà ína dre, tágba dré adrézó lídrì íbe dhi.

⁷ Mí kòlazì tà nda kòdhi i mómndyá ka'íbhá i dri, à kòkitswáro tà kónzi ta àmi kì àlo rú ko.

⁸ Dhya àlo kàdré sùle áyi sùrú i rú ko, lavúlé dhi, mómndyá áyi tàndi ni dzó lè dhi i rú ko dhi, akódhì nda gà áyi tà ka'íka'í dre. Akódhì kónzi mómndyá ka'íbhá ko dhi kì lavú.

⁹ Kitswázó tàytòkó àlo dhi ni rú bha tàytòkó àruka adrélé ledélé dhi kya i kòfalé dhi bvó dhi, lè akódhì nda ni kóná kòlavú nyadhi-na, indì kàdré tòkó adrélépi tá agó àlo kwákwá dhi àdhyá 'i.*

¹⁰ Adré kpà leá dhi, tà akódhì dré 'òle dhi ì kàdré dóro mómndí i m̀lèsè. Kòdhi adré tàá dhi, akódhì tòkó adrélépi tá áyi ànzimv́ kì líkí dóro, adrélépi mómndí kì ka'í dòle i véna togó dóro sè, adrélépi tà 'o mómndyá ka'íbhá i dré àyi kì màràbà tìni, adrélépi mómndí kizá ro dhi kì ledé, adrélépi kpà áyi fe tà dóro kì kárá títi dhi kì 'o dhi 'i.

¹¹ Dì, kàdré ína tàytòkó kyánzi ró dhi kì tà sè dhi, mí kòbhà àyi nda kì rú tàytòkó àruka kya i kòfalé ko. Tàko ko, àyi kì lovó rúbhá àdhyá kòlavú àyi kì lovó adrézó tròle Krísto rú dhi dre dhi, ì ni leá gòle lámò na.

¹² Dì ì ni àyi kì tàndi kì 'o tàbvó tàle, ì dré mómndrà ì dré tá síle drìdrì dhi ni nòle dhi sè.

¹³ Kòdhi íbe dhi, ì ni ru su adrélé tòbvo ró, adrélé tatsílé mómndí kì dzó i 'àsè. Ngbà 'í kòdhi ko, ì ni kpà atsá tòkó adrèbhá tà tàko kì ta, adrézó tífilé mómndí kì tà i 'àsè, adrézó kúlí kitswábhá tàle ko dhi kì ta dhi i ró.

¹⁴ Dì àsà dhi, má adré tàytòkó kyánzi ró dhi kì drì ta, ì kògòro mòle, adrélé ànzi ti, adrézó àyi kì dzó kì tà líkí, ì kòfèro láti àyi kì kàribhá dré àyi kì rú tàzo kónzi dhi ko.

¹⁵ Tàko ko, àyi kì àruka i ku láti dóro 'àsè gò, ì dré dhèzo Sàtánà bvó.

¹⁶ Dì tòkó àlo Yésu ni ka'ílepi dhi kàdré tàytòkó íbe áyi sùrú lé dhi, kàdré àyi kì ledé. Kòtayí àyi kì tà lanzile Ekèlézyà dri ko, Ekèlézyà kòkitswáro tàytòkó adrèbhá kalóma bàti dhi kì ledé kòdhyá be dhi bvó.

Bhàgo kì tà

* 5:9 5:9 A kitswá kpà kúlí tísile Gírìkì ti sè kòni kì ladzá kònini: «...kòlikì i ngbà 'í agó dré tá mòle dhi dré.»

17 Kàdré bhàgo adrèbhá Ekèlézyà ni drì ko dóro dhi ki tà sè dhi, à kàdré àyi nda ki lindrì bha vèsè be rì. Lavúlé dhi, à kàdré 'òá kònini àyi adrèbhá àyi ki fe adrélé Giká ni kúlí longó, adrézó kpà akódhi ni tà tadhá dhi i dré.

18 Tàko ko, Giká ni Kúlí adré taa dhi: «Tí dré adrèrà'a lò'wa ató zìle dhi 'á dhi, à kòdrò ti ni ngá nyàle dhi ni logázó drá ko,» ìndì «Lè dhya àzì 'òlepì dhi kònya àyi landè.»†

19 Mí kòyi tà adrélé tàle bhàgo àlo rú dhi ko, mómí rì yà kó ngalè na yà tà nda ni nobhá mì sè dhi i kàdré taa àyi ko dhi.‡

20 Dhya àlo kàdré tàkonzi 'o dhi, mí kòtadhá tàkonzi nda drá mómíyá ka'ìbhá títi dhi i kandrá, mómíyá àruka títi dhi i kàdréro ngá ro tàkonzi 'òma sè.

21 Má adré àmi kodzó Giká i kandrá, Yésu Kristo be, ìndì ángéló Giká dré kipèle dhi ìbe: Mí kàdré tà nda kòdhi ki 'o, adrézó mómí ki no twátwa ko. Mí kàdré kpà mómí kipèkipè ko.

22 Mí kòbhà drígá mómí dri, akódhi ni bhàzo twá Mírì ni àzì 'o dhi mbèlè ko. Mí kòfi kpà mómí ki tàkonzi na ko. Di, mí kàdré mína àmi tàndi ni líkí adrélé lólo.

23 Àmi 'a ni tà sè, ìndì àmi rúbhá dré adrélé drà ro rá dhi sè dhi, mí kàdré ngbà 'í yì mvu kòdhya ko. Mí kàdré kpà vìnò mvu tsà be.

24 A kitswá mómí àruka ki tàkonzi no ngádra 'á, àkò à tà rè àyi ki tàkonzi nda ki tàbvó ko dhi 'á. Di, à ni kó mómí àruka ki tàkonzi no àmvolásá.

25 Kókpà kòdhi tíni, à kitswá tà dóro mómí i dré adrélé 'òle dhi ki no ngádra 'á. Nðìndì tà dóro adrélé nòle ngádra 'á ko dhi i kitswá àyi ki zu bwá ko.

6

Màràbà ki tà

1 Kàdré mómíyá ka'ìbhá adrèbhá màràbà ro dhi ki tà sè dhi, i kàdré àyi ki mírì ki no ngóro mómí kitswábhá lindrì wáyi sè dhi i ró, à kòkitswáro tà ta kónzi Giká rú ko, ìndì tà mà dré adrélé tadhálé dhi i rú ko.

2 Àyi ki mírì i kàdré mómí ka'ìbhá dhi 'i dhi, i kòtayí àyi nda ki lindrì bhàma, i dré adrélé àyi ki adrúpi 'i Kristo na dhi sè ko. Be ró dhi, i kàdré àyikya àzì 'o àyi dré dóro lavúlé. Tàko ko, mírì i dré adrézó àzì 'o àyi dré nda i, mómíyá ka'ìbhá i dré adrélé lèle tò dhi 'i. Mí kàdré tà nda kòdhi ki tadhá mómí i dré kòdhya, adrézó àyi ki kodzó adrélé tà nda ki 'o.

Giká ni tà tadhama kinzò sè dhi, ìndì làfa lovó bhàma

3 Dhya àlo kàdré Giká ni tà tadhá kinzò sè, adrézó tròle àma ki Mírì Yésu Kristo ni kúlí bàti dhi i rú ko, adrézó kpà tròle tà tadhálé lindrì fèzo Giká dré dhi i rú ko dhi,

4 dhya nda mómí drìkàdrì ro, tà nìlepì àlomvá ko dhi 'i. Akódhi lovó kónzi ìbe adrézó tà kayí mómí ìbe kúlí ki tà dri. Tà nda kòdhi adré mómí ki 'o adrélé lovó kónzi bha àyi kòfalésè, adrézó lawàle, adrézó ru lodhá, adrézó ru no mì kónzi sè,

5 adrézó kpà tà kayí àyi kòfalésè landè àko ró. Mómíyá làsú be kònini nda ki tà kisùkisù abíabí gò, i dré tà bàti tayízó. † adré kisúá dhi, adrema tròle Giká ni tà rú dhi láti adrézó ngá kisú ása dhi 'i.

† 5:18 5:18 A kònò kpà Dùtèrònómè 25:4; 1 Kòrìtòbhá i 9:9; Màtáyó 10:10; Lúka 10:7. ‡ 5:19 5:19 A kònò Dùtèrònómè 19:15.

⁶ Tà bàti ró dhi, mà kàdré tròle Gíká ni tà rú, adrézó lenzélé ngá mà dré adrézó ába dhi ki sè dhi, mà kisú àmakya ngá làgí be kàdrì dhi dre.

⁷ Tàko ko, mà atsá bvò kònìdhi 'á drígálé sè. Mà ni kpà go pfòle 'ásá drígálé sè.

⁸ Di mà kàdré ngá nyàle dhi íbe, adrézó kpà kítá asólé àma rú dhi íbe dhi, mà ni lenzé ásà.

⁹ Di, mónyà adrèbhá láti nda atsázó ngábhá í ró dhi ì adré àyikya dhèle tà adrélépi mómí ki tabhì dhi na. ÿ adré kpà àyi ki 'o la'ìle àyi ki lovó kónzi azaaza ró dhi ì silé gò, lovó nda ì dré adrézó àyi ki dri lile àyi kè abiabi kisú dràdrà be.

¹⁰ Tàko ko, làfa lovó ína tà kónzi ki kára títi dhi ki kómvo 'i. Mómí àruka adrèbhá làfa lovó bha dhi ì tayí àyi lile vwàvwà ro àyi ki tà ka'íka'í rúsé gò, ì dré adrézó kizà nya lavulé.

Timòtéyo ni dri tàma

¹¹ Di, mí mómí Gíká àdhya ró ni, mí kàdré mína lapalé tà nda kòdhi ì silésé títi. Mí kàdré láti nda adrézó tà gyàgya 'o, adrézó tròle Gíká ni tà rú, adrézó Gíká ni ka'í togó wáyi sè, adrézó àmi lèle tadhá, adrézó àmi togó tsi, adrézó kpà àmi togó yàya tadhá.

¹² Mí kàdré àdzú tà ka'íka'í àdhya ni bhu dóro. Mí kòru lídrì kóná vésé kólyá Gíká dré àmi azizó kisúá dhi ngbí, ngóro mí dré tà mí dré ka'ile dhi ni longólé mómí bí dhi ì kandrá dóro dhi tñi.

¹³ Má adré àmi kodzó Gíká adrélépi lídrì fe ngá títi ì dré dhi m̀lèsè, ìndì Yésu Krísto tà ì dré ka'ile dhi ni longólépi Pótíyo Pilátò kandrá dóro dhi m̀lèsè, tàzoá dhi:

¹⁴ Mí kàdré tòlí fèle mí dré kòdhi ki 'o togó lólo sè ìndì tà àko mí rú, tsàle kítú àma ki Mírì Yésu Krísto dré dra agózo dhi tú.

¹⁵ Gíká ni Yésu Krísto nda ni 'o agòle lókyá í dré bhàle dhi sè dhi nì. Akódhi nda Gíká rúku ró dhi 'i, Opí kàdrì àlo kwákwa dhi 'i, ópí títi dhi ki Opí 'i, ìndì mírì títi dhi ki Mírì 'i.

¹⁶ Akódhi dhya àlo kwákwa kitswálépi dràle ko, ìndì adrélépi adrélé ngádra kitswázó tsàle ànyi làgá bwà ko dhi na dhi 'i. Akódhi dhya mómí àlo dré nòle rè ko, ìndì kitswálé nòle bwà ko dhi 'i. Lindrì ì rinyí be dhi ì kàdré akódhi dré kóná vésé kólyá! Kàdré kònini.

Ngábhá ki tà

¹⁷ Kàdré mómíyá ka'íbhá ngábhá ro bvò kònìdhi lé dhi ki tà sè dhi, mí kàdré àyi nda ki kodzó, ì kàdré ró drìkàdrì ro ko. ÿ kàdré kpà àyi ki mì bha ngá adrèbhá gile ko dhi ì dri ko. Be ró dhi, ì kàdré àyi ki mì bha Gíká adrélépi ngá títi kè afè àma dré adrézó lenzélé ásà dhi vèna.

¹⁸ Mí kàdré tàá àyi dré dhi, ì kàdré tà dóro 'o, adrézó ngábhá í ró tà dóro nda ki 'òma sè. ÿ kàdré kpà gànzi ró adrélé àyi ki ngá lanzí mómí ì dré togó dóro sè.

¹⁹ ÿ kàdré 'òá kònini dhi, ì ni ngá làgí be kàdrì kitswábhá akilé bwà ko dhi ki lokó àyi dré lókyá adrélépi alìle dhi sè, ì kòkisúró lídrì bàti dhi be dhi bvò.

Pólò ni kúlì kùdù

²⁰ Timòtéyo, mí kàdré tà Gíká dré bhàle mí drígá dhi ki líkí dóro. Mí kògà kúlì tàko adrèbhá lindrì fe Gíká dré ko dhi ì, tùmáni tà kinzò ro adrèbhá

ligilé tà bàti rú dhi íbe. A adré tà nda ki zi «tà nǎnǎ», di, tà nda i àyikya kǐnzò tà 'i.

²¹ Mǒndí àruka tàbhá dhi ì kisú tà nǎnǎ nda dre dhi, ì tayí àyi vwàle àyi ki tà ka'ika'í rúsè vwàvwà.

Gíká ni togó tani kàdré àmi íbe!

Wárágà Pólò dré tisile Tímòtéyo dré dhi ni rì

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisile Tímòtéyo dré dhi ni rì 'i. Wárágà kònìdhi léna dhi, Pólò adrè Tímòtéyo, áyi áziàmu ro dhi ni tímà akódhi ni tà ka'ika'i na. Adré akódhi ni kodzó, kògòró adrélé Rúbí Tani longó, adrézó Giká ni tà tadhá, adrézó ázi bhàle í drígá dhi ni 'o kitswálé títi (2:2; 4:2, 5). Adré kpà tàá dhi, Tímòtéyo kàdré kizà ka'i nyàle ngóró sòdá dóro Yésu Krísto àdhyà tíni (1:8; 2:3; 4:5).

Pólò adrè Tímòtéyo ni bí se, kàdréro áyi líkí kúlí tàko ìndì títi tàko ki tà sè, ìndì káyi azaaza adrèbhá móndí ki drì kizá dhi ki tà sè (2:14-18; 2:23; 4:4). Kàdré di be tròle Giká ni Kúlí rú, ìndì Giká ni tà tadhále gyágya dhi i rú (1:13; 2:15; 3:14-17; 4:2).

Kùdù ro dhi, Pólò adrè tàá dhi, Tímòtéyo kàdré tà í dré nòle Pólò rú dhi ki lebé: tà dré tadhále dhi i, akódhi ni atsimá, akódhi ni tà ka'ika'i, akódhi ni togó vwàvwà, akódhi ni lèle, akódhi ni togó tsìma, tsàle kizà dré nyàle dhi i (1:13; 3:10-11).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma (1:1-2)
- 2) Tímòtéyo ni kodzoma ázi bhàle akódhi drígá dhi ni 'o dhi (1:3-2:13)
- 3) Tímòtéyo ni drì tàma (2:14-4:5)
- 4) Tà nòle Pólò rú dhi i (4:6-18)
- 5) Mòdo kùdù (4:19-22)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Yésu Krísto ni àpóstolò, má adrè wárágà kònìdhi ni tisi ma. Giká bhà ma adrélé àpóstolò ro ngóró í dré lèle dhi tíni, má kàdréro lídrì dré lazilé Yésu Krísto na dhi ni tà longó móndí í dré be dhi bvó.

² Má adrè tisiá mi, Tímòtéyo, áma mvá má dré lèle tò dhi dré. Giká áma ki Atá i áma ki Mírì Yésu Krísto be dhi i kòbhà àyi ki togó tani mí rú, i kòbhà ámi kizà, ìndì i kòfè tà kìdrìkìdrì mí dré!

Pólò kodzó Tímòtéyo ázi bhàle akódhi drígá dhi ni 'o togó wáyi sè

³ Má adrè àwoyá ta Giká dré ámi tà sè. Giká nda Giká má dré adrézó tà ni ni 'o togó lólo sè ngóró áma tábhí i dré tá 'òle dhi tíni dhi 'i. Má dré adrèrà'a tà zi akódhi tí dhi 'á dhi, má adrè ámi tà kisú kítú be ìndì ngátsi be landè àko ró.

⁴ Má kàdré ámi m̀ndra ni tà kisú dhi, ma lovó íbe tò ámi nòzo, áma togó kògaró arí sè bí be dhi bvó.

⁵ Má n̄ tàle dhi, mí adrè Giká ni ka'i togó wáyi sè dhi be, ngóró ámi dèdè Lówìsí dré tá ka'ile drìdrì dhi tíni, ìndì ámi andre Yùnìkè dré kpà ka'ile dhi tíni. Má adrè ka'íá dhi, mi kpà mína tà ka'ika'i lāsú be àyikya tíni dhi íbe mí léna.

⁶ Tà nda sè dhi, má adrè ámi kodzó, mí kògòró tà Giká dré bhàle mí léna áyi togó tani sè, má dré drígá bhàrà'a mí drì dhi 'á dhi ni 'o atsálé àtsi ró.

⁷ Tàko ko, Tirí Giká dré bhàle àma léna dhi adré àma ki togó 'o adrélé tiri ró ko. Be ró dhi, Tirí nda adré ína àma ki togó 'o gále rinyí sè bí ìndì lèlè sè bí. Adré kpà àma ki 'o adrélé tà 'o tógyá sè.

⁸ Adré dì lèá dhi, mí kàdré kanyò ro àma ki Mírì ni tà longoma sè ko. Mí kàdré kpà kanyò ro ma, akódhi ni móndí 'ìlè bǎdzó lé dhi ni tà sè ko. Be ró dhi, mí kàdré mína kizà ka'í nyàlè tùmání má be Rúbí Tani ni tà sè, rinyí Giká dré adrélé fèlè dhi sè.

⁹ Giká nda tidrí àma, àma ki azizó adrélé mónnyá lólo ína i ró dhi nì. 'O tá tà nda kònìni tà dóro mà dré 'òlè dhi i sè ko. Be ró dhi, 'o tá kònìni ngóro í dré kisùlè 'òlè kínó lésè áyi togó tani sè dhi tìni. Bvò ni bhàma kandrà dhi, kisù tá áyi togó tani tadhálé àma dré Yésu Krísto na.

¹⁰ Dì nyànomvá dhi, tadhá áyi togó tani nda àma dré Yésu Krísto àma ki tidrílèpi dhi ni atsama sè dre. Akódhi nda 'o dràdrà ni rinyí akilé gò, láti adrézó lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisú àsà dhi ni tadházó ngádra 'á Rúbí Tani sè.

¹¹ Rúbí Tani nda ni tà sè dhi, Giká bhà ma adrélé áyi tà longólèpi ró, àpóstolò ro, ìndì áyi tà tadhálèpi ró.

¹² Tà nda sè dhi, má adré kizà nya kòdhi tìni. Dì, ma mána kanyò àko, má dré nìlè má ka'í àdhi 'i ya dhi be dhi sè. Má adré kpà ka'íá dhi, akódhi nda rinyí íbe kitswázó tà í dré bhàlè má drígá dhi ni líkí tsàlè kítú tàbvò tàzo dhi tú.*

¹³ Mí kàdré tà má dré tadhálé gyǎgya mí dré yìlè dhi ki lebè kòdhya, adrézó tròlè ámi tà ka'íka'í rú, ìndì lèlè Yésu Krísto na dhi rú.

¹⁴ Mí kàdré tà dóro bhàlè mí drígá dhi ni líkí, Tirí Lólo adrélèpi adrélé mí léna dhi ni rinyí sè.

¹⁵ Ngóro mí dré nìlè be dhi tìni dhi, mónnyá ka'íbhá títí angábhá bvò Asiyà àdhya lésè dhi i tayí ma adrélé kalóma. Áyi nda i kòfalé dhi, Fígélò i Erèmògéné be.

¹⁶ Dì, Mírì kòtadhá áyi togó dóro mónnyá títí Onèsífòro ni dzó na dhi i dré, dré àma togó tindrìlè rá dhi sè, ìndì dré tá adrélé kanyò ro àma nyìrì ki tà sè ko dhi sè.

¹⁷ Lókyá akódhi nda dré atsázó Rómà 'a dhi sè dhi, ndà tá ma lovó sè gò àma kisúzó.

¹⁸ Dì Mírì kòtadhá áyi togó dóro akódhi dré kítú tàbvò tàzo dhi tú. Mí nì akódhi ndà tá láti àma ledézó má dré tá adrérà'a Efèsò na dhi 'á ngíni ya dhi be.

2

Sòdá dóro Yésu Krísto àdhya

¹ Dì àma mvá, mí kàdré rinyí ró Giká ni togó tani bhàlè mí rú Yésu Krísto na dhi sè.

² Tà mí dré yìlè má tí móndí bí dhi i kandrà dhi i, mí kàdré tà nda ki tadhá tayílè móndí mí dré kitswálè ka'ìlè dhi i dré, áyi nda i kòkitswáró kpà tà nda ki tadhá móndí àruka i dré be dhi bvò.

³ Mí kàdré kizà ka'í nyàlè tùmání má be, ngóro sòdá dóro Yésu Krísto àdhya tìni.

* **1:12 1:12** A kitswá kpà kúlí tisilè Gíríkí ti sè kòni ki ladzá kònini: «...akódhi nda rinyí íbe kitswázó tà má dré bhàlè i drígá dhi ni líkí tsàlè kítú tàbvò tàzo dhi tú.»

4 Dhya adrélépi sòdá àzì 'o dhi adrè ìna mì bhe tà bvò kòndi àdhyà i dri ko, ì kòkìtswáró áyi kàdrì áyi bhàlepi àzì nda mì dhi nì togó 'o kìnálé be dhi bvó.

5 Kòdhi ìbe dhi, dhya adrélépi angú ra dhi kitswá ìna làgí kisé ko, kàdré angú nda nì ra ngóro angú nì tòlí dré adrélé tàle dhi tìni ko dhi.

6 Adré kpà léá dhi, dhya áyi fèlepi amvú 'a dhi kòkìsú rè zyà lànyá lokolé drìdrì dhi nì.

7 Lè mí kàdré tà má dré adrélé tàle kòdhi ki kisé dóro gò, Mírì kòfèro mí dré tògyá tà nda ki àndu nìzo títì.

8 Mí kàdré Yésu Krísto angálépi Dàwídì nì sùrú lésè, ngàlepi kpà dràdrà 'àsè dhi nì tà kisé kòdhyà, ngóro Rúbí Tani má dré adrélé longólé dhi dré adrélé tàle dhi tìni.

9 Rúbí Tani nda nì tà sè dhi, má adrè kizà nya, tsàle byá áma 'ìrà'a nyàrì sè drìkònzì líyì tìni dhi 'á. Dì, à kitswá Gìká nì kúlí 'ì nyàrì sè bwà ko.

10 Asà dhi, má adrè tà títì dhi ki mvo mónyá Gìká dré zile dhi ki tà sè, ì kòkìsúró kpà lídrì kóná vèsè kólyá dhi mìlanzilanzì be Yésu Krísto na be dhi bvó.

11 Kúlí kòni ì, kúlí kitswálé ka'ìle dhi 'ì:

Mà kòdrà tùmání Yésu be dhi,
mà nì kòkpà adrè lídrì ìbe tùmání akódhi be.

12 Mà kàdré togó tsi kizà na dhi,
mà nì kòkpà òpì nya tùmání akódhi be.

Mà kògà akódhi dhi,
akódhi nì kòkpà áma ki ga.

13 Mà kàdré móndí kitswábhá adrélé ka'ìle dhi 'ì ko dhi,
akódhi ngbú dhyà kitswálépi adrélé ka'ìle togó wáyi sè dhi 'ì,
tàko ko, akódhi kitswá ìna áyi tàndì nì ga ko.

Gìká nì àzì 'òlepi dré kitswálé ka'ìle dhi

14 Lè mí kàdré tà nda kòdhi ki 'o agalé mónyá ka'ìbhá dhi ì léna. Mí kàdré kpà áyi ki kodzó Gìká kandrà, ì kàdréro tà kayí áyi kòfalésè kúlí ki tà dri ko. Tà kayikayi lású be kònzì dhi kitswá tà dóro 'o àlomvá ko. Be ró dhi, adrè ìna mónyá adrèbhá tà nda ki yi dhi ki drì kizá.

15 Mí kàdré tà títì dhi ki 'o kitswázó ámi fe Gìká dré ngóro móndí dré kitswálé ka'ìle dhi ró. Mí kàdré kpà akódhi nì àzì 'o kanyò àko, adrézó akódhi nì kúlí tà bàti àdhyà nì tadhá gyágya.

16 Mí kàdré kúlí tàko adrèbhá lindrì fe Gìká dré ko dhi ki ga. Tàko ko, mónyá adrèbhá kúlí ta kònzì dhi ì adrè àyikya vwàle Gìká nì tà rúsè vvwà.

17 Ayi ki tà tadhálé dhi ì adrè móndí ki 'o kònzì, ngóro làzì dré adrélé atsilé rúbhá nya dhi tìni. Ayi nda ì kòfalé dhi, Ìmènyá ì Filétò be.

18 Ayi nda ì ku láti tà bàti àdhyà 'àsè dre. Ì adrè tàá dhi, ngangà dràdrà 'àsè dhi nì tà lavú dre. Ì adrè dì móndí àruka ki tà ka'ìka'ì kizá àsà.

19 Tágba kònzì dhi, dzópá Gìká dré bhàle dhi adrè ìna áyi totó tātá. A tìsì kúlí kòni ì dzópá nda rú kòdhyà: «Mírì nì mónyá adrèbhá ìna ró dhi ì be.»* ìndì «Lè mónyá títì adrèbhá tàá dhi, áyi móndí Mírì àdhyà 'ì dhi, ì kòtayí tà kònzì 'òma.»

* 2:19 2:19 A kònò Ngá nàma 16:5.

²⁰ Dzó kàdrì dhi léna dhi, ngá ledélé óró sè ìndì àrezá sè dhi i be, túmání ngá ledélé fa sè ìndì kìnì sè dhi íbe. Ngá ledélé óró sè ìndì àrezá sè nda i ngá adrézó tà 'o ásà lindrì sè dhi 'i. Ngá àruka nda i kó ngá adrézó tà 'o ásà lindrì àko dhi 'i.

²¹ Dhya àngùdhi àyi temvélepi tàkonzì títi i lésè dhi ni adré ngá adrézó tà 'o ásà lindrì sè dhi 'i. Akódhi nda fè i adréle lólo Mírì dré kitswázó tà dóro 'o i sè. Akódhi gànzi ró tà dóro títi dhi ki 'o.

²² Lè mí kàdré lapalé lovó kónzi kàdhúra kya i silésè. Mí kàdré láti nda adrézó tà gýägya 'o, adrézó Giká ni ka'í togó wáyi sè, adrézó ámi lèle tadhá, adrézó tà kàdrìkàdrì bha móndí i kòfalé. Mí kàdré tà nda ki 'o túmání mónyá títi adrébhá liyilé Mírì rú togó lólo sè dhi íbe.

²³ Mí kàdré káyi azaaza ró ìndì tògyá àko dhi ki ga. Tàko ko, mí nì tàle dhi, tà nda i adré móndí ki 'o lawàle àyi kòfalésè dhi be.

²⁴ Adré léá dhi, màràbà Mírì àdhyà kàdré lawàle móndí íbe ko. Be ró dhi, kàdré ína àyi togó dóro tadhá mónyá títi i véna. Kòní adréle tà tadhá dóro dhi be. Kàdré kpà tà mvo togó vwàvwà sè.

²⁵ Kàdré mónyá adrébhá ligilé i rú dhi ki lotó togó yàya sè. Adhi nì nì, Giká ni láti fe àyi dré àyi ki togó ladzázó gò, tà bàti nìzo dhi.

²⁶ Ì kò'o kòníni dhi, i ni go tà ni kisùle dóro gò, i dré lapázó bã Dzàborò dré tapélé àyi dré dhi silésè. Angyá ko, akódhi nda ru tá àyi, àyi ki 'òzo tà i dré lèle i kò'o dhi ki 'o.

3

Tà lókyá kùdù àdhyà i

¹ Lè mí kòní tà kònídhi dóro: Lókyá kùdù sè dhi, tà kòkòròko lavulé dhi ki dra atsá.

² Tàko ko, móndí ki adré àyi ki tàndi ki le kòdhya. Ì ni adré làfa lovó bha, adrézó àyi ki afà, adréle drìkàdrì ro. Ì ni adré Giká ni lodhá, adrézó ligilé àyi ki tibhá i rú, adrézó àwoyà ni tàle ko, adrézó tà lólo ató àyi pálé.

³ Ì ni adré lèle àko, adrézó móndí ki tàkonzì tri ko, adrézó móndí ki rú ta kónzi. Ì kitswá àyi ki tàndi ki lovó mvo ko, adrézó tà 'o kà'wá àtrá kya tíni, adrézó tà dóro ga.

⁴ Ì ni adré móndí ki lefè kàribhá i drigá, adrézó tà 'o swà ro, adrézó àyi ki tà bha kuru, adrézó àyi ki tàndi ki lovó le Giká ni lavú.

⁵ Ì ni su ngóro móndí adrébhá tròle Giká ni tà rú dhi i tíni. Di, i ni àyikya Giká ni rìnyí gágà. Mí kàdré di ru su mónyá làsú be kòníni dhi íbe ko.

⁶ Àyi nda ki àruka i adré tifilé dzó i 'àsè turúpfú sè, adréle tòkò kitswálé litilé mbèlè dhi ki lití. Tàko ko, tòkò nda i ga àyikya tàkonzì sè bí gò, i dré adrézó tatsilé lovó kónzi twátwa dhi ki 'obe.

⁷ Ì adré ngbú tà nda nile, di, i kitswá àyikya tà bàti ni ka'ile bwà ko.

⁸ Mónyá nda i adré ligilé tà bàti rú, ngóro Yánè i Yàmberè be dhi i dré tà ligilé Mósè rú dhi tíni.* Àyi ki tà kisùkisù abíabí gò, àyi ki tà ka'ika'í dré atsázó tà tàko ró.

⁹ Di, i kitswá àyikya gòle lile drìdrì ko. Tàko ko, à ni àyi ki azaaza no ngádra 'á, ngóro Yánè kya Yàmberè be dhi tíni.

Timòtèyò ni drì tàma

* **3:8 3:8** «Yánè i Yàmberè be» kòni i rú Yúdà ànzi i dré tá fèle Ezepètò ni kódzógó i dré dhi 'i. A kòno Pfòma 7:11, 22.

¹⁰ Di, mi ró dhi, mí lebé mína ma, tà má dré tadhálé dhi kí nìzo dóro dre. Mí nǐ kpà áma atsimá, tà má dré lèlè 'òlè dhi, áma tà ka'ika'í, áma togó vwàvwà, áma lèlè, áma togó tsìma,

¹¹ áma mǐ pfòma, ìndì kizà títi má dré nyàlè dhi ì be. Mí nǐ kpà tà atsábhá má rú gò áma mǐ pfòzo Atìyòkiyà na, Ìkóniyò na, ìndì Lisitrà na dhi ì be. Di, Mírì apá ina ma tà títi nda ì lésè.†

¹² Tà bàti ró dhi, à nì mónnyá títi adrébhá lèà tròlè Giká nì tà rú Yésu Krísto na dhi kí mǐ pfo.

¹³ Di, mónnyá kònzì adrébhá móndí kí lití dhi kí adré vélé tàkonzì 'o lizo ába drìdrì. † nì adré móndí kí lití, adrézo kpà àyi kí tayí adrélé litilé.

¹⁴ Di, mi ró dhi, mí kàdré mína tròlè tà mí dré yìlè gò ka'izoá bàti dhi ì rú. Tàko ko, mí nǐ, mí yi tà tà nda ì àdhibhá ì tí ya dhi be.

¹⁵ Kòdhi íbe dhi, kidhólé ámi anzì lésè dhi, mí nǐ Giká nì Kúlí lólo dhi dóro. Kúlí nda nì kitswá tógyá fe mí dré adrézo ásà, mí dré Yésu Krísto nì ka'ile dhi sè.

¹⁶ Tàko ko, tà títi tsìlè Giká nì Kúlí na dhi ì apfò akódhi nì tàndi sílèsè. Tà tsìlè nda ì dóro adrézo móndí kí tadhá, adrézo àyi kí tàkonzì tadhá àyi dré, adrézo àyi kí lotó, adrézo àyi kí kodzó adrélé atsilé tà gyágya na,

¹⁷ mónnyá Giká àdhyà ì kòkitswá ró títi, adrélé kpà gànzi ró tà dóro títi dhi kí 'o.

4

¹ Má adré ámi kodzó Giká mìlèsè ìndì Yésu Krísto mìlèsè. Yésu nda dhyà dra mónnyá títi lídrì ro ìndì dràbhá dre dhi kí tàbvó tàlepi, í dré dra agòrà àyi Opì na dhi 'á dhi 'i.

² Mí kàdré Giká nì kúlí longó móndí ì dré, kàdré gba lókyá dóro sè yà, kó ngalè lókyá kònzì sè yà dhi. Mí kàdré móndí kí tàkonzì tadhá àyi dré, adrézo àyi kí lotó, adrézo àyi kí kodzó togó vwàvwà sè ìndì tà tadhálé gyágya dhi ì sè.

³ Tàko ko, lókyá adrélépi alìlè dhi sè dhi, móndí kí Giká nì tà tadhálé gyágya dhi kí ga. † nì tà tadhábhá bí dhi kí kimó àyi làgàsè, adrélé tà ì dré adrélé lèlè yìlè dhi kí tadhá, ì kòkitswá ró àyi kí tàndi kí lovó 'o be dhi bvó.

⁴ † kitswá àyi kí bíbhálé ga tà bàti véna ko. Be ró dhi, ì nì àyikya àyi kí bíbhálé ga títi tàko ì véna.

⁵ Di, mi ró dhi, mí kàdré mína ámi tà kisùlè dhi kí líkí tà títi ì sè. Mí kàdré kizà ka'í nyàlè, adrézo Rúbí Tani longó, adrézo àzi Giká dré bhàlè mí drígá dhi nì 'o kitswálé títi.

⁶ Tàko ko, ma ró dhi, má fè áma lídrì wáyi Giká dré mòbòmà ro dre. Lókyá má dré dra lizo dhi atsá kpà ànyi dre.

⁷ Má bhu mána àdzú dóro, angú ràzo tsàlè kùdù nì na dre. Má su áma tà ka'ika'í rú.

⁸ Di nyànomvá dhi, à zù kùlá tà gyágya àdhyà adrélé áma letè. Di Mírì dra móndí kí tàbvó tàlepi gyágya dhi nì kùlá nda nì afè má dré, kítú tàbvó tàzo dhi tú dhi nì. A kitswá feá ngbà 'í má dré kalóma ko. A nì kókpá feá mónnyá títi adrébhá àyi agòma letè lovó sè dhi ì dré.

Pólò nì kúlí kùdù

† 3:11 3:11 A kònò Tà 'òlè dhi ì 13; 14.

⁹ Mí kò'o tà títi dhi i alizo má vélé mbèlè.

¹⁰ Tàko ko, Démà lè tá ina tà bvò kòndi àdhya i tò gò, áma tayízó adrélé kalóma, lizo Tèsàlònìkè na. Kùrèsékè lè ina Galàtíyà na, ìndì Títò lè ina Dàlàmatíyà na.

¹¹ Tayí ngbà 'i Lúkà kònwa má làga kòdhya. Dì mí kàdrì Márokò alizo akódhì be. Tàko ko, akódhì nda ni kítswá drigá bha má vélé àzì sè.

¹² Má mù Tíkíkò Èfèsò na.

¹³ Mí dré adrérà'a 'òlè alìlè dhi 'á dhi, mí kàdó kòtì má dré tayílé Kàrúpò véna Trówà na dhi alizo ába be. Mí kàlì kpà áma búkù ìbe, lavúlé dhi, búkù kínì sè dhi i.

¹⁴ Alìgizándrè adrélépi tóká liyí ro dhi 'o ma kònzi lavúlé. Mírì ni tà logó akódhì dré tà dré 'òlè dhi i tí dhi nì.

¹⁵ Mí kòlìkì mína mì akódhì sè. Angyá ko, akódhì ligì áma ìbe kúlì mà dré adrélé longólé dhi ki tà sè tà tándì ró.

¹⁶ A dré tá adrérà'a áma tàbvò ta vèsè nì àlo sè dhi 'á dhi, dhya àlo alìlèpi áyi totó má làga dhi tá yókódhó. Móndyá títi dhi i tayí ma adrélé kalóma. Gíkà kòbhà tà nda àyi rú ko!

¹⁷ Dì, Mírì totó tá ina i má làga rìnyí afè má dré áyi kúlì longózó ngádra 'á dhi nì, móndyá títi sùrú twá ro dhi i kòyiró be dhi bvó. Dì Gíkà apá ma kàmì sílèsè nì.

¹⁸ Bàti, Mírì nì áma apá tà kònzi títi 'òlè má rú dhi i lèsè gò, áma 'òzo file líná áyi Opì bhù àdhya léna. Rúku kàdré akódhì dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònìni.

Mòdo kùdù

¹⁹ Mí fè mòdo Pìrisìkà i dré Akilà be, ìndì móndyá títi Onèsifòrò ni dzó na dhi ìbe.

²⁰ Èràstò gò adrélé Kòrìtò na. Má tayí Tròfimò drà ro Milétò na.

²¹ Mí 'o tà títi dhi i alizo kònwa lókyá kidhì àdhya kandrá.

Yùbùlò ì fè mòdo mí dré tùmáni Púdè, Línò, Kàlàwùdiyà, ìndì áma ki adrúpi títi dhi ìbe.

²² Mírì kàdré tùmáni mí be! Akódhì ni togó tani kàdré àmi ìbe títi!

Wárágà Pólò dré tisile Títò dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisile Títò dré dhi 'i. Títò nda tá mómí Yúdá mvá ro ko Yésu ni ka'ilepi gò, dré atsázó Pólò ni áziàmu ki àlo ró dhi 'i (Gàlátìyàbhá i 2:1-3). Pólò tayí tá akódhi tùrù Kùrètè àdhya na, kònòró Èkèlézyà ki tà, bhàgo ki tobhàzo Èkèlézyà bhàandre títi i 'ásè dhi i drìle (1:5).

Pólò adré wárágà kònìdhi ni tisi tà kàdrìkàdrì na dhi i sè. Alo ni, adré tà lazì Títò dri tà adrézó Èkèlézyà ni drì kobhá ki kípè dhi ki tà sè (1:5-16). Tàko ko, mómí bí Èkèlézyà Kùrètè àdhya na dhi ki tà tá dóro ko. Rì ni, Pólò adré Títò ni drì ta, tà kitswábhá dré tadhálé mómí twátwa Èkèlézyà na dhi i dré dhi ki tà sè: àgo màlìga i, tòkò màlìga (kitswábhá kpà kyánzi ki tadhá dhi i), kàdhúra i, ìndì màrábà i (2:1-15). Na ni, Pólò adré mómíyá ka'ìbhá dhi ì kàdré atsílè ngìni ya dhi ni tà tadhá Títò dré (3:1-11). Ayi nda ì kàdré tà kàdrìkàdrì bha mómí i kòfalé, adrézó tà kitswábhá mómí ki 'o ru lanzì dhi ki ga.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Pólò ni mòdo fèma (1:1-4)
- 2) Èkèlézyà ni drì kobhá ki tà (1:5-16)
- 3) Tà kitswábhá tadhálé mómí twátwa Èkèlézyà na dhi i dré dhi i (2:1-15)
- 4) Mómíyá ka'ìbhá dhi ki atìma (3:1-11)
- 5) Pólò ni kúlí kùdù (3:12-15)

Pólò ni mòdo fèma

¹ Ma, Pólò, Gìkà ni màrábà, ìndì Yésu Krìsto ni àpóstolò, má adré wárágà kònìdhi ni tisi ma. Gìkà bhà ma adrélé àzì nda ni 'o, mómíyá í dré zile dhi ì kòka'ìró Yésu Krìsto, tà bàti nìzo gò, adrézó tròle Gìkà ni tà rú,

² ì kàdré mì bha lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisúzó. Gìkà kitswálepì kìnzó ta ko dhi lazì tá lídrì nda ni tà drìdrì bvò ni bhàma kandrá.

³ Dì lókyá dré tá bhàle dhi kòkìtswá dre dhi, Gìkà àma ki tídrìlepì nda dré àyi kúlí 'òzo apfòle ngádra 'á. Tàko ko, bhà àyi kúlí nda ni longoma ni tà má drìgá, má kòlongóro ngóro dré tá tàle má kò'o dhi tìni.

⁴ Má adré wárágà kònìdhi ni tisi mì, Títò, àma mvá bàti àma ki tà ka'ìka'ì na dhi dré. Gìkà àma ki Atá i Yésu Krìsto àma ki tídrìlepì dhi be dhi ì kòbhà àyi ki togó tani mí rú, ìndì ì kòfè tà kàdrìkàdrì mí dré!

Azì fele Títò dré 'òle tùrù Kùrètè àdhya na dhi

⁵ Má tayí tá mì adrélé Kùrètè na, mí kòledéro tà kitswábhá rè ko dhi i títi, bhàgo ki tobhàzo Èkèlézyà bhàandre àlo àlo títi dhi i 'ásè dhi i drìle, ngóro má dré tá lazilè mí dri dhi tìni.

⁶ Adré léá dhi, bhàgo kàdré mómíyá adrélépi tà àko í rú dhi 'i. Kàdré agó tòkò ìbe àlo kwákwa dhi 'i. Akódhi ni ànzi ì kàdré mómíyá Yésu ni ka'ìbhá dhi 'i. Ì kàdré kpà tà kitswázó àyi ki asìkì àsà dhi àko àyi rú, kàdré tà swà 'òma ni tà sè yà, kó ngalè mómíyá ki kúlí gàma ni tà sè yà dhi.

⁷ Adré làá dhi, Ekèlézyà ni drì kòlepi kàdré móndí adrélépi tà àko í rú dhi 'i. Tàko ko, à adré Giká ni àzi bha akódhi drígá kòdhya. Akódhi kàdré drìkàdrì ro ko, kombà ro ko, wá tsilepi ró ko, làpfubhá ro ko, ìndì làfa ndàlepi túrúpfú sè dhi ró ko.

⁸ Be ró dhi, kàdré ìna móndí adrélépi móndí ki ka'í dòle í véna togó dóro sè, adrélépi tà dóro le, adrélépi tà 'o tògyá sè, adrélépi gyágya ìndì lólo, ìndì adrélépi àyi tàndi ni lovó mvo dhi 'i.

⁹ Kàdré tròle gígí ro kúlí bàti tadhále í dré dhi í rú, í kòkitswáro móndí ki kodzó tà adrélé tadhále gyágya dhi í sè, kitswázó kpà móndí adrèbhá ligílè tà nda í rú dhi ki tàkonzì tadhá àyi dré.

¹⁰ Tàko ko, móndí adrèbhá ligílè, adrèbhá tà tàko ki ta, adrèbhá kpà móndí ki lití dhi í bì. Lavulé dhi, àyi Yúdà ànzi í kòfalé.

¹¹ Adré làá dhi, à kàtsú àyi ki ti. Angyá ko, ì adré àyikya tà kitswábhá tadhále ko dhi ki tadhá kòdhya, kitswázó làfa kisú túrúpfú sè dhi bvó. Í adré ì móndí dzó àruka í 'àsè dhi ki drì kizá títi.

¹² Àyi ki tàndi ki pròfétá ki àlo tà dhi: «Kùrètèbhá í ngbú àyikya kinzòbhá 'i, kà'wá àtrá kònzì dhi 'i, ìndì kòvongbolobhá tòbvo ró dhi 'i.»

¹³ Tà tàle àyi rú nda kòdhi tà bàti 'i. Àsà dhi, mí kàdré àyi ki tàkonzì tadhá àyi dré ngádra 'á, ì kàdréro àyi ki totó tàtá àyi ki tà ka'ika'í na be dhi bvó.

¹⁴ Lè ì kògò adrélé tròle títi tàko Yúdà ànzi kya í rú ko, ìndì tòlí móndyá tà bàti gabhá rè dhi kya í rú ko.

¹⁵ Móndyá adrèbhá togó ìbe lólo dhi í dré dhi, ngá títi dhi í lólo. Di, móndyá tà ka'ika'í àko adrèbhá togó ìbe ndì ró dhi í dré dhi, ngá títi dhi í ndì ró. Angyá ko, ì tayí àyikya àyi ki togó atsálé ndì ró àyi ki tà kisúkisú be.

¹⁶ Móndyá làsú be kònìni nda ì adré tàá dhi, ì nǎ Giká be. Di, ì adré àyikya akódhi ni ga tà títi ì dré adrélé 'òle dhi í sè. Àyi nda ì móndyá adrélé gàle gàgà dhi 'i. Àyi móndyá adrèbhá ligílè, ìndì kitswábhá tà dóro 'o bwá ko dhi 'i.

2

Tà kitswábhá tadhále móndí twátwa Ekèlézyà na dhi í dré dhi í

¹ Di, mí ró dhi, mí kàdré mína tà tadhá ngóro dré kitswálé Giká ni tà adrélé tadhále gyágya dhi sè dhi tíni.

² Mí kàdré àgo màliga ki tadhá, ì kàdréro àyi ki tà kisùle dhi ki likí, adrézó tà 'o tògyá sè, ì kòkitswáro lindrì sè. Í kàdré àyi ki totó tàtá àyi ki tà ka'ika'í na, àyi ki lèle na, ìndì àyi ki togó tsima na.

³ Kàdré tòkò màliga ki tà sè dhi, mí kàdré kpà àyi ki tadhá, ì kàdréro atsílé ngóro móndí àyi ki febhá adrélé lólo Giká dré dhi í tíni. Í kàdré móndí ki rú ta kònzì ko. Í kòtayí kpà àyi atsálé wá ni màràbà í ró ko. Be ró dhi, ì kàdré àyikya tà dóro tadhá kòdhya.

⁴ Àsà dhi, ì ni kitswá kyánzi ki tadhá, ì kàdréro àyi ki àgo ki le àyi ki ànzimvá ìbe,

⁵ adrézó tà 'o tògyá sè, adrézó togó ìbe lólo ìndì dóro, adrézó àyi ki dzó ki tà likí, adrézó drì asó àyi ki àgo í kandrá, à kòkitswáro tà ta kònzì Giká ni kúlí rú àyi ki tà sè ko.

⁶ Kàdré kàdhúra ki tà sè dhi, mí kàdré kpà àyi ki kodzó, ì kàdréro tà 'o tògyá sè.

⁷ Mí ró dhi, mí kàdré tà dóro 'o tà títi ì sè, ì kàdréro tà nda ki no mí rú, adréro 'oá mîna tíni. Mí kàdré tà mí dré adrélé tadhále dhi ki líkí, kàdréro tà bàti ró kitswálé lindrì sè.

⁸ Mí kàdré kpà kúlí ta gyägya, à kòkitswáro kúlí nda ki kayí ko, ámi kàribhá ì kàdréro kanyò ro, ì dré adrélé tà kònze àko tàle àma rú dhi sè.

⁹ Kàdré màràbà ki tà sè dhi, mí kàdré àyi ki kodzó, ì kàdréro drì asó àyi ki mírì ì kandrá tà títi ì sè, àyi ki tà kàdréro dóro àyi ki mírì nda ì mîlésè. Ì kàdré kúlí tokò àyi tí ko.

¹⁰ Ì kàdré kpà àyi ki ngá kugù àlomvá ko. Be ró dhi, ì kàdré àyi ki tàndi ki tadhá ngóro mómí kitswálé ka'ile togó wáyi sè dhi ì ró, ì kàdréro Gíká àma ki tidrìlépi dhi ni tà adrélé tadhále dhi ki 'o adrélé lindrì ro tà títi ì sè.

¹¹ Tàko ko, Gíká tadhá àyi togó tani kitswázó mómnyá títi dhi ki tidrì dhi dre.

¹² Akódhi ni togó tani nda sè dhi, adré àma ki tadhá atsimá twá àyi tà rúsè dhi ni ga, lovó kònze bvò kòndi àdhya ki 'òma be, mà kàdréro atsilé tògyá sè, adrélé tà gyägya 'o, adréro tròle Gíká ni tà rú lókyá àndrò kòndi sè.

¹³ Mà adré 'oá kònni, adréro mî bha arí be, adréro Yésu Krísto, àma ki Gíká kàdrì ìndi àma ki tidrìlépi dhi ni agòma mîlanzilanzì ro dhi ni letè.

¹⁴ Akódhi nda fè àyi tàndi àma ki tà sè, kitswálé àma ki apá tàkònze títi ì lésè, ìndi kitswálé àma ki temvé adrélé mómnyá lólo ìna ì ró, mà kàdréro àtsi ró adrélé tà dóro 'o.

¹⁵ Mí kàdré tà nda kòdhi ki tadhá mómí ì dré kòdhya, adréro àyi ki kodzó, adréro àyi ki lotó rînyí wáyi fèle mí dré dhi sè. Mí kòtayí mî dhya àlo dré ayízèle ko.

3

Mómnyá ka'ibhá dhi ki atsimá

¹ Lè mí kògò adrélé tàà mómnyá ka'ibhá ì dré dhi, ì kàdré àyi ki bha àyi ki ópí ì zàle, ìndi dhya bhàle àyi drìle dhi ì zàle. Ì kàdré àyi nda ki kúlí yí, adréro gánzi ró tà dóro títi dhi ki 'o.

² Ì kòtà dhya àlo ni rú kònze ko. Ì kòlawà kpà mómí ìbe ko. Be ró dhi, ì kàdré àyi ki togó dóro ìndi yàyà tadhá mómnyá títi ì véna.

³ Tàko ko, wáláká dhi, àma tá kókpà mómí azaaza ligíbhá Gíká rú, àyi ki tayíbhá litilé dhi 'i. Ama tá màràbà àma ki lovó kònze kya, ìndi lovó twátwa bvò àdhya kya 'i. Mà adré tá tatsilé tà kònze 'obe, lovó kònze bhabe, ìndi togó kònze bhabe àma kòfalésè. Mómí àruka ì adré tá kpà togó kònze bha àma rú.

⁴ Dì, Gíká àma ki tidrìlépi dhi tadhá tá ìna àyi togó dóro àyi lèle be àma dré gò,

⁵ àma ki tidrízó. Tidrì tá àma tà gyägya mà dré 'òle dhi ì sè ko. Be ró dhi, tidrì ìna àma ì dré àma ki kizà lèle bhàle dhi sè. Tàko ko, dzì tá àma àma ki tàkònze lésè, àma ki tizo tódhyá, lídrì tídhí ro dhi ni afèzo àma dré Tírì Lólo ni rînyí sè.

⁶ Dré Tírì Lólo nda ni kutúzó gàle àma léna bí Yésu Krísto àma ki tidrìlépi dhi sè,

⁷ kitswálé àma í dré bhàle gyàgya áyi togó tani sè dhi í, mà kòkísúró lídrì kóná vésè kólyá dhi tàylè ro, adrézó àma kí mǎ bha ásà.

⁸ Kúli kòdhi í, kúli kitswálé ka'ile dhi 'i. Má adrè dì leá dhi, mí kàdré tà kòdhi kí tadhá ngádra 'á, mónnyá Gíká nì ka'ìbhá dhi ì kàdréro àyi kí fe adrélé tà dóro 'o. Tà nda í tà dóro lavúlé kitswábhá mónnyá títi dhi kí ledé dhi 'i.

⁹ Dì, mí kàdré mína káyi azaaza dhi kí ga, tábhí kí rú kí a'íma íbe, lawà íbe, ìndì tà kayima tátrítrí kúli nì tà dri dhi be. Tàko ko, tà nda kòdhi í tà tãko kitswábhá móndí kí ledé bwà ko dhi 'i.

¹⁰ Dhya àlo kàdré móndí kí 'o ru lanzí dhi, lè mí kòkodzó akódhi nda vésè àlo tsàle vésè rì. Kòyi ko dhi, mí kòtayí akódhi.

¹¹ Mí nǎ tàle dhi, dhya lãsú be kònini dhi tayí áyi tà kisùkisù abilé dre dhi be. Tàkonzì dré adrélé 'òle dhi í sè dhi, adrè tà bhà áyi tàndi dri.

Pólò nì kúli kùdù

¹² Má nì Arètémà 'i yà kó ngalè Tíkíkò 'i yà dhi nì mu mí véna. Ayi nda kí àlo kòtsa dre dhi, mí kò'o tà títi dhi í lizo áma kúsú Nìkòpólí na. Tàko ko, má nò dóro nì, má dré lókyá kidhì àdhya nì letèle lavúlé kònàle dhi.

¹³ Mí kò'o tà títi dhi í Zénà tólí tà 'òlepi dhi kí ledézó Apólò be lile àyi kí atsí na, ngá àlo kòpiró àyi láti na ko.

¹⁴ Lè àma kí mónnyá ì kònì àyi kí fèle adrélé tà dóro 'o, ì kòkitswáro ngá fe mónnyá adrèbhá lovó nì íbe dhi í dré, adrézó kpà lò'wa dóro 'a bí.

¹⁵ Mónnyá títi mà dré adrézó àyi íbe kònwa dhi í fè mòdo mí dré. Mí kòfè kpà mòdo mónnyá ka'ìbhá títi adrèbhá àma kí le dhi í dré.

Gíká nì togó tani kàdré àmi íbe títi!

Wárágà Pólò dré tisile Fìlèmonà dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pólò dré tisile Fìlèmonà dré dhi 'i. Fìlèmonà nda tá mómí kàdrì Yésu ní ka'ìlèpì, adrélèpì Ekèlézyà Kòlòsàyì àdhya na dhi 'i. Akódhi tá māràbà àlo rú be Onèsimò dhi ìbe. Onèsimò nda lapá tá Fìlèmonà drígàsè lile ru kisú Pólò be bǎdzó na. Di Pólò dré akódhi ní togó asézó Yésu ní ka'ì gò, dré kisùzoá dóro ní, í dré akódhi ní logólé líyí ní véna dhi.

Pólò adrè di wárágà kònìdhi ní tisì Fìlèmonà ní ti lizizó, kòtrìró áyi māràbà nda ní tàkonzì, akódhi ní ka'izo dòle ngóro áyi adrúpi Krísto na dhi ró. Pólò adrè léá dhi, Fìlèmonà kò'o tà nda kònìni ngóro tòlì bhàle í dri dhi tíni ko, be ró dhi, ngóro dré lèle 'òle áyi lèle Krísto na dhi sè dhi tíni.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi kí atìma

Pólò ní mòdo fèma (1:1-3)

Pólò ní àwoyà fèma Fìlèmonà ní tà sè dhi (1:4-7)

Fìlèmonà ní ti lizima Onèsimò ní tà sè dhi (1:8-22)

Pólò ní kúlì kùdù (1:23-25)

Pólò ní mòdo fèma

¹ Ma, Pólò 'ìle bǎdzó kòndi 'á Yésu Krísto ní tà sè dhi, tùmáni àma kí adrúpi Tímótéyo be dhi, mà adrè wárágà kònìdhi ní tisì mì, àma kí àziàmu Fìlèmonà mà dré lèle tò dhi dré.

² Mà adrè kpà tisiá àma kí amvúpi Apíyá dré, àma kí àdzú bhuàmú Arùkípò dré, ìndì mómíyá Ekèlézyà àdhya adrèbhá ru kimó àmi dzó na dhi ì dré.

³ Giká àma kí Atá i Mírì Yésu Krísto be dhi ì kòbhà àyi kí togó tani àmi rú, ìndì ì kòfè tà kìdrìkàdrì àmi dré!

Pólò fè àwoyà Fìlèmonà ní tà sè

⁴ Lókyá má dré adrérà'a tà zi Giká tí dhi 'á dhi, má adrè ngbú adrélé àwoyà ta akódhi dré àmi tà sè, adrézó kpà tà zi akódhi tí mí dré.

⁵ Tàko ko, má adrè àmi tà ka'ìka'ì Mírì Yésu na dhi ní tà yi, tùmáni àmi lèle mí dré adrélé tadhále mómíyá lólo tí Giká àdhya i véna dhi ní tà be.

⁶ Má adrè di tà zi Giká tí, àmi tà ka'ìka'ì nda kàdréró lò'wa 'a bí, mí kònìró tà tani títi mà dré adrézó ába Yésu Krísto na dhi ì be dhi bvó.

⁷ Ama adrúpi, àmi lèle tìmbà àma togó gàle arí sè bí, mí dré mómíyá Giká àdhya kí togó tindrìle dhi sè.

Pólò lizí Fìlèmonà ní ti Onèsimò ní tà sè

⁸ Asà dhi, tágba má dré tá kitswázó tòlì fe mí dré Krísto na tà kitswálèpi mí dré 'òle dhi sè dhi,

⁹ má adrè mána àmi ní lizí lèle sè. Di, ma, Pólò màlìga ró 'ìle nyànómvá bǎdzó 'á Yésu Krísto ní tà sè dhi,

¹⁰ má adrè àmi ní lizí àma mvá Onèsimò ní tà sè. Tàko ko, akódhi nda atsá àma mvá ro Krísto na kònwa bǎdzó 'á.

11 Wáláká dhi, akódhi tá mómí tákò 'i mí mílèsè. Di, nyànomvá dhi, akódhi ína mómí kitswálépi àma ki ledé tùmáni mí be dhi 'i.*

12 Má adrè akódhi ni logó mí véna, tágba akódhi dré adrézó áma tàndi ni togó 'i dhi.

13 Má lè tà tò akódhi ni kikilé ànyi má làga kònwa, kòledéro ma ámi àrà 'a, má dré adrèrà'a bã nya Rúbí Tani ni tà sè dhi 'á.

14 Di, má kitswá tá 'òá kònini mí dré ka'íá àko ró ko. Be ró dhi, má adrè leá dhi, mí kò'o tà dóro ngóro mí dré lèlè 'òle dhi tìni, ngóro tólí bhàle mí dri dhi tìni ko.

15 Aruka ni, mì lanzi tá ru Onèsimò be lókyá tsà sè, mí kògòro akódhi ni kisú adrézó ába nyo be dhi bvó.

16 Nyànomvá dhi, akódhi véle ngbà 'i màràbà 'i ko. Akódhi lavú véle màràbà byá. Akódhi adrúpi má dré mána lèlè tò dhi 'i. Di, lavulé dhi, akódhi ni adrè mómí mí dré dra lèlè tò dhi 'i, ìndi adrúpi mí dré dra lèlè tò Mírì na dhi 'i.

17 Di ásà dhi, mí kàdré áma no ámi arúpi ró dhi, mí kòka'í akódhi ngóro mí ni tá áma tàndi ni ka'í kòdhya na tìni.

18 Akódhi kò'o mí kònzi yà, kó ngalè kàdré ámi màri íbe í rú yà dhi, mí kòbhà màri nda áma rú tí.

19 Ma, Pólò, má adrè kúlí kòni ki tisi áma tàndi ni drígá sè: Má ni màri nda ni logó mí dré. Kònò má ni tá kitswá tàá dhi, mí mīna áma màri íbe mí rú, ìndi màri nda ámi tàndi ni lídrì 'i.

20 Di áma adrúpi, má adrè leá mí kò'o tà nda kòdhi má dré Mírì ni rú sè. Mí kòtindrì áma togó Krísto na.

21 Má adrè wárágà kònìdhi ni tisi mí dré, adrézó ka'íá dhi, mí ni áma kúlí ka'í 'òle. Má ni, mí ni véle tà 'o tà má dré adrélé zìle kòdhi ni lavú byá dhi be.

22 Kòdhi íbe dhi, mí kòledé àrà má dré kitswázó ayilé mí véna dhi be. Tàko ko, má adrè mī bha Gíká véna, kònzìró láti má dré gòzo tsàle àmi véna, ngóro mì dré adrélé zìle akódhi tí dhi tìni.

Pólò ni kúlí kùdù

23 Epáfurà mà dré adrézó bã nya ába Yésu Krísto ni tà sè dhi, fè mòdo mí dré.

24 Mároko, Arìstàrukò, Démà, tsàle Lúkà be, áma àziàmú ró dhi, ì fè kpà mòdo mí dré.

25 Mírì Yésu Krísto ni togó tani kàdré àmi íbe!

* 1:11 1:11 Rú «Onèsimò» kònìdhi adrè leá tàle dhi, «dhya adrélépi mómí ki ledé dhi».

Wárágà tisìle Èbèrè i dré dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà tisìle Èbèrè i dré dhi 'i. A n̄ dhya wárágà kònìdhi ni tisìlèpi dhi ngalè àdhi 'i ya dhi ko. Di, à ni kitswá nòà dhi, à adrè tisìà móndyá Yésu ni ka'ìbhá gò, ì dré adrézó kizà nya dhi i dré. A adrè di tisìà àyi nda ki kodzózó, ì kàdréró àyi ki totó tātā àyi ki tà ka'ìka'ì na. A adrè kpà tadhá àyi dré ngádra 'á dhi, Yésu Krísto dhya àyi ki tidrìlèpi kitswálé títi dhi 'i.

A lanzi wárágà kònìdhi 'a be rì. Alo ni, à adrè Krísto ni tà kàdrì lavulé dhi ni tadhá (1:1-10:18). A adrè tadhá dhi, akódhi Giká ni Mvágó adrélèpi Giká ni tándi ni lídrì tadhá kyá í rú dhi 'i. Akódhi kàdrì pròfétá ki lavú, ángéló ki lavú, Mósè ni lavú, ìndì Yòsúwà ni lavú. Akódhi kòwánà kàdrì tà tídhí Giká dré bhàle ru yizo móndí ìbe dhi ni tà sè dhi 'i. Di akódhi kàdrì kòwánà tà àku ru yizo dhi àdhya ki lavú. Akódhi ni lídrì fèle mòbòmà ro ngbá 'í vèsè àlo dhi kókpa kàdrì, mòbòmà atú fèle vèsè be b̄i dhi ki lavú. Di akódhi ni kàrì kutúlèpi dhi sè dhi, temvé àma ki togó tàkonzi lèsè kitswálé títi, àma ki tidrízó.

Rì ni, à adrè móndyá ka'ìbhá dhi ki kodzózó, ì kàdréró tròle àyi ki tà ka'ìka'ì rú (10:19-13:19). A adrè tà ka'ìka'ì móndyá Giká àdhya atú dhi ì dré tadhálé dhi ki tà tadhá. A adrè kpà Giká adrè àma ki lotó àyi ànzi i tíni dhi ni tà tadhá. A adrè kpà tàà dhi, mà kàdrè àma ki m̄i bha Yésu dri, adrézó àma ki kisí ànyi Giká làga akódhi sè, ìndì àma ki tà ka'ìka'ì sè.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi lèna dhi ki atìma

- 1) Krísto, Giká ni Mvágó adrélèpi Giká ni tándi ni lídrì tadhá í rú dhi 'i (1:1-3)
- 2) Krísto kàdrì ángéló ki lavú (1:4-2:18)
- 3) Krísto kàdrì Mósè ni lavú, ìndì Yòsúwà ni lavú (3:1-4:13)
- 4) Krísto kòwánà kàdrì kòwánà atú dhi ki lavúlèpi dhi 'i (4:14-7:28)
- 5) Tà tídhí ru yizo Krísto sè dhi kàdrì, tà àku ru yizo dhi ni lavú (8:1-9:22)
- 6) Krísto ni lídrì fèle mòbòmà ro dhi kàdrì, mòbòmà atú fèle dhi ki lavú (9:23-10:18)
- 7) Àma ki kisima ànyi Giká làga dhi (10:19-39)
- 8) Tà ka'ìka'ì (11:1-40)
- 9) Giká ni ànzi ki lotoma (12:1-13)
- 10) Tà tàle móndyá ka'ìbhá ki kodzózó dhi i (12:14-13:19)
- 11) Kúlì kùdù (13:20-25)

Giká longó àyi kúlì àyi Mvágó tí

1) Atú dhi, Giká longó tá àyi kúlì àma ki tàbhi i dré àyi pròfétá i tí, lókyá twátwa i sè ìndì látì twátwa i sè.

2) Di, lókyá kùdù kònìdhi sè dhi, longó àyi kúlì àma dré àyi tándi ni Mvágó tí. Akódhi nda dhya Giká dré tá 'òle ngá títi dhi ki bha dhi 'i, ìndì dhya dré bhàle kitswálé tà títi í dré lazilé tàylé ro dhi ki kisú dhi 'i.

3) Akódhi nda adrè lagulé Giká ni tándi ni m̄ilanzìlanzi sè. Adrè kpà Giká ni tándi ni lídrì 'o adrélé nòle kyá í rú. Adrè ngá títi dhi ki 'o adrélé ru totó àyi ki àrà i 'àsè àyi kúlì r̄inyi ró dhi sè. Akódhi dré móndyá bvò dri

dhi ki temvezó àyi ki tàkonzì lèsè dhi àmvolèsè dhi, dré mbàzo lirilé Giká múrúngú dhi ni dríágó lèsè bhù na.*

Giká ni Mvágó kàdrì ángéló ki lavú

⁴ Dì Giká ni Mvágó nda atsá kàdrì ángéló títi dhi ki lavú byá, ngóro rú Giká dré fèle drá dhi dré kpà adrélé kàdrì ángéló kya ki lavú byá dhi tíni.

⁵ Tàko ko, Giká tà tá tàdzí tà ángéló dré ngóro dré tàle áyi Mvá dré dhi tíni ko. Tà tà áyi Mvá nda dré dhi:

«Mí áma Mvágó 'i.

Àndrò dhi, má ti mì ma.»†

Tà kpà dhi:

«Má ni mána adré akódhi ni Atá ro.

Akódhi ni ína adré áma Mvá ro.»‡

⁶ Kòdhi íbe dhi, lókyá Giká dré tá adrérà'a áyi Mvá kàyo nda ni amù bvò dri dhi 'á dhi, tà dhi:

«Lè ángéló títi Giká àdhya ì kòbhà akódhi ni lindrì.»§

⁷ Kàdré ángéló ki tà sè dhi, Giká tà dhi:

«Akódhi adré áyi ángéló ki amù lyá tíni.

Adré áyi màràbà nda ki amù àtsí làdra tíni.»*

⁸ Dì, kàdré ína akódhi ni Mvá ni tà sè dhi, tà dhi:

«Á! Giká, ámi lirírà adrézó òpì nya dhi ni adré kóná vèsè kólyá.

Mí ni adré òpì nya kùtù fa adrélépi ámi tà gyägya tadhá dhi sè.

⁹ Mí lè mína tà gyägya kòdhya gò, tà kònzì gäzo gägà.

Dì ásà dhi, Giká, ámi Giká zì mì adrélé kàdrì ámi arúpi ki lavú gò,

dò kólénzè àdhya ni dàzo mí dri.»†

¹⁰ Akódhi tà kpà áyi Mvá nda ni tà sè dhi:

«Mírì, ngá títi dhi ki kidhoma 'á dhi, mí bhà tá bvò ni pá mì.

Mí bhà tá kpà bhù ì ámi tàndi ni dríga sè.

¹¹ Ngá nda ki dra akílè títi, di, mí ni mína ngbú adré be.

‡ ni akù kítá ì tíni.

¹² Mí ni àyi ki kopá kánzò tíni.

‡ ni ru ladzá kítá àku dhi ì tíni.

Dì, mí ni mína ngbú adré ngóro mí dré adrélé dhi tíni.

Ámi kóná kitswá kpà tàdzí akílè ko.»‡

¹³ Giká tà kpà tàdzí tà ángéló àlo dré kònìni ko:

«Mí àlì lirilé áma dríágó lèsè,

tsàle lókyá má dré dra ámi kàribhá ki bhàzo adrélé ámi pá zàle dhi 'á.»§

¹⁴ Ángéló títi dhi ì ngbà 'í tírì adrèbhá Giká ni àzì 'o dhi 'i. Akódhi adré àyi ki amù mónyá dra lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni kisúbhá dhi ki ledé.

2

Tà kàdrì adrézó móndí ki tídrí dhi

¹ Dì ásà dhi, lè mà kàdré vélè tròle tà mà dré yìle dhi ì rú wáláká ni ni lavú, mà kòkítswaró vwàle tà nda ì rúsè ko dhi bvò.

* **1:3 1:3** Opí kàdrì ni dríágó lèsè dhi, àrà adrélé fèle móndí dré akódhi ni lindrì tadházó dhi 'i.

† **1:5 1:5** A kònò Longó ì 2:7. ‡ **1:5 1:5** A kònò 2 Sàmùwélé 7:14. § **1:6 1:6** A kònò Dùtèrònómé

32:43. * **1:7 1:7** A kònò Longó ì 104:4. † **1:9 1:9** A kònò Longó ì 45:7-8. ‡ **1:12 1:12** A kònò

Longó ì 102:26-28. § **1:13 1:13** A kònò Longó ì 110:1.

² Tàko ko, Giká 'o tá kúlí atú í dré tá longólé ángéló í tí dhi í adrélé ru totó tātā. Dì dhya ángùdhi kúlí nda kì gàlepi 'òle dhi kisé tá ina tà òlè í dri kitswálépi àyi tàkonzì sè dhi.

³ Kàdré kònini dhi, mà ni dì àmakya lapá tàbvó tàma silésè ngínìngìni ró, mà kàdré tà kàdrì adrézó mómndí kì tidrí àndrò kòdhi ni no tà tào ró dhi? Mírì Yésu ni tàndì longó tá rè zya tà nda ni gò, mómndyá akódhi ni yibhá dhi ì dré tadházóà àma dré dhi, tà nda tà bàti 'i kàyá dhi.

⁴ Giká tadhá kpà ngádra 'á dhi, tà nda tà bàti 'i, tà twátwa líndrìga ró dré 'òle mómndí í kòfalé dhi í sè, ìndì rìnyí twátwa Tírì Lólo àdhya dré lanzìlé mómndí í dré ngóró dré lèlè 'òle dhi tíni dhi í sè.

Yésu atsá mómndí ro àyi adrúpi kì tidrí

⁵ Dì, kàdré ángéló kì tà sè dhi, Giká bhà bvò adrélépi alìle mà dré adrézó tà ni ni ta dhi adrélé àyi kì pá zàle ko.

⁶ Be ró dhi, à tìsì tà Giká ni Kúlí na kònini:

«Á! Giká, mómndí tá ina àdhi 'i, mí dré adrézó akódhi ni tà kisé dhi? Mómndí ni mvá tá ina àdhi 'i, mí dré adrézó akódhi ni tà no dhi?»

⁷ Mí bhà akódhi adrélé lókyá tsà sè ángéló í zàle.

Mì bhà kpà akódhi ni mǐ lanzìle, líndrì fèzo drá.

⁸ Mí bhà kpà tà títi dhi í adrélé akódhi ni pá zàle.*

Giká kòbhà tà títi dhi í mómndí ni pá zàle kònini dhi, tayí tà àlo dré bhàle akódhi ni pá zàle ko dhi ko. Dì, nyànomvá dhi, mà nò rè tà títi dhi í adrérà'a akódhi ni pá zàle dhi ko.

⁹ Dì, mà adré Yésu ni no kòdhya. Tàko ko, Giká bhà tá akódhi nda adrélé lókyá tsà sè ángéló í zàle, kitswálé Giká ni togó tani sè dhi, kòdràró mómndyá títi dhi kì tà sè be dhi bvó. Dì nyànomvá dhi, Giká bhà akódhi ni mǐ lanzìle, líndrì fèzo drá, dré tá kizà ka'ìle nyàle gò dràzo dhi sè.

¹⁰ Tàko ko, adré tá làá dhi, Giká ngá títi dhi ì dré adrézó àsà adrélé kpà drá dhi, kò'o Yésu ni tà kitswálé títi kizà dré nyàle dhi sè, kitswázó ànzi zyandre dhi kì adrì àyi mìlanzìlanzì kisé dhi bvó. Angyá ko, Yésu nda dhya láti nzìlepi àyi dré lídrì kisé dhi 'i.

¹¹ Dì Yésu adrélépi mómndí kì 'o atsálé lólo nda, tímáni mómndyá dré 'òle atsálé lólo dhi ìbe dhi kì Atá àlo kwákwá. Asá dhi, akódhi adré àyi kì zì àyi adrúpi í ró kanyò àko.

¹² Tàko ko, tà dhi:

«Á! Giká, má ni ámi tà longó áma adrúpi í dré.

Má ni ámi rú bha kùle àyi ru kímóbhá nda í kòfalé.»†

¹³ Tà kpà dhi:

«Má ni áma tà ka'ika'í bha Giká léna.»

Tà kókpà dhi:

«Ma kòndhi, tímáni ànzi Giká dré afèle má dré dhi ìbe.»‡

¹⁴ Dì ànzì nda ì dré adrélé rubhá ìbe ìndì kàri ìbe dhi sè dhi, Yésu ni tàndì atsá tá kpà mómndí ro àyi tíni. 'O tá kònini, kitswálé àyi dràma sè dhi, í kòpfuró Dzàborò adrélépi tá rìnyí dràdrà àdhya ìbe dhi ni tà,

¹⁵ ìndì í kòtrìró mómndyá títi adrèbhá tà àyi kì lókyá wáyi sè màràbà í ró dràdrà ròma sè dhi í be dhi bvó.

* 2:8 2:8 A kònò Longó í 8:5-7. † 2:12 2:12 A kònò Longó í 22:23. ‡ 2:13 2:13 A kònò Esáyá 8:17-18.

16 Tà bàti ró dhi, akódhi atsá ángéló ki ledé kòdhya ko. Be ró dhi, atsá ina Abàramà ni ànzi ki ledé kòdhya.

17 Asà dhi, adré tá leá dhi, akódhi kàtsá àyi adrúpi i t́ni tà títi i sè, kàtsáró àyi ki kòwánà kàdrì kitswálépi àyi ki kizà bha ìndì kitswálépi adrélé ka'ile dhi ró Giká kandrà, kò'oró tà títi dhi i móndí ki tàkonzi trizo be dhi bvó.

18 Tàko ko, akódhi ni tándi nya tá kizà, tà dré tá adrèrà'a àyi tabhì dhi 'á. Asà dhi, a ni kitswá mónyá tà dré adrélé tabhìle dhi ki ledé bwà.

3

Yésu kàdrì Mósè ni lavú

1 Dì áma adrúpi Giká dré azilé adrélé mónyá lólo ina i ró ni i, mì kisù rè Yésu nda ni tà ká. Akódhi, àpóstolò ìndì kòwánà kàdrì mà dré ka'ile bàti gò, adrézó tà ni ni longó dhi 'i.

2 Akódhi 'o tà tà títi Giká àyi zìlepi dhi dré bhàle í drígá dhi i, ngóro Mósè dré kpà tà títi Giká ni dzó na bhàle í drígá dhi ki 'òle dhi t́ni.

3 Dì, Yésu kitswá ina lindrì kàdrì sè Mósè ni lavú, ngóro dhya adrélépi dzó si dhi dré adrélé lindrì ìbe kàdrì, dzó síle nda àdhya ni lavú dhi t́ni.

4 Tàko ko, dzó títi dhi i dré dhi, dhya àyi ki sibhá dhi i be. Dì, dhya ngá títi dhi ki sílepi dhi, Giká 'i.

5 Mósè àdhya ró dhi, kitswá tá Giká dré ka'ile ngóro màràbà í dré bhàle àyi dzó na dhi ró gò, dré tà Giká dré lèle tàle lókyá adrélépi àlìle dhi sè dhi ki longózó.

6 Dì, Kristo àdhya ró dhi, kitswá ina Giká dré ka'ile ngóro àyi Mvágó í dré bhàle àyi dzó drìle dhi ró. Ama Giká ni dzó nda 'i, mà kàdré tròle tà mà dré ka'ile bàti gò, adrézó m̀ bha àsà, ìndì adrézó drì bha kuru àsà dhi rú dhi.

Ama ki togó 'òma tombálé ko dhi

7 Dì àsà dhi, ngóro Tirí Lólo dré adrélé tàle Giká ni Kúlí na dhi t́ni:

«Ándrò dhi, mì kòyi Giká ni kúlí dhi,

8 mì kò'o àmi ki togó tombálé ko.

Mì kò'o ngóro àmi ki tábhí kya t́ni ko,

lókyá ì dré tá ligirà'a má rú, ìndì ì dré tá áma tabhìrà'a duku na dhi 'á.

9 Kònale dhi, ì tabhì tá ma, áma togó vwàvwà tabhìzo,

tágba ì dré tá tà títi má dré 'òle dhi ki nòzo kóná nyadhi-rì dhi.

10 Asà dhi, áma togó dré aswázó mónyá lókyá nda 'á dhi i rú.

Dì má dré tàzoá dhi: <Ɔ adrè ngbú àyi ki togó tayí adrélé vwàle má rúsè vwàvwà.

Ɔ ǹ kpà áma láti lebèle ko.>

11 Dì má dré m̀ndrà sizo togóaswa dré, tàzoá dhi:

<Àyi nda ì kitswá tàdzí file àrà adrézó lovólé má be dhi léna ko!>*

12 Dì áma adrúpi i, mì kònò dóro, dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdréro togó kònzi, adrélépi Giká lídrì ro dhi ni ka'ì ko gò, adrézó àyi alá akódhi rú dhi ìbe ko.

13 Be ró dhi, mì kàdré ru tìmbà àmi kòfalésè àmi ki tà ka'ika'ì na kítu àlo àlo títi i sè, àmi ki àlo kótayíró i tàkonzi dré litilé gò, àyi togó 'òzo tombálé

* 3:11 3:11 A kònò Longó i 95:7-11.

Gìkà rú dhi ko. Lè mì kàdré 'òà kònìni, à dré rè dhu adrérà'a kítú nda ni zi «Ándrò» dhi 'á.

¹⁴ Tàko ko, àma Krísto ni arúpi 'i bàti, mà kàdré tròle gígí ro tà mà dré ka'ìle drìdrì dhi rú, tsàle byá àma ki lókyá ni kùdù na dhi.

¹⁵ Ngóro Gìkà ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tìni:

«Ándrò dhi, mì kòyi Gìkà ni kúlí dhi,

mì kò'o àmi ki togó tombálé, ngóro àmi ki tábhí ì dré tá 'òle ì dré ligírà'a

Gìkà rú dhi tìni ko.»†

¹⁶ Dì àyi Gìkà ni kúlí yibhá gò, ì dré ligízó akódhi rú nda i tá àdhibhá 'i? Àyi nda i tá zakó móndyá títí Mósè dré tá adrìle apfòzo àyi ìbe Ezèpétó lésè dhi 'i?

¹⁷ Dì Gìkà ni togó aswá tá kóná nyadhi-rì dhi àdhibhá i rú? Àyi nda i tá zakó móndyá tàkonzì 'obhá gò, ì dré ledhézó todràle duku na dhi 'i?

¹⁸ Dì Gìkà sè tá mòndrà àdhibhá i dré tàzoá dhi, ì kitswá tàdzí file àrà adrézó lovólé í be dhi léna ko dhi? Àyi nda i tá zakó móndyá akódhi ni kúlí gabhá 'òle dhi 'i?

¹⁹ Dì mà adrè nòá dhi, àyi nda ì kitswá tá file àrà adrézó lovólé nda léna ko, ì dré Gìkà ni ka'ìle ko dhi sè.

4

Àrà adrézó lovólé Gìkà be dhi

¹ Dì Gìkà lazi tà tayíle àma dré, tàzoá dhi, mà ni kitswá file àrà adrézó lovólé í be dhi léna. Asà dhi, mì kònò dóro, dhya àlo àmi kòfalé dhi kòtayíro lókyá fizo àrà nda léna dhi lapálé ko.

² Tàko ko, à longó Rúbí Tani àma dré yìle, ngóro Ìsèrèlè ànzi nda kya tìni. Dì, rúbí ì dré yìle nda ledé tá ína àyi ko. Angyá ko, ì yi tà rúbí nda kisulé tà ka'ìka'í sè ko.

³ Dì, àma rúbí nda ni ka'ìbhá dhi i, mà adrè àmakya file àrà adrézó lovólé nda léna. Kàdré àrà nda ni tà sè dhi, Gìkà tà dhi:

«Dì má sè tá mòndrà togóaswa dré, tàzoá dhi:

«Ì kitswá tàdzí file àrà adrézó lovólé má be dhi léna ko!»*

Gìkà tà tá tà nda kònìni, tágba dré tá áyi ázi 'òzo akílé kidhólé í dré bvò bhàrà lésè dhi.

⁴ Tàko ko, à tìsì tà kítú ni nzi-drì-rì ni tà dri, Gìkà ni Kúlí na dhi kònìni: «Kítú ni nzi-drì-rì sè dhi, Gìkà dré lovózo ázi títí í dré tá 'òle dhi i sè.»†

⁵ Dì akódhi ni Kúlí nda adrè kpà tàá dhi: «Ì kitswá tàdzí file àrà adrézó lovólé má be dhi léna ko.»

⁶ Dì tayí dhu rè lókyá mómí àruka ì dré kitswázó file àrà adrézó lovólé nda léna dhi. Angyá ko, móndyá atú Rúbí Tani yibhá nda ì fì tà àyikya àrà nda léna ko, ì dré kúlí nda ni ka'ìle 'òle ko dhi sè.

⁷ Dì kóná bí lókyá nda àmvolésè dhi, Gìkà dré gòzo tódhyá kítú àzya bha, kítú nda ni zizo «Ándrò» gò, dré longózoá Dàwidí tí ngóro tìsile kònwa dre dhi tìni:

«Ándrò dhi, mì kòyi Gìkà ni kúlí dhi,

mì kò'o àmi ki togó tombálé ko.»‡

⁸ Tàko ko, Yòsúwa kò'o tá kó rè móndyá nda i file àrà adrézó lovólé nda léna 'í dhi, kònò Gìkà gò tà kítú àzya adrézó file lána dhi ni tà ta ko.

† 3:15 3:15 A kònò Longó ì 95:7-8. * 4:3 4:3 A kònò Longó ì 95:11. † 4:4 4:4 A kònò Kidhoma 2:2. ‡ 4:7 4:7 A kònò Longó ì 95:7-8.

9 Di ása dhi, tayí dhu rè àrà mónnyá Giká àdhyà ì dré kitswázó lovólé lána sàbátù ni tà àdhyà tíni dhi.

10 Angyá ko, dhyà ángùdhi filepi àrà adrézó lovólé Giká be nda léna dhi, adré kpà lovólé áyi tándi ni àzì sè, ngóro Giká dré lovólé áyi àzì sè dhi tíni.

11 Adré di làá dhi, mà kò'o tà títi dhi ì kitswázó file àrà adrézó lovólé nda léna, dhyà àlo àma kòfalé dhi kògàro Giká ni kúlí gò dhèzo Íserélé ànzì nda kya tíni ko.

12 Tàko ko, Giká ni kúlí lídrì ro, ìndì adré tà 'o rìnyí sè. Kúlí nda tsi, sápi sí lítsi be rì dhi ni lavú byá. Adré file móndí léna tsàle byá àrà akódhi ni tà kisùkisù lanzízó togó ni be dhi na. Adré file tsàle byá àrà akódhi ni fà ki lanzízó fà ni ni dò be dhi na. Adré tà akódhi dré adrélé kisùle dhi ki bvó lanzí, tà dré adrélé lèle 'òle dhi íbe.

13 Ngá àlo ngá títi Giká dré bhàle dhi ì kòfalé dhi kitswá áyi zu akódhi mìlèsè bwà ko. Ngá títi dhi ì ngádra 'á, dhyà mà dré dra àma ki tà títi dhi ki tàzo akódhi kandrà nda mi.

Yésu, àma ki kòwánà kàdrì lavúlé dhi 'i

14 Di ása dhi, mà kàdré tròle gígí ro tà mà dré ka'ile bàti gò, adrézó longóá dhi rú. Tàko ko, àma kòwánà kàdrì lavúlé, filepi bhù na tsàle byá Giká ni tándi véna dhi íbe. Akódhi nda, Yésu, Giká ni Mvágó 'i.

15 Ama ki kòwánà kàdrì nda, móndí kitswálépi kizà do áyi togó na àma ki tà yàya ki tà sè bwà ko dhi 'i ko. Be ró dhi, àma ki kòwánà kàdrì nda ína dhyà tà títi dhi ì dré tabhìle àma tíni gò, dré ína tàkonzì 'òzo ko dhi 'i.

16 Di tà mà dré ka'ile bàti nda sè dhi, mà kàdré àma ki kisí ànyi Giká ni lírìrà adrézó òpì nya áyi togó tani sè dhi làga, kàdréro àma ki kizà bha, adrézó áyi togó tani bha àma rú, kitswázó àma ki ledé lókyá kitswálépi àma sè dhi sè be dhi bvó.

5

1 Kòwánà kàdrì ángùdhi móndí ì dré adrélé kipèle dhi, ì adré kipèá kitswálé áyi totó àyi ki kòfalé 'á Giká be, adrélé ngá fe ìndì mòbòmà fe akódhi dré àyi ki tàkonzì ki tà sè.

2 Kòwánà kàdrì nda ni kitswá tà 'o togó yàya sè mónnyá tà nibhá ko, àyi ki tayíbhá litilé dhi ì dré, áyi tándi ni tà dré kpà adrélé yàya dhi sè.

3 Di akódhi ni tà yàya nda sè dhi, lè kàdré ngá fe mòbòmà ro áyi tándi ni tàkonzì ki tà sè, adrézó kókpà féá móndí ki tàkonzì ki tà sè.

4 Dhyà àlo kitswá áyi tándi ni bha adrélé kòwánà ro líndrì kisúzó ása dhi ko. Giká kitswá ngbà 'í móndí ki zì adrélé àzì nda ni 'o dhi nì, ngóro dré Arónà ni zìle dhi tíni.

5 Kókpà kòdhi tíni, Krísto bhà tá áyi tándi adrélé kòwánà kàdrì ro mìlanzìlanzì kisúzó ása dhi ko. Be ró dhi, Giká zì tá akódhi nì gò, tàzoá drá dhi:

«Mi áma Mvágó 'i. Àndrò dhi, má ti mi ma.»*

6 Tà kpà áyi Kúlí na dhi:

«Mi kòwánà kàdrì 'i kóná vèsè kólyá, ngóro Mèlikìsèdékè tíni.»†

* 5:5 5:5 A kònò Longó ì 2:7. † 5:6 5:6 A kònò Longó ì 110:4.

⁷ Lókyá Yésu nda dré tá adrérà 'a bvò dri dhi 'á dhi, zi tá tà Giká tí, adrézó ngòlè kúlí 'u'ù sè àwò íbe dhya kitswálépi tá akódhi ni apá dràdrà lésè nda rú. Di Giká dré akódhi ni yízo, dré áyi bhàlè Giká ni rĩnyí zàlè dhi sè.

⁸ Tágba akódhi dré tá adrézó Giká ni Mvâ 'i dhi, lè tá kòni Giká ni kúlí ka'ile 'òlè dhi be, kizà í dré nyàlè dhi sè.

⁹ Di Giká kò'o akódhi ni tà kitswálé títi dre dhi, akódhi dré atsázó dhya adrélépi lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni fe mónyá títi adrèbhá áyi kúlí ka'í 'òlè dhi i dré dhi ró.

¹⁰ Angyá ko, Giká bhà akódhi adrélé kòwánà kàdrì ro ngóró Mèlikìsèdèké tñi.

Ama ki tà ka'ika'í tayima ko dhi

¹¹ Ama tà íbe bí tàlè tà nda i dri. Di, tà nda ki àndu ngàma àmi dré dhi kòkòróko. Tàko ko, mì adrè tà yi nìlè mbèlè ko.

¹² Lókyá lavú dre tò kidhólè kitú mì dré Yésu ni ka'izo dhi sè, atsálè nyànomvá kòndhi. Lè tá dhi, mì kàtsá tà tadhábhá i ró dre. Di, adrè leà dhi, à kògò Giká ni kúlí ni tà adrélé tadhálè drìdrì dhi ki tadhá tódhyá àmi dré. Lè à kàdrè bàsú fe àmi dré kòdhyá, mányàngá tòmbatòmba 'i ko.

¹³ Dhya àngùdhi adrélépi ngbà 'i bàsú mvu dhi dhu rè mvámvá 'i. Akódhi nĩ rè tà adrélé tadhálè tà gyágya dri dhi i ko.

¹⁴ Di, mányàngá tòmbatòmba dhi ína móndí lí'wábhá dre dhi i dré. Áyi nda i adrè ngbú adrélé nyáá atsázó tògyabhá ro, i kòkitswáró tà dóro ki ni lanzílè tà kònzì íbe.

6

¹ Di ásá dhi, lè mà kòtayí tà adrélé tadhálè drìdrì Krísto ni tà sè dhi i gò, adrézó tà adrèbhá móndí ki 'o lí'wálè àyi ki tà ka'ika'í na dhi ki tadhá kòdhyá. Lè mà kògò tódhyá dzó ni pá bha, adrézó tà adrélé tadhálè drìdrì kòni ki tadhá ko: dhyá ki togó ladzama tà adrèbhá dhyá ki dri lìlè dràdrà kisú dhi ki tà sè dhi, Giká ni ka'íma,

² tà tadhálè bátìsimò twátwa dhi ki tà dri dhi i, dríga bhàma móndí i dri dhi, mónyá dràbhá dre dhi ki ngàma dràdrà 'ásè dhi, ìndì móndí ki tàbvó Giká dré dra tàlè kitswálé kóná vèsè kólyá dhi.

³ Giká kòlè dhi, mà ni 'òá kòni.

⁴ Kàdrè di mónyá dhebhá áyi ki tà ka'ika'í tayí dhi ki tà sè dhi, à ni kitswá áyi ki adrè agòlè áyi ki togó ladzá tódhyá dhi ngínìngìni ró? Tàko ko, áyi nda i kisú tá Giká ni ngàdra ngá kazá áyi ki togó na dhi 'i. I tabhì tá tà tani dré afèlè áyi dré bhù lésè dhi 'i. I kidhó tà adrélé Tírí Lólo ni tà ni 'i.

⁵ I tabhì tá Giká ni kúlí gò, i dré nìzoá tàlè dhi, kúlí nda dóro dhi 'i. I kidhó tà kpà adrélé rĩnyí lókyá adrélépi alìlè dhi àdhyá ki ni dhi 'i.

⁶ Di tà nda kòdhi i àmvolèsè dhi, i kòdhe àyi ki tà ka'ika'í tayí dhi, à kitswá áyi ki adrè agòlè áyi ki togó ladzá tódhyá dhi bwà ko. Tàko ko, i adrè áyikya gòlè Giká ni Mvâagó ni tidì tódhyá fa kipakipa dri, adrézó kanyò fe akódhi dré mónyá títi i mi.

⁷ Bvò adrélépi kozya adrélépi dhìlè í dri rà dhi ni se gò, adrézó ngá 'o kàlè bí dhyá bvò nda ni 'àzo áyi dré dhi i dré dhi, adrè tà tani kisú Giká vélésè.

⁸ Di, bvò adrelépi kùtsí ki 'o apfòle mbì wàyá íbe dhi, atsa ína ngá àngyá ro gò, Gíká dré adrézó 'òle bvò nda ni tatrí. Kùdù ro dhi, a ni zàá vèle àtsí sè.

⁹ Di, áma arúpi má dré lèle tò ni i, tágba mà dré adrézó tà ta kònini dhi, mà adrè ka'íá dhi, mì ni àmikya tà tani lavúlè dhi ki kisú, túmání lídrì kóná vèsè kólyá dhi be.

¹⁰ Tàko ko, Gíká ngbù gyágya. Kitswá àzì dóro mì dré 'òle dhi ki tà tivì ko. Kitswá kpà lèle mì dré tadhálé í dré, tà mì dré 'òle ìndì mì dré adrelé 'òle áyi mónnyá lólo i dré dhi i sè dhi ni tà tivì ko.

¹¹ Di mà adrè leá dhi, àmi àlo àlo títi dhi i mì kàdré dhu rè tà 'o togó be àtsi ró kònini tsàle kùdù na, mì kòkisúró tà mì dré adrézó mǐ bha ásà dhi i kitswálé títi be dhi bvò.

¹² Mà adrè leá dhi, mì kàtsá tòbvo ró ko, be ró dhi, mì kàdré àmikya tà 'o ngóro mónnyá adrébhá tà Gíká dré lazilé dhi ki kisú àyi ki tà ka'íka'í sè ìndì àyi ki togó vwàvwà sè dhi kya tíni.

Tà Gíká dré lazilé dhi kitswá tàdzì ru ladzá ko

¹³ Lókýá Gíká dré tá adrerá'a tà lazì Abàràrà dré dhi 'á dhi, sì tá mònndrà tadházóá dhi, í ni tà í dré lazilé nda ni 'o bàti. Dhya kàdrì akódhi ni lavulépi, dré tá kitswázó mònndrà nda ni si rú ni sè dhi tá yókódhó. Di Gíká sì tà mònndrà nda áyi tàndì ni rú sè,

¹⁴ tazoá dhi:

«Tà bàti ró dhi, má ni tà tani bha mí dri. Má ni kpà ámi sùrú 'o lizólé zyandre ró.»*

¹⁵ Di Abàràrà kòletè tà nda togó vwàvwà sè dre dhi, dré tà Gíká dré lazilé nda ni kisúzó.

¹⁶ Móndí ì kàdré mònndrà si dhi, ì adrè siá móndí kàdrì àyi ki lavulépi dhi ni rú sè. Di mònndrà nda adrè tà ì dré tàle dhi ni 'o adrelé ru totó tàtá, adrézó káyi títi dhi ki 'o akilé.

¹⁷ Di Gíká sì tá kpà mònndrà tà í dré lazilé nda ni 'òzo adrelé ru totó tàtá, ìndì tadházóá mónnyá adrébhá tá 'òle tà lazilé nda ni kisú dhi i dré dhi, tà í dré kisùle 'òle nda kitswá tàdzì ru ladzá ko.

¹⁸ Di Gíká 'o tá tà rì kitswábhá ru ladzá ko dhi i. Kitswá kpà ína kinzó ta tàdzì ko. 'O tá kònini, kitswázó àma àma ki zubhá í léna dhi ki timbà àma ki tà ka'íka'í na, mà kàdré ró tròle gígí ro tà mà dré adrézó mǐ bha ásà dhi rú.

¹⁹ Tà mà dré adrézó mǐ bha ásà nda adrè àma ki 'o adrelé àma ki totó tàtá, tà àlo kòkitswá ró àma ki tà ka'íka'í kizí ko dhi bvò. Tà mà dré adrézó mǐ bha ásà nda adrè kpà àma ki 'o lavulé kítá 'ìle tépelò bhù àdhya ni 'a lakízó dhi 'àsè, adrelé file Arà lólo lavulé dhi na.

²⁰ Yésu ni tàndì fì àrà nda na àma kandràna àma ki tà sè dre. Tàko ko, akódhi atsa kòwánà kàdrì ro kóná vèsè kólyá Mèlikìsèdèkè tíni.

7

Mèlikìsèdèkè kòwánà kàdrì 'i

¹ Mèlikìsèdèkè nda tá ópí kàdrì bhàandre Sàlémá àdhya drìle dhi 'i, ìndì kòwánà Gíká kurú na bhù na dhi àdhya 'i. Abàràrà dré tá adrerá'a agòle àdzú dré tá ópí ki lavúzó dhi lèsè dhi 'á dhi, Mèlikìsèdèkè nda lè tá ru kisú akódhi be gò, dré tà tani bhàzo dríá.

* 6:14 6:14 A kònò Kidhoma 22:16-17.

2 Di Abàràrà dré ngá títí í dré tá adólé àdzú nda lésè dhi kí díímè fèzo akódhi dré.* Rú Mèlikisèdèkè kòdhi adré zyá lèá tàlè dhi «ópí tà gyàgya àdhyà». Kòdhi íbe dhi, akódhi ní rú «ópí Sàlémá àdhyà» nda adré lèá tàlè dhi «ópí tà kídrikídri àdhyà».†

3 Akódhi atá àko, andre àko, ìndì sùrú kómvo àko. Akódhi ní kidhoma yókódho, akódhi ní lídrì ní kùdú kpà yókódho. Akódhi Giká ní Mvá tìni, ìndì adrè adrélé kòwánà kàdrì ro kóná vèsè kólyá.

4 Mì kisù rè ngalè Mèlikisèdèkè nda ní tà tá kàdrì ngíni ya dhi ká! Ndìndì àma kí tábhí Abàràrà ní tàndi fè tá ngá títí í dré tá adólé àdzú lésè dhi kí díímè akódhi dré.

5 Mòsè ní tatrítrí kúlí adrè lèá dhi, Léví ànzi bhàlè adrélé kòwánà í ró dhi í kàdré àyi kí adrúpi Ísèrèlè ànzi ró dhi kí ngá títí dhi kí díímè lokó àyi drígàsè, tágba àyi nda í dré kpà adrézó Abàràrà ní ànzi 'i dhi.

6 Dì, tágba Mèlikisèdèkè nda dré angázó Léví ní sùrú lésè ko dhi, kisù tá ína Abàràrà ní díímè akódhi drígàsè. Gò dré tà tani bhàzo dhya Giká ní lazikúlí kí kisúlèpi nda dri.

7 Ngóro mà dré nìlè be dhi tìni dhi, dhya adrélèpi tà tani bha dhi kàdrì, dhya adrézó tà tani bha dríá dhi ní lavú.

8 Léví ànzi adrébhá díímè kisú nda í àyikya móndí adrébhá dràlè dràdrà dhi 'i. Dì, Mèlikisèdèkè díímè kisúlèpi nda ína dhya Giká ní Kúlí dré adrézó tàá dhi, akódhi lídrì íbe kóná vèsè kólyá dhi 'i.

9 A ní kítswá ndìndì tàá dhi, Léví ànzi adrébhá díímè kisú nda í fè tá àyi kí tàndi kí díímè Mèlikisèdèkè dré àyi kí tábhí Abàràrà ní látí 'àsè.

10 Tàko ko, lókyá Mèlikisèdèkè dré tá Abàràrà ní díímè kisúzó dhi sè dhi, Léví tá rè dhu àyi tábhí Abàràrà ní rúbhá na be.

Yésu kòwánà kàdrì 'i Mèlikisèdèkè tìni

11 Tatrítrí kúlí Giká dré tá fèlè Ísèrèlè ànzi í dré dhi adrè àyi totó, tà Léví ànzi adrébhá kòwánà í ró dhi í dré adrélé 'òlè dhi í dri. Dì kòwánà nda í kòkítswá tá tà 'o kítswalé títí Giká mìlèsè 'i dhi, lè tá akódhi kògò dhya àzya bha adrélé kòwánà ro ngóro Mèlikisèdèkè tìni, dì ngóro kòwánà angábhá Arónà ní sùrú lésè dhi í tìni ko dhi àdho tà sè?

12 Tàko ko, à kòladzá kòwánà kí tà dhi, adrè kpà lèá dhi, à kòladzá tatrítrí kúlí.

13 Ama kí Mírì mà dré adrézó tà kòdhi kí ta dhi angá tá ína sùrú twá lésè. Dhya àlo sùrú nda lésè dhi 'o tá àzì àlètàrì làga kòwánà ro tàdzì ko.

14 Angyá ko, mà nì tàlè dhi, àma kí Mírì nda angá tá Yúdà ní sùrú lésè dhi be. Mòsè tà tá àlo sùrú nda ní tà dri ko, dré tá adrèrà'a kòwánà kí tà ta dhi 'a.

15 Tà mà dré adrélé tàlè kòdhi í atsa vélé ngádra 'á tà kònìdhi sè: Kòwánà àzya làsú be Mèlikisèdèkè tìni dhi apfò dre.

16 Akódhi nda atsa kòwánà ro, ngóro tólí dré adrélé tàlè móndí kí sùrú kómvo kí tà sè dhi tìni ko. Be ró dhi, atsa ína kòwánà ro, dré adrélé rìnyì íbe adrézó lídrì ro kóná vèsè kólyá dhi sè.

17 Tàko ko, Giká ní Kúlí adrè tàá dhi:

«Mì kòwánà 'i kóná vèsè kólyá, ngóro Mèlikisèdèkè tìni.»‡

* 7:2 7:2 «Dímè» kònìdhi, dhya kí ngá títí adrélé kisúlè, lanzilè 'a be mudrì dhi kí àlo adrélé fèlè Giká dré dhi 'i. † 7:2 7:2 A kònò Kidhoma 14:17-21. ‡ 7:17 7:17 A kònò Longó í 110:4.

18 Di Giká bhà tá tòlí àku dhi garà dri, tòlí nda dré tá adrélé rinyí àko indì tà àko dhi sè.

19 Angyá ko, Mòsè ni tatrítrí kúlí kitswá tá ina tà àlo 'o kitswálé títi bwà ko. Di, nyànómvá dhi, Giká bhà tà dóro tà àku nda ni lavúlépi, mà dré adrézó m̄ bha ásà dhi dre gò, mà dré adrézó àma ki kisí ànyi akódhi làga tà nda sè.

20 Kòdhi íbe dhi, Giká s̄i kpà mònndrà tà nda ni bhàzo. Mòndí àruka ì atsa tá kòwánà ì ró mònndrà àko.

21 Di, Giká bhà ina Yésu atsálé kòwánà ro mònndrà sè, tazoá drá dhi: «Mírì s̄i tá mònndrà, indì kitswá àyi kúlí ladzá ko:

«Mì, kòwánà 'ì kóná vèsè kólyá.»§

22 Di ásà dhi, Yésu atsa ina dhya adrélépi tà dóro lavúlé Giká dré bhàle ru ȳzo mòndí íbe dhi ni 'o adrélé ru totó tātā dhi ró.

23 Tatrítrí kúlí zàle dhi, mòndí b̄i dhi ì atsa tá kòwánà ì ró, dràdrà dré tá adrélé àyi ki àzì kíkí dhi sè.

24 Di, Yésu adré ina àzì 'o kòwánà ro kóná vèsè kólyá, dré adrélé lídrì íbe kóná vèsè kólyá dhi sè.

25 Di ásà dhi, akódhi ni kitswá mòndyá adrébhá alìle Giká vélé í sè dhi ki tídrì kitswálé títi, í dré adrélé ngbú lídrì íbe adrézó tà zi Giká tí àyi dré dhi sè.

26 Di Yésu nda, kòwánà kàdrì kitswálépi títi àma sè dhi 'ì. Angyá ko, akódhi lólo, tà àko í rú, indì tàkonzi àko. Giká bhà kpà akódhi twá tàkonzìbhá ì rúsè gò, akódhi ni tingázó zá kuru bhù ki lavú.

27 Di, akódhi adré ina tà 'o ngóro kòwánà kàdrì àruka kya tíni ko. Tàko ko, kitú àlo àlo títi ì sè dhi, àyi nda ì adré mòbòmà fe àyi ki tãndi ki tàkonzi ki tà sè 'íká, gò ì dré kpà adrézó fèá mòndí ki tàkonzi ki tà sè ndò. Di, akódhi fè ina ì mòbòmà ro ngbà 'í vèsè àlo mòndí ki tàkonzi ki tà sè dre.

28 Tatrítrí kúlí adré mòndí adrébhá tà íbe yàya dhi ki bha adrélé kòwánà kàdrì ì ró. Di, mònndrà Giká dré s̄ile tatrítrí kúlí nda ni fèma àmvolèsè dhi, bhà ina Giká ni Mvāagó adrélé kòwánà kàdrì kitswálépi títi dhi ró, adrélé kóná vèsè kólyá.

8

Yésu, kòwánà kàdrì tà tídhí Giká dré bhàle ru ȳzo mòndí íbe dhi ni tà sè dhi 'ì

1 Tà kàdrì mà dré adrélé tàle dhi, tà kònìdhi 'ì: Ama kòwánà kàdrì làsú be kònìni nda íbe. Akódhi nda lírì adrélé Giká múrúngú dhi ni lírìrà òpì àdhyà ni dríágó lésè bhù na.

2 Kònàle dhi, adré Giká ni tà 'o àrà lólo adrézó akódhi ni lindrì bha lána dhi na. Àrà nda, tabèrènakoló tãndi Mírì dré ledélé n̄i, mòndí ì dré ledélé ko dhi 'ì.

3 Kòwánà kàdrì títi adrélé bhàle dhi ì, à adré àyi ki bha adrélé ngá fe indì mòbòmà fe Giká dré. Adré di leá dhi, àma ki kòwánà kàdrì kàdré kpà ngá íbe fèle Giká dré.

4 Kònò akódhi nda kàdré tá kònwa bvò dri dhi, kitswá tá ndìndì adrélé kòwánà ro ko. Tàko ko, kòwánà adrébhá ngá fe Giká dré ngóro tatrítrí kúlí dré adrélé tàle dhi tíni dhi ì be.

⁵ Àyi nda ì adré àyi ki àzì 'o kòwánà ì ró ngá líndrí adrébhá ngá tándi bhù na dhi ki tadhá dhi ì sè. Asà dhi, lókyá Mósè dré tá adrerà'a 'òle tàbèrènakolò ledé dhi 'á dhi, Giká lazí tá tà akódhi dri, tàzoá dhi: «Mí kònò dóro, mí kòledéro ngá títi dhi ì làsú be ngóro má dré tadhálé mí dré kóngó drína dhi t́ni.»*

⁶ Di, nyànomvá dhi, àzì Yésu dré kisulé kòwánà àdhyá ró dhi ìna kàdrì àyikya ki lavú vyá. Tàko ko, akódhi adré àyi totó tà 'o móndí ki kòfalé 'á Giká be, tà tídhí Giká dré bhàle ru yízo àyi ìbe dhi ni tà sè. Tà tídhí ru yízo nda kpà kàdrì, tà àku ru yízo dhi ni lavú. Kòdhi ìbe dhi, lazikulí tà tídhí ru yízo nda dré adrézó àyi totó dríá dhi ì kòkpà kàdrì, lazikulí àku dhi ki lavú.

⁷ Kònò tà àku Giká dré tá bhàle ru yízo móndí ìbe nda kàdré tá dóro kitswálé títi dhi, tà adrézó àzya ni ni bha àrà ni 'á dhi ni tá adré yókódhó.

⁸ Di, Giká kisú tá ìna tà kònzì àyi móndyá ì véna gò, tàzoá dhi: «Mírì tà dhi: Mì yì rè ká! Lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, má ni tà tídhí ru yízo tódhyá Ìsèrèlè ànzì ìbe, ìndì Yúdà ànzì ìbe dhi ni bha.

⁹ Tà tídhí ru yízo nda kitswá adrélé ngóro tà àku má dré tá bhàle ru yízo àyi ki tábhí ìbe dhi t́ni ko.

Lókyá nda kònàdhi sè dhi, má ru tá àyi ki drígá gò, àyi ki adrìzo apfòle Ezèpètò lésè.

Di, ì ka'í tà àyikya tà má dré bhàle ru yízo àyi ìbe nda ni lebèle ko.

Gò má dré gòzo vélé àyi ki tà kisù ko.

¹⁰ Di, Mírì tà dhi: Lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, tà tídhí má dré dra bhàle ru yízo tódhyá Ìsèrèlè ànzì ìbe nda, tà kònìdhi 'i: Má ni áma tátírítrí kúlí bha àyi drína, kúlí nda ki tisìzo àyi ki togó na.

Má ni mána adré àyi ki Giká ro, ìndì ì ni àyikya adré áma móndyá ì ró.

¹¹ Dhyá àlo kitswá gòle àyi àzya 'i yà, kó ngalé àyi adrúpi 'i yà dhi ni tadhá, tàzoá dhi <Mí kònì Mírì> dhi ko.

Tàko ko, àyi nda ki títi áma ni, kidhólé móndí tàko lavulé àyi kòfalé dhi rú, tsàle móndí kàdrì lavulé dhi rú.

¹² Angyá ko, má ni àyi ki tà kònzì ki tri.

Má kitswá gòle vélé àyi ki tàkònzì ki tà kisù ko.»†

¹³ Di Giká dré tà ru yízo nda kòdhi ni zìle «tídhí ro» dhi sè dhi, kòdhi adré tadhá dhi, akódhi bhà tà àku ru yízo nda gàrà dri dre. Tà bhàle gàrà dri adrélépi kpà agàle dhi, adré 'òle tavìle.

9

Tòlì àku adrézó Giká ni líndrì bha ásà dhi ì

¹ Tà àku Giká dré tá bhàle ru yízo Ìsèrèlè ànzì ìbe nda tá tòlì adrézó Giká ni líndrì bha ásà dhi ìbe, túmání àrà lólo bvò dri adrézó akódhi ni líndrì bha lána dhi be.

* 8:5 8:5 A kònò Pfòma 25:40. † 8:12 8:12 A kònò Yèrèmiyá 31:31-34.

² Di à ledé tá tàbèrènákolò, 'a ni ni lakízó 'a be rĩ. A zi tá 'a ni ni àlo kàle nda ni rú «Àrà lólo dhi». Arà nda léna dhi, à bhà tá ngá adrézó àtsí toso sílá dhi, mísá àlo dhi, ìndì mápà fèle Giká dré dhi íbe.

³ Kítá 'ìle tàbèrènákolò nda ni 'a lakízó dhi àmvolèsè dhi, 'a ni ni rĩ rú zìle «Àrà lólo lavúlé dhi» tá be.

⁴ Arà nda léna dhi, à bhà tá àlètàrì ledélé órò sè adrézó béndélé za Giká dré dríá dhi, ìndì kpúkúbhú rúbhá ni ni ndryàzo títi órò sè, tà Giká dré tá bhàle ru yìzo móndí íbe nda àdhya be. Kpúkúbhú nda léna dhi, à bhà tá lídri ledélé órò sè mánna íbe í léna dhi, kùtù fa Arónà àdhya bí àlú ì dré topfòzo dríá dhi, ìndì kírà tátírítrí kúlí tisizo àyi dri, adrèbhá tà Giká dré tá bhàle ru yìzo móndí íbe nda ni tà tadhá dhi íbe.

⁵ Kpúkúbhú nda drìle dhi, à bhà tá kèrùbimà adrèbhá Giká ni adrema mìlanzilanzì ro dhi ni tadhá dhi í. Kèrùbimà nda ki kupfú ì zàle dhi, àrà adrézó móndí ki tàkonzì tri dhi tá be. Di, nyànomvá dhi, mà kitswá tà nda kòdhi ki àndu ngi m̀bhalé tí bwà ko.

⁶ A kòtobhà ngá títi nda ì tàbèrènákolò nda léna kònini dre dhi, kòwánà ì adrè tá file kítú àlo àlo títi ì sè 'a ni ni àlo kàle nda léna, adrélé àyi ki àzì 'o.

⁷ Di, kàdré ína 'a ni ni rĩ kàle nda ni tà sè dhi, kòwánà ki kàdrì adrè tá ngbà 'í file lána dhi nì. Adrè tá ngbà 'í file lána vèsè àlo kóná àlo sè. Adrè tá ngbú file kàrì be, adrélé fèá Giká dré àyi t̀ndi ni tàkonzì ki tà sè, ìndì móndí ki tàkonzì ì dré tá 'òle tà nima ko na dhi ki tà sè.

⁸ Kòdhi Tírí Lólo adrè tá tadhá dhi, à nzì tá látì adrézó file Arà lólo lavúlé nda léna dhi r̀e ko, tàbèrènákolò ni àlo nda dré tá r̀e dhu adrèrà 'a be dhi 'á.

⁹ Kòdhi adrè lókyá ándrò kònidhi ni tà tadhá. Adrè tadhá dhi, ngá kòwánà ì dré adrélé fèle mòbòmà íbe Giká dré dhi ì kitswá mónnyá adrèbhá lisámbò nda ki 'o dhi ki togó temvé kitswálé títi dhi bwà ko.

¹⁰ Angyá ko, ngá ì dré adrélé fèle Giká dré nda ì ngbà 'í m̀nyàngá ì ngá mvùle dhi íbe dhi 'í. Tà ì dré adrélé 'òle nda ì ngbà 'í tà twátwa adrézó móndí ki rúbhá ki temvé dhi 'í. A adrè tólí nda ki 'o kònini, tsàle lókyá Giká dré tà tídhí dhi ni bhàrà 'a dhi 'á.

Krìsto ni kàrì kitswá móndí ki togó ki temvé kitswálé títi

¹¹ Di, nyànomvá dhi, Krìsto apfò kòwánà kàdrì ro tà dóro atsábhá dhi ki tà sè dre. Fì kpà tàbèrènákolò kàdrì kitswálépi títi àlo ni ni lavú dhi léna dre. Tàbèrènákolò nda, tàbèrènákolò bvò kòndi àdhya móndí ì dré ledélé àyi ki drígá sè dhi 'í ko. Be ró dhi, tàbèrènákolò nda, tàbèrènákolò bhù àdhya 'í.

¹² Akódhi fì lána ndrìago ki kàrì tiàgo kya be fèle dhi sè ko. Be ró dhi, fì ína ngbà 'í vèsè àlo Arà lólo lavúlé dhi léna àyi t̀ndi ni kàrì sè, kitswálé àma ki apá tàkonzì ni r̀inyí lésè kóná vèsè kólyá.

¹³ Tátírítrí kúlí zàle dhi, à adrè ndrìago ki kàrì tiàgo kya be dhi ni adó tìkàrà zàle dhi ni tópfó be, ligìle mónnyá adrèbhá ndì ró àyi ki tàkonzì sè dhi ì drìsè, kitswázó àyi ki rúbhá ki temvé, àyi ki 'òzo atsálé lólo Giká dré.

¹⁴ Kàdré kònini dhi, Krìsto ni kàrì adrè di vélé àma ki togó ki temvé tà mà dré 'òle adrèbhá tà àma ki dri lile dràdrà kìsú dhi ì lésè, mà kàdrérò Giká adrélépi lídri ro dhi ni tà 'o be dhi bvó! Tàko ko, Tírí Lólo adrélépi kóná vèsè kólyá dhi ni r̀inyí sè dhi, Krìsto fè àyi t̀ndi mòbòmà kitswálépi títi dhi ró Giká dré àma ki tàkonzì ki tà sè.

15 Àsà dhi, Krísto nda dhya adrélépi áyi totó tà 'o móndí ki kòfalé 'á Giká be, tà tídhí Giká dré bhàle ru yízo àyi íbe dhi ni tà sè dhi 'i, móndyá Giká dré azilé dhi ì kòkisúró tà dré lazilé àyi dré tàylilé ro dhi, adrézó ába kóná vèsè kólyá. Tàko ko, Krísto drà àyi ki apá àyi ki tàkonzì ì dré tá 'òle tà àku ru yízo dhi zàle dhi ì lésè dre.

16 Kàdré wárágá tisile tàylilé ngá ki tà sè dhi ni tà sè dhi, adré leá dhi, à kòtadhá rè zyá dhya wárágá nda ni tisilepi dhi drà dre káyà dhi 'íká.

17 Tàko ko, à kitswá tà 'o wárágá nda sè bwà ko, dhya nda dré rè dhu adrèrà'a lídrì íbe dhi 'á. A ni ngbà 'í kitswá tà 'o àsà dhya nda ni dràma àmvolésè.

18 Tà nda sè dhi, Giká bhà tá ndìndì tà àku ru yízo móndí íbe dhi kàrì sè.

19 Angyá ko, Mósè kòlongó tà títi tátírítrí kúlí dré tá adrélé tàle à kò'o dhi ì móndyá títi ì dré dre dhi, dré tíàgo ki kàrì ndrìàgo kya be dhi ni adózó amulé yí be gò, ligizoá búkù tátírítrí kúlí nda àdhya dri, ìndì móndyá títi nda ì drìsè, fanzì rú zìle ìsópè dhi sè, ìndì kítá ká dhi sè.

20 Gò dré tàzoá dhi: «Kòndhi, kàrì tà Giká dré bhàle ru yízo àmi íbe dhi àdhya 'i.»*

21 Dì dré kpà kàrì nda ni adózó ligìle tàbèrènakòlò dri, ìndì ngá títi adrézó Giká ni líndrì bha àsà dhi ì drìsè.

22 Tà bàti ró dhi, tátírítrí kúlí adré leá dhi, à kàdré ànyíanyi ngá títi dhi ki temvé kàrì sè. Angyá ko, kàrì kòkutú ko dhi, Giká kitswá móndí ki tàkonzì trí ko.

23 Dì adré tá leá dhi, à kàdré ngá líndrì adrèbhá ngá tàndi bhù na dhi ki tadhá nda kòdhi ki temvé kònnì. Adré dì leá dhi, à kàdré ngá tàndi bhù àdhya ki temvé mòbòmà dóro mòbòmà nda ki lavúbhá dhi ì sè.

24 Tàko ko, Krísto fì tà àrà lólo ledélé móndí ki drígá sè, adrélépi tá ngá líndrì ngá tàndi bhù na dhi àdhya ró dhi léna ko. Be ró dhi, fì ìna bhù ni tàndi na gò, pfòle adrélé Giká kandrà àma ki tà sè.

25 Fì tà kpà bhù na kitswálé áyi fe mòbòmà ro vèsè be bí, ngóro kòwàná ki kàdrì dré adrélé file Àrà lólo lavulé dhi léna kóná àlo àlo títi ì sè kà'wá ki kàrì sè dhi tíni ko.

26 Kòno Krísto kàdré tá 'òá kònnì dhi, a ni tá leá dhi, kàdré kizà nya vèsè be bí kidhólé bvò ni bhàma lésè. Dì, nyànomvá, lókyá kùdù kòndhi sè dhi, Krísto apfò ngbà 'í vèsè àlo áyi fe mòbòmà ro, kitswálé tàkonzì ki tà 'o akálé dhi dre.

27 Adré leá dhi, móndí àlo àlo títi dhi ì kòdrà vèsè àlo gò, àmvolásà dhi, Giká kòtáró àyi ki tàbvò.

28 Kókpà kòdhi tíni, Krísto fè ì dràle mòbòmà ro vèsè àlo, kitswálé móndí zyandre dhi ki tàkonzì ki tingá. A ni kpà go apfòle vèsè ni rì sè. Dì, a ni go apfòle kitswálé tàkonzì tingá dhi bvò ko. Be ró dhi, a ni go apfòle kitswálé lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni fe móndyá adrèbhá áyi letè dhi ì dré.

10

Krísto fè ì dràle mòbòmà ro ngbà 'í vèsè àlo

1 Tà Mósè ni tátírítrí kúlí dré adrélé tàle dhi ì ngbà 'í tà dóro adrèbhá àlile dhi ki líndrì 'i, tà dóro tàndi nda 'i ko. Àsà dhi, tágba à kàdré mòbòmà fe

* 9:20 9:20 A kòno Pfòma 24:8.

Giká dré kóná àlo àlo títi i sè landè àko ró yà dhi, tátrítrí kúlí nda kitswá tàdzí mónnyá adrèbhá àyi ki kisi Giká kandrà dhi ki 'o kitswálé títi ko.

² Kònò kòkitswá tá mónnyá adrèbhá lisámbò 'o nda ki togó temvé kitswálé títi 'í dhi, i kitswá tá gòle véle àyi ki tàkonzì kisù ko gò, à dré mòbòmà fèma àyi ki tà sè dhi ni tayízó.

³ Tà bàti ró dhi, mòbòmà adrélé fèle kóná àlo àlo títi i sè nda i adrè mónnyá nda ki tàkonzì 'o agalé àyi léna dhi ni.

⁴ Angyá ko, tiàgo ki kàrì ndrìàgo kya be dhi kitswá tàdzí tàkonzì tingá ko.

⁵ Di àsà dhi, Krísto dré tá adrérà'a 'òle alìle bvò kònìdhi lé dhi 'á dhi, tà tá Giká dré dhi:

«Mí lè tá mòbòmà i ìndì ngá adrélé fèle mòbòmà ro mí dré dhi ìbe kòdhya ko.

Di, mí ledé mína rúbhá má dré kitswálé fèle dhi kòdhya.

⁶ Mí ka'í tá kà'wá adrélé zàle dhi i, ìndì mòbòmà adrélé fèle tàkonzì ki tà sè dhi ìbe kòdhya ko.

⁷ Di má dré tázóá dhi: <A! Giká, ma kònìdhi.

Má alì tà mí dré adrélé lèle má kò'o dhi ni 'o, ngóro tisìle áma tà sè ámi búkù pàle dhi léna dhi tìni.»*

⁸ Di Krísto nda tà tá rè zyà dhi: «Mí lè tá mòbòmà i, ngá adrélé fèle dhi i, kà'wá adrélé zàle dhi i, ìndì mòbòmà adrélé fèle tàkonzì ki tà sè dhi ìbe kòdhya ko. Mí ka'í tá kpà ngá nda i ko.» Tà tá kònìni, tágba tátrítrí kúlí dré adrézó lèá dhi, à kàdré ngá nda ki fe Giká dré dhi.

⁹ Gò dré tázóá dhi: «Ma kònìdhi. Má alì tà mí dré adrélé lèle má kò'o dhi ni 'o.» Àsà dhi, bhà tá tà àku nda gárà dri, tà tídhí nda ni bhàzo àrà ni 'á.

¹⁰ Di Yésu Krísto dré tá Giká dré tá lèle i kò'o dhi ni 'òle dhi sè dhi, Giká 'o áma atsálé lólo í kandrà, Krísto ni rúbhá fèle ngbà 'í vèsè àlo mòbòmà ro áma ki tà sè dhi sè.

¹¹ Tátrítrí kúlí zàle dhi, kòwánà títi dhi i adrè ngbú adrélé àyi ki àzì 'o kítù àlo àlo títi i sè, adrézó mòbòmà fe landè àko ró, tágba mòbòmà nda i dré kitswázó tàdzí móndí ki tàkonzì tingá ko dhi.

¹² Di, Krísto fè ina i ngóro mòbòmà àlo kwákwá fèle tàkonzì ki tà sè kitswálépi lókyá títi i sè dhi ró gò, dré lírízó Giká ni dríágo lèsè.

¹³ Kìdhólé lókyá nda sè dhi, adrè lókyá Giká dré dra àyi kàribhá ki bhàzo adrélé àyi pá zàle dhi ni letè.

¹⁴ Tàko ko, mòbòmà àlo kwákwá nda sè dhi, 'o mónnyá Giká dré bhàle twá adrélé ina ró dhi i kitswálé títi kóná vèsè kólyá.

¹⁵ Tírì Lólo adrè kpà tà nda ki longó kòdhya. Angyá ko, tà tá rè zyà dhi:

¹⁶ «Mírì tà dhi: Lókyá adrélépi alìle dhi sè dhi, tà tídhí má dré dra bhàle ru yìzo tódhya àyi ìbe dhi, tà kònìdhi 'i:

Má ni áma tátrítrí kúlí bha àyi ki togó na, kúlí nda ki tisìzo àyi drìna.»†

¹⁷ Gò taa dhi:

«Má kitswá gòle véle àyi ki tàkonzì ki tà kisù, tà kònzi i dré 'òle dhi ìbe ko.»‡

¹⁸ Di Giká kòtrì móndí ki tàkonzì i kònìni dhi, adrè di lèá dhi, à kògò véle mòbòmà fe tàkonzì nda ki tà sè ko.

Ama ki kisima ànyi Giká làga dhi

* 10:7 10:7 A kònò Longó i 40:7-9. † 10:16 10:16 A kònò Yèrèmiyá 31:33. ‡ 10:17 10:17 A kònò Yèrèmiyá 31:34.

19 Di áma adrúpi i, mà dré adrélé Yésu ni tà ka'i bàti dhi sè dhi, mà kitswá adrélé file Arà lólo lavulé dhi léna akódhi ni kàri sè.

20 Mà adré file lána láti tídhí lídrì ro dré nzile áma dré kitswázó lavulé kítá 'ile dhi 'ásè dhi 'ásè. Kítá 'ile nda, akódhi ni rúbhá 'i.

21 Di ása dhi, mà dré adrélé kòwànà kàdrì adrélépi Giká ni dzó drìle dhi íbe dhi sè dhi,

22 mà kàdré áma ki kisí ànyi Giká làga togó dóro adrélépi akódhi ni ka'i bàti dhi sè. Tàko ko, akódhi temvé áma ki togó, áma ki tàkonzì nìni tingázó dre. Dzì kpà áma ki rúbhá yí tserèlè dhi sè dre.

23 Mà kàdré kpà tròle gígí ro tà mà dré adrézó mǐ bha ása, adrézó kpà longóá dhi rú. Tàko ko, Giká tà nda ni lazilépi dhi kitswá adrélé ka'ile togó wáyi sè.

24 Mà kàdré kpà áma ki adrúpi ki tà kisù, adrézó ru kodzó áma kòfalèsè, mà kàdréró tà dóro 'o lèle sè.

25 Mà kòtayí adrema ru kimó áma ki adrúpi íbe dhi ngóro móndí àruka kya tíni ko. Be ró dhi, mà kàdré ru tímá áma kòfalèsè áma ki tà ka'ika'i na. Mà kàdré vélé 'oá adrézó líle ába drìdrì, mà dré adrérà'a kítú Mírì dré dra agòzo dhi ni no atsàrà'a ànyi dhi 'á.

26 Di, mà kògò adrélé tàkonzì 'o ìze sè mà dré tà bàti kisúzó nǐle dhi àmvolèsè dhi, mòbòmà kitswálepì tàkonzì nda ki tingá dhi ni adré vélé yókódhó.

27 Mà kàdré 'oá kònìni dhi, tayí nghà 'í tirì áma dré, mà dré adrérà'a Giká ni tàbvó tàma letè, túmání àtsí kàdrì dra akódhi ni kàribhá ki zálepì véle dhi be dhi 'á.

28 Tàko ko, dhya àlo kògà Mósè ni tatrítrí kúlí 'òle gò, móndí rì yà, kó ngalè na yà tà nda ni nobhá mǐ sè dhi ì dré akódhi ni asikízo dhi, à adré akódhi nda ni 'o dràle, kizà ni ni bha àko ró.

29 Kàdré kònìni dhi, mǐ adré kisúá dhi, à ni di vélé tà ño dhya adrélépi Giká ni Mvá ni ayizè, adrélépi kàri tà Giká dré bhàle ru yízo dhi àdhya áyi 'òlepì atsálé lólo dhi ni no ngá tàko ró, ìndì adrélépi Tirí Giká dré fèle áyi togó tani sè dhi ni lodhá dhi dri ngíni?

30 Angyá ko, mà nǐ dhya tà kòni ki tàlepì dhi be: «Má ni móndí ki tà kònzì ki vúdri logó àyi dré dhi ma. Má ni tà logó àyi dré tà ì dré 'òle dhi ì tí dhi ma.» Akódhi nda tà kpà dhi: «Mírì ni áyi móndyá ki tàbvó ta.»^S

31 Dhèle Giká lídrì ro dhi drígá dhi, tà adrélépi tirì fe gale dhyá léna dhi 'i!

32 Mǐ kisù rè lókyá mǐ dré tá Giká ni ngádra kisúzó ngá kazá àmi ki togó na dhi ká! Lókyá nda sè dhi, tágba mǐ dré tá adrézó kizà nya dhi, mǐ adré tá àmi ki togó tsi àdzú kàdrì dhi na.

33 Lókyá àruka ì sè dhi, à adré tá àmi ki lodhá, adrézó àmi ki mǐ pfo móndyá títi ì kandrá. Lókyá àruka ì sè dhi, mǐ adré tá àmi ki totó tátà móndí adrèbhá kizà nya kònìni dhi làga.

34 Mǐ adré tá kizà do àmi ki togó na móndí 'ile bǎdzó na dhi ki tà sè. A kàdré àmi ki ngá topá dhi, mǐ adré tá tà nda ni ka'i dóro, adrézó lenzélé ása. Tàko ko, mà nǐ tá tàle dhi, àmi tá àmikya tà dóro ngá nda ki lavúbhá dhi íbe, ìndì tà nda ì kitswá akilé bwà ko dhi be.

35 Di ása dhi, mǐ kòbhe tà mǐ dré ka'ile bàti dhi ko. Angyá ko, mǐ ni làgí múrúngú kisú ása.

³⁶ Adré di làá dhi, mì kàdré togó tsi, adrézó tà Giká dré adrélé lèlè mì kò'o dhi ki 'o, mì kòkisúró tà dré lazilé dhi be dhi bvò.

³⁷ Tàko ko, ngóró Giká ni Kúlí dré adrélé tàlè dhi tìni:

«Tayí ngbà 'í lókyá tsà,

dhya adrélépi alìlè dhi dré alizo. Kitswá ína gìlè ko.

³⁸ Dhya adrélépi gyágya má m̀lèsè dhi ni adrè lídrì íbe áyi tà ka'íka'í sè.

Di, kògò ína bvólé ro dhi, áma togó kitswá kinílè akódhi ni tà sè ko.»*

³⁹ Ama ró dhi, áma móndí adrèbhá gòlè bvólé ro kitswálé dràdrà kisé dhi 'í ko. Be ró dhi, áma àmakya móndí adrèbhá Giká ni ka'í gò adrézó adrélè dhi 'i.

11

Tà ka'íka'í

¹ Dhya adrélépi tà ka'íka'í íbe bàti dhi adrè ka'íá tàlè dhi, í ni dra tà í dré adrézó mì bha ása dhi ki kisé káyà dhi. Adré kpà nńá tàlè dhi, tà í dré kitswálé nòlè mì sè ko dhi ki dra ru 'o káyà dhi be.

² Atú dhi, áma ki tábhí í ka'í tá Giká kòninì gò, akódhi dré àyi ki tà bhàzo kuru ása.

³ Tà ka'íka'í sè dhi, mà nì tàlè dhi, Giká bhà bhù i bvò be áyi kúlí sè dhi be. Di ngá adrélé nòlè mì sè dhi ì apfò ngá adrélé nòlè mì sè ko dhi ì lèsè.

⁴ Tà ka'íka'í sè dhi, Abèlè fè tá Giká dré mòbòmà dóro dhi Kàyìnà àdhya ni lavú. Akódhi ni tà ka'íka'í nda sè dhi, Giká ka'í ngá dré fèlè nda i gò, akódhi ni tà bhàzo kuru, akódhi ni zizo móndí gyágya dhi ró. Di tà ka'íka'í nda sè dhi, Abèlè adrè rè dhu tà ta áma dré, tágba dré dràzo dhi.

⁵ Tà ka'íka'í sè dhi, Giká do tá Enókà í véna, kòdràro ko dhi bvò. Di à dré gòzo vélé akódhi ni kisé ko, Giká dré tá akódhi ni dòlè í véna dhi sè. Angyá ko, Giká ni Kúlí adrè tàà dhi, drìdrì Enókà nda ni dòzo dhi kandrá dhi, akódhi ni tà 'o tá Giká ni togó kinílè.

⁶ Di, tà ka'íka'í àko dhi, dhya àlo kitswá ína Giká ni togó 'o kinílè bwà ko. Tàko ko, lè dhya àngùdhi adrélépi áyi kisé ànyi Giká làga dhi kàdré ka'íá dhi, akódhi be, ìndì adrè làgì múrúngú fe mónyá títí adrèbhá áyi nda togó wáyi sè dhi ì dré káyà dhi.

⁷ Tà ka'íka'í sè dhi, Giká dré tá tà lazízo Nówè dri tà kitswálé nòlè rè ko dhi ki tà sè dhi, Nówè ka'í tá Giká ni kúlí nda 'òlè gò, bwátù kàdrì dhi ni ledézó kitswázó áyi sùrú tidrí. Di ása dhi, bhà tá tà mónyá bvò àdhya i dri gò, dré atsázó gyágya Giká m̀lèsè áyi tà ka'íka'í nda sè.

⁸ Tà ka'íka'í sè dhi, Giká dré tá Abàràrà ni zizo lile bvò dré kitswálé kisé táyilè ro dhi na dhi, Abàràrà ka'í tá Giká ni kúlí nda 'òlè gò, dré lizo, tágba dré tá nizoá ngalè í adrè tá lile àngolé ya dhi ko dhi.

⁹ Akódhi ni tà ka'íka'í nda sè dhi, dré bhà mòzo adrézó móndí twá ro bvò Giká dré tá lazilé í dré nda na. Gò dré adrézó wémà í zàlè, ngóró Ísákà í Yàkòbhò be tà lazilé nda ni kisébhá tàyilè ro dhi ì dré kpà 'òlè dhi tìni.

¹⁰ Tàko ko, adrè tà bhàandre Giká dré tá tà ni ni kisézo drìdrì gò, sizoá pá íbe tàtá dhi ni letè.

¹¹ Tà ka'íka'í sè dhi, Abàràrà nda kisé tá rinyi mvá tizo, tágba akódhi ni kóná dré tá lavúzó, ìndì Sàrà ni tàndi dré tá adrézó kóndó ro dhi. Angyá

* 10:38 10:38 A kòno Abàkùkà 2:3-4.

ko, nò tá Giká tà nda ni lazilépi í dré dhi ngóro dhya í dré kitswálé ka'ile togó wáyi sè dhi ró.

¹² Di ásà dhi, agó àlo adrélépi tá ànyi dràdrà mīle nda lèsè dhi, ànzi ì dré topfòzo lizólé zyandre ró, ngóro bhìbhìnyà bhù mībhalé 'á dhi ì tīni, ìndì sīnyì yīandre mīle kitswálé nàle bwà ko dhi tīni.

¹³ Móndyá títì nda kòdhi ì adré tá atsilé tà ka'ika'í na, tsàle lókyá ì dré todràrà'a. Í kisú tá tà Giká dré lazilé dhi ì ko. Di, ì nò tá àyikya tà lazilé nda ì vwàvwà ro, tà nda kī ka'izo dóro. Í ka'í tá kpà tàle dhi, àyi tá ngóro mómndí twá bvò àyikya ró dhi àko dhi ì tīni.

¹⁴ Móndyá adrébhá tà ta làsú be kònini dhi ì adré tadhá ngádra 'á dhi, ì adré bvò àzya nda adrélé àyikya ró.

¹⁵ Kòndò ì kàdré tá bvò ì dré tá tayilé dhi ni tà kisú dhi, ì ni tá kitswá láti kisú nzizo bvò nda na.

¹⁶ Di, ì adré tá àyikya bvò dóro lavulé dhi ni nda kisulé kòdhya. Kòdhi adré tàá dhi, ì adré tá bvò bhù na dhi ni nda kòdhya. Di ásà dhi, Giká kanyò àko ì dré adrélé àyi zi àyi kī Giká ro dhi sè. Tàko ko, akódhi ledé bhàandre àyi dré dre.

¹⁷ Tà ka'ika'í sè dhi, Giká dré tá Abàràrà ni tabhizo dhi, Abàràrà fè tá Ìsàkà mòbòmà ro akódhi dré. Di akódhi tà Giká dré tá lazilé dhi kī kisulépi nda adré tá 'òle àyi mváagó àlo kwákwa dhi ni fe dràle,

¹⁸ tágba Giká dré tá tázòo drá dhi «Á ni ngbà 'í Ìsàkà ni ànzi kī zi ámi ànzi ì ró dhi kòdhya» dhi.*

¹⁹ Abàràrà adré tá ína kisúá dhi, tágba Ìsàkà kòdrà yà dhi, Giká rīnyì íbe kitswázò akódhi ni tīngá dràdrà lèsè. Di à ni kitswá tàá kúlí alaala sè dhi, Abàràrà gò àyi mváagó nda ni kisú ngóro mómndí tīngalé dràdrà lèsè dhi tīni.

²⁰ Tà ka'ika'í sè dhi, Ìsàkà zi tá tà tani Giká tí Yàkòbhò ì dri Esáwù be tà adrébhá tá alile dhi kī tà sè.

²¹ Tà ka'ika'í sè dhi, Yàkòbhò dré tá adrerà'a 'òle dràle dhi 'á dhi, zi tá tà tani Giká tí Yòséfà ni ànzi àlo àlo títí dhi ì dri. Gò dré Giká ni lindri bhàzo, í dré tá adrerà'a àyi agó àyi kùtù fa dri dhi 'á.

²² Tà ka'ika'í sè dhi, Yòséfà dré tá adrerà'a ànyi dràdrà mīle dhi 'á dhi, longó tá Ìsèrèlè ànzi kī apfòma Ezèpétò lèsè dhi ni tà gò, dré tà í dré tá lèlè à kò'o àyi fà ni tà sè àyi dràma àmvolèsè dhi ni tà lazízó.

²³ Tà ka'ika'í sè dhi, Mósè ni tìbhá ì zù tá akódhi mbá na akódhi ni tīma àmvolèsè. Tàko ko, ì nò tá dhi, mvámvá nda ni tà avé tò. Í ro tá kpà ngá, ì dré tá ópí kàdrì ni kúlí gale 'òle dhi sè ko.

²⁴ Tà ka'ika'í sè dhi, Mósè nda dré tá mbàzo atsálé kàdrì dhi, gà tà à kàdré àyi zi ópí kàdrì, Fàráwò ni zapi ni mvá ro dhi rè.

²⁵ Di kípè tá kizá nyàma tùmání mómndyá Giká àdhya íbe dhi kòdhya, lenzema tàkonzi ni tà sè lókyá tsà sè dhi ni àrà 'a.

²⁶ Akódhi mīlèsè dhi, kanyò mvòle Krísto ni tà sè dhi tá dóro lavulé, ngá làgí be kàdrì Ezèpétò na dhi kī kisulé dhi rúsè. Angyá ko, adré tá mī bha làgí múrúngú í dré kitswálé kisulé dhi dri.

²⁷ Akódhi ni tà ka'ika'í nda sè dhi, apfò tá Ezèpétò lèsè ópí kàdrì ni togóaswa ni ro àko ró gò, dré àyi togó tsizo lizo ába drìdrì, dré tá adrélé Giká kitswálé nòle mī sè bwà ko dhi ni no dhi sè.

* 11:18 11:18 A kòndò Kìdhoma 21:12.

28 Tà ka'ika'i nda sè dhi, tà tá Ìsèrèlè ànzi i dré dhi, ì kò'o gwányá Pásiká àdhyà, kàrì ligizo dzóti fa i rúsè, kitswálé ángeló adrélépi dràdrà fe dhi kòtupfúró àyi ki ànziàgo kàyo ró dhi i todràle ko dhi bvó.

29 Tà ka'ika'i sè dhi, Ìsèrèlè ànzi i zya tá yǎandre Kika, ngóro à dré adrélé atsilé àrà fà ro dhi 'àsè dhi tǐni. Di, Ezèpètò i kòtabhì tà nda 'òle dre dhi, yǎandre nda dré anzizó àyi drìsè rùkù àyi ki tupfú todràle.

30 Tà ka'ika'i sè dhi, Ìsèrèlè ànzi i tatsí tá Yèrikò làgàsè kúrúkúró kítú nzi-dri-rì gò, bhàandre nda ni zèribà dré adazo kǐni mi.

31 Tà ka'ika'i sè dhi, Rábà, tòkó zàràbhù ro dhi ka'i tá Ìsèrèlè ànzi mùle lùzu ró dhi i dòle í véna gò, à dré akódhi ni pfùzo dràle tùmání mǒndyá ligíbhá Giká rú dhi íbe ko.

32 Di má ni go vélé táá ngíni? Lókyá má dré kitswázó tà ta Gèdèyónà ni tà dri, Bàràkà ni tà dri, Sàmòsonà ni tà dri, Yèfètà ni tà dri, Dàwídì ni tà dri, Sàmùwélé ni tà dri, ìndì pròfètà ki tà dri dhi yó.

33 Ayi nda ki tà ka'ika'i sè dhi, i bhu tá àdzú òpì ki lavúzó, i 'o tá tà gyágya i, i kisé tá tà Giká dré tá lazilé dhi i, i tabhó tá kàmì ki síbhálé i,

34 i kidrá tá àtsí adrélépi kòle rǐnyi ró dhi, i lapá tá mǒndí ki sápi i sílèsè. Ayi tà íbe yàya dhi i atsá tá rǐnyi ró. I atsá tá àgo tòmbátòmba i ró àdzú na, àyi ki kàribhá angábhá bvò twá i lèsè dhi ki ladró.

35 Tòkò i gò tá àyi ki mǒndí tá dràbhá dhi ki kisé ngóro mǒndí tingalé dràdrà lèsè dhi i tǐni.

Mǒndí àruka i tayí tá àyi adrélé rúbhá 'òle aswálé gò, i dré todràzo. I gà tá à kàpà àyi dhi rè, i kǒngaró dràdrà 'àsè lídrì dóro lavulé dhi ni kisé be dhi bvó.

36 Arukabhá ni i tayí tá àyi adrélé gùle, adrélé tswàle, adrélé 'ìle nyǐrì sè, adrélé bhèle bǎdzó na.

37 A lebhé tá àruka ni i todràle kǐrà sè. A tǐsì tá àruka ni i 'a be rǐ. A tupfú tá àruka ni i todràle sápi sè. Àruka ni i tatsí tá lemerèbhá i ró kǐnì kábilígyá kya ndrì íbe asólé àyi rú dhi íbe. I tayí tá àyi adrélé mǐ pfòle, adrélé 'òle kǒnzi.

38 I tatsí tá duku i 'àsè ìndì kǒngó i drìsè, adrélé àyi ki tuzù kǐrà gǒ i 'àsè, ìndì bhú kǐnì zàle dhi i 'àsè. Tágba dré tá adrezó kǒnìni dhi, mǒndyá bvò kǒndì àdhyà i kitswá tá àyi nda ki lǐndrì sè ko!

39 Mǒndyá tǐtí nda kòdhi ki tà ka'ika'i sè dhi, Giká bhà tá àyi ki tà kuru. Di, i kisé tá àyikya tà dré tá lazilé dhi ko.

40 Tàko ko, Giká bhà tá tà dóro lavulé dhi zùle àma dré, kitswázó àma ki 'o kitswálé tǐtí tùmání àyi íbe dhi bvó.

12

Giká ni ànzi kǐ lotoma

1 Di àma ró dhi, àma mǒndyá zyandre àyi ki tà ka'ika'i tadhábhá nda íbe kimólé àma làgàsè kúrú. Di àsà dhi, lè mà kòbhe àma rúsè ngá lanzi tǐtí adrèbhá àma ki kíkí dhi i, tùmání tàkǒnzì adrèbhá àma ki tǐ'ì dhi íbe, mà kàdréró angú Giká dré bhàle àma kandrá dhi ni ra landè àko ró.

2 M à kàdré kpà àma ki mǐ bha Yésu dri. Tàko ko, akódhi nda dhya látì nzìlepi àma dré adrezó Giká ni ka'i dhi 'i, ìndì dhya adrélépi àma ki 'o kitswálé tǐtí àma ki tà ka'ika'i na dhi 'i. Akódhi dré tá kólénzé Giká dré bhàle í kandrá dhi ni nòle dhi sè dhi, ka'i tá kizá nyàle fa kipakipa dri,

kanyò ni ni nòzo tà tàko ró gò, dré lirízó Giká ni lirírà òpì àdhya ni dríágo lésè.

³ Mì kisù rè ngalè akódhi mvò tá tàkonzìbhá ligìbhá í rú kònini dhi ki tà ngíni ya dhi ká, mì kòkítswáró landèlè àmi ki togó tayízó lanzìle ko dhi bvò.

⁴ Tàko ko, àdzú mì dré adrélé bhùle tàkonzì ìbe kòdhi léna dhi, mì bhu rè tsàle àmi ki kàrí dré kutúrà dhi na ko.

⁵ Mì tivì kúlí Giká dré tàle àmi ki kodzózó áyi ànzi i ró dhi dre? Akódhi tà dhi:

«Áma mvá, Mírì kàdré àmi lotó dhi, mí kònò tà nda tà tàko ró ko.

Kàdré àmi tàkonzì tadhá mí dré dhi, mí kòtayí àmi togó lanzìle ásà ko.

⁶ Tàko ko, Mírì adré mónnyá títi í dré adrélé lèle dhi ki lotó kòdhyá.

Adré kpà tà ño mónnyá títi í dré adrélé ka'ìle áyi ànzi i ró dhi i dri.»*

⁷ Giká kàdré di àmi ki lotó dhi, mì kàdré togó tsi, adrézó kizà mì dré adrélé nyàle nda ki mvo. Giká adré àmi ki 'o ngóro áyi tàndi ni ànzi i tìni. Tàko ko, mvámvá àlo atá ni dré adrézó lotóá ko dhi tsì be?

⁸ Di, Giká kàdré àmi ki lotó ngóro dré adrélé 'òle áyi ànzi títi dhi ki tà sè dhi tìni ko dhi, kòdhi adré tadhá dhi, àmi akódhi ni ànzi 'i bàti ko. Be ró dhi, àmi àmikya bákólyá ànzi 'i.

⁹ Áma títi dhi i tá atá bvò dri adrèbhá tá àma ki lotó dhi ìbe gò, mà dré adrézó áyi ki lindri bha. Kàdré kònini dhi, lè mà kàdré di véle àma ki bha àma ki Atá bhù na dhi ni rìnyí zàle, mà kàdríró be dhi bvò!

¹⁰ Áma ki atá bvò dri nda ì adré tà àma ki lotó lókyá tsà sè, ngóro dré tà adrélé dóro áyi mìlèsè dhi tìni. Di, Giká adré ìna àma ki lotó ngóro dré adrélé dóro àma dré dhi tìni, mà kàtsáro lólo ngóro í dré adrélé lólo dhi tìni.

¹¹ Dhya ángùdhi adrélé lotólé dhi adré tà nda ni no lókyá nda sè dhi ngóro tà adrélépi arí fe dhi ró ko. Be ró dhi, adré ìna tà nda ni no ngóro tà adrélépi kizà fe dhi ró. Di, àmvolásà, à kòlotó akódhi nda kítswálé títi dre dhi, a ni lò'wa dóro 'a bí, adrézó tà gyágya 'o tà kàdríkàdri na.

¹² Di ásà dhi, lè mì kògò rìnyí fe àmi ki dríga toròbhá dhi i dré, ìndì àmi ki pá landèbhá dhi i dré.

¹³ Mì kàdré kpà láti lotó àmi ki pá i dré, móndí pá ìbe yàya dhi ì kàtsáro mèrèkpe i ró ko, be ró dhi, ì kàdríró be dhi bvò.†

Giká ni gàma ko dhi

¹⁴ Lè mì kàdré láti nda adrézó tà kàdríkàdri ìbe àmi kòfalé mónnyá títi dhi ìbe. Mì kàdré kpà àmi ki fe adrélé lólo Giká dré be. Tàko ko, dhya áyi fèlepi adrélé lólo Mírì dré ko dhi, kítswá ìna akódhi ni no ko.

¹⁵ Mì kònò dóro, dhya àlo àmi kòfalé dhi kòtayíró i vwàle Giká ni togó tani rúsè ko. Dhya àlo kòtayí kpà áyi togó atsálé kùdzikùdzi ko, tà kùdzi nda kàtsáro kpà móndí àruka bí dhi i rú, áyi ki 'o atsálé ndí ró ko.

¹⁶ Mì kònò kpà dóro, dhya àlo àmi kòfalé dhi kò'oró ndòtò tà ko, ìndì kògarò Giká ni tà Esáwù àdhya tìni ko. Tàko ko, Esáwù nda lagí tá ìna tà í dré tá kítswálé kisulé tàylé mvá kàyo àdhya ró dhi ngbà 'í mányangá mvá tsà dhi sè.

* 12:6 12:6 A kònò Tògyakúlí 3:11-12. † 12:13 12:13 A kònò Tògyakúlí 4:26.

17 Ngóro mì dré nìle be dhi tìni dhi, àmvolásà dhi, dré gòzo tódhyá tà tani nda ni le kisulé gò, à dré gàzoá rè. Ndà tá láti tà nda ni ladzázó, di, kitswá tá ina ko, tágba dré tà nda ni ndàzo m̀ndra sè b̀i dhi.

18 Ama adrúpi i, mì kisi tá àmi ànyi kóngó kitswálé tabèle bwà, ìndì adrélépi kòle àtsi ró dhi làga ko. M̀i kisi kpà àmi ànyi àrà adrélépi t̀nìmvá ro ìndì ngátsi ró, kàgumá dré adrézó v̀ìle lána dhi làga, ngóro Ìsèrèlè ànzi ì dré tá 'òle kóngó Sínáyì àdhyà na dhi t̀ni ko.

19 M̀i kisi kpà àmi ànyi àrà gòkà vòzo gò, kúli tiri f̀elepì dhi ni yòzo lána dhi làga ko. Tàko ko, Ìsèrèlè ànzi ì dré tá kúli nda ni ỳzo dhi, ì lizí tá Giká ni ti, kòkikíró kúli nda, kògòró tà ta ko dhi bvó.[‡]

20 Anyá ko, ì kitswá tá tà kúli nda dré tá adrélé t̀ale ì kò'o dhi ni mvo bwà ko. Kúli nda tà tá dhi: «Dhya àlo kòtabè kóngó kònàdhi dhi, kàdré gba kà'wá 'i yà dhi, lè à kòlebhé akódhi nda dràle kírà sè.»[§]

21 Tà ì dré tá nòle nda dré tiri f̀ele àyi dré tò dhi sè dhi, Mòsè ni tàndi tà tá dhi: «Má adrè lyàle tiri dré.»^{*}

22 Di, mì kisi àmìkya àmi ànyi kóngó Siyónà àdhyà làga, ìndì Yèrúsalamà, bhàandre Giká lídrì ro dhi àdhyà bhù na dhi làga. M̀i kisi àmi ànyi ángeló lízòlizo ru kimóbhá adrélé lenzélé dhi ì làga.

23 M̀i kisi àmi ànyi Giká ni ànzi kàyo ró ru kimóbhá, àyi ki rú tisizo bhù na dhi ì làga. M̀i kisi àmi ànyi Giká, móndyá títi dhi ki tàbvó tàlepi dhi làga, ìndì móndyá atsábhá gyàgya kitswálé títi dhi ki líndrì ì làga.

24 M̀i kisi kpà àmi ànyi Yésu adrélépi àyi totó tà 'o móndí ki kòfalé 'á Giká be, tà tídhí Giká dré bhàle ru ỳzo àyi ìbe dhi ni tà sè dhi làga, ìndì akódhi ni kàrí kutulépi, adrélépi tà ta dóro lavulé Abélè ni kàrí àdhyà rùsè dhi làga.

25 M̀i kònò di dóro, mì kògàró dhyà adrélépi tà ta àmi dré dhi ko. Tàko ko, móndyá dhyà adrélépi tá tà longó àyi dri bvó dri dhi ni gabhá rè dhi ì kòlapá Giká ni tàbvó tàma sílèsè ko dhi, mà ni di àmakya lapá ngìningìni ró, mà kàdré àma ki alá dhyà adrélépi tà longó àma dri bhù lésè dhi rú dhi?

26 Lókyá nda kònàdhi sè dhi, Giká ni kúli kizí tá bvó tà tàndi ró. Di, nyànómvá dhi, akódhi lazí kúli tàzoá dhi: «Má kitswá ngbà 'í gòle bvó kizí kòdhyà ko. Be ró dhi, má ni go tódhyá bvó ki kizí bhù ìbe vèsè àlo.»

27 Kúli 'tódhyá' ìndì «vèsè àlo» kòdhi ì adrè leá tàle dhi, Giká ni ngá títi ì dré tá bhàle dhi ki kizí tingalé, ngá kitswálé kizilé bwà ko dhi ì kàdréro rè dhu be dhi bvó.

28 Di ásà dhi, mà dré adrélé òpì kitswálé kizilé bwà ko dhi ni kisi dhi sè dhi, mà kàdré àwoyá fe Giká dré, adrézó akódhi ni líndrì bha akódhi ni ròma sè, ngóro dré kitswálé akódhi mìlèsè dhi t̀ni.

29 Tàko ko, àma ki Giká ina àtsí adrélépi ngá za vèle dhi 'i.[†]

13

Tà tàle kùdù ro móndyá ka'ìbhá ki kodzózó dhi i

¹ Lè mì kàdré ru le àmi kòfalésè ngóro adrúpi ì t̀ni.

[‡] 12:19 12:19 A kònò P̀fòma 19:16-22. [§] 12:20 12:20 A kònò P̀fòma 19:12-13. ^{*} 12:21 12:21 A kònò Dùtèrònómè 9:19. [†] 12:29 12:29 A kònò Dùtèrònómè 4:24.

² Mì kòtìvì adrema móndí twá ki ka'í dòle àmi ki dzó na kùmú i ró dhi ko. Tàko ko, móndí àruka adrèbhá 'òá kònini dhi i ka'í tá ángéló i dòle àyi ki dzó na níá àko ró.

³ Mì kàdré móndí 'ìle bádzó na dhi ki tà kisù, ngóro mì adré tá bã nya tùmáni àyi íbe na tìni. Mì kàdré kpà móndí adrélé mì pfòle dhi ki tà kisù, ngóro mì adré tá kizà nya àyikya tìni na tìni.

⁴ Lè mónnyá títí dhi i kàdré lámó ni tà bha kuru. Lámó na dhi, mì kàdré àmi ki rúbhá líkí adrélé ngbà 'í móndí mì dré mòle dhi i dré. Tàko ko, Gíká ni mónnyá adrèbhá múná tà 'o dhi ki tàbvò ta, tùmáni mónnyá adrèbhá ndòtò tà 'o dhi íbe.

⁵ Lè mì kòtayí àmi làfa lovó dré adrélé tidrìle dhi ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya lenzélé ngá mì dré adrézó ába dhi ki tà sè. Angyá ko, Gíká tà dhi: «Má kitswá tàdzí àmi tayí ko.

Má kitswá tàdzí àmi tà tivì ko.»*

⁶ Dì ásà dhi, mà adré ka'íá bàti tàle dhi:

«Mírì dhya adrélépi àma ledé dhi 'i.

Má kitswá ngá ro àlomvá ko.

Móndí ki kitswá àdho tà 'o má rú kòdhyá?»†

⁷ Mì kàdré àmi ki drì kobhá Gíká ni kúlí longóbhá àmi dré dhi ki tà kisù. Mì kàdré lò'wa dóro i dré adrélé 'àle àyi ki lídrì na dhi ki no, adrézó tà 'o tà ka'íka'í sè àyikya tìni.

⁸ Yésu Krísto ngbú ngóro dré tá adrélé agyá dhi tìni, dré adrélé ándrò dhi tìni, ìndì dré dra adrélé kóná vèsè kólyá dhi tìni.

⁹ Mì kòtayí àmi ki togó tà adrélé tadhálé twá dhi i dré adrélé sèle dhi ko. Dóro ni, àma ki togó tayìle adrélé timbàle Gíká ni togó tani sè dhi. Dì, tòlì móndí i dré adrélé lebèle mányàngá ni tà sè dhi i kitswá àyi ki togó timbà ko, kitswá kpà àyi ki ledé ko.

¹⁰ Ama àlètàrì íbe, ìndì kòwánà adrèbhá tà 'o Yúdà ànzi ki tàbèrènakòlò na dhi i kitswá ngá adrélé fèle mòbòmà ro àlètàrì nda dri dhi ki nya bwà ko.

¹¹ Tàko ko, kòwánà ki kàdrì adré kà'wá ki kàrì do, adrézó file Arà lólo lavúlè dhi léna feà tàkonzì ki tà sè gò, à dré adrézó kà'wá nda ki rúbhá za káà ni kivì na.

¹² Dì ásà dhi, Yésu nya tá kpà kizà dràzo bhàandre ni kivì na, kitswázó móndí ki temvé atsálé lólo áyi tàndì ni kàrì sè.‡

¹³ Mà kàdré dì pfòle akódhi véna káà ni kivì na, adrélé kanyò dré mvòle dhi ni mvo.

¹⁴ Tàko ko, bvò kònìdhi dri dhi, àma bhàandre adrélépi gile nyo dhi àko. Dì, mà adré àmakya bhàandre adrélépi alile dhi ni leté kòdhyá.

¹⁵ Dì Yésu sè dhi, mà kàdré ngbú lindrì fe Gíká dré, ngóro mòbòmà mà dré adrélé fèle drá dhi tìni. Mòbòmà nda kúlí adrèbhá apfòle àma tìsè, adrélé akódhi ni rú bha kùle dhi 'i.

¹⁶ Dì mì kòtìvì adrema tà dóro 'o, adrézó kpà àmi ki ngá lanzí móndí i dré dhi ko. Tàko ko, mòbòmà adrélé fèle làsú be kònìni dhi ki tà sè dhi, Gíká ni togó adré kinílè tò.

¹⁷ Mì kàdré àmi ki drì kobhá ki kúlí ka'í 'òle, adrézó àmi ki bha àyi ki rìnyí zàle. Angyá ko, i adré àmi ki líkí landé àko ró. † ni kpà àzì i dré

* 13:5 13:5 A kònò Dùtèrònómé 31:6, 8; Yòsúwà 1:5. † 13:6 13:6 A kònò Longó i 118:6. ‡ 13:12 13:12 A kònò Yòwánì 19:17, 20.

adrélé 'òle àmi ki tà sè dhi ki ta Gĩká kandrà. Mì kàdré di àyi ki kúlí ka'í 'òle, ì kàdréro àyi ki àzì nda ni 'o arí sè, kizà sè ko. Tàko ko, ì kàdré 'òá kizà sè dhi, tà nda kitswá àmi ki ledé àlomvá ko.

¹⁸ Mì kàdré tà zi Gĩká tí àma dré. Tàko ko, mà nĩ dóro tàle dhi, àma ki togó adré àma ki arókì àlomvá ko dhi. Má adré kpà leá atsilé dóro tà títi ì sè.

¹⁹ Lavúlé dhi, má adré àmi ki kodzó, mì kàdréro tà zi Gĩká tí, má kòkitswá ró gòle mbèlè àmi véna.

Kúlí kùdù

²⁰⁻²¹ Gĩká tingá àma ki Mírì Yésu dràdrà lésè gò, akódhi ni 'òzo atsálé kábilígyà líkílépi kàdrì dhi ró akódhi ni kàrí kutúlépi dhi sè. Kàrí nda sè dhi, 'o tà í dré bhàle ru yìzo móndí ìbe dhi kitswálé kóná vésè kólyá. Dì Gĩká adrélépi tà kìdrìkìdrì fe nda kò'o àmi kitswálé títi tà títi ì sè, mì kòkitswá ró tà dré adrélé lèle mì kò'o dhi ki 'o. Kàdré kpà tà adrélépi dóro í mìlèsè dhi ni 'o àma léna Yésu Krìsto sè. Mìlanzilanzì kàdré akódhi dré kóná vésè kólyá! Kàdré kònìni.

²² Àma adrúpi ì, má adré àmi ki ti lízì, mì kòka'iró kúlí má dré tisìle àmi ki kodzózó kòdhi ì dóro. Angyá ko, má tisì àmi dré ngbà 'í wárágà tsà dhi kòdhyà.

²³ Má adré leá mì kònì dhi, à atrì àma ki adrúpi Tímòtèyò bǎdzó lésè dre. Akódhi kàtsá má véle mbèlè dhi, mà ni lí tùmǎní akódhi be àmi ki no.

²⁴ Mì kòfè mòdo àmi ki drì kòbhá títi dhi ì dré, tùmǎní móndyá lólo títi Gĩká àdhyà ìbe. Àma ki adrúpi angábhá Itàlyà lésè dhi ì fè kpà mòdo àmi dré.

²⁵ Gĩká ni togó tani kàdré àmi ìbe títi!

Wárágà Yàkóbhò dré tisìle dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Yàkóbhò dré tisìle dhi 'i. A adrè kisùà dhi, Yàkóbhò nda tá Yàkóbhò, Yésu ni adrúpi ró dhi 'i, ìndì Ekèlézyà ni drì kobhá kàdrì dhi ki àlo 'i. Akódhi adrè wárágà kònìdhi ni tisì «súrú mudrí-drì-rì ayíbhá bvò wáyi 'ásè dhi i dré» (1:1). Kòdhi adrè leá tàle dhi, mónyá títi Yésu ni ka'ìbhá gò ì dré ayízó bvò wáyi 'ásè dhi i dré. Wárágà kònìdhi léna dhi, Yàkóbhò adrè mónyá ka'ìbhá dhi ki drì ta tà twátwa bí dhi i sè, adrézó tadhá àyi dré dhi, ì kàdré tà 'o àyi kòfalèsè ìndì mónyá bvò kòndi àdhya i kòfalé ngíni ya dhi. Adré tà kòni ki ta kòdhya: tà ka'ìka'ì i tògyá be dhi, mónyá ka'ìbhá lemerè ro ìndì ngábhá ro dhi ki tà, mónyá ka'ìbhá dhi ki tabhìma, Giká ni kúlí yìma ìndì 'òma, móndí ki nòma twátwa ko dhi, tà ka'ìma ìndì tà dóro 'òma, dhyá ki ti likìma, tògyá adrélépi apfòle bhù lésè dhi, dhyá ki bhàma Giká ni rìnyí zàle dhi, móndí ki tàbvò tàma ko dhi, dhyá ki afàma ko dhi, ngábhá ki tà, tà letèma togó vwàvwà sè dhi, ìndì tà zìma Giká tí dhi. Lavulé dhi, Yàkóbhò adrè tadhá dhi, lè mónyá ka'ìbhá dhi ì kàdré ngbà 'í Giká ni ka'ì ko, ì kàdré kókpà tà dóro 'o àyi ki tà ka'ìka'ì nda sè.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Mòdo fèma (1:1)
- 2) Tà ka'ìka'ì i tògyá be dhi (1:2-8)
- 3) Mónyá ka'ìbhá lemerè ro ìndì ngábhá ro dhi ki tà (1:9-11)
- 4) Mónyá ka'ìbhá dhi ki tabhìma (1:12-18)
- 5) Giká ni kúlí yìma, ìndì kúlí nda ni 'òma (1:19-27)
- 6) Móndí ki nòma twátwa ko dhi (2:1-13)
- 7) Tà ka'ìma ìndì tà dóro 'òma (2:14-26)
- 8) Dhyá ki ti likìma (3:1-18)
- 9) Dhyá ki bhàma Giká ni rìnyí zàle dhi (4:1-10)
- 10) Móndí ki tàbvò tàma ko dhi, ìndì dhyá ki afàma ko dhi (4:11-17)
- 11) Ngábhá ki tà (5:1-6)
- 12) Tà letèma togó vwàvwà sè dhi, ìndì tà zìma Giká tí dhi (5:7-20)

Yàkóbhò ni mòdo fèma

1 Ma, Yàkóbhò, màràbà Giká àdhya ìndì Mírì Yésu Kristo àdhya ró dhi, má adrè wárágà kònìdhi ni tisì súrú mudrí-drì-rì ayíbhá bvò wáyi 'ásè dhi i dré.* Mòdo àmi dré!

Tà ka'ìka'ì i tògyá be dhi

2 Àma adrúpi i, tà twátwa dhi ì kàdré àmi ki tabhì dhi, mì kàdré tà nda ki no ngóro tà adrézó lenzélé ásà dhi i ró.

3 Tàko ko, mì ni tàle dhi, tà adrèbhá àmi ki tà ka'ìka'ì tabhì dhi ì adrè àmi ki 'o adrélé togó tsi ni dhi be.

* **1:1 1:1** A adrè kisùà dhi, kúlí «súrú mudrí-drì-rì ayíbhá bvò wáyi 'ásè» kòni ì adrè leá tàle dhi: «mónyá títi Yésu ni ka'ìbhá gò ì dré ayízó bvò wáyi 'ásè dhi i».

⁴ Di adré leá dhi, àmi ki togó tsìma nda kàdré tà 'o àmi léna kitswále títi, mì kòlì'wáro àmi ki tà ka'ika'í na kitswále títi, ìndì tà dóro kòpiró àmi àlomvá ko.

⁵ Di, dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré tògyá le kisulé dhi, lè akódhi nda kàdré tògyá zi Giká tí gò, Giká kòferó drá. Tàko ko, Giká adré tà dóro fe mómnyá títi ì dré áyi togó dóro sè, tà bha àko ró àyi dri.

⁶ Di, dhya nda dré adrérà'a tà zi Giká tí dhi 'á dhi, lè kàdré zía tà ka'ika'í sè, tà kayí àko ró í léna. Angyá ko, dhya ángùdhi adrélépi tà kayí í léna dhi, sù ngóro yãandre ni mì lyá dré adrélé livilé longalé gò, dré adrézó lile swà ro dhi tíni.

⁷ Lè dhya làsú be kònìni nda kòkisù ko tàle dhi, í ni ngá kisú Mírì vélésè dhi.

⁸ Tàko ko, akódhi ni ìna tà áyi togó lé dhi ki kipèle bwà ko. Nì kpà ngalé í ni 'oá ngíni ya dhi ko.

Mómnyá ka'ibhá lemerè ro ìndì ngábhá ro dhi ki tà

⁹ Lè mómnyá ka'ibhá lemerè ro dhi ì kàdré áyi ki drì bha kuru, Giká dré áyi ki tà tingalé kuru dhi sè.

¹⁰ Di, mómnyá ka'ibhá ngábhá ro dhi ì kàdré áyi ki drì bha kuru, Giká dré áyi ki tà tirilé kìnì mi dhi sè. Tàko ko, ngábhá ki tà ni akí ngóro mbì pfò àdhya tíni.

¹¹ Angyá ko, kitú adré apfòle kàle, àtsí ni dré adrézó mbì za 'yòle, pfò ni dré adrézó dhèle gò, aveave ni dré adrézó akíle. Di ngábhá ki tà ni kókpa akí kònìni, ì dré adrérà'a áyi ki láfa tà 'o dhi 'á.

Mómnyá ka'ibhá dhi ki tabhìma

¹² Kólénzè dhya adrélépi áyi togó tsi tà dré adrérà'a áyi tabhì dhi 'á dhi dré! Tàko ko, Giká kòka'í akódhi nda ni tà dre dhi, akódhi ni kulá lídrì àdhya ni kisú, ngóro Giká dré lazilé mómnyá adrèbhá áyi le dhi ì dré dhi tíni.

¹³ Adré leá dhi, dhya tà dré adrélé tabhìle dhi kòtà dhi, «Giká adré áma tabhì ni» dhi ko. Angyá ko, tà kònzi kitswá ìna Giká ni tabhì bwà ko. Akódhi ni tàndi adré kpà dhya àlo ni tabhì litilé dhi ko.

¹⁴ Di, tà kàdré dhya àlo ni tabhì dhi, tà nda adré akódhi ni lití, dré áyi tayilé áyi tàndi ni lovó kònzi dré sèle litilé dhi sè.

¹⁵ Di lovó kònzi nda kòkisú 'a dre dhi, adré tàkonzì ti. Di tàkonzì nda kòlì'wá kitswále títi dre dhi, adré dràdrà ti.

¹⁶ Ama adrúpi má dré lèle tò ni ì, mì kòtayí àmi adrélé litilé ko:

¹⁷ Tà dóro títi kitswábhá títi dhi ì adré apfòle bhù lèsè, adrélé asilé Giká Atá ngádra títi dhi ki bhàlepi bhù mibhalé 'á dhi vélésè. Akódhi nda kitswá ru ladzá ko. Tinímva kpà akódhi mìle dhi yókódhó.

¹⁸ Akódhi ti àma tòdhyá áyi kúlí tà bàti àdhya sè, ngóro í dré tá lèle 'òle dhi tíni, mà kàdréró ngádrì ì ró ngá títi dré bhàle dhi ì kòfalé be dhi bvó.

Giká ni kúlí yìma, ìndì kúlí nda ni 'òma

¹⁹ Ama adrúpi má dré lèle tò ni ì, mì kònì tà kònìdhi dóro: Lè àmi àlo àlo títi dhi ì mì kàdré gánzi ró adrélé tà yi mbèlè. Di, mì kàdré àmikya kúlí ta mbèlè ko. Mì kàdré kpà àmi ki togó tayí aswále mbèlè ko.

²⁰ Tàko ko, dhya adrélépi áyi togó tayí aswále dhi adré tà gyágya Giká àdhya ni 'o kòdhyà ko.

²¹ Asà dhi, mì kòtingá àmi rúsè tà wáyi adrèbhá àmi ki 'o atsálé ndí ró dhi i, tà kònzi wáyi mì dré adrélé 'òle dhi íbe. Di togó yàyà sè dhi, mì kàdré kúlí Gíká dré adrélé kidhilé àmi ki togó na dhi ni ka'í. Angyá ko, kúlí nda rĩnyí íbe kitswázó àmi ki tidrí.

²² Mì kàdré ngbá 'í Gíká ni kúlí yiyí ko. Mì kàdré kókpa tà kúlí nda dré adrélé tàle dhi ki 'o be. Mì kàdré 'òá kònini ko dhi, mì adré àmi ki tàndi ki lití.

²³ Tàko ko, dhya adrélépi Gíká ni kúlí yi gò adrézó ka'íá 'òle ko dhi, sù ngóró mómndí áyi mĩbhalé nòlepi tàlàtálá na gò,

²⁴ kònò áyi mĩbhalé nda dre dhi, dré lizo tivíá mbèlè ngalè áyi làsú tá ngíni ya dhi tĩni.

²⁵ Di, dhya adrélépi tátírítrí kúlí kitswálépi títi, adrélépi mómndí ki tri dhi ni yi gò, adrézó tròle ruá, adrézó tà í dré yile dhi ki tiví ko, di, adrézó ina tà nda ki 'o dhi, Gíká ni tà tani bha akódhi dri, tà dré adrélé 'òle dhi i sè.

²⁶ Dhya ángudhi adrélépi áyi no ngóró mómndí adrélépi Gíká ni tà 'o dhi ró gò, adrézó ina áyi kúlí líkí ko dhi, adré áyi tàndi ni lití. Tà dré adrélé 'òle Gíká ni lindrì bhàzo nda tà tàko 'i.

²⁷ Di, tà à dré kitswálé 'òle Gíká Atá ni lindrì bhàzo, dré adrélé nòle lólo ìndi tà kònzi àko dhi ró dhi, tà kònndhi 'i: adrélé kàmvoànzi ki líkí tàyítòkò íbe áyi ki kizà na dhi, ìndi adrélé dhyá ki tàndi ni líkí adrélé lólo tà kònzi bvò àdhya ki tà sè dhi.

2

Mómndí ki nòma twátwa ko dhi

¹ Ama adrúpi i, mì dré adrélé àma ki Mírì Yésu Krísto mĩlanzilanzì ro dhi ni ka'í dhi sè dhi, mì kàdré mómndí ki no twátwa ko.

² Agó àlo kítá aveave asólépi í rú trónjò óró sè dhi be dhi kàtsá àrà mì dré ru kimózó dhi 'á gò, agó àzya lemerè ro kítá lírí asólépi í rú dhi dré kpà atsázó àrà nda 'á dhi, mì adré 'òá ngíni?

³ Mì kàdré agó kítá aveave asólépi nda ni lindrì bha, adrézó tàá akódhi dré dhi «Mí kòlírì kònwa àrà dóro 'á» gò, mì dré adrézó tàá agó lemerè ro nda dré dhi, «Mí totó mi kònale», kó ngalè «Mí lírí àma pá làga kĩni mi kònwa» dhi,

⁴ kòdhi mì adré tsì mómndí ki no twátwa àmi kòfalèsè ko? Mì adré tsì mómndí ki tàbvò ta àmi ki tà kisule kònzi dhi i sè ko?

⁵ Ama adrúpi má dré lèle tò ni i, mì yi rè ká! Gíká kipè tsì mómndyá mómndyá bvò àdhya í dré adrélé nòle lemerèbhá ro dhi í atsálé ngábhá í ró àyi ki tà ka'íka'í sè dhi kòdhiya ko? Kipè tsì àyi nda í kitswálé file áyi Opì í dré tà ni ni lazízó mómndyá adrèbhá áyi le dhi i dré dhi na dhi kòdhiya ko?

⁶ Di, àmi, mì adré àmikya lemerèbhá nda ki ayízè! Ngábhá í adré zakó tsì àmi ki ató àyi palé, adrézó kpà àmi ki tidrì tàbvò tabhá í kandrá dhi àyi?

⁷ Àyi nda ì adré zakó tsì dhya àmi ki azilépi dhi ni rú dóro dhi ni lodhá dhi àyi?

⁸ Mì ni tòlì tisìle Gíká ni Kúlí na kònndhi dóro: «Mì kàdré àmi àzya ni le ngóró mí dré adrélé àmi tàndi ni le dhi tĩni.»* Di mì kàdré tòlì Gíká ni Opì àdhya nda ni ka'í 'òle bàti dhi, kòdhi mì adré tà dóro 'o.

* 2:8 2:8 A kònò Lèvitikè 19:18.

⁹ Di, mì kàdré àmikya móndí ki no twátwa dhi, mì adrè tàkònzì 'o gò, tàtrírítrírí kúlí dré adrézó tadhá dhi, àmi tàtrírítrírí kúlí nda ni ñobhá 'i.

¹⁰ Tàko ko, dhya àlo kàdré tàtrírítrírí kúlí líkí wáyi gò, dré ndìndì tà àlo tàtrírítrírí kúlí nda dré adrélé tàle dhi ni ñòzo dhi, akódhi nda ñò tàtrírítrírí kúlí wáyi nda dre.

¹¹ Angyá ko, Gíká tàlepi dhi «Mí kò'o múná tà ko» dhi, tà kókpà dhi: «Mí kòpfu móndí dràle ko.»† Di mì kò'o múná tà ko gò, mì dré mína móndí pfúzo dràle dhi, mì atsá tàtrírítrírí kúlí ñolepi ró dre.

¹² Asá dhi, lè mì kàdré kúlí ta adrézó kpà tà 'o, ngóro móndí dra àyi ki tàbvó tàzo tàtrírítrírí kúlí adrélépi móndí ki trì dhi sè dhi kya tìni.

¹³ Tàko ko, kítú dra móndí ki tàbvó tàzo dhi tú dhi, Gíká ni dhya ángùdhi àyi àzuya ni kizà bhàlepi ko dhi ni tàbvó ta, akódhi ni kizà bha àko ró. Gíká mìlèsè dhi, móndí ki kizà bhàle dhi kàdrì lavulé, móndí ki tàbvó tàle dhi rúse.

Tà ka'ima ìndì tà dóro 'òma

¹⁴ Àma adrúpi i, dhya àlo kàdré tàà dhi, i tà ka'ika'ì ìbe gò, dré adrézó tà adrèbhá àyi tà ka'ika'ì nda ni tadhá dhi ki 'o ko dhi, akódhi nda ni àdho tà dóro kisé asá? Tà ka'ika'ì lású be kònìni nda ni kitswá tsi akódhi ni tidrí?

¹⁵ Àmi ki adrúpi àlo 'i yà, kó ngalè àmi ki amvúpi àlo 'i yà dhi kàdré kítá asolé í rú dhi àko, ìndì ngá kitswálé nyàle kítú àlo àlo sè dhi àko gò,

¹⁶ àmi ki àlo dré tàzoá akódhi dré dhi: «Mí kòlì togó be kidrìkàdrì! Mí kòlìkí mì kidhì sè dóro, ìndì mì kònya ngá pizo pipi!» gò, mì dré àmikya ngá kitswábhá akódhi ni rúbhá ledé dhi ki fèzo drá ko dhi, mì adrè àdho tà dóro 'o kòdhyà?

¹⁷ Kókpà kòdhi tìni, dhya àlo kàdré ngbà 'í tà ka'ika'ì ìbe gò, adrézó tà dóro 'o tà ka'ika'ì nda sè ko dhi, tà ka'ika'ì nda drà dre.

¹⁸ A ni kitswá tàà dhi: «Mì mína tà ka'ika'ì ìbe. Ma mána tà dóro má dré adrélé 'òle dhi ìbe. Mí tadhá rè má dré ámi tà ka'ika'ì tà dóro 'òle dhi àko nda ká. Di má ni mí dré áma tà ka'ika'ì tadhá tà dóro má dré adrélé 'òle dhi i sè.»

¹⁹ Mí adrè mína ka'íá dhi, Gíká àlo kwákwá. Kòdhi dóro. Tìrì kònzì ì adrè kókpà ka'íá kònìni gò, ì dré adrézó lyàle tìrì dré.

²⁰ Mì móndí azaaza ró ni, mì adrè léá má kòtadhá mì dré dhi, tà ka'ika'ì tà dóro 'òle dhi àko dhi, tà tàko 'i káyà dhi?

²¹ Mí kisé rè àma ki tábhi Abàramà ni tà ká. Gíká nò tá tsi akódhi nda gyágya tà dré tá 'òle dhi i sè ko? Tàko ko, akódhi bhà tá àyi mvá Isáká àlètàrì dri, kitswázó fèá mòbòmà ro Gíká dré.

²² Mí nò rè ngalè akódhi ni tà ka'ika'ì adrè tá tà 'o tùmání tà dóro dré tà adrélé 'òle dhi ìbe ngíni ya dhi ká. Di Gíká 'o tá akódhi ni tà ka'ika'ì nda kitswálé títì tà dóro dré 'òle nda i sè.

²³ Di tà tìsìle Gíká ni Kúlí na kònìdhi 'o ru kònìni: «Abàramà ka'ì tá Gíká gò, Gíká dré akódhi ni nòzo gyágya akódhi ni tà ka'ika'ì nda sè.»‡ Kòdhi ìbe dhi, Gíká zi tà kpà akódhi àyi arúpi ró.

²⁴ Mí nò rè ká! Gíká adrè móndí ki bha gyágya í kandrà ngbà 'í àyi ki tà ka'ika'ì sè ko. Adrè kókpà àyi ki bha gyágya tà ì dré adrélé 'òle dhi i sè.

† 2:11 2:11 A kònò Pfóma 20:13-14; Dùtèrònómè 5:17-18. ‡ 2:23 2:23 A kònò Kìdhome 15:6.

²⁵ Kókpà kòdhi t́ni, Giká bhà tá Rábà, tòkò zàràbhù ro dhi gyǎgya í kandrá tà dré tá 'òle dhi í sè. Tàko ko, akódhi nda ka'í tá Ìsèrélè ànzì mùle lùzu ró dhi í dòle í véna gò, àyi ki mùzo nzìle láti twá 'ásè. §

²⁶ Di ngóro rúbhá la'a lídrì àdhya àko dhi dré adrélé dràle dràdrà dhi t́ni dhi, tà ka'ika'í tà dóro 'òle dhi àko dhi adré kókpà dràle dràdrà.

3

Ama ki làdra líkima

¹ Ama adrúpi í, lè móndí bí àmi kòfalé dhi ì kàdré láti nda atsázó tà tadhábhá í ró ko. Tàko ko, mì nì tàle dhi, Giká nì àma adrèbhá áyi tà tadhá dhi ki tàbvó ta tà tándi ró, móndí àruka kya ki lavú dhi be.

² Ama títi dhi í, mà adré ledhélé tàkonzì na láti twátwa í sè. Di, dhya àlo kàdré ìna dhèle tàkonzì na kúlí í dré adrélé tàle dhi í sè ko dhi, akódhi nda móndí dóro kitswálépi dhi 'i. Kitswá áyi rúbhá wáyi dhi nì bha áyi rinyí zàle.

³ Mà kàdré aya mvá tsà dhi nì 'i dònǎí í tí kitswázó àyi ki bha àma ki rinyí zàle dhi, mà kitswá àyi ki dri lile àrà ángùdhi mà dré adrézó lèle lile lána dhi na bwà.

⁴ Kàdré kó bwátù kàdrì ki tà sè dhi, tágba ì kàdré kàdrì gú yà, ìndì lyàandre dré adrézó àyi ki liví yà dhi, aya mvá tsà dhi kitswá áyi ki tidì lile àrà ángùdhi bwátù dòlepi dré adrézó lèle lile lána dhi na bwà.

⁵ Dhya ki làdra nì tà kókpà kòdhi t́ni. Tágba làdra nda dré adrézó rúbhá nì kǎgá mvá tsà dhi 'i dhi, adré áyi afà tà kàdrìkàdrì í dré 'òle dhi ki tà sè. Mì nò rè ngalé àtsí mvá tsà dhi dré adrélé duku andre za vèle ngíni ya dhi ká!

⁶ Ama ki làdra kókpà àtsí 'i. Rúbhá nì kǎgá títi dhi í kòfalé dhi, adré tà kònzì 'o lavulé. Adré àma ki rúbhá wáyi dhi nì 'o atsálé ndì ró. Adré kpà àma ki lídrì wáyi dhi nì za vèle àtsí adrélépi angalé líferò lèsè dhi sè.

⁷ Móndí ì adré kà'wá mbì àdhya ki kárá títi dhi ki turú adrézó àyi ki líkí bhà 'a, tùmáni àrì twátwa dhi íbe, kà'wá twátwa adrèbhá àyi kì se agátì sè dhi íbe, ìndì kosyá twátwa dhi íbe. Bati, ì líkí kà'wá nda í títi atsálé bhà àdhya ró.

⁸ Di, dhya àlo kitswá ìna áyi tándi nì làdra líkí kitswálé títi ko. Làdra nda, ngá kònzì kitswálé líkílé bwà ko dhi 'i. Akódhi ga kàtrá adrélépi móndí kì tufpú todràle dhi sè bí.

⁹ Ama ki làdra sè dhi, mà adré Mírì àma ki Atá nì rú bha kùle, adrézó kókpà móndí Giká dré bhàle lāsú be í t́ni dhi ki tatrí ásá.

¹⁰ Di kúlí adrézó tà tani bha móndí í dri dhi í tùmáni kúlí adrézó móndí kì tatrí dhi íbe dhi, ì adré apfòle tí àlo nda lèsè. Ama adrúpi í, lè tá tà nda kàdré kònzì ko.

¹¹ Yí kàni nì kitswá tsì apfòle tùmáni yí kùdzì be kidrì àlo lèsè bwà?

¹² Ama adrúpi í, figí fa kitswá tsì òlívè lò'wa 'a bwà? Vínò fa kitswá tsì figí lò'wa 'a bwà? Di kidrì tà'í ró dhi kitswá kpà yí kàni 'o apfòle bwà ko.

Tògyá adrélépi apfòle bhù lèsè dhi

¹³ Dhya àmi kòfalé adrélépi tà nìnzì íbe ìndì tògyá íbe dhi àdhi 'i? Lè dhya nda kàdré tà nda kì tadhá áyi atsima dóro dhi sè, ìndì tà dóro í dré adrélé 'òle togó yàyà sè ìndì tògyá sè dhi í sè.

14 Di, mì kàdré àmìkya lovó kònzì bha àmì kòfalèsè, adrézó àmì kì tándì kì tà bha drìdrì dhi, lè mì kàdré àmì kì afà tà nda sè ko. Mì kàdré kpà tà bàti ga ko.

15 Tògyá làsú be kònìni nda adré apfòlè bhù lésè ko. Be ró dhi, tògyá nda ína tògyá bvò kòndì àdhyà 'i. Adré angálé Dzáborò vélésè.

16 Tàko ko, àrà àngùdhi mómí ì dré adrézó lovó kònzì bha àyi kòfalèsè, adrézó àyi kì tándì kì tà bha drìdrì dhi 'á dhi, à adré tà wáyá kìsú, tà kònzì kì kárá títi dhi íbe.

17 Di, tògyá adrélépi apfòlè bhù lésè dhi ína lólo. Adré tà kìdrìkàdri bha mómí ì kòfalé, adrézó togó yàyà tadhá, adrézó mómí kì yi dóro, adrézó mómí kì kizà bha, adrézó tà dóro 'o, adrézó mómí kì no twátwa ko, adrézó kpà tà 'o túrúpú áko.

18 Mómíyá adrèbhá tà kìdrìkàdri bha mómí ì kòfalé dhi ì adré ngá kìdhi tà kìdrìkàdri na gò, ì dré adrézó lánýá tà gyágya àdhyà ni akónà bì.

4

Ama kì bhàma Gìkà ni rìnyí zàlè dhi

1 Tà adrézó ru pfu, adrézó lawàlè àmì kòfalèsè dhi adré angálé ángolèsè? Tà nda ì adré zakó tsì angálé àmì kì lovó kònzì adrèbhá àdzú bhu àmì léna dhi ì lésè?

2 Mì adré ngá lovó bha gò, mì dré adrézó ngá nda ni kìsú ko. Dì mì adré lovó kònzì bha mómí ì rú, adrézó àyi kì le tupfúlè ngá nda ni kìsúzó. Mì adré lawàlè, adrézó ru pfu mómí íbe ngá nda ni tà sè. Dì, mì adré àmìkya ngá mì dré adrélé lèlè nda ni kìsú ko, mì dré adrélé zǐá Gìkà tí ko dhi sè.

3 Dì, tágba mì kàdré ngá nda ni zì Gìkà tí yà dhi, mì adré kìsúá ko. Tàko ko, mì adré ngá nda ni zì togó kònzì sè, mì kò'oró àmì kì tándì kì lovó kònzì ásà be dhi bvò.

4 Àmì mómí zàràbhù ro ni ì, mì nì ko tàlè dhi, ru sùma tà bvò kòndì àdhyà íbe dhi adré dhyá kì 'o atsálé Gìkà ni kàribhá ro dhi? Dì dhyà àngùdhi adrélépi lèá adrélé arúpi bvò kòndì àdhyà ró dhi, adré àyi 'o atsálé Gìkà ni kàribhá ro.

5 Gìkà ni Kúlí adrè tàá dhi: «Gìkà adrè togó í dré bhàlè àma léna dhi ni lovó bha tò.»* Mì adré kìsúá dhi, Gìkà ni Kúlí adrè tà kòdhi ni ta àngyá?

6 Dì, Gìkà ni togó tani bhàlè àma rú dhi kàdrì lavúlé. Tàko ko, akódhi ni Kúlí adrè tàá dhi:

«Gìkà adrè ru pfu mómíyá drìkàdrì ro dhi íbe.

Dì, adrè ína àyi togó tani bha mómíyá adrèbhá àyi kì tà bha kìnì mi dhi ì rú.»†

7 Dì ásà dhi, mì kàdré àmì kì bha Gìkà ni rìnyí zàlè. Mì kàdré ligílé Dzáborò be gò, kòlaparó àmì rúsé vwàvwà ro.

8 Mì kàdré àmì kì kìsì ànyì Gìkà làga gò, kòkìsìró kpà ì ànyì àmì làga. Àmì tàkònzìbhá ni ì, mì kòdzì àmì kì drígá àmì kì tàkònzì lésè! Àmì túrúpúbhá ni ì, mì kòtemvé àmì kì togó!

9 Mì kàdré kizà ro, adrélé àwó ngo, adrézó tongólé! Àmì kì arí kòladzá ru atsálé àwo ró. Àmì kì kólénzé kòladzá ru atsálé kizà ro.

* 4:5 A kìswá kpà kúlí tsìlè Gìrìkì tí sè kòni kì ladzá kòni: «Gìkà adrè Tìrì í dré bhàlè àma léna dhi ni lovó bha tò,» kó ngalé «Togó Gìkà dré bhàlè àma léna dhi adrè lovó bha tò.» † 4:6 A kòno Tògyakúlí ì 3:34.

¹⁰ Mì kàdré àmi ki tà bha kìnì mi Mírì kandrà gò, kòtingáró àmi ki tà kuru.

Móndí ki tàbvó tàma ko dhi

¹¹ Ama adrúpi i, lè mì kàdré tà ta kònzi àmi ki adrúpi i rú ko. Dhya ángùdhi adrélépi tà ta kònzi áyi adrúpi rú yà, kó ngalè adrélépi akódhi ni tàbvó ta yà dhi, adré tà ta kònzi Gíká ni tátírítrí kúlí rú, adrézó kpà tátírítrí kúlí nda ni tàbvó ta. Mí kàdré tátírítrí kúlí ni tàbvó ta dhi, kòdhi mí adré tátírítrí kúlí nda ni 'o ko. Be ró dhi, mí atsá mína tátírítrí kúlí nda ni tàbvó tàlepi ró.

¹² Tàkò dhya tátírítrí kúlí fèlepi ìndì móndí ki tàbvó tàlepi dhi ngbà 'i àlo kwákwá. Gíká 'i kalóma. Akódhi nda rìnyí íbe kitswázó móndí tidrí, kitswázó kpà móndí pfu dràle. Dì, mi tá mína àdhi 'i, adrélé ámi àzya ni tàbvó ta ni?

Ama ki afàma ko dhi

¹³ Mì yi rè ma, àmi adrèbhá tàà dhi «Ándrò yà, kó ngalè kídru yà dhi, mà ni li bhàandre àlo na, àzì 'o kóná àlo làfa kisúzó» ni i.

¹⁴ Ami, mì nǎ ngalè kídru dhi, àmi ki lídrì ni adré ngíni ya dhi ko. Tàko ko, àmi ki lídrì nda sù ngóró sàsálí adrélépi sàle lókyá tsà sè gò, dré adrézó akilé dhi tìni.

¹⁵ Adré dì be làá dhi, mì kàdré tàà kònìni: «Mírì kòlè dhi, mà ni adré lídrì íbe gò, mà dré tà kòni ki 'òzo tà kòna íbe.»

¹⁶ Dì, nyànomvá dhi, mì adré àmi ki afà adrélé drìkàdrì 'o. Dhyá ki afàma làsú be kònìni nda kònzi.

¹⁷ Dì ásá dhi, dhya ángùdhi adrélépi tà dóro ni 'òle gò, adrézó tà nda ki 'o ko dhi, adré ína tàkonzi 'o.

5

Tà tàle ngábhá ki kodzóó dhi

¹ Ami ngábhá ro ni i, mì yi rè ká! Lè mì kàdré àwó ngo adrézó lúlú ga, kizà adrèbhá alìle àmi dri dhi ki tà sè!

² Ami ki ngá ñwa dre. Kidzú mbe àmi ki kítá i dre.

³ Kìndrì mbe àmi ki óró i, àmi ki àrezá be dre. Dì kìndrì nda ni àmi ki tàkonzi tadhá ngádra 'á kítú tàbvó tàzo dhi tú dhi nì. A ni kpà àmi ki zà nya, ngóró àtsí dré adrélé zà za vèle dhi tìni. Tàko ko, mì lokó àmíkya ngá làgì be kàdrì dhi i àmi dré lókyá kùdù sè dre.

⁴ Mì yi rè ká! Làfa mì dré gàle fèle dhya àzì 'obhá àmi ki amvú na dhi i dré dhi adré ngòle àmi dri. Kótrétre dhya lànyá lokóbhá àmi ki amvú na dhi kya dhe Mírì rìnyí líyí bína dre.

⁵ Bvò kònìdhi lé dhi, àmi tá ngbú adrélé trú kólányá na, adrélé àmi ki tàndi ki lovó 'o. Mì nya àmi síle ngbǒngbo kà'wá tìni, adrélé kítú dra àmi ki tilízó dhi ni letè.

⁶ Mì bhà tà móndí adrèbhá tá tà àko àyi rú dhi i dri, àyi ki tupfúzó todràle, tágba i dré tá adrézó ligíle àmi rú ko dhi.

Tà letèma togó vwàvwà sè dhi

⁷ Dì áma adrúpi i, mì kàdré tà letè togó vwàvwà sè, tsàle kítú Mírì dré dra agòzo dhi tú. Mì nò rè ngalè dhya ngá kidhílepi dhi adré ngá nda ki letè akónale togó vwàvwà sè ngíni ya dhi ká. Adré letéá kidhólé lókyá

kozya dré adrézó anzilé dhi sè, tsàlè lókyá kozya nda dré adrérà'a akilé dhi 'á.

⁸ Ami ró dhi, mì kàdré kókpà tà letè togó vwàvwà sè, adrézó togó tsi. Tàko ko, kítú Mírì dré dra agòzo dhi atsá ànyi dre.

⁹ Ama adrúpi i, mì kàdré ru ndri àmi kòfalésè ko, à kòtáro àmi ki tàbvó ko dhi bvó. Mì nò rè ká! Dhya dra mómí ki tàbvó tàlepi dhi dzó tí!

¹⁰ Ama adrúpi i, mì kisù rè ngalè pròfétà atú tà longóbhá Mírì ni rú sè dhi, ì tsi tá àyi ki togó àyi ki kizà na ngíni ya dhi ká. Mì kàdré di togó tsi àyikya tíni.

¹¹ Mà adré zakó tsì àyi nda ki zi kólénzèbhá ro, ì dré tá àyi ki togó tsìlè dhi sè? Mì yi zakó ngalè Yóbò tsi tá àyi togó ngíni ya dhi 'í. Mì nò kpà tà Mírì dré 'òlè akódhi dré kùdù na dhi 'í. Tàko ko, Mírì adré kizà do àyi togó na mómí ki tà sè, adrézó àyi ki kizà bha tà tàndi ró.

¹² Ama adrúpi i, tà kàdrì lavulé dhi, lè mì kòsì mómndrà bhù ni rú sè yà, bvó ni rú sè yà, kó ngalè ngá àzya ni rú sè yà dhi ko. Be ró dhi, mì kàdré nghà 'í tàà «Áyíya», kó «Kóko», Giká kòbhàro tà àmi dri ko.

Tà zìma Giká tí tà ka'ika'í sè dhi

¹³ Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré kizà nya dhi, kàdré tà zi Giká tí. Dhya àlo kàdré arí íbe dhi, kàdré longó ngo Giká ni rú bhàzo kùlè.

¹⁴ Dhya àlo àmi kòfalé dhi kàdré drà ro dhi, kàzi bhàgo Ekèlézyà àdhya i, ì kòziró tà Mírì tí akódhi dré, dò dàzo akódhi dri Mírì ni rú sè.

¹⁵ Di tà zìlè Mírì tí tà ka'ika'í sè dhi ni dhya drà ro nda ni tidrí gò, Mírì dré akódhi ni tingázó kuru. Dhya nda kò'o tàkonzì dhi, Giká ni kpà akódhi ni tàkonzì tri.

¹⁶ Di àsà dhi, lè mì kàdré àmi ki tàkonzì ki ta ngàdra 'á àmi kòfalésè, adrézó kpà tà zi Giká tí àmi ki adrúpi i dré, mì kàdriró àmi ki drà i lésè be dhi bvó. Tà bàti ró dhi, tà mómí gyàgya dré adrélé zìlè Giká tí dhi, rinyí íbe adrézó tà kàdrì 'o.

¹⁷ Mì kisù rè Elíya ni tà ká. Akódhi nda tá mómí 'i àma tíni. Akódhi zi tá tà Giká tí togó wáyi sè, kozya kòdhiró ko dhi bvó. Di kozya dré dhizo bvó dri ko kóná na, mbá nzi-dri-àlo.

¹⁸ Amvolàsà dhi, dré gòzo tódhyá tà zi Giká tí gò, kozya dré gòzo adrélé dhìlè gò, bvó dré gòzo adrélé ngá 'o kàlè.

¹⁹ Ama adrúpi i, dhya àlo àmi kòfalé dhi kòku láti tà bàti àdhya 'àsè gò, dhya àzya dré akódhi ni adrìzo agòlè láti tà bàti àdhya nda 'á dhi,

²⁰ lè mì kònì tà kònìdhi: Dhya àngùdhi adrélépi mómí tàkonzì 'òlepi dhi ni adrì agòlè láti kìnzò ro dhi lésè dhi, ni akódhi nda ni tidrí dràdrà lésè gò, akódhi ni tàkonzì zyandre dhi ki zùzo.

Wárágà Péteró dré tisìle dhi ni àlo

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Péteró dré tisìle dhi ni àlo 'i. Akódhi nda tá àpóstolò ki àlo 'i, ìndì Ekèlézyà ni drì kobhá kàdrì dhi ki àlo 'i. Adré wárágà kònìdhi ni tisì mónnyá Gíká àdhya ayíbhá bvò twátwa i 'àsè dhi i dré (1:1). Adré tisìá kitswázó àyi ki timbà àyi ki tà ka'íka'í na dhi bvò. Tàko ko, à adré tá àyi ki mī pfo, adrézó kizà fe àyi dré Krísto ni tà sè. Dì wárágà kònìdhi léna dhi, Péteró adré Rúbí Tani ni tà 'o agalé àyi léna, adrézó tadhá dhi, Yésu ni ngàma dràdrà 'àsè dhi adré àyi ki 'o adrelé mī bha Gíká véna (1:3-5). Adré kpà tadhá dhi, kizà ì dré adrelé nyàle nda adré àyi ki tà ka'íka'í tabhì, adrézó àyi ki 'o kitswálé títi, ì kòkisúró rúku, mīlanzilanzì, lindrì be kítú Yésu Krísto dré dra apfòzo dhi tú (1:6-9). Adré kpà tàà dhi, Krísto ni kizà nyàma ni tà sè dhi, lè ì kàdré kókpà tà kisú akódhi àdhya tìni, adrézó gànzi ró adrelé kizà nya akódhi àdhya tìni. Tàko ko, dhya ángùdhi kizà nyàlepi rúbhá na dhi tayì tàkonzì 'òma dre (4:1-6). Péteró adré kpà tàà dhi, ì kàdré kizà nya Krísto ni tà sè dhi, lè ì kàdré lenzélé adrézó Gíká ni rú bha kùle tà nda sè. Tàko ko, Gíká ni Tírì mīlanzilanzì ro dhi adré adrelé àyi léna (4:12-19).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki aìma

- 1) Péteró ni mòdo fèma (1:1-2)
- 2) Mòndí ki tidrìma (1:3-12)
- 3) Adrema lólo tà títi dhi ki 'òma sè dhi (1:13-2:10)
- 4) Atsima dóro dhi, ìndì kizà nyàma (2:11-4:19)
- 5) Bhàgo ki tà kàdhúra íbe dhi (5:1-11)
- 6) Mòdo kùdù (5:12-14)

Péteró ni mòdo fèma

¹ Ma, Péteró, Yésu Krísto ni àpóstolò, má adré wárágà kònìdhi ni tisì àmi, mónnyá Gíká dré zìle, ayíbhá ngóro móndí twá i ró bvò Pótò àdhya 'àsè, Gálátíyà àdhya 'àsè, Kàpàdòkíyà àdhya 'àsè, Asíyà àdhya 'àsè, ìndì Bítíníyà àdhya 'àsè dhi i dré.

² Gíká Atá nda zì àmi ngóro í dré tá kisùle 'òle kínó lésè dhi tìni, àmi ki bhàzo twá adrelé mónnyá lólo ína i ró Tírì Lólo ni rìnyí sè, mī kòka'íro Yésu Krísto ni kùlì 'òle, àmi ki tayízó dré temvelé áyi kàrì sè.

Gíká kòbhá áyi togó tani àmi rú, tà kàdrìkàdrì fèzo gàle àmi léna b̄!

Àma ki tidrìma, ìndì àma ki mī bhàma Gíká véna dhi

³ Rúku kàdré Gíká, àma ki Mírì Yésu Krísto ni Atá dré! Akódhi ni togó dóro lavúlé dhi sè dhi, ti àma tódhyá lídrì tídhí ro dhi ni afèzo àma dré, Yésu Krísto ni ngàma dràdrà 'àsè dhi sè. 'O kònìni, mà kàdréro mī bha í véna lovó sè,

⁴ adrézó tà í dré lazilé àma dré tàyílé ro, í dré zùle bhù na dhi ni letè. Tà lazilé tàyílé ro nda kitswá ñwàle bwà ko, kitswá atsálé ndì ró bwà ko, ìndì lagulagu ni kitswá kpà akilé bwà ko.

⁵ Di àmi ki tà ka'ika'i sè dhi, Giká adré àmi ki likí áyi rinyí sè, tsàle lókyá mì dré dra lídrì kóná vésè kólyá dhi ni kisúzó dhi 'á. Giká gànzi ró lídrì nda ni tadhá lókyá kùdù sè.

⁶ Tà nda kòdhi i sè dhi, mì adré lenzélé lavulé, tágba kòkitswá mì dré adrézó kizà nya tà twátwa adrèbhá àmi ki tabhì dhi i sè lókyá tsà sè yà dhi.

⁷ Tà nda i atsá àmi rú kònini kitswálé àmi ki tà ka'ika'i tabhì, ngóro à dré adrélé orò tabhì átsi sè dhi tñi. Giká mílèsè dhi, àmi ki tà ka'ika'i nda lavú orò, ngá adrélépi akilé tágba tabhizoá átsi sè dhi byá. Di à kòtabhì àmi ki tà ka'ika'i nda gò ka'izoá dre dhi, mì ni rúku kisú mīlanzilanzī ìbe ìndi lindrì be kītú Yésu Krísto dré dra apfòzo dhi tú.

⁸ Tágba mì dré akódhi nda ni nòzo rè mì sè ko dhi, mì adré akódhi ni le. Gba mì dré adrézó akódhi ni no nyànómvá ko dhi, mì adré akódhi ni ka'ì gò, mì dré adrézó lenzélé lavulé, kólénzé mīlanzilanzī ro kitswázó tà ni ni ta bwá ko dhi sè.

⁹ Tàko ko, mì adré tà mì dré Yésu Krísto ni ka'izo ásà dhi ni kisú. Tà nda, àmi kī tidrima 'i.

¹⁰ Kàdré tà adrézó mómndí ki tidrì nda ni tà sè dhi, pròfétà atú dhi i ndá tá tà nda ni àndu nīle kyá gò, i dré tà tani Giká dré lèle fèle àmi dré áyi togó tani sè dhi ni tà longózó.

¹¹ Tàko ko, Krísto ni Tirí áyi léna dhi adré tá tadhá áyi dré dhi, Krísto ni kizà nya gò, mīlanzilanzī kisúzó àmvolásà. Ásà dhi, i adré tá lókyá tà nda dré kitswázó ru 'o dhi ni nda nīle, tùmānī tà kitswábhá atsálé drìdrì tà nda ni tadhá dhi ìbe.

¹² Di Giká tadhá tá pròfétà nda i dré dhi, tà i dré tá adrélé longólé nda i kitswá adrélé àyi dré ko. Be ró dhi, i adré tá tà nda ki longó àmi dré. Di nyànómvá dhi, mì yi tà nda i dhya Rúbì Tani longóbhá àmi dré Tirí Lólo amùle bhù lèsè dhi ni rinyí sè dhi i tí dre. Ndàndì àngéló i lovó ìbe tò kitswázó tà nda ki ni.

Adrema lólo tà títi mà dré adrélé 'òle dhi i sè dhi

¹³ Di ásà dhi, mì kàdré tāmīga dri, adrélé àmi ki tà kisùle dhi ki likí. Mì kàdré nì bha Giká véna, tà tani mì dré dra kisulé akódhi ni togó tani sè lókyá Yésu Krísto dré dra apfòzo dhi tú dhi ni tà sè.

¹⁴ Ami, Giká ni ànzi i, mì kàdré akódhi ni kúlí ka'ì 'òle. Mì kògò adrélé tatsilé lovó kònzi ki 'obe, ngóro mì dré tá adrélé 'òle mì dré tà nìrà ko dhi 'á dhi tñi ko.

¹⁵ Di, ngóro Giká àmi ki azilépi dhi dré adrélé lólo dhi tñi dhi, mì kàdré kòkpà lólo tà títi mì dré adrélé 'òle dhi i sè.

¹⁶ Tàko ko, Giká ni Kúlí adré tää dhi: «Mì kàdré lólo. Ancyá ko, áma tándi, ma lólo.»*

¹⁷ Mì nì tàle dhi, Giká mì dré adrélé zīle àmi ki Atá ro dhi, adré mómndí àlo àlo títi dhi ki tàbvó ta ngóro áyi ki tà 'òle dhi i dré adrélé dhi tñi dhi be. Adré áyi ki no twátwa ko. Di mì dré adrèrà'a bvó kònidhi dri kùmú i tñi dhi 'á dhi, mì kàdré tà 'o akódhi ni ròma sè.

¹⁸ Tàko ko, mì nì làgí Giká dré àmi ki gizo láti tàko àmi ki tabhì i dré tá lebèle dhi lèsè dhi àngopí ya dhi be. Làgí nda tá ngá adrélépi n̄wàle n̄wan̄wà ngóro àrèzà tñi yà, kó ngalè orò tñi yà dhi 'i ko.

* 1:16 1:16 A kònò Lèvitikè 19:2.

19 Be ró dhi, Giká gí àmi Krísto ni kàrì làgí kyàkyà dhi sè. Akódhi nda tá kábiligyà mvá tà kònzi àko ìndì ndí àko í rú dhi 'i.

20 Giká zì tá akódhi drìdrì bvò ni bhàma kandrá gò, akódhi ni 'òzo apfòle lókyá kùdù kònìdhi sè àmi ki tà sè.

21 Di akódhi nda sè dhi, mì adré Giká ni ka'í. Giká tingá akódhi dràdrà lésè gò, akódhi ni mǐ bhàzo lanzìle, mì kàdréro àmi ki tà ka'ika'í bha Giká léna, adrézó mǐ bha akódhi véna.

22 Nyànómvá dhi, mì temvé àmi mì dré tà bàti ka'ile 'òle dhi sè dre, mì kàdréro àmi ki adrúpi ki le togó wáyi sè. Adré di léá dhi, mì kàdré ru le àmi kòfalésè togó lólo àtsi ró dhi sè.

23 Tàko ko, à gò àmi ki ti tódhyá dre. Di, lídrì tídhí mì dré kisúlé nda angá móndí ki kòrì adrélépi ñwàle ñwanwà dhi lésè ko. Be ró dhi, angá ína kòrì kitswálépi ñwàle bwá ko dhi lésè. Bàti, à ti àmi Giká ni kúlí lídrì ro, adrélépi kóná vésè kólyá dhi sè.

24 Tàko ko, ngóro Giká ni Kúlí dré adrélé tàle dhi tǐni:
«Móndyá títi dhi i ngóro mbì tǐni.

Ayi ki rúku kpà ngóro mbì pfò kya tǐni.

Mbì adré 'yòle gò, pfò ni dré adrézó zìle.

25 Di, Mírì ni kúlí adré ína adrélé kóná vésè kólyá.»†
Kúlí nda kòdhi Rúbí Tani longólé àmi dré dhi 'i.

2

1 Di ásà dhi, mì kòtingá àmi rúsè tà kònzi ki kára títi dhi i, kinzò títi dhi i, túrúpfú tà, lovó kònzi bhàma móndí í rú dhi, ìndì móndí ki rú tàma kònzi dhi.

2 Ngóro ànzi kùrì i tǐni dhi, mì kàdré bàsú tàndi Tírì Lólo àdhyà ni le mvùle kòdhya, mì kàdréro mbàle àmi ki lídrì tídhí ro dhi na.

3 Tàko ko, mì tabhì Mírì dre gò, mì dré atógyàzoá dhi, akódhi dóro lavúlé.

Kírá lídrì ro dhi ìndì móndyá Giká dré zìle dhi i

4 Mì kàdré àmi ki kisí ànyi Mírì Yésu làga. Akódhi nda kírá lídrì ro móndí ì dré gàle gágà, di Giká dré ína kipèle adrélé làgì ró í mǐlèsè dhi 'i.

5 Àmi adrèbhá kókpà ngóro kírá lídrì ro dhi i tǐni ni i, mì kòtayí àmi Giká dré tobhàle atsálé dzó Tírì Lólo àdhyà ró, mì kàdréro kòwánà lólo í ró, adrélé mòbòmà Tírì àdhyà kitswábhá Giká mǐlèsè dhi ki fe akódhi dré Yésu Krísto sè.

6 Tàko ko, Giká ni Kúlí adré tàá dhi:

«Mǐ nò rè ká! Má ni kírá bha Sityónà na.

Kírá nda kírá làgí kyàkyà má dré kipèle adrélé kírá agógó dzó ni pá bhàzo dríá dhi ró dhi 'i.

Dhya ángùdhi adrélépi kírá nda ni ka'í dhi,

kitswá tàdzí adrélé kanyò ro ko.»*

7 Àmi adrèbhá akódhi ni ka'í dhi i dré dhi, kírá nda kírá làgí kyàkyà dhi 'i. Di, móndyá akódhi ni ka'íbhá ko dhi i dré dhi:

«Kírá dzó sibhá ì dré gàle gágà dhi,

gò atsálé kírá agógó dzó nda dré adrézó áyi totó dríá dhi ró.»†

† 1:25 1:25 A kònò Esáyà 40:6-8. * 2:6 2:6 A kònò Esáyà 28:16. † 2:7 2:7 A kònò Longó i 118:22.

8 Giká ni Kúli adré kpà tàá dhi:

«Kírà nda kírà adrélépi móndí ki tokpó dhi 'i,
 ìndi kírà adrélépi móndí ki 'o ledhélé dhi 'i.»‡

Ayi nda ì adré ledhélé, ì dré adrélé Giká ni kúli ga 'òle dhi sè. Tàko ko, Giká bhà tà àyi adrélé tà 'o kònini.

9 Di, àmi ró dhi, àmi mónyá Giká dré zìle adrélé sùrú ìna ró dhi 'i. Ami kpà kòwáná Opí àdhya 'i, sùrú lólo dhi 'i, ìndi mónyá Giká ni tàndi àdhya 'i, mì kàdréro tà kàdrìkàdrì dré 'òle dhi ki longó móndí ì dré be dhi bvó. Tàko ko, akódhi azí àmi apfòle tìnìmvá lésè, afilé áyi ngádra língrá ró dhi 'á dhi nì.

10 Wáláká dhi, àmi tá mónyá Giká àdhya 'i ko. Di, nyànomvá dhi, àmi mónyá Giká àdhya 'i bàti. Wáláká dhi, à bhà tá àmi ki kizà ko. Di, nyànomvá dhi, Giká bhà àmi ki kizà dre.

11 Ama arúpi má dré lèle tò ni ì, àmi ngóro móndí twá adrébhá bvó àyikya ró dhi àko dhi ì tìni. Má adré di àmi ki kodzó, mì kàdréro àmi ki líkì lovó kònzi àmi ki rúbhá kya adrébhá ru pfu àmi ìbe dhi ki tà sè.

12 Mì kàdré kpà atsilé dóro págánò ì kòfalésè. Di tágba ì kàdré àmi ki asíkì tà kònzi 'òma sè yà dhi, ì ni tà dóro mì dré adrélé 'òle dhi ki no gò, ì dré Giká ni rú bhàzo kùle tà nda ì sè kítú dré dra atsázó dhi tú.

Ama ki bhàma ama ki kàdrì ì zàle, ama ki mìrì ìbe dhi

13 Mìrì ni tà sè dhi, mì kàdré àmi ki bha mónyá títi bhàle àmi drìle dhi ki rìnyí zàle, kàdré ópí kàdrì adrélépi òpi nya àmi dri dhi 'i yà,

14 kó ngalé gùvèrènére 'i yà dhi. Angyá ko, gùvèrènére nda ì dhya ópí nda dré bhàle dhi 'i, ì kàdréro tà ño mónyá adrébhá tà kònzi 'o dhi ì dri, adréro kpà mónyá adrébhá tà dóro 'o dhi ki tà bha kuru.

15 Tàko ko, Giká adré lèá dhi, mì kàdré tà dóro 'o, kitswázó móndí azaaza tà nibhá ko dhi ki kúli kíkì dhi bvó.

16 Mì kàdré atsilé ngóro móndí Giká dré trìle dhi ì tìni. Di, mì kàdré àmi ki trìma nda ni no ngóro tà adrélépi láti fe àmi dré adréro tà kònzi 'o dhi ró ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tà 'o ngóro màràbà Giká àdhya ì tìni.

17 Mì kàdré mónyá títi dhi ki lindrì bha, adréro àmi ki adrúpi ki le. Mì kàdré Giká ni ro, adréro ópí kàdrì ni lindrì bha.

18 Àmi màràbà ro ni ì, mì kàdré àmi ki bha àmi ki mìrì ki rìnyí zàle lindrì sè wáyi. Mì kàdré 'òá kònini ngbà 'í àyi adrébhá togó ìbe dóro ìndi yàya dhi ì véna ko. Mì kàdré kókpa 'òá kònini àyi adrébhá togó ìbe tòmbátomba dhi ì véna.

19 Tàko ko, mì kàdré kizà nya tà gyägya sè ko gò, adréro mvòá Giká ni tà sè dhi, kòdhi dóro Giká mìlèsè.

20 Di, à kàdré àmi ki tswa mì dré tà kònzi 'òle dhi sè gò, mì dré adréro mvòá dhi, mì ni àdho tà dóro kisú ásá? Di, mì kàdré àmikya kizà nya mì dré tà dóro 'òle dhi sè gò, mì dré adréro mvòá dhi, kòdhi dóro Giká mìlèsè.

21 Giká azí àmi adrélé tà 'o kònini. Tàko ko, Kísto ni tàndi nya tá kizà àmi ki tà sè, mì kàdréro akódhi ni lebe, adréro tà 'o akódhi àdhya tìni.

22 Akódhi 'o tá ìna tàkonzì ko. Kúli móndí ki litízó dhi apfò tá kpà akódhi silésè àlomvá ko. §

23 Móndí ì dré tá adrèrà'a akódhi ni lodhá dhi 'á dhi, akódhi logó tá làdhá àyi tí ko. I dré tá adrèrà'a akódhi ni rúbhá 'o aswálé dhi 'á dhi, logó tá

‡ 2:8 2:8 A kònò Esáyá 8:14. § 2:22 2:22 A kònò Esáyá 53:9.

kúlí aswaaswa àyi tí ko. Be ró dhi, bhà tá i Giká adrélépi tàbvó ta gyägya dhi dríga.

²⁴ Akódhi ni tàndi do tá àma ki tàkònzì i í rú fa kipakipa dri, mà kòdràro tàkònzì lésè gò, mà kàdréro lídrì ìbe adrézó tà gyägya 'o. Làzì akódhi ni tswàzo dhi àdhya sè dhi, mì adrì dre.

²⁵ Tàko ko, àmi tá ngóro kábilígyà avìbhá dhi i tíni. Di, nyànomvá dhi, mì agò kábilígyà líkìlépi, adrélépi kpà àmi ki lídrì líkì dhi véle dre.

3

Tòkó ki tà àyi ki àgo ìbe dhi

¹ Àmi tòkó i, mì kàdré kókpà àmi ki bha àmi ki àgo i zàle. Di àmi ki àgo ki àruka ì kàdré Giká ni kúlí ga rè dhi, mì ni kitswá àyi ki adrì Yésu ni ka'ì àmi ki atsima dóro dhi sè, àmi ki kúlí sè ko.

² Tàko ko, ì ni noá ngalè mì adrè atsilé togó lólo sè, adrélé Giká ni lindrì bha ngíni ya dhi.

³ Lè àmi ki aveave kàdré tà mì dré adrélé 'òle àmi ki rúbhá sè dhi i sè ko, kàdré àmi ki drìbhí tìma 'i yà, màyìkà ledélé órò sè dhi ki tosoma àmi rú dhi 'i yà, kó ngalè kítá aveave dhi ki tosoma àmi rú dhi 'i yà dhi.

⁴ Be ró dhi, àmi ki aveave kàdré ìna tà dóro mì dré adrélé zùle àmi ki togó na dhi i sè. Aveave nda aveave àmi ki togó yàyà ìndì lírì àdhya, kitswálépi dràle bwà ko, ìndì adrélépi làgi ró Giká mùlèsè dhi 'i.

⁵ Tàko ko, tòkó lólo atú adrèbhá tá mì bha Giká véna dhi ì adrè tá àyi ki 'o avélé kònnì. Ì adrè tá kpà drì asó àyi ki àgo i kandrá.

⁶ Sàrà adrè tá 'òá kònnì. Adrè tá Abàràma ni kúlí yì, adrézó akódhi ni zi áyi mírì ro. Àmi Sàrà nda ni ànzitòkó 'i, mì kàdré tà dóro 'o, adrézó àmi ki tayí adrélé ngá ro tà àlo sè ko dhi.

⁷ Àmi àgo i, mì kàdré kókpà 'òá kònnì, adrézó àmi ki tòkó ìbe dóro. Mì kàdré àyi ki tà yàyà tòkó kya ró dhi ki kisù, adrézó àyi ki lindrì bha. Tàko ko, mì ni lídrì Giká dré làzìlé àyi togó tani sè dhi ni kisú tàyìlé ro túmání àyi ìbe. Mì kàdré 'òá kònnì, tà àlo kòkìtswáro tà mì dré adrélé zile Giká tí dhi ki kíkì ko.

Kizà nyàma tà dóro 'òma sè dhi

⁸ Kùdù ro dhi, àmi títi mì kàdré ngá àlo ró àmi kòfalèsè, adrélé àmi ki adrúpi ki kizà do. Mì kàdré ru le àmi kòfalèsè adrúpi i tíni, adrélé àmi ki togó dóro tadhá, adrézó àmi ki tà bha kíni mì.

⁹ Mì kàdré tà kònzì logó tà kònzì 'òle àmi rú dhi tí ko, adrézó kpà làdhá logó làdhá dhàle àmi rú dhi tí ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tà tani zi Giká tí mómí tà kònzì 'obhá àmi rú dhi i dri. Tàko ko, Giká azí àmi adrélé tà 'o kònnì, mì kòkisúro tà tani dré làzìlé àmi dré tàyìlé ro dhi be dhi bvó.

¹⁰ Àngyá ko, Giká ni Kúlí adrè tàá dhi:

«Lè dhya àngùdhi adrélépi léá lenzélé àyi lídrì sè, adrélépi kpà kítú dóro dhi ki le nòle dhi, kàdré àyi tí líkì kúlí kònzì i sè, ìndì kinzò i sè.

¹¹ Lè akódhi kàdzá àyi togó tà kònzì lésè adrézó tà dóro 'o. Kàdré tà kídrikídri nda bhàle mómí i kòfalé togó wáyi sè.

¹² Tàko ko, Mírì ni mì mómíyá adrèbhá tà gyägya 'o dhi i dri. Adrè kpà bíbhálé ga tà ì dré adrélé zile í tí dhi ki yizo.

Di, adré ìna àmvò alá mónnyá adrébhá tà kònzi 'o dhi ì rú.»*

13 Ami ki togó kàdré àtsi ró adrélé tà dóro 'o dhi, àdhi ni àmi ki 'o kònzi dhi ni?

14 Di, tágba mì kàdré kizà nya mì dré adrélé tà gyágya 'o dhi sè yà dhi, Giká ni tà tani bha àmi dri. Mì kàdré ngá ro tà móndí ì dré adrézó ngá ro ásà dhi ì sè ko. Mì kòtayí kpà àmi ki togó adrélé lanzile ko.†

15 Be ró dhi, àmi ki togó na dhi, mì kòbhà Krísto twá adrélé àmi ki Mírì ro. Mì kàdré ngbú adrélé gànzi ró tà mì dré adrézó mì bha ásà dhi ni àndu ngi, dhya ángùdhi adrélépi tà nda ni lizí àmi tí dhi dré.

16 Di, mì kàdré 'òá togó yàya sè, ìndì lindrì sè. Mì kàdré àmi ki togó líkí adrélé lólo, kitswálé mónnyá adrébhá àmi ki rú ta kònzi tà dóro mì dré adrélé 'òle Krísto ni tà sè dhi ì sè dhi, ì kàdréro kanyò ro kúlí kònzi ì dré adrélé tàle àmi rú dhi ì sè.

17 Angyá ko, mì kàdré kizà nya mì dré adrélé tà dóro 'o dhi sè gò, Giká dré lèzoá kàdré kònini dhi, kòdhi dóro lavulé mì dré adrélé kizà nya mì dré adrélé tà kònzi 'o dhi sè dhi rúsè.

18 Tàko ko, Krísto ni tàndi nya tá kizà ngbà 'í vèsè àlo móndí ki tàkonzì ki tà sè. Akódhi gyágya ró nda drà mónnyá gyágya ko dhi ki tà sè, kitswálé àmi ki adrì Giká vélé dhi bvó. A pfu tá akódhi ni rúbhá dràle gò, dré gòzo adrélé Tirí Lólo ni rinyí sè.

19 Di Tirí Lólo nda sè dhi, akódhi dré kpà lizo Giká ni kúlí longó tirí 'ìle bádzó na dhi ì dré.

20 Ayí nda ì tá móndí atú ligíbhá Giká rú lókyá Nówè dré tá adrérà'a bwátú kàdrì dhi ni ledé, ìndì Giká dré adrérà'a tà letè togó vwàvwà sè dhi 'á dhi 'i. Bwátú kàdrì nda na dhi, móndí bí ko, ngbà 'í móndí nzi-drì-na dhi ì adrì tá yí liti sè dhi àyi.

21 Yí nda adré bàtísimò ni tà tadhá kòdhya. Di nyànomvá dhi, bàtísimò nda adré àmi ki tidrì ni. Adré àmi ki tidrì, àmi ki rúbhá dzìma sè ko, be ró dhi, mì dré adrélé longóá dhi, mì adzá àmi ki togó Giká vélé dre dhi sè. Adré àmi ki tidrì, Yésu Krísto ni ngàma dràdrà 'àsè dhi sè.

22 Akódhi nda mbà bhù na gò, adrélé Giká ni dríágo lèsè. Kònàle dhi, ángéló ì, ópí kàdrì ì, tsàle rinyí ìbe dhi ì akódhi ni rinyí zàle.

4

Atsima ngóro Giká dré adrélé lèle dhi tìni dhi

1 Di Krísto dré kizà nyàle rúbhá na dhi sè dhi, mì kàdré kókpà tà kisú akódhi àdhya tìni, adrézó gànzi ró adrélé kizà nya kònini. Tàko ko, dhya ángùdhi kizà nyàlepi rúbhá na dhi tayí tàkonzì 'òma dre.

2 Àsà dhi, dhya nda kitswá gòle áyi lókyá àmbí bvò kònìdhi dri dhi ni fe, adrézó lovó kònzi áyi rúbhá àdhya ki 'o dhi ko. Be ró dhi, adré áyi fe adrélé tà Giká dré adrélé lèle í kò'o dhi ki 'o kòdhya.

3 Tàko ko, wáláká dhi, mì kizá tá àmi ki lókyá bí, adrézó tà pàgánò ì dré adrélé lèle 'òle dhi ki 'o. Mì adré tá tatsilé tà swà 'obe, lovó kònzi ki bhabe, wá tsibe, gwányá wáyá ki tà 'obe, ìndì giká tàko ki lindrì bhabe, tágba tà nda ì dré tá adrézó kònzi lavulé Giká mùlèsè dhi.

4 Di nyànomvá dhi, pàgánò nda ki líndrì adré gàle, mì dré adrélé tatsilé àyi ìbe tà swà nda ki 'obe ko dhi sè gò, ì dré adrézó àmi ki lodhá.

* 3:12 3:12 A kònò Longó ì 34:13-17. † 3:14 3:14 A kònò Esáyá 8:12.

⁵ Di, ì ni àyikya tà ì dré adrélé 'òle nda ki ta Giká adrélépi gànzi ró mónnyá títi lídrì ro ìndì dràbhá dre dhi ki tàbvó ta dhi kandrà.

⁶ Tà nda sè dhi, à longó tá ndindì Rúbí Tani mónnyá dràbhá dre dhi ì dré. Di tágba Giká dré àyi nda ki tàbvó tàzo tà ì dré 'òle rúbhá na dhi ì sè mónnyá títi dhi kya tíni dhi, ì ni kitswá lídrì Giká àdhya ni kisú Tírí Lólo na.

⁷ Tà títi dhi ki kùdù atsa ànyi dre. Di ásà dhi, mì kàdré tà 'o tògyá sè, adrézó àmi ki tà kisùle dhi ki líkí, mì kàdréró tà zi Giká tí be dhi bvó.

⁸ Lavúlé dhi, mì kàdré ru le àmi kòfalèsè togó wáyi sè. Tàko ko, lèle adré ìna tàkonzì zyandre dhi ki zu.

⁹ Mì kàdré àmi ki adrúpi ki ka'í dòle àmi véna togó dóro sè, ngùrùngùrù sè ko.

¹⁰ Àmi àlo àlo títi dhi ì, mì kàdré tà 'o àmi ki adrúpi ì dré, tà tani mì dré kisùlé Giká ni togó tani sè dhi sè. Mì kàdré 'òá ngóro mónní Giká dré tà tani twátwa dhi ki bhàzo àyi drígá dhi ì tíni.

¹¹ Dhya àlo kàdré kúlí longó dhi, kàdré kúlí adrèbhá angálé Giká vélésé dhi ki longó kòdhya. Dhya àlo kàdré tà 'o mónní ì dré dhi, kàdré 'òá rìnyí Giká dré adrélé fèle drá dhi sè. Mì kàdré di tà títi dhi ki 'o, mónní ì kàdréró Giká ni rú bha kùle Yésu Krísto sè be dhi bvó. Mìlanzìlanzì ì rìnyí be dhi ì kàdré akódhi dré kóná vésé kólyá! Kàdré kònini.

Kizà nyàma Krísto ni tà sè dhi

¹² Àma arúpi má dré lèle tò ni ì, lè àmi ki líndrì kàdré gàle, tà kizà ro adrèbhá àmi ki tabhì dhi ki tà sè ko. Mì kàdré kpà tà nda ki no ngóro tà twá atsábhá àmi rú dhi ì ró ko.

¹³ Be ró dhi, mì kàdré àmikya lenzélé mì dré adrélé kizà nya Krísto àdhya tíni dhi sè, akódhi kònì dra apfò àyi mìlanzìlanzì na dhi, mì kòkitswáro vélé lenzélé lavúlé arí be bí be dhi bvó.

¹⁴ A kàdré àmi ki lodhá Krísto ni rú ni tà sè dhi, Giká ni tà tani bha àmi dri. Tàko ko, Giká ni Tírí mìlanzìlanzì ró dhi adré adrélé àmi lèna.

¹⁵ Di, mì kàdré kizà nya dhi, lè mì kàdré nyaà mì dré adrélé mónní tufúbhá ì ró yà, kùgubhá ì ró yà, tà kónzi 'obhá ì ró yà, kó ngalé mónní tífíbhá mónní ki tà ì 'ásè dhi ì ró yà dhi sè ko.

¹⁶ Di, mì kàdré kizà nya mì dré adrélé Krísto ni ka'ìbhá ì ró dhi sè dhi, mì kàdré àmikya kanyò ro tà nda sè ko. Be ró dhi, mì kàdré Giká ni rú bha kùle, mì dré Krísto ni rú nda ni ka'ìle dòle dhi sè.

¹⁷ Tàko ko, lókyá tàbvó tàzo dhi kitswá dre. A ni rè zyà mónnyá Giká àdhya ki tàbvó ta drìdrì. Di tàbvó tàma nda kòkidhó àma rú dhi, mónnyá Giká ni Rúbí Tani gabhá rè dhi kya ni di vélé adré ngíni?

¹⁸ Ngóro tisìle Giká ni Kúlí na dhi tíni:

«Mónní àlo gyàgya dhi ni adrima kàdré kòkóròko dhi, mónnyá Giká ni tà gabhá rè dhi ki tà tàkonzìbhá ìbe dhi ni di vélé adré ngíni?»*

¹⁹ Asà dhi, lè mónnyá adrèbhá kizà nya ngóro Giká dré adrélé lèle dhi tíni dhi, ì kàdré àyi ki bha Giká àyi ki bhàlepi dhi drígá, adrélé tà dóro 'o. Tàko ko, Giká nda kitswá adrélé ka'ìle togó wáyi sè.

* 4:18 4:18 A kònò Tògyakúlí 11:31.

5

Bhàgo ki tà kàdhùrà ìbe dhi

1 Bhàgo Èkèlézyà àdhyà àmi kòfalé dhi i dré dhi, má adré tà ta kònini. Ma kókpà bhàgo 'i àmi tìni. Ma dhya Krísto ni kizà nyàle dhi ki nobhá mǎ sè dhi ki àlo 'i, ìndì mónnyá dra Giká ni mìlanzilanzì dré dra tadhálé dhi ni kisùbhá dhi ki àlo 'i. Di má adré àmi ki kodzó,

2 mì kàdréro kábiligyà ki pàri Giká dré bhàle àmi drígá dhi ki likí, ngóro kábiligyà likíbhá dóro dhi i tìni. Mì kàdré àyi ki drǐ ko dóro. Di, mì kàdré 'òá kònini ngóro tòli bhàle àmi dri dhi tìni ko. Be ró dhi, mì kàdré 'òá togó dóro sè, ngóro Giká dré adrélé lèle dhi tìni. Mì kàdré 'òá làfa lovó sè ko, be ró dhi, àmi ki togó dré adrélé àtsi ró tà nda sè dhi sè.

3 Mì kàdré òpì nya kábiligyà bhàle àmi drígá nda i dri rǐnyí sè ko. Be ró dhi, mì kàdré àmikya tà dóro 'o àyi kòfalé, ì kàdréro tà no àmi rú, adrézó 'òá àmikya tìni.

4 Di lókyá kábiligyà likíbhá ki kàdrǐ dré dra apfòzo dhi tú dhi, mì ni kùlá mìlanzilanzì ro, lagulagu ni dré kitswázó akilé bwà ko dhi ni kisú.

5 Àmi kàdhùrà i, mì kàdré kpà àmi ki bha màlìga i zàle. Àmi títì, mì kàdré àmi ki tà bha kǐni mi. Tàko ko, Giká ni Kùlì adré táá dhi:

«Giká adré ru pfu mónnyá drìkàdrǐ ro dhi ìbe.

Di, adré ìna àyi togó tani bha mónnyá adrèbhá àyi ki tà bha kǐni mi dhi i rú.»*

6 Di ásá dhi, mì kàdré àmi ki bha Giká ni drígá rǐnyí ró dhi zàle, kòtingáro àmi kuru lókyá kitswálépi dhi sè be dhi bvó.

7 Mì kàdré tà títì adrèbhá àmi ki togó 'o lanzìle dhi ki bha Giká drígá. Tàko ko, akódhi adré àmi ki tà kisù nì.

8 Mì kàdré àmi ki tà kisùle dhi ki likí, adrézó tàmbga dri. Tàko ko, àmi ki kàribhá, Dzàborò adré tatsilé kàndrìbe kàmì tìni, adrélé móndí nda nyàle.

9 Mì kàdré di pá si akódhi kandrá, adrézó àmi ki totó tātā àmi ki tà ka'ika'ì na. Tàko ko, mì nǐ tàle dhi, àmi ki adrúpi bvò wáyi 'àsè dhi ì adré kpà kizà nya làsù be àmikya tìni dhi be.

10 Di mì kònya kizà lókyá tsà sè dre dhi, Giká ni tàndi adrélépi àyi togó tani tadhá tà títì i sè dhi ni àmi ki 'o kitswálé títì, àmi ki tím̀bazo, àmi ki 'òzo àmi ki totó tātā àmi ki tà ka'ika'ì na. Tàko ko, akódhi nda azí àmi kitswálé àyi mìlanzilanzì adrélépi kóná vèsè kólyá dhi ni kisú Yésu Krísto na.

11 Rǐnyí kàdré akódhi dré kóná vèsè kólyá! Kàdré kònini.

Mòdo kùdù

12 Àma adrúpi Silà má dré adrélé ka'ile togó wáyi sè dhi, bhà drígá má vélé wárágà kònìdhi ni tisizo.† Di má tisi wárágà mvá kònìdhi àmi ki kodzóó, ìndì tadházóá àmi dré dhi, mì adré tròle Giká ni togó tani rú bàti dhi.

13 Èkèlézyà Bàbilónà le Giká dré zàle àmi tìni dhi fè mòdo àmi dré.‡ Àma mvá, Márokò fè kpà mòdo àmi dré.

14 Àmi ró dhi, mì kòfè mòdo adrézó ru kamú àmi kòfalésè lèle sè.

Tà kàdrìkàdrì kàdré àmi títì adrèbhá Krísto na dhi i dré!

* 5:5-5 A kònò Tògyakùlì i 3:34. † 5:12 5:12 Giká ni Kùlì tìsile Gírìkì ti sè dhi lèna dhi, à adré rú «Siluwánò» kisú kònwa. Rú nda tá rú àzya Silà dré dhi 'i. ‡ 5:13 5:13 A adré kisùá dhi, «Bàbilónà» kònìdhi adrè Rómà, bhàandre kàdrì Rómà ki òpì àdhyà ni tà ta kòdhyà.

Wárágà Pétèrò dré tisìle dhi ni rì

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Pétèrò dré tisìle dhi ni rì 'i. Adré tisìà kitswázó mónyá ka'ìbhá tíí dhi ki kodzó, ì kàdréro àyi ki líkí Gíká ni tà tadhábhá kinzò sè dhi ki tà sè. Ì kàdré kpà tatsìlé swà ro ngóro tà tadhábhá kinzò sè nda ì dré tá adrélé tadhále dhi tíni ko. Pétèrò adré tàá dhi, ì kàdré tròle kúlí pròfétá ì dré longólé dhi i rú, ìndì tà àpóstolò ì dré longólé dhi i rú (1:19-21; 3:1-2). Adré kpà tà tadhá Mírì Yésu ni agòma ni tà dri, adrézó tàá dhi, Mírì adré tà tigí tà í dré lazìlé dhi ki 'òma sè ko. Be ró dhi, akódhi ni togó vwàvwà sè dhi, adré láti fe mónyá tíí dhi ì dré kitswázó adrélé (3:8-16).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki àtìma

- 1) Pétèrò ni mòdo fèma (1:1-2)
- 2) Tà Gíká dré móndí ki azízó ásà dhi (1:3-21)
- 3) Gíká ni tà tadhábhá kinzò sè dhi ì (2:1-22)
- 4) Krísto ni agòma (3:1-18)

Pétèrò ni mòdo fèma

¹ Ma, Simónà Pétèrò, mārábà ìndì àpóstolò Yésu Krísto àdhya ró dhi, má adré wárágà kònìdhi ni tisì àmi tà ka'ìka'ì làgì kyàkyà dhi ni kisúbhá àmakya tíni dhi ì dré. Mì kisú tà ka'ìka'ì nda, Yésu Krísto, àma ki Gíká ìndì àma ki tidrìlépi dhi ni tà gyágya sè.

² Gíká ni togó tani ì tà kàdrìkàdrì be dhi ì kàdré gàle àmi léna bí, mì dré Gíká ni nìle tùmání àma ki Mírì Yésu be dhi sè!

Tà Gíká dré àma ki azízó ásà dhi

³ Mírì ni rìnyí Gíká àdhya ró dhi sè dhi, afè àma dré tà tíí dhi i, mà kàdréro atsìlé ngóro Gíká dré adrélé lèle dhi tíni, adrélé kpà tròle akódhi ni tà rú. Akódhi 'o àma Gíká àma ki azìlépi akódhi ni m̀lanzìlanzì sè ìndì akódhi ni rìnyí sè dhi ni ni dhi nì.

⁴ Tà nda kòdhi ì sè dhi, Gíká nda afè àma dré àyi lazìkúlí kàdrì làgì ró dhi i, kitswálé lazìkúlí nda ì sè dhi, mì kàdréro àyi tàndì ni lídrì íbe àmi léna, ìndì mì kòkìswáro lapalé lovó kònzi adrèbhá mónyá bvò àdhya ki kizá dhi ì sílése.

⁵ Ásà dhi, mì kàdré àmi ki fe wáyi adrélé tà dóro bha àmi ki tà ka'ìka'ì dri. Mì kàdré kpà tà nìní bha tà dóro 'o'ò nda dri,

⁶ adrézó lovó mvomvò bha tà nìní nda dri, adrézó togó tsìtsì bha lovó mvomvò nda dri, adrézó trotrò Gíká ni tà rú dhi ni bha togó tsìtsì nda dri,

⁷ adrézó togó dóro tadhatadha àmi ki adrúpi ì dré dhi ni bha trotrò Gíká ni tà rú nda dri, adrézó lèle bha togó dóro tadhatadha nda dri.

⁸ Tàko ko, mì kàdré tà nda kòdhi íbe àmi léna adrézó lile ába drìdrì dhi, mì ni tà dóro 'o bí adrézó kpà lò'wa dóro 'a bí, mì dré àma ki Mírì Yésu Krísto ni nìle be dhi sè.

⁹ Dì, dhya àlo kàdré tà nda ì àko dhi, akódhi ína m̀ kùdúkùdu 'i. Akódhi tivì kpà tàle dhi, Gíká temvé ì tàkonzì í dré tà 'òle wáláká dhi ì lésè dre dhi.

10 Di àsà dhi, àma adrúpi i, àmi ki togó kàdré àtsi ró adrézó tadhá dhi, Giká zì àmi, àmi ki azizó adrélé mónnyá ina i ró káyà dhi. Tàko ko, mì kàdré 'òá kònini dhi, mì kitswá tãdzí dhèle ko.

11 Kòdhi ìbe dhi, à ni àmi ki ka'í file àma ki Mírì Yésu Krísto àma ki tidrílèpi dhi ni Opì na, adrélé kònale kóná vésé kólyá.

12 Má ni ngbú adré tà nda kòdhi ki 'o agalé àmi lèna, tágba mì dré tà nda ki nizo dóro, adrézó kpá àmi ki totó tātā tà bàti mì dré kisúlé dhi dri dhi.

13 Dì má dré rè dhu adrérà'a lídrì ìbe dhi 'á dhi, má m̀lèsè dhi, dóro ni adrélé tà nda ki 'o agalé àmi lèna dhi.

14 Tàko ko, má nì tàle dhi, má adré 'òle àma rúbhá kònidhi ni tayí dhi be, ngóro àma ki Mírì Yésu Krísto ni tãndi dré tadhálé má dré dhi tìni.

15 Dì má ni tà títi dhi ki 'o, kitswálé àma lèma àmvolèsè dhi, mì kòkitswáró ngbú adrélé tà nda ki kisù be dhi bvó.

Mónnyá Krísto ni m̀lanzìlanzì nobhá mì sè dhi i

16 Tàko ko, mà dré tá adrérà'a àma ki Mírì Yésu Krísto ni atsama r̀nyí be dhi ni tà longó àmi dré dhi 'á dhi, mà totó tá àma títi tàko apfòbhá móndí ki tògyá lèsè dhi i dri ko. Dì, mà nò tá àmakya akódhi ni tà kàdrì àma ki tãndi ki mì sè.

17 Angyá ko, akódhi kisú tá lindrì i m̀lanzìlanzì be Giká Atá vélèsè, Giká ni kúlí dré apfòrà'a àyi m̀lanzìlanzì kàdrì dhi lèsè dhi 'á. Kúlí nda tà drá dhi: «Kònìdhi àma Mvágó má dré lèle tò dhi 'i. Àma togó adré kinílè akódhi ni tà sè tò.»*

18 Ama ki tãndi mà yi kúlí apfòlèpi bhù lèsè nda àma ki bíbhálé sè, mà dré tá adrérà'a akódhi be kóngó lólo dr̀ina dhi 'á.

19 Tà nda sè dhi, mà nì vélé dóro tàle dhi, kúlí pròfétà ì dré longólé dhi i tà bàti 'i káyà dhi. Àmi ró dhi, mì kàdré tròle kúlí nda i rú dhi, mì ni adré 'òá dóro. Tàko ko, kúlí nda i ngóro àtsí adrélèpi kòle ngá kazá t̀nìmvá na dhi t̀nì. Dì mì kàdré tròle kúlí nda i rú, tsalé lókyá kitú dré dra apfòzo, ìndì nzágó dré dra ngá kazá àmi ki togó na dhi 'á.

20 Tà kàdrì lavulé dhi, lè mì kònì tàle dhi, dhya àlo kitswá tà àlo pròfétà ì dré tsìlè Giká ni Kúlí na dhi ni àndu ngi àyi drì sè bwá ko.

21 Tàko ko, kúlí pròfétà ì dré longólé nda ki àlo angá tãdzí tà móndí ì dré tà lèle tàle dhi lèsè ko. Be ró dhi, pròfétà nda ì longó tá kúlí angábhá Giká vélèsè dhi i kòdhya, ngóro Tírì Lólo dré tá àyi ki tidrìle dhi t̀nì.

2

Giká ni tà tadhábhá k̀nzò sè dhi i (A kònò kpá Yúdà 1:4-13)

1 Atú dhi, pròfétà k̀nzò ro dhi ì apfò tá Ìsèrèlè ànzi i kòfalé. Dì Giká ni tà tadhábhá k̀nzò sè dhi ki kòkpá apfò àmi kòfalé kònini. I ni Giká ni tà ì dré dra tadhálé gòdhógòdho dhi ki tosó àmi kòfalé lùzu ró, adrézó móndí ki tà ka'íka'í kizá. I ni nd̀ndì Mírì Yésu àyi ki apalèpi tàkonzì lèsè dhi ni ga, adrézó dràdrè asé àyi ki tãndi i dri ngbó ró.

2 Móndí zyandrè dhi ki dhe àyi vésè, adrélé tà swá 'o àyikya t̀nì. Tà nda sè dhi, à ni tà ta kònzi látì tà bàti àdhya rú.

* 1:17 1:17 A kònò Mátayò 17:1-5; Mároko 9:2-7; Lúkà 9:28-35.

³ Ngá lovó sè dhi, tà tadhábhá kinzò sè nda ki àmi ki lití kúlí tàko angábhá àyi drílèsè dhi i sè, kitswázó ngá kisú àmi drígásè dhi bvò. Di, kidhólé kínó lésè dhi, dhya dra àyi ki tàbvò tàlepi dhi ína gánzi ró kitswálé tà bha àyi dri. Akódhi dra àyi ki tà pfulèpi pfulfù nda adrè ayí ko ko.

⁴ Tàko ko, Giká tayí tá ángéló tàkonzì 'obhá dhi i tà òma àyi dri dhi sè ko. Be ró dhi, bhe tá ína àyi líferò na, àyi ki 'izo nyirì sè àrà tìnìmvá ro dhi na, adrézó àyi ki líkí kònàle adrélé kítú àyi ki tàbvò tàzo dhi ni letè.

⁵ Tayí tá kpà mómnyá adrèbhá tá bvò dri Nówè ni lókyá 'á dhi i ko. Be ró dhi, 'o tá ína yí tile bvò drìsè wáyi, mómnyá àyi tà gabhá rè nda ki tupfúzó todràle. Tidrì tá ngbà 'í Nówè àyi tà gyágya longólèpi dhi, túmání mómndí àruka nzi-drì-rì dhi íbe kòdhyà.

⁶ Giká bhà tá kpà tà bhàandre Sòdómà àdhya dri Gómórà àdhya be gò, bhàandre nda ki zàzo vèle, tadházóá dhi, í ni mómnyá àyi tà gabhá àyikya tìni dhi ki 'o kònìni.

⁷ Apá tá Lótò, dhya gyágya ro dhi kòdhyà. Akódhi nda nya tá kizà lavulé tà swà drìkònzìbhá ì dré tá adrélé 'òle dhi ki tà sè.

⁸ Tàko ko, dhya gyágya nda adrè tá adrélé àyi kòfalé gò, akódhi ni togó dré adrézó kizà nya àyi ki tà kònzì dré adrélé nòle, ìndì yìle kítú àlo àlo títi i sè dhi ki tà sè.

⁹ Di tà títi nda kòdhi ì adrè tadhá dhi, Mírì Giká nì adrélé mómnyá adrèbhá tròle àyi tà rú dhi ki apá tà adrèbhá àyi ki tabhì dhi i lésè dhi be. Nì kpà adrélé mómnyá adrèbhá tà kònzì 'o dhi ki líkí tsàle kítú àyi ki tàbvò tàzo, gò tà òzo àyi dri dhi tú dhi be.

¹⁰ Lavulé dhi, a ni tà ò mómnyá adrèbhá tatsílé lovó kònzì àyi ki rúbhá kya ki 'obe, ìndì adrèbhá àyi rìnyí adrézó òpi nya dhi ni ayizè dhi i dri.

Tà tadhábhá kinzò sè nda ì mómndí drìkàdrì ro, adrèbhá tà 'o tirì àko dhi 'i. Ì adrè àyikya tirì mìlanzilanzì ro bhù na dhi ki lodhá tirì àko.

¹¹ Di, ìndì ángéló adrèbhá rìnyì ró ìndì kòmba ró dhi ì adrè àyikya tirì nda ki lodhá, adrézó àyi ki asíkì Mírì kandrá dhi ko.

¹² Di, mómnyá nda ì adrè tà ì dré nìle ko dhi ki lodhá kòdhyà. Ayi ngóro kà'wá mbì àdhya tà nibhá ko, à dré tile kitswázó àyi ki turú, tupfulé todràle dhi ì tìni. Di ì ni kòkpà todrà akílé títi kà'wá nda ì tìni.

¹³ A ni tà kònzì logó àyi dré tà kònzì ì dré 'òle dhi i tí. Ì adrè tatsílé àyi ki lovó kònzì ki 'obe ngádra 'ásè, adrézó lenzélé ásà. Àmi ki gwányá ì 'ásè dhi, àyi ngóro ngá ndí ró adrélèpi kanyò fe àmi dré dhi tìni, ì dré adrèrà'a lenzélé àyi ki túrúpú tà sè dhi 'á.

¹⁴ Ayi ki mǐ ga múná tà sè bí. Ì kitswá tàdzí tàkonzì 'òma tayí ko. Ì adrè mómndí tà ka'íka'í íbe yàya dhi ki lití ledhélé tàkonzì na. Ayi ki togó ga làfa lovó sè bí. Giká nì tátrítrí àyi dri!

¹⁵ Ì ku látì tà gyágya àdhya 'ásè, adrézó látì Bálámà, Bòsòró nì mvá àdhya nì lebhè kòdhyà. Bálámà nda lè tá ína làfa kisulé tà kònzì 'òma sè tò.

¹⁶ Di, pròfétà nda ni púndà, kà'wá kitswálèpi kúlí tà bwà ko dhi tà tá kúlí mómndí tìni, kitswázó akódhi ni azaaza kíkí.*

¹⁷ Tà tadhábhá kinzò sè nda ì sù ngóro yí kidrì sèbhá dre dhi ì tìni, ìndì ndùrùku lyáandre dré adrélé livilé dhi ì tìni. Giká zù tìnìmvá anílèpi tsìtsì dhi àyi dré.

* 2:16 2:16 A kònò Ngá nàma 22:4-35.

18 I adré àyi ki afà kúlí tàko i sè, adrélé móndí lapábhá tídhí ro móndí lítílé dhi i kòfalésè dhi ki togó se, ì kàdréro tatsilé swà ro lovó kònzí àyi ki rúbhá kya ki 'obe be dhi bvò.

19 I adré laziá àyi nda i dré dhi, ì ni àyi ki tri, tágba àyi ki tàndi ì dré adrézó màràbà àyi ki tà swà àdhya 'i dhi. Tàko ko, dhya ángùdhi tà àlo dré adrélé atólé í pálé dhi ina màràbà tà nda àdhya 'i.

20 Móndí ì kòlapá tà kònzí bvò kòndi àdhya ì sílésè àma ki Mírì Yésu Krísto àma ki tidrílépi dhi ni nìma sè gò, ì dré gòzo tódhyá àyi ki tayí tà kònzí nda ì dré atólé àyi pálé dhi, àyi ki kùdù ni vélé atsá kònzí wáláká ni ni lavú.

21 Kòno ì kòni tá láti tà gyágya àdhya ko dhi, kòdhi ni tá adré dóro lavulé, ì dré láti nda ni nìle be gò, àmvò alázó tòlí lólo fèle àyi dré dhi vélé dhi rúsè.

22 I 'o àyikya tà ngóro tògyakúlí ì dré adrélé tàle dhi tìni: «Kòkí adré gòle tódhyá ngá í dré adhéle dhi ni nya.»† A adré kpà tàá dhi: «Tìgá dzìle dhi adré gòle file tódhyá kùrú na.»

3

Kitú Mírì dré dra agòzo dhi

1 Ama arúpi má dré lèle tò ni i, kòndhi wárágà má dré tisile àmi dré dhi ni rì 'i. Wárágà rì nda i léna dhi, má 'o tà agalé àmi léna, mì kàdréro tà adrébhá bàti dhi ki kisù kòdhyá.

2 Má adré leá dhi, mì kòkisù kúlí pròfétá lólo atú dhi ì dré longólé dhi i, túmání tòlí àma ki Mírì àma ki tidrílépi dhi dré tàle àmi ki àpóstolò ì tí dhi be kòdhyá.

3 Drìdrì dhi, lè mì kòni tàle dhi, lókyá kùdù sè dhi, móndí dra àmi ki gubhá dhi ki apfò adrélé àmi ki gu, adrézó tatsilé àyi ki tàndi ki lovó kònzí ki 'obe.

4 I ni liziá dhi: «Akódhi lazí tá ko tàle dhi, í ni dra agò dhi? Dì akódhi nda ángwà? Tàko ko, kidhólé àma ki tábhí ki dràma lésé atsálé ándró kòndhi dhi, tà títi dhi ì ngbú ngóro dré tá adrélé bvò bhàrà'a dhi tìni.»

5 Dì, àyi nda ì adré tà kòni ki tivì ìze sè: Wáláká dhi, Giká tà tá kúlí gò, bhù ki bhàzo bvò be. Lanzí tá bvò ki kòfalé yì be, bvò nda ni 'òzo apfòle yì nda lésè.*

6 Amvolásà dhi, 'o tá yì tile bvò wáláká dhi drìsè, bvò nda ni pfùzo títi.†

7 Dì Giká ni kúlí àlo nda sè dhi, adré bhù ándró kòni ki líkí bvò ándró kòndhi be, adrélé àyi ki pfùma àtsí sè dhi ni leté, tsàle kitú í dré dra móndyá àyi tà gabhá dhi ki tàbvò tàzo gò, àyi ki tà 'òzo akilé dhi tú.

8 Dì, àma arúpi má dré lèle tò ni i, mì kòtivì ko tàle dhi, Mírì mìlésè dhi, kítú àlo dhi ngóro kóná ngùlù-àlo dhi tìni, ìndì kóná ngùlù-àlo dhi ngóro kítú àlo dhi tìni dhi.‡

9 Mírì adré tà tìgí tà í dré lazilé dhi ki 'òma sè ngóro móndí àruka ì dré adrélé kisùle dhi tìni ko. Be ró dhi, adré ina àyi togó vwàvwà tadhá àmi véna. Tàko ko, adré leá dhi, dhya àlo kòdrà nyo ko, be ró dhi, móndyá títi dhi ì kòladzá àyi ki togó agòzo í vélé.

† 2:22 2:22 A kòno Tògyakúlí 26:11. * 3:5 3:5 A kòno Kidhoma 1:6-9. † 3:6 3:6 A kòno Kidhoma 7:11. ‡ 3:8 3:8 A kòno Longó í 90:4.

¹⁰ Di, kítú Mírì dré dra agòzo dhi ni atsa ngóro kùgú dré adrélé atsálé ngbõ ró dhi t́ni. Kítú nda tú dhi, bhù ki akí kpòrò 'u'ù be, ìndì ngá títí bhù m̀bhalé 'á dhi ki ve àtsí sè. Di bvò ì ngá títí lá dhi ìbe dhi ki akí.

¹¹ Di à kàdré ngá títí dhi ki 'o akílé kònìni dhi, lè mì kàdré di vélé móndí ngíni dhi ì ró? Adré léá dhi, mì kàdré atsilé ngóro móndí lólo ì t́ni, adrélé tròle Gíká ni tà rú!

¹² Mì kàdré kpà kítú Gíká àdhya nda ni letè lovó sè, adrézó tà títí dhi ki 'o kítú nda ni 'òzo atsálé mbèlè. Kítú nda tú dhi, bhù ki ve akílé àtsí sè, ìndì ngá títí bhù m̀bhalé 'á dhi ki agá dile àtsí sè.

¹³ Di, mà adré àmakya bhù t́dhí ro dhi ki letè bvò t́dhí ro dhi be, ngóro Gíká dré lazilé dhi t́ni. Arà nda ì 'àsè dhi, tà gyágya ni ga b́.

¹⁴ Di àma arúpi má dré lèle tò ni ì, mì dré adrérà'a kítú nda ni letè dhi 'á dhi, mì kàdré àmi ki fe wáyi adrélé ndí àko, tà kónzi àko àmi rú, ìndì tà k̀drík̀drì ìbe àmi kòfalé Gíká be.

¹⁵ Mì kàdré àma ki Mírì ni togó vwàvwà dré adrélé tadhálé àmi véna dhi ni no ngóro láti dré adrélé fèle àmi dré adrízó àsà dhi ró. Ama ki adrúpi Pólò mà dré lèle tò dhi, tisì kpà tà nda kòdhi àmi dré tògyá Gíká dré fèle ì dré dhi sè dre.

¹⁶ Adré tà tisì kònìni àyi wárágá títí dhi ì léna, dré adrérà'a tà ta tà nda ì dri dhi 'á. Tà àruka dré tisile wárágà nda ì léna dhi ki àndu nìma kòkòròko. Móndí àruka tà nibhá ko, adrèbhá tà ka'ika'ì ìbe yàya dhi ì adré àyikya tà nda ki ladzá atsálé kinzò ro, ngóro ì dré kpà adrélé 'òle tà àruka tisile Gíká ni Kúlì na dhi ì sè dhi t́ni. Asà dhi, ì adré àyi ki tàndi ki dràdrà asé àyi dri.

Pétèrò ni kúlì kùdù

¹⁷ Ama arúpi má dré lèle tò ni ì, nyànomvá dhi, má lazí tà nda kòdhi ì àmi dri dre. Mì kàdré di àmi ki líkí, mì kòtayíró àmi móndí kónzi ì dré litílé ko, ì dré kpà àmi ki tà ka'ika'ì kizízó ko.

¹⁸ Be ró dhi, mì kàdré àmi ki fe adrélé lì'wálé àma ki Mírì Yésu Krísto àma ki tidrílépi dhi ni togó tani na, ìndì akódhi ni nìma na. Mìlanzilanzì kàdré akódhi dré nyànomvá, tsàle kóná vèsè kólyá! Kàdré kònìni.

Wárágà Yòwánì dré tisìle dhi ni àlo

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

A adré kisúá dhi, dhya wárágà kònìdhi ni tisìlepi dhi tá Yòwánì, àpóstolò ki àlo 'i, ìndì Ekèlèzýà ni drì kòbhá kàdrì dhi ki àlo 'i. Tágba à dré adrézó Yòwánì nda ni rú kisú wárágà kònìdhi léna ko dhi, à ni kitswá nõá ngádra 'á dhi, dhya wárágà kònìdhi ni tisìlepi dhi tá dhya Yésu ni tà nobhá m̃ sè dhi ki àlo 'i (1:1-4).

Yòwánì adré wárágà kònìdhi ni tisì tà kàdrìkàdrì r̃ dhi i sè. Alo ni, adré mónnyá ka'ìbhá dhi ki kodzó tàzoá dhi, ngóro ì dré ru amulé Giká Atá be, ìndì akódhi ni Mv́, Yésu Krísto be dre dhi t̃ni dhi, lè ì kàdré adrélé àyi léna. I kàdré kpà tròle tà ì dré yìle àpóstolò i tí dhi i rú. Adré kpà táá dhi, dhya ángùdhi Giká ni nìlepi bàti dhi ni kpà akódhi ni tòlì ki ka'ì 'òle. Kòdhi adré táá dhi, ì ni Giká ni Mv́áagó, Yésu Krísto ni ka'ì, adrézó kpà ru le àyi kòfalèsè. Tàko ko, Giká ni tàndì lèle 'i (3:11-24; 4:7-21).

Rì ni, Yòwánì adré àyi ki kodzó, ì kàdréró àyi ki likì tà pròfétá kinzò ro dhi ì dré adrélé tadhálé dhi ki tà sè. Adré táá dhi, ì kàdré mónnyá títi dhi ki tabhì, nìzoá ngalè tirí àyi léna dhi i Tirí Giká àdhya 'i bàti yà dhi (4:1-6). Adré kpà àyi ki kodzó tàzoá dhi, ì lavú bvò kònìdhi dre, ìndì Tirí adrélépi àyi lé dhi kàdrì, tirí adrélépi bvò kònìdhi lé dhi ni lavú (4:4).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki atìma

- 1) Kúlì adrélépi lídrì fe dhi (1:1-4)
- 2) Ngádra i t̃nìmvá be dhi (1:5-2:29)
- 3) Giká ni ànzi i Dzáborò kya ìbe dhi i (3:1-24)
- 4) Tà bàti i kinzò be dhi (4:1-6)
- 5) Giká ni lèle, ìndì ru lèma àma kòfalèsè dhi (4:7-21)
- 6) Giká ni Mv́áagó ni ka'ìma (5:1-21)

Kúlì adrélépi lídrì fe dhi

¹ M̃ adré dhya adrélépi tá be k̃nó tà títi dhi ki kidhoma lésè, m̃ dré yìle, m̃ dré nõle m̃ sè, m̃ dré tabèle, ìndì m̃ dré tà ni ni kisúzo dhi ni tà longó kòdhya. Akódhi nda Kúlì adrélépi lídrì fe dhi 'i.

² Lídrì nda apfò tá àma kòfalé gò, m̃ dré nõzoá. Dì m̃ adré tà m̃ dré nõle m̃ sè nda ni tà ta, adrézó lídrì kóná vèsè kólyá adrélépi tá Giká Atá vèna gò, dré apfòzo àma kòfalé nda ni tà longó kòdhya.

³ M̃ adré tà m̃ dré nõle ìndì m̃ dré yìle nda ni longó àmi dré, m̃ kàmúro kpà ru àma ìbe adrélé tùmáni be dhi bvó. Ama, m̃ amú ru Giká Atá be, ìndì akódhi ni Mv́áagó, Yésu Krísto be dre.

⁴ M̃ adré tà kòdhi ki tisì, m̃ kàdréró lenzélé tùmáni àmi ìbe kitswálé títi.

Atsima ngádra 'ásè dhi

⁵ Tà m̃ dré yìle Yésu Krísto nda tí gò, m̃ dré adrézó longóá àmi dré dhi, tà kònìdhi 'i: Giká ngádra 'i, ìndì akódhi léna dhi, t̃nìmvá àlomvá yókódhó.

6 Mà kàdré tàá dhi, mà amú ru Giká be dre gò, mà dré adrézó atsilé tìnímvá na dhi, kòdhi mà adré kinzò ta, ìndì mà adré atsilé tà bàti na ko.

7 Di, mà kàdré àmakya atsilé ngádra 'ásè ngóró Giká ni tàndi dré adrélé ngádra 'á dhi tìni dhi, mà amú ru àma kòfalésè gò, akódhi ni Mvá, Yésu ni kàri dré adrézó àma ki temvé tàkonzì wáyi dhi i lésè.

8 Mà kàdré tàá dhi, àma tàkonzì àko dhi, kòdhi mà adré àma ki tàndi ki lití, ìndì tà bàti àma léna yókódhó.

9 Di, mà kàdré àma ki tàkonzì ki ta ngádra 'á Giká kandrà dhi, akódhi ni àma ki tàkonzì nda ki tri gò, àma ki temvézó àma ki tà kònzì wáyi dhi i lésè. Tàko ko, akódhi gyágya, ìndì kitswá adrélé ka'ile togó wáyi sè.

10 Mà kàdré tàá dhi, mà 'o tàkonzì ko dhi, mà adré Giká ni bha kinzò liyí ro, adrézó kpà tadhá dhi, akódhi ni kúlí àma léna yókódhó.

2

Krìsto, dhya adrélépi àma ki tàrà ga dhi 'i

1 Àma ànzì i, má adré tà kòdhi ki tìsì àmi dré, mì kò'oró tàkonzì ko dhi bvó. Di, dhya àlo kò'o tàkonzì dhi, àma dhya adrélépi àma ki tàrà ga Giká Atá kandrà dhi íbe. Akódhi nda Yésu Krìsto, dhya adrélépi gyágya dhi 'i.

2 Giká afè akódhi dràle mòbòmà ro, àma ki tàkonzì ki trizo àsà. Ngbà 'í tàkonzì àmakya 'i ko, afè akódhi dràle mónnyá títí bvò àdhya ki tàkonzì ki trizo.

3 Mà kàdré Giká ni tòlì ki ka'í 'òle dhi, mà nǐ tàle dhi, mà nǐ akódhi bàti dhi be.

4 Dhya adrélépi tàá dhi «Má nǐ akódhi be» gò, dré adrézó akódhi ni tòlì ki ka'í 'òle ko dhi, dhya nda kinzò liyí 'i, ìndì tà bàti akódhi léna yókódhó.

5 Di, dhya adrélépi ína akódhi ni kúlí ka'í 'òle dhi adré tadhá dhi, Giká ni lèle ga akódhi léna kitswále títí. Tà kòdhi sè dhi, mà nǐ tàle dhi, àma akódhi léna dhi be.

6 Lè dhya ángùdhi adrélépi tàá dhi, í adré adrélé akódhi léna dhi, kàdré atsilé ngóró Yésu ni tàndi dré atsilé dhi tìni.

Tòlì tídhí ro dhi

7 Àma arúpi má dré lèle tò ni i, má adré tòlì tídhí ro dhi ni tìsì àmi dré kòdhya ko. Be ró dhi, tòlì má dré adrélé tìsìle kòdhi, tòlì àku mì dré kisúle adrézó ába kidhólé kidhoma lésè dhi 'i. Tòlì àku nda kúlí mì dré yìle dre dhi 'i.

8 Tágba kònìni dhi, má adré kpà tòlì tídhí ro dhi ni tìsì àmi dré kòdhya. A ni kitswá tà bàti tòlì nda àdhya ni no Krìsto na, ìndì àmi léna. Tàko ko, tìnímvá adré akilé, ìndì ngádra bàti dhi kidhó adrélé nga kazá dre.

9 Dhya adrélépi tàá dhi, i ngádra 'á gò, dré adrézó togó kònzì bha áyi adrúpi rú dhi, dhya nda dhu rè tìnímvá na.

10 Dhya adrélépi áyi adrúpi ni le dhi adré atsilé ngádra 'ásè, ìndì tà àlo kitswálepi akódhi ni 'o dhèle dhi akódhi léna yókódhó.

11 Di, dhya adrélépi ína togó kònzì bha áyi adrúpi rú dhi, dhu rè tìnímvá na, ìndì adré atsilé tìnímvá na. Akódhi nda nǐ ngalè í adré lile ángolé ya dhi ko. Tàko ko, tìnímvá nda 'o akódhi ni mì adùle dre.

12 Àmi, àma ànzì i, má adré tà tìsì àmi dré, Giká dré àmi ki tàkonzì trile Krìsto ni rú sè dhi sè.

13 Àmi, ànzì ki atá i, má adré tà tìsì àmi dré, mì dré dhya adrélépi be tà títí dhi ki kidhoma lésè dhi ni nìle be dhi sè.

Ami, tódhíbhá i, má adré tà tìsì àmi dré,
mì dré Dhya kònzì nì lavúlè dre dhi sè.

¹⁴ Ami, áma ànzì i, má tìsì tà àmi dré,
mì dré Giká Atá nì nìle be dhi sè.

Ami, ànzì kì atá i, má tìsì tà àmi dré,
mì dré dhya adrélèpi be tà títì dhi kì kidhoma lèsè dhi nì nìle be dhi sè.

Ami tódhíbhá i, má tìsì tà àmi dré,
mì dré adrélè rinyi ró dhi sè,

Giká nì kúlì dré adrélè àmi léna dhi sè,
ìndì mì dré Dhya kònzì nì lavúlè dre dhi sè.

Bvò kònìdhi nì tà lèma ko dhi

¹⁵ Lè mì kàdré bvò kònìdhi 'i yà, kó ngalè tà bvò kòndi àdhya 'i yà dhi ki le ko. Dhya àlo kàdré tà bvò kòndi àdhya ki le dhi, Giká Atá nì lèle akódhi léna yókódhó.

¹⁶ Tàko ko, tà bvò kòndi àdhya i, tà kòni 'i: lovó kònzì rúbhá àdhya i, lovó kònzì ngá adrélè nòle mì sè dhi i sè dhi i, ìndì dhyá kì afàma ngá adrézó ába dhi kì tà sè dhi. Tà nda kòdhi ì adrè angalé Giká Atá vélèsè ko. Be ró dhi, ì adrè àyikya angalé bvò kònìdhi lèsè.

¹⁷ Bvò kònìdhi i lovó kònzì bvò kòndi àdhya ìbe dhi ì adrè akilé akíakí. Dì, dhya adrélèpi tà Giká dré adrélè lèle i kò'o dhi kì 'o dhi, nì ìna adrè lídrì ìbe kóná vèsè kólyá.

Krìsto nì kàribhá nì atsama

¹⁸ Áma ànzì i, lókyá ándrò kònìdhi lókyá kùdù 'i. Mì yi tàle dhi, Krìsto nì kàribhá nì dra atsá dhi 'í. Dì ndàndì nyànomvá dhi, Krìsto nì kàribhá bí dhi ì apfò dre. Tà nda sè dhi, mà nì tàle dhi, kònìdhi lókyá kùdù 'i dhi be.

¹⁹ Mòndyá nda ì pfò áma kì tàndì ì kòfalèsè. Dì, àyi tá àyikya mòndyá àmakya 'i ko. Tàko ko, ì kàdré tá mòndyá àmakya 'i dhi, kònò ì nì tá adrè ngbú túmání áma ìbe. Dì, àyi kì pfòma nda adrè ìna tadhá dhi, àyi kì àlo tà àmakya 'i ko.

²⁰ Dì, àmi ró dhi, àmi àmikya Tírì Lólo Krìsto dré kutúlè àmi dri dhi ìbe gò, àmi títì mì dré tà bàti nìzo.

²¹ Má adrè tà tìsì àmi dré, mì dré tà bàti nìle kò dhi sè ko. Be ró dhi, má adrè tà tìsì àmi dré, mì dré tà bàti nìle be dhi sè, ìndì tà àlo kìnzò ro dhi dré adrélè angalé tà bàti nda lèsè ko dhi sè.

²² Dì kìnzò líyí ìna àdhi 'i? Akódhi dhya adrélèpi tàà dhi, Yésu Mèsiyá 'i ko dhi 'i. Dhya nda Krìsto nì kàribhá 'i. Adré Giká Atá nì ga, akódhi nì Mv́a be.

²³ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélèpi Giká nì Mv́a nì ga dhi, akódhi Giká Atá ìbe í léna ko. Dhya ángùdhi adrélèpi Giká nì Mv́a nì ka'í dhi, akódhi kòkpa Giká Atá ìbe í léna.

²⁴ Àmi ró dhi, lè mì kàdré tà mì dré tá yìle kidhólè kidhoma lèsè dhi kì líkì adrélè àmi léna. Tàko ko, tà mì dré yìle nda ì kàdré àmi léna dhi, àmi kì tàndì mì nì kpà adrè Giká nì Mv́a na, ìndì Giká Atá na.

²⁵ Tà Krìsto dré lazilé áma dré dhi, tà kònìdhi 'i: lídrì kóná vèsè kólyá dhi.

²⁶ Má adrè tà kòdhi kì tìsì àmi dré mómí adrèbhá láti nda kítswázó àmi kì lití dhi kì tà sè.

²⁷ Dì, àmi ró dhi, mì kúsú Krìsto nì Tírì dré kutúlè àmi dri dhi gò, Tírì nda dré adrézó àmi léna. Asà dhi, lè dhya àlo kògò adrélè tà tadhá àmi dré

ko. Tàko ko, Krísto ni Tírí nda adrè tà títi dhi ki tadhá àmi dré nì. Tà dré adrélé tadhále nda i tà bàti 'i, kinzò 'i ko. Dì ngóro Tírí nda dré tadhále àmi dré dre dhi tíni dhi, mì kàdré adrélé Krísto na.

Giká ni ànzi i

²⁸ Dì nyànomvá dhi, àma ànzi i, lè mì kàdré adrélé Krísto na, akódhi kònì dra apfò dhi, mà kògarò tà mà dré ka'ile bàti dhi sè bī, adrélé kanyò àko akódhi kandrà kítú dré dra agòzo dhi tú.

²⁹ Mì nǎ tàle dhi, akódhi gyǎgya dhi be. Asà dhi, mì nǎ kpà tàle dhi, dhya ángùdhi adrélépi tà gyǎgya 'o dhi, móndí akódhi dré ùle dhi 'i dhi be.

3

¹ Mì kisù rè lèle kàdrì Giká Atá dré tadhále àma vélé, à kàdrérò àma ki zi akódhi nì ànzi i ró dhi ká! Dì àma akódhi nì ànzi 'i bàti. Mónyá bvò kòndi àdhyà ì nì àma àdhibhá 'i ya dhi ko, ì dré kpà Giká Atá nì nìle ko dhi sè.

² Àma arúpi má dré lèle tò ni i, nyànomvá dhi, àma Giká ni ànzi 'i. A tadhá dhu rè mà ni adrè ngíni ya dhi ko. Dì, mà nǎ àmakya tà kònìdhi kòdhyà: Krísto kònì dra apfò dhi, mà ni adrè akódhi tíni. Tàko ko, mà ni akódhi nì no ngóro dré adrélé dhi tíni.

³ Dhya ángùdhi adrélépi mì bha Giká véna tà nda kòdhi sè dhi, adrè áyi tàndi ni temvé, ngóro Krísto ni tàndi dré adrélé lólo dhi tíni.

⁴ Dhya ángùdhi adrélépi tàkonzì 'o dhi adrè Giká ni tàtrítrí kúlí ño. Tàko ko, tàkonzì 'òma ìna ligìma Giká ni tàtrítrí kúlí rú dhi 'i.

⁵ Dì, mì nǎ tàle dhi, Krísto apfò kitswálé àma ki tàkonzì tingá dhi be. Mì nǎ kpà tàle dhi, tàkonzì akódhi léna yókódhò dhi be.

⁶ Dhya ángùdhi adrélépi adrélé akódhi léna dhi kitswá gòle adrélé tàkonzì 'o ko. Dhya ángùdhi adrélépi tàkonzì 'o dhi nò akódhi rè ko, ìndì nǎ kpà akódhi ko.

⁷ Àma ànzi i, mì kòtayí àmi dhya àlo dré litilé ko. Dhya ángùdhi adrélépi tà gyǎgya 'o dhi gyǎgya, ngóro Krísto ni tàndi dré adrélé gyǎgya dhi tíni.

⁸ Dì, dhya adrélépi tàkonzì 'o dhi ìna móndí Dzàborò àdhyà 'i. Angyá ko, Dzàborò nda adrè tàkonzì 'o kidhólé kidhoma lésè. Tà nda sè dhi, Giká ni Mvágó apfò kitswálé tà Dzàborò dré adrélé 'òle dhi ki pfu akilé dhi bvò.

⁹ Dhya ángùdhi Giká dré ùle atsálé áyi mvá ro dhi kitswá gòle adrélé tàkonzì 'o ko, Giká ni tàndi ni lídrì dré adrélé akódhi nda léna dhi sè.* Dhya nda kitswá gòle adrélé tàkonzì 'o bwá ko, Giká dré akódhi nì ùle nì dhi sè.

¹⁰ Mì nǎ kitswá Giká ni ànzi ki ni lanzilé Dzàborò ni ànzi ìbe, tà kònìdhi sè: Dhya ángùdhi adrélépi tà gyǎgya 'o ko dhi, Giká ni mvá 'i ko. Dhya adrélépi áyi adrúpi ni le ko dhi kókpà Giká ni mvá 'i ko.

Ru lèma àma kòfalésè dhi

¹¹ Tà mì dré yìle kidhólé kidhoma lésè dhi, tà kònìdhi 'i: Lè mà kàdré ru le àma kòfalésè.

¹² Lè mà kàdré tà 'o Kàyìnà àdhyà tíni ko. Akódhi nda tá móndí Dhya kònzì àdhyà 'i gò, dré áyi adrúpi ni pfùzo dràle. Dì, pfu tá áyi adrúpi nda

* **3:9 3:9** Giká ni Kúlí tisìle Giríkí ti sè dhi adrè tàá kònwa dhi: «Giká ni kòrì dré adrélé akódhi nda léna dhi sè.»

dràle àdho tà sè? Pfu akódhi dràle, áyi tà 'òle dhi ì dré tá adréle kònzi dhi sè, ìndì áyi adrúpi ni tà 'òle dhi ì dré tá adréle gyágya dhi sè.

13 Ama adrúpi i, móndyá bvò kòndi àdhya ì kàdré togó kònzi bha àmi rú dhi, lè àmi ki líndrí kàdré gàle ásà ko.

14 Mà nǎ tàle dhi, mà apfò dràdrà lésè afilé lídrì le dre dhi be, mà dré adréle àma ki adrúpi ki le dhi sè. Dhya adrélepi móndí ki le ko dhi dhu rè rǎnyí dràdrà àdhya zàle.

15 Dhya ángùdhi adrélepi togó kònzi bha áyi adrúpi rú dhi, móndí pfùlepi dràle dhi 'i. Di mì nǎ tàle dhi, móndyá adrébhá móndí pfu dràle dhi ki àlo lídrì kóná vésè kólyá dhi íbe í léna ko dhi be.

16 Mà ni kitswá nǎ ngalè lèle àdho 'i ya dhi, tà kònìdhi sè: Yésu Krísto fè tá áyi tàndi ni lídrì àma ki tà sè. Adré di leá dhi, mà kàdré kókpa àma ki lídrì fe àma ki adrúpi ki tà sè.

17 Dhya àlo adrélepi ngá íbe dhi kàdré áyi adrúpi ni no adrèrà'a lemerè ro gò, dré adrèzó kizà ni ni bha ko dhi, Giká ni lèle ni kitswá adréle akódhi nda léna ngínìngìni ró?

18 Ama ànzi i, lè mà kàdré móndí ki le ngbá 'í kúlí i sè ko, ìndì ti sè ko. Be ró dhi, mà kàdré àmakya móndí ki le tà mà dré adréle 'òle dhi ì sè ìndì tà bàti sè.

19 Mà kàdré 'òá kònìni dhi, mà ni nǎ dhi, àma móndí tà bàti àdhya 'i dhi be. Mà ni kitswá kpà àma ki togó bha adréle kídrikídri Giká kandrà.

20 Di, àma ki togó kàdré àma ki arókì, adrèzó tà bha àma dri dhi, mà nǎ tàle dhi, Giká kàdrì àma ki togó lavú, ìndì akódhi nǎ tà títi dhi be.

21 Ama arúpi má dré lèle tò ni i, àma ki togó kàdré tà bha àma dri ko dhi, mà ni adrè gàle tà mà dré ka'ile bàti dhi sè bí Giká kandrà.

22 Mà adrè kpà tà ángùdhi mà dré adréle zìle akódhi tí dhi ni kisú, mà dré adréle akódhi ni tòlí ki ka'í 'òle dhi sè, ìndì mà dré adréle tà akódhi ni togó dré adrèzó kinilé ásà dhi ki 'o dhi sè.

23 Di tòlí Giká dré afèle àma dré dhi, kònìdhi 'i: Mà kòka'í akódhi ni Mvágó Yésu Krísto, adrèzó kpà ru le àma kòfalésè, ngóro dré tá tàle mà kò'o dhi tíni.

24 Dhya ángùdhi adrélepi Giká ni tòlí ki ka'í 'òle dhi adrè adréle akódhi léna. Giká adrè kpà adréle dhya nda léna. Mà ni kitswá nǎ dhi, Giká adrè adréle àma léna dhi, tà kònìdhi sè: Mà ni nǎ Tirí Lólo Giká dré afèle àma dré dhi sè.

4

Tirí móndí í lé dhi kí tabhùma

1 Ama arúpi má dré lèle tò ni i, lè mì kàdré móndyá títi adrébhá tàá dhi, áyi Giká ni Tirí íbe áyi léna dhi ki ka'í ko. Be ró dhi, mì kàdré áyi nda kí tabhì, nǎzoá ngalè tirí áyi lé dhi ì angá Giká vélésè bàti yà dhi. Tàko ko, profétà kinzò ro bí dhi ì apfò ayilé bvò wáyi 'ásè dre.

2 Mǎ ni di kitswá nǎ ngalè tirí áyi lé nda ì Tirí Giká àdhya 'i yà dhi, tà kònìdhi sè: Dhya ángùdhi adrélepi ka'í tá tàle dhi, Yésu Krísto atsá bvò kònìdhi 'á móndí ro káyà dhi, dhya nda Tirí Giká àdhya íbe í léna.

3 Di, dhya ángùdhi adrélepi Yésu ni tà ga rè dhi, dhya nda Tirí Giká àdhya àko í léna. Tirí akódhi nda léna dhi, tirí Krísto ni kàribhá àdhya 'i. Mǎ yi

tàle dhi, Krísto ni kàribhá nda adrè alèle. Di akódhi nda atsá adrélé bvò kònìdhi lé dre.

⁴ Di, àma ànzì i, àmi àmìkya móndí Gìkà àdhya 'i. Mì lavú kpà pròfètà kìnzò ro nda i dre. Tàko ko, Tìrì adrélépi àmi lé dhi kàdrì, tìrì adrélépi bvò kònìdhi lé dhi ni lavú.

⁵ Àyi nda i mónnyá bvò kòndi àdhya 'i. Àsà dhi, ì adrè tà ta ngóro mónnyá bvò kòndi àdhya kya tìni gò, mónnyá bvò àdhya ì dré adrézó àyi kì kúlí yi.

⁶ Di, àma àmakya móndí Gìkà àdhya 'i. Dhya ángùdhi Gìkà ni nìlepi be dhi adrè àma kì kúlí yi. Di, dhya ángùdhi adrélépi Gìkà àdhya ró ko dhi adrè ìna àma kì kúlí yi ko. Tà nda kòdhi sè dhi, mà ni kitswá Tìrì tà bàti àdhya ni ni lanzilé tìrì kìnzò àdhya be.

Gìkà lèle 'i

⁷ Àma arúpi má dré lèle tò ni i, mà kàdré ru le àma kòfalésè. Tàko ko, lèle adrè angálé Gìkà vélésè. Dhya ángùdhi adrélépi móndí kì le dhi, akódhi nda Gìkà ni mvá 'i. Akódhi nì kpà Gìkà be.

⁸ Dhya ángùdhi adrélépi móndí kì le ko dhi nì ìna Gìkà ko. Tàko ko, Gìkà lèle 'i.

⁹ Gìkà tadhá àyi lèle àma vélé dhi tà kònìdhi sè: Amù àyi Mvágó àlo kwákwa dhi alile bvò kònìdhi lé, mà kòkitswáro lídrì kìsú akódhi sè be dhi bvò.

¹⁰ A adrè lèle nda ni no tà kònìdhi sè: Mà lè tá Gìkà àma ko. Be ró dhi, akódhi lè ìna àma nì gò, àyi Mvágó nì amùzo kitswálé dràle mòbòmà ro, àma kì tàkonzì kì trizo àsà.

¹¹ Àma arúpi má dré lèle tò ni i, Gìkà kòlè àma tò kònìni dhi, lè mà kàdré kòkpà ru le àma kòfalésè.

¹² Dhya àlo nò rè tàdzí Gìkà ko. Di, mà kàdré ru le àma kòfalésè dhi, kòdhi adrè tadhá dhi, Gìkà adrè adrélé àma léna, ìndì akódhi 'o àyi lèle gàle àma léna kitswálé títì.

¹³ Mà ni kitswá nìá dhi, mà adrè adrélé Gìkà léna, ìndì akódhi adrè adrélé àma léna dhi, tà kònìdhi sè: Dré àyi Tìrì afèle àma dré dhi sè.

¹⁴ Mà nò tà kòdhi mì sè gò, mà dré adrézó longóá dhi, Gìkà Atá amù àyi Mvágó adrélé mónnyá bvò àdhya kì tidrìlépi ró.

¹⁵ Dhya àlo kàdré ka'íá tàle dhi, Yésu Gìkà nì Mvágó 'i káyà dhi, Gìkà adrè adrélé dhya nda léna, ìndì akódhi nda adrè adrélé Gìkà léna.

¹⁶ Di àma, mà nì lèle Gìkà dré tadhálé àma vélé dhi be gò, mà dré adrézó ka'íá.

Gìkà lèle 'i. Dhya ángùdhi adrélépi atsilé lèle na dhi, adrè adrélé Gìkà léna, ìndì Gìkà adrè adrélé akódhi nda léna.

¹⁷ Tà nda sè dhi, lèle nda adrè tà 'o àma kòfalé kitswálé títì, mà kògaró tà mà dré ka'ile bàti dhi sè bì Gìkà kandrá, kítú dré dra tàbvò tàzo dhi tú. Tàko ko, àma kì lídrì bvò kònìdhi lé dhi ngóro Krísto àdhya tìni.

¹⁸ Lèle na dhi, tìrì yókódhó. Be ró dhi, lèle kitswálépi títì dhi adrè ìna tìrì dro. Dhya ángùdhi adrélépi ngá ro dhi, lèle ga rè akódhi nda léna kitswálé títì ko. Tàko ko, akódhi adrè ngá ro, à nì dra tà ño í dri dhi sè.

¹⁹ Àma ró dhi, mà adrè móndí kì le, Gìkà dré zyà àma kì lèle drìdrì nì dhi sè.

²⁰ Dhya àlo kàdré tàá dhi «Má adrè Gìkà ni le» gò, dré adrézó togó kònzì bha àyi adrúpi rú dhi, akódhi nda kìnzò líyí 'i. Tàko ko, dhya adrélépi àyi

adrúpi í dré adrélé nòle mǐ sè dhi ni le ko dhi, kitswá ina Giká í dré adrélé nòle mǐ sè ko dhi ni le bwà ko.

²¹ Di tòlí Giká dré afèle àma dré dhi, kònìdhi 'i: Lè dhya adrélépi Giká ni le dhi kàdré kókpà àyi adrúpi ni le.

5

Giká ni Mvágó ni ka'ima

¹ Dhya ángùdhi adrélépi ka'íá dhi Yésu Mèsíyà 'i káyà dhi, akódhi nda Giká ni mvá 'i. Dhya ángùdhi adrélépi ànzi ki atá ni le dhi, adré kókpà akódhi ni ànzi ki le.

² Mà ni kitswá nǐá dhi, mà adré Giká ni ànzi ki le dhi, tà kònìdhi sè: Mà dré adrélé Giká ni le dhi sè, ìndì mà dré adrélé akódhi ni tòlí ki 'o dhi sè.

³ Tàko ko, mà kàdré Giká ni le bàti dhi, mà ni akódhi ni tòlí ki ka'í 'òle. Akódhi ni tòlí nda ki 'òma kòkòróko àma dré ko.

⁴ Angyá ko, dhya adrélépi Giká ni mvá ro dhi lavú bvò kònìdhi dre. Tà mà dré adrézó bvò kònìdhi ni lavú ásà dhi, àma ki tà ka'ika'í 'i.

⁵ Di àdhi ni kitswá bvò kònìdhi ni lavú dhi ni? Ngbà 'i dhya adrélépi ka'íá tàle dhi, Yésu Giká ni Mvágó 'i dhi 'i.

Tà longolé Yésu Krísto ni tà dri dhi

⁶ Yésu Krísto, dhya atsálepí bvò kònìdhi 'á kitswálé bàtisimò do, ìndì kitswálé kàrí kutú dhi 'i. Akódhi atsá tá ngbà 'i bàtisimò do ko. Be ró dhi, atsá ina kitswálé bàtisimò do yí sè, ìndì kitswálé àyi kàrí kutú. Di Tirí Lólo adré tadhá àma dré dhi, tà nda tà bàti 'i dhi ni. Tàko ko, Tirí nda tà bàti 'i.

⁷ Tà adrébhá tadhá dhi, tà nda tà bàti 'i dhi na:

⁸ Tirí Lólo, yí ìndì kàrí. Di tà na nda ì adré ru kisú adrézó tà àlo ta kòdha.

⁹ Mà adré gà tà móndí ì dré adrélé longolé dhi ki ka'í. Di, tà Giká dré longolé dhi ina kàdrì tà nda ki lavú. Angyá ko, Giká longó tà nda àyi tàndi ni Mvágó ni tà dri.

¹⁰ Dhya ángùdhi adrélépi Giká ni Mvágó ni ka'í dhi, dhya nda tà Giká dré longolé nda ìbe í léna. Di, dhya adrélépi Giká ni ka'í ko dhi adré ina akódhi ni bha kinzò líyí ro, dré tà Giká dré longolé àyi Mvágó ni tà dri dhi ni ka'íle ko dhi sè.

¹¹ Di tà longolé nda, tà kònìdhi 'i: Giká afè àma dré lídrì kóná vèsè kólyá dhi, ìndì mà adré lídrì nda ni kisú akódhi ni Mvágó na.

¹² Dhya ángùdhi adrélépi Giká ni Mvágó nda ìbe dhi kókpà lídrì nda ìbe í léna. Di, dhya adrélépi Giká ni Mvágó nda àko í léna dhi kókpà lídrì nda àko.

Yòwàni ni kúli kùdù

¹³ Má adré tà kòdhi ki tìsì àmi adrébhá Giká ni Mvágó ni ka'í dhi ì dré, mì kòkìtswáro nǐá dhi, àmi lídrì kóná vèsè kólyá dhi ìbe dhi be.

¹⁴ Tà mà dré adrélé ka'íle bàti Giká kandrá dhi, tà kònìdhi 'i: Mà kàdré tà zi akódhi tí ngóro dré adrélé lèle dhi tǐni dhi, akódhi adré àma ki yi.

¹⁵ Di mà dré nìle, akódhi adré àma ki yi dhi sè dhi, mà nì kpà tàle dhi, mà adré tà ángùdhi mà dré adrélé zìle akódhi tí dhi ni kisú dhi be.

¹⁶ Dhya àlo kàdré àyi adrúpi ni no adrèrà'a tàkonzì 'o gò, tàkonzì nda dré adrézó dhyá ki dri lèle dràdrà kisú ko dhi, lè dhya nda kòzi tà Giká tí akódhi nda dré gò, Giká kòferò lídrì akódhi dré. Má adré ngbà 'i mónyá

àyi ki tàkonzì dré adrézó àyi ki dri lile dràdrà kisú ko dhi ki tà ta kòdhya. Tàkonzì adrélépi dhyá ki dri lile dràdrà kisú dhi be. Má adré tàá dhi, à kàdré tà zi Giká tí móndyá tàkonzì làsú be kònini dhi ki 'obhá dhi i dré dhi ko.

¹⁷ Tà kònzì títi adrélé 'òle dhi i, tàkonzì 'i. Di, tàkonzì adrélépi dhyá ki dri lile dràdrà kisú ko dhi be.

¹⁸ Mà nì tàle dhi, dhya adrélépi Giká nì mvá ro dhi kitswá gòle adrélé tàkonzì 'o ko dhi be. Tàko ko, Giká ni Mvágó adré akódhi nda ni líkí gò, Dhya kònzì dré kitswázó akódhi ni 'o kònzì ko.

¹⁹ Mà nì tàle dhi, àma móndí Giká àdhya 'i dhi be. Mà nì kpà, móndyá títi bvò kòndi àdhya i Dhya kònzì nì rĩnyí zàle dhi be.

²⁰ Mà nì kpà tàle dhi, Giká ni Mvágó atsá bvò kònidhi 'á gò, dré tògyá afèzo àma dré, mà kòkitswáró Giká adrélépi bàti dhi ni ni be dhi bvó. Di mà adré adrélé Giká bàti nda léna, adrélé kókpà akódhi ni Mvá, Yésu Krísto léna. Akódhi nda Giká bàti dhi 'i, ìndì lídrì kóná vèsè kólyá dhi 'i.

²¹ Ama ànzì i, mì kàdré àmì ki líkí giká tàko ki tà sè.

Wárágà Yòwánì dré tisìlè dhi ni rì

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìlè drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Yòwánì dré tisìlè dhi ni rì 'i. Akódhi adré tisiá «Tòkó Giká dré zìlè dhi dré akódhi ni ànzi ìbe» (1:1). A adré kisúá dhi, kòdhi adré leá tàlè dhi, adré tisiá Èkèlézyà àlò dhi dré mónnyá lá dhi ìbe. Wárágà tsà kònìdhi léna dhi, Yòwánì adré mónnyá ka'ìbhá dhi kì kodzó, ì kàdréró ru le àyi kòfalèsè, ìndì ì kàdréró àyi kì líkì tà tadhábhá kinzò sè dhi kì tà sè. Í kàdré kpà dhya ángùdhi adrélépi tà twá tadhá Krísto àdhya rúsè dhi ni ga.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi kì atìma

- 1) Yòwánì ni mòdo fèma (1:1-3)
- 2) Atsima tà bàti na ìndì lèlè na dhi (1:4-6)
- 3) Tà tadhábhá kinzò sè dhi ì (1:7-11)
- 3) Kúlí kùdù (1:12-13)

Yòwánì ni mòdo fèma

¹ Ma, bhàgo, má adré wárágà kònìdhi ni tisiá àmi, Tòkó Giká dré zìlè dhi dré àmi ànzi ìbe.* Má adré àmi kì le tà bàti na. Ngbà 'í ma 'i ko, mónnyá títi tà bàti nibhá dhi ì adré kókpa àmi kì le tò.

² Tàko ko, tà bàti nda adré adrélé àma léna, ìndì a ni adré àma ìbe kóná vèsè kólyá.

³ Giká àma kì Atá ì akódhi ni Mv́á Yésu Krísto be dhi ì kòbhà àyi kì togó tani àma rú, ì kòbhà àma kì kizà, ìndì ì káfè tà kàdrìkàdrì àma dré tà bàti na ìndì lèlè na!

Atsima tà bàti na ìndì lèlè na dhi

⁴ Má lenzé tà lavulé, má dré àmi ànzi àruka kì kisúlè adrérà'a atsilé tà bàti na, ngóro Giká Atá dré tà tàlè mà kò'o dhi tíni dhi sè.

⁵ Dì nyànomvá dhi, mi, Tòkó má dré lèlè tò ni, má adré tòlì tídhí ro dhi ni tisiá mí dré ko. Be ró dhi, má adré tòlì mà dré adrézó ába kidhólè kidhoma lèsè dhi ni tisiá kòdhya. Má adré àmi ti lízì, mà kàdréró ru le àma kòfalèsè.

⁶ A adré lèlè nda ni no tà kònìdhi sè: Mà kàdré atsilé ngóro Giká ni tòlì dré adrélé tàlè dhi tíni. Ngóro mì dré yìlè kidhólè kidhoma lèsè dhi tíni dhi, tòlì nda kònìdhi 'i: Mì kàdré atsilé lèlè na.

Tà tadhábhá kinzò sè dhi ì

⁷ Mòndí bí adrèbhá mómí kì lití dhi ì apfò ayílè bvò wáyi 'àsè. Ayi nda ì adré ka'í ko tàlè dhi, Yésu Krísto atsá bvò kònìdhi 'á mómí ro dhi. Dhya ángùdhi adrélépi tà ta làsú be kònìni dhi, mómí kì litílépi 'i, ìndì Krísto ni kàribhá 'i.

⁸ Mì kàdré ì àmi kì líkì, mì kòtayíró tà mà dré àzì 'òzo àsà dhi lapalé ko, be ró dhi, mì kòkisúró làgí múrúngú kitswálépi àmi dré dhi be dhi bvò.

⁹ Dhya ángùdhi adrélépi rálè drìdrì gò adrélé tròlè tà Krísto dré tadhálè dhi ì rú ko dhi, akódhi nda Giká àko í léna. Dì, dhya ángùdhi adrélépi tròlè

* **1:1 1:1** A adré kisúá dhi, kúlí «Tòkó Giká dré zìlè dhi ànzi ni ìbe» kòni ì adré leá tàlè dhi, «Èkèlézyà àlò mónnyá lá dhi ìbe dhi ì».

tà Krísto dré tadhálé nda i rú dhi, akódhi nda Giká Atá íbe, ìndì Giká ni Mvágó íbe í léna.

¹⁰ Dhya àlo kòtsa àmi véna adrélé tà twá tadhá tà kòdhi i rúsè dhi, m̀ kòka ĩ akódhi nda d̀le àmi ki dzó na ko. M̀ kòfè nd̀nd̀ m̀do akódhi dré ko.

¹¹ Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi m̀do fe drá dhi, ì adré ru amú akódhi be tà k̀nzi dré adrélé 'òle nda i na.

Yòwánì ní kùlì kùdù

¹² Ma dhu r̀ tà íbe bí tàle àmi dré. Dì, má l̀ mána tà nda ki tisìle wárágà sè ìndì wárágà sú sè ko. Be ró dhi, má adré m̀ bha tsàzo àmi véna, mà k̀kìtswáró tà ta ti sè, mà k̀lènzéró tùmáńì àmi íbe k̀tswálé tíí.

¹³ Àmi Amvúpi Giká dré zìle dhi ni ànzi ì f̀e m̀do mí dré.†

† **1:13 1:13** A adré kisúá dhi, kùlì «ámi Amvúpi Giká dré zìle dhi ni ànzi ì» k̀ni ì adré l̀à tàle dhi, «m̀ndyá Ekèlézyà Yòwánì véna dhi lé dhi ì».

Wárágà Yòwánì dré tisìle dhi ni na

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Yòwánì dré tisìle dhi ni na 'i. Akódhi adré tisiá Yésu ni ka'ìlepi àlo rú be Gáyò, adrélepi tá tròle tà bàti rú dhi dré. Yòwánì adré Gáyò nda ni tà bha kuru, dré tá adréle mómí ka'ìbhá ki ledé lile àyi ki atsi na Krísto ni tà sè dhi sè. Adré kpà akódhi ni kodzó, kàdréró àyi líkí agó àlo rú be Diyòtréfè dhi ni tà kónzi sè.

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi lèna dhi ki a'ima

- 1) Yòwánì ni mòdo fèma (1:1-4)
- 2) Gáyò ni tà dóro dhi (1:5-8)
- 3) Diyòtréfè ni tà, Dèmètriyò àdhya be dhi (1:9-12)
- 4) Kúlí kùdù (1:13-15)

Yòwánì ni mòdo fèma

¹ Ma, bhàgo, má adré wárágà kònìdhi ni tisiá mi, áma arúpi Gáyò, má dré lèle tà bàti na dhi dré.

² Áma arúpi má dré lèle tò ni, má adré tà zi Gìká tí, mí kàdréró dóro tà títi í sè, ìndì ámi rùbhá kàdréró dóro, ngóro ámi tà ka'ìka'ì dré kpà adréle dóro dhi tìni.

³ Má lenzé tá lavulùlé, áma ki adrúpi àruka ì dré atsálé ámi tà ta má dré dhi sè. Tàko ko, ì tití tá, mí adré tròle tà bàti rú, adrézó kpà atsilé tà bàti na ngìni ya dhi.

⁴ Má kàdré yíá tàle dhi, áma ànzi ì adré atsilé tà bàti na dhi, tà nda adré áma fe lenzélé lavulùlé.

Gáyò ni tà dóro dhi

⁵ Áma arúpi má dré lèle tò ni, mí adré ámi tà ka'ìka'ì tadhá, tà dóro mí dré adréle 'òle áma ki adrúpi ì dré dhi ì sè. Mí adré 'òá kònìni, tágba ì dré adrézó mómí twá mí dré nìle ko dhi 'i dhi.

⁶ Àyi nda ì tà ámi lèle ni tà Ekèlézyà kónwa dhi kandrá. Di mí ni 'òá dóro, mí kògò adréle mómí làsú be kònìni dhi ki ledé lile àyi ki atsi na, ngóro dré kitswálé Gìká mìlèsè dhi tìni.

⁷ Tàko ko, àyi nda ì adré lile atsi na Krísto ni tà sè, ìndì ì adré ngá kisú pàgánò ì drìgàsè àlomvá ko.

⁸ Adré di lèá dhi, mà kàdré mómíyá làsú be kònìni dhi ki ledé, mà kàdréró àzi 'o tùmání àyi ìbe tà bàti ni tà sè.

Diyòtréfè ni tà, Dèmètriyò àdhya be dhi

⁹ Má tisiá tá wárágà tsá Ekèlézyà mí véna dhi dré dre. Di, Diyòtréfè, adrélepi lèá adréle drìdrì ámi kòfalé dhi, lè ìna áma ki kúlí yìle ko.

¹⁰ Tà nda sè dhi, má kòtsa ámi véna dre dhi, má ni tà kónzi dré adréle 'òle dhi ki ta mómíyá títi ì kandrá, tùmání kúlí kónzi dré adréle tàle áma rú dhi ìbe. Di, tà dré adréle 'òle nda ì kitswá dhu rè akódhi dré ko. Adré kpà áma ki adrúpi ki ka'ì dòle í véna ko. Adré kpà mómíyá adrébhá àyi nda ki le ka'ìle dhi ki logá, adrézó àyi ki dro pòle Ekèlézyà 'àsè.

¹¹ Ama arúpi má dré lèlè tò ni, mí kàdré tà 'o ngóro mónnyá adrèbhá tà kònzi 'o dhi kya tíni ko. Be ró dhi, mí kàdré mína tà 'o ngóro mónnyá adrèbhá tà dóro 'o dhi kya tíni. Tàko ko, dhya ángùdhi adrélépi tà dóro 'o dhi, móndí Gíká àdhya 'i. Di, dhya adrélépi tà kònzi 'o dhi nǐ ina Gíká ko.

¹² Di, kàdré ina Dèmètríyò ni tà sè dhi, mónnyá títi dhi ì adré akódhi ni tà ta dóro. Ndìndì tà bàti ni tàndi adré akódhi ni tà ta dóro. Mà adré kpà akódhi ni tà ta dóro. Mí nǐ tàlè dhi, tà mà dré adrélé tàlè nda tà bàti 'i dhi be.

Yòwáñi ni kúli kùdù

¹³ Ma dhu rè tà íbe bí tàlè mí dré. Di, má lè mána tà nda ki tisile wárágà fa sè ìndì wárágà sú sè ko.

¹⁴ Má adré mì bha tsàzo ámi no mbèlè, mà kòkitswáro tà ta ti sè.

¹⁵ Tà kìdríkìdri kàdré tùmáñi mí be. Ama ki arúpi kònwa dhi ì fè mòdo mí dré. Mí kòfè kpà mòdo àma ki arúpi àlo àlo títi dhi ì dré, adrézó àyi ki zi rú sè.

Wárágà Yúdà dré tisìle dhi

Wárágà kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Kònìdhi wárágà Yúdà dré tisìle dhi 'i. Akódhi nda adrè áyi zi Yésu Krísto ni m̀aràbà ro, ìndì Yàkòbhò ni adrúpi ro (1:1). Adrè wárágà tsà kònìdhi ni tisì kitswázó m̀ondyá ka'ìbhá dhi ki kodzó, ì kàdréro àyi ki likí m̀ondyá tífìbhá àyi kòfalé adrélé Giká ni tà tadhá kinzò sè dhi ki tà sè. Adrè tàà dhi, m̀ondyá nda ì adrè tá Giká ni togó tani ni tà ladzá atsálé àyi dré láti adrézó tà swà 'o dhi ró (1:4). A kònò dhi, tà àruka wárágà kònìdhi léna dhi ì sù ngóro tà Péteró dré tisìle áyi wárágà ni rì na dhi ì tìni. Yúdà adrè m̀ondyá ka'ìbhá dhi ki kodzó, ì kàdréro àdzú bhu àyi ki tà ka'ìka'ì ni tà sè (1:3).

Tà kàdrìkàdrì wárágà kònìdhi léna dhi ki a'ìma

- 1) Yúdà ni mòdo fèma (1:1-2)
- 2) Tà tadhábhá kinzò sè dhi ì (1:3-16)
- 3) Tà tàle m̀ondyá ka'ìbhá ki kodzó dhi ì (1:17-23)
- 4) Giká ni rú bhàma kùle kùdù ro dhi (1:24-25)

Yúdà ni mòdo fèma

1 Ma, Yúdà, Yésu Krísto ni m̀aràbà ro, ìndì Yàkòbhò ni adrúpi ró dhi, má adrè wárágà kònìdhi ni tisì àmi, m̀ondyá Giká Atá dré lèle tò, dré azilé, ìndì Yésu Krísto dré adrélé likilé dhi ì dré.

2 Giká kòbhà àmi ki kizà, ìndì kòfè tà kàdrìkàdrì ì lèle be gale àmi léna b'ì!

*Giká ni tà tadhábhá kinzò sè dhi ì
(A kònò kpà 2 Péteró 2:1-17)*

3 Àma arúpi má dré lèle tò ni ì, àma togó tá àtsi ró wárágà tisìzo àmi dré, lídrì tídhí ro mà dré kisúlé túmání àmi ìbe dhi ni tà sè. Dì, má nò mána dóro ni, má dré wárágà kònìdhi ni tisìle àmi ki kodzó adrélé àdzú bhu àmi ki tà ka'ìka'ì ni tà sè dhi. Giká bhà tà ka'ìka'ì nda m̀ondyá lólo ìna ì léna, ì kàdréro adrélé ába nyo.

4 Dì, m̀ondí àruka Giká ni tà gabhá rè dhi ì luvù tá àyi tífìlé lùzu ró àmi kòfalé gò, ì dré adrézó àma ki Giká ni togó tani ni tà ladzá, atsálé àyi dré láti adrézó tà swà 'o dhi ró. I adrè kpà àma ki Mírì, àma ki Opí àlo kwákwá, Yésu Krísto ni ga rè. A tisì tá m̀ondyá nda ki tà kínó lésè Giká ni Kúlì na, tàzoá dhi, Giká ni tà bha àyi dri.

5 Má adrè dì leá dhi, mì kòkisù tà kòni ì, tágba mì dré tà nda ki nìzo dóro dhi: Mírì Giká apá tà Ìserèlè ànzi ì, àyi ki 'òzo apfòle Ezèpétò lésè 'ìká, gò dré àyi ki àruka ka'ìbhá ko dhi ki 'òzo todràle ndò.

6 Mì kòkisù kpà ángeló tá ligìbhá Giká rú dhi ki tà. Àyi nda ì lè tá rìnyí bhàle àyi drígá dhi likilé ko gò, ì dré àyi ki tàndi ki bhà bhù na dhi ni tayízó. Dì Giká dré àyi ki 'izo nyirì sè kóná vèsè kólyá àrà tìnìmvá ro dhi na, adrézó àyi ki likí kònàle adrélé kítú kàdrì àyi ki tàbvó tàzo dhi ni letè.

7 Kókpà kòdhi tìni, mì kòkisù m̀ondyá Sòdómá àdhya, Gòmórà àdhya, ìndì bhàandre àyi làgàsè dhi kya ki tà. Àyi nda ì fè tá àyi adrélé ndòtò tà

'o, adrézó rúbhá twá dhi ni lovó bha. Di Giká dré tà ñòzo àyi dri, tadházóá dhi, móndyá tà 'obhá àyikya t́ni dhi ki kizà nya àtsi na kóná vèsè kólyá.

⁸ Di móndyá àmi kófalé nda ì adré kókpa tà 'o kònni. Ì adré toróbí ì dré adrélé abìle dhi ki lebe, adrézó àyi ki tàndi ki rúbhá ki kizà tàkònzì 'òma sè. Ì adré Giká ni ŕnyí adrézó òpì nya dhi ni ayízè, adrézó tirí mìlanzìlanzi ro bhù na dhi ki lodhá.

⁹ Di, ndìndì àngéló ki kàdrì, Mikàyèlè dha tá ìna Dzàborò asìkìle Giká kandrá ko, ì dré tá adrérà'a tà kayí akódhi nda be Mósè ni rúbhá ni tà sè dhi 'á. Be ró dhi, tà tá ìna dhi: «Mírì kòligí mí be!»

¹⁰ Di, móndyá nda ì adré àyikya tà ì dré ñìle ko dhi ki lodhá kòdhya. Di, tà ì dré ñìle àyi ki rúbhá sè kà'wá tà nibhá ko dhi kya t́ni dhi ì adré àyi ki kizà ñì.

¹¹ Kizà àyi ki ngá 'i! Tàko ko, ì lebe àyikya láti kònzì Kayínà àdhya t́ni.* Ì tayí àyi litílé láfa lovó sè Bálámà t́ni.† Ì ligí Giká rú Kórè t́ni gò, dràdrà dré atsázó àyi rú.‡

¹² Àmi ki gwányá adrézó lèle tadhá dhi ì 'àsè dhi, àyi ngóro ngá adrélépi kanyò fe àmi dré dhi t́ni. Tágba ì dré adrézó gwányá 'o t́mání àmi ìbe dhi, ì adré àyi ki 'a nya gàle ngá sè kanyò àko. Ayi ngóro ndùrùku yí àko, lyá dré adrélé livilé dhi ì t́ni. Ayi ngóro fa lò'wa 'abhá ko, lókyá lò'wa kizo dhi 'á dhi ì t́ni. A tingí fa nda ki kómvo kini lèsè gò, ì dré dràzo dràdrà.

¹³ Ayi ngóro yìandre ni mì lyá dré adrélé livilé longalé gò, dré adrézó lìle swà ro dhi t́ni. Yí nda adré àyi ki tà kanyò ro dhi ki 'o topfòle tósá t́ni. Ayi ngóro bhìbhìnyá adrèbhá tatsilé wáyá ro dhi ì t́ni. Giká zù t́nimvá anilépi tsitsì dhi àyi dré adrézó lána kóná vèsè kólyá.

¹⁴ Ayi nda ki tà sè dhi, Enókà, móndí ni nzi-drì-rì Adámà àmvolèsè dhi, longó tá tà pròfèta àdhya t́ni, tàzoá dhi: «Mì yi rè ká! Mírì adré alìle àyi àngéló lólo lizólizo dhi ìbe,

¹⁵ móndyá títì dhi ki tàbvó ta. A ni tà bha móndyá kònzì títì àyi tà gabhá dhi ì dri, tà kònzì títì ì dré 'òle ligízó í rú dhi ì sè, ìndì kúlí kònzì títì ì dré tàle í rú dhi ì sè.»§

¹⁶ Móndyá nda ì adré ngbú ngùrùngùrù ta, adrézó làndrì ndri, adrézó tatsilé àyi ki tàndi ki lovó kònzì ki 'obe, adrézó àyi ki afà, adrézó móndí ki tà bha kuru kitswázó ngá kisú àsà dhi bvó.

Tà tàle kùdù ro móndyá ka'ìbhá ki kodzózó dhi ì

¹⁷ Di, àmi, áma arúpi má dré lèle tò ni ì, mì kòkisú tà àma ki Mírì Yésu Krísto ni àpòstolò ì dré longólé drìdrì dhi ì kòdhya.

¹⁸ Ì tà tá àmi dré dhi: «Lókyá kùdù sè dhi, móndí ki apfò adrélé àmi ki gu, adrézó tatsilé àyi ki tàndi ki lovó kònzì ki 'obe.»

¹⁹ Móndyá nda ì adré àmi ki 'o ru lanzi àmi kófalèsè dhi àyi. Ì adré àyi ki tàndi ki rúbhá lovó ki lebe. Ayi Giká ni Tirí àko àyi léna.

²⁰ Di, àmi, áma arúpi má dré lèle tò ni ì, lè mì kàdré àmi ki timbà àmi ki tà ka'ika'í lólo dhi na. Mì kàdré tà zi Giká tí Tirí Lólo ni ŕnyí sè.

²¹ Mì kàdré àmi ki likí adrélé Giká ni lèle na, mì dré adrérà'a àma ki Mírì Yésu Krísto ni letè lídrì kóná vèsè kólyá dhi ni fe àmi dré akódhi ni togó dóro sè dhi 'á.

* 1:11 1:11 A kònò Kìdhoma 4:3-8. † 1:11 1:11 A kònò Ngá nàma 22:1-35. ‡ 1:11 1:11 A kònò Ngá nàma 16:1-35. § 1:15 1:15 A kònò Kìdhoma 5:18, 21-24.

²² Mì kàdré àmi ki togó dóro tadhá mónnyá adrébhá tà ka'ika'í íbe yàya dhi ì véna.

²³ Mì kàdré móndí àruka ki apá tidrífé àtsí sílèsè. Móndí àruka ki tà sè dhi, mì kàdré àyi ki kizà bha, adrézó kpà tirí íbe, adrézó ndìndì àyi ki kítá atsábhá ndí ró àyi ki tàkonzì sè dhi ki tabè ko.

Giká ni rú bhàma kùlè kùdù ro dhi

²⁴ Giká rīnyí íbe kitswázó àmi ki líkí mì kòdheró ko, ìndì kitswázó àmi ki 'o pfole àyi adrérà mìlanzilanzì ro dhi kandrá tà kònzì àko àmi rú ìndì arí be bí.

²⁵ Ama ki Mírì Yésu Krísto sè dhi, mìlanzilanzì, rúku, rīnyí, ìndì rīnyí adrézó òpì nya dhi be dhi ì kàdré Giká àlo kwákwá àma ki tidrífépi dhi dré, kidhólé kíno lésè, atsálé nyànomvá kònìdhi, tsàle kóná vésè kólyá! Kàdré kònìni.

Tà lùzu ró tadhále Yòwàni dré dhi i

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

Dhya búkù kònìdhi ni tisilepi dhi tá Yòwàni 'i (1:1, 4, 9; 22:8-9). A adré kisúá dhi, akódhi nda tá Yòwàni, àpóstolò mudrí-drì-rì dhi ki àlo 'i, ìndì dhya Yésu ni Rúbí Tani tisìbhá dhi ki àlo 'i. Akódhi tisì tá búkù kònìdhi lókyá adrèrà'a Yésu ni ka'ìbhá ki m̀ pfo lavúlé, ì dré tá adrélé akódhi ni ka'ì àyi ki Mírì ro dhi sè dhi 'á. Adré di àyi ki tím̀bà àyi ki tà ka'ìka'ì na, adrezó àyi ki kodzó, ì kàdréro tròle àyi ki tà ka'ìka'ì rú.

Yòwàni adré táá dhi, Yésu Krísto ni tãndi mù ángéló Giká ni tà lùzu ró dhi ki tadhá í dré, í kòlongóro tà dra ru 'obhá nda ì Yésu ni ka'ìbhá í dré (1:1-2). Adré tà twátwa agábhá í mi dhi ì ìndì tà ángéló ì dré tadhále í dré dhi ki tisì, kúlí alaala mónnyá ka'ìbhá dhi ì dré ngbà 'í kítswálé àndu nìle àyi dhi ì sè. Angyá ko, kúlí alaala bí nda ì angá Búkù tà àku ru yìzo dhi àdhya lésè. Móndí ki kítswá tà kayí àyi kòfalésè tà àruka tisile búkù kònìdhi lé dhi ki àndu ndàzo nìle. Di, Yòwàni adré tà kàdrì kònìdhi ni tadhá ngádra 'á: Mírì Yésu Krísto sè dhi, Giká ni àdzú bhu àyi kàribhá ìbe lókyá be vwàvwà ro, àyi ki lavúzó títi gò, àyi mónnyá ki 'òzo file bhù tídhí ro ìndì bvò tídhí ro dhi na, ì kàdréro adrélé túmãni í be kóná vèsè kólyá.

Tà kàdrìkàdrì búkù kònìdhi léna dhi ki àtìma

- 1) Tà lùzu ro tadhále Yòwàni dré dhi ì (1:1-8)
- 2) Tà agálèpi drìdrì akódhi mi dhi, ìndì tà dré tisile Èkèlézyà nzi-drì-rì dhi ì dré dhi ì (1:9-3:22)
- 3) Giká ni lindrì bhàma Kábilígyà Mv́a be dhi (4:1-5:14)
- 4) Búkù pàle dhi, kídhá ni nzi-drì-rì dhi ìbe dhi ì (6:1-8:1)
- 5) Góká nzi-drì-rì dhi ì (8:2-11:19)
- 6) Ní máláwú gú dhi, ìndì kà'wá àtrá rì dhi ì (12:1-13:18)
- 7) Tàbvó Giká dré dra tàle dhi ni tà longoma (14:1-20)
- 8) Kópò nzi-drì-rì gabhá Giká ni kombà sè bíbi dhi ì (15:1-16:21)
- 9) Giká ni kàribhá ki lavuma (17:1-20:10)
- 10) Tàbvó Giká dré dra tàle kùdù ro dhi (20:11-15)
- 11) Bhù tídhí ro dhi, bvò tídhí ro dhi, ìndì Yerúsalemà tídhí ró dhi (21:1-22:6)
- 12) Yésu ni alìma ni tà longoma (22:7-21)

Búkù kònìdhi ni tà àndu ngìle drìdrì dhi

¹ Tà búkù kònìdhi léna dhi ì, tà lùzu ró Yésu Krísto dré tadhále dhi 'i. Giká fè tá tà nda ì Yésu dré tadhále àyi màràbà ì dré dhi nì, ì kònìró tà dra ru 'obhá lókyá tsá àmvolésè dhi ì be dhi bvò. Di Yésu amù tá àyi ángéló tà nda ki tadhá ma, Yòwàni, àyi màràbà ro dhi dré.

² Di má adré tà títi má dré nòle nda ki longó. Kòdhi adré táá dhi, má adré Giká ni kúlí longó tà bàti Yésu Krísto dré tadhále dhi ìbe.

³ Kólénzé ni adré dhya dra kúlí pròfètá àdhya kòni ki nàlepi móndí ì dré dhi dré! Kólénzé ni kpà adré mónnyá dra kúlí nda ki yìbhá gò, ì dré adrezó tàmìga dri kúlí nda ì sè dhi ì dré! Tàko ko, lókyá atsá ànyi dre.

Mòdo fema Èkèlézyà nzi-drì-rì dhi ì dré dhi

4 Ma, Yòwánì, má adré tà kòni ki tisi Ekèlézyà nzi-drĩ-rĩ bvò Asíyà àdhyà na dhi i dré. Giká adrélépi be, adrélépi tá be kínó lésè, ìndì adrélépi alìle dhi kòbhà áyi togó tani àmi rú, ìndì kòfè tà kídrikídri àmi dré! Kò'o kònìni túmání tírì nzi-drĩ-rĩ adrébhà áyi lírìrà òpì àdhyà kandrá dhi íbe,

5 ìndì Yésu Krísto be. Yésu Krísto nda, dhya adrélépi tà títi í dré yìle Giká vélésè dhi ki longó gyágya dhi 'i. Akódhi kókpa dhya ngàlepi dràdrà 'àsè drĩdrĩ mónyá àruka títi dhi i kandrána dhi 'i, ìndì ópí kàdrì ópí títi bvò àdhyà i drìle dhi 'i.

Mìlanzìlanzì kàdré akódhi adrélépi àma ki le tò, àma ki apálépi àma ki tàkonzì lésè áyi kàrì sè nda dré!

6 Akódhi bhà àma adrélé òpì ro, ìndì kòwánà i ró, mà kàdréró tà 'o áyi Atá Giká dré. Mìlanzìlanzì i rìnyí be dhi i kàdré akódhi dré kóná vésè kólyá! Kònìni.

7 Mì nò rè ká! Akódhi adré alìle ndùrùku 'àsè!

Mónyá títi dhi ki akódhi ni no mĩ sè, ndàndì áyi akódhi ni sobhá òlì sè dhi i.

Súrú títi bvò dri dhi ki tongó akódhi ni tà sè.

Ayíya, kàdré kònìni!

8 Mírì Giká tà dhi: «Ma Álefà 'i, ìndì Omégà 'i.* Ma Giká rìnyí líyí ro adrélépi be, adrélépi tá be kínó lésè, ìndì adrélépi alìle dhi 'i.»

Yòwánì nò Krísto mìlanzìlanzì ro

9 Ma, Yòwánì, ma àmi ki adrúpi adrélépi Giká ni Opì 'a, adrélépi kizà nya, ìndì adrélépi togó tsi túmání àmi íbe Yésu na dhi 'i. A ru tá ma bhàle tũrũ Pátomò àdhyà na Giká ni kúlì ni tà sè, ìndì tà bàti Yésu dré tadhále dhi ni tà sè.

10 Kítú Mírì àdhyà sè dhi, Tírì Lólo asó tá ma gò, má dré kúlì 'u'ù gòkà ni 'u'ù tĩni dhi ni yĩzo má àmvolésè,

11 tàá dhi: «Mí tisi tà mí dré dra nòle dhi i búkù na, mùle Ekèlézyà nzi-drĩ-rĩ dhi i dré: Ekèlézyà Efèsò àdhyà dré, Sìmìrúnà àdhyà dré, Pèrùgámò àdhyà dré, Tiyàtìrà àdhyà dré, Sàrúdi àdhyà dré, Filàdèlèfiyà àdhyà dré, ìndì Làwòdikíyà àdhyà dré.»

12 Di má dré àma alázó kítswálé kúlì adrélépi tà ta má dré nda ni no. Má kálá ma dre dhi, má dré ngá nzi-drĩ-rĩ ledéle órò sè adrézó àtsí toso silá dhi ki nòzo.

13 Ngá nda ki kító 'á dhi, dhya làsú be móndí ni mvá tĩni dhi totó tá i. Asó tà kánzó kàtswa tsàlepi í pána dhi, áyi agá dròzo bã ledéle órò sè dhi sè.†

14 Akódhi ni drĩ drìbhí ni íbe dhi i tá kemve lavulé ngóro kábiligyà bhí mvé tĩni, ìndì pfúrí kemve dhi tĩni. Akódhi ni mĩ adré tà kòle rìnyí ró àtsí tĩni.

15 Akódhi ni pá adré tá lagulé ngóro bòronzè kobvolé àtsí sè dhi tĩni. Akódhi ni kúlì adré tá ndròle ngóro kòlyá kàdrì dhi ni ndròma tĩni.

* 1:8 1:8 «Álefà» kònìdhi, wárágá pá drĩdrĩ Gírìkì ti àdhyà 'i. «Omégà» kònìdhi wárágá pá kùdù dhi 'i. Di Giká adré tàá kònwa dhi, i dhya drĩdrì dhi 'i, ìndì dhya kùdù dhi 'i. Yésu adré kpà tà nda ni ta áyi tándi ni tà sè 1:15 na. † 1:13 1:13 Rú «Móndí ni Mvá» kònìdhi, rú àzya fèle Mèsíyà dré dhi 'i. A kònò Dányèlè 7:13; 10:5.

16 Akódhi ni driágó lésè dhi, ru tá bhìbhìnyà nzi-drì-rì dhi i. Akódhi silésè dhi, sápi tìle sí lìtsi be rì dhi adrè tá apfòle. Akódhi ni mìbhalé adrè tá lagulé ngóro kitú dré adrélé lagulé àyi rìnyí sè wáyi dhi tìni.

17 Má kònò akódhi dre dhi, má dré dhèzo akódhi pá àbvò tìni. Di, akódhi dré àyi driágó bhàzo má dri, tàzoá dhi: «Mí ro ngá ko! Ma dhya drìdrì dhi 'i, ìndì dhya kùdù dhi 'i.

18 Má dhya adrélépi lídrì ro dhi 'i. Má drà tá dràdrà. Di, mí nò rè ká, ma mána lídrì ro kóná vésè kólyá! Ma lífùngùlà ànzi dràdrà àdhya ìbe, ìndì mónnyá dràbhá dre dhi kí àrà àdhya be má drígá.

19 Mí tìsì di tà mí dré nòle dhi i: tà adrèbhá ru 'o nyànomvá dhi i, túmání tà dra ru 'obhá àmvolásà dhi ìbe.

20 Tà lùzu ró mí dré nòle dhi kí àndu kòni 'i: Bhìbhìnyà nzi-drì-rì mí dré nòle áma driágó lésè dhi i, Ekèlézyà nzi-drì-rì dhi kí ángeló 'i. Ngá nzi-drì-rì adrézó àtsi tosó sílá dhi i, Ekèlézyà nzi-drì-rì dhi 'i.»

2

Tà tìsìle Ekèlézyà Efèsò na dhi dré dhi

1 «Mí kòtìsì tà ángeló adrélépi Ekèlézyà Efèsò na dhi ni líkí dhi dré kònìni:

Dhya adrélépi bhìbhìnyà nzi-drì-rì dhi kí ru àyi driágó lésè, ìndì adrélépi tatsìlé ngá nzi-drì-rì ledélé òró sè adrézó àtsi tosó sílá dhi i kòfalésè dhi, adrè kùlí kòni kí ta kòdha:

2 Má nì tà mí dré adrélé 'òle dhi i be. Má nì, mí adrè àzì 'o landèzo, adrézó togó tsi ngíni ya dhi be. Má nì, mí kitswá móndí kònzi kí tà mvo ko dhi be. Mí tabhì dhya adrèbhá táá kìnzò sè dhi, àyi àpòstolò 'i dhi i gò, mí dré àyi kí kìnzò 'òzo apfòle ngádra 'á.

3 Mí nya kizà áma rú ni tà sè gò, mí dré àmi togó tsìzo landè àko ró.

4 Di, ma tà ìbe tàle mí dri: Mí tayí mína adrema áma le wáláká ni tìni dhi dre.

5 Mí kùsù rè ngalè mí dhe ngíni ya dhi ká! Di mí kòladzá àmi togó, gòzo adrélé tà mí dré 'òle wáláká dhi kí 'o. Mí kòladzá àmi togó ko dhi, má ni tsa mí véna, àmi ngá adrézó àtsi tosó sílá dhi ni tìngá àrà ni 'ásè.

6 Di, tà dóro mí dré adrélé 'òle dhi, kònìndhi 'i: Mí adrè tà Nìkolá ni lebhèhá ì dré adrélé 'òle dhi kí ga, ngóro má dré kpà adrélé tà nda kí ga dhi tìni.*

7 Dhya bíbhálé ìbe tà yìzo dhi kòyi tà Tìrì Lólo dré adrélé tàle Ekèlézyà i dré dhi! Dhya ángùdhi dra tà lavúlépi dhi dré dhi, má ni fa lídrì àdhya Gíká ni pàràdisò le dhi ni lò'wa fe dré nyàle.»

Tà tìsìle Ekèlézyà Simìrúnà na dhi dré dhi

8 «Mí kòtìsì tà ángeló adrélépi Ekèlézyà Simìrúnà na dhi ni líkí dhi dré kònìni:

Dhya adrélépi drìdrì, adrélépi kùdù, ìndì dràlepi gò gòle adrélé lídrì ìbe dhi, adrè kùlí kòni kí ta kòdha:

9 Má nì kizà mí dré adrélé nyàle dhi i, àmi lemerè tà be dhi be. Di, tágba dré adrézó kònìni dhi, mí mína ngá líyí 'i! Má nì làdhá mónnyá adrèbhá táá kìnzò sè dhi, àyi Yúdà ànzi 'i dhi i dré adrélé dhàle mí rú dhi i

* 2:6 2:6 A kònò kpà 2:15. Tà àzya tàle «Nìkolá ni lebhèhá» kòni kí tà dri dhi yókódhò. Di à kitswá táá dhi, àyi nda ì adrè tá tròle Gíká ni tà bàti rú ko.

be. Ayi nda i Yúdà ànzi 'i bàti ko. Be ró dhi, àyi lisámbò dzó Sàtánà àdhyà 'i.

10 Di mí kòro ngá kizà mí dré adrélé 'òle nyàle dhi ki tà sè àlomvá ko. Mí yi rè ká! Dzàborò ni móndí àruka àmi kòfalé dhi ki bhe bádzo na, àyi ki tabhizo, àyi ki 'òzo kizà nya kitú mudri. Mí kàdré di tròle àmi tà ka'ika'í rú tsàle byá dràdrà na. Di má ni kùlà lídrì àdhyà ni fe mí dré.

11 Dhyà bíbhálé íbe tà yizo dhi kòyi tà Tírí Lólo dré adrélé tàle Ekèlèzyà i dré dhi! Dhyà ángùdhi dra tà lavúlépi dhi, dràdrà ni rì kitswá akódhi nda ni 'o kònze àlomvá ko.»

Tà tisìle Ekèlèzyà Pèrùgámò na dhi dré dhi

12 «Mí kòtisi tà ángeló adrélépi Ekèlèzyà Pèrùgámò na dhi ni líkí dhi dré kònzì:

Dhyà adrélépi sápi tìle sí lìtsi be rì dhi íbe dhi, adré kùlí kòni ki ta kòdhyà:

13 Má nì àrà mí dré adrézó adrélé lána dhi be. Àrà nda Sàtánà ni lírírà adrézó òpì nya dhi 'i. Di, tágba dré adrézó kònzì dhi, mí adré mína tròle áma rú rú. Mí gà áma ka'ima ko, tágba à dré tá Atípà, áma tà longólépi gyágya dhi ni pfúzo dràle àmi véna, Sàtánà ni adrèrà na dhi.

14 Di, ma tà àruka íbe tàle mí dri: Móndí àruka àmi kòfalé dhi i adré àyikya tròle tà Bálámà dré tá tadhálé dhi i rú. Akódhi nda tadhá tá Bálákà dré dhi, kò'o Ìsèrélé ànzi i ledhélé tàkonzi na ngíni ya dhi. Bálákà nda se tá àyi ki togó litílé, i kàdréro mányàngá fèle giká tàko i dré dhi ni nya, adrézó kpà ndòtò tà 'o be dhi bvó.†

15 Kòdhi íbe dhi, àmi ki àruka i adré tròle tà Nikòlà ni lebèbhá i dré adrélé tadhálé dhi i rú.

16 Mí kòladzá di àmi togó! Mí kò'o kònzì ko dhi, má ni tsa mí véna mbèlè, kitswálé àdzú bhu mónyá nda íbe sápi adrélépi apfòle má sílèsè dhi sè.

17 Dhyà bíbhálé íbe tà yizo dhi kòyi tà Tírí Lólo dré adrélé tàle Ekèlèzyà i dré dhi! Dhyà ángùdhi dra tà lavúlépi dhi dré dhi, má ni mánnà zùle zùzù dhi ni fe dré nyàle. Má ni kpà kírà mvá kemve, rú tídhí dhi ni tisizo dríá dhi ni fe drá. Dhyà àlo rú nda ni àndu nìlepi dhi yókódhó. Ngbà 'í dhyà dra kírà nda ni kisúlépi dhi ni níá nì.»

Tà tisìle Ekèlèzyà Tiyàtìrà na dhi dré dhi

18 «Mí kòtisi tà ángeló adrélépi Ekèlèzyà Tiyàtìrà na dhi ni líkí dhi dré kònzì:

Giká ni Mvágó, m̀ni ni dré adrézó kòle àtsí tìni, ìndì pá ni dré adrézó lagulé bórónzè kobvólé àtsí sè dhi tìni dhi, adré kùlí kòni ki ta kòdhyà:

19 Má nì tà mí dré adrélé 'òle dhi i, àmi lèle, àmi tà ka'ika'í, tà mí dré adrélé 'òle má dré dhi i, ìndì àmi togó tsìma dhi be. Má nì kpà tàle dhi, mí adré tà dóro 'o wáláká ni ni lavú dhi be.

20 Di, ma tà íbe tàle mí dri: Mí adré Yèzàbèlè, tòkó adrélépi áyi zi profétá ro kínzò sè dhi ni tayí adrélé tà tadhá áma màràbà i dré. Akódhi nda adré àyi ki lití adrélé ndòtò tà 'o, ìndì adrélé mányàngá fèle giká tàko i dré dhi ni nya.

21 Má fè tá lókyá akódhi dré áyi togó ladzázó áyi ndòtò tà sè ká, di, lè tá ína ko.

† 2:14 2:14 A kònò Ngá nàma 22-24; 25:1-2; 31:16.

22 Di ásá dhi, má ni akódhi ni bhe lánzá dri kitswálé kizà nya lavulé. Má ni kpà mónnyá adrébhá múná tà 'o akódhi be dhi ki 'o kizà nya lavulé, ì kòladzá àyi ki togó tà ì dré adrélé 'òle akódhi be nda ki tà sè ko dhi.

23 Kòdhi íbe dhi, má ni akódhi ni ànzì ki tuptú todràle. Di Ekèlézyà títi dhi ki nǎà tàle dhi, ma dhya mónnyá títi dhi ki togó nǎlepi àyi ki tà kisùkisù be dhi 'i dhi be. Má ni tà logó àmi àlo àlo títi dhi i dré tà mì dré 'òle dhi i tí.

24 Di àmi, mónnyá Tiyátirà le dhi ki àmbí adrébhá tròle tà tòkó nda dré adrélé tadhále dhi i rú ko, adrézó kpà tà adrélé zìle <Sàtànà ni tà lùzu ró> dhi ki nda nǎle ko dhi i dré dhi, má adré tàá kònini: Má bhà ngá lanzi àzya àmi dri ko.

25 Mì kàdré ngbà 'i tròle gígí ro tà mì dré adrézó ába dhi rú, tsàle lókyá má dré dra agòzo dhi 'á.

26 Dhya ángùdhi dra tà lavulépi, ìndì tà má dré lèle dhi ki 'òlepi tsàle kùdù na dhi dré dhi, má ni rǎnyí fe dré adrézó òpì nya sùrú títi i dri.

27 Akódhi ni òpì nya àyi dri kùtù aya ró adrélépi àyi rǎnyí tadhá dhi sè. A ni àyi ki tonò ngóro lídrí rùle kǐni sè dhi i tǎni.‡

28 Má ni rǎnyí nda ni fe drá, ngóro áma Atá dré afèle má dré dhi tǎni. Má ni kpà nzàgò adrélépi kòle drùbhì sè dhi ni fe drá.

29 Dhya bíbhálé íbe tà yǐzo dhi kòyi tà Tírí Lólo dré adrélé tàle Ekèlézyà i dré dhi!»

3

Tà tisile Ekèlézyà Sàrúdí na dhi dré dhi

1 «Mí kòtisi tà ángéló adrélépi Ekèlézyà Sàrúdí na dhi ni líkí dhi dré kònini:

Dhya adrélépi tíri nzi-drì-rì Giká àdhya íbe, ìndì bhùbhínyà nzi-drì-rì dhi íbe dhi, adré kúlí kòni ki ta kòdhya: Má ni tà mí dré adrélé 'òle dhi i be. Má ni, móndí ì adré kisùá dhi, mì lídrì ro, tákò mí drà mína dràdrà dhi be.

2 Mí kònga di ayí 'àsè! Mí kòtimbà tà dóro ni àmbí mí dré adrézó ába dhi, tà nda kòdràrò dràdrà ko. Tàko ko, má nò dhi, tà mí dré adrélé 'òle dhi ì kitswá áma Giká mìlèsè ko.

3 Asà dhi, lè mí kòkisù tà mí dré tá yǐle gò ka'izoá dhi i kòdhya. Mí kòladzá àmi togó, gòzo adrélé tà nda kǐ 'o. Di, mí kònga ayí 'àsè ko dhi, má ni tsa àmi kító kùgú tǎni, ìndì mí kitswá lókyá má dré dra tsàzo dhi ni ni bwà ko.

4 Di, tágba dré adrézó kònini dhi, móndí àruka àmi kòfalé Sàrúdí le dhi ì lofpó àyi ki kítá i tàkonzi 'òma sè ko. Di à ni àyi nda ki tosó kítá kemvekemve dhi i sè, ì kàdréró lile túmání má be, ì dré kitswálé má sè dhi sè.

5 Dhya ángùdhi dra tà lavulépi dhi, à ni kpà akódhi nda ni tosó kítá kemve sè àyi nda i tǎni. Má kitswá tàdzí akódhi ni rú búkù lídrì àdhya lé dhi ni kizá ko. Be ró dhi, má ni tàá áma Atá kandrà ángéló ni íbe dhi, akódhi nda móndí mána 'i káyá dhi.

6 Dhya bíbhálé íbe tà yǐzo dhi kòyi tà Tírí Lólo dré adrélé tàle Ekèlézyà i dré dhi!»

‡ 2:27 2:27 A kònò Longó i 2:8-9.

Tà tsìle Ekèlèzyà Filàdèlèfiyà na dhi dré dhi

⁷ «Mí kòtisi tà àngéló adrélépi Ekèlèzyà Filàdèlèfiyà na dhi ni líkí dhi dré kònini:

Dhya adrélépi lólo ìndì bàti, adrélépi lifùngulá mvá ópí Dàwidí àdhyà íbe í drígá dhi, adré kúlí kòni ki ta.* Dhya nda kàdré dzóti nzi dhi, móndí àlo kitswá atsúá bwá ko. Kàdré kó dzóti atsú dhi, móndí àlo kitswá nziá bwá ko.

⁸ Dhya nda adré tàá dhi: Má nǐ tà mí dré adrélé 'òle dhi i be. Má nǐ, mi rǐnyí íbe tsá dhi be. Di, mí líkí mína áma kúlí 'í. Mí gà kpà áma rú móndí i kandrá ko. Di mí nò rè ká! Má nzi dzóti mí kandrá, ìndì dhyà àlo kitswá atsúá bwá ko.

⁹ Má ni mónyá adrébhá tàá kinzò sè dhi, àyi Yúdà ànzi 'i dhi ki 'o alìle kórókó tití mí kandrá. Ayi nda i Yúdà ànzi 'i bàti ko. Be ró dhi, ì angá àyikya Sàtànà ni lisámbò dzó lèsè. Di má ni àyi ki 'o nǐá dhi, má lè mi tò dhi be.

¹⁰ Mí dré ámi togó tsìle ngóro má dré tá tàle mí kò'o dhi tǐni dhi sè dhi, má ni ámi líkí, kitswálé lókyá kizà ro dra mónyá títi bvò dri dhi ki tabhizo dhi kàtsáro mí rú ko.

¹¹ Má adré alìle mbèlè! Mí kàdré tròle tà mí dré adrézó ába dhi rú, dhyà àlo kòdoró ámi kúlá ko dhi bvó.

¹² Dhya àngùdhi dra tà lavúlépi dhi, má ni akódhi nda ni 'o adrélé dzópá áma Giká ni tépelò na dhi ki àlo ró. Akódhi nda ni adré kònale kóná vésè kólyá. Má ni áma Giká ni rú tsì akódhi dri, túmání bhàandre áma Giká àdhyà ni rú be. Bhàandre nda, Yèrusalémá tídhí dra asilépi bhù lèsè, áma Giká vélèsè dhi 'i. Kòdhi íbe dhi, má ni kpà áma rú tídhí ro dhi ni tsì akódhi dri.

¹³ Dhya bibhálé íbe tà yizo dhi kòyi tà Tirí Lólo dré adrélé tàle Ekèlèzyà i dré dhi!»

Tà tsìle Ekèlèzyà Làwòdikiyà na dhi dré dhi

¹⁴ «Mí kòtisi tà àngéló adrélépi Ekèlèzyà Làwòdikiyà na dhi ni líkí dhi dré kònini:

Dhya adrélépi tàá dhi <Kàdré kònini!>, adrélépi tà títi í dré yìle dhi ki longó gyágya, ìndì Giká dré 'òle ngá títi dhi ki bha dhi, adré kúlí kòni ki ta kòdhyà:†

¹⁵ Má nǐ tà mí dré adrélé 'òle dhi i be. Má nǐ, mi kǐdríkǐdri ko, ìndì mi àtsi ró ko dhi be. Dóro ni tá mí dré adrélé tá kǐdríkǐdri yà, kó ngalé àtsi ró yà dhi.

¹⁶ Di, mí dré adrélé kàlwakálwa, adrélé àtsi ró ko, adrélé kpà kǐdríkǐdri ko dhi sè dhi, má adré 'òle ámi adhé má sílèsè!

¹⁷ Mí adré tàá dhi: <Ma ngá líyí 'i. Ma ngá títi má dré adrézó lovó ni íbe dhi íbe. Ngá àlo pi ma ko.> Di, mí nǐ ko tàle dhi, mi mína kizà líyí 'i, ìndì móndí adrézó kizà do ásà dhi 'i dhi. Mi mína lemerè ro, mǐ kùdúkùdu ró, ìndì bvólíí ro.

¹⁸ Má adré di ámi drǐ ta: Mí kògi má drígàsè órò zàle àtsí sè atsálé kpǐríkpǐrí dhi, mí kàdréro ngá líyí ro bàti. Mí kògi má drígàsè kítá kemvekemve dhi i asólé mí rú, à kònòró ámi kanyò ámi bvólíí tà sè dhi ko. Mí kògi kpà má drígàsè àlókò tìle mí mína, mí kàdréro ngá no drádra.

* **3:7-3:7** «Lifùngulá mvá ópí Dàwidí àdhyà» kònidhi, adré rǐnyí Mèsiyá dré adrézó òpi nya ásà dhi ni tà tadhá. † **3:14 3:14** A kònò Tògyakúlí 8:22.

19 Má adré mónnyá títi má dré adréle lèle dhi ki tàkonzi tadhá àyi dré, adrézó àyi ki lotó. Mí kàdré di àtsi ró, ìndi mí kòladzá ámi togó!

20 Mí nò rè kál! Má adré áma totó dzó tí, adréle dzóti ga. Dhya àlo kàdré áma kúli yi gò adrézó dzóti nzi dhi, má ni fi akódhi nda véna, adréle ngá nya tùmání akódhi be, kàdréro kpá ngá nya tùmání má be.

21 Dhya àngùdhi dra tà lavulépi dhi, má ni akódhi nda ni bha adréle lirilé tùmání má be áma lirirá adrézó òpi nya dhi dri, ngóro áma tàndi má dré tà lavulé gò adrézó lirilé áma Atá be akódhi ni lirirá adrézó òpi nya dhi dri dhi tìni.

22 Dhya bíbhále íbe tà yizo dhi kòyi tà Tirí Lólo dré adréle tàle Èkèlézyà i dré dhi!»

4

Giká ni mǐ bhàma lanzile bhù na dhi

1 Àmvolàsà dhi, má dré dzóti àlo nzile nzìnzì dhi ni nòzo bhù na. Gò má dré kúli 'u'ù má dré tá yìle drìdrì gòkà ni 'u'ù tìni dhi ni yizo tàá má dré dhi: «Mí ambà kònwa má véle, má kòtadháro mí dré tà dra ru 'obhá tà kòdhi ì àmvolésè dhi ì.»

2 Gbá kòdhwà, Tirí Lólo dré áma asózo gò, má dré lirirá adrézó òpi nya dhi ni nòzo bhù na gò, má dré dhyà adrélépi lirilé dríá dhi ni nòzo.

3 Dhyà adrélépi lirilé dríá nda ni làsú tá lagulagu ró kírà làgí kyàkyà rú be dzáspè ìndi sàrùdùwànè dhi ì tìni.* Lirirá nda ni gàrà 'ásè kúrú dhi, gári adré tá lagulé kírà rú be èmèròdè dhi tìni.†

4 Lirirá nda làgàsè kúrú dhi, lirirá àruka nyadhi-àlo-drì-su adrézó òpi nya dhi ì tá be. Di bhàgo nyadhi-àlo-drì-su dhi ì adré tá lirilé lirirá nda ì drìsè. Àyi àlo àlo títi nda ì asó tá kítá kemve àyi rú, kúlà órò sè dhi ni asózo àyi dri.

5 Lirirá nda lèsè dhi, bhù lagulagu adré tá topfòle, kpòro adré tá ndròle, ìndi bhù adré tá tadilé. Lirirá nda kandrà dhi, àtsí nzi-drì-rì adrébhá kòle dhi ì tá be. Àtsí nda ì tirí nzi-drì-rì Giká àdhyà 'ì.

6 Lirirá nda kandrà dhi, yìandre adrélépi lagulé tàlàtàlà tìni ìndi krìstálè tìni dhi tá kpà be.‡

Lirirá kító 'á nda làgàsè kúrú dhi, ngá su lídrì ro dhi ì tá be. Àyi nda ì tá mǐ íbe bí àyi rúsè, àyi kandràlèsè ìndi àyi àmvolésè.

7 Ngá lídrì ro nda ni àlo ni làsú tá kàmǐ àdhyà tìni. Rì ni ni làsú tá tíagó àdhyà tìni. Na ni ni mǐbhalé tá móndí àdhyà tìni. Su ni ni làsú tá gírì adrélépi ngàle kuru sè dhi àdhyà tìni.

8 Ngá su lídrì ro àlo àlo títi nda ì tá kupfú íbe nzi-drì-àlo. Àyi rúsè dhi, mǐ ì ga bí, ndìndi àyi ki kupfú ì zàle. Kítú sè ìndi ngátsi sè dhi, ì adré tá kúli loyó landè àko ró adrézó tàá dhi:

«Mírì Giká rìnyí líyì ro, adrélépi tá be kínó lèsè, adrélépi be, ìndi adrélépi àlìle dhi, lólo, lólo, lólo!»

9 Di vèsè wáyi ngá lídrì ro nda ì dré adrerà'a mìlanzilanzì, lindrì, àwoyá be dhi ki fe dhyà adrélépi lirilé lirirá òpi àdhyà dri, adrélépi lídrì íbe kóná vèsè kólyá dhi dré dhi 'á dhi,

* 4:3 4:3 «Dzàspè» kònidhi kírà làgí kyàkyà làsú be mbilìdrì tìni dhi 'ì. «Sàrùdùwànè» kònidhi kírà kika dhi 'ì. † 4:3 4:3 «Èmèròdè» kònidhi kírà làgí kyàkyà làsú be mbilìdrì tìni dhi 'ì. ‡ 4:6 4:6 «Krìstálè» kònidhi kírà adrélépi lagulé tàràtàrà dhi 'ì.

¹⁰ bhàgo nyadhi-àlo-drì-su dhi ì adré ledhélé àyi ki kórókó titì dhya adrélépi lirílé lirírà òpì àdhya dri nda kandrá, adrézó akódhi adrélépi lídrì íbe kóná vésè kólyá nda ni lindrì bha. I adré àyi ki kulá ki lebhé akódhi ni lirírà kandrá, adrézó tàá dhi:

¹¹ «Mírì àma ki Giká, mí kitswá adrélé mìlanzilanzì kisú, lindrì íbe ìndì rìnyí be dhi mì.

Tàko ko, mí bhà tá ngá títi dhi i mì.

Mí bhà ngá nda i ngóro mí dré tá lèle 'òle dhi tíni, ì kàdréro adrélé be dhi bvó.»

5

Kábilígyà Mvá kitswá Giká mìlèsè búkù kinzí dhi ni

¹ Amvolàsá dhi, má dré búkù pàle papá dhi ni nòzo dhya adrélépi lirílé lirírà òpì àdhya dri nda ni dríágo lésè. A tisi tá tà búkù nda léna ìndì àmvò ni dri gò, búkù nda ni pàzo kibèle kídhá nzi-drì-rì dhi i sè.

² Gò má dré ángéló àlo rìnyí ró dhi ni nòzo, adrerà'a lizíá kulí 'u'ù sè dhi: «Àdhi kitswá Giká mìlèsè kídhá kòdhi ki kunzì, búkù kòdhi ni kinzízó dhi ni?»

³ Dì, dhya àlo bhù na yà, bvò dri yà, kó ngalè bvò àndúna yà, kitswálépi búkù nda ni kinzí, 'a ni ni nòzo bwà dhi tá yókódhó.

⁴ Gò má dré dhèzo adrélé ngòle tà tàndì ró, à dré tá dhya àlo kitswálépi Giká mìlèsè búkù nda ni kinzí, 'a ni ni nòzo dhi ni kisulé ko dhi sè.

⁵ Dì, bhàgo ki àlo dré tàzoá má dré dhi: «Mí ngo ko! Mí nò rè ká! Kàmì angalépi Yúdà ni sùrú lésè dhi, dhya angalépi ópì Dáwídì ni kómvo lésè dhi lavú tà dre. Akódhi nda kitswá Giká mìlèsè kídhá nzi-drì-rì nda ki kunzì, búkù nda ni kinzízó dhi ni!»

⁶ Gò má dré Kábilígyà Mvá ni nòzo adrerà'a àyi totò lirírà òpì àdhya ni kító 'á, ngá su lídrì ro dhi ki kító 'á, ìndì bhàgo ki kító 'á. Akódhi sù ngóro à pfu tá akódhi dràle dràdrà na tíni. Akódhi tá ko'yá íbe nzi-drì-rì, ìndì mì íbe nzi-drì-rì. Mì nda i tírì nzi-drì-rì Giká àdhya dré mùle lile bvò wáyi 'ásè dhi 'i.

⁷ Dì Kábilígyà Mvá nda dré lìzo búkù do dhya adrélépi lirílé lirírà òpì àdhya dri nda ni dríágo lésè.

⁸ Kòdo búkù nda dre dhi, ngá su lídrì ro dhi i bhàgo nyadhi-àlo-drì-su dhi íbe dhi ì dré ledhézó àyi ki kórókó titì Kábilígyà Mvá nda kandrá. Àyi àlo àlo títi nda i tá kùdhí íbe. I ru tá kpà àyi drigá kópò ledélé òró sè gabhá béndélé sè bíbi dhi i. Béndélé nda, tà mónyá lólo títi Giká àdhya ì dré tá zìle akódhi tí dhi 'i.

⁹ Dì ì dré ngàzo adrélé longó tídhí dhi ni ngo, adrézó tàá dhi:

«Mí kitswá Giká mìlèsè búkù do, kídhá ni ki kunzizo dhi mì.

Tàko ko, à pfu tá mì dràle, ìndì àmì kàrì sè dhi, mí gí Giká dré

móndí angábhá sùrú títi ì lésè, ti títi ì lésè, mónyá títi ì lésè, ìndì bvò títi ì lésè dhi i.

¹⁰ Mí bhà àyi adrélé òpì ro, ìndì kòwánà i ró, ì kàdréro tà 'o àma ki Giká dré.

Dì ì ni òpì nya bvò dri.»

¹¹ Má dré mì bhèzo gò, ángéló lìzólizo dhi ki kulí yìzo. Àyi nda ì lìzò tá tsàle ngulù vésè be ngulù, ìndì ngulù-mudrì vésè be ngulù-mudrì. I kimó

tá àyi lirírà òpì àdhyà làgàsè kúrú, ngá lídrì ro dhi i làgàsè kúrú, ìndì bhàgo i làgàsè kúrú.

¹² Dì ì adrè tá longó ngo kúlí 'u'ù sè, adrézó tàá dhi:

«Kábilígyà Mv́á tá pfùle dràle dhi kitswá Gíká mílèsè
rĩnyí kisú, ngá làgì kyàkyà dhi ìbe, tògyá be, lindrì be, mìlanzìlanzì be, ìndì
rúku be!»

¹³ Gò má dré mónyá títi ìndì ngá títi Gíká dré bhàle adrélé bhù na, bvò dri, bvò àndúna, ìndì yìandre na dhi ki yìzo, adrérà'a longó ngo adrézó tàá dhi:

«Rúku, lindrì, mìlanzìlanzì, rĩnyí be dhi ì kàdré dhyà adrélépi lirílé lirírà
òpì àdhyà dri dhi dré,
ìndì Kábilígyà Mv́á dré kóná vèsè kólyá!»

¹⁴ Ngá su lídrì ro dhi ì adrè tá logóá dhi: «Kàdré kònini!» Dì bhàgo ì dré ledhézo àyi ki kórókó titi Gíká kandrà Kábilígyà Mv́á be, àyi ki lindrì bhàzo.

6

Kábilígyà Mv́á kunzì r̀è zyà kídhá nzi-drì-àlo dhi i

¹ Má dré tá adrérà'a nòá dhi 'á dhi, Kábilígyà Mv́á dré kídhá nzi-drì-r̀ì nda ni àlo kunzìzo. Gò má dré ngá su lídrì ro nda ki àlo yìzo t̀àrà'a kúlí sè bhù ni tadima tíni dhi: «Mí kàlì!»

² Dì má dré nòzoá dhi, d̀ngí àlo kemve dhi agá má kandrà. Dhyà adrélépi lirílé dríá dhi ru tá kisu í drígá gò, kúlá f̀ezo drá. Dì akódhi nda dré lizo àdzú bhu kàribhá lavúlépi ró, kitswázó kàribhá ki lavú dhi bvò.

³ Kábilígyà Mv́á k̀kunzì kídhá ni r̀ì dre dhi, má dré ngá lídrì ro ni r̀ì yìzo t̀àrà'a dhi: «Mí kàlì!»

⁴ Gò d̀ngí àzya kika ryarya dhi dré apf̀ozo má kandrà. Dhyà adrélépi lirílé dríá dhi dré dhi, à dré r̀ĩnyí f̀ezo dré tà kàdríkàdrì tingázó bvò drìsè, móndí ì k̀tupf̀uró ru todràle be dhi bvò. Gò sápi kàdrì f̀ezo akódhi dré.

⁵ Kábilígyà Mv́á k̀kunzì kídhá ni na dre dhi, má dré ngá lídrì ro ni na yìzo t̀àrà'a dhi: «Mí kàlì!» Gò má dré nòzoá dhi, d̀ngí kini dhi agá má kandrà. Dhyà adrélépi lirílé dríá dhi ru tá ngá adrézó ngá ki lanzìlanzì tabhì àsà dhi í drígá.

⁶ Gò má dré ngá kúlí tíni apf̀olepi ngá su lídrì ro dhi i k̀falèsè dhi ni yìzo tàá dhi: «Á ni ngbà 'í ngánò f̀ondro fe kiló àlo àzì 'òle kítú àlo sè dhi tí. A ni kó òrezè f̀ondro fe kiló na àzì 'òle kítú àlo sè dhi tí. Adré kpà leá dhi, à k̀kizá dò ì v̀inò be dhi ko.»*

⁷ Kábilígyà Mv́á k̀kunzì kídhá ni su dre dhi, má dré ngá lídrì ro ni su yìzo t̀àrà'a dhi: «Mí kàlì!»

⁸ Gò má dré nòzoá dhi, d̀ngí m̀nìm̀nì dhi agá má kandrà. Dhyà adrélépi lirílé dríá dhi ni rú tá Dràdrà. Akódhi nda vèsè dhi, mónyá dràbhá dre dhi ki àrà adrè tá lìle. Gò r̀ĩnyí f̀ezo àyi nda i dré adrézó bvò wáyi lanzìlé 'a be su dhi ni àlo drìle, ì k̀tupf̀uró móndí ì todràle sápi sè, kàràbhò sè, drà k̀nzi sè, ìndì kà'wá àtrá i sè.

⁹ Kábilígyà Mv́á k̀kunzì kídhá ni nzi dre dhi, má dré mónyá t̀upf̀ulé todràle dhi ki lindrì ki nòzo àlètàrì zàle. A t̀upf̀ú tá àyi nda i todràle, ì dré tá Gíká ni kúlí longólé, ìndì akódhi ni tà tadhále landè àko ró dhi sè.

* 6:6 6:6 A adrè kisùá dhi, tà tàle k̀dhi ì adrè kàràbhò ni tà ta k̀dhyà.

10 Di ì dré liyízo kúlí 'u'u' sè tàzoá dhi: «Mírí rúku ró adrélépi lólo ìndì bàti ni, mí ni gi tsàle ángutú mónnyá bvò àdhyà ki tàbvò tàma sè, ìndì àma ki kàrì ni tà zìma àma ki tupfúbhá i tí dhi sè dhi?»

11 Gò kánzó kemve dhi ni fèzo àyi àlo àlo títi dhi i dré gò, tàzoá àyi dré dhi, ì kòlovó rè lókyá tsà sè, tsàle lókyá àyi ki adrúpi mārábà ro dhi ki tupfúrà'a todràle àyi tíni kitswále títi dhi 'á.

12 Mǎ dré tá adrérà'a nóá dhi 'á dhi, Kábiligyà Mvǎ dré kídhá ni nzi-drì-àlo kunzizo. Di kàdikàdi kàdrì dhi dré bvò kosézó rìnyí sè. Kítú dré anízó atsálé kítá lírì kini dhi tíni. Mbǎ dré líkázó títi atsálé kàrì tíni.

13 Bǐbhìnyà bhù mǐbhalé 'á dhi ì dré ledhézo bvò dri, ngóro figì lò'wa ì dré adrélé azìle lyǎandre sè dhi tíni.

14 Bhù dré ru kopázó tavìle búkù pǎle dhi tíni gò, kóngó títi dhi ki tingázó tǔrù íbe àyi ki àrà i 'ásè.

15 Di ópì kàdrì bvò àdhyà i, mónnyá kàdrì dhi i, sòdá ki kàdrì i, ngábhá i, kòmbá i, tsàle mónnyá àruka títi mārábà ro, ìndì mārábà ro ko dhi ì dré àyi ki tuzúzo gò i 'ásè, ìndì kírá kóngó drìna dhi i 'ásè.

16 Gò ì dré adrézó liyílè kóngó i rú kírá íbe, adrézó tàá dhi: «Mǐ kàdhé àma dri, àma ki zu dhyà adrélépi lírìlé lírìrà ópì àdhyà dri dhi mǐlésè, ìndì kòmbà Kábiligyà Mvǎ àdhyà kandrásè wà!

17 Tǎko ko, kítú kàdrì àyi ki kòmbà tadházó dhi atsá dre. Adhi ni kitswá àyi totó bwá dhi ni?»

7

A lwǎ àngì mónnyá Gíká àdhyà ki kándrágá i 'ásè

1 Amvolásá dhi, má dré ángeló su dhi ki nòzo, adrérà'a àyi ki totó bvò ni pá su dhi i 'ásè. I adré tá lyǎandre su bvò àdhyà ki kíkì, ì kòviró bvò mǐ yà, yǎandre mǐ yà, kó ngalè fa àlo rú yà dhi ko.

2 Gò má dré ángeló àzya nòzo adrérà'a angálé kítú dré apfòrà lésè. Akódhi nda tá ngá adrézó Gíká lídrì ro dhi ni àngì lwǎ móndí ki kándrágá i 'ásè dhi íbe í drígá. Di dré yòzoá kúlí 'u'u' sè ángeló su rìnyí fèzo àyi dré bvò ki 'òzo kònzì yǎandre be dhi i dré dhi:

3 «Mǐ kò'o bvò 'i yà, yǎandre 'i yà, kó ngalè fa 'i yà dhi i kònzì ko, tsàle lókyá mà dré dra àngì lwàzo àma ki Gíká ni mārábà ki kándrágá i 'ásè dhi 'á.»

4 Gò má dré mónnyá àngì nda ki lwàzo àyi ki kándrágá i 'ásè dhi i tá ángopí ya dhi ni yízo: Ayi nda i tá móndí ngùlù-kámá-àlo-drì-nyadhi-rì-drì-su, angábhá Ísèrèlè ànzi ki sùrú títi i lésè dhi 'i.*

5 Mónnyá angábhá Yúdà ni sùrú lésè, àngì lwàzo àyi ki kándrágá i 'ásè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,†

mónnyá Rùbèná ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,

mónnyá Gádà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,

6 mónnyá Asèrà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,

mónnyá Nèfátáli ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,

mónnyá Mánàsè ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,

7 mónnyá Simèyónà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,

mónnyá Léví ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,

* 7:4 7:4 «Ngùlù-kámá-àlo-drì-nyadhi-rì-drì-su» kòndhi: 144.000. † 7:5 7:5 «Ngùlù-mudrí-drì-rì» kòndhi: 12.000.

móndyá Ɔsàkàrà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,
 8 móndyá Zàbùlónà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,
 móndyá Yòsèfà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì,
 móndyá Bènyàminà ni sùrú lésè dhi i tá ngùlù-mudrí-drì-rì.

Móndí lizólizo dhi ì bhà Gìkà ni lindrì

9 Amvolàsà dhi, má dré móndí lizólizo kitswálé nàle bwà ko, angábhá bvò títi ì lésè, sùrú títi ì lésè, móndyá títi ì lésè, ìndì tí títi ì lésè dhi kì nòzo, adrèrà 'a àyi kì totó lírìrà òpì àdhyà kandrá, ìndì Kábilígyà Mv́à kandrá. A tosò tá àyi kánzó kemvekemve dhi ì sè, ìndì ì ru tá mbìrà bí àyi drígá.

10 Ɔ adrè tá loyóá kùlí 'u'ù sè dhi:

Rìnyí adrézó móndí kì tídrì dhi adrè angálé àma kì Gìkà adrélèpi lírìlé lírìrà òpì àdhyà dri dhi vélésè, ìndì Kábilígyà Mv́à vélésè!

11 Angéló títi dhi ì totó tá àyi adrélé lírìrà òpì àdhyà làgàsè kùrú, bhàgo ì làgàsè kùrú, ìndì ngá su lídrì ro dhi ì làgàsè kùrú. Dì ì dré ledhézó àyi kì m̀ì bha kìnì m̀ì lírìrà òpì àdhyà kandrá, adrézó Gìkà ni lindrì bha,

12 adrézó tàà dhi:

«Kàdré kònini!

Rúku, mìlanzilanzì, tògyà, àwoyà, lindrì, tsàle rìnyí be dhi ì kàdré àma kì Gìkà dré kóná vésè kólyá!

Kònini!»

13 Gò bhàgo kì àlo dré àma lizízo tàzoá dhi: «Àyi tosólé kánzó kemvekemve dhi ì sè kòni ì, àdhibhá 'ì? Ɔ angá ángolésè?»

14 Má logó drá dhi: «Atálágó, mí ǹì be mi.» Dì akódhi tà dhi:

«Àyi nda ì móndyá apfòbhá kizà kàdrì lésè dhi 'ì.

Ɔ dzì àyi kì kánzó ì temvélé Kábilígyà Mv́à ni kàrì na dre.

15 Dì ásà dhi, ì totó àyi Gìkà ni lírìrà òpì àdhyà kandrá, adrélé lísàmbò 'o akódhi dré kítú be ìndì ngátsi be akódhi ni tépèlò na. Dì dhyà adrélèpi lírìlé lírìrà òpì àdhyà dri nda ni bhà mo adrézó túm̀áni àyi ìbe.

16 Tàbirì kitswá gòle vélé àyi kì 'o ko, yì lovó kitswá kpà gòle àyi kì nde ko. Kítú àtsí 'ì yà, kó ngalè àtsí àzya 'ì yà dhi kitswá kpà gòle véle àyi rú ko.

17 Tàko ko, Kábilígyà Mv́à adrélèpi lírìrà òpì àdhyà ni kító 'á dhi ni àyi kì líkì,

ngóro kábilígyà líkìlépi dré adrélé 'òle dhi tìni.

A ni àyi kì dri lízo àyi ìbe yì kidrì adrèbhá lídrì fe dhi ì 'àsè.

Dì Gìkà ni m̀ndra atrì àyi mìsè títi.»

8

Kábilígyà Mv́à kunzì kídhá ni nzi-drì-rì

1 Kábilígyà Mv́à kòkunzì kídhá ni nzi-drì-rì dre dhi, ngá dré bhùzo bhù na ndiìi ànyíanyi sáà ni tálì sè.

2 Bvóá dhi, má dré ángéló nzi-drì-rì adrèbhá àyi kì totó Gìkà kandrá dhi kì nòzo. Gò gòkà nzi-drì-rì dhi kì fèzo àyi dré àlo àlo.

3 Gò ángéló àzya dré alizo àyi totó ànyi àlètàrì làga. Ru tá ì drígá ngá ledélé òrò sè adrézó béndélé za lána dhi. Gò béndélé bí dhi ni fèzo akódhi dré, túm̀áni tà móndyá lólo títi Gìkà àdhyà ì dré tá zìle títi dhi ìbe, kòzàro ngá nda ì títi Gìkà dré àlètàrì òrò sè dhi dri, Gìkà ni lírìrà òpì àdhyà kandrá.

⁴ Di béndélé ni àtsíkà dré ngàzo ángéló nda drígásè tùmání tà mónnya lólo dhi ì dré tá zìle Gíká tí dhi íbe mbàle Gíká véna.

⁵ Gò ángéló nda dré ngá adrézó béndélé za lána nda ni dòzo, àtsí àlètári dri dhi ni dàzo gàle lána bí gò, bhèzoá bvò dri. Di bhù dré ngàzo adrélé tadilé, kpòrò dré adrézó ndròle, bhù dré adrézó lagulé gò, bvò dré ru kosézó.

Gòká nzi-drì-rì dhi i

⁶ Gò ángéló nzi-drì-rì adrèbhá tá gòká nzi-drì-rì dhi íbe àlo àlo nda ì dré pá sizo kitswázó gòká vo dhi bvò.

⁷ Di ángéló ni àlo dré ngàzo gòká vo. Di fí i àtsí be amulé kàrì be dhi ki bhèzo bvò dri. Gò bvò wáyi lanzílé 'a be na dhi ni àlo dré vèzo, tùmání fa títi lanzílé 'a be na dhi ki àlo íbe, ìndì mbìlìdrì títi dhi íbe.

⁸ Gò ángéló ni rì dré gòká vòzo. Di ngá ngóro kóngó kàdrì adrélèpi kòle àtsi ró dhi tìni dhi ni bhèzo ndìle yìandre na. Gò yìandre wáyi lanzílé 'a be na dhi ni àlo dré ru ladzázó atsálé kàrì ró.

⁹ Di ngá títi lídrì ro yìandre na lanzílé 'a be na dhi ki àlo dré dràzo. Kòdhi íbe dhi, bwátù títi lanzílé 'a be na dhi ki àlo dré abízó.

¹⁰ Gò ángéló ni na dré gòká vòzo. Di bhìbhínya gú adrélèpi kòle àtsi ró dhi dré apfòzo bhù lésè, dhèle yìandre títi adrèbhá ìle lanzílé 'a be na dhi ki àlo dri, ìndì yì kidrì i drìsè.

¹¹ Bhìbhínya nda ni rú tá «Ngá kùdzí». Di yìandre títi lanzílé 'a be na dhi ki àlo dré atsázó kùdzikùdzi. Mòndí zyandre yí nda ni mvubhá dhi ì dré todràzo, yí nda dré tá atsálé kùdzikùdzi dhi sè.

¹² Gò ángéló ni su dré gòká vòzo. Di kítú lanzílé 'a be na dhi ni àlo tswàzo, tùmání mbá lanzílé 'a be na dhi ni àlo be, ìndì bhìbhínya títi lanzílé 'a be na dhi ki àlo be. Gò ngá títi nda ki 'a àlo dhi dré atsázó tìnìmvá ro. Di kítú lanzílé 'a be na dhi ni àlo, ngátsi àdhya be dhi i tá véle ngádra àko.

¹³ Má dré tá adrèrà 'a noá dhi 'á dhi, má dré girì adrélèpi ngàle kuru sè dhi ni yìzo, adrèrà 'a loyóá kúlí 'u'ù sè dhi: «Kizà! Kizà! Kizà ni adrè mónnya títi adrèbhá bvò dri dhi i dré, gòká ángéló na àruka ì dré adrélé 'òle vòle 'ùle dhi i sè!»

9

Gòká ni nzi vòma

¹ Gò ángéló ni nzi dré gòká vòzo. Di má dré bhìbhínya àlo adhélepi bhù lésè bvò dri dhi ni nòzo. A fè tá bhìbhínya nda dré lífùngùlà mvá bhú kùdù àko dhi ni ti nzìzo.

² Di kònzì bhú nda ni ti dre dhi, àtsíkà dré apfòzo lásà mbàle kurú na, ngóro àtsíkà dré adrélé mbàle àtsí kàdrì lésè dhi tìni. Di àtsíkà nda dré kítú ni mǐ 'òzo anílé bhù mǐbhalé be.

³ Àtsíkà nda lésè dhi, kisa ì dré topfòzo asilé bvò dri. Gò rǐnyí fèzo kisa nda i dré adrézó móndí ki tozà ngóro dápáyà kya tìni.

⁴ A lazí tá àyi dri dhi, ì kò'o mbì 'i yà, kó ngalé fa 'i yà dhi kònzì ko. Be ró dhi, ì kò'o ngbà 'í mónnya Gíká ni àngì lwàzo àyi ki kándrágá i 'ásè ko dhi i kònzì kòdha.

⁵ A fè tá àyi dré rǐnyí kitswázó móndí ki tupfú todràle dhi ko. Be ró dhi, à fè àyi dré rǐnyí adrézó ngbà 'í móndí ki rúbhá 'o aswálé mbá nzi. Di àyi ki rúbháaswa nda tá ngóro ngáaswa dápáyà dré adrélé fèle dhi tìni.

⁶ Kítú nda i tú dhi, móndí ki dràdrà nda, di, ì kitswá àyikya kisúá ko. I ni adré lovó íbe tò kitswázó drále, di, dràdrà ni lapá àyi kandrásè.

⁷ Kísa nda ki làsú tá ngóro dòngí adrébhá 'òle lìle àdzú na dhi kya tíni. Àyi tá ngá ngóro kulá ledélé óró sè dhi tíni dhi íbe àyi dri. Àyi ki mibhalé tá móndí kya tíni.

⁸ Àyi ki drìbhá tá tòkó kya tíni. Àyi ki sí tá kàmì kya tíni.

⁹ Àyi tá ngá aya ró adrélépi àyi ki líkí dhi íbe àyi agá. Àyi ki kupfú ki kpòrò tá ngóro támàmìrì bí dòngí ì dré adrélé sèle ràzo ába àdzú na dhi kya tíni.

¹⁰ Àyi tá tàvì adrélépi móndí ki tozà dápáyà kya tíni dhi íbe. Di àyi ki tàvì nda i tá rìnyí íbe adrézó móndí ki rúbhá 'o aswálé mbá nzi.

¹¹ Àyi ki ópí kàdrì tá ángéló bhú kùdù àko dhi àdhya 'i. Akódhi nda ni rú Eberè ti sè dhi Abàdónà, ìndì Gírìkì ti sè dhi Apòlìyónà. (Rú nda kòdhi ì adré leá tàle dhi «Ngá kizálépi».)

¹² Kizà ni àlo lavú tá kònìni. Di, m̀yì r̀e ká! Kizà r̀ì àruka ì adré àlìle.

Gòká ni nzi-drì-àlo vòma

¹³ Gò ángéló ni nzi-drì-àlo dré gòká vòzo. Di má dré kulí apfòlepi ko'yá su àlètàrì óró sè Gìkà kandrà dhi àdhya ì lésè dhi ni yìzo.

¹⁴ Kulí nda dré tàzoá ángéló ni nzi-drì-àlo adrélépi tá gòká íbe nda dré dhi: «Mí lì ángéló su 'ìle yìandre gú adrélépi díle rú be Yùfùràtè dhi làga dhi ki trì.»

¹⁵ Gò ángéló su tá adrélé líkìlé sàà nda sè, kítú nda sè, mbá nda sè ìndì kóná nda sè nda ki trìzo, ì kòtupfúró móndyá títi bvò dri lanzilé 'a be na dhi ki àlo todràle be dhi bvò.

¹⁶ Má yì tá sòdá adrébhá àdzú bhu dòngí sè dhi ì tá ángopí ya dhi 'i. Àyi nda ì tá m̀llyó-kámá-r̀ì.*

¹⁷ Di ngá agalépi má mi toróbí tíni nda na dhi, dòngí ì sòdá lírìbhá àyi drìsè dhi íbe nda ki làsú tá kònìni: Àyi tá ngá aya ró adrélépi àyi ki líkí dhi íbe àyi agá. Ngá nda ì tá kika àtsí tíni, m̀nìm̀nì ro bhù ni mibhalé tíni, ìndì wàyìwàyì ro kítú tíni. Dòngí nda ki drì sù tá kàmì kya tíni. Àyi silésè dhi, àtsí adré tá apfòle, àtsìkà íbe ìndì bàrùtì be.

¹⁸ Di móndyá títi bvò dri lanzilé 'a be na dhi ki àlo ì dré todràzo kizà kàdrì na nda ì sè: àtsí, àtsìkà, ìndì bàrùtì adrébhá tá apfòle dòngí ì silésè dhi ì.

¹⁹ Dòngí nda ki rìnyí tá àyi ki ti na, ìndì àyi ki tàvì na. Angyá ko, àyi ki tàvì nda tá ngóro nì adrélépi drì íbe dhi tíni. Àyi ki tàvì ki drì nda ì sè dhi, ì adré tá móndí ki 'o kònzi.

²⁰ Di, tágba móndí zyandre dhi ì dré todràzo kizà kàdrì nda ì sè dhi, móndí ki àmbí ì ladzá tá àyikya àyi ki togó tà ì dré tá adrélé 'òle dhi ki tà sè ko. I tayí tá tírì kònzi ki líndrì bhàma ko. I tayí tá kpà gìkà tàko ki líndrì bhàma ko, tágba gìkà nda ì dré tá adrézó ngá ledélé óró sè, àrezá sè, bòrónzè sè, kírà sè, ìndì fa sè, kitswábhá ngá no bwà ko, tà yì bwà ko, ìndì àtsí to bwà ko dhi 'i dhi.

²¹ I ladzá tá kpà àyi ki togó, móndí ki tufuma ni tà sè, kólé tà 'òma ni tà sè, ndòtò tà 'òma ni tà sè, ìndì ngá kugùma ni tà sè ko.

* **9:16 9:16** «M̀llyó-kámá-r̀ì» kònìdhi: 200.000.000.

10

Angélo búkù tsà dhi be dhi

¹ Gò má dré ángélo àzya rinyi ró dhi ni nòzo adrérà'a asilé bhù lésè. Akódhi nda asó tá ndùrùku í rú. Akódhi dréle dhi, gǎri tá be. Akódhi ni mibhalé adré tá lagulé kitú tǐni. Akódhi ni pá tá ngóro àtsisi adrélépi kòle dhi tǐni.

² Ru tá búkù tsà nzìle nzǐnzǐ dhi í drígá. Dré áyi pá dríagó lésè dhi ni bhàzo yǎndre dri, áyi pá lidzǐ lésè dhi ni bhàzo bvò dri.

³ Gò dré ngázo trèle ngóro kǎmǐ dré adrélé kǎndrǐlé dhi tǐni. Kòtre dre dhi, bhù dré tadízó vésè be nzi-drǐ-rǐ kúlí tǎzo.

⁴ Kòtadí kúlí ta dre dhi, má adré tá 'òle kúlí nda ki tisi ká. Di, má dré kúlí àzya apfòlepi bhù lésè dhi ni yǐzo tàá dhi: «Mí kòzu kúlí bhù ni tadima nzi-drǐ-rǐ kòdhi ì dré tǎle dhi i. Mí kòtisi tà nda i ko.»

⁵ Gò ángélo má dré nòle adrérà'a áyi totó yǎndre dri ìndì bvò dri nda dré áyi dríagó bhàzo kuru bhù na ró.

⁶ Dré mǎndrà sizó Giká adrélépi lídrǐ ro kóná vésè kólyá, bhù ki bhàlepi bvò be, yǎndre be, ìndì ngá títi áyi lé dhi ìbe dhi ni rú sè, tǎzoá dhi: «À kitswá gòle véle tà tigí ko!

⁷ Di, lókyá ángélo ni nzi-drǐ-rǐ dré adrérà'a 'òle gòkǎ vo dhi 'á dhi, tà lúzu ró Giká dré kisùle 'òle kínó lésè dhi ni ru 'o kitswále títi, ngóro dré tá longóle áyi mǎrǎbà, pròfètà ì dré dhi tǐni.»

⁸ Gò kúlí má dré tá yǐle bhù lésè nda dré gòzo tàá má dré dhi: «Mí ì búkù tsà nzìle nzǐnzǐ dhi ni do ángélo adrélépi áyi totó yǎndre dri ìndì bvò dri dhi drígàsè.»

⁹ Di má dré áma kisizó ànyi ángélo nda làga gò tàá drá dhi, kǎfè búkù tsà nda má dré. Di dré tǎzoá má dré dhi: «Mí kòdo nyàle. Mí silé dhi, a ni kadí apé tǐni. Di, a ni go ámi 'a 'o atsálé kùdzíkùdzi.»

¹⁰ Gò má dré búkù tsà nda ni adózo ángélo drígàsè nyàle. Má silé dhi, búkù nda kadí tá apé tǐni. Di, má kònya dre dhi, dré áma 'a 'òzo atsálé kùdzíkùdzi.

¹¹ Di à gò tàá má dré dhi: «Adré làá dhi, mí kògò tà longó pròfètà àdhya tǐni mǎndí twátwa bí dhi ki tà dri, sùrú twátwa bí dhi ki tà dri, ti twátwa bí dhi ki tà dri, ìndì ópí twátwa bí dhi ki tà dri.»

11

Pròfètà rǐ Giká ni tà longóbhá dhi i

¹ Amvolásà dhi, à dré kòzo adrézó ngá ki kǎdrǐ tabhǐ ásà dhi ni afèzo má dré gò, tǎzoá má dré dhi: «Mí ì tépelò ni kǎdrǐ tabhǐ, àlètǎri àdhya be. Mí kónà kpá mǎndyá adrèbhá Giká ni lindrǐ bha tépelò nda na dhi ì be.

² Di, kǎdré ìna tépelò ni bhà'álé kivi na dhi ni tà sè dhi, mí kòtabhǐ àrà nda ko. Tǎko ko, à tayí àrà nda pàgàno ì dré dre. Ayi nda ki bhàandre lólo dhi ni ató àyi pǎlé mbá nyadhǐ-rǐ-drǐ-rǐ.*

* 11:2 11:2 A kòno Lúkà 21:24.

³ Di má ni rĩnyí fe áma mǎrǎbà rĩ dhi ì dré, kitswázó tà ì dré dra yìle má vélèsè dhi kǐ longó pròfètà kya tĩni mǎndí ì dré. Ayi nda kǐ kítá lírí asó àyi rú, adrészó áma tà longó kítú ngùlù-àlo-drĩ-kámá-rĩ-drĩ-nyadhi-na.»†

⁴ Pròfètà rĩ nda ì òlívè fa rĩ, ìndì ngá rĩ adrészó àtsí tosó silá, adrèbhá àyi kǐ totó Mírĩ adrélèpi bvò wáyi drìle dhi kandrá dhi 'i.

⁵ Dhya àlo kǎdrè ina àyi kǐ le 'òle kǒnzi dhi, àtsí adré apfòle àyi silèsè àyi kǐ kǎribhá kǐ tupfú todràle. Di dhya àngùdhi adrélèpi àyi kǐ le 'òle kǒnzi dhi ni dra làsú be kǒnìni.

⁶ Ayi rĩ nda ì rĩnyí ìbe kitswázó bhù kíkí, kozya kòdhiró lókyá ì dré adrèrà'a tà longó pròfètà kya tĩni dhi 'á ko. Ayi kpà rĩnyí ìbe kitswázó yí ladzá atsálé kǎrì ró, ìndì kitswázó kizà twátwa dhi kǐ 'o atsálé bvò dri, vèsè be àngopí ì dré adrészó léá 'òle kǒnìni dhi.

⁷ † kǒlongó tà ì dré yìle Gíká vélèsè dhi ì akílè títí dre dhi, kà'wá àtrá dra apfòlepi bhù kùdù àko dhi lèsè dhi ni apfò àdzú bhu àyi ìbe, àyi kǐ lavúzó gò, àyi kǐ tupfúzó todràle.

⁸ Di àyi kǐ àbvò kǐ ayí bhàandre kǎdrì ni láti andre na. Bhàandre nda, bhàandre àyi kǐ Mírĩ ni tidízó fa kipakipa dri lána dhi 'i. A adrè bhàandre nda ni rú zi kúlí alaala sè dhi Sòdómà, ìndì Èzèpétò.‡

⁹ Kítú na tàlì sè dhi, mǎndí zyandre àngábhá mǎndyá títí ì lèsè, sùrú títí ì lèsè, ti títí ì lèsè, ìndì bvò títí ì lèsè dhi kǐ àyi kǐ àbvò nda kǐ no, adrészó àyi kǐ síma logá.

¹⁰ Di mǎndyá títí bvò dri dhi kǐ lenzé àyi kǐ dràma sè. † ni gwányá 'o, adrészó ngá tefè àyi kǒfalèsè. Tàko ko, pròfètà rĩ nda ì fè tá kizà mǎndyá títí bvò dri dhi ì dré nyàle.

¹¹ Di, kítú na tàlì sè nda àmvolèsè dhi, la'a lídrì àdhya àngálèpi Gíká vélèsè dhi dré fizo àyi léna gò, ì dré ngàzo àyi kǐ totó pá dri. Di tirĩ dré gàzo mǎndyá títí àyi kǐ nobhá dhi ì léna bĩ.

¹² Gò àyi rĩ nda ì dré kúlí 'u'ù apfòlepi bhù lèsè dhi ni yìzo tàá àyi dré dhi: «Mì ambà kǒnwa má vélé!» Di ì dré mbàzo bhù na àyi kǐ kǎribhá ì misè gò, ndùrùku dré àyi kǐ kímózó.

¹³ Gbǎ lókyá nda sè dhi, kǎdikàdi kǎdrì dhi dré bvò kosézó rĩnyí sè gò, bhàandre nda lanzilé 'a be mudrì dhi ni àlo dré arízó. Mǎndí ngùlù-nzi-drĩ-rĩ dhi ì dré todràzo kǎdikàdi nda sè. Di tirĩ dré àyi kǐ àmbì kǐ 'òzo lavúlè gò, ì dré Gíká bhù na dhi ni rú bhàzo kùle.

¹⁴ Kizà ni rĩ lavú tá kǒnìni. Di, mì yi rè ká! Kizà ni na adrè àlìle mbèlè.

Gòká ni nzi-drĩ-rĩ vòma

¹⁵ Àmvolàsà dhi, àngéló ni nzi-drĩ-rĩ dré gòká vòzo. Di kúlí 'u'ù dhi ì dré ndròzo bhù na tàá dhi:

«Òpì bvò àdhya atsá òpì áma kǐ Mírĩ Gíká àdhya ró, ìndì akódhi ni Mèsíyá àdhya ró.

Di akódhi ni òpì nya kóná vèsè kólyá!»§

† **11:3 11:3** «Kítú ngùlù-àlo-drĩ-kámá-rĩ-drĩ-nyadhi-na» (1.260) kòni ì, «mbá nyadhi-rĩ-drĩ-rĩ» ngóro tàle 11:2 na dhi tĩni dhi 'i. «Kítá lírí» mǎrǎbà rĩ dhi ì dré asólè àyi rú kòdhi adrè tà kizà ro ì dré adrélè longólè dhi kǐ tà tadhá. ‡ **11:8 11:8** Bhàandre kòdhi Yèrusalémá 'i. A adrè bhàandre nda ni rú zi «Sòdómà» ìndì «Èzèpétò» tàko ko, Gíká tadhá tá àyi komba bhàandre nda ì rú, mǎndyá 'àsá dhi kǐ tupfúzó todràle àyi kǐ tàkonzi sè. A kòno Esáyá 1:9-10; Kìdhoma 18-19. § **11:15 11:15** A kòno Pfòma 15:18; Dányélé 2:44; 7:14; 7:27.

16 Gò bhàgo nyadhi-àlo-drì-su adrébhá lirílé àyi ki lirírà i drìsè Giká kandrà dhi, ì dré ledhézo àyi ki m̀i bha k̀iní mi, adrézo Giká ni lindrì bha,

17 adrézo tàá dhi:

«Mírì Giká r̀inyí liyí ro, adrélépi be ìndì adrélépi tá be k̀inó lésè ni, mà adré àwoyà ta mí dré.

Tàko ko, mí tadhá àmi r̀inyí kàdrì dhi gò, kidhózo adrélé òpì nya móndí i dri.

18 Súrú títi bvò dri dhi ki togó aswá tá mí rú, di, nyànómvá dhi, mí adré m̀ina àmi kombà tadhá.

Lókyá móndyá drèbhá dre dhi ki tàbvò tàzo dhi kitswá dre.

Mí ni làgí múrúngú tefè àmi màràbà, pròfètà i dré,

ìndì àmi móndyá lólo títi adrébhá àmi ro dhi i dré, gba ì kàdré móndí tàko 'i yà, kó ngalè móndí kàdrì 'i yà dhi.

Di, kàdré móndyá bvò kizábhá dhi ki tà sè dhi, mí ni àyi ki kizá kòdhya.»

19 Di à dré Giká ni tépelò bhù na dhi ni láti nzizo gò, kpúkúbhú tà Giká dré bhàle ru yizo móndí ìbe dhi àdhyà ni nõzo tépelò nda léna. Di bhù dré ngàzo adrélé lagulé, kpòrò dré adrézo ndròle, bhù dré adrézo tadilé, bvò dré ru kosézo gò, fí andre dré adàzo tà tàndi ró.

12

Tòkó i ǹi máláwú gú dhi be dhi

1 Amvolàsà dhi, tà kàdrì lindrìga ró dhi dré agázó bhù na. Má dré tòkó àlo kítú asólépi í rú kítá t̀ini, ìndì pá tobhàlepi mbà dri dhi ni nõzo. Akódhi nda asó tá bhìbhínyà mudrì-drì-r̀i dhi i í dri kulá t̀ini.

2 Akódhi tà kpà 'a be. Di dré tá adrerà'a 'òle tile dhi 'á dhi, adré tá tetréle mváaswa dré.

3 Gò tà àzya lindrìga ró dhi dré agázó bhù na. Má dré ǹi máláwú gú kika ryarya adrélépi drì ìbe nzi-drì-r̀i, ìndì ko'yá ìbe mudrì dhi ni nõzo. Akódhi nda ni drì àlo àlo títi i dri dhi, kulá tá be.

4 Di akódhi ni tàvì sè dhi, dré bhìbhínyà títi bhù m̀ibhalé 'á lanzilé 'a be na dhi ki àlo akúzo bhèle bvò dri. Gò dré àyi totózo tòkó adrélépi tá 'òle tile nda kandrà, kònì dra ti dhi, í kònyaró mvámvá nda be dhi bvò.

5 Di tòkó nda dré mvá t̀izo. Mvámvá nda tá mváagó 'i, ìndì dhyà adrélépi tá 'òle òpì nya súrú títi i dri kùtù aya ró adrélépi àyi r̀inyí tadhá dhi sè dhi 'i.* Gò mváagó nda ni dòzo ǹi máláwú gú nda kandràsè, mbàzo ába Giká véna, akódhi ni lirírà òpì àdhyà kandrà.

6 Di tòkó nda dré lapázó lile duku na, àrà Giká dré tá ledéle drá dhi na, à kòsuró akódhi rú kònàle kítú ngulù-àlo-drì-kámá-r̀i-drì-nyadhi-na be dhi bvò.†

7 Gò àdzú dré ngàzo lapfúlé bhù na. Mikàyèlè i ángéló ni ìbe dhi ì dré àdzú bhùzo ǹi máláwú gú dhi be. Nì máláwú gú nda i ángéló ni ìbe dhi ì dré kpà ru pfúzo àyi ìbe.

8 Di, akódhi ni r̀inyí kitswá tá ìna bwà ko. Àrà bhù na akódhi dré, ángéló ni ìbe dhi tá véle yókódhó.

* 12:5 12:5 A kònò 2:26-27; 19:15; Esáyà 66:7; Longó i 2:9. † 12:6 12:6 «Ngulù-àlo-drì-kámá-r̀i-drì-nyadhi-na»: 1.260. A kònò 11:3.

⁹ Di ñi máláwú gú nda ñi bhèzo bvò dri. Akódhi nda, ñi àku adrélépi tá be kínó lésè, adrélé zìle Dzàborò ìndì Sàtánà, adrélépi mónnyá títi bvò dri dhi ki líti dhi 'i. A bhe tá akódhi i ángeló ñi ìbe bvò dri.

¹⁰ Gò má dré kúlí 'u'ù yízo bhù na tàà dhi:

«Nyànomvá dhi, lókyá àma ki Giká dré dra áyi mónnyá ki tidrízó, áyi rìnyí tadházó, ìndì áyi òpì nyàzo dhi atsá dre!

Nyànomvá dhi, akódhi ni Mèsíyà ni áyi rìnyí tadhá adrézó òpì nya!

Tàko ko, à bhe dhya adrélépi àma ki adrúpi ki asíkì àma ki Giká kandrá kítu be ìndì ngátsi be dhi bvò dri dre.

¹¹ Áyi nda ì lavú akódhi Kábilígyà Mvá ni kàrì sè,

ìndì kúlí ì dré Giká ni tà longózo ásà dhi i sè dre.

Tágbà ì dré tá adrézó dràdrà mìle dhi, ì lè tá tròle àyi ki lídrì rú ko.

¹² Di ásà dhi, àmi, bhù ì dhya adrèbhá adrélé àmi lé dhi ìbe ni i, mì kàdré lenzélé wà!

Di, àmi, bvò ì yìandre be ni i, kizà àmi ki ngá 'i, Dzàborò dré sile àmi véna dhi sè!

Akódhi ga kombà sè bǐ, dré ñile tàle dhi, áyi lókyá tsà dhi be dhi sè.»

¹³ Ñi máláwú gú nda kònò, à abhé tá ì bvò dri dre dhi, dré ngázo adrélé tòkó mváagó ùlepi nda ni ladró.

¹⁴ Di, kupfú rǐ gǐrì kàdrì àdhya ki fèzo tòkó nda dré, kòngaró kuru sè lìle duku na, àrà ledélé í dré dhi na, à kòsuró akódhi rú vwàwvà ro ñi máláwú gú dhi rúsè kóná na tàlì sè.†

¹⁵ Gò ñi máláwú gú nda dré yǐ adhízó í silésè atsálé yìandre adrélépi ñile dhi ró, yìandre nda kòdoró tòkó nda pfùle dràle be dhi bvò.

¹⁶ Di, bvò dré ìna tòkó nda ñi ledézó gò, ru lanzízo yìandre ñi máláwú gú dhi dré tá adhlé í silésè nda ni mvu.

¹⁷ Di ñi máláwú gú nda ñi togó dré aswázó lavulé tòkó nda rú gò, dré lìzo àdzú bhu tòkó nda ñi ànzi àruka títi dhi ìbe. Áyi nda i mónnyá adrèbhá Giká ni tòlì ki ka'ì 'òle, adrèbhá kpà tròle tà bàti Yésu dré tadhálé dhi rú dhi 'i.

¹⁸ Di ñi máláwú gú nda dré áyi totózo adrélé yìandre mìle.

13

Kà'wá àtrá apfòlepi yìandre lésè dhi

¹ Amvolásà dhi, má dré kà'wá àtrá àlo dhi ni nòzo adrèrà'a apfòle yìandre lésè. Akódhi nda tá ko'yá ìbe mudrì, ìndì drǐ ìbe nzi-drǐ-rǐ. Akódhi ni ko'yá àlo àlo títi nda i dri dhi, kúlá tá be. Akódhi ni drǐ àlo àlo títi nda i drísè dhi, à tisi tá rú adrézó Giká ni lodhá dhi.

² Kà'wá àtrá má dré nòle nda sù tá kàlagí tǐni. Di, akódhi ni pá tá ìna ùrúsè àdhya tǐni, ìndì akódhi ni ti tá kàmì àdhya tǐni.* Di ñi máláwú gú dhi dré áyi rìnyí fèzo akódhi dré, áyi lírìrà adrézó òpì nya dhi be, ìndì rìnyí kàdrì adrézó òpì nya dhi be.

† **12:14 12:14** Giká ni Kúlí tísile Gíríkì ti sè dhi adrè tàà kònwa dhi «lókyá, lókyá vèsè be rǐ, ìndì lókyá ni tàlì sè». Kòdhi adrè léá tàle dhi «kóná na tàlì sè». A kònò 12:6. A kònò kpà Dányélé 7:25; 12:7. * **13:2 13:2** «Ùrúsè» kònidhi kà'wá àtrá àgá, adrélépi pá ìbe kàmì àdhya tǐni dhi 'i.

³ Sù tá ngóro à abágì tá kà'wá àtrá nda ni drì ki àlo kitswázó tá akódhi ni pfu dràle dhi tíni ká. Di, làzì nda dré ina dzàzo. Móndyá títi bvò dri dhi ki líntrí dré gázò tà nda sè gò, ì dré ngázò adrélé kà'wá àtrá nda ni lebè.

⁴ Ì adrè tá nì máláwú gú dhi ni lindrì bha, dré rìnyí fèle kà'wá àtrá nda dré dhi sè. Ì adrè tá kpà kà'wá àtrá nda ni lindrì bha, adrézó lizíá dhi: «Àdhi sù ngóro kà'wá àtrá kòdhi tíni nì? Adhi ni kitswá àdzú bhu akódhi be bwà dhi nì?»

⁵ Gò láti fèzo kà'wá àtrá nda dré adrézó áyi afà, adrézó kpà Giká ni lodhá. Rìnyí fèzo kpà akódhi dré adrézó tà 'o mbà nyadhi-rì-drì-rì.

⁶ Di dré ti nzìzo adrézó Giká ni lodhá, adrézó akódhi ni rú ta kònzì, akódhi ni adrèrà ìbe, ìndì dhya adrèbhá adrélé bhù na dhi ìbe.

⁷ Di rìnyí fèzo akódhi dré àdzú bhùzo móndyá lólo Giká àdhya ìbe gò, àyi ki lavúzó. Rìnyí fèzo kpà akódhi dré adrézó sùrú títi ì drìle, móndyá títi ì drìle, ti títi ì drìle, ìndì bvò títi ì drìle.

⁸ Di móndyá títi bvò àdhya ki kà'wá àtrá nda ni lindrì bha. Ayi nda ì, móndyá títi àyi ki rú tìsìzo búkù lídrì àdhya na ko kídhólé bvò nì bhàma lèsè dhi 'ì. Búkù nda, Kábilígyà Mvá pfùle dràle dhi àdhya 'ì.

⁹ Dhya bíbhálé ìbe tà yìzo dhi kòyi.

¹⁰ Dhya ángùdhi zìle bhèle bãdzó na dhi, a ni li bãdzó na.

Dhya ángùdhi zìle pfùle dràle sápi sè dhi, a ni dra sápi sè.

Adrè di léá dhi, móndyá lólo Giká àdhya ì kàdré togó tsi, adrézó tròle àyi ki tà ka'ika'ì rú.

Kà'wá àtrá apfòlepi bvò lèsè dhi

¹¹ Gò má dré kà'wá àtrá àzya nòzo adrèrà'a apfòle bvò lèsè. Akódhi nda tá ko'yá ìbe rì kábilígyà ànzì kya tíni. Di, akódhi ni kúlí tá ngóro nì máláwú gú àdhya tíni.

¹² Akódhi tá rìnyí wáyi kà'wá àtrá ni àlo àdhya ìbe, adrézó tà 'o akódhi kandrá. Adré tá móndyá títi bvò dri dhi ki 'o ledhélé kà'wá àtrá ni àlo làzì dzàlepi nda kandrá, adrélé akódhi ni lindrì bha.

¹³ Adré tá kpà tà kàdrì líntríga ró dhi ki 'o, adrézó ndìndì àtsí 'o adhéle bhù lèsè bvò dri móndyá títi dhi ì mi.

¹⁴ Tà líntríga ró fèle dré adrélé 'òle kà'wá àtrá ni àlo kandrá nda ì sè dhi, adrè tá móndyá títi bvò àdhya ki lití. Dré tázòá àyi dré dhi, ì kòledé kà'wá àtrá abágìle sápi sè gò gòle adrélé nda ni líntrí, à kàdréro lindrì fè drá be dhi bvò.

¹⁵ Gò dré rìnyí kisúzo lídrì fèzo kà'wá àtrá ni àlo ni líntrí nda dré, kòkitswáro kúlí ta, ìndì kò'oró móndyá títi lindrì febhá kà'wá líntrí nda dré ko dhi ì todràle.

¹⁶ Kà'wá àtrá ni rì nda dré kpà móndyá títi dhi ki 'òzo àngì lwa àyi ki dríágo ì 'àsè, kó ngalè àyi ki kándrágá ì 'àsè, tágba ì kàdré tá mómí tàko 'ì yà, mómí kàdrì 'ì yà, mómí lemerè ro dhi 'ì yà, mómí ngábhá ro dhi 'ì yà, mārābā 'ì yà, kó ngalè mómí mārābā ro ko dhi 'ì yà dhi.

¹⁷ Di dhya àlo kitswá tá ngá gì ìndì ngá lagí bwà ko, kàdré àngì nda ìbe ì rú ko dhi. Àngì nda tá kà'wá àtrá nda ni rú 'ì, ìndì akódhi ni rú nì nómbsà 'ì.

18 Kòdhi tògyà 'i. Lè dhya adrélépi tògyà ìbe dhi kòndà kà'wá àtrá nda ni nómbsà ni àndu nìle. Tàko ko, nómbsà nda móndí kya 'i. Akódhi ni nómbsà nda, kámá-nzi-drì-àlo-drì-nyadhi-na-drì-nzi-drì-àlo.†

14

Kábilígyà Mv́a i móndyá lìzólìzo Giká dré apálé dhi ìbe dhi

1 Amvolásà dhi, má dré Kábilígyà Mv́a ni nòzo adrérà'a àyi totó kòngó Siyónà àdhya drìna. Túmání akódhi be dhi, móndyá ngùlù-kámá-àlo-drì-nyadhi-rì-drì-su, akódhi ni rú tisizo Atá ni àdhya be àyi ki kándrágá i 'ásè dhi i tá be.*

2 Gò má dré kpòrò adrélépi apfòle bhù lèsè dhi ni yìzo adrérà'a ndròle ngóro kòlyá kàdrì dhi ni ndròma tìni, ìndì bhù ni tadima tìni. Kpòrò má dré yìle nda tá kpà ngóro kùdhì bì adrélé tswàle dhi i tìni.

3 Dì móndyá lìzólìzo nda ì adrè tá longó tídhì dhi ni ngo Giká ni lirírà òpì àdhya kandrà, ngá su lídrì ro dhi i kandrà, ìndì bhàgo i kandrà. Dhya àlo kitswá tá longó nda ni ni ngòle bwà ko, kàdré ngbà 'í móndyá ngùlù-kámá-àlo-drì-nyadhi-rì-drì-su Giká dré apálé bvò lèsè nda 'i ko dhi.

4 Àyi nda ì, móndyá àyi ki kizábhá tòkó ìbe ko, dì àyi ki likíbhá adrélé lólo Giká dré dhi 'i. † adrè Kábilígyà Mv́a ni lebè àrà títtí dré adrézó lìle dhi i 'ásè. A apá àyi móndyá títtí dhi i kòfalèsè, fèle ngádrì ro Giká dré ìndì Kábilígyà Mv́a dré.

5 Àyi kinzò àko àyi tí, ìndì tà kònzì àko àyi rú.

Ángéló na dhi i

6 Gò má dré ángéló àzya nòzo adrérà'a ngàle kuru sè. Akódhi nda tá Rúbí Tani adrélépi kóná vèsè kólyá dhi ìbe, kitswálé longólé móndyá títtí bvò dri dhi i dré, àyi angábhá bvò títtí i lèsè, sùrú títtí i lèsè, ti títtí i lèsè, ìndì móndyá títtí i lèsè dhi i dré.

7 Adré tá loyóá kúllì 'u'ù sè dhi: «Mì kòro Giká, akódhi ni rú bhàzo kùle wà! Tàko ko, lókyá dré dra móndyá títtí dhi ki tàbvó tàzo dhi kitswá dre. Mì kòtitì àmi ki kórókó dhya bhù ki bhàlepi, bvò be, yìandre be, ìndì yì kidrì ìbe dhi kandrà, akódhi ni lindrì bhàzo!»

8 Gò ángéló ni rì dré lìzo àlo ni vèsè, adrélé loyóába dhi: «Akódhi dhe dre! Bàbìlónà, bhàandre kàdrì dhe dre! Akódhi fè vìnò àyi ndòtò tà àdhya sùrú títtí bvò dri dhi i dré mvùle gò, vìnò nda dré àyi ki tsizo!»

9 Gò ángéló ni na dré lìzo àyi rì nda ì vèsè, adrélé loyóába kúllì 'u'ù sè dhi: «Móndyá títtí adrèbhá lindrì fe kà'wá àtrá dré ìndì lindrì ni dré, ìndì àngì ni ni 'obhá lwàle àyi ki kándrágá i 'ásè yà, kó ngalè àyi drígá yà dhi,

10 àyi nda ki vìnò Giká ni kombà àdhya ni mvu! Giká dà vìnò nda tsèrèlè kópò àyi kombà àdhya na. A ni àyi ki rúbhá kì 'o aswálé àtsi na ìndì bàrúttì na, ángéló lólo dhi i kandrà ìndì Kábilígyà Mv́a kandrà.

11 Dì àtsìkà àyi ki rúbháaswa nda àdhya ni mba kurú na kóná vèsè kólyá. † kitswá lovólé kùtu sè yà, kó ngalè ngátsi sè yà dhi ko. Tàko ko, ì fè lindrì kà'wá àtrá dré ìndì lindrì ni dré, rú ni ni àngì 'òzo lwàle àyi rú.»

† 13:18 13:18 «Kámá-nzi-drì-àlo-drì-nyadhi-na-drì-nzi-drì-àlo» kòndhi: 666.

«Ngùlù-kámá-àlo-drì-nyadhi-rì-drì-su» kòndhi: 144.000. A kònò 7:3-4.

* 14:1 14:1

¹² Adré di làá dhi, mónnyá lólo Giká àdhyà ì kàdrè togó tsi. Ayi nda i mónnyá adrèbhá Giká ni tòlì kà ka'í 'òle, adrèbhá kpà tròle Yésu ni ka'ima rú dhi 'i.

¹³ Gò má dré kúlí apfòlepi bhù lésè dhi ni yìzo tàà dhi: «Mí tisi kònini: Kìdhólé nyànómvá dhi, kólénzé ni adré mónnyá títi Mírì Yésu ni ka'ìbhá gò ì dré todràzo dhi ì dré!» Di Tirí Lólo dré tàzoá dhi: «Áyiya, kònini! Ì ni lovó ázi ì dré 'òle landèzo dhi ì sè. Tàko ko, tà dóro ì dré 'òle dhi kà li àyi vésè.»

A akónà lanya bvò àdhyà

¹⁴ Amvolàsà dhi, má dré ndùrùku àlo kemve dhi ni nõzo. Di dhyà làsú be móndí ni mvá tìni dhi lírì tá ndùrùku nda dri.† Akódhi nda tá kúlá óró sè dhi íbe í dri, ìndì méngerè litsi íbe í drígá.

¹⁵ Gò ángéló àzya dré apfòzo tépelò lésè, yòá kúlí 'u'ù sè dhyà adrélépi lírìlé ndùrùku dri nda dré dhi: «Mí do méngerè mína ngá lwàzo. Tàko ko, lanya bvò àdhyà ka dre, ìndì lókyá lanya akónàzo dhi kítswá dre.»

¹⁶ Di dhyà adrélépi lírìlé ndùrùku dri nda dré ngàzo áyi méngerè do, ngá wáyi bvò àdhyà kà lwàzo vésè àlo gò, lanya nda ni akónàzo.

¹⁷ Gò ángéló àzya dré kpà apfòzo tépelò bhù na dhi lésè. Akódhi nda tá kókpà méngerè litsi íbe í drígá.

¹⁸ Gò ángéló àzya dré apfòzo àlètàri làgàsè. Akódhi nda tá rìnyí íbe adrézó àlètàri ìn àtsí líkí.‡ Di dré yòzoá kúlí 'u'ù sè ángéló adrélépi méngerè litsi íbe í drígá nda dré dhi: «Mí do méngerè litsi mína, vìnò lò'wa bvò àdhyà kà lokózó. Tàko ko, vìnò lò'wa nda ì ka dre.»

¹⁹ Di ángéló nda dré ngàzo áyi méngerè do, vìnò lò'wa wáyi bvò àdhyà kà lwàzo vésè àlo gò, lokózóá dàle àrà kàdrì vìnò lò'wa kà zwàzo dhi na, àrà Giká ni kòmbà àdhyà na.

²⁰ Di à dré vìnò lò'wa nda kà atózó zwàle àrà nda na, bhàandre ni kivè na. Gò kàrí dré apfòzo adìle àrà nda lésè lile tsàle ànyànyà kílóméterè kámá-na gò, tálì ni dré alúzó tsàle byá dòngí kà ti na.§

15

Ángéló nzi-drì-rì kizà kàdrì nzi-drì-rì dhi íbe dhi i

¹ Amvolàsà dhi, má dré tà àzya kàdrì líndrìga ró dhi ni nõzo bhù na. Má nõ ángéló nzi-drì-rì adrèbhá kizà kàdrì nzi-drì-rì dhi íbe dhi i. Kizà nda i tá kizà kàdrì kùdù dhi 'i. Tàko ko, Giká ni kòmbà ni akí àyi sè.

² Gò má dré yìandre amulé àtsí be adrélépi lagulé talátalà tìni dhi ni nõzo. Di yìandre nda dri dhi, mónnyá títi kà'wá àtrá ni lavúbhá, líndrì ni be, ìndì rú ni ni nómbsà be dhi ì totó tá àyi. Ayi nda i tá kùdhí Giká dré tá fèle àyi dré dhi íbe àyi drígá.

³ Ì adré tá longó Giká ni màràbà Mósè àdhyà ni ngo, Kábiligyà Mvá àdhyà be, adrézó tàà dhi:

«Mírì Giká rìnyí líyí ro ni,
tà títi mí dré 'òle dhi ì kàdrì ìndì líndrìga ró.

Ópí kàdrì sùrú títi dhi ì drìle ni,
ámí látì títi dhi ì gyàgya ìndì bàti.

† 14:14 14:14 A kònò 1:13; Dànyélè 7:13. ‡ 14:18 14:18 A kònò Tà tadhále dhi ì 8:3-5. § 14:20 14:20 A kònò Esáyá 63:1-6; Ngòma 1:15.

4 Mírì, àdhi ni kitswá ámi ro ko dhi nì?
Adhi ni kitswá ámi rú bha kùle ko dhi nì?
Tàko ko, mi lólo kalóma.

Súru títi dhi ki alì àyi ki kórókó titì mí kandrá, ámi lindrì bhàzo.

Angyá ko, mí tadhá tá gyägya títi mí dré 'òle dhi i àyi dré nòle dre.»*

5 Amvolásá dhi, má dré nõzoá dhi, à nzi láti tépelò bhù na dhi àdhya.
Tépelò nda na dhi, tàbèrènakolò adrélèpi Giká ni adrema ni tà tadhá dhi tá be.

6 Di ángélò nzi-drì-rì kizà kàdrì nzi-drì-rì dhi ìbe nda ì dré apfòzo tépelò nda lèsè. I asó tá àyi rú kítá ledélé lénè sè kemve lagulagu ró dhi i. I drò tá àyi ki agá i bã ledélé órò sè dhi i sè.

7 Gò ngá su lídrì ro dhi ki àlo dré kópò nzi-drì-rì ledélé órò sè dhi ki tefèzo ángélò nda ì dré àlo àlo. Kópò nda ì ga tá kombà Giká adrélèpi lídrì ìbe kóná vèsè kólyá dhi àdhya sè bìbi.

8 Gò àtsíkà Giká ni m̀lanzilanzì àdhya r̀nyí ni àdhya be dhi dré sàzo tépelò nda léna. Di dhya àlo kitswá tá file tépelò nda na bwà ko, tsàle lókyá ángélò nzi-drì-rì nda ì dré kizà kàdrì nzi-drì-rì dhi ki kutùrà'a bvò dri akálé títi dhi 'á.

16

Kópò nzi-drì-rì gabhá kombà Giká àdhya sè bìbi dhi i

1 Gò má dré kùlì 'u'ù apfòlepi tépelò lèsè dhi ni yìzo tàá ángélò nzi-drì-rì nda ì dré dhi: «Mì ìl kombà Giká àdhya kópò nzi-drì-rì dhi ì lé dhi ki kutù bvò dri!»

2 Di ángélò ni àlo dré lìzo ngá àyi kópò le dhi ni kutù bvò dri. Di làzi kònzì aswá kyàkyà dhi ì dré mónnyá títi adrèbhá tá àngì kà'wá àtrá àdhya ìbe àyi rú, adrèbhá kpà lindrì fe akódhi ni líndrì dré dhi ki 'òzo lavulé.

3 Gò ángélò ni r̀rì dré lìzo ngá àyi kópò le dhi ni kutù ỳandre na. Di ỳandre nda dré ru ladzázó atsálé kàri ró, ngóro móndí dràlepi dhi ni kàri tíni. Di ngá títi lídrì ro ỳandre nda lé dhi ì dré todràzo.

4 Gò ángélò ni na dré lìzo ngá àyi kópò le dhi ni kutù ỳandre adrèbhá ìle dhi i 'ásè, ìndì ỳ kidrì i 'ásè. Di ỳ títi nda ì dré ru ladzázó atsálé kàri ró.

5 Gò má dré ángélò adrélèpi r̀nyí ìbe ỳandre títi i dr̀le dhi ni ỳzo adrèrà'a tàá dhi:

«Mì, Dhya lólo adrélèpi be ìndì adrélèpi tá be kìnó lèsè ni, tàbvò mí dré tàle kòdhi i gyägya.

6 Tàko ko, mónnyá bvò àdhya ì kutù tá ámi mónnyá lólo dhi ki kàri, pròfètá kya be.

Di nyànomvá dhi, mí fè àyi dré kàri mvùle dhi kòdhya, ngóro dré kitswále àyi sè dhi tíni.»

7 Gò má dré kùlì apfòlepi àlètàrì lèsè dhi ni ỳzo tàá dhi:

«Àyíya, Mírì Giká r̀nyí líyì ro ni, tàbvò mí dré tàle dhi i bàti ìndì gyägya!»

8 Gò ángélò ni su dré lìzo ngá àyi kópò le dhi ni kutù kítú mi. Di kítú nda dré r̀nyí kisúzó kitswázó móndí k̀ ndri àyi àtsí sè.

* 15:4 15:4 A kònò Yèrèmiyà 10:7; Longó i 86:9.

⁹ Di àtsí kàdrì kítú àdhya nda dré mónnyá títi dhi ki ndrìzo gò, ì dré Giká adrelépi rinyí ìbe kizà nda ì drìle dhi ni rú lodházó. Di, ì ladzá tá àyikya àyi ki togó Giká ni lindrì bhàzo dhi ko.

¹⁰ Gò ángélo ni nzi dré lizo ngá àyi kópò le dhi ni kutú kà'wá àtrá ni lirírà òpi àdhya dri. Di akódhi ni òpi dré atsázó tìnímvá ro. Gò mónnyá bvò àdhya ì dré adrézo àyi ki làdra títisi ngáaswa dré.

¹¹ Gò ì dré Giká bhù na dhi ni lodházó àyi ki ngáaswa dré ìndì làzì àyi rú dhi ì dré. Di, ì ladzá tá àyikya àyi ki togó tà kònzì ì dré tá 'òle dhi ki tà sè ko.

¹² Gò ángélo ni nzi-drì-àlo dré lizo ngá àyi kópò le dhi ni kutú yìandre gú adrelépi ìle rú be Yùfùràtè dhi na. Di yìandre nda dré sèzo akálé títi, láti kàdrérò ngbo ópí kàdrì adrébhá tá 'òle angalé kítú dré apfòrà lésè dhi ì dré be dhi bvò.

¹³ Gò má dré tirí kònzì na làsú be kòtrátrá tìni dhi ki nòzo apfòrà'a ni máláwú gú dhi silésè, kà'wá àtrá silésè, ìndì pròfètá kinzò ro dhi silésè.*

¹⁴ Àyi nda ì, tirí kònzì adrébhá tà lindrìga ró dhi ki 'o dhi 'i. Ì adré lile ópí kàdrì bvò wáyi 'àsè dhi ki kimó kitswálé àdzú bhu kítú kàdrì Giká rinyí líyí àdhya tú.

¹⁵ «Mì yi rè ká! Má ni atsa ngbò ró kùgú tìni! Kólénzé ni adré dhya dra adrelépi tàmiga dri, adrelépi àyi kítá ki líkí, kòlìrò bvólíli ro ko, à kòndrò akódhi ni kanyò ko dhi dré.»

¹⁶ Gò tirí kònzì nda ì dré ópí kàdrì bvò àdhya ki kimózó àyi ki sòdá ìbe, àrà rú zìle Ebèrè ti sè Aràmàgèdò dhi na.

¹⁷ Gò ángélo ni nzi-drì-rì dré lizo ngá àyi kópò le dhi ni kutú lyá na. Di kúlí 'u'ù dhi dré apfòzo tépelò lésè, ìndì lirírà òpi àdhya lésè, táá dhi: «Tà títi dhi ì 'o ru kitswálé dre!»

¹⁸ Di bhù dré ngàzo adrelé lagulé, kpòrò dré adrézó ndròle, bhù dré adrézó tadílè gò, kàdikàdi kàdrì dhi dré bvò kosézó rinyí sè. Kàdikàdi kàdrì làsú be kònzì dhi atsa tá bvò dri tàdzì rè ko, kidhólé lókyá móndí ki bhàzo dhi sè, atsalé lókyá nda 'á.

¹⁹ Di bhàandre kàdrì dhi dré lanzó ru lanzi 'a be na gò, bhàandre sùrú títi bvò dri dhi kya ì dré arízó nyínyi. Di Giká tivì tá tàkònzì Bàbilónà kàdrì àdhya ì ko. Fè bhàandre nda dré kópò gàlepi vìnò àyi kombà kàdrì àdhya sè dhi mvùle.

²⁰ Kàdikàdi nda sè dhi, tùrù títi dhi ì dré lapázó gò, à dré gòzo vélé kòngó ki no ko.

²¹ Gò fí andre dré adàzo bhù lésè móndí ì dri. Lò'wa àlo àlo títi nda ì lanzi tá ànyànyì kiló nyadhi-rì-drì-nzi. Di mónnyá bvò àdhya ì dré Giká ni lodházó, kizà ì dré tá adrelé nyàle fí nda sè dhi sè. Tàko ko, kizà nda tá kàdrì lavulé.

17

Tòkò zàràbhù ì kà'wá àtrá be dhi

¹ Gò ángélo nzi-drì-rì adrébhá tá kópò nzi-drì-rì dhi ìbe nda ki àlo dré alizo táá má dré dhi: «Mí alì, má kòtadháró mí dré ngalè à ni tà ño tòkò zàràbhù kàdrì adrelépi lirílè yìandre bí dhi ì drìsè dhi dri ngíni ya dhi.

* **16:13 16:13** «Pròfètá kinzò ro» kònzìdhi, kà'wá àtrá àzya apfòlepi bvò lésè, tà ni ni tàzo 13:11-15 na dhi 'i. A kòndrò kpà 19:20; 20:10.

² Opí kàdrì bvò àdhyà ì fè tá àyi adrélé ndòtò tà 'o tòkò nda be. Mòndyá bvò àdhyà ì mvu tá vìnò akódhì nì ndòtò tà àdhyà gò, vìnò nda dré àyi kì tsìzo.»*

³ Gò ángéló nda dré áma dòzo Tírí Lólo nì rĩnyí sè lizo má be duku na. Kònàle dhì, má dré tòkò àlo dhì nì nòzo adrèrà'a lírìlé kà'wá àtrá kika dhì dri. Kà'wá àtrá nda tá drì ìbe nzi-drì-rì, ìndì ko'yá ìbe mudrí. Akódhì rùsè wáyi dhì, à tìsì tá rú adrézó Giká nì lodhá dhì ì.

⁴ Tòkò nda asó tá ì rú kítá làgí kyàkyà kika ryarya dhì ì, áyi 'òzo avélé órò sè, kírà làgí kyàkyà dhì ì sè, ìndì màyìkà rú be pérelé dhì ì sè. Ru tá ì drígá kópò ledélé órò sè, gàlepi tà wáyá adrélé gàle gágà dhì ì sè bí, ìndì àyi ndòtò tà sè bí dhì.

⁵ Akódhì nì kándrágá 'á dhì, à tìsì tá rú àndu nì nì zùzo dhì. Rú nda tá rú kònìdhì 'ì: «Bàbìlónà kàdrì, tòkò zàràbhù kì andre, ìndì tà wáyá bvò àdhyà adrélé gàle gágà dhì kì andre.»

⁶ Dì má dré nòzoá dhì, tòkò nda mvu tá mòndyá lólo Giká àdhyà kì kàrí gò, kàrí nda dré akódhì nì tsìzo. Àyi nda ì tá mòndyá Yésu nì tà longóbhá gò àyi kì tupfúzó todràle dhì 'ì. Má kònò tòkò nda dre dhì, áma líndrí dré gàzo bhwàbhwa.

⁷ Gò ángéló nda dré tàzoá má dré dhì: «Ámi líndrí ga àdho tà sè? Má nì tòkò kòdhì nì tà lùzu ró dhì nì àndu ngì mí dré, túmání kà'wá àtrá adrélépi akódhì nì todó, adrélépi dri ìbe nzi-drì-rì ìndì ko'yá ìbe mudrí dhì àdhyà be.

⁸ Kà'wá àtrá mí dré nòle nda tá kínó be, dì nyànómvá dhì, akódhì yókódhó. Dì, a nì dra go apfòle bhú kùdù àko dhì lésè gò, lile dràdrà kisé. Mòndyá títì bvò àdhyà, àyi kì rú tsìzo búkù lídrì àdhyà na ko kidhólé bvò nì bhàma lésè dhì kì líndrí kì ga bhwàbhwa, lókyá ì dré dra kà'wá àtrá nda nì nòzo dhì 'á. Tàko ko, akódhì nda tá kínó be gò, adrélé nyànómvá yókódhó. Dì a nì dra go apfòle.

⁹ Lè à kàdré tògyá ìbe kitswázó tà kòni kì àndu nì. Kà'wá àtrá nì drì nzi-drì-rì nda ì, kóngó nzi-drì-rì tòkò nda dré adrézó lírìlé dríásá dhì 'ì. Drì nda ì kókpà ópí kàdrì nzi-drì-rì dhì 'ì.

¹⁰ Àyi nda ì kòfalé dhì, ópí nzi dhì kì tà akí dre. Opí nì nzi-drì-àlo adré ìna òpì nya nyànómvá. Opí nì nzi-drì-rì atsá rè ko. Dì, lókyá dré dra atsázó dhì sè dhì, a nì ngbà 'ì òpì nya lókyá tsá sè.

¹¹ Kà'wá àtrá adrélépi tá kínó be gò, adrélé nyànómvá yó nda ìna ópí nì nzi-drì-na 'ì. Akódhì àyi nzi-drì-rì nda kì àlo 'ì. Dì a nì lì dràdrà kisé.

¹² Ko'yá mudrí mí dré nòle nda ì, ópí kàdrì mudrí kidhóbhá rè òpì nya ko dhì 'ì. Dì, ì nì àyikya rĩnyí kisé kitswázó òpì nya kà'wá àtrá nda be ngbà 'ì sáá àlo.

¹³ Ì nì ru yi togó àlo sè, àyi kì rĩnyí adrézó òpì nya dhì nì fèzo wáyi kà'wá àtrá nda drígá.

¹⁴ Dì ì nì àdzú bhu Kábiligyà Mv́a be gò, Kábiligyà Mv́a nda dré àyi kì lavúó. Tàko ko, akódhì mírì kì Mírì 'ì, ìndì ópí kì Opí 'ì. Akódhì nda túmání akódhì nì lebèbhá dré zìle, dré azilé, ìndì dré kitswálé ka'ìle dhì ìbe dhì kì àyi nda kì lavú.»

* 17:2 17:2 A kònò Yèrèmiyá 51:7, 13; Esáyá 23:17.

15 Ángéló nda gò tàà má dré dhi: «Yíandre bí mí dré tòkó zàràbhù ní nòzo adrérà'a lírìlé dríásà nda i, móndí lízólìzo angábhá móndyá títi i lésè, sùrú títi i lésè, ìndì tí títi i lésè dhi 'i.

16 Kà'wá àtrá i ko'yá mudrí ní íbe mí dré nòle dhi kí togó kònzì bha tòkó zàràbhù nda rú. Í ní akódhi ní ngá topá drígásà títi, akódhi ní tayízó bvólíí ro. Í ní akódhi ní zà nya gò, akódhi ní zàzo vèle àtsí sè.

17 Tàko ko, Gíká ní lovo bha àyi kí togó na, ì kò'oró tà dré kisùle 'òle kíno lésè dhi be dhi bvò. Í ní ru yì togó àlo sè, àyi kí rìnyí adrézó òpì nya dhi ní fèzo kà'wá àtrá nda drígá, tsàle lókyá tà Gíká dré tàle dhi ì dré dra ru 'òzo kíswalé títi dhi 'á.

18 Tòkó zàràbhù mí dré nòle nda, bhàandre kàdrì adrélèpì òpì nya ópí kàdrì bvò àdhya i dri dhi 'i.»

18

Bhàandre Bàbìlónà àdhya ní dhèma

1 Amvolásà dhi, má dré ángéló àzya nòzo adrérà'a asilé bhù lésè. Akódhi nda tá rìnyí íbe kàdrì. Lagulagu ní adrè tá ngá kazá bvò drìsè títi.

2 Gò dré yòzoá kúlí 'u'ù sè dhi:

«Dhe dre! Bàbìlónà kàdrì dhe dre!

Bhàandre nda atsá véle bhà tírì kònzì kya ró.

Atsá kpà àrà tírì kònzì ì dré adrézó àyi kí zu lána dhi ró,

ìndì àrà àrì títi ìndì kà'wá títi ndí ró adrélé gàle gàgà dhi ì dré adrézó àyi kí zu lána dhi ró.

3 Tàko ko, sùrú títi bvò dri dhi ì mvu tá vìnò akódhi ní ndòtò tà àdhya gò, vìnò nda dré àyi kí tsìzo.

Ópí kàdrì bvò àdhya ì fè tá àyi ndòtò tà 'o tùmání akódhi be.

Ngá lagíbhá bvò àdhya ì atsá tá ngábhá kàdrì ì ró akódhi ní ngá làgí kyàkyà zyandre ró dhi ì sè.»

4 Gò má dré kúlí àzya apfòlepi bhù lésè dhi ní yìzo tàà dhi:

«Áma móndyá i, mì kàpfò bhàandre nda lésè,

mì kò'oró tàkonzì tùmání akódhi be ko,

mì kònyaró kpà kizà kàdrì dré dra nyàle dhi ì ko.*

5 Tàko ko, akódhi ní tàkonzì ì ga bvò na bí atsálé byá bhù 'a gò,

tà kònzì dré 'òle dhi ì dré agázó Gíká léna.†

6 Dì mì kòlogó tà akódhi dré tà dré 'òle dhi ì tí.

Mì kòlogó drá tà dré 'òle dhi kí vúdri vésè be rì.

Mì kòdà akódhi ní kópò na ngá kònzì dré dàle móndí àruka i dré dhi vésè be rì.‡

7 Mì kòfè akódhi dré ngáaswa i kizà be,

ngóro dré rúku fèle ngá làgí kyàkyà dhi be àyi tàndì dré dhi tíni.

Akódhi adrè kisùá àyi togó na dhi: «Má adrè lírìlé kònwa ópí kàdrì tòko ró.

Ma tàyítòkó 'i ko. Má kitswá mána àwó ngo tàdzí ko.»§

8 Dì àsà dhi, kizà kàdrì kòni kí atsá akódhi dri kítú àlo sè: dràdrà, tongotongo ìndì kàràbhò.

A ní akódhi ní za vèle àtsí sè,

* 18:4 18:4 A kònò Esàya 48:20; Yèrèmiyá 50:8; 51:6, 45. † 18:5 18:5 Kìdhoma 18:20-21; Yèrèmiyá 51:9. ‡ 18:6 18:6 Longó ì 137:8; Yèrèmiyá 50:29. § 18:7 18:7 Esàya 47:7-9.

àngyá ko, Mírì Gíká adrélepi akódhi ni tàbvò ta rĩnyi ró.»

⁹ Opí kàdrì bvò àdhyà àyi ki febhá ndòtò tà 'o akódhi be ìndì ngá làgì kyàkyà ki kisú akódhi be dhi ì kònò akódhi ni vevè ni àtsíkà dre dhi, ì ni àwó ngo, adrézó tongólé akódhi ni tà sè.

¹⁰ Ì ni àyi ki totó lárá ro tirì dré, ìndì akódhi ni ngáaswa dré, adrélé tàá dhi:

«Kizà! Kizà ámi ngá 'i, mi Bàbìlónà, bhàandre kàdrì ìndì rĩnyi ró ni!

Tàko ko, à nò tà mí dri, àkò sàà àlo akí rè ko dhi 'á!»

¹¹ Ngá lagìbhá bvò àdhyà ki kpá àwó ngo, adrézó tongólé akódhi ni tà sè. Tàko ko, dhyà kitswálepì gòlè àyi ki ngá gì dhi vélé yókódhó.

¹² A gì tá àyi nda ì drígàsè: órò, àrezá, kírà làgì kyàkyà dhi ì, màyìkà rú be pérelè dhi ì, kítá ledélé lénè sè ìndì sòwá sè dhi ì, kítá làgì kyàkyà kika ìndì kika ryarya dhi ì, fa twátwa tàdzí be doro dhi ì, ngá twátwa ledélé líwá sí sè dhi ì, fa làgì kyàkyà dhi ì, ngá ledélé bòrónzè sè, aya sè, ìndì kírà rú be máreberè dhi sè dhi ì,

¹³ kánélè, màlàsì twátwa tàdzí be doro dhi ì, màlàsì ledélé mírè sè dhi, béndélé, vínò, òlívè dò, ngánò fónδρο, ngánò lò'wa, tí ì, kábiligyà ì, dònjí ì, tàràmbìrì dònjí ì dré adrélé sèlè dhi ì, tsàlè ndìndì màràbà ì, àyi ki lídrì íbe.

¹⁴ Aya nda ki tàá dhi: «Ngá títi mí dré tá lovó ni ki bhàzo dhi ì lapá mí drígàsè dre. Ámi ngá títi làgì kyàkyà avébhá tò dhi ì akí mí rúsè dre. Mí kitswá tàdzí gòlè àyi ki kisú ko.»

¹⁵ Ngá lagìbhá atsábhá ngábhá kàdrì ì ró bhàandre nda sè dhi ki àyi ki totó lárá ro tirì dré, ìndì akódhi ni ngáaswa dré. Ì ni àwó ngo, adrézó tongólé akódhi ni tà sè,

¹⁶ adrézó tàá dhi:

«Kizà! Kizà bhàandre kàdrì ni ngá 'i!

Akódhi tosó tá í rú kítá lénè sè dhi ì kítá làgì kyàkyà kika ìndì kika ryarya dhi íbe, àyi 'òzo avélé órò sè, kírà làgì kyàkyà dhi ì sè, ìndì pérelè ì sè.

¹⁷ Dì akódhi ni ngá títi zyandre ró nda ì akí drígàsà, àkò sàà àlo akí rè ko dhi 'á!»

Bwátù todóbhá ì, àyi ki kàdrì títi dhi ì, móndyá títi bwátù ì dré adrélé dòlè yìandre mǐsè dhi ì, ìndì móndyá títi adrèbhá ngá kisú yìandre ni tà sè dhi íbe dhi ki àyi ki totó lárá ro bhàandre nda rúsè.

¹⁸ Ì kònò akódhi ni vevè ni àtsíkà dre dhi, ì ni yòá dhi: «Bhàandre àzya kàdrì akódhi tìni dhi tàdzí yókódhó!»

¹⁹ Ì ni tàpfulíndrì lomvó todàlè àyi drìna, adrézó àwó ngo, adrézó tongólé, adrézó yòá dhi:

«Kizà! Kizà bhàandre kàdrì ni ngá 'i!

Móndyá títi bwátù todóbhá yìandre mǐsè dhi ì atsá tá ngábhá kàdrì ì ró akódhi ni ngá zyandre ró dhi ì sè.

Dì akódhi ni ngá akí títi, àkò sàà àlo akí rè ko dhi 'á!

²⁰ Ámi bhù na ni ì, mì kòlènzé tà atsálepì akódhi rú dhi sè wà!

Ámi, móndyá lólo Gíká àdhyà ì, àpóstolò ì profèta íbe ni ì, mì kòlènzé wà! Tàko ko, Gíká tà akódhi ni tàbvò, tà kònzi dré 'òlè àmi rú dhi kí tà sè dre!»

²¹ Gò ángéló àlo rĩnyi ró dhi dré kírà gú lanzilepi kírà kàdrì adrézó ngá 'i dhi pí dhi ni dòzo bhèlè yìandre na gò, tàzoá dhi:

«Gíká ni kókpà Bàbìlónà, bhàandre kàdrì ni bhe rĩnyí sè kònìni gò,

gòzo véle akódhi ni kisú tàdži ko.

²² A kitswá gòle véle longó yi mí léna tàdži ko,
gba kàdré kùdhi sè yà, kùlì sè yà, firilì sè yà, kó ngalè gòkà sè yà dhi.

A kitswá gòle véle àzi 'obhá twátwa dhi ki àlo kisú mí léna tàdži ko.

A kitswá gòle véle kírà adrézó ngá 'i dhi ni kpòrò yi mí léna tàdži ko.

²³ Tàlá ni ngádra kitswá gòle véle ngá kazá mí léna tàdži ko.

A kitswá gòle véle tòkó líyí ni kùlì yi tòkó àdhya be mí léna tàdži ko.

Móndyá adrébhá tá ngá lagí mí léna dhi i tá móndyá kàdrikàdrì bvò àdhya

Àmì kólé tà sè dhi, mí lití tá mína sùrú títi bvò dri dhi i.

²⁴ A kisú tá kpà mí léna pròfètà ki kàrì móndyá lólo kya be,

ìndì móndyá títi tufúlè todràle bvò dri dhi kya be.»

19

Alèlúyà!

¹ Amvolásà dhi, má dré kùlì 'u'ù móndí lìzólìzo dhi kya tíni dhi ni yìzo bhù na adrèrà'a loyóá dhi:

«Àlèlúyà!

Tà adrézó móndí ki tidrí dhi, mìlanzìlanzì, rìnyí be dhi i àma ki Giká àdhya

² Tàko ko, tàbvò dré adrelé tàle dhi i bàti ìndì gyàgya!

Akódhi tà tòkó zàràbhù kàdrì móndyá bvò àdhya ki kizálèpi áyi ndòtò tà sè dhi ni tàbvò dre.

Zi kpà akódhi tí áyi māràbà ki kàrì dré kutulé dhi ni tà dre.»

³ Gò ì dré gòzo yóá dhi:

«Àlèlúyà!

Atsiká adrelépi apfòle akódhi vélésè dhi adré mbàle kurú na kóná vèsè kólyá!»

⁴ Gò bhàgo nyadhi-àlo-dri-su dhi i ngá su lídrì ro dhi íbe dhi, ì dré ledhézo àyi ki kórókó títi Giká adrelépi lírìlé lírìrà òpì àdhya dri dhi kandrá, akódhi ni líndrì bhàzo, tàzoá dhi:

«Kàdré kònìni! Alèlúyà!»

⁵ Gò kùlì dré apfòzo lírìrà òpì àdhya lésè tàá dhi:

«Mì kàdré àma ki Giká ni rú bha kùle,
àmì, māràbà títi akódhi àdhya ró adrébhá akódhi ni ro ni i,
gba mì kàdré móndí tàko 'i yà, kó ngalè móndí kàdrì 'i yà dhi!»

⁶ Gò má dré gòzo kùlì móndí lìzólìzo dhi kya tíni dhi ni yi, ngóro kòlyá kàdrì dhi ni kpòrò dré adrelé ndròle dhi tíni, ìndì bhù dré adrelé tadílè dhi tíni. Kùlì nda adré tá tàá dhi:

«Àlèlúyà!

Tàko ko, Mìrì àma ki Giká rìnyí líyí ro dhi adré áyi òpì nya!

⁷ Mà kàdré lenzélé lavúlè, adrézó arí íbe wà!

Mà kàdré mìlanzìlanzì fe akódhi dré wà!

Angyá ko, lókyá Kábilígyá Mvá dré dra lámó mòzo dhi kitswá dre.

Akódhi ni tòkó ledé kpà i adrelé gànzi ró dhi dre.

⁸ A fè kpà drá kítá ledélé lénè sè kemve kpírìkpírì dhi dré asólé í rú dre.»
(Kítá ledélé lénè sè nda kòdhi adré tà gyàgya móndyá lólo Giká àdhya ì dré 'òle dhi ki tà tadhá.)

⁹ Gò ángéló nda dré tazoá má dré dhi: «Mí kòtisi kònini: Kólénzé mónnyá títi azilé gwányá Kábiligya Mvá ni lámó àdhyá lé dhi i dré!» Gò tàá má dré dhi: «Kòdhi i kúlí bàti Giká àdhyá 'i.»

¹⁰ Dì má dré dhèzo akódhi pá, kitswálé akódhi ni lindri bha. Dì, dré ina tazoá má dré dhi: «Mí 'o kònini ko! Ma mārābā 'i ngóro mí tīni, ìndì ámi adrúpi adrēbhā tròle tà bàti Yésu dré tadhálé dhi rú dhi i tīni. Be ró dhi, mí kòbhā Giká ni lindri kòdhyā! Tàko ko, tà bàti Yésu dré tadhálé dhi adré pròfētá ki kodzó Giká ni kúlí longó dhi nì.»

Dhya adrélépi lírlé dòngí kemve dhi dri dhi

¹¹ Gò má dré nõzoá dhi, bhù lanzí ru dre gò, dòngí kemve dhi dré apfòzo má kandrā. Dhya adrélépi lírlé driá dhi ni rú «Dhya kitswálépi adrélé ka'ile togó wáyi sè dhi» ìndì «Dhya bàti». Adré tàbvó ta, adrézó kpá àdzú bhu tà gyāgya sè.

¹² Akódhi ni mī adré tá kòle rīnyí ró àtsí tīni. Akódhi tá kúlá íbe bí í dri. A tisi tá akódhi rú, rú àndu ni ni nīzo ko dhi. Ngbà 'í akódhi ni tàndi nī nì. ¹³ Akódhi asó tá í rú kánzò kàrí dré kutúzó rúá dhi. Akódhi ni rú «Giká ni Kúlí».

¹⁴ Sòdá zyandre bhù àdhyá ì lírí tá dòngí kemve dhi i drēsè gò, ì dré adrézó lile akódhi vèsè. Ý toso tá àyi rú kítá ledélé lénè sè kemve kpírìkpírì dhi i.

¹⁵ Akódhi silèsè dhi, sápi lítsi dhi adré tá apfòle, kòkitswáro súrú títi bvò dri dhi ki togá ásà be dhi bvó. Akódhi ni òpì nya àyi dri kùtù aya ró adrélépi àyi rīnyí tadhá dhi sè.* A ni vīnò lò'wa ki ató zwàle, àrà vīnò lò'wa zwàzo, Giká rīnyí líyí ro dhi ni kombà tadházó dhi na.

¹⁶ Akódhi ni kánzò nda rú, ìndì akódhi ni páandre rú dhi, à tisi tá akódhi ni rú kòni i: «Ópí ki Ópí, ìndì Mírì ki Mírì.»

¹⁷ Gò má dré ángéló àlo dhi ni nõzo adrérà'a àyi totó kítú mi. Akódhi nda dré yòzoá kúlí 'u'ù sè àrì títi adrēbhā ngàle kuru sè dhi i dré dhi: «Mì alì ru kímó gwányá kàdrì Giká àdhyá lé,

¹⁸ kitswálé ópí kàdrì ki zà te, sòdá ki kàdrì kya íbe, sòdá kòmbá kya íbe, dòngí kya íbe, mónnyá lírìbhā àyi drēsè dhi kya íbe, ìndì mónnyá àruka títi mārābā ro, mārābā ro ko, móndí tàko ró, ìndì kàdrì ro dhi íbe.»

¹⁹ Gò má dré kà'wá àtrá nõzo, ópí kàdrì bvò àdhyá íbe ìndì àyi ki sòdá zyandre íbe, adrérà'a ru kímó kitswálé àdzú bhu dhyā adrélépi lírlé dòngí dri nda be, ìndì akódhi ni sòdá zyandre íbe.

²⁰ Dì, à dré kà'wá àtrá nda ni rúzo, tùmānì pròfētá kīnzò ro tà líndrīga ró dhi ki 'òlepi kà'wá nda kandrā dhi be. Tà líndrīga ró nda i sè dhi, pròfētá nda lítí tá mónnyá títi kà'wá àtrá ni àngì 'obhá lwàle àyi rú, adrēbhā kpá lindri fe akódhi ni líndrì dré dhi nì. Gò kà'wá àtrá nda ni bhèzo lídrì ro pròfētá kīnzò ro nda be, àtsí andre adrélépi kòle bārúti be dhi na.

²¹ Dì dhyā adrélépi lírlé dòngí dri nda dré sòdá zyandre títi nda ki togázó todràle sápi adrélépi tá apfòle í silèsè dhi sè. Gò àrì títi dhi ì dré àyi ki zà tèzo pizo.

20

Kóná ngùlù-àlo dhi i

* 19:15 19:15 A kònò 2:26-27; Longó i 2:9.

1 Gò má dré ángéló àlo dhi ni nõzo adrérà'a asilé bhù lésè. Akódhi ru tá í drígá lifùngulá mvá bhú kùdù àko dhi àdhya, nyírì kàdrì dhi be.

2 Gò dré ngàzo nì máláwú gú dhi ni ru 'ìle nyírì sè, kàdréro bã na kóná ngulù-àlo be dhi bvó. Akódhi nda, nì àku adrélépi tá be kínó lésè, adrélé rú zìle Dzàborò ìndì Sàtánà dhi 'i.

3 Dì ángéló nda dré akódhi ni bhèzo bhú kùdù àko dhi na, bhú nda ni ti atsúzó gágá lifùngulá mvá sè gò, kikipàzoá, akódhi kòkitswáro gòle sùrú títi bvò dri dhi ki lití ko, tsàle kóná ngulù-àlo nda dré akírà'a. Amvolásá dhi, adré leá dhi, à kògò akódhi ni tri lókyá tsà sè.

4 Gò má dré lirírà adrézó òpì nya dhi ki nõzo. Móndyá adrébhá lirílé dríásá dhi ì kisú tá rìnyí kitswázó tàbvó ta. Má dré kpà móndyá tilílé sápi sè, ì dré tá Yésu ni tà longólé, ìndì Giká ni kúlí longólé dhi sè dhi ki líndrì nõzo. Ayi nda ì fè tà àyikya líndrì kà'wá àtrá dré ìndì líndrì ni dré ko. Í 'o tá kpà akódhi ni àngì lwàle àyi ki kándragá í 'àsè yà, kó ngalè àyi drígá yà dhi ko. Dì ì dré ngàzo dràdrà 'àsè gò, ì dré òpì nyàzo túmání Krísto be kóná ngulù-àlo.

5 (Móndyá àruka títi dràbhá dre dhi ì nga rè dràdrà 'àsè ko, tsàle kóná ngulù-àlo nda dré akírà'a.) Kòdhi vésè ni àlo mómí ì dré ngàzo dràdrà 'àsè dhi 'i.

6 Kólénzè ni adré móndyá dra ngabhá dràdrà 'àsè lókyá nda sè dhi ì dré! Ayi nda ì lólo Giká kandrà. Dràdrà ni rì ni rìnyí kitswá tsàle àyi rú ko. Dì, ì ni adré kòwánà Giká àdhya ìndì Krísto àdhya í ró, adrélé òpì nya túmání akódhi be kóná ngulù-àlo.

Sàtánà ni tà ni akima

7 Kóná ngulù-àlo nda kàkí dre dhi, à ni Sàtánà ni atrì akódhi ni bã lésè.

8 Akódhi dré apfózo lile sùrú títi ayíbhá bvò ni pá su dhi ì 'àsè dhi ki lití gò, àyi ki kimózo kitswálé àdzú bhu dhi bvó. A adrè sùrú nda ki rú zi Gógá, ìndì Mágógá. Í lizó ngóro sínýi yíandre mìle dhi tìni.

9 Dì àyi nda ì dré ngàzo lavulé bvò drísè wáyi, lile àrà móndyá Giká àdhya ì dré adrézó lána dhi ni gàrà ki kùrú. Arà nda bhàandre Giká dré lèle tò dhi 'i. Dì, àtsí dré ìna asízó bhù lésè àyi ki za vèle títi.

10 Gò Dzàborò àyi ki litilépi nda ni bhèzo àtsí andre adrélépi kòle bàrúti be dhi na, àrà tá kà'wá àtrá ki bhèzo pròfétá kinzò ro dhi be lána dhi na. Kònale dhi, àyi ki rúbhá ni adré aswálé kítú be ìndì ngátsi be kóná vésè kólyá.

Móndyá dràbhá dre dhi ki tàbvó tàma kùdù ro dhi

11 Amvolásá dhi, má dré lirírà kàdrì kemve òpì àdhya ni nõzo, dhya adrélépi lirílé dríá dhi be. Dì bvò ì bhù be dhi ì dré lapázó dhya nda mìlèsè gò, gòzo vélé àyi ki no ko.

12 Gò má dré móndyá títi kàdrì ìndì tàko ró dràbhá dre dhi ki nõzo, adrérà'a àyi ki totò lirírà òpì àdhya nda kandrà. Dì à dré búkù ki tinzizo gò, búkù àzya lídrì àdhya ni nzizo. Gò móndyá dràbhá nda ki tàbvó tàzo, ngóro àyi ki tà 'òle gò tiszioá búkù nda ì léna dhi ì dré tá adrélé dhi tìni.

13 Yíandre 'o tá móndyá tá dràbhá í lé dhi ì topfòle. Dràdrà ì àrà dràbhá kya be dhi ì 'o tá kpà móndyá tá dràbhá àyi lé dhi ì topfòle gò, àyi àlo àlo títi dhi ki tàbvó tàzo ngóro àyi ki tà 'òle dhi ì dré tá adrélé dhi tìni.

¹⁴ Gò dràdrà ki bhèzo àrà dràbhá kya be àtsí andre adrélépi kòle dhi na. Atsí andre nda dràdrà ni rĩ 'i.

¹⁵ Dì mónnyá títi àyi ki rú tisizo búkù lídrì àdhya na ko dhi ki bhèzo àtsí andre nda na.

21

Bhù tídhí ro dhi ìndì bvò tídhí ro dhi

¹ Amvolásà dhi, má dré bhù tídhí ro dhi ni nòzo bvò tídhí ro dhi be. Tàko ko, bhù àku i bvò àku be dhi ì akí dre. Yíandre tá kpà véle yókódhó.

² Gò má dré bhàandre lólo, Yèrúsalmà tídhí ro dhi ni nòzo adrérà'a asilé Gíká vélesè bhù lésè. A ledé tá bhàandre nda adrélé gánzi ró, ngóro tòkò àyi tosólépi aveave ró adrélé àyi agó ni letè lámó sè dhi tìni.

³ Gò má dré kúlí 'u'ù apfòlepi lírìrà òpì àdhya lésè dhi ni yìzo tàá dhi: «Mì yi rè ká! Nyànomvá dhi, àrà Gíká dré adrézó lána dhi mómí i kófalé. Akódhi mo bhà adrézó túmání àyi íbe. Í ni adré akódhi ni mómnyá i ró. Dì Gíká ni tàndi adrélépi túmání àyi íbe nda ni adré àyi ki Gíká ro.

⁴ A ni m̀ndra títi dhi ki atrì àyi mìlèsè. Dràdrà ni adré véle yókódhó. Kizà, tongotongo, rúbháaswa be dhi ki kókpà adré véle yókódhó. Tàko ko, tà àku akí dre.»

⁵ Dì dhya adrélépi lírìlé lírìrà òpì àdhya dri dhi dré tàzoá dhi: «Mì nò rè ká! Má adré tà títi dhi ki 'o atsálé tídhí ro!» Dré gòzo tàá má dré dhi: «Mí tìsì ò kòdhi i. Tàko ko, kúlí kòdhi i kúlí bàti kitswálé ka'ile togó wáyi sè dhi 'i.»

⁶ Gò tàá dhi: «Tà títi dhi ì kitswá dre! Ma Álefá 'i, ìndì Omégà 'i. Ma tà títi dhi ki wáláká 'i, ìndì tà títi dhi ki kùdù 'i. Dhya adrélépi yì lovó íbe dhi dré dhi, má ni yì adrélépi angalé kidrì lídrì àdhya lésè dhi ni fe dré mvùle ángyá.

⁷ Dì dhya ángùdhi dra tà lavúlépi dhi ni tà títi kòdhi ki kisú tàyilé ro. Má ni adré akódhi ni Gíká ro. Akódhi ni ìna adré áma mvá ro.

⁸ Dì, kàdré ìna mómnyá tiri ró dhi ki tà sè, mómnyá adrèbhá áma ka'í ko dhi íbe, mómnyá adrèbhá tà gale gágà dhi ki 'o dhi íbe, mómnyá adrèbhá mómí pfu dràle dhi íbe, mómnyá adrèbhá ndòtò tà 'o dhi íbe, mómnyá adrèbhá kólé tà 'o dhi íbe, mómnyá adrèbhá gíká tàko ki lindrì bha dhi íbe, ìndì mómnyá títi adrèbhá kinzò ta dhi íbe dhi, àyi nda ki àrà ni adré àtsí andre adrélépi kòle bàrùtì be dhi na. Kòdhi dràdrà ni rĩ 'i.»

Yèrúsalmà tídhí ro dhi

⁹ Gò ángeló nzi-drì-rì adrèbhá tá kópò nzi-drì-rì gabhá kizà kùdù nzi-drì-rì dhi ì sè bíbi dhi íbe nda ki àlo dré alìzo tàá má dré dhi: «Mí alì, má kòtadháro mí dré tòkò Kábiligyá Mvá dré mòle àyi tòkò ro dhi.»

¹⁰ Dì dré áma dòzo Tirí Lólo ni rinyí sè bhàle kóngò àlo kàdrì mvumvù ro dhi drìna. Dré má dré Yèrúsalmà, bhàandre lólo dhi ni tadházó adrérà'a asilé Gíká vélesè bhù lésè.

¹¹ Bhàandre nda ga tá Gíká ni mìlanzilanzì sè bí gò, adrélé lagulé ngóro kírà làgì kyàkyà dhi dré adrélé lagulé dhi tìni. Adré tá lagulé ngóro kírà rú be dzáspè dhi tìni, adrélé tàràtara ngóro krìstálé tìni.

¹² Bhàandre nda ni zèribà nzì tá nzìnzì ìndì mvu tà mvumvù, adrélé ti íbe mudrì-drì-rì. Ángeló mudrì-drì-rì dhi ì adré tá zèribàti nda ki líkì. Zèribàti nda i rúsè dhi, à tìsì tá Ísèrèlè ànzi ki sùrú mudrì-drì-rì dhi ki rú.

13 Zèribàti nda i kòfalé dhi, à tobhà tá na dhi i kítú dré apfòrà lésè, na dhi i kítú dré ndíra lésè, na dhi i kurú lésè, ìndì na dhi i tàbhu lésè.

14 Bhàandre ni zèribà nda totó tá i pá mudrí-dri-rì kírà sè dhi i dri. Kírà nda i rúsè dhi, à tisi tá Kábilígyà Mvá ni àpóstolò mudrí-dri-rì dhi ki rú.

15 Ángélò adrélépi tá ta má be nda ru tá i drígá kòzó órò sè dhi, kítswázo bhàandre nda ni kàdrì tabhì, zèribà ni àdhya be, ìndì zèribàti ni kya be.

16 Bhàandre nda ni gàrà su dhi ki kàtswa tá títi kandra àlo, kàtswa ni tàli ni pí. Gò ángélò nda dré bhàandre nda ni tabhìzo kòzó sè, kisúzóá dhi: kàtswa ni tá kilóméterè ngùlù-rì-dri-kámá-su, ìndì kàdrì ni i mvumvù ni be dhi i tá kpà kandra àlo.

17 Di dré kpà zèribà nda ni tabhìzo: mvumvù ni tá méterè nyadhi-na-dri-nzi-dri-àlo. Kòdhi ángélò adré tá ngá tabhì méterè móndí i dré adrézóo tabhì ásá dhi sè.

18 A tobhà tá zèribà nda kírà rú be dzáspè dhi sè, bhàandre nda ni tobhàzo órò tsèrèlè adrélépi tàratára krìstálè tíni dhi sè.

19 A ledé tá bhàandre nda ni zèribà ni pá i kírà twátwa làgí kyàkyà dhi i sè. A ledé tá pá ni ìni àlo dzáspè sè, rì ni sàfirè sè, na ni àgátè sè, su ni emèròdè sè,

20 nzi ni sàrùdòníkisi sè, nzi-dri-àlo ni sàrùdùwánè sè, nzi-dri-rì ni krìsòlité sè, nzi-dri-na ni bèrìlè sè, nzi-dri-su ni tópázè sè, mudrí ni krìsòpùràzè sè, mudrí-dri-àlo ni tùrùkwázè sè, ìndì mudrí-dri-rì ni àmètístè sè.

21 A ledé tá zèribàti mudrí-dri-rì nda i pérelè i sè: àyi àlo àlo títi dhi i pérelè àlo sè. A ledé tá bhàandre ni láti andre órò tsèrèlè adrélépi tàratára krìstálè tíni dhi sè.

22 Má nò tá tépelò bhàandre nda na ko. Tàko ko, Mírì Giká rìnyí líyí ro dhi túmání Kábilígyà Mvá be dhi i, bhàandre nda ni tépelò 'i.

23 A kítswá ngádra kítú àdhya yà, kó ngalè mbá àdhya yà dhi ni lovó bha ngá kazá bhàandre nda léna dhi ko. Tàko ko, Giká ni lagulagu adré ina ngá kazá lána dhi nì, ìndì Kábilígyà Mvá akòdhi ni tálà 'i.

24 Súrú títi dhi ki atsí ngádra bhàandre nda àdhya 'àsè. Ópi kàdrì bvò àdhya ki kpà fi lána àyi ki mìlanzìlanzì be.

25 A kítswá tàdzí bhàandre nda ni zèribàti ki asé ìndró sè ko. Angyá ko, ngátsi ni adré kònàle yókódhò.

26 Súrú títi dhi ki fi bhàandre nda léna àyi ki mìlanzìlanzì be, ìndì àyi ki lindrì be.

27 Di, ngá àlo ndí ró dhi kítswá tàdzí file lána ko. Dhya adrélépi tà gàlè gàgà dhi ni 'o yà, kó ngalè adrélépi tà 'o kinzò sè yà dhi kítswá kpà tàdzí file lána ko. Ngbà 'i móndyá àyi ki rú tisìzo Kábilígyà Mvá ni búkù lídrì àdhya léna dhi ki fi lána dhi àyi.

22

Yiandre adrélépi lídrì fe dhi

1 Gò ángélò nda dré má dré yiandre tàratára krìstálè tíni adrélépi díle, adrélépi lídrì fe dhi ni tadházó. Yiandre nda adré tá apfòlè Giká ni lírìrà adrézóo òpi nya Kábilígyà Mvá be dhi lésè,

² adréle ðile bhàandre ni láti andre 'ásè. Yíandre nda ni gàrà rì dhi i 'ásè dhi, fa adrélepi lídrì fe dhi totó tá i adréle lò'wa 'a vèsè be mudrí-drì-rì kóná àlo sè, vèsè àlo mbà àlo sè. Fa nda ni bí i tá àlókò adrézó sùrú títi dhi ki tidrí àsà dhi 'i.

³ Tàtrítrí àlo dhi ni adré véle yókódhó. Gíká ni lírìrà adrézó òpì nya Kábiligá Mvá be dhi ni adré bhàandre nda 'á gò, akódhi ni màràbà i dré adrézó lèsámbo 'o akódhi kandrà.

⁴ I ni akódhi ni mibhalé no mì sè. Akódhi ni rú ni kpà adré àyi ki kándràgá i 'ásè.

⁵ Ngátsi ni adré véle yókódhó. I kitswá kpà ngádra talá àdhya yà, kó ngalé kítu àdhya yà dhi ni lovó bha ko. Tàko ko, Mírì Gíká ni ngádra fe ngá kazá àyi dré dhi nì. Dì i ni adré òpì nya kóná vèsè kólyá.

⁶ Gò ángéló nda dré tázóá má dré dhi: «Kúlí kòdhi i kúlí bàti kitswálé ka'ile togó wáyi sè dhi 'i. Mírì Gíká adrélepi pròfétá ki kodzó àyi kúlí longó dhi mù àyi ángéló, tà dra atsábhá mbèlè dhi ki longó àyi màràbà i dré.»

Yésu adré alile mbèlè

⁷ Yésu adré taa dhi: «Mì yi rè ká! Má adré alile mbèlè! Kólénzé dhya adrélepi kúlí pròfétá àdhya búkù kònìdhi lé dhi ki líkí dhi dré!»

⁸ Ma, Yòwàni, ma dhya tà kòdhi ki yìlepi, ìndì tà nda ki nòlepi mì sè dhi 'i. Má kòyi tà nda i nòzoá dre dhi, má dhe tá ángéló tà nda ki tadhálepi má dré dhi pá, kitswálé akódhi ni lindrì bha.

⁹ Dì, dré ìna tázóá má dré dhi: «Mí 'o kònìni ko! Ma màràbà 'i ngóro mí tíni, àmì adrúpi pròfétá ro dhi i tíni, ìndì mónnyá títi adrébhá kúlí búkù kònìdhi lé dhi ki líkí dhi i tíni. Be ró dhi, mí kòbhá Gíká ni lindrì kòdhyal!»

¹⁰ Gò taa má dré dhi: «Mí kòlosó kúlí pròfétá àdhya tisile búkù kònìdhi lé dhi i móndí i dré ko. Tàko ko, lókyá atsa ànyi dre.

¹¹ Lè dhya ángùdhi adrélepi tà kònzi 'o dhi, kògò ìna adréle tà kònzi 'o. Dhya adrélepi ndòtò tà 'o dhi, kògò ìna adréle ndòtò tà 'o. Dhya adrélepi tà gyàgya 'o dhi, kògò ìna adréle tà gyàgya 'o. Dhya adrélepi lólo dhi, kògò ìna àyi fe adréle lólo.»

¹² Yésu adré taa dhi: «Mì yi rè ká! Má adré alile mbèlè! Má ni alì áma làgì múrúngú be, kitswálé tà logó móndí àlo àlo títi dhi i dré tà i dré 'òle dhi i tí.

¹³ Ma Alefà 'i, ìndì Omégà 'i. Ma dhya drìdrì dhi 'i, ìndì dhya kùdù dhi 'i. Ma tà títi dhi ki wáláká 'i, ìndì tà títi dhi ki kùdù 'i.»

¹⁴ Kólénzé ni adré mónnyá adrébhá àyi ki kánzó ki dza dhi i dré! Àyi nda ki kitswá file bhàandre nda na zèribàti i 'ásè, adréle fa adrélepi lídrì fe dhi ni lò'wa nya dhi àyi.

¹⁵ Dì, kàdrè ìna mónnyá kònzi ki tà sè, mónnyá adrébhá kólé tà 'o dhi ìbe, mónnyá adrébhá ndòtò tà 'o dhi ìbe, mónnyá adrébhá móndí pfu dràle dhi ìbe, mónnyá adrébhá gíká tàko ki lindrì bha dhi ìbe, ìndì mónnyá títi adrébhá kinzó tà le 'òle dhi ìbe dhi, àyi nda ki adré bhàandre nda ni kivi na.

¹⁶ «Ma, Yésu, má mù áma ángéló kitswálé tà kòdhi ki longó títi àmì adrébhá Ekèlézyà i 'ásè dhi i dré. Ma dhya angálepi Dàwídi ni kómvo lèsè dhi 'i, ìndì akódhi ni toyó 'i. Ma kpà nzàgò adrélepi kòle drùbhì sè dhi 'i.»

¹⁷ Tírì Lólo i tòkó adrélepi 'òle mòle dhi be dhi, i adré taa dhi: «Mí kàlì wà!» Dhya ángùdhi adrélepi tà kòdhi ki yi dhi kòtà kpà dhi: «Mí kàlì wà!»

Lè dhya ángùdhi adrélépi yĩ lovó ìbe dhi kàlì. Dhya adrélépi yĩ le mvùle dhi kòdo yĩ adrélépi lídrì fe dhi mvùle àngyá.

¹⁸ Ma, Yòwàni, má adrè móndyá títi adrèbhá kúlí pròfètà àdhya búkù kònìdhi lé dhi ki yi dhi ki kodzó, adrézó tàà dhi: Dhya àlo kògò tà àzya bha kúlí búkù kònìdhi lé dhi i dri dhi, Giká ni kókpà kizà kàdrì tà ni ki tisizo búkù kònìdhi lé dhi ki bha akódhi nda dri.

¹⁹ Dhya àlo kòtingá tà àlo kúlí pròfètà àdhya búkù kònìdhi lé dhi i drìsè dhi, Giká ni kókpà tà tani tà ni ki tisizo búkù kònìdhi lé dhi ki tingá akódhi nda drìsè. Akódhi kitswá ìna file bhàandre lólo dhi na ko. Kitswá kpà fa adrélépi lídrì fe dhi ni lò'wa nya àlomvá ko.

²⁰ Dhya adrélépi tà kòdhi ki longó dhi adrè tàà dhi: «Àyíya, má adrè àlìle mbèlè!»

Kàdrè kònini! Mírì Yésu, mí kàlì wà!

²¹ Mírì Yésu ni togó tani kàdrè àmi ìbe títi!